Digitized by Google

SVMMAE BVLLARVM SIVE APOSTOLICARVM Conſtitutionum.

TAM VETERVM, QVAM RECENTIORVM
Per extenſum impreſſarum ſub hoc ſigno ✠
magis practicabilium.

VSQVE AD S.D.N. VRBANVM DIVINA
Prouidentia Papam VIII. incluſiuè.

PARS SECVNDA.

Nimia lucubratione, diuturniſque laboribus compoſitę

PER

IOANNEM ANTONIVM NOVARIVM V.I.D.
Prothonotarium Apoſtolicum, ac Metrapolitanę
Eccleſiæ Neapolitanæ Canonicum.

Duplici Indice decorata, quorum primus Titulos, & Bullas, Alter verò memorabilia pro faciliori Lectoris ingreſſu continet.

NEAPOLI, Typis Roberti Molli. MDCXXXXII.
Expenſis IO: DOMINICI MONTANARIJ.

Vel. c 287 (2)
NAPOLI
Digitized by Google

Digitized by Google

Eminentiſs. & Reuerendiſs. Principi

ANTONIO CARD. BARBERINO.

TVo ſub auſpicaciſſimo, & Illuſtriſſimo nomine opus hoc meum dicatum eſſe volo Princeps Ampliſſimè qui Purpurã induis, & illuſtras non quo vt honores, & beneficia à liberalitate tua promereri ſtudeam,ſed vt gratæ mentis meæ argumentũ aliquod ex ſcripto appareat;eo enim animo tibi maximo Principi cõſecraui,non ea audacia Apionis grãmatici, qui putabat illos à ſe immortalitati donari,quibus opera ſua dicabat, ſed eo animo quo Phidias ille Primus Toreuticę artis inuentor citra æmulũ ſtatuarius,qui cum Athenienſibus ex ebore celebratiſſimam illam, & memoratiſſimam Mineruæ ſtatuam effingeret, Nomenque ſuum ſcribere non auderet, ſui ipſius per ſimilem imaginem ita clypeo coagmẽtauit, vt ea auulſa totius operis, & ſtatuę colligatio ſolueretur; Sic ego pari ratione ductus cum vidiſſem generis tui nobilitatem ab illo VRBANO VIII. Summo Orbis Moderatore acceptam, & clariſſimæ familiæ tuæ celſitudinem & Maieſtatem,quæ tota eſt ad laudem & gloriam nata literarum decus Ornamẽtum, & tutela, quæ literas ita amplectitur vt frœno, magis quam calcari-

bus indigeat, cuius tantæ effulgent virtutes, vt ſatius tacendum ſit, quam parum de ea dicendum, & pręclariſſimis tuis virtutibus etiam illuſtriorem redditam, nomenq; tuum ita percelebrè ab ortu ſolis ad heſperum; quia non poteram per me ipſum nobilitari excogitaui quonam modo poſſem me humo tollere, & fieri immortalis; & ſic in Titulo huius Operis ita meum nomen cum tuo Illuſtriſſimo ferruminaui, vt Alterum ab altero diuelli non poſſet; Interim Emintentiſsimè Princeps deuotionis meæ Facem hanc in templo celſitudinis tuę accensã micare non dedigneris, erga tuarũ virtutum excellentiam perpetuæ voluntatis meæ teſtificationem. quam ſi grato animo ſuſpicies, ſuſcipies, irradiata Sapientæ Tuæ iubare perpetuo renidebit. Vale, & viue fęlix literarum culmen ad Neſtoris annos Neap. decima Auguſti 1642.

Eminentiſs. & Reuerendiſs. Dominationis Suæ.

Humillimus ſeruus, & Orator

Ioannes Antonius Nouarius.

IOAN-

IOANNES FRANCISCVS
LOMBARDVS V. I. D.
Et Eccleſiæ Neapolit. Canonicus.

Ad Benignum Lectorem.

Conſueuerunt docti, & oculati ſcriptores, dũ aliquod opus ad publicum commodum in lucem emittunt, benignos Lectores admonere, ne ficta charitate illud perlegant, Imò eiuſdem operis vtilitatem ſignificare, ita vt ſi quid boni in eo repererint, Omnipotenti Deo gratias agãt, ſi quid verò mali, ad humanam fragilitatem referant: Sed quantum ſecunda iſta pars Summæ Bullarum tam veterum, quàm recentiorum Ioãnis Antonij Nouarij eiuſdem noſtræ Eccleſiæ Neapolitanæ Canonici meritiſſimi, cunctis in vtroque foro verſantibus neceſſaria ſit, ipſa experientia docebit, exemplo primæ partis, nam licet ad interprationem, & pro chorõnide ſupradictarum Bullarum, plures preclariſſimi Authores diligenter ſcripſerint; Tamen nullum hucuſque vidi, quin tam luculenter ordinatè, & ad vſum praxis ſcripſerit ex profeſſo, Vnde meritò Perit.ſſimo noſtro Authori viſum eſt, quæ à præfatis clariſſimis Iureconſultis varijs locis ſcripta fuerunt, quaſi faſciculo quodam in vnum adnectere, Et quamplurimas abſconditas à iure quæſtiones in mediũ adducere, Opus quidem meo iudicio ſatis laudandum, & apprimè vtile: Interim illud attentè, diligenter, & ſtudioſè perlegas & alia in poſterum expectes. Vale.

Illuſ

Digitized by Google

Illuſtris, Admodumq; Reuerendi

D. IOSEPHI à FALCO

Archipresbyteri Terrę Pomarici.

Admodum Illuſtri, admodumq; Reuerendo D.

IOANNI ANTONIO NOVARIO

Canonico benemerito Archiepiſcopalis Eccleſiæ Neapolitanæ.

IOANNES ANTONIVS NOVARIVS

Anagramatiſſimus

SANE NOTVS NOVA IVRA INNVIS.

O Qui veridicus reſeras penetralia legum
O cui creſcit honos dignus amore Poli

Pontificum ſtabant obſtructa volumina Bullę
Indigeſta Chaos, ſenſaque Iuris erant.

Tu ſanè legum cultor tu ad ſidera notus
Innuiſſen ſacro tu noua Iura foro.

Digitized by Google

Ioſeph Giannettaſius Can.Dep. vidit.

IMPRIMATVR.

Alexander Ruſſus Can. Vic. Generalis.

Illuſtr.& Excellent.Princeps.

BVllarum Summam perquàm Reuerendi Canonici Io: Antonij Nouarij tuo iuſſu perlegi, teſtorq; nihil in ea contineri, quod Regali Iuriſdictioni, aut legibus aduerſetur, quinimmò eruditū planè opus, & in primis vtile dignisſimum duco, quod prælo tradatur. Neap. Idibus Septēb. 1642.

Excellentiæ Suę.

Obſequentiſſimus

Franciſcus de Petris.

Vidit Arias de Meſa Regius Conſil. Delegatus per Suam Excellentiam pro reuiſione Librorum.

Viſa ſupradicta relatione, IMPRIMATVR.

Tap.R.Brācia R.Zuſia R.Sāfelic.R. Aſcon R. Capyc. Latro Proreg.

Prouiſum per Suam Excellentiam. Neap. die 3. Octob. 1642.

Scarcella.

INDEX
Titulorum, & Bullarum.

DE Abbatiſſa, pag. 3
Bulla Greg. XIII.
De Abortu, pag. 6
Bulla Sixti V. & Greg. XIV.
De Adulterio, pag. 10
Bulla Sixti V.
De alienatione bonorum Eccleſiaſticorũ, reſciſſione, & annullatione & euidenti vtilitate Eccleſiæ, pag. 11
Bulla Pauli IV.
De alienatione rerum regularium prohibia, pag. 21
Decretum S.D.N. Vrbani VIII.
De Apoſtatis, & eiectis à Religione, pag. 27
Decretum S. Congr.
De Apoſtatis, fugitiuis, & expulſis à Religione, & eorum bonis, pag. 41
Bulla Gregor. XIII.
De Apoſtolorum liminibus, pag. 44
Bulla Sixti V.
De Appellatione prohibita regularibus, pag. 45
Bulla Clem. VIII. & aliorum Summ. Pontif.
De Appellationibus, pag. 47
Bulla Pij IV. & Pij V.
De Appellationibus à ſententijs, & mandatis Summi Pontificis ad Concilium generale, pag. 48
Bulla Pij II.
De Aſtrologia iudiciaria, pag. 52
Bulla S.D.N. Vrbani Papæ VIII.
De Baptiſmo, pag. 59
Bulla Iulij III.

De

Index Titulorum, & Bullarum.

De Baldachino Abbatum, pag. 64
Bulla S.D.N. Vrbani VIII.
De Bannitis & eorum fautoribus, pag.
Bulla Sixti V.
De Beneficiatis, menſionarijs, portionarijs, ſeù Hebdomadarijs
Bulla Ioannis XXII. & Nicolai III.
De beneficijs vacantibus propter hæreſim, pag. 71
Bulla Pauli IV.
De beneficijs vacantibus Sede Apoſtolica vacante, pag. 74
Bulla Pauli II.
De beneficiorum collatione prohibita reſignantium conſanguineis, pag. 76
Bulla Pij V.
De beneficiorum reſeruatione, pag. 78
Bulla Pij IV.
De beneficiorum reſignatione ob hæreſim. pag. 84
Bulla Pij V.
De beneficiorum reſeruatorum Sedi Apoſtolicæ poſſeſſione capienda de manu Nuntij Apoſtolici, pag. 85
Bulla Pauli IV.
De beneficiorum reſeruatorum prouiſione in forma Breuis, pag. 86
Bulla Gregorij XIII.
De beneficiorum permutatione, & reſignatione, pag. 91
Bulla Pij V.
De beneficiorum reſignatorum publicatione, pag. 94
Bulla Pij V. & Greg. XIII.
De blaſphemia, 97
Bulla Pij V.
De Canonica portione, pag. 101
Bulla Greg. XIII. & Pauli V.
De Canonicis Cardinalibus, pag. 105
Bulla Pij V.

De Cappellis, pag. 111
Bulla Innocentij IV.
De carceratis, & eorum alimentis, pag. 112
Bulla Pauli III.
De caſibus reſeruatis, pag. 113
Decretum Clem. VIII.
De caſibus reſeruatis, pag. 116
Decretum Sacr. Cong.
De clauſura, pag. 123
Bulla Pij V.
De clauſura, pag. 126
Bulla Pauli V.
De clauſura, pag. 130
Bulla Pij V. & Greg. XIII. & declaratio Pij V.
De clauſura, & acceſſu regularium ad Monaſteria Monialium prohibito, pag. 138
Decreta S. Cong.
De cognatione ſpirituali, pag. 145
Bulla Pij V.
De Commiſſario Regularium Prouinciæ, pag. 149
Bulla Gregor. XIII.
De Commiſſionibus viuę oraculo, pag. 150
Bulla Greg. XV. & S. D. N. Vrbani VIII.
De concubinarijs clericis, pag. 154
Bulla Pij V.
De concurſu ad Parochiales, pag. 165
Bulla Pij V.
De Confeſſario ſimplici abſoluente à caſibus reſeruatis, pag. 171
Decreta S. Congr.
De Confeſſarijs Religioſorum, pag. 175
Bulla Pij V. Clem. VIII. & S. D. N. Vrbani VIII.
De Confeſſione Sacramentali, pag. 177
Decretum Clem. VIII.

De-

De Confraternitatibus, ſeù Congregationibus erigendis per regulares & forma erectionis, pag. 179
Bulla Clem. VIII.
De Conſecratione Eccleſiarum regularium, pag. 195
Priuilegia Summorum Pontificum.
De Conſeruatoribus, pag. 198. & 605
Bulla Greg. XV.
De contractibus cenſualibus, pag. 207
Bulla Nicolai V. Pij V. & Gregor. XIII.
De contumacibus, pag. 222
Bulla Pij V.
De contumacibus, pag. 225
Bulla Pij IV. & Pij V.
De dato & promiſſo pro iuſtitia, vel gratia obtinenda à Sede Apoſtolica, pag. 226
Bulla Gregor. XIII.
De delictis nouitiorum commiſſis ante ingreſſum Religionis, pag. 228
Bulla Sixti V. & Clem. VIII.
De derogatione priuilegiorum particularium Religioſorũ conceſſorum à Prælatis, pag. 231
Bulla S.D.N. Vrbani VIII.
De diſpenſatione à voto religionis & caſtitatis, & affinitatis ex fornicatione occulta, pag. 236
Breue Apoſtolicum.
De diſpenſatione matrimoniali, pag. 244
Bulla Pij V.
De diſpenſationibus pro Regularibus, pag. 246
Bullæ Pontificum.
De duello, pag. 252
Bulla Pij V. Greg. XIII. & Clem. VIII.
De Eccleſiarum veneratione, pag. 258
Bulla Pij V.
De Eiectis à Religione vti incorregibilibus, pag. 260
Decretum S. Congr.

De Cappellis,pag. 111
Bulla Innocentij IV.
De carceratis,& eorum alimentis, pag. 112
Bulla Pauli III.
De caſibus reſeruatis,pag. 113
Decretum Clem. VIII.
De caſibus reſeruatis,pag. 116
Decretum Sacr. Cong.
De clauſura,pag. 123
Bulla Pij V.
De clauſura,pag. 126
Bulla Pauli V.
De clauſura,pag. 130
Bulla Pij V. & Greg. XIII. & declaratio Pij V.
De clauſura, & acceſſu regularium ad Monaſteria Monialium prohibito,pag. 138
Decreta S.Cong.
De cognatione ſpirituali,pag. 145
Bulla Pij V.
De Commiſſario Regularium Prouinciæ,pag. 149
Bulla Gregor. XIII.
De Commiſſionibus viuę oraculo,pag. 150
Bulla Greg.XV.& S.D.N. Vrbani VIII.
De concubinarijs clericis,pag. 154
Bulla Pij V.
De concurſu ad Parochiales,pag. 165
Bulla Pij V.
De Confeſſario ſimplici abſoluente à caſibus reſeruatis, pag. 171
Decreta S. Congr.
De Confeſſarijs Religioſorum,pag. 175
Bulla Pij V.Clem.VIII. & S.D.N. Vrbani VIII.
De Confeſſione Sacramentali,pag. 177
Decretum Clem. VIII.

De-

De Confraternitatibus, ſeù Congregationibus erigendis per regulares & forma erectionis, pag. 179
Bulla Clem. VIII.
De Conſecratione Eccleſiarum regularium,pag. 195
Priuilegia Summorum Pontificum.
De Conſeruatoribus, pag. 198. & 605
Bulla Greg. XV.
De contractibus cenſualibus, pag. 207
Bulla Nicolai V. Pij V. & Gregor. XIII.
De contumacibus, pag. 222
Bulla Pij V.
De contumacibus, pag. 225
Bulla Pij IV. & Pij V.
De dato & promiſſo pro iuſtitia,vel gratia obtinenda à Sede Apoſtolica,pag. 226
Bulla Gregor. XIII.
De delictis nouitiorum commiſſis ante ingreſſum Religionis,pag. 228
Bulla Sixti V. & Clem. VIII.
De derogatione priuilegiorum particularium Religioſorũ conceſſorum à Prælatis, pag. 231
Bulla S.D.N. Vrbani VIII.
De diſpenſatione à voto religionis & caſtitatis, & affinitatis ex fornicatione occulta,pag. 236
Breue Apoſtolicum.
De diſpenſatione matrimoniali,pag. 244
Bulla Pij V.
De diſpenſationibus pro Regularibus, pag. 246
Bullæ Pontificum.
De duello, pag. 252
Bulla Pij V. Greg.XIII. & Clem. VIII.
De Eccleſiarum veneratione,pag. 258
Bulla Pij V.
De Eiectis à Religione vti incorregibilibus,pag. 260
Decretum S. Congr.

De excommunicatorum vitatione, pag. 264
Bulla Leonis X.
De exemptorum priuilegijs, pag. 270. & 607
Bulla Greg. XV.
De Fabrica S. Petri, pag. 295
Bulla Pij V.
De fidei profeſſione, pag. 312
Bulla Pij IV.
De fructuum beneficiorum diuiſione, pag. 314
Bulla Pij IV. & Sixti V.
De habilitatione clerici, pag. 319
Bulla Pij V.
De habitu clericali, pag. 320
Bulla Sixti V.
De Hebreis & Iudeis, pag. 324
Bulla Clem. VII. Pij V. Pauli IV. Gregor. XIII. & Clem. VIII.
De Hæreſi, pag. 324
Bulla Pauli V.
De Hæreticorum, vel de Hæreſi ſuſpectorum denunciatione, pag. 326
Bulla Greg. IX. Innoc. IV. & Nicolai III.
De Ieſuitis, pag. 328
Bulla Greg. XIII.
De illegitimis ad beneficia parẽtũ non ſuccedentibus, 332
Bulla Clem. VII.
De illegitimis Religionẽ ingredientibus, pag. 337
Bulla Sixti V. & Greg. XIV.
De Indulgentijs, pag. 341
Bulla Pauli V.
De immunitate Eccleſiaſtica, pag. 344
Bulla Gregor. XIV.
De indultis S.R.E. Cardinalium, pag. 362
Bulla S. D. Vrbani VIII.
De intruſis literis non expeditis, pag. 371
Bulla Iulij II. & Iulij III.

De libellis famoſis, pag. 374
Bulla Pij V. & Greg. XIII.
De legatis, pag. 476
Bulla Pij V.
De Manſionarijs, ſeù beneficiatis,pag. 377
Bulla Ioannis XXII. & Nicolai II.
De Militibus Diui Ioannis, pag. 380
Breue Pij V.
De Monaſteriorum ædificatione,pag. 384
Bulla Clem.VII.& decreta S. Congr.
De Monaſteriorum ædificatione, pag. 387
Bulla S.D.N. Vrbani VIII.
De munerum largitione. 396
Bulla Clem viij. & S.D. N. Vrbani VIII.
De Nouitijs recipiendis in Monaſterijs diſignatis. 405
Bulla Clem.viij. & S.D.N.Vrbani VIII.
De obligatione Camerali. 417
Bulla Gregorij XV.
De officiorum Societate. 423
Bulla Pauli iv.
De ordinatis extra tempora,legitimam ætatem, vel abſque dimiſſorijs ordinarij. 432
Bulla Pij ij. Sixti V.Clem.viij.& S.D.N.Vrbani viij.
De præcedentia in proceſſionibus. 439
Bulla Gregor. XIII.
De priuilegijs audiendi confeſſiones ſecularium abſque approbatione Epiſcopi,& eorum reuocatione. 444
Bulla S.D.N. Vrbani VIII.
De proceſſionibus,& Regularibus ad illas accedere debentibus. 446
Bulla Pij V.
De profeſſione facta in articulo mortis. 449
Bulla Pij V.
De quindenniorum ſolutione. 450
Bulla Pauli II. Pauli IV. Pij V. & Sixti V.

De reclamatione Religionis aduerſus profeſſionem nullã pag. 465
Decretum S.Cong.
De Regiſtratione literarum Apoſtolicarum in Camera. pag. 469
Bulla Pij IV.
De regularibus audientibus confeſſiones ſecularium. 469
Bulla S.D.N. Vrbani VIII.
De Regularibus recurrentibus ad perſonas extra religionem pro conſequendis honoribus. 477
Bulla Greg. xiij. & Clem. viij.
De regularibus tranſeuntibus de vna prouincia ad alterã. pag. 478
Bulla Sixti V.
De regularium bonis iniuſtè acquiſitis. 480
Bulla Pij V.
De Regularium grauaminibus per locorum Ordinarios,& Parochos inferri conſuetis,& reductione Conſtit.Pij V. ad terminos iuris & Conc.Trid. 481
Bulla Greg. xiij.
De Regularium ordinatione. 482
Decretum S.Congr.
De Regularium reformatione. 488
Decreta Sac.Congr.
De Religioſis accedentibus Japponium. 510
Bulla Greg.xiij.& Clem.viij.
De Religioſis hæredibus bonorum temporalium. 511
Bulla Clem. IV.
De Regularibus appellantibus à ſententia ſuorum Superiorum. 514
Bulla Clem. viij.
De Regularium condennatione ad triremes. 516
Breue Clem.viij.
De Sacerdote non ordinato miniſtrante, vel ſacramentalẽ con-

confeſſionem audiente. 520
Bulla Clem.viij.& S.D.N.Vrbani viij.
De Sacramentorum adminiſtratione denegata. 527
Bulla Leonis X.
De Sanctorum non Canonizatorum, aut Beatificatorum prohibita veneratione, aut miraculorũ recognitione. 539
Decretum S.Congr.
De ſepulturis. 539
Bulla Pij V.
De Simonia. 540
Bulla Pij V.
De ſimonia. 547
Bulla Pauli IV.
De ſindicatu Vicarij. 548
Bulla Gregorij xiij.
De ſollicitatione in confeſſione, 551
Bulla Gregorij XV.
De ſpolijs clericorum. 567
Bulla Pij V.
De Subcollectoribus,& Cõmiſſarijs Nũtij Apoſtolici. 571
Breue Gregorij xiij.& S.D.N.Vrbani viij.
De teſtamentis ad pias cauſas decedentium ab inteſtato per Epiſcopos faciendis. 595
Bulla Leonis X.
De Tertiarijs. 596
Bulla Leonis X.& Pauli III.
De tortura reorum non præcedentibus inditijs non infligenda. 597
Bulla Pij V.
De Vicarijs perpetuis. 598
Bulla Pij V.
De vſuris. 599
Bulla Greg. XV.
De Conſeruatoribus. 605
Bulla Greg. XV.
De exemptorum priuilegijs. 607

FINIS.

Digitized by Google

De reclamatione Religionis aduerſus profeſſionem nulla pag. 465
Decretum S.Cong.
De Regiſtratione literarum Apoſtolicarum in Camera. pag. 469
Bulla Pij IV.
De regularibus audientibus confeſſiones ſecularium. 469
Bulla S.D.N. Vrbani VIII.
De Regularibus recurrentibus ad perſonas extra religionem pro conſequendis honoribus. 477
Bulla Greg. xiij. & Clem. viij.
De regularibus tranſeuntibus de vna prouincia ad alterã. pag. 478
Bulla Sixti V.
De regularium bonis iniuſtè acquiſitis. 480
Bulla Pij V.
De Regularium grauaminibus per locorum Ordinarios,& Parochos inferri conſuetis,& reductione Conſtit.Pij V. ad terminos iuris & Conc.Trid. 481
Bulla Greg. xiij.
De Regularium ordinatione. 482
Decretum S.Congr.
De Regularium reformatione. 488
Decreta Sac.Congr.
De Religioſis accedentibus Iapponium. 510
Bulla Greg.xiij.& Clem.viij.
De Religioſis hæredibus bonorum temporalium. 511
Bulla Clem. IV.
De Regularibus appellantibus à ſententia ſuorum Superiorum. 514
Bulla Clem. viij.
De Regularium condennatione ad triremes. 516
Breue Clem.viij.
De Sacerdote non ordinato miniſtrante, vel ſacramentalẽ

confeſſionem audiente. 520
Bulla Clem.viij. & S.D.N.Vrbani viij.
De Sacramentotum adminiſtratione denegata. 527
Bulla Leonis X.
De Sanctorum non Canonizatorum, aut Beatificatorum prohibita veneratione, aut miraculorũ recognitione. 539
Decretum S.Congr.
De ſepulturis. 539
Bulla Pij V.
De Simonia. 540
Bulla Pij V.
De ſimonia. 547
Bulla Pauli IV.
De ſindicatu Vicarij. 548
Bulla Gregorij xiij.
De ſollicitatione in confeſſione, 551
Bulla Gregorij XV.
De ſpolijs clericorum. 567
Bulla Pij V.
De Subcollectoribus,& Cõmiſſarijs Nũtij Apoſtolici. 571
Breue Gregorij xiij.& S.D.N.Vrbani viij.
De teſtamentis ad pias cauſas decedentium ab inteſtato per Epiſcopos faciendis. 595
Bulla Leonis X.
De Tertiarijs. 596
Bulla Leonis X.& Pauli III.
De tortura reorum non præcedentibus inditijs non infligenda. 597
Bulla Pij V.
De Vicarijs perpetuis. 598
Bulla Pij V.
De vſuris. 599
Bulla Greg. XV.
De Conſeruatoribus. 605
Bulla Greg. XV.
De exemptorum priuilegijs. 607

FINIS.

Digitized by Google

SVMMA BVLLARVM
Veterum, & recentiorum:
IO: ANTONII NOVARII
CANONICI NEAPOLITANI.
Pars Secunda.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa eligitur ad triennium, & non ad vitam.*
2 *Abbatiſſa expleto triennio nõ eligitur ad idẽ officium abſq; Sedis Apoſtolicæ licentia, vel* Sac. Congregat.
3 *Abbatiſſa eligitur per trienniũ etiã in Monaſterijs Monialium Sancti Io: Hieroſolymitani, & Monialium ſubiectarũ Fratribus Minoribus, n.4. & quid in Ordine Prædicatorum, nu.5. & in Ordine Sanctæ* Claræ *in Portugallia, num.6.*
7 *Abbatiſſatui, vel Prioratui Ordine Prædicatorum non poſſunt ſuccedere duæ ſorores ſecũdum carnẽ, licet Abbatiſſa ſoror non prohibetur ſuccedere ſorori ſi canonicè eligatur, num.* 8.
9 *Abbatiſſa finito triennio non poteſt confirmari etiam ſub nomine Locumtenentis Vicariæ, ſeu Commiſſariæ.*
10 *Ius Confirmandi Abbatiſſas non eſt attributum Epiſcopis.*
11 *Appellatione Abbatiſſæ venit omnis fœmina præfecta domicilio ſãcti monialium.*
12 *Appellatione Monaſterij comprehenditur quælibet domus ſiuè Collegium habitantium in communi.*
13 *Abbatiſſa finito triennio non tenetur* Abbatiſſatui *ſui renunciare, ſed tenetur expectare nouam creationem Abbatiſſæ.*
14 *Gerens officium ſuperioris tenetur illud proſequi vſq; ad ſucceſſorem.*
15 *Abbatiſſa finito triẽnio poteſt conſtitui pro paruo tempore donec altera eligatur, licet in contrarium ſit Authoris*

opinio, n.16. & quid ſeruandum, num.17.

18 *Abbatiſſæ Sanctæ Claræ Ciſtercienſis, vel ſubiectæ Ordini Minorum hodie finito triennio tenentur renunciare ſub pœna excommunicationis, niſi contrarium mandet ſeruari Sācta Sedes Apoſtolica nu.19.*

20 *Quæ cautela eſt adhibenda per Moniales, vt non obſtet diſpoſitio huius Bullæ.*

21 *Officiales Monaſterij præter Abbatiſſam poſſunt perſeuerare in officio poſt trienniū.*

22 *Abbatiſſa poteſt eligi minori ſpatio triennij.*

23 *Abbatiſſæ ſolum in Italia finito triennio non poſſunt confirmari.*

24 *Abbatiſſæ quæ fiunt per præſentationem, & inſtitutionē poſſunt eligi vltra trienniū.*

DE ABBATISSA

Super Bulla Gregorij XIII.

1 P*Er hanc Bullam incip. Expoſcit emanatam de anno* 1583. *in ordine* 84. Statuit Gregor. XIII. recolendæ memoriæ, quod nullæ Abbatiſſæ, aliæuæ Præfectæ Monaſteriorum Monialium in vniuerſa Italia, & præſertim in vtriuſquè Regnis Siciliæ exiſtentium, vltra triēnium in ſuo officio, & Monaſterio durare poſſint; & ideò pertriennium tantū ſunt eligendæ, non autem ad vitam, vel maius tempus, aliàs electio nullius roboris erit, & ita etiam firmarunt *Nauar. conſ.*3. *de regul. &* 7. *de ſtat. monac.* nam Abbatiſſæ, ſeù

2 Prioriſſæ, expleto officiorum triennio, non ſunt denuò eligendæ ad eadem officia abſq; Sedis Apoſtolicæ, vel Sac. Cong. licentia, prout cenſuit *eadem Sacr. Congreg. Rituum teſte Aldan. in compēd. can. deciſ. lib.*2. *tit.*11. *num.*4.

3 Cuius Conſtitutionis tenor ampliatur primò, procedere in omnibus Monaſterijs Monialium, etiam Sācti Ioannis Hieroſolymitani, vt declarauit *Sac. Congreg. Cardin. ſub die* 22. *Maij* 1604.

4 Ampliatur ſecundò, in Monialibus ſubiectis Fratribus Minoribus, *ex Conſtit. Sixti V. incip. & communis curæ paſtoralis*, prohibente ſimiliter Abbatiſſis Ordini Minorum ſubiectis, vt vltra triennium in officio Abbatiſſatus non perdurent, & per aliud

5 triennium debeant vacare: In Ordine verò Prędicatorum per quatuor annos ad minus;

nus, niſi eſſet Monaſterium nouum, vel nouiter reforma-
6 tum. Sed in Ordine Sanctæ Claræ in Portugallia, debent vacare per ſex annos, *ex Conſtitut. ſpeciali Pauli V. referente Portell. in dub. regul. titul. de Abbat. & Prior. num. quarto.*

7 Ampliatur tertiò, vt duæ ſorores, ſecundum Carnem, non poſſint ſibi ad inuicem ſuccedere in Abbatiſſatu, vel Prioratu in Ordine Prædicatorum, vt declarauit *Sac. Congreg. Reg. 3. Aprilis 1615. in vna Vlixbon.* cum id prohi-
8 beatur per Conſtitut. Ordinis Prædicatorũ, Sed regulariter Abbatiſſæ ſoror non prohibetur de iure ſuccedere ſoror, ſi canonicè eligatur, dummodò non adſit aliquod legitimum impedimentũ circa eius perſonam, vel prohibeatur per conſtitut. ordinis *Sac. Congr. in eadem Vlixbonen 19. Aprilis 1619.*

9 Ampliatur quartò, vt Abbatiſſa finito triennio nequeat confirmari ſub quouis aliquo quæſito nomine, puta Locumtenentis, Vicariæ, ſiuè Commiſſariæ, arg. *Gloſ. in l. 1. C. de priuil. ſcholar. lib. 12.* & ibi *Bart.* vide *Ann. ſing. 479.*

10 Ampliatur quintò, vt ius confirmandi Abbatiſſas per Conſtitut. Gregorij XV. de exemptorum priuilegijs Epiſcopis attributum non ſit, vt cenſuit *Sacr. Congregat. Conc. dub. 15. de anno 1626. qua habetur apud Barboſ. poſt tractatum de offic. Epiſ. pag. 6. in fine, in impreſſ. Lugdunen.* ſed eſt reſeruatum eidem Sac. Congr.

11 Ampliatur ſextò, vt huiuſmodi Conſtitutio comprehendat omnem fœminam præfectam domicilio ſanctimonialium, quia ipſa venit appellatione Abbatiſſæ, vt inquit optimè *de Franch. in controuerſ. inter Epiſcop. & reg. quæſt 3. pag. 303.* inferens
12 appellatione Monaſterij comprehendi quamlibet domum, ſiuè collegium habitantium in communi.

13 Declaratur primò, vt Abbatiſſa, finito triennio, non teneatur officio Abbatiſſæ renunciare, vt inquit *Nouar. frater in ſuo tractato nou. Iur. Pontif concluſ. 3. de de elect.* Sed debet expectare nouam creationem Abbatiſſæ, allegat *Rodriq. q. reg. tom. 1. quæſt. 16. art. 3.* & ra-
14 tio eſt in promptu, quia vti ſuperioris officium gerens, tenetur illud proſequi vſquè ad ſucceſſorem in eo, *arg. text. in l. meminiſſe, ff. de offic. Præſid.* & proindè Abbatiſſa finito triennio poteſt
15 conſtitui pro paruo tempore,

A 2 donec

donec altera eligatur *Mirād.*
de Monial.quæſt.7.ar.9.
16 Ego autem in hac ſecunda parte firmiter aſſero, quod
Abbatiſſa finito triennio, teneatur renunciare officio,
vt colligitur ex verbis eiuſ-
17 dem Bullæ Gregorij, & tūc in
eius iuriſdictione ſubintrat
Monialis maior profeſſione,
niſi alia eſſet conſuetudo,
Vallumbruſan. in Ritual. Monaſt ritu 8. *rubr.* 1. *num.*7.*& ſeq.*; quem refert *Tamburin.*
*loc.citato,quæſt.*1. *num.*12. &
18 ſic hodiè Abbatiſſæ Ciſtercienſes, & Clariſſæ, ſeù aliæ
ſubiectæ Ordini Minorum,
finito triennio, tenentur renunciare ſub pœna excommunicationis, vt habetur *in compendio minorum.*

16 Declaratur ſecundò, niſi
Sancta Sedis Apoſtolica aliud
expreſsè ſtatuerit, vel contrarium mādaret ſeruari.*Nauarr. conſil.* 4. *de regul: & conſ.*2. *de ſtat. monach.* & alij
relati *per Barboſ. de poteſtat. Epiſ. alleg.*27.*nu.*60.*par.*2. &
proindè quoties peteretur
confirmatio à S. Sede Apoſtolica,illaq; obtineretur, non
20 obſtaret diſpoſitio huius Bullæ, & hanc cautelam notent
moniales; vnde licet in prima
parte aſſerebatur, diſpoſitionem dictæ Bullæ declarari
quoties in Monaſterio non reperiretur alia monialis idonea, nam non obſtante triennio elapſo, iterum eligi poſſe
dicebatur, prout à ſimili videtur, quod in defectum aliorum idoneorum, & habilium
poterat Vniuerſitas eligere
alium idoneum officialem, nō
obſtante *tex. in l. honoribus, C.de muneribus, & honor. non continuan.lib.*10. vbi nos latè
addidimus.

Attamen hodiè contrarium
obſeruari audiui à Reuerendiſſimo Domino meo Alexandro Luciano Vicario Generali, qui ob eius ſingulares virtutes, animiquè ſinceritatem, vti integerrimus,
& in iure, & praxi verſatiſſimus ob abſentiam Eminentiſs. Dom. mei Cardin. Boncōpagni Locumtenentis Generalis obtinuit locum,
vt quoties non reperiretur
alia monialis idonea, non
poterit Abbatiſſa, expleto
triennio, in ſubſidium confirmari propria authoritate,
ſed erit recurrendum ad Sac.
Congr. Eminen. Cardin. pro
poſtulatione, illiuſq; confirmatione, vt in facto contigit in venerabili Monaſterio
Sancti Antonij.

21 Declaratur tertiò, vt ſub
prænominata Conſtitutione
non comprehendantur aliæ
officiales Monaſterij, ita
vt abſoluto triennio poſſint
perſeuerare in officio, ex

quo

Digitized by Google

quo tàm *præfata Conſtitut.* quàm *Concil. Trident.* nihil omninò de his diſponunt, ſed *Sac. Congr* cenſuit Moniales, quæ à Capitulo ſui Monaſterij electæ ſunt officiales, vt bona illius Monaſterij adminiſtrent, poſſunt in huiuſmodi officio adminiſtrare, & perſeuerare, quandiù Superioribus Monaſterij viſum fuerit, & ſic videtur non currere triennium iſtis officialibus, nec confirmatio Superioris eſt neceſſaria, nec circumſtantiæ aliquæ, de quibus *in prædicta Bulla*.

22 Declaratur quartò, vt Abbatiſſa eligi poſſit minori ſpatio temporis triennij, nam licet vigore prædictæ Bullæ Abbatiſſæ non poſſint eſſe perpetuæ, non tamen prohibetur, quin ſingulis annis mutari poſſint, *Nald. in prax. can. in cap. indemnitatibus, de elect.* & declarauit, *Sacr. Congreg. Emin. Card. in vna Arianen.* 18. *Septembris* 1595. licet contrarium fuerit dictum in prima parte *eod. tit. num.* 4.

23 Declaratur quintò, vt huiuſmodi Conſtitutio habeat locum in ſola Italia, nam extra eam omnes Abbatiſſæ, præter Clariſſas, poſſunt finito triennio reeligi, & continuari, *Eman. q. reg. tom.* 1. *quæſt.* 16. *art.* & 3. *Mirand. tractat. de monial. q.* 7. *artic.* 9. ſequitur *Tamburin. de iur. Abbatiſſ. diſputat.* 30. *quæſt.* 3. *num.* 1.

24 Declaratur ſextò, vt nec habeat locum in illis Abbatiſſis, quæ fiunt per præſentationem, & inſtitutionem, facilè enim redditur ad ius antiquum, in quo talis inſtitutio, & confirmatio erat perpetua. *Portell. in dub. regul. verb. Abbatiſſa, num.* 10. idem *Tamburin. loc. cit.*

SVMMARIVM.

1 *Abortum procurans, quam pœnam incurrat ex Bulla Sixti V. & quã ex* Bulla *Gregorij XIV. num* 8.

2 *Clerici abortum procurantes quas pœnas incurrant, & quid ſi ſint ſeculares num.* 3.

4 *Conſulentes, vel procurantes aliquod remedium ad non concipiendum, an comprehendantur ſub hac eo nſtitutione.*

5 *Iudex tàm Eccleſiaſticus, quàm ſecularis præueniendo poteſt procedere contra prædictos conſulentes, vel procurantes abortum.*

6 *Conſulentes, vel procurantes abortum ſunt excommunicati, & an poſſint abſolui per Iubileum, num.* 7.

9 *Ab-*

9 *Abſoluere à peccato abortus poteſt quilibet Sacerdos ab ordinario approbatus, & quid ab excommunicatione, num.* 10.

11 *Pœnas abortus Bullæ Sixti non incurritur quoties fœtus non fuit animatus, & ſi poculum ſolum datum ſit ad non concipiendum, vel cauſandam ſterilitatem.*

12 *Abortum procurantes fœtus animati ſortito effectu incurrunt excommunicationem, nec ab ea poſſunt abſoluere confeſſarij, niſi ſpecialiter ab Epiſcopo deputati, num.* 13. *& quid in regularibus, num.* 14.

15 *Confeſſor ſecularis non poteſt abſoluere à peccato abortus ſi fœtus erit animatus.*

16 *Confeſſor regularis poteſt abſoluere perſonas ſaculares per ſua priuilegia ſecus verò regulares perſonas ſine ſpeciali licentia.*

17 *Procurantes abortum animatum incurrunt irregularitatem, & ſequuto effectu ſunt priuati officio beneficio, & dignitate Eccleſiaſtica, & inhabiles ad illa obtinenda, num.* 18.

19 *Iudices Eccleſiaſtici, vel ſeculares probato delicto abortus poſſunt procedere contra illud committentes.*

20 *Clericus procurãs abortum in dubio ſi fœtus fuerit animatus debet ſe reputare irregularem.*

21 *Irregularitati contractæ propter abortum quis hodie poſſit diſpenſare.*

22 *Abortum procurans fœtus animati non ſequuto effectu nullam pœnam meretur.*

23 *Abortum non dicitur procuraſſe percutiens mulierem ignorans eſſe prægnantem vel in rixa.*

24 *Abortum factum ſuo nomine ratum habens peccat tantum mortaliter, ſed quando, num.* 25.

26 *Abortui obuiare potens ſi non obuiauerit non incurrit pœnas Bullæ.*

DE ABORTV.

Super Bulla Sixti V. & Gregorij XIV.

1 HÆc rigoroſa *Conſtit. Sixti V. incip. Effrenatam de anno* 1588. Sanciuit primò, vt quouis modo procurans abortum ſcienter tàm animatum, quàm inanimatum, etiam occultum effectu ſequuto, pœnas homicidij voluntarij, tàm de iure Ciuili, quam de iure Canonico incurrat.

2 Secundò ſi ſint Clerici, vltra

vltra pœnas prædictas ſint ipſo facto priuati omni officio, & beneficio, ac dignitate Eccleſiaſticis obtentis, & inhabiles maneant ad prædicta omnia in futurum obtinenda. Si verò ſint ſecu-
3 lares redduntur inhabiles ad ordines Sacros, & omni prędicta.

4 Tertiò eaſdem pœnas extendit ad omnes procurantes, vel conſulentes quouis modo, vt fœminæ alicui datur potio, vel remedium quodvis ad ſterilitatem, vel ad non concipiendum.

5 Quartò committit cuiuis Iudici ſeculari, vel Eccleſiaſtico, vt poſſit cauſam præuenire, & contra prædictos procedere ſub pœnis mentionatis.

6 Quintò omnibus ſupra dictis imponit pęnam excommunicationis, à qua per nul-
7 lum priuilegium, etiam regularium, neq; per Iubileum poſſit quis abſoluere, nec poſſit aliquis diſpenſare, cum prædictis in irregularitate inde contracta virtute cuiuſcunque priuilegij, etiam ſi crimen occultum ſit, neque in foro conſcientiæ.

8 Pia verò *Conſtit. Gregorij XIV. ſucceſſoris Sixti incip. Sedes Apoſtolica de anno* 1591. in duobus pręcipuè reſtrinxit.

9 Primò, vt quilibet Sacerdos ab Ordinario approbatus pro confeſſore ad hoc ſpecialiter deputatus, poſſit abſoluere à peccato abortus, & ab excommunicatio-
10 ne, ſiuè fuerit procuratus ante Bullam Sixti, ſiuè poſt Bullam Gregorij.

11 Secundò, ſi fœtus non fuit animatus, vel ſi ſolum ſit datum poculum, vel remedium ad non concipiendum, ac cauſandam ſterilitatem, eò caſu non incurritur pœnas Bullæ Sixti, ſed ſolum tunc regulatur delictũ per ius commune, canonicum, vel Concil. Trid. Remanentibus cæteris ſtatutis ex Bulla Sixti in ſuo robore.

12 Ampliatur primò, vt procurantes abortum fœtus animati ſortito effectu incurrant excommunicationem, licet non reſeruatam Papæ, ex verbis dictæ Bullæ Gregorij moderatoriæ, ibi, *quod ab excommunicatione*, ibi, *incurſa abſoluat Sacerdos modo iam ſupradicto*, ex quibus clarè colligitur inflictam eſſe excommunicationem impoſitam facienti taliter, ita *Vega in ſumm. moral.* 1.*par. caſu* 4. *verb. abortus.*

13 Subamplia, quod Confeſſores Clerici, etiam ſi ſint approbati, non tamen poterunt abſoluere ab iſta excommunica-

nica.

nicatione ; niſi fuerint ad id ſpecialiter deputati ab Epiſcopo, ex quo *Gregor. XIV.* expreſsè ſtatuit debere eſſe Confeſſores ad id ſpecialiter; Vnde Confeſſores regulares
14 non poſſunt ab iſta excommunicatione abſoluere, niſi ſpecialiter per ſuos Prouinciales deputentur.

15 Subdeclara, vt à peccato abortus, ſi fœtus erit animatus non poſſit Confeſſor ſecularis illud abſoluere; ex quo iſtud eſt homicidium, quod de iure communi eſt reſeruatum Epiſcopo.

16 Benè verum poſſet Confeſſor regularis erga perſonas ſeculares per ſua priuilegia abſoluere, ſecus verò eoſdem regulares, nam eo caſu eſt videndum, an in ſuo ordine homicidium voluntarium ſit caſus reſeruatus, & tunc Confeſſor regularis ris non poſſet abſoluere religioſum ab abortu, niſi habuerit ſpecialem licentiam.

17 Ampliatur ſecundò, vt procurantes abortum animatum incurrat irregularitatem ortam ex homicidio voluntario, *Azor.to.2.lib.2.c.26.§. de Iure Canonico.*

18 Ampliatur tertiò, vt procurans abortum animatum, vel conſulens, ſequuto effectu, ipſo facto maneat priuatus officio beneficio, & dignitate Eccleſiaſtica, & inhabilis ad officia obtinenda, *Rodriq.to.2. q.3.art.4.*

19 Ampliatur quartò, vt probato delicto abortus Iudices Eccleſiaſtici, vel ſeculares poſſint hodie procedere contra illud committentes, quia Gregorius circa hoc nihil innouauit. Idem Rodriq *tom.2. q.33. artic.4.in fin.*

20 Amplia ut quintò, vt in dubio, an fœtus fuerit animatus, vel inanimatus, debet Clericus ſe reputare irregularem, *Sāch. in lib.1.decal. cap.10. num.43.* Vnde ſi ex ſignis materiæ eiectæ, vel ex die coitus, vel aliũde id non poſſit deprehendi, ita vt excludatur omnis dubitatio, ſtante dubio de animatione fœtus, debet ſe reputare irregularem, ſolum quoad ordines non recipiendos, vel in illis non miniſtrandum, hæc enim duo non poteſt admittere, ſeù facere, quoniã hæc duo intrinſecè, & clarè includũtur in irregularitate; At iſte irregularis non tenetur ſe reputare irregularē quoad aliàs pœnas annexas irregularitati, qualis eſt priuatio officij, & beneficij, & inhabilitas ad hęc duo, nam pęna ordinaria ſtatuta delicto certo, non eſt imponenda delicto dubio, ſed extraordinaria pro dubio, Imponitur verò irregularitas etiã delicto homicidij dubij. Ita San-

*Sanchez loc. cit. nu.*45. vbi *n.*4. ponit exemplum de eo, qui dubitat, an conſilium à ſe datum fuerit cauſa homicidij, vel abortus, eo quod facta diligentia manet, adhuc dubius, an alter habuerit animum faciendi etiam abſq; illo conſilio, & reſoluit ſtãte tali dubio, debere ſe reputare irregularẽ modo ſupradicto.

Declaratur primò, vt poſſint hodie Ordinarij cum ſubditis, & Prælati regulares diſpẽſare
21 irregularitati cum ſubdito contractæ ex abortu animato ſequuto effectu, dũmodo tamẽ crimen fuerit occultum, vt in terminis declarauit S. *Congr. teſte* Barboſ. *in collect. DD. ſuper* Conc. *Trid. ſeſſ.*14. *c.*7. *vide Portell. in dub. reg. ver. abortus, num.*10. vbi latè, *qui num.* 12. aſſerit, vt hanc põteſtatem poſſint alteri ſubdelegare.

22 Declaratur ſecundò, vt non incurrat pœnas dictarum bullarum dans conſilium, vel medicinam abortui fœtus animati, etiam ſi remedium fuiſſet applicatum, ſi tamen effectus non fuiſſet ſubſequutus, nec erit irregularis, quoniam verba legis ſunt accipienda, cum effectu ſequuto, quem legislator punire intendit, vt ait *Nauarr. conſ.* 60. *de ſent. excomm.* & propterea conatus ſolus ad culpã non meretur pęnã ordinariam legis effectu non ſequuto.

23 Declaratur tertiò, vt percutiẽs mulierem, quam ignorabat eſſe prægnantem, ſi ex percuſſione oriatur abortus, eſſet excuſandus, ita Campag. *in cap. Regn. ad peruerſorum*, & *colligitur ex Bulla* Sixti, *ibi ſcienter, D. Ricc. collect.*190. vel quia percuſſio fuiſſet facta animo non faciendi abortum, vt quia in rixa quis percuſſit prægnantem, adhuc eſſet excuſandus, *Theſaur. deciſ.* 12. *num.*2. quod habuit in facto D. Genitor V.I.D. Io: Dominicus in cauſa quond. N. Petri Iacobi Greci cum Domenica de Menna.

24 Declaratur quartò, vt is, qui approbauit, ſeù ratum habuerit abortum factum ſuo nomine, etiam ſi ante non iuſſerit, ſeù conſuluerit, & approbauerit poſt iam factum, non incurrat irregularitatẽ, nec cęteras pœnas Bullæ, ſed tantum peccat mortaliter; & ratio videtur eſſe, nam iſte non fuit homicida, cum ad mortem iã illatam nõ fuerit cooperatus.

25 At ſecus foret ſi approbaret percuſſionem, vel occiſionẽ Clerici factam ſuo nomine, etiam ſi approbaret poſtquã eſt iam facta; nam tunc incurreret excommunicationem, cæteraſq; pœnas, quæ apponuntur à iure approbanti percuſſionem iam factam in Clericũ ſuo nomine; nõ verò po-

nuntur in iure approbāti percuſſionem hominis ordinarij iam factam ſuo nomine, at ſecus ſi approbarit abortum antequam fieret, dicēs parāti abortum, *benè facis*, tunc enim ſequuto abortu, incurrit pœnas Bullæ, quia iam incurrit ad occiſionem fœtus animati.

26. Declaratur quintò, vt non incurrat pœnas contentas in Bullis is, q potuit obuiare abortui, & non prohibuit, vt videmus à ſimili de non obuiāte percuſſioni Clerici, nam non incurrit excommunicationē, ſi teneatur ex ſola charitate, & ratio eſt, quia non obſtanti, cum teneatur ex ſola charitate obſtare, pęnæ nón iniungūtur, *Reginald. lib. 4. num.* 221. *Henriq. lib. 14. cap. 12. Molin. tom. 4. diſt. 33. & 52. Bonacin. de cenſur. diſput. 2. quaſt. 4. pun. 3. num. 5. de minor. excommun. tom. 1.*

SVMMARIVM.

1. *Tenor Bullæ.*
2. *Adulterium committere dicitur cognoſcens Monialem.*
3. *Matrimonium carnale æquiparatur ſpirituali.*
4. *Adulterij pœna venit puniēdus repertus in mutuis oſculis, vel amplexibus, cū muliere maritata.*
5. *Adulterium non probatur ſola confeſſione mulieris.*
6. *Adulterij pœna non incurritur ab ignorante mulierem, cum qua ſe immiſcuit eſſe nuptam, & quid in matrimonio cōtracto in gradu prohibito, nu. 7.*

DE ADVLTERIO.

Super Bulla Sixti V.

1 INcipit hæc *Bulla ad compeſcendum emanata de anno* 1586. infligens pœnam adulteris, de qua, licet in prima parte nonnullas ampliationes, & limitationes reportauerim.

2 Vltra reportata amplia primò, vt cognoſcens Monialem ad effectum diſpoſitionis huius Bullæ dicatur committere adulterium, ac ſi cognoſceret carnaliter mulierem maritatā, ita refert deciſum *Cacher. deciſ. Pedam.* 103. ea nempè ratione, nam matrimonium car-
3 nale æquiparatur matrimonio ſpirituali, ad quod faciunt cōgeſta *per Dom. Ricc. in collect. deciſ.* 300.

4 Ampliatur ſecundò, vt repertus in mutuis oſculis, vel amplexibus, cum muliere maritata veniat puniendus, vti adulter, virtute huius cōſtitutionis, per ea, quæ cumulat, & adducit *Surd. in tract. de alim. tit. 7. q. 16. à num. 32. cum ſeq.*

vide

vide *Menoch.in tract. de præſ. lib.1.præſump.41. nu.26.* idem aſſerit *Farinac.in prax. crim. quæſt.*124.*num.*154. *Sanchez in tract.de matrim.lib.7 diſput.* 91.*num.*38. *Triuiſ.deciſ. Rota Veneta,deciſ.*47.*num.*2.

5 Declaratur primò, vt ad incurrendam pœnam huius cõſtitutionis, adulterium non probetur ſola cõfeſſione mulieris, *tex.eſt in cap.ſignificaſti, de adulter. Baiard. ad* Clarum *in prax.crim. in §.adulterium, num* 40. *&* 94.

Declaratur ſecundò, vt pena

6 na huius conſtit. non incurratur ab ignorante mulierem: cũ qua ſe immiſcuit eſſe nuptam, ita *Barboſ. in l.2.in prin. par.*1. *num.*96.*ff.ſolut.matr.* ſequitur *Farinac.in prax.crim. q.* 141. *num.*197.

7 Declaratur tertiò, vt pœna ſupradictæ conſtit. nõ habeat locum, ſi adulterium committeretur in matrimonio contracto in gradu ꝓhibito ſcienter, ſecus verò ignoranter, optimè firmat *Rot. deciſ.*506. *par.*1.*diuerſ.num.*1.

SVMMARIVM.

1 *Alienationes factæ, in damnũ Eccleſiæ, vel non ſeruatis ſolemnitatibus ſunt nullæ, & irritæ.*

2 *Emens bona Eccleſiæ abſque ſolemnitatibus tenetur reſtituere bona alienata, cum fructibus.*

3 *Allegans inualiditatem alienationis, vel læſionem Eccleſiæ probare tenetur.*

4 *Cauſa neceſſitatis, vel euidentis vtilitatis non poteſt probari per teſtes in iudicio ſummario examinatos.*

5 *Epiſcopus, vel eius procurator eſt citandus in alienatione, quæ admittitur à Sede Apoſtolica ſi in euidentem.*

6 *Alienatio bonorum Eccleſiæ non dicitur facta in eius vtilitatem, niſi ſint ſpecificata bona, & viſa per* Commiſ*ſarium.*

De alienatione bonorum Eccleſiaſticorum Reſciſſione, & annullatione, & euidenti vtilitate Eccleſię.

Super Bulla Pauli IV.

EX *ſupradicta Bulla incip. Iniunctum publicata de anno* 1594. per nos explanata in prima parte, colligitur, vltra pęnam excommunicationis, quam incurrunt contrahẽtes, alienationes factas in dã-

1 num Eccleſiæ, vel non ſeruatis ſolemnitatibus, eſſe nullas, & irritas. B 2 In-

nuntur in iure approbāti percuſſionem hominis ordinarij iam factam ſuo nomine, at ſecus ſi approbarit abortum antequam fieret, dicēs parāti abortum, *benè facis*, tunc enim ſequuto abortu, incurrit pœnas Bullæ, quia iam incurrit ad occiſionem fœtus animati.

26. Declaratur quintò, vt non incurrat pœnas contenctas in Bullis is, q potuit obuiare abortui, & non prohibuit, vt videmus à ſimili de non obuiāte percuſſioni Clerici, nam non incurrit excommunicationē, ſi teneatur ex ſola charitate, & ratio eſt, quia non obſtanti, cum teneatur ex ſola charitate obſtare, pęnæ non iniungūtur, R*eginald. lib.* 4. *num*: 221. *Henriq: lib.* 14. *cap.* 12. *Molin. tom.* 4. *diſt.* 33. *&* 52. *Bonacin. de cenſur. diſput.* 2. *quaſt.* 4. *pun.* 3. *num.* 5. *de. minor. excommun. tom.* 1.

SVMMARIVM.

1. *Tenor Bullæ.*
2. *Adulterium committere dicitur cognoſcens Monialem.*
3. *Matrimonium carnale æquiparatur ſpirituali.*
4. *Adulterij pœna venit puniēdus repertus in mutuis oſculis, vel amplexibus, cū muliere maritata.*
5. *Adulterium non probatur ſola confeſſione mulieris.*
6. *Adulterij pœna non incurritur ab ignorante mulierem, cum qua ſe immiſcuit eſſe nuptam, & quid in matrimonio cōtracto in gradu prohibito, nu.* 7.

DE ADVLTERIO.

Super Bulla Sixti V.

1 INcipit hæc Bulla ad compeſcendum emanata de anno 1586. infligens pœnam adulteris, de qua, licet in prima parte nonnullas ampliationes, & limitationes reportauerim.

2 Vltra reportata amplia primò, vt cognoſcens Monialem ad effectum diſpoſitionis huius Bullæ dicatur committere adulterium, ac ſi cognoſceret carnaliter mulierem maritatā, ita refert deciſum *Cacher. deciſ. Pedam.* 103. ea nempè ratione, nam matrimonium carnale æquiparatur matrimonio

3 ſpirituali, ad quod faciunt cōgeſta *per Dom. Ricc. in collect. deciſ.* 300.

4 Ampliatur ſecundò, vt repertus in mutuis oſculis, vel amplexibus, cum muliere maritata veniat puniendus, vti adulter, virtute huius cōſtitutionis, per ea, quæ cumulat, & adducit *Surd. in tract. de alim. tit.* 7. *q.* 16. *à num.* 32. *cum ſeq.*

vide

vide *Menoch. in tract. de præſ. lib. 1. præſump. 41. nu. 26.* idem aſſerit *Farinac. in prax. crim. quæſt. 124. num. 154. Sanchez in tract. de matrim. lib. 7 diſput. 91. num. 38. Triuiſ. deciſ. Rota Venetæ, deciſ. 47. num. 2.*

5 Declaratur primò, vt ad incurrendam pœnam huius cõſtitutionis, adulterium non probetur ſola cõfeſſione mulieris, *tex. eſt in cap. ſignificaſti, de adulter. Baiard. ad* Clarum *in prax. crim. in §. adulterium, num* 40. & 94.

6 Declaratur ſecundò, vt pęna huius conſtit. non incurratur ab ignorante mulierem: cũ qua ſe immiſcuit eſſe nuptam, ita *Barboſ. in l. 2. in prin. par. 1. num. 96. ff. ſolut. matr.* ſequitur *Farinac. in prax. crim. q. 141. num.* 197.

7 Declaratur tertiò, vt pœna ſupradictæ conſtit. nõ habeat locum, ſi adulterium committeretur in matrimonio contracto in gradu ꝓhibito ſcienter, ſecus verò ignoranter, optimè firmat *Rot. deciſ.* 506. *par. 1. diuerſ. num.* 1.

SVMMARIVM.

1 *Alienationes factæ, in damnũ Eccleſiæ, vel non ſeruatis ſolemnitatibus ſunt nullæ, & irritæ.*

2 *Emens bona Eccleſiæ abſque ſolemnitatibus tenetur reſtituere bona alienata, cum fructibus.*

3 *Allegans inualiditatem alienationis, vel læſionem Eccleſiæ probare tenetur.*

4 *Cauſa neceſſitatis, vel euidentis vtilitatis non poteſt probari per teſtes in iudicio ſummario examinatos.*

5 *Epiſcopus, vel eius procurator eſt citandus in alienatione, quæ admittitur à Sede Apoſtolica ſi in euidentem.*

6 *Alienatio bonorum Eccleſiæ non dicitur facta in eius vtilitatem, niſi ſint ſpecificata bona, & viſa per Commiſſarium.*

De alienatione bonorum Eccleſiaſticorum Reſciſſione, & annullatione, & euidenti vtilitate Eccleſię.

Super Bulla Pauli IV.

Ex *ſupradicta Bulla incip. Iniunctum publicata de anno* 1594. per nos explanata in prima parte, colligitur, vltra pęnam excommunicationis, quam incurrunt contrahẽtes, alienationes factas in dã-
1 numEccleſię, vel non ſeruatis ſolemnitatibus, eſſe nullas, & irritas. B 2 In-

2 Infertur primò, vt emens bona Eccleſiæ abſque ſolemnitatibus teneatur reſtituere bona alienata cum fructibus, iuxtà *deciſ.* Mart.96. à die alienationis *per text. in l. Iubemus,* §.1.C.*de Sacroſanct. Eccleſ.* ita *Gram. deciſ.79. nu* 8. *Meno h. in tract. de recuperanda poſſeſſ. remed.* 15 *num* 364.*Rot. in vna Placentina bonorũ,* corã Card. *Blanchetto, in altera Vlixibonen. nullitatis locationis,* 1.*Iunij* 1596. *coram Eminen.*Card. *Pamphilio.*

3 Infertur ſecũdò, quod quãdo cõtingit dicere de inualiditate alienationis, ſeù læſione Eccleſiæ, eo caſu per titularem allegantem id probandum venit, *Rot. deciſ.* 684. 2.*par. in recent, & prius in vna Auximana bonorum, Lunæ* 21. *Nouembris* 1580. *coram* Card. *Seraphino, & in alia Romana cenſus Mercurij* 2. *Decembris* 1609.*coram Manzanedo,* vt apud Cenc. *de cenſ. deciſ.*30. *num.*4. adeò vt illa cauſa neceſſitatis, ſiuè

4 euidentis vtilitatis non poteſt per teſtes in iudicio ſummario examinatos probari, vt ait Rot.*deciſ.*463.*par.*1. *in nouiſſ. & deciſ.*210.*par.*4.& ratio eſt, quia vbi vtilitas Eccleſiæ in controuerſiam deducitur, tũc teſtes in iudicio sũmario examinati non probant, vt fuit deciſum *in vna Argentina Palatij* 1568. *coram Oradino* allegata *in deciſ.*463. *nu.*1. *p.*1. *diuerſ.*

5 Infertur tertiò, quod vbi alienatio admittitur à Sede Apoſtolica ſi in euidentem vtilitatem, & *cat.* 1. eo caſu erit citandus Epiſcopus, vel eius procurator, aliàs alienatio erit nulla, vt fuit dictum per *Rotam in vna Ferrarien. bonorum, Lunæ* 16.*Iunij* 1614. *coram Dunozetto, vt in deciſ.* 624.*nu.*4.*in recent.*& alienans in pœnam Paulinæ incideret Rot.*deciſ.*896.*num.*1.*lib.*3. *diuerſ.& deciſ.*30. *de reſcript. in nouis, & in* Cremonen. *aquarũ,* 9. *Iunij* 1594. *coram Aragonio.*

6 Infertur quartò, vt alienatio valeat, nec dicatur facta in vtilitatem Eccleſiæ, niſi ſint ſpecificata bona, quod vendi debeant, & niſi viſis illis bonis per Iudicem, & Commiſſariũ euidenter, vt ait *Rota in vna Lucana nullitatis, obligationis coram* Cardin.*Blanchetto, quæ eſt apud* Marcheſ. *de commiſſ.* 1.*par. cart.* 110.*nu.*1. *& eadem Rot. in dec.*624.*n.*2.*&* 3. *par.*1. *in recent.*

Contrarium tamen eſſet, quando Epiſcopus concederet licentiam vendendi rem Eccleſiæ minus damnoſam, licet eam nõ ſpecificaret, nec illius pretium, & licet malè faciat in non exprimendo; nihilominus alienatio valebit, vt ait

ait *Gratian. lib. 4. diſcept. forenſ. cap. 476. num.* . . prout etiam ſi eſſet data licentia de alienãdis ſeptẽ petijs terræ, ſed poſtea in alienatione fuiſſet dictũ de omnibus petijs terræ, quia dicta alienatio ſubſtinetur ſub illo vocabulo, quando tamen conſtat Eccleſiam nõ habuiſſe plura petia in illo loco.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſarij ſiuè exequutores Apoſtolici, quibus committũtur reſcripta ſi in euidẽtem, quæ obſeruare tenentur.*

2 *Probationes euidẽtis vtilitatis Eccleſiæ cõcludẽtes eſſe debẽt & quando ſufficiat extraiudicialis informatio, num. 3.*

4 *Vtilitas euidens Eccleſiæ quãta eſſe debeat, eſt arbitraria Iudici.*

5 *Decretum exequutoris interpoſitum alienationi ex cauſa falſa non validat alienationem.*

De Alienatione rerum Eccleſiæ.

Super Bulla Pauli II.

1 DIximus in prima parte qualiter per hanc *Bullam incipientem, Cum in omni ordine* 88. mandatur commiſſarijs, quibus committuntur reſcripta ſi in euidentem, vt ſint ipſo facto excõmunicati, ſi ſint inferiores, & Epiſcopi per annum ſuſpenſi ab executione officij, & obligati ad reſtitutionem damni illati Eccleſiæ, ſi eorum conſcientiæ prodigi, vel ſordes alienationi cõſenſerint, aut decretum, & authoritatem interpoſuerint; Hi verò, qui dolo, vel fraude ſciẽter in detrimentum Eccleſiæ procurauerint alienationem, ſiuè decretum, ſunt ipſo facto excommunicati, & nõ poſſunt, niſi à Summo Pontifice, abſolui.

2 Quare animaduertere primò, debent tales commiſſarij, ſiuè exequutores Apoſtolici, vt obſeruent formam Paulinæ requirẽtis teſtes, & probationes concludentes pro veritate narratorum recipi, adeò vt nõ ſufficiat extra iudicialis informatio, vt per *Abb. cõſ 41. col. 2. lib.* 1. & conſiderauit *Rota Romana deciſ. 160. par. 2. diuer. num.* 7. ſubdens *num.* 8. tunc
3 ſufficere extraiudicialẽ informationem, quando in reſcriptis ſi in euidentem derogaretur Paulinæ, & commiſſarijs cõcederetur facultas ſe extraiudicialiter informãdi, & quod alienãs bona Eccleſiæ ſecundũ formam Paulinæ debeat recipere teſtes, & alias probationes pro veritate narratorum. alias

aſſertioni partium non ſtatur, Rota eadem *deciſ. 716. par. prima diuerſ.* nec ſufficit cauſam alienationis proponi coram commiſſario, ſed eſt neceſsè, vt apud acta probetur, & vt decretum interponatur, *l. minorum, ff. de præd. minor.*

4 Prout etiam erit notandum pro intelligentia huius conſtit, quod arbitrarium eſt Iudici decernere, quanta eſſe debeat vtilitas Eccleſiæ tempore conceſſionis, vt in emphiteuſim poſſit concedi, *Rota deciſ. 664. num. 2. par. 1. diuerſ.*

5 Similiter ſi à commiſſarijs fuerit interpoſitum decretum alienationi ex falſa cauſa, illo non obſtante, alienatio non eſſet valida; nam decretum ex falſa cauſa interpoſitum alienationi, non tenet, & ipſo iure eſt nullū, iuxtà terminos *text. in l. & ſi præſes*, C. *de præd. min.*

SVMMARIVM.

1 *Præſcriptio* 40. *annorum datur contra res Eccleſiæ malè alienatas; ſed Eccleſiæ Romanæ* 100. *annorum, nu.* 8. *niſi in filijs hæreticorum, num.* 19.

2 P*ræſcriptio* 38. *annorum non ſufficit aduerſus res Eccleſiæ malè alienatas.*

3 *Bona* Eccl*eſiæ malè alienata deficiente præſcriptione vēdicātur etiam à ſecundo emptore.*

4 *Bona Confraternitatum, & Hoſpitalium præſcribuntur ſpatio* 40. *annorum declara in confraternitatibus, vel Hoſpitalibus erectis abſque authoritate ordinaria, numero* 5.

6 *Oratorium priuatum prophanum, quando dicatur.*

7 *Hoſpitale quādo dicatur prophanum, & nu.* 9.

8 *Confraternitates, quando dicantur prophanæ.*

10 *Confraternitatum, vel Hoſpitalium erectorum authoritate ordinaria bona gaudent priuilegio Eccleſiaſtico.*

11 *Bona deputata ad alimoniam pauperum præſcribūtur ſpatio* 40. *annorum.*

12 *Præſcriptio* 40. *annorum currit contra Eccleſiam, & Monaſteriorum bona, & contra aliam* Eccl*eſiam, num.* 13.

14 *Præſcriptio* 40. *annorum currit etiam contra priuatum habentem rem communem cum* Eccl*eſia.*

15 *Præſcriptio* 40. *annorum fauet emptori bonæ fidei, & quis dicitur poſſeſſor malæ fidei, num.* 16.

17 *Cenſus Eccleſiaſticus præſcribitur ſpatio* 30. *annorum.*

20 *Præſcriptio* 30. *annorum currit contra habentem ius ab Eccleſia amplia nu.* 21.

22 *Præſcriptio* 40. *annorum non cur-*

currit in vita Prælati alie-nantis declaratum. 23.
24 *Reſtitutio competit Eccleſiæ aduerſus bona malè alienata ex capite ignorantiæ.*
25 *Poſſeſſio bonorum Eccleſiæ anteceſſoris, an poſsit coniungi cum poſſesſione ſucceſſoris.*
26 *Præſcriptio ceſſ... cante Eccleſia.*
27 *Emphiteuſis Eccleſiaſtica quātæ tempore præſcribatur.*
28 *Bona Eccleſiæ præſcripta poſſidentur tuta conſcientia.*

Super Bulla Pij IV.

LIcet *per Bullā Pauli IV. incip. iniunctum,* fuerat ſancitum aduerſus res Eccleſiaſticas malè alienatas nullā dari præſcriptionē, quæ Bulla inhærebat diſpoſitioni *textus in l. ſi fundum, C. de fund. dotal.* vbi prohibita alienatione, cēſetur etiam prohibita præſcriptio, iuxtà latè tradita *per Triuiſ. deciſ.* 58. *par.* 1.

1 Attamen per *Pium Papam IV.* dicta cōſtitutio fuit reducta ad terminos iuris communis, *vt in Bulla incip. Prouida Romani Pōtificis de anno* 1560. *in ordine,* & ſic fuit ſtatutum, vt aduerſus rem Eccleſiæ malè alienatam poſſit per emptorē opponi præſcriptio 40. annorū *per tex. in Authent. quas actiones, C. de Sacroſ. Eccleſ.* plures refert *Gratian. deciſ.* 150. *nu.* 5. *Suar. de relig. tract.* 1. *lib.* 1. *cap.* 12. videatur *Dom. Ricc. collect.* 2334. *Rodoban. de reb. Eccleſ. non alien. q.* 79. *cap.* 3. & *Molin. de iuſtit. diſput.* 79.

2 Ampliatur primò, vt nec ſufficiant 38. anni ad effectum præſcriptionis, *Rot. Rom. deciſ.* 208. *par.* 1. *diuerſ. num.* 1.

3 Ampliatur ſecundò, vt deficiente præſcriptione, bona malè Eccleſiæ alienata vendicentur etiam à ſecundo emptore, ſingularis eſt *text. in l.* 3. *C. ſi quis ius ignorans.*

4 Ampliatur tertiò, vt ad præſcriptionem bonorum Cōfraternitatum, & Hoſpitalium authoritate Epiſcoporum inſtitutorum tempus 40. annorū requiratur, ita *Abb. per tex. ibi in cap. accedentibus notab.* 2. *de priuil. Felin. in cap. de quarta num.* 2. *de præſcript. Balb. de præſcript. par.* 1. *in princ. à n.* 1. *Padil. in l.* 2. *nu.* 45. *C. de ſeruit. vbi num.* 50. præcipuè agit de Cōfraternitatibus *Valaſc. cōſult.* 105. *nu.* 42. quos refert, & ſequitur *Barboſ. de Iur. Eccleſ. par.* 11. *num.* 97. *lib.* 2. vbi hoc probat pluribus rationibus, & præſertim *per text. in §. pro tēporalibus, collat.* 9 *de Eccleſ. tit.* vbi ex preſsè decidit contra Eccleſias, & alia loca venerabilia, ſolā ſolū 40 annorū præſcriptionem opponi poſſe, & quod non minori tēpore præſcri-

ſcribuntur bona Confraternitatum,quam bona Eccleſiaſtica, tenet *Caualcan. deciſ.63. num 69.Tiraquell. priuil. piæ cauſ.* 139.

5 Ve ù ſi confraternitates, vel Hoſpitalia non fuiſſet erecta authoritate ordinaria, eo caſu bona alienata præſcriberētur ſpatio illius temporis, quo præſcribuntur bona priuatotorum, affirmat *Corn. conſ.* 119. *col.7.& 8. ver.tamen bis non obſtātibus,lib.*2. ſequitur *Balb. de præſcrip.* 5.*par. princ.par.*1. *num.6.Gabriel. lib.comm. opin. concluſ.*1.*tit.de cauſa pia,num.* 11.

6 Ea enim, quæ ſine Epiſcopi conſenſu priuata authoritate erecta ſunt,quia priuato adhęrent, annexæ, infixæquè ſunt Oratorio, quod prophanum eſt, quando non eſt in forma Eccleſiæ publicum, & ſi in eo miſſæ de Epiſcopi licentia celebrentur poteſt ad libitū deſtrui, & ad prophanum vſum conuerti, ſecundum *Gloſ.in clem.quia cōtingit,ver.altaria, de religioſ.dom. Innoc.Abb. & DD in cap. inter dilectos,de donat. & Cardin. conſ.* 11. vbi admonet conſtruentes Oratorium, quod volunt nō eſſe Eccleſiaſticum, ſed prophanum, & ad libitum poſſe deſtruere aliquam dotem in eo ſtatuant, ne deputent Rectorem certū, nec reducant ad faciem Eccleſiæ,faciendo ibi campanile, & ſimilia, quia tunc præſu metur Eccleſiaſticum, vt ſequitur *Lambertin.de iur. patr. par.*2. *lib* 1 *quæſt.*11 *artic.*11. & 12. & 12.*Dec conſ* 148.*num.*1.*Pariſ.conſ.*34.*num.*13.*lib* 4.

7 Similem inuenies diſtinctionem fieri in Hoſpitali,vt quod Epiſcopi authoritate erectum ſit,dicatur pium,publicum, & religioſum,quod verò priuata authoritate priuatū, prophanum, & ſeculare, qui legerit *Caſtr.conſ.*5.*num.*3.*lib.*2.*Abb. in cap.pen. num.*7. *de immunit. Eccleſ.Fælin.in cap. de quarta, nu.*9. *de præſcrip.*Rocc.*de Curt. de iur.patr.verb.Eccleſia, q.*4. *num.*9. *Lambertin. loc.cit. & Benintend dec.*13.

8 Quando verò eſſet dubium, an ſint erectæ cum conſenſu, & authoritate Epiſcopi, vel nō,quia à locis,in quibus vnitæ ſunt,& adhærent,res metienda eſt,recurrendum eſt ad loca, eorumq; qualitates, & conditiones inſpiciendæ ſunt; ſi enim reperiantur fundatæ in Eccleſia, vel cappella, ſeù Oratorio, in quibus publicè celebratur,quæq; habent formam Eccleſiæ publicæ, campanile erectum campanas, altare,ſepulturas, dotem, certū Rectorē, & his ſimilia ad ſtatum Eccleſiæ, & publici Oratorij neceſſaria, quæ nō aliter cum Epiſcopi conſenſu, & autho-

thoritate poſſunt haberi, *cap. quicunque 16.quaſt.1. cap. nemo de conſecrat diſt.1 cap. patētibus*, & ibi *DD. de priuil. & ei in noſtra, vbi etiam DD. de priuil.* & quemadmodum Eccleſia, Cappella, Oratoriumq; quibus vnitæ ſunt, & infixæ ſunt religioſa, & Eccleſiaſtica, iuxtà allegata *per Abb. in c. fin. de cēſ. col. 1. verſ qualiter, in d. c. patentibus, de priuil in princ. Dec. conſ. 148. nu. 1. Pariſ. conſ. 34 nu. 14 Menoch de præſump. lib. 6. præſumpt. 36.* ita & etiā ipſæ Confraternitates cenſēdæ ſunt religioſæ, & piæ ex ſupradictis.

Si verò reperiantur fundatæ, & vnitæ, atq; affixę Oratorijs priuatis, in quibus nō celebratur publicè, nec adeſt publica Campana, ſed aliqua priuata, & Feſtis tantum diebus Miſſæ celebrantur, atq; nō dotē, nec certū, habēt rectorē quemadmodum Oratoria, in quibus sūt vnitæ, profana ſunt & ſecularia, *Dec. d. conſ. 148. num. 1. Pariſ. d. conſ. 34. num. 13. lib. 4.* ita & ipſæ Confraternitates profanæ ſunt, & ſeculares.

9 Quæ diſtinctio habebit locū etiam in Hoſpitalibus, videatur *Benintend. d. deciſ. 13. Maſcard. de probat. cōcluſ. 869. lib. 2. Gabriel. d. concluſ. 1. nu. 5. de pia cauſa, & Rot. Romana dec. 725. par. 1. diuerſ.*

10 Et proindè bona Confraternitatum, ſiuè Hoſpitalium erectorum authoritate Epiſcopi gaudebunt præſcriptionis priuilegio, quo & gaudent bona Eccleſiæ, quia Eccleſiaſticorum iura cenſentur, *Caualc. dec. 63. num. 9.* At bona Confraternitatum, ſeù Hoſpitalium, priuata authoritate erectarum, quia ſunt profana, & ſecularia, ordinaria ſecularium, & profanorum pręſcriptione præſcribentur, *Corn. de conſ. 1 9 col. 7. & 8. lib. 2. Bald. loc. cit nu. 6.*

11 Hoc tamen fallit quoties ad alimoniam pauperum bona eſsēt perpetuò deputata, quia tunc ea præſcriptione vtendū erit, qua bona Eccleſiæ præſcribuntur, ex ſententia *Abb. in d. cap accedentibus, de priuil. pia cauſa, priuil. 139. Fælin. d. cap. de quarta, num 2. de præſcrip. Caualc. de dec. 63 nu. 69.*

12 Ampliatur quintò, vt præſcriptio quadraginta annorū currat cōtra Eccleſiam, nulla diſtinctione facta inter Eccleſias, & Monaſteria, iuxtà opinionem receptam *Couarr. in reg poſſeſſ. par. 2. §. 2. num. 3.*

13 Ampliatur ſextò, vt Eccleſia contra aliam Eccleſiam nō præſcribat pariter ſpatio quadraginta annorum vlterà *Balb. & Couarr. loc. cit.* vide *Tiraq. de pia cauſ priuil. 26. verſ. contrariū, Surd. de alim. tit. 8. pri-*

C uil.

uil.61.n.13. Maſcard.de prob. concluſ.12.& 13.n.14.Put.dec. 252.n.3.lib.3.& Rot.apud Farin.dec.208.par.1.in recent.

14 Declaratur primò, vt licet contra Eccleſiam præſcribatur ſpatio quadraginta annorum. Attamen ſecundum communiorẽ opinionẽ eidẽ Eccleſiæ competit reſtitutio in integrum, iuxta *Gloſſ.in §. pro temporalibus, Auth.de Eccleſ.tit.DD.in d. Auth. quas actiones,C.de Sacroſanct.Eccl. Innoc.in c.1.de reſtit.in integr. Rom.conſ.166.poſt num.12.& conſ.407. Abb. conſ.32. Alex. conſ.150.vol.7.Ruin.conſ.143. num.14.& conſ.13.nu.6.vol.4. Dec. in conſ.36.& 282.Soccin. iun.conſ.56.num.2.vol.2.Abb. in cap.1.de præſcrip.* aſſerens in hanc ſententiam conuenire ſcribentes plures numero, & ingenio elegantiores, quam ij qui cõtrariæ parti innituntur *Balb. de præſcrip. q.2. par.5. part.princip.* Crauett. *de antiquit.tempor.4.par.princ. ſect. materia iſta,num.*49.quos refert, & ſequitur *Trentacinq. var.reſolut. lib.2. reſolut.1. de reſtit.in integr.* qui latiſſimè hanc opinionem varijs rationibus amplectitur,& fuiſſe reſolutũ per *Rot.Rom.in vna locationis bonorũ,13.Febr.1591 corã Lãcellotto,*teſtatur*D.Ric. in prax.Archiep.p.1.dec.32.n.4*

15 Declaratur ſecũdò,vt pſcriptio 40. annorũ opponi poſſit ab ẽptore bonæ fidei,nõ autẽ malæ fidei,nã ẽptor bonæ fidei pſcribit, nõ autẽ malæ fidei,*l.1.C.ſi qs ignorãs,*& in terminis,ꝙ in pſcriptione cõtra Eccleſiã reqratur bona fides,ſiuè priuatus, ſiuè alia Eccleſia pſcribat, *Rot.Ro. apud Farin.d. dec.208. n.1.p.1.in recẽt.nu.6.* vbi citat *Balb.de pſcrip.2.p. 3. prin.16.ꝗro n.9.*nã ſẽp in pſcritione bona fides eſt neceſſaria.

16 Ad hunc effectũ ille dicitur malæ fidei emptor,qui emerit bona Eccleſiæ abſq; ſolẽnitatibus,& ꝑpria licentia,*c.ſi qs cõtra iura de reg iur.in 6. c. ſi qs Presbyterorũ,in fin.vbi glo. & Abb.de reb.Eccl. non alien. Rot.dec.14.n.2.p.1.diuerſ.Frãc. dec.45.* quos refert Borrell. *in ſumm.dec.tit.15.nu.45.*

17 Declaratur tertiò, vt in impoſitione cenſus Eccleſiaſtici ſufficiat pſcriptio 30.annorũ, vt cẽſuit *Rot. apud Farin. dec. 300.par.4.*

18 Declaratur quartò,nõ ꝑcedere in bonis Eccleſiæ Romanæ,cõtra quã currit pſcriptio 100.ãnorũ,*d.Auth.quas actiones,C.de ſacroſ.Eccl.Guid.Pap. dec.161.nu.2.Rebuff.in cõpend. alien.rer.Eccl.n.36.Boer. deciſ. 264 nu.24.& 25.* Quid autem in Fiſco Eccleſiæ Romanæ,vide *Gratian. diſcep.forenſ.c.52. nu.5. & Peregr. de Iure Fiſc. lib.6.tit.8. num. 42. vbi num.*

45.

45. quid in mobilibus.

19 Verum ſi eſſemus in filijs hæreticorum, qui ſi bona fide poſſediſſent bona confiſcata Eccleſiæ, præſcriberent ſpatio 40. annorum, *c. fin. de præſcript. in ſexto.*

20 Declaratur quartò, tenor dictæ Cõſtitut. quod quamuis contra Eccleſiam præſcribatur alienatio non minori ſpatio, quam 40. annorum, tamen hoc procedit, quando ageretur contra ipſam Eccleſiam, at ſecus ſi contra habentem ius ab Eccleſia, quia eo caſu ſpatio 30. annorum præſcriberetur, *ad tradita per Iaſ. in l. fin. C. de Sacroſanct. Eccleſ. Pariſ. conſ.* 25. *lib.* 4. *Manent. deciſ.* 29. *num* 6. *Peregr. deciſ.* 143. *nu.* 9. *conſ.* 14. *num.* 18. *& conſ.* 16. *nu.* 19. *lib.* 1. *Theſaur. quæſt. forenſ.* 47 *num.* 3. *& quæſt.* 48. *nu.* 14. *lib.* 4. per ſing. doctrinam *Bart. in l. ſi publicanus, §. fin. quæſt.* 1. *ff. de public.* dicentis minori ſpatio præſcribi contra nobilem, cui competit ius colligẽdi pedagium, quam contra Principem, qui conceſſit.

Et facit pro hac opinione coadiuuanda, nam licet contra Principem in reſeruatis, in ſignis Principatus non præſcribatur niſi ſpatio 100. annorum, *ad tradita per Boer. deciſ.* 264. tamen circa præſcriptionem feudi contra priuatum, benè ſpatio 30. annorum præſcribitur, cum præſtatione veri ſeruitij Regiæ Curiæ, *vt ex Conſtit. Regni antiq. conſuetudinem. Afflict. dec.* 25. *Camill. de Medic. conſ.* 10. *n.* 26. ...

21 Ampliatur dicta limitatio, vt id quod diximus de habente ius ab Eccleſia, procedat etiam contra ipſam Eccleſiã, vbi ipſa ſucceſſiſſet priuato, contra quem fuerit inchoata præſcriptio, nam illa pro preteritio vtitur iure priuati, pro futuro verò priuilegio Eccleſiæ, *Abb. conſ.* 14. *lib.* 2. vel quando ageretur contra alteram Eccleſiam, quia eo caſu ſpatio 40 annorum præſcriptio locum haberet, *ad notata per Balb. de præſcript. part.* 5. *§. veniens, n.* 4. *Put. dec.* 252. *lib.* 3. *Amat. dec.* 1. *num.* 24. *& Peregrin. de Iure Fiſci, lib.* 6. *tit.* 8. *n.* 42.

22 Declaratur quintò, vt tempus præſcriptionis 40. annorũ rei Eccleſiæ malè alienatæ nõ currat in vita illius Prælati, qui perperam alienauit, ſed incipit currere eo mortuo, vt inquit *Guid. Pap. deciſ.* 150. & 161. *in fin.* & ſic fuiſſe iudicatũ in Senatu Pariſienſi, ſcribit *Rebuff. in compend. alien. rer. Eccleſ. num.* 36. *eſt text. in cap. ſi Sacerdotes,* 16. *quæſt.* 3. vide *Balb. de præſcript. part. princ.* 5. *quæſt.* 1. *num.* 8. *& Fabr. lib.* 4. *tit.* 38. *definit.* 7. *num.* 5. *vol.* 1. quos refert, & ſequitur *Torre. in ſumm. deciſ. tit.* 15. *num.* 76.

C 2 Rot.

uil.61.n.13. Maſcard.de prob. concluſ.12.& 13.n.14.Put.dec. 252.n.3.lib.3.& Rot.apud Farin.dec.208.par.1.in recent.

14 Declaratur primò, vt licet contra Eccleſiam præſcribatur ſpatio quadraginta annorum. Attamen ſecundum communiorē opinionē eidē Eccleſiæ competit reſtitutio in integrum, iuxta *Gloſſ.in §. pro temporalibus, Autb.de Eccleſ.tit.DD.in d. Autb. quas actiones,C.de Sacroſanct.Eccl. Innoc.in c.1.de reſtit.in integr. Rom.conſ.166.poſt num.12.& conſ.407. Abb. conſ.32. Alex. conſ.150.vol.7.Ruin.conſ.143. num.14.& conſ.13.nu.6.vol.4. Dec.in conſ.36.& 282.Soccin. iun.conſ.56.num.2.vol.2.Abb. in cap.1.de præſcrip.* aſſerens in hanc ſententiam conuenire ſcribentes plures numero, & ingenio elegantiores, quam ij qui cõtrariæ parti innituntur *Balb. de præſcrip. q.2. par.5. part.princip. Crauett. de antiquit.tempor.4.par.princ. ſect. materia iſta,num.*49.quos refert, & ſequitur *Trentacinq. var.reſolut. lib.2. reſolut.1. de reſtit.in integr.* qui latiſſimè hanc opinionem varijs rationibus amplectitur,& fuiſſe reſolutũ per *Rot.Rom.in vna locationis bonorũ,13.Febr.*1591 *corã Lãcellotto*,teſtatur *D.Ric. in prax.Archiep.p.1.dec.32.n.4*

15 Declaratur ſecũdò,vt pſcriptio 40. annorũ opponi poſſit ab ẽptore bonæ fidei,nõ autẽ malę fidei,nã ẽptor bonę fidei pſcribit, nõ autẽ malæ fidei,*l.1.C.ſi qs ignorãs*,& in terminis, in pſcriptione cõtra Eccleſiã reqratur bona fides,ſiuè priuatus, ſiuè alia Eccleſia pſcribat, *Rot. Ro. apud Farin.d. dec.208. n.1. p.1.in recẽt.nu.6.* vbi citat *Balb.de pſcrip.2.p. 3. prin.16.q̃ro n.9.*nã sẽp in pſcritione bona fides eſt neceſſaria.

16 Ad hunc effectũ ille dicitur malæ fidei emptor,qui emerit bona Eccleſiæ abſq; ſolẽnitatibus,& ꝓpria licentia,*c.ſi qs cõtra iura de reg iur.in 6. c. ſi qs Presbyterorũ,in fin.vbi glo. & Abb.de reb.Eccl. non alien. Rot.dec.14.n.2.p.1.diuerſ.Frãc. dec.*45. quos refert *Borrell. in ſumm.dec.tit.15.nu.45.*

17 Declaratur tertiò, vt in impoſitione cenſus Eccleſiaſtici ſufficiat pſcriptio 30.annorũ, vt cẽſuit *Rot. apud Farin. dec. 300.par.4.*

18 Declaratur quartò,nõ ꝓcedere in bonis Eccleſię Romanæ,cõtra quã currit pſcriptio 100.ãnorũ,*d,Autb.quas actiones,C.de ſacroſ.Eccl.Guid,Pap. dec.161.nu.2.Rebuff.in cõpend. alien.rer.*Eccl.n.36. *Boer. deciſ.* 264 *nu.*24.& 25. Quid autem in Fiſco Eccleſiæ Romanæ, vide *Gratian. diſcep.forenſ.c.52. nu.5. & Peregr. de Iure Fiſc. lib.6.tit.8. num. 42. vbi num.*

45.

45. quid in mobilibus.

19 Verum ſi eſſemus in filijs hæreticorum, qui ſi bona fide poſſedillent bona confiſcata Eccleſiæ, præſcriberent ſpatio 40. annorum, *c. fin. de præſcript. in ſexto.*

20 Declaratur quartò, tenor dictæ Cõſtitut. quod quamuis contra Eccleſiam præſcribatur alienatio non minori ſpatio, quam 40. annorum, tamen hoc procedit, quando ageretur contra ipſam Eccleſiam, at ſecus ſi contra habentem ius ab Eccleſia, quia eo caſu ſpatio 30. annorum præſcriberetur, *ad tradita per Iaſ. in l. fin. C. de Sacroſanct. Eccleſ. Pariſ. conſ.* 25. *lib.* 4. *Manent. deciſ.* 29. *num.* 6. *Peregr. deciſ.* 143. *nu.* 9. *conſ.* 14. *num.* 18. *& conſ.* 16. *nu.* 19. *lib.* 1. *Theſaur. quæſt. forenſ.* 47 *num.* 3. *& quæſt.* 48. *nu.* 14. *lib.* 4. per ſing. doctrinam *Bart. in l. ſi publicanus, §. fin. quæſt.* 1. *ff. de public.* dicentis minori ſpatio præſcribi contra nobilem, cui competit ius colligẽdi pedagium, quam contra Principem, qui conceſſit.

Et facit pro hac opinione coadiuuanda, nam licet contra Principem in reſeruatis, in ſignis Principatus non præſcribatur niſi ſpatio 100. annorum, *ad tradita per Boer. deciſ.* 264. tamen circa præſcriptionem feudi contra priuatum, benè ſpatio 30. annorum præſcribitur, cum præſtatione veri ſeruitij Regiæ Curiæ, vt *ex Conſtit. Regni antiq. conſuetudinem Afflic. dec.* 255. *Camill. de Medic. conſ.* 10. *n.* 26.

21 Ampliatur dicta limitatio, vt id quod diximus de habente ius ab Eccleſia, procedat etiam contra ipſam Eccleſiã, vbi ipſa ſucceſſiſſet priuato, contra quem fuerit inchoata præſcriptio, nam illa pro pretio vtitur iure priuati, pro futuro verò priuilegio Eccleſiæ, *Abb. conſ.* 14. *lib.* 2. vel quando ageretur contra alteram Eccleſiam, quia eo caſu ſpatio 40 annorum præſcriptio locum haberet, *ad notata per Balb. de præſcript. part.* 5. *§. veniens, n.* 4. *Put. dec.* 252. *lib.* 3. *Amat. dec.* 1. *num.* 24. *& Peregrin. de Iure Fiſci, lib.* 6. *tit.* 8. *n.* 42.

22 Declaratur quintò, vt tempus præſcriptionis 40. annorũ rei Eccleſiæ malè alienatæ nõ currat in vita illius Prælati, qui perperam alienauit, ſed incipit currere eo mortuo, vt inquit *Guid. Pap. deciſ.* 150. *&* 161. *in fin.* & ſic fuiſſe iudicatũ in Senatu Pariſienſi, ſcribit *Rebuff. in compend. alien. rer. Eccleſ. num.* 36. *eſt text. in cap. ſi Sacerdotes,* 16. *quæſt.* 3. vide *Balb. de præſcript. part. princ.* 5. *quæſt.* 1. *num.* 8. *& Fabr. lib.* 4. *tit.* 38. *definit.* 7. *num.* 5. *vol.* 1. quos refert, & ſequitur *Torrel. in ſumm. deciſ. tit.* 15. *num.* 76.

Digitized by Google

23 *Rot. apud Cenc. dec.* 445. ſecus verò vbi ageretur de præſumendis ſolemnitatibus, quia tunc illud non eſſet ſubducendum, vt fuit dictum *in Luna Sarquamen. terrar.* 20. *Iunij* 1555. *coram Cotta Seraphin. deciſ.* 1042. *&* 1027. *n.* 1. refert *Vrſill. concluſ.* 85.

24 Declaratur ſextò, vt reſtitutio competere poſſit Eccleſiæ ex capite ignorantię aduerſus præſcriptionem 40. annorum rei Eccleſiaſticæ in tertium alienatæ, iuxtà terminos *deciſ. Affl.* 329. *Boer. deciſ.* 39 *nu.* 39. *num.* 6. *Anna ſing.* 452 *& Theſaur. deciſ.* 233. *&* 234.

25 Declaratur ſeptimò, vt poſſeſſio bonorum Eccleſiæ anteceſſoris, non poſſit coniungi, cum poſſeſſione ſucceſſoris, quando anteceſſor erat in mala fide, *ad text. in l. Pomponius, §. cum quis, vbi Gloſ. & DD. ff. de diuerſ. & temporal. præſcript. Balb. de præſcrip.* 2. *par.* 3. *princ. quæſt.* 12. *num.* 6. nam poſſeſſio ad effectum præſcriptionis vigore huius Bullæ, debet eſſe continuata, *l.* 3 *ff. de vſucap. Caſtr. conſ.* 235. *lib.* 2. latè *Ludouiſ. dec.* 149.

26 Declaratur octauò, vt ceſſante Eccleſia ceſſet præſcriptio contra illam, ita *Fælin. in cap. cùm deputati, num.* 7. *de iudic. Aymon. de antiq. tempor. part.* 4 *cap. materia. num.* 168. *Molin. de iuſtit. tract.* 2 *diſput.* 78. *num.* 7. vt videmus à ſimili præſcriptionem ceſſare durãte pupillari ætate, quia illo tẽpore dormit, *ad text. in l. ſicut, C. de præſcr.* 30. *ann Surd. dec.* 4. *num.* 1. *& Rot apud Farin. dec.* 419 *num.* 4 *par.* 2. *in recent.*

27 Declaratur nonò, vt emphiteuſis Eccleſiaſtica, aut feudũ Eccleſiaſticum, hoc eſt rei, cuius dominium directum ad Eccleſiam pertinet, præſcribitur aduerſus priuatum emphiteutam, aut feudatariũ ſpatio ordinario, *Couarr. dict. reg. poſſeſſor. par.* 2. *§.* 2. *num.* 6. *Valaſc. de iur. emphit. quæſt.* 17. *à n.* 33. *Azor. inſtit. moral. par.* 3. *lib.* 1. *cap.* 23. *q.* 3.

28 Declaratur decimò, vt res Eccleſiæ pręſcriptione 40. annorũ tuta cõſcientia poſſideri valeant, dummodò præſcribens, nec ſciebat, nec ſcire debuit rem Eccleſiæ eſſe, quam ignorantiam probabilem non cenſetur habere is, qui in domo ſua publica documẽta habuit rẽ Eccleſiæ eſſe, *Nauarr. conſ.* 3. *et* 5. *in nouis, de præſcrip. Sayr. in Flor. deciſ.* 2. *eodem tit.*

SVMMARIVM.

1 *Regulares cum aliquibus ſolẽnitatibus poterant ex priuilegio alienare bona immobilia, ſed contrarium, num.* 2.

3 Cen-

3 *Cenſus prohibentur imponi ſuper bonis Monaſterij etiã pro extinctione aliorum cẽſuum, nu.4.*

5 *Alienatio bonorum Monaſterij, licet vtilis eſt prohibita.*

6 *Bona immobilia Eccleſia, seù Monaſterij, quæ dicantur.*

7 *Contractus alienationis bonorum regularium ſine ſollemnitatibus, eſt ipſo iura nullus, nec indiget declaratione.*

8 *Poſſidens bona alienata à Monaſterio ſine ſollemnitatibus, tenetur illa reſtituere, & fructus, & tenetur ad dãna.*

9 *Monaſterium non poteſt cedere iuri ſuo.*

10 *Bona regularium incorporata Eccleſiæ poſſunt alienari, & quæ dicantur bona incorporata, num 11.*

13 *Prælatus poteſt præiudicare Eccleſiæ in acquiſitis.*

14 *Bona mobilia pretioſa non poſſunt alienari.*

15 *Arbores ceſæ, et nociuæ poſſunt alienari.*

16 *Bona parum fructificantia poſſunt concedi ad culturam.*

17 *Bona difficilis recuperationis poſſunt alienari.*

De Alienatione rerum regularium prohibita.

Decretum S.D.N. Vrbani Octaui.

1 POſt *extrauag. ambitioſæ Pauli II. de reb. Eccleſ. nõ alien.* emanata fuerunt priuilegia Apoſtolica ad fauorem quorũdam ordinum regularium alienãdi bona tàm immobilia, quàm mobilia pretioſa, cum aliquibus circumſtantijs, quale eſt illud *Gregorij XIII. ſemper recolendæ memoriæ*, conceſſum Fratribus, & Monialibus Carmelitarum *de anno* 1576. *per Bullam* incip. *ex incumbenti*, quod ſcilicet poſſent vẽdere, & alienare, quæcunque bona ſtabilia, dummodo hoc fit in commodum, & vtilitatẽ Monaſteriorum, & accedente cõſenſu duarum ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium Monaſterij, cum conſenſu, vel ratihabitione Generalis.

2 Sed hodie Sac. Cong. edocta rerum experimento, quale, & quantum detrimentum accipiant religiones, ex detractionibus bonorum, quas crebrò faciebant regulares. iuxta ex ſpeciali *S D. N. Vrban: VIII.*

mandato, reuocauit prædicta priuilegia, prohibendo alienationem omnium rerum, & bonorũ immobilium, ac mobilium pretioſorum, prout habetur infra.

SACRA Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, rerum experimento edocta quantum Religiones accipiant detrimenti ex bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium diſtractionibus, quas crebrò faciunt Regulares, Apoſtolicis priuilegijs innixi, ac proinde operæpretium putãs, illorum facilitatem aliqua ratione compeſcere: ſpeciali S.D.N. iuſſu, Generalibus, & Prouincialibus Capitulis, vel Congregationibus, Abbatibus, Generalibus, & quibuſcunque alijs Superioribus Regularibus, cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Societatis, inſtituti intra fines Europæ exiſtentibus, omnium rerum, & bonorum immobilium, ac pretioſorum mobilium alienationem, omneq; pactum, per quod ipſorum dominiũ transfertur, cenſus perpetuos, ſeù vitalitios, hypothecam, locationem, & conductionem vltrà triennium, conceſſionem in feudum, vel emphyteuſim (præterquam in caſibus à iure permiſſis) fieri perpetuò prohibet, atque interdicit, abſq; ipſius Congregationis Concilij expreſſa licentia in ſcriptis, & gratis concedenda, ſub pœna priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebunt, vociſq; actiuæ, & paſſiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda, quam ipſo facto abſque alia declaratione incurrant; ſublata etiam Generali, & Protectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; pœnis nihilominus Apoſtolicarum Conſtitut. & præſertim fel. rec. Pauli II. quæ incipit [Ambitioſæ] in ſuo robore permanſuris. Alienationes verò, pacta, cenſus, hypothecas, locationes, conductiones, & conceſſiones quaſcumq; contra huiuſmodi prohibitionem faciendas, Sanctitatis Suæ authoritate, ipſo iure nullas, atq; irritas decernit. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis in fauorem quarumcumque perſonarum; atq; Ordinum, tàm Mendicãtium, quàm non Mendicantiũ, Militiarum, etiam S. Ioannis Hieroſolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiuſuis alterius Inſtituti, etiam neceſſario, & indiuiduo exprimendi, Monaſteriorum, Con-

uen-

uentuum, Collegiorum, Domorum; ac locorum Regularium quorumcumque; necnon illorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, etiam immemorabilibus; exemptionibus quoque, indultis, & priuilegijs ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritãtibus decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiãſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus, ac formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio quæuis alia expreſſio habenda, & aliqua alia exquiſita forma ſeruãda eſſet; tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, quibus, quoad ea, quæ præſenti Decreto, ac prohibitioni aduerſantur (illis alias in ſuo robore permanſuris) ſpecialiter, & expreſsè, Sanctitatis Suæ authoritate, derogat; cæteriſque contrarijs quibuſcumq;. Datum Romæ, die 7. Septembris. 1624.

Coſmus Card. de Torres.

Loco † ſigilli.

Proſper Fagnanus Sac. Cong. Secret.

3 Ampliatur primò, vt etiã prohibeatur cenſuum impoſitiones ſuper bonis Monaſterij, *vt diximus in prima parte num.* 12. cum impoſitio cenſus dicatur alienatio *Rota in vna Romana Vinearum de Maximis de anno* 1577. *teſte Pico deciſ.* 51. *& eadem Rota in deciſ.* 301. *&* 302. *par.* 4. vbi habetur, quod cenſus abſque debita ſolemnitate, & iuſta cauſa impoſitus nullus eſt, & ideò emptor tenebitur ad reſtitutionem

4 pretij. Nec iuſtam cauſam dici cenſus impoſitionem pro extinctione aliorum cenſuum, refert *eadem Rota apud Picum in d. deciſ.* 31.

5 Ampliatur ſecundò, dictum Decretum Sac. Congreg. obligare, etiam ſi alienatio bonorum Monaſterij eſſet aliquando vtilis, cum enim per illud abrogentur omnia priuilegia conceſſa Religioſibus, inter quæ hoc vnum erat, quod in caſu vtilitatis Monaſterij poſſet ipſius bona alienari, vt patet *ex priuilegio Greg. XIII.* Carmelitis conceſſo, vide alia priuilegia, quoad hoc conceſ-

ſa.

Digitized by Google

ſa Patribus Diſcalceatis à *Paulo V*, cenſendum eſt mentem *Sac.Congreg.* eſſe ſine ipſius licentia non poſſe fieri alienationes; adhuc in hoc caſu, ſed ad illam pertinere iudicare de tali vtilitate. Vnde alienationem eſſe neceſſariam, vel vtilem Eccleſiæ, aut Monaſterio, ſolũ eſt cauſa iuſta ad impetrandam licentiam à Sede Apoſtolica, vel *Sac. Congregatione*.

6 Ampliatur tertio, vt ſub bonis immobilibus Monaſterij cõprehendantur tàm res corporeæ fixæ, & ſtabiles, quàm actiones, & iura, vel redditus longi temporis, ſeù ius diuturnum ad illud puta decem annorum, item iura, ſeù debita rerum immobilium iã acquiſita Monaſterio, & ab illo acceptata, *Suar.4.tom. de religio. tract.8.lib.2.cap.27. num.16. & 17.*

7 Ampliatur quarto, contractus factus alienationis ſine prædictis conditionibus, & ſolẽnitatibus eſſe irritos abſq; vlla ſententia, & declaratione, cum irritatio non ſit pœna, ſed natura ipſorum poſita à lege, vnde qui hoc modo accipit bona alienata à Monaſterio, non poteſt illa in conſcientia

8 retinere, nec etiam fructus illorum, ſed ſi ſit in mora reſtituendi teneri ad damna Monaſterij, *Molin.tom.2.de iuſtit. & diſput.466.Suar.4.tom. de relig.tract.8.lib.2.cap.27.nu.20. & 21.* addens, neque Mona-

9 ſterium poſſe cedere iuri ſuo, nam hoc eſt intentum Eccleſiæ propter indemnitatem bonorum Eccleſiaſticorum.

10 Declaratur primò, vt bona regularium poſſint alienari inconſulta *Sac.Congr.* quando non eſſent incorporata Eccleſiæ, & ageretur de iure quærẽdo nõ autem quæſito, vt probauimus *in prima parte hoc eodem tit.* vbi ſimiliter reportauimus res incorporatas tunc

11 dici, quando per officiales deputatos ad id res fuit deſcripta in libro menſæ, aut hoc

12 fuit declaratũ per Prælatum, & ratio videtur eſſe, quia Præ-

13 latus poteſt ſuæ Eccleſiæ præiudicare in acquiſitis ante acceptationem, ſecus autem poſtea, ſiuè de acquiſitis tacitè, ſiuè expreſsè, *Franc. in cap.1. num.23. lim.2. de rebus Eccleſ. non alien. Rebuff.de alien. rer. Eccleſ.num.30. Rota in vna Mediolanen. legati 27. Iunij 1594. coram Gipſio.*

14 Declaratur ſecundò, vt huiuſmodi concluſio non procedat in rebus mobilibus non prætioſis, quæ ſeruandæ ſeruari non poſſunt, vt latè demonſtrauimus *d.part.1.loc.cit.* ſecus verò in mobilibus prætioſis, gemmis, &c. copioſa Bibliotheca librorum, grege

ouium,

ouium, vel caprarum, *Suar.4. tom.de relig.tract.8. lib.2. cap. 27.num.*18.

15 Declaratur tertiò, vt huiuſmodi decretum non comprehendat venditionem, ſeù alienationem arborum cæſarum ex aliquo prædio, eò quod eſſent inutiles, aut nociuæ, cum arbores ceſæ ſint bona mobilia, & non pretioſa, *Nauarr. lib.3.conſ.6.& 7. de reb. Eccleſ. non alien. Roderic. tom.1.q.reg. 27.art.*4. ita in terminis *Lezana q.regul.cap.*10 *n.*4.

16 Declaratur quartò, vt bona parum fructificantia concedi poſſint, vt ad culturam reducantur hoc decreto non obſtante, *Rota in Nullius* C*aſtri Mõtis porty 7.& 14. Nouemb.* 1580. *quæ eſt deciſio* 664 *nu.*1. *par.1.diuerſ.& deciſ.*242.*nu.*2. *par.2.diuerſ. Guid Papa deciſ.* 158.*Caſtr.conſ.*142.*nu.*1.*lib.*2. *& Ruin conſ.*115.*&* 116.*lib.*3. & habui in facto in conceſſione facta in emphiteuſim cuiuſdam vallis incultæ Monaſterij Sancti Caroli Ciuitatis Neapolitanæ Domino Aſtorgio, Agneſio vita eius durante, in qua vti ſubdelegatus ab Eminentiſſimo Domino Cardin. Boncompagno ſic iudicabã.

17 Declaratur quintò, non procedere in bonis, quæ eſſet difficilis recuperationis, quia tunc ea poſſent etiam inconſulto Summo Põtifice alienari, *Rota deciſ.*631 *num.*1. *par.* 2. *in recent.* vbi idem ait de bonis incertis, & incognitis.

SVMMARIVM.

1 *Decreta* S.Cong.

2 *Regularis nequit tranſire ad religionem arctiorem, niſi ſeruatis aliquibus ſolemnitatibus.*

3 C*auſa legitima tranſitus de vna religione ad aliam cui remittantur.*

4 *Tranſiens de vna religione ad aliam, quamuis Canonicus Regularis eſt incapax quorumcunq; beneficiorum.*

5 *Tranſiens de vna religione ad aliam ſine cauſa, vel licentia dicitur fugitiuus.*

6 A*poſtatæ, & fugitiui regulares poſſunt carcerari ab Epiſcopo loci, vbi degunt, ſiuè gerant habitũ, ſiuè non & tradi ſuperioribus regularibus, vt ipſos puniant.*

7 *Fugitiui regulares qui dicantur.*

8 *Regularis dicitur fugitiuus fugiens à carcere vbi detinetur in pœnam alicuius delicti iuſtam ſecus ſi iniuſtam, numer 9.*

10 *Fuga* R*egularis cooperantes quam pœnam incurrant.*

11 *Apoſtatas, vel fugitiuos regulares detinentes aut eis fauo-*

D *rem*

Digitized by Google

rem dantes ſunt ipſo facto excommunicati.

12 Apoſtatæ, & fugitiui regulares poſſunt vbiq; apprehendi etiam inuocato bracchio ſeculari.

13 Fugitiuus dicitur regularis exiens à Monaſterio per certum tempus tranſactum, & non rediens.

14 Prælati tenentur requirere religioſos fugitiuos.

15 Figitiui, & Apoſtatæ regulares poſſunt carcerari ab ordinarÿs, & ſuperioribus conſignari.

16 Regularis recedens à Monaſterio abſq; licentia Superioris dicitur Apoſtata etiam ſi deſerat habitum religionis ſi non habet animũ redeundi.

17 Apoſtata non eſt egrediens à Monaſterio ſine licẽtia cum animo redeundi, ſed vagus.

18 Religioſus iniuſtè vexatus à Superiore poteſt licitè fugere à conuentu animo adeũdi ſuperiorem.

19 Religioſus dãnatus ad ad carcerem perpetuum an poſſit aufugere.

20 Regularis recedens à conuentu ſine cauſa, & occaſione quas pœnas incurrat.

21 Regularis fugitiuus rediẽs ad ordinem humiliter veniam precans eſt recipiendus.

22 Religioſi fugitiui debita à quo ſunt ſoluenda.

23 Regularis non poteſt eÿci à religione, niſi ſit incorrigibilis.

24 Eiectus tempore quo manet extra religionem, an poſſit tranſire ad aliam religionem ſine licentia ſui Superioris.

25 Eiecti quamdiu manent in ſeculo nequeunt audire confeſſiones, nec prædicare, aut docere.

26 Eiectis non debentur alimẽta à religione.

27 Regularis nullo alio titulo quam incorrigibilitatis expelli poteſt.

28 Eÿciens regularem iniuſtè peccat mortaliter, & eiectus poteſt compellere Monaſterium, vt ipſum admittat, & alat.

29 Eiecti annuatim ſunt requirendi à Superioribus, vt redeant, & quando.

30 Eiecti, ſi ſe correxerint cogere poſſunt religionem ad eos admittendum, & non tenentur nouam profeſſionem facere, num. 31. & an ſint admittendi in eodem gradu antiquitatis, num. 32.

33 Eiecti non tenentur portare habitum religionis, ſi fuerint iuridicè priuati.

34 Eiecti in ſacris conſtituti ſolũ, & nõ profeſſi tenentur recitare diuinum Officium.

35 Incorrigibiles cũ conſilio quorum, & quot Patrum ſunt eÿciendi.

Digitized by Google

36 *Moniales nequeunt expelli à religione ob incorrigibilitatem.*

37 *Eiectus à religione ex iuſta cauſa, recuſans redire ad religionem paratam illum recipere, an ſit apoſtata.*

38 *Eiecti à religione non obtinēt literas teſtimoniales à Superioribus, ſed tantùm literas dimiſſorias, num.* 39.

40 *Eiecti ſunt perpetui ſuſpenſi, ſed qui num.* 41.

42 *Eiecti ſunt infames.*

43 *Eiecti, & fugitiui annuatim ſunt requirendi etiam à Superioribus conuentuum nu.* 44. *quāuis fuerint iuſtè eiecti, num.* 45.

De Apoſtatis, & eiectis à Religione.

✠

Decreta Sac. Congregat. Conc. Trid.

S*Acra Congregatio Cardinalium Concilij Trident. Interpretum, Regularium eiectorum, & fugitiuorum ſtatui conſulere, illorumq; ſcādala ſummo uere, & succreſcētem numerum frangere opere pretium exiſtimans, auditis Religionum Superioribus, requi e diligentiſſimè perpenſa, communicato etiam conſilio cū S.D.N. Vrbano VIII. atquè ex peculieri Sanctitatis Suæ facultate, infraſcripta decreta edidit.*

Ac primò, vt infecta ſemina, è quibus praui eiuſmodi fructus potiſſimum, proueniunt deinceps nè ſerantur in vinea Domini, cenſuit, eſſe innouandas, & Sāctiſſimi authoritate innouat Conſtitutiones, & Decreta generalia ſan. me. Clementis viij. ad Regularium reformat. ac Nouitiorum receptionem, profeſſionem atq; inſtitutionem ſpectantia diſtrictèq; præcipit Generalibus, atque alijs omnibus Ordinum Superioribus, vt illa exactè obſeruent, atque, vt obſeruentur, efficiant ſub pœnis ſtatutis in ijſdem Conſtitutionibus. A quibus tamen excipiēdum cenſuit, caput illud, quo decernitur, ne in Conuentibus, ſeù Monaſterij ad Nouitios recipiendos hactenus deſignatis, et approbatis, ſeù impoſterū deſignandis, & approbādis Nouitij ad habitū vllatenùs recipi poſſint, niſi priùs à Congregationis Apoſtolicæ, vel à proprijs lo orum ordinarijs expreſſè, & nominatim approbati fuerint. A cuius quidem decreti obſeruatione Sacra Congregatio iuſtis de cauſis cenſuit Regulares eſſe abſoluendos, prout authoritate Sanctiſſimi Domini No-

ſtri, abſoluit, atque exemit.

Deinde, vt apoſtatandi opportunitas Regularibus præripiatur, ſtatuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem *tranſire, niſi priùs Superiori legitimè conſtiterit, eam Religionem paratã eſſe illum recipere, qui licẽtiam petit, tumq; regularis rectò ſe transferat ad arctiorem. Quod vt reipſa adimpleatur, idem Superior omni ſtadio, ac diligentia inuigilet.*

Rurſus ſtatuit, vt fugitiui, & Apoſtatæ, ſiuè habitum regularem deferant, ſiuè non poſſint, ac debeant ab Epiſcopo loci, vbi moram trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus Re*gularibus conſignari, ſecundùm regularia inſtituta puniendi, vtq; ipſi quoquè Superiores teneantur eos perquirere, ad religionem reducere atque efficere, vt apprehendantur; ſalua tamẽ in omnibus facultate Ordinarijs locorum attributa* decreto Concil. cap. 3. ſeſſ. 6. *Quod ſi Apoſtatæ huiuſmodi citrà mõtes infrà quatuor, vltrà montes verò infra octo menſes à præſẽtis Decreti publicatione incboãdos, ſua ſpontè ad ſuam quiſquè* Religionẽ *redierit, tùm pœnarũ omnium ipſis propter Apoſtaſiã inflictarum, aut infligendarũ remiſſionem, atque impunitatẽ aſſequantur. Ita tamen vt debeant à Superiore abſolutionẽ humiliter petere, & coram eo culpam fateri, atque emẽdationem polliceri; Superior verò è contra benignè illos teneatur excipere, ab huiuſmodi pœnis abſoluere, & paterna charitate complecti.*

Ad hæc, vt in poſterumè Re*ligionibus nullus legitimè profeſſus eijci poſſit, niſi ſit verè incorrigibilis, verè autem incorrigibilis minimè cenſeatur, niſi non ſolùm concurrãt ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis diſpoſitione requiruntur, ſublatis nec in parte Statutis, & Cõſtitutionibus cuiuſq;* Religionis*, & Ordinis, etiam à Sede Apoſtolica approbatis & confirmatis: verùm etiam vnius anni ſpatio in ieiunio, & pænitentia probetur in carceribus; proindèq; vnaquæque* Religio *priuatos habeat carceres in qualibet ſaltem Prouincia. Elapſo autem anno ſi nihilominus non reſipuerit, ſed animo indurato in ſua pertinacia perſeuerauerit, ne contagione peſtifera plurimos perdat, tanquam pecus morbida, ac membrum putre eijci tandem poſſit, ſed ab ipſomet Generali tantùm de conſilio, & aſſenſu ſex* Patrum *ex grauioribus* Religionis *eligendis in ſingulis* Capitulis, *vel* Congregationibus *generalibus; tumque nonniſi inſtructo ſecũdùm eorum ſtylum, & conſtitutiones proceſſu, & plenè probatis*

batis cauſis expulſionis ad Sacrorum Canonum præſcriptum. Intereà tamen vſque ad primũ generale Capitulum, ſeù Congregationem proximè celebrãdam, ſi quempiam ex iuſtis, & neceſſarijs cauſis expellere oportebit, eiectio fieri poſſit à Generali cum conſilio, & aſſenſu ſex Patrum, vt ſupra, quos idemmet Generalis eligere debeat infra quatuor menſes à præſentis Decreti *publicatione; ſeruata tamẽ in reliquis forma ſuperiùs præſcripta. Sic verò eiecti, quamdiù non rederint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atque Ordinarij loci iuriſdictioni, & obedientiæ ſubſint, proindèq; Generalis illicò expulſionis ſententiam eidem Ordinario notificare teneatur. Cæterùm Sacra Congregatio Religionum Superiores ſeriò admonet, ac per Ieſu Chriſti viſcera obteſtatur, vt memores paternæ charitatis, & manſuetudinis, quam profitentur nihil intentatum reliquant, vt lucretur animas fratrum ſuorum ferè in profundum malorum delapſas, antequã grauiſſimũ, atque extremum expulſionis remedium experiantur. Idque eò magis, quòd ſubditorum ſanguinẽ, qui ex malo negligentiũ, & ſui officij immemorum Prælatorum regimine peribunt, Dominus noſter Ieſus Chriſtus in ſupremo Dei iudicio de eorũdem Prælatorum manibus ſit requiſiturus.*

Præterea ſtatuit, vt ijdem Superiores *nemini ex Religioſis expulſis literas teſtimoniales concedant, illos ad Sedem Apoſtolicam reijcientes, vel iubẽtes aliam ingredi* Religionem.

Item, vt eiecti extrà Religio*nem degentes ſint perpetuò ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, ſublata Ordinarijs locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi.*

Ac poſtremò cenſuit, eſſe innouandum, & ſuæ beatitudinis authoritate innouat Conſtitutionem fel. rec. Gregorij IX. *relatam* in cap. final. extra de regul. *ac præterea declarat, eam Conſtitutionem in ijs quoquè vendicare ſibi locũ, ſeruandãq; eſſe, qui iuſtè, diffinitiuèque ac iuris ordine ſeruato expulſi fuerint; dũmodò tamen in expulſis huiuſmodi ſubſit ſpes euidens emendationis ex literis ſaltem teſtimonialibus Ordinarij, cuius conſcientiam in his literis concedendis Sacra Congregatio ſeriò onerauit.*

Ne qua verò difficultas in ſupraſcriptis decretis, & ordinationib. exequẽdis ſuboriatur, Sacra Cõgregatio, Sanctiſſimo Domino noſtro annuente, atque approbante, vniuerſis Generalibus, Prouincialibus, Commiſſarijs, Miniſtris, *Præſidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſi-*

tis,

ſis, Guardianis, Vicarijs, & quibuſcumq; alijs Superioribus *quorumcunq; Ordinum, vel* Cō*gregationum, Monaſteriorū, Conuentuū*, Collegiorum, *Domorum, ac locorum* Regulariū, *vbiq; locorum exiſtentium iniungit, ſerioquè mandat, vt illa diligenter obſeruent, atque obſeruari procurent in omnibus* Cœnobijs, *ac* Monaſterijs, *Collegijs, ac Domibus quorumcūq; Monachorum, ac* Regularium *vbiq; locorum exiſtentibus, efficiantq; vt tàm Decreta ſupradicta fel. rec.* Clementis *VIII. quàm præſentes Ordinationes in ſingulis eiuſmodi locis bis ſaltem in anno legantur in publica menſa.*

Si quis verò ipſorū aduerſus ea, quæ ſuperius præſcripta ſūt, vel eorum aliquid quo quomodo facere, vel moliri præſumpſerit ipſo facto pœnam incurrat priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vociſquè actiuæ & paſſiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa impoſterū obtinēda pœnaq; huiuſmodi ſit Sanctitati *Suæ, ac Sedi Apoſtolicæ reſeruata, ijſdem* Superioribus, *etiam Generalibus, &* Protectoribus *illam moderandi poteſtate penitus interdicta, & nihilominus ſit irritum, & inane quicquid ſecùs, à quoquā actum extiterit. Non obſtantibus* Conſtitutionibus *Apoſtolicis in fauorem quarumcumq; perſonarum, atq; Ordinum tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium,* Cōgregationū, *Monaſteriorum,* Conuentuum, *Domorū, ac locorū* Regulariū *quorumcunque, necnon illorum etiam iuramento, cōfirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis* Statutis, *vel* Cō*ſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis, & priuilegijs, etiam in corpore iuris clauſis, aut ex cauſa, vel titulo oneroſo, vel in limine fundationis conceſsis, etiam Mari Magno, ſeù Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de* Apo*ſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeù extenſionis conceſsis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiam ſi pro illorum ſufficiēti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus, et formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importātes, mentio ſeù quæuis alia expreſſio habēda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet; tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbū, nihil penitus, omiſſo, &*

Digitized by Google

& forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habēs, quibus quò ad ea, quæ ſupradictis quomodolibet aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſſè Sanctitatis Suæ authoritate, derogat, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Dat. *Romæ die* 21. *Septembris* 1614.

C. Card. de Torres.

Locus † ſigilli.

Proſper Fagnanus Sacr. Congreg. Secr.

---

2 Vltra cõgeſta per nos in prima parte circa primum caput, *Vt nullus regularis permittatur tranſire ad religionem arctiorem niſi prius legitimè conſtiterit Superiori eā Religionem paratam eſſe illum recipere, &c.*

3 Declara primò, vt cauſæ legitimæ tranſitus ex vna religione ad aliam arbitrio prudentis diſpẽſantis relinquuntur, cum nihil circa hoc aliquo iure præſcriptum ſit, magis autē generales cauſæ ſolent eſſe infirma, aut incommoda valitudo, aut fragilis corporis natura, quæ religionis aſtrictioris auſteritates ferre nequeat, *Azor. tom. 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 14.* eſſe vtilem in vna religione, & in alia oneroſum, *Suarez 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 11. num. 21.* magna neceſſitas parentum, quibus in vna religione ſubuenire poteſt, & non in alia, *Rodriq. to. 3. q. regul. q. 52. art. 9.* ſi religioſus indignè, & iniuſtè odio haberetur, & male tractaretur à Religioſis vnius religionis, *Azor. & Rodriq. citati* de his, & alijs cauſis, vide *Suarez, & Rodriq.* vbi ſupra.

5 Declaratur ſecundò, vt trāſeuntes ex vna religione ad aliam, & ſi Canonici regulares ſint, ſunt omninò incapaces quorumcũque beneficiorum ſecularium, etiam curatorum, vt habetur in S. C. T. *ſeſſ.* 14. *cap* 11. Ratio huius deciſ. videtur eſſe ne aliquis tranſeat ex vna religione in aliam, ſub ſpe obtinendi aliquod beneficium ſeculare; *Leſſius 2. de iuſt. cap. 41. dub. 13. num. 105. 4 tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 15.* & intelligitur quamuis ad ſtrictiorem ſit tranſitus, quia generaliter loquitur Concilium *Sanch. lib. 6. in Decalog. num.* 108.

6 Declaratur tertiò, vt tranſeuntes

ſeuntes ex vna religione ad aliam illegitimè ſcilicet ſine cauſa, aut ſine licentia, aut contra prohibitionem iuris, non ſint veri Apoſtatæ, ſed fugitiui. Ratio primæ partis eſt, quia licet illicitè, & inualidè ab vna religione recedant; tranſeunt tamen ad aliam, & ideò non dicuntur ſimpliciter recedere à ſtatu religioſo, qđ requiritur ad veram apoſtaſiã. Ratio verò ſecundæ partis, quia indebitè, & inualidè fugiunt ab obedientia ſuorum Superiorum, *Leſs.2. de iuſtit. cap.4.dub.*13.Azor.*lib.*12. *inſt. moral.cap.*17.*q.*7.

6 Secundò ſtatuit, vt fugitiui, & apoſtatæ, ſiuè habitum regularem deferant, ſiuè non poſſunt ab Epiſcopo loci, vbi degunt carcerari, ac ſuperioribus regularibus conſignari, vt ipſos puniant iuxta inſtituta regularia, ſalua tamẽ facultate ordinarij tributa *per Sac. Conc.Trid.ſeſſ.6.cap.*3.

7 Pro cuius capitis intelligẽtia obſerues, quod licet fugitiuus vario modo intelligitur in iure, vt in *l.quid ſi fugitiuus, ff.de ædil.ædict.*; *et in l.fugitiuus ff. de verb. ſignific.* & plenè *Boer.deciſ.* 215. *cum Natta conſ.*240.*per tot.*

Tamen ad hunc effectum regularis fugitiuus ab animi affectu exiſtimatur, & ſic non dicitur ſolum fugitiuus ex ſola fuga, qui hoſtem, latronem, incẽdium, vel ruinam fugerit, vt inquit. *text.in d l.quid ſi fugitiuus.* §.*item apud Vlpianum, Bald.conſ.*250.*num.*8.*lib.*1. & *conſ.*382.*num.*9 *lib.*5.

Sed ſi actus fugæ acceſſerit, & vitium mentis in ipſo facto fugæ adduxerit, fugitiuus appellaretur, vt in *d. l fugitiuus,* vbi *Alciat.* voluntas enim non verbis, ſed etiam factis declaratur, *l.Paulus reſpondit ff.rẽ rat.hab. Tiraquell. de nobilit. cap.6.num* 9 *cum alijs allegatis per Giurb.deciſ.*4. *num* 34. & ſufficit, quod in actu fugæ vnum amouerit pedem, vt dicatur exiſtere in fuga, *Bald.& Boer. vbi ſupra.*

8 Ampliatur primò, vt religioſus, qui in pœnam alicuius delicti à ſuo Superiore detinetur in carcere, nõ poſſit ex eo fugere, ſed erit fugitiuus appellãdus, & ratio eſt, quia tenetur obedire Prælatis quoad pœnas iuſtè inflictas, & nequeunt regulares ſe abſtrahere à iugo, & obedientia Superiorum, *Ledeſm in ſumm.* 2.*tom. tit.* 8. *cap.*24. *Sayr. Clau.Reg.lib.*12. *cap.*18.*num.*9.

9 Quod ſecus eſſet, ſi certè conſtaret pœnam illam carceris iniuſtè eſſe inflictam, aut ſi cibus, & neceſſaria ad vitam in carcere negarentur, quia non tenetur in iſtis quiſquam obedire Prælatis, *Nau.rr. in comm.*

comment. 4. *de regul.num.*64. *Sayr.in clau.Reg.lib.*12.*cap.*18. *num.* 10. nec diſceſſus à conuentu in tali caſu eſt contra Bullam, ac decretum Concil. Trident. nam Bulla, & Conc. nõ loquuntur de religioſis iniquè, & contra ius aggrauatis. *Nauarr.comment.* 2. *de regul. num.*61.*& comment.*3. *nu.*51. *in clau. Reg. loc. cit. cap.*17. *num.*40.

Idemq; foret, ſi pęna capitis, aut abſciſſionis alicuius mẽbri religioſo illo in carcere incluſo immineret, quia tunc naturalis ius cõſeruandi vitã, & membra ſui corporis præponderari deberet iuri poſitiuo religionis, *Bannez* 2. 2. *q.* 69.*art.*4.

10 Ampliatur ſecũdò, vt cooperantes ad fugam, vel apoſtaſiam religioſorum, non ſolum grauiter peccent contra ius naturale, eo quod cooperãtur rem intrinſecè malã, & ſacrilegam; ſed etiam tenentur reſtituere ea lucra temporalia, quæ religioſus amiſit propter fugam talis religioſi, ſaltem id quando fecerũt vi, vel fraude, nam tunc fit graue nocumentũ religioni contra eius volũtatẽ, ergo peccatur eſt cõtra iuſtitiam, & cõſequenter obligatio reſtituendi damnum, *Caietan.in ſumm.verb.reſtitutio,cap.*7. *Suar. tom.*4. *de relig. tract.*8.*lib.*3.*cap.*3.*num.*8. licet non teneatur religionem ingredi pro illis, quos faciant fugere, aut alios quærere, qui pro illis religionem ingrediantur, ingreſſus enim religionis nimis voluntarius eſſe debet, & propter vitæ profeſſionis finẽ *Sot.*4.*de iuſt.quæſt.*6.*art.*3. *Ledeſm.*2.*par.quæſt.*18.*art.*2. Sed an ſint excõmunicati iſti cooperatores, vide *Suar.tom.*4. *de relig.lib.*3.*cap.*3.*nu.*26.

11 Ampliatur tertiò, vt ſpecialiter detinentes in ſuis domibus fratres apoſtatas, vel fugitiuos, ipſiſquè fauorem impẽdentes, ſint ipſo facto excommunicati propter multa priuilegia religionibus cõceſſa, de quibus *Caſambius in cap. priuil.verb. Apoſtatæ ab ordine Peirinis,tom.*1.*priuil.minimor. in Conſt.Iulij XI.* §.13.*nu.*47. Aduertẽs benè, quod Epiſcopiſcopi retinentes apoſtatas non poſſunt à Prælatis ordinis excommunicari, quia illi habent priuilegium iuris cõmunis, quod excommunicari non poſſunt, niſi expreſſa mẽtio de illis habeatur, *cap.quia periculoſum, de ſent.excõ.in* 6. Pius quoq; II. magnam priuiſionem fecit, & omnes Principes, Duces, alioſq; Magnates fouentes Apoſtatis, alijſq; fratribus inobedientibus, Ordin. Carmelitarum, quod ſcilicet poſſit cõtra illos procedi, qui cenſuras Eccleſiaſticas, vſq;

Digitized by Google

ad inuocationem bracchij ſæcularis, *Micard. in man. tom* 1. *quaſt.* 51. *ar.* 1. Deſinentes etiã in ſuis Monaſterijs apoſtatas Ord. Prędicatorum ſunt etiam à Papa excõmunicati, *D. Ant.* 3. *par. quaſt.* 24. *cap.* 7. *Vincent. Filliuc tom.* 1. *quaſt. moral. tract.* 15. *cap.* 8.

22 Ampliatur quartò, vt religioſi fugitiui poſſint vbiq; etiã extra territorium apprehendi à ſuo Superiore incarcerari, & duci ad Monaſterium, inuocato ad hoc, ſi oporteat, brachij ſæcularis adiutorio, tùm ex vi iuris communis, quod concedit hoc modo poſſe capi ſeruum fugientem vbicũq; ſit *l. ſi quis, §. differenti, ff. de acquir. poſſ.* & illum, qui alteri eſt obligatus, *l.* 1. *§. per ſeruum, qui in fuga, ff. eod.* tùm etiam ex multis priuilegijs Religionibus conceſſis ſpecialiter mendicantibus, vt habetur in mari magno, *§. apoſtatas corrigi, Nauarr. tom.* 3. *de relig. nu.* 50. *Rodriq. tom.* 1. *quaſt. regul. q.* 30. *art.* 6. quod etiam verum eſt, quando fratres Apoſtatæ, & fugitiui detinentur ab Epiſcopis propter *Conſtitutionem Pij V.* quæ incipit, *etſi mendicantium*, præſertim quia qui debent alijs perpetuam obedientiam, poſſunt de manibus quorumcunq; capi, *Peirin. t.* 2. *priuil. minim. in conſtitut.* 7. *Pij V. num.* 10.

13 Ampliatur quintò, non ſolùm procedere quando religioſus fugit, vel exit à Conuentu ſine licẽtia; ſed etiam quãdo iuit, ſeu exiuit à Monaſterio, cum licentia per certum terminũ trãſactum, nã adhuc incurreret pœnas huius cõſtitut. *Ita Peir. loc. cit. num.* 20. *Cornen. to.* 2. *in* 3. *par. tract.* 5. *de excommunic. diſpenſat.* 6. *dub.* 5.

14 Ampliatur ſextò, teneri Prælatos requirere religioſos fugitiuos, vt conſtat ex *text. in cap. fin. de regul.* niſi eſſent notabiliter ſcandaloſi, vel periculoſi alijs fratribus, & aptè non poſſent capi, & detineri *Syluest. in ſumm. verb. Apoſtaſia, num.* 10. *Rodrid. lib.* 1. *quaſt. regul. quaſt.* 30. *art.* 5. & quod cura recolligendi fratres fugitiuos, ſeu Apoſtatas incumbat Prẹlatis ipſorum, ſunt multa priuilegia conceſſa religionibus, de quibus vide cõpendium priuilegiorum *ver. Apoſtaſia, Nauarr. tom.* 3. *de regul. num.* 50.

15 *Attamen Sac. Cong. Concilij Emin. Cardinalium de Sanctiſſ. D. N. Vrbani VIII. iuſſu adita in hoc decreto de apoſtat. & eiect.* mandauit, vt fugitiui, & apoſtatę, ſiuè habitum regularem deferant, ſiuè nõ, poſſint, ac debeant ab Epiſcopo loci, vbi moram trahunt, carcerari, ac Superioribus regularibus cun-

conſignari ſecũdum regularia inſtituta puniẽdi, atq; ipſi Superiores quoq; teneantur eos perquirere ad religionem reducere, atq; efficere, vt apprehendantur, *de Franch.in controuerſ.inter Epiſcop. & regul. pag.38.verſ.ad decimum*, vide infrà *num.54.*

16 Ampliatur ſeptimò, vt decedens à Monaſterio abſquè licentia Superioris, etiam ſi deferret habitum religionis, ſi non haberet animum, redeũdi, diceretur apoſtata *D. Ricc. reſolutio.* 14. ſecus ſi haberet animum redeundi, qui non diceretur apoſtata, ſed fugitiuus, *idem reſol.* 15. ſed vide in 1.*limit.*

17 Declaratur primò, vt qui egreditur à Monaſterio ſine licentia, cum animo redeũdi, non ſit propriè, & regoroſè apoſtata, ſed fugitiuus, vel vagus, & ratio eſt, quia eſſentialis ratio apoſtaſię conſiſtit in eo, quod quis recedat à religione animo deſerendi illam, vel nunquam ad illam reuertendi; vnde qui hunc animum habuerit, nõ erit propriè apoſtata, ſed fugitiuus, *Arag.* 2. 2. *quæſt.*12. *art.*1. nihilominus peccat grauiter, nam ex natura ſtatus religioſi tenẽtur ſubeſſe poteſtati ſui Superioris, *Suar.4.tom.de relig. tractat.8. lib.3.cap.*1. hęc eſt vera opinio.

18 Declaratur ſecundò, vt religioſus poterit licitè fugere ex conuentu, ſi certò, & euidenter conſtaret eum nimis iniuſtè vexari à ſuo Superiore, & vellet ire ad Superiorem Prælatum, ea ratione, quia ius defenſionis eſt naturale, quod nedum à Iudice habẽte, quod vis arbitrium, ſed nec ab ipſo Principe tolli poteſt, *ita Gloſ. in clem ſępè verb. defenſiones, de verb.ſignific. Alex.conſ.65. col.1.num.2.vol.1. Gram.conſ. 64 num.3.* & in hoc caſu præſumitur licentia Superioris Pręlati ad quem accedit, *Suar. 4.tom.de relig.tract.8.lib.3.c.1. nu.6.* cum vadens ad ſuperiorẽ non dicatur fugere, *l. ſi quis fugitiuus, §.apud Labeonem, ff.de ædilit.ædicto*, facit *text. in §. ſit tibi quoque tertium ſtudium, Auth.de mandat.Princip.* vbi habetur, quod recurrens ad Superiorem, non punitur, latè *de Pont. de poteſt. Proreg. §.7.num 3.Garz.deciſ.*217. *& Minad. in conſt. In aliquibus, verſ.comitum, vel Baronum, num.*55. tu tamen vide, quæ dixi infrà *in tit.de relig.recurr. ad Cur.Rom.*

19 Declaratur tertio, vt ſecũdum opinionem aliquorũ religioſus damnatus ad carcerẽ perpetuum, poſſit aufugere. *Ita Bannez 2.2.quæſt.69.ar.4.*

Sed contraria videtur magis ꝓbabilis opinio, eo quod pęna carceris, etiam perpetui,

E 2 eſt

eſt conuenientiſſima ſtatui religioſo, nec tàm contraria iuri naturali, vt non poſſit cenſeri ad illam ſe obligaſſe religioſũ ex vi profeſſionis, quando crimen proportionatum perpetraſſet. Ita *Rodriq. quæſt. regul.22.art.6.tom.2.*

20 Declaratur quartò, vt propter receſſum religioſi à ſuo conuentu ſine cauſa, & occaſione nulla fuit impoſita cenſura, vel pœna à iure, nec *text. in cap.2.ne Cleric.vel Monach. in ſexto*, ab aliquibus adductus, ſolum loquitur de religioſo dimittente habitum, vel accedente ad ſtudia ſine licẽtia. Ita *Suar. 4.tom. de relig. tract.8.lib.3.cap.1.num.9. Nauar.comment.2.de regul.* quare circa tales cenſuras, vel pœnas videantur Conſtit. Pontificum, & Religionum, de quibus eſt videre apud *Compend. priuil. verb. apoſtata ab ordine Mirand. in man. tom.1. quæſt. 51.art.1.* & ſic in Carmelitana religione tales religioſi decedentes à conuentibus ſine licentia habentur, vt excõmunicati, & vti tales puniuntur, & abſoluuntur ſecundum conſuetudinem religionis.

21 Declaratur quintò, vt fugitiui redeuntes ad ordinem, & humiliter præcantes veniam, benignè ſunt recipiendi, nam ratio naturalis, clementia Eccleſiæ, & Religionis id expoſtulat, *Nauarr.conſ.69. nu.1. de regul.*

22 Declaratur ſextò, vt monaſterium non teneatur ſoluere debita contracta à religioſo fugitiuo, niſi in caſu quo rediens ad Religionem ſecum adduxerit aliqua bona, ex quibus poſſint ſolui talia debita. Ratio vtriuſq; partis eſt, quia ſicut ratio naturalis dictat, quod qui ſentit commodum, debeat ſentire etiã onus iuncta iuxta reg. iuris, ſic etiam è contra, quod qui nullum cõmodum ſentit, nec ſentiat dãnum, *Nauarr. lib.3. conſilior. conſil.73.num.3.Rodriq.tom.1. quæſt.regul.quæſt 30.art.11.*

23 Tertiò ſtatuit, vt nullus legitimè profeſſus eijci poſſit à Religione, niſi ſit verè incorrigibilis.

24 Ampliatur primò, quod eiecti tempore, quo manent extra Religionem non poſſint ad aliam ſiuè æqualem, ſiuè laxiorem tranſire ſine licentia ſuorum Superiorum ſuæ Religionis, & alijs conditionibus aſſignatis, vt *in tit.de reg. trãſeunt.de vna relig.ad aliam*; nã tales eiecti etiam tempore eiectionis perſeuerãt religioſi illius ordinis, à quo ſunt eiecti, & illi ſubiecti: & ideò non poſſunt ſine licentia Superiorum eiuſdẽ ordinis hunc tranſitum facere, *Cordub.in reg.*

reg. S.*Franc.cap.*2. *quæſt.*21. *punct.*3. *Suar.tom.*5.*in* 3.*par. diſput.*22.*ſect.*5.*nu.*20. *Maran. in manual. Prælat. quæſt.* 30. *art.*21.

Et quamuis per *Innoc. IV*. reperiatur conceſſum priuilegium Minoribus, vt poſſint iſti eiecti de ordine Minorum, & aliorum ipſius priuilegia participantium, trãſire ad ordines approbatos, præterquã ad certas Religiones, & cum aliquibus conditionibus in eo expreſſis, *vt per* Rodriq.*tom.*1. *quæſt.reg.*30.*art.*22. attamen credo tale priuilegium non eſſe in vſu.

Contrarium, vt poſſit eiectus ad aliam Religionem trãſire, ſiuè æqualem, ſiuè laxiorẽ abſq; licentia Superiorum. *Nauar. conſ.*51. *nu.*2. *de regul. Rodriq.q.reg.*30.*a.*21. S. *Fauſt. lib.*6.*quæſt.*255. *Leſſ.de iuſtit. cap.*41. *Sanch.in decal. cap.*9. *num.*36. vbi intelligit, quando eiectus eſſet in perpetuum ille, vt quantumuis correctus, nulla ſubſit ſpes, vt admittatur, & ſic concordantur iſtæ duæ opiniones.

25 Ampliatur ſecundò, vt eiecti quandiù in ſæculo ſteterint non poſſint audire confeſſiones, nec prædicare, aut docere *Rodriq.tom.*1. *q.reg. quæſt.* 30. *ar.*21.*Miran.tom.*1.*man. q* 52. *art.* 5. *ex Motu proprio Innoc. IV* nec celebrare abſq; diſpẽſatione Apoſtolica, S.*Congr. Epiſc. & reg.in Vlixiben.* 16. *Ianuar.*1596.

26 Ampliatur tertiò, vt religio non teneatur prouidere illis eiectis de alimentis, nam ea ſolum ſunt præſtanda his, qui ſub regulari diſciplina sũt cõſtituti. *Azor.lib.*16.*inſt.moral. cap.*16.

27 Declaratur primò, vt nullus Religioſus non ſolum in poſterum nequeat expelli, niſi ſeruatis prædictis conditionibus, ſed etiam non alio titulo, quam incorrigibilitatis, vt conſtat ex illis verbis. *In poſterum è religionibus nullus legitimè profeſſus eijci poſſit, niſi verè ſit incorrigibilis.*

Neque obſtant multa priuilegia Religionibus conceſſa, ob quę, propter alia delicta, præſertim illa, quibus in ſæculo, reſpondet, pęna mortis eijci poterant, vt per *Azor. to.*1. *inſtit.moral.lib.*12.*cap.*16. *q.*3. nam ius nouum S.Congr. omnia priuilegia contraria tollit, mandans ſolum ob incorrigibilitem religioſum eijci poſſe.

28 Declaratur ſecundò, vt ſi religioſus iniuſtè, aut non legitimè non ſeruato modo præmentionato eijceretur ab ordine, non ſolum eijciens peccaret contra iuſtitiam, ſed expulſus poſſet compellere Monaſteriũ, vt ipſum admit-

te-

teret, & alimenta præberet, ex quo iniuſtè fuit priuatus iure ſibi debito, ſicut enim religioſus per profeſſionem ſe obligauit in Religione manſurum, ſic etiam, & religio ad illum retinendum, & alēdum. *Molin.de iuſt.diſp.*140.*§.quādo religioſus,tom.*1.*& Sanch lib.*6.*in decalog.cap.*8.*num.*7.*&* 8.

29 Declaratur tertiò, vt Superiores religionis, puta Præſidentes in capitulis celebrandis, Patres Abbates, ſeū Priores teneantur querere eiectos annuatim, ac reducere ad Religionem, quādo ſalua ordinis diſciplina admitti poſſent, vt habetur *in cap. fin. de regul.* Quod quidem licet ſecundum aliquos non fuerit in vſu, tamen *Sanchez vbi ſupra, cap.*9.*num.*18.*& Azor.lib.*17.*inſtit. moral.cap.*16.*quaſt.*2.*& c.*17.*quaſt.*2. aſſerunt ſolum extēdi ad eos, qui iniuſtè sūt eiecti; Imò S.*Congreg. Card.num.*3. extendit ad illos etiam, qui iuſtè, & legitimè ſunt expulſi, dūmodò in illis ſubſit ſpes euidens emendationis per illa verba incip. *ac poſtremo*, vt infrà *num.*45.

30 Declaratur quartò, vt ſi cōſtiterit, huiuſmodi eiectos plenè correctos eſſe, poſſint ipſi cogere Religionem, ex qua eiecti ſunt, vt eos admittat, ita probatur *in d.c.fin. de reg. Nauarr.conſ.*18.*vel* 51.*de reg. Molin.tom.*1.*de iuſtit, diſp.*140.*verſ.quoad votum & eadem*, S.*Congregat.declarauit in hoc decreto*, dum præcipitur Superioribus, vt eos quærāt, ergo, & multò magis obligātur eos recipere, ſi iam correcti fuerint; vndè in hoc non erint Superiores excuſandi poſt dictam declarationem S. Congregat. quam videre non poterunt aliqui Authores cōtrarium aſſerentes.

31 Verùm redeuntes ad religionem non tenentur nouam profeſſionē facere, quia prior profeſſio non eſt extincta, ſed ſolum ſuſpenſa pro aliquo tēpore Rodriq. *tom.*1.*q reg.*30.*art.*8.*Sanch. lib.*6.*in decal. c.*9.*num.*33.*contra Nauarr.*

32 Sed an ſint admittendi in eodem gradu antiquitatis quē habebant ante eiectionem, & cum eiſdē prærogatiuis. Hoc pendet ex varijs conſtitutionibus religionum; Tamen regulariter ſecluſis illis cōſtitutionibus, dicendum eſt, quod vti tales ſi meruerint eijci, digni quoq; videntur priuati huiuſmodi prærogatiuis, *ita Suar. tom.*4.*de relig.tract.*8.*lib.*3.*c.*5.*num.*17.

33 Declaratur quintò, vt non teneantur portare habitum Religionis cum illo iuridicè ſint priuati in pœnam ſuorum defectuum, *Azor.* 1. *tom.inſtit. Moral. lib.*17 .*c.*18.*q.*13.

Leſſ.

*Leſſ. de iuſtit. cap.*41. *dub.*15. *nu.*112. imò non ſunt permittendi illum portare, quia hoc cederet in dedecus religionis, *Suarez* 4.*tom.de relig.tract.* 8. *lib.*3.*cap.*6.*num.*14. ſed ſi in ordinibus minoribus ſint, tenentur incedere in habitu clericali S. *C. in Piſana, Aprilis* 1628.

34 Declaratur ſextò, vt ſolum conſtituti in Sacris teneantur recitare Officium diuinum, ſecus verò ſi ſolum eſſent profeſſi etiam choro deſtinati, *Suarez* 4.*tom. de relig. tract.*8. *lib.*3.*cap.*6. *num.*12.*Sot. de Iuſt. q.*2.*art.*1. *Bonac.de bor.* Can. *diſput.*1.*q.*2.*par.*2. *nu.*6.

35 Declaratur ſeptimò, vt circa illos ſex patres eligendos de quorum conſilio, & aſſenſu eijci poſſunt incorrigibiles ex vi huius decreti cum difficilè ſit Generalem quocumq; ierit illos ſecum deferre, dicitur ſupplicatum fuiſſe S. Congreg. ipſamque reſpondiſſe poſſe Generalem in qualibet Prouincia, in qua id opus fuerit aſſumere ſex ex diffinitoribus illius pro hac cauſa, ita *Peirin. tom.*2.*prin. minim. in Conſtit. de* SS.D.*N. Vrbani VIII. noſtri benefactoris*, ad quod cõſonat *decretum cap. General. ordin.* Carmel.*celebratum de anno* 1625. *Romæ*, vbi facultas committitur Generali eligendi ſex patres ſibi bene viſos, ad hunc effectum, vt habetur *par.*4.*conſtit cap.*21. §.14.

36 Declaratur octauò, non poſſe Moniales expelli à Religione, etiam propter incorrigibilitatem, ex eo quod non ſolum iura, & decreta Sũmorũ Pontificum, quæ de huiuſmodi expulſione loquuntur, vt ſupra de viſis loquũtur, & praxis Eccleſiæ hucuſq; recepit, ſed etiam quia *S. Congregat. Epiſcop.& Regul. die* 27. *Maij* 1603. declarauit eijci non poſſe Moniales incorrigibiles neque transferri inconſulta Sede Apoſtolica, ita *Sanchez lib.*6.*in decal.cap.*9.*n.*6. *Gauãt. in manual. Epiſcop. verbo Monialium clauſura, num.*23. & *eſt conſtit.Vrban.IV.quam referunt Rodriq. quæſt. regul.* 49.*art.*1.*tom.*1.& *Mirand.de monialib. quæſt* 3. *art.* 2. *quæ conſtit. neque per Bullã* Pij *V. neque per Concil. Tridentin.* cenſetur reuocata, vt refert *Rota in vna Vlixibonen.Monaſterij* 19. *Nouembris coram Illuſtriſſ. D.* Coccino *de anno* 1625.

37 Declaratur nono, vt eiectus à religione ex iuſta cauſa, ſi à religione repetatur, ac ſit parata ad illum recipiendum, ſi ille redire recuſat non erit Apoſtata recenſendus, ita *Nauarr. conſ.* 18. *num.*2. & *conſ.*51. *de ſtat. monach. Azor. loc.cit.lib.*12.*cap.* 16. *Rodrid.*

teret, & alimenta præberet, ex quo iniuſtè fuit priuatus iure ſibi debito, ſicut enim religioſus per profeſſionem ſe obligauit in Religione manſurum, ſic etiam, & religio ad illum retinendum, & alēdum. *Molin. de iuſt. diſp.* 140. *§. quādo religioſus, tom.* 1. *& Sanch lib.* 6. *in decalog. cap.* 8. *num.* 7. *&* 8.

29 Declaratur tertiò, vt Superiores religionis, puta Præſidentes in capitulis celebrandis, Patres Abbates, ſeû Priores teneantur querere eiectos annuatim, ac reducere ad Religionem, quādo ſalua ordinis diſciplina admitti poſſent, vt habetur *in cap. fin. de regul.* Quod quidem licet ſecundum aliquos non fuerit in vſu, tamen *Sanchez vbi ſupra, cap.* 9. *num.* 18. *&* Azor. *lib.* 17. *inſtit. moral. cap.* 16. *quæſt.* 2. *& c.* 17. *quæſt.* 2. aſſerunt ſolum extēdi ad eos, qui iniuſtè ſūt eiecti; Imò S. *Congreg.* Card. *num.* 3. extendit ad illos etiam, qui iuſtè, & legitimè ſunt expulſi, dūmodò in illis ſubſit ſpes euidens emendationis per illa verba incip. *ac poſtremo*, vt infrà *num.* 45.

30 Declaratur quartò, vt ſi cōſtiterit, huiuſmodi eiectos plenè correctos eſſe, poſſint ipſi cogere Religionem, ex qua eiecti ſunt, vt eos admittat, ita probatur *in d. c. fin. de reg.* Nauarr. *conſ.* 18. *vel* 51. *de reg.* *Molin. tom.* 1. *de iuſtit. diſp.* 140. *verſ. quoad votum & eadem*, S. *Congregat. declarauit in hoc decreto*, dum præcipitur Superioribus, vt eos quærāt, ergo, & multò magis obligātur eos recipere, ſi iam correcti fuerint; vndè in hoc non erint Superiores excuſandi poſt dictam declarationem S. Congregat. quam videre non poterunt aliqui Authores cōtrarium aſſerentes.

31 Verùm redeuntes ad religionem non tenentur nouam profeſſionē facere, quia prior profeſſio non eſt extincta, ſed ſolum ſuſpenſa pro aliquo tēpore Rodriq. *tom.* 1. *q reg.* 30. *art.* 8. *Sanch. lib.* 6. *in decal. c.* 9. *num.* 33. *contra Nauarr.*

32 Sed an ſint admittendi in eodem gradu antiquitatis quē habebant ante eiectionem, & cum eiſdē prærogatiuis. Hoc pendet ex varijs conſtitutionibus religionum; Tamen regulariter ſecluſis illis cōſtitutiobus, dicendum eſt, quod vti tales ſi meruerint eijci, digni quoq; videntur priuati huiuſmodi prærogatiuis, *ita Suar. tom.* 4. *de relig. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 5. *num.* 17.

33 Declaratur quintò, vt non teneantur portare habitum Religionis cum illo iuridicè ſint priuati in pœnam ſuorum defectuum, Azor. 1. *tom. inſtit. Moral. lib.* 17. *c.* 18. *q.* 13. *Leſſ.*

*Leſſ. de iuſtit. cap.*41. *dub.*15. *nu.*112. imò non ſunt permittendi illum portare, quia hoc cederet in dedecus religionis, *Suarez 4.tom.de relig.tract.* 8. *lib.*3.*cap.*6.*num.*14. ſed ſi in ordinibus minoribus ſint, tenentur incedere in habitu clericali S. C. *in Piſana, Aprilis* 1628.

34 Declaratur ſextò, vt ſolum conſtituti in Sacris teneantur recitare Officium diuinum, ſecus verò ſi ſolum eſſent profeſſi etiam choro deſtinati, *Suarez 4.tom. de relig. tract.*8. *lib.*3.*cap.*6. *num.*12.*Sot.de Iuſt. q.*2.*art.*1. *Bonac.de hor. Can. diſput.*1.*q.*2.*par.*2. *nu.*6.

35 Declaratur ſeptimò, vt circa illos ſex patres eligendos de quorum conſilio, & aſſenſu eijci poſſunt incorrigibiles ex vi huius decreti cum difficilè ſit Generalem quocumq; ierit illos ſecum deferre, dicitur ſupplicatum fuiſſe S.Congreg. ipſamque reſpondiſſe poſſe Generalem in qualibet Prouincia, in qua id opus fuerit aſſumere ſex ex diffinitoribus illius pro hac cauſa, ita *Peirin. tom.*2.*prin. minim. in Conſtit. de SS.D.N. Vrbani VIII. noſtri benefactoris*, ad quod cõſonat *decretum cap. General. ordin.* Carmel.*celebratum de anno* 1625. *Romæ*, vbi facultas committitur Generali eligendi ſex patres ſibi bene viſos, ad hunc effectum, vt habetur *par.*4.*conſtit cap.*21. §.14.

36 Declaratur octauò, non poſſe Moniales expelli à Religione, etiam propter incorrigibilitatem, ex eo quod non ſolum iura, & decreta Sũmorũ Pontificum, quæ de huiuſmodi expulſione loquuntur, vt ſupra de viſis loquũtur, & praxis Eccleſiæ hucuſq; recepit, ſed etiam quia *S. Congregat. Epiſcop.& Regul. die* 27. *Maij* 1603. declarauit eijci non poſſe Moniales incorrigibiles neque transferri inconſulta Sede Apoſtolica, ita *Sanchez lib.*6.*in decal.cap.*9.*n.*6. *Gauãt. in manual. Epiſcop.verbo Monialium clauſura, num.*23. & *eſt conſtit.Vrban.IV.quam referunt Rodriq. quæſt. regul.* 49.*art.*1.*tom.*1.& *Mirand.de monialib. quæſt* 3. *art.* 2. *quæ conſtit. neque per Bullã* Pij V. *neque per* Concil. *Tridentin.* cenſetur reuocata, vt refert *Rota in vna Vlixibonen.Monaſterij* 19. *Nouembris coram Illuſtriſ.* D. Coccino *de anno* 1625.

37 Declaratur nono, vt eiectus à religione ex iuſta cauſa, ſi à religione repetatur, ac ſit parata ad illum recipiendum, ſi ille redire recuſat non erit Apoſtata recenſendus, ita *Nauarr. conſ.* 18. *num.*2. & *conſ.*51. *de ſtat. monach. Azor. loc.cit.lib.*12.*cap.* 16. *Rodrid.*

Digitized by Google

q.30.ar.21. Ill. Archiepiſ. Ricciull. de iur. perſon. lib.8. c.11. per totum.

Contrariam partem tenent *Suar. tom.5. diſp.27. ſect.5. n.20 Vaſq. l.2. quæſt.96 art.4. diſput. 156. cap.8. num.87. Sayr.*, qui plures refert *in claui Reg. lib. 10. cap.9. num.25. & 27.* latè *S. Fauſt. lib.6. q. 253.* & hæc opinio eſt verior, & conformis huic decreto Sac. Congr.

38 Quartò ſtatuit, vt ſuperiores non concedant literas teſtimoniales Religioſis expulſis, illos ad ſedem Apoſtolicã reijcientes, vel iubentes aliam religionem ingredi.

39 Circa quod notabis ipſis eiectis dandas eſſe literas dimiſſorias continentes ſententiam eiectionis, quę id locorũ ordinarijs denunciatur, ita *Alder. lib.2. de diſcip. reg. cap. 26. num.23.* addens monendos eſſe, nullo modo à votis eſſe ſolutos, neque in illis diſpenſatos, quod quidem conueniẽs reputo, ſed non neceſſarium, nam hoc ſcire tenentur, niſi forſan eſſent idiotæ, vel ignorantes, puta conuerſi.

40 Quintò ſtatuit, vt eiecti extra religionem degentes ſint perpetuò ſuſpenſi ab exercitio ordinũ, ſublata ordinarijs locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi.

41 Quare ex illis verbis decreti *extra religionem degentes* inferri videtur ſolum habere locum hoc decretum quantũ ad hanc partem in illis eiectis, qui non intrant ad aliam religionem. Ita *Bonacc. de clauſ. quæſt.2. punct. 12 §.6.*

42 Prout etiam aliqui inferũt, quod quandiù in ſæculo vixerint, tales eiecti dicuntur infames infamia facti, *Rodriq. q. regul.30. art.21.* & ex hoc ſequitur eſſe irregulares, cum, infames dicantur irregulares, & ad minus ſunt ſuſpenſi, prout ſuperius.

43 Tandem ſtatuit eſſe innouandam *Conſtit. Gregorij IV. relatam in cap. fin. de regul.* vbi habetur, quod religioſi fugitiui annuatim ſint requirendi, & cogendi, vt ad Monaſterium reuertantur.

44 Amplia primò, vt non ſolũ ſpectet abbates, aut Prȩſidẽtes Capitulis Generales; ſed etiã ad immediatos conuentuum Superiores quærere, & reuocare profeſſos, *Azor. inſt. mor. par.1. lib.12. cap.1. num.17. q.2. Rodriq. q. regul. to.1. q.30. art.5. Mirand. in man. Prælat. tom.1. q.52. art.1.*

45 Ampliatur ſecundò, quidqid DD. prius dixerint ſi eiecti iuſtè ſint, quærendi, vt hodie extendatur etiam ad iuſtè eiectos, dummodò tamen ſit ſpes euidens emendationis ex literis ſaltem teſtimonialibus or-

ordinariorum, quarum conſcientia oneratur. Ita habetur *in hoc decreto*; vnde ceſſare videtur per illud ſupradictorũ *DD.* altercatio.

Nonnulla alia reperies in hac materia apud D. *Corradũ noſtrum* Concanonicum *benemeritum, & ſatis verſatum in* Curia Romana *in eius vtili prax. diſpenſat. Apoſtolic. lib. 5. cap. 15.*

SVMMARIVM.

1 *Apoſtatarum religionis bona ſpectant ad* Cameram *Apoſtolicam.*

2 *Apoſtatarum bona non acquiruntur Monaſterio capaci bonorum.*

3 *Bona fratrum viuentium extra clauſtrum cũ licentia ſuperiorum acquiruntur Cameræ.*

4 *Bona regularium acquiſita per illicitam negotiationem, aut contra ſacros Canones ſpectant ad Cameram.*

5 *Bona eiecti à religioni cui bo die acquirantur.*

6 *Bona Religioſorum Societatis Ieſu eiectorum ante ſollemnem profeſſionem nõ acquiruntur Cameræ Apoſtolicæ.*

7 *Eiectus à Religione, quando quis dicitur.*

8 *Bona Religioſi vagãtis extra clauſtra, & poſtea redeũtis non quæruntur Cameræ.*

9 *Apoſtatarum debita, quando Monaſterium teneatur ſoluere.*

10 *Apoſtata, vel fugitiuus tempore apoſtaſiæ, vel fugæ impetrans beneficium intuitu cuius aliquid acquiſiuit, illud cedit Eccleſiæ.*

De Apoſtatis fugitiuis, & expulſis à religione, & eorum bonis.

Super Bulla Gregorij XIII.

1 PEr hanc Bullam incip. *officij noſtri partes emanatã de anno* 1577. mandatur bona Religioſorum Apoſtatarum pertinere ad Cameram Apoſtolicã, vltra congeſta per nos in prima parte.

2 Amplia primò, etiam ſi monaſteria eſſẽt capacia dominij, & proprietatis, vt habetur *in d. Bulla.*

3 Amplia ſecundò, vt bona fratrum viuentium extra Conuentum cum habitu retento ſint Cameræ Apoſtolicæ, licet viuerent cum licentia ſuorum Prælatorum, *Portel. dub. regul. verb. bona, num. 6. Azor. tom. 2.*

F *lib. 8.*

libr. 8. cap. 3. quaeſt. 15.

4 Ampliatur tertiò, vt bona acquiſita per regulares etiam non fugitiuos, vel apoſtatas per illicitam negotiationem, vel alios contra ſacros Canones poſt mortem illorum, aut quibus illis, aut etiam eis viuentibus deſtitui, & priuari contingerit ſpectent tanquam ſpolia ad Cameram, *ex Bulla Pij V*. incip. *Decens*, *ut infra tit. de ſpolio*.

5 Declaratur primò, vt bona eiecti à Religione non acquirantur Cameræ Apoſtolicæ, iuxta *deciſ. D. Ricc.* 245. *par.* 4. *per nos relatam in prima parte nu.* 5. *pag.* 37. cum limitatione id procedere, quando eſſet eiectus ordine iudiciario, & per ſententiam, nam tunc eius bona acquirerentur Cameræ, ſecus verò eſſet eiectus, vti incorrigibilis.

Sed hanc limitationem ob temporum varietatem diuerſimodè practicatum audiui, hodie autem probabilis opinio eſt illa, vt bona religioſi expulſi ab ordine propter culpas, vel illius, qui viuit extra religionem cum licentia pertineant ad Cameram Apoſtolicam, tanquam ſpolia Sedis Apoſtolicæ, ita in terminis *Azor tom. 2. lib. 8. cap. 4. q. 10. referens Bullam Gregorij xiij.*

6 [illegible] autem dicas id locum non habere in Religioſis Societatis Ieſu, nam ipſi eijciuntur ante profeſſionem ſollemnem cum votis ſolum ſimplicibus antecedentibus in biennio, quamuis enim per illa vota ſimplicia ſint verè religioſi, non tamen ſunt profeſſi ſollemniter de quibus ſolis dicta *Bulla Greg.* loquitur, ita *Portell. dub. regul. verb. eijcere à religione*.

7 Declaratur ſecundò, vt tunc quis dicatur eiectus à Monaſterio, quando exutus habitu monachali à corpore ordinis, dimittitur, *Farinac. deciſ. 109. num. 2. par. 2. in recent.*

8 Declaratur tertiò, vt bona religioſi vagantis extra clauſtra, & poſtea redeuntis ad Monaſterium, ibiq; decedentis, ſi ea fuerint acquiſita extra clauſtra non applicentur Cameræ, vt diximus *in prima parte pag. 32. num. 12.*

Et ideò illa ſolummodò bona quibus Apoſtatæ, & fugitiui in ſæculo, atque extra clauſtra degentes priuantur, quæ etiam tempore mortis ipſorum ibidem inconſumpta fuerint inuenta propriè loquendo comprehenduntur ſpoliorum nomine, ac talia dici debent non autem illa, quæ cum ad proprias religiones conuertuntur ſecum ad Monaſteria deferunt, ſeu remanent cum ibidem moriantur. Hæc enim, cum ipſi iam non ſint Apoſtatæ, & fugi-

Digitized by Google

tiui, ſed ſub obediẽtia ſuorum Prelatorum exiſtentes, non appellari ſpolia apoſtatarum ſeù fugitiuorum, ſed potius ipſorum Monaſteriorum, ſi domus ſint capacia ſecundũ iuris diſpoſitionem, à qua opinione non recedit, *Nauarr. lib. 3. de regul. conſ. 73.* & eandẽ tenet *Guttier. lib. 2. pract. qq. cap. 94.* & ſic bona Apoſtatæ acquiſita ab illo in Apoſtaſia, ſi reuerſus fuerit ad ordinem, sũt ſui Monaſterij, ſi verò moriatur in apoſtaſia extra ordinem, sũt Cameræ Apoſtolicę, *Rodriq. to. 1. q. regul. 30. art. 11.*

9 Imò Monaſterium de iuris rigore in caſu ſuperiori non tenetur debita Apoſtatarum, & fugitiuorum ſoluere, etiam ſi aliqua bona ſecum deferens, cum conuertuntur, ſeù apud ipſos tẽpore mortis inueniãtur; verum de æquitate tenetur debita ſoluere, *ita Nauar. loc. cit.* & facit quod inquit, *Innoc. in cap. cùm olim de priu.* quos refert *Mirand. in man. Prælat. q. 51. art. 8.* ſubdens id maximè procedere quotieſcũque Monaſterium ex cõtractu [illegible] fuit locupletius, & ab eo acquæſitum cõuerſum fuerit in vtilitatẽ ipſius, etiam ſuccedit in obligationibus paſſiuis, *ex Cardin. in clem. 1. §. quia verò de ſtat. monach. & Nauarr. in comment. 2. de regul. ſuper c. non dicatis, n. 32. & nouiter Portell. in dub. reg. verb. Apoſtata, num. 7.*

10 Declaratur quartò, vt ſi Religioſus Apoſtata, vel fugitiuus in apoſtaſia, vel fuga impetrauit beneficium alicuius Eccleſiæ, ea quæ acquiſiuit intuitu talis Eccleſiæ cedunt Eccleſiæ, q a illi acquiſiuit, vt pars illius ea verò quæ acquiſiuit intuitu perſonæ, aut ſua induſtria acquiſiuit Religioni, cum perſona, & illa ſua induſtria ſpectẽt ad Religionem, D. *Antonin. 3. par. tit. 16. cap. 5. §. 1. Azor. tom. 1. Inſt. moral. l. 12. cap. 16. quæſt. 8.* Bona verò poſt mortem veniunt ad Camerã Apoſtolicam iuxta Conſt. Gregorij XIII. vbi ſupra *Nauarr. lib. 3. conſilior. in 1. edit. tit. de regul. conſ. 80. num. vnico, in 2. vero, tit. de ſtat. monac. conſ. 17. Sãch. lib. 7. in decbal. cap. 33. n. 9.* ſin autem in vita illa dedit Religioni, videtur non teneri ad reſtituendum ipſi Cameræ, niſi Camera petat, quia nemo tenetur ad pœnam ante condẽnationem; *Suarez 4. tom. de relig. tract. 8 lib. 3. cap. 2. nu. 27.*

SVMMARIVM.

1 *Apoſtolorum limina viſitantur per Epiſcopos.*

2 *Apoſtolorum limina viſitantur per coadiutum, & non coadiutorem.*

3 *Apoſtolorum limina, quomodo viſitentur per reſidentes in partes infidelium.*

4 *Canonicus viſitans limina nomine Epiſcopi lucratur diſtributiones.*

5 *Tempus viſitandi limina, quando incipiat currere.*

De Apoſtolorum liminibus.

Super Bulla Sixti V.

Mandat *hac Bulla incip. Pontifex de qua per Scort. in epit.* 139. Vt Epiſcopus italus tertio quoque anno, Vltramontanus, quinto quoque anno teneatur viſitare limina Apoſtolorum.

2 In qua materia erit notandũ quod Apoſtolorum limina viſitantur per coadiutum, & nõ coadiutorem Epiſcopi, ita ſanciuit *S.Congr ſub die* 4. *Auguſti* 1619. *teſte Barboſ. in collect. Bullar verb.coadiutus.*

3 Prout etiam erit aduertendum *prædictã Conſt. Sixti V.* fuiſſe declaratam *per S.Congr. de propagãda fide corã S. D.N. Vrbano Octauo ſub die* 28. *Iulij* 1626. etiam ſufficiẽter impleri per Epiſcopos in partibus infidelium reſidẽtes, ſi id præſtiterint medio ipſorum procuratore in Curia commorãte.

4 Sed an Canonici euntes ad viſitanda limina Apoſtolorum de mãdato Epiſcoporũ lucrẽtur diſtributiones quotidianas affirmatiuam ſententiã ſequuta eſt *S. Congreg. teſte Vulp. in prax. for. Eccleſ. cap.* 13. *num.*27.

5 Tempus autẽ triennij Epiſcopis Italis, & quinquennij Epiſcopis Vltramontanis incipit currere à die conſecrationis, vel tranſlationis ad aliã Eccleſiam *per verba eiuſdem Bullæ*, & ita conſultus reſpondidi Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Don Simeoni Carafæ Archiepiſcopo Acheruntino, & Matherano Præſuli integerrimo, omnique laude digno.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio non datur Religioſis à correctione ſuorum Superiorum ad Iudices extraordinarios.*

2 *Appellatio non datur Religioſis à correctione ſuorũ Superiorum ex priuilegijs Summorum Pontificum* conceſſis *Religionibus.*

3 *Appellatio prohibetur Carmelitis ſub pœna excommunicationis.*

4 *Appel-*

4 Appellatio prohibetur Auguſtinianis.
5 Appellatio nõ datur religioſis ad Iudices competentes.
6 Appellatio quando detur religioſo ad Summum Pontificẽ, vel Sac. Congreg.
7 Facultas recuſandi Prælatos regulares, an ſit licita.

De appellatione prohibita regularibus.

Super Bulla Clemen. VIII. & aliorum Summ. Pontif.

1 NON ſolum de iure cõmuni omnibus religioſis prohibitum eſt appellare à correctione ſuorum Superiorum ad Iudices extraneos, *cap. ad noſtram de appellat. cap. reprehenſibilis eod. tit. in fin.*

2 Sed etiam propter multa priuilegia Religionibus conceſſa à Summis Pontificibus, & ſpecialiter à Bonificio VIII. Franciſcanis à Sixto IV. Carmelitis, & Auguſtinianis à Iulio II. Fratribus, & Sororibus Ordinis Prædicatorum, vt refert *Caſſan. in compend. priuil. mendicant. verbo appellare.*

Subdens *Greg. bon. mem. XIII. in quodam Motu proprio de anno.* 1575. interdixiſſe Franciſcanis de Obſeruantia ſub pœna excõmunicationis Sedi Apoſtolicæ reſeruata, & alijs reſeruata, & alijs pœnis appellationem ad Tribunalia ſecularia, conceſſiſſe tamen eis appellationem ad Generalem, Protectorem, vel Pontificem, prout etiam Sac. Congr. Card. de anno 1587. edidit decretũ, vt appellatio hoc ordine interponetur, à Guardiano ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Eminentiſſimorum Congregationem.

3 Et pro Carmelitis fuit emanata pari modo dicta *Bulla Clem. VIII. incipit quoniam de anno.* 1604. vbi appellatio prohibetur Carmelitis ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, à qua non niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente præterquã in mortis articulo abſolui poſſint, nec non priuationis perpetuæ officiorum per eos obtẽtorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcũque dicti ordinis officia exercenda, ac vocis tam actiuæ, quàm paſſiuè, eò ipſo abſq; alia declaratione incurrendis pœnis.

Subiungit etiam Pontifex, *diſtrictius inhibemus ne ad ipſa Tribunalia ſecularia quouis prætextu, aut quæſito colore appellare, vel ad illa confugere, aut*

aut ea propterea quoquo modo adire audeant, vel præſumant, ſed ſi à Prælatis grauari prætēdunt ad Priorem Generalem ipſius ordinis, ſeù illius Protectorem, aut Viceprocuratorem in Romana Curia, vel ad Romanū Pontif. pro tempore exiſtentem volentes, quod ne dum dicti Ordinis Regulares perſonæ contrafacientes; verum etiam Conſultores eaſdem pœnas eo ipſo incurrant.

4 Et pro Auguſtinianis ſimilis ꝓhibitio edita fuit omninò ab eodem *Clem. VIII. de anno 1604. per Bullam incipit, quoniam noſter, &c. etiam per aliam Bullam de anno 1593.*

Vnde non abſque ratione prohibetur non ſolum de iure communi, ſed etiam per conſtitutiones Pontificias, vt ab eis abominabilis iſte appellandi à ſuis Prælatis vſus omninò exularet, eſt enim appellatio à correctione regulari, ſed ſententia ſuperiorum ad Tribunalia ſecularia inuenta à diabolo ad perturbandam pacem, & tranquillitatem religioſorum, ita *Sot. de iuſtit. & iur. lib. 5. q. 6. art. 3.*

5 Ampliatur primò Religioſis non ſolum eſſe inhibitam appellationem ad Iudices non competentes omninò, puta ad laicos: ſed etiam aliquādo ad Iudicem competentem, ſi ad Sedem Apoſtolicam Dominos Nuncios, Legatos, &c.

Et ratio eſt, quia licet Sedes Apoſtolica, aut Apoſtolica Tribunalia ſint ſupremi Iudices Eccleſiæ tamen ipſi Summi Pontifices Eccleſiæ capita attendentes maximum detrimentum Religioſæ diſciplinæ ex p̄dicta appellatione oriri, iuri ſuo cedentes, prohibent Religioſis prædictam appellationem propter bonum religionum.

6 Limitatur primò, quando in raro, & graui caſu in quo euidenter conſtaret Religioſo fieri notabilē iniuriam in fama honore, & reputatione à ſuis ſuperioribus nā licita illa eſſet appellatio ad Summum Pontificem, vel Sac. Congreg. *c. de Priore de appell. cap. licet de offic. ordin. Nauarr. conſ. 1. de ſent. & re indic. num. 6. & conſ. 4. tom. 1. de appell. Azor. lib. 17. inſtit. moral. cap. 11. q. 8.* In tali autem caſu appellatio exequutionem ſententiæ ſuſpendit, vt colligitur *ex cap. venientes, de iureiur. cap. Paſtoralis, de offic. de leg. Nauarr. cōſ. 6. de appell.*

7 Hinc propter eandem rationem videmus facultatem recuſandi Prælatos regulares regulariter eſſet illicitam Religioſis, verum quādo euidenter conſtaret Prælatum regularem omninò iniquè ſe gerere contra

tra bonam famã, & opinionẽ Religioſi in materia graui tũc eſſet licita *Sanchez in decalog. lib.6.cap.8.num.fin.*

SVMMARIVM

1 *Appellatio non recipitur, niſi facto prius depoſito, et an ſufficiat cautio, numero 2.*

3 *Appellatio denegatur confeſſis in cauſa criminali.*

4 *Appellatio denegatur à ſẽtentia diffinitiua contra verum contumacem.*

De appellationibus.

Super Bulla Pij IV.

1 STatuerat *Pius Papa IV.* appellationes non recipi in cauſis criminalibus, niſi facto prius depoſito, *ut in eius Bulla incip. licet dudum.*

2 Ideò Pius V. declarat illas recipi data cautione in forma depoſiti, ſi pars non ſit diues *per Bullam incip. cum ſicut accepimus in ordine* 180.

3 Item confeſſis in cauſis criminalibus appellationem denegari.

4 Amplia, vt appellatio denega-tur à ſẽtẽtia diffinitiua cõtra verum contumacem prolata, nec inhibitio, aut alia quæuis prouiſio, quandiù appellans in huiuſmodi vera contumacia perſiterit concedatur *S. Cõg. Conc. ſub die 16. Octobris 1600. teſte Barboſ. in collectan. Bull. verb appellatio.*

SVMMARIVM.

1 *Appellans à ſententia continente pœnam pecuniariã applicandam Fiſco infra quod tẽpus teneatur proſequi appellationem.*

2 *Appellatio non datur in criminalibus, niſi facto depoſito pœnæ pecuniariæ ad quam reus eſt damnatus.*

Super Bulla Pij V.

1 INcipit *hæc Bulla licet hæc iuris emanata de anno* 1581. licet in prima parte dicatur incipere, *cum ſicut remedium*, ex errore, *quæ eſt in ordine* 143. mandans appellantem à ſententia lata cõtinente pœnam pecuniariam fiſco applicandam teneri infra ſex menſes computãdos à die interpoſitæ appellationis proſequi appellationem, & expe-

di-

ditione reportare, aliàs termino elapſo, Iudex appellatus ad quamcunque fiſci inſtantiã, non obſtãte, quod fuerint acta tranſmiſſa, ſententiam per eum latam debitæ exequutioni demandare. Verùm Iudex appellatus ſub pęnis in dicta cõſtitutione contentis curet ſtatim tradi acta appellantibus.

2 Ampliabis hanc conſtitutionem, vt non liceat in cauſis criminalibus appellare, niſi facto depoſito pęnæ pecuniariæ ad quam reus eſt cõdemnatus, vt habetur ſupra p *Bullam Pij V. incip. cum ſicut.*

SVMMARIVM.

1 *Appellantes ad futurum* Concilium *excommunicantur, etiam facto, num. 2.*

3 *Appellantes ad* Concilium *cõgregatum excommunicantur.*

4 *Appellatio fit ab inferiori ad ſuperiorem.*

5 *Appellatio debet cum effectu ſequi, vt in cenſuras incidat.*

6 *Auxilium præſtantes appellantibus ad futurum Concilium Generale, quando incidãt in excommunicationem, & quid poſt interpoſitam appellationem, num. 14. & 15.*

7 *Appellantes extraiudicialiter ad futurum Concilium, an incurrant excommunicationem, & quid in conſulentibus, nu. 9. ſed refertur opinio authoris, num. 12. & vide num. 13.*

8 *Verba abſolutè prolata, propriè ſunt accipienda.*

14 *Conſilium differt ab auxilio.*

De appellationibus à ſententijs, & mandatis Sũmi Pontificis ad Cõcilium generale.

Super Bulla Pij II.

1 INcipit *Bulla hac vetat, edita de anno* 1459. per quam ſtatutũ fuit, quod appellantes à ſententijs, & mandatis Summi Pontificis ad futurum Concilium generale, & in hoc dãtes auxilium, ſunt excõmunicati; & ita pariter mandatur *in Bulla Cœnæ Domini caſu 2.*

Et meritò quidem, quia appellatio hæc à ſententijs Romani Pũtificis paliatam quãdam rebellionem, ſpeciemq; ſchiſmatis continet, & ideò *Iulius* Papa *II. in ſua Bulla incip. ſuſcepti Regiminis poſt Pium II. in Bulla incip. execrabilis edita de anno* 1459. præcepit, vt tales habeantur tanquã ſchiſmatici, & de fide male ſẽ-

tien-

Digitized by Google

tientes, vt apud *Sylu.in ſumm. in verb.excommunicatio*, *nu-mer.* 53. & ibi etiam *Tabien. circa medium,& Caiet.cap.*25.

2 Conſtat ſiquidem ad validitatem appellationis neceſſarium requiri, vt appelletur ab inferiori ad ſuperiorem, vt ſuperior inferioris errata corrigat,certumq; eſt ſupremam in Terris Summum Pontificē dignitatem,& poteſtatem obtinere, ſolumq; ad eum,cuius vices gerit Superiorem recognoſcere,& ſimpliciter,& abſolutè eſſe ſupra vniuerſam Eccleſiam generaleque Concilium,ita vt nullum inTerris ſupra ſe iudicium cognoſcat, vt plenè defendũt *Iacobat.lib.* 10. *de Concil. Cardin. Alban.in tract.de Poteſt.Papæ par.*3.*nu.* 25. *& ſeq. Cardinalis Bellarminius luculenter in lib.* 2. *de Concil.Author.cap.* 17. *&* 19.

3 Amplia hanc concluſionē, vt talem excommunicationē incurrant appellantes facto, quamuis nec verba proferant, nec ſcripturam appellationis exhibeant,vt puta ſi præpotēs aliquis poſt mandatum Sũmi Pontificis conaretur vniuerſale Concilium congregare, vt mandatum prędictum dijudicet,qa hi tales omninò hãc excommunicationem incurrerent, vt apud *Megal. in ſua ſumma par.*3.*lib.*3. *c.*2. *quæſit.* 2.*num.*13.

Cuius ampliationis viuam aſſignamus rationem, nam maius eſt facto quam verbo appellare *ad text.in cap.dilecti filij I.& N. de appellat.*

4 Amplia ſecundò, quod appellantes ad Concilium congregatum, adhuc incurrunt hanc cenſuram, *vt per Viual. in candelabr. Aur. in explicat. d Bullæ caſu* 3 *num.*9. *Sayr.lib.* 2. *de cenſur.cap.6 num.*4. quos refert, & ſequitur *Megal.loco cit.nu.*15.*in fin.*

Ex qua ampliatione quippè mirandum non eſt,ſiquidem ita iniuria fit Apoſtolicæ Sedi appellando ad futurum Concilium, ſicuti quando appellatur ad illud iam cõgregatum, cum in vtroque caſu fateatur Concilium eſſe ſupra Papam.

Et licet replicari poſſe:Bullam feciſſe mentionem tãtum de appellantibus ad futurum Concilium, tamen reſponderi poteſt hoc eueniſſe gratia frequentioris vſus, cum raro generalia Concilia celebrentur, & quando legiſlator mentionem facit vnius ex pluribus ob frequentiorem eius vſum non excludit minus frequẽtes, *arg.l.*1.*C de raptor.*

Eandem concluſionem ſic ampliatam, nũc velim limites pluribus modis, de quibus infrà.

5 Et primò, non procedere quoties appellatio actu, & ef-

G ſectua-

ſe ſtualiter non fuiſſet ſequuta, quia ad hanc cenſuram incurrẽdam, neceſſarium eſt appellationem ipſam actu fuiſſe ſequutam per illud verbum, *appellantes,&c.* quæ eſt principalis actio in dicta Bulla punita, ita tutatur *Naldus in ſua sũma in verbo Bulla Cœna, num.* 17. firmans tamen *num.* 18. vt id quod dicitur non incurri hanc cenſuram non ſequuta appellatione nõ procedit in terminis aliarum Conſtitutionum de hac eadem materia loquẽtium, nẽpè *Pij II. & Iulij II.*, vt ſimiliter fatetur *Alter. de cenſur. lib.* 5. *cap.* 5. *diſp.* 3. *lit. D. ex Nauar conſ.* 5. *de regul.* quæ quidem Cõſtitutiones ab hac noſtra in multis differunt, vt cerni poteſt.

6 Quare venit omninò aſſerendum, & tutò affirmare abſque vllo ſcrupulo poſſumus, quod præſtantes auxilium, & fauorem volenti appellare ad futurum Concilium, nullatenus cenſuram hanc incurrant, niſi cum effectu ſequatur dicta appellatio, ita *Caiet.* communiter receptus *in ſua ſumma in verbo excommunicatio, in princip. Nauarr. in manuali, cap.* 27. *nu.* 58. *Medic. in ſumma peccat. cap. tit.* 9. *quæſt.* 78. *n.* 13. *Sayr. in theſaur. caſ. conſcient. ſiuè in tract. de cenſur. lib.* 3. *c.* 6. *num.* 6. *Suarez pariter de cenſ. diſput.* 21. *ſect.* 2. *nu.* 16. *Alter. in eiuſdem nominis tract. lib.* 5. *cap.* 5. *diſput.* 3. *lit. B.* vbi quod quamuis quis prouocet alterũ ad appellandum, & ad hunc finem eo modo, quo poteſt adiuuet illũ, tamen donec alter reipſa appellationem interponat neuter ab excommunicatione obſtrictus remanet.

Ratio autem huius limitationis illa eſt, quia quando excommunicatio non per ſe fertur in aliquam actionem, ſed per modum extenſionis, ſeù cooperationis, cuiuſmodi aduertit, quãdo excommunicãtur aliquid faciẽtes, & omnes mandantes conſuſentes, & auxiliantes, &c. in quo caſu in mandantes, & cõſulentes excommunicatio non per ſe fertur, ſed per modum extenſionis, quia principaliter excommunicantur faciẽtes, licet excommunicatio extẽdatur etiã in mandantes, tunc ad incurrẽdam excommunicationem non ſatis eſt actio dantis fauorem, auxilium, vel conſilium niſi actio principaliter prohibita reipſa ſubſequatur, quæ quatenus cooperatoria ſunt non cenſentur cõſumata, niſi ſequuntur actus principalis.

7 Secundò hanc cenſuram nõ incurrunt appellãtes extraiudicialiter, & non iudicialiter hoc facientes, vt apud *Megal. in ſua ſumma d. lib.* 3. *par.* 3. *c.* 2. *q.* 2. *n.* 12.

Digitized by Google

8 Et ratio eſt, quia verba abſolutè prolata propriè accipienda ſunt non autem largè, *l non aliter, ff. de leg. 3. cap. ex literis, de ſponſ.* & appellatio iudicialis eſt illa, q̃ ꝓpriè appellatio dicitur, q̄a appellatio extraiudicialis impropriè appellatio nominatur, cum ſit prouocatio ad cauſam, *ad tex. cum gloſ. in cap. cùm ſit Romana de appellat.*

9 Tertiò, neque procedit in conſulentibus hanc appellationem, quia ipſi non comprehenduntur ſub hac cenſura, *Naldus in ſumma in d. verbo Bulla Cœnæ, nu. 17. verſic. non incurritur, il ſecondo, Alter. de cenſur. d. diſput. 3. cap. 5. verſic. dubitari igitur primò, in fin. Sayr. cit. cap. 6. eod. num 6 Suar. de cenſur. diſput. 21 ſect. 2. n. 17.*

10 Contrarium tamen, quod imò tales incurrant præfatam cenſuram poſt Nauarr. *in ſuo manuali, cap. 37 nu 39.* firmauit *Tolet. in ſua ſumma lib. 1. in fin. cap. 20.*

11 Ego autem limitationi inhæreo, tanquam veriori, tùm quia pœnæ non ſunt vltra proprias caſus extendendæ; tùm, q̄a quādo Pontifex voluit comprehendere etiam dantes conſilium illos explicare ſoluit, vt conſtat ex *Bulla Cœnæ cap. 10. 11. 12. 14. 16. 18. & 20.* Tùm quia nudum conſilium propriè, nec auxilium, nec fauerer, quia conſilium iuuat aliquem ab intrinſeco dirigēdo rationem eius, vnde eſt opus quodam ſpirituale pertinens ad directionem ipſius intellectus, fauor autē, & auxilium ſolum dirigunt ab intrinſeco, & ſunt actus exteriores propriè loquendo, in pœnis autem facienda eſt ſtricta interpretatio, arg. *cap. odia de reg. iur. in ſexto*, & differentia quidem viget inter auxilium, & conſilium, *ad tex in l. furtum, §. conſilium, ff de furtis*, quoniā cōſiliū datur verbis per modū inſtigationis inſtructionis per ſuaſionis, & ſimilium, auxilium verò datur factis per miniſterium, atq; adiutorium aliquod reipſa datum.

Vndè dixit *Bart. in d. l. furti, §. ope, num. 7. per illum textum,*

12 *& per text. in l. ſæpe, ff. de verb. ſignific.* ſtricto modo cōſilium ab auxilio differre, licet qui conſulat videatur largo modo auxilium dare.

13 Beneuerùm ſic conſulentes per præfatam, *extrauagantem Iulij II.* excommunicantur, vt notat *Viual. in candelabr. Aur. in expoſit. Bullæ Cœnæ, nu. 18.*

14 Quartò, neque procedit in auxilium, vel fauorem præbētibus poſt appellationē interpoſita, cum non præſtetur auxilium ad appellandum, quod prohibetur in canone, ſed ad ea, quæ poſt appellationem ſequuntur, & hæc inter ſe longè diffe-

differunt, & ex vno in pœnis non fit illatio ad alium, ita firmant *Alterius de cenſur. loco anteſignato, ver. dubitari poteſt ſecundo*, *&* *Suarez de cenſur. d.diſput.21.ſect.2. num.16.*

15 Quamuis ſecundum *Megal. d.lib.3.cap.2.quaſt.2. num. 16. in fin.* licet non incurrant hanc excommunicationem per dictam clauſulam, non poſſunt tamen euadere aliam tãquam auxilium, & fauorem præſtantes hereticis.

SVMMARIVM.

1 *Aſtrologia iudiciaria prohibetur pro morte, & vita Pōtificis.*

2 *Aſtrologi iudiciales tranſgreſſores Bullæ S.D.N. Vrbani VIII. ſunt denunciandi, & quibus.*

3 *Excommunicationis pœna extenditur ante Iudicis ſententiam.*

5 *Appellatione officiorum, graduum, & dignitatum, quæ veniant.*

De Aſtrologia Iudiciaria.

Super Bulla S.D.N. Vrbani Papæ VIII.

✠

INſcrutabilis Iudiciorum Dei altitudo non patitur, vt humanus intellectus tenebroſo corporis carcere conſtrictus, ſuper aſtra ſe extollens, arcana in ſinu Diuino recondita, & ipſis beatiſſimis Spiritibus ignota, nefaria curioſitate, non ſolum explorare, ſed etiam tamquam explorata in Dei contemptum, Reipublicæ perturbationem, & Principum periculum arroganti & pernicioſo exemplo vendicare præſumat.

1. *Hinc eſt, vt quamuis ciuilibus, canoniciſq; ſanctionibus, ac nouiſſimè fel. rec. Sixti Papæ V. prædeceſſoris noſtri* Conſtitutione *deſuper edita* Aſtrologorum, *Mathematicorum, Vaticinatorum, & aliorum qui euentura diuinare ſeù prædicere audent, quòſque vti homicidas, et maleficos antiquitas æſtimauit, illorum potiſſimum, qui de ſumma Reipublica, vel Principis ſalute iudicia ferre præſumerent, ars, profeſſio, ſiuè exercitium*

citium grauibus pœnis inhibita eſſe noſcantur. Attamen ſicut accepimus, nonnulli iniquitatis filij propiæ puſillitatis obliti, ac lenitate forſan, vel conniuentia audientiores facti vanam fatidicorum æſtimationem aucupantes, in deplorandam animarum ſuarum perditionem, grauèque Chriſti fidelium ſcandalũ, etiam de Republica, & Principum incolumitate, illis ſolicitudinẽ, hominibus verò inquietis rerum nouãdarum occaſionem, ea ratione inferre ſatagentes, pronoſtica et prædictiones verbo, vel etiam ſcripto edere non erubeſcunt.

2. Nos itaque pernicioſis huiuſmodi auſibus, quantum nobis ex Alto conceditur, obuiam ire, ac quos Dei reſpectu in officio non continet, pœnarum grauitate & ſeuerioris diſciplinæ fræno coercere volentes, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Conſtitutionem per præfatum Sixtum prædeceſſorem deſuper, vt præfertur, editam, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo approbamus, confirmamus, & innouamus.

3. Et inſuper omnibus & quibuſcumque Laicis, cuiuſcunque ſexus, cõditionis, ſtatus, gradus, qualitatis, & dignitatis, etiam Marchionalis, vel Ducalis exiſtentibus, qui ac ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ, vel Sedis Apoſtolicæ, ſiuè de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, eiuſque vſque ad tertium gradum incluſiuè conſanguineorum Mathematicos, Ariolos, Aruſpices, Vaticinatorèſue nũcupatos, vel alios Aſtrologiam Iudiciariam exercentes, ſeù aliàs quomodolibet profitẽtes de cætero conſulerint, ſiuè deſuper eorũ iudicia, prognoſtica, prædictiones, ſeù præcognitiones etiam ſibi oblatas receperint, illiſue quomodolibet vſi fuerint, vel illas penès ſe ſciẽter retinuerint, aut alicui oſtenderint, necnon eiſdem Mathematicis, Ariolis, Aruſpicibus Vaticinatoribus, ſeù alijs Aſtrologiam iudiciariam, ſeù quamlibet artem diuinatoriã quomodo libet profitentes, qui Iudicia, Pronoſtica, ſeù præcognitiones, et prædictiones ſuper præmiſſis, etiamſi id nõ certo ſe affirmare proteſtentur, fecerint, ſiuè à ſe, vel ab alijs iamfacta, ſeù factas impoſterum penès ſe ſimiliter retinuerint, vel alicui dederint, ſeù oſtenderint, aut de eis quouis modo, etiam improbando, ſcripto vel verbis tractauerint, nedum excommunicationis maioris latæ ſententiæ, ſed etiam vti læſæ Maieſtatis reis, vltimi ſupplicij, ac cõfiſcationis omniũ bonorum ſuorum, etiã Romanæ Curiæ officiorum, ac deuolutio-

nis

nis quarumcunq; Ciuitatum, *Caſtrorum, & locorum* Iuriſdictionalium*, & feudalium.*

4. *Clericis quoque, & Preſbyteris, alijſque perſonis Eccleſiaſticis tàm ſæcularibus quàm cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Societatis, ſeù Inſtituti, vel Militiarum quarumcunque, etiam Hoſpitalis Sancti Io: Hieroſolymitani, alijſq; quomodolibet exemptis, ac Nobis, & Apoſtolicæ Sedi immediatè ſubiectis, Regularibus vtriuſq; ſexus, vltra prædictas, etiam priuationis beneficiorum, & dignitatum, ac officiorum Eccleſiaſticorum, etiam Monaſteriorum, Prioratuum, & Præceptoriarum, ac aliorum quorũcunque, & inhabilitatis perpetuæ ad illa impoſterum obtinenda, ita quòd perſona Eccleſiaſtica præuia illarum degradatione Curiæ ſæculari tradãtur punienda: in Epiſcopali verò, Archiepiſcopali, Metropolitana, Primatiali, aut quacunq; alia etiam ſuperiori Eccleſiaſtica, vel mundana, quãtumuis ſublimi, excellente, & ſpeciali nota digna, etiam ſuprema conſtitutis dignitate, eaſdem excommunicationis, ac priuationis, etiam regiminis, & adminiſtrationis Eccleſiarum, & aliorum quorumcunque beneficiorum, & dignitatum quantumuis ampliſſimarum, & Patriarchali maiorum, ac officiorum ſuorum, & inhabilitatis pœnas ipſo facto incurrentes Apoſtolica auctoritate tenore præſentium infligimus, & imponimus.*

5. *Cognitionem autem cauſarum huiuſmodi quoad perſonas Eccleſiaſticas, tã ſæculares, quàm regulares in Vrbe noſtra, & illius diſtrictu ad dilectos filios noſtrum in eis Vicarium in ſpiritualibus generalem, necnõ eiuſdem Vrbis* Gubernatorẽ, *ac cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Auditorẽ Generalẽ, & eorum quamlibet inſolidum; extra verò Vrbem, & diſtrictũ prædictum in Prouincijs, Nobis, & Apoſtolicæ* Sedi *ſubiectis ad* S. R. E. *Cardinales in eiuſdem Prouincijs de latere Legatos, & Prælegatos, ac Præſides in dignitate eccleſiaſtica conſtitutos pro tempore exiſtentes, in alijs verò omnibus, & ſingulis Prouincijs,* Regnis, *Ciuitatibus* O*ppidis, Caſtris, & locis, tam ſub noſtra, & dictæ Sedis, quàm cuiuſuis alterius Principis ditione comprehenſis, priuatiuè quoad omnes etiam Superiores Religioſorum, ipſiſque Superioribus penitus excluſis, ad Ordinarios locorum, vbilibet verò locorum etiam ad hæreticæ prauitatis Inquiſitores ſpectare volumus.*

6. *Mandantes dilectis filijs noſtris, & dictæ Sedis de latere Legatis, & eorum Vicelegatis, &*

& Præſidibus prædictis nunc, & pro tempore exiſtentibus, necnon Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis ſingulis, videlicet, in ſuis Ciuitate, & Diœceſi, & quoad loco intra fines alicuius Diœceſis, non tamen de Diœceſi exiſtentia ipſarum Diœceſū, intra quarum fines eadem loca extiterint, quò verò ad ea, quæ extra fines alicuius Diœceſis conſiſtūt, vicinioribus eorūdem locorum Ordinarijs, ac etiam Inquiſitoribus prædictis, quatenus ad inſtantiam cuiuſuis Fiſci, vel denunciatoris, ac etiā ex eorum officio cauſarum huiuſmodi cognitiones ſuſcipiētes, præuia etiam auocatione à quibuſuis alijs ſupra non expreſſis, nec à Nobis ſpecialiter delegatis in cauſis ipſis modo præmiſſo procedant omnibus iuris, & facti remedijs opportunis, inuocato etiam auxilio brachij ſecularis

7. *Inhibentes inſuper Decanis & Capitulis Eccleſiarum* Cathedralium, Metropolitanarum, & Patriarchalium, necnō quorumuis Ordinum, & locorū Regularium, Societatum, & Inſtitutorum, ac etiam Hoſpitalis prædictorum Superioribus Conuentibus, & Fratribus quantumuis exemptis, ne ſub priuationis beneficiorum, & officiorum quorumcunque per eos reſpectiuè obtentorum, ac ſimiliter inhabilitatis ad alia in futurum obtinenda, vociſque actiuæ, & paſſiuæ, necnon excommunicationis latæ ſentētiæ eo ipſo incurrendis pœnis, Ordinarios locorum, necnon Legatos, ſeù Vicelegatos, alioſque prædictos in cauſis huiuſmodi procedentes quoquomodo impedire, moleſtare, ſeù perturbare audeant, vel præſumant, ac etiam mandantes, vt quoties ad id fuerint requiſiti, Religioſos ipſos, etiam ſi alicuius loci regularis Superiores actu fuerint, Ordinarijs, Legatis, ſeù Vicelegatis, ac alijs prædictis, ſeù quibus ijdem mandauerint, conſignent cum ſcripturis, & actis, ſi quæ facta fuiſſe reperiantur.

8. Sicque & non aliter in præmiſſis per quoſcunque Iudices Ordinarios, Delegatos, & Commiſſarios, ac etiā Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Præſidētes, necnon cauſarum Palatij Apoſtolici, & Curiæ eiuſdem Cameræ generalem Auditorem, ac S.R.E. Camerariū, & alios Cardinales etiam de latere Legatos, necnon Vicecamerarium ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, et auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquā quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attētari, decernimus.

Non

9. *Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, Apoſtolicis, necnon noſtra in numero ſeptuageſima, & alijs Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, ac Prouinciarum, Regnorum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorũ Locorum, Eccleſiarum, Monaſteriorum, Militiarum, Hoſpitalium, etiam* S. Ioannis *prædictorum, aliorũmque Religioſorum, & piorum locorum, etiam iuramento, confirmatione* Apoſtolica, *vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis* Apoſtolicis *eiuſdem Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Locis, Eccleſijs, Monaſterijs, Hoſpitalibus, & Militijs prædictis, et alijs pijs locis, ac illorum Vniuerſitatibus, Capitulis, Superioribus, & perſonis in contrariũ, forſan quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, eorum que totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importãtes, mentio ſeu quauis alias expreſſio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum omnium tenorẽ, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis habẽtes illis, aliàs in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè harum ſerie derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque.*

10 *Volumus autẽ, quod præſentes litteræ in valuis Eccleſiæ Lateranenſis & Baſilicæ* Principis *Apoſtolorum de Vrbe, ac* Cancellariæ *Apoſtolicæ, necnõ in acie Cãpi Floræ publicẽtur, & affigantur, quæ poſtquam ſic affixæ, & publicatæ fuerint, quoſcunque tam in Statu noſtro temporali, quàm extra eũ, vbique locorum perindè arctẽt, & afficiant, ac ſi vnicuique nominatim, & perſonaliter intimatæ fuiſſent.*

11. *Quòdque earum exẽplis, etiam impenſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem proſus fides in iudicio, & extra, vbique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, & ſi forent exhibita, vel oſtenſæ.*

12. *Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, innouationis, inflictionis, impoſitionis, inhibitionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum* Petri, *& Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.*

Datum Romæ apud Sanctũ

Pe-

Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexentesimo trigeſimo primo, Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri anno octauo.

1 *Sāctiſs. D.N. Vrbanus D.N. Papa VIII.* confirmans, & innouans *Conſtitutionem Sixti V.* contra Aſtrologos iudiciarios, decernit, quaſcūq; perſonas, etiam regulares, quæ de ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ, vel Sedis Apoſtolicæ, ſiue de vita, aut morte Romani Pōtificis pro tempore exiſtentis eiuſque ad tertium gradum incluſiuè conſanguineorum Mathematicos, Ariolos, & Aruſpices, Vaticinatoreſue nuncupatos, vel alios Aſtrologiam Iudiciariam exercentes, ſeù aliàs quomodolibet profitentes de cætero conſuluerint, ſiuè ſuper eorum Iudicia, pronoſtica, prædictiones, ſeù præcognitiones, etiā oblatas receperint, illiſuè quomodolibet vſi fuerint, vel illas penès ſe ſcienter retinuerint, aut alicui oſtenderint, necnon iiſdem Mathematicis, Ariolis, &c. incurrere excommunicationem latæ ſententiæ, & pœnas læſæ Maieſtatis, & vltimi ſupplicij, ac priuationis beneficiorum, dignitatum, ac officiorum, ac inhabilitatis perpetuæ ad illa, & quod præuia degradatione Curiæ ſæculari tradantur puniendi cognitionem cauſarū huiuſmodi in Vrbe, & illius deſtrictu ad Vicarium Generalem, & Vrbis Gubernatorē Auditorem Generalem Cameræ extra Vrbem verò ad Cardinales legatos, & prolegatos, in alijs verò partibus Superioribus Religioſorum penitus excluſis ad Ordinarios vbilibet verò locorum, etiam ad hæreticæ prauitatis inquiſitores ſpectare voluit.

2 Vndè tranſgreſſores huiuſmodi conſtitutionis denūciari debent iudicibus in ea deſignatis, etiam ſi vnus tantum id ſciat, ſi tales ſint pertinaces, iuxtà notata *per Toletum in ſumm. lib. 4. cap. 5.* alioquin ſi ſpes emendæ credatur, prius erūt fraterna correctione admonendi; cùm enim præceptum correctionis fraternæ, quando adeſt ſpes probabilis lucrandi fratrem, ſit iuris diuini, non eſt cur non obliget in hoc caſu, tùm etiam in caſu hæreſis à multis dicatur obligare, non obſtantibus edictis Inquiſitorum, quibus præcipitur denunciatio ſtatim, quod habetur notitia delicti, vt aduertit *Bannez 2. 2. quæſt. 33. art. 8. dub. 2. ad 7. Peirinis to. 2. priuil. minim. in Conſt. 4. Greg. XV. à num. 26.*

3 Ampliatur primò, vt pœna excommunicationis, vt obliget in foro interiori conſcientiæ, ita vtante om-

nem iudicis ſententiam teneatur tranſgreſſor legum ad illas obligantium, illas ſubire: ratio eſt, tùm quia hæc eſt communis praxis totius Eccleſiæ, tùm quia ita videtur ſuperiori à *Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 6.* dum in eo concedit facultatem abſoluendi ab iſtis, quando ſunt occulta, abſque dubio ſupponens incurri, etiã ſi non ſint deducta ad forum exterius *Sotus 1. de iuſt. & iur. quæſt. 3. art. 6.*

4 Declaratur modo, vt pęnæ priuationis officiorum dignitatum, adminiſtrationum bonorum &c. inſuper inhabilitat ad prædicta, vel alia, quouis obtinenda ipſo facto, vel ipſo iure, &c. infligendæ non obligant in conſcientia ante ſententiam Iudicis ad minus declaratoriam tranſgreſſionis, & ratio eſt, tùm quia ita in praxi recipitur apud iuris doctos, & timoratos, vt non ſe credant obligatos eſſe ad tales pęnas ſubeundas, niſi præmiſſa prædicta iudicis ſententia; tùm etiam quia hoc eſt cõformæ naturæ legis humanæ, quæ debet eſſe facilis, & accõmodata fragilitati humanæ; videtur enim nimis rigidum, & durum, quod huiuſmodi pęnæ incurrantur ante Iudicis declaratoriam *Sotus 1. de iuſt. & iur. q. 6. ar. 6. ad 4. Molina tom. 1. de iuſt. diſp. 69.*

Quando tamen non ſolum ponuntur iſtæ pœnæ ſub illis terminis, ipſo facto iure, aut eo ipſo &c. incurrendæ; ſed adduntur vlterius iſtæ dictiones, ſeù verba, abſque vlla declaratione, ante omnem declarationem, abſque vllo Superioris decreto, aut miniſterio, aut ſententia &c. vel ſimilia, tales pœnæ incurruntur, & obligant etiã in conſciẽtia, & in foro interiori ante quãcunque declarationem; ratio eſt, quia nihil aliud videntur intendere Pontifices latores harum bullarum, ſeù conſtitutionũ, dum his terminis vtuntur, niſi quod nulla expectetur ſententia, ad hoc, quod illę pœnæ incurrunt in vtroq; foro, ſed in hoc ſint ſimiles cenſuris, & irregularitatibus, aliàs ſuperfluè adderent illas particulas, abſque vlla declaratione &c. *Suarez lib. 5. de leg c. 8. Vaſquez lib. 2. diſp. 170.*

5 Declaratur ſecundò, vt quãuis multi credant officiorum, gradum, dignitatum, & adminiſtrationum, de quibus ſtatuũtur priuationes, vel ad quæ inhabilitantur tranſgreſſores, ſolũ intelligi dignitates officia & adminiſtrationes habentia cõiũctã adminiſtrationẽ, puta Generalem, Prouincialem, aut Priorẽ, nõ alia, puta cõcionatorẽ confeſſorẽ, aut lectorẽ, &c. *Sãch. lib. 6. decal. c. 15. n. 67.*

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Filij Iudeorum aliquorum locorum ſtatus Eccleſiaſtici nequeunt baptizari inuitis parentibus, & cum ratione, num.* 2.

3 *Filij Iudeorum non exiſtentibus parētibus, nō poſſunt baptizari abſq; conſenſu tutorum.*

4 *Filij Iudeorum abſentibus patribus à* Ciuitate *nequeunt baptizari abſque conſenſu eorum.*

5 *Filij Iudeorum habentes vſū rationis poſſunt baptizari abſque conſenſu parentum.*

6 *Infans qua ætate dicitur habere vſum rationis, & an in hoc verſetur Iudicis arbitrium, num.* 7.

8 *Infantes infidelium capti in bello, & ſerui effecti poſſunt baptizari inuitis parentibus.*

9 *Filij Iudeorum poſſunt baptizari cum conſenſu alterius ex parentibus.*

10 *Infans poteſt baptizari, quādo vnus parentibus eſſet fidelis.*

11 *Infans infidelium expoſitus apud chriſtianos poteſt baptizari inuitis parentibus.*

12 *Filij apoſtatarum, vel hæreticorū poſſūt baptizari inuitis parentibus, & quare n.*3.

14 *Infantes Iudeorum, vel infidelium, antequam habeant vſum rationis, ſi baptizetur recipiunt caracterem.*

De Baptiſmo.

Super Bulla Iulij III.

1 INuitis parentibus, ſiuè ipſis non conſentientibus baptizari filios Iudeorum habitantium in nonnullis locis ſtatus Eccleſiaſtici Campaneæ, nempè Maritimæ Latij Sabinæ, & alibi ibi ſpecialiter expreſſis vetuit *Iulius III. in ſua Bulla,* q̃ incip. *cum ſicut accepimus, §. inſuper.*

2 Iuridicè quidem fuit emanata hæc Bulla, nam vt Baptiſmus licitè cōferatur, oportet, quod fundetur in aliqua fide vera, vel præſumpta, *cap. ad fidem* 32. *quæſt.* 5. *cap. de iudeis,* 45. *diſt. cap. de trahe,* 1. *quæſt.* 1. *cap. Maiores,* §. *queritur de Baptiſmo* & latè probat *Sotus diſt.* 5. *quæſt. vnic. art.* 8. & 18. Sed baptiſmus filiorum non poteſt fundari in fide parentū, ſtante, quod Bulla loquitur, quando parentes, non eſſent contenti, ergo &c. Nec poteſt fundari in fide patrini, nam vt benè conſiderat *Turrecrem. in cap. de Iudeis,* 45. *diſt. art.* 4. *in reſponſ. ad ſecundum argu-*

mentum, patrini in huiuſmodi caſu non poſſunt offerre pueros infidelium nomine ſuo, quia ipſi nullam poteſtatem habent in filijs aliorum, *l.* 1. *ff. de ijs qui ſunt ſui, vel alien. iur.* Neque poſſunt offerre eos nomine Eccleſiæ, quia Eccleſia ante Baptiſmum nihil iuris habet in paruulis infideliũ, ergo non remanet aliqua fides in qua baptiſmus fundari poſſit.

3 Amplia hanc cõcluſionem, vt parentibus nullis exiſtentibus, nequeãt infantes Iudeorum baptizari, niſi accederet conſenſus tutorum, quia in hac materia parentum, appellatione venire tutores concludunt *Nauarr. conſ.* 4. *num.* 17. *&* 18. *de conuerſ. infidel. Palud. diſt.* 4. *quæſt.* 4. *Paſcal. de patria poteſt. part.* 1. *cap.* 7. *ſub num.* 4. *verſ. imò, Azor. inſt. moral. p.* 1. *lib.* 8. *cap.* 25. *quæſt.* 9. vbi etiam ait, quod non exiſtentibus tutoribus datiuis ſuccedunt cõſanguinei proximiores, qui sũt tutores legitimi ante eum, *Natta in conſ.* 434. *num.* 14.

4 Amplia ſecundò, vt etiam ſi parentes infideles abſint à Ciuitate nequirent eorum filij abſque eorum conſenſu baptizari, quãdo de facili poteſt eorum conſenſus exquiri, idem *Azor. loco mox cit. quæſtione* 4.

5 Limita nunc eandem concluſionem, vt filij Iudeorum poſſint inuitis parentibus baptizari, quoties ad vſum rationis perueniſſent *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 10. *art. fin.* vbi etiam *Riccard. diſt.* 6. vltra Canoniſtas in locis communibus *Calder. conſ.* 3. *de Iudeis, Pariſ. conſ.* 2. *num.* 38. vbi teſtatur de communi *Simaneh. Catholic. Inſt. tit.* 29 *num.* 52. *Caual. dec.* 21. *num.* 14 *part* 2. *Zanch. in tract. de Hæret. cap.* 36. *Afflict. dec.* 151. *Benineaſ. in ſuo tract. de paupert. in* 5. *ſpec. in iud. nu.* 8. *Vaſquez Illuſtr. controuerſ. lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 12. *Perez in lib.* 8. *tit.* 3. *lib.* 12. *Gloſ. tornar alla fè Catbolica, Lopez in l.* 2. *tit.* 23. *par.* 2. *in gloſ.* 3. *Viuius* dicens de communi *DD. ſententia in ſua ſylua commun. opin. cõcluſ.* 151. *Burſat.* qui ita etiam teſtatur *in conſil.* 231. *lib.* 3. vt pariter fatentur *Suar. receptarum ſententiarum in verbo Iudeorum liberi, nu* 221. *& Marquard. de Iudeis par.* 3. *cap.* 2. *num.* 6. vt alios reijciunt.

6 Sed qua ætate infans dicatur habere vſum rationis, ad hoc vt poſſit inuitis parentibus baptizari, Doctores noſtri in varias ſe diuiſere ſententias.

Nam *Syluest. in ſua ſumma in verbo Baptiſmus, §.* 8. ait, eſſe neceſſariam ætatem quatuordecim annorum. Alij putarunt requiri ætatem duodecim

cim annorum, vt apud *Calder. in conſ.3. de Iudeis, Burſat. autem d.conſ.231. num.3. Natta cit. conſ.434 ſub nu.14. & Paſchal. de poteſt. par.1. d. cap. 7. num.6.* ſentiunt puerum debere eſſe doli capacem, nempè pubertati proximum, & ſic requiri ætatem decem annorum cum dimidio in maſculo, & nouem cum dimidio in fęmina.

Ego tamen, vt meum pariter interponam iudicium intrepidè affirmo ſufficere puerum expleuiſſe ſeptimum annum, vt ſenſiſſe D. Auguſtinũ teſtis eſt mihi *Gloſ. in cap paruuli, 78 diſt.4* & iſtã probare opinionem reperio *Sot. in d. diſt.5. d. q. vnica in vltim. dub. verſic. ſed alterum,* vbi inquit, puero impartiri poſſe baptiſmum, vbi primum lumen rationis affulſerit, & quod ſi dubium eſſet, an puer agẽs octauum annum intelligat quid ſit petere baptiſmum, quod deberet baptizari, & hoc pariter multis ſuadet *Zaſius in d. tract. de Iudeis, quæſt.2.* in hac enim ætate quis dicitur doli capax, quoad ea, quæ concernunt periculum animæ *ad tex. in cap.1. de delict. puer.* vbi hoc expreſſis verbis notat *Gloſ. in verbo grãdiuſculis cum Hoſt. & Ancbar.* teſtatur de communi.

Nec hanc ſectando ſententiam refragatur, quod puer non dicitur doli capax, niſi maſculus in decimo anno cũ dimidio, fęmina verò in nono cum dimidio, vt cautum eſt *in l. pupillus, ff. de regulis iur.* ſiquidem idem verum in contractibus, non autem in materia ſpirituali, vt benè probat *text. in d. c.1. de delict. puer.* & annuit *Sotus loco mox cit.* vbi quod ætas ad contrahendum ſubiacet legi humanę, lex vero baptiſmi dependet à iure diuino.

7 Benè verum puto hanc meã ſententiam eſſe intelligendam cum grano ſalis, nempè quod in tali materia debeat verſari Iudicis arbitrium, in animaduertendo ſi puer huius ætatis ſeptem annorum ſit viuacis ingenij, & malitioſus, vt intelligat quid petat, vel ſi ſit obtuſus, ita vt quid petit ignorat; quamuis ſi coniecturæ eſſent ambiguæ, tunc mihi ſuaderem eſſe faciendam interpretationem in fauorem fidei, & ſic pro baptiſmo, vt doctè annuit *Sotus loco nuper deſignato, ver. ſed alterum dubiũ, poſt medium.*

Et licet in hoc totum contrarium aſſeuerat *Azor. inſtit. moral. par.1. lib 8. cap 25. q 11. verſ. quæres an iure queant*; tamen eius veſtigia ſequi non ſum cõtentus, ticq; conſului nonnullis quippè vicibus requiſitus de voto.

8 Li-

8 Limita ſecundò non procedere in infantibus infidelium captis in bello, & ſeruituti ſubiectis, quia tales tanquam noſtræ poteſtatis effecti poſſunt inuitis parentibus baptizari, *Simanch. cathol. inſtit. tit.29.num.52 Paſchal.de patr. d.cap.7.n.12. Azor.loco ſæpiùs cit.quæſt.4.qui in quæſt.7.*quærit, ſi id procedat, quando ſimul cum infantibus ſunt capti parentes, de quo videtur etiã *Bobic.in cap.ſicut Iudei,num.3. de Iudeis.*

Et quod filij ſeruorum infidelium poſſint baptizari inuitis parentibus à ſuis dominis ſcribunt *Reginal. in prax. fori pœnitent.lib.27. nu 68. & alij,* vt per *Molfeſ.in ſumma tract. 4.cap.1.num.50.tom.1.*

9 Limita tertiò, vbicunq; vnus ex parentibus aſſentiretur, vt puer baptizaretur, nam tunc benè poterit baptizari, *cap. ex literis, vbi DD.de conuerſ.infid. cap.Iudei,28.quæſt.1. Barbat. conſ.57.lib.3. Vrſill. ad Afflict. deciſ.* 151. *num.6. Bertazol. conſ.250.num.8. lib.1. Molfeſ. d.tract.4.cap.1.num.50.* Quod eſt verum, ſiuè parens ſit immediatus, ſiuè mediatus, vt refutata opinione *Nauar. in conſ.4.de conuerſ.infidel.* fuiſſe in Curia reſolutum teſtantur Addentes ad ipſum, vbi inuita matre Iudea fuit baptizatus paruulus, propterea, quod defuncto eius patre aderat eius auus paternus, qui patebat illum baptizari, & nouiſſimè id tutatur plenè *Gratian.diſcept. forenſ.lib.5.cap.977.* qui iuxta hanc opinionem pluries deciſum, & practicatum refert.

10 Limita quartò, vbicunque vnus ex parentibus eſſet fidelis, & ambo recuſarent filium baptizari, nam hoc nõ obſtãte poterit baptizari, quia ex eo ſolo, quod infans habeat vnum ex parentibus fidelem, Eccleſia habet ius quæſitum, quod abſorbet fauore fidei ius infidelis, vt probat *d. cap. ex literis,* & eſt de mẽte *Azor. vbi ſupra quæſt.3.* vbi idem procedere ait, ſi infans ſit natus ex vtroque parente infideli, & vnus ex eis deindè ad fidẽ venerit, vnde pater effectus chriſtianus poteſt infantem baptizare reclamante matre, *cap.fin de regul.Gratia. diſcep. for.lib.5.d.cap.977.nu.23.* vbi quod id procedit etiam quando mater effecta eſt chriſtiana & vellet baptizare filium, nã contradicente patre poterit agere.

11 Limita quartò, ne procedat in infantibus infidelium apud nos chriſtianos expoſitos, q̃a iſti benè poterint baptizari *Azor.loc.cit. quæſt.5.* cuius limitationis ratio, meo quidem marte illa eſſe poteſt, nam per expoſitionem cenſentur à patria

tria poteſtate liberati *l. vnic. §.ſed ſcimus*, C.*de latin. libert. tollend. cap. vnic.de infant. & lang. expoſit.* & conſequenter parentes non habent amplius ius contradicendi,& tanquam infantes ſub cura, & caritate chriſtiana ſuppoſiti non prohibentur etiam parentibus inuitis baptizari.

12 Limita texto,non procedere in filijs apoſtatarum, vel hæreticorum,nam illi poſſunt baptizari inuitis parentibus, *Gloſ. p illũ text.in cap.ſi baptizatu in verbo, qua de baptizato,de conſecrat diſt.4. Boicb in cap.ſicut Iudei,nu.4. de Iudeis, Marquar.in cit.trac.de Iudeis, part.3.cap.2.ſub num.8.*

13 De qua quidem limitatione mirandum non eſt, ſiquidem vltra quod Bulla noſtra loquitur de pueris Iudeorũ, omnes baptizati, ſiuè ſint hæretici ſiuè apoſtatę etiam inuiti ſubſunt poteſtati Eccleſiæ, *cap. contra chriſtianos de hæret. in ſexto, cap. quidem de apoſtat.* & conſequenter eidem poteſtati ſubſunt filij, *§.illud inſt. de adopt.l.2.§.fin.& l.arrogato ff.eod.* Tùm etiam, quia propter contractam hæreſim, vel apoſtaſiam parentes priuãtur patria poteſtate,*cap.qu.cumq; §.fin.de hæret.in ſexto,* & hac de cauſa contradictio parentum nihil obeſt.

14 Animaduerte tamen, quod ſi infantes Iudeorum, vel infidelium antequã habeant vsũ rationis baptizentur de facto inuitis parentibus, recipiunt caracterẽ, ita & taliter,quod coguntur ad baptiſmi obſeruantiam *Caiet.2. 2 diſt.5.quæſt. vnic.art.10.& ibidem Sot.in penult quæſt.loc.cit.* D.*Ant.in in 3.par.ſummæ tit.13.cap.22. Syluestr.& Tabien.in ſumma, in verb. baptiſmus Marquard. de Iudeis part 3 cap.2.ſub n.8. Afflict.noſter deciſ.memor.151.* vbi ſic deciſum fatetur ſicque eſt receptum communiter à Doctoribus, vt refert *Azor. inſt.moral.d.lib.8.cap.28. q.8. Vaſquez tom.2.diſp.155.cap.6. & ſeq.Loffred. conſ.48. Camerot.de baptiſmo cap.5.*

Et quamuis non deſint alij, qui totum contrarium deſendere ſint auſi,vt fuere *Durãd. Palud.& Capreol.in d.4.ſent.*

Ego non per hoc recedo à firmata opinione,quã veriorẽ & receptiorẽ iudico,illamque probo *ex cap. Iudeis 45.diſt.* vbi ſancitum eſt Iudeos per vim baptizatos cogẽdos eſſe retinere fidem quam vi,& neceſſitate ducti ſuſceperunt,

SVMMARIVM

1 *Baldachino quando liceat Abbatibus vti.*

2 *Ab-*

2 *Abbates non poſſunt habere, aut tenere ſedem fixam propè altare.*

3 *Sedes Abbatialis quo tempore teneri poſſit.*

4 *Baldachini vſus permittitur Abbatibus* Cong. *Camaldulenſis.*

De Baldachino Abbatum.

Super Bulla S. D. N. Vrbani VIII.

1 BAldachino non licet vti Abbatibus, niſi illis, quibus Sedes Apoſtolica ſpecialiter conceſſit, prout ſpecialiter conceſſam reperitur Abbatibus Oliuetanis, *per Bullam* prædictam, & Abbatibus Caſſinenſibus, per eũdem *S.D.N. Vrbanum per* Conſtit. incip. *exponi ſub die* 14. *Aprilis* 1629. vt Baldachino illis liceat vti in tribus ad ſummum feſtiuitatibus ſine vllo tamen pompa, & aliquibus etiam miniſtris paratis ſacris indumẽtis, qui ad ſummum ſint duo Diaconi & Presbyter aſſiſtentes Diaconus, & Subdiaconus pro cantandis Euangelia, & Epiſtola, ac ſex ad ſummum cum pluuialibus duo cum planetis & duo cum tunicellis coloris tempori conueniẽtis.

2 Non tamen debent idem Abbates habere, aut tenere ſedem ſuam Abbatialem, fixam, & permanentem propè altare, vt Sedes Epiſcopalis retineri conſueuit, minuſq; licet ſupradictis, cum ſex monachis paratis, vt ſupra ſedere in ſedibus choralibus, vt Canonicorum ſecularium mos

3 eſt, ſed ſedes ꝑ Abbate ſollẽniter celebrante retineatur in Eccleſia his tantũmodo trib⁹ diebus, q̄bus ipſe Abbas ſolẽniter celebrat, dictiq; ſex monachi parati ſedere debent in loco congruo iuxta Epiſtolam conuenientem ritum, ſuper ſcabellis ad hunc effectum tũc appoſitis pãno lineo cooperto.

4 Ampliatur, vt vſus Baldachini eodem ferè modo permittatur Abbatibus Congr. Camaldunenſis, ita *S. Congr. Rit. in Camaldul. Baldach.* 21. *Auguſt.* 1632.

SVMMARIVM.

1 B*anniti homicidæ latrones, et eorum complices, & fautores in ſtatu Eccleſiaſtico qua pœna puniuntur.*

DE

De bannitis, & eorum fautoribus.

Super Bulla Sixti V.

1 Vigore huius Bullæ incip. *Hoc noſtri Põtificatus de an.*1585. æditæ contra bannitos homicidas latrones eorumque complices, & fautores in ſtatu Eccleſiaſtico in verſ.*Duces quoq; & Principes*, puniuntur vti rei læſæ Maieſtatis eximẽtes ex manib⁹ Curiæ nõ ſolũ eos criminis læſæ Maieſtatis,&rebelles, ſed etiã homicidas latrones, alioſque nefarios homines, & non ſolũ puniuntur eximentes captos, ſed etiam qui impediuerint ne capiantur,vel occultarunt, aut aliàs illis poteſtatem, ſeu commoditatem euadendi fecerunt,& non ſolum prędicti, ſed etiam omnes illi,qui miniſtros, vel exequutores iuſtitiæ in captura, ac libera eorum officij exequutione impediuerint, ad cuius conſtit.intellectum vide *Clar. in prax.crimin.quæſt.68.ſub verſ.eximens de manibus iuſtitiæ*, vbi teſtatur quod quidã Lauagnas qui quẽdam exemerat è manibus familiæ fuit de anno 1552. laqueo ſuſpẽſus de qua materia, vide quæ latè quæ ſcripſimus *in l.quoties, C. de exact.tribut. lib.*10. fusè *Farinac.de carcer. & carcerat. quæſt.* 32. qui in terminis huius conſtit. doctè loquitur ipſi me remicto.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiati* S. *Petri nullum ius habent* Canoniæ, *nec admittuntur ad tractatus capituli.*

2 Canonici, *&* Capitulum *adminiſtrant maſſam communem ſine beneficiatis.*

3 *Beneficiati ſolum ſeruiũt Eccleſiæ.*

4 Capituli *appellatione veniũt ſolum* Canonici, *et non beneficiati.*

5 Canonici,*et* Capitulum *habẽt intentionem fundatam priuatiuè quoad manſionarios.*

6 *Manſionarij ſeruientes Epiſcopo non lucrantur fructus.*

7 *Epiſcopi an poſt* Conc. *Trid. poſſint aſſumere beneficiatos in eorum ſeruitium, & an lucrifaciant fructus.*

8 Canonici *non poſſunt abeſſe à ſuis Eccleſijs vltra tres menſes.*

9 *Epiſcopo poſſunt inſeruire duo* Canonici, *& lucrifaciunt fructus Canonicatus.*

10 *Lex poſterior, an limitetur per legem anteriorem.*

11 *Canonici ſolũ ſeruientes Epiſcopo,*

ſcopo, et non alij faciunt fruſuos. Limitatur ſtante neceſſitate Epiſcopi, num. 14.

12 *Extenſio non fit in odioſis.*

13 Canonicorum *appellatione nõ veniunt manſionarij.*

15 *Manſionarij non vtuntur veſtibus, & habitu* Canonicorum.

16 *Beneficiati tenentur aſſiſtere Canonicis celebrantibus.*

17 *Beneficiati tenentur inſurgere, & ſalutare Canonicos detecto capite.*

18 *Beneficiati tenẽtur inſurgere* Canonicis *tempore quo thurificantur, ſed non è contra.*

19 *Ceremonialis liber non tollit conſuetudines, & immemorabiles.*

20 *Beneficiati non habent vocem in capitulo.*

De Beneficiatis, manſionarijs, portionarijs, ſeù Hebdomadarijs.

Super Bulla Ioannis xxij. & Nicolai III.

1 EXpreſsè reperitur ſancitum *per Bullã Ioãnis xxij.* vt beneficiati Sãcti Petri nullum ius habeant Canoniæ, nec ad tractatus Capituli admittantur, neque Prælatum, aut Rectorem poſſunt conſtituere, vel habere, ſed ſubſint Archipresbytero & Capitulo, quæ conſtitutio non ſolum non fuit reuocata, ſed confirmata *à Nicolao III. in eius Conſt. ſub num.* 25.

2 Infertur primò, ex his conſtitutionibus Canonicos, & Capitulum poſſe adminiſtrare maſſam communem ſine beneficiatis, ita tenet *Gloſ. in cap. penult. verb. aſſiſios de cler. non reſid.* vbi dicitur beneficiatos debere tantum ſeruire

3 Eccleſię non autem vocari ad communes tractatus cum Canonicis, *Butr. ibid num.* 2. *Abb. n.* 9. *Cæſar. de Graff deciſ.* 4. *de his quæ fiunt à maior. par. cap.* aſſerens Capitulum habere intentionem fundatam de iure communi priuatiuè ad Beneficiatos, *Caputa. deciſ.* 84. *nu.* 2. *part.* 1. & regulare eſt, adminiſtrationem bonorum Eccleſiæ ſpectare ad Capitulum, & Epiſcopum, *Fælin. in cap. edoceri, num.* 3. *& ſeq. de reſcript.* Capi-

4 tuli autem appellatione ſoli Canonici, non autem Beneficiati continentur, *Abb. in cap. ſcriptum num.* 4. *de elect. & in cap. delicti, num.* 1. *de maior. & obed.* Et in terminis, quod Ca-

5 nonici, & Capitulum habeant intẽtionem fundatam de iure communi, & priuatiuè, quoad beneficiatos ſuper adminiſtratio-

tione bonorum, & reddituum ipſius Eccleſiæ, fuit firmatum in vna *Valentina emolumẽtorum* 2. *Octobr*. 1587. *coram bon.mem.Bubalo*.

6 Infertur ſecundò, ſolos Canonicos, nõ autem manſionarios, quos aſſiſios vocant gaudere prærogatiua, vt Epiſcopo ſeruientes, licet abſint ab Eccleſia præbendarum, ſeù portionum ſuarum fructus percipiant, nam *textus in cap.ad audientiam, de cler.non reſid.& in cap.d: cætero, eod.tit.* loquũtur ſolum de Canonicis, quorum appellatione non comprehẽdũtur mãſionarij, nec eſt faciẽda extẽſio de pſona ad pſonã in odioſis, & à iure exorbitãtibus etiam ex identitate, vel maioritate rationis, quã opinionẽ ſequutus ſum ego ipſe in facti contingentia, prout infra habetur.

7 An poſt Concil. Trident. Epiſcopi valeant aſſumere Hebdomadarios, ſiuè manſionarios, ſeù beneficiatos in eorum ſeruitium qui valeãt lucrari fructus hebdomedæ.

IN inſigni Eccleſia Archiepiſcopali Neapolitana, in qua hodie, vti caput, viget Eminẽtiſſimus, ac Reuerendiſſimus Dominus Cardin. Fanciſcus Boncompagnus ab annis ferè quindecim Archiepiſ. vitæ integritate, morum cãdore, doctrinæ præſtantia, & ſanguinis ſplendore ſatis admirabilis, & meus præcipuè obſeruandiſſimus benefactor, reperitur ſtatutus numerus triginta, Reuerendiſſimorum Doctorum Canonicorum, & viginti duo, RR. Hebdomadariorum, vltra certum numerũ Sacerdotum almutia ornatorum, qui appellantur vulgo, *li quarãta*, ac puerorũ in Seminario exiſtentiũ, qui omnes inſeruiũt Eccleſiæ, omni qua decet reuerentia.

His ſuppoſitis rogatus ab admodum Reuerendo Domino bonæ memoriæ Ioanne Baptiſta Grano hebdomadario dictæ Eccleſiæ Archiepiſcopalis quid ſentirem, quæq; eſſet mea opinio circa præmemorati articuli opinionẽ, ſi potuerit per Eminentiſſimum Dominum aſſumi tutè præfatus Hebdomadarius in ipſius ſeruitia, puta in onus, ſeù vt rectius dicam in honorẽ caudatariatus, & interim pcipere fructus hebdomodæ non inſeruiendo, dubium enim faciebat Dominus de Grano, iura

ſcopo, et non alij faciunt fru-ſuos. Limitatur ſtante ne-ceſſitate Epiſcopi, num. 14.

12 *Extenſio non fit in odioſis.*

13 C*anonicorum appellatione nõ veniunt manſionarij.*

15 *Manſionarij non vtuntur veſtibus, & habitu* C*anonicorum.*

16 *Beneficiati tenentur aſſiſtere Canonicis celebrantibus.*

17 *Beneficiati tenentur inſurgere, & ſalutare Canonicos detecto capite.*

18 *Beneficiati tenẽtur inſurgere Canonicis tempore quo thurificantur, ſed non è contra.*

19 *Ceremonialis liber non tollit conſuetudines, & immemorabiles.*

20 *Beneficiati non habent vocem in capitulo.*

De Beneficiatis, manſionarijs, portionarijs, ſeù Hebdomadarijs.

Super Bulla Ioannis xxij. & Nicolai III.

1 EXpreſsè reperitur ſancitum *per Bullã Ioãnis xxij.* vt beneficiati Sãcti Petri nullum ius habeant Canoniæ, nec ad tractatus Capituli admittantur, neque Prælatum, aut Rectorem poſſunt conſtituere, vel habere, ſed ſubſint Archipresbytero & Capitulo, quæ conſtitutio non ſolum non fuit reuocata, ſed confirmata *à Nicolao III. in eius Conſt. ſub num.* 25.

2 Infertur primò, ex his conſtitutionibus Canonicos, & Capitulum poſſe adminiſtrare maſſam communem ſine beneficiatis, ita tenet *Gloſ. in cap. penult. verb. aſſiſios de cler. non reſid.* vbi dicitur beneficiatos debere tantum ſeruire

3 Eccleſię non autem vocari ad communes tractatus cum Canonicis, *Butr. ibid num.* 2. *Abb. n.* 9. *Caeſar. de Graff decis.* 4. *de his quæ fiunt à maior. par. cap.* aſſerens Capitulum habere intentionem fundatam de iure communi priuatiuè ad Beneficiatos, *Caputa decis.* 84. *nu.* 2. *part.* 1. & regulare eſt, adminiſtrationem bonorum Eccleſiæ ſpectare ad Capitulum, & Epiſcopum, *Felin. in cap. edoceri, num.* 3. *& ſeq. de reſcript.* Capi-

4 tuli autem appellatione ſoli Canonici, non autem Beneficiati continentur, *Abb. in cap. ſcriptum num.* 4. *de elect & in cap. delicti, num.* 1. *de maior. & obed.* Et in terminis, quod Ca-

5 nonici, & Capitulum habeant intẽtionem fundatam de iure communi, & priuatiuè, quoad beneficiatos ſuper adminiſtratio-

tione bonorum, & redditunm ipſius Eccleſiæ, fuit firmatum in vna ***Valentina emolumẽtorum*** 2. *Octobr.* 1587. *coram bon.mem.Bubalo*.

6 Infertur ſecundò, ſolos Canonicos, nõ autem manſionarios, quos aſſiſios vocant gaudere prærogatiua, vt Epiſcopo ſeruientes, licet abſint ab Eccleſia præbendarum, ſeù portionum ſuarum fructus percipiant, nam *textus in cap. ad audientiam, de cler. non reſid. & in cap. de cætero, eod tit.* loquũtur ſolum de Canonicis, quorum appellatione non compreheñdũtur mãſionarij, nec eſt faciẽda extẽſio de pſona ad pſonã in odioſis, & à iure exorbitãtibus etiam ex identitate, vel maioritate rationis, quã opinionẽ ſequutus ſum ego ipſe in facti contingentia, prout infra habetur.

7 An poſt Concil. Trident. Epiſcopi valeant aſſumere Hebdomadarios, ſiuè manſionarios, ſeù beneficiatos in eorum ſeruitium qui valeãt lucrari fructus hebdomedæ.

IN inſigni Eccleſia Archiepiſcopali Neapolitana, in qua hodie, vti caput, viget Eminẽtiſſimus, ac Reuerendiſſimus Dominus Cardin. Fanciſcus Boncompagnus ab annis ferè quindecim Archiepiſ. vitæ integritate, morum cãdore, doctrinæ præſtantia, & ſanguinis ſplendore ſatis admirabilis, & meus præcipuè obſeruandiſſimus benefactor, reperitur ſtatutus numerus triginta, Reuerendiſſimorum Doctorum Canonicorum, & viginti duo, RR. Hebdomadariorum, vltra certum numerũ Sacerdotum almutia ornatorum, qui appellantur vulgo, *li quarãta*, ac puerorũ in Seminario exiſtentiũ, qui omnes inſeruiũt Eccleſiæ, omni qua decet reuerentia.

His ſuppoſitis rogatus ab admodum Reuerendo Domino bonæ memoriæ Ioanne Baptiſta Grano hebdomadario dictæ Eccleſiæ Archiepiſcopalis quid ſentirem, quæq; eſſet mea opinio circa præmemorati articuli opinionẽ, ſi poterit per Eminentiſſimum Dominum aſſumi tutè præfatus Hebdomadarius in ipſius ſeruitia, puta in onus, ſeù vt rectius dicam in honorẽ caudatariatus, & interim pcipere fructus hebdomodæ non inſeruiendo, dubium enim faciebat Dominus de Grano, iura

ſcopo, et non alij faciunt fruſtra. Limitatur ſtante neceſſitate Epiſcopi, num. 14.

12 *Extenſio non fit in odioſis.*

13 *Canonicorum appellatione nō veniunt manſionarij.*

15 *Manſionarij non vtuntur veſtibus, & habitu* Canonico*rum.*

16 *Beneficiati tenentur aſſiſtere* Canonicis *celebrantibus.*

17 *Beneficiati tenentur inſurgere, & ſalutare* Canonicos *detecto capite.*

18 *Beneficiati tenētur inſurgere* Canonicis *tempore quo thurificantur, ſed non è contra.*

19 *Ceremonialis liber non tollit conſuetudines, & immemorabiles.*

20 *Beneficiati non habent vocem in capitulo.*

De Beneficiatis, manſionarijs, portionarijs, ſeù Hebdomadarijs.

Super Bulla Ioannis xxij. & Nicolai III.

1 EXpreſsè reperitur ſancitum *per Bullā Ioānis xxij.* vt beneficiati Sā-cti Petri nullum ius habeant Canonię, nec ad tractatus Capituli admittantur, neque Prælatum, aut Rectorem poſſunt conſtituere, vel habere, ſed ſubſint Archipresbytero & Capitulo, quæ conſtitutio non ſolum non fuit reuocata, ſed confirmata *à Nicolao III. in eius Conſt. ſub num.* 25.

2 Infertur primò, ex his conſtitutionibus Canonicos, & Capitulum poſſe adminiſtrare maſſam communem ſine beneficiatis, ita tenet *Gloſ. in cap. penult. verb. aſſiſios de cler. non reſid.* vbi dicitur beneficiatos debere tantum ſeruire

3 Eccleſię non autem vocari ad communes tractatus cum Canonicis, *Butr. ibid num. 2. Abb. n.* 9. *Cæſar. de Graſſ decis.* 4. *de his quæ fiunt à maior. par. cap.* aſſerens Capitulum habere intentionem fundatam de iure communi priuatiuè ad Beneficiatos, *Caputa decis.* 84. *nu.* 2. *part.* 1. & regulare eſt, adminiſtrationem bonorum Eccleſiæ ſpectare ad Capitulum, & Epiſcopum, *Falin. in cap. edoceri, num.* 3. *& ſeq. de reſcript.* Capi-

4 tuli autem appellatione ſoli Canonici, non autem Beneficiati continentur, *Abb. in cap. ſcriptum num.* 4. *de elect & in cap. delicti, num.* 1. *de maior. & obed.* Et in terminis, quod Ca-

5 nonici, & Capitulum habeant intētionem fundatam de iure communi, & priuatiuè, quoad beneficiatos ſuper adminiſtratio-

tione bonorum, & redditunm ipſius Eccleſiæ, fuit firmatum in vna *Valentina emolumẽtorum* 2. *Octobr.* 1587. *coram bon.mem.Bubalo*.

6 Infertur ſecundò, ſolos Canonicos, nõ autem manſionarios, quos aſſiſios vocant gaudere prærogatiua, vt Epiſcopo ſeruientes, licet abſint ab Eccleſia præbendarum, ſeù portionum ſuarum fructus percipiant, nam *textus in cap. ad audientiam, de cler. non reſid. & in cap. de cætero, eod. tit.* loquũtur ſolum de Canonicis, quorum appellatione non comprehẽdũtur mãſionarij, nec eſt faciẽda extẽſio de pſona ad pſonã in odioſis, & à iure exorbitãtibus etiam ex identitate, vel maioritate rationis, quã opinionẽ ſequutus ſum ego ipſe in facti contingentia, prout infra habetur.

7 An poſt Concil. Trident. Epiſcopi valeant aſſumere Hebdomadarios, ſiuè manſionarios, ſeù beneficiatos in eorum ſeruitium qui valeãt lucrari fructus hebdomedæ.

IN inſigni Eccleſia Archiepiſcopali Neapolitana, in qua hodie, vti caput, viget Eminẽtiſſimus, ac Reuerendiſſimus Dominus Cardin. Fanciſcus Boncompagnus ab annis ferè quindecim Archiepiſc. vitæ integritate, morum cãdore, doctrinæ præſtantia, & ſanguinis ſplendore ſatis admirabilis, & meus præcipuè obſeruandiſſimus benefactor, reperitur ſtatutus numerus triginta, Reuerendiſſimorum Doctorum Canonicorum, & viginti duo, RR. Hebdomadariorum, vltra certum numerũ Sacerdotum almutia ornatorum, qui appellantur vulgo, *li quarãta*, ac puerorũ in Seminario exiſtentiũ, qui omnes inſeruiũt Eccleſiæ, omni qua decet reuerentia.

His ſuppoſitis rogatus ab admodum Reuerendo Domino bonæ memoriæ Ioanne Baptiſta Grano hebdomadario dictæ Eccleſiæ Archiepiſcopalis quid ſentirem, quæq; eſſet mea opinio circa præmemorati articuli opinionẽ, ſi potuerit per Eminentiſſimum Dominum aſſumi tutè præfatus Hebdomadarius in ipſius ſeruitia, puta in onus, ſeù vt rectius dicam in honorẽ caudatariatus, & interim pcipere fructus hebdomodæ non inſeruiendo, dubium enim faciebat Dominus de Grano, iura

cludendum eſt illos permanē-
re in eodem vigore, nam Cō-
cilium pariter non derogat
alijs Canonibus concedenti-
bus infirmis, & alijs impeditis
poſſe in abſentia percipere
fructus ſuorum beneficiorum,
& ita cenſendum eſt non de-
rogare canonibus permittē-
tibus Canonicis inſeruienti-
bus Epiſcopis poſſe eos per-
cipere fructus, quamuis non
reſideant in Eccleſijs in qui-
bus habent Canonicatus.

11 Secundò deueniēdo ad ca-
ſum noſtrum firmo pedes *tex.*
in cap. de catero, & in cap. ad
audientiam, de cleric. non reſid.
loqui tantum de Canonicis, vt
expreſſè ibi habetur, & ad-
uertit *Cœned. can. qq. lib. 1. q. 1.*
num. 35. & declaraſſe S. Cong.
refert *Gonzal. loc. cit. nu.* 258.
& ideò ſoli Canonici, non au-
tem alij gaudent hoc priuile-
gio, vt abſentes à choro pro
ſeruitio Epiſcopi, poſſint per-
cipere fructus ſuorum bene-
ficiorum, vt inquit, *Monet. loc.*
cit. num. 8. & Garz. de benefic.
par. 3 cap. 2. num. 8. nam in di-
ctis *text.* fit ſolum mentio de
Canonicis, quorum nomine
alij non comprehenduntur,
iuxtà *Gloſ. in cap. pen. de cleric.*
non reſid. Seluam de benefic. p. 1
q. 2 n. 47. Mantuā obſer. 67. ex
12 quo in odioſis, & à iure exor-
bitantibus non eſt facienda
de perſona ad perſonā exten-
ſio, quamuis ſit eadem ratio,
vel etiā maior, vt benè docēt,
Gloſ. in l. tam is, 1. ff. de donat.
cauſ. mort. Bar. in l. pracipimus,
§. fin. C. de appell. Rip. in l. ſi cō-
ſtante, num. 57. ff. ſolut. matr.
Dec. in l. non debet cui de reg.
iur. diſpoſitio enim odioſa eſt
reſtringenda, & non extendē-
da, *Natt. conſ. 424. nu. 5. Surd.*
deciſ. 208. num. 5. & ideò cum
ſimus in odioſis, cum agatur
de cultu diuino diminuendo,
qui augeri debet per *text. in*
cap. fin. de reſcript. in ſexto, &
ſimus in exorbitantibus à iu-
re, nam quod beneficiarij non
teneantur reſidere in ſuis Ec-
cleſijs, & in abſentia percipe-
re fructus eſt contra Concil.
Trid. propterea potius eſt re-
ſtringenda, quam relaxanda,
non. n. eſt tanta cōmunio inter
Epiſcopum, inferiores ſicuti
inter Epiſcopum, & Canoni-
cos, qui ſunt membra corpo-
ris eius, vt conſiderauit *Rot.*
diuerſ. deciſ. 222. num. 2. par. 2.
13 & in terminis, quod nō com-
prehendantur māſionarij ſiuè 1
hebdomadarij, quia hi cano-
nicorum nomine non veniunt
Ganzal. num. 261. 263. Garz.
num. 370. & faciunt dicta per
Verallum deciſ.

14 Attamen iſta communis
concluſiò declaratur poſſe 1
15 Epiſcopū aſſumere adſui ſerui-
tium alios non Canonicos, ſi
cōcurrat neceſſitas ipſius Epi-
ſcopi,

ſcopi, vt temuit *Abb. in d.cap. ad audientiam,num.*8.*Selua de benefic par.4. quæſt.6 num.*33. *Gonzal.num.*262. *Nauarr. in* [illegible]*m.cap.*25.*num.*121.*Zecebus* [illegible]4.*verſ.*9. *Lopez in inſtruct.* [illegible]1.*cap.*249. *Salzed. in pract.* .52. *lit.*C.*caſu* 2.& deciſum refert *Puteus deciſ.*294. *lib.*3. necnon *Rot Rom. d.deciſ.*222. *par.* 2.*diuerſ.* vbi in terminis ſtante vrgenti neceſſitate,quidam portionarius Eccleſiæ Callaguratanen. fuit deputatus in Vicariũ, & ſic ſi fuiſſet probata dicta neceſſitas, quæ remittitur cõſcientiæ Eminẽtiſſimi Domini,cuius eſt conſiderare non vbertatem redditũum, prout conſiderauit *Barboſ. in collect. ſuper dicto cap.de cætero,num.*2. *in fine*, ac etiam quia aſſumpſit non duas perſonas, prout permittitur per Canones, ſed vnicã tantum perſonam, videretur meo iudicio qualitatem perſonarum poſſe compẽſari cum minori numero.

15 Infertur tertiò beneficiatos, ſeù portionarios prohiberi deferre habitum conceſſum Canonicis, illiſque antiquum retinere permmittitur, ita *Sac.Rit.Congr.in vna Toletana.* 17. *Decembris* 1615.

16 Infertur quartò, beneficiatos teneri aſſiſtentiam facere Canonicis celebrantibus, iuxtà ſtatutũ Eccleſiæ *Eadem S. Rit. Congr.in vna Auenion.* 24.*Maij* 1612.

17 Infertur quintò beneficiatos debere ſurgere, & detecto capite ſalutare Canonicos, ita *Sac.Congr. Vrbis S. Petri, & S.Mariæ tranſtiberis* 15.*Aprilis* 16[illegible]6.

18 Infertur ſextò, vt licet Canonici teneãtur omnes inſurgere, quãdo thus eis defertur, ſeù incẽſantur, nõ tamẽ tenẽtur inſurgere mãſionarijs, ſeù Hebdomadarijs, & ita obſeruatur in noſtra Metropolitana Eccleſia,nam quando Dominis Reuerendiſſimis Canonicis datur thus à miniſtro, ijs inſurgunt etiam mãſionarij non autem è contra & ſic dũ thurificantur Reuerẽdi Dom. Hebdomadarij Reuerẽdiſſimi Canonici ſedẽt in ſtallo, & ſic fuit obſeruatum ab immemorabili tempore.

19 Nec obſtare videtur S.liber cæremonialis, in quo mandatur omnes teneri inſurgere, quando fit incenſatio, nam reſpondetur cærimoniale non tollere laudabiles & immemorabiles conſuetudines, vt declarauit *Sac. Congregat. in vna Elborenſi.*

Pro parte Capituli Elborẽſis petitum fuit,an decretum emanatum ad inſtantiam omnium Eccleſiarum in Hiſpaniæ Regnis,quod 5. *liber cæremonialis Epi-*

Epiſcoporum, non tollat laudabiles, et immemorabiles conſuetudines habeat locum etiam in Regno Portugallia.

S. Rituum Congreg. reſpondit dictum decretum locum habere non ſolum in Regnis Hiſpaniæ, & Portugalliæ; ſed etiā in quibuſcumque alijs Regnis, & locis per totum Chriſtianū Orbem, 17. Iunij 1606.

Io: Paulus Mucantius.

20 Infertur ſeptimò, quod beneficiarij, ſi ſint in Cathedralibus, & Collegiatis non habēt vocem in Capitulo, *Gratian. diſcept. forenſ cap.* 397. *num.* 57. *Barboſ. de poteſt. Epiſc. cap.* 3. *nu.* 16. *& de Canon. & dignit. cap.* 37. *num.* 16. *&* 17.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia propter hæreſim vacant ipſo iure, ſed requiritur declaratoria, num.* 4.

2 *Beneficia propter ſchiſma vacant ipſo iure.*

3 *Beneficia receptantium hæreticos vacant ipſo iure.*

4 *Apoſtata à fide, eſt pluſquam hæreticus.*

6 *Beneficia vacantia propter hæreſim, non conferuntur nō citato poſſeſſore.*

7 *Beneficia hæretici pertinacis vacant ipſo iure, ſecus non perſiſtentis in errore.*

8 *Hæreticus conuictus poteſt condemnari, etiā ſi non confiteatur, debet errorem poſitiuè cognoſcere, & fateri.*

9 *Hæreticus condemnatus non appellat.*

10 *Proceſſus S. Inquiſitionis non ſolent publicari.*

11 *Sententia ſine actis, quo caſu probet.*

12 *Hæreticus non eſt, qui eſt reintegratus miſtico corpori Eccleſiæ.*

De Beneficijs vacantibus propter hæreſim.

Super Bulla Pauli IV.

1 INter alia quæ habentur *in hac bulla* incip. *cum ex Apoſtolatus officio de anno* 1558. beneficia hæreſim vacare ipſo iure, & ita per prius probarunt *Abb. in cap. inter dilectos ſub nu.* 11. *de exceſſ. prælat. Couarr. reſolut. lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 4. *Azor. inſtit. moral. tom.* 1. *lib.* 8. *c.* 13. *quæſt.* 3. *Roias ſing.* 74. *Menoch. de arbitr. iudic. caſ.* 146. *num.* 6. *& de recuper. poſſeſſ. remed.* 1. *num.* 340. *Sanch. in ſumm. lib.* 2. *cap.* 26. *num* 6. *Garz. de benefic. par.* 11. *cap.* 10. *Gonz. ſuper reg. Cancel. gloſ.* 15. *num.* 65. & ita

de-

Digitized by Google

determinauerat *S.Congregat. Sanctiſſimæ Inquiſitionis ſub Pio IV.* vt notauit *Farin.de hæreſi, quæſt.*89 §.4. *ſub numero* 77.

2 Ampliatur primò, vt quamuis aliqui Doctores ante diſpoſitionem dictæ Bullæ affirmauerint ſententiam priuationis ipſo iure non porrigi ad ſchiſmaticos ſecūdum *Gonzalez loc.cit. ſub num.*22. *& Farin.de hæreſ. q.*184.§.2. *ſub num.*42. Attamen iuxtà diſpoſitionem huius Bullę erit recedendum ab eorum opinione, & extenditur etiam ad ſchiſmaticos, & hanc ſecundā opinionem tenuerunt *Rebuff. in prax.part.*3.*in princ.de mod. amitt.benefic.num.*29. *Pariſ.de reſig.benefic.lib.*3.*quæſtione* 1. *num.*36.

3 Ampliatur ſecundò, vt eadē pœna afficiantur receptores, & fautores hæreticorum, & deſcendentes vſque ad ſecundam generationem, ita reſcribit *Nicolaus Tertius de anno* 1280. *V. non. Martij in ſua decretal.* incip. *nouerit Vniuerſitas veſtra, in* §.2. per hæc verba.

Hæretici autem, & receptatores defenſores, & fautores eorum, ipſorum filij vſque ad ſecundam generationem, ad nullum Eccleſiaſticum *beneficium, ſeù officium admittantur, quod ſi ſecus actum fuerit decernimus irritum, & inane;* Nos *enim prædictos ex nunc priuamus beneficijs acquiſitis, volentes, vt tales & habitis perpetuo careāt, & ad ſimilia nequaquā, in poſterum admittantur, illorum autem filiorum emancipationem nullius eſſe momēti volumus, quorum parentes poſt emancipationem huiuſmodi ad iurium ſuperſtitionis hæreticæ à via declinaſſe conſtiterit veritatis.*

4 Ampliatur tertiò, dicta cōſtitutio à fortiori in apoſtatis à fide, quia pluſquam hæreticus eſt, *Rebuff. in prax tit.de mod. amitt. benefic.* ſequitur *Gonzal.ſuper regul.*8. *Cancell. gloſ.*15. *num.*66. in terminis huius Conſt.

5 Declaratur primò, pro exequutione huius Bullæ requiri ſententiam declaratoriam, antequam deueniatur ad priuationem de facto, *cap.cùm ſecundum de hæretic. in ſexto,* nam quamuis ante huiuſmodi declaratoriam poſſint beneficia veluti vacātia impetrari, non tamen tenetur hæreticus poſtulatus ſe abdicare à poſſeſſione, *Menoch.de arbitr.iud. caſu* 416.*num.*62.*Sanch.d.c.*26.
6 *num.*7.& ideò ex hac vacatione non poſſet prouiſus capere poſſeſſionem intruſo non citato, & negotio prius cum eo non diſcuſſo *Rot. deciſ.*707. *ſub num.*4. *par.*3.*diuerſ. Gomeſ. ad*

reg.

Digitized by Google

reg. de ann. q.52. in 2. col. verſ. ſecunda ratio.

7 Declaratur ſecundò, vt pęna huius conſtit. ſibi locum non vendicet in errore contra fidem, ſed in pertinacia plures refert *Farinac. de hær. quæſt.* 178. *nu.* 16. *Pariſ. conſ.* 2. *nu.* 199. *lib.* 4. & proindè, euitabit pœnas, qui, vt ſtatim de hæreſi arguitur, ſpontè errorẽ ſuũ recognoſcit, latè *Rebuff. in prax. par. 3. in princ. n.* 5. vbi ponit requiſita neceſſaria; neque enim ſufficere, vbi eſt cõuictus, ſi diceret, quæ ſibi adſcribuntur ſe non eo ſenſu, vel feciſſe, vel protuliſſe, vt diuerſus ab Eccleſia abiret, ſed ſẽper credidiſſe, & credere quicquid S. Mater Eccleſia credit: opus enim eſt, vt agnoſcat errorem ſuum, poſitiuè fatendo delictum, cum alias, etiam ſi non fateatur poſſit condemnari, vt latè diſputat, & concludit Rot. *deciſ. vn. ex num. 3. de hæret. in antiq.*

Vnde etiam fit, cum impetratur beneficium, veluti vacans propter hæreſim, ſi ſupponatur ſententia declaratoria iam lata, à qua de iure non
9 appellatur, iuxtà terminos *cap. vt inquiſitionis, de hæret. in ſexto*, literas in hac parte eſſe exequibiles iuſtificata tali declaratoria, etiã per teſtes, ſi aliàs eius copia haberi non poteſt, propter notorium vsũ Sancti Officij, in non pandẽdis
10 actis ſuis, vt ſeruatum fuit in vna, *Colimbrien. Canonicatus*, vbicunque enim materia eſt difficilis probationis, recipitur, quæ poteſt haberi, vtcunque aliàs inſufficiens probatio, *Corn. conſ. 204. nu. 4. lib. 3.* Rota *deciſ. 53. nu. 5. par. 2. & deciſ. 666. nu. 2. lib. 2. par. 3. diuerſ.* Et ſi oſtenditur ſententia ſine actis, illi fides adhibetur; tanquam ritè, ac rectè latæ, etiam ſi aliàs non ſtetur ſententiæ ſine actis, *Caſſad. deciſ. vn num. 1. de præſumptio. Verall. deciſ. 134. ex nu. 1. p. 3.* Pronunciauit *Rota in vna Conchen. priuationis 6. Martij 1598. corã Peregrino, impreſſa apud Marcheſ. tom. 2. pag. 215. n. 7.* quæ etiam legitur diuerſ. ſub nomine *Farinac. par. 2. deciſ. 123. num.* 10. & ſequuta eſt *Rota in præall. Colimbrien. Canonicatus 23. Ian. 1627.*

Si verò non ſupponatur eadem declaratoria iam lata, ſed ferenda, Papa in literis adhuc nominat eum, quid de hæreſi inſimulatur, *dilectum filium*, nec ideò literæ huiuſmodi sũt exequibiles, niſi pręuia declaratoria, ſecundum ſuperius dicta, & hanc diuerſitatem circa modum prouidendi, rectè ponderauit *Rebuff. in prax. in 3. p. ſignat. ſup. clauſula, quod verus vocationis modus habeatur pro expreſſo. n. 8. & 9.*

K Quo-

Digitized by Google

11 Quocircà vbi talis inſimulatus,è veſtigiò reſipiſceret,& eo ipſo cenſeretur reuerſus ad priſtinum ſtatum, & per pœnitentiam reincorporatus Eccleſiæ, *can. ferrum, qui in ordine eſt*, 18. vbi *gloſ. diſtinct.* 50. & ſic impediretur declaratoria, cum non ſint hæretici, qui myſtico Eccleſiæ corpori reintegrati ſunt, vt per *text. in d. can. ferrum*, docet in propoſito *Ioan. And. in cap. ſtatutū, il ſecondo, quod in ordine eſt*, 13. *num.* 1. *ſuper verb. conſtiterit eo tit. de haret. in ſexto*.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia vacantia Sede Apoſtolica vacante poſſunt conferri per Ordinarios. Amplia, num.* 2. *&* 3. *declara num.* 4. 5. *&* 6.

De Beneficijs vacantibus Sede Apoſtolica vacante.

Super Bulla Pauli II.

1 PEr *Bullam Pauli II.* incip. *ad Romani* ſancitum fuit, Sede Apoſtolica vacante, poſſe Ordinarios conferre beneficia omnibus menſibus, *Verall. deciſ.* 397. *lib.* 1. *Flor. de Mena, quaeſt.* 4. *num.* 51. *&* Rota in *vna* Abulen. *Parochialis de la* Calcada 28. *Ian.* 1594. vide ad materiam huius conſt. latè *Gonzalez ſuper Reg.* Cancell. *in proœm.* §. 5. *à n.* 60. *cum ſeqq.*

2 Ampliatur primò, vt non ſolum erũt omnes menſes Ordinarij ante aſſumptionem noui Pontificis; ſed etiam antequã faciat regulas Cancellariæ, quæ ſemper ſolent fieri die immediatè ſequenti dictæ aſſumptionis, ita quod etiam, ſi in illo medio tempore ab aſſumptione, vſque ad factionem regularum vacaret aliquod beneficium in menſibus reſeruatis aliàs, poterit conferri per Ordinarium *Gemin. conſ.* 92. *ante num.* 1. *Gomez. in proœm. quaſt* 2. *ſub nu.* 4. *verſ. vnde ſi vacaret ſuper reg* Cãcell. *& Rot. deciſ.* 21. *num.* 6. *in fin. lib.* 2. *par* 3. *diuerſ.* nam non eſt neceſſaria publicatio regularum, vt ligent, quia ſtatim ab initio, quandiù ſunt factæ ligant, quamuis publicatæ nõ ſint.

3 Ampliatur ſecundò, vt ſi beneficium vacarit Sede Põtificali vacante in menſe aliàs reſeruato ſi ſedes nõ vacaret, & ante quam ſit alicui collatũ ſuccedat nouus Pontifex, & faciat iſtam regulam reſeruatoriam menſium, ac intrauit ali-

aliqs mēſis reſeruatus, nō obſtante regula ſuperueniente, poterit Ordinarius illud conferre, quia vacauit Sede Apoſtolica vacante, & ſic tempore habili, quando nulla aderat reſeruatio, vel obſtaculum, & qualitas adiuncta verba debet regulari ſecundum tempus verbi vulg. *l. in delictis, § ſi extraneus de noual. act.* addendo, quod *reg.* 8. ſolum reſeruat beneficia vacatura, & non vacantia, per illa verba, *quandocunque vacatura*, & ſic non comprehendit beneficia vacātia tempore reſeruationis, nam conſtitutio loquens de futuris, & præteritis, non includit præſentia, *l. nouiſſima, ff. iudic. ſolui. l. ſolemus, ff. de cōdit. & demonſtrat.*

Verum aliquando Pontifex ſolet in *reg.* 8. reſeruare non ſolum beneficia vacatura in octo manſibus Apoſtolicis, ſed etiam quæ prius vacauerant, prout fecit Gregorius XIV.

4 Ampliatur tertiò, vt prouiſio Ordinarij (ignorata morte Pontificis) in menſe reſeruato facta, teneat, & ſit valida, *Mandoſ. ſuper reg. Cancell. 9. verſ. hāc credo fore veritatem, facit deciſ. Rot. 36. de præbend. in antiq.*

5 Declaratur primò, vt, ſi ante obitum Pontificis vacaret beneficium in menſe reſeruato, & à Papa morte præuētus non fuiſſet prouiſum, per obitum Papæ, non ceſſet reſeruatio; ita vt Ordinarius illud conferre nequeat, *per reg. Cācell.* 10. nam beneficium ſemel affectum, ſemper durat affectum, *Rota deciſ.* 12. *&* 13. *de præbend. in nouiſ.* & quamuis expiret regula reſeruatoria, non tamen expirat regulæ effectus cauſatus ante obitum Pontificis, *Mandoſ. ſuper reg. Cancell. 9. q. 9. nu. 5.*

6 Declaratur ſecundò, non procedere, quando beneficia aliàs eſſent affecta, aut niſi Pōtifex de nouo electus declararet, non expiraſſe reſeruationem ſui prædeceſſoris, aut illa de nouo reſeruaret, prout aliquando fit ad prouidendum conclauiſtis, nam tunc prouiſio facta ab Ordinario poſt iſtam declarationem, ſeū reſeruationem de beneficijs, quæ vacarunt Sede Apoſtolica vacante in menſibus aliàs reſeruatis non valeret, nec facta ante declarationem, ſi in ea Papa deroget iuri quæſito, iuxta tradita *per Mandoſ. reg.* 18 *q.* 6.

SVMMARIVM.

1 ***Beneficium reſignatum prohibetur conferri conſanguineo reſignantis, & quare nu. 2.***

3 *Eccleſia Parochialis dimiſſa, nequit conferri cõſanguineo dimittentis.*

4 *Beneficium Iuriſpatronatus poteſt cõferri conſanguineo reſignantis.*

5 *Patronus poteſt præſentare, quem vult ad beneficium iuriſpatronatus reſignatum.*

De Beneficiorum collatione prohibita reſignantium conſanguineis.

Super Bulla Pij V.

1 BVlla Pij V. incip. *quanta Eccleſiæ Dei incommoda, in §. cæterum edita de anno* 1568. *in ordine* 58. prohibet beneficium poſſe conferri conſanguineo reſignantis, ne reſignationes fiant ob carnis affectũ, & conſanguinei fiant hęredes bonorum Eccleſiaſticorũ cõtra diſpoſitionem Sacrorum Canonum *in cap. 1. de præbẽd. & S.C.Trid ſeſs.25. cap 1. de reform §. quapropter*, vt dicit *Fuſt de viſit. lib. :. cap. 28 n. 23.*
2 & vt pariter tollãtur fraudes, & renunciationes cõfidentiales, *Pariſ. de reſign. benef. lib. 5. cap. 6. num. 193.*

3 Ampliatur primò, etiam in Parochialibus dimiſſis ob aſſequutionem alterius Parochialis, nam Bullam in hoc caſu locum obtinere cenſuit, S.C.*Epiſc. & regul. 9. Decemb.* 1620. refert *Barboſ. in collect. Bull. ver. conſtitutio, pag. 236.*

4 Declaratur primò, tenor dictæ Bullæ non procedere in beneficijs de iure patronatus, vt Sac. Cong. Eminentiſs. DD. Cardin. declarauit ſubſequẽt. tenore.

Nos Hieronymus Tit. S. Pancratij S.R.E. Presbyter Card. Mattheus fidem facimus, & teſtamur in libris S. C. Conc. *qui apud nos aſſeruantur adnotatum eſſe, quod felix recordat. Gregor XIII. declarauit beneficia iuriſpatronatus non comprehendi, in §. cæterum contẽto in conſtitut. S. memoriæ Pij V. relaxante prohibitionem de nõ admittendis reſignationibus, quo §. prohibentur Epiſcopi beneficia in eorum manibus reſignata eorum, aut reſignãtium, affinibus conſanguineis, vel familiaribus conferre.*

5 Et ideò patronus, ad reſignatũ beneficium iuriſpatronatus ſui poſſe præſentare, quẽ vult ad dictum beneficium, & ordinarius tenetur inſtituere præſentatum non obſtante diſpoſitione huius Bullæ, ſic cẽſuit eadem Sac. Congregat. *in Viterbien. 18. Martij* 1628.

vide

vide etiam *Garz. in tract. de benefic. par.* 11. *cap.* 3. *num.* 268.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia vacantia in menſe Apoſtolico reſeruata, vel affecta, non poſſunt conferri per ordinarium ſub pœna, & qua.*

2 *Beneficia dicuntur reſeruata ob familiaritatem, quamuis ceſſaſſet.*

3 *Beneficia reſeruata non poſſunt conferri à legato à latere, vel exequutore Apoſtolico, amplia nu.* 4.

5 *Beneficia ſcriptorum, &* Pro*thonotariorum Apoſtolicorum dicuntur reſeruata, declara num.* 6.

7 *Beneficium commendatum, quando dicatur reſeruatum.*

8 *Beneficia dicuntur reſeruata ante promotionem Epiſcopi.*

9 *Beneficia collectoris, & ſubcollectoris dicuntur reſeruata ex ſola deputatione.*

10 *Beneficia* Curialium *vacant in Curia, ſed curialitas debet eſſe continuata vſq; ad mortem num.* 11. *& quando præſumatur curialitas, num.* 12. *&* 13.

14 Beneficia *reſeruata non veniunt ſub indulto generali, & ampliſſimo.*

15 *Beneficia recepta in confidentiam ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ.*

16 *Beneficia Parochialia non collata iuxta S.C.T. ſunt re reſeruata Sedi Apoſtolicæ.*

17 *Beneficia vacantia ob defectũ publicationum ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ.*

18 *Beneficia vacantia ob non delationem habitus clericalis ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ.*

19 *Beneficiorum* Regni *Neapol. reſeruatorum fructus incorporantur Cameræ à die obitus.*

20 *Mors eſt plenè probanda ad effectum reſeruationis.*

21 B*eneficium reſeruatum, niſi conferatur à Pontifice infra menſem, poteſt conferri ab ordinario, & currit menſis* Pont*ifici etiam ignoranti, ſed an obſeruetur in praxi, num.* 22. *&* 23.

24 *Beneficia iuriſpatronatus laicorum non ſunt reſeruata.*

25 B*eneficia reſeruata, poſſunt reſignari in manibus ordinarij ſed non conferri.*

26 *Beneficia reſeruata vacante* S*ede Apoſtolica poſſunt conferri per ordinariũ, declara num.* 27.

28 *Beneficia ordinis Hieroſolymitani non ſunt reſeruata.*

29 *Beneficia ordinis S. Lazari nõ ſunt reſeruata.*

De

De Beneficiorum reſeruatione.

Super Bulla Pij IV.

1 IN prima parte explanauimus *Bullã hanc* incip. *volentes 36. in ordine de anno* 1567. ſtatuentem, omnia beneficia reſeruata, affecta, vel vacantia in menſe Apoſtolico, non poſſe conferri per ordinarium ſub pœna priuationis ipſorũ beneficiorum, facultatis conferendi, & excommunicationis.

2 Ampliatur primò, tenor dictæ conſtit., vt beneficia dicantur reſeruata ob familiaritatem, quãuis ea ceſſaſſet, nam in illis ſolus Pontifex ſe intromittit, *Rota in antiqui. deciſ.* 553. *&* 412. *Biſignett. dec.* 20. *de præbend.* etiam ſi dicta familiaritate ſit priuatus, vt eadem Rota *iudicauit in deciſ.* 617. *& deciſ.* 700. *in antiquis*, quod ſecus ceſſante dignitate Prothonotariatus, vide infra ampliat. 4.

3 Ampliatur ſecundò, vt talia beneficia reſeruata, vel vacãtia in Curia nequeant cõferri à legato, vel exequutore Apoſtolico, R*ota in nouiſ. dec.* 97. C*appell. Tholoſ. dec.* 434.

4 Imò quamuis legatus haberet poteſtatem conferẽdi beneficia vacantia apud ſedem Apoſtolicam, nec intelligerẽtur reſeruata, ſed alia vacãtia, *Cappell.* Tholoſ. *d. dec.* 434. *Rot. in antiq. dec.* 192.

5 Ampliatur tertiò, vt beneficia ſcriptorum, & Prothonotariorum Apoſtolicorum dicantur reſeruata Sedi Apoſtolicæ, C*reſc. dec.* 17. *de præbẽd. Robuſter. deciſ.* 70. *vol.* 1.

6 Quod tamen intelligas de illis Prothonotarijs, qui vacãt in Curia, & non aliorum, qui non vacant, nec habent panẽ, & vinum in palatio *Caualc. deciſ.* 17. *&* 63. *num.* 2. *par.* 2. *Tholom. dec.* 1032. *lib.* 3. *par.* 2. & idẽ ceſſante dignitate C*reſc. deciſ.* 17. *de præbend. Robuſter. d. dec.* 70. & eorum beneficia dicuntur reſeruata, etiam ante quam reciperint inſignia, & præſtiterint iuramentum fidelitatis *Verall. dec.* 147. *n.* 1. *lib.* 1. *Tholom. deciſ.* 105. *lib.* 1. *vol.* 3.

7 Ampliatur quartò, vt reſeruatum dicatur beneficiũ per commendam temporalem ſubſequutam, ſecus verò perpetuam, *Rot. in antiq. dec.* 224. *Biſignett. dec.* 1. *de præbend.*

8 Ampliatur quintò, vt beneficia Epiſcopi ante promotionem dicantur reſeruata, *Tholomeus dec.* 990. *lib.* 3. *vol.* 3. *per extrauag. ad regimen Pariſ. de reſign. benefic. lib.* 3. *quæſt.* 1. *num.* 76. *Gonzal. ſuper regul.* 8. *Cancell.*

Digitized by Google

Cancell gloſ.5 1.n.55. & Garz. de benefic.par.11. cap 6.nu.30.

9 Ampliatur ſextò, vt beneficia collectoris,& ſubcollectoris ex ſola deputatione, etiam ſine exercitio dicantur reſeruata, *Caſſador. deciſ. vnica de verb.ſignificat.* Verall.dec.140. *lib.1.*

10 Ampliatur ſeptimò, vt beneficia Curialium vacent in Curia,iuxta *reg. Cancell.5.* & Curiales ad effectū prædictū dicantur hi, qui Papæ, aut Cardinalibus inſeruiunt, aut alias occaſione Curiæ in Vrbe morantur, *ita Mandoſ.in dicta reg.5.q.1.nu.18. Rot.deciſ.616. n.2.par.4 diuerſ & in* Romana *beneficiati S.*Petri 20.*Nouēbr.* 1624 *coram Pirouano.*

11 Verum non ſufficit ad dictū effectum, vt quis ſemel fuerit Curialis, niſi etiam probetur curialitas continuata vſque ad mortem, *Mandoſ.quaſt.3. in fin.* & dixit *Rota in d.Romana beneficiati* S. *Petri* 20. *Nouembris* 1624. *&* 30. *Martij* 1626.*coram* Pirouano.

12 Tamen præſumitur curialitas continuata vſq; ad obitū, niſi mutata probetur, vt de familiaritate tradunt *Sarnen. de impetr.benefic.per obit. fam. quæſt.13 num 6.Rota dec.145. num.1.in recent. & de curialitate,* idem *Mandoſ. quæſt.4. in fin.*

13 Sed aduerſus hanc præſumptionem admittitur leuior probatio,etiam per alias præſumptiones, & coniecturas, *Alciat. de præſumpt. reg.21. nu.12. Menoch.lib.4. præſump. 64.nu.65.& Rota loco cit. corā Pirouano.*

14 Ampliatur octauò,vt indulta etiam cū ampliſſimis clauſulis concepta, non capiant beneficia apud Sedē vacātia, niſi de illis præcipuam mentionem faciant, *Gemin.cōſ.12. num.4. Gomeſ. ad reg. de ann. q.31.num.19. Simonett. de reſeruat.q.73.num.1. & Rota in Salesburgen. Præpoſituræ 7. Iulij 1621. coram Emin. b m. Card. Veroſpio.*

15 Ampliatur nono, vt beneficia quæcunque recepta in cōfidentiam, quæ vacant ipſo iure,ſint reſeruata Sedi Apoſtolicæ per Conſtitut. *Pij IV.* incip. *Romanum Pontificem, & per aliam Pij* V. incip. *Intolerabilis*, vide *Barboſ. alleg. 57. num. 41. de poteſtat. Epiſcop.*

16 Ampliatur decimò,in beneficijs Parochialibus non collatis, iuxtā formam S.C.T. *ſeſſ.24. cap.18. de reform. per conſtit.* incip. *In conferendis*, vide Pariſ.*de reſign.lib.2.q. 16. num.32.*

17 Ampliatur vndecimò, in beneficijs vacantibus ob non factam publicationē per cōſt. *Gregor. XIII.bonæ memoriæ,*

ita

ita *Garz. de benefic. par.* 11. *cap.* 3. *num.* 273. *Barboſ. d. alleg.* 57. *num.* 46.

18 Ampliatur decimoſecũdò, in beneficijs vacãtibus ob nõ delationem habitus clericalis per *Conſt. Sixti V.* incip. *Cum Sacroſanctaſub die* 18. *Ianuarij* 1589. *de qua infra de habitu cleric.*

19 Ampliatur decimotertiò, vt fructus beneficiorũ reſeruatorum Regni Neap. incorporentur Cameræ à die vacationis per obitum, *ita Pius V. in conſtit.* 20. incip. *Cupientes,* 8. *Ianuar.* 1567.

20 Declaratur primò, vt ad effectum reſeruationis beneficiorum, mors plenè, & cõcludenter ſit probanda, quod in menſe Apoſtolico vacauerit, nec ſufficeret ſemiplenè, quia de ordinarij præiudicio agitur *Puteus dec.* 266. *lib.* 3. *Cantucc. dec. Rot. Rom.* 46. *nu.* 3. *p.* 2. *lib.* 2.

21 Declaratur ſecundò, quãdo eſſet elapſus menſis à die vacationis, nam ſi infra menſem Pontifex deficeret conferre beneficium, poterit Ordinarius illud conferre, & menſis currit Pontifici, etiam ignorãti, ſecundum *Fabr. dec.* 32. 25. & 26. *de Sacroſ. Eccleſ per tex. in cap. ſtatutum de præpend. in ſexto, Garz. de benefic. p.* 5. *c.* 1. *num.* 96.

22 Quæ declaratio non operatur, vt poſt menſem omninò excludatur Papa, vt conferre nequeat, ſed ad hoc tantum, vt poſt hunc menſem manus Ordinarij non cenſeantur ligatæ, & ideò poteſt Papa moram purgare in conferendo beneficia vacantia in Curia, qua intra menſem non contulerat, ſi tamen res eſt integra, ita *Maſſobr. in prax. habend. concurſ. requiſ.* 7. *dub.* 49. quem refert *Barboſ. allegat.* 57. *ſub num.* 24.

23 Quicquid autem ſit de iure hodie hæc declaratio non viget, vt videmus quotidiè obſeruari, nam prouiſio à Sede Apoſtolica etiam poſt menſẽ ſemper de beneficijs reſeruatis præualet, *Criuell. deciſ.* 131.

24 Declaratur tertiò, non procedere bullam in beneficijs iurispatronatus laicorum, vltra allegatos in prima parte, vide *Put. dec.* 319. *lib.* 1. *Valaſc. conſult.* 163. *num.* 3. *Rot. in vna Placẽtina Cappellania* 19 *Iun.* 1622 *corã b. m. Coccino,* niſi Papa prouideret beneficio iurispatronatus laicorũ vacãte apud Sedem, cum derogatione iurispatronatus, nam poſſet quidem, cum ſit dominus vniuerſalis.

25 Declaratur quintò, vt dicta beneficia reſeruata poſſint reſignari in manibus ordinarij, qui tamen illa conferre nõ poteſt, *Rota in nouiſ deciſ.* 23.

Ve-

*Verall. deciſ.*45. *num.*2.*lib.*1.

26 Declaratur quintò, vt beneficia reſeruata, quouis modo vacante Sede Apoſtolica, liberè poſſint cõferri per Epiſcopum, quia tunc temporis ceſſant reſeruatoriæ, & omnes mẽſes ſunt ordinarij, poſſintque Epiſcopi, tanquam ad ius commune redeuntes prouidere de beneficijs vacantibus in quolibet menſe, ita *Verall.deciſ.*86.*par.*1. *&* 214. *par.*2.*Gõzal.ſuper reg.*8. *Cãc.* §.5.*in preœm.num.*46.

27 Quam declarationem dicas procedere, dummodò Põtifex ſucceſſor tempore aſſũptionis ad Pontificatus honorem, dicta beneficia, de quibus ordinarij collatores, tunc minimè diſpoſuerint, & non reſeruauerint, prout fecit *S.D.N.Vrbanus Papa VIII. per reg.Cancell.*68. ab eo nouiter additã, quam refert *Maſſobr. in prax.hebend.concurſ.requiſ. dub.*10.*num.*2.

28 Declaratur ſextò, vt beneficia cuiuſcũq; qualitatis ſpectantia ad ordinem æquitum Hieroſolymitanorum nunquã reſeruentur, ſed à magno magiſtro, & conuentu conferũtur, & ſunt amouibilia, & manualia, ita *Pius V.mandauit, in conſtit.*9.incip. *circumſpecta de anno* 1560.

29 Declaratur ſeptimò, vt beneficia etiã reſeruata, affecta, & deuoluta à magno magiſtro S.Lazari conferri poſſint, & quæ vacant per priuationem, idem *Pius V. ſic ſtatuit per Bullam.* incip.*cum ex Apoſtolatus,6.Kal.Febr.*1567.

Declaratur ſeptimò, vt prouiſus de beneficio reſeruato ignorans illud eſſe reſeruatum, ſi poſtquam ſciuerit illud fuiſſe reſeruatum, vel collatum à Papa ſtatim illud dimiſerit, recuperare valeat primum beneficium ſine noua collatione, *textus eſt notabilis in cap. ſi beneficia, de præbend. in ſexto.*

Sed dubitari poſſet ad hũc effectum à quo tempore incipiat illa ſcientia, nempè à die prouiſionis Apoſtolicæ, ſeù à collatione facta per Summum Pontificem, vel à die motæ litis, aut die ſententiæ latæ cõtra prouiſum ab ordinario.

Caſus de quo quæritur ſatis fuit ventilatus coram Admodum Illuſtri, & Reuerẽdiſſimo Domino Vicario Generali Alexandro Luciano peritiſſimo Iuriſconſulto, & corã nobis vti Cõſultoribus Curiæ Archiepiſc.de mandato Eminentiſsimi Domini mei Card. Boncõpagni integerrimi Archiep. Neap. in cauſa vertẽte inter Admodum Illuſtrem, & Admodum Reuerendum Dominum Thomam Imperatum eiuſdem Curię pariter peri-

tiſſimum Conſultorem, & Admodum Illuſtrem, admodũq; Reuerendum D. Sarrianum ſimiliter benemeritum noſtrũ Canonicum ſuper Canonicatu bonæ memoriæ Io: Antonij Sardini, ob mortem, cuius cũ fuiſſet prouiſus dictus Dominus Imperatus ab Eminentiſs. Domino Cardin. de dicto Canonicatu præbendato, & dimiſiſſet cum proteſtatione ſuum Canonicatum non prębendatum, illumque præuia collatione dicti Emin. Domini aſſequutus fuiſſet dictus Dominus Sarrianus, tandem Admodum illuſtris, & Admodũ Reuerẽdus D. Perronus dictũ Canonicatum quondam Sardini impetrauit à S. Sede Apoſtolica tanquam reſeruatum ex quo fuerat conclauiſta Eminentiſs. bonæ memoriæ Cardin. Carrafæ per quem introducta cauſa coram Illuſtriſſimo Domino Auditore Reuerendæ Cameræ, auditibus partibus in cõtradictorio Iudicio, tàm in iure, quam in facto ſi fuerat, vel nõ conclauiſta quondã, Dominus Sardinus tandem ſententia fuit lata per dictum Dominum Auditorem ad fauorem Domini Perroni per quam fuit declaratum Canonicatum fuiſſe reſeruatum, & notificata ſentẽtia dicto Domino Imperato cum omni qua decet reuerentia illum dimiſit, & q̃a dubitabatur an poterat redire ad ſuum Canonicatum propria authoritate, vel authoritate Reuerendiſſimi Domini Vicarij, ſtante, quod reperiebatur de eo prouiſus dictus Dominus *Sarrianus*, diſcuſſo articulo fuit dictum poſſe regredi ad ſuum Canonicatum, cum aſſociatione familiæ authoritate Reuerendiſſimi Domini Vicarij.

Et licet videbatur dicẽdũ p negatiua opinione, nempè q̃ dictus Imperatus à die notitię habitæ prouiſionis Apoſtolicæ tenebatur dimittere ſecundũ Canonicatum præbendatum tanquam reſeruatum à die motæ litis, nullo expecto litis exitu, iuxta authoritatẽ *Gloſ. in d. cap. ſi beneficia, de præbend. in ſexto*, cui inhærebat Sarrianus, & conſequenter, ſtante, quod proſequutus fuerat litẽ vſque ad ſententiam, nullatenus poterat redire ad primũ Canonicatum, prout pariter firmauit *Philipp. Franc. in d. cap. ſi beneficia, in ſexto, in fin.* aſſerens ad hoc, vt quis dicatur certus, vt nequeat redire ad primum beneficium non teneatur expectare ſententiam.

Attamen conſideratum fuit vnanimiter *Gloſam* hoc concludere in figuratione caſus *d. text.* in quo *textu*, nulla fit men-

mentio de exitu litis, ſed tantum de certioratione reſeruationis, de qua poſtquam fuerit factus, prouiſus ab ordinario tenebitur dimittere beneficiũ reſeruatũ, & ſic nulla fuit habita ratio opinionis *Gloſæ* tanquam figurans caſum non expreſſum in *textu*, ſed quia diſceptabatur in facto, ſi Sardinus fuerat, vel non conclauiſta, ac pariter de indultu ampliſſimo Eminentiſs. D. Card. Boncompagni, non poterat dictus Imperatus dici certior factus, cum iſta ignorantia proueniebat ex errore facti probabili, ſi erat conclauiſta, vel non, in quo caſu requiritur talis ſcientia reſeruationis, ſeù collationis, quæ careat omni dubitatione, ſecundum *Io: Andream in cap. per certum* 11. *quæſt.* 3. *& Fælin. in c. præterea, in princ. de teſt.* adeò vt requirãtur concludentes probationes, & dubitatione careat, cum tunc dicatur quid certum, *cap. certum*, 11. *q.* 3. *& cap de cætero*, 1. *q.* 1. *Io: Andr. & Fælin. vbi ſupra*; & ſic fuit diſtinctum, quod aut ignorantia reſeruationis prouenit ex errore facti probabili, vt quia verbi gratia Epiſcopus, vel prouiſus ab eo ignorabat defunctum, per quem vacabat beneficiũ fuiſſe officialem Papæ, aut familiarem, ſeù cõclauiſtam Cardinalis, vel quia Epiſcopus veriſimiliter exiſtimabatur Sedem Apoſtolicam vacare, quia ita pro certo exiſtimabatur, & tunc pœna, *d. textus in cap. ſi beneficia*, ceſſare debet, cum ignorãtia facti eos excuſet, *cap. ignorãtia, de reg. iur. in* 6. *Put. deciſ.* 361. *lib.* 2. *& Gonzalez ſuper reg.* 8. *Cancell. Gloſ.* 56. *à num.* 128. dicens, quod in his, & ſimilibus caſibus excuſabitur Epiſcopus, & prouiſus, nam ſemper ignorantia facti excuſat à culpa, & cõſequenter à pęna, *Mohedan. deciſ.* 4. *de tranſact.* prout in caſu noſtro; Aut verò ignorantia reſeruationis prouenit ex ignorantia iuris, aut regularum Cancellariæ, & tunc ignorantia non excuſat, videtur *Garz. de benefic. p.* 5. *cap.* 1. *num.* 752. quarè meritò, refert deciſum *Rota Romana apud Ludouiſ. deciſ.* 73. prouiſũ ab ordinario de beneficio reſeruato teneri ad reſtitutionẽ fructuum perceptorum ante motam litem, quãdo reſeruatio eſt notoria, & inſerta in corpore iuris.

Attendebatur pari modo, quod dictus prouiſus Apoſtolicus ſolam tãtum gratiam, & ſupplicationem obtinuerat, nec literas Apoſtolicas obtinuerat, prout conſiderauit *Io: Andr. & Fælin. locis cit.*

Inſurrexit poſt modum alia difficultas, an poterat dictus

Imperatus propria authoritate redire ad ſuum primum locum,& fuit pariter tentum,ex quo Canonicatus primus fuerat occupatus à Sarriano,fuiſſe neceſſariam authoritatem Reuerendiſſimi Domini Vicarij à quo fuit aſſociatus,iuxta diſtinctionẽ *Philippi Frãch. in cap.ſi beneficia, nu.*4. quem ſequitur *Menoch. ibidem num.*13. aſſerentes, quod aut primum beneficium non eſt per aliquem occupatum, & tunc prouiſus de ſecundo poterit redire ad primum propria authoritate, quaſi quod iuris fictione ab illo beneficio nõ videtur diuertiſſe, vel illud dimiſiſſe,ſed ciuiliter, ſeù animos ẽp detinebat poſſeſſionẽ. Si verò ſit per alterum occupatum, prout erat in caſu noſtro,& tunc nõ poterit redire propria authoritate, ſed Iudicis authoritate.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia vacantia ob hareſim ſunt Papæ reſeruata.*

2 *Beneficia iurispatronatus vacantia propter hareſim, an ſint reſeruata, & quando num.*3.

De beneficiorum reſeruatione ob hæreſim.

Super Bulla Pij V.

1 Continetur *in ſupradicta Bulla*, incip. *Cum ex Apoſtolatus* 27. *in ordine de anno* 1566. beneficia vacantia propter hæreſim eſſe Papæ reſeruata, vide *D. Ricc. collect. deciſ.* 1699.

2 Amplia etiam ſi beneficia eſſent iurispatronatus, ſi patronus non præſentent infra legitima tempora, & perſonas idoneas, vt habetur in d.bulla, idemque habetur *in Bulla Gregor. XIII. bonæ memoriæ in ordine* 68.

3 Quam ampliationem declara,quando beneficiatus eſſet hæreticus, quia ſi patronus eſſet hæreticus, beneficiũ efficeretur liberum *Simanc.de de Cathol. inſtit.cap.*9. *n.*96.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio beneficiorum reſeruatorum capienda eſt de manu Nuntij Apoſtolici. Amplia num.*2.

2 *Praxis capiendæ poſſeſsionis de manu Nuntij Apoſtolici.*

De beneficiorum reſeruatorum Sedi Apoſtolicæ poſſeſsione capienda de manu Nuntij Apoſtolico.

Super Bulla Pauli IV.

BVlla hæc incip. *cupientes de anno* 1560. *in ordine* 29. mādauit in Regno noſtro Neapolitano, beneficiorū reſeruatorū Sedi Apoſtolicę poſſeſſionē capiendam eſſe de manū Nūtij Apoſtolici in hac Ciuitate moram trahenti.

2 Vnde notabis, idem cenſeri debere de poſſeſſione capienda de omnibus beneficijs affectis, ſeù vacantibus in menſibus Papæ, vel reſignatis Romæ, cum ſint Papæ reſeruata,

3 & ideò currit praxis in tribunali Nuntiaturæ Apoſtolicæ, nam præſentantur ibi Bullæ, & per Illuſtriſſimum Dominum Nuncium ſcribuntur literæ ſubcollectori, ſeù Commiſſario Diœceſis, vbi ſitum eſt beneficium imperratum, vt relaxet prouiſionē prouiſo, vel ponat eundem in poſſeſſionē vigore prouiſionum ab eodē met tribunali expeditarum, quam praxim obſeruaui ego ipſe ipſe vti prouiſus à S. Sede Apoſtolica dè beneficio Sanctiſſimæ Natiuitatis iurispatronatus familiæ Auentinorum deuoluto in in terra Piſtitij.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſus de beneficio reſeruato poteſt expedire literas Apoſtolicas in forma breuis ſub* Anulo *Piſcatoris.*

2 *Literæ* Apoſt. *in forma breuis ſūt veræ literæ Apoſt. reijciunt exceptiones requirentes altiorem indaginem, & habent exequutionem paratam num.* 3.

4 P*raxis exequutionis Bullæ Gregorij XIII. pro prouiſionibus in forma breuis.*

5 *Literæ Apoſtolicæ in forma breuis iuſtificari debent, ita vt neglecta iuſtificatione exequutio dicitur ſpoliatiua, num.* 6.

7 *Poſſeſſoris citatio requiritur pro iuſtificandis literis in forma breuis.*

8 *Literæ Apoſtolicæ in forma breuis præſentātur exequutori, & quid agere debet, nu.* 9. 10. & 11.

12 *Vſus concedendi literas in forma breuis reſtringitur ad be-*

beneficia vacantia reſeruata.

13 *Bullæ Gregor. XIII. in concedendis literis in forma breuis, fundamentum eſt reſeruatio.*

14 *Prouiſi Apoſtolici præiudicijs præſeruatur in literis in forma breuis, amplia num. 15.*

16 *Reſeruatio ratione menſis ceſſat vacante Sede Apoſtolica.*

17 *Reſeruatio ceſſat ſtante indulto.*

18 *Breue Apoſtolicum poteſt præueniri per commiſſionem cauſæ in* Rota.

19 *Clauſ. ſine præiudicio exequutionis literarum, præſeruat facultatem exequendi nõ obſtante iudicio ordinario, amplia nu.* 20. *&* 21.

22 *Clauſ. prædicta intelligitur de literis expeditis, non expediendis.*

23 *Clauſ. mentionata non operatur facultatem apprehendendi poſſeſſionem ſine vitio ſpolij, niſi ſi extenſa verba lite pendente, & ſine vitio attentatorum, amplia num.* 24.

De beneficiorum reſeruatorum prouiſione in forma breuis.

Super Bulla Gregorij XIII.

1 INcipit *hæc Bulla ad* Romani *Pontificis prouidentiam de anno* 1574. per quam Sanctiſſimus Pontifex, quando prouidet de beneficio vacante, tanquam reſeruato indulget, vt poſſit expedire literas Apoſtolicas in forma breuis ſub Anulo Piſcatoris ad effectum acquirẽdi poſſeſſionem cum minori, quam fieri poſſit, & temporis, & pecuniarum iactura.

2 Ampliatur primò, vt huiuſmodi forma procedendi ad exequutionem literarum in forma breuis ſit, vti aliæ, quæ expediuntur ſub plumbo, & dicantur verè, & propriè literæ Apoſtolicæ, vt latè per *Gomeſ. in tract. de breu. num.* 5. Vnde per ſolum ſecretarium conſueuerunt expediri ſuperimpoſito ſigillo Annuli Piſcatoris, *Staphil. de reſcri. in form. breu. nu.* 3. *&* 4. reijciunt omnes exceptiones requirentes

3 altiorem indaginem *D. Coccin.*

bona

*bona mem. deciſ.*225.*n.*3. *&* 4. habent exequutionem paratam, cum cenſeantur proceſſiſſe ex quadam plenitudine poteſtatis, ac ſi eſſent expeditæ per Cameram :

4 Sed in praxi, & vſu antiquato, ſi adhuc literæ principales nõ ſint expeditæ ſub plumbo, & prouiſus velit frui hoc maximo commodo, debet deferre ſupplicationem regiſtratã ad Secretarium, qui aduertẽs ex eius lectura gratiam eſſe factam tãquam de reſeruato, conficit minutã pro qualitate expreſſæ reſeruationis, & iuxtã illam iubet expediri literas in forma breuis de capienda poſſeſſionem nomine Cameræ Apoſtolicæ ſub decreto decedendo eandem poſſeſſionẽ ipſi prouiſo, vbi literas expedierit; Si verò prouiſus expedierit literas, & dubitat ſibi moram fieri in iuſtificatione narratorum dantur ei literæ ſub alia diſpoſitiua, vt immediatè tradatur poſſeſſio ipſi prouiſo, vnde tales literę exhibentur exequutori deputato, qui de alio quærere non tenetur, nec debet, quam de forma extrinſeca, an ſint ſigillatæ conſueto ſigillo Apoſtolico, & reſpectu intrinſecæ, ſub qua verborum forma conceptæ ſint, & illæ reputarentur authenticæ, & originales, nec audiretur, qui aſſereret eas diſcrepare à minuta, *Put. dec.*279.*lib.*2.

5 Quæ quidẽ forma cõſueta, & ordinaria, ſub qua ſolẽt expediri dictæ literæ non remittũt onus cauſæ iuſtificationis, ſuper qua fundatur ſubiectæ reſeruationis intentio, ita ꝙ, vt reddatur certa ex plenis, integris, & releuãtibus ꝓbatinibus demõſtrari debet non obſtante clauſula *breuiter, & breuiter, & ſummariè, &c.* vt per *Gonzal. ſuper reg. Cancell. in* §.7. *proœm. ex num.*216. *& Gloſ.*9. *in annot. num.*257. *et in Gloſſ.*11. *num.*98. ita refert deciſum *Caualer. deciſ.*597. *n.*2. *& additio ad Ludo. dec.*53. *n.*3.

6 Adeò quod neglecta huiuſmodi iuſtificatione, exequutio reputetur ſpoliatiua, nec quidquam operetur clauſula facultatis nanciſcendi poſſeſſionem ſine vitio ſpolij, vt ait *Rota deciſum in Vicen. beneficij S. Martini* 21. *Februarij* 1600. *coram Pamphilio, D. Ciccin. b.m. dec.* 225. *num.*8. qui *num.* 7. adducit frequentem vſum ſignaturæ reſcribendi in huiuſmodi materia, quia ſi aduertat reſeruationem eſſe turbidã, cauſam grauaminis, aut ſimpliciter in Rota committit, aut reſcribit cum clauſula arbitrio Rotæ, per quam ſuſpenditur exequutio

7 Et ad hunc effectum citatio poſſeſſoris requiritur, iuxtà

te-

terminos *tex.in cap. licet Epiſcopus de præbēd in ſexto*, aliàs totus proceſſus eſſet nullus, neque impediretur manutentio poſſeſſori quantumcunq; intruſo, niſi ſe habuiſſet pro ſpoliato, vt benè aduertit *Seraphin.deciſ.*141.

8 Vnde pro obſeruando ordine, ſcias, quod dictæ literæ originales primò præſentātur exequutori, cum aliàs nullam haberet iuriſdictionem, *vulg. text.l.ſancimus,C.de diuerſ.reſcript. Ferrett. conſ.*75. *num* 4. *Rota deciſ.*69.*n.*1.*par.*1.*diuerſ. & in deciſ.*143.*num.*2. *par.* 1. *in recent.*

9 Secundò præmiſſa citatione per contradictas contra omnes ſua intereſſe prætendentes ſummariè recipiuntur ꝓbationes ſuꝑ verificatione clauſulæ *Cōſtito,&c.*qua confecta, decernitur duplex ꝓuiſio extra Curiam ſub vna ſolum expeditione cū inſertione literarum ipſius breuis. Altera qua exequutor (qui ordinariè eſt A.C.) ſub enūciatiua, quod coram ipſo iā prius fuerit verificata dicta clauſula ſubdelegat alios exequutores in partibus, quibus præcipit, vt prouiſum, vel commiſſariū eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ (pro diuerſitate formæ, de qua ſupradictum eſt in poſſeſſionem immittant, expulſis, & eiectis omnibus intruſis, præter quam ſi ſint prouiſi à Papa. Altera verò, vt ijdem moneant ab intruſione, & occupatione, aliàs compareant intra certum tempus coram ipſo A.C. ad videndum declarari ſe incidiſſe in cenſuras, & pœnas huiuſmodi, & hoc cum ratione, nam ſi poſſeſſio ſit vacans, prouiſus, vel commiſſarius immittitur in poſſeſſionē, & compelluntur ij ad quos ꝑtinet de fructibus reſpondere, prout præcisè mādatur? Si verò ſit occupata in vim poſterioris ꝓuiſionis, nihil aliud fit per ſub exequutores, quam monere intruſos, qui ſi compareant, & ſpontè cedāt poſſeſſioni, proceditur ad immiſſionem in vim prioris prouiſionis, vt fuit, iudicatum, *in vna Tuden. Parochialis Sāctæ Chriſtinæ* 4.*Nouembris* 1592. *coram Pamphilio* teſte *Garz. de benefic.par.*6.*cap.*3. *num.*44. ſin minus nihil deinceps attētant, ſed relaxantur literę per A. C. decretæ in vim ſimplicis citationis. Vnde ſi ad traditionem poſſeſſionis procederetur, immiſſio non excuſaretur ab attentato *Garz. d. c.*41. *Lancell.de attent.par.*2.*in præfat.cap.*4.*num.*47. & tam per viam attentati, quàm manutentionis ſubueniretur intruſo non obſtantè deductione reſeruationis, & ſic iudicauit *Rota in Reginen. beneficij*, 16.

Fe-

Februarij 1596. *coram Litta.*

10 Relaxata citatione, ſi poſſeſſor monitus compareat, ſeruatis ſeruandis, ideſt cõ citato in quocunque actu, ſin ſecus, eodem citato per contradictas, proceditur ad iuſtificationem clauſulæ *Conſtito, &c.* per veras, & concludẽtes probationes, & hæc eſt differentia circa hunc articulum iuſtificationis, nam cum obijcitur defectus illius, tunc omninò exigitur plena probatio, etiam in caſu, in quo non eſt contradictor, vt *Rota* reſpondidit *in vna* Abulen. *beneficij*, 26. *Iulij* 1609. *coram Penia.*

Attamen maxima eſt differentia inter caſum, quo opponitur ex parte poſſeſſoris, qui debuit citari ad effectum, vt ſibi decernatur immiſſio, & caſum, qui obijcitur per ſimplicem contradictorem ſine poſſeſſione, qualemcumque oſtendat titulum, ad effectum, vt ipſi puiſo Apoſtolico adepto poſſeſſionem in vim breuis detur manutentio, nam in primo caſu exceptio reputatur legitima, & in ſecundò reputatur illegitima, cum reſpectu non poſſidentis, non diſceptetur de iuſtitia poſſeſſionis *l.* 2 *ff. vti poſſid.* ſufficit enim locum poſſeſſoris tenere, vt manuteneatur *l. actilius regulus, ff de donat.* & ita iudicauit *Rota in vna Neap. beneficij*, 5. *Iunij* 1628. *coram Eminentiſſ. Card. Virili.*

11 Nec prætermittẽda eſt regiſtratio ipſarum literarum originalium in actis, aut per reproductionem monitorij, in quo illæ fuerunt inſertæ, aut per ſimplicem productionem earundem, parte citata ad dicendum contra iura in forma, vt inde iuriſdictio firmetur, nec enim dicitur ſatiſfactum menti iuris expetentis productionem reſcripti originalis, niſi per inſinuationem, vt in *d. tex. in l. ſancimus*, C. *de reſcrip.* adeò, vt ſi omitteretur hic actus ſolemnis, non poſſet iuſtificari per teſtes *Bellam. deciſ.* 110. *num.* 15. *Rota in vna Tuden. beneficij de Roſal.* 11. *Iunii coram Corduba.*

12 Declaratur primò, diſpoſitio huius conſtitutionis vſum concedẽdi illas literas eſſe reſtrictum ad vacantia reſeruata per illa verba, *vt prouiſiones & gratiæ per eum de beneficiis pro tempore vacãtibus & ſuæ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni, & ordinationi reſeruatis*, nam illa particula *ac* copulat ea duo *vacantibus, & reſeruatis* adiecta cum ſubſtantiuo *beneficiis, Luc. de Pen. in l* 1. *n.* 2. C. *de patr. lib* 11. cum alijs per *Cened ſing.* 16. *nu.* 1. & ſic exigitur concurſus vtriuſq; *Caſt. conſ.* 211. *ſub nu.* 1. *lib.* 2. *doct.*

nocb. conſ. 247. *nu.* 14. *& conſ.* 440. *num.* 14.

13 Et proindè vſus eſt reſtrictus ad prouiſiones factas de beneficijs reſeruatis, adeò, vt fundamentum iſtius modi cõceſſionis, non ſit aliud, quàm reſeruatio, vel affectio *Ludou. deciſ.* 53. *num.* 1. & ita iudicauit *Rota in Vicen. beneficij S. Martini* 21. *Februarij* 1600. *coram Pamphilio, vt apud Marcheſ. de commiſſ. tom.* 1. *pag.* 345 *num.* 2. *& in Toletana Cappellaniæ* 30. *Octobris* 1602. *coram Litta*, vt apud eundem *Marcheſ. pag.* 348. *num.* 3. *& in Placentina beneficiorum* 2. *Martii coram Millino teſte eodem Marcheſ. pag.* 353. *num* 2. ea nempè ratione, quia ſuppoſita reſeruatione, non poteſt conſiderari præiudicium alicuius inferioris collatoris, cũ hoc caſu ſint ligatæ manus *cap.* 2. *de præbēd. in ſexto*. Nec pariter eſt conſiderabile ius cuiuſcunque intruſi de facto in poſſeſſionem beneficij, quia, aut eſt intruſus propria authoritate, vel etiã cum titulo habito ab inferiore, & certum eſt reſeruationẽ, ſaltem vi decreti irritantis inficere quemcunq; titulum, vt habetur per *Lotter. in tract. de re benefic. lib.* 2. *q.* 26. *num.* 1. vnde meritò in huiuſmodi literis ſolet apponi decretum poteſtatis apprehendi poſſeſſionem ſine vitio ſpolij, iuxta formam traditam apud *Garz. de benefic. par.* 3. *cap.* 3. *ſub nu.* 3. quia cum iam ſupponatur intruſum fuiſſe ſpoliatũ authoritate Iudicis, nulli dubium eſt, quin ei audientia denegari debet, & conſequenter per illum nullum remedium reſtitutorium inſtitui poteſt, *Gloſ. in cap.* 1. *verb. audientia, diſtinct.* 23.

13 Declaratur ſecundò, vt præiudicium prouiſi authoritate Papæ ſolitum ſit conſeruari in eiuſdem literis, licet in concipienda forma huius præſeruationis diuerſus appareat ſtylus, nam aliquando ita legitur *amotis inde, & expulſis quibuſcumque detentoribus, & intruſis, non tamen à nobis prouiſis*, quæ verba ſtant perſonaliſſima demonſtratiuæ ad perſonam ipſius Papę loquentis *Bald. conſ.* 304. *num* 1. *lib.* 5. *Natta conſ.* 163. *num.* 8.

15 Vnde ſub hac exceptione includitur, etiam prouiſus ab anteceſſore Papæ, vt decidit *Rota in vna Aquilana Decanatus* 6. *Decembris* 1586. *coram Blanchetto, vt apud Marcheſ. de commiſſ. tom.* 1. *pag.* 429. & ad tollendam omnem dubitationem addẽda erit illa clauſ. *non tamen à nobis metipſis*, vt aduertit *Garz. par.* 1. *cap.* 1. *num.* 653.

Declaratur tertiò, vt in hac clauſula concipienda obſeruanda

uanda

Digitized by Google

manda erit poſſibilitas iuſtæ poſſeſſionis alterius ex ceſſatione ſuppoſitæ reſeruationis, vt data hac poſſibilitate præſeruetur ꝓuiſi ab ordinario, puta ſi Papa prouiderit tãquã
16 de reſeruato ratione menſis inchoato in vita ſui prædeceſſoris, nam vacante Sede Apoſtolica, ſi contingat vacatio alicuius beneficij in menſe alioqui reſeruato, certum eſt ordinarium illud poſſe cõferre, cum iam tunc ceſſet omne impedimentum *Gonzalez ſuper reg. Cancell. §. proœm. n. 1. & in Gloſ. 12. nu. 9. & Gloſ. 40. num 3.*

17 Idemque erit dicendum, cũ Papa prouideat de beneficio vacante in aliqua Diœceſi, cuius Epiſcopus habet indultũ de conferendo, etiam in menſibus reſeruatis, quia daretur inſtantia præiudicij legitimi poſſeſſoris, ideſt prouiſi ab indultario, per quẽ poſſet præueniri, vt conſiderauit *Rota in Toletana beneficiorum, 5. Aprilis 1593. coram Orano apud eundem Marcheſ. tom. 1. pag. 381. nu. 1.*

18 Declaratur quartò, vt non ſit præcluſa via eiſdem, vtcũque intruſis præuenientibus expeditionem literarum in forma breuis, iuxtà terminos huius conſtitutionis, quando exiſtimant ſe eſſe legitimos contradictores pro impediẽda exequutione, faciendo cõmittere cauſam in Rota ſuper iactationibus, quod nullum, vel modicum præiudicium aſſertur ipſi prouiſo, nam de facili Signatura dat commiſſionem, cum clauſula tamen præſeruatiua exequutionis literarum in forma breuis, nã ſi breue iam eſt expeditũ, erit præſeruata exequutio illius coram exequutore, cui eſt directum, ad hũc enim effectũ eſt inuentus vſus dictæ clauſulæ *Cæſar. de Graſſ. deciſ. 14. num. 9. de prab.* ne in præiudi-
19 cium ipſius prouiſi Apoſtolici alteretur poteſtas exequutoris ſibi data, ſed per eam præſeruetur iudiciũ exequutiuum coram tali exequutore, nõ obſtãte iudicio ordinario, *Seraphin deciſ. 147. nu. 1.* etiam inhibitione emanata vigore commiſſionis, *Cæſar. de Graſſ. dec. 3. de ſent. & re iudic.* cum enim Rota non inhibeat, niſi iuxta formam commiſſionis, & in commiſſione poteſtas inhibendi ſit modificata per dictam clauſulam, vtique inhibitio non afficit poteſtatem exequendi, *Seraphin. dec. 1003. num. 2.*

20 Ampliatur hæc quarta declaratio, etiam ſi clauſula eſſet modificata per verba, *quatenus exequutioni locus ſit*, nam cognitio hæc, an ſit locus, vel nõ exequutioni, non pertinet ad

Digitized by Google

ad eum, cui eſt directè commiſſa, niſi poſtquā exequutor fuerit functus officio ſuo, *Marcheſ pag. 964. tom. 1.* referens deciſum *per Rotam in Oritana Parochialis, 12. Decēbris 1597. coram Peregrino.*

21 Ampliatur etiam, vt neque diſtinguatur inter formam hāc *ſine præiudicio exequutionis literarum*, & hāc *ſine præiudicio literarum*, diuerſitas.n. iſta reſpicit vſum Signaturæ, quæ vtitur priori forma, dum ex narratis in commiſſione colligit iam fuiſſe exequutionem non decretam, imò nec tentatam, ſed nihil remittit de efficacia, & virtute in præſeruanda ſemper facultate exequendi non obſtante quacūq; inhibitione, vt optimè obſeruauit bonę memoriæ *Coccinus deciſ. 144. nu. 8.*

22 Declaratur quintò, vt ceſſet tale præiudicium, ſi literæ adhuc non ſint expeditæ, neque tūc vis iſtius clauſulæ præſeruatiuæ poteſt trahi ad futuras lites, quæ adhuc non ſunt in rerum natura, *Rota in vna Valiſoletana Scholaſtriæ*, 5. *Iunij 1599. coram Lancellotto*, ea ratione, quia in reſcriptis ad lites, hoc iure vtimur, ne oratio in determinata extendatur ad futura, *cap. fin de reſcript.* exigitur enim ad hunc effectum, nedū narratio litis, ſed proceſſus, & quod Princeps, cui ſoli hæc facultas eſt reſeruata, decernat id ex certa ſcientia, ob iuris reſiſtentiam *Bellam. dec. 46. Couarr. practic. q. cap. 9. nu. 5.*

23 Declaratur ſextò, vt clauſula, de qua ſupra dictum eſt, nō operetur facultatem apprehendēdi poſſeſſionem ſine vitio ſpolij, niſi ſit extenſa, per hęc verba, *etiam lite pēdente, & ſine vitio attentatorum*, vt declarat *Verallus deciſ. 70. & 71. par. 1. & deciſ. 180. p. 3.* & hoc ad effectum non ledēdi ius tertij, hinc euenit, quod ſi prouiſus præſentaſſet literas coram exequutore, qui pronunciaſſet illas non eſſe exequibiles, non liceret huic prouiſo Apoſtolico expedire literas in forma breuis, nec eas in aliquo ſibi ſuffragari, niſi feciſſet mētionem expreſſam litis, & ſententiæ prædictæ, vt fuit deciſum *in vna Nouaren. Canonicatus 12. Febr. 1593. coram Pāphilio, vt apud Marcheſ. pag. 451. num. 1. tom. 1.*

24 Ampliatur hęc ſexta declaratio, vt non ſolum procedat, quando talis conceſſio tenderet in præiudicium tertij, in cuius fauorem eſſet pronunciatum iuxtà dictam deciſionem Rotæ; ſed etiam ſi afferret præiudicium ipſius Eccleſię, putà, quia nullo certo contradictore exiſtente, exequutor tamen pronunciaſſet lite-

ras

ras non eſſe exequibiles, tanquam obreptias, vel ſubreptitias, videntes enim poſtea alij eundem ſubreptorem, vel obreptorem, non purgato eo vitio, fieri compotem ſui voti, & quodãmodo gloriari de propria malitia contra decretum Iudicis; ſcrupuloſo corde cõmouerentur, quod ſolum ſufficit, vt non videatur veriſimile, ſi hoc ſciuiſſet Papam conconceſſurum literas in forma breuis, *vt ex cap. 1. 16. q. 7. colligit* Cardin. *conſ. 96. ſub num.* 4.

SVMMARIVM.

1 *Reſignationes, vel permutationes beneficiorum prohibětur fieri abſque licentia ordinariorum.*

2 *Reſignationes factæ ante Bullam* Pij *V. non capta poſſeſſione, non tenent abſque licētia ordinarij.*

3 *Permutatio beneficiorum admittitur ab ordinario ſi beneficium ſit pinguius altero.*

4 *Epiſcopi poſſunt ipſimet permutare eorum beneficia coram Metropolitano.*

5 *Ordinarij appellatione, quis ven t.*

6 *Permutatio beneficij vniti, nõ datur.*

7 *Permutatio beneficiorum triangularis, non datur.*

8 *Permutare nequit diſpẽſatus ad beneficium obtinendum.*

9 *Permutari non poteſt in manibus ordinarij beneficium reſeruatum.*

10 *Permutari non poteſt beneficium cum impoſitione penſionis.*

11 *Permutatio beneficiorum fieri debet liberè, purè, & abſq; conditione.*

12 *Permutatio beneficiorum fieri non debet cum pacto vt vnus ſolum ſoluat expenſas bullarum.*

13 *Permutatio beneficiorum requirit conſenſum illorum, ad quos collatio, ſiu præſentatio ſpectat.*

14 *Permutationis, Bullæ ſimul expediri debent.*

15 *Permutati beneficii, antequã poſſeſſio capiatur, publicationes fieri debent.*

De beneficiorum reſignatione, & permutatione.

Super Bulla Pij V.

1 HÆc bulla incip. *quanta Eccleſiæ in ordine* 58. *de anno* 1568. *in ſecundo capite*, prohibuit reſignationis, vel per-

permutationes beneficiorum fieri à beneficiatis abſque licentia ordinariorum, alias reſignatio nullius roboris erit.

2 Amplia primò, vltra cõgeſta per nos in prima parte, vt huiuſmodi conſtitutio reſpiciat, etiam reſignationes præteritas, quarum poſſeſſio capta non fuerat, ita *Rota Rom. apud Blanchett. deciſ.* 319. *n.* 1. *par.* 1.

3 Amplia ſecundò, vt conceſſum ſit ordinarijs admittere tales permutationes; etiam ſi alter beneficiũ ſit pinguiùs altero *Bonac. de Simon. q.* 4. *§.* 12. *nu.* 7. *in fin.* & ita cenſuit *S. Congreg. Epiſcop.* 24. *Maij* 1583.

4 Amplia ſecundò, vt ſi Epiſcopi voluerint permutare aliqua beneficia, quæ ipſi poſſiderint in ſua Diœceſi ex diſpenſatione Apoſtolica corã Metrapolitano id efficere poterunt, qui ad hoc inſtar proprij Epiſcopi habetur *Suar. de reſign. tom.* 1. *lib.* 4. *de Simon. cap.* 32. *&* *Fillus. tract.* 45. *c.* 7. *q.* 8. *num.* 20.

5 Amplia tertiò, vt appellatione ordinarij ad effectum noſtrę conſtit. veniat non ſolũ Epiſcopus, ſed etiam, qui habet iuriſdictionem Epiſcopalem, vel quaſi, quamuis dignitatem Epiſcopalem non habeat, quia hæc facultas competit ſuperiori ratione iuriſdictionis, non verò dignitatis, *Abb. in d. cap. quæſitum, num.* 4. *de renunc. Bonac. de Simon. q.* 4. *§.* 12. *nu.* 7. *Garz. de benefic. c.* 4. *num.* 70.

6 Limità primò, vt beneficiũ vnitum permutari nequeat, *Rot. in antiq. deciſ.* 160. *nu.* 18. refert *Borrell. in ſumm. deciſ. tit.* 24. *nu.* 45. *Biſign. dec.* 1. *per. permut.*

7 Limita ſecundò, vt beneficiorum permutatio non ſit permiſſa triãgularis, vel quadrangularis, ſed tantum inter duos *Verall. deciſ.* 325. *num.* 5. *lib.* 2.

8 Limita tertiò, vt diſpenſatus ſuper beneficio, non valeat illud permutare *Rota in nouis deciſ.* 339.

9 Limita quartò, vt beneficiũ reſeruatum non poſſit permutari in manibus ordinarij, *Rot. in nouis deciſ.* 23. *Lapus alleg.* 26. *Fulcon. tract. de reſeru. q.* 4. *effect.* 3. *Put. deciſ.* 262. *num.* 1. *lib.* 2.

10 Limita quintò, vt permutatio beneficij fiat, cum beneficio, & non cum penſione, ratio eſt, quia Epiſcopus non poteſt facultatem ſibi in iure præſcriptam excedere: In iure autem permiſſum eſt Epiſcopo, ſolo, vt approbet, & dimittat permutationes beneficiorum, & cum verſamur in materia potius odioſa, quam fauorabili, vtpotè contra diſpo-

ſpoſitionem antiquorum canonum generaliter prohibentium quamlibet pactionem in beneficijs, non eſt facienda extenſio à permutatione beneficiorum ad permutationẽ penſionũ, vt optimè reſoluit *Bonacin. d. §. 12. num. 8.*

11 Limita ſextò, vt permutatio huiuſmodi purè fiat, nam ſi cũ aliquo onere facta ꝓponatur ob Epiſcopo, vel ab alio inferiore Papa, approbari, & admitti non poteſt docẽt *Suar. d. lib. 4. cap. 33. num. 4 Bonacin. d. §. 12. ſub num. 8. vbi num. 9.* reſoluit non poſſe priuata authoritate, vel etiam Epiſcopi permutari beneficium cum penſione temporali, aut commẽda militari, vel alia re temporali, alioquin committeretur ſimonia.

12 Vnde colligitur non poſſe coram Epiſcopo fieri permutationem cum pacto, vt vnus ſoluat omnes expenſas, vel expediat ſuis ſumptibus Bullas ad vtrumque pertinentes, quia nõ eſt pura permutatio, licet coram Papa fieri ſoleat, vbi id eſt exprimitur, & ipſe conſentiat *Apor. inſtit. moral. par. 3. lib. 12. quaeſt. 4. Suarez d. cap. 34. in fin.*

13 Limita ſeptimò, vt in ꝑmutatione requiratur cõſẽſus illorũ quorũ collatio, electio ſeũ præſentatio intereſt, quamuis Epiſcopus totum debeat expedire, *Garz. num. 72. Bonac. num. 3. verſ. verum tamen, Monet. de commut. vlt. volunt. cap. 10. nu. 369. Gratian. diſcep. forenſ. cap. 835.*

14 Limita octauò, vt literæ, ſeũ bullæ permutationis ſimul expediri debeant, *Rota deciſ. 7. de conſuet. in antiqu. Vgolin. de offic & poteſt. Epiſcop. cap. 50. §. 20 num. 3. verſ. tertio.*

15 Limita nonò, vt antequam poſſeſſio capiatur, fieri debeat publicatio de hac permutatione, iuxtà formam *Conſtit. Gregor. XIII.* incip. *humano vix iudicio*, de qua ſuperius *in tit. de benefic. reſign. public.*

SVMMARIVM.

1 *Forma faciendarum publicationum remiſſiuè.*
2 *Bublicationes, an requirantur in reſignatione hoſpitalis.*
3 *Publicationes requiruntur in beneficijs conferendis in forma dignum.*
4 *Publicationum defectus annullat reſignationes factas.*
5 *Publicationes ſunt facienda à minoribus annorum.*
6 *Publicationes ſunt faciendæ, etiam ſi Papa decedat.*
7 *Publicationum tempus poteſt prorogari à Pontifice, et quæ requiruntur nu. 8. & prorogationis forma, nu. 9.*

10 Pu-

Digitized by Google

10. *Publicationes in quo loco fieri debent.*
11. *Publicationum forma.*
12. *Publicationes quomodo fieri debent.*
13. *Publicationes dicuntur ritè factæ, quando ſcriptura authentica exhibetur.*

De beneficiorum reſignatorum publicatione.

Super Bulla Pij Quinti, & Super Bulla Gregorij XIII.

1 Conſtitutio *Pij* V. incip. *Sanctiſſimus de anno* 1568. in totum fuit abrogata *per Conſt. Gregorij bonæ memoriæ; XIII.* incip. *humano vix Iudicio,* inquit *Mariſcot. var re. ſolut. lib.* 1. *cap.* 12. & per eam datur norma faciendarum publicationum pro beneficijs reſignatis, vt diximus plenè in prima parte.

2 Amplia primò, vt intrent termini huius conſtit. in reſignationibus hoſpitalium laicalium, niſi hoſpitale daretur in titulum, vt diximus in parma parte *in hoc tit. num.*8. vbi allego *deciſ. Rota* 665. *par.* 4 *&* 668.

Quidquid autem ſit eadem *Rota in deciſ.* 669. *par.* 4. reijcit dictam diſtinctionem, & rationem diuerſitatis aſſignat, ex quo *prima deciſ.* 66. fundabatur *ſuper bulla Pij V.* quæ non erat amplis, & prægnantibus verbis concepta, nam ſimpliciter loquitur, ſed Bulla Gregorij comprehendit non ſolum beneficia, ſed etiam officia, & dignates, & ſub nomine officij venit etiam hoſpitale, ſiuè fuerit datum in titulũ, ſiuè in regimen in caſu reſignationis faciendam eſſe publicationem in vtroq; caſu decidit.

3 Amplia ſecundò, vt reſignationis beneficiorum publicatio requiratur, in qbus fit collatio in forma dignũ, *Rota deciſ.* 287. *par.* 2. *diuerſ. Borrell. in ſum dec. tit.* 26. *nu.* 76.

4 Amplia tertiò, v reſignatio facta non ſequuta publicatione inualida, & nullius momẽti ſit, ita decidit *Rota deciſ.* 166. *par.* 4. *apud Farinac.* ea nempè ratione, quia in mentione conſtit. eſt appoſitum decretum irritans, & habet oculos retro, ita vt operetur nullitatem vſque ab ipſo initio, & proindè ius eſſe abdicatum à reſignante eadem *Rota deciſ.* 661. *&* 664. *par.* 4. *ex Mohed. dec.* 327. *Put. dec.* 418. *Caſſad. dec.* 12. *ſuper reg. de public. Sarnen. reg. de ann. q.* 5. *eadem*

Rota

*Rota deciſ.*149.*par.*2.*diuerſ.*

5 Amplia quarto, vt publicatio ſit facienda etiam à minore 24. annorum, cum quo diſpenſatum fuiſſet per Summũ Pontificem ad huiuſmodi beneficia reſignata obtinenda, quia licet in minore ceſſet ratio fraudis per dictam Conſt. conſideratæ, vigent etiam aliæ rationes æquæ principales, propter quas requiritur publicatio, de quibus per *Pariſ. de reſignat. lib.*22.*q.*1. etiam præſuppoſita ignorãtia ipſius minoris ex communi omniũ ſententia, vt *per Pariſ. lib.* 11. *q.*4.*num.*62.

6 Amplia quintò, etiam ſi Papa in cuius manibus fuit facta renunciatio, moriretur iuxtà illud tempus datum ad publicandum, nam renunciatio habuit effectum tunc temporis, quo Papa viuebat, per cuius obitum non poteſt tolli, cum ſit iam collatus, *idem* Pariſ. *loc. cit. q.*2.*nu.*32.

7 Declaratur primò, quoties tempus fuiſſet prorogatum à Summo Pontifice, vt diximus *in prima parte in hoc tit. n.*20. & ideò quoties fuiſſet prorogatum tẽpus à S. Põtifice, vel reſtitutio cõcederetur aduerſus lapsũ tẽporis prefati, ſcilicet tribus concurrentibus.

8 Primùm, vt ſi allegetur reſignantem adhuc viuere, hoc iuſtificetur, ſi ſuper hoc fundatur ipſa reſtitutio. Secundum, vt poſtea fiat publicatio infra illud tempus in prorogatione conceſſum. Tertium, vt iſta prorogatio non operetur, ſi medio tempore eſſet alteri acquiſitum per collationem factam ab eodem Sũmo Pontifice; ideò quæ opponi ſolet clauſula præſeruatiua iuris tertij, hoc modo, *& dummodò tempore datæ præſentium non ſit alicui ob lapſum tempus, huiuſmodi in dicto beneficio ſpecialiter ius quaſitum, & dicta publicatio intra quatuor mẽſes proximos fiat,* & cum expreſſione, quod orator ex dicto beneficio nullos fructus percepit, *Pariſ. lib.* 11.*quæſt.*7. *à num.*69. *vide infra num.*45.

9 Quæ prima prorogatio datur ad quatuor menſes, & formatur ſupplicatio, iuxtà ſequentem tenorem.

Beatiſſime Pater aliàs beneficio ſimplici vacanti in Eccleſia N. per liberam reſignationẽ N. de illo, quod obtinebat in manibus S V. ſpontè factam, & admiſſam deuoto S. V. Oratori N. Apoſtolica authoritate prouideri mandatum fuit. Cum autẽ Pater *Sanctæ dictus Orator iuſtis ex cauſis prædictam reſignationẽ huiuſmodi, iuxtà formam* Conſtit. *Greg.* XIII. *prædeceſſoris veſtri de publicãdis ſimilibus reſignationibus, æditam infra tempus in ea præ-*

fixum publicari facere non ſperet. Supplicat igitur S.V. Orator præfatus, quatenus ſibi ſpecialem gratiam faciens nouem menſes ſibi à conſtitutione præfixos infra, quos adhuc exiſtit ad alios quatuor menſes à fine præfatorum nouem menſium computandos, quibus durantibus reſignationibus huiuſmodi publicare, & omnia alia iuxta præfatam conſtit. quomodolibet tenetur facere, & adimplere licitè, & liberè valeat, authoritate Apoſtolica prorogare, extendere, & ampliare dignetur de gratia ſpeciali, non obſtantibus præfata, aliiſq; conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcunq; cum clauſulis opportunis, &c.

Alia prorogatio datur itẽ ad tres menſes, alia ad duos, &c. ſed iſtæ progationes cẽſetur factæ cum eiſdem qualitatibus, & conditionibus, quibus actus fuit celebratus, pro eo verò, qui obtinuit prorogationem, & petit aliam, dari ſolet infraſcripta clauſula.

Et cum decreto quod orator reſignationẽ præfatã publicare, & alia in dicta conſtit. cõtenta adimpleri omninò teneatur intra tres menſes proximos, alias præſens gratia nulla ſit eo ipſo, & dummodo ob lapſum dictorũ menſium prorogatorum non ſit hactenus alicui in dicta Eccleſia ſpecialiter ius quæſitum.

10 Declaratur ſecundò, vt publicatio facienda ſit in Eccleſia beneficij reſignati, vel in Cathedrali Eccleſia, vel Metropolitanæ, aut alia ſuperiori, cui beneficium reſignatum ſubeſſe, vbi frequens populus ad miſſarum ſolemnia conueniret, ſiuè diebus feſtis, ſiue nõ exhibitis literis Apoſtolicis, vel earum tranſumpto authẽtico, & declaratione qualitatis beneficij nominis, & cognominis reſignantis, ac illius in cuius fauorem gratia facta eſt, ita vt veriſimiliter hæc omnia poſſint peruenire ad notitiã omnium, ſic dicendo.

11 *Notum ſit oĩbus quatenus N. reſignauit in manibus S. Sãctitatis beneficiũ ſimplex Eccleſiæ T. huius Ciuitatis, ſeù beneficiũ curatum Eccleſiæ loc. M. vt cõſtat ex bullis, ſeù literis Apoſtolicis, ac tranſumpto authentico quas in manu habeo.*

12 Nec opus eſt literas, ſeù Bullas, ſiuè earum datam legere, *Pariſ. d q.6. nu.4. Garz. de beneſic. cap 3. num.*290. ſed debet talis publicatio fieri debet intelligibili, & alta voce; nec in choro tantum, ſed intus ipſam Eccleſiam coram Canonicis, & Presbyteris, *idem Pariſ. num.* 8.

13 Declaratur tertiò, vt publicatio dicatur ritè facta, quando authentica ſcriptura exhibetur, licet non legatur

Rota

Rota deciſ.282.par.2. diuerſ., vbi etiam habes quid requirat noſtra conſtitutio.

SVMMARIVM.

1 *Bulla Pij V. pœnam ſtatuens blaſphemantibus.*
2 *Blaſphemia dicitur* io diſgratio Dio di queſto, che mi fà.
3 *Blaſphemia eſt appellare*, Deum ribaldum.
4 *Blaſphemia eſt proferre verba turpia in Deum, Virginẽ Mariam, vel Sanctos.*
5 *Blaſphemia crimen, an excuſetur ab ira.*
6 *Blaſphemia eſt dicere*, al diſpetto di Dio.
7 *Blaſphemia an ſit dicere* poſſa renegar Dio mal'anno habbia Dio, ſe ci veneſſe la noſtra Donna l'ammazzaria.
8 *Blaſpemia, an committatur ab ebrio.*
9 *Blaſphemia iterata ex interuallo, & interpellatè diuerſis verbis, an puniatur vnica pœna.*
10 *Blaſphemia non eſt dicere* mal'habbia non dico Dio.
11 *Blaſphemus incontinenti ſe corrigens, & oſtendens actus pœnitentiæ excuſatur.*

De Blaſphemia.

Super Bulla Pij V.

1 Super *Hac Bulla* incip. *cum primum, §. ad abolendum de anno* 1566. q̃ imponit pęnas blaſphemantibus Deum, Mariam Virginem, ac reliquos Sãctos, tam laicis, quàm clericis beneficiatis, & non beneficiatis, non nulla in prima parte reportauimus, & vide *Farinac. in prax. crim. p. 1. q. 20. per totam.*

2 Sed vltra reportata amplia primò, dictæ cõſtitutionis pęnas extendi ad proferentem verba illa, *Io diſgratio Dio di queſto, che mi fà* quia non ſunt verba hæc derogatoria articulis fidei, ſed ſimplex euomitio ingratitudinis, cum deberet exhibere gratiarum actionem, iuxtà illud *Apocal. cap. 7. Benedictio, & Claritas, &c.* Ita in terminis habetur apud *Opus Iudic. verb. blaſphemia in princip.* qui hos vocat merè blaſphemos, & de his loquitur *Canon extra de maledic. cap. 2.* qui quidem titulus diſtinguitur contra illum de hæret. & nec de ſimilibus debet inquiſitor intromittere ſe, ſed

eos relinquere ſuis iudicibus puniendos.

3 Ampliatur ſecundò, non euitare dictas pœnas ſi quis dixerit, & appellauerit Deum ribaldum, cum proferre verbum in Deum, vel Sanctos ſit blaſphemia, ſecundum *Hoſtienſ. d. cap 2. de maledict. n. 1.* & ſic dicere, quod Deus eum prohibere non poteſt *Syluest. in verb blaſphemia, quæſt. 2.*

4 Ampliatur tertiò, vt dicatur committere blaſphemiæ crimen, nō ſolum, qui contra Deum maledicit; ſed etiā qui cōtra eum verba turpia proferret, vt refert *Bertachin. in verb. blaſphemia, contra Bald. in conſ. 466. vol. 3.* conſulentis, quod communi vſu loquendi iſta ſunt potius verba ignominioſa, quam blaſphemia, & maledictio *per text. in l. quoties, §. ſi quis nomē, ff. de hered. inſtit.* & propterea non eſt obſeruanda illius opinio, cum ſit malus vſus, ita etiam affirmat *Socin. loc. cit nu. 32. & 33.*

5 Ampliatur quartò, incurrere pœnas huius cōſtit. blaſphemantes iratos, ita *D. Tho. 2. 2. quæſt. 158. artic. 7.* cum rarò quis deueniat ad blaſphemiā, niſi per iracundiam, & puniēdus veniret pœna blaſphemię, *Hoſt. in ſumm de maledic. §. 1. & §. fin.* Verùm ſi tanta eſſet ira, vt dementiam induceret, quod poteſt contingere, cum aliquis ſubitò ex aliqua paſſione in verba imaginaria prorumperet, quorum ſignificationē nō conſideraret, cum non ſit peccatum mortale, nō haberet locum pœna huius conſtitutionis *D. Thom. 2. 2. quæſt. 13. art. 2. ad 3. Caietan. in ſum. verb. blaſphemia, in fin.* & dicitur magnus dolor, & magna ira, ſi quis habuerit nūtium de morte, interfectione, condemnatione ad triremes proprij filij, vel quis perdiderit magnam litem, qui excuſaret illum à pœnis dictæ conſtitutionis *Bald. in cap. §. 1. de pac. Iud. firm. Roman. in pragm.* incip. *queſta fideliſſima Città, num.* 84. & in circa hanc ampliationem, vide *Farinac. crim. par. 1. q. 20. num.* 48.

8 Ampliatur quintò, vt dicatur blaſphemare is qui dixerit *al diſpetto di* Dio, *Gram. deciſ. 50. Felin. in proœm. n. 11. verſ. ad idem, Arnon ſing. 4.* vel ſi quis dixerit *al diſpetto di quel cornuto di Dio*, *Theſaur. quæſt. forenſ.* 78. vel dixerit *mal'ann' habbia Dio*, *Borrell. conſ* 43. *Maſcard. de probat. concluſ.* 194. & 195. *vbi nu. 9.* tradit ſi ſit blaſphemia dicere *ſe ci veneſſe la noſtra Donna l'ammazzaria*, *Theſaur. deciſ.* 241. *Catald. de ſindic. num.* 104. *cum ſeq. D. Ricc. collect.* 75.

7 Declaratur modo non dici blaſphemum, ſi quis diceret hoc

hoc modo, *poſſa renegar Dio*, ſi talia non ſunt, modo iuramentum contineat veritatē, nam talis non incurreret pœnas huius conſtitutionis, cum ſolum ſit modus iurandi irreuerenter.

8 Declaratur ſecundò, non procedere ſupradictas pœnas in ebrio, qui publicè blaſphemauerit Deum, vel Virginem Mariam, nam quamuis talis ebrietas procedat ex culpa ſua, quia ante ebrietatem aduertit ſe in ebrietate ſolitum blaſphemare, tūc licet peccet, quia videtur voluntariè blaſphemare, cum voluntariè ſe inebriauerit cū periculo præuiſo blaſphemādi, & ſic intelliguntur iura *in c. inebriarunt, & ſanè*, 15. *quæſt*. 1. vbi habetur ebrium delinquentem nō eſſe omninò liberum à culpa, & pœna, quod idem habetur *in l. reſpiciendum, §. delinquendum, ff. de pœnis*, vbi *Bart*. Tamen benignius agitur cum ipſo blaſphemāte, quàm continet *tex. in d. cap*. 2 *de maled vt* 2. *q*. 3. *cap. ſi quis iratus, & §. notandum, & C. de reb. cred. l*. 2. *Archid. in cap. quidergo*, 23. *quæſt*. 2. *Farin. loc. cit. num*. 50.

9 Declaratur tertiò, vt ſit puniendus vnica pœna, is, qui in ludo ex interuallo, & interpellatis diuerſis verbis blaſphemarit pluries Deum, vel Beatiſſimam Virginem, vt inquit *Cepoll. in conſ*. 77. aſſerēs, quod in foro exteriori eſt puniēdus pro vnica blaſphemia, ſi eſſet ſtatutū, quod pro qualibet vice, quod quis blaſphemauerit, ſoluat centum, & ratio eſt, quia non ſunt diuerſæ blaſphemię, ſi fuerint prolatæ ex interuallo, & interpellatis diuerſis vicibus in eodem ludo, quia ſolius temporis interuallum non inducit diuerſitatem, vel pluralitatem delicti, ſed diuerſi impetus; quare, ſi eodē impetu diuerſis temporibus tantum, cōtinuatis, cum temporis interuallo fuerint prolatę plures, & plures blaſphemiæ, vna tantum cenſetur ad hoc facit *text. notabilis in l. quod lex, §. fin. ff. de adulter*.

10 Declaratur quartò, euitare pœnas huius conſtit. conſuetum dicere *mal' babbia non dico Dio*, etiā publicè, ex peruerſa cōſuetudine, cum dicta verba non ſint computanda ad blaſphemiam, quia negatio in medio propoſitionis, negat, & non affirmat, & conſequēter non videtur includi ſub hac conſtitutione; etiam cōcurrentibus alijs requiſitis, quāuis grauiter iſte eſſet arguendus; cum non ſit ſine culpa talia proferēs contra Deū, vt iniurius.

11 Declaratur quintò, in blaſphe-

phemãte, qui ſtatim poſt blaſphemiam ſe correxerit dicẽdo *Dio me lo perdona* percutiẽdo pectus, vel os, aut quid ſimile, nã ex tali ſubtanea correctione euitaret pœnas blaſphemiæ cõtentas in hac cõſt. nam eſſet euidẽs argumentũ, quod lubrico linguæ blaſphemauerit, *arg. text. in l. famoſũ, circa mediũ, ff. ad l. Iul. Maieſt.* ita habetur *per Foller. in pragm. de cenſ. verb. Nicolaus Epiſcopus num. 65. Alexand. in in d. prag. de blaſphemant. nu.* 88. vbi etiam habetur, an ſit blaſphemia perfecta dicendo *mal'ann' babbia San San. Mar* non complendo nomen Sancti Marci.

SVMMARIVM.

1 *Canonica portio detrahitur ex relictis, & prouentibus obuenientibus Eccleſiæ, & Prælatis debetur.*

2 *Canonica portio duplex eſt.*

3 *Canonica portio debetur Epiſcopo ex omnibus legatis factis quibuſcumque Eccleſijs, ſeu pijs locis ſuæ Diœceſis ex decimis, & obuenientibus ex cauſa funeris, num. 4. & relictis pro anima, nu. 5*

6 *Canonica portio, ſiuè quarta funeralis debetur ex funeralibus ſequenti die in altera Eccleſia ab alia, in qua mortuus fuit ſepultus cum maiori numero Sacerdotum, & candelarum die precedẽtis.*

7 *Canonica portio non ſoluitur à regularibus, ex priuilegijs Apoſtolicis non derogatis, per S.C.T. num.* 8.

9 *Canonica portio, quæ debetur à conuentibus, ſolum ſoluitur de illis illatis cum corpore defuncti.*

10 *Canonica portio non debetur à Carmelitarum conuentibus à* 40. *annis ædificatis.*

11 *Canonica portio non debetur ab omnibus Monaſterijs ædificatis à* 40. *annis cum priuilegio.*

12 *Canonica portio non debetur à Conuentu S. Ludouici Ordinis Minimorum.*

13 *Canonica portio locari nequit.*

14 *Canonica portio non debetur ex interſlitiis, ſeù cœreis cõfraternitatum ſecularium aſſociantium funera.*

15 *Canonica portio non debetur Epiſcopo, non ſoluta ex conſuetudine.*

16 *Canonica portio quanto tempore præſcribatur.*

17 *Canonica portio quanta ſit, conſuetudine terminatur.*

18 *Canonica portio non debetur, ſi relinquatur loco exempto. Declara num.* 20.

19 *Epiſcopus non percipit iura Epiſcopalia in loco exempto*

21

21 *Eccleſiæ quando dicantur ſub-ie*ctæ *pleno iure.*

22 *Canonica portio non debetur ex legato relicto pauperibus, vel conſanguineis.*

23 *Canonica portio, an debeatur ex relictis Confraternitatibus, vel Hoſpitalibus, num. 24.*

25 *Canonica portio non debetur de iis, quæ pro ornamentis, cereis, fabrica Eccleſiæ relin-relinquuntur.*

26 *Canonica portio non debetur ex legato relicto piis operiribus, & exequutores illud diſtribuerint in ornamenta Eccleſiæ.*

27 *Canonica portio nõ debetur ex donatione facta inter viuos Eccleſiæ.*

28 *Canonica portio non debetur ex legato annuo dotis pauperum.*

De Canonica portione.

Super Bulla Greg. XIII. & Pauli V.

1 Canonica portio detrahitur ex relictis, & prouentibus obuenientibus Eccleſijs, & Prælatis debetur, *cap. 1. 10. q. 3. c. de his de teſtam.*

2 Quæ Canonica portio duplex eſt, vna quæ debetur Epiſcopo ab Eccleſijs ſuæ Diœceſis *d. cap. de his*, & alia, quæ debetur rectori, ſeù Parocho, & appellatur quarta Parochialis.

3 De Canonica portione Epiſcopali erit noſter ſermo, & iſta debetur Epiſcopo ex omnibus legatis, quæ fiunt quibuſcunque Eccleſijs, aut pijs locis ſuæ Diœceſis *d. c. de his.*

4 necnon ex decimis & ijs, quæ occaſione funeris obueniunt Eccleſijs, *cap. conquerente de offic. ordin.* vbi *Gloſ. verb. mortuariorum. gloſ. notab. in cap. cũ olim. de cenſ.* ac tãdem de omnibus, quæ pro anima relinquuntur, *cap. Pontifices, 12. q. 3. cap. requiſiſti, de teſtam. Leo. in Theſaur. infor. Eccleſ. par. 2. cap. 14. & D. Ricc. in prax. aur. reſol. 209.*

6 Ampliatur primò, vt iſta Canonica portio, ſiuè quarta funeralis debeatur ex funeralibus ſequenti die in altera Eccleſia ab alia, in qua mortuus ſepulturæ mandatus fuerat adhibito magno numero Religioſorum, & Presbyterorũ, candelarum, & intorſitiorum in maiore quantitate diei pręprecedentis, *S. Congr. Epiſcop. & Regul. ſub die 3. Auguſt.* 1641.

7 Declaratur primò, vt iſta Canonica portio non debeat

ſolui

Digitized by Google

ſolui à Regularibus propter multa priuilegia,de quibus p *Caſarub. in compendio verbo* Canonica portio ; maximè ex priuilegio *Nicolai V. & Sixti IV. Carmelitis cōceſſo. Mirād. in man.2.tom.q.48.artic.6. referens etiam deciſ.* Rotæ.

8 Nec huiuſmodi priuilegia abrogata ſunt per Cōc. Trid. niſi ſolum quoad ea Monaſteria,quæ ante annos 40 portiotionem Canonicam ſolita erāt perſoluere *Concil. Trid. ſeſſ.* 25 *cap.3. Mirand. vt ſupra.*

9 Imò conuentus,qui tenentur ſoluere Canonicam portionem, ſolum debent illam ſoluere de illis, quæ illata ſunt cum corpore defuncti, vt habetur *in Motu proprio Pij V.* incip. *& ſi Mendicantium de anno* 1567. qui non eſt reuocatus *per Gregor. XIII. in Bulla* incip. *In tanta negotiorum mole.*

Nam quamuis Pontifex iſte reuocarit, & ad terminos iuris communis redqxerit quæcunq; omnia conceſſerat ſuus prædeceſſor Pius V. contra formam Conc. Non tamen explicationes, & declarationes ab eodem factas circa dictum Conc. qualis eſt iſta, ita *Mirand.vt ſupra art.8.Peirin. tom.2.priuil.min.conſtit.7. Pij V.nu.3.*

10 Prout etiam P*aulus V.in Bulla* incip. *Decet Romanum Pontificem de anno* 1605. excepit ſpecialiter à ſolutione quartæ funeralium Cōuentus Carmelitarū à 40. annis ædificatos.

11 Quæ Bulla fuit extenſa per S.Congr. ad omnia Monaſteria ædificata à 40. annis citra cum priuilegio,vt infra.

Congregatio Cōcil.cēſuit, non comprehendi Monaſteria ædificata à 40.anuis citra,aut quæ in dies ædificantur,vel in futurum ædificabuntur, præſuppoſito , quod huiuſmodi Monaſteria ſint eius religionis, cui à Sede Apoſtolica indultum ſit, vt quartam funeralem non debeant ſoluere Epiſcopo, vide *Rodriq. tom.1. quæſt.reg.2.art.39.*

12 Et ad fauorem Conuentus S.Ludouici de Neap.Ordinis Minimorum extat alia *declaratio S Congreg.* quam refert noſter *Quarant. in ſum. verb. Priuilegia regularium.*& vide *Barboſ.de offic.Paroch. cap.*25. *num.*4.

13 Declaratur ſecundò, vt iſta Canonica portio, ſiuè quarta funeralis locari nō poſſit *Sac. Congreg. Epiſcop.et regul.in Cuſentina* 14.*Decembris* 1592.

14 Declaratur tertiò, vt nec debeatur ex interſſitijs , ſeù cereis cōfraternitatum ſecularium funera aſſociantium , *eadem S.Congreg.Epiſc.& Regul. in Firmana,* 5. *Martij* 1616.

1616. ſed vide infrà *num.* 24. & iuxtà hanc ſententiam conſuluit, cuidam confraternitati in facti cōtingētia V.I.D. Dñs Io: Vincentius Funicella celebris Iur. Conſ. de nobili familia Sedilis Montaneę, & obtinuit.

15 Declaratur quartò, vt non debeatur iſta Canonica portio Epoſcopo, ſi ex conſuetudine nunquam fuiſſet ſoluta, nam conſuętudo contraria, vel priuilegium tolleret illam Epiſcopo, *cap. de quarta de præſcript. cap. officij de teſtam. Sylueſt. in ſum. verb. Canonica portio, 2. q. 1. nu. 3. in fin. Panor. in cap. certificari, de ſepultur. Azor. Inſtit. moral. par. 2. lib. 9. cap. 12. q. 3. Mirand in man. Prælat. to. 2. q. 48. art. 5. concl. 2.*

16 Tamen ad illam præſcribendam, ſi conſuetudo ſit cū titulo, ſufficeret tempus 40. annorum, ſi verò eſſet ſine titulo, requireretur tempus immemorabile, *DD. vbi ſupr.* ex quo Epiſcopus habet fundatā intentionem de iure cōmuni ſuper hac Canonica portione, *Seraph. dec. 1449. n. 4. Ludou. dec. 519. nu. 1. Rota dec. 31. num. 5. par. 1. diuerſ. & deciſ. 402. num. 1. par. 2. in recent.*

17 Declaratur quinto, vt iſta Canonica portio, licet non ſit determinata, quanta eſſe debeat, ſi tertia, vel quarta pars obuentionum, tamen in hoc attendendam eſſe conſuetudinem aſſerunt *Bertacchin. de Epiſcop. lib. 4. in 4. par. n. 40. D. Ricc. in prax. aur. reſol. 209. & Mirand. loc. cit.*

18 Declaratur ſextò, vt non debeatur ſi relinquatur legatū loco exempto, ita *Sylueſt. in ſumm. verb. Canonica portio, Angel. in eod. verb. n. 7. Mirād. d. q. 48. art. 2.* & ratio eſt, quia

19 Epiſcopus non percipit iura Epiſcopalia in locis exemptis, *cap. illuminoſo, 18. q. 2. cap. cùm Epiſcopo, de offic. ordin. in ſexto,*

20 niſi Eccleſia exempta Cappellas, & populum non exemptum non haberet, *Ioan. And. in cap. in noſtro, de ſepult. Cochier. de iuriſd. in exempt. par. 4. q. 6. num. 5. Tamburin. de iur. Abb. tom. 1. diſput. 16. q. 13.* at ſecus, ſi populus illo pleno iure eſſet ſubiectus Eccleſiæ exemptæ, *Vbald. de can. port.*

21 *cap. 4. q. 9. num. 3.* Et dicuntur Eccleſiæ pleno iure ad aliquē pertinere, quando ſunt ſubiectæ in temporalibus, & ſpiritualibus, *Gloſ. in cap. cùm, & plantare, §. in Eccleſiis, verb. pleno iure, de priuil.*

22 Declaratur ſeptimò, vt nec debetur ex legato pauperibus relicto, vel conſanguineis intuitu pietatis, *Gloſ in cap. 2. verb. decreuit de ſepult. Abb. in cap. fin num. 6. de teſtam. in 6. Tiraquell. de priuil. piæ cauſ. priuil. 28. Roman. conſ. 233. n. 2.*

& Leo. dicto cap. 14. num. 9.

23 Declaratur octauò, vt nec debeatur ex ijs, quæ Confraternitatibus relinquuntur, *Gloſ. in d. cap. 2. de ſepult. per text. in l. ſi quis ad declinãdum, §. in omnibus,* C. *de Epiſcop. & cler. Abb. conſ. 31. dub. 2. vol. 1. Tiraquell. de priuil. piæ cauſæ, priuil. 28. Menoch. de recuper. poſſ. remed. 75. nu. 32.* ea nempè ratione, quia Canonica portio ſolùm debetur de ijs, quæ relinquuntur Eccleſijs, vel pijs locis, *d. cap. fin. de teſtam.* & dictæ Confraternitates non ſunt pia loca.

Contrarium tenuit *Lap. de de can. port. n. 13. & 16. Vbald. in eodem tract. q. 14. à num. 18. Guttier. can. qq. cap. 35. num. 7. Azeued. l. 20. nu. 27. tit. 1. lib. 4. nouæ recopil.*

Quæ opiniones concordãtur hoc modo, vt prima opinio procedat, quando dictæ Confraternitates non fuiſſent erectæ authoritate ordinaria, & alicui loco ſacro, aut religioſo, ſeù Cappellæ vnitæ non eſſent, & ſic eſſent merè prophanæ, neque ad opera pia exercenda inſtituuntur, puta collegia mercatorum, ſcholaſticorum, & ſimilium artium prophanarum. Secunda verò opinio procedit, quando fuiſſent erectæ ordinaria authoritate, & tunc ſiuè ſint vnitæ alicui loco religioſo, ſeù Cappellæ, ſiuè non ſint vnitæ dummodo deuotionis cauſa fuerint inſtitutæ authoritate ordinaria, & ibi Celebrentur diuina, & alia opera pietatis exerceantur, ſemper detrahitur Canonica portio, niſi ex interſtitijs, ſeù cereis aſſociãtibus funera ſecularium, vt dixi ſupra, *num. 14.* quam diſtinctionẽ approbauit in facti cõtingẽtia V. I. D. Dñs Io: Vincẽtius Funicella ſatis quidem laudandus Iur. Conſ. & æques Neap. & ita cõſuluit pro quadam Confraternitate.

24 Quæ diſtinctio adhuc viget in relictis Hoſpitalibus, vt tunc detrahatur Canonica portio, quando fuiſſent erecta authoritate ordinaria, *Gabr. com. opin. concluſ. 2. num. 17. de pia cauſ. Valaſc. conſult. 105. Sylueſt. in ſum. verſ. Canonica portio, 5. q. 5.*

25 Declaratur nonò, vt non debeatur Canonica portio de his, quæ pro ornamentis, cereis, fabrica Eccleſiæ, & cęteris de quibus *in cap. fin. de teſtam. Valaſc. d. conſul.* 105. *num.* 17.

26 Declaratur decimò, vt ex legato relicto pro operibus pijs, non debeatur Canonica portio, ſi exequutores illud diſtribuerint in fabricam luminaria, & ornamenta Eccleſiæ, vel concernentia diuinum

cul-

cultum, *Couarr. in d. cap. fin. de teſtam. num.* 7. & ratio eſt, quia diſtributio facta ab exequutore cenſetur facta etiam à teſtatore, *l. vnum ex familia*, §. 1. *ff. de leg.* 1.

27 Declaratur vndecimò, vt ex donatione facta Eccleſiæ inter viuos non debeatur Canonica portio, *Syluestr. in ſumm. quæſt.* 4. *Azor. d. cap.* 12. *q.* 7. *cap.* 8. *Mirand. d. q.* 8. *art.* 3. *concluſ.* 1.

28 Declaratur decimoſecũdò, vt non debeatur Canonica portio ex legato pro maritãdis puellis ſingulis annis *Rota in vna Siracuſana quartæ*, 5. *Martii* 1586. *coram Seraphino*, quæ eſt 727. quia quando relinquitur pauperibus in genere relinquitur perſonis, non autem pijs locis, & de relictis perſonis nõ detrahitur quarta iuxta *text. in cap. ex parte, il* 3. *de verb. ſignific.* niſi eſſet factum legatũ pauperibus certi loci, quia videtur factum intuitu illius loci, & ſic factum loco pio.

SVMMARIVM.

1 *Canonici Cardinales ſunt in aliquibus Eccleſiis Cathedralibus.*

2 *Canonici Cardinales ex priuilegio ſunt in Eccleſia Archiepiſcopali Neapolitana.*

3 *Monumenta, in quibus ſunt inſcripta nomina DD. Canonicorum Cardinalium.*

De Canonicis Cardinalibus.

Super Bulla Pij V.

1 IN prima parte aſſerui nullam eſſe habendam rationẽ dicti per *Nald. in ſumm. verb. Cardinalis*, eſſe reuocatum priuilegiũ per hanc bullam quarundam Eccleſiarum, præterquam in vrbe, in quibus Canonici Cardinales vigent, cum non reperiatur.

2 Et quod præfatum priuilegium competat Reuerendiſſimis Dominis Canonicis noſtræ Metropolitanæ Eccleſię, probatur, nam cum in anno 1227. fratres Prædicatores Neapolim veniſſent, ibiq; cõuentum ordinis erexiſſent, Illuſtriſſimus Archiepiſcopus de conſenſu huius Reuerendiſſimi Capituli, & Monachorum Benedictinorum Monaſterij S. Archangeli ad Morſiſa eiuſdem vrbis anno 1231. menſe Nouembri ordini dedit Eccleſiam illam Sãcti Archangeli, & Monaſterium, cũ adiacentibus domibus, quæ

poſtea in eam ampliationem, & magnificentiam excreuerunt, quã hodie mutato titulo Eccleſiam, & Cœnobium Sãcti Dominici ſplendere videmus, cuius donationis publicum, inſtrumentum extat in archiuio dicti Conuentus Sancti Dominici Neap. cum inſertione literarum miſſarum à dict. Illuſtriſs. ad Præſidẽtem Fratrum, & Priorem Conuẽtus Neap. Fundatorem.

Petrus miſeratione diuina humilis Archiepiſcopus Neapolitanus.

Dilecto in Chriſto Filio Fratri Romæ, & diuerſis de ordine Prædicatorum Neap. perpetuo moraturis ſalutem in eo, qui eſt omnium vera ſalus.

Recta agere ſatagentes, & alia quæ ſequuntur.

† *Petrus Archiepiſcopus.*
Ego Aufrerius Archiprimicerius Eccleſiæ Neap. ſubſcripſi.
† *Ego Ægidius Cimiliarca ſubſcripſi.*
† *Ego Caſarius Cardinalis Eccleſiæ Neap. ſubſcripſi.*
† *Ego Petrus Presbyter Cardinalis ſubſcripſi.*
† *Ego Iacobus Presbiter Cardinalis ſubſcripſi.*
† *Ego Maurus Eccleſiæ Neapol. Presbyter Cardinalis ſubſcripſi.*
† *Ego Matthæus de dicta Eccleſia Neap. ſubſcripſi.*
† *Ego Petrus Marius Eccleſiæ Neap. Presbyter ſubſcripſi.*
† *Ego Marinus Caſulla ſucceſtor Eccleſiæ Neap. ſubſcripſi.*
† *Ego Bartolomeus Eccleſiæ Neapol. Diaconus ſubſcripſi.*
† *Ego Ioannes Neapol. Eccleſiæ Diaconus ſubſcripſi.*
† *Ego Vuilbelmus. Capuæ Diaconus ſubſcripſi.*
† *Ego G. Stonidus ſubſcripſi.*
† *Ego Iacobus de Matth. ſubſcripſi.*

Ex q̃bus literis ſatis patet in Eccleſia inſigni Metrop. extare Canonicos Cardinales, ideòque non erit mirandum, quod in his literis tot Cardinales Eccleſię Neap. ſubſcripti legantur, nã ꝙ ad id nomẽ attinet, etiã in alijs Eccleſijs pter Romanã, olim fuiſſe Cardinales, vt nunc ſunt in Compoſtellana Hiſpaniæ, & de Cardinalibus ſcripſere abũdè, & videndi poteſt alios *Bellamera lib. 1. de cleric. cap. 16. Azor. 2. par. Inſtit. moral. lib. 4. cap. 1.* & quod in noſtra Neap. Eccleſia fuiſſe Cardinales non ſolũ apparet ex publicis ſcripturis, quæ in achiuio conſeruantur, ac etiam inſcriptionibus monumentorum exiſtentium intus eãdem Eccleſiam, vt infrà.

3 In Cappella familiæ nobilis Barriliorum legitur vt infra

R y

Raymundus Barrilius Neapolitanus Presbyter Canonicus Cardinalis huius Eccleſiæ anno 1505.

In antiqua Eccleſiæ S. Reſtitutæ in pauimento in quada ſepultura legitur, vt infra.

Dominus Petrus Nicolaus de Marcheſijs Neapolitanus Sacerdos almæ Eccleſiæ Canonicus Diaconus Cardinalis anno 1472. *die* 14. *Ianuarij.*

In Eccleſia Archiep. Ciuitatis Surrenti legitur, vt infrà

Griffus Buzzonius de Surrēto Canonicus Cardinalis Eccleſiæ Neapolitanæ.

In eadem Eccleſia legitur, vt infra

Semper in timore Dei vixit Mazzeus Marzatus Canoninicus Presbyter Cardinalis Eccleſiæ Neapolitanæ per annos 70. *cōdidit hæc in memoria ſui, ſuorumq; poſterū anno ſalutis* 1516.

In Cappella S. Georgij delli Loffredi extat ſepulchrum, cum ſtatua marmorea, & legitur, vt infrà.

Hic iacent corpora magni, & extrenui militis Domini Henrici Spata de Loffredo, qui obijt anno Domini 1421. die 15. menſ. Aprilis, & Domini Cicci Loffredi de de Neapoli primi Diaconi Cardinalis maioris Eccleſiæ Neapolitanæ filij ipſius D. Henrici, qui obijt anno Domini 1468. die 6. menſis Maij primę indictionis.

Item in quodam inſtrumēto cōceſſionis factæ ab Illuſtr. & Reuerendiſſimo Bernardo Baſqueto Archiepiſc. Neap. Cappellæ S. Aſpen. Petro de Occo, vbi ſunt ſubſcripſi viginti Canonici inter quos, ſubſcripſerunt.

Henricus Piſanus Eccleſiæ Neapol. Cardinalis Griffus Buzzonus de Surrento Neap. Eccleſiæ Cardinalis.

Nicolaus Toredentino Neapol. Eccleſiæ Cardinalis.

Sed etiam colligitur ex Epiſtola Sācti Gregorij Fortunato Epiſcopo tunc Neapolitano, vt habetur *in cap. Fraternitatem, 71. diſt.* vbi ſequentibus verbis vtitur.

Gregorius Fortunato Epiſcopo Neapol. Licentiam cōcedimus illum Diaconum noſtra interueniente authoritate Eccleſiæ ſuæ (Deo propitio) conſtituere Cardinalem.

SVMMARIVM.

1 *Vicarij Capitularis poteſtas in quibus extendatur, & reſtringatur remiſſiuè.*

2 *Capitulum ſede vacāte poteſt viſitare, amplia num.* 3. 4. *declara num.* 5.

6 *Vicarius Capitularis, an poſſit*

poſtea in eam ampliationem, & magnificentiam excreuerunt, quã hodie mutato titulo Eccleſiam, & Cœnobium Sãcti Dominici ſplendere videdemus, cuius donationis publicum, inſtrumentum extat in archiuio dicti Conuentus Sancti Dominici Neap. cum inſertione literarum miſſarum à dict. Illuſtriſs. ad Præſidẽtem Fratrum, & Priorem Conuẽtus Neap. Fundatorem.

Petrus miſeratione diuina humilis Archiepiſcopus Neapolitanus.

Dilecto in Chriſto Filio Fratri Romæ, & diuerſis de ordine Prædicatorum Neap. perpetuo moraturis ſalutem in eo, qui eſt omnium vera ſalus.

Recta agere ſatagentes, & alia quæ ſequuntur.

† *Petrus Archiepiſcopus.*

Ego Aufrerius Archiprimicerius Eccleſiæ Neap. ſubſcripſi.

† *Ego Ægidius Cimiliarca ſubſcripſi.*

† *Ego Caſarius Cardinalis Eccleſiæ Neap. ſubſcripſi.*

† *Ego Petrus Presbyter Cardinalis ſubſcripſi.*

† *Ego Iacobus Presbiter Cardinalis ſubſcripſi.*

† *Ego Maurus Eccleſiæ Neapol. Presbyter Cardinalis ſubſcripſi.*

† *Ego Matthæus de dicta Eccleſia Neap. ſubſcripſi.*

† *Ego Petrus Marius Eccleſiæ Neap. Presbyter ſubſcripſi.*

† *Ego Marinus Caſulla ſucceſſor Eccleſiæ Neap. ſubſcripſi.*

† *Ego Bartolomeus Eccleſiæ Neapol. Diaconus ſubſcripſi.*

† *Ego Ioannes Neapol. Eccleſiæ Diaconus ſubſcripſi.*

† *Ego Vuilhelmus. Capuæ Diaconus ſubſcripſi*

† *Ego G. Stonidus ſubſcripſi.*

† *Ego Iacobus de Matth. ſubſcripſi.*

Ex q̃bus literis ſatis patet in Eccleſia inſigni Metrop. extare Canonicos Cardinales, ideòque non erit mirandum, quod in his literis tot Cardinales Eccleſię Neap. ſubſcripti legantur, nã q̃ ad id nomẽ attinet, etiã in alijs Eccleſijs p̃ter Romanã, olim fuiſſe Cardinales, vt nunc ſunt in Compoſtellana Hiſpaniæ, & de Cardinalibus ſcripſere abũdè, & videndi poteſt alios *Bellamera lib.* 1. *de cleric. cap.* 16. *Azor.* 2. *par. Inſtit. moral. lib.* 4. *cap.* 1. & quod in noſtra Neap. Eccleſia fuiſſe Cardinales non ſolũ apparet ex publicis ſcripturis, quæ in achiuio conſeruantur, ac etiam inſcriptionibus monumentorum exiſtentium intus eãdem Eccleſiam, vt infrà.

3 In Cappella familiæ nobilis Barriliorum legitur vt infra

R y

Raymundus Barrilius Neapolitanus Presbyter Canonicus Cardinalis *huius Eccleſiæ anno* 1505.

In antiqua Eccleſiæ S. Reſtitutæ in pauimento in quada ſepultura legitur, vt infra.

Dominus Petrus Nicolaus de Marcheſijs Neapolitanus Sacerdos almæ Eccleſiæ Canonicus *Diaconus Cardinalis anno* 1472. *die* 14. *Ianuarij*.

In Eccleſia Archiep. Ciuitatis Surrenti legitur, vt infrà

Griffus Buzzonius de Surrēto Canonicus Cardinalis Eccleſiæ Neapolitanæ.

In eadem Eccleſia legitur, vt infra

Semper in timore Dei vixit Mazzeus Marzatus Canoni-nicus Presbyter Cardinalis *Eccleſiæ Neapolitanæ per annos* 70. *cōdidit hæc in memoria ſui, ſuorumq; poſterū anno ſalutis* 1516.

In Cappella S. Georgij delli Loffredi extat ſepulchrum, cum ſtatua marmorea, & legitur, vt infrà.

Hic iacent corpora magni, & extrenui militis Domini Henrici Spata de Loffredo, qui obijt anno Domini 1421. die 15. menſ. Aprilis, & Domini Cicci Loffredi de de Neapoli primi Diaconi Cardinalis maioris Eccleſiæ Neapolitanæ filij ipſius D. Henrici, qui obijt anno Domini 1468. die 6. menſis Maij primę indictionis.

Item in quodam inſtrumēto cōceſſionis factæ ab Illuſtr. & Reuerendiſſimo Bernardo Baſqueto Archiepiſc. Neap. Cappellæ S. Aſpen. Petro de Occo, vbi ſunt ſubſcripſi viginti Canonici inter quos, ſubſcripſerunt.

Henricus Piſanus Eccleſiæ Neapol. Cardinalis Griffus Buzzonus de Surrento Neap. Eccleſiæ Cardinalis.

Nicolaus Toredentino Neapol. Eccleſiæ Cardinalis.

Sed etiam colligitur ex Epiſtola Sācti Gregorij Fortunato Epiſcopo tunc Neapolitano, vt habetur *in cap. Fraternitatem*, 71. *diſt.* vbi ſequentibus verbis vtitur.

Gregorius Fortunato Epiſcopo Neapol. Licentiam cōcedimus illum Diaconum noſtra interueniente authoritate Eccleſiæ ſuæ (Deo propitio) conſtituere Cardinalem.

SVMMARIVM.

1 *Vicarij Capitularis poteſtas in quibus extendatur, & reſtringatur remiſſiuè.*

2 *Capitulum ſede vacāte poteſt viſitare, amplia num.* 3. 4. *declara num.* 5.

6 *Vicarius Capitularis, an poſſit*

poſſit ad libitum amoueri à Capitulo refertur declaratio S.Congr.num.7.

8 *Capitulum ſede vacante poteſt commendare beneficia ad tempus.*

9 *Vicarius Capitularis poteſt approbare, & exponere Confeſſores.*

10 *Capituli authoritas tranſit in Vicarium etiam in requirētibus ſpeciale mandatum.*

11 *Capitulum ſede vacante interponit authoritatem in permutatione beneficiorum.*

12 *Capitulum ſede vacāte poteſt diſpenſare, cum illegitimis.*

Literę Apoſtolicæ Clem. VIII.

Dilectis filijs Canonicis, & Capitulo Eccleſiæ Neapolitanæ.

C*Lemens* Papa *VIII. Dilecti fili, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.* Pie, *ac meritò literis ad nos ſcriptis, deploratis iacturam, quæ à vobis, & ab inſigni iſta Eccleſia nuper facta eſt in obitu venerabilis fratris noſtri Archiepiſcopi veſtri Alphōſi Cardinalis Geſualdi, cuius animæ ſempiterna gaudia tribuat Deus, & nos etiam viri pietate, & vitæ integritate, ac multis meritis præclari, atque in hoc ſacro Ordine ampliſſimi mortem doluimus, ſed in Dei volūtate omnes conquieſcere æquum eſt. Vos interea pro eo, quod vos decet, dum Eccleſia iſta, quam paternè amamus, & in viſceribus Chriſti gerimus, paſtore proprio viduata eſt, dare operam vt cultus Dei, & Eccleſiaſtica diſciplina accuratè cōſeruetur, & vos Eccleſiæ, eiuſque iuriſdictio, & libertas vbiq; ſarta & tecta ſit, neque vlla ex parte imminuatur. Denique quicquid ad* Dei *honorem et animarum vtilitatem pertinet ſumma inter vos concordia procurare quam diligentiſſimè, & agitè quoad* Deo *benè iuuante idoneum* Paſtorem, *& Archiepiſcopum, vt maximè cupimus, Eccleſiæ iſti præficiamus. vobis, filij, Apoſtolicam benedictionē noſtram benegnè impartimur. Datum Romæ apud* Sanctum Petrū *ſub* Annulo *Piſcatoris. Die* 7. *Martij* 1603. *Pōtificatus noſtri anno* 12.

Syluius Antonianus Card.

Po-

1 POteſtas Vicarij Capitularis,in quibus extenditur, & reſtringitur,latè habetur *in prima parte hoc eod. tit.*

2 Vltra notata, extendas primò, vt poſſit viſitare omnia loca,quæ poterat viſitareEpiſcopus,*Sac.Congr. in Pampilonen.*13. *Aprilis* 1630. qnâuis

3 id ſpecialiter eis non fuerit commiſſum, vt ex ſententia eiuſdem Sac. Congr. reſoluit *Garz. in addit.ad tract.de benefic par.5.cap.7.num.29.*

4 Quod adeò verum eſt, vt poſſit viſitare non ſolum per ſe, ſed etiam per alium,& ita viſitatorem deputare,nec huiuſmodi viſitationem ſoli Sũmi Põtifici competere,*Pauin. de poteſt.Capit.ſede vacante*, *par.*1.*in princ.q.*7.*nu.*1.*Molin. de iuſtit.tom.*6.*tract.*5.*diſp.*11. *num.*1.*Tuſc.concl.*56.*num.*10. *lit.*G. latè *Barboſ. de poteſt. Epiſcop par.*3. *alleg.*133.

5 Declara primò,hanc quintam extenſionem, vt tunc demum Capitulum ſede vacante poſſit Diœceſim viſitare, quando lapſus eſt annus à poſtrema Epiſcopi viſitatione, & Eccleſia non eſſet prouidẽda de proximò de Paſtore, ita S. *Congr. Conc. in Liman.* 10. *Maij* 1629. Poſt lapſum verò annum, poterit Capitulum viſitare Diœceſim, tempore triennij non expectato, licet dicatur, Epiſcopum conſueuiſſe viſitare ſingulis triennijs, *eadem Sac. Congr. in Pampilonen.* 3.*Februarij*,& 10. *Decẽb.* 1610.

6 Extenditur ſecundò,vt licet *in prima parte hoc eod.tit.n.*21. aſſerebam Capitulum poſſe ad libitum amouere Vicariũ Capitularem; Attamen Reuerendiſſimus bonę memorię Epiſcopus Curtius Palumbus ſemper venerandus, vti Conſultor experriſſimus noſtræ Curiæ Archiepiſcopalis retulit,quod tempore Sedis vacãtis ob mortem Eminentiſſimi Domini Cardinalis Geſualdi. Dominus Reuerendiſs. Alexander Gratianus, qui fuerat electus Vicarius Capitularis à Reuerendiſſimo noſtro Capitulo Neapolitano non potuit ad libitum ipſius mutari, nec cauſæ ab eodem cognoſci, ſed fuerunt cognitæ à Sac. Congregatione Eminentiſſimorum Dominorum Cardinaliũ,& proindè animaduertit cauſas non poſſe cognoſci à Capitulo ſede vacante, ſed à Sacra Congregatione, per quam cognitis, & veris illis exiſtentibus mandatur, vt alterum eligant Vicarium Capitularem,prout poſtmodum reperi fuiſſe determinatum, & diſpoſitum per Sac. Cong. ſuper negotijs Epiſcoporum, Præpoſitã, & plurimis Capitulis

pitulis reſcriptum, vt nequeât amouere Vicarium ſine cauſa approbanda ab ipſa S.Congr. quæ in tali caſu certiorari debet, alioquin reuocatio, & amotio eſt nulla, *Quarant. in verb.Capitulum ſede vacante, num.3. in fin.* & ita in facti cõtigentia dicta S.Congregatio reſcripſit Capitulo Acheruntino, per quod fuerat amotus Vicarius per ipſum electus Archiepiſcopali ſede vacãte, quarum litterarum tenor eſt ſequens, &c.

7 *Alli Reuerendi Signori D. Lelio* Potenza *Vicario Capitulare, & Canonici, & Capitulo di Cerenza. Intus.* A *quanto v'è ſtato vltimamente ſcritto intorno l'elettione, ch'era ſequito in perſona di voi D.Lelio per il Vicariato, & ſopra l'alteratione, & noua elettione, che era ſequita in perſona di D.Fuluio, la Santità di N S. alla preſẽza del quale ſi è trattato in* Congregatione,*che la ſudetta prima elettione fatta in perſona di voi D. Lelio Potẽza debia reſtar ferma, & valida, e che non ſia ſtato lecito al Capitulo di rimouerui sẽza cauſa, & hà commandato, che non ſi laſci innouare in queſta materia per l'auuenire del Vicariato neſcium altra coſa ſenza licenza di queſti miei Illuſtr. Signori, e così voi, come il Capitolo douete eſſequire ſenza replica, & ſtate ſani, di* Roma 24. *d' Agoſto* 1603. *Al piacer voſtro.*

Il Cardinal di Ferenze.

8 Extenditur tertiò in commendando Eccleſias, ſiuè beneficia ad tempus *Rebuff. in prax. benefic.tit.de deuolut.nu.* 77.*&* 80.*Azor par.2.lib.3 cap.* 38. *quaſt.*8.quod intelligas de beneficijs ſimplicibus, non autem curatis, vt declarauit *S.Congreg teſte Garz.de benefic par.5.cap.7.num.8.*

9 Extenditur quartò, in approbandis, & exponendis cõfeſſoribus per Vicarium à ſe electum, hic actus approbãdi, non ſit actus formaliter ordinis, & dignitatis Epiſcopalis, ſeù iuriſdictionis ordinariæ, *Suar.tom.4. de pœnit. diſp.*28. *ſect* 5.*num.*2. *Henriq.in ſum. lib.3 de pœnit cap.6. Facundez in* 5 *præcep.eccleſ.prac.2.lib.7. cap.2.num* 54.

10 Extenditur quintò, vt tota Capituli authoritas, etiam in his quæ requirunt ſpeciale mandatum, tranſeat in Vicarium, ſecundum *Guttier. can. cap.*11.*num.*10. *Genuenſ.in prax.* Cur. *Archiepiſc. cap.* 86. *num.*5.*& Garz de benefic.p* 5. *cap.7.num.*28.

*S*ed ſupradictorum opinio diſplicuit, *Rota in vna Mauriten penſionis* 25. *Iunij* 1626. *coram Pirouano.*

11 Ex-

11 Extenditur ſextò, vt poterit Capitulum ſede vacante interponere authoritatem in permutatione beneficiorum, quãdo eorum collatio ſpectabat cõmuniter ad Epiſcopũ, & Capitulum, & quando beneficia pertinẽt ad collationẽ tertij, non autem ſpectarent ad collationẽ Epiſcopi tantũ, vide *Barboſ. de iur. Eccleſ. lib. 3. cap. 15. num. 177.*

12 Extenditur ſeptimò, vt poſſit diſpenſare, cum illegitimis, ſicuti poſſunt Epiſcopi *Abb. in cap. cùm olim de maior. et obed. Pauin. de poteſt. cap. ſed. vac. cap. 7 par. 1. & par. 2. c. 1. nu. 3. nu. 3. Federic. de Senis conſ. 30. & 40* quia Capitulum ſuccedit Epiſcopo in omnibus, quæ ſunt ordinariæ iuriſdictionis, præterquã in caſibus expreſsè exceptis. *idem Pauin. d. c. 1. n. 4.* & diſpenſatio illegitimorum pertinet ad iuriſdictionẽ ordinariam Epiſcopi, & quod in nulla parte iuris excipitur ab illa regula, ergo ſtandum eſt ei, arg. *Gloſſ. in l omnis diffinitio, ff. de regul. iur. Nauarr. conſ. 7. de filijs Presb.* & in terminis ad hoc videas *Sayr. dec. 34. de tempor. ordin. Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg. 45. num. 25.*

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia ædificari nequit intra Parochiam Abbatis, ſine licentia Abbatis, vel Pontificis.*

De Cappellis.

Super Bulla Innocentij Quarti.

1 INter alia, quæ mandauit Summus Pontifex *in hac Bulla* incip. *quanta voluit*, vt nullus poſſit ędificare aliquam Eccleſiam intra Parochiam Abbatis ſine licentia Põtificis, vel ipſius Abbatis, vt refert *Rot. Romana deciſ. 85. par. 2. diuerſ.*

Ex qua Bulla, infert Rota, eadem, quod licet authoritas, ſiuè conſenſus præſtandus in reſeruatione, ſeù erectione iurispatronatus reſideat penès Epiſcopum, *vulg cap. nobis.*

Attamen vigore dictè Bullę iudicauit competere etiam Abbati, quia ſicut habet facultatem cõſentiendi ædificationi Eccleſiæ, ita etiam, & eãdem habere cenſetur conſentiendi donationi, vt inquit eadem *Rota dec. 99. par. 2. diuerſ.* nam licentia ædificandi Eccleſias extenditur, etiam ad acquiſitionem iurispatronatus.

SVMMARIVM.

1 *Carceratis iniuſtè debentur alimēta ab his, qui dant cauſam capiendi, & pro cauſa criminali à fiſco.*

2 *Carcerati pro cauſa criminali alūtur à fiſco, et pro cauſa ciuili à creditoribus ſi ſint inopes, & an poſſunt excarcerari, niſi traditis alimētis, num.3.*

4 *Carceratus excarceratus ob negata alimēta ab vno creditore, an poſſit recarcerari ad inſtantiam alterius non inſtantis, ſi fuerit notificata petitio alimentorum.*

De Carceratis, & eorum alimentis.

Super Bulla Pauli III.

1 ALimenta ſunt præſtanda carceratis ab eo, qui cauſam capiendi dedit, ſi iniuſtè ſit carceratus, & carceratis pro informatione Curiæ, alimenta ſunt præſtanda à fiſco, & ſunt examinandi infrà triduum, ita cauetur *in hac Bulla* incip. *ad onus de anno* 1545. *in ordine* 44.

2 Et quod carcerati pro cauſa criminali aluntur à fiſco, & pro ciuili debito, ſi ſint inopes, & probata paupertate aluatur à creditoribus, *Amīd. ad Franc. deciſ.* 78. *num.* 16. &

3 an Iudex creditoribus non prouidentibus de alimentis poſſit excarcerare, vide *Thor. in compend. deciſ. verb. carcerato, to.* 2. vbi affirmatiuè.

4 Et ſi fuerit excarceratus ob negata alimenta ab vno creditore, an poſſit recarcerari ad inſtantiam alterius creditoris, qui non inſteterat pro carceratione, licet notificata fuerit petitio alimentorum, *idem Thor. verb. carceratus ſi alimenta, to.* 1. vbi negatiuè.

SVMMARIVM.

1 *Decretum* S. *Congr.*

2 *Cenſuræ caſuum, an poſſint reſeruari à ſuperioribus regularium.*

3 *Regulares non poſſunt confiteri, niſi confeſſoribus deſignatis ab eorū ſuperioribus, & quid ſi ſuperiores nollent dare facultatem, nu* 6.

4 *Regulares itinerantes poſſunt confiteri cuilibet confeſſari, ſeculari, ſiuè regulari.*

5 *Regulares non tenentur confiteri caſus reſeruatos ſuis ſuperioribus.*

De

De caſibus reſeruatis.

Decretum Clem. VIII.

✠

Sanctiſſimus Dominus noſter, qui iampridem accuratè perpendit, ac re ipſa cõpetit, quod reſeruatio facultatis abſoluendi Re*ligioſos pœnitentes à peccatis quibuſdam grauioribus, niſi Superiores admodum prudẽter, ac moderatè illa vtantur, nonnullos infirmiores, qui interdũ Superiori ſuo conſciẽtiæ maculas det egere formidant, adducere poſſet in æternæ dãnationis periculum, & ſpiritualis remedij deſperationem. Ideò, vt huic malo Sanctitas Sua opportunè proſpiceret, decreuit, vt nemo ex* Regularium Superioribus *peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet, exceptis ijs, quæ ſequuntur, aut omnibus aut eorũ aliquot, prout ſubditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerint.*

V*eneficia,* I*ncantationes, Sortilegia.*

Apoſtaſia à Religione, ſiuè habitu dimiſſo, ſiue retento, quando eo peruenerit, vt extra ſepta Monaſterij, ſeù Conuẽtu *fiat egreſſio. Nocturna, ac furtiua è Monaſterio, ſeù Conuẽtu egreſſio, etiam non animo apoſtatandi facta.*

Proprietas contra votum paupertatis, quæ ſit peccatum mortale. Iuramentum falſum in iudicio regulari, ſeù legitimo.

Procuratio, auxilium, ſeù conſilium ad abortum faciendũ poſt animatum fœtum, etiam effectu non ſequuto.

Falſificatio manus, aut ſigilli Officialium Monaſterij, aut Conuentus. *Furtum de rebus Monaſterij, ſeù* Conuentus *in ea quantitat, quæ ſit peccatum mortale.*

Lapſus carnis voluntarius opere conſumatus.

Occiſio, aut vulneratio, ſeù grauis percuſſio cuiuſque perſonæ.

Malitioſum impedimẽtum, aut retardatio, aut apertio literarum à Superioribus *ad inferiores, & ab inferioribus ad* Superiores.

Si quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis *cõſeruatione, aut pro conſcientiæ puritate reſeruãdũ videbitur, id non aliter fiat, quàm* Gene*ralis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia, matura diſcuſſione, & conſenſu.*

Non liceat Superioribus *regularium confeſſiones ſubditorum*

Digitized by Google

rum audire, niſi quãdo peccatũ aliquod reſeruatũ admiſerint, aut ipſimet ſubditi ſpontè, aut proprio motu id ab ijs petierint.

Superiores in ſingulis domibus deputent duos, tres, aut plures Confeſſarios, pro ſubditorũ numero maiori, vel minori; ijq; ſint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiã reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio committatur, quando caſus occurrerit, in quo eam debere committi ipſe in primis Confeſſarius iudicauerit.

Tàm Superiores pro tempore exiſtentes, quàm Cõfeſſarij, qui ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentiſſimè, ne ea notitia, quàm de aliorum peccatis in confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur.

Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graues quibuſdam peccatis, etiam non reſeruatis à Cõfeſſarijs imponẽdas, quæ ſubditos ab huiuſmodi perpetrandis cobibere poſſint.

Atque ita per quoſcunque Regularium Superiores, quicũque illi ſint, obſeruari mãdauit. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinibus Apoſtolicis, ac cuiuſuis Concilij, etiam generalis Decreti; necnon Cõſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore obſeruatis, aut Regulis in generalibus, ſeù prouincialibus Capitulis editis; ſtatutis, & conſtitutionibus, etiam Apoſtolica auctoritate cõfirmatis, priuilegijs, indultis, & conceſſionibus quorũcũque: quorum tenores hic pro expreſſis haberi voluit, cæteriſq; in cõtrarium facientibus quibuſcumque. Dat. Romæ, apud S. Petrum die 26. menſis Maij, anno Domini 1593.

Sanctitas ſua deinceps declarauit, et declarat, vt ſi huiuſmodi Regularium Confeſſarijs caſus alicuius reſeruati facultatem petentibus Superior dare noluerit, poſſint nihilominus Confeſſarij illa vice pœnitẽtes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, abſoluere.

2 SEd pro choronide mentionati decreti erit primò obſeruandum, vt eſto, quod non poſſint Superiores regulares reſeruare ſibi alios caſus, & pręter aliquos, ſi poſſint cenſuras aliorum caſuum reſeruare, puta ſi Superior mãdet ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, vt nullus regularis loquatur cum Monialibus.

Et quamuis *Suar. in 3. par. 4. tom. diſput. 28. ſect. 3.* affirmatiuè reſpondere conetur eo quod Pontifex ſolum loquitur expreſsè de reſeruatione peccato. hin,

catorum, vt patet ex illis verbis, peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet.

Attamen opinio tanti viri in praxi nō recipitur, eò quod ex proœmio, & ratione legis ſumitur deciſio ipſius, conſtat enim, rationem huius legis in proœmio ab ipſo Pontifice aſſignatam eſſe, quia ſi Superiores non vtantur prudenter facultate reſeruādi ſibi caſus, nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori ſuo cōſciētiæ maculas detegere formidāt adducere poſſent in æternæ damnationis periculum, & ſpiritualis remedij deſperationem. Quæ ratio etiam procedit in reſeruatione cenſurarum, & proindè videtur vtrumq; prohiberi à Pontifice, & ſic prima opinio eſt conformis verbis Pontificis, ſecunda verò intentioni. Ita *Sanchez lib. 6. in Decal. cap. 1. nu. 16.* & iuxtà hanc, ſecūdam opinionem cenſuit *S. Congr. ſub die 7. Iulij* 1617. vt in decreto Clem. cōprehendantur etiam cenſuræ. vide *Chochier. de iuriſd. ordin. in exemptos, par. 4. quæſt. 56. Diana reſolut. 49. par. 3. tract. 2.* aſſerens talē modum reſeruandi excōmunicationem eſſe inuentum in fraudem prædicti decreti.

3 Secundò aduertendum eſt, quod religioſi non poſſint alteri cōfiteri, niſi ſuis Superioribus, ſi velint, vel deſignatis ab eis. Ita *Suar. to. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap 16. n. 1.* Vndè etiam ſi religioſi ſint approbati ab Epiſcopis, non poſſent audire confeſſiones religioſorum, niſi ab eorū Superioribus licentiam habuerint, *Nauar. in man. cap. 4. num. 1.*

4 Verùm religioſi itinerantes poſſunt confiteri cuilibet cōfeſſario, ſiuè regulari, ſiuè ſæculari, quia per licentiam itinerandi conceditur implicitè illis talis facultas. *Mirād. in man. tom. 2. quæſt. 33. art. 6. Caſſarubius verb. abſolutio. ordinariam quoad fratres, §. 23. & 35.*

5 Non tamen propterea tenentur religioſi confiteri ſua peccata etiam reſeruata, ſuis Superioribus, vt habetur in dicto decreto, quia Superiores tenentur in ſingulis domibus deputare duos, tres, aut plures confeſſarios pro ſubditorum numero maiori, vel minori, & quibus etiam abſolutio reſeruatorum committatur.

6 Et ſi huiuſmodi regularium caſus alicuius reſeruari facultatem petentibus dare Superior noluerit, poſſint nihilominus Confeſſarij illa vice pœnitentes regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate abſoluere, ſi verò cōtingat non vna vice, ſed pluribus religioſū cadere in caſū

re-

reſeruatum,& Confeſſario petenti facultatem abſoluendi a ſe illo, Superior neget, religioſus autē cogatur celebrare, vel communicare, dicendū eſt, quod ſi tūc ſolum religioſus timet confiteri ſuum peccatum Prælato propter ruborem, verecūdiam, vel aliquod incommodum ſimile, tunc tenetur ipſi confiteri ante celebrationem, vel communionē, quia huiuſmodi difficultates non ſunt ſufficientes ad de obligādum religioſum à præcepto diuino Confeſſionis, cū ſint parui momenti; quando verò timet ſubditus ſuo Prælato confiteri, quia timet aliquod damnum multum graue v.g. fractionem ſigilli, infamiā apud alios, vel aliud huiuſmodi, tunc poteſt habito actu cōtritionis, communicare, vel celebrare, nō confitendo tale peccatum ſuo Superiori, quia grauia iſta incommoda excuſant illum ab obligatione cōfitendi; tamen ſi alia peccata non reſeruata habuerit, ea alteri cōfeſſario idoneo tenetur confiteri, à quo abſoluitur directè à peccatis non reſeruatis, & indirectè ab eo, quod propter iuſtam cauſam non tenetur Superiori confiteri, quamuis illi ſit reſeruatum, cum onere tamen illud confitendi poſtea cuicunque habuerit auctoritatem illud directè abſoluendi, quod etiam credo facere poſſe, etiam ſi nō habeant alia peccata non reſeruata, niſi ſolum aliàs cōfeſſa ea .ſ. de nouò confitendi, *Tolet.lib.3.ſumm cap.13. nu.8. Suarez 4.tom.de relig. tract.8. lib.2.cap.19.*

SVMMARIVM.

1 *Catus Bullæ* Cœna *Domini, aut reſeruati ordinario loci prohibentur abſolui à Religioſis non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs, nu. 2. 3. & 4. Amplia num 5.6.7. 8.9. Declara num.10.*

De Caſibus reſeruatis.

Decretum S. Congregat.

✠

1 Vigore *decreti emanati per* S.Congreg. *Eminentiſſimorum DominorumCardinalium de anno* 1628. impreſſi in prima parte *p.*605. prohibitū eſt omnibus religioſis cuiuſuis ordinis prætextu quorumcunque priuilegiorum abſoluere à caſibus in Bulla Cœnæ Domini.

2. Imò

Imò per prius *de anno* 1601. *eadem* S. *Congreg.* prohibuerat omnibus religioſis abſoluere à caſibus in Bulla Cænæ, & reſeruatis ordinarijs locorum non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs, vt habetur infrà.

SACRA CONGREGATIO S.R.E. Cardinalium, negotijs, et conſultationibus Epiſcoporũ, & Regularium, & præpoſita, iuſtis, & grauibus cauſis id exigẽtibus, ac de Sanctiſs. D.N. CLEMENTIS Papæ VIII. ſpeciali mandato viuæ vocis oraculo deſuper habito, Sacerdotibus omnibus tàm ſecularibus, quàm Regularibus per Vniuerſam Italiam extra Vrbem degentibus, ad confeſſiones audiendas probatis quorumuis Ordinum, etiam Mendicantiũ, Militarum, aut Cõgregationũ, etiam Societatis IESV, & generaliter quarumcunq; aliarũ, quouis nomine nuncupentur, & præcipit, ne quis eorum ſub prætextu priuilegiorum, indultorum, aut facultatum generaliter, vel ſpecificè ſcripto, aut viuæ vocis oraculo vel per communicationẽ à Sede Apoſtolica, vel eius auctoritate earum Ordinibus, Congregationibus, Collegijs, vel Societatibus, aut Archiconfraternitatibus ſecularium, aut ſingularibus perſonis, ſeù aliàs quomodocumque ſub q[illegible] ſe[illegible], et clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, ad cuiuſuis etiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum inſtantiam conceſſarum, ſeù confirmatarũ, alicui cuiuſuis ſtatus, gradus, & conditionis, aut dignitatis, tàm Eccleſiaſticæ, quàm ſecularis, etiam Regiæ, vel Imperialis, ab vllo ex caſibus clarè, vel dubiè in Bulla die Cœnæ Domini legi ſolita, contentis, vel alias quomodocumque Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, aut in futurum per Sanctitatem Suam, eiuſvè Succeſſores pro tempore, in eadem Bulla, vel aliter reſeruandis; nec etiam à Caſibus, quos Ordinarij locorum hactenus reſeruarunt, vel in poſterum ſibi reſeruabunt, nullo caſu etiam neceſſitatis, vel impedimẽti, niſi in mortis articulo: ſeù cũ noua, & ſpeciali Sanctitatis Suæ, aut Succeſſorum ſuorum, vel Ordinariorum, quoad Caſus ab ipſis tantum reſeruatos, reſpectiuè, impetrata in ſcriptis licentia; Ordinarijs locorum exhibenda, abſolutionis beneficium de cætero impendere audeat, vel præſumat: ſed cum opus fuerit pœnitentes ad Superiores, legitimoſq; Iudices ſuos accedere cõſulant; ſub pœna contrafacientibus tàm Regularibus quam ſecularibus excõmunicationis, priuationis officiorum, et dignitatum, aut beneficiorum, inhabilitatis [illegible]

nes, & ad quaecumque officia, prælaturas, beneficia in poſterum obtinenda, ipſo facto, abſq; vlla alia declaratione incurrẽdæ: Super quibus à nemine niſi à Romano Pontifice habilitatio, diſpenſatioуè, aut abſolutio, præterquam in mortis articulo, poſſit impartiri: Sanctitas enim ſua (quatenus opus ſit) facultates, & conceſsiones ipſas in hac parte vti caſſas, et irritas haberi de cætero voluit, & vult, non obſtantibus quibuſcunque.

Præterea nouerint pœnitentes abſolutionem (ſi quam obtinebunt cõtra huiuſmodi prohibitionem) eſſe nullã, nulliuſq; roboris, & momenti.

Et ne locorum Ordinarij, quibus ius hoc reſeruandorum Caſuum competit, plurium, quàm opus ſit, reſeruatione, ſubditis, aut Confeſſarijs in animarum ſalute procuranda cooperatoribus ſint oneroſi: monẽtur omnes, vt paucos, eoſque tantum, quos ad Chriſtianam diſciplinam retinendam, animarumq; ſibi creditarũ ſalutẽ, pro cuiuſuis Diœceſis ſtatu, & qualitate neceſſariò reſeruandos eſſe iudicauerint reſeruent. In quorum fidem, &c. Datum Romæ, die 9. Menſis Ianuarij Anni 1601.

Cum autem dubia quædam, ac difficultates circa eiuſdem Decreti interpretationem, atque obſeruationem emerſiſſent, eadẽ Congregatio, ne vllus deinceps obſcuritati, ſcrupulo, ambiguitatiuè locus relinquatur; & vt clarius appareat, in quibus caſibus vigore eiuſdem Decreti reſeruatis, intelligatur prohibita abſolutio; ſpeciali mandato eiuſdem S.D.N. Clemẽtis Papæ VIII. ſimiliter viuæ vocis oraculo ſuper ea re habito, ipſum Decretum ita moderatur, ac declarat, videlicet, Sub eiuſdem prohibitione illos tantum in poſterum comprehendi caſus, qui in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta continentur. Ac præterea: Violationis immunitatis Eccleſiaſticæ in terminis Conſtitutionis fel.rec. Gregorii XIII. quæ incipit [Cum aliàs nõnulli] Violationis clauſuræ Monialium ad malum finem. Prouocantium in duello, iuxta Decretum Sacri Concilii Tridentini, & Conſtitutionẽ fel.rec. Gregorii Papæ XIII. incipientem [Ad tollendum.] Iniicientium violentas manus in clericos, iuxta Canonem Si quis ſuadente 17. quæſt. 4. ac iuris diſpoſitionem. Simoniæ realis ſcienter contractæ, atq; etiam confidentiæ beneficialis. Item omnes caſus, quos Ordinarii locorum ſibi reſeruarunt, vel in poſterum reſeruabunt. In quibus omnibus iam enumeratis caſibus dumtaxat, & ſublata etiam pœna inhabilitatis audiendi confeſsiones, eadem

Sacra

Digitized by Google

Sacra Congregatio vult, & mandat, dictum Decretum in ſua firmitate, & priſtino robore permanere: Ac præterea declarat eos quidē Sacerdotes, tàm ſeculares, quàm Regulares, qui aliquo ex priuilegiis, indultis, & facultatibus in ſupradicto Decreto expreſſis, ſuffulti fuerint, poſſe iuxta eorum priuilegia indulta, & facultates vſu ante idem Decretum, receptas, & quæ ſub aliis reuocationibus non comprehenduntur tantum, & non alias abſoluere à caſibus in præſenti declaratione non comprehenſis; aliis verò Sacerdotibus huiuſmodi priuilegia non habentibus, nihil de nouo concedi, Sed ne locorum Ordinarij, ad quos caſuum reſeruatio ſpectat, ea in re modum excedant; eadem Sacra Congregatio illos rurſus magnoperè admonendos cenſet, vt non paſſim ſed cum id videbitur cõmunni bono expedire, atrociorum tantum, & grauiorum criminum abſolutionem ſibi reſeruent, quorum reſeruatio ad Chriſtianam diſciplinam retinendam conferat in ædificationem, non autem in deſtructionem cedat: ne alioquin Sacramenti Pœnitentiæ Miniſtrorum coarctata poteſtate Sanctæ Matris Eccleſiæ piæ menti contrarius effectus ſubſequatur. Prohibet etiam, ne ſibi ſuperfluè reſeruēt caſus in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta contentos; neque alios Sedi Apoſtolicæ ſpecialiter reſeruatos: Facultatem vero, & licentiam abſoluendi à caſibus reſeruatis, quàm in ſcriptis tantum concedi permittebatur, etiam ſola viua voce concedi poſſe declarat. Cæterū ne quis Sacerdotium ſæculariū, aut Regularium ſub prætextu, quod per primo dictum Decretum non fuerit ſufficienter eorum ſpecialibus priuilegijs derogatum, eidem Decreto, ſic (vt præfertur) declarato, contrauenire audeat, Sãctitas Sua Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis omnibus, in fauorem quorumcumque Ordinum, ſeù Inſtitutorum, Regularium, aut Sacerdotum tàm ſæcularium, quàm Regularium editis; necnon eorumdem Ordinum, ſeù Inſtitutorum, ac etiam Eccleſiarum, & Monaſteriorum, & aliorum ſecularium, ſeù Regularium locorū quorumcumque, etiam iuramēto, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiã Mari magno, ſiù Bulla Aurea, aut alias nuncupatis eiſdem Ordinibus, ſeù Inſtitutis; ac etiam Eccleſijs, & Monaſterijs, & ſecularibus, ſeù Regularibus locis, aut perſonis ſub quibuſcū-

nes, & ad quæcumque officia, prælaturas, beneficia in poſterum obtinenda, ipſo facto, abſq; vlla alia declaratione incurrēda: Super quibus à nemine niſi à Romano *Pontifice habilitatio, diſpenſatiovè, aut abſolutio, præterquam in mortis articulo, poſſit impartiri: Sanctitas enim ſua (quatenus opus ſit) facultates, & conceſſiones ipſas in hac parte vti caſſas, et irritas haberi de cætero voluit, & vult, non obſtantibus quibuſcunque.*

Præterea nouerint pœnitentes, abſolutionem (ſi quam obtinebunt cōtra huiuſmodi prohibitionem) eſſe nullā, nulliuſq; roboris, & momenti.

Et *ne locorum Ordinarij, quibus ius hoc reſeruandorum* C*aſuum competit, plurium, quàm opus ſit, reſeruatione, ſubditis, aut Confeſſarijs in animarum ſalute procuranda cooperatoribus ſint oneroſi: moneātur omnes, vt paucos, eoſque tantum, quos ad* C*hriſtianam diſciplinam retinendam, animarumq; ſibi creditarū ſalutē, pro cuiuſuis Diœceſis ſtatu, & qualitate neceſſariò reſeruandos eſſe iudicauerint reſeruent. In quorum fidem, &c. Datum* Romæ, *die* 9. *Menſis Ianuarij Anni* 1601.

Cum autem dubia quædam, ac difficultates circa eiuſdem Decreti interpretationem, atque obſeruationem emerſiſſent, eadē Congregatio, ne vllus deinceps obſcuritati, ſcrupulo, ambiguitatiuè locus relinquatur; & vt clarius appareat, in quibus caſibus vigore eiuſdem Decreti reſeruatis, intelligatur prohibita abſolutio; ſpeciali mandato eiuſdem S.D.N. Clemētis *Papæ VIII. ſimiliter viuæ vocis oraculo ſuper ea re habito, ipſum Decretum ita moderatur, ac declarat, videlicet, Sub eiuſdem prohibitione illos tantum in poſterum comprehendi caſus, qui in Bulla die Cœnæ* Domini *legi conſuetā continentur. Ac præterea: Violationis immunitatis Eccleſiaſticæ in terminis Conſtitutionis fel. rec. Gregorii XIII. quæ incipit [* Cum *aliàs nōnulli] Violationis clauſuræ Monialium ad malum finem. Prouocantium in duello, iuxta* Decretum Sacri Conci*lii Tridentini, & Conſtitutionē fel. rec.* Gregorii *Papæ* XIII. *incipientem [Ad tollendum.] Iniicientium violentas manus in clericos, iuxta* Canonem Si *quis ſuadente* 17. *quaſt.* 4. *ac iuris diſpoſitionem. Simoniæ realis ſcienter contractæ, atq; etiam confidentiæ beneficialis. Item omnes caſus, quos* Ordina*rii locorum ſibi reſeruarunt, vel in poſterum reſeruabunt. In quibus omnibus iam enumeratis caſibus dumtaxat, & ſublata etiam pœna inhabilitatis audiendi confeſſiones, eadem*

Sacra

Digitized by Google

Sacra Congregatio vult , & mandat , dictum Decretum in ſua firmitate , & priſtino robore permanere : Ac prætereà declarat eos quidē Sacerdotes , tàm ſeculares, quàm Regulares, qui aliquo ex priuilegiis, indultis , & facultatibus in ſupradicto Decreto expreſſis , ſuffulti fuerint , poſſe iuxta eorum priuilegia, indulta , & facultates vſu ante idem Decretum, recepta, & quæ ſub aliis reuocationibus non comprehenduntur tantum, & non alias abſoluere à caſibus in præſenti declaratione non comprehenſis ; aliis verò Sacerdotibus huiuſmodi priuilegia non habentibus, nihil de nouo concedi, Sed ne locorum Ordinarij, ad quos caſuum reſeruatio ſpectat , ea in remodum excedant ; eadem Sacra Congregatio illos rurſus magnoperè admonendos cenſet, vt non paſſim ſed cum id videbitur cōmunni bono expedire , atrociorum tantum & grauiorum criminum abſolutionem ſibi reſeruent, quorum reſeruatio ad Chriſtianam diſciplinam retinendam conferat in ædificationem, non autem in deſtructionem cedat : ne alioquin Sacramenti Pœnitentiæ Miniſtrorum coarctata poteſtate Sanctæ Matris Eccleſiæ piæ menti contrarius effectu ſubſequatur . Prohibet etiam, ne ſibi ſuperfluè reſeruēt caſus in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta contentos ; neque alios Sedi Apoſtolicæ ſpecialiter reſeruatos : Facultatem vero, & licentiam abſoluendi à caſibus reſeruatis , quàm in ſcriptis tantum concedi permittebatur , etiam ſola viua voce concedi poſſe declarat . Cęterū ne quis Sacerdotium ſæcularium, aut Regularium ſub prætextu, quod per primo dictum Decretum non fuerit ſufficienter eorum ſpecialibus priuilegijs derogatum, eidem Decreto , ſic (vt præfertur) declarato, contrauenire audeat, Sāctitas Sua Conſtitutionibus , & Ordinationibus Apoſtolicis omnibus , in fauorem quorumcumque Ordinum, ſeù Inſtitutorum, Regularium, aut Sacerdotum tàm ſecularium, quàm Regularium editis ; necnon eorumdem Ordinum, ſeù Inſtitutorum, ac etiam Eccleſiarum , & Monaſteriorum , & aliorum ſecularium, ſeù Regularium locorū quorumcumque, etiam iuramēto, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiā Mari magno, ſeù Bulla Aurea, aut alias nuncupatis eiſdem Ordinibus, ſeù Inſtitutis; ac etiam Eccleſijs , & Monaſterijs , & ſecularibus , ſeù Regularibus locis, aut perſonis ſub quibuſcū-

que tenoribus, & formis; ac cũ quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis; necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam cõmunicationis, ſeù extenſionis, conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbũ, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeù quæuis alia expreſſio habẽda, aut alia exquiſita forma ſeruãda eſſet, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forẽt, præsẽtibus pro expreſſis habẽs, quoad ea, quæ præsentibus aduerſantur, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogat, contrarijs quibuſcũq; non obſtantibus. Romæ die 26. Nouemb. 1602.

Alex. Card. Floren. Epiſcop. Prænẽſtin.

Hier. Agucchius Secret.

3 Ex quo decreto S. *Congr. de anno* 1602. declaratiuo alterius prioris de anno 1601. in quo tollebantur penitus priuilegia Regularium, ita quod antea nõ poterant abſoluere à quibuſcumque caſibus reſeruatis Papæ, neque etiam in caſu neceſſitatis, vel impedimenti, niſi in mortis articulo, hodiè per ſupradictum vltimum decretum ſolum prohibentur regulares cõfeſſarij à caſibus in Bullæ Cœnæ Dñi, & à quinque alijs de quibus in ſupradicto decreto abſoluere, non autem ab alijs caſibus, & cenſuris reſeruatis Sedi Apoſtolicæ, a quibus benè poſſunt abſoluere.

4 Quod vltimum decretum *de anno* 1602. fuit confirmatũ *ab eadem* S. *Congr.* de mãdato *Pauli V. ſub die* 7. *Ian.* 1617. vt apud *Naldum in ſum. verb. caſus reſeruati* alio decreto incip. *quoniam* occaſione accepta à quibuſdam confeſſarijs, putantibus in dicta prohibitione non includi cenſuras Epiſcopo reſeruatas.

5 Ampliatur primò, hæc cõcluſio, vt Regulares confeſſarij deinceps nõ poſſint vigore ſuorum priuilegiorum abſoluere à caſibus reſeruatis Epiſcopis, ſiuè ſint illi reſeruati à iure communi, ſiuè à iure ſpeciali in ſuis Concilijs Prouincialibus, vel Synodalibus, ſiuè ab homine per ſententiam generalem, vel ſpecialem, vt declarauit S. *Congreg. ſub die* 10.

Sep-

Digitized by Google

Septembris 1573. *apud Sorb. verſ. caſus reſeruati*, pag. 107. *Confect. in ſum. tit.* 17. *cap.* 6. *pag.* 424. alios refert *Barboſ. in collect. DD. ad cap.* 7. *n.* 23. *ſect.* 24.

6 Ampliatur ſecundò, vt cõfeſſores regulares nequeant virtute ſuorum priuilegiorũ abſoluere à cenſuris, quas Epiſcopi ſibi reſeruant, ſiuè à iure in ſuis Cõcilijs, vel Synodis, aut ſtatutis, ſiuè ab homine, vt cenſuit *Sac. Congregat.* per decretum ſupra mentionatũ *de anno* 1617. *ſub Paul. V.* quod etiam multo tempore ante fuerat prohibitum *per clem.* 1. *de priuileg. Tolet. lib.* 1. *cap.* 36. *Syluest. verb. excommunicatio,* 7. *nu.* 14.

7 Ampliatur tertiò, vt confeſſarij regulares exiſtentes in vrbe, vel ſuburbijs (non obſtante, quod prohibitio ſit expreſsè contra cõfeſſarios per vniuerſam Italiam extra Vrbẽ degentes) non valeant abſoluere à caſibus reſeruatis in Bulla Cœnæ Domini, nec ex vi dicti decreti, ſed quia alias ab alijs Summis Pontificibus hoc expreſsè prohibitũ erat, prout pariter prohibuit poſtremò *S. D. N. Vrbanus per decretum de anno* 1628. *per nos relatum in prima parte de caſ. reſeru. pag.* 625. ſub illis verbis *Quemadmodum, nec indulta abſoluendi à caſibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi conſueuit, vtpotè ſublata per annuam ipſius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquiſiuiſſe ex ſubſequentibus priuilegiorum confirmationibus.*

Ergò degentes Romæ à pdictis abſoluere nequeũt, ſecus verò à reliquis reſeruatis Sedi Apoſtolicæ, etiã ab illis quinq; in ſecundo decreto expreſſis, quia illorum priuilegijs, quo ad hoc non fuit derogatum, quo priuilegio gaudere, & etiam debent confeſſarij exiſtentes in ſuburbijs, quia licet vrbis nomine veniat, quæ cõtinetur circuitu murorum, *ad text. in cap. ſi Ciuitas, de ſẽt. excommun. & l.* 2. *ff. de verb. ſignific.* Tamen in fauorabilibus termini ſunt ampliandi, ita vt appellatione Ciuitatis veniant etiam ſuburbia, quæ gaudent priuilegijs Ciuitatis, vnde exiſtentes in ſuburbijs fruuntur priuilegijs ſuburbiĩ, hanc opinionem ſequuntur *Floron. cap* 5. *§.* 4. *in fin. Dian. reſol.* 13. *de dub regul. not.* 3. *& & Merolla contra Megal. p.* 1. *lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 21.

Ampliatur quartò, vt Confeſſores regulares extra Italiã non poſſint abſoluere à caſibus Sedi Apoſtolicę, & ordinarijs reſeruatis, quia S. Cong. eos pares fecit cum Italis, vt ha-

habetur *in d.decreto eiuſdem de anno 1628. per nos in prima parte pag.* 605. quidquid per per prius ante promulgationē dicti decreti dixerint *Crux lib.2.de ſtat.regul.cap.6. dub.6. & 7. concluſ. 3. Rodriq. apud Portell. verſ.* Abbas *num.12.& verſ.* Confeſſor, *nu.32.*

9 Ampliatur quintò, vt non liceat abſoluere à caſibus in Bulla Cęnæ Domini, ſiuè claris, ſiuè dubijs, ita *Burdonus q. regul.reſol.9.num.5.§.ſeptima.*

10 Declaratur tamen, vt Confeſſores regulares poſſint abſoluere à quibuſcumque excommunicationibus, quæ nō ſunt expreſsè reſeruatę in iure communi, vel ſpeciali alicuius Concilij, vel Synodi, vel etiam ab homine generaliter latis *Ang. in ſum. verb. abſolutio 1. num.2. Floron.cap.2.§.2.n.17.* Nauarr.*in man.cap.27.nu.37.* quos refert, & ſequitur *Megal. d.cap.7. num. 31. & Bonacin. diſput.1. de cenſur. q.3. par.1. num.5.*

SVMMARIVM.

1 *Monialis non poteſt exire à Monaſterio quacunq; de causa præterquam in quatuor caſibus.*

2 *Incendium, quod dicatur ad effectum Bullæ Pij V.*

3 *Peſtis, vel lepra nomine quid veniat.*

4 *Epidemia nomine quid veniat.*

5 *Moniales poſſunt exire à Monaſterio ex alia cauſa ſimili vel maiori extra illas contētas in Bulla Pij V.*

6 *Monialis nequit egredi è Monaſterio cauſa medendi morbo, & quando.*

7 *Monialis nequit egredi è Monaſterio cauſa ſuorum nepotum.*

8 *Monialis an poſſit tranſire de vno Monaſterio ad aliud cauſa nouæ fundationis, correctionis, aut reformationis, cum conſenſu Epiſcopi, & num.9.*

10 *Monialis an poſſit transferri ad aliud Monaſterium vti incorrigibilis, & num.11.*

12 *Abbatiſſa poteſt præſtare iuramentum fidelitatis extra Monaſterium, & quando.*

13 *Monialium conuentus poteſt mutari authoritate Superioris.*

14 *Conuerſæ poſſunt exire à Monaſterio ad petendas elemoſinas neceſſarias ſeruatis aliquibus conditionibus.*

De

De Clauſura.

Super Bulla Pij V.

1 STatuitur *per hanc Bullã* incip. *Paſtoralis de anno* 1555. nemini monialiũ licere exire à Monaſterio, quacunque de cauſa, præterquam magni incendij, vel infirmitatis, lepræ, aut æpidemiæ.

2 Pro choronide, hanc conſtitutionẽ primò declara, quod ſub hoc nomine magni incendij, intelligitur incendium, ita magnum & euidens, vt certũ ſit, aut ſaltem probabile multum eſſe videatur, ꝙ niſi Moniales omnes ſtatim exierint à Monaſterio, omnes ſimul ſint moriturę, ac cõſumendæ pro nimia exuſtione ignis.

3 Sic etiam ſub nomine peſtis ſeù lepræ intelligitur infirmitas quædam adeò contagioſa, quod ſi Monialis huiuſmodi morbo infecta non eijciatur, citò omnes alias Moniales inficeret.

4 Item, & ſub nomine epidemiæ, quantum attinet ad propoſitũ Bullæ intelligitur morbus, quidem peſtiferus, ſimiliter ac eadem ratione contagioſus communitati præiudicialis, ita hæc omnia explicat *Roderic. in compend. qq. regul. reſolut.* 98. *nu.* 19. *Guttier. lib.* 1. *canonic. quæſt. cap.* 14. *n.* 3. *& Mirand. de Sac. Monial. q.* 3. *art.* 5.

5 Sed an moniales poſſint exire à Monaſterijs ex alijs cauſis ſimilibus, vel vrgẽtioribus extra illas tres.

Duæ ſunt opiniones Doctorum, aliqui enim negatiuã opinionem amplexi fuere, vt huiuſmodi conſtitutionis diſpoſitio non extendatur ad caſus ſimiles, & vrgentiores, prout ſunt *Tuſc. de viſitat. lib.* 2. *cap.* 18. *nu.* 17. *Gutier. canon. quæſt. lib.* 1. *cap.* 14. *Zerol. in prax. Epiſcop. par.* 1. *verb. Moniales, §.* 16. *verſ ſecundo, Cãpanil. diuerſ. iur. canon. rubric.* 12. *cap.* 16. *num.* 22. *& alij.*

Affirmatiuam verò ſententiam ſectarunt *Eman Roderic. quæſt. regul. tom.* 1. *quæſt.* 34. *art.* 3. *Vgolin. in tract. de offic. & poteſt Epiſc cap.* 2. *§.* 2. *nu.* 3. *Bonacin de leg. diſput.* 1. *q.* 1. *punct.* 3. *num.* 19 *& de clauſ. q* 1. *pun.* 9. *num.* 6. *Dian. reſolut. miſcell.* 23. *p.* 1. *Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg.* 102. *Azor. par.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 1. *in fin. verſic. tertio quæres.* Vbi quod tempore belli poſſint Moniales è Monaſterio egredi, ſeque in locum tutum recipere, dum periculum eſt, vt niſi Moniales è Monaſterio egrediantur, graui damno afficerentur, &

hæc

hæc videtur magis rationabilis,& æqua opinio, & illam obſeruabis tempore incurſus Turcharum, & hoſtium, & pro ea facit, nam licet quis poſſit exhæredari ob 14 cauſas expreſsè *in §.aliud quoque capituli ,Auth. vt cum de appell. cognoſc.* Si verò filius, aliam cauſam ſimilem,vel maiorem exhæredationis commiſerit, licet talis cauſa ibi non exprimatur, poterit exhæredari doctrina eſt *Angel. in l. lex Cornelia, ff. de iniur. Hypol. ſing.*78. & Rota Rom.dec.150. *par.2. diuerſ.*

6 Exiſtimarem tamen Moniali nón poſſe concedi licentiam è clauſtro egrediẽdi cauſa medendi morbo, ita periculoſo, vt deſperaretur ſalus, ea non egreſſa, niſi morbus adeò contagioſus eſſet, vt in reliquas ſerperet, ſicut tenent *Gutier. d.cap.*14. *nu.*7. *Zerol. loc.ſuperius cit. in fin. Portell: de dub. reg. verb clauſura Monialium,nu.*22.*Barboſ.d alleg.* 102.*num.*21.*contra Suar. de relig.tom.*4. *lib.*1.*cap.*9.*num* 9. & ixtrà hanc opinionem cenſuit Curia Archiepiſc.de anno 1633. in cauſa cuiuſdam Monialis Monaſterij Reginæ Cæli.

7 Nec etiam licitum erit Moniali egredi, vt curam ſuorum nepotum gerat, etiam ſi nepotes omnibus alijs propinquis deſtituti ſint, vt refert deciſum *Armendariz. in add. ad recopil. leg. Nauarr. lib.* 2. *tit.*18.*l.*7. *de relig. num.*105. ſequitur *Campan.dict. cap.* 16. *num.* 22.*& Barboſ.num.*27.

8 Declara ſecundò, vt poſſint Moniales transire de vno Monaſterio ad aliud cauſa nouæ fundationis,aut correctionis, vel reformationis, ſiuè perfectionis,cum authoritate tamẽ Epiſcopi,ſecundum *conſ Nauarr* 57.*de regul & 5. & 6. de de ſtat. monach.* dem ſentiunt *Zerola in prax Epiſcop. verb. Monialis, Illuſtriſſimus D. Ricciullus de iur.perſon cap.*15. *num* 11.*lib.*5.*& Diana reſolut.* 127.*par.*3 *tract.*2.

9 Sacra tamen Congreg. ſuper negotijs Epiſcop.& regul. non ſemel cenſuit eſſe recurrẽdum ad eam in caſu ſimilis translationis, & quando ad illam faciendam licentiã côcedit cum ſequentibus conditionibus eã permittit Primò, vt antequam Monialis egrediatur à primo Monaſterio, aliud ſit paratum, in quo beneuolas habeat recipie ntes,& etiam capitulariter per ſecreta ſuffragia recipiatur. Secundò,vt dotem ſolitam à cæteris præſtari ſoluat. Tertiò, vt ſpes illi auferatur ad primũ Monaſterium redeũdi. Quartò, vt translatio fiat comitãtibus maturis conſanguineis gra-

grauibus ab vno ad aliud Monaſterium recta via abſque diuerticulo, ac nullibi pernoctetur, niſi cauſa hoſpitij, idq; non niſi apud honeſtas perſonas, vt pluries fuit obſeruatū *ab eadem S. Congreg. & præcipuè in vna Hannaten. 16. Ianuarij* 1615. *& in altera Redonen.* 13. *Ianuarij* 1617.

10 Declara tertiò, vt licitus ſit Monialis exitus, quæ dum in proprio Monaſterio aliqua de cauſa commodè corrigi non poteſt, ad aliud Monaſterium correctionis gratia trāſfertur, iuxtà tradita per *Sāch. in procep. decal. lib.6. cap.* 15. *num.*47 *Mirand. de Sacr. Monial. q* 3. *artic.*2. *&* 3. nam Moniales propter incorrigibilitatem non ſunt eijciendæ è Monaſterio, ſed niſi ibi puniuntur, poſſunt ad aliud trāſferri, ſecundum *Conſt. S.D.N. Vrbani VIII.* relatam per Roderic. *quaſt. regul. tom.*1. *q.* 49. *art.*1. *& Mirand. loc. cit.* aſſerens dictam Conſtitutionē Pij non fuiſſe reuocatam per dictam Bullam Vrbani, vel per S. Concil. Trident.

11 Attamen *S. Congreg ſub die* 27. *Maij* 1603. admonuit locorum ordinarios, ſiuè Superiores regulares, vt caueant, ne aliquam ex Monialibus, ſibi ſubiectam, vel cauſa ſeditiones, aut incorrigibilitatis, vel criminis patrati, ab vno ad aliud Monaſterium tranſmitti curent, multò minùs inde expellant, vel exeundi licentiā concedant, ne innodentur pœnis contentis in hac Conſtitutione non obſtante opinione ſupradictorum Doctorum.

12 Declara quartò, vt Abbatiſſa, vel Prioriſſa propter feudum non teneatur præſtare iuramentum fidelitatis alicui domino ſeculari, ſi illud per procuratorem præſtare nequeat, nam illa cum honeſtate exire poſſet, dummodò ſtatim præſtito iuramento reuertatur *Sanch. d. cap.*15. *num.* 51. *Bonacin. d q.*1. *pun.*9. *num.*9. vbi quod in hoc caſu cūm licentia Superioris petita, & non obtenta, abſque cauſa.

13 Declara quintò, quando authoritate Superioris totus Monialium cōuentus locum mutaret, *Sanchez lib.6. cap.* 16. *n* 53. plures refert *Barboſ. d. alleg.* 102 *num.*27.

14 Declara ſextò, quando Moniales conuerſę exeunt à Monaſterio ad petendas elemoſynas neceſſarias ſeruatis tamen conditionibus, vt *in hac Bulla, & alia Gregorij ſemper bonæ memoriæ XIII. incip. Deo ſacris.*

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Monaſterij ſecta nemini licet ingredi, niſi in aliquibus caſibus cum licentia ordinarij.*

2 *Licentia ingrediendi ſecta Monaſterij debet eſſe ſpecialis, & non ſufficit generalis.*

3 *Epiſcopi nomine, an veniat Vicarius Generalis.*

4 *Superioris nomine quis venit.*

5 *Decretum* S.Cong. *& num.* 6.

7 *Abbas nequit concedere licentiam ingrediendi Monaſteria Monialium.*

8 *Fœminæ vigore licentiarum non poſſunt ingredi Monaſteria Monialium abſq; cõſenſu Monialium capitulariter præſtando refertur Bulla S.D.N. Vrbani VIII. num.* 9.

De Clauſura.

Super Bulla Pauli V.

1 EX *Conſtitutione hac* incip. *Monialium ſtatui ſub die* 10. *Iulij de anno* 1612. habetur nemini licere intra ſecta Monaſterij monialium intrare abſque licẽtia ordinarij in ſcriptis obtenta, & hoc in caſibus neceſſitatis, puta infirmariæ, proceſſionis, funeralium, ac miſſarum, vt diximus in prima parte.

2 Declara, vt licentia ingrediendi ſepta Monaſterij in dictis caſibus neceſſariis danda ſit ab Epiſcopo, vel Superiori ſpecialis, & non ſufficit generalis, ita *Sbrozz de offic Vicar. lib.*2. *quæſt.* 211. *Vgolin. de poteſt Epiſc lib.*5. *cap.*23.*q.*3. nec ſufficeret tacita *Bonacie. de leg. diſput.*1 *quæſt.*3. *pun.*3. *num.*2.

3 Sed Epiſcopi nomine ad hũc effectum, non ſolum comprehenditur ipſe Epiſcopus; ſed etiam Vicarius Generalis habens ſpeciale mandatum in Monaſterijs ſibi ſubiectis authoritate ordinaria, in alijs verò ſubiectis Summo Pontifici, Epiſcopus authoritate delegata poterit concedere facultatem prædictam *Barboſ. de poteſt. Epiſcop. allegat.*102. *num.*38.

4 Superioris verò nomine intelligitur regularis, quoad Monaſteria ſibi ſubiecta, facultas enim ingrediendi Monaſteria monialium exemptarum, & regularibus ſubiectarum pertinet ad earum Superiores Regulares, quorum eſt monialibus clauſuram indicere, non verò ad Epiſcopos, vt do-

docuit *Graff. in aur. deciſ.p.1. lib.4.cap.23.num.6. Campan. diuerſ.rubr.12 cap.16.num.31. Suar.to 4. de Relig.tract.lib.1. cap.10.& Grat. diſcept.forenſ. cap.393.num.5.& 20.contra Zerol.in prax. d. verb.Moniales,§.8.verſ.quarto.*

5 Attamen *Sac. Congregatio.* ſecundum temporum varietates, nonnulla decreta in hac materia emanauit, nam ſub die 19.*Iunij* 1597. cẽſuit licẽtias ex vera tantum neceſſitate, quę moniales reſpiciat cõcedere ad ingrediendum intra ſepta Monaſtoriorum Monialium exemptarum, & Regularibus ſubiectarum ſpectare dumtaxat ad ipſos Superiores regulares. Poſtmodũ, quo magis clauſuræ obſeruationi conſuleretur, *eadem Sac. Congreg. ſub die* 13. *Nouemb.* 1610. facultate ſibi à S. D. Pontifice tributa ſtatuit, & decreuit, vt deinceps intra huiuſmodi ſepta nemini ingredi liceat, niſi licentiæ in caſibus neceſſarijs concedendę nondum à Superioribus regularibus dictorum Monaſteriorum, ſed etiam à locorũ ordinarijs obtentæ fuerint, nõ obſtantibus quibuſcũque cõtrarijs legibus, ſtatutis, cõſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Hoc ipſum cenſuiſſe videtur *Sacra Congr. negotijs Epiſcoporum,& regularium prapoſita ſub die* 26. *Aprilis* 1504. dum reſpondit Miniſtro Fratrum Obſeruantiæ Brinæ, quod non poteſt Superior regularis concedere licentiam ingrediendi ſepta Monialium, ſibi ſubiectarũ, niſi interueniẽte quoque Ordinarij licẽtia, & latiùs *eadem Sacr. Congreg. in Camarinen. ſub die* 21. *Febr.* 1617. vt in ſequenti decreto Sacr. Congregatio, vt controuerſijs, quæ inter Epiſcopũ Camarinen. ac Superiores regulares exortæ ſunt finis imponatur.

6 *Sacra Congregatio cenſuit, facultatem concedendi perſonis ſecularibus licentiam alloquẽdi Monialibus eiuſdem regularibus ſubiectis in Ciuitate quidem Camarinen ad Epiſcopum ſiuè eius Vicarium Generalem, ac Superiorem regularem coniunctim, cui Moniales ipſæ ſubiectæ ſunt, ita quod idem Epiſcopus ſiuè eius Vicarius primo loco ſubſcribat, per Diœceſim verò nõ ad Vicarium foraneũ, ſed ab eodem Epiſcopo ad id deputandum, necnon Superiorem regularem, qui priori loco ſubſcribat coniunctim, pariter ſpectare, idemq; quoad licentiam eorum ordinari intra ſepta Monaſteriorum eorumdem Monialium ingredi neceſſè eſt ſeruandum eſſe, repentinis tamen caſibus extrema neceſſitatis exceptis, in quibus licentia*

alterius ſubſcriptione roborare ſufficiat, edicta verò, quibus perſonis ſecularibus earundem Monialium Monaſterio acceſſus prohibetur ab Epiſcopo, dumtaxat, ſubſcribenda, & publicanda eſſe decreuit. Poſtremò autem ad remouendum omninò difficultatem, quæ ex huiuſmodi decretis factam oriri poſſit negotio iterum in Sacra Congregatione Concil præpoſito, atque Sanctiſſimo Domino Noſtro relato 21. Maij 1630. Sãctitas Sua, ita declarauit huiuſmodi licentias à Superioribus regularibus non eſſe petendas in illis locis, in quibus adeſſet conſuetudo, vt iſta ab Epiſcopis tãtũ concedantur, hoc enim caſu ſtatuit, & declarauit talem cõſuetudinem eſſe obſeruandam, & ipſorum Epiſcoporum tantummodo licentias ſufficere etiam priuatiuè, quoad ipſos regulares.

Si verò authoritate pontificia Monaſterium cuidam ſoli Prçlato peculiari Conuẽtuali iubiectum eſſet, non poſſet Generalis, aut Prouincialis licentiam ingreſſuris ad id Monaſterium cõcedere, quod nullam iuriſdictionem in illud habeant, at poterunt, dum viſitant inquirere verum Prælatus ille iuſtè vſus fuerit hac facultate *Eman. tom. 1. q. 47. art. 5. Sanchez in ſum. cap. 16. num. 6.* vbi ſubdit propter eandem rationem idem dicendũ eſſe de Epiſcopo reſpectu clerici ſecularis cui ſoli Monaſterium illud ſubderetur.

7 Abbas tamen non poterit facultatem concedere ingrediendi Monaſterium, vt putà, quia in hac materia appellatione Superioris non continetur, vt docent *Azor. par. 1. lib. 13. cap. 8. q. 6. Eman to. 1. q. 16. art cap. 2. verſ. obſerua*, niſi in caſibus repentinis, quando Epiſcopus, vel Superior longè abſens fuerit, idem *Eman. loc. cit. in fin. Campan. d. cap. 16. num. 25.* vel niſi haberet generalem licentiam à Superiore concedendæ huius ingreſſus facultatis in caſibus frequenter occurrentibus, ne paſſim Epiſcopus, ſeu Prçlatus regularis, qui nõ tam præ manibus habetur adire debeant *Eman. propè fin. Sanch. nu. 23. & Bonacin. de clauſ. q. 4. punct. 2. num. 5. verſ. hoc tamen.*

8 Amplia hanc communem, vt fęminæ habentes licentias ingrediendi ſepta Monaſterij Monialium nequeant illa ingredi abſque expreſſo conſenſu dictarum Monialium capitulariter præſentando, alias dictę licentiæ nullius ſint roboris per Bullam S. D. N. Vrbani VIII. vt infrà.

Sa-

Digitized by Google

✠

SAcroſanctum Apoſtolatus miniſterium, quod ineffabilis Diuinæ ſapientiæ prouidentia humilitati noſtræ (nullo licet meritorum ſuffragio) credidit, iugiter poſtulat, vt inter multiplices Paſtoralis officij curas, illam ſedulo amplectamur, qua ſanctimonialiũ quieti opportunè conſulitur. Cum itaque plures licentiæ Monaſteria Monialium ingrediẽdi diuerſis mulieribus ſecularibus, ſub certis modo, & forma tunc expreſſis, à Nobis, & diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris cõceſſæ fuerint, eædemq; mulieres in vim licentiarum prædictarum Monaſteria huiuſmodi, nõniſi de expreſſo earumdem Monialium, & illorum Superiorum conſenſu, ingredi poſſint, ſeù debeant. Nos omnem dubitãdi materiã, quæ ſuper modo conſenſum huiuſmodi præſtandi, forſan oriri poſſet, nè medio tollere volentes, Motu proprio, et ex certa ſcientia noſtra, harum ſeriè decernimus, atq; declaramus, cõſenſum dictarum Monialiũ, de cætero per eaſdem Moniales Capitulariter, & per ſecreta ſuffragia præſtandum eſſe, & præſtari debere, aliàs licentiæ huiuſmodi mulieribus, quibus conceſſæ fuerunt, nullatenus ſuffragentur, & quæ ſanctimonialium Monaſteria, vigore licẽtiarum prædictarũ, abſq; conſenſu Capitulariter, vt præfertur, præſtito, ingredi præſumpſerint, ſententias, cenſuras, & pœnas contra clauſuras Monaſteriorũ Monialiũ violantes inflictas, ſe nouerint incurſuras; ſicq; & non aliter per quoſcunq; Iudices ordinarios, & delegatos, etiã cauſarũ Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretãdi facultate, & authoritate iudicari, & diffiniri debere; ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate, ſcienter, vel ignoranter cõtigerit attentari, in contrarium facien. non obſtantibus quibuſcunq. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Tuſculi, ſub Annulo Piſcatoris, die 27. Octobris 1624. Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

V. Theatin.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Fœminæ prohibentur intrare clauſuram regularium, etiã mendicantium, non obſtantibus quibuſcumque licentÿs conceſſis à Sede Apoſtolica, num.2. & quid concurrentibus aliquibus conditionibus, num.3.4.5.& 6.*

7 *Excommunicationis Sanctiſſimo reſeruatæ pœna imponitur, tàm mulieribus Monaſteria regularium intrãtibus, quàm Superioribus Monaſteriorum, & etiam pœna priuationis dignitatũ, beneficiorum, & officiorum, & inhabilitatis ad illa obtinenda.*

8 *Sententia declaratoria, an requiratur quod ad inhabilitatem, nu.9.& n.11.et 16.*

10 *Mulieres ingredientes Monaſteria regularium, cum licentia, & ſine ea incurrunt excommunicationem.*

11 *Licentiæ ingrediendi Monaſteria regularium conceſſæ fœminis cuiuſcunque gradus & conditionis exiſtant reuocantur.*

12 *Pcullæ poſſunt intrare Monaſteria Religioſorum.*

13 *Imperatrices, & Reginæ poſſunt intrare Monaſteria Religioſorum.*

14 *Occultãs fœminas intus clauſtra bono fine, non incurrũt pœnas.*

15 *Fœminas introducens occultè, an teneatur deponere officium, vel acceptare officium futurum.*

17 *Prouincialis poteſt abſoluere à pœnis inhabilitatis ſuſpenſionis, & priuationis.*

18 *Mulieres pauperes ingrediẽtes Monaſteria Religioſorũ poſſunt abſolui ab Epiſcopo.*

19 *Mulieres abſque dolo ingredientes Monaſteria Religioſorum euitant pœnas.*

20 *Verbum,* audent, *vel* præſumunt, *excludunt dolum.*

21 *Monaſteria quæ ſunt in fieri, dũ fabricantur non eſt clauſura.*

De Clauſura.

Super Bulla Pij V. & Gregor. XIII.

1 PIus V. *de anno* 1566. publicauit Motum proprium, quo ſtrictè prohibuit nè fœminæ cuiuſuis ſtatus, & qualitatis forent, poſſent intrare in Monaſteria Religioſorum, etiam Mendicantium.

2 *Gregorius verò XIII. in anno* 1575. *per Bullam* incip. *vbi*

vbi gratia, idibus Iunÿ. dictum motum Pii V. confirmauit, & reuocauit omnes licentias à Sede Apoſtolica quibuſcunq; fœminis conceſſas ad ingredienda Monaſteria religioſorum, vnde Religioſi facientes, aut permittentes fœminas ingredi ſua Monaſteria, prætextu facultatum à Summo Pontifice, vel ab aliis conceſſarum incurrant excommunicationem Papæ reſeruatã, & priuationem dignitatum, & beneficiorum inhabilitatem ad illa, & alia in poſterum obtinenda, quas Bullas punit *Roderic. in fin.* ſuæ explicationis ad cruciatam.

3 Sed quia prior *Bulla Pÿ V.* videbatur rigoroſa, idem *Pius V. de anno* 1568. ad inſtantiã Cardin. Cribell. viuæ vocis oraculo, & quaſi lege declaratoria ſuam Bullam præteritam moderatus eſt, ſeù temperauit concedendo v3. vt illa non obſtante poſſent mulieres intrare in clauſtra Monachorũ, concurrente aliqua ex ſequẽtibus occaſionibus.

4 Prima eſt, ratione miſſæ, vel diuini Officij intus celebrati. Secunda ratione, alicuius proceſſionis factæ per clauſtrũ. Tertia ratione, alicuius defuncti intus ſepeliendi, &c.

5 Quarta, quando pro verbo Dei audiendo datus magnus concurſus Populi, qui non poteſt per portam Eccleſiæ intrare, & egredi, nam tunc poterunt mulieres, cum viris intrare per ianuam communem Conuentus, & per clauſtrum ire ad Eccleſiam, & finito ſermone poterũt mulieres egredi per clauſtrum, ad ianuã Conuentus, dummodo in hoc ingreſſu, & vadant via recta ad Eccleſiam, vel ad ianuam conuentus, de qua conceſſione, idẽ prædictus Card. fidem facit ſcripto firmatam.

Declaratio mentis Pij V. facta Cardinal. Alexandrino Cribello nuncupato.

NOs Alexander miſeratione diuina Tit. Sãcti Ioannis ante portam Latinã, Presbyter Card. Cribellus nũcupatus. Omnibus, & ſingulis præſentes noſtras litteras inſpecturis, lecturis, & audituris fidẽ facimus indubiã, et in verbo veritatis teſtamur, qualiter Sãctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus Noſter Diuus Pius Diuina Prouidẽtia Papa V. viua vocis oraculo nobis facto dixit, & declarauit, fuiſſe, & eſſe mentem, vel intẽ-

tionem

tionem ſuam, quod litteræ in forma Breuis ſub die 24. Octobris 1566. Pontific. ſui anno primo æditæ in quibus mulieribus quibuſcunq; Monaſteriorũ regularum, ingreſſus, cum derogatorijs, & irritantibus decretis ꝓhibetur, nõ ſolũ cõprehenderẽt mulieres habentes, & haberẽ prætendentes facultatẽ, & indulta procedendi huiuſmodi Monaſteria, ſed etiam omnes, & quaſcunq; mulieres, alias tàm in genere, quàm in ſpecie, ſignificans nihilominus idem Sanctiſſimus Dominus Noſter, eodem viua vocis oraculo nobis facto, quod propter hoc & prædictas ſuas literas, nõ intellexit, nec intelligit, quod mulieribus præcludatur aditus accedendi ad monaſteria, & loca regularium, ac eorum clauſuras, quãdo in eis miſſæ, & alia diuina Officia celebrantur, nec quando proceſſiones fiunt, & quando Chriſtifidelium cadauera, ibi ſepelliuntur, ac etiam pro eis ſuffragia fiunt, ſed liberè conceſſit, & concedit eiſdẽ omnibus facultatem, vt ad illa loca, in quibus dicta pia opera exercentur, & cum alijs catholicis perſonis accedere liberè, & licitè poſſint, et valeant & ſimiliter, quando diuinum verbum in Eccleſia Monaſteriorum, & regularium locorum huiuſmodi proponitur, vel propter aliam quamcunq; cauſam, eſt tantus concurſus populi, quod commodè ingredi non poſſunt, & egredi per portam principalem Eccleſiæ conceſſit, & concedit eodem viuo vocis oraculo, vt dictæ mulieres vna cum alijs perſonis poſſint ingredi, & egredi per portam clauſtri Monaſteriorum, & aliorum locorum regularium huiuſmodi, dummodo recto tramitè accedant ad portam, qua exitur à Monaſterio non obſtantibus priuilegijs, & literis Apoſtolicis, ac quibuſcunque in contrarium facientibus in quorum omnium, & ſingulorum fidem, & teſtimonium præmiſſorum præſentes noſtras literas, exindè fieri fecimus, illaſq; manu propria ſubſcripſimus ſigilliq; noſtri, quo in talibus vtimur impreſſione communiuimus. Datum Romæ in Palatio Apoſtolico in ædibus ſolitæ noſtræ reſidentiæ ſub anno à Natiuitate Domini 1568. indictione 11 die verò 27. menſis Ianuarij Pontificatus prælibati Sanctiſſimi Domini Noſtri Pij Pap. V. anno tertio.

Alexander Cribellus.

Robertus Fontanus.

Locus ſigilli.

6 Sed hodie credo ceſſare ſupradictam declarationem mentis Pij V. ex infraſcripto de-

decreto nouiter ædito per Eminentiſſimos, & Reuerendiſſimos Cardinales Cõgreg. Sacrorum Rituum.

Oriolen.

Illuſtriſs & Reuerendiſs. DD. Archidiaconus Oriolen. exponit DD. VV. Illuſtriſsimis, & Reuerendiſſimis, qualiter in Ciuitate Oriolañ. vſu, seù forſan, etiam conſuetudine immemorabili introductum eſt in aliquibus Monaſterijs Regularium ſcientibus, & non contradicentibus Epiſcopis pro tempore, vt annuatim faciant ſuas proceſsiones tam ſolẽnes Rogationum, Candelarum, Palmarũ de Sanctiſsimo Sacramento, ac alias, quam priuatas de Cruce tempore Paſſionis, de Roſario, de Carmine, de Cingulo Sancti Franciſci, de Corregia Sancti Auguſtini, cum ſimilibus ſingulis menſibus per clauſtra dictorum Monaſteriorum comitantibus, vndiq; deuotionis, & Religionis cauſa vtriuſque ſexus fidelibus, quod cũ videatur contrarium conſtitutionibus ſanctæ mem. Pij V. & Gregorij XIII. quibus præcluditur aditus mulieribus accedendi ad clauſtra regularium, ideò orator ſupplicat declarari, an hoc iure liceat.

Sacra Rituum Congregatio reſpondit non licere mulieribus cõmitari proceſſiones per clauſtra Monaſteriorum Regulariũ, niſi adſit in hoc expreſſo licẽtia Sedis Apoſtolicæ die 3. Septemb. 1628. Fuluius Benig. Secretarius. Vnde hodie ſtante dicto decreto, non licet mulieribus ingredi clauſtra Monaſteriorũ comitando proceſsiones abſq; expreſſa licentia Sedis Apoſtolicæ.

7 Ampliatur primo, vt non ſolum mulieres incurrant pœnam excommunicationis latæ ſententiæ Sanctiſſimo reſeruatę, ſed etiam Superiores Monaſteriorum, quibus pariter imponitur pœna priuationis dignitatum, beneficiorum & officiorum, & inhabilitatis ad illa obtinenda, vt *ind. conſtitut.*

8 Sed circa hanc inhabilitationem, an requiratur ſententia declaratoria, vel ipſo iure incurratur, & duæ sũt opiniones Doctorum, prima eſt affirmatiua, quod ſcilicet ſtatim incurratur, quia eſt pœna priuatiua, & non priuans aliquem aliquo iure iam quæſito, ac poſſeſſo, ſed ſolum acquirendo, & proindè non eſt expectanda ſententia Iudicis, ſicut non expectatur in excõmunicatione, & cæteris cenſuris; & quando lex infligit pœnam incurrẽdã ipſo facto,

Digitized by Google

ſeù ipſo iure, non expectatur ſententia declaratiua Iudicis, vt omnes fatētur, & ipſa verba ſonant, vide *Sot. lib.* 1. *de iuſt. q.* 6. *poſt* 4. *concl. Cordub. lib.* 1. *q.* 36. *Sanch. in dechal.* 2. *cap.* 39. *num.* 31. & ideò cum per bullam Gregorij XIII. ſupradictam, imponatur pœna inhabilitatis ipſo facto, nulla requiritur ſententia declaratoria.

9 Contrariam tamen opinionem tanquam probabilem tenet idem *Sanchez loc. cit.* non incurri inhabilitatem impoſitam per dictam bullam, donec per ſententiam Iudicis declaretur illam incurriſſe, & hanc ſententiam periter tenet *Nauarr. de dat. pro iuſt. & grat. obtin. num.* 44. *Molin. tom.* 1. *de iuſt diſp.* 96. *Ledeſm.* 1. *par* 4. *q.* 18. *artic.* 2. *dub. vlt.* & ratio adducitur à *Sanchez*. Primò, quia illa particula *ipſo facto*, ſolum importat, vt non requiratur ſententia condemnans, ſeù pœnam ſtatuens, iam enim poſita eſt, at non tollit, quin requiratur ſententia declarans crimen. Secundò, quia non omnes ſententiæ priuatiuę nullā Iudicis exequutionē petentes incurruntur ipſo facto abſque vlla ſententia, ſed id peculiare eſt ſolum in tribus cenſuris, & hoc patet in particulari circa priuationē bonorum temporalium, quibus priuatur hæreticus, quæ imponitur ipſo facto, & tamē iuxtà Doctorum communem praxim expectatur Iudicis declaratoria. Tertiò, quia inhabilitas eſt pœna valdè acerba, & ita per Epicheiam excipiēda eſt regula pœnarum priuatarum, maximè cum pœna priuationis officiorum, ob ſui etiam acerbitatē expectet Iudicis ſententiam. Et quamuis irregularitas ſit rigidior, neq; expectet ſententiam Iudicis declarantis illius incurſum, id tamen prouenit ex vſu, qui vſus iam declarauit, vt non expectetur Iudicis ſententia, quod non declarauit, vſus circa inhabilitatem ad officia, & beneficia, ſed vide infra *nu.* 11. *&* 16.

10 Ampliatur ſecundò, quod quamuis dictæ conſtitutiones loquantur de ingredientibus Monaſteria virtute facultatū, & licentiarum à Sede Apoſtolica conceſſarum, quę ſunt per dictos Pontifices reuocatæ, Tamē Pius V. declarauit, mētem fuiſſe includi ingrediētes, etiam ſine licentia prædicta, *Nauar. in man. cap.* 27. *nu.* 150. *verſ. ſexageſima prima*, vt patet ex ſupradicta *declaratione facta Emin. Cardin. Alex. Cribellio*, & ita ſeruat Sacra Pœnitentiaria, & ꝑpterea mulieres ingredientes ſepta Monaſteriorum regularium, ſunt

ex-

excommunicatæ,& à Summo Pontifice abſoluũtur *Nauarr. conſ.26.de ſent excomm.* & ita contra *Dianam reſol. moral. tract.2.miſcell.* inſurgit *Marriquez quæſt.moral. reſolut.* 41. *par.2.*

11 Ampliatur quartò, nam Paulus *V. per eius Conſtit.* incip. *Monialium ſtatui de anno 1612. ſub die* 10. *Iulij.* reuocauit, caſſauit, & irritas fecit omnes, & ſingulas licentias ingrediendi Monaſteria regularium mulieribus cuiuſq; ſtatus,gradus, & cõditionis exiſtentibus,etiam Marchionali, & Ducali dignitate fulgentibus,tã à Sanctitate Sua, quàm à ſuis prædeceſſoribus ad tẽpus,vel perpetuum conceſſas, Inhibentes mulieribus prædidictis liceñtiam huiuſmodi habentibus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ,à qua niſi à Romano Pontifice; præterquam in mortis articulo abſolui poſſint, nè Monaſteria Monialium prætextu licentiarum huiuſmodi ingredi audeant, ſeù præſumant, ſub pœna,& priuatione ſuorum officiorum,quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa in poſterũ obtinenda ipſo facto, nec alia declaratione incurrendis, nè eas introducere, ſeù admittere,vel aliàs admiſſas quo quomodo retinere audeant, & præſumant.

Et quamuis per hanc bullã nulla requiritur ſententia [declaratoria, Attamen in omnibus conſtitutionibus, in quibus mandatur incurri pœnas ipſo iure, ipſoque [facto abſque alia declaratoria] adhuc requiri declaratoriam, refert plurimos] authores hanc opinionem ſequentès *Diana reſol.67.tract.17. & 3.miſcell. par.2.fol.mibi* 126. ad intellectum*Conſtit.Clem.XIII.*contra Religioſos munera largiẽtes, & aliarum bullarum ad quarum pęnas incurrendas requiritur ſemper declaratoria Iudicis, licet ego ipſe contrariam opinionem ſectatus ſim *in prima parte Sum. Bull. tit.de babit. cleric.ſuper Bulla Sixti V.*, nam poſtea audiui praxim eſſe ſemper pro declaratoria in Romana Curia, prout retulit mihi admodum Reuerendus Pater Frater Io: Baptiſta à Iuliano Prouincialis meritiſſimus Ordinis Minimorũ huius Ciuitatis Neapol. requiri declaratoriam ipſius facti in omni caſu controuentionis.

13 Declaratur primò, vt poſſint permitti intrare in Monaſteria Religioſorum puellæ paruulæ non obſtante prohibitione conſtitutionis, ex eo quod finis illarum eſt,nè detur Religioſis occaſio impudicitiæ,quæ ceſſare videtur in par-

uulis *Roderiq. in expoſ. motus propr. Pij V. num.* 12. *Sanchez lib.6.in decbal. cap.* 17. *num.* 4.

13 Declaratur ſecundò, non comprehẽdere Imperatrices, & Reginas, ſaltim quando intrant Monaſteria non occultè, ſed magno comitatu, & ex bono fine, cũ enim Pontifices nõ fecerint in prædictis Bullis mentionem de illis, credendũ eſt noluiſſe ipſas comprehendere, *Roderic.tom.*1. *q.regul.* 48.*art.*1 *Sanchez lib.6. decbal. cap.*17.*num.*5. & ſic arbitror ſupramentionatam Bullam Pauli V. non comprehende Imperatrices, & Reginas.

14 Declaratur tertiò, vt occultans fœminas illicitè ingreſſas in Conuentum, bono tamen fine, putà propter honorem fœminæ, vel fratris, & ſic de ſimilibus, non incurrat prædictas pœnas Bullæ, nam iſta talis nõ fuit cauſa ingreſſus, nec contra legem pręſumitur *Roderiq.q.regul.*47.*art.*1. *nu.*11. beneuerũm poſsũt puniri alia pœna ſalutari, *Sorb.in compẽd. priuil. mendicant. verb.ingredi Monaſteria Monialium*.

16 Declaratur quintò, vt Religioſus introducẽs fœminas, licet peccet, tamen ſi crimen eſt omninò occultum, non teneatur ſtatim deponere officium in publico, quia non tenetur ſe infirmare, & eſſe exequutor Bullæ contra ſe. At ſecus ſi huic Religioſo delinquenti offeretur officium de futuro, quia tenetur renunciare, & non acceptare ita *Portell. in dubio regul. verbo officia ordinis, num.*5.

17 Declaratur ſextò, vt Prouincialis poſſit abſoluere ab illis pœnis inflictis per Bullã, puta ſuſpenſionis priuationis, & inhabilitatis trãſgreſſores dictæ Bullæ, ita *Portell.in dub.regul. verb.Abbas num.*3. *& in verb. Prælatus, verb diſpenſare, & verb inhabilitas.*

18 Declaratur ſeptimò, vt licet mulieres ingredientes, ſepta Monaſteriorum Regurium ſint abſoluendæ à Sũmo Pontifice, vt per *Nauarr.conſ.* 46.*de ſent.excomm.* Tamen ſi eſſent pauperes, quia excuſarentur ob impedimentũ paupertatis accedere ad Sanctam Sedem Apoſtolica, & eo caſu poſſent abſolui ab Epiſcopo, *arg.text.in cap. quod ab his, & quamuis, de ſentent.excom. & cap. eos, eod num.*6. *Nauarrus conſ.*45.*eod.*

18 Declaratur octauò, vt exexcludantur ab iſtis pœnis, & cenſuris, mulieres illæ, quæ abſque dolo, & malitia, ſiuè pręsũptione ingrediũtur ſepta Monaſteriorum, ſed ignoranter, & animi ſimplicitate inductæ, & hoc per illud verbũ *audeant, ſeù præſumant*, appoſitum in dictis Conſtitutioni-

bus

Digitized by Google

bus Pij V. & Gregorij XIII.
20 nam verbum *audeant, vel præſumant*, arguit dolum, & temeritatem controfacientis *cap. Monaſteria, de vita & honeſt.cleric.cap.fin.ne Prælati vices ſuas,cap. fin.de exceſ. Prælati, Card. ab omnibus receptus,in clem.1.quaſt.38.de priuileg.Nauarr.in repet. cap. ſtatuimus 19.quaſt.3.num.62.*
Et ideò ſi inaduertēter, & ignoranter ingrediuntur Monaſteria Regularium,non incidunt in excommunicationem faciunt dicta per *Sayr. in deciſ. fin.de reb.Eccleſ.non alien. & de cenſur.lib.3.cap.25.nu.8.*
21 Declaratur nonò,vt Monaſteria, ſeù loca, quæ ſunt in fieri,vel dum fabricantur, in quibus adhuc Conuentus ad ibi morandum non fuerit introductus,ſed ſolum ibi habitauerint aliqui fratres pro ſeruitio potius fabricæ,quam aliter,in eis clauſuram non eſſe, vt ſi mulieres intrarent pęnas, propterea in ſupradicta bulla cōtentas incurrerent, vt declaraſſe *S.Congr.de anno* 1584. *per Eminentiſſimum Dominū Cardinalem Alexandrinum*, qui nomine aliorum Cardinalium Congregationis Regularium.ſcripſit Generali Capuccinorum,& idem dicendū eſt, de dominis, ſeù infirmarijs in Ciuitate poſitis, cum nec Eccleſiam, nec Conuentum habent teſtatur *Capucin. in compend.priuil.commen. verb. ingredi Monaſteria Monialium, num.*11.

SVMMARIVM.

1 *Regulares alloquētes Moniales quas pœnas incurrunt.*
2 *Decretum* S.Congr.*probibens ordinarijs licentiam impartiendi regularibus alloquēdi moniales.*
3 *Regulares celebrantes,vel cōcionantes probibētur alloqui moniales.*
4 *Confeſſores ordinarij, vel extrardinarij probibētur pernoctare in Monaſterijs Monialium, & quid ſtante diſtantia Monaſterij, & quæ dicatur nimis diſtantia, num.*5.
6 *Alloquutio vnica cum* Monia*libus probibetur regularibus.*
7 *Regulares alloquentes, cum monialibus,an poſſint per ordinarios puniri.*
8 *Epiſcopus non poteſt concedere ſtatutum, ne regulares alloquātur, cum mulieribus.*
9 R*egulares alloquentes, cum mulieribus intus Monaſterium exiſtentibus poſſunt puniri per ordinarios.*
10 *Superiores poſſunt alloqui moniales, & qui dicuntur Superiores.*

uulis *Roderiq. in expoſ. motus propr. Pij V. num.* 12. *Sanchez lib.6. in decbal. cap.* 17. *num.* 4.

13 Declaratur ſecundò, non comprehēdere Imperatrices, & Reginas, ſaltim quando intrant Monaſteria non occultè, ſed magno comitatu, & ex bono fine, cū enim Pontifices nō fecerint in prædictis Bullis mentionem de illis, credendū eſt noluiſſe ipſas comprehendere, *Roderic. tom.* 1. *q. regul.* 48. *art.* 1 *Sanchez lib.6. decbal. cap.* 17. *num.* 5. & ſic arbitror ſupramentionatam Bullam Pauli V. non comprehende Imperatrices, & Reginas.

14 Declaratur tertiò, vt occultans fœminas illicitè ingreſſas in Conuentum, bono tamen fine, putà propter honorem fœminæ, vel fratris, & ſic de ſimilibus, non incurrat prædictas pœnas Bullæ, nam iſta talis nō fuit cauſa ingreſſus, nec contra legem præſumitur *Roderiq. q. regul.* 47. *art.* 1. *nu.* 11. beneuerùm poſsūt puniri alia pœna ſalutari, *Sorb. in compēd. priuil. mendicant. verb. ingredi Monaſteria* Monialium.

16 Declaratur quintò, vt Religioſus introducēs fœminas, licet peccet, tamen ſi crimen eſt omninò occultum, non teneatur ſtatim deponere officium in publico, quia non tenetur ſe infirmare, & eſſe exequutor Bullæ contra ſe. At ſecus ſi huic Religioſo delinquenti offeretur officium de futuro, quia tenetur renunciare, & non acceptare ita *Portell. in dubio regul. verbo officia ordinis, num.* 5.

17 Declaratur ſextò, vt Prouincialis poſſit abſoluere ab illis pœnis inflictis per Bullā, puta ſuſpenſionis priuationis, & inhabilitatis trāſgreſſores dictæ Bullæ, ita *Portell. in dub. regul. verb. Abbas num.* 3. *& in verb. Prælatus, verb diſpenſare, & verb inhabilitas.*

18 Declaratur ſeptimò, vt licet mulieres ingredientes ſepta Monaſteriorum Regurium ſint abſoluendæ à Sūmo Pontifice, vt per *Nauarr. conſ.* 46. *de ſent. excomm.* Tamen ſi eſſent pauperes, quia excuſarentur ob impedimentū paupertatis accedere ad Sanctam Sedem Apoſtolica, & eo caſu poſſent abſolui ab Epiſcopo, *arg. text. in cap. quod ab his, & quamuis, de ſentent. excom. & cap. eos, eod num.* 6. *Nauarrus conſ.* 45. *eod.*

18 Declaratur octauò, vt exexcludantur ab iſtis pœnis, & cenſuris, mulieres illæ, quæ abſque dolo, & malitia, ſiuè præſūptione ingrediūtur ſepta Monaſteriorum, ſed ignoranter, & animi ſimplicitate inductæ, & hoc per illud verbū *audeant, ſeù præſumant*, appoſitum in dictis *Conſtitutionibus*

bus Pij V. & Gregorij XIII. 20 nam verbum *audeant, vel præſumant,* arguit dolum, & temeritatem controfacientis *cap. Monaſteria, de vita & honeſt.cleric.cap.fin.ne Prælati vices ſuas,cap.fin.de exceſ. Prælati, Card. ab omnibus receptus,in clem.1.quæſt.38.de priuileg.Nauarr.in repet. cap. ſtatuimus 19.quæſt.3.num.62.*

Et ideò ſi inaduertēter, & ignoranter ingrediuntur Monaſteria Regularium, non incidunt in excommunicationem faciunt dicta per *Sayr. in deciſ. fin.de reb.Eccleſ.non alien. & de cenſur.lib.3.cap.25.nu.8.*

21 Declaratur nonò, vt Monaſteria, ſeù loca, quæ ſunt in fieri, vel dum fabricantur, in quibus adhuc Conuentus ad ibi morandum non fuerit introductus, ſed ſolum ibi habitauerint aliqui fratres pro ſeruitio potius fabricæ, quam aliter, in eis clauſuram non eſſe, vt ſi mulieres intrarent pęnas, propterea in ſupradicta bulla cōtentas incurrerent, vt declaraſſe *S.Congr.de anno* 1584. *per Eminentiſſimum Dominū Cardinalem Alexandrinum*, qui nomine aliorum Cardinalium Congregationis Regularium, ſcripſit Generali Capuccinorum, & idem dicendū eſt, de dominis, ſeù infirmarijs in Ciuitate poſitis, cum nec Eccleſiam, nec Conuentum habent teſtatur *Capucin. in compend.priuil.commen. verb. ingredi Monaſteria Monialium, num.*11.

SVMMARIVM.

1 *Regulares allequētes Moniales quas pœnas incurrunt.*

2 *Decretum* S.Congr. *probibens ordinarijs licentiam impartiendi regularibus alloquēdi moniales.*

3 *Regulares celebrantes, vel cōcionantes probibētur alloqui moniales.*

4 *Confeſſores ordinarij, vel extrardinarij probibētur pernoctare in Monaſterijs Monialium, & quid ſtante diſtantia Monaſterij, & qua dicatur nimis diſtantia, num.*5.

6 *Alloquutio vnica cum* Monia*libus probibetur regularibus.*

7 *Regulares alloquentes, cum monialibus, an poſſint per ordinarios puniri.*

8 *Epiſcopus non poteſt concedere ſtatutum, ne regulares alloquātur, cum mulieribus.*

9 R*egulares alloquentes, cum mulieribus intus Monaſterium exiſtentibus poſſunt puniri per ordinarios.*

10 *Superiores poſſunt alloqui moniales, & qui dicuntur Superiores.*

11 *Regulares alloqui, an poſſint moniales cauſa vrbanitatis, & honeſtis ſermonibus.*

12 *Pœnæ contra regulares alloquentes moniales abſque licentia, an poſſint diſpenſari per Superiores.*

13 *Pœnæ non incurruntur à regularibus alloquentibus moniales abſque declaratoria.*

14 *Ordinary locorum poſſunt aliquando concedere licentiam regularibus alloquendi Moniales refertur Decretum Sac.Cong. num.* 15.

16 *Feſtorum dierum nomine, qui veniant.*

17 *Vigilarum nomine, an veniāt quatuor tempora.*

18 *Regularis alloqui volens moniales exemptas vltra licentiam ordinarij tenetur obtinere licentiam à Superiore.*

19 *Epiſcopus an valeat alloqui, vel prædicare monialibus in aliena Diœceſi ſine licentia ordinarij.*

De clauſura, & acceſſu regularium ad Monaſterium Monialium prohibito.

Decreta Sac. Congr.

1 DEmandato Sixti V. decreuit Sac. Cong. vt infrà nu. 2. Regulares alloquētes Moniales etiam ſui ordinis (præter Superiorem, cui Monaſterij, ſeù domus cura incumbit, Viſitatorem, & Cōfeſſarium ordinarium, & extraordinarium, cum ad tēpus deputabitur) abſque licentia S. Congregat. incurrunt ipſo iure priuationem officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuè, aliaſque pœnas arbitrio eiuſdem Congregationis.

2 *EMinentiſſimi, & Reuerendiſſimi Cardinales Sacræ Regularium Congregationis Præfecti ad occurrendum ſcādalis, quæ contingere poſſunt aliaſque iuſtis, & rationabilibus cauſis animarum ipſorum piæ monentibus de ſpeciali, & expreſſo mandato Sanctiſsimi Domini Sixti Diuina Prouidentia Papæ Sixti V. vicæ vocis oraculo ei factæ decreuerūt, & mandauerunt nulli poſt hac religioſo, cuiuſcunque ordinis gradus qualitatis, & dignitatis exiſtat, Superiore, cui monaſterij,*

rŷ ſeù domus cura incidit, Viſitatore, vel Viſitatoribus, cõfeſſarioque ordinario, vel extraordinario, cui ad tempus deputabitur dumtaxat exceptis) licere abſque licentia expreſſa eiuſdem Sacræ Congregationis accedere ad monaſteria, ſeù domus quarumcunque monialium, vel ſororum ſiuè ſui, ſiuè alterius cuiuſcunque ordinis ad colloquẽdum, ſiuè tractandum cum eis, quod ſi aliquando mãdato ſui ſuperioris aliquos religioſos ad prædicãdum verbum Dei, vel ad celebrandas miſſas in ipſarum monialium, ſeù ſororum Eccleſiŷs, ſiuè Oratoriŷs exterioribus mitti contingerit prohibuerunt, ne dicti religioſi vllo quæſito colore moniales ſorores, aut qualibet aliam perſonam intra cauſtra degente alloqui poſſint, ideſt Confeſſariŷs autem ſimiliter interdixerunt, ne in ædibus monialium, aut ſororum contiguis: pernoctent, aut alios pernoctare faciant, vel alias ſecum retineãt, neuè extra tempora generaliũ Confeſſionum, quibus ſoli tantum Confeſſario refectionem diurnam accipere vix permittitur, & tunc demum, videlicet cum ſua habitatio aut virorũ domui, vel monaſterio, in quo degit à monialium, ſeù ſororũ monaſterio; vel domo nimium diſtat, niſi tamen, & eo caſu contrarium ſpecialiter conſtitutum ſit ibi nullo modo commendant, reficiãtur, aut cibum ſumant, quæ omnia ſingula ſub pœnis priuationis beneficiorũ, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendis aliŷſque eiuſdem Congregationis arbitrio præceperunt inuiolabiliter obſeruari, iniungentis cunctis Reuerendis Patribus Generalibus, Prouincialibus, & aliŷs quouis moſteriorum & mendicantium Ordinum, & Congregationum Superioribus, ad quos ſpectat, quatenus infra terminum vnius menſis à die quo præſens decretum ipſis notificatum fuerit computari debeant eiuſdem decreti copiam cum huiuſmodi præcepto omnibus ſuorum ordinum, & religionũ monaſteriŷs domibus, & conuentibus intimare, & notificare, ne vllam aliquando deſuper ignorantiam in futurum allegare, aut prætendere quomodocunque poſſent. Romæ 9. Maiŷ 1590.

Frater Michael Bonellus
Card. Alexandrinus.

*Gregorius Palearius
Secret.*

3 Ampliatur primò, vt non excuſentur celebrantes, vel præ-

prædicantes in iiſdem locis, nam loquendo, cum monialibus incurrerent pęnas huius decreti, vt ibidem habetur, *verſ. quodſi aliquando*.

4 Ampliatur ſecundò, in Cõfeſſario pernoctante, vel alios faciente pernoctare, vel cum tempore generalium confeſſionum ibidem manducat, quando eius monaſterium non diſtat, vt *in verſ. Confeſſarijs*.

5 Nimiamque diſtantiam eſſe iudico, quando eſt interuallum vnius milliarij, imò aliquando attenta ætate, vel indiſpoſitione Confeſſariorum, qui vt plurimum eliguntur ſenio confecti, dimidium milliare videtur inducere magnã diſtantiam, & conſequenter tempore confeſſionum generalium poſſent ibidem prandium ſumere abſque incurſu pœnarum.

6 Ampliatur tertiò, vt per vnicam alloquutionem incurratur peccatum mortale, & dictas pęnas, & ratio eſt, quia S.Congr. prohibet acceſſum, & colluquutionem, & non frequentationem *Bonacin. de clauſ. par.* 4. *quæſt* 3. *num.* 5. quem refert *Barboſ. in collect. DD. ſeſſ.* 25. *ad cap.* 5. *num.* 113.

7 Ampliatur quartò, vt regulares reperti, cum monialibus alloqui poſſint carcerari ab ordinarijs, & poſtea eorum Superioribus puniendi conſignantur, & de punitione, non ſolum erint certiorandi ordinarij, ſed etiam S.Congreg. vt teſtatur *Sell. in ſuis collectis Can. cap.* 18. *num.* 14. & ita fuiſſe reſolutum *in vna Fauentina* 7. *Mart.* 1617. fatetur *Barboſ. loc. ſuperius cit. nu.* 115.

Licet poſt *Bullam Gregor. XV.* & reſponſionem factam factam per S.Congreg. in calce ipſius regiſtrata, immediatè ordinarius, vt delegatus poterit regularem loquentem, cum monialibus punire, vt obſeruauit *Bariol. verb. regulares, pag.* 267.

8 Declaratur iſta ampliatio, quod licet Epiſcopus poſſit procedere contra regulares alloquentes moniales etiam ſuas via delegationis Apoſtolicæ, non tamen contra eoſdẽ procedere poteſt condendo ſtatutum, ne etiam regulares accedant ad moniales, quia hoc modo procederet ex officio iure ordinario, vt legislator, ratione cuius nullum ius habet in religioſos, & ita tenet in hoc puncto *Diana reſolut.* 48. *§. nota octauò cõtra Duardum lib.* 1. *Bulla cap.* 1. *quæſt.* 3. *nu.* 119. Hanc reſponſionem tenent *Quarant. verſ. monaſteria monialiũ, Rodriq. to.* 1. *quæſt.* 45. *art.* 2. quos pro ſe citat *Bonac. q.* 3. *de clauſ. p.* 4. *num.* 8. *Barboſ. ad hoc cap.* 5.

ſeſſ.

Digitized by Google

ſeſſ.25.n.120.Dian.cit.& reſol.114 de regular. contra Graff. lib.2.cap.49. num.68. & alios, & ideò Epiſcopus relaxando æd.ctum, ne vllus accedat ad monaſteria monialiũ ad colloquendum, cum eis ſub pęna excommunicationis, non afficit regulares, accedẽtes, quãuis in eo alias exprimerentur, & ratio eſt, quia habent priuilegia, vt à nullo Epiſcopo poſſint cenſurari ratione delicti, perſonæ, contractus, rei, aut loci. Neque illis derogatum fuit per eam *Conſt.Greg.XV.* aut alijs eiuſdem, aut aliorum Summorum Pontificum. Et ſi enim Epiſcopus poſſit procedere contra religioſos ſine licentia alloquẽtes moniales, etiam ſuas, vt colligitur ex dicta Conſtitutione, & poſtea cenſuit *S.* Congregatio, quod eſt procedere via delegationis Sedis Apoſtolicæ, non idcircò tamen contra eoſdem procedere poteſt, condendo ſtatutum, ne etiam Regulares accedant ad moniales.

9 Ampliatur quintò, Epiſcopum poſſe procedere contra regulares alloquentes non ſolum cum monialibus, ſed etiam cum perſonis alijs ibidem degentibus, vt colligitur *ex Bulla Gregor.XV.infra tit. de exempt.priuil.* in illis verbis *ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta monaſterij degentes,* & ſic vtitur verbo *perſonas*, quæ omnes mulieres in udit.

10 Declaratur primò, vt Superior cui incumbit onus monaſterij poterit alloqui moniales, vt ibidem. & ſic Prælatus ſolum poteſt alloqui moniales, quæ ſubiectæ ſunt ſuæ Iuriſdictioni, & nõ alias, licet eſsẽt ſui ordinis, nam reſpectu harum reputaretur ſimplex religioſus.

11 Declaratur ſecundò, vt colloquẽs cum monialibus cauſa vrbanitatis aliqua verba, vel pro aliquo negotio honeſto, & rarò non dedita opera, non peccet mortaliter, quia huiuſmodi loquutiones de per ſe non ſunt malæ, neque tales fiũt mortiferæ ex prohibitione decreti S. Congregat. quia hoc fundatur in pręſumptione ſcandalorum in illis verbis. *Ad occurrendum ſcandalis, quæ contingere ſolent*, ſed in caſu noſtro vrbanitatis cauſa, & loquutionis honeſtę abeſt ſcãdalum, ergo ſequitur dictum decretum ſaltim in foro conſcientiæ, non habere locum, lex enim fundata in præſumptione non habet locum in foro conſcientiæ, quando veritas eſt in contrarium *cap.tua nos, cap.is quidem, de ſponſal. cap. inquiſitioni de ſentent. excommun.* neque pœnæ inflictæ ſufficiunt ad conſtituendum

hanc

hanc loquutionem mortiferũ peccatum, nam pœna non ſupponit culpam, *Valent. to.2. diſput.7 q.5.par.7. Nauar.cap. 23.nu.53. in man. Megal.conſ. 6.num.16.* & hanc opinionem tenent *Diana reſol.104.de dub. regul. par.1. Nald in ſumm. verb.monialibus,num.27.§.regularit,& Bonac.de clauſ.q.3. num. 4.* Attamen totius eſſet abſtinere à ſimilibus honeſtis loquutionibus etiam non data opera, quia potius eſt ſperne præcepta maiorum, quam aliud,

12 Declaratrr tertiò, vt ſuperiores maiores poſſint diſpẽſare in illis pœnis in decreto adiectis, cum in eo nulla fiat reſeruatio, ita *Sayr. clau.reg. lib.3.cap.9. num.34. Bariola verb. generalis, pag.137. & Graff.lib.2.cap.5.cap.5. nu.45. Homob.par.4.reſp.64.*

13 Declaratur quartò, vt regularis etiam in conſcientia non teneatur abdicare à ſe officia, & deſiſtere à voce actiua, vel paſſiua, ob controuentionem alloquutionis, cum moniali ſine licentia, ſed poterit expectare ſententiam, quia in pœnis in ipſo iure incurrendis requiritur ſentẽtia declaratoria, vulg. *cap.cùm ſecundum de hæretic.in ſexto, Em.an.Sà verb pœna, num. 1. Salas deleg. diſput. 15. ſect. 3. num.46.Graff.par.1.lib.2.c.11. num.53.Sanchez lib 6. cap.17. num.39. Dian. reſol.66.de reg.* & licet *Bonac.de clauſ.p.4.q.1. in fin.* id neget de priuatione vocis actiuæ, & paſſiuę, tamẽ contrarium ſubſtinent *Sot. de iuſtit.art.6.ad 4. & lib.4.q.6. art.oap.3.in fin.Ledeſm. par.2. q.28.art.2.dub fin. Molin.to.1. tract.2. diſput.99.* quos refert *Sanchez lib. 9. diſput.30.* & hęc videtur communior, & iuri conſona opinio, & faciunt dicta per nos *in prima parte tit. de habit.cleric.num.7.*

14 Declaratur ſextò, vt hodie valeant ordinarij locorum concedere licentiam alloquẽdi, cum monialibus certis tẽporibus, vt ſancitum fuit per *Sac.Congreg.* vt infrà,

15 C*Vm alias de anno 1590. per Sacram Cardinaliũ negotijs Regularium Præfectorum Congregationem de mãdato fel.rec.Sixti Pap.V. circa acceſſum Regularium cuiuſcumque Ordinis ad Monialiũ Monaſteria fuerit Decretum; Quod nulli Religioſo cuiuſcunque Ordinis, gradus, qualitatis, & dignitatis exiſtat Superiore, cui Monaſterii, ſeù domus cura incumbit. Viſitatore, vel Viſitatoribus, Confeſſarioq; Ordinario, & extraordinario cum ad tempus deputabitur dumtaxat exceptis, liceat abſq; licentia expreſſa eiuſ-*

eiuſdem Sacræ Congregationis accedere ad Monaſteria, ſeù domus quarumcumque Monialium, vel ſororum, ſiuè ſui, ſiuè alterius cuiuſuis Ordinis ad colloquendum, ſiuè tractãdum, cum eis. Quod ſi aliquando mãdato ſui Superioris aliquos Religioſos ad prædicandum verbũ Dei, vel celebrandas Miſſas in ipſarum monialium, ſeù ſororũ Eccleſiis, ſiuè Oratoriis exterioribus, ſiuè extra clauſtra extra clauſtra exiſtentibus mitti cõtingerit ne dicti Religioſi vllo quæſito colore moniales ſorores, aut quamlibet aliam perſonam intra Clauſuram degentem alloqui poſſint ſub pœnis priuationis officiorum, ac vocis actiuè, & paſſiuè ipſo facto incurrent, aliiſque eiuſdem Sacræ Congregationis ab initio, fueritque poſtmodum declaratum etiam Equites Sancti Ioannis Hieroſolymitani ſub eodem decreto comprehendi, & quoſcũq; cõtrafacientes ab alio, quam ab Apoſtolica Sede, aut à Sacra Congregatione abſolui, & rehabilitari non poſſe Ampliſſimi eiuſdẽ S. Congregat. Patres Decreta huiuſmodi inuiolanda, & inuiolabiliter obſeruanda ſtatuerunt. Verum, quia experientia compertum eſt interdictum ob pias & rationabiles cauſas eaſque, ita ferente caſu repentinas, vt ab eadem Sac. Congregationis licentiam expectari ſummè incõmodum, vel inutile ſit regularibus ſupradictis colloquendi cum monialibus ſibi attinentibus neceſſitatem obuenire facto verbo cum Sanctiſſimo D. N. Vrbano VIII. & de Sanctitatis Suæ expreſſo ordine, & mãdato facultatem tribuerunt in poſterũ locorũ Ordinariis, vt quatenus opus ſibi vſum fuerit in Domino expedire, licentiam concedere poſſunt per quatuor vices ad ſummũ quolibet anno cuicumq; Regulari, vt Moniales ſibi in primo, & ſecundo tantum conſanguinitatis gradu coniunctas conuenire, & alloqui poſſit. Id verò non aliter, quam ſeruata ad vnguem forma infraſcripta. Vt id nullo modo liceat diebus feſtiuis, aut in Aduentu Quadrageſima, feria ſexta, Sabbato & vigilia, prædictaq; licentia obtẽta ab Ordinario, & ab alio, ad quem ſpectat eam concedere conſignetur Confeſſario Ordinario, qui pœnes ſe retinere debeat, is quæ aſſociet, & præsens ſit, & Auſculatrices de more, non autem aliæ aſſiſtant, prædictaq; licentia pro die, & hora certa, & in ſcriptis concedatur, in libriſq; Cancellariæ eiuſdẽ Ordinarii per plures vices, vel in vlteriori gradu coniunctis, aut aliter quam ſeruata forma ſupradicta licẽtias conceſſerint, vel permiſerint, ſciant ſe intẽtionis Santiſſ. D. N. & S. Cõgr.

hanc loquutionem mortiferũ peccatum, nam pœna non ſupponit culpam, *Valent. to.2. diſput.7 q.5.par.7. Nauar.cap. 23.nu.53. in man. Megal.conſ. 6.num.16.* & hanc opinionem tenent *Diana reſol.104.de dub. regul. par.1. Nald in ſumm. verb.monialibus,num.27.§.regularit,& Bonac.de clauſ.q.3. num.4.* Attamen totius eſſet abſtinere à ſimilibus honeſtis loquutionibus etiam non data opera, quia potius eſt ſperne præcepta maiorum, quam aliud.

12 Declaratrr tertiò, vt ſuperiores maiores poſſint diſpẽſare in illis pœnis in decreto adiectis, cum in eo nulla fiat reſeruatio, ita *Sayr. clau.reg. lib.3.cap.9. num.34. Bariola verb. generalis, pag.137. & Graff.lib.2.cap.5.cap.5. nu.45. Homob.par.4.reſp.64.*

13 Declaratur quartò, vt regularis etiam in conſcientia non teneatur abdicare à ſe officia, & deſiſtere à voce actiua, vel paſſiua, ob controuentionem alloquutionis, cum moniali ſine licentia, ſed poterit expectare ſententiam, quia in pœnis in ipſo iure incurrendis requiritur ſentẽtia declaratoria, vulg. *cap.cùm ſecundum de hæretic.in ſexto, Eman.Sà verb pœna, num. 1. Salas deleg. diſput. 15. ſect. 3. num.46.Graff.par.1.lib.2.c.11. num.53.Sanchez lib 6. cap.17. num.39. Dian. reſol.66.de reg.* & licet *Bonac.de clauſ.p.4.q.1. in fin.* id neget de priuatione vocis actiuæ, & paſſiuę, tamẽ contrarium ſuſtinent *Sot. de iuſtit.art.6.ad4. & lib.4.q.6. art.oap.3.in fin.Ledeſm. par.2. q.28.art.2.dub fin. Molin.to.1. tract.2. diſput.99.* quos refert *Sanchez lib.9. diſput.30.* & hęc videtur communior, & iuri conſona opinio, & faciunt dicta per nos *in prima parte tit. de habit.cleric.num.7.*

14 Declaratur ſextò, vt hodie valeant ordinarij locorum concedere licentiam alloquẽdi, cum monialibus certis tẽporibus, vt ſancitum fuit per *Sac.Congreg.* vt infrà.

15 C*Vm alias de anno 1590. per Sacram Cardinaliũ negotijs Regularium Præfectorum Congregationem de mãdato fel.rec.Sixti Pap.V. circa acceſſum Regularium cuiuſcumque Ordinis ad Monialiũ Monaſteria fuerit Decretum; Quod nulli Religioſo cuiuſcunque Ordinis, gradus, qualitatis, & dignitatis exiſtat Superiore, cui Monaſterii, ſeù domus cura incumbit. Viſitatore, vel Viſitatoribus, Confeſſarioq; Ordinario, & extraordinario, cum ad tempus deputabitur dumtaxat exceptis, liceat abſq; licentia expreſſa eiuſ-*

Digitized by Google

eiuſdem Sacræ Congregationis accedere ad Monaſteria, ſeù domus quarumcumque Monialium, vel ſororum, ſiuè ſui, ſiuè alterius cuiuſuis Ordinis ad colloquendum, ſiuè tractãdum, cum eis. Quod ſi aliquando mãdato ſui Superioris aliquos Religioſos ad prædicandum verbũ Dei, vel celebrandas Miſſas in ipſarum monialium, ſeù ſororũ Eccleſiis, ſiuè Oratoriis exterioribus ſiuè extra clauſtra extra clauſtra exiſtentibus mitti cõtingerit ne dicti Religioſi vllo quæſito colore moniales ſorores, aut quamlibet aliam perſonam intra Clauſuram degentem alloqui poſſint ſub pœnis priuationis officiorum, ac vocis actiuè, & paſſiuè ipſo facto incurrent, aliiſque eiuſdem Sacræ Congregationis ab initio, fueritque poſtmodum declaratum etiam Equites Sancti Ioannis Hieroſolymitani ſub eodem decreto comprehendi, & quoſcũq; cõtrafacientes ab alio, quam ab Apoſtolica Sede, aut à Sacra Congregatione abſolui, & rehabilitari non poſſe Amplisſimi eiuſdẽ S. Congregat. Patres Decreta huiuſmodi inuiolanda, & inuiolabiliter obſeruanda ſtatuerunt. Verum, quia experientia compertum eſt interdictum ob pias & rationabiles cauſas eaſque, ita ferente caſu repentinas, vt ab eadem Sac. Congregationis licentiam expectari ſummè incõmodum, vel inutile ſit regularibus ſupradictis colloquendi cum monialibus ſibi attinentibus neceſſitatem obuenire facto verbo cum Sanctiſſimo D. N. Vrbano VIII. & de Sanctitatis Suæ expreſſo ordine, & mãdato facultatem tribuerunt in poſterũ locorũ Ordinariis, vt quatenus opus ſibi vſum fuerit in Domino expedire, licentiam concedere poſſunt per quatuor vices ad ſummũ quolibet anno cuicũq; Regulari, vt Moniales ſibi in primo, & ſecundo tantum conſanguinitatis gradu coniunctas conuenire, & alloqui poſſit. Id verò non aliter, quam ſeruata ad vnguem forma infraſcripta. Vt id nullo modo liceat diebus feſtiuis, aut in Aduentu Quadrageſima, feria ſexta, Sabbato & vigilia, prædictaq; licentia obtẽta ab Ordinario, & ab alio, ad quem ſpectat eam concedere conſignetur Confeſſario Ordinario, qui pœnes ſe retinere debeat, is quæ aſſociet, & præsens ſit, & Auſculatrices de more, non autem aliæ asſiſtant, prædictaq; licentia pro die, & hora certa, & in ſcriptis concedatur, in libriſq; Cancellariæ eiuſdẽ Ordinariis per plures vices, vel in vlteriori gradu coniunctis, aut aliter quam ſeruata forma ſupradicta licẽtias conceſſerint, vel permiſerint, ſciant ſe intẽtionis Santiſſ. D. N. & S. Cõgr.

 tranſ

Digitized by Google

tranſgreſſores, iudiciumq; reformident, regulares autem pœnis in ſupradicto decreto cõtentis, ac ſi nullam licentiam obtinuiſſent eò ipſo ſe nouerint eſſe ad dictos, & ad arbitrio S. *Congregationis ſeuerius puniẽdos. Romæ* 12. *Kal. Decembris* 1623.

16 Tu autem notare debes, quod ſub nomine dierum feſtorum veniunt Dominica, & feſta ex præcepto abſtinẽdi à ſeruilibus, & nõ alia, neque ſub nomine vigiliarum veniũt

17 quatuor Tempora, nam inter ſe multum differunt, vt habetur *in rubr. Breuiarij, tit. de vigilijs*, quæ non vocantur feriæ maiores, ſicut Quatuor Tempora, quorum commemoratio nunquam omittitur ſicuti quandoque vigiliarum relinquitur, quare poterunt regulares habere licentiam diebus Mercurij quatuor tempora, non verò diebus Veneris, vel Sabbati, quibus ſimpliciter prohibetur, quæ opinio, licet fuerit mihi ſuaſa à quodam regulari maximæ authoritatis, tamen mihi nõ placet ex maioritate rationis, dũ clarum eſt Quatuor Tempora eſſe magis priuilegiata, quam vigiliæ, & validum eſt argumentum de minori ad maius, *authen. multò magis*, C. *de Sacroſanct. Eccleſ.* Ergo nec erit concedenda licentia ab ordinarijs feria quarta Quatuor Temporum.

18 Nec non ſcire oportet regularem alloqui volentem monialem exemptam, vltra licentiam ordinarij debere obtinere licentiam à Superiore regulari, vel ab eo ad quem ſpectat, aliàs incurreret pœnas decreti mentionati.

19 Sed an Epiſcopus valeat alloqui moniales, vel illis prædicare, ſine licentia ordinarij in aliena Diœceſi, & licet pro hac quæſtione affirmatiuam opinionem tueatur *Gratian. diſcept. forenſ. tom.* 2. *cap.* 393. *à nu.* 1. *vſque ad nu.* 12. aſſerens ita declaraſſe Sac. Congregat. ex dicto *Genuenſ. in prax. Cur. Archiep. c.* 58. Attamen *Marriquez quæſt. moral. p.* 2. *q.* 14. ex pluribus fundamentis contrarium opinionem roborat aſſerens non potuiſſe reperire dictum *Genuenſ. in cap.* 58. nec in alijs capitibus.

SVMMARIVM.

1 *Cognitio ſpiritualis impedit matrimonium baptizati, baptizantis, & ſuſcipientis.*

2 *Cognitio oritur ex confirmatione.*

3 *Cognitio an contrahatur ex pluribus ſuſcipientibus, vnũ de fonte, & an poſſit diſpenſari ab Epiſcopo.*

4 *Cognatio ſpiritualis cõtrahitur*

tur in caſu infraſcripto.

5 *Cognatio ſpiritualis contrahitur à compatre, qui in baptiſmo infantis alterutrũ præſtitit, ſiuè porrexit, ſiuè ſuſceperit.*

6 *Cagnatio ex cathechiſmo, non eſt ſublata à Conc. Trident.*

7 *Cognatio non oritur ex baptiſmo non ſolemni.*

8 *Cognatio contrahitur à baptizante in periculo mortis.*

9 *Cognatio oritur inter parẽtes baptizati illegitimos.*

10 *Cognatio oritur ratione incertitudinis duorum compatruum deſcriptorum in libro Parochi.*

11 *Cognatio non contrahitur inter maritum, & vxorem ſuſcipientis, & parentes baptizati, & baptizatum.*

12 *Cognatio non contrahitur à muliere ſolũ deferente puerũ baptizandum ad ianuam Eccleſiæ.*

13 *Cognatio an contrahatur à procuratore.*

14 *Cognatio non contrahitur, abſq. tactu.*

15 *Cognatio non oritur inter patrinos.*

16 *Cognatio non oritur ex ſolẽnitatibus ſolum per actis in Eccleſia.*

17 *Cognatio ſolum contrahitur à deſignatis per Parochum.*

19 *Suſceptores debent eſſe baptizati, & confirmati.*

20 *Cognatio viri non transfunditur ad vxorem, & è contra.*

De Cognatione ſpirituali.

Super Bulla Pij V.

1 PIus V. in Conſt. 14. incip. *Sanctiſſimus ſub die* 20. *Auguſt.* 1566. ita ſtatuit, vt cognatio ſpiritualis baptizati, baptizãtisq;, & ſuſcipientis inter eos ſolum matrimonium impedit.

2 Ampliatur, vt huiuſmodi cognatio oriatur ex confirmatione, vt oriatur impedimentum inter confirmantem, & confirmatum, ac confirmati parentes, ita *S C. T. ſeſſ.* 24. *cap.* 2. *de reform matr.*

3 Ampliatur ſecundò, vt ſi plures ſuſcipiant vnum de fonte, nullo deſignato, nec deſcripto in libro à Parocho, ex quo confusè, & ſine electione eum tenuerũt, iſti omnes cõtrahũt, & oritur inter eos cognatio ſpiritualis, ad finem, vt oratur impedimentum matrimonij, ex quo non fuit facta electio, quis eorum contraxit. *Nauarr. in man. cap.* 22. *nu* 24. *per text. in cap. quamuis de cognat. ſpirit. in ſexto, exam.*

tranſgreſſores, iudiciumq; reformident, regulares autem pœnis in ſupradicto decreto cõtentis, ac ſi nullam licentiam obtinuiſſent eò ipſo ſe nouerint eſſe ad dictos, & ad arbitrio S. Congregationis ſeuerius puniẽdos. Romæ 12. *Kal. Decembris* 1623.

16 Tu autem notare debes, quod ſub nomine dierum feſtorum veniunt Dominicæ, & feſta ex pręcepto abſtinẽdi à ſeruilibus, & nõ alia, neque ſub nomine vigiliarum veniũt

17 quatuor Tempora, nam inter ſe multum differunt, vt habetur *in rubr. Breuiarij, tit. de vigilijs*, quæ non vocantur feriæ maiores, ſicut Quatuor Tempora, quorum commemoratio nunquam omittitur ſicuti quandoque vigiliarum relinquitur, quare poterunt regulares habere licentiam diebus Mercurij quatuor tempora, non verò diebus Veneris, vel Sabbati, quibus ſimpliciter prohibetur, quæ opinio, licet fuerit mihi ſuaſa à quodam regulari maximæ authoritatis, tamen mihi nõ placet ex maioritate rationis, dũ clarum eſt Quatuor Tempora eſſe magis priuilegiata, quam vigiliæ, & validum eſt argumentum de minori ad maius, *authen. multò magis, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* Ergo nec erit concedenda licentia ab ordinarijs feria quarta Quatuor Temporum.

18 Nec non ſcire oportet regularem alloqui volentem monialem exemptam, vltra licentiam ordinarij debere obtinere licentiam à Superiore regulari, vel ab eo ad quem ſpectat, aliàs incurreret pęnas decreti mentionati.

19 Sed an Epiſcopus valeat alloqui moniales, vel illis prædicare, ſine licentia ordinarij in aliena Diœceſi, & licet pro hac quæſtione affirmatiuam opinionem tueatur *Gratian. diſcept. forenſ. tom.* 2. *cap.* 393. *à nu.* 1. *vſque ad nu.* 12. aſſerens ita declaraſſe Sac. Congregat. ex dicto *Genuenſ. in prax. Cur. Archiep. c.* 58. Attamen *Marriquez quæſt. moral. p.* 2. *q.* 14. ex pluribus fundamentis contrarium opinionem roborat aſſerens non potuiſſe reperire dictum *Genuenſ. in cap.* 58. nec in alijs capitibus.

SVMMARIVM.

1 *Cognitio ſpiritualis impedit matrimonium baptizati, baptizantis, & ſuſcipientis.*

2 *Cognitio oritur ex confirmatione.*

3 *Cognitio an contrahatur ex pluribus ſuſcipientibus, vnũ de fonte, & an poſſit diſpenſari ab Epiſcopo.*

4 *Cognatio ſpiritualis cõtrahitur*

tur in caſu infraſcripto.

5 *Cognatio ſpiritualis contrahitur à compatre, qui in baptiſmo infantis alterutrū præſtitit, ſiuè porrexit, ſiuè ſuſceperit.*

6 *Cognatio ex cathechiſmo, non eſt ſublata à Conc. Trident.*

7 *Cognatio non oritur ex baptiſmo non ſolemni.*

8 *Cognatio contrahitur à baptizante in periculo mortis.*

9 *Cognatio oritur inter parētes baptizati illegitimos.*

10 *Cognatio oritur ratione incertitudinis duorum compatruum deſcriptorum in libro Parochi.*

11 *Cognatio non contrahitur inter maritum, & vxorem ſuſcipientis, & parentes baptizati, & baptizatum.*

12 *Cognatio non contrahitur à muliere ſolū deferente puerū baptizandum ad ianuam Eccleſiæ.*

13 *Cognatio an contrahatur à procuratore.*

14 *Cognatio non contrahitur, abſq. tactu.*

15 *Cognatio non oritur inter patrinos.*

16 *Cognatio non oritur ex ſolēnitatibus ſolum per actis in Eccleſia.*

17 *Cognatio ſolum contrahitur à deſignatis per Parochum.*

19 *Suſceptores debent eſſe baptizati, & confirmati.*

20 *Cognatio viri non tranſfunditur ad vxorem, & è contra.*

De Cognatione ſpirituali.

Super Bulla Pij V.

1 PIus V. *in Conſt.* 14. incip. *Sanctiſſimus ſub die* 20. *Auguſt.* 1566. ita ſtatuit, vt cognatio ſpiritualis baptizati, baptizātisq;, & ſuſcipientis inter eos ſolum matrimonium impedit.

2 Ampliatur, vt huiuſmodi cognatio oriatur ex confirmatione, vt oriatur impedimentum inter confirmantem, & confirmatum, ac confirmati parentes, ita *S C.T ſeſſ.* 24. *cap.* 2. *de reform matr.*

3 Ampliatur ſecundò, vt ſi plures ſuſcipiant vnum de fonte, nullo deſignato, nec deſcripto in libro à Parocho, ex quo confusè, & ſine electione eum tenuerūt, iſti omnes cōtrahūt, & oritur inter eos cognatio ſpiritualis, ad finem, vt oratur impedimentum matrimonij, ex quo non fuit facta electio, quis eorum contraxit. *Nauarr. in man. cap.* 22. *nu* 24. *per text. in cap. quamuis de cognat. ſpirit. in ſexto, exam.*

Epiſcop. lib. 1. *cap.* 44. *num.* 8. *Graff. in deciſ. aur. par.* 1. *nu.* 5. *verſ. cognatio ſpiritalis.* Quod intelligas, quando omnes tangunt ſimul, ſecus verò, ſi tãgãt ſucceſſiuè, nã ſolum primus, qui baptizatum ſuſcipit, contrahit cognationem, *Sanchez lib.* 7. *deſput.* 57. *n.* 14. *Reginald. in prax. for. pœnitent. lib.* 31. *num.* 152.

4 Ampliatur tertiò, vt cognatio ſpiritualis dicitur contracta in infraſcripto caſu. Petrus, & Beatrix coniuges elegerunt in ſuſceptores in baptiſmo filij Cœſarem, & Ceciliã, ſed adueniente tempore baptiſmi audiens Cœſar à Petro fuiſſe electam Ceciliam in commatrem, rogauit Petrum, vt illa poſthabita eligeret Iſabellam, replicauit Petrus ſe id facere non poſſe citra iniuriã, cui reſponſioni Cœſare non acquieſcente, idem Petrus omnia retulit Parocho, & facta expreſſa declaratione animi ſui, quod nullo pacto intẽdebat Iſabellam in commatrẽ habere, Parochus conſilium dedit, vt ambæ admitterẽtur, ſed pollicitabatur expreſsè ſe nullatenus admiſurum Iſabellam ad tangendum infantem, cui conſilio Petrus acquieſcẽs deſignauit etiam Iſabellam in commatrem, iſta tamen præter intẽtionem Petri, & promiſſionem eidem Petro factã à Parocho infantem in actu baptiſmi ſimul cum Cecilia tetigit, quæritur an fuerit contracta compaternitas inter dictam Iſabellam, & Petrum, an potius ſolum inter Petrũ, & Ceciliam *Sac. Congreg. Concilij die* 10. *Martij* 1631. *in cauſa Aquen.* cẽſuit contraxiſſe etiam cum Iſabella, quia fuit deſignata.

5 Ampliatur quartò, cognationem ſpiritualem, quæ matrimonium contrahendum impedit, ac dirimit cõtractũ, contrahit deſignatus, qui in baptiſmo infantis alterutrum præſtitit, ideſt ſiuè ipſum infantem Sacerdoti porrexit, vt in ſacrum fontem immergeret, ſiuè poſt immerſionem, cum protinus è manu Sacerdotis ſuſcepit, tametſi in actu baptiſmi illum non tetigerit, quia eadem ratio militat in porrigente, dummodò puer tangatur, ſiuè ante, ſiuè poſt, ſiuè in immerſione, videtur enim vnicus actus, per continuationem, accedente præſertim conſuetudine *Sac. Congr. Concilij ſub die* 27. *Septembris* 1601.

6 Ampliatur quintò, vt cognatio ex catechiſmo non ſit ſublata per Concil. nec per hanc Conſtitut. quæ voluerunt ſolummodò tollere ſcandala, & peccata, quæ oriuntur per contrahentes in caſu, quo non

poſſint

poſſint permanere ſine peccato, & ſcandalo; vnde in reliquis non tetigit impedimenta alia impedientia matrimoniũ, quia ex illis neque ſcandalum, neque peccatum oriri poteſt, *Sacr.Congreg.Conc. 22. Decẽb.* 1592. licet contrarium ſentiãt *DD.* de quibus *per Molfeſ. in ſumm. tract.4.cap.10. nu.127. Sanch.de matrim. lib.7. diſput.* 10.*nu.*10.*& ſeq.*& latè *Valer. in differ. inter vtrumq; forum, verb.baptiſmus,differ.*2.

7 Ampliatur ſextò, vt cognatio oriatur etiam ex baptiſmo non ſolemni, *Nauarr. man. cap.22. num.40. Guttier. de matrim.cap.100. num.7.*

Sed contrarium tenuerunt *Sot. in 4.diſt.42.quæſt.1. ar.2. Suar. in 3.par.quæſt.67.art.8. vltimo dubio, Bonacin punct.5. §.2.num.11. & Sanchez de matrim.lib.7 diſput.62.nu.14.*

8 Ampliatur ſeptimò, vt baptizans laicum in extremo neceſſitatis periculo contrahat cognitionem perfectam ſpiritualem per ſubſequens matrimonium dirimentem, cum baptizato, eiuſque parẽtibus, *Couarr.de ſponſal.par.2.cap.6. §.4.num.4. Nauarr.in man. cap.16.nu.34.& conſ.53. nu.2. de ſponſal.& Sanchez vbi ſup. num.*10.

9 Ampliatur octauò, vt cognatio oriatur inter baptizati parentes carnales, quamuis illegitimos, *Sanchez d.lib.7. diſput.54. num.16. Reginald. nu.150. & Barboſ. d.alleg.30. num.54.*

10 Ampliatur nonò, vt ſi in libro Parochi reperiantur deſcripti duo compatres, vel cõmatres, nec verè appareat, aut certificetur, quis eorum ſit verus compater, tunc ratione incertitudinis prohibetur inter ſe matrimonium cõtrahi abſq; diſpenſatione videatur *Gratian.diſcept foren. cap 30 num.9.*

11 Declaratur primò, vt cognatio ſpiritualis non contratur inter maritum, & vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatiq; parentes, & quaſcunque alias perſonas, tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis, & baptizati in Conc. Trident. nominatim non expreſſas *Pius V. in Bull.* incip. *cum illius vicem, 4.Kal.Decẽb.* 1566.

12 Declaratur ſecundò, vt cognationem ſpiritualem non contrahat mulier, ex eo, quod defert puerum baptizandum, vſque ad ianuam Eccleſiæ, vbi illum tradit futuro compatri, à quo puer introfertur, ac de baptiſmo ſuſcipitur, abſque eo quo mulier nullum actum in actu baptiſmatis præſtet, *S.Congreg.Conc.in vna Fauẽtina 18. Nouemb.1612.*

13 Declaratur tertiò, vt pro-

curator

curator nullam ſibi contrahat cognationem, ſed mandanti quidquid ſētiat *Cappello Tho ſoſ. dec.*340. *& Verall.dec.*164. *par.* 1. vt cenſuit S. *Congreg. Conc. in Tudertina* 16. *Martij* 1630. *Eman. Sà verb. matrimonium,num.*5. *Margar. caſ. conſc. verbo cognatio,* & plures refert *Barboſ. de poteſt.Epiſc. alleg.*30.*num.*50.

14 Declaratur quartò, vt cognatio ſpiritualis non contrahatur deficiente contactu, qui enim tantummodò aſſiſtit baptizato, vel confirmato,ipſumq; non tangit, vel tangit extremitatē digiti cognationem ſpiritualē non contrahit, ita refert *deciſ.Armend. in add. ad recopil.leg.*Nauar.*lib.*4 *tit.* 15. *lib.*1. *de matrim. num.*83. *Barboſ. loc.cit.num.*47.

15 Declaratur quintò, vt cognatio ſpiritualis, nec impedimentum oriatur inter ipſos patrinos, vt refert deciſum *Armendar. ad l.* 1.*de matrim. num.*84.Margherit. *caſ.conſc. verb.matrimonium, pag.* 165. *col.*1.*Sanchez de matrim.lib.*7. *diſput.*54.*num.*12. *& Barboſ. num.*55. & ideò patrinus poteſt cōtrahere matrimonium cum ea, cum qua filium alienum ſuſcepit, vt declaraſſe *Pium V. in Bulla mentionata* teſtatur *Sanch.num.*12.

16 Declaratur ſextò, vt leuans in Eccleſia,vbi ſeruatæ fuerūt ſolemnitates verè domi baptizatum,nullam cognationem ſpiritualem contrahat, cum ipſo baptizato, vel cum ſuis parentibus, *Nauarr. in man. cap.*22.*num.*40 *Bonacin. d.cap. num.*154.*verſ. ſecundum, & Valer.in differ. inter vtrumq; forum,verb. baptiſmus, differ.* 2.*num.*1.

17 Declaratur ſeptimò, vt quando plures fuiſſent deſignati à parentibus, ſed Parochus admiſiſſet vnum tātum, & vnam tantum, cognatio contrahatur ab ijs, qui fuerint admiſſi à Parocho,*Bonac. reſp. caſ.conſc. par.*2. *caſu* 4. *verſ.alterum*.

18 Declaratur octauò, vt Epiſcopus non poſſit diſpenſare, vt duo viri, vel duæ fœminæ ſimul ſuſcipiant, cum ſuper Conciliari diſpoſitione diſpēſandi facultatem non habeat, ita reſoluunt, & deciſum referunt *Zerol. in prax. Epiſcop. par.*1. *verb.baptiſmus,* §.4.*Sāchez lib* 7. *diſput.* 57. *num.*7. *Rebell.de oblig.iuſtit par.*2. *in appendice lib.*4.*num.*89. *Fernandez cap.*2.§.9.*nu.*2. *Bonac.* §.2.*num.*33. *Barboſ. alleg.* 30. *num.*41. *Armendar. de matr. num.*25. *vbi num.* 80. pariter teſtatur reſolutum,quod vnus procurator, qui ſit viri, & alter, qui ſit procurator mulieris baptizatnm de ſacro fonte ſuſcipere poſſunt, ſed nō duo viri,

viri, nec duo mulieres, vnuſquiſque tamen proprio nomine vir loco mulieris, & mulier loco viri.

19 Declaratur nonò, vt ſuſceptores in baptiſmo debeant eſſe baptizati, & in confirmatione iam confirmati, aliàs ex tali ſuſceptione nullam contrahũt cognationem, *per text. in cap. in baptiſmate de conſecrat. diſt.* 4. reſoluunt *Nauarr. in man. cap.* 22. *n.* 36. *& conſ.* 3. *num.* 1. *de baptiſ. in antiquis alias conſ.* 1. *num.* 1. *de cognat. ſpirit. in nouis, Henriq. lib.* 12. *cap.* 3. *§.* 4. *Sanchez lib.* 7. *diſput.* 60. *num.* 7. *Vgolin. de offic. & poteſt. Epiſc. cap.* 25 *§.* 1. *num.* 2. *Bonac. de matr. quæſt.* 3. *pun.* 5. *§.* 2. *num.* 19. *D.* Ricciullus *de iur. perſ. lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 3. *& Barboſ. d. alleg.* 30. *num.* 349.

20 Declaratur decimò, vt cognatio ſpiritualis contracta à viro non trãſfundatur in vxorem, vel è contra *Tolet. in inſtruct. Sacerd. lib.* 7. *cap.* 4. *n.* 5. *Sanch. d. lib.* 7. *diſput.* 54. *nu.* 11. *& Barboſ. loc. cit. nu.* 56.

SVMMARIVM.

1 *Prouincialis non poteſt mutare ordinata rectè à commiſſarijs* Prouinciæ *ſub pœna excommunicationis.*

3 *Perturbantes, vel non recipiẽtes* Commiſſarium *incurrũt excommunicationem.*

3 *Commiſſarius, an poſſit diſpẽſare inſtitutis generalibus, & ad libitum agere res graues inconſultis Diffinitoribus.*

4 *Commiſſarius non habet votũ in electionibus, niſi specialiter haberet in mandatis.*

De Commiſſario Regularium Prouinciæ.

Super Bulla Gregorij XIII.

1 PОntifex *hic Sanctiſſimus in ſua bulla* incip. *quoniam noſtro Paſtorali,* inter alia circa Commiſſarios Prouinciæ ordinauit, vt nullus Prouincialis poſſit mutare illa, quæ ſalubriter, & rectè ordinata fuerint à prædictis Commiſſarijs, niſi de ſpeciali licentia Miniſtri generalis, & idem dicas de Commiſſario Generali, qui prædictum Commiſſarium inſtituit, & vltra pœnam excõmunicationis impoſitam cõtra facientibus, & religioſis reſiſtentibus, vel ſe opponentibus irritauit, & annullauit omne contrarium factum.

2 Pro cuius Bullæ explanatione ſcire debes, quod quãdo Commiſſarius Prouinciæ mittitur ad viſitandam Prouinciam, & ſindicandum Prouin-

nia.

uincialem, omnes qui eum non recipiunt, vel perturbant in officio excommunicationē incurrunt, ita *Roderiq. q. regul. tom. 1. q. 54. artic. 4.*

3 Notabis etiam, quod ſi in literis Generalis committatur illi plenitudo poteſtatis, nō intelligitur, vt poſſit diſpenſare in ſtatuitis generalibus, neque in rebus grauibus, facere id quod ſibi placet inconſultis Diffinitoribus Prouinciæ, neq; poteſt creare Confeſſores, vel Prędicatores.

4 Aduertas pariter, quod huiuſmodi Commiſſarius, ſeù Viſitator non habet votum ſeù ſuffragium electiuum in electionibus, Miniſtri, Guardiani, Abbatiſſæ, & ſimilium, quia non eſt Superior ordinarius, ſed delegatus, niſi haberent mandatum ſpeciale.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſiones factæ viuæ vocis oraculo sunt reuocatæ, & an factæ ad ſauorem religionū, num. 2. & 3.*

De conceſſionibus viuę vocis oraculo factis.

Super Bulla Gregorij XV. & S. D. N. Vrbani VIII.

QVamuis reperiantur multa priuilegia cōceſſa viuæ vocis oracolo, & pręſertim regularibus, *vt per Peirinis tom. 1. priuileg. mendicant. conſtit. Iulij 11. 17. §. 1.* & reuocatis alijs priuilegijs, non cenſebantur reuocata, hæc viuæ vocis oracula, niſi aliud expreſsè ſpecificarentur, ſecundum *Henriq. lib. 7. de indulg. cap. 24. num. 8.*

Nihilominus *Gregorius XV. per conſtit.* incip. *Romanus Pōtifex*, vt infra reuocauit omnia exceptis illis, quæ propria manu S.R.E. Cardinales teſtimonium in ſcriptis prębuerunt.

✠

ROmanus Pontifex in ſpeculæ militantis Eccleſiæ diuina prouidentia cōſtitutus, gratias, & indulta à ſe, & prædeceſſoribus ſuis conceſſa iuſtis interdū ſuadentibus cauſis, iuxta creditum ſibi Paſtoralis officij debitū moderatur, aut reuocat, prout rerum, & temporum qualitatibus

tibus debitè penſatis, conſpicit inDomino ſalubriter expedire. Itaque Motu proprio, *& ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deq.* Apoſto*licæ poteſtatis plenitudine: Omnia, & ſingula indulta, facultates, priuilegia, gratias, & conceſſiones quaſcunque ſpirituales, & Eccleſiaſticas, tàm ad forum interius, quàm ad exterius ſpectan. ac tam ad ſupplicationem partium, quàm motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus à Sede Apoſtolica, quæ tamen viuæ vocis oraculo hactenus quandocunq; & qualitercumque ex quauis, etiã de neceſſitate exprimenda, cauſa, quibuſuis Collegijs,* Capitu*lis, Ordinibus, tàm* Mendican*tium, Societatibus, etiam* Socie*tati IESV, ac* Congregationi*bus quibuslibet, ſiuè eorum, & earum reſpectiuè* Præpoſitis, *Decanis, Magiſtris, Miniſtris,* Prælatis, *Prioribus,* Rectoribus *Generalibus, vel Prouincialibus, quocunque nomine nuncupatis;* Superioribus *etiam quomodolibet exẽptis, ac Sedi prædictæ immediatè ſubiectis, cuiuſcumq; dignitatis, praeminẽtiæ, aut quouis priuilegio munitis; non tamen ad ſupplicationem* Regum *conceſſis, in ijs videlicet, quæ non ſunt ſortita effectum, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, tollimus, abrogemus, & annullamus; ac reuocata, caſſa, ſublata, abrogata, & annullata, viribuſque et effectu vacua perpetuo fore, & eſſe, neque in poſterum cuiquam ſuffragari poſſe, vel debere, neque aliquem ijs de cætero vti vllo modo poſſe, etiamſi expreſſa, & ſpecifica mentio, etiam de verbo ad verbum de ijs facienda eſſet, decernimus, & declaramus; firmis tamen, & in ſuo robore permanen. omnibus prædictis, viuæ vocis oraculo* S.R.E. *Cardinalibus ad ipſorum, vel aliorum quorumcũque fauorem propria* S. R. E. *Cardinalium manu firmatis, pro ipſis, vel alijs factis, & de quibus ijdem* S.R.E. *Cardinales teſtimonium in ſcriptis præbuerunt. Decernentes præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quicumque præmiſſis intereſſe habentes ſeù habere prætendẽtes, ad hoc vocati, & auditi non fuerint, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, ſeù aliquo quocunq; defectu notari, impugnari, redargui iure, vel in controuerſiam reuocari, ad terminos iuris reduci, aut aduerſus illas quodcumque iuris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſq; plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere:* Sicq; *per quoſcumque Iudices*

V or-

Digitized by Google

ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E.Cardinales etiam de latere Legatos, & Nuncios (ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicādi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſciēter, vel ignoranter contigerit attētari. Non obſtañ præmiſſis, ac quibuſuis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Ordinibus, Societatibus, & Congregationibus prædictis, eorūq; Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Miniſtris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, & alijs Superioribus prædictis ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatorijs, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritañ, & alijs decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias in contrarium præmiſſorū quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, et ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecifica, expreſſa, et indiuidua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeù quauis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & verbum inſertis habentes (illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſq; cōtrarijs quibuſcūq;. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis etiā impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra illud, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ; quodq; eadem præſentes literæ, ſeù illarum exempla, ad valuas Baſilicarū S.Ioannis Lateraneñ, ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ affixæ, omnes ita arctent, afficiant, ac ſi vnicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent. Dat. Romæ *apud S. Mariam Maiorem ſub Annulo Piſcatoris die* 2.*Iul.*1622. *Pontificatus noſtri Anno Secundo.*

S.Card.S.Suſannæ.

1 Poſtea verò *S. D.N. Vrbanus* Papa *VIII. meus præcipuè benefactor in* Motu *proprio ædito de anno* 1631. *ſub die* 20. *Decemb.* omnia prædicta viuæ vocis

vocis oracula per ipſum, aut alios Summo Pontifices data, etiamſi à Cardinalibus firmata ſint quibuſcunque Religioſis, tàm in particulari, quàm vniuerſali caſſauit, abrogauit, & annullauit præcipiens ſub excõmunicatione, & alijs pęnisi pſoiure incurrendis Superioribus Generalibus, vt infrà tres mẽſes omnes, & ſingulos Prouinciales de prædicto Motu proprio certiores facerent, & ipſis Prouincialibus, vt illũ in conuentibus ſuarum Prouinciarum publicare facerent ſub eiſdem pœnis.

2 Declara primò, prout idem S.D. N. animaduertendum iuſſit, per Conſtitutiones non videri caſſari, & aboleri viuæ vocis oracula, quibus S. Sanctitas, aut alij Summi Pontifices, priuilegia Religionibus conceſſa, aut decreta Summũ Pontificum, aut etiam Sacrorum Canonum, & Conc. Trid. & aliorum Conciliorum explicant, aut declarant in concernentibus ad Religioſos ipſos, dummodo prædicta viuæ vocis oracula non contineant aliquam gratiã, priuilegium, aut indultum, nam ſolum reuocantur, & caſſantur omnia, & ſingula priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ quæcũque viuæ vocis oraculo conceſſa, vt in eiſdem literis, & Motu proprio habetur. Et ideò alia viuę vocis oracula, quę priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ non ſunt, ſed merè declarationes, aut explicationes, non ſunt abrogata à Sanctiſſimo.

Plura alia ad ornatum dictarum Conſtit. videas *Peyrin. tom. 3. cap. 12. & Burdon. q. reg. reſolut. 31. per totam.*

SVMMARIVM.

1 *Ordinarij locorum tenentur obſeruare ſtatuta Sac. Concil. Trident. contra concubinarios tàm clericos, quàm ſæculares.*

2 *S.C.T.* ſeſſ. 25. c. 14. de reform. *explicatur.*

3 *Concubinariorum pœnæ de iure communi, num.* 4. 5. 6. *&* 7.

8 *Concubinariorum clericorum pœnæ S.C.T.*

9 *Concubinarius clericus priuatur diſtributionibus quotidianis.*

10 *Concubinatus pœnæ non habent locum in ſimplici incõtinentia.*

11 *Concubinarius dicitur detinẽs concubinam in aliena domo ſub aliquo calore.*

12 *Concubinarius dicitur clericus tàm in ſacris, quàm in minoribus, etiam primæ tonſuræ.*

13 *Concubinatus cadit etiam in clerico coniugato.*

14 *Regulares puniuntur pœnis concubinatus, vti clerici.*

15 *Æquites Hieroſolymitani puniuntur pœnis cõcubinatus, vti clerici, nõ autem æquites* S. *Iacobi de* Spata, *num.* 16.

17 *Concubinarius clericus non obediens ſecundæ monitioni, poterit ſuſpendi à perceptione fructuum, & ſuſpenſio, quid operatur, num.* 18.

19 *Concubinarius clericus, an dicatur detinens meretricem concubinam.*

20 *Concubinarius clericus non cogitur abiurare concubinã, ſed poteſt excommunicari & ſi dimiſerit ſit præceptum de non conuerſando amplius cum ea.*

21 *Concubinarius clericus moneri debet pro dimittenda concubina ſpecialiter, num.* 22. *& quo tempore, num.* 24. *& quæ dilatio detur inter vnã, & alteram monitionem, num.* 25.

23 *Concubinarius clericus publicus non eſt ipſo iure priuatus beneficijs.*

26 *Concubinarius clericus debet moneri iudicialiter.*

27 *Concubunarius clericus notorius non debet moneri, & quis dicatur notorius, numero* 28.

29 *Praxis procedendi contra clericum concubinarium notorium.*

30 *Appellatio, aut exceptio non impedit exequutionem ſententiæ contra clericum concubinarium.*

31 *Concubinarius clericus punitur de concubinatu claro.*

32 *Concubinarius clericus punitur, tàm occultus, quàm publicus.*

33 *Concubinatus pœnæ inflictæ* S.C.T. *non ſunt exequendæ copulatiuè ab ordinario.* De*clara num* 34.

35 *Suſpenſio ipſo iure, non incurritur à clerico concubinario publico, vel occulto, & celebrando nõ efficitur irregularis.*

36 *Trina monitio, quando requiratur contra concubinarios.*

De concubinarijs Clericis.

Super Bulla Pij V.

1 PEr hanc Bullam incip. *cum primum de anno* 1566. *in ordine* 5. *in* §. *monemus*, Pius V. monet omnes locorum ordinarios, & in virtù Sanctæ obedientiæ eis præcipit, vt ſtatuta Concil. Trid. contra concubinarios, tã clericos, quàm laicos ædita diſtrictè faciant obſeruari de qua bulla meminerunt, *Guttier. Canon. qq. lib* 2.

lib.2. cap.7.num.68.& ſeqq.& Garz.de benefic.par.11.cap.10. num.188.

2 Concilium autem *Trident. ſeſſ.25.cap.14.de reform.* mandauit quibuſcunque clericis ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpitio in domo, vel extra detinere, aut cum ijs vllam conſuetudinem habere audeant, alioquin pœnis à ſacris Canonibus, vel ſtatutis Eccleſiarum impoſitis puniantur.

Ideò pro intelligentia erit præmittendum, varias fuiſſe pœnas inflictas à ſacris Canonibus clericis concubinarijs quarum.

3 Prima eſt, vt ſit ſuſpenſus à perceptione fructuũ omnium beneficiorum tres menſes, qui fructus ſunt conuertendi in fabricam, vel in aliam Eccleſiæ euidentem vtilitatem, & eſt ſuſpẽſus ab officio, *c.fin.33. diſt.* & eſt ſuſpẽſus ipſo iure, & non requiritur monitio, *Gloſ. & DD. in cap. cũ non liceat, de præſcrip. & per conſtitutiones Angliæ Othouis legat.in rub.de concubinis clericor.*

4 Secunda eſt, monendus, vt dimittat cõcubinam per Epiſcopum quam ſi nõ dimiſerit, vel cauſa, ſeù aliam reaſſumpſerit, priuari debet omnibus ſuis beneficijs, etiam extra Epiſcopatum, ita tenet *Gloſ. in verb.omnibus in pragm. eod. tit. & ex aliquibus Synodalibus,* priuatur ipſo facto, *Anchar. conſ.65.per clariori, col.1.*

5 Tertia pœna, quod antequã ſit diſpenſatum, cum eis non poſſunt obtinere dignitates beneficia, vel officia, quia ſunt infames, *cap.infames 6.q.1.* imò ſi ante diſpẽſationẽ à Sede Apoſtolica obtẽtã celebrauit efficitur irregularis, & beneficium ſuum poterit impetrari *Archi.in c.præter §.ad hoc, col. penult.32. diſt. Thoſtat. in tractatu contra clericos concubinarios, concluſ.3.*

6 Quarta, quia hic concubinarius perſeuerans in crimine ſi fructus beneficij receperit tenetur in cõſcientia illos reſtituere, quia iniuſtè percepit, nec ſuos fecit, *Innoc.in c.ſicut de cohab.cler.* & ratio eſt, quod qui non poteſt ſeruire ex ſua culpa non poteſt fructus percipere, *cap.cum ſecundum, & ibi tit. de præbend.*

7 Quinta, ſibi poſt diſpẽſationem receperint aliquam concubinam perpetuò ſunt inhabiles quoad dignitates beneficia, nec prelatus poterit cũ eis diſpenſare, quia Epiſcopus non poteſt his diſpenſare, cũ eis, ſed creſcente contumacia poterint degradari, *§.presbyteri, in auth. de ſanctiſs. Epiſc. col.9.* nam quos diabolus cõiunxit difficilè eſt ſeparare, vt ſunt

Digitized by Google

ſunt concubinarij.

8 Subſequitur poſtea S. *Conc. Trid.* quod ſi dicti clerici à Superioribus moniti, ab ijs ſe non abſtinuerint, tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcunque, & penſionum ipſo facto ſint priuati, quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur. Si verò in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perſeuerātes, ſecundæ monitioni, adhuc nō paruerint, non tantum fructus omnes, ac prouentus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittāt, qui prædictis locis applicentur, ſed etiam beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quoad Ordinarius, etiam vti Sedis Apoſtolicæ delegatus, arbitrabitur, ſuſpendantur, & ſi ita ſuſpēſi, eas nihilominus non expellāt, aut cum ijs etiam verſentur, tunc beneficijs, portionibus, ac officijs, & penſionibus quibuſcumque Eccleſiaſticis perpetuò priuentur, atque inhabiles, ac indigni quibuſcunq; honoribus dignitatibus, beneficijs in poſterum reddantur; donec poſt manifeſtam vitæ emendationem ab eorum Superioribus, cum ijs, ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi poſtquam eas ſemel dimiſerunt, intermiſſum cōſortiū repetere, aut aliās huiuſmodi ſcandaloſas mulieres adiungere ſibi auſi fuerint, præter prædictas pœnas, gladio excommunicationis plectantur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prędictam exequutionem impediat, aut ſuſpendat: Supradictorumq; omnium cognitio, non ad Archiaconos, nec Diaconos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat, qui ſine ſtrepitu, & figura Iudicij, ſed ſola veritate delicti inſpecta, procedere poſſint. Clerici verò beneficia Eccleſiaſtica, aut penſiones non habentes, iuxtà delicti, & contumaciæ perſeuerantiam, & qualitatē, ab ipſo Epiſcopo carceris pęna, ſuſpenſione ab ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijſuè modis, iuxta Sacros Canones puniantur nouiter *Marriquez qq. moral. par.* 1. *q.* 5. de qua materia vide *D. Riccium in prax. pœnarum, par.* 1. *reſolut.* 361. *in antiquis, & in collect.* 857. & quis dicatur concubinarius clericus, latè *Aſcia determ.* 21. *Rot. diuerſor. dec.* 254. *par.* 2. *& deciſ.* 7. *poſt conſ. Farin. & Grillenzon. conſ.* 19.

9 Ampliatur primò, vt clericus concubinarius non ſolum priuetur fructibus beneficij; ſed ēt diſtributionibus quotidianis, *Sayr. dec.* 7. *de verbor. ſignific.*

Digitized by Google

ſignific. D. *Ricc. in collect. dec.* 821. *Monet. de diſtrib. quotid. par.* 3. *q.* 10. *num.* 56.

10 Ampliatur ſecūdò, vt procedat in ſimplici incontinentia abſque qualitate concubinatus, in quo *Nauarr. conſ.* 4. *de adulter. in antiq. alias* 1. *hoc tit. in nouiſ. & Sayr. in floribus dec ſub illo tit. de adulter. dec.* 4. tenet *Concil. Trident. d. cap.* 14. etiam ad ſimplicem incontinentiam eſſe extendēdum. Verum Sac. Congregationem cenſuiſſe, Concilium d. loco, non procedere in ſimplici incontinentia, abſque qualitate concubinatus, aſſerunt D. *Ricc. in prax. for. Eccle. dec.* 361. *in fin. in prim. edit. & reſolut.* 307. *num.* 5. *in* 2. *edit.* Garz. *de benefic. par.* 11. *cap.* 10. *num.* 186. *Armendar. in addit. ad recop. legum*, *Nauarr. lib.* 4. *tit.* 5. *de ſtupro, l. vnica, num.* 4. *Farin. in prax. crim. par.* 5. *q.* 138. *num.* 12.

11 Ampliatur tertiò, vt non ſolum dicatur concubinarius ille, qui concubinam domi retinet, ſed etiã, qui ſub aliquo colore in domo ſuæ matris, vel aliquarum conſanguinearum, vel alibi, habet, & cum ea tenet aſſiduã conſuetudinē, ita *Leo in theſaur. for. Eccleſiaſt. par.* 3. *c.* 4. *ſub nu.* 27. *D. Ricc. d. reſol.* 307. *loc. cit. in fin. Genuenſ. in prax. Archiep. Neap. cap.* 30. *num.* 4. *Bellect. diſquiſ. cleric. par.* 1. *tit. de diſcip. cler. §.* 15. *num.* 56.

12 Ampliatur quartò, vt diſpoſitio S.C.T. quam huius Conſtit. cōprehendat clericos tã conſtitutos in ſacris, quàm in minoribus, quia diſpoſitio loquens de clericis ſimpliciter, intelligitur de omnibus Eccleſiaſticis, præſertim in materia continentię, *cap. vt lex continentiæ*, 27. *q.* 1. & ſic de clericis, prout diſtinguntur à laicis, *cap. duo ſunt genera*, 12. *quæſt.* 1. verba enim in hac materia impropiantur; ideò vt loquens de quocumque Sacerdote, habeat locum in clericis, *cap.* 2. vbi *Gloſ. in verb. Sacerdotum*; *de cohabit. cler. & mulier*, & ibi *Butr. num.* 8. & in ſpecie hoc tenet *Auend. de exeq. mand. Reg. par.* 2. *cap.* 26. *num.* 10., maximè quia Concilium loquitur de quibuſcũq; clericis, & ſic per verbum vniuerſale, cuius natura eſt, vt comprehendat omnes ſine aliqua reſtrictione, *Ripa in l.* 1. *nu.* 17. *ff. de interdict. Ruin. conſ.* 10. *nu.* 7. *& conſ.* 111. *nu.* 2. *lib.* 1. plenè *Surd. conſ.* 10. *n.* 28. etiam ſpecies improprias, *Alciat. in l. mouentium, ff. de verbor. ſignific. Abb. in rub. de regul. Natta conſ.* 508. *num.* 4. etiam clericos primæ tōſuræ, nam cum tales ſint clerici, *cap. cùm contingat de ætat. & qual.* veniunt appellatione cleri-

clericorum, *Auth.presbyteros*, C.*de Epiſc.& Cleric.*

14 Ampliatur ſextò, comprehendi ſub dicto *Concil.Trid.& Bulla*,etiam regulares, ita vt contra eos debeat procedi ſeruata forma *d. Concil. Trid.* quia cum Concil. loquatur de quibuſcumque clericis, hæc dictio vniuerſalis comprehẽdit tàm ſeculares, quàm regulares *Abb.in cap.1. num. 7. ne Cleric.vel Monach.*

15 Amplia ſeptimò, vt contra Æquites Hieroſolymitanos in cauſa concubinatus poſſit procedi ſeruata forma S.C.T. tanquam clericos, & perſonas Eccleſiaſticas, ita *Auendan.de exeq.mand.regul. par.2.cap.26 ſub num.11.verſ. quid de Commendatoribus.* & ideò poſſunt moneri per Superiorem eorum,iuxtà decretum *d.S.C.* & ſi inobedientes fuerint poterunt procedere ad priuationem fructuum, & poſtea cõmẽdarũ, & pẽſionũ,

16 at ſecus erit cõtra Milites *S.* Iacobi de Spata cõcubinarios cõtra quos eſſet ꝓcedẽdũ,vti laicos, vt ait idem *Auendan. loc.cit.verſ.& pari ratione.*

17 Amplia octauò, vt virtute S.C.T. clericus cõcubinarius ſi ſecundæ monitioni non obtemperauit perſeuerando cũ eadem, vel alia fœmina poterit ſuſpendi ab admiſtratione fructum beneficij arbitrio ordinarij, quæ ſuſpẽſio opera-
18 tur, vt nec alimenta ei debẽtur ex dictis redditibus, niſi eſſet pauperrimus, vide *Guttier. can.qq lib.1.cap.1.nu.100.* etiam ſi eſſent fructus beneficij, ad cuius titulum fuiſſet ordinatus *Illuſtriſſimus D. Ricciullus in tract. de iur. perſon. extra grem.lib.4 cap.14 nu.27.*

19 Declaratur primò,vt pœnę contentæ dicto Conc. Tridẽt. non habeãt locum in clerico detinente meretricem cõcubinam,iuxtà tradita *per Auẽd. de exeq. mand. cap. 26.* licet hæc opinio non ſit tuta,& in praxi contrarium obſeruetur propter mentem S.C.T. quæ hoc modo fraudaretur.

20 Declaratur tertiò, vt clericus concubinarius non poſſit cogi ad abiurãdã cõcubinã,ad *tex.* ſatis clarũ *in c.3. de cobab. cleric. & mul.* vbi mandatur Superiorem non debere cogere clericum ad abiurandam cõcubinã,ſed poterit excommunicare eam nolentem dimittere, idem *D.Ricc. loc.cit. reſolut.366.par.1.*& dimittẽdo iniungitur ei præceptum amplius de non conuerſando cũ ea, adeò quod ſi reperiretur alloqui cum ea, diceretur cõtroueniſſe præcepto, & hanc, praxim obſeruauit, & in dies obſeruat noſtraCur. Archiep.

26 Declaratur quartò, vt clerici concubinarij debeãt mo-

neri pro dimittendis concubinis non ſolum de iure communi *ad text. in cap.*4. *de cohabit. cleric.* ſed etiam Conc. Trid. *loc. cit.* ita *Garz. de benefic. p.*3. *cap. fin nu.*28. *Duen. reg.* 101. *Guttier. canon. qq. lib.*2. *cap.*27. *num.*54. *Farin. in prax. crim. par.*5. *quaeſt.*137. *num.*24. *Reginal. in prax. for. pœnit. lib.*30. *tract.*3. *num.*315.

22 Quæ monitio debet eſſe ſpecialis, non autem generalis per ædictum *Genuenſ. in prax. Cur. Archiep. cap.* 30. *D. Ricc. in prax. for. Eccleſ. dec.*359. & ita refert Sac. Congreg. declaraſſe *Garz. de benefic. par.* 11. *cap.* 10. *num.*186. *declarat* 4. imò monitio generalis facta in Synido, quæ habet vim trinæ monitionis, neque ſuffragaret *Genuenſ. & D. Ricc. loc. cit.* & quod plus eſt, nam non ſolum de iure communi, ſed etiam dicti Sac. Concil. Trid. requiritur trina monitio ad effectum, vt priuari poſſit bebeneficijs. vide Rotã *in vna Tullen. Monaſterij S. Mãſueti* 27. *Ianuar.* 1597. *coram D. Penia,* quæ eſt impreſſa inter

23 conſilia *Farinac. lib.* 1. *cõſ.*80. cenſuit, clericum concubinarium etiam publicum non eſſe ipſo iure beneficijs priuatum, nec venire priuandum, niſi quod poſt legitimas monitiones non tãtum in viſitatione,

24 ſed & alijs quoque temporibus fieri poſſunt, *Armendar. tit.*5. *de ſtupro, l. vnica, num.*5. vbi *nu.*6. quod tempus, quod inter vnam, & alteram monitionem interuenire debet, arbitrio Iudicis relinquitur, &

25 *num.*7. quod poteſt Epiſcopus contra hos procedere etiam in carcerando, quãdo timetur de fuga, *num.*8. quod Ordinarius ipſe ſolus poteſt, ex *Cõcil. d. cap.*14. in crimine concubinatus ad informationem ſummariè, & incarceratione procedere, vbi de fuga timetur, idque ſine monitione illa præſcripta *in d. cap.*14. *Garz. d. cap.*10. *num.*186.

26 Et tandem requiritur, quod monitio fiat iudicialiter, nam vbi lex requirit trinam monitionem, debet illi fieri ſemper iudicialiter, aliter ſi Concil. contentaretur extraiudiciali, contentaretur vna, *cap. ſi Epiſcopus,*17. *diſt. clem.* 1. *de hæret. Roman. ſing.*429. & *Abb. in cap. ex his, num.*8. *de conſt.*

27 Quam monitionem nõ requiri aduerſus clericum concubinarium notoriũ, firmauit *D. Ricc. dec.*240 *par.*2.

28 Difficultas tamen in praxi erit quis dicatur clericus concubinarius notorius, dicas, quod illud dicitur regulariter notorium, quod nulla tergiuerſatione, ſeù aliquo colore celari poteſt, *cap. tua nos, de cohabit. cler. et mulier. Menoch.*

Digitized by Google

de arbitr. iudic. caſu 166. *nu.* 4. *Menchilluſtr. cap.* 2. *num.* 11. *et cap.* 20. *nu.* 23. nec eſt neceſsè, vt omnibus de Ciuitate , vel maiore illius ſciatur, ſed ſufficit, vt ſciatur à decem perſonis , ita *Foller. in prax. crim. verſ. item, quod eſt notorius delinquens, num.* 17. vbi in noſtris terminis aſſerit , quod concubinatus notorius vnius Presbyteri de facili non poteſt tranſire in notitiam totius Ciuitatis, & ideò ſufficit, quod innoteſcat vniuerſo populo , ſeù parochiæ, vel eius in qua concubinā tenet, vel vniuerſis gentibus illius viciniæ, nō tamen poſſunt eſſe paucioris numeri, quam decem, idem ſequitur R*odriq. q. regul. to.* 2. *q* 6. *art.* 4. *Leſſ. de iuſtit. & iur. lib.* 2. *cap.* 11. *dub.* 13. *Farin. in prax. crim quaeſt.* 21. *num.* 47. *Aldrete de religion. diſcip. tue, lib.* 1. *cap.* 5. §. 2. *à nu.* 7. & concubinatus dicitur notorius ſine alia probatione , quando publicè tenet concubinam , *Palat. in repet. cap. per veſtras, not.* 3. §. 21. *à nu.* 15. *vbi nu.* 20. ait quod tunc fornicatio , vel cōcubinatus dicitur notorius, vel publicus, quando clericus habet concubinam, ſicut vxorem, publicè illam nutriendo, vel filios ex ea procreatos, ita quod nō auderet, diffiteri, aut
29 negatio nulla eſſet, & ſic in praxi obſeruare debent Illuſtrimi Ordinarij, teſtes examinare ſaltim decem de cauſa ſcientiæ concubinatus clericorum notorij modo de quo ſupra .

Capta autem informatione debet examinari clericus cōcubinarius ſuper dicto cōcubinatu, ſuper quo proceditur, & ſi confitebitur damnandus erit iuris ordine non ſeruato, ſi autem negauerit , & tunc nulla facta cōteſtatione litis, quæ in notorio non exigitur, ſi in concubinatu nulla cadit defenſio, ſeù excuſatio, nec aliqua allegatur , etiam nulla data dilatione, ad condemnationem procedendū eſt, iuxta mentem Cōcilij, ſi verò aliqua excuſatio, vel defenſio fuerit allegata, quam viderit Iudex poſſe expediri , vel eſt factū in quo poterit cadere defēſio, & excuſatio, licet non allegetur, & tunc Iudex ſtatuet ei competentem terminum ad ſe defendendum, & licet petierit ei copiam repertorum, non eſt danda , & ſi vedirit opponi exceptiones notoriè friuolas, eas debet repellere ex officio ſuo, ita habetur *per Foller. in prax. crim. par.* 2. *item quod ſit notorius fornicatur* , *num.* 19. ſubdens *nu.* 20. quod demum procedi debet ad ſententiam condemnatoriam, à qua ſi appellabitur non debet admitti appellatio *per text. in cap. cùm*

ſit

ſit Romana, *cap. peruenit*, *&* *cap. conſuluit de appell.* & ſic in terminis concubinatus, dixit *Farinac. in prax. crim.* *q.* 138.
30 *num.* 80. nam appellatio, aut exemptio non impediret exequutionem ſentētiæ, deciſum, refert *Garz. de benefic. par* 11. *cap.* 10. *num.* 186. *dub.* 12. *teſte Barboſ. in collect. DD. ſuper Concil. Trident. ſeſſ.* 25. *cap.* 14. *de reform. num.* 21.

31 Declaratur ſextò, quod ad hoc, vt clericus cōcubinarius puniri poſſit debeat conſtare clarè de concubinatu, iuxtà *deciſ. Rotæ relatam per Farin. conſ.* 80. *vol.* 1.

32 Hinc quæri poſſet, an diſpoſitio *S.C.T.* intelligatur de cōcubinarijs publicis, vel omnibus, & concludendum erit, quod ſi agatur contra exiſtētem in concubinatu, vt puniatur pœnis à ſacris Canonibus inflictis, Concilium debet intelligi etiam de his, qui non ſunt publici, dummodò poſſint tales probari, *vt in d. cap. tua nos.* Si verò agatur, vt puniatur pœnis inflictis per Cōcilium, debet intelligi tantum de publicis, tùm ex rationibus pro prima opinione adductis; tùm etiam, quia cum debeat præcedere monitio, ipſa quidem non poteſt fieri iudicialiter, niſi actus ſit publicus, *Abb. in cap. per illum text. ex parte, n.* 5. *de cler. non reſid.*

33 Declaratur ſeptimò, vt non omnes pœnæ impoſitæ per Sac. Conc. Trid. ſint copulatiuè ab ordinario imponendę, ſed eſſe incipiendum à mitiori, quæ quatenus non proſit, poteſt ad alias, ordine ſucceſſiuo procedi, *cap. pœnæ de pœnit. diſt.* 1. *c. ſiquis voluntariè*, *& cap. quæ fœmina*, *diſt.* 50. *Gloſ. in cap. de cauſis verbis certa, de officio, de legati*, *Diaz. in prax. cap.* 82. vbi etiam teſtatur de cōmuni, *Menoch. de arbitr. caſ.* 148. *num.* 3. *&* 5. *Farin. q.* 137. *nu.* 17. *& q.* 138. *nu.* 39.

34 Subdeclara hanc declarationem procedere, vbi agitur de pœnis imponēdis, quod ſi Epiſcopus cenſeat expedire magis concubinario totam pœnā remittere, hoc facere poterit, *Card. in cap. ſicut, de cohabit. cler. & mulier.* & ibi *Abb. n.* 3.

35 Declaratur octauò, vt prætermiſſis iuribus antiquis clericum concubinarium, ſiuè occultum, ſiuè publicum non incurrere ſuſpenſionem ipſo iure ab officio, etiam quod eſſet notorius per euidentiam rei, ita quod nulla poſſet tergiuerſatione cælari, ſed opus eſt, quod ſuſpēdatur à Iudice, *Sayr. de cenſur. lib.* 4. *cap.* 16. *nu.* 24. *Vgol. de irregul cap.* 43. *§.* 3. *Nauarr. in cap. ſi quando excipit de reſcrip. Guttier. lib.* 1. *can. qq. cap.* 7. *num.* 85. *& Garz, de benefic. par.* 7. *cap.* 14. *nu.* 19.

ob plures rationes per eos adductas, & ideò ſi talis concubinarius celebraret non efficeretur irregularis, iuxtà opinionem ſupradictorum, & hęc praxis hodie currit in Curia Archiep.

36 Declaratur nonò, trinam monitionem, iuxtà diſpoſitionem *Sac.Conc.Trid.* tunc eſſe neceſſariam, quando Epiſcopus vellet procedere contra concubinarios ad ſententiam excommunicationis, at ſecus ſi alijs pœnis vti vellet, quia tunc non requiritur alia monitio, & ita declarauit S.*Cong.* vt infrà.

Tina monitio tunc demum eſt neceſſaria inter concubinarios, quando in eos vult Epiſcopus ferre ſentētiam excommunicationis, ſi verò pœnis pecuniarijs, vel alijs velit eos Iudex mulctare, non requiruntur iſtæ ſolemnitates.

SVMMARIVM.

1 *Concurſus fit etiam in Parochialibus reſeruatis.*

2 *Concurſus fit, ſi cura incumbat Eccleſiæ, vel Epiſcopo per vnum, vel plures adminiſtratores.*

3 *Concurſus tempore, deficientibus examinatoribus quid agendum.*

4 *Vicarius Capitularis vacante Sede Epiſcopali non poteſt in locum examinatorum abſētium, vel defunctorum alios ſufficere.*

5 *Concurſus fit coram vno ſuperſtite examinatore, vel præſente, alijs abſentibus.*

6 *Examinatores ſingulis annis in Synodo deputantur, qui durent, donec alia Synodus deputetur.*

7 *Beneficium curatum vnius diœceſis ſi conferatur ab ordinario alterius Dioceſis, vbi beneficium non conſiſtit, edictum concurſus erit relaxādum ab ordinario loci, vbi eſt beneficium, & collatio fieri debet ab ordinario ad quem ſpectat.*

8 *Appellatio datur à iudicio Epiſcopi, ſiuè ab eius electione facta in concurſu ad Parochiales.*

9 *Appellatio datur ab Epiſcopo eligente minus habilem, poſtpoſitis magis habilibus ad Metropolitanum, per quem debet deueniri ad nouum examen infra annum, n. 10. limita num. 11. & 12.*

13 *Qualitates Doctoratus, Sacerdotij, & originis ſunt conſideratione dignæ, ſed de per ſe ſolæ non inducunt grauamen, num. 14.*

15 *Electio illius qui non eſt malus in ſubſidium valet.*

16 *Iudicium irrationabile Epiſcopi apparet, quando poſtſit con-*

Digitized by Google

cõcurrere maiores qualitate
17 *Dignior eſt eligendus ad Parochiales, tam in foro interiori, quàm exteriori.*
18 *Epiſcopi iudicium regulatur à iure.*
19 *Qualitates obſeruãdæ ab Epiſcopo pro ferendo iudicio ad Parochiales, num.* 20. *&* 21.
22 *Prorogatio decẽ dierũ pro concurſu habendo fit ſolum ad alios decẽ dies, amplia, nu.* 23. *declara num.* 24. *ſubdeclara num.* 25.
26 *Appellatio an detur à relatione examinatorum, fit diſtinctio num.* 27. *& ad quem detur appellatio, num.* 28.

De concurſu ad Parochiales:

Super Bulla Pij V.

DE materia huius conſtitutionis circa concurſum faciendum ad Eccleſias Parochiales, latum in prima parte ſermonem habuimus, vltra adducta in dicta
1 *prima parte*. Nota primò, q; concurſus fieri debet, etiam in Eccleſijs Parochialibus reſeruatis, vt declarauit S. Cõgr. teſte *Pariſ. de reſign. lib.* 8. *q.* 9. *nu.* 103.
2 Nota ſecũdò concursũ debere fieri, etiã ſi cura, Eccleſiæ, vel Epiſcopo incumbere dicatur per vnum, vel plures adminiſtratores, *Rot. diuerſ. deciſ.* 48. *num.* 8. *par.* 1. *diuerſ.*
3 Nota tertiò, quod ſi eo tẽpore, quo debet fieri prouiſio per concurſum, nõ adſint examinatores Synodales, ſecundũ *Barboſ. de poteſt. Epiſcop. par.* 3. *alleg.* 60. *num.* 50. *& D. Ricciũ in prax. tom.* 1. *reſol.* 355. quĩ plures Rotæ deciſiones allegant, poſſit Epiſcopus alios deputare abſque Synodi celebratione, & validus erit concurſus, ſequitur *Diana reſol.* 63. *tract.* 3. *miſcell par.* 3.

Attamen *Maſſobr. in prax. hab. concurſ. requiſ.* 12. *dub.* 6. *à num.* 4. *vſq; ad n.* 10. *& Lotter. de re benefic. tom.* 1. *lib.* 2. *q.* 31. *num.* 71. *& ſeq.* contrariam opinionem tuentur, aſſerentes deciſiones Rotæ procedere, quãdo occurreret caſus mortis, vel abſentiæ deputatorum in Synodo intra annum à die celebrationis eiuſdem Synodi, vt fuit deciſum, per *Sac. Congr. Emin. Card in vna Panormitana Archipresbyteratus,* 5. *Iulij*. 1620. *coram Buratto;* nam quemadmodũ hoc caſu nihil poſſit imputari Epiſcopo, qui neque ex forma decreti *Concil. Trid.* neque ex forma antiquorum canonum tenetur intra annũ, vltra quẽ ſemel cogere Synodum. Ita ſi annus eſſet præteritus omnino

nō ei imputari debet, cum nonadimpleuerit formā Cōc. *Trident.* cum ſuccedente vacatione, illicò poſſit inducere Synodum, & in prima eius ſeſſione deputare examinatores Synodales, atq; ita teneri formam adhibere; vnde patet reſponſio ad argumentum *D. Riccij, & aliorum, vbi ſupra*, & ità etiam hanc ſentētiam fert *Garz. tom. 2. par. 9. c. 2. num. 92.* vbi aſſerit magis conformem Concilio videtur ſententia Sacræ Congregationis, nam elapſo anno, defeſectus examinatorum contingit culpa ipſius Epiſcopi non facientis Synodum, in qua illi deputentur, vt diſponit *Sacr. Conc. Trid.* & ſic defectus iſte culpa ſua, & negligentia contingens, non excuſat eum ab obſeruatione formę, & ſic ceſſat ratio *Rotæ*. Ita *Garz.* & aduerſus *D. Ricciũ* tuetur hanc ſententiam *Venerus in exam. lib. 4 cap. 25. num. 12.* aſſerens beneficium ſic collatum poſſe ab alio impetrari, quia prouiſio deuoluitur ad Sedem Apoſtolicam ex expreſſo decreto Conc. Trid. vbi ſupra, & Bullæ huius Pij V. irritātē prouiſiones factas ſine examinatoribus Synodalibus, & ego hanc ſententiam probabiliorē eſſe exiſtimo; quando verò infrà annum Synodi examinatores mortui fuerint, tūc Epiſcopus alios eligat iuxtà formā *decreti Clem VIII.* quam afferunt *Maſſobrius vbi ſupra dub. 3. num. 2. & Garz. num. 73.*

4 Cenſuit tamen Sacra Congregat. Vicarium Capitularē, Sede Epiſcopali vacante in locum examinatorum abſentium, vel defunctorum, alios authoritate propria ſufficere non poſſe, ſed curare debere, vt elapſo anno alij in locum de mortuorum ſufficiantur, ſeù eligantur in Synodo, alioquin pro legitimis, nō haberi, qui ſupererunt, vt teſtatur *Sbrozz. de offic. Vicarij in add. quæſt. 211. lib. 2.*

Verum ſi aliqui ex examinatoribus, & nō omnes mortui fuerint, etiam ſi vnus ſupereſſet, coram illo ſufficeret fieri concuſum, idemq; foret, quoties aliqui abeſsēt, & vnus tantum præſens reperiretur, nam talis facultas examinandi deuoluitur ad ſuperſtitem, & præſentem. Ita fuiſſe deciſum *per S. Congr. Emin. D. D. Card. Conc.* fatetur *Garz. loc. cit. p. 9. cap. 2. num. 8. Maſſobr. requiſ. 12. dub. 2.* & ſequitur *Salgado de protect. reg. cap. 9. num. 70. cum ſeq. tom. 1.*

6 Ad quod notabis, quod examinatores, licet debeāt quot annis deputari in Synodo, nihilominus ſi Synodus, non celebretur, examinatores ſemel deputati in Synodo, mu-

nus

nus ſuum exerceant, donec Synodus habeatur, vt declarauit S. Congr. quam adducũt *Genuenſ. in prax. cap. 66. in annot. num. 17. & Leo in Theſaur. for. Eccleſ. cap. 18. nu.* 8. quæ declaratio S. Congregat. intelligenda eſt dummodo ſex remaneant, iuxta aliam declarationem *S. Cong. in vna Soan.* 1, *Februarij* 1593. tenoris ſequẽtis refert *Garz. in add. par. 9. cap. 3. num* 75.

Congregatio Concilij cenſuit examinatores Synodales durare donec alij in Synodo deputati fuerint; verum ſi anno elapſo aliqui ex eis mortui fuerint, officium omninò expirare, intelligenda eſt, vbi ſex tantum deputati fuerint ſeù anno elapſo aliqui mortui fuerint, ita vt ſex non remaneant.

7 Quartò notabis, beneficiũ curatum vnius Diœceſis, quãdo confertur ab Ordinario alterius Diœceſis, vbi beneficium non conſiſtit, tunc loci Ordinarius debet ponere ędicta in loco, vbi conſiſtit, & ibidem erit examen paragendũ, & poſtea collatio fiat ab Ordinario, ad quem ſpectat *Sac. Congreg.* teſte *Gonzal. Gloſ.* 10. *num.* 31.

8 Quintò animaduertas, quod datur appellatio à iudicio Epiſcopi, ſiuè ab eius electione facta in concurſu ad Parochiales Eccleſias, vt habetur, *in dicta Bulla.*

9 Amplia primò, hanc concluſionẽ, vt ſi Epiſcopus elegerit minus habilẽ, poſt habitis magis idoneis, poterint ſic reiecti appellare ab huiuſmodi mala electione ad Metrapolitanum, vel ſi ipſe eligens Metrapolitanus, aut exẽptus fuerit ad viciniorem ordinarium vti delegatũ Sedis Apoſtolicæ, aut ad ipſam Sedem Apoſtolicam, & coram Iudice Appellationis, & eius examinatoribus prouocare prælectum ad nouum examen, & ſi conſtiterit de irrationabili iudicio prioris eligentis reuocabitur, & conferetur Parochialis Eccleſia magis idoneo per dictum Iudicem appellationis, ſi collatio ſpectabat ad Epiſcopum, à quo fuit appellatum, alias remittetur ad eum, ad quem collatio ſpectabit, conferenda magis idoneo approbato per eundem Iudicem appellationis, *vt in d. conſtit. in fin.* vbi etiam habetur, quod poterit appellari à ſententia lata ſuper prædictis per Iudicem appellationis, dummodo tunc ad Sedem Apoſtolicam appellatur, ita *Gratian. deciſ.* 97. *n.* 24 *D. Ricc. reſolut.* 123. *par.* 1. *Campanil. rub.* 7. *cap.* 6. *num.* 75. & ſic vbi fuerit appellatum à mala electione Epiſcopi, tũc dandus erit nouus cõcurſus, & ad eãdẽ

vrbem

vrbem erit vocandus præelectus, ita cenſuit *Sac. Congreg. in Teatina* 16. *Martij* 1630. *& in Piſana*, 17. *Iunij* 1630.

10 Ad quidem examen debet illicò deueniri, ſaltim intra annum, aliàs grauamen remanet iniuſtificabile, vt in *Calaguritana beneficij de Ceruera* 8. *Feb.* 1591. *coram* Penia, quam ſequuta fuit eadem *Rota dec.* 505. *num.*4. *par.*2. *in recen.* vbi ſubijcitur ratio, quia ex doctrina, & literatura de præſenti, tanquam habitu acquiſito, non autem innato, non infertur ad eandem literaturam de præterito, vt docet *Bald. in l. ex perſona, ſub num.*2. *verſ. ſed in materia contingenti*, *C. de proba. Menoch. de præſump. lib.*1. *quæſt.*24. *num.*51. *&* 52.

11 Præterquã, ſi liqueret prouocãtem, etiam vltra annum fuiſſe, ita occupatum alijs negotijs, vt non potuerit ſtudijs literarum incumbere, veluti de prouocãte ad nouum examen, poſt lapſum quindecim menſium, intra quem oſtẽdebantur occupationes, & curæ huiuſmodi cenſuit *Rot. apud Ludouiſ. in præcitata dec.* 538. *num.*4.

12 Et vbi agitur de prouiſione Parochialis, ſi proponatur iam detectum eſſe grauamen per nouum examen habitum in partibus adhuc ob grauitatem materiæ, nimirum, quæ animarum curam concernit, Rota ex abundanti, adhuc inquirit de ſufficientia, nec, ſi is præſens ſit in Curia, aliter canonizat ius prouocantis, quã ſi de nouo examinetur, & (ſimpliciter tamen) approbetur, tãquam idoneus per examinatores Vrbis, vt ſeruatum fuit *in Pãpilonen. Parochialis, ſiuè beneficij* 21. *Iunij* 1627. *coram Duran.*

13 Declaratur primò, & hanc praxim animaduertant Illuſtriſſimi Ordinarij, quod quãuis qualitates Doctoratus, Sacerdotij, originis, & alia ſint conſideratione dignæ, vt per *Abb. in cap.*1. *de maior. & obed. & Rota deciſ.*677. *par.*4.

14 Nihilominus de per ſe ſolæ non faciunt conſtare de grauamine, nec aliquem dignorẽ pro obtinenda Parochia, cum vltra doctrinam, ſunt quoque conſiderãdi mores prudẽtia, & alia opportuna ad gubernãdam Eccleſiam, vt apparet *ex Conc. Trid ſeſſ.*24. *cap.*18. *& in cap. in cunctis in princ. de elect.* imò nec etiam aliquãdo, qui eſt Doctor, & ſanctus iudicandus eſt dignior, ſed is qui iuxta munus, & rem cui eſt præficiendus aptior eius miniſterio apparet, & fieri poteſt, quod & Doctor, & pauper, non ſit ita aptus, vt non Doctor, & non pauper iudicandus ſit dignior, vt conſiderauit

grauit Rota *in vna Beneuētana Parochialis* 13. *Iunij* 1590. *coram Orano teſte Farin. deciſ.* 645.*part*.4.*& Gratian. dec.*97. *in addit.num*.1.

15 Vbi verò melior inueniri non poteſt, ſufficit eligere illū, qui malus non ſit; nam dicitur aliquis bonus eo ipſo, q non eſt malus, *cap.monaſteriū, in fin.*16.*q*.7. *Gloſ. in cap.licet ergo, verb.qui præſtantior,* 8. *quaſt*.1.

16 Declaratur ſecundò, ad ornatum veræ praxis, vt pro irrationabili iudicio Ordinarij excludendo ſufficiat, quod poſſint concurrere maiores qualitates, *Ludouiſius deciſ.*11. *num.*6.*vbi etiam n.*7. habetur, quod dignior quis non cenſetur, ex eo, quod aliàs quis habuerit curam animarū, quia hoc ſolum probat eius ſufficientiam, ſed non dignitatem, referens id fuiſſe iudicatum *in vna Beneuētana Parochialis* 13.*Iunij* 1590. *coram Orano*.

17 Declaratur tertiò, vt in concurſu Parochialium non ſolum in foro conſcientiæ, ſed etiam exteriori, erit eligendus magis dignus, aliàs electio erit nulla, vt diſponit *d.Bulla*, S.C. *Trident.ſeſſ.*24.*cap.*18. & decidit *Rota in vna Tuden. Parochialis*, 28.*Aprilis*, 1603.*corā Sacrato, & in altera Ripana Parochialis* 1. *Iunij* 1609.*corā Ottombergo*, teſte *Beltram.in additio. deciſ.* 11.

18 Declaratur quartò, vt quāuis in æſtimanda maiori idonietate, tam Conc. quàm hæc conſtitutio totum deferat arbitrio Epiſcopi, tamen ipſe debet illud nō ex proprio affectu, ſed iudicio rationis cōſtringere, ne etiam reuocetur ſua prælectio, tanquam irrationabilis ex concurſu pluriū qualitatum conſiderabiliū in vna perſona, tam in alia, quarū aliquæ ſunt naturales, veluti, ætas, legitimitas, & cætera huiuſmodi, aliæ autē ſunt accidentariæ, quæ cæteris paribus ſimpliciter inclinant ad prælationem cuiuſmodi eſt carentia omni alio beneficio, *Seraphin. deciſ.*767. ex quibus infertur ad idonietatem, quāuis non neceſſariò, prout eſt Doctoratus, vtcumq; enim ex eo inferri poſſit ad hāc idonietatem, & in concurſu debeat huius gradus haberi ratio, vt cenſuit *Rota in vna Ciuitatis Caſtelli Parochialis* 16. *Iunij* 1589. *coram Orano*, *Ludouiſ.d.deciſ.*11.*nu*.4. cum additis per *Beltram*. Attamen ſatis conſtat hanc qualitatem ſolam literaturam reſpicere, neque ex ſeipſa ſatis etiam vrgere, cum nec omnis Doctor ſit doctus nec ex quacunque literatura ſtatim inferatur ad idonietatem curæ Eccleſiæ Parochialis, nam illa magis pen-

det ex prudentia vita, & moribus, & proindè illa ſola qualitas pro redarguendo iudicio ordinarij ſępiſſimè fuit ſpreta *à Rota deciſ.* 537. *ſub num.* 14. *part.* 1. *in recent. & in Fauentina Parochialis* 28. *Iunij* 1613. *coram* Pirouano, nulla fuit habita ratio nobilitatis.

19 Aliæ autem qualitates ſunt quæ tendunt ad concludendã prudentiam, ſanctitatem vitæ, honeſtatem morum, & illæ, ſunt obſeruandæ, prout etiam longum ſeruitium præſtitum in Eccleſia, aut in ipſa adminiſtratione curæ, vt fuit ponderatum *à Rota in Ripana Parochialis* 23. *Iunij* 1608. *coram* Pamphilio, aut in his, quæ valdè proximè ſunt, puta ſi exercuiſſet officium pœnitẽtiarij, aut exactoris pro Synodo *Ludouiſ. d. deciſ.* 11.

20 Sed tu aduertas, quod licet dictæ qualites arguãt ſufficiẽtiam in perſona, non tamen ſufficiunt ad conuincendum de irrationabili iudicio Epiſcopi, idem *Ludouiſ. d. deciſ.* 11. *num.* 7. niſi præter defectum illarum qualitatum in perſona prælecta cõcurreret, quod non ſit ornata bonis moribus, vt conſiderauit eadem *Rota in d. Ripan.* nam morum grauitas in conſequendis beneficijs curatis preſertur nobilitati generis, vel loci, *cap. non qui præſumus* 40. *diſt. Dec. in cap. cùm in cunctis, num.* 5. *de elect. Rebuff. ad l. pronunciatio, §. matremfamilias, verſ. vtilitates de verb ſignific.*

21 Prout è contra per Canones exoſi habeantur malè morigerati, & ſic repelluntur à promotione ad curata beneficia, etiam, ſi eorum opinio eſſet grauata ex ſola denunciatione, vel inquiſitione, *cap. tantis*, Daniel 81. *diſt. cap. omnipotens Deus*, vbi *Gloſ. verſ. denunciantur de accuſat. Abb. in d cap. cùm in cunctis ſub n.* 4. *in fin.* imò ex ſola ſimplici fama, ſeù diffamatione *Calderin. conſ.* 90. *de probat.* ex quo poſſet de facili oriri aliquod ſcãdalum inter Parochianos, vt fuit conſideratum per Rotam *in vna Fauentina Parochialis*, quamuis ex defectu probationum fuiſſet quis abſolutus ex hactenus deductis, nam ſuperuenientibus nouis indicijs poſſet abſolutus ſub hac forma iterum vexari, iuxta diſtinctionem de qua per *Clar. in prax. crim. in §. fin. q.* 57. quia ſemper remanent veſtigia prioris iudicij, vt pariter conſideratum fuit per *Rotam in vna Sabinen. concurſus* 6. *Aprilis* 1609. *coram Sacrato*, imò in articulo prælationis in concurſu ad Parochialẽ vix crederem prodeſſe ſententiam abſolutoriam, & ideò ſi alius concurret, qui dictam maculã

non

non pateretur præferretur, ex traditis per *Lambertin.de iure patr.lib.2.par.3.quaſt.6. art.1. ſub num.4.* & firmauit eadem *Rota in d. Sabinen. concurſus*, niſi conſtaret per ſententiam eum per concubinam fuiſſe accuſatum, vt aduertit *Soccin. in d. cap. omnipotens Deus ſub num.3.* Sed contrarium videretur ſi accuſatus reus compoſuiſſet ſe cum fiſco, nam quamuis ex hac compoſitione non dicatur reſultare confeſſio delicti, niſi eſſemus in illis delictis, in quibus prohibita eſt tranſactio, ſecundum allegata per *Farinac. in prax. tit.de inquiſit.q.5. num.18.* nihilominus, ſemper remanet læſa hominis fama, cum ea pecunia ſuccedat loco pœnæ, *l. Senatus, §. ſi quis, declarat de iur.fiſc.* idem *Farinac. loc. cit. num.5.*

22 Sextò prouidetur per hanc bullam *in §. probibentes,* circa tempus decem dierum, quod præſcribitur Epiſcopo pro concurſu habendo, quamuis videatur per S.C.T. illius prorogatio arbitraria, per illa verba, *vel aliud tempus ab Epiſcopo præfigendum*. Nihilominus hodie *S.Pius V.* refrenauit huiuſmodi arbitrium ad alios decem dies.

23 Ampliatur primò, vt ſi prolixior terminus ſtatueretur, quidquid vltra viginti dies fieret nullum eſſet propter decretum irritans, de quo in *dicta conſtit.* ita *Seraphin. dec. 1148. nu 4.* & ſic ſæpiùs Rota iudicauit præcipuè *in vna Calaguritana beneficij, S. Iacobi, & Andreæ 23. Februarii 1603. coram Litta, & in Vrbinaten. Parochialis 18. Martii 1616. coram Sacrato & in vna Nicien. Parochialis 20. Maii 1624. coram Vbaldo.*

24 Declaratur modo, vt in præfigiendo hoc termino decem dierum, poſſit Epiſcopus ſtatuere breuiorem, non ſolũ ſemel, ſed pluries eum prorogare, donec compleatur totũ ſpatium viginti dierum, ita vt non conſumatur facultas prorogandi per vnicum actum, cum regula diſpoſitionis *text. in l. boues, §. hoc ſermone, de verb. ſignific.* non procedat in facultatiuis vſque ad certum, & præfixum tempus ex deductis per *Felin. in cap. 2 ſub n.6. verſ. fallit quarto. de treg. & pace, Dec. in l. 1. ſub num.13. verſ. ſed in tali reſolutione, C. de inſtit & ſubſtit.* & ſic per primum actum non videtur conſumptum beneficium cõſiderat *Bald in conſ 43. nu.12. lib.5.*

25 Quam declarationem intelligas data habilitate extremorum, nam ſi Epiſcopus per edictum præfigeret terminum decem dierum, & illud elabe-

retur, non poſſet alium terminum præfigere, nam dicta cõſtitutio *d.§.prohibentes* concedit facultatem prorogandi, nõ autem nouiter ſtatuendi, quia prorogatio non fit de termino elapſo, ſed de eo qui durat *l. ſed etſi manente, ff. de precar. Alexand.in l. dies cautioni, n.2. ff.de damn.infec.* cum alijs per *Tiraquell de retract.conuenct. §.1.Gloſ.7. ſub num. 24. verſ. vt verum dicam*, dummodò intra illum primum terminũ nemo ſe oppoſuerit, cui ex lapſu ipſius ius ſit quæſitum, nã hoc caſu, cum non ſit ſatisfactum menti legis in prima dilatione, vtique non videtur conſumpta facultas in primo actu *Felin.in d. cap.2. num. 6. verſ. fallit quinto de treg. & pac. Tiraquell.ad d l.boues, §. hoc ſermone in 6. limit. num.1. de verb.ſignific.*

26 Septimò, reperitur ſancitũ in eadem conſtit. nullam dari appellationem à relatione examinatorum, vide *Gonzal. ſuper reg.Cancell.in annot ſuper nullit. num.* 133. & 134. *Rot.deciſ.*10.*par.*2. *diuerſ. & Garz de benefic. par* 9. *cap.*2. *num.*242 *vbi nu.*245. ampliat procedere, tàm ad effectum deuolutiuum, quàm ſuſpenſiuum, ſequitur *Beltram. in add.ad deciſ.Ludouiſ.*515 *num. quarto.*

Et licet videtur cõtrarium dicendum dari appellationem ad effectum deuolutiuum à reprobatione examinatorum, iuxta declarationem *S.Congr. in vna Vrbinaten 4.Maii* 1592. ſub ſeq.tenore.

Congreg. Conc. cenſuit à reprobatione examinatorem dari appellationem ad effectum deuolutiuum à die ſcientiæ.

Et aliàs eadem *S. Congreg. ſub die 7.Auguſt.* 1600. id approbauerit, vt infrà.

Congr.Conc.cenſuit à reprobatione examinatorũ, qui aliquem ex concurrentibus ad Parochialem Eccleſiam vacantē minus idoneum renũciarunt dari appellationem ad effectũ deuolutiuum, non autem ſuſpēſiuum.

27 Attamen reſpondetur ſupradictas declarationes Sac. Congreg. non eſſe contrarias opinioni præmentionatorum Doctorum, nam quod dictum eſt, non dari appellationem, etiam deuolutiuam à reprobatione examinatorum, intelligitur ad effectum infringendi electionem, & prouiſionem Epiſcopi, & vt ſibi Parochialis conferatur, ad quem effectum non datur appellatio, etiam deuolutiua à reprobatione examinatorum, vt colligitur ex *Concilio d. cap.*18. & *conſtit.* Iſtæ verò declarationes, quæ dicunt dari appellationem deuolutiuam à re-

pro-

probatione examinatorum, intelligũtur ac effectum, vt reprobatus declaratur idoneus ad Parochialem, & auferatur nota, ſeù infamia ex reprobatione illicita.

28 Pro qua intelligentia, & cõcordia facit declaratio relata per *Genuen. in prax. c. 66. in annot. num.* 10. dicentem, quod Sac. Congreg. Concilij cenſuit, reprobato ab examinatoribus non dari appellationem ab electione Epiſcopi, qui elegit approbatum ab examinatoribus, ſed à reprobatione examinatorum ad effectum deuolutiuum, nõ autẽ ſuſpenſiuum, & iſta appellatio videtur poſſe interponi ad Epiſcopum, qui ſuperior eſt examinatoribus, à quibus appellatur, vt cum alijs examinatoribus Synodalibus eum examinet, niſi quando reprobatio facta eſt ex voto Epiſcopi, quià vota examinatorum erãt paria, aut ſingularia, & Epiſcopus acceſſit reprobantibus, iuxtà *Conc. d. cap.* 18. & ſupradicta *à nu.* 54. nunc enim cum appelletur etiam ab ipſo Epiſcopo, appellandum erit ad ſuperiorem.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſarii ſimplices prohibẽtur abſoluerẽ à caſibus reſeruatis Sedi Apoſtolicæ, & Ordinariis ſub pœnis contentis in decreto* S. C.

2 *Confeſſarii ſimplices prohibẽtur abſoluere à caſibus reſeruatis Prælatis habentibus iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem.*

3 *Confeſſarii ſimplices abſoluẽtes à caſibus reſeruatis bona fide excuſantur à pœnis.*

4 *Confeſſarii ſimplices religioſi abſoluentes à caſibus, an incurrant pœnas Decreti* S.C.

5 *Confeſſarii ſimplices abſoluẽtes à caſibus reſeruatis dubiis, an incurrant pœnas decreti* Sac. Congreg.

6 *Epiſcopi abſoluentes à caſibus reſeruatis euitant pœnas decreti* S.C.

7 *Pœna priuationis ipſo iure, ipſoq; facto & abſque declaratoria, indiget ſententia declaratoria facti per Iudicẽ facienda.*

De Confeſſario ſimplici abſoluente à caſibus reſeruatis.

VIgore *decreti* S. Cõg. per nos impreſſi de verbo ad verbum ſupra de caſibus reſeruatis prohibentur ſimplices Confeſſarij non habentes

tes facultatem à caſibus, & cenſuris reſeruatis, tàm ordinarijs, quàm S. Sedi Apoſtolicæ, etiam in caſu neceſſitatis, vel impedimenti, niſi in mortis articulo, vel cum noua, & ſpeciali S Sedis Apoſtolicę, & Ordinariorum, quo ad caſus ipſis tãtum reſeruatos reſpectiuè impetrata in ſcriptis licentia, ordinarijs locorum exhibenda, ſub pœna tàm Confeſſarijs regularibus, quàm ſecularibus excõmunicationis, priuationis officiorum, & dignitatum, aut beneficiorum, inhabilitatis audiendi confeſſiones, & ad quæcumque officia, prælaturas, beneficia inpoſterum obtinẽda ipſo facto, abſque alia declaratione incurrenda, ſuper quibus à nemine, niſi à Romano Pontifice, habilitatio, diſpenſatio, & abſolutio poſſit impartiri p̃ter quam in mortis articulo. Necnon declarauit abſolutiones obtentas à pœnitentibus contra dictam prohibitionem eſſe nullam, nulliuſq; roboris, momenti, caſſando, & extinguendo, omnia, & quæcumq; priuilegia.

2 Ampliatur primò, vt non ſolum incurrat pęnas ſupradicti decreti confeſſarius abſoluens à caſibus reſeruatis Epiſcopis, ſed etiam alijs Prælatis habentibus iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalem, quia huiuſmodi Prælati, putà Abbates ſeculares, ſeù Priores magni, qui in ſuos ſubditos habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem veniũt ſub nomine Epiſcopum, *Facundez præcept. 2. lib. 7. cap. 2. nu. 55. Campan. diuerſ. iur. can. rubr. 12. cap. 13. num. 76.* & alij quos refert *Barboſ. in collect. DD. ſeſſ. 23. cap. 15. nu. 29.*

3 Declaratur primò, bonam fidem, obliuionem, imò, & ignorantiam craſſam, non tamen cum ingenti temeritate coniunctam excuſare à peccato mortali, ac proindè à cẽſura, & ratio eſt, quia in iure excõmunicatio lata per verbum, *Præſumptionis,* non incurritur, niſi tranſgreſſio fiat, cum temeritate, & dolo, *Cardin in Clem. religioſi, de priuil. q. 39. Tabien. verb excõ. 5. caſu 11. quæſt 6. n. 7. Nauar. cap. 27. nu. 155. cum alijs citatis à Sanchez lib. 9. diſp. 32. n. 38.* Vnde dicit *Imola in clemen. 1. de reſcr. nu. 11.* præſumere, importare vexationem, & attentationem contra ius. Ita in caſu noſtro *Finell. de caſibus reſeruat. cap. 6 num. 6. & 8.* & ex eo *Diana reſol. 73 de Sacrã. §. notandum eſt etiam, Vgolin. in tract. de offic. Epiſc. cap. 37. §. 2. verſ ſecus autem,* quem ſequitur *Flor. par. 1. de caſibus reſeruat. cap. 5. n. 23. §. quarto,* vbi cum illis ait, abſoluentem caſu reſeruato, quem talem

eſſe

eſſe ignorat, non excuſari ab hac pœna, quia hæc ignorantia eſt craſſa, vel affectata, cum vtraq; in Confeſſario ſit mortalis, non enim licet Sacerdoti officium ſuum ignorare, docet ex *D. Thom. 1. 2. quaſt. 76. art. 1. & 2. Nauarr. conſ. 10. de pœnit.* Igitur præfati, noſtram reſponſionem admittunt, etiã in ignorãtia, quæ non eſt craſſa, ſed puto probabiliter, cum maiori parte Doctorum apud. *Sanch. lib. 9. diſput. 32. num. 36. & 38. Diana part. 2. tract. 6. miſcellan. reſolut. 7. Nauarr. cap. 27. nu. 141. Bonac. quaſt. 2. de cenſ. in comm. par. 1. num. 12. cum aliis apud præcitatos*, excommunicationem latam contra ſcienter facientes, vel præſumentes facere aliquid non incurri ab agente etiam ignorãtia craſſa, modo non iniuncta, cum ingenti temeritate, quia eo caſu non dicitur ſcienter, neque doloſè agere, cum ignorantia etiam craſſa non includat ſcientiam, neque dolum; ergò idem dicendum erit in caſu noſtro, ac proindè contra *Floron.* abſoluentem ignorantem caſum reſeruatum, non incurrere has pœnas, quia dato etiam, quod hæc ſit ignorantia craſſa, cum non ſit coniuncta cum ingẽti temeritate, cum difficilè ſit ſcire omnes caſus reſeruatos, excuſat ab hac cenſura incurrenda.

4 Declaratur ſecundò, non habere locum pœnas inflictas in dicto decreto, reſpectu regularium abſoluentium ſuos ligioſos, & ita reſpõdidit *S. C.* teſte *Nald. in ſum. verb. reſeruatio, §. & cum*, mens enim Sac. Cong. fuit prohibere abſolutionem à caſibus reſeruatis tantum, quo ad pœnitentes ſeculares, vt eſt videre apud *Homob. par. 1. examin. tract. 5. cap. 4. q. 22. Floron. cap. 5. §. 4.* quos refert, & ſequitur *Diana reſolut. 73. de ſacram. §. notandum eſt tamen*, aſſerens abſoluentem regularem à caſibus reſeruatis intra religionem nõ incurrere pęnas decreti, in quo fit mentio de caſibus reſeruatis ordinarijs locorum, appellatione quorum veniunt ſolum Epiſcopi, & alij inferiores habentes iuriſdictionem ordinariã quaſi Epiſcopalem, vt ſupra dixi.

5 Declaratur ſecundò, vt cõconfeſſarius abſoluens in dubio, an caſus ſit reſeruatus, licet peccet abſoluendo contra ſupradictum decretum prohibens abſolutionem à caſibus clarè, vel dubiè reſeruatis in Bullæ Cęnæ, & proindè pœnas illius incurrat. Attamen excuſaretur, ſi dubitando abſolueret ab alijs caſibus reſeruatis Sedi Apoſtolicæ præter in Bulla Cęnæ, vel Epiſcopalibus, eo quod in eo caſu non dici-

dicitur Confeſſarius abſoluere prætextu priuilegiorum, neq; ex præſumptione, ſed ex virtute illius regulæ, quæ dicit, meliorem eſſe conditionem poſſidentis ſuam libertatem, & poteſtatem, quam in dubio dicitur Confeſſarius poſſidere, & non perdere. Et in dubio caſus reſeruati, ita tenēt multi cum *Bonacin. quæſt. 7. de pœnit. par. 5. §. 4.* Ratio autem cur non comprehendantur reliqui caſus, etiā Papales ſub dicta clauſula, *dubiè, vel clarè*, eſt, quia odioſa reſtringenda ſunt, quãtum poſſibile eſt ex vulgatis iuribus confirmatur, quia illa clauſula immediatè, coniungit cum caſibus Bullę, neque facit illud axioma, quod clauſula in aliqua diſpoſitione poſita referatur ad omnia, *cap. ſecūdò requiris 11. de appell.* quia fallit, quando eſt oneroſa, & tūc ſolum reſpicit terminum proximè diſpoſitum *cap. cùm dilecti de donat. Floron. cap. 5. §. 3. in fine*, nobiſcum ſuſtinet reſpectu caſuum Epiſcopalium ob adductas rationes, & alias ab eo poſitas.

6 Declaratur tertiò, vt Epiſcopi ab oluentes dictis pęnis non afficiantur, quia prohibitio eſt contra inferiores Confeſſarios, excludendo ipſos, vt docent *Megal. lib. 4. de cenſur. cap. 2. num. 34. Boſſius ſect. 1. de Iubilæo caſu 2. num. 11. Bonac. quæſt. 7 de pœnit. p. 5. §. 2. n. 15.* quod eſt etiā dicere, hoc decretum non ſuſtuliſſe Epiſcopis priuilegium *Trident. ſeſſ. 24. cap. 6. ex eod. Bonac. p. 2. de duello, num. 15. §. ſecundò*, quia de Epiſcopis, neque de priuilegijs Concilij, nè verbū quidem in dicto decreto. Quidam tenent oppoſitum ex eo, quod volunt, priuilegium Trident. non extendi ad caſus reſeruatos poſt Concilium, ſed probabilius eſt extendi, quia non diſtinguit de reſeruatis, neque reſeruandis vtramque opinionem cum Doctoribus referunt *Sanch. lib. 2. cap. 11. num. 26. & 27. Boſſius ſect. 1. de Iubilæo, caſu 10. §. 5.* Germana ergo ratio eſt ſuperior adducta, quod confirmatur, quia aliter introductum in eorum fauorem, retorqueretur in damnum, contra *regulam 61, in ſexto.* Dictum autem decretum conditum fuit fauorę Epiſcoporum, prohibendo Confeſſarijs ne abſoluant ab ipſorum caſibus. Idem dic proportionaliter de Abbatibus, quia veniunt ſub nomine Epiſcopi, & Ordinariorum locorum, vt ſupra dixi.

7 Sed quoniā in hoc decreto aduerſus cōfeſſarios abſoluētes à caſibus reſeruatis imponitur pęna, abſq; alia declaratoria officiorum, & dignatū, aut beneficiorum. Ideò

Ideò ſciendum eſt, nomine officiorum, & dignitatum venire officia habentia coniunctam Superioritatem, puta Generalatus, Prouincialatus, Prioratus, Commiſſariatus, & etiam dignitates ſine Superioritate, vti Diffinoratus, Paternitas, Doctoratus, & ſimiles perſonatus in religione, item Lectoratus, Prædicatoratus, Regentatus, & ſimilia, ſunt enim Officia virtutis, quæ nō merentur remanere in præſumente malè vti officio ſuo, Nihilominus dicendum eſt venire ſolam officia; & dignitates habentia adiunctam ſuperioritatē; vt in materia illegitimorum diſponit *Sixtus V. in conſtit.* incip. *Ad Romanū ſpectat*, & in alijs ſimilibus materijs tradit *Sanchez lib. 6. cap. 16. num. 66.*

SVMMARIVM.

1 *Regulares remanent ſubiecti ſuis prælatis, quoad ſacramentum Pœnitentiæ.*

2 *Extrauag. inter cunctas de elect. explicatur.*

3 *Regularis nequit confiteri ſacerdoti non approbato à ſuo Superiore.*

4 *Regularis approbatus à Generali ad confeſſionem abſque limitatione perſonarum, quoi valeat abſoluere.*

5 *Regularis confeſſarius approbatus à Prouinciali quos valeat abſoluere.*

6 *Approbatio ad confeſſiones regularium extenditur ad Nouitios, & Tertiarios.*

De Confeſſarijs Religioſorum.

Super Bulla Pij Quinti, Clement. VIII. & S.D.N. Vrbani VIII.

1 SVmmorum Pontificum intentio ſemper fuit, vt regulares quoad Sacramentum Pœnitentiæ remaneant ſubiecti diſpoſitioni ſuorum Prælatorum, & ita ſanciuit *Pius V. in Bulla* incip. *Romani Pontificis in ordine* 122. ac ſtatuit pariter *Clem. VIII in Conſtit.* incip. *Romani Pontificis in ordine* 64. & tandem cōfirmauit *S.D.N. Vrbanus VIII. in Conſtitut.* incip. *In ſpecula militantis*, quorum conſtitutiones originem traxerunt *ex extrauag.* 2 *inter cunctas de elect.* mandātæ vnamquamque religionē debere habere ſtatuta, per quæ religioſi debent confiteri

ſuis Prælatis, aut alijs Sacerdotibus ordinis, ab illis deputatis.

3 Vnde ſequitur communis concluſio, vt nullus Religioſis poſſit confiteri Sacerdoti nõ approbato, vel deſignato à ſuo Superiore per collationẽ iuriſdictionis.

4 Ampliatur primò, vt Religioſus approbatus à Generali ad confeſſionẽ abſque limitatione perſonarum valeat abſoluere, non ſolum quoſcũq; eiuſdem Religionis ſubiectos Generali accedẽtes in Conuẽtu ſuo, ſed in omnibus conuẽtibus, licet in illis ſit aduena, & per modum tranſeundi, ſecus verò quando approbatus fuiſſet à Prouinciali ſimpliciter abſque limitatione perſonarum, & locorum, nam tunc Confeſſarius in ſua Prouincia poterit audire confeſſiones in ſingulis conuentibus omnes de Prouincia, aut fuerit deputatus ab inferiore ſuperiore pro ſuo conuentu, nam eo caſu ſolum poterit audire confeſſiones Religioſorum illius Conuentus, *Rodriq. q. regul. tom.* 1. *q.* 21. *art.* 3.

5 Ampliatur ſecundò, vt cõfeſſor regularis approbatus à Prouinciali, vel Superiore locali, poſſit audire confeſſiones Fratrum aduenarum, qui non ſunt de familia, vel ſub obedientia Superiorum, non ex vi delegationis habitæ à proprio Superiore, ſed ex vi electionis, quàm Superior ex licentia data Religioſo peregrinanti, vt videatur data ſaltim præſumptiuè, ac tacitè ad confitendum, cum Sacerdote ſui ordinis intra Monaſterium vbi reperitur, *Portell. dub. reg. verb. confeſſor regularis, num.* 11.

6 Ampliatur tertiò, vt approbatio ad Confeſſionem facta pro Fratribus extendatur etiã ad Nouitios, & Tertiarios, quia in fauorabilibus appellatione Fratrum veniunt Nouitij, & Tertiarij, & etiam famulos, *Borbon. q. reg.* 34. *q.* 16. nõ autẽ ad Moniales, pro quibus requiritur ſpecialis deputatio, idem *Rodriq. tom.* 1. *q.* 62. *artic.* 4. *in fin.* maximè hodiè quia nullus regularis poteſt audire confeſſiones Monialiũ ſine Epiſcopi approbatione.

SVMMARIVM.

1 *Decretum Sac. Congr.*
2 *Confeſſio Sacramentalis eſt prohibita per literas, vel interuentium. Ampliatur num.* 3. *Declaratur num.* 4. 5. & 6.

De-

De Confeſſione Sacramentali.

Decretum Clem. VIII.

1 *SAnctiſſimus Dominus noſter auditis votis Patrũ Theologorum, & re cũ Illuſtriſſimis, & Reuerendiſſimis Dominis Cardinalibus, contra hæreticam prauitatem generalibus Inquiſitoribus maturè ac diligenter conſiderata; hanc propoſitionem ſcilicet (licere per literas, ſeù internuncium Confeſſario abſenti peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eodem abſente abſolutionem obtinere) ad minus vti falſam temerariam, & ſcandaloſam damnauit, ac prohibuit, præcipuè ne deinceps iſta propoſitio publicis, priuatiuè lectoribus, concionibus, & congreſſibus doceatur, neuè vnquam tanquam aliquo caſu probabilis defendebatur, imprimatur; aut ad praxim quouis modo deducatur; quod ſi quis illam docuerit, defenderit, imprimi fecerit, aut de ea etiam diſputatiuè tractauerit (niſi forſan impugnando, vel ad praxim directè, aut indirectè deduxerit, præter excommunicationem lata ſententiæ, quam ipſo facto incurrat, & à qua non poſſit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacunq; etiam dignitate fulgente, etiam Sancta Romana Eccleſia maiori Pœnitentiario, niſi à pro tempore exiſtente Romano Põtifice abſolui, alijs etiam pœnis infligendis ſubiaceat. Quintilianus Adrianus, Not. publicata fuit Romæ die 19. Iulij 1602.*

2 Decretum hoc felicis recordationis Clem. VIII. damnat, & prohibet propoſitionẽ, qua dicitur licere per literas, ſeù internuntium confeſſario abſenti peccata ſacramentaliter confiteri, & ab eodem abſolutionem obtinere, nec eam de cætero doceri, defendi, imprimi, aut ad praxim deduci, ſub pœna excommunicationis latæ ſentẽtiæ, & alijs pœnis infligendis.

3 Ampliatur primò, huiuſmodi concluſio quamuis eſſemus inter infideles, vel in carceribus ſecretis, nam adhuc intraret prohibitio, quia confeſſio eſt actus perſonalis, .i. faciẽda perſonaliter Sacerdoti, *cap. quem ponit, de pœnit. diſt.* 1. *vbi Gloſ. allegat text. cocord.* ſufficit autem contritio carcerato, vel apud infideles exiſtẽti ſecũdũ veriorẽ, & magis communẽ opinionem, de qua teſtatur *Graff lib.* 1. *ſuarum deciſ par.* 1. *cap.* 24. *num* 31. *& ſeq. & in append. lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 3. vbi plures rationes adducit.

4 Declaratur primò, vt valeat confeſſio ſi fiat ex cauſa, vt ſi confeſſarius non habeat notam linguam confitentis, vel nutus alicuius muti, aut infirmi balbutientis, iſte enim id agit, cum Sacerdote, qui mediante interpræte poteſt confitentem diligenter examinare, quod non eſt ſi fiat confeſſio per literas, vel etiā internuntium, vt inquit *D.Th. in 4.diſtin.17.quæſt.3. art.4.* ampliat *Graff.lib.1. ſuarum deciſ.par.1.cap.24.num.31.*

5 Declaratur ſecundò, vt poſſit infirmus pœnitens mittere ſua peccata confeſſario per literas ſigillatas, & confeſſarius in his priuatim ea legere, & deindè in præſentia eiuſdē confeſſarij ſtans à longè audire, vel videre poſſit Sacerdotem abſoluentem. Ita *Bonac. diſput.5.de ſacrament. quæſt.4. punct.5.* ratio eſt, quia tam abſolutio, quàm confeſſio cēſetur in præſentia pœnitētis, & confeſſarij fieri, & nihil videtur deſiderari ad validitatē confeſſionis, cum pœnitens præſens ſe accuſet integrè, & cum dolore de omnibus peccatis, & Sacerdos præſentem abſoluat; vnde nihil fit contra Conſtitutionem Clemens VIII.

6 Declaratur tertiò, vt poſſit obtineri diſpenſatio per literas, & ratio eſt, quia in hoc actu non habet locum abſolutio, quæ videtur requirere ſubditum præſentem, ita *Portell.in dub.reg. verb. diſpēſatio, Boſſ.de iubil.caſu 10. nu. 16.*

SVMMARIVM.

1 *Bulla Clem. VIII.*

2 *Confraternitates eriguntur à Prælatis regularibus cum cōditionibus adiectis à Clem. VIII.*

3 *Conditiones Bullæ Clement. VIII.*

4 *Confraternitates non poſſunt inſtitui abſque authoritate ordinarij, declara num.5.*

6 *Confraternitates erecta non ſeruatis conditionis Bullæ Clem.VIII. ſunt nullius roboris.*

7 *Forma erigendi Confraternitates.*

8 *Confraternitates laicorum poſſunt viſitari ab Epiſcopo ſi ſint erectæ in Eccleſijs regularium non obſtante quacumque conſuetudine in contrarium, non autem altaria, num.11.*

9 *Confraternitates laicorum exiſtentes in Eccleſijs regularium in ijs quæ concernūt adminiſtrationem cōfratrīū viſitantur ab Epiſcopo, & etiā Hoſpitalia, & beneficia in*

in quibus non viget regularis obſeruantia.

10 *Confraternitates exiſtentes in Eccleſia Monachorum Montis Virginis viſitantur ab Epiſcopo.*

De Confraternitatibus, ſeù Congregationibus erigendis per regulares, & forma erectionis.

Super Bulla Clem. viij.

✠

1 QVaecumque à Sede Apoſtolica ad promouendam Chriſtifidelium ſalutem aliquãdo conceſſa ſunt, & ſi ea maturo conſilio magnaq; prudentia, & cautione ſancita, & decreta ſint; tamen cum Romanus Pontifex de animarum ſalute ſollicitus progreſſu temporis animaduertit ſenſim aliquos abuſus in eiſdem ſtatutis, & decretis obſeruandis prouenire; debet pro ſui Paſtoralis officij munere illis oportuna ratione occurrere, & quantum cum Domino poteſt, adhibito ſalutari rimedio prouidere. Cum itaq; à pluribus Romanis Põtificibus Prædeceſſoribus noſtris, & forſan etiam à nobis nonnullis Regularibus Ordinibus Religionibus & inſtitutis, ac etiam Chriſtifidelium ſæcularium Archiconfraternitatibus, & Congregationibus diuerſarum nationum, nominũ, & inſtitutorum, tam in Alma Vrbe noſtra, quàm in alijs Ciuitatibus, & locis Chriſtiani Orbis inſtitutis facultas erigẽdi in eorum, & alijs Eccleſijs, & Collegijs, necnon etiam ſibi aggregandi Confraternitates, & Cõgregationes in eadem Vrbe, & in alijs locis exiſtentes, eiſq; priuilegia, Indulgentias, facultates, aliaſque ſpirituales gratias, & indulta ſibi conceſſa reſpectiuè communicãdi attributa fuerit, ac nulla certa forma, vel ratio præſcripta ſit, quã in huiuſmodi erectionis inſtitutionibus aggregationibus, & cõmunicationibus faciendis ſeruari debeat; propterea ſiuè negligentia Superiorum Ordinum Religionum, & inſtitutionum, vel Officialium Archiconfraternitatum, & Congregationũ erigentium inſtituentium, aggregantium, & communicantium, quæ Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, inſtituendis, & aggregandis, & quibus cõmunicationes priuilegiorum, indulgentiarum, aliarumque gratiarum prædi-

ctarum

ſtariã fiunt, non ſeruant formã in huiuſmodi erectionibus, inſtitutionibus; aggregationibus, communicationibus ſeruari debitam, neque praeſcribũt modũ, quo priuilegia, indulgentias, facultates, aliaſq. ſpirituales, & indulta praedicta cõſequi debeãt, ſeù ipſarum Confraternitatũ, & Congregationum in Curia, quae non inquirunt ea, quae praeſtare oportet, vt illa conſequãtur, nonnullae prauae conſuetudines irrepſerunt, multaque incommoda inde prouenerunt, quibus nos pro commiſſo nobis Apoſtolicae ſollicitudinis officio paternaque ergà omnes Chriſtifideles charitate proſpicere volentes, hac noſtra conſtitutione perpetuò valitura decernimus, atque ſtatuimus, vt in poſterum tàm huius Almae Vrbis noſtrae, quàm aliarum Ciuitatum, & locorum totius Chriſtiani Orbis Regularium, Ordinum, Religionum, & inſtitutorum quibus in eorum, & quibuſcumque aliis Eccleſijs, & Collegijs Confraternitates ſaecularium erigendi, & inſtituendi facultas conceſſa eſt, necnon etiam Archiconfraternitatum, ac Congregationum cuiuſuis nationis, nominis & inſtituti illae ſint, & in quibuſcunque Eccleſijs, Domibus, & Oratorijs tàm ſaecularium, quàm, vt praefertur, quorumcunq; etiam Mendicantium; Ordinum Religionum, & inſtitutionum Regularium quauis tàm ordinaria, quàm Apoſtolica authoritate erectae, ac inſtitutae exiſtant, ſeù aliàs quauis modo introductae reperiantur, quibus aliàs Confraternitates, & Congregationes inſtituendi, erigendi, ac ſibi aggregandi, illiſque priuilegia, indulgẽtias, facultates, aliaſque ſpirituales gratias, & indulto praedicta, quibus elargiendi, & communicandi poteſtas à Romanis Pontificibus Praedeceſſoribus noſtris, vel à nobis, & Apoſt. Sede attributa fuit, Magiſtri, Priores, Praepoſiti, Rectores, Gubernatores, Praeceptores, Primicerij, Praelati, Cuſtodes, Guardiani, Praefecti, Adminiſtratores, & alij Officiales, ſeù Superiores quouis modo nuncupati, Regularium, ſiquidem Ordinum, Religionũ, & inſtitutorum, vnam tantum Confraternitatem, & Congregationem de conſenſu tamen Ordinarij loci, cum literis eius teſtimonialibus quibus Confraternitatis, & Congregationis iterigendae, et inſtituendae pietas, & Chriſtianae charitatis officia, quae exercere cupit, apud eos commendentur, in eorum, et quibuſcũque alijs Eccleſijs, & Collegijs erigere, & inſtituere, caeterarum verò Archiconfraternitum, & Congregationũ in-

in ſingulis Ciuitatibus, Oppidis, vel locis vnam etiam Confraternitatem, & Congregationẽ dumtaxat, quæ Apoſtolica, vel Ordinaria authoritate prius erecta nulli alteri ordini, Religioni, Inſtituto, Archiconfraternitati, & Cõgregationi eiuſdem, vel alterius nationis, nominis, inſtituti aggregata ſit, prævio ſimiliter loci Ordinarij conſenſu, & cum eius literis teſtimonialibus, quibus eiuſdem Confraternitatis, & Congregationis aggregandæ inſtitutũ, pietas, chriſtianæ charitatis officia, quæ exercere conſueuit, apud eos cõmendetur ſibi adiũgere, et aggregare poſſint: Hinc verò Confraternitati, & Congregationi erigendæ, inſtituẽdæ, ſeù aggregandæ ea tantum priuilegia, indulgentias, facultates, aliaſque ſpirituales gratias, indulta, quæ ipſi Ordini Religioni, Inſtituto erigenti, inſtituenti, ac communicanti, ſeù Archiconfraternitati, ac Congregationi aggreganti nominatim, & in ſpecie, non autẽ quæ per extenſionem, vel communicationem ſibi quouis modo conceſſa ſunt, & illa quidem nõ ſub generali forma verborum, vel ad inſtar, ſed expreſsè, & in ſpecie communicare valeant, Statuta autem pro regimine ordinum, Religionum, & Inſtitutorum erigentium, & inſtituẽtium, ac communicantiũ, ſeù Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregãtium edita: Cõfraternitatibus, & Congregationibus erigendis, inſtituendis, & aggregandis, & quibus communicationes priuilegiorum, & aliorum prædictorum fiunt, impartiri nõ poſſint, niſi ea prius ab Epiſcopo Diœceſano examinata, & pro ratione loci approbata fuerint, quæ nihilominus eiuſdem Epiſcopi decretis, ac moderationi, & correctioni omnibus ſemper ſubiecta remaneant. Inſuper volumus, & ordinamus, vt prædicti Ordines, Religiones, inſtituta erigentia, inſtituẽtia, ac communicantia, necnon Archiconfraternitates, Congregationes aggregantes etiam erigẽdi, inſtituendi, aggregãdi, & communicandi formulam à nobis nouiſſimè approbatam diligenter obſeruent, ſecundum quam priuilegia, indulgentias facultates, aliaſque ſpirituales gratias, & indulta ipſis Ordinibus, Religionibus, inſtitutis erigentibus, & communicantibus, ſeù Archiconfraternitatibus, et Congregationibus aggregantibus nominatim, & expreſsè; non autem per communicationem, neue ad inſtar, vt ſupra, conceſſa ipſis Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, inſtituendis, & aggregandis, & quibus communicationes fiũt, cõmunicare poſſint,

quibus

quibus Confraternitates, & Congregationes eiuſdem dumtaxat nationis, & nominis, Ordinis, Religionis, Inſtituti, Archiconfraternitatis, & Congregationis, cui aggregantur, tam hactenus aggregatæ, quàm in poſterum aggregandæ, vtãtur, potiantur, & gaudeant, ita vt dictarum Confraternitatũ, & Congregationum erectarũ, inſtitutarum, & aggregatarũ, ac quibus communicationes factæ ſunt, miniſtri, & officiales, & alij ſupradicti priuilegia, indulgentias, facultates, aliaſq; ſpirituales gratias, indultaque huiuſmodi, præuia tamen recognitione Ordinarij loci, qui adhibitis duobus de eiuſdem Eccleſiæ Capitulo, illa, iuxtà Sacri Concilij Triden. decretum promulganda decernat, debitis tẽporibus promulgare, quibus etiam Miniſtris, Officialibus, et alijs prædictis eleemoſynas, & alia oblata chriſtianæ charitatis ſubſidia, iuxtà modum, & formam per Ordinarium loci præſcribendam, remotis tamen menſis, & peluibus, & capſis, quæ in Eccleſijs, & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè ad hoc exponi conſueuerant, excipiendi poteſtas detur. Atque hoc ipſum Ordines, Religiones, Inſtituta erigẽtia, inſtituẽtia, ac communicantia, ſeu Archiconfraternitates, & Congregationes aggregantes tàm Almæ Vrbis noſtræ, quàm aliarum Ciuitatum, & locorum quorũcumque, iuxta modum à Vicario Vrbis, & ab Ordinarijs locorum reſpectiuè præſcribẽdũ, obſeruare teneantur. Eleemoſynas, autem ſic collectas in reparationem, & ornatum Eccleſiarum tàm Ordinum, Religionum, Inſtitutionũ erigẽtiũ, inſtituentium, & communicãtium, ac Archiconfraternitatũ, & Congregationum aggregãtium, quàm Confraternitatum, & Congregationũ erigendarũ, inſtituendarum, & aggregandarum, & quibus communicationes fiunt, aut in alios earum pios vſus arbitrio eiuſdem Vicarij noſtri in Vrbe, necnon Ordinariorum locorum reſpectiuè fideliter exponere, atque erogare procurent, vt omnes intelligant theſauros cœleſtes Eccleſiæ, non quæſtus, aut lucri alicuius cauſa, ſed pietatis, & charitatis excitandæ gratia, ex Apoſtolica Sedis benignitate, Chriſtifidelibus aperiri. Præterea volumus, vt Confeſſarij, qui vigore priuilegiorum ipſis Ordinibus, Religionibus, Inſtitutis erigentibus, inſtituẽtibus, & communicãtibus, ſeu Archiconfraternitatibus, & Cõgregationibus aggregantibus conceſſorum, ac Cõfraternitatibus, & Congregationibus aggregãdis communicandorum pro tẽ-

pore

Digitized by Google

pore eligi poſſunt, & poterunt ſaeculares ſcilicet in Alma Vrbe à prædicto noſtro Vicario; extra Vrbem verò à locorum Ordinarijs: Regulares autem nonſolum à prædicto noſtro & à locorum Ordinarijs, reſpectiuè, ſed etiam à ſuis Superioribus approbati ſint, vtq; Cõfratres confitentes à criminibus, caſibus, & cenſuris, iuxta dictorum priuilegiorum (quatenus tamen ſint in vſu, & Sacris Cõcilii Trident. decretis, ac Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & noſtris conſtitutionibus non aduerſentur, nec reuocata, aut ſub aliquibus reuocantibus comprehẽſa ſint) formam, & tenorem dumtaxat abſoluere valeant. Decernimus inſuper, vt iidem Confeſſarii prædictos Confratres cuiuſcũque ſtatus, gradus, conditionis, præeminentiæ, etiã ſi ſpeciali nota dignæ fuerint, à caſibus contentis in literis, quæ die Cœnæ Domini, legi conſueuerunt, necnon violationis, immunitatis; & libertatis Eccleſiaſticæ, & clauſuræ Monaſteriorum Monialium, ſi videlicet ſine neceſſaria, & vrgenti cauſa, ac ſine Superiorũ licẽtia, vel etiam ſi cauſa, & licentia conceſſa abutentes, prædicta Monaſteria ingreſſi fuerint; necnon violentæ manus iniectionis in Clericum, & ſingularis certaminis, ſeù duelli, ac ab aliis etiam caſibus tàm à nobis, quàm à prædicto noſtro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs reſpectiuè reſeruatis, & pro tempore reſeruandis, & etiam à quauis excommunicatione, ab homine lata, abſoluere, & ſuper irregularitatibus tàm ex aliquo defectu prouenientibus, quàm occaſione delicti contractis cum aliquo, diſpenſare prætextu dictorum priuilegiorum nullo modo poſſint. Demum ſtatuimus & pariter ordinamus, vt Confraternitates, & Congregationes vbiuis locorum, quauis authoritate, vt præfertur, erectæ, & inſtitutæ, quibus communicationes prædictæ factæ ſunt quicumque ex dictis ordinibus, Religionibus, Inſtitutis Archiconfraternitatibus, & Congregationibus vbilibet exiſtentibus hactenus aggregatæ ab eiſdẽ reſpectiuè Ordinibus, Religionibus, Inſtitutis Archiconfraternitatibus, & Congregationibus nouas erectionum, inſtitutionum communicationum, & aggregationum literas, iuxta formã à nobis nouiſſimè approbatam, infrà annum, ſi in Europa ſint; & ſi extra Europam fuerint, infra biennium à die publicationis præſentium in Romana Curia facienda computandos impetrare teneantur; alioquin dicto tẽpore elapſo, erectiones, inſtitutiones, & quæcumq; cõ-

Digitized by Google

municationes priuilegiorum, facultatum, indulgentiarum, aliarumque ſpiritualium gratiarum, indultorum, & aggregationes illorum vigore ipſis conceſſa nullius ſint roboris, & momēti, ac reuocatæ, & abolitæ cenſeantur eo ipſo erectionū aut inſtitutionum communicationum, & aggregationum, tā hactenus factarum, quàm deinceps faciendarum literæ ab ipſis Ordinibus, *Religionibus, Inſtitutis, ſeu Archiconfraternitatibus, &* Congregationibus *gratis omninò, ac nulla prorſus mercede, etiam à ſpontè dantibus accepta expediri, & concedi debeant. Quod ſi miniſtri aliqui* Superiores, *vel* Officiales *quocunque nomine nuncupati* Ordinum, Religionum, *Inſtitutionum, ſeù* Archiconfraternitatum, *Congregationum, & Confraternitatum huiuſmodi quauis auctoritate, vel priuilegio, & officio fungantur, & præfulgeant, contra præmiſſa in aliquo venire, vel facere præſumpſerint, Erectiones, Inſtitutiones, & communicationes priuilegiorum, indulgentiarum, facultatum, ſpiritualiumq; gratiarum, & indultorum, aliarumq; præmiſſorum, conceſſiones, necnon aggregationes per ipſos faciendæ, ſeù reuocandæ nullius ſint roboris, & momenti, & quilibet eorundem* Miniſtrorum, *Superiorū, Officialium, & aliorum prædictorum priuationis officiorum, quæ obtinet, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnam, quæ ab alio, quàm à nobis, vel* Rom. Pontifi*ce, pro tempore exiſtente remitti non poſſit, incurrat eo ipſo. Decernentes præſentes literas perpetuò validas, & efficaces exiſtere, & fore, ab omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari debere, ſicque noſtræ mentis, & intentionis exiſtere, & ita, & non aliter per quoſcumque Iudices, Vt autem præſentes literæ ad omnium, quos concernunt, notitiam facilius deueniant volumus illas ad valuas Baſilicarum S. Ioan. Lateranen. &* Principis *Apoſtolorum de Vrbe, & in Acie Cāpi Floræ more ſolito publicari, & affigi, atque ĳs inde amotis, earundē exēpla etiā impreſſa ibi affixa relinqui factaq; publicatione huiuſmodi omnes* Regulares, Religiones, *ordines, inſtituta, & Archiconfratern.* Congregationes, *& Confraternitates ſecularium, quæ in Vrbe quidem poſt menſem, quæ verò in Europa, poſt ſex menſes, quæ demum extra Europam, poſt decem menſes à die publicationis huiuſmodi cōputandos perindè afficere, & arctare, ac ſi earum cuilibet nominatim inſinuata fuiſſent.*

Et

Digitized by Google

Et nihilominus, vt ipſæ præſentes literæ notoriæ fiant, magiſq; omnibus innoteſcant, vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum ordinarijs per eaſdem præſentes committimus, & mandamus, vt per ſe, vel alium, ſeù alios baſce noſtras literas, poſtquam earum exemplum receperint, ſeù earum notitiam habuerint, ſemel, aut pluries, prout ipſis magis expedire viſum fuerit, in ſuis Cathedralibus, & maioribus reſpectiuè Eccleſijs Ciuitatum, oppidorum, & locorum quorumcunque eorum Diœceſum, *dum in eis maior populi multitudo ad diuina cõuenerit, ſolemniter publicent, & publicari authoritate noſtra mandent, ac faciant. Cæterum quia &c.*

2 EX hac Bulla colligitur, quod Prælati regulariũ, qui iuſta ipſorum priuilegia poſſunt inſtituere confraternitates ſuorũ ordinum, eaſq; aggregare in quibuſcumque Eccleſijs, ſiuè proprijs, ſiuè extraneis ſeruare debent conditiones aſſignatas *à S. Clem. VIII. in Bulla*, de qua ſupra, quæ fuit cõfirmata *à Paulo V. per aliam* Conſtit. incip. *ſalubriter emanatã de anno* 1610.

3 Prima enim conditio eſt, vt in vno loco vnam tantum Congregationem, & Confraternitatem inſtituere poſſint.

Secunda, vt id fiat de conſenſu ordinarij loci, & cum literis eius teſtimonialibus, quibus Confraternitatis; & Congregationis erigẽdæ pietas, & Chriſtianæ charitatis officia, quæ exercere cupit, apud eos commendentur.

Tertia, vt huic Confraternitati, & Congregationi erigendæ inſtituendæ, ſeù aggregandæ ea tantum priuilegia, & indulgentias, facultates, aliaſque ſpirituales gratias, & indulta, quæ ipſi ordini, Religioni, Inſtituto erigenti, inſtituenti, ac communicanti, ſeù ſeù Archiconfraternitati, & Cõgregationi aggreganti nominatim, & in ſpecie, non autem, quæ, per extenſionem, ſeù communicationem ſibi quouis modo conceſſa ſint, & illa quidem non ſub generali forma verborum, vel ad inſtar, ſeù expreſsè, & in ſpecie communicare valeant.

Quarta eſt, quod ſtatuta harum Confraternitatum ſint prius ab Epiſcopo Diœceſano examinata & pro ratione loci approbata, & eiuſdẽ Epiſcopi Diœceſis, ac moderationi, & correctioni in omnibus ſemper ſubiecta remaneant.

Quinta, vt ſeruetur formula inſtituendi Confraternitates

Digitized by Google

approbata ab ipſo Pontifice.

Sexta, vt miniſtri, & officiales dictarum Confraternitatum nō vtantur priuilegijs, & facultatibus, niſi præuia recognitione ordinarij, qui adhibitis duobus de iuſdem Eccleſię Capitulo, illa, iuxta Sacri Concilij Trid. decreta promulgāda, decernat, quādo miniſtri, & officiales dictarū Confraternitatum poſſint excipere eleemoſynas, iuxta modum, & formam per ordinarium loci præſcribendam, remotis tamen menſis, peluibus, & capſis, quæ in Eccleſijs, & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè ad hoc exponi conſueuerunt; Deindè qualiter dictæ eleemoſynę expendendæ ſint, ſic præſcribit eleemoſynas autem ſi collectas in reparationem, & ornatum Eccleſiarum tàm Ordinum, Religionum, inſtitutorum inſtituentiū, erigentiū, cōmunicātiū, ac Archicōfraternitatū, & Cōgregationū ei Cōgregationi erigendarum, inſtituēdarum, & quibus communicationes fiēt, aut in alios pios vſus arbitrio Vicarij in Vrbe, necnon Ordinariorum locorū reſpectiuè fideliter exponere, atq; erogare procurent, vt omnes intelligant cęleſtes Eccleſiæ theſauros non quæſtus, aut lucri alicuius gratia, ſed pietatis, & charitatis excitandæ gratia ex Apoſtolicæ Sedis benignitate Chriſti fidelibus aperiri: Præterea aſſignatis caſibus, quibus poſſint cōfratres abſolui à ſuis confeſſoribus, & à quibus non poſtea omnes inſtitutiones, aggregationeſq; Confraternitatū vbiuis locorum electas, inſtitutas præcipit renouādas iuxta formam ab ipſo præſcriptā, aliàs vult illas eſſe nullius roboris, & momenti reuocatas, & annullatas, ac tandem pęnas cōtrauenientibus ſic apponit.

Quod ſi miniſtri aliqui Superiores, vel officiales quouis nomine nuncupati Ordinum, Religionum, Inſtitutorum, ſeù Archiconfraternatum, Congregationum, & Confraternitatum huiuſmodi quauis authoritate, priuilegiouè, & officio fungantur, & perfulgeant conra præſcripta in aliquo venire, vel facere præſumpſerint, erectiones, inſtitutiones, communicationeſque, priuilegiorum, indulgentiarum, facultatum, ſpiritualiumq; gratiarum, & indultorum, aliorumque præmiſſorum conceſſiones, necnon aggregationes per ipſos faciendæ, ſeù rerenouandæ nullius ſint roboris, & momenti, & quodlibet eorumdem miniſtrorum, Superiorum, officialium, & aliorum prædictorum priuationis offi-

officiorum, quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa,& alia in-poſterum obtinenda, pęnâq; ab alio,quàm a nobis,vel Romano Pontifice pro tempore exiſtente remitti non poſſint, incurrat eo ipſo.

Ne autem ſit error aliquis in inſtitutione Confraternitatum,obſerua conditiones aſſignatas in dicta *Conſtitutione Clement.VIII.*

4 Pro cuius conſtit ornatu erit notandum,quod licet cõfraternitates nõ poſſint inſtitui,niſi de conſenſu Ordinarij, tamen Sac.Congr.Indulgẽtiarum in infraſcripto caſu tantũ aliter reſcripſit Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Archiepiſcopo Bononien.ſub ſequẽti tenore.

5 *Molto Illuſtre, e Reuerendiſſimo Monſegnore, hauendo riſoluto queſti miei Illuſtriſſimi Signori della Cõgregatione dell'Indulgenze,con autorità, & ordine particolare hauuto viua vocis oraculo dalla Sãtità di N.S.di leuare alcune difficoltà, che ſi trouano nell'eſequire la Coſtitutione di Clem.VIII. fel.mem.fatta più ſopra le Aggregationi delle Confraterie dichiarando ancora alcune coſe concurrenti le inſtitutioni antiche fatte da Superiori delle* Religioni, *fanno ſapere à V.S. che ſi contentano,che i Superiori regulari, à quali è ſtata conceſſa nuoua facultà da Sua Beatitudine d'inſtituire Confraternità ſeculari,ſecondo la forma della ſudetta Coſtitutione poſſino conformare ſenza conſenſo dell'Ordinario di luoghi quelle Confraternità,quali ſi trouano Canonicamẽte erette da medeſmi Superiori regulari auãte ſi publicaſſe l'iſteſſa Coſtitutione nelle Chieſe proprie loro regulari Collegiate, doue ſtanno almeno dodici Religioſi di fameglia ordinaria,non obſtante,che nella patente della conformatione, ſi dica expreſſamente farſi ciò di conſenſo dell'Ordinario medeſimo; dichiarãdo però,che nel fare nuoue iſtitutione nelle Chieſe propriè loro regulari di qualunque ſorte, e nel conformare etiãdio le antiche erette in Chieſe ſeculari, ancora nelle quali non ſtiano dodici Religioſi, ſi debbia neceſſariamente hauere il teſtimonio,& conſenſo dell'Ordinario, ſeruare tutto il reſtante, che ſi preſcriue nell'iſteſſa Coſtitutione.*

Permettono ſimilmente,che i medeſimi regulari, à quali è ſtata conceſſa la detta nuoua facoltà di iſtituire, poſſono cõfirmare le Confraterie antiche, & iſtituirne di nuouo,ancorche non ſia tutta quella diſtanza de'luoghi, oue ſono ò ſaranno tali Confraterie, che viene preſcritta da'Breui Apoſtolici mẽ-

tre

Digitized by Google

tre però oltre tutti gli altri requiſiti concorrà anco à queſto il conſenſo particolare dell' Ordinario del luogo, il quale ſi doueurà eſibire in ſcritto primo, che ſi diſpenſa ſopra tal diſtãza, e non altrimente.

Permettono ancora, che ritrouandoſi diuerſe Confraterie de ſecolari antiche erette canonicamente come ſopra in Chieſe regolari Collegiate di dodeci Religioſi almeno ſi poſſino confermare ſeruata per in tutto il reſto la forma data dalla medeſima Coſtitutione, e parimente, che eſſẽdo in vna Città, ò Terra più d'vna Confraternità antiche dell'iſteſſo nome, & iſtituto erette canonicamente da Superiori regulari, ſi poſſano confirmare ſecondo la ſodetta forma, mà nell'iſtituire nuoue Confraternità, voglino li Signori Illuſtriſſimi, che vna ſola ſi ne poſſi fare in qualunque Città, Terra, ò luogo; eccettuãdo però la cõpagnia del Sãtiſſimo Sacramento, quale concedono, anzi deſidera ſia eretta in ogni Chieſa Parrocchiale, nõ oſtante, che ſi ritroui eretta prima qualſiuoglia altra Confraternità.

E perche molti dubitano ſe per la Coſtitutione di ſua Beatitudine ſopra l' Indulgenze conceſſe vltimamente perſone Religioſe con reuocatione dell'antiche venghino reuocate anco le Indulgenze conceſſe alle Chieſe regulari à quei che le viſitano, ancorche la coſtitutione comprendi chiaramente ſolo le perſone regulari, ſenza eſtenderſi alle Chieſe loro; tuttauia la Congregatione per leuare ogni dubio, dichiara, che l'Indulgenze conceſſe à quello, che viſitano le Chieſe de regulari, ſtanno nella loro forza, e vigore, finche la Santità Sua farà altra deliberatione, e però ſi poſſono laſciar publicare, quãdo non coſti altra coſa.

Tutto queſto è parſo alla Cõgregatione di ſcriuere à V. S. acciò nell'occorrenze di coteſta Chieſa ſappia ciòche paſſa in queſto particolare, e le faccia ſapere à Veſcoui della ſua Prouincia, & io prego à V. S. dal Signor ogni vero bene: di Roma alli 7. di Settẽbre 1607. Di V. S.

P. Cardin. Aragono

Dominicus *Maria Pereginus Secret. Illuſtriſſimi. & Reuerendiſſimi* D. *Archiepiſc. Bononien. de mandato.*

6 Item & animaduertere debet, quod ſi forma data à Clement. VIII. per ſupradictam Bullam non fuerit ſeruata, Con-

Confraternitates inſtitutæ, & aggregatæ nullum habebunt priuilegium, neque Indulgentiam ſed erunt nullius roboris, & momenti, *cap. dilecta de reſcript. cap. fin. de reſtit. ſpoliat.* ita *Leo in Theſaur. for. Eccleſ. par. 4. cap. 2.*

7 Sed quia poſſet deſiderari forma erigendi dictas Confraternitates, placuit illam hic inſerere ad commodum Reuerendiſſimorum Vicariorum Generalium.

Frater N. & C. Ordinis Prædicatorum Vicarius Generalis. Vniuerſis præſentes literas inſpecturis ſalutem in Domino ſempiternam.

CVm inter alia priuilegia, quibus à Sancta Sede Apoſtolica Religio noſtra decorata eſt ſecularium Confraternitates ſub inuocatione Sanctiſſimi Roſarij *erigendi, eiuſq; ſpirituales gratias, priuilegia, & Indulgentias cõmunicandi habeat facultatem, in huiuſmodi* Confraternitatibus *inſtituẽdis, ſi ad Chriſtifidelium ſalutem promouendam expedire animaduertit, liberalem ſeſe præbere conſueuit. Nos igitur qui Generalem totius Ordinis curã gerimus, ſperantes fore, vt ex hac* Spiritualium *gratiarum participatione* Chriſtifideles *ad deuotionem, & pietatem magis excitentur. Actoritate nobis à Summis Pontificibus conceſſa, Confraternitatem Sanctiſſimi Roſarij in Eccleſia Sãctæ Margaritæ loci N. Diœceſis* N. *de conſenſu Illuſtriſſimi Archiepiſcopi Diœceſis præfatæ qui eiuſdem Cõfraternitatis inſtitutum, pietatem, ac Religionem literis patentibus. Nobis nuper exhibitis commendauit, dummodò tamen alia ſimilis in ipſo, vel alio ad tria milliaria propinquo loco, hactenus erecta non fuerit, per præſentes noſtras literas inſtituimus; illiq; & pro tempore exiſtentibus vtriuſque ſexus Confratribus elargimus, & communicamus Indulgentias, priuilegia, ſpirituales gratias ſigillatim inferius deſcriptas, noſtraque primariæ Confraternitati Sãctæ Mariæ ſuper Mineruam nominatim expreſsè, & præcisè per Breue S. D. N. Pauli Papæ V. tenoris ſequentis conceſſas.* Hic ponitur per extẽſum totũ Breue Sanctiſſimi Papæ, qui Indulgentias Inſtituendæ Cõfraternitatis conceſſit deindè ſubditur. *Quibus omnibus Indulgentijs et ſpiritualibus gratijs ſigillatim deſcriptis, Confraternitatẽ ipſam nũc erectã, eiuſque* Confratres *potiri, & gaudere poſſe decernimus iuxta ſel. record. Clem. Papa VIII. Conſtitutionem ſequẽtem.* Hic ponitur totus tenor *Conſtitutionis*

tutionis Clemen. VIII. quæ incipit, *Quæcunque,* quam de verbo ad verbum habes ſupra hoc eodem tit.

8 Notare tamen non deſinas in hac materia quod Epiſcopus poteſt viſitare dictas Cõfraternitates ſecularium in Eccleſijs regularium erectas, & in illas iuriſdictionem ad S. Cõc. Trid. præſcriptum exercere, non obſtante quacunque contraria conſuetudine, ita *Sacr. Congregat. Epiſcop. et regul. in Vercellen.* 17. *Iul.* 1615.

6 Prout etiam Epiſcopus poteſt viſitare tam Confraternitates locorũ in Monaſterijs, vel Eccleſijs regularium exiſtentes, in ijs tamẽ quæ concernunt adminiſtrationẽ Confratrum, quam etiam Hoſpitale, & beneficia commendata, in quibus non viget regularis obſeruantia *Sac. Congr. Concil. in Caputaquen.* 27. *Iun.* 1609.

10 Et ſic pari modo poteſt Epiſcopus viſitare Confraternitem exiſtentem in Eccleſia Monachorũ Mõtis Virginis, cuius Superiores nõ ſubijciũtur Montis Virginis, ſed habent in eorum Monaſterijs iuriſdictionem dependentem ab Abbate capite ordinis ſubiecto cũ ſuis Monaſterijs immediatè Sedi Apoſtolicæ *Sacr. Congregat. Conc. teſte Sell. in ſelect. can. cap. 6. numer.* 19.

11 Attamen nequit viſitare Altaria, & Cappellas in Eccleſijs regularium, etiam conſtructas per Confraternitates ſecularium *S. Congreg. Epiſc. regul. in Papien.* 21. *Auguſt.* 1615. *& in Terraconen.* 21. *Ianuarij* 1616.

SVMMARIVM.

1 *Conſecratio Eccleſiarũ regularium ſpectat ad Epiſcopũ proprium, num.* 2.

3 *Conſecratio Eccleſiæ non poteſt delegari Sacerdoti non obſtante conſuetudine in contrarium:*

4 *Eccleſia conſecrãtur à loci ordinario, etiamſi ſint exemptæ.*

5 *Pontificalia nequeunt exerceri in aliena Diœceſi ab licentia ordinarij.*

6 *Priuilegium Honorij IV. Fratribus Minoribus Ioãnis XXI. Carmelitis non derogatur per* Concil. Trident. ſeſſ. 6. de reformat. cap. fin. *vt num.* 7.

8 *Abbatibus, & Prælatis regularibus, licet benedicere ſollemniter Eccleſias proprij ordinis.*

9 *Pri-*

9 *Priuilegium Leonis X. Fratribus Minoribus.*

De conſecratione Eccleſiarum regularium.

Priuilegia Sommorum Pontificum.

1 SI regulares intendant ſuas facere conſecrare Eccleſias, vtique debẽt Epiſcopum loci ordinarium adire; ſolus .n. Epiſcopus poteſt de iure conſecrare Eccleſias, vt habetur ex *cap. nemo de conſecrat. diſt.* 1. & Epiſcopus debet eſſe ꝓprius;
2 non autem extraneus, niſi de licentia proprij, *cap. tua fraternitas, de conſecrat. Eccleſiæ, vel Altar. in tua Diœceſi*, qui non poteſt Eccleſiæ cõſecrationem alijs, quam Epiſcopo committere per *cap. aquam, tit. eod.* vbi expreſsè prohibetur hoc denegari ab Epiſcopo ſimplicibus Sacerdotibus, nõ obſtante conſuetudine cuiuſdam Prouinciæ, quæ ibi corruptela dicitur; Epiſcopus .n. nequit ſimplici Presbytero mandare ea, quæ ſunt Ordinis Epiſcopalis propria, & ſi cõmittat, vel mandet, irrita, & nulla cenſebitur conſecratio, ita *Gloſ. & DD in d. cap. Aquã*. *Azor. inſt. moral. par. 1. lib. 10. cap. 26. quæſt. 10. Syluеſt verb. conſecratio, num. 2. quæſt. 1. Mirãd. in manual. Prælat. to. 2. quæſt. 39. concluſ. 3.* ita vt nec
4 extraneus Epiſcopus poterit abſque Diœceſani licentia illas conſecrare, etiam ſi eſſent exemptæ, quia incurreret in pœnam conſtitutam à *Concil. Trid. ſeſſ. 6. de reform. cap. fin.*
5 vbi habetur, quod nulli Epiſcopo liceat cuiuſuis priuilegijs prætextu Pontificalia in alterius Diœceſi exercere, niſi de ordinarij loci expreſſa licẽtia, & ſi ſecus factum fuerit Epiſcopus ab exercitio Pontificalium ſit ipſo iure ſuſpenſus, ex loco *S. C. T.* conſtat nõ valere amplius priuilegia Monachis conceſſa abſq; Diœceſani licentia Epiſcopos quoſcunque ad eorum Eccleſias conſecrandas vocare.
6 Verum notandum eſt quod ſi Epiſcopus Diœceſanus ab eiſdem Monachis requiſitus eorum Eccleſias conſecrare noluerit, quilibet alius Epiſcopus id ipſum facere poterit ꝑ ſpeciale priuilegium conceſſum *ab Honorio IV.* Fratribus Minoribus, quod habetur in *Min. ord.* 1, *impreſſ. fol.* 17. & 2. *fol.* 101. & refertur *in cõpẽd. verb. Altaria, §.* 2. per quod conceſſit, vt ſi Diœceſani requiſiti à Fratribus Minoribus, cum debita humilitate voluerint

rint in Eccleſijs eorum primarium lapidem ponere, & Eccleſias vel Oratoria, & Altaria ſua conſecrare, vel id facere intra quatuor menſes diſtulerint, poſſint prædicti Fratres per quoſcumque voluerint Epiſcopos gratiam, & & communionem Apoſtolicæ Sedis habentes id facere, & latius conceſſit *Ioannes XXI.* Fratribus Carmelitis, à quibus ſi ordinarij humiliter requiſiti noluerint, ſeù recuſauerint indebitè cimiteria eorum benedicere, ſeù etiam cõſecrare, poſſunt huiuſmodi cimiteria per aliquem antiſtitem gratiam, & communionē Sedis Apoſtolicæ habentem quoties opus fuerit facere benedici, ac etiam cõſecrati, quod habetur etiã *in monum. impreſſ. fol.* 89. & 2. *fol.* 172. *conceſſ.* 402. & refertur *in compend. verb. benedicere Eccleſiaſtica, §.* 3.

7 Nec videtur huiuſmodi priuilegia abrogata per *C. T. loc. cit.* vbi præcipitur, quod nullus Epiſcopus in alterius Diœceſi ſine ipſius licentia Pontificalia poſſit exercere cuiuſuis priuilegij prætextu, &c. quia quoad hoc ſupradicta priuilegia, non cenſentur eſſe priuilegia, ſed continere ius commune, dummodò ſit petita licentia, *c.* 1. *de ſuppl. neglig. Prælat. cap. nihil eſt, §. vltimo, de elect.* ita ait *Miranda in man. Prælat. tom.* 2. *quæſt.* 39. *artic.* 1. *concl.* 3.

8 Dico tamen licere Abbatibus, & Prælatis regularibus Eccleſias proprij ordinis, vel Congregationis ſolemniter benedicere, & ſi eorum cõſecratio illis interdicatur, & hoc per ſpecialia priuilegia Abbatibus conceſſa, & etiam per indultum *à Iulio II.* Ordini Minorũ impartitũ, hic enim Pontifex conceſſit prædicto ordini, quod generales, & viſitatores, quos ipſi appellant vigiles, & Prouinciales, & eorum vicegerẽtes, poſſint omnes, & ſingulas eiuſdē Ordinis Eccleſias cimiteria, capitula, & Oratoria ſollemni benedictione benedicere, ita habetur *in ſupplem fol.* 8. *conceſſ.* 29. & refertur *in compend. verb. benedicere Eccleſiaſtica, §.* 12.

9 Idem priuilegium conceſſit *Leo* X. Fratribus Minoribus, vt habetur in eodem *ſupplem. fol.* 16. *conceſſ.* 53. per quod cõceſſit Generalibus, & Prouincialibus, ac Cuſtodibus, vt omnia, & ſingula eiuſdem Ordinis de Obſeruantia vbicũq; exiſtentia tam recepta, quam recipienda, & paramenta, & ornamenta, & alia quæcunq; ad diuinum cultum, & vſum Fratrum neceſſaria, in quibus chriſma non interuenit pro eorumdem Fratrũ vſu ſollẽni be-

benedictione valeant benedicere, quæ ad hoc idem poſſint alij Fratres eiuſdem ordinis, qui ad hoc in Capitulis Generalibus fuerint deputati, quorum priuilegiorũ vigore poterunt etiam Abbates, & alij Prælati tutè per viam cõmunicationis ſuas Eccleſias benedicere, prout ſic etiam, licet Abbatibus.

SVMMARIVM.

1 *Prælati regulares ex priuilegio habent facultatem benedicendi paramenta Eccleſiaſtica.*

2 *Priuilegia conceſſa Regularibus benedicendi paramenta Eccleſiaſtica, & num. 3. 4. & 6.*

5 *Superiores, & eorum Vicarii excepto Vicario, Guardiani poſſunt benedicere paramenta, in quibus non interuenit chriſma, & nu. 7.*

8 *Prælati regulares poſſunt reconciliare Eccleſiam conſecratam pollutam, & cimiterium ex priuilegio, cũ aqua benedicta ab Epiſcopo, & quando ſine num. 9.*

10 *Benedictio eſt duplex.*

11 *Prælati regulares, non poſſunt benedicere calices cum patenis, nec Alteria, aut campanas.*

12 *Prelati regulares non poſſint benedicere primum lapidem.*

13 *Prælati regulares non poſſint benedicere paramenta Eccleſiaſtica pro Eccleſiis alienis.*

14 *Regulares nequeunt benedicere domos die Sabati Sancti.*

15 *Regulares poſſunt benedicere oua agnos panem, & ſimilia.*

16 *Regulares, an poſſint benedicere mulieres poſt partum, & nu.* 17. *refertur declaratio S.C. num.* 18.

De Conſecratione, & Benedictione paramentorum Eccleſiaſticarum pro Regularibus.

Priuilegia Regularium.

1 EX priuilegijs aliquibus religionibus conceſſis per Summos Põtifices Prælati regulares vtũtur poteſtate benedicendi paramenta. & ſic veſtes quibus Sacerdotes induuntur in celebratione diuinorum officiorũ, necnon ornamenta adhærentia calaci puta corporale, purificatorium, Pallam, Crucẽ, & tobalias.

rint in Eccleſijs eorum primarium lapidem ponere, & Eccleſias vel Oratoria, & Altaria ſua conſecrare, vel id facere intra quatuor menſes diſtulerint, poſſint prædicti Fratres per quoſcumque voluerint Epiſcopos gratiam, & & communionem Apoſtolicæ Sedis habentes id facere, & latius conceſſit *Ioannes XXI.* Fratribus Carmelitis, à quibus ſi ordinarij humiliter requiſiti ſi noluerint, ſeu recuſauerint indebitè cimiteria eorum benedicere, ſeu etiam cõſecrare, poſſunt huiuſmodi cimiteria per aliquem antiſtitem gratiam, & communionẽ Sedis Apoſtolicæ habentem quoties opus fuerit facere benedici, ac etiam cõſecrati, quod habetur etiã *in monum. impreſſ. fol.* 89. & 2. *fol.* 172. *conceſſ.* 402. & refertur *in compend. verb. benedicere Eccleſiaſtica*, §. 3.

7 Nec videtur huiuſmodi priuilegia abrogata per *C. T. loc. cit.* vbi præcipitur, quod nullus Epiſcopus in alterius Diœceſi ſine ipſius licentia Pontificalia poſſit exercere cuiuſuis priuilegij prætextu, &c. qa quoad hoc ſupradicta priuilegia, non cenſentur eſſe priuilegia, ſed continere ius commune, dummodò ſit petita licentia, *c.* 1. *de ſuppl. neglig. Prælat. cap. nihil eſt*, §. *vltimo, de elect.* ita ait *Miranda in man. Prælat. tom.* 2. *quæſt.* 39. *artic.* 1. *concl.* 3.

8 Dico tamen licere Abbatibus, & Prælatis regularibus Eccleſias proprij ordinis, vel Congregationis ſolemniter benedicere, & ſi eorum cõſecratio illis interdicatur, & hoc per ſpecialia priuilegia Abbatibus conceſſa, & etiam per indultum *à Iulio II.* Ordini Minorũ impartitũ, hic enim Pontifex conceſſit prædicto ordini, quod generales, & viſitatores, quos ipſi appellãt vigiles, & Prouinciales, & eorum vicegerẽtes, poſſint omnes, & ſingulas eiuſdẽ Ordinis Eccleſias cimiteria, capitula, & Oratoria ſollemni benedictione benedicere, ita habetur *in ſupplem. fol.* 8. *conceſſ.* 29. & refertur *in compend. verb. benedicere Eccleſiaſtica*, §. 12.

9 Idem priuilegium conceſſit *Leo* X. Fratribus Minoribus, vt habetur in eodem *ſupplem. fol.* 16. *conceſſ.* 53. per quod cõceſſit Generalibus, & Prouincialibus, ac Cuſtodibus, vt omnia, & ſingula eiuſdem Ordinis de Obſeruantia vbicũq; exiſtentia tam recepta, quam recipienda, & paramenta, & ornamenta, & alia quæcunq; ad diuinum cultum, & vſum Fratrum neceſſaria, in quibus chriſma non interuenit pro eorumdem Fratrũ vſu ſollẽni be-

benedictione valeant benedicere, quæ ad hoc idem poſſint alij Fratres eiuſdem ordinis, qui ad hoc in Capitulis Generalibus fuerint deputati, quorum priuilegiorũ vigore poterunt etiam Abbates, & alij Prælati tutè per viam cõmunicationis ſuas Eccleſias benedicere, prout ſic etiam, licet Abbatibus.

SVMMARIVM.

1 *Prælati regulares ex priuilegio habent facultatem benedicendi paramenta Eccleſiaſtica.*

2 *Priuilegia conceſſa Regularibus benedicendi paramenta Eccleſiaſtica, & num. 3. 4. & 6.*

5 *Superiores, & eorum Vicarii excepto Vicario, Guardiani poſſunt benedicere paramenta, in quibus non interuenit chriſma, & nu. 7.*

8 *Prælati regulares poſſunt reconciliare Eccleſiam conſecratam pollutam, & cimiterium ex priuilegio, cũ aqua benedicta ab Epiſcopo, & quando ſine num. 9.*

10 *Benedictio eſt duplex.*

11 *Prælati regulares, non poſſunt benedicere calices cum patenis, nec Alteria, aut campanas.*

12 *Prelati regulares non poſſunt benedicere primum lapidem.*

13 *Prælati regulares non poſſunt benedicere paramenta Eccleſiaſtica pro Eccleſiis alienis.*

14 *Regulares nequeunt benedicere domos die Sabati Sancti.*

15 *Regulares poſſunt benedicere oua agnos panem, & ſimilia.*

16 *Regulares, an poſſint benedicere mulieres poſt partum, & nu. 17. refertur declaratio S.C. num. 18.*

De Conſecratione, & Benedictione paramentorum Eccleſiaſticarum pro Regularibus.

Priuilegia Regularium.

1 Ex priuilegijs aliquibus religionibus conceſſis per Summos Põtifices Prælati regulares vtũtur poteſtate benedicendi paramenta. & ſic veſtes quibus Sacerdotes induuntur in celebratione diuinorum officiorũ, necnon ornamenta adhærentia calaci puta corporale, purificatorium, Pallam, Crucẽ, & tobalias.

2 Nam *Bonificius IX. per cõſtit.* incip. *Sacræ Religionis*, vt apud *Confect. pag.* 26. priuilegium conceſſit Dominicanis.

3 *Iulius II.* conceſſit Generali, & Prouincialibus Minimorum, & eorũ Vicarijs benedicendi corporalia, & alia ornamenta Eccleſiaſtica ſuorum locorum, præter calices, patenas, vt refert *Sorb. in verb. benedicere, §.* 11.

4 *Sixtus IV.* conceſſit Generalibus, & Prouincialibus, Vicarijs, ac cuſtodibus, & Guardianis Minoribus de obſeruantia, idem priuilegium per Bullam de qua apud *Sorb. loc. cit. §.* 4. per infraſcripta verba.

De veſtri ordinis Generalibus, & Prouincialibus, Vicariis, ac Cuſtodibus, & Guardianis, pro tempore exiſtentibus, vt omnia, & ſingula eiuſdem ordinis, & obſeruantiæ Eccleſiæ, cimiteria, et Capitula, et Oratoria, vbicumque exiſtentia receptas, & recepta, recipiendas, ſeù ad diuinum cultum, & vſũ veſtrum neceſſaria, in quibus chriſma non interuenit pro veſtro vſu tantum ſolemni benedictione, ac etiam per Vicariũ, ſeù Guardianos, aut alios à vobis ad hoc in veſtris Capitulis Generalibus prouide deputãdos benedicere. Ac illos, ſeù illa, & eorum qualibet ſanguinis, ſeù ſeminis effuſione, ſeù aliàs quomodolibet pollutas, ſeù polluta, quoties opus fuerit, aqua per vos, præſertim in locis remotis, vbi Epiſcopum aquam benedicentem per duas dietas adire non poteritis, benedicta reconciliare liberè, et licitè valeatis.

5 Vndè omnes Superiores, ac eorum Vicarij, excepto Vicario, Guardiani, poſſunt benedicere omnia, in quibus non interuenit chriſma; alij verò fratres eo priuilegio vti non poſſunt, niſi ſint ad hoc ſpecialiter deputati in Capitulo Generali. Ex hoc tamen non denegatur Prælatis eiſdem, quin poſſint delegare hanc poteſtatem ſuis Sacerdotibus in caſibus occurrentibus, quæ poteſtas conceſſa Prælatis per priuilegia perpetua, eſt ordinaria. *Bart. in l. ambitioſa, ff. de decr et ab ordin. factis nu* 34. *Bald. & Imol in cap. fin. de off. ordin. Sanch. lib* 2. *diſp.* 40. *n* 14. *& lib.* 8 *diſp.* 2. *n.* 10. Ordinaria autẽ poteſtas delegari poteſt, *cap. Aqua, de conſecrat.* Ergo præfati Superiores hanc ordinariam poteſtatẽ benedicẽdi delegare poſſunt ſuis Sacerdotibus, non obſtante illa deputatione facienda in Capitulo Generali, quæ cenſetur regularis poteſtas, & non nudũ miniſterium in caſibus occurrentibus delegatum.

6 *Gregorius XIII. per Conſt.* incip.

ſincip. *expoſcit qua eſt in ordine* 31. conceſſit tandem priuilegium Prælatis ordinis Sāctiſſimæ Trinitatis Redemptionis captiuornm benedicendi vaſa veſtimenta, & ornamenta Eccleſiaſtica.

7 Ex quibus, & alijs, de quibus *Portell. in dub. regul. verb. benedicere*, *& verb. Vicarius*, clarè patet Superiores Regularium, & eorū vicesgerentes poſſe benedicere paramenta, corporalia, & cętera ornamēta Eccleſiaſtica, in quibus non interuenit chriſma; & cum regulares inter ſe omnes cōmunicent priuilegia, poſſunt Superiores, & ab illis deputati benedicere huiuſmodi res Eccleſiaſticas.

8 Ampliatur primò, vt Prælati regulares poſſint reconciliare Eccleſiā conſecratam pollutā & cimiterium ex priuilegio *Leonis X.*, dummodò aqua ſit prius benedicta ab Epiſcopo, qui nō diſtet per duas dietas,

9 qua diſtantia poſita poſſunt eaſdem reconciliare aqua à ſe benedicta, *Mirād. tom. 2. q. 39. art. fin. concl. 3. Compend. reſol. 13. num. 5. Confeſſ. tit. 18. c. 5.*

10 Qui diſtingit duplicem benedictionem, vna fit de aqua tantum, quæ adhibetur ad reconciliandum Eccleſiam, vel cęmiterium ſolum benedicta, *cap. ſi Eccleſia* 10. *de conſecrat. Eccleſ.* altera fit de vino, & cinere neceſſarijs ad recōciliandum Eccleſiam, & cęmeterium conſecrata, *cap. penult. eod.* Quando igitur Eccleſia polluta non eſt conſecrata, ſine dubio reconciliari poteſt per ipſos Prælatos ſimplici aqua à ſe benedicta nō ſolum iure priuilegij, ſed etiam, quia hæc reconciliatio non prohibetur ſimplici Sacerdoti de de iure *cap. fin. de conſecrat.* iuncta *gloſ. ver. Caueter, Mirand. cit. art.* 8 *concl.* 1. citando *Syluiſtr. Nauarr. Sot. Heriq.* Nihilominus ſimplex Sacerdos Eccleſiam nō conſecratā reconciliare nunc non poteſt, quia in nouo rituali Romano dicitur, quod Eccleſiæ violatæ reconciliatio per Sacerdotem ab Epiſcopo delegatum fiat.

11 Declaratur primò, vt Prælati regulares non poſſint benedicere calices cum patenis, neq; Altaria, neque cāpanas. *Portell. in dub. reg. verb. benedicere, num.* 1. *Mirand. tom.* 2. *quæſt.* 40. *art.* 4.

12 Declaratur ſecundò, vt nō poſſint benedicere primum lapidem, quamuis in eo non adhibeatur vnctio, quia hæc facultas competit de iure communi Epiſcopis, ita *Sylu. in ſumm. verb. Eccleſia, num.* 1. neque eam conſecrare, aut cæmeterium, quia in his interuenit vnctio, & eſt actus

Epi-

Epiſcopalis ordinis, *cap. aqua, 9. de conſecratione Eccleſiæ, & de unctione, cap. vnico, de ſacra unctione, §. vngitur.* In his enim tribus caſibus Regulares nihil poſſunt pro ſuis Eccleſijs, ſed pro his recurrere habent ad proprium Epiſcopũ, qui ſi requiſitus nolit intra quatuor mẽſes, poſſunt alium poſtulare. Ita conceſſit *Honor. IV.* Ordini Prædicatorum Conſtit. *Ex parte veſtra* apud *Confeſt. pagin.* 20. illis verbis; *vt ſi Diœceſani prædicti à vobis humiliter requiſiti huiuſmodi lapidem in prædictis Eccleſijs, vel Oratorijs ponere, aut Eccleſias, vel Oratoria prædicta, ac etiam Altaria veſtra conſecrare, & cœmiteria benedicere denegauerint, vel id facere vltra quatuor menſes diſtulerint, vos per quoſcumq; malueritis Epiſcopus etc.* Quod poſtea eidem ordini cõfirmauit *Bonifac. IX.* Conſtit. *Sacræ Religionis* apud eundẽ *Cõfeſt. pag.* 26.

13 Declaratur tertiò, vt Prælati regulares non poſſint vti hac facultate benedicẽdi paramenta Eccleſiaſtica, & huiuſmodi pro Eccleſijs extraneis, vt declarauit S. *Congreg. ſub die* 24. *Auguſti* 1609. non poſſe Superiores regulares benedicere paramenta Eccleſiarum ſibi non ſubditarum, & cõſuetudinem in contrarium abrogauit *ſub die* 18. *Auguſti* 1629. *teſte Tambur. tom.* 1. *diſp.* 22. *q.* 2. *num.* 2.

13 Declaratur quartò, vt regulares in hebdomoda ſancta, nõ poſſint benedicere domos, vt fieri ſolet die Sabati Sancti, quia hoc eſt officiũ Curati, ita declarauit S. *Cong.* 23. *Nouembr.* 1619. *teſte Sell. apud Barboſ. ad cap.* 8. *ſeſſ.* 22. *num.* 4. & ſic pariter eadem *Sac. Congreg.* ad inſtantiam Curatorum Ciuitatis, & Diœceſis Bononiæ, reſcripſit ad Eminent. Cardin. bon. me. Ludouiſium Archiep. eiuſdem Ciuitatis *ſub die* 2. *Iulij* 1620. reſpondendo ad 14. dubia partim in eorum fauorem, & partim in gratiam regularium.

15 Beneuerum extra illam benedictionem ordinariã Sabati Sancti poſſunt benedicere oua, agnos, panem, & ſimilia in eorum Eccleſiis illata, etiam extra, in ſuis domibus, quia id non eſt munus proprium Parochi, cum in huiuſmodi benedictionibus de iure nulla debeatur oblatio.

16 Declaratur quintò, vt regulares nequeant benedicere mulierem poſt partum tam in ſuis, quàm in alienis Eccleſiis, iuxtà *Genuenſ. in prax. Cur. Archiep. Neapol. cap.* 57. *nu.* 13. ex quo Parochus habet intentionem fundatam ſuper omnibus oblationibus, quæ

fiunt

ſunt intra Parochiam,& ideò cũ in hac purificatione, q eſt de cõſilio c.vnic. de purific. poſt. part. offeratur candela, hoc munus ſpectabit ad Parochum,& non eſſet conueniẽs, vt oblatio fiat Parocho , & benedictio detur in aliena Eccleſia,& ſic nõ eſſet perfectus actus ille purificationis.

17 Attamen *Sac.* **Congreg.** declarauit contrarium , quia ille non dicitur actus iuriſdictionis proprii Curati , ſed ſimpliciter ordinis competẽs cuilibet Sacerdoti de ſe, nam in Rituali Romano nulla fit mentio Parochi in danda hac benedictione , ſed tantum de Sacerdote , at ſecus quando agitur de benedictione ſponſorum , nam in dicto Rituali nominatur Parochus ex quo ille dicitur actus iuriſdictionis , nec in dicto Rituali pro actu purificationis fit mentio de candela offerenda,ſed ſimpliciter mandatur debere teneri candelam accenſam in manibus,& ideò ceſſare videtur ratio adducta *per Genueſ. loc.cit.* quoniam talis oblatio non eſt neceſſaria,nec debita, Vnde regulares in proprijs Eccleſiis poſſunt benedicere poſt partum mulieres purificandas, nõ autem in Eccleſiis aliorum,ne iura perturbẽtur, ita *Sac.Congreg. ſub die* 2.*Iulij* 1620. reſpondidit dicto Emin. Cadin. b.m. Ludouiſio ad vnũ ex 14. dubiis pro parte Curatorem Ciuitatis Bononiæ propoſitis , vt ſupra dixi tenoris ſequentis .

18 *Regulares non prohiberi in earum Eccleſijs mulieres poſt partum ad purificationem admittere.*

SVMMARIVM.

1 *Conſeruatores eliguntur conſtituti in dignitate Eccleſiaſtica.*

2 *Referendarij poſſunt eſſe conſeruatores.*

3 *Protbonotarij non participãtes poſſunt eſſe conſeruatores.*

4 *Regulares Priores,Guardiani, vel conſtituti in dignitate , quando poſſunt conſtitui cõſeruatores.*

5 *Conſeruatores ſunt eligendi in ſingulis Diœceſibus, in quibus extant Conuentus.*

6 *Forma creandi conſeruatores.*

7 *Conſeruatores debent durare per quinquennium , amplia num.* 8.

9 *Conſeruatores defendunt regulares ab iniurijs verbalibus, & poſſeſſione temporalium.*

10 *Conſeruatores cognoſcunt de iniurijs factis familiaribus fratrum.*

11

11 *Conſeruatores defendunt animalia regularium damnificantia agros alienos.*

12 *Conſeruatores allegati ſuſpecti debent eligere arbitros iuris.*

13 *Conſeruatores non cognoſcũt de controuerſiis inter regulares pro præcedentia in proceſſionibus.*

14 *Conſeruatoribus ſuppoſiti, & exempti ab ordinarÿs, poſſunt ſe ſubmittere iuriſdictioni ordinariorum, non autem ſubiecti Sedi Apoſtolicæ.*

15 *Conſeruatores poſſunt citare in loco abſque inſertione facultatum ſuarum.*

16 *Cõſeruatores poſſunt aſſumere Notarios ad beneplacitum.*

17 *Epiſcopus non poteſt præcipere conſeruatoribus, vt aſſumat Notarios Epiſcopalis Curiæ.*

De Conſeruatoribus.

Super Bulla Gregorij XV.

✠

S*Anctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus Noſter* D. GREGOR. *diuina Prouidentia Papa XV. ex certis rationabilibus cauſis animum ſuum mouẽtibus, & de voto Venerabilium Fratrum ſuorum S.R.E. Cardinalium Concilii Tridentini* Interpretum, *partim ſel. recor. Clementis* Papæ *VIII. Prædeceſſoris ſui* Veſtigiis *inhærendo.*

§. 1. *Reuocauit, ac nullas, et inualidas decreuit omnes, & quaſcumque. Iudicum Conſeruatorum electiones, nominationes ſeù deputationes, tàm in vim litterarum Conſeruatoriarum, iuxtà formam in quinterno* Cancellariæ *deſcriptam, quàm in vim quorũcũmq; priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapſum, Apoſtolica auctoritate conceſſorũ, ſeù alias quocumque* Iure, *vel titulo hactenùs factas pro quibuſcumque Conuentibus,* Capitulis, *Militiis, etiam Sancti Ioannis Hieroſolymitani, Congregationibus,* Collegiis, *Ordinibus, Monaſteriis, Hoſpitalibus, aut aliis quibuſuis piis, tàm ſæcularibus, quàm cuiuſuis Ordinis, etiam Mendicantium ſeù Inſtituti, vel* Societatis *Regularibus, locis quantumuis exemptis, etiam de neceſſitate exprimẽdis, ſeù illorũ perſonis cuiuſuis qualitatis, ſeù conditionis exiſtant.*

§. 2. *In futurum verò Sanctitas ſua hac generali & perpetua valitura Conſtitutione ſtatuit, & decreuit, vt Iudices Conſeruatores huiuſmodi, ſiuè prin-*

principales, ſiuè ſubrogati, eligi, nominari, aut deputari non poſſint, niſi non ſolùm habeant qualitates requiſitas, & deſcriptas in Conſtitutione ſimilis rec. Bonifacii Papæ *VIII. etiã Prædeceſſoris ſui, quæ incipit (Statutum) ita vt vel dignitate Eccleſiaſtica præditi, vel perſonatum obtinentes, vel Eccleſiarum* Cathedralium *Canonici exiſtant; ſed etiam in* Conciliis Prouincialibus, *aut dœceſanis, iuxtà* Decretum Concilii *prædicti, iudices electi, ſiù deſignati ſint.*

§. 3. *Quòdque deinceps litteræ Conſeruatoriæ per Sedem* Apoſtolicam *concedendæ ſuprâſcriptis tantùm dirigantur, & ſi quæ litteræ alitèr experiētur, illæ, ac deputationes huiuſmodi, omniaque exinde ſequenda nullius ſint roboris, vel momēti.*

§. 4. *Et nihilominus qui ſecùs, quàm iuxtà formam ſuperiùs præſcriptàm, Conſeruatores huiuſmodi cum effectu eligere, nominare, ſeù deputare, aut electis, nominatis ſeù deputatis vti auſi fuerint, regulares quidem voce actiua, & paſſiua ſint ipſo iure priuati, adeò vt habilitationem à nemine, præterquàm à* Romano Pontifice *conſequi valeant, reliqui verò aliis pœnis arbitrio* Sanctitatis *ſuæ coerceantur, & prædictorũ omnium* Cõuentus, Monaſteria, *ac loca huiuſmodi, eorumque perſonæ, ac bona careant* Conſeruatore *ad annum, ita vt illorum cauſa interea coram locorum* Ordinariis *dumtaxat cognoſci, ac diffiniri debeant.*

§. 5. *Cæterum, vt latiùs pateat* Conſeruatorum *huiuſmodi delegendorum facultas,* Sanctitas *ſua admonitos voluit omnes locorum* Ordinarios, *vt in* Synodis *Prouincialibus, aut* Diœceſanis *quãplures perſonas ex habentibus qualitates in prædicta* Conſtitutione *eiuſdẽ* Bonifacii Prædeceſſoris *cõtētas, & alioquin ad id aptas deſignari procurent; & ſi aliquem interim ex deſignatis mors contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio* Capituli *alium in eius locum vſque ad futurã* Prouincialem, *aut Diœceſanã* Synodum.

§. 6. *Inſuper* Sanctitas *ſua, inhærendo hac in parte Decreto ſimilis recordationis Gregor.* Papæ XIII. *etiam Prædeceſſoris ſui, ſtatuit, & ordinauit, vt* Regulares, *ac pſonæ huiuſmodi in* Italia *infra duos extra Italiam verò infrà ſex mēſes à die publicationis in* Vrbe *præſentis* Conſtitutionis *inchoandos, debeant ſibi eligere, ſeù aſſumere* Conſeruatores, *iuxtà formam ſuperiùs propoſitam.*

§. 7. *Eiuſque electionis ſeù aſſumptionis documētum infra tempus huiuſmodi penès* Acta Curiæ *Ordinariorum exhibere,*

Cc &

& admittere teneantur; alioquin eo tormino elapſo, quãdiu Conſeruatores ſecundum formam præſentis Conſtitutionis non elegerint, coram eiſdem Ordinarijs conueniantur.

§. 8. *Quódque Conſeruatores buiuſmodi ſemel legitimè deputati, niſi ex ligitima cauſa à Sede Apoſtolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijſdem Regularibus, & alijs ſupradictis libuerit, approbanda, durante quinquẽnio à die deputationis, amoueri, aut mutari nullatenus poſſint, aut valeant.*

§. 9. *Ad hæc ſtatuit Sanctitas ſua, vt coram ipſis Conſeruatoribus Regulares, ac perſonæ ſuprascriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, ſed alios conuenire, aut trahere non poſſint, itaut memorati Conſeruatores in cauſis, in quibus Regulares, et alij, Actores fuerint, nullam prorſus iuriſdictionem habeant, ſed in ijs tantùm in quibus Rei extiterint; neque extra Ciuitates, ſeù Diœceſes, in quibus fuerint deputati, contra quoſcumque procedere præſumant.*

§. 10. *Si qua verò inter Iudices Conſeruatores buiuſmodi, & locorum Ordinarios controuerſia ſuper competentia iuriſdictionis orta fuerit, nequaquã in cauſa procedatur; donec per arbitros in forma iuris electos ſuper iuriſdictionis competẽtia fuerit iudicatum.*

§. 11. *Quòd ſi qui Conſeruatores, ſiuè in hac parte, ſiuè aliàs quomodolibet ſuos limites exceſſerint per annũ ab Officio Conſeruatoris buiuſmodi ſuſpẽſi ſint, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, ſententiam excõmunicationis incurrat iuxta formam alterius Cõſtitutionis eiuſdẽ Bonifacij Prædeceſſoris, quæ incipit (Hac Cõſtitutione) quam Sanctitas ſua in omnibus, quæ præſenti Conſtitutioni non aduerſantur, innouauit, & innouat.*

§. 12. *Per hoc tamen non intendit Sanctitas ſua prohibere, quominùs Regulares, & alij ſupradicti in caſibus à iure permiſſis petant Iudicem non ſuſpectum à Principibus, ſeù Magiſtratibus Sæcularibus; dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant: videlicet, vt Regulares, & alij prædicti ſint actores, non autem rei; vtque agant contra laicum, nõ autem contra Eccleſiaſticum, vel aliàs à iuriſdictione ſæculari exemptum; atque vt cauſa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, non autem Eccleſiaſtica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum diſpoſitionem laicus, vt præfertur, eligendus, Iudex competens exiſtat.*

§. 12. *Quæ omnia & ſingula in præſenti Conſtitutione contenta Sanctitas ſua voluit inuiolabiliter obſeruari; decernẽs ſic*

ſic in'ijs, cæteriſque omnibus præmiſſis per quoſcumque,&c. etiam ſacri Palatij Apoſtolici *Auditores, necnon Sanctæ* Ro*manæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata,&c.iudicari,&c. necnõ irritum,& inane,&c.*

§.13. *Non obſtantibus Cõſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac litteris conſeruatorijs, quas omnes ad formam præſentis Conſtitutionis reduxit, in fauorem quorumcumque Ordinum, tàm Mendicantium quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam Sancti Ioannis Hieroſolymitani, Congregationum, Societatum, aut cuiuſuis alterius Inſtituti etiã neceſſariò exprimẽdi, Collegiorum, Capitulorum, Eccleſiarũ, Monaſteriorum, ac piorum quorũcumque, tàm ſæculariũ, quàm Regularium locorum, necnon illorum etiam iuramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, priuilegijs quoque, etiam ex cauſa, & titulo oneroſo indultis,& litteris Apoſtolicis, etiã Marimagno, ſeù Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, nec non irritantibus, etiam Motu proprio,& ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeù extenſionis cõceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorũ ſufficienti derogatione de illis, eorumq; tenoribus, & formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem clauſulas generales idẽ importantes, mentio, ſeù quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo,& forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent præſentibus pro expreſſis habens: quibus, quoad ea, quæ præſentibus aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogauit, cæteriſque contrarijs quibuſcumque.*

§.14. *Cæterum vt præſens* Conſtitutio *facilius omnibus innoteſcat, Sanctitas ſua voluit,& mandauit, vt non ſolùm in* Cancellaria *Apoſtolica, ſed etiam ad valuas Baſilicæ* Prin*cipis Apoſtolorum de Vrbe, & in Acie Campi Floræ publicetur, illiuſq; exempla in ijſdem locis affixa dimittantur, ac in Quinterno* Cancellariæ *inter Cõſtitutiones perpetuas deſcribatur,& annotetur.*

Placet, publicetur, & deſcribatur. A.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta Conſtitutio in Cancellaria Apoſtolica ab altero ex Reu. P.D. Maioris Præſidentiæ Abbreuiatoribus, die vigeſima menſis Septembris, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimoprimo, Pontificatus verò pralibati Sanctiſicatus verò publicati Sanctiſſimi Domini Noſtri D Gregorij Papæ Decimiquinti, Anno primo.

Et poſtmodum die, & anno ſupradictis in Quinterno eiuſdẽ Cancellariæ inter alias Conſtitutiones Apoſtolicas deſcripta, & annotata fuit.

Nicolaus Vrſinus, Procuſtos.

1 Circa ſecundum caput huius Conſtit. vt Conſeruatores debeãt deputari perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ.

2 Dubitari poſſet, quid de referendarijs, vedeatur *Moneta de conſeruat. cap.* 5. *n.* 111. vbi quamuis tamen tales dicantur habere dignitatem ſimul cum officio, tamen cum huiuſmodi dignitatem non dicantur verè habere in aliena Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata, deputari nequeãt Conſeruatores.

Sed ſalua pace ipſius hoc non caret difficultate, cum per Bullam *Sixti V. de qua infra in tit. de referend. nu.* 10. ſupradicti referendarij gaudẽt dignitate, de qua *in cap. ſtatutum, de reſcript. in* 6. & ideò vtique vigore dictæ prærogatiuæ eligi valent in conſeruatores.

3 Et an Prothonotarij non participantes poſſint eſſe cõſeruatores; Negatiuè ſentit *Monet. vbi ſupra num.* 112. ea nẽpè ratione, quod huiuſmodi dignitatem verè non dicantur habere in aliqua Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata.

Attamen contrarium cenſuit S.C. *Concilij de anno* 1639. ex eo, quod licet Prothonotarij careant dignitate in Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata, eam tamen habent in Eccleſia Romana, quæ omniũ aliarum mater eſt, magiſtra, *cap. 2. de Sum. Trin. c. antiqua* 23. *de priuileg.* vide *Barboſ. de poteſt. Epiſc. par. 1. tit. 3. cap. 2. num.* 14.

4 Et an Conſeruatorem ſuum eligere, vel deputare poſſunt regulares vnius Conuentus, Monaſterij, vel domus illum, qui fuerit prior, ſeù Guardianus, aut quauis alia dignitate regulari fungatur affirmatiuè ſentijt *Sac. Congreg. Epiſc. & regul. in Turritana* 8. *Octobris* 1617.

5 Circa quartum caput nota, quod

quod regulares debēt eligere Cōſeruatores in ſingulis Diœceſibus, in quibus Monaſteria, Conuentus, ſeù domos regulares habent *S. Congregat. Cōc. in Roſſanen.* 15. *Aprilis* 1628. *& in Lancianen.* 29. *Ianuarij* 1633.

Et quia poſſet deſiderari forma creandi Conſeruatores placuit eam tranſcribere ſubſequenti tenore.

6 *Frater N. Ordinis N. Generalis Illuſtriſ. Domino Epiſcopo ſalutem in Domino Sedes Apoſtolica Regularium perſonarum, quæ relicto ſeculo Dei ſeſe obſequio mãciparunt quieti ac tranquillitati conſulere cupiens ad ea, quæ religioſum earũdem propoſitum impedire poſſunt remouẽda ſollicitè ſemper, ac paternè intendit. Contuens igitur refrigeſcente charitate ſic complurium iniquitatem abundare, vt ſuccenſa, velut ignis eorum impietas contra Eccleſias, ac regulares perſonas eo validius inflammetur, quo eas infirmiores eſſe, vel qui eaſdem tueantur rariores cernit comperiri huiuſmodi moleſtatoribus præſumptoribus, atque iniurioſis hominibus ſeſe opponere, eorumdemq; temeritatem compeſcere, quàm maximè cupiens viros grauitate, authoritateque Præcellentes, nenon in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutos, qui eas ab apertis iniurijs, & vexationibus tuerẽtur improtectores. Conſeruatoreſq; eligẽdi facultatem gratiosè cõceſſit, ac liberaliter impartiuit. Quo ſanè beneficio noſtræ prouinciæ N. patres frui peroptãtes in ſuo Prouinciali Capitulo nuper in Conuentu S. N. Ciuitatis N. die 29. Septembris anno 1634. Celebrato Illuſtriſſimæ Veſtræ dominationis pietati, virtuti, doctrinæ, ac zelo, necnon in agentis prudentiæ ſummoperè fidentes vnanimi voce, ac ſuffragio, ac pro ſaturo dũtaxat quinquennio in Conuentus N. Conſeruatorem libentiſſimè elegerunt; Quatenus videlicet iuxtà canonicas sãctiones, ſibique ab Apoſtolica Sede conceſſa priuilegio efficacis ſuæ defenſionis præſidium, vt res poſtulauerit, eidem præſtare, ac exhibere non dedignetur. Nos prudentiam, doctrinamq; veſtram religioſas virtutes, ac regiminis experientiam probè cognoſcentes maxima ſumus ob huiuſmodi electionem affectu, iucunditate veſtri muniminis clipeo, conſilio itidem beneficio, ac virtute non parum sperãtes impiorum, perditorumque hominum moleſtias, vexationes, atque iniurias facillimè deluſuros. Quamoberem præſentiũ tenore, ac vim præfatam dominationis veſtræ electionem notam facimus; eamdemque quantum officij noſtri ratio po-* ſtu-

ſtalat laudamus, approbamus, cum omni ea authoritate, & poteſtate, qua iuxta canonicas ſanctiones, & noſtri ordinis priuilegio regularium ordinum conſeruatores frui valent gaudere. Quod præterea officium, & munus, vt alacriori, promptiorique animo Illuſtriſſima dominatio veſtra ſuſcipiat, ac exequatur eam ad omnium ſpiritualium bonorum, quæ per vniuerſ. noſtri Ordinis fratres, ac ſorores auctorum bonorum. Deus ſua miſericordia fieri donauerit communionem participationemq; libentiſſimè admittimus, in quorum fidem, &c.

7 Circa quintum caput, quod conſeruatores ad minus debeant durare per quinquennium.

8 Amplia, vt finiatur iuriſdictio elapſo quinquẽnio, etiam quoad negotia incepta, ita *Io. And. in c. fin. de offic. deleg. in sexto, Mandoſ. de ſignat. grat. tit. Conſeruatoriæ, vers. addi deberet*, vide *Cochier. de iuriſd. in exemptos, par. 1. q. 39. nu. 18.*

9 Circa ſextum caput, amplia illud primo, vt conſeruatores defendere debeant regulares ab iniurijs verbalibus, & in poſſeſſione temporalium, *Rodriq. quæſt. reg to. 1. q. 65 art. 11. & 12.*

10 Amplia ſecundò, vt conſeruatores poſſint cognoſcere de iniurijs factis familiaribus fratrum, qui intra Conuentus actualiter ſeruiunt, & morantur, idem *Rodriq. loc. cit. ar. 17.*

11 Amplia tertiò, vt conſeruatores defendant animalia regularium damnum faciẽtia in agris alienis, neque poſſunt ſe intromittere Iudices ſeculares *Rodriq. q. reg tom 1. q. 65. art. 12. Portell. dub. reg. verb. Conſeruatores, num 5.*

12 Declara primò, vt ſi cõſeruator fuerit ſuſpectus recuſatus, non poteſt in cauſa procedere, ſed debẽt eligi arbitri in forma iuris, qui ſuper ſuſpitione iudicare debent, iuxtà decretum S.C.*T. ſeſſ.* 14. *c.* 5. *de reform.*

13 Declara ſecundò, vt controuerſijs de præcedentia, quę inter regulares ſolent in proceſſionibus, Conſeruatores, minimè ſe intromittere, poſſunt per decretum *C.T. ſeſſ.* 25. *cap.* 13. *de refor.* ſed ei Epiſcopi appellatione remota componendi habent facultatem, quia priuilegia regulariũ ſint confirmata per Summos Pontifices cum clauſula, quatenus decretis, & canonibus Conc. Trid. non aduerſentur.

14 Declara tertiò, vt ſuppoſiti conſeruatoribus, & exempti ab ordinarijs poſſint ſe ſubmittere iuriſdictioni ordinariorum, verum ſibi, & alijs præiudicant, *Ferrett. conſ.* 102 *lib. 1. num.* 18. *Corn. conſ.* 214. *nu.* 8.

*num.*8.*lib.*2.*Seraph. deciſ. Rot. Rom.*595. *num.*7. vbi ſubdit ſecus eſſe de exemptis, & immediatè ſubiectis Sedi Apoſtolicæ.

15 Circa ſeptimum caput obſeruare ne deſinas, quod iſti conſeruatores poſſunt citare in loco abſque inſertione ſuarum facultatum, ſecundum *Iaſ. conſ.*145.*nu.*6. *lib.*4. *Sylu. in ſum. verb cõſeruatores, verſ.* 3. *& Gratian. diſcept. forenſ. cap.*170.*num.*30.

16 Prout etiam Conſeruatores poſſunt ſibi aſſumere ad beneplacitum Notarios quo vti poſſunt in negotijs, & cauſis expediendis, *cap. ſtatutum*, *§. Notarium*, *de reſcript. in* 6. *cap. quoniam*, *§. ſtatuimus*, *de probat.* vbi *Panorm.* Nec Epi-

17 ſcopus poterit præcipere cõſeruatori, vt vtatur Notariis Epiſcopalibus, *Peirin. in form. prælat. regul. lit.* C. *cap.*20.*nu.*3. qui plures rationes, & Doctores allegat.

SVMMARIVM.

1 *Conditiones requiſitæ in contractu cenſuali.*

2 *Cenſus conſtitui debet ſuper re certa.*

3 *Cenſus conſtitui poteſt ſuper pluribus rebus certis, amplia num.*4. *declara num.*5.

6 *Cenſus conſtitutus ſuper vno fundo poteſt transferri ad alium abſque nouo conſenſu fideiuſſorum, nec inducitur nouatio.*

7 *Cenſus impoſitus ſuper omnibus bonis tenet, ſecus ſi in re certa, & ſuper alijs bonis.*

8 *Cenſus conſtituitur ſuper re ſtabili.*

9 *Cenſus vitalitii conſtituitur in re ſtabili.*

10 *Cenſus conſtituitur ſuper locis montium non vacabilium.*

11 *Cenſus conſtituitur ſuper gabellis, & aliis iuribus perpetuis Vniuerſitatis.*

12 *Cenſus imponi non poteſt ſuper rebus mobilibus cuiuſcumq; generis.*

13 *Cenſus non imponitur ſuper iuribus, & actionibus perſonalibus.*

14 *Cenſus conſtitui debet ſuper re frugifera, & quando dicatur fundus frugifer, num.*15.

16 *Cenſus plures poſſunt ſuper eodem fundo capaci.*

17 *Fundus ſufficit, vt ſit aptus ad ferendos fructus, & per quot tempus, num.* 18.

19 *Cenſus impoſitus fundo non capaci non eſt in totum nullus, ſed pro ea parte incapacitatis.*

20 *Cenſus nõ poteſt imponi ſuper iuriſdictione alicuius caſtri.*

21 *Cenſus conſtituitur ſuper re libera.*

22

*num.*8.*lib.*2.*Seraph. deciſ. Rot. Rom.*595. *num.*7. vbi ſubdit ſecus eſſe de exemptis, & immediatè ſubiectis Sedi Apoſtolicæ.

15 Circa ſeptimum caput obſeruare ne deſinas, quod iſti conſeruatores poſſunt citare in loco abſque inſertione ſuarum facultatum, ſecundum *Iaſ. conſ.*145.*nu.*6. *lib.*4. *Sylu. in ſum.verb cõſeruatores,verſ.* 3. *& Gratian. diſcept. forenſ. cap.*170.*num.*30.

16 Prout etiam Conſeruatores poſſunt ſibi aſſumere ad beneplacitum Notarios quo vti poſſunt in negotijs, & cauſis expediendis, *cap.ſtatutum*, *§. Notarium*, *de reſcript. in* 6. *cap. quoniam*, *§.ſtatuimus*, *de probat.* vbi *Panorm.* Nec Epi-
17 ſcopus poterit præcipere cõſeruatori, vt vtatur Notariis Epiſcopalibus, *Peirin.in form. prælat.regul.lit.C.cap.*20.*nu.*3. qui plures rationes, & Doctores allegat.

SVMMARIVM.

1 *Conditiones requiſita in contractu cenſuali.*

2 *Cenſus conſtitui debet ſuper re certa.*

3 *Cenſus conſtitui poteſt ſuper pluribus rebus certis, amplia num.*4. *declara num.*5.

6 *Cenſus conſtitutus ſuper vno fundo poteſt transferri ad alium abſque nouo conſenſu fideiuſſorum, nec inducitur nouatio.*

7 *Cenſus impoſitus ſuper omnibus bonis tenet, ſecus ſi in re certa, & ſuper alijs bonis.*

8 *Cenſus conſtituitur ſuper re ſtabili.*

9 *Cenſus vitalitii conſtituitur in re ſtabili.*

10 *Cenſus conſtituitur ſuper locis montium non vacabilium.*

11 *Cenſus conſtituitur ſuper gabellis, & aliis iuribus perpetuis Vniuerſitatis.*

12 *Cenſus imponi non poteſt ſuper rebus mobilibus cuiuſcumq; generis.*

13 *Cenſus non imponitur ſuper iuribus, & actionibus perſonalibus.*

14 *Cenſus conſtitui debet ſuper re frugifera, & quando dicatur fundus frugifer, num.*15.

16 *Cenſus plures poſſunt ſuper eodem fundo capaci.*

17 *Fundus ſufficit, vt ſit aptus ad ferendos fructus, & per quot tempus, num.* 18.

19 *Cenſus impoſitus fundo non capaci non eſt in totum nullus, ſed pro ea parte incapacitatis.*

20 *Cenſus nõ poteſt imponi ſuper iuriſdictione alicuius caſtri.*

21 *Cenſus conſtituitur ſuper re libera.*

22 *Cenſus non poteſt imponi à vaſſallo abſque conſenſu directi Domini, declara, nu.* 23. 24. & 25.

26 *Cenſus non poteſt imponi à beneficiato ſuper rebus beneficialibus, niſi cum requiſitis, amplia num.* 27.

28 *Cenſus non poteſt imponi ſub rebus venditis cum pacto, vt non transferatur dominium, niſi pretio ſolutio, declara num.* 29. 30. 31. 32. 34. & 35.

33 *Cenſus cenſetur impoſitus ſup melioramentis.*

36 *Cenſus imponi debet ſuper re certis finibus deſignata.*

37 *Cenſus debet continere pactũ de retrouendendo.*

38 *Cenſus redemptionis facultas nullo pacto, aut præſcriptio tolli poteſt.*

39 *Pactum de retrouendendo interponitur in contractu cenſuali empto per minorẽ, abſq; decreto Iudicis.*

49 *Pactum non redimendi cenſũ niſi infra certum tempus eſt illicitum.*

41 *Pactum, vt cenſus durare debeat per certum tempus eſt illicitum.*

42 *Pactum quod liceat emptori, vel haredibus ipſius cogere venditorem ad redemptionẽ cenſus reddit contractum nullũ, vel quod poſſit redimi poſt certum tempus, nu.* 43.

44 *Pactum de retrouendendo poteſt opponi extra contractũ cenſualem in apocha, vel ad partes in alio inſtrumento.*

45 *Cenſus non excedere debet decimam partem pretii, & ſic decem pro centenario.*

46 *Cenſus, an poſſit ſolui tertiatim, aut per ſemeſtre.*

47 *Penſio eſt ſoluẽda in termino à partibus ſtatuto.*

48 *Pecunia numeratio interueniere debet in cõtractu cẽſuali, non autem in extinctione cenſus.*

49 *Dominus directus præfertur in emptione rei cẽſuatæ, amplia vt num.* 50. & 51.

52 *Pacta aliqua reprobantur cõtra debitorem moroſum.*

53 *Pactum lucri ceſſantis non habet locum contra debitorẽ moroſum cenſus.*

54 *Pactum legis commiſſoriæ reprobatur etiam reſpectu fideiuſſoris.*

55 *Pactum, vt debitor teneatur ad duplum ſi non ſoluat centum tempore debito eſt illicitum.*

56 *Pactum, vt ſi nõn ſoluatur cenſus tempore debito, quod fundus dicatur venditus, vel datus inſolutum, eſt illicitum.*

57 *Pactum ſoluendi aliquid vltra ſortẽ receptam à Bulla reprobatur.*

58 *Intereſſe lucri ceſſãtis extrinſeci, nõ debetur, secus autem extrinſeci, et quid in foro poli, num.* 59. 60

60 *Intereſſe lucri ceſſantis non debetur in duobus caſibus, ſecus autem ſi non fuiſſet deductum à principio.*

61 P*actum intereſſe lucri ceſsãtis non eſt contra ſubſtantiam cõtractus cẽſualis, vitiatur, non autem vitiat contractum.*

62 P*actũ intereſſe damni emergentis eſt licitum in contractu cenſuali.*

63 P*actum, quod debitor teneatur ad expenſas, quando ſit illicitum, & quando licitum, & num 67.*

64 P*actum, quod debitor moroſus teneatur ad pœnas eſt illicitum, ſecus autem ad cenſuras.*

65 P*actũ in cõtractu cẽſus empti ad rationem quinque procẽtenario, quod ſi non ſoluatur cenſus tempore debito, vt debeat ſolui ad rationem ſex, valet.*

66 P*actum, quod debitor obligatur in forma camera valet.*

68 P*actum, quod ſi contingeret cẽſum redimi, pretium illius inueſtiatur in emptionem bonorum ſtabilium, vel aliorum cenſuum, tenet.*

69 P*actum in contractu cenſuali, vt venditor teneatur ſoluere adhoam pro re feudali, vel collectas, tenet.*

70 P*actum, vt poſſit liquidari inſtrumentum, iuxtà ritum* M.C.*V. in caſu non ſolutionis tertiarum tenet.*

71 P*actum cõtra formam Bullæ, an vitiet totum contractum, vel reijciatur, & inſtrumẽtum ſubſtineatur.*

72 P*actum de ſoluendo centum anticipatum non eſt contra ſubſtantiam contractus.*

73 P*actum, quod res cenſui ſuppoſita non poſſit alienari, reprobatur à* Pio V.

74 P*actum, vt liceat emptori cogere venditorem ad redemptionem cenſus eſt nullum.*

75 P*acta, quod ſolutiones onerum ſpectent ad eum, ad quem de iure non ſpectant prohibentur à Pio V.*

76 *Cautela traditur pro ſaluãdo contractu cenſuali à pactis illicitis in eo adiectis.*

77 *Cenſus ſi ſit nullus fructus recipi non poſſunt.*

78 *Cenſus impenẽdus ſuper bonis minorum, quæ requirat.*

De Contractibus cenſualibus.

Super Bulla Nicolai V. Pij V. & Gregorij XIII.

1 PRo intelligentia harum Bullarum per nos in prima par. explanatarum, erit aduertẽdum

plures conditiones requiri in conſtitutione cenſus, ne vitio nullitatis ſubijciatur.

2 Quarum prima eſſe videtur, vt conſtituatur ſuper re certa, prout iudicauit *Rota in deciſ. 316. p. 4. apud* Farin.

3 Amplia primò hanc cõcluſionem, vt cenſus poſſit conſtitui ſuper pluribus fundis certis, & limitatis, cũ expreſſione omnium vocabulorum, & confinium *Couar. lib. 3. var. reſol. cap. 7. ſub num. 6. Barz. dec. 56. n. 29. Bonac. de cõtract. diſp. 3. q. 4 p. vnico, num. 15. & Gratian. diſcept. forenſ. tom. 1. cap. 141. nu. 2. Picus deciſ. Rot.* Rom 59. nec repugnat *Conſt. Pij V.* quæ loquitur in numero ſingulari, nam diſpoſitio loquens de vno, habet locum in pluribus, quando eadem ratio militat in omnibus, *ad tex. cum Gloſſ. in cap. ſi compromiſſarius, de elect. in 6.* vbi etiã *Gemin.* etiam quod vnus fun-

4 dus ſit vnius perſonæ, & alter alterius, tradit *Nauarr. de vſur. num.* 131. *Boccac. de cenſ. p. 2. nu. 68.* dummodò accedat

5 conſenſus Domini fundi alieni *Cenc. de cenſ. par. 1. cap. 1. q. 1. art. 1. num.* 5. & ita decidit *Rota in Romana cenſus de Caualerijs* 26. Iun. 1596. apud *Cenſ. de cenſ. dec. 16.*

6 Amplia ſecundò, vt cenſus ſuper vno fundo conſtitutus poſſit ad alium trãſferri, abſq; quod cenſus extingatur, & abſque eo, quod requiratur nouus conſenſus fideiuſſorum tempore emptionis cenſus præſtitorum, & abſque quod inducatur aliqua nouatio reſpectu hypothecæ contractæ ad fauorem domini cenſus, ita decidit *Rota in vna* Romana *anterioritatis hypothecæ* 28. *Nouembris* 1597. *coram b. m. Cardin. Pamphilio,* maximè ſi in eadem translatione addantur clauſ. *citra nouationẽ, &c. & citra praiudicium iurium, quoad alios obligatos, &c.* vt benè conſiderauit eadem Rot. *loc. cit.* & aliàs *in Romana cenſus* 10. *Iunij* 1602. *coram Ludouiſio b. m.* Sũmo *Pontifice, & in Romana cenſus ſcutorum decem, & octo millium* 9. *Iunij* 1608. *coram* Card. *Emin. Millino b. m.* quàm ſententiam ſectatur *Gratian. diſcep. forenſ. tom. 1. diſcep.* 113. *nu.* 81.

7 Amplia tertiò, licet cenſus impoſitus generaliter ſuper omnibus bonis ſit nullus vigore Bullæ Pij V. Tamen ſi fuerit impoſitus ſuper re certa frugifera, & proportionabili cenſui, & vlterius ſuper omnibus bonis, erit validus, quia illa ſuperfluitas reijcitur, *Rot. diuerſ. dec.* 285. *in fin. & in vna Beneuentana cenſus* 29. *Martij* 1595. *coram b. m. Card.* Pamphilio.

8 Secunda conditio, eſt vt con-

conſtituatur cenſus ſuper re ſtabili, ita *Rota in vna Romana pretij Palatij* 15. *Ianuarij* 1607. *coram Iuſto*, *Nauarr. de vſur. num.*85. *Lopez de contract. lib.*1. *cap.*57.

9 Amplia primò, hoc requiſitum eſſe neceſſarium, etiam in cẽſu vitalitio, qui & ſi extinguatur cum vita emptoris, tamen debet conſtitui habita relatione ad rem, & ſic in re, ita *Medin. in ſuis tract. tom.*2. *tit. de reb. per vſur. acquiſ. q.*14. *verſ. itaque*.

10 Amplia ſecundò, fundari poſſe cenſum ſuper locis mõtium non vacabilium, *Boccac. in tract. de cenſ. p.*2. *num.*140. nam hæc inter immobilia connumerari, teſtatur *Gabr. conſ.*141. *num.*23 *lib.*2.

11 Amplia tertiò, fundari poſſe cenſum ſuper iure gabellarũ, & alijs iuribus perpetuis exiſtentibus in Ciuitate *Molin. de contract. p.*2. *diſput.* 389. *nu.*3. *Leo. in theſaur. for. Eccleſ. p.*2. *cap.*15. *de cenſ. & Auendan. de exeq. mandat. cap.*52. *num.*1. *& ſeqq.*

12 Declaratur primò, vt cẽſus ſuper mobilibus cuiuſcunque generis imponi nequeat, *Molin. de contract. par.*2. *diſp.*389. *num.*3. etiam in ſeſe mouentibus, quia appellatione mobilium continentur, *l. mouentium, ff. de verb. ſign. Dec. conſ.* 388. *col.*2. *& Pariſ. conſ.*67. *num.*2 *lib.*2.

13 Declaratur ſecundò, vt non poſſit imponi ſuper iuribus, & actionibus perſonalibus, latè *Cenc. de cenſ. p.*1. *cap.*3. *art.*5. contra opinionem *Bon. in tract. de cenſ. art.*11. *nu.*28.

14 Tertia conditio eſt, vt conſtituatur cenſus ſuper re fructifera, ita *Nauarr. de vſur. num.*79. *Lopez de contract. lib.*1. *c.*60. *verſ. deindè, Foller. in pract. cenſ. verb. huiuſmodi, num.*45. *Scacc. de commer. §.*1. *q.*1. *num.*177.

15 Amplia primò, vt fundus dicatur frugifer, ſi reddat tot fructus, qui ſufficiant pro integra ſatisfactione annui cenſus, *Scacc. loc. cit. nu.*300. quia in conſtituendo, & imponẽdo cenſu, non eſt habenda ratio valoris, & æſtimationis rei ſtabilis ſuper qua cenſus conſtituitur, ſed tantum fructuum qui percipiuntur ex ea, *Bonac. de contract. diſp.*3. *q.*4. *p. vnico, nu.*20. *verſ. quarto.*

16 Amplia ſecundò, vt poſſint imponi plures cenſus ſuper eodem fundo capace *Nauar. de vſur. num.*94. *Gloſſ.*10 *in fin. Martin. de iur. cenſ. cap.*4. *nu.*81. *Tolet. inſtruct. Confeſſ. libr.*5. *cap.*45. *Leo. in theſaur. for. Eccleſ. par.*2. *cap.*15. *de cenſ. num.*60 *Rota in Romana cẽſus de Caualer.* 26. *Iun.* 1596. *coram Penia*.

17 Declara primò, vt ſufficiat quod res ſtabilis ex ſui natura

ſit apta ad ferendos fructus cũ *Pius V.* in ſupradicta Bulla non intellexit, quod cum effectu, & realiter fructus ferat, per illa verba, *re ſua natura fructifera*, cum ille dicatur fundus fructiferus, qui de ſui natura ſit aptus ad fructificandum, *Rebuff in l. frugum. ff. de de verb. ſignific. Surd. conſ. 162. num. 18. lib. 2.* Hinc infertur, quod ſi res ſit apta nata ſecũdum ſui naturam ad fructus ferendos, licet ex ea dominus non ſit ſolitus fructus percipere, poterit tamen cenſus cõſtitui correſpõdens fructibus, qui poſſunt percipi ex illa *Nauarr. de vſur. n. 113. q. 13. Boccac. de cenſ. p. 2. n. 27. & Bonac. loc. cit. num. 20. verſ. ex dictis.*

18 Subdeclara, vt non ſit neceſsè, quod ex dicto fundo ſingulis annis fructus percipiantur, ſed ſufficit ſingulo biennio, vel alio tempore, ad effectum, vt cenſus ſuper conſtituti valeat, nam non eſt neceſsè, vt id ex quo venditur cenſus eodem anno, quo penſio eſt ſoluenda producat vtilitatem, ſed ſufficit, vt ex fructu illius, vnde cẽſus venditor poſſit ſtatutis tẽporibus ſolue re penſionẽ, *Valent. comment. Theolog. tom. 3. diſput. 5. q. 22. de cenſ. par. 2. verſ. ſed neque, Bonac. loc. cit. num. 20.*

19 Declara ſecundò, vt cenſus impoſitus in fundo nõ capace integri cenſus, non ſit totum nullus, ſed tantum in ea parte, & rata, pro qua fundus ſuppoſitus non poteſt ſupportare onus cenſus, & remaneat validus cõtractus pro illa rata, quæ correſpõdet fructibus rei ſuppoſitæ, *Bald. in cap. 1. num. 15. verſ. iſtæ ſunt quæſtiones de iureiur.* hinc videmus quod cenſus impo ſitus ſuper duobus fundis, vno deficiente ſubſtinetur in alio, ſi ſit capax pro ſubſtentatione cenſus, *Rot. in Romana cenſus de Carauaſchinis, 14. Ian. 1602. corã Sacrato*, prout etiam cenſus impoſitus ſuper fundo partim ſubiecto, ſubſtinetur pro illa parte libera, ſi ſit capax totius cenſus, vel pro parte, *eadem Rot. in d. Romana cenſus, 28. Iun. 1610. coram Penia.*

20 Declara tertiò, vt cenſus non poſſit conſtitui ſuper iuriſdictione alicuius caſtri, *Rot. dec. 623. num. 7. par. 2.* ſed benè ſuper eius membris iuribus, & pertinentijs.

21 Quarta conditio eſt, vt cõſtituatur cẽſus ſuper re libera, ita *Neguſ. de pig. par. 1. mẽb. 2. num. 1. Ioſeph. Ludouic. deciſ. Peruſ. 45. num. 7. par. 1.*

22 Infertur primò, vaſſallum non poſſe abſque conſenſu directi domini imponere cenſũ ſuper re feudali, *Azor. inſtit. moral. par. 3. lib. 10. cap. 7. q. 3. verſ.*

verſ.in hac re, Intrigl. de cenſ. quaſt.26.num.2. Bonac.de contract.diſp.3.q.4.p.vnico,n.112. & Seraphin.deciſ.894. par. 1. in fin.

23 Quam illationem declara primò, quando in inueſtitura fuiſſet data facultas alienandi bona ſibi in feudum conceſſa, nam hoc caſu poſſet imponere cenſum *Bonac. de contract. art.26.num.53.verſ. reliquum,* contra opinionem *Specul. in tit.de loc.§.nunc aliqua.*

24 Declara ſecundò, non procedere in melioramentis, ſuper quibus poterit imponere cenſum, *Milan,dec.*8. *nu.*384. *lib.*1.addentes *ad Intrigl.q.26 lit.B.* faciunt dicta *per Cenc.de cenſ.cap.2.q.1.art. cap.6.num.* 37.

25 Declara tertiò, non procedere in feudo hæreditario pro ſe, & ſuis hæredibus plures DD.allegat,& ſequitur *Intriglio.d.q.26. num.* 12. *cum ſeqq.*

26 Infertur ſecũdò, vt clericus beneficiatus nõ poſſit imponere cẽſũ ſup bonis ſui beneficij abſque legitima cauſa vtilitatis,vel neceſſitatis,& cum debitis ſollemnitatibus, *Foller. in pract.cenſ.verſ.huiuſmodi, num.*17. *Rodoan.de reb.Eccleſ. non alien. tit.de conſtit. ann. redd.nu* 30.& 31. *Azor.inſtit. moral.lib.*10.*cap.*7.*q.*5. *Bonac. de contract.diſp.*3.*q.*4 *p.vnico*, *num.*11. & ſæpiùs *Rota Rom. iudicauit & maximè in Romana inualiditatis cẽſus,*24. *Maii* 1591.*coram bon.mem. Cardin. Pamphilio.*

27 Quod amplia procedere, etiam ſuper bonis patrimonialibus,ad quorum titulum fuit ad ſacros ordines promotus,niſi ſeruata forma requiſita, *à S.C.T.ſeſſ.*21. *cap.*2. *de reform.in fin.*

28 Infertur tertiò,vt cenſus,nõ poſſit imponi ſuper re vendita,cum pacto,vt non trãsferatur dominium, niſi pretio ſoluto, vt diximus *in prima parte num.*29. *per dec.Gratian.*13. & vltra eum *Couarr. reſolut. var.lib.*3.*cap.*11.*num.*6. idem *Gratian. diſcept.forenſ.tom.*1. *cap.*175.*num.*1.& 14.

29 Tu autem declara, quod licet per talem impoſitionem cenſus,res ipſa vendita non afficiatur tali onere,ideſt quatenus emptor per pretij ſolutionem acquiſiuerit dominiũ, interim validitas cenſus ſtat in ſuſpenſo, arg. *text.in l.fundus, §.aliena res, ff de pignor. Neguſ.de pignor.par.*2.*memb.* 3.*num.*53.ipſe tamen emptor remanet obligatus ſaltim ad intereſſe,*Caball.conſ. ciuil.* 94. *nu.*4.*lib.*1.

30 Declara primò, vt obtinẽs partem predij liberam,validè poſſit conſtituere cenſum ſup ea *Rot.dec.*345.*p.*4.*apud Farin.*

31 De-

31 Declara ſecūdò, vt cēſus impoſitus ſuper re grauata hypothecis, & obligationibus ſubſtineatur, dūmodò pretiū rei, valorem, & ſummam illius cenſus, & onerum aliàs impoſitorum excedat eadem *Rota deciſ.* 345.*par.*1. vel faciat conſentire omnes intereſſe prætendentes *Rota eadem in Romana cenſus de Turinis* 28. *Aprilis* 1598. *poſt tract. Cenc. de cenſ. deciſ.* 12. *num.* 2.

32 Declara tertiò, vt cenſū impoſito ſuper re fideicommiſſo ſubiecta, cenſeatur impoſitus pro rata competente ratione detractionū legitimæ & Trebellianicę, *Rot. dec.* 456. *num.* 3. *p.* 2. *in recent. & dec.* 39. *num.* 8. *apud Cenc. poſt tract. de cenſ.* quamuis imponens cenſum deſignaſſet rem totam cū cōfinibus, ſiuè fundum ad ſe ſpectare, & non eſſe ſubiectum fideicōmiſſo, qa id intelligitur ratione portionis ſuæ libere, vt habetur ibidem.

33 Imò impoſito cenſu ſuper rē, ſi imponens nullum ius haberet ſuper ea, niſi ratione melioramentorum, cenſeretur impoſitus ſuper melioramentis, *Ludou. dec.* 225. *nu.* 2. & 16. & cenſu impoſito ſuper re, ſuper qua habet ſolum medietatem, cēſetur impoſuiſſe ſup medietate, & ſic ſua portione, idem *numer.* 1. ſemper dicitur impoſitus, ſuper ea parte rei, quæ libera eſt, dummodo ſit capax *Rota in vna Peruſina fideicommiſſ. de Amerinis* 26. *Februar.* 1586. *corā Orano, & alias apud Ludouiſ. dec.* 256.

34 Declara quartò, vt cenſus impoſitus ſuper re fideicommiſſo ſubiecta, licet pro non impoſito habeatur in præiudicium fideicōmiſſarij, ſecus tamen eſt, quoad grauamen illius, qui illum impoſuit, idē *Ludouiſ. deciſ* 445. *num.* 5. vbi ſic refert iudicaſſe *Rotam de anno* 1683. 5. *Iun. in vna de Alexiis coram Seraphino.*

35 Declara quintò, vt non ſit neceſsè, quod tota illa res ſuper qua conſtituitur cenſus ſit libera, ſed ſufficit eſſe liberam illam portionem, cui fructus ſufficiant ad ſolutionem integri cenſus, nam ſubſtineretur pro illa parte, *Rota in Peruſina fideicommiſſi, de Almericis* 16. *Februar.* 1586. *& in Romana cenſus de Paulutiis* 20. *Nouēb.* 1660. *coram bon me. Ludouiſio olim Sanctiſſimo.* Imò in dubio cēſetur conſtitutus cēſus ſuper illa parte libera, vt in d. Peruſina, & meliùs *in vna Auximana bonorum*, 4. *Martii* 1602. *coram b. m.* Card. Millin.

36 Quinta cōditio eſt, vt conſtituatur cenſus ſuper re certis finibus deſignata, vide quæ diximus *in prima parte.*

37 Sexta conditio eſt, vt in conſtitutione cenſus interueniat pactum de retrouēdēdo, &

& ita dixit Rota *in Romana annona reſponſionis*, 30. *Octob.* 1602. *Foller. in practic. cenſ. verb. inſtrumentum gratiæ, num.* 5. *Sot. de iuſtit. & iur. lib.* 6. *q.* 5. *art.* 3. *concl.* 2. *Lopez de contract. lib.* 1. *cap.* 59. *verſ. circa illam*.

38 Amplia primò, vt facultas redimendi cenſum adeò ſit neceſſaria, vt nullo temporis ſpatio, nulloue pacto in contrarium præſcribi, aut tolli poſſit, & proindè cenſus perpetuus non redimibilis, attẽta præfata *Pii V. Conſtit.* eſt prohibitus, nullus, & vſurarius *Boccac. de cenſ. p.* 2. *n.* 37. *Azor. inſtit. moral. par.* 3. *lib.* 10. *tit. de cenſ. cap.* 17.

39 Amplia ſecundò, vt ſi ematur cenſus per minorem, poſſit pactum de retrouendendo apponi in contractu cenſuali ad fauorem vẽditoris abſque decreto Iudicis, vel aliis ſollemnitatibus à iure requiſitis in alienatione rerum minoris, *Foller. in prax. cenſ. verb. inſtrumentum gratiæ, num.* 59. vide dicta *per Cenc. de cenſ. p.* 3. *cap.* 1. *q.* 3. *art.* 7 *num.* 2. *& ſeqq.*

40 Amplia tertiò, vt nõ ſolũ ſit illicitũ, & cõtra ſubſtãtiã cõtractus cẽſualis hoc pactũ de retrouẽdendo, qñ ſimpliciter, & indefinitè tollitur venditori cẽſus facultas illũ redimendi, & extinguẽdi, ſed etiam illa facultas reſtringatur, quod illud non poſſet redimere, niſi intra certum tempus, *Auend. de cẽſ. Hiſp. cap.* 19. *num.* 10. *Rota in Friuolienſi cenſus* 13. *Nouẽbr.* 1589. *coram Orano*, vel quod

41 cenſus per certum tempus durare debeat, nã erit nullus, *Farinac. dec.* 296. *par.* 4. vel

42 fuiſſet adiectum pactũ, quod liceret emptori eiuſque hæredibus cogere venditorẽ ad redemptionẽ, & reſtitutionem cenſus, nam erit contractus nullus, & inualidus *Rot. deciſ.* 325. *par.* 4. Vel quod ſi redimat infra tale tempus teneatur reſtituere emptor expenſas omnes ab eodem tempore emptionis dicti cenſus factas, *Intrigl. de cenſ. q.* 9. *nu.* 7. *& ſeq.* vel quod non poſſit redimi intra certum tempus, *Couarr. var. reſolut. lib.* 3. *cap.* 8. *n.* 8. *Guid. Pap. dec.* 516. *Roderic. de ann. reddit. lib.* 2. *q.* 1. *nu.* 14.

43 vel quod cenſus non poſſit redimi, niſi poſt certum tẽpus, *Menoch. de præſ.* 122. *n.* 71. *lib.* 3. Maſcard. *de probat. concl.* 441. *num.* 6 *& concl.* 447. *num.* 14. *Mantic. de tac. & ambig. conuent. lib.* 4. *tit.* 31. *num.* 69. *& Gratian. discept. for. cap.* 258. *num.* 17. *tom.* 2.

44 Declara primò, vt licet non fuerit appoſitum pactum de retrouendendo in inſtrumẽto poterit poſtea ad partes apponi in inſtrumento, ita *Foller. in practic. inſtrum.*

cen-

inſtrum. cenſuali, verb. inſtrumentum sub nu. 59. *verſ. nunquid*, etiam in apoca confecta extra illud inſtrumentũ, *Bon. de cenſ. art.* 86. *num.* 119. *verſ. diſertiſſimè*, quia dicta apoca cenſeantur pars dicti inſtrumenti, ac ſi in ipſo inſtrumẽto inſerta fuiſſet, *Boccacc. de cenſ. par.* 2. *nu.* 114. non ſolum ſi fiat incontinẽti, vel breui interiecto interuallo puta vnius diei, *Crauett. conſil.* 411. *nu.* 45. *verſ. amplius, lib.* 3. *Anchar. conſil.* 434. *col.* 2. *Gabriel. concl.* 13. *num.* 5. ſed etiam poſt longum tempus, *Bon. d. art.* 86. *nu.* 119. *verſ. & intantum, ex Bald. & Salic. in l. pacta conuenta, C. de contrahen. empt.* & iuxta hanc opinionem reſpondidi in facti contingentia V. I. D. Domino Ioanni Vincentio Funicellæ ex Nobili Familia omni laude digno, & Iure Conſulto, qui eandem opinionem ſequendo, tanquam arbiter electus laudum de hoc anno 1641. protulit partibus non diſſentientibus.

45 Septima conditio eſt, quod nõ excedat decimam partem pretij, & cenſus poteſt vendi ad rationem octo, ac etiam decem pro centenario, *Rota in Aſſiſien. cenſus 9. Iun.* 1604. *coram Emin. bon. mem. Cardin. Pamphilio poſt tract. Cenc. de cenſ. dec.* 18.

46 Circa quam conditionem notabis, quod licet *Caſtill. in dec.* 132. *par.* 1. aſſerat, quod non poſſit fieri pactum, vt iſta decima pars pretij, ſeù cenſus cõſtitutus ſoluatur tertiatim. Attamen contraria opinio eſt verior, vt liceat paciſci ſolutionem cenſus fieri poſſe per tres tertias, vel per ſingulos menſes, vt inquit *Nauarr. in tract. de vſur. num.* 134. vbi quod iuſtè poteſt conueniri, vt dimidia pars cẽſus ſoluatur in fine ſemeſtris, & altera in fine anni, quia nullo iure prohibetur, nec *per Bullã Nicolai*,

47 & de iure communi penſio alicuius rei conductæ eſt ſoluenda in termino à partibus ſtatuto, *Gloſſ.* eſt communiter recepta *in l. eodem*, C. *locati*.

48 Octaua conditio eſt, vt in contractu cenſuali interueniat numeratio pecuniæ, vide quæ dixi in prima parte.

Sed an pecunia numerata requiratur in extinctione cẽſus, negatiuè decidit *Rota in Romana cenſus 7. Februarii* 1607. *coram Attrebaten.* in qua fuit dictum, quia licet in extinctione cẽſus, requiratur actus retroſimilis, non autem exigitur pecunia numerata, vide *Rubeum dec. Rot. Romanæ* 148.

49 Mandatur etiam per Pium V. in dicta eius Bulla in ſecundo capite, dominum cenſus præ-

præferri in emptione rei cenſuatæ.

50 Amplia primò, vt habeat plationē dominus cēſus, etiā datione in ſolutū, quia datio in ſolutum eſt ſimilis vēditioni, & dicitur quædam venditio *l. fin. ff. ex quib. cauſ. in poſſ. eat. l. prædium*, C. *de euict. Soccin. iun. conſ.* 74. *num.* 9. *lib.* 2. Vndè infertur, vt quidq. d de vēditione dicatur, vendicet ſibi locū in datione in ſolutum, *Aretin. conſ.* 32. *num.* 2. *in fin.* optimè *Ludouiſ. dec.* 425.

51 Amplia ſecundò, vt ſcientia alienationis; non præiudicet domino cenſus, quo ad prælationem, niſi ſibi fuerit facta denunciatio, vt deciſum fuiſſe in *Rot. Romana* teſtatur idem *Ludouiſ. d. dec.* 425. *nu.* 7.

52 Sancitur pariter *in eadem Bulla Pij V.* pacta continēria debitorem moroſum cenſus teneri ad intereſſe lucri ceſſātis, vel ad cābium, vel certas, expenſas, aut ad certa ſalaria, ſeù expenſas me dio iuramēto creditoris liquidandas, aut rē ſubiectam cenſui, ſiuè partem illius amittere, aut aliud ius ex eodem contractu, vel aliundè quæſitū perdere, vel in aliquā pœnam incidere, eiſe irrita, & nulla.

53 Vndè notabis, quod licet *Couarr. var. reſol. lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 4. afferat valere pactum lucri ceſſantis, tamen ipſius opinio expreſsè reijcitur per dictam conſtit. *Bonac. de cenſ. part.* 1. *num.* 9. *Rodriq. de ann. reddit. lib.* 3. *q.* 8. *num.* 22.

54 Amplia primò, vt illud pactum legis commiſſoriæ reprobatum per hanc Bullam dicatur reprobatum etiam reſpectu fideiuſſoris *Roder. de ann. redd. lib.* 2. *q.* 2. *num.* 5. *& seqq. Felician. de cenſ. tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 14. *Couarr. var. reſol. cap.* 2. *num.* 8. *lib.* 3.

55 Amplia ſecūdò, vt pactū dicatur illicitū, quod ſi debitor non ſoluat tempore debito teneatur ad duplum *Nauarr. de vsur. nu.* 136. *Macer. reſol. fin. caſu* 1. *lib.* 1.

56 Amplia tertiò, pactum eſſe illicitum, quod in caſu non ſolutionis cenſus fundus dicatur venditus, vel datus in ſolutum pro iuſto pretio, *Felician. de cenſ. tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 12. *Foller. in pract. cenſ. num.* 88. *verſ. huiuſmodi.*

57 Amplia quartò, vt contra Bullam ſit pactum, per quod venditor cenſus ſubijcitur neceſſitati, ſoluēdi aliquid vltra ſortem per eum tempore vēditionis cenſus receptam *Roderic. d. lib.* 2. *q.* 1. *num.* 20.

58 Declara primò, vt dicta cōſtitutio procedat reſpectu intereſſe lucri ceſſantis, extrinſeci, ſecus autem ſi eſſet intrinſecum, cuius petitio non dicitur prohibita per dictam

conſtitutionem, ita *Molin. de contract. par. 2. diſp. 390. nu. 10. Salon. de contract. tit. de cenſ. art. 3. controuerſ. 16. num. 1. & Leſſ. de iuſtit. & iur. lib. 2. c. 22. dub. 12. nu. 86.* aſſerens quoad
59 forum interius, poſſe, etiam exigi intereſſe lucri ceſſantis extrinſecum.

60 Declara ſecūdò, illam procedere, quando in principio contractus fuerit conuentum de certa quantitate præſtāda ratione lucri ceſſantis, vel quando conuenitur de quantitate liquidanda iuramento creditoris, nam in his duobus caſibus ſolum videtur pactū vſurarium, ſecus verò ſi dictū pactum non eſſet deductum à principio, & per conſequens ſi dominus cenſus prætēderet ob moram ſibi factam in ſoluendo cenſum ſibi debere intereſſe, & illud liquidaret cum requiſitis à *Caſtr. in l. 3. ff. de eo, quod certo loco*, nam vtique deberetur *Scaccia de cōmerc. §. 1. q. 7. par. 2. amplia. 8. n. 296.* & ſic bulla hæc videtur reſtringi ad intereſſe deductum ex pacto, ſecus autem ad illud, quod debetur ex iuris diſpoſitione *Azor. inſtit. moral. cap. 17. q. 1.*

61 Declara tertiò, quod licet dictum pactum ſit reprobatū per Bullam, non tamen erit contra ſubſtantiam cōtractus cenſualis, & propterea ſi interuenerit in contractu, vitiabitur firmo remanente contractu, *Rota in illa nullius ſeù Meliuicenſi, cenſus coram bon. m. Coccin. 16. Martij 1615.* ex mente *Azor. d. c. 13. verſ. mirum non eſt.*

62 Declara quartò, vt dicta Bulla ſolum comprehendat pactum intereſſe lucri ceſſantis, & non extendatur ad intereſſe damni emergentis, quod validè apponi poſſe in contractu cenſuali, tradit *Rebell. de obligat. iuſt. lib. 10. q. 6. num. 15. Nauarr. de vſur. nu. 39.* quidquid dicat *Azor. inſt. moral. lib. 10. cap. 13. q. 2.* & hanc opinionem ſequitur *Bonacin. in tract. de contract. diſput. 3. q. 4. p. vnico, num. 38. verſ. rurſus difficultas*, ex pluribus rationibus per eos enumeratis.

63 Declara quintò, vt illud pactū per, quod debitor teneatur ad expenſas ſit reprobatū per hanc bullam, intelligatur de expenſis promiſſis ex pacto, & conuentione tantum ſpecialiter appoſitis in inſtrumento cenſus, quales ſunt expenſæ, quæ fiunt in ſcripturis, & rogitu inſtrumenti cenſus, ad quas tenetur emptor ad quem commodum cōtractus pertinet, & non vēditor, vt ait *Bonac. loc. cit. nu. 31.* vel quod debitor teneatur aſportare cenſum ſuis expenſis ad aliquem locum, non autem de alijs,

alijs, quæ ex iuris diſpoſitione ſũt repetẽdæ mãdato Iudicis, vt declarauit *idem Pius V.* vide *Bon. de cenſ art. 22. n. 47. & Nauarr. de vſur. num. 135.*

64 Declara ſextò, vt illud pactum reprobatũ à Bulla, quod in caſu moræ debitor teneatur ad pactum ſit nullum, non comprehendat cenſuras, ſub quibus ſubmitti poterit, cum cenſura non ſit pœna, ob quã emptor ceſus aliquid plus exigit, quam ſit eius creditum, & ſic ſolum bulla intelligitur de pœnis temporalibus.

65 Declara ſeptimò, vt valeat dictum pactum, quando ab initio fuit venditus pretio minori ſolito, puta ad rationem quator, vel quinque procẽtenario, & quod ſi cenſus non ſoluatur tempore conuencto, debeat ſolui ad rationem ſex pro centum, & ſic infra legitimum modum conuentum in regione, nam hæc non diceretur pœna, nec vſura, ſed fœnus vberius ratione ſorſis, vide *Roderic. loc. cit. lib. 2. q. 14. num. 7.*

66 Declara octauò, vt valeat pactum, quod venditor cẽſus obligetur in forma Cameræ, ita *Boccatt. de cenſ. p. 2. num. 38. Martin de iur. cẽſ c. 6. n. 350.* & licet aliqui cõtrarium sẽtiant, attamen quoniam hodie conſuetudo eſt vniuerſalis, vt quaſi omnes contractus, & maximè cenſuales fiant cum obligatione camerali, vt dixit *Rota in vna Anconitana, cenſus 25. Maij 1598. coram Corduba*, iſta opinio eſt amplectenda, quia iſta obligatio ſtrictior in forma Cameræ non tendit ad tollendam diſpoſitionẽ *Bullæ Pij*, ſed potius ad confirmãdũ contractum.

67 Declara nonò, vt licet pactum ſit illicitum, quod debitor cenſus in caſu redemptionis teneatur reficere, & refundere domino cẽſus omnes expẽſas, quas fecit tẽpore emptionis cẽſus, Attamẽ nõ ꝑpterea vẽditor cẽſus ſit liber ab ijs expenſis ad quas de iure tenetur, ſed tantum, ne ex pacto arctari, & cogi poſſit, vt omnes expenſas ſubſtineat, ita vt propterea retrahatur à redemptione cenſus.

68 Declara decimò, vt pactum non ſit illicitum, ſi paciſcatur in venditione cenſus; quod ſi contingeret cenſum redimi, & pretiũ illius debeat reinueſtiri in emptionem bonorum ſtabilium, vel aliorum cenſuum pro conſeruatione illius, puta quia ſit pecunia dotalis, *Gratian. diſcep. foren. tom. 1. cap. 45. num. 19.* vbi affirmat, quod ſi debitor cẽſus, dum illum redimit, non curat pretium reinueſtiri, & formã pacti ſeruari non liberetur, & cenſum non intelligi extinctũ.

69 Declara vndecimò, vt valeat pactũ in cõtractu cẽſuali oppoſitum, vt vẽditor teneatur ſoluere adhoam pro re feudali, vel collectas, gabellas, & vectigalia pro rebus burgenſaticis, quia iſtud pactũ eſt iuſtum, & poteſt opponi in contractu cenſuali, ex quo emptio cenſus nõ eſt emptio proprietatis, & vſusfructus fundi, ſed eſt emptio percipiẽdi annuam penſionem, & non debetur, vt vſusfructus, ſed vt pretium, *Couarr. var. reſolut. lib.* 1. *cap.* 15. *Nauarr. de vsur. num.* 132. nec obſtat *text. in l. id quod, ff. pericul. & commod. rei. vendit.* vbi habetur, quod onera realia pertinent ad emptorem, quia illa lex habet locum in emptore proprietatis, ſeù vſufructus fundi, & non in emptore penſionis annuæ percipiẽdæ, ac percipiẽdi cẽſum, nõ autẽ hoc habet locũ in vectigalibus, collectis, vel gabellis, quę ſoluũtur pro redditibus, nam quando dicta onera ſũt impoſita redditibus, & cenſibus, emptor qui percipit dictos annuos redditus, & cenſus; tenetur illos ſoluere, & in Regno, quando cẽſus eſt conſtitutus ad decem pro cẽtenario Regia Camera Sũmariæ ſolet cogere ipſum emptorem ad ſoluendum dictas collectas, etiam ſi contrahẽtes conueniſſent, vt eas teneatur ſoluere venditor, & quia feci mentionem de illo termino, Adhoa; ſciendum eſt, quod Adhoa eſt onus quoddam pro re feudali, & ſeruitium pecuniarum pro ſeruitio perſonarum, quod debetur à vaſſallo Regi pro feudo, *Afflict. dec.* 252. *num.* 3. & hoc onus remanet apud poſſeſſorem, & emptor cenſus non tenetur imperialem, *§. formiter de prohibit. feud. alienat. per Federic.*

70 Declara duodecimò, vt valeat opponi pactum in cõtractu cenſuali, quod debitor nõ ſoluens duas, vel tres tertias poſſit accuſari, & contra eum liquidari inſtrumentũ, ſecũdũ formam *Ritus M. C. V.* 166. quia cum dictum pactum fiat ex conuenctione partium in pęnam, nõ videtur reſtringere poteſtatem redimendi, nec talis pœna eſt tam grauis pręſertim, quia volẽti nõ fit iniuria, item quia ex legẽ commiſſoria in omni emptione hoc pactum poni poteſt, *l.* 2. *ff. de leg. commiſſ.* quia ſic cõtrahẽtes ſtare coguntur promiſſis, vide *Nauarr. in manual. c.* 17. *num.* 217. & paſſim ſic obſeruatur in hoc Regno.

71 An autem pactum oppoſitũ contra formam Bullæ vitiet totum contractum, vel illo reiecto ſuſtineatur inſtrumẽtum *Theſſaur. quæſt. forẽſ.* 69. *par.* 1. in prima parte allegatus.

Tu autem pertranſeas,cum hac vera diſtinctione,aut enim pacta illicita appoſita in contractu cenſus, ſeù alia in eo omiſſa,non ſunt circa ea, quæ ſunt de forma ſubſtantiali cõtractus cenſus, ſed ſunt accidentalia,ſeù contra naturalia, & quia eiuſmodi pacta, ſeù omiſſiones non remouent cõſenſum contrahentium à cõtractu cẽſus,nec faciunt illum contractum tranſire in aliam diuerſam ſpeciem, ideòque ſunt quid accidentale, quod poteſt ineſſe, & abeſſe à contractu cenſus,tunc contractus cẽſus ex illorum opinione, ſeù omiſſione nõ vitiatur, ſed vitiantur ipſa, *Rot. diuerſ. dec.* 176. *num.* 2. refert *Scaccia de commerc.q.7.par.2. amplia.*20. *num.*14. Aut verò pacta, & omiſſa verſantur circa ſubſtãtiam, ſeù formam ſubſtantialẽ cenſus, & iſto caſu,quia dicta pacta, & omiſſiones impediũt ipſius cenſus creationem faciendo contractum tranſire in aliam ſpeciem cõtractus,dicendum erit vitiare cõtractũ cenſus,vt tacitè ſentit, *Rota deciſ.*159.*num.*1.*& d. dec.*176. *num.*10. *& in vna Romana Turris babularia* 7.*Nouembr.* 1575. *coram Seraphino*, vbi quod pactum, quod venditor teneatur infra quatuor annos redimere cenſum vitiat contractum cenſus,quia tendit ad perimendum ipſum actum, & vitiatur eadem *Rot. apud Farin.deciſ.*314.*par.*4.

72 Hinc infertur,quod pactum ſuper anticipata ſolutione cẽſus facienda nõ eſt cõtra ſubſtantiam contractus, vnde appoſitũ in eo nõ vitiat contractum, ſed vitiatur, *Gratian. diſcept.forenſ.tom.*1. *cap.*141. *Honded.conſ.*17.*num.*19.*lib.*2. *Rota in Bononienſi cenſus* 26. *Iunij coram bon. mem* Cardin. *Pãphilio, & in alia Bononien. cenſus* 10.*Iun.* 1611. *coram Lancellocto.*

73 Prohibet item *Bulla Pij in verſ.conuenctiones directè*, & nullum reddit pactum, quod res cenſui ſubiecta indiſtinctè alienari non poſſit, ita *Molin. in tract.de contract.par.*2. *diſp.* 290.*num.*8.*Rot.in vna Interamnenſi Saluiani interd.* 14. *No-*1611 *coram Manzanedo*,etiam quod velit illam per partes alienare,*Nauarr. de vſur. nu.* 114.*Azor. inſtit. moral.par.*3. *lib.*10.*cap.*11.*q.*2.& ſic pactum per quod talis facultas tollitur,aut reſtringitur improbatur, & damnatur per hanc bullam Pij, *Nauarr. de vſur. num.*91. *Leſſ.de iuſtit. & iur. lib.*2.*cap.*22.*de cenſ. dubit.* 12. *num.*83. *Roderic.de ann.redd. lib.*2.*q.*9.*num.*55.

Eò magis ſi aliud pactum adiungeretur, quod in euentũ in quem ſequatur alienatio in

totum,

totum, vel pro parte, debitor cenſum teneatur integrum cenſum redimere, nam illud eſſet reſpuendum, tanquam inferens onus, & grauamen ipſi debitori cenſus, quia illud arctat ad redimendum, quod eſt omninò prohibitum, etenim per indirectum impedit liberam facultatem alienandi rem cenſui ſubiectam, *Nauarr. de vſur. num.* 155. *q.* 18. *Cenc. de cenſ.* latè *p.* 2. *cap.* 1. *art.* 7.

74 Statuitur pari modo per *Pium V. in hac Bulla*, pactum quod liceat domino cẽſus ad ſui libitum repetere pretium, & cogere venditorem ad eius redemptionem, eſſe nullum prout communiter damnatur *à Nauarr. de vſur. nu.* 97. *Gail. obſeruat.* 7. *nu.* 14. *lib.* 2. *Couarr. var. reſol. lib.* 3. *cap.* 7. *num.* 3. *Mantic. de tacit. & ambig. conuenct. lib.* 4. *tit.* 31. *num* 8. *Grat. diſcept. for. tom.* 1. *cap.* 14. *nu.* 1. *Rota in vna Peruſina affictus,* 3. *Decembris* 1571. *coram Lancellotto*, quos refert, & ſequitur *Cenc. de cenſ. p.* 2. *cap.* 1. *q.* 3. *art.* 8. vbi habet an illud pactũ ſit contra ſubſtantiam cõtractus *DD.* opiniones afferens, illaſque concordat.

75 Determinatur tandem, *per hãc Bullam Pij V. in verſ. ſicut etiam*, pacta continentia ſolutiones onerum ad eũ ſpectare ad quem aliàs de iure ex natura contractus non ſpectarent eſſe irrita, & nulla.

Sed circa hoc dubitari poſſet, an pactum initũ inter emptorem, & venditorem cẽſus, quod cenſus debeat ſolui liber ab omni onere, impoſitione, & grauamine, recurrẽdum eſt, *ad Cenc. de cenſ. p.* 2. *c.* 1. *q.* 3. *art. cap.* 6. vbi diſtinctionem adducit.

76 Ad euitandam autem nullitatem contractus cenſualis ex cauſa pactorum prohibitorũ *per Bullam Pij V.* addendam eſſe puto cautelam in contractibus cenſualibus, vt apponatur clauſula hæc, vt omnia pacta contra formam conſtitutionum Apoſtolicarum habeãtur pro nõ appoſitis, iuxtà deciſionem *Rota dec.* 43. *p.* 1. *in poſth.* vel ſi aliquod requiſitum deficeret dubitaturi contrahentes proteſtari debent ſe velle contrahere, iuxtà formã *Bullæ Pij V.* videatur *Ludouiſ. deciſ.* 375. & quod intendant dictam conſtitutionem obſeruare, & non alias, aliter, nec alio modo, nam hæc cautela inducit formam, vt in puncto fuiſſe reſolutum *coram Orano* 13. *Nouembris* 1589. refert *Pucus deciſ.* 58. *num.* 16. videas latiſſimè *Cenc. de cenſ. par.* 2. *cap primo quæſt.* 3. *artic.* 9. & qui *num.* 3. ait iſtam cautelam non eſſe ita ſimpliciter intelligendam, ſed quod procedat, ſi proteſtatio fuiſſet facta verbis ampliſſimis, & prægnantibus

bus, puta, quod ſi in contractu cenſus contineatur aliquid, quod repugnet *Conſtit. Pij V.* id omne voluerunt partes haberi pro nō appoſito, & è cōtra ſi quid in dicto contractu deficiat adimplēdam formam dictæ Bullæ haberi pro appoſito, & adiecto, redigentes totum contractum, & ſingula in eo cōtenta ad verum ſenſum, & formam bullæ prædictæ, intendentes, iuxtà illius ſeriē, & tenorem velle contrahere, & non alias, nec aliter, nec alio modo.

At ſecus ſi proteſtatio non eſſet facta cum verbis ampliſſimis, & prægnantibus; ſed ſolum contrahentes proteſtarentur, quod volunt, & intendunt contrahere, iuxtà formā Bullæ Pij V. & quod cōtractus dicatur factus, iuxtà formam illius Bullæ, & vlterius non progrederetur, quia illa ſola proteſtatio non ſuffragaretur.

77 Oportet autem ſcire, quod ſi cenſus ſit nullus ex aliqua ex aliqua ex ſupradictis cauſis fructus recipi non poſſunt, & imputantur in ſortem ex legis miniſterio, cum tunc ſors reputetur purum mutuum, in quo non cadit fructuum perceptio, iuxtà *deciſ. Rot. in vna Romana cenſus* 13. *Febr.* 1632. *coram Merlino,* vt apud Rubeū *dec.* 100.

78 Et cenſus, quando imponitur ſuper rebus minorum, vt validè conſtituatur, quod nam ſit neceſſarium, idem Rubeus *dec.* 98.

SVMMARIVM.

1 *Contumax condemnatus admittitur, ad defenſiones infra ſex menſes ex bulla Pij IV. et ad annum ex bulla Pii V. ſpontè comparendo.*

2 *Contumax non habetur pro confeſſo.*

3 *Contumax condemnatur ad pœnam mortis, & confiſcationis bonorum.*

4 *Contumax cōdemnari nequit, non præcedentibus inditijs.*

5 *Sententia non exequitur contra cōtumacem, niſi fiat perſonæ recognitio.*

6 *Minor cōtumax, an reputari poſſit.*

7 *Sententia nulla nullam mereatur exequutionem contra contumacem.*

8 *Contumax excuſatur ex aliqua iuſta cauſa.*

9 *Sententia lata à Iudice vnius territorii non poteſt exequi à Iudice alterius territorii.*

10 *Contumacia operatur quoad pœnam criminalem, ſed an quoad ciuilem.*

11 *Bulla Pii V. iſt localis in ſtatu Eccleſiaſtico.*

12

12 *Comparens post annum ex gratia non recuperat beneficia tertio collata.*

13 *Contumax verus quis dicitur remiſſiuè.*

De Contumacibus.

Super Bulla Pij V.

1 STatuit *Pius Papa V. in Conſtit.* 128. *incip. dudũ* condemnatum in contumaciã infra ſex menſes tantum ad defenſiones ad-
2 mitti. Per hanc verò Bullam Pius V. illum terminum ſex menſium ad annum prorogauit, declarando, dictam conſtitutionem intelligi debere quòad ſponte comparentes tantum, captos verò infrà annum non admitti ad defenſiones, ſed contra eos ſentẽtias, legitimis præcedentibus inditijs ad inquirendum, latas exequi debere decreuit.

Pro cuius conſtitutionis choronidè antequã ad ipſius interpretationẽ deueniamus. Primò præmittendum eſſe putaui, quod de iure communi
2 contumax non poteſt haberi pro confeſſo, *ad text. in l. abſentem, ff. de pœn. l. abſentem, C. de accuſat. l. 1. ff. de requir. reis*, niſi vigore ſtatutorum, prout in terminis dictæ conſtitutionis.

3 Secundò præmitto, quod in Vrbe, & ſtatu Eccleſiaſtico (excepta Ciuitate Bononiæ in qua regulariter bona non cõfiſcantur abſentibus, & contumacibus) ne delinquentis bona in Fiſci præiudicium celentur, tranſmittitur Notarius, cum ſubſtituto Procuratore Fiſcali ad domum delinquentium, & deſcriptis bonis mobilibus in loco tuto, & penes tertium depoſitarium deponuntur, & facto inuẽtario, citatur reus ad comparẽdum, ſi non compareat, condemnatur in pęnã confeſſati criminis condignum delicto, & confiſcationis bonorum.

Qui ſic condemnatus ſi infra annum ſponte compareat admittitur à Iudice ad ſe defendẽdum infra annũ, ſi verò fuerit captus etiã infra annũ, vel ſponte compareat poſt annum, ſententia in rem iudicatam tranſit, & realiter, & perſonaliter exequutioni demandatur, nec à Iudicibus admittitur ad aliàs defenſiones, niſi habita à Signatura Sãctiſſimi deſuper ſpeciali gratia, vt habetur in dicta Bulla.

4 Limitatur primò, diſpoſitio huius conſtit. quandò non præceſſerunt legitima inditia, nam ſententia in contumaciã lata exequi nequit, vt habetur in d. Conſtit. Inditia enim præcedere debent antequam con-

contumax cōdemnetur, *Affl. in conſtit. pœnam eorum, n.*47. *Clar. in pract. crim. q.*44. *verſ. quæro.*

5 Limitatur ſecundò, vt antequam ſententia exequutioni demandetur contra captum bannitum, debeat fieri recognitio perſonæ ipſius condēnati per eiuſdem confeſſionē, dicentem ſe eſſe eiuſdem nominis, & cognominis, prout eſt ille nominatus in ſententia *Carrer. in pract. crim. in materia appellationis, §. ſeptimus, caſus eſt nu.*8. *Marſil. ſing.* 72. *Foller. in pract. crim. verb. captus foriudicatis, num.* 1. *Clar. q.*69. *verſ. quæro nunquid*, aſſerentes, nulla facta recognitione perſonæ condemnati, ſententiam exequi non poſſe, ſequitur *Pacian. in tract. de probat. lib.* 2. *cap.* 2.

6 Limitatur tertiò, vt huiuſmodi cōſtitutio non comprehendat minorem, nam ſi vigore ipſius condemnetur, ſententia contra eum lata exequi nequaquam poſſet, ſecundum *Alberic. in l. cum & minores, num.*7. *C. ſi aduerſ. rem iudic. Marſil. in pract. §. poſtquam, Carrer. d. § ſeptimus caſus eſt, nu.*27. *Bertazol. conſ. crim.* 380. *num.* 3. *lib.* 2. de commun. teſtatur *Bonacoſſa, com. opin. lib.* 2. *verſ. contumax ſemel citatus in fin.* faciunt dicta *per Afflict. in Conſtit. Reg.* incip. *Minoribus*, vbi ſtatutum volens contumacem poſſe ad mortem damnari, non comprehendere minorem.

Contrariam autem opinionem ſequuti ſunt *Menoch. cōſ.* 100. *num.* 120. *& ſeqq. lib.* 1. *Ludouic. comm. opin. concluſ.* 31 *verſ. inſertur tertio*, *Franc. Marc. dec.* 793. *p.* 1. *Batard. ad* *ad Clar. q.*44. *nu.*50. vbi quod minor dicitur verus contumax.

Tu autem animaduertas; quod aut ſumus in Vrbe, & ſtatu Eccleſiaſtico, prout loquitur bulla, & tūc diſtinguas, ſecundum Conſtit. Pij IV. vt in homicidijs minor ætas 20. annorum non proſit dummodo quis ſit maior 14. ann. vndè maior 14. annis pro homicidio poteſt condemnari in cōtumaciam, ita ***Cartar. in tract. de exequut. ſent. cap. bann. c fin. num.*** 230. ſecus verò in alijs delictis, nam cōſtitutio vti pœnalis eſt reſtringenda, non autem extendenda ad alia delicta, præter homicidium; aut verò ſumus in alijs locis, vbi prædicta Conſtitutio non viget, vel in Vrbe, & ſtatu Eccleſiaſtico, quando agitur de alijs criminibus præter homicidia, & eo caſu ſententia cōtra minorem contumacem lata exequi non debet, prout conſiderauit *Cartar. loc. cit.*

7 Limitatur quartò, in ſentē-

tia ex aliqua cauſa nulla, quæ contra contumacem exequi nequit, nec exequutionem mereetur, *Angel. de maleſ. verb. qui Dominus Iudex*, *Gram. deciſ. 29. nu 1. Clar. pract. crim. q. 94. verſ. ſcias autem*, Couarr. *in pract. crim. in materia appel. §. ſeptimus caſus, num. 23.*

8 Limita quintò, non procedere, quando reus citatus non potuiſſet ex aliqua iuſta cauſa impeditus comparere, nam hoc caſu non diceretur cõtumax, qui comparere non potuit, *cap. noſtrum Eraritum, §. aliàs demum, verſ. plus accepit, 25. diſt. Grauett. conſ. 271. Menoch. de arbitr. iudic. caſu 353. lib. 2. Gram. deciſ. 5. nu. 25. Foller. in pract. crim. 4 par. 3. p. princ. verb. & ſi confitebuntur, Boer. dec. 63. nu. 13.* quæ iuſtæ cauſæ enumerãtur *per Menoch. loc. cit. & per Foller. in pract. crim. can. c. 10. nu. 5.*

9 Limita ſextò, nõ procedere quñ ſententia eſſet lata in vno territorio, & contumax eſſet captus in alio, nã Iudex vnius territorij, non poteſt alterius territorij Iudicis ſententiam, niſi ad illius requiſitionẽ exequi, *Foller. loc. cit. nu. 23. Caſtr. in l. cum quadam puella, nu. 5. ff. de iuriſd. omn. iudic.*

10 Limita ſeptimò, vt prædicta Conſtitutio procedat quoad pœnam criminalem, vel etiam pecuniariam fiſco applicãdã, ſecus autem quoad pœnam ciuilem parti applicandam, vel quoad eius damna, & intereſſe, nam in his caſibus ſententia in contumaciam non eſſet exequenda, *Anchar. conſ. 308. Corn. conſ. 300. lib. 3. Foll. loc. cit. num. 40.* & licet aliqui hanc differentiam inter pœnã criminalem, & ciuilem non admittãt, teſte *Ludouic cõcl. 3. verb coniecturis, loc. cit. & Baiard. ad Clar. q. 2. nu. 10.* tamen in hac contrarietate, vide *Clar.* diſtinguentem *in pract. crim. §. fin. q. 2. num. 2. verſ. hoc hæc quidem concluſio, in fin.*

11 Limita octauò, vt huiuſmodi conſtitutiones ſint locales, & procedant in ſtatu Eccleſiaſtico, vt poſſit fieri cõdemnatio in contumaciam, ſed extra Eccleſiaſticum, attendi debeat ius commune *addit. ad Genuſſ. in prax. Cur. Archiep. cap. 26. de excomm. inſordeſc. vltra annum nu. 6.*

12 Limita nonò, vt ſi poſt annũ ex gratia admittatur ad comparendum non recuperet beneficia tertio collata, nec bona confiſcata *Farin. conſ. 14.*

13 Sed quis dicatur verus contumax, vide *Gratian. diſcept. forenſ. cap. 363. tom. 2.* vbi latè.

SVMMARIVM.

1 ***Clericus contumax poſt annũ priuatur beneficio amplia, nu. 2. declara num. 3.***

De

De contumacibus.

Super Bulla Pij IV. & Pij V.

1 Clericus propter cõtumaciam priuatur beneficio poſt annũ habetur in ſupradictis bullis.

2 Amplia, vt ſi poſt dictum annum ex gratia admittatur ad comparendum, non recuperet beneficia tertio collata, nec bona cõfiſcata, vt probat *Farin.conſ.*14. facit *text. in cap. quamuis de reſcript. in* 6. vide *Ann. alleg.* 119.

3 Declara, vt prædictæ Bullæ ſint locales, & procedant in ſtatu Eccleſiaſtico, in quo fieri poteſt condemnatio in contumaciam, ſed extra ſtatum Eccleſiaſticum attẽditur ius cõmune; hinc *Innoc. in cap. qualiter, & quando il* 2. *de accuſat.* enumerat aliquas pœnas canonicas, ſubdẽs, quod ad prędictas pœnas cõtra abſentem contumacem procedi poteſt, ſed non ad depoſitionem, & aliàs pœnas, quæ ſunt vſque ad relegationem, *per text. in l. abſentem. ff. de pœn. & cap. decernimus*, 3. *q.* 9. Neapoli verò non eſt conſuetudo allegata per *Farin.* procedi contra contumacem ad depoſitionẽ, ſequitur *Diaz. in prax. crimin. cap.* 152.

SVMMARIVM.

1 *Simoniacum eſt dari pro iuſtitia, vel gratia obtinenda à Sede Apoſtolica, & apponuntur pœnæ Gregor. XIII. in Bulla.*

2 *Promittens pecuniam tradẽti Apoſtolicam diſpenſationem incidit in pœnas Bullæ Greg. XIII. & gratia eſt nulla, declara num.* 3.

4 *Promittens aliquid pro iuſta ſententia obtinenda incurrit pœnas Bullæ Gregor. XIII.*

5 *Promittens, vel recipiens modicum, an incurrat pœnas huius conſt.*

6 *Promittens, vel dans donum pro obtinẽda dignitate Cardinalitia incidit pœnas bullæ Greg. XIII.*

7 *Dans aliquid ſimpliciter nullo pacto præcedente, & ad effectum ſpecificè obtinendi gratiam, vel iuſtitiam à Sede Apoſtolica euitat pœnas bullæ.*

De dato, & promiſſo pro iuſtitia, vel gratia obtinenda à Sede Apoſtolica.

Super Bulla Gregorij XIII.

1 PEr hanc bullam incip. *ab ipſo Pontificatus noſtri de anno* 1574. prohibetur aliquid dari, pro iuſtitia, vel gratia obtinenda à S.Sede Apoſtolica ſub pœna excommunicationis reſeruatæ Sedi Apoſtolicæ, niſi conſtitutus eſſet in vltimis, nam poſſet abſolui ab Epiſcopo, dũmodò reſtituat accepta pauperibus, & recipiẽtes, vel auxiliũ præſtantes, omni beneficio,& officio Eccleſiaſtico ipſo iure ſunt priuati, efficiuntur infames, & inhabiles poſtea ad alia beneficia,& officia.

2 Amplia primò, tenorem huius conſtitutionis in promittente certam pecuniarum quantitatem ei qui Apoſtolicam diſpenſationem tradet,& gratia facta nulla irrita erit, etiam ſi tertius, qui illam impetrauit eſſet ignarus huius promiſſionis, *Nauarr.conſ.*15. *de ſentent. excom.* refert *Sayr. in deciſ.*74. *eod.tit.* vbi etiam habetur,quod reualidatio huius gratiæ obtinentæ, & ſic per ſordes promiſſas, ita dãda videtur, vt nõ quod promiſit, ſed quod labor iuſtè meretur perſoluatur.

3 Tu autem notabis ſub his pœnis non comprehendi eum qui promiſit obtinere diſpenſationem Apoſtolicam mediantibus diritibus neceſſarijs, qui ſoluuntur in Cãcellaria Apoſtolica,quia illi diriti neceſſariò,& iuſtè ſoluuntur.

4 Amplia ſecundò, vt huiuſmodi conſtitutio afficiat dantes, vel promittentes aliquid pro obtinẽda ſententia iuſta, & ratio eſt, quia licet in hoc non verſetur tanta turpitudo, quanta eſt prior; Tamen eſt turpitudo, quatenus videtur ipſa iuſtitia (quæ eſt res Sanctiſſima) pretio emi, ita explicat *Bouadill. lib. polit. cap.*1. *num.*227.

5 Amplia tertiò,vt pœna huius cõſtitutionis habeat locũ, etiam ſi res modica reciperetur,vt per *Sayr dec.*90.*de ſimonia*,quem in prima parte allegauimus.

Attamen *Nauarr. in cõmẽt.* 13. 10.*notab.verſ per quæ omnia*, contrariam opinionem tuetur, vt non habeat locum

in

in minimo dato, vel promiſſo, etiã ſi pluries modicum daretur, non obſtante, quod multa modica faciant ſatis, ſecundũ *Mantic ſing.* 19 *num.*6. quia in odioſis, & pœnalibus non fit coacernatio ſummarum, & temporis, vt notant omnes *in l. ſi idem cum eodem*, vbi *Iaſ. num.*3. *& Dec. num.*1. *ff. de iuriſd. omn iud.* & ita reſpõdet *Farin cõſ.*78.*n* 3. quorũ doctr. ſufficerent ad tollendum conſcientiæ ſcrupulũ. cum *Sayrus* loquatur in terminis criminis ſimoniæ, non autem Conſtitutionis Gregorij XIII., prout loquuntur ſupracitati Authores.

6 Amplia quartò, vt incidat in pœnas huius conſtit. dans donum, vt Cardinalitiam dignitatem conſequatur, quod ſi Pontifex ſcit, & conſentit, ceſſant quidem pœnę temporales, ſed non peccatum *Sayr. deciſ.*92. *de ſimon.* faciunt dicta per *Bobadill. lib.* 2 *polit. cap.* 11. *num.*74.

7 Limita primò, vt huius cõſtitutionis pęnæ non habeant locum, ſi daretur aliquid ſimpliciter nullo pacto præcedẽte, & ad effectum ſpecificè obtinendi aliquam gratiam, vel iuſtitiam, vt fuiſſe deciſum teſtatur *Rot. dec.*136. *poſt conſ. Farin. tom.*1.

SVMMARIVM.

1 *Profeſſio, & receptio criminoſorum, & debitorum irritatur, & contra eos procedi poteſt ciuiliter, & criminaliter ad inſtantiam partium coram Iudicibus ad quos ſpectat, & quando nu.*2.

3 *Nouitij inquiſiti de delictis ante receptionẽ habitus poſſunt puniri ab eorum Iudicibus competentibus etiam poſt Bullam Clemen. VIII. num.*4.

5 *Inquiſitus, vel querelatus, de iure communi poteſt recognoſci à Iudice competenti ſi fuerit poſteà ingreſſus religionem, ſecus ſi non fuerit inquiſitus, vel querelatus, num.*7.

6 *Criminoſus quis dicitur.*

8 *Obligati ad ratiocinia, tam publica, quàm priuata prohibentur ingredi religionem.*

10 *Profeſſi contra Conſtit. Sixti V. poſt Bullam Clem. VIII. ſunt cognoſcendi de delictis antea patratis à Superiore regulari, nec ab Epiſcopo, num.*9.

11 *Nouitius de delicto commiſſo tempore nouitiatus cognoſcitur à Superiore regulari, & non ab Epiſcopo, & multò minùs à Iudice ſeculari.*

12 *Debitores nullam ſpẽ habẽtes, quod manendo in ſeculo ſiãt po-*

potentes ad ſoluendum poſſũt ingredi religionem.

13 *Debitores, quando breui tempore manendo in ſeculo habẽt ſpem ſoluendi creditoribus nequeunt ingredi religionẽ, & quod dicatur tempus breue, num.* 14.

15 *Debitores abſque culpa peruenientes ad impotentiam poſſunt ingredi religionem.*

16 *Debitores ex ſola promiſſione liberali, vel grati debitis incertis, vel condemnati ad aliquam pœnam non prohibentur ingredi religionem.*

De delictis Nouitiorum commiſsis ante ingreſſum religionis.

Super Bulla Sixti V. & Clem. VIII.

1 SIxtus V. *per Bullã* incip. *cum in omnibus*, §. *cæterum ædita de anno* 1587 *ſex Kal. Decembris in ordine* 73. irritando receptores, & profeſſiones criminoſorum, debitorum, & obnoxiorum publicis ratiocinijs, facultatem impartiuit omnibus, & quibuſcunque Iudicibus, etiã ſecularibus, ad quos ſpectat contra eos ſic nulliter profeſſos procedendi, prout prius ciuiliter, criminaliter iuris, & facti remedijs oppotunis ad inſtantiam partium.

2 Quam conſtitutionem, idẽ *Sixtus per aliam ſequentem bullam* incip. *Ad Romanum ſpectat* Pontificem, §. *contra criminoſos*, declarauit ſupradictos Iudices eo caſu tantum poſſe vti mentionata facultate contra Nouitios, vel eos nulliter profeſſos, ſi ex actis cõſtiterit ipſos Iudices informationem ſuſcepiſſe de criminibus aduerſus eos ante ſuſceptionem habitus.

3 Vnde Nouitij, qui ante receptionem habitus deliquerũt & de delictis fuerint inquiſiti, & capta informatio ante ingreſſum religionis, ſi erãt clerici poterint puniri ab eorum ordinarijs, ſin autem laici, à Iudicibus laicis competentibus.

4 Amplia primò etiam poſt *Conſtit. Clem. VIII.* incip. *in ſuprema Eccleſiæ* per quã licet videatur præciſè derogaſſe dictis duabus Bullis *Sixti V.* in quantum impedicbant validus profeſſiones, vt obſeruauit *Sanchez lib. 4. cap. 16. num. 39. in fin.* Tamen quoad reliquas diſpoſitiones reliquit illas ſupradictas bullas in ſuo robore, & conſequenter, adhuc Iudices præfati procedere poſ-

ſunt

ſunt contra Nouitium ante profeſſionem, nō autem poſt, quia videtur deinceps omninò exemptus à quouis Iudice, ſiuè Eccleſiaſtico, ſiuè ſeculari, ex quo dicitur verus religioſus, vt dicam *num.* 8.

5 Amplia ſecundò, etiam de iure communi, vt querelatus, vel inquiſitus ingrediendo religionē puniri poſſit à Iudice inquirente, *arg. l. hos accuſare, § hoc autem beneficio, ff. de accuſ. l. ſi quis decurio, C. ad l. Corn. de falſ. l. fin. ff. de re milit. Sylueſt. in ſumm. verb. Iudex, nu. 6. Couarr. pract. qq. cap. 32. num 4.* alios refert *Farin. in prax. crim. q 8. de inquiſit.* ea ratione, quia cum ingreſſus ſit illicitus, non poteſt Nouitius gaudere priuilegio fori regularis, ſed adhuc remanet ſub poteſtate prioris fori.

6 Quis autem dicitur crimino ſus ad hūc eff. ctum, quādo poſt accuſationem querelam, vel informationem captam ingreditur religionē, ad *text. in l. fin. ff. de bon. eor. qui ſibi mortem l. fin. de re milit. Bart. in l. ſi quis poſtea, ff. de iudic.* vide *Clar in pract. crim. q. 36. §. ſed hoc propoſito.*

7 Nullus igitur Iudex laicus, neque Eccleſiaſticus poterit procedere contra Nouitium criminoſum, ſi ante ingreſſum non fuerit querelatus, vel inquiſitus, nā vti ritè ingreſſus, vtique gaudebit priuilegio fori regularis, iuxtà celeberrimum, *conſ. Nauarr.* 5. *& 6. de for. compet.* & vide *Sanch. lib. 4. cap. 19. nu. 11.*

Amplia tertiò, procedere non ſolum in his qui tenentur reddere rationem publicæ administrationis, prout ſunt, qui Reipublicæ tutelæ, vel curæ, pupillis, & alijs rationem reddere tenentur, ſed etiam, in his qui tenētur reddere rationem particulariter, prout firmat *Campan. diuerſ. Iur. can. rubr. 11 cap. 9. ex Gloſſ.* optima *in c. vnico, de oblig. ad ratiocin. non promouend.*

8 Declara, vt profeſſus etiam contra *Conſtitutionē Sixti V.* qui antè ingreſſum querelatus fuerat de illis delictis, poſt *Conſtitutionem Clem. VIII*, à nullo Iudice, cui delata fuit querela, vel alio, puniri poteſt, quàm Regulari, quia perfectè, & irreuocabiliter gaudet priuilegio fori regularis, ac ſi eſſet talis profeſſus, qui in ſeculo nulla ratione fuiſſet querelatus, ita voluit *Soccin. in cap. propoſuiſti, num 52. & ſeq de for. comp.* vbi *Boſſ. n.* 144. quos refert, & ſequitur *Farin. in prax. crim. q. 8. de inquiſit. nu. 106. Vecch. diſp. 11. dub. 12. num. 5.* in quibus locis omnes concludunt à Iudice ſeculari nullo modo puniri poſſe.

9 Amplia hanc declarationē, vt

Digitized by Google

vt neque Epiſcopus valeat cum punire, cum omninò ab eius iuriſdictione ſit exēptus, contrarium ſenſerit *Abb. in cap. veniens, num. 3. de eo, qui furt. ordin. Bert. tit. 1. cap. 2. nu. 22. in ſua prax. canon. quæ eſt, tom. 4. poſt 3. Rodriq. per l. ſi quis poſtea, ff. de iudic. l. cum quædam puella, ff de iuriſd. om. iudic.* quia ſupradictæ doctrinæ procedūt in Nouitio querelato antè ingreſſum, & inulliter profeſſo, quia non eſt purè Nouitius, ſed aliquid plus habet, ratione cuius gaudet priuilegio fori Regularis irreuocabiliter, quātum eſt ex parte regularis, ſeù ex Iure Pōtificio, qui talem profeſſionem nullam non reprobat mandato expulſionis, ſed eius ratificationem intendit, cum illam non impediat, & ſi caſus accideret, benè poſſet citò profeſſionem publicè ratificando ſaltem coram duobus teſtibus, eludere Iudicem extraneum.

10 Et eò magis Epiſcopus non poſſet punire delictum nouitij commiſſum intra annum nouitiatus in clauſtro, ſeù extra, quia Epiſcopus non eſt illius Iudex, ſed Prælatus Regularis, *Sanch. lib. 6. cap. 10. num. 11. Nauarr. conſ. 6. num 40. de for. compet. Molin. tom. 3. diſp. 671. num. 2. Cordub q. 30. Azor. p. 1. lib. 12. c. 2. quæſt. 11. & Rodriq. tom. 2. qq. regul. 2. artic. 10.*

11 Ex quo patet multò minùs Iudicē ſecularem poſſe procedere, dum non poteſt Epiſcopus ob ſupradictam rationem, cum gaudeat priuilegio fori, vt apud *Sanch. lib. 6. d. c 10. num. 10. & Reg. Rouit. conſ 96. lib. 1.*

12 Declara ſecundò, vt debibitores, ſi non habeant ſpem, quod manendo in ſeculo fiūt potentes ad ſoluendū, poſſint religionem ingredi, quicquid dicant aliqui DD. nam loquūtur de iure communi, & non poſt Bullam, ita *Theſſaur. religioſ. Fauſt. lib. 5. q. 134. nu. 5. Sanch. in ſumm. tom. 1. lib. 4. cap. 19. num. 26. Portell. in dub. regul. verb.* Nouitius, *num. 19. Rodriq. in compend. regul. qq. reſolut. 101. nu. 10. & Mirand. in man. tom. 1. q 17 art. 7.*

13 Verum quando debitores breui tempore manendo in ſeculo habent ſpem ſoluendi debita creditoribus, non poſſunt ingredi religionem, vt per ſupradictos DD.

14 Sed quod tempus dicatur breue, variæ ſunt DD. opiniones omnes probabiles, nam *Leſſ. lib. 2. cap. 41. dub. 3. nu. 32. & Azor. par. 1 lib. 12. q. 5. c. 1.* aiunt dici tempus breue, quādo debitor paucis annis ſatiſfacturus creditur, *Maior. verò in 4. ſent. diſt. 38. q. 17. concl. 3.* tempus annorum duorum,

vel

Digitized by Google

vel trium, ponit etiam *Sanch. in ſum.tom.*1. *lib.*4.*cap.*19.*n.*8. duorum annorum, & vnius anni, ponit *Suar.de relig.to.*3. *lib.*5.*cap.*7.*nu.*2.

15 Declaratur tertiò, iuxtà opinionem aliquorũ, Bullam prædictam non extẽdi ad eos, quod abſque ſua culpa peruenerunt ad impotẽtiam ſoluẽdi creditoribus, quod probãt ex verbis Bullæ, ita *de Vecchijs in prax.nouit.diſp.*2 *dub.*13.*n.*15. *& Bonac.de reſt.ſpoliat.diſp.*1. *q.fin punct.*2.*§.*1.*num.*8.

16 Declaratur quartò, ſecundũ *Vecch.& Sanch.loc.cit.* non cõprehendi debitores ex ſola promiſſione liberali, vel incertis debitis grauatos; imò *Sanch. vbi ſupra,* addit, nec includi damnatum ad pœnam pecuniariam ratione alicuius delicti, nec obligatum ad ſatisfactionem pecuniariã cauſa alicuius damni, vel iniuriæ illatæ, puta ratione deflorationis virginis, quod non placet, *Mirand. in man.prælat.loc.cit.*

SVMMARIVM.

1 *Priuilegia particularium religioſorum conceſſorum ab eorum Superioribus reuocãtur, & quæ priuilegia, numer.*5.

2 *Priuilegia regularium particularium reuocata fuerunt etiam Portugalliæ.*

3 *Excommunicationis monitorium ligat, quos impetrans illud voluerit.*

4 *Bulla Pontificis directa Inquiſitoribus vnius Ciuitatis, extenditur etiam ad Inquiſitores aliarum Ciuitatum ex identitate rationis.*

6 *Priuilegia Monialium reuocantur per Bullam S.D.N. Vrbani.*

7 *Priuilegia conceſſa regularibus in capitulo, vel diffinitorio non reuocantur.*

8 *Priuilegium conceſſum Lectoribus iubilatis, vt habeant votum in capitulo non fuit reuocatum.*

9 *Priuilegium conceſſum generalibus vel commẽdarijs Generalibus, vt exeant à Conuentu, cum ſocio ſibi placito abſque licentia Guardiani.*

10 *Priuilegium quod Patres graues habeant ſocium ſibi placitum pro ſubleuandis ſuis neceſſitatibus corporalibus, non eſt reuocatum.*

11 *Priuilegia ex quibus naſcũtur ſcandala regularibus reuocantur.*

12 *Priuilegium regularium de non eundo ad chorum, an & quibus intelligatur reuocatum.*

De derogatione priuilegiorum particularium religioſorum conceſſorum à Prælatis.

Super Bulla S. D. Vrbani VIII.

1 *Sanctiſſimus in Chriſto Pater Vrbanus Papa VIII. ſub die 30. Iulij de anno 1626.* annullauit in omnibus religionibus priuilegia, & exemptiones omnes, quas aliqui Patres graues in religionibus à Prælatis habebāt, vel ipſi per abuſum vſurpauerant in præiudicium religioſorum.

2 Amplia primò, vt hæc Bulla obliget etiam in Regno Portugalliæ, & licet non defuerint qui dicerent hanc Bullam non obligare religioſos exiſtentes in Portugallia ducti fortè ex quo Papa in illa loquitur in cõmuni religioſis Prouinciarum Hiſpaniæ, Regnum verò Portugalliæ ſemper fuit habitum pro Regno ſumpto quia Papa Bullam concedens cõceſſit illam ad petitionem, & intentionem Regis Catholici, eiuſque intentioni Papa ſe accõmodauit in illius conceſſione: Rex Catholicus illā impetrans clarè ſignificat ſe illam impetraſſe etiam pro Portugallia, cum ſcribat Epiſtolas ſingulis Prælatis Portugalliæ, vt illam exequantur: ergo, obligat in Portugallia, quod confirmatur clariſſimo exemplo: nam communis eſt opinio Theologorum, quod
3 cum aliquis impetret à Iudice Eccleſiaſtico aliquam excõmunicationem cõtra ſciẽtes, vel detinentes rem aliquam Iudex Eccleſiaſticus, ita ſe accommodat intentioni impetrãtis excommunicationem, vt nolit per illam ligari, niſi illos, quos impetrans ligari voluerit, vt tenet inter alios, *Henriq. tom. 2. ſum. lib. 13. de excomm. cap. 20. num. 1.* citans multos: cum ergo Papa hanc Bullam cõceſſerit ad petitionem Regis Catholici illius ſe intẽtioni accommodans. Et Rex per ſuam epiſtolam declarat ſe etiam pro Portugallia illam impetraſſe: quæ dubitatio manere poteſt illam in Portugallia locum habere? Secundò lex generaliter loquẽs, generaliter eſt intelligenda, iuxtà multos *tex. citatos à Nauarr. lib. 3. conſiliorum tit. de regul. conſ. 79. num* 1. Sed iſta Bulla eſt lex generalis pro Hiſpania, & loquitur generaliter,

ter, illis verbis, *in Hiſpaniarũ Regnis*: & in alijs verbis poſtea videlicet: *in dictis Regnis*, & Portugallia in deſcriptione terrarum, eſt Regnum Hiſpaniæ, & ſubiectum Regi Hiſpaniæ; Ergo intelligẽda eſt omninò etiam pro Portugallia. Ad quod faciunt multa, quæ doctè, & efficaciter, tradit *Pen. in direct. inquiſ. in fin fol.* 151. In quodam titulo, quomodo probetur extrauagãtiũ authoritas, *2. par. §. iam non obſtat*: vbi probat, quod bulla
4 Papæ directa Inquiſitoribus vnius Ciuitatis extẽditur etiã ad Inquiſitores aliarum Vrbiũ, vbicumq; eadem eſt ratio diſpoſitionis.

5 Amplia ſecundò, vt per iſtã Bullam reuocentur quatuor, videlicet, priuilegia, prærogatiuæ, immunitates, exemptiones. Quæ quatuor, licet in communi modo loquendi, & in ſubſtantia videantur eſſe idem, ſingula tamen habent aliquam differẽtiam, & habẽt propriam diffinitionem. Priuilegium eſt lex priuata aliqd ſpeciale concedens; videlicet quando conceditur, vt contra legem fiat aliquid, vel præter legem. Exemptiones, ſecundum *Syluestr. verb. exemptio*, ſunt libertates, ſeu eductiones ab aliqua ſubiectione, ſeu ſeruitute, per quas quis liberatur ab aliqua lege, vel ab aliquo inferiori Prælato, & fit immediatus Superiori Prælato. Immunitas, teſte eodem *Syluest. verb. immunitas*, importat negationem munium, ſeu munerum, ideſt officiorũ, & eſt idem, quod eſſe liberum ab officijs communibus, vilibus, & ſordidis. Prærogatiua iuxtà declarationem *Calepini verbo prærogatiua*, eſt prẽſtantia, vel eminentia, qua quis alteri prẽfertur, aut præferri debet.

6 Ampliatur ſecundò, vt hæc Bulla extẽdatur etiam ad priuilegia Monialiũ, nam quãuis Papa in hac bulla nullum verbum faciat de Monialibus, quia tamen inter illas poterit dari eadem occaſio, & neceſſitas auferendi ſimilia priuilegia relaxãtia, quæ vel Prælati, vel Prælatæ illis contulerint, quia bulla loquitur verbis nimis generalibus dicens *quorumque ordinum*, & prætereà ait *quarumcumque perſonarũ regularium, vt ipſæ perſonæ iuxta regularium ſuorũ, &c.* quæ verba ſunt ſatis generalia & comprehendunt vtrumque ſexum, maximè quiã in Monialibus concurrit eadem ratio, & poſſint inter illas dari exemptiones, & immunitates ſimiles, vt non eundi ad chorũ, vel eundi ad crates ad libitũ, & alia ſimilia priuilegia, quæ poterunt inter Moniales cau-

ſare ſcandala, & relaxationem.

7 Declaratur primò, vt iſta bulla non reuocet priuilegia illa, ſeù immunitates, quæ in capitulo, vel per ſtatutum, vel ſuperior cum diffinitoribus concedit aliquibus religioſis, puta quod habeant votum in Capitulo, quod non obligētur ad aliquas horas in choro, & alia ſimilia cōceſſa in præmiū ſui laboris tranſacti, nam Pontifex dicitur reuocare priuilegia conceſſa per Superiores, & cum iſta bulla ſit odioſa, verba illius ſunt reſtringenda ad propriam ſignificationem, vt intelligatur ſolum de conceſſis per Prælatos abſque Capitulo, & diffinitorio, non enim loquitur bulla de cōceſſis per Capitula, ſed per Superiores, quia quando Capitulū cōcedit aliquod priuilegium, ceſſat præſumptio mali, quæ datur quando ſolus Superior cōcedit praua affectione amore inordinato, vel ob intereſſe alicuius lucri, ſed quoties conceditur per Capitulum, vel diffinitorium, cum ſint multi collatores priuilegij, ceſſare videtur illa præſumptio.

8 Et ex hac prima declaratione ſequitur non auferri per hanc Bullam priuilegium in aliquibus religionibus datum Lectoribus iubilatis, vt habeāt votum in capitulo, quia hoc priuilegium eſt datum in Capitulo per ſtatutum.

9 Prout etiam, nec aufertur per hanc bullam licentia, quā in Ordine Franciſcano hebēt ſoli illi patres, qui fuerunt Generales, vel Commiſſarij Generales, vt exeant à Conuēctu cum ſocio ſibi placito non petita licentia Guardiani, nam hæc licentia eſt data illis in Capitulo Generali, non verò ab illo Superiore particulari.

10 Neque pariter prohibet hęc bulla, quin Patres graues habeant ſocium ſibi placitum pro ſubleuandis ſuis neceſſitatibus corporalibus hoc .n. & lex naturalis poſtulat, & ſtatuta aliquarum religionum concedunt, ſed ſolum bulla prohibet, ne prædicti Patres è Conuentu exeant abſque licentia Superioris localis, *Nauarr. tom. 1. comment. 4. de reg. q. 9. num. 36.*

11 Declaratur ſecundò, vt priuilegia, quę Papa intendit reuocare ſint illa per quæ religioſi eximuntur ab ab obediētia Prælatorum, ex quibus naſcuntur ſcandala, & inconuenientia in conuentibus, maximè de non aſſiſtendo in Choro, & Refectorio, & cum iſte ſit finis huius conſtitutionis, videtur quod nolit Papa reuocare alia priuilegia, ſi quę data ſunt, quæ ſcandalum non generant, nec religionem relaxant,

laxãt, nec à Prælatorum obedientia eximũt, quæ vnaqueq; religio debet attendere.

12 Et loquendo de reuocatione priuilegij de non eundo ad Chorum, firmiter aſſero eſſe intelligendum de illis, qui non habent occupationem publicam pro bono communi, vt Lectores, & ſimiles, religio enim indiget Lectoribus, & Scriptoribus librorũ, q. ſi cogerentur frequentare Chorũ, ſicut frequentant alij, carreret religio multis commodis, & proindè nõ erit intentio Papæ hos obligare, ſed illos, qui, nulla publica occupatione detinentur.

SVMMARIVM.

1 *Tenor breuis Apoſtolici ſuper voto religionis, & caſtitatis diſpenſatione.*

2 *Tenor breuis Apoſtolici commiſſi confeſſario pro diſpenſatione ſimplicis voti caſtitatis, in quo ſolet apponi clauſula, vt num. 3.*

4 *Tenor breuis Apoſtolici ſuper affinitate prouenie͂te ex fornicatione occulta pro matrimonio contrahendo, ſed pro matrimonij irriti in foro cõſcientia diſpenſatione, alia forma breuis habetur, num. 5.*

6 *Literæ Apoſtolicæ prædictæ committuntur Theologo.*

7 *Confeſſario, cui diriguntur breuia prædicta debet eſſet Doctor in Iure Canonico, vel S. Theologia, & quas alias qualitates habere debeat, nu. 8. 9. 10. 11. 12. & 13.*

14 *Incontinentiæ timor qualis eſſe debeat.*

15 *Incontinentiæ timor debet diligenter examinari à confeſſario.*

16 *Clauſula appoſita pro diſpenſatione ſimplicis voti caſtitatis, & religionis declaratur.*

17 *Clauſula circa pœnitentias iniungẽdas taxatas in breui de confeſſione ſingulis menſibus, quomodo intelligatur, num. 18. & 19.*

20 *Clauſula, quod literæ Apoſtolicæ lanientur declaratur, et num. 21.*

22 *Clauſula appoſita in diſpenſatione matrimonij initi, vel ineundi declaratur.*

23 *Clauſula dummodo impedimentum inde proueniens ſit occultum, quid importet.*

24 *Impedimentum, quando dicatur occultum.*

25 *Clauſula pro diſpenſatione matrimonij irriti iterum celebrandi, cũ impoſitione mẽſtrua confeſſionis declaratur num. 26. & 27.*

De

De diſpenſatione à voto religionis, & caſtitatis, & affinitatis ex fornicatione occulta.

Tenor breuis Apoſtolicis.

N. Cardinalis &c. Diſcreto viro Confeſſori Magiſtro in Theologia, vel decretorum Doctori ex approbatis ab ordinario per latorem præſentium ad infraſcripta ſpecialiter eligendo ſalutem in Domino.

PRo *parte latoris nobis oblata cõtinebat, quod ipſe aliàs graui morbo laborans, ſe religionem ingreſſurum ſimpliciter vouit; cum autem ſicut eadem petitio ſubiũgebat, lator prædictus ob ſtimulos carnis, quos ſentit, continenter viuere poſſe nõ ſperet, pro ſua conſciẽtia quietè, cupit votum huiſmodi ad effectum contrahendi matrimonium in alia pœnitentia, & pietatis opera per Sedem Apoſtolicam commutari; quare ſupplicari fecit humiliter ſibi ſuper id de opportuno remedio miſericorditer prouideri. Nos igitur, qui Pœnitentiariæ D. Papæ curam gerimus eiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Authoritate Apoſtolica nobis ſpecialiter commiſſa, diſcretioni tuæ committimus, quatenus ſi ita eſſe, ac latorem ſtimulis carnis adeò agitatum, vt maximè dubites continere non poſſe, ac propterea de eius incontinentia probabiliter timendum per diligentem Oratoris examinationẽ, ac poſt monita, & conſilia opportuna illi præſtita inueneris, eundem à mutatione propoſiti abſolutus hac vice in forma Eccleſiæ conſueta iniuncta ei pœnitentia ſalutari, ſibiq; votum prædictum, ad hoc, vt matrimonium legitimè contrahere poſſit in frequentia Sacramentalis Confeſſionis peccatorum ſuorũ ſingulis ſcilicet menſibus ſemel, aut quoties tibi videbitur, & in alia pœnitentiæ opera perpetua per te iniungenda, inter quæ ſint etiam aliqua religionis, quæ quotidiè facere teneatur ad eũdem finem, vt ea adimplens meminiße ſemper poſſit obligationis, qua huiuſmodi voto adſtringebatur, prout ſecundum Deum ipſius animæ ſaluti expedire iudicaueris, diſpenſando commutes in foro cõſcientiæ tantum. Datum Romæ, &c.*

Quando verò ſupplicatur Summus Pontifex pro diſpẽſando voto ſimplici caſtitatis, ſuppoſita forma ſub eiuſ-

dem

dem verbis, de qua in voto religionis, ſolet ſequẽs forma adhiberi.

Tenor breuis Apoſtolici cõmiſſi Confeſſario in voti ſimplicis caſtitatis diſpenſatione.

2 *Quatenus ſi ita eſſe, ac Oratorem ſtimulis carnis adeò agitur, vt maximè dubites continere poſſe, & propterea de illius continentia probabiliter timendũm, per diligentem Oratoris examinationẽ, ac poſt monita, & conſilia opportuna illi praſtita inueneris eũdem à mutatione propoſiti abſoluas hac vice in forma Eccleſiæ cõſueta iniũcta ei pœnitentia ſalutari, ſibiq; votum prædictum, & cum eodẽ, vt matrimonium ſic cõtrahere, & in eodem poſtmodum permanere, & debitum coniugale exigere licitè valeat miſericorditer diſpenſes in foro conſcientia tantum; ita quod ſi coniugi ſuperuixerit, maneat poſtea celebs, & in caſtitate, vtpotè eodẽ voto, vt prius obligatus. Quod ſi iterum contraxerit, et conſummauerit matrimonium, aut vnquam extra matrimonium fornicatus fuerit, ſciat ſe contra huiuſmodi votum acturum. Datum Romæ, &c.*

3 Solet aliquando in dictis breuibus apponi huiuſmodi clauſ. *vt talia breuia lanientur, ſeù rumpantur ſub pœna excõmunicationis.* Aliquando iubetur ne dentur parti ſub pœna, quod aliàs non valeant.

Vbi verò agitur de diſpenſatione in affinitate ex fornicatione occulta ad ineundum matrimonium, idem tenor adhiberi ſolet vſque ad præfationem cum ſequenti forma.

4 *Diſcretioni tuæ committimus, quatenus ſi ita eſt dictum latorem à præmiſſis abſoluas ab hac vice in forma Eccleſiæ conſueta eidem pro modò culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ de iure fuerint iniungẽda, dummodò impedimentum indè proueniens occultum ſit cum eodem latore, quod præmiſſis non obſtantibus, matrimonium cum dicta ſorore & vterque inter ſe ſeruata forma Tridentini contrahere, & in eo poſtmodum remanere licitè valeant iure diſpenſes. Prolem ſuſcipiendam exindè legitimam nunciando in foro cõſcientiæ tantum; ita quod huiuſmodi abſolutio, & diſpẽſatio latori in foro iudiciario nullatenus ſuffragetur nullis ſuper his teſtibus adhibitis, aut literis datis, ſeù proceſſibus confectis, ſed præſentibus laniatis, quas laniare tenearis, neque latori reſtituas, quod ſi reſtituas, nihil illi præſẽtes literæ ſuffragẽtur. Datum Romæ.*

Vbi verò diſpẽſatur in foro conſcientiæ in matrimonio inito cum impedimento dirimenti

mēti affinitatis occultę ex fornicatione, vltra ſupradictum proœmium, ſequens forma adhiberi ſolet.

5 *Diſcretioni tuæ committimus iniuncta eorum cuilibet pro tā enormi libidinis exceſſu graui pœnitentia ſalutari, ac confeſſioni Sacramentali peccatorum ſuorū ſingulis ſcilicet menſibus, vel quoties animarum ſuarum ſaluti diligenter experiantur, an ſine ſcādalo poßint ſeparari, quod ſi fieri poteſt, fiat omninò, quod ſi fieri non poſsit, experiātur ſaltem, an cohabitātes, tanquam frater, & ſoror continēter viuere valeant, quod ſi neutrum fieri valeat, & ex cohabitatione incontinentiam, ex ſeparatione verò scandala oriri poſſe tibi viſum fuerit cum ipſis latoribus de nullitate prioris conſenſus certioratis: Sed ita cautè, vt ſi illa adhuc ignorarit latoris delictum nūquam detegatur diſpenſa, vt matrimoniū inter ſe ſecretò cohabere valeāt prolem ſuſceptam, ſi qua ſit et ſuſcipiēdam exindè legitimam decernendo in foro conſcientiæ tantum. Datum Romæ, &c.*

6 Aliquando denique prædictę literæ committuntur Theologo, vt diſpenſet cum latore in cenſuris reſeruatis, in irregularitate homicidij, in inhabilitate, & ſimilibus, ſicut ego vidi in quibus tenor in ſubſtātia, eſt ferè ſimilis, etiā quoad pœnitentiam iniungendam, & ex dictis pro prædictis commiſſionibus poteſt expediri commiſſio diſpenſationis in pœnis, attento tenore cuiuſq; Ex dictis autē patet iam quātum ſit negotium prædictas literas aperire, & integrè exequutioni mandare, & quātam ſcientiæ ſufficientiam in Confeſſore aperiente requirant.

Pro explicatione autem ſupradictorum Breuium, ſiuè litterarum Apoſtolicarum nō nulla à RR. Confeſſarijs, quibus dirigūtur omnia animaduertenda opus eſſe cenſeo.

7 Vndè primò, eſt aduertendum, vt talis Confeſſor debeat eſſe Doctor in Iure Canonico, vel in ſacra Theologia, idē .n. eſt Doctor Magiſter Theologus, præterea, vt ſit Confeſſor approbatus, ſi enim has duas qualitates non habeat, nō poterit illas aperire ex vi literarum, poterit verò ex commiſſione ſui Superioris, ſi ſit ſufficienter doctus; & Confeſſor approbatus.

8 Secundò, quod non ſufficit pro ſecularibus dico, quod doceāt publicè in Academia Ius Canonicum, vel Theologiam, neque item ſi habeant gradum licentiati in quauis iſtarum ſcientiarum, quia nullus iſtorum eſt Doctor, Papa requirit, vt habeant gradus Doctoris, neque ſufficit, vt ſit

Do-

Doctor in Iure Cæſareo, quia hæc ſcientia non exprimitur.

9 Tertiò, quod illi Religioſi litterati, qui in ſuo Ordine per ſua ſtatuta Doctorum Magiſtri, vel præſentati, vel iubilati, vel quouis alio nomine nō poſſunt has literas aperire, quia non ſunt Doctores.

10 Quartò, non ſufficit, quod ſit Doctor exiſtimatus communi errore, vel populi voce, niſi, ſit verè Doctor, ſufficit verò, quod ſit verus Doctor etiam ſi ſit indoctus, & ineruditus.

De priori patet, quia exiſtimatus Doctor non eſt verè Doctor, de ſecundò conſtat, quia talis indoctus habet verū gradū Doctoris, quē Papa reqrit Prælatis, & ad hoc, vt poſſit hanc facultatē cōmittere, ſufficit, vt cōmittat alicui ita docto, vt æquiparetur Doctori, & ſi hæ literæ p errorē aperiantur ab illo, qui verè Doctor non eſt, non amittunt ſuum valorem, *Sanch. cit. diſp.* 34. *num.* 12.

13 Quintò requiritur, vt talis Doctor ſit Confeſſor approbatus, & ſufficit, vt ſit approbatus ab Ordinario, quamuis eſſet occulta reuocata licentia Superioris pro audiendis Cōfeſſionibus; ita vt talis reuocationis detur error communis, ideſt ignoretur omninò talis reuocatio, etiam ab ipſo Cōfeſſore, ſi enim de illa conſtet, non poterit aperire. Imò debet eſſe approbatus ab Ordinario, & non ſufficeret approbatio alicuius Academiæ, prout etiam ſi eſſet approbatus, cum limitatione, pro maſculis tantum, ob defectum ætatis ſenilis, poterit tamen eligi pro aperiendis dictis breuibus, ſiuè id petatur à maſculo, ſiuè à fœmina, quia cum alias ſit Doctor, vel æquiualeat Doctori, iuxtà ſui Prælati iudicium, poterit ſufficiēter talia breuia Apoſtolica aperire, & ad hoc diceretur ſufficienter approbatus. Et tandem quantumcunq; ille Doctor ſit indoctus, ſi tamen ſit approbatus ab Ordinario, ſufficeret, vt poſſit aperire.

14 Sextò circa cauſam allegatam diſpenſandi, puta ob timorem incontinentiæ, non ſufficiunt quæcunque tentationes carnis, nec quod vis periculum lapſus in illas, nec timor vnius, vel alterius lapſus; ſed requiritur maximum periculum frequentis lapſus, ita vt nequeat viuere continenter ex illis verbis dicti breuis. *Continenter viuere poſſe non ſperat*, ſonantibus habitum viuēdi incontinēter, & conſequenter periculum vnius, vel alterius lapſus non eſt iuſta cauſa diſpēſandi, ſiuè

ficiet tamen ad diſpēſandum, ſi hoc grande periculum frequentis lapſus proueniat ex fragilitate cōplexionis ex calore igneo ad luxuriam inclinato, vel ex prauo habitu acquiſito.

15 Septimò Confeſſarius tenetur examinare diligenter iſtam cauſam in ſecreto abſq; teſtibus, nam tenetur à pęnitente exigere iuramentum; non enim permittitur id in foro poli, ſed debet in Deo obteſtari, vt veritatem confiteatur: Vnde ſi Confeſſor per aliam viam pœnitentem nouerit falſum dicere, nō poterit diſpenſare.

16 Octauò circa clauſulam appoſitam pro diſpenſatione voti ſimplicis caſtitatis, & religionis, vt ſcilicet Cōfeſſor abſoluat pœnitentem à mutatione propoſiti circa tria vota, notabis, non opus eſſe, vt Confeſſor diſpenſaturus audiat pœnitentem in Cōfeſſione Sacramētali, ſed illa verba habent hunc ſenſum, *Si pœnitens noluerit ibi ſacramentaliter confiteri, abſolues illum à tali mutatione propoſiti.* Si verò pœnitens noluerit Sacramentaliter confiteri non obligatur ad illam; hinc euenit poſſe prædictos Theologū, vel Canoniſtam, Doctores, vel Religioſos tali priuilegio gaudentes facere prædictam diſpenſationem extra Sacramētum Confeſſionis in ſecreto, ſeruatis alijs circumſtantijs, vt latè probat *Sanch. lib. 8. de matrim. diſp. 34.*

17 Nonò, circa pœnitentias iniungendas taxatas in breui *de Confeſſione ſingulis menſibus, &c.* erit notandum, teneri Confeſſorē iniungere aliquas Confeſſiones ſtatutis temporibus faciendas, & aliqua pœnitentiæ opera perpetua, quorū aliqua ſunt quotidiè exercenda; id enim clarè patet ex dicto breui; Quo non obſtante committitur arbitrio Confeſſoris quātitas aliorum operum pœnitentiæ, & pietatis, & præter illa, quæ quotidiè facienda iubetur imponere, & circa confeſſionem ſingulis menſibus iniunctum relinquitur arbitrio Confeſſoris, vt poſſit eſſe bimeſtris, attento ſtatu pęnitentis occupati diſtracti, vel impediti, vt patet ex verbis breuis, *Vel quoties tibi videbitur.*

18 Quod verò pertinet ad obligationem pęnitentis in hac Confeſſione menſtrua facienda, erit pariter notandum ſatisfieri dictæ pœnitentiæ, ſi confiteatur quouis die cuiuſuis menſis, vt ſi pro menſe Decembri confiteatur, prima die Decembris, pro menſe verò Ianuarij cōfiteatur vltima die ſequentis Ianuarij. Si

verò

verò talis pœnitens omittat Confeſſionem in aliquo mẽſe (quicquid ſit de peccato omiſſionis) non tenebitur in conſcientia illã omiſſam Confeſſionem ſupplere menſe ſequenti, quia fuit onus præcedentis menſis, ſicut dicitur de diuino officio omiſſo in vna die.

19 Neque tempore quadrageſimæ in illo menſe, quo cõfitetur, vt Eccleſiæ ſatisfaciat, tenebitur ad hanc menſtruam Confeſſionem iniunctam, quia ſummus Pęnitentiarius nouit fore, vt in aliquo illorum mẽſium coincidat præceptum Eccleſiæ, & tamen ad duplicẽ Confeſſionem non obligat; Neque ſi iſte pęnitens aliàs ex voto, vel ex pęnitentia iniuncta ab alio Confeſſore tenetur cõfiteri ſingulis menſibus, per has menſtruas Confeſſiones nõ ſatisfaceret huic præcepto, de quo loquitur pro iſta diſpenſatione, ſed tenetur illas duplicare ſingulis menſibus; At Confeſſor huius obligationis, conſcius prudẽter ageret, ſi hunc nõ obligaret ad aliam Confeſſionem menſtruam, ſi indè lapſus, vel omiſſionis periculum timeret, ſed poſſet trimeſtrem, aut quadrimeſtrẽ imponere, quia ei datur arbitrium circa talem Confeſſionem menſtruam,

Decimò circa alia opera pietatis, & pœnitentiæ iſta imponi ſufficit, vt quãuis hebdomada vna die, qua poterat veſci carnibus ab illis abſtineat, vel vna die ſingulis hebdomadis ieiunet, vel vna die cilicio vtatur, vel flagellis carnem verberet, vel quoduis horum operum faciat vna die in quauis hebdomada; Quod ſi viderit Cõfeſſarius hoc graue fore pęnitẽti debili poterit iubere, vt quoduis illorum operum faciat non ſingulis hebdomadis, ſed vna die in duabus, vel tribus hebdomadis. Ita *Sanchez d. diſput.* 34. *num.* 4.

20 Vndecimò, ad clauſ. *quod prædicta literæ lanientur, vel comburantur, & parti non dētur, aliàs non valeant*; Erit notandum, quod ſi prædictæ literæ facta diſpenſatione reſtituantur parti, & nihilominus Confeſſor reſipiſcens illas re petat, & comburat, valebit diſpenſatio, quia creditur, hanc eſſe mentem pęnitentiarij, vt illæ literæ nõ proſint, dum apud partem manſerint.

21 Imò etiam ſi prædictæ literæ manerẽt ſemper apud pęnitentem, adhuc diſpenſatio valebit, quia mẽs pœnitẽtiarij eſt, vt illæ ſic illi non ſuffragentur in foro externo, vel litigio-

ſo, ſecus ſi pro foro interno, *Sanchez loc. cit. num.* 42.

22 Duodecimò, circa illa verba, quæ ponuntur pro diſpēſatione matrimonij initi, vel ineūdi, vt ſcilicet Confeſſor pronunciet illis prolem ſuſceptā, vel ſuſcipiendā fore legitimā, *Sanch. d. diſput.* 34. *à n.* 45. *vſq; ad num.* 53.

23 Decimòtertiò, circa eandē diſpenſantionem matrimonij initi, vel ineundi in breui. *Dūmodo impedimentum indè prouenišs occultum ſit*, erit notādū, quod ſi ab aliquibus tale impedimētum ſciatur, ac proindè probari poſſit, dicitur occultum, & tunc dicitur publicum, quod eſt publicum non ſolum in Ciuitate, ſed etiam in maiori parte viciniæ, Collegij, Monaſterij, vel Parochiæ, dummodò ſaltem decē perſonæ inueniantur. *Sanch. loc. cit.*

24 Similiter, & ſingulariter erit aduertēdum, quod impedimentum erit occultum, ſi copula ipſa ſit publica in ratione copulæ, non verò ſit publica in ratione impedimenti, ideſt ſi ſciatur copula, at non ſciatur illud eſſe impedimētū dirimens matrimonium, nam non dicitur delictum publicū, ſi tantum actus illius materialiter ſit publicus formaliter, ideſt quatenus eſt delictū, idem *Sanchez n.* 56. qui plures allegat *Nauar. in conſ.* 2. *de cleric. non ordin. miniſtr.* quem refert *Sayr. deciſ.* 2. *eod tit.* vbi irregularitas occulta eſt ex actu publico, ſi videntes ignorent eum eſſe delictum.

Si verò hoc impedimētum eſſet iam deductum ad forum contentioſum, non dicetur occultum, quia iam ſpectat ad forum externum, in quo Papa nolit ſic diſpenſari?

Si tamen hic pœnitens deductus ad forum externum fuerit ibi abſolutus, adhuc crimen diceretur occultum, & redactū ad actum priſtinū, erit diſpenſabile etiam ſi reus falſis teſtibus ſe defenderit, qa hoc non tollit, quin crimen maneat occultum, cum reus non amiſerit famam, nam per illam ſententiam recuperauit. Ita *Sanch. num.* 57. etiam ſi cōtra reū fuiſſet ſemiplena probatio, ſed cōtrariū de ſemiplena ꝑbatione tenet *Suar. de cēſ. diſp.* 41. *num.* 6. aſſerens, non dici occultum, quia crimen poſitum in foro externo, cum ſemiplena probatione, quomodocunque abſoluatur non poterit dici occultum, & hæc videtur opinio magis vera.

Quod crimen, ita debet eſſe deductum ad forum contentioſum, vt ſimul reus ſit citatus, illaq; intimata citatio, nā

ſi

ſi crimen eſſet delatum ad Iudicem per denunciationem, & Iudex apud ſe retineret, & parti non notificaret, adhuc diceretur occultum, quia citatio eſt primus actus iudicij, & proindè non facta citatione, adhuc nō diceretur ſubire forum contentioſum, *§. omniū inſtit. de act.*

25 Decimoquartò, circa alia verba pro diſpenſatione matrimonij irriti iterum celebrādi, imponi iubetur confeſſio mēſtrua, de qua ſup. diximus. Erit aduertendum, illam Confeſſionem eſſe imponendam vtriq; coniugi, ſi ambo peccauerint, ſi verò vnus tantum peccauit, illi tantum erit iniungenda.

26 Decimoquintò iubetur, vt experiantur diſpenſandi ſi viuere poſſint, vt frater, & ſoror continenter ſeparatione non facta, vel ſi in ſeparatione deerit ſcandalum credit, *Sanch. num. 60.* Quod ſi confeſſor ex præcedenti experientia, vel ex ijs, quæ cognouit in examine intelligat, illa duo non poſſe moraliter fieri, non erit erit neceſſarium experientiā expectare in illis duobus, quia non eſt credendum, velle Eccleſiam experientiam fruſtratoriam fieri, eo vel maximè, quia ſit maximum periculum incōtinētiæ, eam præmittēdo; proindè moraliter loquendo rariſſimè, aut nunquam erit neceſſaria.

27 Decimoſextò, dum dicitur in prædicto breui, *vt coniux impedimenti ignorans certior fiat de prioris conſenſus nullitate*, erit notandum nō eſſe de eſſentia diſpenſationis, ſed inſeruire quaſi inſtructionem Confeſſori, vt contractus matrimonij ſequentis ſit certior; dat cauſam præcipuè, quia ſæpius hæ fruſtarentur diſpenſationes, ſi id eſſet neceſſarium; ſæpè enim continget nō poſſe detigi nullitatem abſq; periculo detegendi delictum, & maximè ſi impedimentum ſit ex parte fœminæ, cuius delictū, ſi viro detegatur erit cauſa multorum iurgiorum, ac periculorum, & ſic DD. multa cōſulunt per hanc diſpenſationē occultè, tacita nullitate prioris conſenſus, ita *Sanch. loc. cit. num. 60.*

Sed ergo credo illum ſic clarius declarari poſſe, ſi enim matrimonium fuit nullum, quia fœmina ante matrimonium habuit copulam, cum fratre prçſētis mariti, ad hoc, vt matrimonium denuò contrahatur, tunc delictum, quod fuit cauſa impedimenti non erit manifeſtandum huic viro putato marito, ſed credo omninò, quod dicendum eſt, viro ſaltem remotè, & quaſi cōditionaliter, vt ſi fortè antea ma-

matrimonium fuerit nullum, denuò conſentiat, ſi enim hoc ſaltem, modò non conſentiat, denuò non iterabitur verè, neque contrahetur matrimonium, eo modo, quo profeſſus nulliter ob occultum impedimentum ignoratum non ratificat profeſſionem per quemcunque actum externum, niſi illi conſtet de impedimento ſaltem in confuſo, & dicat ſe denuò conſentire ſaltem ad cautelam.

SVMMARIVM.

1 *Bulla Pij V. obſeruatur, quãdo coniuges narrant Pontifici eſſe in tertio gradu, & reperiuntur in ſecundo, & tertio.*

2 *Gradus propinquioris mentio fieri non debet, & adijcitur clauſula, cum litteris declaratorijs, quæ ſi non impetrãtur, valet adhuc diſpenſatio.*

De diſpenſatione matrimoniali.

Super Bulla Pij Quinti.

1 QVando in diſpoſitione matrimonij narratũ eſt Pontifici coniuges tertio conſanguinitatis gradu coniũctos eſſe, cum tamẽ eſſẽt in ſecũdo & tertio; tunc obſeruanda eſt *Bulla Pij V. edita die 26. Auguſti* 1566. vbi dicidit non eſſe neceſſariam mentionem propinquioris gradus, ſed ſufficit mentio remotioris gradus, & adiecit infraſcriptam clauſulam, v 3. obtentis tamẽ poſtea literis declaratorijs, quæ clauſula importat, quod à Sede Apoſtolica dictæ literæ declaratoriæ ſunt impetrãdæ, vt poſſit delegatus diſpẽſare, quarum literarum forma hæc eſt.

Diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus etiam ſi in literis præfatis iam tibi præſentatis ad illarum exequutionem propter hoc procedere, distuleris, ſeu reuocaueris, nihilominus negotium huiuſmodi reaſſumens ipſaſque literas valere dicta authoritate decernens ad earundem literarum exequutionem (ſeruata alia earum forma) procedas, & cum eiuſdem N. & N. ſuper impedimento tertij conſanguinitatis gradus huiuſmodi eadẽ authoritate diſpenſes, diſtãtiã verò ſecundi gradus præfati eis non obſtare declares in omnibus, ac per omnia; perindè, ac ſi in dictis literis ſecũdo, & tertio conſanguinitatis gradibus com. muni ſtipite prouenientibus inuicem

uicem eſſe coniunctos expreſſè fuiſſet, quæ clauſula obtētis tamen poſtea literis declaratorijs ideò appoſita eſt, quia poterunt aliqui ſcandali occaſionem ſumere videntes non eſſe diſpēſatum in gradu propinquiori, ac propterea extimantes matrimonium eſſe nullum, & irritum.

2 Verumtamen, ſi delegatus diſpenſaret abſque allatis dictis literis declaratorijs, valeret diſpēſatio, & matrimoniū eſſet validum, ita *Sanchez de matrim. lib.8.diſput.24.nu.25.& ſeqq.*

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſare poſſunt Prælati regulares cum ſubditis regularibus tàm de iure cōmuni, quàm ex vi priuilegiorum inſertorum, vt numer. 2. & 3.*

4 *Diſpenſare poſſunt Prælati maiores, & minores.*

5 *Regularium nomine, qui veniant, vt poſſint diſpenſari.*

6 *Diſpenſare poſſunt Prælati regulares, cum ſubditis, prout Epiſcopi.*

7 *Diſpenſare poſſunt Prælati regulares extra proprium Conuentum.*

8 *Diſpenſare valent Prælati regulares cum ſubditis extra forum ſacramentale.*

9 *Diſpenſare quando dicatur de facto Prælatus regularis.*

10 *Prælati regulares poſſunt ſeclū diſpenſare per Confeſſarium electum.*

11 *Prælati regulares, quando teneantur diſpenſare, & numer.12.*

13 *Diſpenſatio facta, an poſſit reuocari priuatim abſque cauſa à ſuperiore.*

14 *Diſpenſatus ad aliquod officiū, finito ipſo non indiget noua diſpenſatione.*

15 *Diſpenſare poſſunt Prælati regulares in foro interiori, et externo.*

16 *Prælati regulares poſſunt diſpenſare in pœnis iuris communis, & ſuorum maiorum, niſi fuerint reſeruatæ.*

17 *Diſpenſatio poteſt delegari à Prælatis regularibus.*

18 *Diſpenſare poſſunt Prælati regulares irregularitatibus, ex defectu, et ex delicto prouenientibus præter tres caſus.*

19 *Prælati regulares poſſunt ex vi priuilegiorum diſpenſare cum vitiatis corpore.*

20 *Diſpenſatus ad maius officiū, non dicitur diſpenſatus ad minus.*

21 *Diſpenſatio ſtrictè ſumitur, & non valet argumentum à maiori, num.22.*

Digitized by Google

23 *Diſpenſatus in ordine ad officia extra religionem, nequit vti diſpenſatione in religione.*

24 *Diſpenſare nequit Prouincialis vnius Prouinciæ in Capitulo ſuo cum regulari alterius Prouinciæ.*

25 *Diſpenſare nequeunt etiam Superiores maiores quoad ætatem promotionis ad ordines.*

Diſpenſationibus pro regularibus.

Super Bullis plurimorum Pontificum.

1 Non ſolum de iure cõmuni poſſunt Prælati regulares diſpenſare cũ ſuis ſubditis regulares, *ad text. in cap. cum ad Monaſterium de ſtat. Monach.* ſed etiam ex priuilegijs cõceſſis à Summis Pontificibus, nõ nullis religionibus.

2 Nam Bonifacius IX. in Cõſt. incip. *Sacræ* Religionis, hoc priuilegium conceſſit Domicanis confirmatum *à Gregorio XI.* in mari magno, & à Pio V. per *Conſtitut.* incip. *Romani Pontificis in ordine* 32.

3 *Sixtus IV. per Conſt.* incip. *Sedes Apoſtolica*, ſimile conceſſit Fratribus Minorum, vt eſt videre apud *Confeſſ. pag.* 87. & alia pariter fuerunt cõceſſa alijs religionibus, de quibus apud *Sorb. Rodriq. & Portell.*

4 Amplia primò, hanc poteſtatem diſpenſandi competere indifferenter omnibus Prælatis, non ſolum maioribus, vt ſunt Generales, & Prouinciales, ſed etiam Superioribus localibus, & eorum Vicarijs, niſi à dictis Prælatis maioribus prohibeantur expreſſè, vel ageretur de re grauiori, puta de irregularitatibus, & alijs deductis ad forum contentioſum, vel notorijs, quia dictæ diſpenſationes ſpectarẽt ad Superiores Generales, vel Prouinciales, & ideò locales Prælati, & eorum Vicarij in abſentiam eorum poterunt diſpenſare in votis, & abſtinentijs, at ſecus ab alijs, niſi vrgeret neceſſitas.

5 Amplia ſecundò, vt nomine Regularium quibus Superiores poſſunt diſpenſare, veniãt profeſſi tantum in materia irregularitatis, nam diſpenſatio circa hæc confertur, vel in ordine ad ordines, vel Prælaturas, aut dignitates, quæ in religione conferuntur. Quòd ſi Nouitius ſit initiatus ordine aliquo, & inciderit in aliquam irregularitatẽ propter

quam

quam non poſſit miniſtrare in ſuſcepto ordine, poterit diſpenſari in ea irregularitate contracta, ſiuè ante, ſiuè poſt ingreſſum in religionem, etiã ante profeſſionem, vt conſtat ex priuilegio *Gregorij XI.* confirmato *à Sixto IV. in ſuo Marimagno*, vt ſupra dixi, quia Nouitij veniunt ſub nomine Fratrum, & eorum priuilegijs gaudẽt, vt docẽt omnes cum *Suarez tom. 3. de relig. lib 5. cap. 16. nu. 17. Sanch. lib. 4. cap. 39 num. 13. & lib. 6. cap. 10. in fin. D. Riccius tom. 4. prax. reſolut. 240. num. 2.* & alij cum *Diana reſolut. 73. de regular.*

6 Amplia tertiò, vt Prælati regulares poſſint diſpenſare, cum ſuis ſubditis in omnibus, in quibus poſſunt diſpenſare Epiſcopi cum ſuis Clericis, quia æquiparãtur Epiſcopis in diſpenſatione, *Portell. in dub. regul. verb. Prælatus, num. 36.* facit *text. in clem. 1. verſ pro prij, de reb. Eccleſ. non alien.* & dicta per *Cordub. verb. abſolutio, par. 1. cap. 29.*

7 Amplia quattò, vt Prælati regulares poſſint diſpenſare, cũ ſuis ſubditis extra propriũ Conuentum, & locum, quia hæc poteſtas, ſiuè ſit ordinaria, ſiuè priuilegiata, non limitatur loco, aut territorio, cum ſit gratioſa, non contentioſa, & priuilegia loquuntur indeterminatè, ſiuè diſtinctionẽ locorum, ità tenet *Portell. verſ. diſpenſare in addit. nu. 10.* ex doctrina *Sanch. lib. 3. nu. 7. & Suarez de cenſ. diſput. 41. ſect. 2. num. 10.* duplici iuriſdictione, gratioſa, de qua nunc, & cõtentioſa, quę debet exerceri intra proprium locum, ſeù territorium, ad quod limitatur, *l. fin. C. vbi, & apud quos.*

8 Amplia quintò, vt Prælati regulares valeant diſpenſare ſuos ſubditos extra forũ ſacramentale, *Portell. in dub. regul. verb. diſpenſare, num. 10.*

9 Amplia tertiò, vt Prælatus regularis admittendo de facto ſuum ſubditum ad aliquem actum prohibitum à lege, in qua poteſt diſpenſare, cenſeatur de facto per illum actum diſpenſare ſubdito, licet nullã mẽtionẽ faciat de impedimẽto dũmodo habeat cognitionem impedimenti, & adſit iuſta cauſa, cum nõ requiratur cognitio cauſæ, *Syluestr. in summ. verb. diſpenſatio in fin. Angel. nu 12. Eman. Sà nu 8. Portell. num. 13. & Sanch. lib. 8. diſp. 8.*

10 Amplia ſeptimò Prælati regulares, nempè Generalis, Prouincialis, & etiam Prior poſſint per Confeſſarium à ſe electum ſecum diſpenſare, in quibus poſſunt diſpenſare, cũ ſuis ſubditis, ita habetur per *Henriq. lib. 6 de pœnit. cap. 4. num. 3. & lib. 7. de indulg. c. 28.*

Eman. Sà verb. religio, nu 47. Sanchez lib. 8. diſp. 3. num. 3.

11 Amplia octauo, vt ſuperior teneatur diſpēſare ſubditum, quādo alias ſequeretur præiudicium boni communis, aut priuati ipſius ſubditi, colligitur *ex c.* Domino *diſt. 50. cap. 1.* vide *Graff. par. 1. lib. 2. cap. 31. quæſt. 2. Sanchez lib. 3. diſp. 10. num. 4.* aliàs non tenetur *Mirand. tom. 2. q. 30. art. 6. concl. 2. Lauor. de elect. c. 16. n. 34. tit. 4.*

12 Hinc infertur, quod ſuperior regularis non teneatur diſpēſare, cum illegitimo ad prælaturas, quando adeſt aliorum copia, æquè benè meritorum, ac ipſe petens diſpenſationē, quia non vrget neceſſitas boni publici, neque vtilitas animæ petentis, cum ſine peccato poſſit remanere ſubditus; ſi verò ſuperet alios in meritis, vel non ſit alius æquè dignus ſuæ patriæ, tenetur Superior diſpenſare, quia vrget neceſſitas publica, & etiam proprij honoris, cū ſit dignior in patria præalijs, & de iſto de iure eſt facienda electio, facit *text. in cap. nullus, c. obitum, & cap. nec emeritis, diſtin. 61. cap. metropolitano, diſt. 63. cap. bonæ de poſtul. præl. in fin. cap. ne defectu, de elect.* & eſt communis opinio aſſumendos eſſe de proprio conuentu, vel Prouincia ſi illic deſint, ita probat *Sigiſm. dub. 25. de elect. num. 4.*

13 **Amplia nonò, vt Prælatus nō poſſit reuocare dictam diſpēſationem factam priuatim, vel voce in lege ſui ſuperioris ſine legitima cauſa, quia ſicut diſpenſauit intuitu legitimæ cauſę, à qua durat diſpenſatio, ita in ea non ſubſiſtente** amplius illam reuocare nequit, at ſecus noua ſuperueniēte cauſa, nō enim poteſt Superior abſque iuſta cauſa reuocare, inducendo de nouo obligationem, cum ab eo non depēdeat obligatio, ſed à voluntate legislatoris; Niſi diſpenſatio habuiſſet ſuum effectum, & proindè Prælatus nullatenus poſſet reuocare diſpēſationem ſuper illegitimitate factā, ſequuta valida electione diſpēſati, aut reſtituti ad vocē, ex quo diſpenſatio habuit ſuū effectum, & ad illam reuocationem requirūtur requiſita, quæ in eadem diſpenſatione interuenerūt; Adeò vt Prælatus ſolus, etiā in Capitulo neq; poſſet reuocare diſpēſationē factā ꝑ illegitimo ſine ſuo Capitulo, vide *Sāc. li. 8. diſp. 33. Bonac. p. 10. §. 11. prap. 2. & Port. dub. reg. verb. diſpenſare, n. 17.*

14 Amplia decimò, vt diſpenſatus in ordine ad aliquod officium, non finiatur per primā electionem, ita vt egeat noua diſpenſatione, ſi iterum eligatur ad idem officium, pro quo fuit diſpenſatus, quia diſpenſa-

tus

Digitized by Google

tus ad beneficium cenſetur diſpenſatus indefinitè pro pluribus ſucceſſiuè, & nõ pro illa vice tantum, *Angel.in ſumm. verb.beneficium.n.24. Armill. n.29.* & alijs quos ſequitur,& refert *Sãch.lib. 8.diſp.31.n.11.*

15 Amplia vndecimò, vt Prælati regulares; non ſolum poſſint diſpẽſare in foro interiori, ſed etiã in foro externo ſuos ſubditos irregulares notorios in ordine ad ordines, & officia, & in ſimilibus alijs impedimentis, & pœnis, ſi habeant facultatem diſpẽſandi, & ideò poſſunt diſpẽſare in omnibus irregularitatibus deductis, etiam ad forum contentioſũ, præter illas prouenintes ex homicidio voluntatario, mutilatione,& bigamia,*Beia p.4. caſu 37.verſ.& quamuis, Portell.in dub.reg.verb. diſpẽſatio, nu.8.& 9. Mirand.tom.2. q.8. art.fin concluſ. 4. & Rodriq. quæſt.regul.24.art.3.tom.1.*

16 Amplia duodecimò, vt Prælati regulares poſſint diſpenſare in pęnis iuris communis, & ſuorum maiorum, putà habilitando tam ad vocem actiuam, quàm paſſiuam, & ad officia, quoties legislator pœnam ſibi non reſeruauit expreſsè, vt docet *Gloſſ.verſ. diſpenſatum, cap.7. de cleric. excommun.min. Rodriq.cum ſuo compend.reſolut.52.nu.10. & 28. Mirand.tit.2. quæſt.30. art.11.Portell.ver.diſpenſare, num.* 10. dicentes Prælatos regulares poſſe diſpenſare ſuper pœnis ingredientium Monaſteria Monialium, contra *Sigiſmund.dub.98. num.6.* negantem huiuſmodi diſpenſationem, quia inferior nihil poteſt in lege ſuperioris, dic nihil poſſe, quoad tollendam obligationem, vtique verò quoad diſpenſandum cũ pęna.

17 Amplia decimotertiò, vt Prælati regulares poſſint alijs delegare hanc facultatem diſpensãdi, arg. *text.in cap.aqua de conſecr.Mirand.tom.2. q.31. art.7.& Barboſ.in collect.DD. ſeſſ.24.cap 6 nu.54.*

18 Amplia decimoquartò, vt Prælati regulares poſſint diſpenſare in omnibus irregularitatibus, ſiuè ex defectu, ſiuè ex delicto prouenientibus nõ ſolum in occultis; ſed etiam publicis, *Nauarr. conſ.* 84. *de regul Megal.lib.7.de cenſur. cap.3.num.34. Mirand. tom.2. quæſt.* 8. prætérquam in homicidio volũtario mutilatione, & bigamia, vt ſupra dixi *num.*15.

19 Amplia decimoquintò, vt Prælati regulares poſſint ex vi ſuorum priuilegiorum diſpẽſare cum vitiatis corpore, *Mirand. tom. 2. d.q.8. artic.3. in fin. Compend. reſolut.* 52. *num.*25.

20 Declara primò, vt diſpenſatus

ſatus ad maius officium: in dubio non cenſeatur diſpenſatus ad minus, & proindè diſpenſatus ad officium Generalatus, nō videtur diſpenſatus ad officium Prouincialatus, & ſic de ſimilibus, & ratio eſt, quia diſpenſatio eſt ſtrictè in-
21 terpretanda, & venit reſtringenda, cum ſit vulneratiua iuris communis, *cap.1. de fil. presbyt. in 6.* & facit *text. in cap. fin. de translat. Episc.* vbi ſtatuitur diſpenſatum ad promotionem Archiepiſcopatus, non poſſe eligi ad Epiſcopatū, & ſic in diſpenſationibus non habet locum argumentum à maiori ad minus ad tradita
22 per *Sanchez lib.8. diſp.1. n.32.* qui refert hāc eſſe cōmunem opinionem.

23 Declara ſecundò, vt diſpēſatus in ordine ad officia extra religionem nullatenus poterit ea vti in religione, per ea quæ ſupradiximus, quia diſpēſatio eſt ſtrictè intelligenda, quibus additur alia ratio, nam limitata ratio, limitatum producit effectum, *l. in agris, ff. de acquir. rer. dom.* ita voluit *Nauarr. conſ. 1. qui fil. ſint legit.* ſequitur *Rodriq. q. reg. 13. art. 10. cum Mirand. tom. 2. q. 2. art. 4. in fin.*

24 Declara tertiò, vt Prouincialis vnius Prouinciæ non poſſit diſpenſare in ſuo Capitulo, cum religioſo alterius Prouinciæ, quia diſpenſatio eſt actus iuriſdictionis, ſecūdū *DD. in cap. transmiſſa, de elect.* *Rodriq. tom. 1. q. 61. art. 9. Sāch. lib. 8. diſp. 3. num. 4.* quæ non poteſt exerceri, niſi in ſubditū vulgatis iuribus.

25 Declara quartò, vt ad effectū, vt regularis promoueatur ad ordines, tam maiores, quàm minores ante ætatem legitimā præſcriptam à *S. C. T.* nullus inferior Regularis etiam Generalis diſpenſare poterit, ita *Megal. lib. 7. de cenſ. c. 3. nu. 24. Gloſ. in clem. Generalē de ætat.* & quod non obſtantibus quibuſcunque priuilegiis *Rodriq. tom. 3. q. 23. artic. 6. & 8. Sayr. de cenſur. lib. 6. cap. 12. nu. 14. & 15. & Portell dub. reg. verb. ordines ſacri num. 1.*

SVMMARIVM.

1 *Duellum eſt probibitum, & illud committentes sunt excommunicati, & num. 21.*

2 *Pœna duelli eſt multiplex.*

3 *Duellantes, & campum ad pugnandū dantes pari pœna puniuntur, & num. 6.*

4 *Duello adhærentes, fautentes, aut cartas certaminis ſcribētes, vel eas publicantes pœnis duelli ſubijciuntur.*

5 *Diſpoſitio Conſtit. Gregorij XIII. contra duellum mittes refertur.*

7 *Pœ-*

7 *Pœna cõtra duellum committentes habet locum vbique.*
8 Milites etiam etiã in Caſtris *duellum committẽtes eiſdem pœnis feriuntur.*
9 *Cartula, ſeu quæuis alia ſcripta ad duellum tendentia ſunt probibita.*
10 *Religioſi poterant duellantes abſoluere, ſecus hodiè.*
11 *Epiſcopus poteſt abſoluere duellantes occultos, contra num.* 12.
13 *Confeſſarius babẽs priuilegiũ abſoluẽdi à caſibus reſeruatis Summo Pontifici poteſt abſoluere duellum committentes.*
14 *Pœnis duelli ſubijciuntur etiã qui ſeſe obuiam babentes diffidunt ſe in tali loco, quo ſtatim accedunt, & an ignorantia excuſet, nu.* 15.
15 *Clericus duellum committens, ipſo iure priuatur beneficijs, quæ poſſunt ab alio impetrari tanquam vacantia, & num.* 34.
17 *Clericus duellator quemadmodum priuatur beneficijs, ita & penſionibus, & num.* 31.
18 *Penſio vacat ſicut beneficium & eiſdem modis amittitur.*
19 *Penſio eſt fructus, & pars beneficij, illiq, acceſſoria.*
20 *Acceſſorium iudicatur, vt principalis.*
22 *Excommunicatus eſt incapax pẽſionis, & bebitur pro mortuo circa ſpiritualia.*
23 *Nulla conſtitutio adeſt, quæ priuet duellantem penſione.*
24 *Conſtitutio odioſa non eſt extendenda.*
25 *Penſio poteſt dari laico, cum non ſit beneficium.*
26 *Penſio non venit appellatione beneficij, num.* 28.
27 *Penſionis ſpecies eſt duplex.*
29 *Inbabilis ad benefi. ia eſt etiã inbabilis ad penſiones.*
30 *Conſtitutio priuatoria beneficiorum comprebendit ſolũ penſiones, quæ dantur in titulum.*
32 *Cõſtitutio pœnalis extenditur fauore animæ.*
33 *Duella quare ſunt probibita.*
35 *Sententia declaratoria aſt neceſſaria in pœnis ipſo iure incurſis, & num.* 37.
36 *Sententia declaratoria non requiritur in cenſuris ipſo iure incurſis.*
38 *Prouocans ad duellum, nullo loco ſtatuto non incidit in pœnas.*
39 *Legentes, vel audiẽtes ſcripta quibus nonnulli ſe prouocãt non incurrunt in pœnas.*
40 *Prabens occaſionem duello nõ eſt excommunicatus.*
41 *Duellum ſuo nomine factum, ratum babens, non incidit in pœnas.*
42 *Prouocans aliquem exiſtentẽ intus Eccleſiam, dicens exi foras, nõ eſt excõmunicatus.*

43 *Duellum offerens, & illicò gladium arripiēs euitat pœnas.*

44 *Prouocans ad duellum non animo pugnandi, ſed cauſa bonoris, in foro conſcientiæ non incidit in pœnas.*

De Duello.

Super Bulla Pij V. Gregrij XIII. & Clement. VIII.

1 SAcr. Conc. Tridentinum *ſeſſ.* 25. *c.* 19. *de reform.* mandauit duellorum vſum eſſe tollendum, & pugnantes eſſe puniendos pęna excommunicationis ipſo facto.

2 *Pius Papa V. in ſua Conſtit.* incip. *ea quæ à prædeceſſoribus de anno* 1560. innouauit omnes conſtitutiones, & literas cōtra duellantes, & ſingulos quos literæ ipſe concernunt, & cōcernēt ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamiæ, diffidationis, criminis læſæ Maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, cōfiſcationis, & priuationis ſtatuum, & dominiorum, ac feudorum, & vicariatuum, ac aliorum bonorum ſuorum, ac depoſitionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac interdicti, & alijs cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, & tēporalibus, alijſque in eiuſmodi literis cōtentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrant, & inteſtabiles fiant, & vltra pœnas prædictas, carceribus, mancipari, & detineri, & pœnis prædictis irremiſibiliter puniri debeant perpetuò obſeruari, & per exequutores in dictis literis deputatos aduerſus eoſdem contrafacientes ad totalem exequutionem dictarum pœnarum procedi debere decernit, illaſque, tam ad pugiles taliter pugnātes, quàm eos ad id tentantes, & prouocantes, aut

3 locum, ſeù campum ad pugnādum dantes, ſeù concedentes, ac in illis adſtantes, & intereſſentes, comitantes, & comitiuam præſtantes, necnon conſulentes, ac adhærētes, & fautores, necnon chartas certa-

4 minis, ſeù duelli ſubſcribētes, vel affigentes, aut publicantes extendit, cum priuatione beneficiorum ſi Eccleſiaſtici ſint obtentorum, & inhabilitate ad alia in poſterum obtinenda, &c.

5 *Gregorius verò XIII. in ſua Conſtit.* incip. *ad tollendum ſub datum* 24. *Decembr.* 1582. ampliauit decretum S. C. T. ad omnes illos qui condicto, ſtatuto,

ſtatuto tẽpore,& in loco conuẽto Monomachiã cõmiſerint etiam ſi nulli patrini, ſocijuè ad id vocati fuerint, nec loci ſecuritas habita, nullæuè prouocatoriæ literæ, aut de denũciationis clauſulæ pręceſſerint cenſuris,& pœnis in dicto decreto propoſitis teneri, pindè ac ſi publico,& cõſueto abuſu ſingulare certamen iniuiſſent, volens etiam domino locorũ,
6 ſi certamen ex cõdicto huiuſmodi permiſerint, aut quantũ in ſe fuerit non prohibuerint, omneſque illud fieri mandantes, inſtigantes auxilium, conſilium, vel fauorem dantes, equos, arma, pecuniam, commeatum, & alia ſubſidia ſciẽter ſubminiſtrantes, aut ex compoſito ſpectatores, vel ſocios quouis modo ſeſe pbentes eiſdem cenſuris,& pęnis ſubiacere etiam ſi illi, qui ad locum deſtinatum pugnaturi acceſſerunt impediti pugnam non commiſerint, ſi per ipſos non ſteterit, quo minùs illa committatur non obſtantibus, &c.

Tandem *Clem. VIII. in Conſtitut. incip. illius vices die 2. Septembris* 1592. confirmãdo declarat, & ampliat tam diſpoſitionem S. C. T. quàm
7 ſupradictas Cõſtitutiones Pij, & Gregorij, habere locũ vbiq; gentium, & terrarum inter quaſcunque perſonas etiam armatas, & in caſtris, ſeù pro-
8 pugnaculis militantes, etiam vbi Catholicæ fidei hoſtium furor impunè graſſatur, vel ſit dominijs p eos occupatis, ſeù detentis, & idem decreuit ſi in publico, & forſan iuſto indicto aliquis miles contra alterum militãtem in exercitu aduerſariorum, ſiuè aliàs in caſtris hoſtium, præſidijs, aut terris degentem, priuatas ſimultates, atque inimicitias publicæ cauſa intermittẽdum, etiam Ducum permiſſu ex cõdicto ad ſingulare certamen deſcẽdat, aut illum prouocet, & eiſdem pœnis teneri eos inter quos pactiones initæ ſint de dirimendo certamine; cum primum alteruter vulneratus fuerit, ſeù ſãguinem effuderit, aut certus ictuum numerus vtrimque illatus fuerit, vel ſi conuenerint, vt non ſinguli cũ ſingulis, ſed bini, terni, aut plures hinc inde pugnent, & non ſolum locorum dominos, ſed etiam Magiſtratus, Præſides, Locumtenentes, aut etiam Militũ Duces, & Capitaneos in caſtris, vel extra ea, in alieno, vel hoſtili ſolo, vel cum Militibus exercitus aduerſariorum monochamiam, in quocunque caſu per dictam cõſtitutionem, vel aliàs huiuſmodi prohibitis permittẽtes, vel quantum in ipſis eſt, non prohibentes, aut poſt admiſſũ

crimẽ, veniam, & impunitatẽ concedentes. Prohibet etiam omnia, & ſingula eius generis ſcripta manifeſta, ſeù fides vulgò appellata, quæ etiã ſine expreſſa prouocatione ad certamen, quaſi præparatoria quædam ad chartulas, ſeù libellos prouocatorios, & ad duella, illorumque veluti radices, aut ſemina, vt plurimum laceſſendi aliquem ad pugnã, & ſuſcitandæ ſimultatis, atque inimicitiæ materiam, & occaſionem præbent, &c.

10 Amplia primò, vt licet religioſi vigore ſuorum priuilegiorum poterant duellantes abſoluere, Tamen hodiè poſt dictam *Conſtitut. Clem. VIII.* fuerunt talia priuilegia reuocata, ita *Barboſ. in collect. DD. in cap. Porrò, de cleric. pugn.*
11 *num.* 7. vbi etiam quærit ſi Epiſcopus virtute *C. T. ſeſſ.* 24. *de reform. cap.* 6. poſſit abſoluere eos, quando delictum eſt occultum, & affirmatiua opinionem tuetur *Bonacin. de cẽſ. par.* 2. *q.* 4. *pun.* 2. *num.* 15. *verſ*
12 *tertio*, licet de prouocatione occulta, vt non poſſit abſolui ab Epiſcopo tenet *Graff. de caſ. reſeruat. lib.* 1. *cap.* 7. *nu.* 19.
13 *&* 20. aſſerens poſſe abſolui à confeſſario habẽtẽ priuilegiũ abſoluẽdi à caſibus reſeruatis Summo Pontifici.

14 Amplia ſecundò, vt incidãt [illegible] in pęnas dictarum cõſtitutionum, qui ſeſe obuiã habentes diffidunt ſe in tali loco, quo ſtatim accedũt, & inter ſe pugnant, ex quo adeſt aſſignatio
15 loci, & tẽporis, *Sanch. in praec. decal. tom.* 1. *lib.* 2. *c.* 39. *n.* 28. *Filluc. tom.* 1. *tract.* 29 *c.* 8. *n.* 112. *et Bonac. d. p.* 2. *n.* 6 *cõtra Graff. lib.* 1. *dec. aur. c.* 7 *n.* 22.

16 Amplia tertiò, vt clericus duellãs ſit priuatus ipſo iure beneficijs ꝑ bullã *Pij iv. ꝑdictã incip. ea quæ §.* 4. *in ordine* 21. vbi contra ſic duellantes ſtatuit, quod ſi Eccleſiaſtici fuerint, vltra excommunicationem; quam ipſo facto incurrant, etiam omnibus, & ſingulis Eccleſijs, monaſterijs dignitatibus, & alijs beneficijs Eccleſiaſticis per eos obtentis, ſeù in quibus, & ad quę eis ius competit, eo ipſo priuati, & ad illa, & alia in poſterum obtinẽda inhabiles exiſtant, necnõ illa tanquam per priuationem huiuſmodi vacantia ab alijs impetrari poſſint, vt apud *Sayr. de cenſur. cap* 31. *nu.* 21. *Bonac. de cenſur. in particulari, extra Bull. Cœn. diſp.* 2. *q.* 3. *par.* 48. *propoſ.* 3. *num.* 21.

17 Sed q̃ritur pro ornatu huius tertiæ ampliationis, an clericus duellator ſicuti priuatur beneficijs, ita etiam, priuetur penſionibus,

Et pro parte affirmatiuæ facit, quia incapax beneficij

eſt

eſt etiam incapax penſionis,
vt inquit Nauarr. *de tempor.*
*ordin.lib.*1. *conſ.*11. *num.*2.vbi
quod hoc eſt de ſtylo Curiæ,
qui eſt ſeruandus *Sanchez de*
*præcept. decbal.lib.*2. *cap.*28.
*num.*36. *Farin. deciſ.poſthum.*
246. *num.* 2. *par.*2. vbi quod
18 penſio vacat ſicut beneficiũ,
& iiſdem modis amittitur, vt
dixit etiam *Hieronym. Gabr.*
*conſ.*187.*num.*11.*lib.*2. deindè
19 quia penſio eſt fructus, & pars
beneficij, & beneficio acceſſo-
20 ria, ac ab eo dependens, ideò
debet iudicari ad inſtar prin-
cipalis. *Imol.in clem.*1.*§.verſ.*
circa secunda, de ſuppl.negl.
Prælat. *Gigas conſ.*14 *num.*4.
in verbis, *Sanch. in decbalog.*
*d cap.*2.*num.*36. *verſ.ſecundo*,
Farinac. dec. poſthum. 585.
*num.*3.*p.*2.

21 Accedat, quod pugnans in
duello eſt ipſo facto excõmu-
22 nicatus, vt vidimus, & certũ
eſt, ꝙ excõmunicatus, eſt in-
capax pẽſionis, cum habeatur
pro mortuo circa ſpiritualia,
latè *Gigas de penſioni q.* 14.
*num.*1. *&* 9. *ac per totum, &*
*q.*36.*nu.*5. *Tolet. in ſumm. in*
*edit. Rom.lib.*1.*cap.*13.*Sayr. de*
*cenſur.lib.*2.*cap.*5.*nu.*15.*Pariſ.*
*de reſign.beneſic.lib.*4.*q.*3.*n.*48.
*Garz. de beneſic.par.*1.*cap.*5.
*num.*130.

23 Pro parte verò negatiua
multa dici poſſunt, & primò,
nullum extare Canonem, qui
priuet penſionibus ſic duellã-
tem, & licet *Pius IV.* cum
24 priuet beneficijs, tamen talis
conſtitutio, vti odioſa, & pœ-
nalis, nõ eſt extendẽda ad pẽ-
ſionem, quæ non eſt beneficiũ
eccleſiaſticum, nec quidquam
25 ſpirituale, cum poſſit etiã dari
laico, *Gigas de penſ. quæſt.*1.
*num.*1. *& q.* 21. *in princip.* &
pulchrè *conſ.*30. *num.*1.2. *Rip.*
*in cap.*2.*n.*128.*de iudic.Burſat.*
*conſ.*178.*num.*27. *lib.*2. *Graff.*
*dec.*91.*num.*5. *Garz.de beneſic.*
*par.*1.*cap.*5.*num.*7. *Borrell.in*
*ſumm.dec.par.*1.*tit.*30.*nu.*111.
26 Et propterea appellatione
beneficij nõ venit regulariter
penſio, niſi largo modo, vt cõ-
cludit latè *Gigas de penſio, p.*28.
*num.*10. *& ſeqq. & d. conſ.*30.
*num.*1. *Franc. in cap. quamuis,*
*num.*21. vbi *DD. de præbend. in*
ſexto, Nauarr. *conſ.*11. *de cõſt.*
*num.*8. *Pariſ. de reſign.beneſic.*
*lib.*1.*quæſt.*10.*num.*69. *Suar.*
*de cenſ.diſput.*15. *ſect.*1.*num.*7.
*Gonzal. ad regul. Cancell.*8.*glo.*
5.*§.*5. *Garz.d tract. par.*1.*c.*5.
num 3. vbi multos allegat.

27 Pro reſolutione autem hu-
ius articuli præmittẽdum eſſe
puto, duplicem eſſe ſpeciem
penſionis. Alia enim datur ti-
tulo ſeculari, & vti laico aſſi-
gnatur in ſtipendium pro ſer-
uitio temporali, puta remu-
neratione laborum ex cauſa
pulſationis campanę, aperitio-
nis foriũm Eccleſiæ, & ſimiliũ,

& hæc videtur prophana, & laico dari poteſt, nec continetur ſub nomine beneficij, ſecundum *Gigan. de penſ. q.67. n.3. Mandoſ. ſuper reg. Cancell. 19. q.11. nu.2. Garz. de benefic. par.1. cap.5. num 3. & ſeq.* quæ ſpecies penſionis raró hodiè practicatur. Alia verò datur in titulum, quæ eſt in vſu, & aſſignatur quaſi loco beneficij, vt decentius ſubſtentari valeat, & illa venit ſub appel-
28 latione beneficij, etiam in pœnalibus, & odioſis, ita vt inhabilitatus ad beneficia ſit
29 pariter inhabilitatus ad pēſiones, *Rot. diuerſ. dec.109. par.3. Garz. de benefic. par.1. cap.5. num.121. & ſeq. Borrell. in ſumm. dec. par.1. tit.30. nu.112. & 117.* Et ſic huiuſmodi bulla comprehendit ſolum penſiones, quæ dantur in titulum,
30 nam conſtitutio priuatoria quorumcunque beneficiorū illas ſolum penſiones amplectitur, *Cucch. inſtit. maior. lib.5. tit 7. num.17. Gigas de penſ. q. 28. num.20. & conſ.30. num.9.* alios refert *Garz. dict. cap.5. & 6.*

31 Nec obſtat, quod priuatus beneficio intelligatur non priuatus pēſione, niſi ſit talis, quæ datur in titulū, quia hoc procedit in ſententia hominis priuatoria, quæ cum ſit ſtricti iuris, ſi priuat clericum beneficijs, non extenditur ad penſiones, vt in his terminis loquuntur *Gomeſ. ſuper regul. Cancell. de annal. q.21. Gigas d. conſ.33. nu.9. Creſc. d. dec.14. nu.2. de ſent. & re iudic. Garz. d. tract. de benefic. par.1. cap.5. num.124.* Nos autem verſamur in conſtitutione, quæ &
32 ſit pœnalis, eſt tamen fauorabilis reſpectu animæ; prohibi-
33 ta enim ſunt duella, ne homines moriantur in quaſi certo damnationis ſtatu, ſicut etiam Conſtitutiones contra hæreticos factæ ſunt pœnales, & tamen, quia ſunt factæ fauore fidei, quaſi fauorabiles, extenduntur à beneficijs ad penſiones, *Gigas d. q.94. n.7. Gratian. d. diſcept.397. num.16. Sanch. d. lib.2. cap.28. num.36. Garz. de benef. p.11. cap.10. ſub n.79. verſ. Quod ſi priuantur.*

34 Eſt tamen aduertendum, quod licet ſic duellās ipſo iure ſit priuatus beneficijs, & penſionibus, tamen debet eis declarari priuatus, quoniam in
35 pœnis ipſo iure incurſis neceſſaria eſt ſententia declaratoria, ad quam etiam pars eſt citanda, *ad text. in cap. cùm ſecundum de hæretic. in ſexto, Felyn. in cap. Rodulfus, nu.63. de reſcript. gloſſ.* & *Abb. in Clemen. præſenti, de cenſibus, Gigas d. conſ.14 num.7. in terminis Sanch. in dechalog. lib.2. cap.39. num.32.* vbi inquit, quod licet reſpectu cenſurarū ipſo

Digitized by Google

ipſo iure latarum nõ requira-
36 tur alia ſententia; tamen aliæ
pęnę ex duello prouenientes,
vt infamia, præſcriptio bonorum,
priuatio beneficiorum,
amiſſio loci, vbi duellũ exerceetur
clarè requirunt Iudicis
ſententiam, & ita *Io: Guttier. can. qq. l. 2. cap. 5 nu. 28. Vgolin. de ſimon. tab. 1. cap. 21. §. 3. verſ quoad priuationem, Azor. Inſtit. moral. par. 1. lib. 5. c. 8. quaſt. 3. Suarez de cenſur. to. 5. diſput. 27. ſect. 1. num. 8. ad fin. Leſſ. de iuſt & iur. lib. 2. cap. 29. num. 63. & cap. 34. num. 143. cap. 53. num. 147. 148.* pulchrè *Bonac. de legibus diſput. 1. q. 1. punct. 7. num. 11. Rot. diuerſ. dec. 30. nu. 6. lib. 3. par. 3. Farin. dec. poſth. 255. nu. 2. par. 1.* vbi
37 *Rota* iudicat, quod etiamſi
incurratur pœna priuationis
ipſo iure, adhuc eſt neceſſaria
declaratoria facti ſententia,
per quod incurritur talis priuatio,
vide *ſup. pag. 135. n. 11.*

38 Declara primò, non affici
non excommunicatione, qui
alium prouocat ad pugnãdũ,
nullo ſtatuto loco, & tẽpore,
etiam in terminis bullæ Clem.
VIII. optimè *Bonac. to. 3. diſp. 2. q. 3 punct. 48. n. 14.* quidquid
dicat *Peregrin. de duello, q. 15. nu. 3. & q. 20. nu. 3.*

39 Declara ſecundò, vt audiẽtes,
vel legẽtes ſcripta quibus
aliqui ſe prouocant ad duellũ
non incurrant excommunicationem,
Comit. lib. 6. cap. 14. num. 7. licet contrarium ſentiat
Pereg. loc. cit. q. 28.

40 Declara tertiò, vt non incurratur
pœnas ſupradictarũ
conſtitutionũ ab eo, qui dedit
occaſionem prouocantibus ſe
ad duellum, puta ſi narraſſet
aliquod factum ex qua narratione
ortum fuiſſet duellum,
ita *Bonac. loc. cit. nu. 32. contra Peregr. quaſt. 27.*

41 Declara quartò, vt habens
ratum duellum factũ ſuo nomine
nõ incidat in pęnas huius
conſtitutionis *Floron. cap. 14. §. 3. nu. 1. contra Peregr. q. 32. num. 3.* nam Pontifices volentes
pœnam extendi ad ratihabitionem
id exprimere ſolẽt;
vnde cum hoc non ſit expreſſum
in ſupramentionatis bullis,
tanquam odioſum non erit
extendendum ad non expreſſa.

42 Declara quintò, vt euitet
pœnas conſtit. exiſtens in Eccleſia,
vel in aliquo loco periculoſo,
ſi diceret, exi foras, nã
ex illis verbis, non diceretur
propriè deſtinatus locus, ſed
ſolum videtur fieri ad euitãdã
irreuerentiam, vel locum periculoſum,
ita Sanch. d. cap. 39. num. 28. Filluc. tom. 1. tract. 15. num. 111. & Floron. cap. 1. vbi ſupra.

43 Declara ſextò, vt nõ incidat
in pęnas dictarũ cõſtitutionũ,
quãdo aliquis offert duellum

alteri,& eodem tempore quo duellum offert, gladio aggreditur,& ille cogeretur ibi ſtatim pugnare *Filiucc. d tract.* 15. *num.*110.*& tract.*29. *c.*8. *num.* 107. *Peregrin. de duell. quaſt.*23.

44 Declara ſeptimò,vt in foro conſcientiæ non incidat in ſupradictas pœnas, ſi quis prouocauerit ad duellum, non animo pugnandi, ſed tantum cauſa honoris defendēdi,*Floron. cap.*6.*§.*2. *Filiucc.d tract.* 15.*cap.*5.*quaſt.*5.*num.*107. & ratio videtur eſſe, quia illa nō videtur diffidatio ex cōdicto, cum periculo occiſionis, aut vulneris, vel mutilationis, duellū enim prohibetur omni iure ob periculum grauis læſionis.

SVMMARIVM.

1 *In Eccleſijs prohibentur fieri illicita.*

2 *Epiſcopi tenentur remouere ſcandala ab Eccleſijs.*

3 *Officiales Ciuitatum nequeūt occupare ſtalla* Canonicorū, *ſeù Presbyterii.*

4 *Conuiuia in Eccleſijs fieri nō debent.*

5 *Contractus fieri non debēt in Eccleſijs; ſed ſi fiant, valent, ſed contrahentes peccant arbitramentū tamē eſt nullū,*

6 *Iudex Eccleſiaſticus nō poteſt punire delinquētes in Eccleſijs pœnis temporalibus.*

7 *Epiſcopus poteſt remouere indecentia, & ſcandaloſa in Eccleſijs ſuo arbitrio.*

8 *Epiſcopus poteſt ſuo arbitrio moderari ſcamna, & loca laicorum.*

9 *Epiſcopus poteſt prohibere ne ſedes laicorum,etiam Præfecti, & Commendatarij locētur in Presbyterio apud Altare non obſtante quacunque* Conſuetudine.

De Eccleſiarum veneratione.

Super Bulla Pij V.

1 PEr *Bullā Pij V. incip. cūm primum de anno* 1566. puniuntur varijs pœnis facientes illicita in Eccleſijs,vt eſt videre in prima parte *fol.*611.

2 Vnde infertur primò, vt ad Epiſcopū pertineat remouere indecentia, & ſcandala ab Eccleſijs ſuo arbitrio, & prohibere, ne ſedes laicorum, etiā Præfecti, & Commendatarij collocentur in Presbyterio apud Altare, non obſtante quacunque conſuetudine in contrarium, vt cenſuit *Sacr.*

Congr.

Congr. Rituum in vna Egitanien. 20. *Iun.* 1612.

3 Infertur ſecundò, vt officiales Ciuitatum, non debeant occupare proprias ſedes Canonicorum, & dignitatum, ſeù ſtalla in Choro, vel Preſbyterio occupare, & ſi aliqd id eis permiſsū fuerit ex eadē *Sac. Congreg. in Compoſtellan.* 4. *Februar.* 1604. *& in alia Granaten* 24. *Decembr.* 1606. Et in proceſſionibus, etiam SS. Sacramenti, debēt praecedere in loco, in quo ſecundum antiquam conſuetudinem cōſueuerant incedere eadem *Sacr. Congreg. in Forolouien.* 4. *Aprilis* 1615.

4 Infertur tertiò conuiuia cū irreuerentia loci ſacri non eſſe permittenda, niſi aliquod frugale, & paruum, & in angulo Eccleſiæ, ſine tumultu, & perturbatione circumſtantiū fiat ex cauſa rationabili, puta, quando non eſſet aliàs locus ſufficienter accommodatus, *Nauarr. de orat. to.* 2. *qq. art.* 3. *diſp.* 7. *Suar. de Sacram. tom.* 1. *diſp.* 81. *ſect.* 8. *ar.* 3. *verſ. ſecūdo*, & ideò excuſandæ ſunt mulieres, quæ ob deuotionem in Eccleſijs per aliquos dies cōmorantur, comedunt, & dormiunt, & proindè pernoctationes, & vigiliæ, quæ in Eccleſijs fieri ſolebant his temporibus ſublatæ ſunt multis ex cauſis, quas referunt *Sot. de inſtit. lib.* 10. *q.* 5. *art.* 1. *verſ. ſed tertio, Couarr. var. reſol. lib.* 4. *cap.* 19. *num* 10. *Boer. deciſ.* 212. *& Fuſc. de viſit. lib.* 1. *cap* 28. *num.* 8. & ſi forſan in aliquibus regionibus peruerſa iſta conſuetudo, adhuc exiſtat, erit omninò extirpanda per Illuſtriſſimos locorū ordinarios, nec illos excuſarem in foro conſcientiæ, ſi dictam extirpationem prætermitterent.

5 Infertur quartò, contractus non debere fieri in Eccleſijs non ſolum de iure ciuili, ad *text. in l. nemo, la prima, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* ſed etiam de iure Canonico, *cap. cùm Eccleſia, de immunit. Eccleſ. Barboſ. de Iur. Eccleſ. lib.* 2. *c.* 3. *n.* 5. *Viuius dec.* 102. vbi firmat contrahentes peccare, ſed validum eſſe contractum, non autem arbitramētum actum in Eccleſia.

6 Infertur quintò, vt Epiſcopus valeat remouere indecētia, & ſcandaloſa in Eccleſijs arbitrio ſuo, *ita Sac. Congreg. Rit. in Egitanien.* 10. *Ianuarij* 1602. *in* 5. *dub.*

7 Infertur ſextò, vt Epiſcopus poſſit ſuo arbitrio moderare ſcamna, & loca laicorum, *eadē Sac. Congr. in Entomilien.* 10. *Decembris* 1604. nec non po-

8 teſt prohibere ne ſedes laicorum etiam Præfecti, & Commendatarij locentur in Preſbyterio apud Altare, non ob-

ſtante

ſtante quacunque Conſuetudine *eadem S.Congreg.in dicta Egitanien. dub.6.*

9 Declaratur primò, dicta cõſtitutio, vt Iudex Eccleſiaſticus nõ poſſit punire laicos delinquentes in Eccleſia pœnis tẽporalibus, vt habetur in eadẽ Bulla *in verſ. vt igitur*, vbi ſtatuit, vt pęnis pecuniarijs, & alijs arbitrio mulctentur etiã laici, qui in Eccleſia habent fœda colloquia, vel actus faciunt inhoneſtos, vel diuina perturbant officia, videatur *Pereg.de immunit. Eccleſ. c.6. num.28.*

SVMMARIVM.

1 *Religioſus quando dicitur incorrigibilis in ordine Prædicatorum.*

2 *Religioſos Ordinis Minorum quomodo dicitur incorrigibilis.*

3 *Incorrigibilis Ordinis Minimorum dicitur, qui tres arripuit fugas.*

4 *Incorrigibilitas duplex eſt, & quæ.*

5 *Incorrigibilitas facit quem eſſe eÿciendum à Religione.*

6 *Incorrigibilis quis dicatur.*

7 *Eiecti ſi humiliter petierint ad Religionum admitti ſunt recipiendi, & num.8.*

9 *Eiecti emendati poſſunt cogi ad redeundum.*

10 *Eiecti tenentur ad ſe corrigendos.*

11 *Regulares, eiecti tenentur caſtitatem ſeruare, et paupertatem, ac Epiſcopo obeditti & præſtare eum illius ſubditi dicantur, nu.12.*

13 *Eiecti Religionis Minimorum tenentur ad vitam quadrageſimalem.*

14 *Eiecti tenentur ad vota ſolemnia eſſentialia.*

15 *Eiecti quandiù in ſeculo ſteterint nequeunt audire confeſſionem, nec prædicare.*

16 *Eiecti ſi ſint ad aliquem ordinem promoti, poſſunt ad alios promoueri de licentia Epiſcoporum, num.17.*

18 *Epiſcopi poſſunt promouere ad ordines eiectos dummodo nõ ſint irregulares.*

De eiectis à Religione vti incorrigibilibus.

✠

Decretum S. Congregat.

TAm in prima, quàm in ſecũda hac parte *in tit.de Apoſtat.* fuit impreſſum hoc decretum *Sacr. Cong. . . & in §. ad hac, vt in poſterum,* fit mentio

mentio de regularibus eijciẽdis vti incorrigibilibus.

1 Sed loquendo iuxtà conſtitutiones Religionum aliquarum, Notabis, quod in Ordine Prædicatorum, is dicitur regularis incorrigibilis, quando culpas nõ timet committere, & pœnas recuſat ferre, vel ex earum ſæpius repetita inflictione iudicio diſcretorum cognoſcitur non proficere, vt refert *Feſt.par.4.cap.25.*

2 In Ordine Minorum incorrigibilis dicitur ille, qui ter fuit iuridicè penitus, & conuictus de eodem, vel alio crimine graui, & nunquam fuit emendatus, *ita Spatharius in tract. 10.par.3.cap.19.num.7.*

3 At in Ordine Minimorum diceretur incorrigibilis regularis, qui tres arripuiſſet fugas, nam nõ eſſet amplius recipiẽdus, vt fuit ſtatutum *in c. Valent.num 13.*

4 De iure verò amplectere hanc diſtinctionem, duplicem eſſe incorrigibilitatem, vnam defacto, & alteram de iure, incorrigibilitas de iure dicitur regula, vel conſtitutio mãdans talia tot vicibus perpetrantem appellari, & eſſe incorrigibilem. De facto, quãdo quis licet de iure incorrigibilis non ſit, quia ter conuictus, & penitus non fuit, eſt tamen de facto incorrigibilis propter eius cõditiones naturales notas, quia ſcilicet vitijs aſſueuerit, & ad illa haberet naturalem inclinationem, vt inquit *Syluest.in ſumm. verb. incorrigibilitas, & verb. Abb. num.6. q.3.*

5 Quæ incorrigibilitas ſunt ſufficientes ad expellendum, & eijciendum regularem à Religione, & priuandum habitu, *Rodriq. tom.1. q reg.30. art.15. Mirand. tom.1. man. q.52.art.2.concluſ.2.*

6 Vnde incorrigibilis non ſolum dicitur, qui ter monitus non reſipiſcit, *ad text. in cap. contingit, il ſecondo, de ſent ent. excomm.* & qui ter correctus, & punitus non ſe emendauit; ſed etiam cui bis, aut ter crimina remiſſa, condonata, diſſimulata fuerunt ſpe emendationis, & tamen non ſe correxit *DD.loc.cit.Clar. in pract. crim. q. 36. num.4. Salſed. ad Diaz. in prax. cap.142. verb. incorrigibilis.*

7 Nota ſecundò, quod eiecti, ſi emendati, & correcti humiliter petierint iterum recipi, ad Religionem eſſent admittẽdi, *Leſſ. de inſtit. & iur. cap.41. dub.15. Nauarr.conſ.78. nu.3. de regul.per text. in cap. fin.de*
8 *regul.* niſi aliud obſtaret, puta ſi foret probabile ſcandalum ſequuturum ex tali admiſſione, vel ſi morbo aliquo contagioſo eſſent infecti, vel alias inhabiles ad ordines, & offi-

cia,

ita Cordub. in regul. S.*Franc. cap.*2.*q.*21.*par.*2. *verſ. notandum*.

9 Imò Religio poterit cogere eiectos emendatos præter ſupradictum caſum cogere ad redeundum *Sylueſt. in verb. Apoſtaſia, q.*6.*num.*10. *Vaſq.* 1.2.*diſp.*165.*cap.*8.*nu.*87. *Leſſ. d.cap.*45.*dub.*15.*n.*111. *Molin. tom.*1.*de iuſtit. diſput.*140. *col. pen. Reginald. in prax.lib.*18. *num.*417. *& Sanch.lib.*6.*in decbal.cap.*9.*num.*30.

10 Nota tertiò, ſupradictos eiectos tanquam incorrigibiles eſſe obligatos ad corrigẽdum mores, & reddendos habiles, vt iterum in Religionem admittantur, *Sot.lib.*7.*de iuſt. q.*2.*art.*5.*Graff.par.*1.*dec.lib.*3. *cap.*5.*num.*147. *Sayr. in Clau.* Reg. *lib.*6.*cap.*9. *num.* 25. *& Nald. in ſum. verb.Religioſus, num.*16.

11 Nota quartò, quod regulares eiecti tenentur ad caſtitatem ſeruandam etiam ſi non ſint in ſacris *Sot.lib.*7. *de iuſt. q.*2.*ar.*1. Tenentur ad paupertatem, *Sanch.in decbal. cap.*9.
12 *nu.*45. Tenentur ad obedictiã Epiſcopo, & efficiuntur ſubditi ipſius, vti reliqui clerici, *Rodriq. q.reg.*30.*art.*20 *tom.*1. *Molin. de iuſt. diſput.*140. *col.*
13 *ante penult.* Tenentur ad votum vitæ quadrageſimalis, ſi ſint Religionis Minimorum, *Ledeſm.de ſtat.Epiſ.*3.*concl.*25. *diffic.*1. Rodriq. *loc.cit. in fin.*

14 Tenentur ad vota eſſentialia, & ſolemnia *Nauar.comment.*2. *de regul.nu.*34.*et ſeqq. Ledeſm. de ſtat. religiõn commun.cap.*8. *concl.*7. *Azor.to.*1.*inſtit. mor. lib.*12.*cap.*16.*q.*1.*Mirand.to.*1. *man.q.*52. *art.*3.*& Sãch.lib.*6. *in decbal.cap.*9. *num.*27. Non autem tenentur ad obſeruantias regulares, ieiunia, ſilentia &c. *Eman. Sà in aphoriſm. verb.Religio, num.*40. *Sot.de iuſtit.lib.*7.*q.*2.*art.*1. *Leſſ. de iuſtit. libr.*2. *cap.*41. *dub.*15. *num* 115.

15 Nota quintò, quod eiecti, quamdiù in ſeculo ſteterint, ſi ſint Sacerdotes non poſſunt Confeſſiones audire, nec prædicare, nec docere, *Spathar. de mod. corr. regul. tract.* 10. *par.*3.*cap.*20.*n.*9.*Rodriq.q.reg.* 30.*art.*21.*tom.*1. *& Mirand. in man.q.*52.*art.*5.*tom.*1.

16 Nota ſextò, quod eiecti ſi ſint Subdiaconi, aut aliquo ordine ſacro inſigniti, niſi aliud obſtet, poſſunt ad alios ſacros promoueri, *Nauarr.conſ.*3. *de ſtat.Monach. Rodriq. q. regul.* 30. *art.*24.*tom.*1.

17 Quæ promotio fieri debet de licentia propriorũ Epiſcoporum, quibus per expulſionem à religione ſunt ſubiecti, vt dixi *in prima par. titul. de Apoſt.& eiect.num.*22.

18 Sed ſi obſtaret aliquod impedimentum, puta ſi ob delicta,

Digitized by Google

ſta, ob quæ eiecti fuiſſent vti incorrigibiles, irregularitatē contraxiſſent, ſi fuerit reſeruata Pōtifici, ab eo prius eſſet obtinēda diſpenſatio; ſi verò non eſſet reſeruata Sedi Apoſtolicæ, Epiſcopi diſpenſare poſſent, & illos ordinare, præmia informatione de vita, & moribus, & conſtito de patrimonio, vel illis aſſignare cōmoditatē viuēdi ne cogantur mendicare.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicati quando ſunt vitandi.*
2 *Epiſcopus nequit concedere licentiam, vt aliquis alloquatur, cum excommunicato.*
3 *Priuilegiū conceſſum ab Epiſcopo ne quis teneatur euitare excōmunicatum eſt nullum.*
4 *Excommunicatus euitatur tā ab inferiore, quàm à Superiore.*
5 *Iura indiſtinctè loquentia, indiſtinctè intelliguntur.*
6 *Excommunicatus prohibetur alijs communicare, declaratum 7.*
8 *Excommunicatus non ſolum euitatur in territorio excōmunicantis, ſed etiam extra.*
9 *Excommunicatio afficit animam, & corpus, & ſequitur perſonam.*
10 *Excōmunicati euitantur etiā ab exemptis à iuriſdictione excommunicantis.*
11 *Excommunicatus nequit cōmunicare alio excommunicato.*
12 *Excommunicatus tam iure, quàm ab homine eſt vitandus.*
13 *Excommunicatus paratus ſatisfacere, & mandatis Eccleſiæ parere, antequam ſequatur abſolutio eſt vitandus.*
14 *Excommunicatus eſt vitandus publicè, & ſecretè.*
15 *Communicari non debet excommunicato, ſiuè reſpōdeat, ſiuè non.*
16 *Salutationes excommunicati, non ſunt reſalutandæ.*
17 *Litera, vel nuncium nō debet mitti excommunicato.*
18 *Alloquutio tam eſt præſentialiter, quàm per nuncium, vel per literas.*
19 *Excommunicati ſunt vitandi etiam in menſa.*
20 *Monitus ſubpœna excommunicationis non eſt vitandus.*
21 *Communicantes cum excommunicato excuſāːur ex cauſa ignorantiæ.*
22 *Coniugium excuſat ab excōmunicatione quoad omnia.*
23 *Filij alloquēdo cum patre excommunicato excuſantur.*
24 *Subditi non excuſantur communi-*

municando cum Domino excommunicato, limita num. 27.

25 C*lerici nequeunt communicare, cum Epiſcopo excommunicato, limita nu. 27.*

26 *Monaci tenentur euitare Abbatem excommunicatum, limita num. 27.*

De excommunicatorum vitatione.

Super Bulla Leonis X.

MAndauit *in hac cõſtit. incip. ſtatuimus inſuper ad euitanda ſcãdala*
1 Pontifex, excõmunicatos eſſe vitandos in duobus ſolum caſibus. Primò, ſi fuerint denũciati excõmunicati. Secundò, quando ita notoriè conſtaret incidiſſe eos in excommunicationem, vt nulla poſſet tergiuerſatione occultari, ſiuè aliquo iuris ſuffragio excuſari, vide quæ diximus *in prima parte eodem titul.* & latiſſimè *Gutter. can. qq lib. 1. cap. 1.*

2 Amplia primò, dictam conſtit. vt procedat etiam ſi Epiſcopus, præciperet alicui, vt communicet cum excommunicato, nam Epiſcopus nequit ex ſua voluntate, aliquem habeti pro abſoluto, ſed requiritur actualis abſolutio; *Ioan. Andr. in cùm deſideres, num. 4 de ſent. excom.* quem ſequitur *Butr. num. 7. & Abb. num. 3.*

3 Vnde meritò *Socin. in c. inter alia de ſent. excom. n. 22.* aſſeruit priuilegiũ conceſſum ab Epiſcopo, ne quis teneatur euitare excommunicatum eſſe nullius momenti, idem *Ioann. Andr. in cap. cùm deſideres, num. 4. de ſent. excom. Butr. nu. 4. Anchar. num. 2. & Abb num. 2. ibidem.*

4 Amplia ſecundò, vt teneãtur vitare excommunicatos non ſolum inferiores, ſed etiam Superiores quantæcunq; dignitatis exiſtant, ac etiam ipſe Epiſcopus, vt eſt *tex. expreſſus in d. cap. cùm deſideres de ſentẽt. excom.* vbi hoc ſignanter probant *Abb. num. 1. Anch. in nu. 6. Socin. nu. 3. & 4. Gloſſ. in d. cap. inter alia, num. 4. ff. eod. Suar. tom. 2. diſp. 15. ſect. 7. ſub nu. 4. verſic. quod adeò verum,* quia

5 hæc obligatio vitandi excommunicatos afficit omnes, & iura, quæ prohibent communicare, cum excommunicato loquuntur indiſtinctè, & ſic indiſtinctè debent intelligi, *cap. omnis vtriuſque ſexus de pœnit. & remiſſ. l. generaliter, ff. de legat. præſt. l. de pretio, ff. de public. Iaſon in l. non dubium, num. 38. C. de legibus, cum alijs per Suar. conſil. 271. nu. 28. & dec. 77. num. 4.*

6 Am-

6 Amplia tertiò, vt etiam ipſe-
met excommunicatus prohi-
beatur alijs communicare,
cap. fin. de exceſſibus Prælat.
cap. illud de cler. excom. miniſt.
Gloſſ. in cap. 1. verb. periculum,
de except. lib. 6. Butr. & Boich.
& alij communiter in ſæpè cit.
cap. inter alia de ſent. excomm.
prout de communi teſtatur
7 ibi *Socin num. 22.* vbi declarat
hoc procedere dũmodo ipſe
excommunicatus ſciat ſe eſſe
excommunicatum, ſecus ſi
ignoraret, prout etiam decla-
rant *Gloſſ. & DD. in cap. pen.*
de cleric. excom.

8 Amplia quartò, vt excom-
municatus non ſolum ſit vitã-
dus in territorio excommuni-
cantis, ſed etiam extra illud in
quacumque parte, nam excõ-
municatus quoad vnam Ec-
cleſiam eſt vti talis euitandus ab
omnibus Eccleſijs in toto ter-
rarum orbe, *cap. 2. & cap. 3. &*
4. & cap. debent 11. q. 3. cap. 1.
de treuga & pace, & ibi ſignan-
ter *Abb. num. 2.* vbi quod ex-
communicatio non clauditur
9 territorio, quia eum afficiat
animam, & corpus, ſequitur
perſonam ſicuti lepra leproſũ,
cap. ad reprimendum, de offic.
ordin. gloſſ. in cap. paſtoralis, §.
verum verb. ſubtrahũtur, verſ.
qui autem, de appell. ibi Butr.
num. 20. Card. in clem. 1. verſ.
ipſius, de pœnis, Socin. in d. cap.
inter alia, num. 10. Rebuff. in
cap. paſtoralis, num. 55. de cler.
excom. miniſtr. Abb. in cap. ad
reprimendum, in ſecũdo notab.
de offic. ordin. Canale *deciſ. 77.*
num. 55. par. 2. Viuius dec. 99.
num. 10.

10 Amplia quintò, vt excõm-
municati ſint vitandi, etiã ab
exẽptis à iuriſdictione excõ-
municantis, nã quãtumcũq;
ſint exempti, tenentur nihilo-
minus vitare excommunica-
tos, hoc enim ſenſu accipien-
dus eſt, *text. in cap. nulli de ſēt.*
excomm. & in cap. tertiò, §.
excõmunicatos, de priuil. Viu.
dec. 99. ſub num. 8. verſ. tertio
ampliatur, vbi plures alle-
gat.

11 Amplia ſextò, vt nec excõ-
municatus poſſit cõmunicare
cũ alio excõmunicato *Hoſtieſ.*
Io. Andr. & Butr. in cap. illud,
de cler. excom. miniſtr. & iterũ
Io. Andr. & Butr. in cap. nulli,
de ſent. excom. ibiq; *Abb nu. 4.*
vbi de communi teſtatur.

12 Amplia ſeptimò, vt excom-
municatus ſit vitandus, ſi-
uè, ſit à iure, ſiuè ab homine,
Abb. in cap. Apoſtolica, de ex-
cept. Couar. in cap. alma mater,
par. 1. §. 7. ante num. 2. verſ. 3.
conſtat.

13 Amplia octauò, vt excom-
municatus, etiam contritus,
& paratus eſſet ſatisfacere,
vel iuraſſet parare mandatis
Eccleſiæ non ſequuta abſolu-
tione erit vitandus, *ad text in*

cap. quod in dubijs, de ſent.excomm. & ibi *Abb.num.*2.

14 Amplia nonò, excommunicatum eſſe vitandum, ſiuè in publico, ſiuè in ſecreto, *c.cùm excommunicato,* 11.*q*.3. *Suar. de cenſ.diſp.*15.*ſect.*1.*nu.*2.*Viuius dec.*99 *num.*5.

15 Amplia decimò, ſinè excōmunicatus reſpōdeat, ſiuè nō communicanti, vel ipſi aurem præbenti quamuis communicans non loquatur, *Caietan.in ſumm.verb.communio, Syluest. in ſum. verb. excommunicatio, num.*5. *§.*2. idem *Viu.num.*3. *& Couarr. in cap.alma mater, par.*5.*§.*2.*num.*1.

16 Amplia vndecimò, vt excōmunicati ſalutantes non ſint reſalutandi, *Viu.vbi ſupra, Sot. in* 4 *sent.diſt.*22.*q*.1. *art*.4.

17 Amplia duodecimò, vt neq; licitum ſit mittere literas, vel nuntium excōmunicato, quia idē videtur eſſe, loqui per ſe,

18 vel per nuntium, aut literas, *Clem fin.* & *ibi Gloſſ.verb.literis de ſent.excom.in ſexto, cap. ſi aliquādo de ſent.excom.* neque per ſigna, nutus, aut initinere, vel ſimultanea ſeſſione, *eadem Gloſ. vbi ſupra verb. quouis modo.*

19 Amplia decimotertiò, vt excommunicati ſint vitandi etiam in menſa *d. cap. cùm excommunicato, cap. nuper, verb.comedendo,* vbi *Gloſ. & DD.*cōmuniter *de ſent.excom. Suar.loc. cit.* quā ampliationē idem *Suar.* extendit pluribus caſibus.

20 Declara primò, vt nōn erit vitandus monitus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, donec per ſuum Iudicē competētem, idem citatus, & auditus denuncietur excommunicatus, *Nauarr conſ.*3.*de ſent.excom.& Sayr.in flor.dec. deciſ.*3.*eod.tit.*

21 Declara ſecundò, vt excuſentur cōmunicantes ex cauſa ignorantiæ, aut neceſſitatis, *ad text. in cap. quoniam multos,* 11.*q*.3.*et cap.inter alia de ſent. excom.*

22 Hinc infertur, quod neceſſitas coniugij excuſat *d. c. quoniam multos, Sāch. de matrim. lib.*9. *diſput.*41. *num.*2. *Suar. tom.*5. *diſp.*15.*sect.*4. non ſolū quoad actum coniugalem, ſed etiam quoad alias actiones, *Vgolin.de cenſur. tab.*2.*cap.*2. *§.*6.*num.*1. *Ledeſm. in ſumm. ſacr.tit.de excommunic. cap.*6. *caſu* 2.

23 Infertur etiam, vt neceſſitas ſubiectionis, quæ tangit filios excuſat, *d.cap.quoniam multos Sot.in* 4 *ſent.diſt.*22.*q*.1. *art*.4. *& excuſat ſeruos, Riccard.in* 4. *ſent. diſtinct.*18. *artic.* 11. *quæſt.* 3.

24 Sed an ſubditi poſſint communicare Domino excōmunicato reſpectu iuriſdictionis. Negatiuam opinionē ſequaris per

per text. in cap. nos *Sanctorum*, & *cap. iuratos* 15. *q.* 3. tenent communiter Doctores teſte *Sylueſt. in ſum. verb. excommunicatio num.* 8 Suar. *de cenſ. diſp.* 15. *ſect.* 6. *num.* 1.

25 Imò clerici vti ſubditi nequeunt communicare cum Epiſcopo excommunicato, & erit vitandus, *Hoſt. in ſumm. tit de ſent. excom. verb. humile ſub n.* 15. *de ſent. excom.* Couarr. *in c. alma mater, par.* 1 *§.* 2. *n.* 2. & alij relati per *Vgolin. de cēſ. tab.* 2. *cap* 23. *§.* 9. *nu.* 7. *& Suar. d. diſp.* 15 *ſect.* 7. etiam ſi eſſent Canonici ſuæ Eccleſiæ, *Butr. in d. cap. inter alia, num* 20. *de ſent. excomm. verſ. quid de Epiſcopo:* ſequitur *Soccin. ibidem, num.* 15.

26 Idemque foret de Monachis ſubditis, qui tenentur vitare Abbatem, ſeù Superiorem excommunicatum, *Soccin. in cap. ſacris, nu.* 15. *&* 235. *de ſent. excom. Vgolin. &* Suar.
27 *loc. cit.* Verum ſi eſſent familiares, vel ſeruientes Epiſcopo, vel Superiori, aut Abbati non prohiberētur communicare, quia haberent alterum titulum, & ſic iuſtam cauſam communicandi.

SVMMARIVM.

1. *Tenor Bullæ Gregorij XV.*
2 *Declarationes* S. *Congr. ſuper eadem conſtit.*
3 *Regulares, vel ſeculares quomodolibet exempti exercentes curam animarum ſubdūtur locorum ordinariis in concernentibus curam animarum, & dependentibus ab ea num.* 7.
4 *Epiſcopus poteſt viſitare Eccleſias quas habet* Abbas S. *Benedicti in ſua Diœceſi, in quibus cura animarū exercetur.*
5 *Epiſcopus poteſt viſitare Eccleſias* S. *Ioannis Hieroſolymitani, in quibus cura animarum exercetur, à quibus poteſt exigere procurationes, niſi eſſet conſuetudo cōtraria, num* 6.
8 *Epiſcopus poteſt per vim viſitare loca exempta, in quibus exercetur cura animarum, & illos excommunicare, non adhibitis monitionibus, numer.* 9.
10 *Epiſcopus poteſt viſitare loca exempta curam animarum exercentia, non poſſunt deputari ad dictam curam ad nutum amouibiles, niſi de cōſenſu ordinarii, non obſtante quocumque priuilegio in contrarium, num.* 11.
12 Parochi, *& religioſi exercentes curam animarum delinquētes in officio ſubiiciuntur iuriſdictioni Epiſcopi etiam quoad cenſuras.*
13 Regulares *nullius* Diœceſis *puniuntur ab Epiſcopo eos approbante* 14

14 *Regulares Parochi deputãtur ab eorum ſuperioribus, & approbantur ab ordinarijs l eorum.*

15 *Regulares exercentes curam animarum tenentur obſeruare taxam emolumentorũ, & in caſu controuentionis puniuntur à locorum ordinarijs.*

16 *Parochi regulares tenentur accedere ad Synodum, & obſeruare viſitationes accedere ad publicas proceſſiones, n.17. accedere ad Congregationes caſuum conſcientiæ, num. 18.*

19 *Parochi regulares pro delictis in cura animarum puniũtur ab Ordinarijs locorum priuatiuè.*

20 *Epiſcopi, & non alij inferiores Prælati habent iuriſdictionẽ in locis exemptis quoad curã animarum.*

21 *Epiſcopus nequit viſitare Monaſteria, in quibus Generales, vel Abbates Religionis Sedem Ordinariam habent, quamuis cura animarum exerceatur.*

22 *Epiſcopo tunc ſubiacent regulares curam animarum exercentes, ſi in ea delinquant.*

23 *Regulares extra curam animarum delinquentes, puniuntur à Superioribus regularibus.*

24 *Bulla Gregor. XIII. eſt ſuſpenſa in Regnis Hiſpania.*

25 *Parochi Religioſi morantes extra clauſtra in Eccleſijs Parochia:ibus adnexis ſuis Monaſterijs tenentur ad obedientiam, & obſeruantiam regularem.*

26 *Confeſſores ſeculares, vel regulares, etiam exempti ab Ordinario, deputantur ad audiendas Confeſſiones Monialium, aliàs poſſunt puniri num. 27. refertur Bulla per extenſum Vrbani VIII. nũc Sanctiſſimi, num. 28.*

29 *Confeſſores Monialium, vel adminiſtratores poſſunt ad libitum Ordinarij amoueri, nulla ratione aſſignata.*

30 *Superiores Generales Religionum indigent approbatione Ordinarij pro audiendis Cõfeſſionibus.*

31 *Confeſſarius approbatus ad audiendas Confeſſiones ſimpliciter, nequit Confeſſiones Monialium audire.*

32 *Approbatio Confeſſariorum ordinariorum ſit per Epiſcopum.*

33 *Generalis Ordinis nequit audire Confeſſiones Monialiũ ſui Ordinis abſque ſpeciali deputatione.*

34 *Regulares approbati ſemel ad audiendas Confeſſiones, non poſſunt ſuſpẽdi abſque cauſa, aut ob nõ ſeruatum interdictũ, & quid extra iſtos duos caſus, num. 35.* 36

36 *Regulares approbati ad audiendas perſonarum ſecularium Confeſſiones, an poſſint ſuſpendi, vel priuari, ſtantibus priuilegijs.*

37 *Epiſcopus ſtante iuſta cauſa, poteſt reſtringere ad certũ tempus, locum, aut perſonas, approbationem audiendi cõfeſſiones, ſecus verò non exiſtente cauſa, num. 38. & quæ ſit iuſta cauſa, nu. 39.*

40 *Confeſſores regulares approbati non poſſunt impediri ab eorum Ordinarijs, ne accedãt domos ægrotorum ad audiendas eorum confeſſiones, verũ tenentur certiorem facere Parochum de audita confeſſione, & ad hoc poſſunt cogi ſub pœna ſuſpenſionis, nu. 41. refertur declaratio Sac. Cõc. num. 42.*

43 *Confeſſarij regulares non obligantur hac Conſtit. ante publicationem vſq, ad triennium.*

44 *Confeſſores regulares approbati ad audiendas cõfeſſiones ſecularium poſſunt audire confeſſiones mulierum tertij Ordinis.*

45 *Exempti tam regulares, quàm ſeculares prædicantes in alienis Eccleſiis, aut quæ ſuorum Ordinum non ſunt non petita benedictione, vel contradicentibus Epiſcopis ab eis puniuntur.*

46 *Regulares prædicare volentes an ſint ſolum examinandi ab eorum Superioribus, vel etiã ab ordinariis, num. 47.*

48 *Prædicantes ſine licentia, an peccent mortaliter.*

49 *Profeſsio fidei exigitur à regularibus prædicare volẽtibus, tàm à Superioribus regularibus, quàm à locorum ordinariis.*

50 *Regularis prædicare volens tenetur accedere perſonaliter ad Epiſcopum.*

51 *Epiſcopi an poſsint punire regulares prædicãtes in alienis Eccleſiis abſque eorum licentia, vel propriis non petita benedictione, vel eis contradicentibus.*

52 *Prædicatoribus regularibus idoneis non eſt deneganda licentia per Epiſcopos & an poſſint ſuſpendi abſque rationabili cauſa. et quid ſi ſuſpendant, an teneantur exprimere cauſam.*

53 *Regulares docti, & idonei, an & in quibus locis poſſint prædicare pro duabus, aut tribus vicibus de licentia Parochi, aut in locis publicis, & plateis ſine licentia Epiſcopi, num. 54.*

55 *Epiſcopus cum Superiore regulari poteſt præeſſe electioni Abbatiſſæ etiam cum eius Vicario, Secretario, vel alio aſſumpto, nu. 56.*

57 *Electionis Abbatiſſæ dies ſignificari debet à regularibus Epiſcopo.* 58

Digitized by Google

58 *Electioni Abbatiſſæ duæ partes ex tribus Monialium cõcurrere debent ceſſante conſuetudine, & quid ſi fuerint diſcordes num.59.*

60 *Abbatiſſæ electioni, Superior Monialium, vel ſcrutator, nequit dare votum.*

61 *Epiſcopus in caſu diſcordiæ Monialium eligens Abbatiſſam non idoneam ſcienter, non poteſt aliam eligere.*

De exemptorum priuilegijs.

Super Bulla Gregorij XV.

1 *INſcrutabili Dei prouidẽtia Vniuerſalis Eccleſiæ regimini, meritis licet imparibus, præſidentes, Paſtoralis noſtræ ſolicitudinis partes eſſe dignoſcimus, in eam curam præcipuè incumbere, vt à dignis, & probatis tantùm Sacerdotibus ſanctè adminiſtrentur Eccleſiaſtica* Sacra*menta; atque vt virginum Deo ſacrarum Monaſteria diligentiſſimè cuſtodiantur; & viri aſſumãtur idonei ad prædicationis officium ſalubriter exequẽdum. Sanè Tridentinæ Synodi decretis prouidè cautũ eſt nullũ Presbyterum, etiam* Regularẽ, *poſſe Confeſſiones ſecularium, etiam* Sacerdotum, *audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut Parochiale beneficium habeat, ab Epiſcopis per examen ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut aut alias idoneus iudicetur, & approbationem; quæ gratis detur obtineat: Nec non vt in Monaſteriis, ſeù domibus virorum, ſeù mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeù locorum familia perſonæ, tam regulares, quàm ſeculares huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè iis quæ ad dictam curam, &* Sa*cramentorum adminiſtrationẽ pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius Diœceſi ſunt ſita. Itẽq; vt Epiſcopi vniuerſi ſub obteſtatione Diuini iudicii, & interminatione maledictionis æternæ, in omnibus Monaſteriis ſibi ſubiectis, Ordinaria, in aliis verò* Sedis *Apoſtolicæ authoritate, clauſuram ſãctimonialiũ, vbi violata fuit, diligenter reſtitui, & vbi inuiolata eſt, cõſeruari maximè procurent; inobedientes, atq; contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliasq; pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, cõpeſcẽtes: Atque vt*Regulares *in Eccleſiis ſuorum*

ſuorum Ordinũ prædicare volentes, ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionẽ petere teneantur; in Eccleſiis verò, quæ ſuorum Ordinum nõ ſunt, nullo modo prædicare poſſint ſine Epiſcopali licentia: contradicente autem Epiſcopo, nulli etiam in ſuorum Ordinũ Eccleſiis prædicare præſumant. Verùm, quia experientia compertum eſt, Eccleſiaſtici regiminis rationes poſtulare, vt decretis eiuſmodi aliquid adiũgatur: matura deliberatione noſtra, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac generali, ac perpetuò valitura Conſtitutione *decernimus, ſtatuimus, & declaramus, vt deinceps tã regulares, quàm ſeculares quomodolibet exempti, ſiuè animarum curam perſonarum ſecularium Monaſteriis, ſeù domibus regularibus, aut quibuſuis aliis Eccleſiis, vel beneficiis, ſiuè regularibus ſiuè ſecularibus incumbentem exerceant; ſiuè aliàs* Eccleſiaſtica Sacramenta, *aut vnum ex illis miniſtrent præuia* Epiſcopi *licentia, & approbatione, ſiue quoquo modo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem* Sacramentorum, *vel alicuius ex illis adminiſtratione de facto abſque vlla authoritate ingerant: in his quæ eiuſmodi curam, ſeù adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, tanquam* Sedis *Apoſtolicæ delegati, plenè in omnibus ſubiiciantur.* Ad *hæc, tam regulares, quàm ſeculares huiuſmodi nullis priuilegiis, aut exẽptionibus tueri ſe poſſint, quominus ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta degentes, aut circa clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem* Monaſteriorum Monialium, *etiam* Regularibus *ſubiectarum, ab* Epiſcopo *loci, ſimiliter tanquam ad hoc* Sedis *Apoſtolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant; Cõfeſſores verò ſiuè regulares, ſiuè ſeculares, quomodocumque exempti, tàm ordinarii, quàm extraordinarii ad Confeſſiones Monialium, etiam regularibus ſubiectarum, audiendas nullatenus deputari valeãt, niſi prius ab* Epiſcopo *Diœceſano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis cõcedatur, obtineãt. Sed &* Adminiſtrantes *bona ad eiuſmodi* Monaſteria *Sanctimonialiũ vt præfertur, etiã regularibus ſubiectarum pertinentia, ſiuè regulares extiterint, ſiuè ſeculares, quomodolibet exempti,* Epiſcopo *loci, adhibitis etiam* Superioribus *regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis gratis tamen exigendas, reddere teneãtur; adidque iuris remediis co-*

58 *Electioni Abbatiſſæ duæ partes ex tribus Monialium cõcurrere debent ceſſante conſuetudine, & quid ſi fuerint diſcordes num.* 59.

60 *Abbatiſſæ electioni, Superior Monialium, vel ſcrutator, nequit dare votum.*

61 *Epiſcopus in caſu diſcordiæ Monialium eligens Abbatiſſam non idoneam ſcienter, non poteſt aliam eligere.*

De exemptorum priuilegijs.

Super Bulla Gregorij XV.

✠

1 *INſcrutabili Dei prouidẽtia Vniuerſalis Eccleſiæ regimini, meritis licet imparibus, præſidentes, Paſtoralis noſtræ ſolicitudinis partes eſſe dignoſcimus, in eam curam præcipuè incumbere, vt à dignis, & probatis tantùm Sacerdotibus ſanctè adminiſtrentur Eccleſiaſtica Sacramenta; atque vt virginum Deo ſacrarum Monaſteria diligentiſſimè cuſtodiantur; & viri aſſumãtur idonei ad prædicationis officium ſalubriter exequẽdum. Sanè Tridentinæ Synodi decretis prouidè cautũ eſt nullũ Presbyterum, etiam Regularẽ, poſſe Confeſsiones ſecularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut Parochiale beneficium habeat, ab Epiſcopis per examen ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur obtineat: Nec non vt in Monaſteriis, ſeù domibus virorum, ſeù mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium, præter eas, quæ sunt de illorum Monaſteriorum, ſeù locorum familia perſonæ, tam regulares, quàm ſeculares huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè iis quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationẽ pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius Diœceſi ſunt ſita. Itẽq; vt Epiſcopi vniuerſi ſub obteſtatione Diuini iudicii, & interminatione maledictionis æternæ, in omnibus Monaſteriis ſibi ſubiectis, Ordinaria, in aliis verò Sedis Apoſtolicæ authoritate, clauſuram ſãctimonialiũ, vbi violata fuit, diligenter reſtitui, & vbi inuiolata eſt, cõſeruari maximè procurent; inobedientes, atq; contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſq; pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, cõpeſcẽtes: Atque vt Regulares in Eccleſiis* ſuorum

ſuorum Ordinũ prædicare volentes, ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionẽ petere teneantur; in Eccleſiis verò, quæ ſuorum Ordinum nõ ſunt, nullo modo prædicare poſſint ſine Epiſcopali licentia: contradicente autem Epiſcopo, nulli etiam in ſuorum Ordinũ Eccleſiis prædicare præſumant. Verùm, quia experientia compertum eſt, Eccleſiaſtici regiminis rationes poſtulare, vt decretis eiuſmodi aliquid adiũgatur: matura deliberatione noſtra, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac generali, ac perpetuò valitura Conſtitutione decernimus, ſtatuimus, & declaramus, vt deinceps tã regulares, quàm ſeculares quomodolibet exempti, ſiuè animarum curam perſonarum ſecularium Monaſteriis, seù domibus regularibus, aut quibuſuis aliis Eccleſiis, vel beneficiis, ſiuè regularibus ſiuè ſecularibus incumbentem exerceant; ſiuè aliàs Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrent præuia Epiſcopi licentia, & approbatione, ſiue quoquo modo in dicta curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis adminiſtratione de facto abſque vlla authoritate ingerant: in his quæ eiuſmodi curam, ſeù adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati, plene in omnibus ſubiiciantur. Ad hæc, tam regulares, quàm ſeculares huiuſmodi nullis priuilegiis, aut exẽptionibus tueri ſe poſſint, quominus ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta degentes, aut circa clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem Monaſteriorum Monialium, etiam Regularibus ſubiectarum, ab Epiſcopo loci, ſimiliter tanquam ad hoc Sedis Apoſtolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant; Cõfeſſores verò ſiuè regulares, ſiuè ſeculares, quomodocumque exempti, tàm ordinarii, quàm extraordinarii ad Confeſſiones Monialium, etiam regularibus ſubiectarum, audiendas nullatenus deputari valeãt, niſi prius ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis cõcedatur, obtineãt. Sed & Adminiſtrantes bona ad eiuſmodi Monaſteria Sanctimonialiũ vt præfertur, etiã regularibus ſubiectarum pertinentia, ſiuè regulares extiterint, ſiuè ſeculares, quomodolibet exempti, Epiſcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis gratis tamen exigendas, reddere teneãtur; adidque iuris remediis co-

gi. & compelli queant. Liceatq; Epiſcopo, ex rationabili cauſa Superiores Regulares admonere, vt eiuſmodi Confeſſores, atq; Adminiſtrators amoueãt, iiſq; Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amouẽdi quoties, & quãdo opus eſſe iudicauerit. Ac ſimiliter poſſit Epiſcopus, vna cum Superioribus Regularibus, quarumcunque Abbatiſſarũ, Prioriſſarũ, Præfectarũ, vel Præpoſitarum eorumdem Monaſteriorum, quocumque nomine appellentur, electionibus per ſe, vel per aliũ intereſſe, ac præſidere; abſque vlla tamẽ ipſorum Monaſteriorum impẽſa. Ac demum habeat Epiſcopus, tanquam dictæ Sedis delegatus, authoritatem coercendi, ac puniendi quoſcunque exemptos tàm ſeculares, quàm regulares, qui in alienis Eccleſijs, aut quæ ſuorum Ordinum non ſunt, abſque Epiſcopi licentia; & in Eccleſijs ſuis aut ſuorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipſo contradicẽte, prædicare præſumpſerint: Ita vt Epiſcopi in ſupraſcriptis caſibus, & in prænominatas perſonas, in præmiſſis omnibus, & ſingulis, aut circa ea quoquomodo delinquentes, quoties, & quãdo opus fuerit, etiam extra viſitationem, per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſq; pœnas, vti eiuſdem Sedis delegati, procedere, omnemq; iuriſdictionem exercere liberè, et licitè valeãt. Decernentes ſic per quoſcumq; Iudices quauis authoritate fungentes, etiam Sacri Palatij Auditores necnon Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales (ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, et authoritate) iudicari & definiri debere; Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquã quauis authoritate ſcienter, vel ignorãter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis in fauorem quarumcumque perſonarum, atque Ordinum tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioannis Hieroſolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiuſuis alterius inſtituti, etiam neceſſariò, & in indiuiduo exprimendi, Monaſteriorum, Conuentuum, Capitulorum, Eccleſiarum, & aliorũ quorumcũque tàm ſecularium, regularium locorum, necnon illorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis Statutis, vel Conſuetudinibus etiã immemorabilibus; exemptionibus quoque, indultis, & priuilegijs, etiam in corpore iuris clauſis, aut ex cauſa, & titulo

oneroſo,

oneroſo, vel in limine fundationis conceſſis; etiam Mari Magno, ſeu Bulla aurea, aut alias nuncupatis; Conſeruatorum deputationibus, eorumq; atque alijs inhibitionibus, quibus Epiſcopi deferre minimè teneãtur; & quibuſuis alijs, ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac quibuſuis, etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijsque efficacioribus, & inſolitis clauſulis; necnon irritantibus decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſciẽtia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis; etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis ſpecialis, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mẽtio, ſeu quæuis alia expreſſio habẽda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet; tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habẽtes quoad ea, eiſdem præſentibus aduerſãtur (illis alias in ſuo robore permãſuris) ſpecialiter, & expreſsè derogamus cæteriſq; contrarijs quibuſcumque. Cæterum, quia difficilè foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri, vt eæ tamẽ omnibus innoteſcãt, mandamus illas ad valuas Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, atque Cancellariæ Apoſtolicæ, et in acie Cãpi Floræ publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis ſpatium dimitti, eiſq; detractis, earum exempla eo in loco relinqui. Ac volumus, vt earũdem præſentium literarũ tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Prælati ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis, in iudicio, & extra illud, vbi opus fuerit, eadẽ proſus fides adhibeatur, q̃ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, declarationis, decretorũ derogationis, mandati, & volũtatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attẽtare præſumpſerit, indignationem Omnipotẽs Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1622. Nonis Febr. Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

V. Dat.

S. de Vrſinis.

Regiſtrata in Secretaria Breuiũ.

gi. & compelli queant. Liceatq; Epiſcopo, ex rationabili cauſa Superiores Regulares admonere, vt eiuſmodi Confeſſores, atq; Adminiſtrators amoueāt, ijſq; Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amouēdi quoties, & quādo opus eſſe iudicauerit. Ac ſimiliter poſſit Epiſcopus, vna cum Superioribus Regularibus, quarumcunque Abbatiſſarū, Prioriſſarū, Præfectarū, vel Præpoſitarum eorumdem Monaſteriorum, quocumque nomine appellentur, electionibus per ſe, vel per aliū intereſſe, ac præſidere; abſque vlla tamē ipſorum Monaſteriorum impēſa. Ac demum habeat Epiſcopus, tanquam dictæ Sedis delegatus, autboritatem coercendi, ac puniendi quoſcunque exemptos tàm ſeculares, quàm regulares, qui in alienis Eccleſijs, aut quæ ſuorum Ordinum non ſunt, abſque Epiſcopi licentia; & in Eccleſijs ſuis aut ſuorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipſo contradicēte, prædicare præſumpſerint. Ita vt Epiſcopi in ſuprascriptis caſibus, & in prænominatas perſonas, in præmiſſis omnibus, & ſingulis, aut circa ea quoquomodo delinquentes, quotieſ, & quādo opus fuerit, etiam extra viſitationem, per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſq; pœnas, vti eiuſdem Sedis delegati, procedere, omnemq; iuriſdictionem exercere liberè, et licitè valeāt. Decernentes ſic per quoſcumq; Iudices quauis autboritate fungentes, etiam Sacri Palatij Auditores necnon Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales (ſublata eius, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, et autboritate) iudicari & definiri debere; Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquā quauis autboritate ſciēter, vel ignorāter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis in fauorem quarumcumque perſonarum, atque Ordinum tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioannis Hieroſolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiuſuis alterius inſtituti, etiam neceſſariò, & in indiuiduo exprimendi, Monaſteriorum, Conuentuum, Capitulorum, Eccleſiarum, & aliorū quorumcūque tàm ſecularium, regularium locorum, necnon illorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis Statutis, vel Conſuetudinibus etiā immemorabilibus; exemptionibus quoque, indultis, & priuilegijs, etiam in corpore iuris clauſis, aut ex cauſa, & titulo

oneroſo,

Digitized by Google

oneroſo, vel in limine fundationis conceſſis; etiam Mari Magno, ſeu Bulla aurea, aut alias nuncupatis; Conſeruatorum deputationibus eorumq; atque alijs inhibitionibus, quibus Epiſcopi deferre minimè teneātur; & quibuſuis alijs, ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac quibuſuis, etiam derogatoriarū derogatorijs, alijsque efficacioribus, & inſolitis clauſulis; necnon irritantibus decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſciētia, ac de Apoſtolica poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis; etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis ſpecialis, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mētio, ſeu quæuis alia expreſſio habēda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet; tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habētes quoad ea, eiſdem præſentibus aduerſātur (illis alias in ſuo robore permāſuris) ſpecialiter, & expreſſè derogamus cæteriſq; contrarijs quibuſcumque. Cæterum, quia difficilè foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri, vt ea tamē omnibus innoteſcāt, mandamus illas ad valuas Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, atque Cancellariæ Apoſtolicæ, et in acie Cāpi Floræ publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis ſpatium dimitti, eiſq; detractis, earum exempla eo in loco relinqui. Ac volumus, vt earūdem præſentium literarū tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Prælati ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica cōſtitutæ munitis, in iudicio, & extra illud, vbi opus fuerit, eadē prorſus fides adhibeatur, q̄ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, declarationis, decretorū derogationis, mandati, & volūtatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attētare præſumpſerit, indignationem Omnipotētis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1622. Nonis Febr. Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

V. Dat.

S. de Vrſinis.

Regiſtrata in Secretaria Breuiū.

Declarationes aliquot Sacræ Congregationis Concilij, ſuper Conſtitutione ſanct. mem. Gregorij XV. de exemptorum Priuilegijs, &c.

1 *An liceat* Epiſcopis *viſitare Altaria Regularium* Eccleſia*rum, quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit, aut loca, vbi in ijſdem* Eccleſiis *aſſeruatur ſanctiſſimũ Euchariſtiæ* Sacramentum, *vel vbi audiuntur Confeſſiones perſonarum ſecularium?*

2 *An* Epiſcopi *poſſint Regularibus præſcribere, vt certis tantum in locis, ac temporibus aut certarum perſonarum Confeſſiones audiãt, vel alias illorum priuilegia reſtringere, ac moderari in Sacramentis adminiſtrandis?*

3 *An facultas* Epiſcopi *per Cõſtitutionem attributa in exemptos tàm ſeculares, quàm regulares, intelligatur etiã tributa in perſonas nullius Diœceſis?*

4 *An eadem facultas competat inferioribus* Prælatis *proprium territorium, ac iuriſdictionem quaſi* Epiſcopalem *habentibus?*

5 *An per eandem* Conſtitutio*nem in illis verbis*, poſſit Epiſcopus vna cum Superioribus Regularibus quorumcunque Abbatiſſarũ, &c. electionibus per ſe, vel alium intereſſe, ac præſidere, *ius Abbatiſſas confirmandi* Epiſcopis *attributum cenſeatur?*

6 *An* Confeſſores *Monialium ante editam* Conſtitutionem *deputati, debeant ab Epiſcopo examinari, & approbari?*

7 *An Superiores Regulares ſimiliter ante ipſius Conſtitutionis publicationem electi, ſeù deputati, alia indigeant Epiſcopi approbatione pro Cõfeſſionibus ſanctimonialium ſibi ſubiectarum audiendis?*

8 An *Confeſſiones, quas audiũt* Superiores Regulares *electi, ſeù deputati, vel cõfirmati poſt publicationẽ, ſint nullæ, atque irritæ, necne.*

9 An *Regulares generaliter ab Epiſcopo approbati ad Confeſſiones perſonarum ſecularium audiendas, cenſeantur etiam approbati ad audiendas* Confeſ*ſiones Monialium ſibi ſubiectarum.*

10 *An regularis ad audiendas* Confeſſiones *Monialium vnius Monaſterij abEpiſcopo appropò approbatus, Confeſſiones* Mo*nialium alterius Monaſterij audire poſſit?*

11 *An Confeſſores Regulares extraordinarij ſemel ab Epiſcopo deputati, & approbati ad audiendas* Monialium Confeſ*ſiones pro vna vice infra annũ ad*

Digitized by Google

ad præſcritum Sacri Concilij Tridentini, an poſſint, virtute dictæ approbationes, pluries tā quamConfeſſores extraordinarij earumdem Confeſsiones audire abſque noua Epiſcopi licentia?

12 *Cum in eadem Conſtitutione ſtatutum ſit, vt liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores Regulares admonere, vt amoueant Confeſſores Monialium, atque Adminiſtratores bonorū ad earumdem Monialium Monaſteria pertinentium, ijſque Superioribus id facere detrectantibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amouendi quoties, & quando opus eſſe iudicauerit: An eiuſmodi cauſam Epiſcopus Superioribus Regularibus ſignificare teneatur?*

13 *An eadem Conſtitutio qua parte ſupponit Epiſcopi iuriſdictioni regulares delinquentes circa perſonas degentes intra ſepta Monaſteriorum Monialium aut circa clauſuram, vel bonorum adminiſtrationem eorumdem Monaſteriorum, habeat locum in omnibus delictis; an verò ſolum in notorijs, & cum ſcandalo populi.*

SACRA CONGREGATIO Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, cenſuit, Conſtitutionem ſanct. mem. Gregorij XV. de exemptorum priuilegijs, nequaquam ſubijcere Regulares exemptos; quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit, Epiſcoporum iuriſdictioni in his, quæ Sacramentorum adminiſtrationem concernunt, niſi & in Sacramentis perſonis ſecularibus adminiſtrandis ijdem Regulares delinquunt: at propterea.

AD primum dubium reſpōdit, Epiſcopis non licere in vim eiuſdem Conſtitutionis viſitare Altaria Eccleſiarum Regularium quibus non incumbit animarum cura perſonarum ſecularium, nec loca, vbi in ijſdem Eccleſiis aſſeruatur Sāctiſſimū Eucahariſtiæ Sacramentum, vel vbi Confeſsiones perſonarū ſecularium audiuntur.

Ad ſecundum, hac in parte Conſtitutionē nihil noui iuris induxiſſe, nec vllam nouam authoritatem Epiſcopis in Regulares attribuiſſe: ideòque in vim ipſius Conſtitutionis nō poſſe Epiſcopos Regularibus præſcribere, vt certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum perſonarum Cōfeſsiones audiant, vel alias illorum priuilegia in Sacramentis adminiſtrandis reſtringere, aut moderari. Quod ſi aliunde Epiſco-pis

pis huiuſmodi facultas cōpetat, illam non fuiſſe ab eadem Conſtitutione ſublatam.

Ad tertium, cenſuit eiuſmodi facultatem non intelligi tributam Epiſcopis *in perſonas nullius diœceſis.*

Ad quartum, Non competere.

Ad quintum, Ius confirmādi Abbatiſſas minimè fuiſſe Epiſcopis per Cōſtitutionem attributum.

Ad ſextum, Confeſſores quidem extraordinarios Monialiū nullatenus poſſe poſt Cōſtitutionē illarum Confeſſiones audire, niſi prius ab Epiſcopo diœceſano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confeſſores ante Conſtitutionis publicationem deputatos poſſe, durante triennio ab eorū deputatione incohoando, pergere in Confeſſionibus Sanctimonialium audiendis abſq; alio examine, et approbatione Epiſcopi. Quod ſi contingat, vt illorum facultas à Sede Apoſtolica vltra triennium prorogetur tunc debere eos ab Epiſcopo examinari, & approbari.

Ad ſeptimum, Superiores Regulares electos, ſeù deputatos ante ipſius Conſtitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competebat audiendi Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum, poſſe, durante eorum officio, pergere ſine alia Epiſcopi approbatione in Confeſſionibus audiendis illarū tātū, quæ ſpontè, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui poſt Conſtitutionem eligūtur, aut quoquo modo deputabūtur, vel qui in eorum officijs ſeu dignitatibus, expleto iam tempore à Cōſtitutionibus cuiuſque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam poſſe Sanctimonialium Confeſſiones audire, niſi prius à Diœceſano Epiſcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.

Ad octauum, Cōfeſſiones huiuſmodi nullas, atque irritas eſſe.

Ad nonum, Regulares generaliter ab Epiſcopo approbatos ad Confeſſiones perſonarum ſecularium audiendas, nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarū; ſed egere, quoad hoc, ſpeciali Epiſcopi approbatione.

Ad decimum, Regularem ad audiendas Confeſſiones Monialium vnius Monaſterii ab Epiſcopo approbatum, minimè poſſe Audire Confeſſiones Monialiū alterius Monaſterii.

Ad decimumprimum, Confeſſores extraordinarios ſemel deputatos, atque approbatos ab Epiſcopo ad Monialium Confeſſiones pro vna vice audiendas, haud poſſe plures in vim ap-

approbationis eiuſmodi, illorũ Confeſſiones audire : ſed ab Epiſcopo toties eſſe approbãdos, quoties caſus deputationis contigerit.

Ad decimumſecundum, Non teneri eiuſmodi cauſam ſignificare Superioribus Regularibus, ſed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Epiſcoporum quorũ conſcientiam Sacra Cõgregatio ſeriò onerauit, ne facultate ſibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur, eius rei in diſtricto Dei iudicio rationem reddituri.

Ad decimumtertium, Conſtitutionem habere locum in omnibus delictis, non autem in notoriis tantum, & cum populi ſcandalo.

Quæ Sacræ Congregationis reſponſa ad ſe relata fel. rec. Gregorius XV. & Sanctiſs. D. N. Vrbanus VIII. in omnibus approbarunt.

A. Card. Caietanus.

Proſper Fagnanus S. Cong. Secr.

Declaratio ſuper eadem Conſtitut. edita Anno 1624.

Poſita Conſtitutione Gregorij XV. de exemptorum priuilegijs, &c.

AN Regularis abſque legitima licentia accedens ad Monaſterium Monialiũ Regularibus ſubiectarum, ibiq; in loco colloquiis deſtinato cũ Moniali colloquẽs, à Diœceſano Epiſcopo tãquam Sedis Apoſtolicæ delegato, coerceri, & puniri poſſit.

SACRA CONGREGATIO Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, cenſuit, Poſſe. Quam Congregationis ſententiam Sanctiſſimus Dominus Noſter Vrbanus VIII. ad ſe relatam approbauit.

Coſmus Card. de Torres.

Locus † ſigilli.

Proſper Fagnanus Sac. Congreg. *Secret.*

Declaratio ſuper eadem Conſtitut. edita Anno 1626.

AN Liceat Epiſcopo in vim Conſtitutionis ſan. mem. Greg.

Digitized by Google

Gregorii XV. de exemptorum priuilegiis, punire, Regulares, qui ad Abbatiſſæ electionẽ procedunt ante tempus ipſi Epiſcopo ſignificatũ, aut die electionis eidem nullatenus prænunciata.

SACRA CONGREGATIO Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum reſpondit, Regulares ex eadem Conſtitutione ita demum teneri Epiſcopo *ſignificare diẽ electionis* A*bbatiſſæ, eumq; vſque ad præfinitum tempus expectare, ſi antea ipſe expreſſè declarauit, ſe vti velle facultate ſibi in hac parte attributa, Abbatiſſarumque electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere.* Poſt *eam verò declarationem licere* Epiſcopo *animaduertere in Regulare, qui ante tempus ſignificatum, aut die electionis eidẽ nõ prænunciata, ad Abbatiſſa electionem procedunt.*

Coſmus Card. de Torres.

Locus † ſigilli.

P*roſper Fagnanus Sac. Congreg. Secret.*

2 In prima parte noſtræ Sũmę Bull. nonnulla, chorodine ſupradictæ Cõſtitutionis reportauimus, ſed pro ampliori dilucidatione infraſcripta annotanda putauimus.

3 Mandatur enim in primo capite, vt tã regulares, quàm ſeculares, quomodolibet exẽpti, ſiuè exerceant curam animarum perſonarum ſeculariũ incumbentem Monaſterijs, ſiuè domibus regularibus, aut quibuſuis alijs Eccleſijs, ſeù beneficijs, ſiuè regularibus, ſecularibus, ſiuè adminiſtrent alia Sacramenta, aut vnum ex illis præuia Epiſcopi licẽtia & approbatione, ſiuè quouis modo ſe ingerant in adminiſtratione dictæ curæ, aut Sacramentorum, plenè in omnibus ſubijciũtur, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati in his, quæ eiuſmodi curam, ſiuè adminiſtrationem concernũt.

4 Amplia primò, vt Epiſcopus valeat viſitare Eccleſias, quas Abbas Sãcti Benedicti in eius Diœceſi ſitas habet, modo in eis cura animarum exerceatur per Sacerdotes ſeculares, vt refert deciſum *Armendar. in addit. ad recopil. leg. Nauarr. lib. 1. tit. 6. de viſit. nu.* 87.

5 Amplia ſecundò, Eccleſias militum Diui Ioannis Hieroſolymitani, quibus cura animarum incumbit in concernen-

nētibuS ipſam curam tantum ordinario eſſe ſubiectas,& ab eodē viſitari poſſe ex reſcripto, *Pii V. incip. expoſcit ſub die* 22. *Septembr.* 1571. vide *Cocbier. de iuriſdict. ordin. in exempt. part.* 2. *q.* 45. *num.* 11. *Barboſ. de poteſt. Epiſcop. alleg.* 74. *num.* 26. & dictam conſtit. confirmarunt *Gregor. bon. m. XIII. per bullā* incip. *cōſueuit Sedes* 7. *Ian.* 1584. *et Clem. viii. per bullā* incip. *Paſtoris aeterni* 27. *Iunii* 1597.

6 *Vnde S. Congreg. Conc. in Auguſtana*, 26. *Iun.* 1627. cēſuit Rectores in Eccleſijs S. Ioānis Hieroſolymitani curam animarum ſecularium exercētes ſubeſſe in omnibus viſitationi, correctioni, & iuriſdictioni Epiſcopi, in ijs, quæ cōcernūt curam, & Sacramentorum adminiſtrationē, qui ratione viſitationis procurationem exigere, niſi contraria adeſſet conſuetudo, addenſque non licere Epiſcopo eoſdem Rectores corrigere, aut punire, niſi in actu viſitationis.

7 Amplia tertiò regulares exēptos, non ſolum Epiſcopi viſitationi, & correctioni ſubeſſe, quę ad curam animarū, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, ſed etiā in dependentibus ab illa, *Maser. reſolut.* 112. *caſu* 50. *in fin. Campanil. diuerſ. iur. rubr.* 12. *cap.* 13. *num.* 51. & *Barboſ. de poteſt. Epiſcop. allegat.* 74. *n.* 20. puta ſi inquireretur, quomodo conſeruetur Sanctiſſimum Sacramētum, & Eccleſiaſtica ornamenta *Seraph. dec.* 1067. & vt calices, & decentia paramenta ad decorē adminiſtrationis Sacramēti prouideātur referunt, deciſum idem *Campan. loc. cit. n.* 49. & *Barb. n.* 18. *in medio*, & Epiſcopi poſſent procedere contra eos tanquā inobedientes *Sell. in ſellect. cap.* 112. *num.* 18. vbi teſtatur deciſum *in vna Camerinen.* 20. *Martij* 1621.

8 Amplia quartò, licere Epiſcopis in vim in dictæ conſtitutionis volentibus Monaſteria regularia exempta ob cauſam prædictæ viſitationis frāgere oſtia, & vim inferre regularibus renuentibus illos intromittere, ſecundum *Fuſc. de viſitat. lib.* 2. *cap.* 16. *num.* 5. *Campan. num.* 52. & *Barboſ. num.* 22.

9 Amplia quintò, poſſe Epiſcopum impedientes viſitationem regulares exemptos etiam non adhibitis monitionibus in ipſo actu manifeſtæ violentiæ ſibi illatæ pro defēſione ſuorum iurium excommunicare, vt reſoluit *Genuēſ. in prax. cap.* 18.

10 Amplia ſextò, vt adeò ad Epiſcopum pertineat hęc poteſtas viſitandi Monaſteria tā regularia, quā ſecularia circa

Nn ipſam

ipſam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem; & nõ poſſint aliqui deputari adnutũ amouibiles, niſi de Epiſcoporũ Ordinariorum conſenſu, & præuio per eum, & eius Vicarium, ac examinatores Synodales examine, vt refert deciſum *Leo in Theſaur. for. Eccleſ. par. 1. cap. 8. nu. 20.*

11 Et ideò Epiſcopus quoſcũque exemptos, & non exemptos conſtitutos ad curam animarum exercẽdam, quoad habilitatem nõ obſtante quocunque priuilegio, aut cõſuetudine in contrarium examinare, & viſitare poterit, iuxtà *conſ. Nauar. 4. de tempor. ordin. Sayr. dec. 5. eod. tit. Barboſ. vbi ſupra nu. 19.*

12 Amplia ſeptimò, vt Parochi, & alij Religioſi exercentes curam animarũ, ſi in hoc officio delinquant ſubijciãtur iuriſdictioni, & correctioni Epiſcopi, qui valebit procedere etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, vt pluries fuiſſe reſolutum teſtantur *Sellius in ſelleƈt. cap. 112. num. 8. Aldan. lib. 2. tit. 8. num. 40. & Barboſ. in collect. DD. ſeſſ. 25. cap. 11. num. 13. & 14.*

13 Amplia octauò, in regularibus, qui ſunt in loco nullius Diœceſis, nam puniendi ſunt ab illo Prælato, qui illos approbauit.

14 Vnde conſtituas regulam, quod Religioſi in Parochos ſ darum Eccleſiarum eligendi, & deputandi ſunt ab eorum Prælatis, & Superioribus, ex hac tamen deputatione nullũ ius ad id munus acquirũt, ſed prius examinandi ſunt, & approbandi ab Epiſcopo, vt colligitur ex cap. *Vitis, & v. fane. 16. q. 1. cap. per exemptionem de priuileg. in 6. cap. 13. ſeſſ. 7. Aldand. in ſuo compend. Canon. reſol. lib. 2. tit. 5. num. 30.* refert deciſum *in Caputaqu. 23. Iun. 1629.* Parochum in Eccleſia exempta deputatum nõ poſſe exercere curam animarum, niſi prius fuerit examinatus ab Epiſcopo, & approbatus, vt ex eo refert *Barboſ. ad citatum cap. 13. num. 20.* eſt igitur in poteſtate, & arbitrio Prælati regularis deputare, & deſignare aliquẽ ſuũ Religioſũ, vel alterum Sacerdotem ad curam animarum ſuæ Eccleſiæ adnexam; non autem id munus eſt Epiſcopi, ad quem præciſè ſpectat examinare, & approbare à Superiore deputatum, & nõ alium. Ita deciſũ referunt *Piaſec. in prax. Epiſcop. par. 2. cap. 3. num. 46. & Gonzal. ad regulam Cancel. gloſ. 5. §. 3. num. 34.* & ex eis *Barboſ. ad cap. 11. ſeſſ. 25. n. 19. & 26.* Quando Monaſterium curatum eſt in loco nullius Diœceſis tunc Religioſus deputatus examinãdus eſt ab eo

Ab-

Abbate, ſeu Prælato, qui ibi habet iura Epiſcopalia, vt multis vicibus reſolutũ refert *Barboſ. ad citatum cap. 11. ſeſſ. 25. num. 30.* Deputatio autem in Religione videtur ſpectare ad eos Superiores, ad quos pertinet eoſdem licentiare ad examen pro cõfeſſionibus excipiendis ſecularium, quia illa deputatio nihil aliud eſt, quàm licentia, & præſentatio religioſi ad Epiſcopum pro examine.

15 Amplia nonò, vt regulares exercentes curam animarum in emolumentis percipiendis ex cura prohiberi poſſunt per Epiſcopum; ne excedant taxam ab illo præſcriptam, ita deciſum refert *in Liman.* 18. *Septembris* 1625. teſtatur *Sell. in ſellect. cap.* 112. *num.* 11. ſequitur *Barboſ. in collect. DD. ſeſſ. 25. cap. 11. nu. 16. & 23.*

16 Ampliatur decimò, vt Parochi regulares teneantur accedere ad Synodum, *ita Sell. loc. cit. num.* 18. vbi quod regulares curam exercentes tenẽtur ſeruare ordinationes factas ab Epiſcopis in ſuis viſitationibus.

17 Ampliatur vndecimò, vt Parochi regulares teneantur accedere ad publicas proceſſiones, ſimul cum alijs Parochis ſecularibus, ita *Barboſ. in collect. DD. ſect. 25. cap.* 13. *num.* 32. ſubdens monachum exercẽtem curam animarum in Eccleſia Parochiali vnita Monaſterio cogi poſſe accedere ad proceſſiones, *ex Aldan. tit* 8. *nu.* 14. qui ſic refert *deciſum ſub die* 5. *Apr.* 1631.

18 Ampliatur duodecimò, vt Parochi regulares teneantur accedere ad Congregationes caſuum conſcientiæ etiam ſub pœna ſuſpenſionis, *Homobon. par. 4. reſp.* 86. & ita deciſum refert *Sell. d. cap.* 112. *num.* 20.

19 Amplia ſeptimò, vt regulares Parochi debeant ab Epiſcopis ſolum, pro delictis cõmiſſis in cura animarũ priuatiuè quoad ſuperiores regulares puniri, ex verbis *Bullæ ſupradictæ Greg. vt ſubijciantur omnimodæ iuriſdictioni Epiſcoporum*, quæ in totum tribuũt iuriſdictionem Ordinarijs, & per ea excluduntur Superiores regulares, eò magis quia cognitio fuit delegata à Summo Pontifice ad certũ genus perſonarũ, & ſic cõtra Parochos regulares, in quo caſu ſubintrat *dec. Afflict.* 41. vbi refert deciſum iuriſdictionem delegatam ad certum genus perſonarum eſſe abdicatiuam, & non cumulatiuam.

21 Declaratur primò, vt Epiſcopi tantum, & non alij inferiores Prælati habeant poteſtatem in vim dictæ conſtitut. etiam ſi eſſent eorumdẽ exẽptorum iudices ordinarij *gloſ.*

in clem. 1. verb. Diœceſanis, de vit. & boneſt. cleric. & ſic in hoc caſu data exemptione in ſtatu nullius Diœceſis, Prælatus exemptorū neq; haberet hanc iuriſdictionem, quia Diœceſanus in ſtatu huiuſmodi eſt ipſe Pontifex *Gloſ. in cap. authoritate, verb. Sedis Apoſtolicæ, de priuileg. in ſexto,* & ſic fruſtra prætenderetur in eiſdem Prælatis inferioribus iuriſdictio quaſi Epiſcopalis, nam hæc facultas ſolidiorem exigit poteſtatem, & aliud eſt eſſe Epiſcopū, prout exigit decretum, & aliud eſt habere iuriſdictionem, quaſi Epiſcopalem, ſicuti aliud eſt eſſe maritum, & aliud quaſi maritum, *l. cum hic ſtatus, §. oratio, verſ. ſi quis ſponſam, ff. de donat. inter. vir. & vxor.* dictio enim hæc *quaſi*, eſt nota differentiæ, & diuerſitatis, *l. conſtitutionibus, ff. de obligat. & act.* & dum conſtitutio loquitur de Epiſcopo Diœceſano eſt accipiendum ſecundū propriam ſignificationem, *l. nō aliter, ff. de leg. 3.* & ita declarauit S. *Cong.*

21 Declaratur ſecundò, vt in Monaſterijs, in quibus Generales, vel Abbates alicuius religionis regularium ſedem ordinariam, & principalem habeant, licet perſonæ ſeculares ſint in eodem Monaſterio curā animarum exercētes, quātum ad ipſam curā, & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectat, nulli viſitationi, ſeu iuriſdictioni Epiſcopi Ordinarij Diœceſis, in qua ipſa Monaſteria ſita ſunt ſint ſubiecta, *Laurent. de Peirin. tom. 1. de priuil. minim. in Conſtit. Sixti V. §. 7. num. 30. Barboſ. de offic. Paroch. cap. 2 nu. 152. Henriq. de indulg. lib. 7 cap. 25 num. 11. & habetur in S. C. Trid. ſeſſ. 25. cap. 11. de regul.* & ita declarauit S. *Cong.* ſub his verbis.

In Monaſterio in quo Generalis alicuius religionis regularium ſedem ordinariā principalem habet, licet perſonæ ſeculares ſint in eodem Monaſterio curam animarum exercentes, quantum ad curam ipſam, & adminiſtrationem Sacramētorum ſpectat, nullam viſitationis ſuæ iuriſdictionis habent Epiſcopi Ordinarij Diœceſis illius, in qua Monaſterium eſt fundatum.

22 Declaratur tertiò, huiuſmodi conſtitutio, vt non ſubijciat regulares exemptos, quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit Epiſcoporum Iuriſdictioni, in his, quæ Sacramentorum adminiſtrationem cōcernunt, niſi cum in Sacramētis perſonis ſecularibus adminiſtrandis ijdem regulares delinquant, vt declaraſſe *S. Cōgr. approbante S. D. N. Vrbano VIII. de anno* 1623. teſtatur

Barb.

Barb. de Iur. Eccleſ. c. 43. n. 135.
23 Declaratur quartò, regularem extra Sacramentorũ adminiſtrationem, & curam animarum non ab Epiſcopo, ſed à ſuis Superioribus puniri dixerunt *Margher. caſ. conſcient. verb. Parochus, n. 3. & D. Ricc. reſolut. 513. n. 2. & reſolut. 532.* & reſolutum aſſerit *Aldan. lib. 1. tit. 10. nu. 4.*
24 Declaratur quintò, huiuſmodi conſtit. *iuſſu S D. N. Vrbani* ſuſpenſam fuiſſe pro Regnis Hiſpaniarum, vt conſtat ex breui Nuntij Apoſtolici, tunc temporis exiſtentis, nũc verò Eminent. Card. Sacchetti 21. Aprilis, anno 1625.
25 Declaratur ſextò, vt Religioſi Parochi extra clauſtra morantes in Eccleſijs Parochialibus adnexis ſuis Monaſterijs, adhuc tenẽtur ad obedientiam, & obſeruantiam regularem, quia per hoc non abſoluuntur à voto ſuæ profeſſionis, *ex c. quoad Dei timorẽ, de ſtat. mon.* & officium diuinũ recitare tenẽtur, iuxtà regulã. Quãdo verò quis transfertur per diſpenſationẽ Sedis Apoſtolicæ ad Eccleſiam ſecularẽ in Parochum, tunc ad vitam regularem non tenetur in iis, quæ impediũt ſuum officium, quia eximitur ab obedientia ſui Prælati, & ſubditur Epiſcopo, *Gloſ. verb. clauſtrum, Clem. Ne in agro, §. ad hæc, et* Nauar. *conſ. 19. de cler. non reſid. nu. 9. & 11. conſ. 79. de Regul. Cõpẽd. reſolut. 15. num 9. & 58.* ceſſat tamen illud priuilegium exẽptionis à correctione Epiſcopi. Iſte Parochus habet optionem recitandi officium iuxtà chalendarium Diœceſis, vel Religionis, quicquid dicat Baptiſta de Salis, & ex eo *Rodriq q 34. ar. 6. Gloſ. verſ. licitè, clem. 2. de celebr. miſſar.* quia non amiſit illud ius celebrãdi officium regulare.
26 Secundum verò caput amplians diſpoſitionem S. C. T. *ſeſſ. 25. cap. 15. de regul.* ad Confeſſores ſiuè ſeculares, ſiuè regulares quomodocũq; exẽptos tã ordinarios, quàm extra ordinarios ad cõfeſſiones Monialium etiam regularibus ſubiectarum audiendas, vt ipſi nullatenus deputari valeant, niſi prius ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicentur.
27 **Ampliatur primò, vt regulares audientes Confeſſiones extra formam traditam per hanc conſtit. vti delinquentes poſſint puniri per locorum ordinarios, vt habetur in breui S.D.N. Vrbani VIII. vt infra habetur.**

✠

28 ***VRbanus Papa VIII. ad futuram rei memoriã Aliàs à nobis emanarunt litteræ tenoris ſequentis, videlicet A tergo***

tergo Dilecto filio noſtro Balthaſari S.R.E. Presbytero Cardinali de Sandoual nuncupato Eccleſiæ ex conceſſione, & diſpenſatione Apoſtolica Præſuli, Intus verò Vrbanus Papa iij. Dilecte fili noſter ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem, Cum ſicut nuper nobis exponi feciſti in tuis Ciuitate, & Diœceſi Gienen. multi diuerſorum ordinum Religioſi ſub prætextu, quod ad ſacras confeſſiones audiendas, & verbum Dei prædicandum ſemel approbati fuerint abſque tua licentia confeſſiones prædictas audiant, & verbum prædicent non ſine graui Chriſtifidelium ſcãdalo, & eorum ſalutis animarum detrimento, et licet per cẽſuras, & pœnas Eccleſiaſticas contra eoſdem proceſſeris, ij tamen vigore eiuſdem priuilegij à fel. recor. Clem. Papa VIII. P. noſtro ad fauorem Mendicantiũ emanati ſe ab alio, quàm à Romano Pontifice pro tempore exiſtente excommunicari minimè poſſe prætendant. Nos incõuenientibus huiuſmodi iuxta creditum nobis deſuper Apoſtolicæ ſeruitutis officium quãtum cum Domino poſſumus obuiare, teq; ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes ſupplicationibus tuo nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium negotijs Regularium præpoſitorum conſilio tibi Religioſis prædictis ne abſque expreſſa tua licentia ſacras Confeſſiones de cætero audire, minuſque verbum Dei prædicare audeant, & præſumant per cẽſuras, & pœnas Eccleſiaſticas authoritate noſtra inhiberi, eoſdemque ad exhibendum tibi licentias, quas illi deſuper à te, ſiue prædeceſſoribus tuis Eccleſiæ Gienen. Præſulibus velle adminiſtratoribus obtinuerint ad hoc, vt eos, vel confirmes, vel reuoces, prout ad Diuini cultus augumentum, & animarum Ciuitatis, Diœceſis prædictarũ ſalutem, & confirmationem in Domino expedire iudicaueris cogendi, & compellendi facultatem dicta authoritate tenore præſentium concedimus, & impartimur, non obſtantibus, quibuſcumque cõſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam iuramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roburatis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon prædicti Clementis prædeceſſoris, & quibuſuis aliis priuilegijs in vim Cruciatæ Sanctæ eis quomodolibet competentibus in & litteris Apoſtolicis ſub quibuſcũque tenoribus, & formis, ac cũ quibuſcumque derogatoriarum derogatoriis, aliiſq. efficacioribus, & in ſolutis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in

genere

genere, vel in ſpecie, ac alias in contrarium præmiſſorum quomodolibet cōceſſis, confirmatis, & innouatis; Quibus omnibus, & ſingulis, ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruata foret, illorumq; tenor pro plenè, & ſufficienter expreſſis ſufficienter haberi illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ac iure eorumq; dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunq;. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorē ſub annulo Piſcatoris die 13. *Octobr.* 1627. *Pōtificatus noſtri anno quinto.* Nunc *autem litibus, et controuerſiis, quæ inter* Ordinarium Gienen. *ex vna, ac religioſos prædictos ex altera partibus deſuper præinſertis prædictis, vt accepimus adpræsēs vigent, de cætero oriri poſſint, quantum cum* Domino *poſſimus obuiam ire, ac deſuper opportuno declarationis noſtræ miniſterio prouidere volentes de venerabilium Fratrum noſtrorum* S. R. E. *Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, ac regularium præpoſitorum conſilio partibus auditis reque maturè diſcuſſa authoritate Apoſtolica tenore præſentium decernimus, & declaramus præinſertas literas huiuſmodi, ita eſſe intelligēdas, & declarandas, vt regulares quidem in* Ciuitate, *&* Diœceſi *à prædeceſſoribus Epiſcopis examinati, & approbati ad* Con*feſsiones perſonarum ſeculariū audiendas, à præſente Epiſcopo ſucceſſore pro maiori conſciētiæ ſuæ quiete poſſint iterū examinari, & ſi minus idonei reperti fuerint, reꝓbari ad praſcript. conſtitutionis ſanct. mem.* Pij *Papa V. prædeceſſoris noſtri, ac decreti, ſed illi, quos idēmet* Epiſcopus *approbauit, ſiquidem huiuſmodi approbationem obtinuerint ad certum tempus, eo elapſo non poſſint* Confeſsiones *audire abſque noua Epiſcopi licētia, & approbatione præuio, etiam ſi eidē libuerit nouo examine, illi autem, quos ipſemet* Epiſcopus *ad* Confeſsiones *huiuſmodi audiendas ſemel admiſit ſimpliciter, ac ſine vlla temporis præfinitione, nullatenus poſſint ab eodemmet reprobari ſine noua cauſa, eaſque confeſſiones ipſas cōcernente cæterū, an eadem cauſa ſubſit, nec ne Epiſcopum non teneri ipſis regularibus edicere, ſed* Sedi *Apoſtolicæ dumtaxat, vbi eam ſibi aperire poſtulauerit ad hæc, quod in eiſdem præinſertis literis dicitur, regulares non poſſe verbum* Dei *prædicare ſi-*

ne Epiſcopi licentia id locum vendicare ſibi ijs tantum Eccleſiis, quæ ſui ordinis non ſunt, cum in alijs Eccleſiis ſui ordinis ſufficiat Epiſcopi benedictio petita, licet nō obtenta; ita tamē, vt ſi Epiſcopus non modo benedictionem ſimpliciter non conceſſit, verum etiam regularibus prohibuerit, quominus prædicent, tunc illo contradicente in ſui quidem ordinis Eccleſiis, liceat illis prædicare quemadmodum Sac. Conc. Trid. decretis ſalubriter, & cantum. Quod ſi regulares ſiuè in Confeſſionibus audiendis, ſiuè in prædicādo aduerſus ea, quæ ſuperius declarauimus quoquomodo deliquerint in vim præinſertarum earundem literarum ab Epiſcop. Gienen. coerceri, & puniri poſſint, etiam cenſuris Eccleſiaſticis, ſicq; & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunq; Iudices, *ordinarios, & delegatos, & cauſarum* Palatii *Apoſtolici* Auditores *iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contingerit attentari, non obſtantibus illis, quæ in præinſertis literis huiuſmodi volumus non obſtare, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. Dat.* Romæ *apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 30. Ianuarij 1629. Pontific. noſtri anno 6.*

M. A. Maraldus.

29 Ampliatur ſecundò, vt cenſuit Sac. Congr. ſubſequenti tenore. *Epiſcopum cui licet ex rationabili cauſa iuxta dictam conſtitutionem ſuperiores regulares admonere, vt amoueāt Confeſſores Monialium, atque adminiſtratores bonorum ad earundem Monialium* Mona*ſteria obtinentium, iiſque Superioribus id facere deteſtantibus, habetque facultatem prædictos confeſſores adminiſtratores amouendi, quoties, & quando opus eſſe iudicauerit, non teneri eiuſmodi cauſam ſuperioribus ſignificare, ſed hoc relinqui prudentiæ, & arbitrio Epiſcoporū, quorum cōſcientiā Sac. Congr. onerauit,* & vide *Barboſ. de Iur. Eccleſ. cap. 45. num. 189.*

30 Ampliatur tertiò, vt Superiores Generales religionum, adhuc indigeāt approbatione Ordinariorum pro audiendis Cōfeſſionibus, nam licet Prælati nō veniant, niſi de illis fiat expreſſa mentio, tamen quia in hac Cōſtitutione, in qua nō exprimuntur, non ſpectantur, vt Prælati, ſed vt Confeſſarij idcircò ſub hoc nomine ſufficienter comprehenduntur, cū dicantur Monialium ſuarum Confeſſores Ordinarij, ita Sac. Congreg. 13. *Nouembris* 1627. *Barb. ad cap.* 10. *ſeſſ.* 25. *num.* 19. non autem examine, quia idoneitas præſumitur in-

cludi

cludi in eminentia ſui officij Generalatus,&re vera defendendum eſt huic ſupremæ dignitati,ne Eccleſiaſticæ dignitates vileſcant, & primarius Magiſter cogatur fieri diſcipulus ſine neceſſitate.

31 Ampliatur quartò, vt Confeſſarius approbatus ad audiendas confeſſiones ſimpliciter nulla facta mentione Monialium, non poſſit illas audire, quia approbatio pro Monialibus requirit expreſsã mentionem, ita reſpondidiſſe *Sac.Congr.* teſtatur *Borbon. q. regul.27 reſolut.27. §.quartũ*, Barboſ.*ſuper* Conc.*Trid.c.*10. *ſeſſ.*25.*num.*11.*de reg.*

32 Ampliatur quintò, caput huius conſtit. procedere tam in approbatione Confeſſariorum ordinariorum Monialiũ, quàm extraordinariorum, nã debet fieri per Epiſcopum, *Burdon.q.regul.reſol.*34.*n.*18. *§.Moniales*,vigore dictę Bullę, aſſerens,quod ſiuè mutẽt,ſiuè non ſemper Moniales debent confiteri approbato ab Ordinario, allegat *Boſſ ſect.*3.*caſ.*3. *num.*9.& *Peirin.tom.*3.*cap.*4. *num.*4.

33 Ampliatur ſextò,vt nõ liceat Generali audire confeſſiones Monialium ſui ordinis abſque ſpeciali deputatione,ita cẽſuit *Sac.Congr.Conc.*13. *Nouemb.* 1627. teſte Barboſ. *in collect. bull.verb.Confeſſiones Monialium,pag.*222.

34 Declaratur primò,vt regulares Confeſſarij ſemel approbati nõ poſſint ab Ordinarijs ſuſpendi ab auditione Cõfeſſionũ,niſi ex noua cauſa, eaq; ad confeſſiones ipſas pertinẽte,aut ab nõ ſeruatum interdictum, vt diximus *in prima parte num.* 24. referendo decretum S.Congr.& ita pariter ſtatuit *idem Sanctiſſimus D. noſter Vrbanus in d. conſtitut.*

35 Sed quæri poſſet ſtãte prædicto decreto in prima parte impreſſo, an ordinarij extra prædictas duas cauſas,nempè ad confeſſiones ipſas pertinẽte, aut ob nõ ſeruatum interdictum in eodem decretò cõtentas, valeat ad libitum reuocare facultatem conceſſam ad beneplacitũ regularibus ad audiendas Confeſſiones ſecularium.

Eadem S.Congr. in vna Papien. 19.*Mart.*1619. reſpõdit quod conceſſio ad beneplacitum facta quandocunque reuocari poteſt,quam cautelam aduertant Illuſtriſſimi locorũ ordinarij, vt concedant licentias audiendi confeſſiones ad eorum beneplacitum.

36 Sic pariter dubitatum fuit ab Epiſcopo Oxolien. an Epiſcopus,qui regulares ad Confeſſiones perſonarum ſecularium audiendas approbauit, poſſit eoſdem ex noua cauſa ab eiſdem confeſſionibus audien-

Oo 2

Digitized by Google

diendis ſuſpendere, aut licentias illis conceſſas reuocare, nõ obſtãtibus quibuſcũq; priuilegijs in fauorẽ quarũcunq; pſonarũ, atq; ordinũ, & qualis huiuſmodi cauſa eſſe debeat.

Sac. Congr. S.R.C. negotiis, ac conſultationibus Epiſcoporũ, ac regularium præpoſita cẽſuit Epiſcopũ quamuis ſimpliciter, & abſque ulla temporis præfinitione approbauerit regulares ad perſonarum ſecularium cõfeſſiones audiendas poſſe tamen eoſdem ſi noua cauſa superueniat, vt ſupra ſuſpendere, ac licentias illis cõceſſas reuocare, dummodo huiuſmodi confeſſiones ipſas concernat, Cæterum ſi regulares, cum ſcandalo, aut aliàs inhoneſtè viuant, vel aliquod delictum committant, propter quod rationabili iudicio Epiſcopi videantur à cõfeſſionibus ſuſpendendi, in quo ipſius Epiſcopi conſcientiam voluit eſſe oneratam, cũ præcipua miniſtri qualitas ſit integritas vitæ, ac morum honeſtas, vtiq; tam cauſam ad miniſtrum confeſſionis pertinere, & proinde nihil obſtare, quò minus ob eã poſſit Epiſcopus regulares, vtcumque à ſemetipſo approbatos ſuſpendere, aut repellere à Cõfeſſionibus audiẽdis. Dat. Romæ die 30. Auguſti 1630. quam S. Cong. ſententiam à ſe relatã approbauit die 31. eiuſdem.

Fr. A. Card. S. Honufrii.

P. Fagnanus Secret.

37 Quã iuſta cauſa exiſtente, certiſſimũ eſt Epiſcopos poſſe confeſſariorum regularium approbationẽ, ac iuriſdictionem reſtringere, & limitare ad certum locum, tempus ſiuè perſonas (vt verbi gratia) approbãdo ipſorum aliquem pro tali oppido, vel ꝓ certo, & determinato tempore, ſeù ad audiendas virorum Cõfeſſiones, nõ autem fœminarum, hanc concluſionẽ firmat *Suar. to. 4. ad 3. par. disput. 28. sect. 2. Rodriq. to. 1. qq. regul. 59. art. 8. Guttier. can. qq. lib. 3. de ſacram. Pœnit. cap. 6. num. 5. & 9.*

38 Non exiſtente verò iuſta, & legitima cauſa, non poſſunt, aut debent Epiſcopi regulariũ Confeſſariorum iuriſdictionẽ, & opprobationem ad certum locum tempus ſiuè perſonas reſtringere, ac limitare, & qui hoc facerẽt iniuriam maximã eis irrogarent.

39 Id ſciendum autem, quãdo prædicta reſtrictio, & limitatio cum cauſa, vel ſine illa, & procedat ex animarum zelo, aut forſan ex deuotione, inditium erit ſufficiens, atque quã maximum expectare, ac videre ad ipſum; quod faciũt cum religioſis, faciant etiam cum alijs Presbyteris ſecularibus, nam ſicut nõ poſſunt Epiſcopi in fraudem, ſeù odium regularium, plures illis caſus reſeruare, quã reſeruant Parochis,

in

in quidē caſu probabiliſſimū eſt, quod non tenentur illis obedire circa talē reſtrictionem, atque limitationem, vt inquit *Syluest. in summ. verb. Confeſſor, §. 2. & 5. & Sot. in 4. diſt. 18. q. 2. art. 5. & DD.* communiter, ita & nec tenet reſtrictio iuriſdictionis, ſeù approbationis ſuæ facta abſque iuſta, & legitima cauſa, limitando, & reſtringendo licentiā ad certas perſonas, ſeù ad certum, & determinatum locum, ſeù tempus, oportet enim ipſum cum clericis facere, & cū ſibi ſubditis æqualiter ſe gerere, & non ſine iuſta, & legitima cauſa his licentiam ampliſſimam dare, illis verò eam coarctare, atque reſtringere, ad quod propoſitum facit declaratio *S. Congr. Emin. DD. Card. ſub die 2. Iul.* 1587.

Regulares, qui ad Confesſiones audiendas generaliter ab ordinariis eorumque examinatoribus reperti, & approbati fuerint, generaliter quoque, & indiſtinctè abſque aliqua limitatione temporis certorumuè locorum, aut generis perſonarū admittantur in propria Diœceſi, de cæteris verò, qui non adeò idonei reperiuntur, ſi petierint ſe admitti arbitrio ordinariorum relinquitur, ipſi cum limitata facultate, prout eiſdē ordinariis magis expedire videbitur probare, & admittere.

40 Necnon ijdem locorum ordinarij nequeunt impedire regulares approbatos ad audiendas Confeſſiones, quòminùs illas audire poſſint in domibus pœnitentium ægrotorum, quando ab eis vocantur.

41 Verum poſſent Ordinarij prædicti ſub pœna ſuſpēſionis à facultate audiendi Confeſſiones, quod tales regulares certiores faciant Parochum de audita Confeſſione huiuſmodi infirmorum eadem die Confeſſionis, vt cenſuit *Sacr. Congr. Card. Epiſcop. & regul. ſub die 1. Iulij 1606.*

42 Et ideò cum quidā curatus apud eandem S. Congreg. cōquereretur, q̄ Fratres Sancti Franciſci Obſeruantiæ Reformati Confeſſiones Parochianorum ſuorum ægrotantium abſque eius licentia audiebat. Eadem Sac. Congreg. reſpondidit dictis Fratribus prohiberi id non poſſe, dummodò ab ordinario prius approbati exiſterent, & poſtquā infirmorum Confeſſiones audiuerint dictum curatum certiorarent, *in vna Senogallien. 22. Ianuar. 1616.*

43 Declaratur ſecundò, in ea non cōprehendi Confeſſarios ordinarios ante illius publicationem vſque ad triennium, neque Prælatos durante eorū officio, vt declarauit *S. Congr.* prout etiam declarauit Con-

feſſarium approbatũ ab Epiſcopo vno Monaſterio, non cenſeri approbatum pro alio, aliàs Confeſſio eſſet nulla.

44 Declaratur tertiò, vt Confeſſores regulares approbati ad audiendas Confeſſiones perſonarum regularium, valeant audire Confeſſiones Sacramentales mulierum tertij Ordinis (vulgò appellatas Bizocas) ita S. *Congr. Epiſc. & regul. die* 20. *Decemb* 1616.

45 In tertio capite huius Bullæ committitur per Sanctiſſimũ Epiſcopis, vt tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati habeant poteſtatem coercendi, ac puniendi quoſcũque exemptos, tã ſeculares, quàm regulares, qui in alienis Eccleſijs, aut quæ ſuorum ordinum non ſunt, non petita illorum benedictione, aut ipſis contradicentibus prædicare præſumpſerint etiam extra actum viſitationis.

46 Amplia primò, vt licet de iure regulares prædicare volentes, ſint ſolum examinandi ab eorum Superioribus, vt colligitur ex Bulla Leon. X. incip. *Supernæ Maieſtatis*, quã refert *Quarant. in Sum. Bull. verb.* *Prædicator*, & ex *Concil. Trid. ſeſſ.* 5. *cap.* 2. ſiuè prędicẽt in proprijs, ſiuè alienis Eccleſijs, ſecundum *Mirand. tom.* 1. *q.* 50. *Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg.* 76. *num.* 23. *par.* 3. *Dian. reſolut.* 112. *§. non deſinam tom.* 1. *de regul.* & *Peirin. to.* 3. *cap.* 2. *n.* 11. qui Superior debet eſſe Generalis, vel Prouincialis, & localis.

47 Attamen in praxi ſeruatur contrarium, vt poſſint ab Epiſcopis examinari regulares, & ſi fuerint examinati, & approbati à ſuis Prælatis, quando ſunt prædicaturi in alienis Eccleſijs, & iuxtà hanc opinionẽ fuiſſe reſolutm per S. *Congr.* 22. *Ianuar.* 1628. teſtatur *Aldan. tit.* 4 *n.* 10. *apud Barboſ. in collect. DD. ad S. C. T. loc. cit. num.* 20.

48 Amplia ſecundò, vt prædicantes ſine licentia peccent mortaliter, quia faciunt cõtra illud Scripturæ Sacræ, *quomodo prædicabunt, niſi mittantur*, vltra quod poſſunt excõmunicari, *cap. excommunicamus, §. quia verò, de hæretic.* & ſic excommunicatio, ſecundum communem opinionem DD. ſupponit peccatum mortale, ergo iſti tales peccant mortaliter, vide *Portell. dub. regul. verb. Prædicatores, num.* 1.

Et licet *Peyrin, tom.* 3. *cap.* 2. *num* 16. *ſe referendo ad tom.* 1. *religioſ. q.* 1. *cap.* 2. *§. circa primum*, aſſerat, prædicantes ſine licentia ſuorum Prælatorum eſſe ipſo iure excõmunicatos vltra peccatum mortale. Attamen ſalua pace ipſius, ſi attendamus ius cõmune, & ſic, in

in cap. excommunicamus, de hæretic. excommunicatio non infligitur ipſo iure, ſed eſt cōminatoria, & idem pariter, ſi loquamur iuxtà terminos *Bullæ Leonis X.* incip. *Supernæ*, quia tantum comprehēdit malè concionantes, non autē prædicantes ſine licentia, vt colligitur, ex *d. Conſtit.*

49 Amplia quartò, vt non ſolū Epiſcopi; ſed etiam Superiores regulares poſſint profeſſionem fidei à Concionatoribus exigere, vt deciſum refert *Bell cap. 23. num. 27. Barboſ. in collect. DD. ſeſſ. 24. nu. 20.*

50 Amplia quintò, vt pro benedictione regularis debeat perſonaliter accedere ad Epiſcopum, & non per literas, aut tertiam perſonam, *Zerol. in prax. Epiſc par. 1. verſ. prædicatio, §. 3. Leo in theſaur. for. Eccleſ. part. 1. cap. 8. num. 10. & Peyrin. tom. 3. cap. 2. nu.* 11.

51 Amplia ſextò, vt quamuis antiquitus Epiſcopi non poterant punire regulares prędicantes in alienis Eccleſijs ſine eorum licentia, vt deciſum referunt *Quarant. in Summ. Bull. ver. priuilegia regulariū, Portell. dub. regul. verb. prædicatores, nu. 1. Tambur. de Iur. Abb. q. 4. nu. 3. tom. 2. Campanil. diuerſ. Iur. Can. rub. 12. cap. 13. num. 10. & Dian. reſolut. 11. de regul. tom. 1.* Imò in Eccleſijs ſuorum ordinum ſufficiebat benedictio... [illegible] quamuis non ob... [illegible]erior ipſarum, tamen, vt ſi Epiſcopi ... tenus potentes ... ſſet dicendo benedictionem ſimpl... non conceſſiſſent; verùm ... etiā Regularibus prohibuiſſent, quò minùs prædicent; Tunc illis contradicentibus, in ſuis quidem ordinis Eccleſijs liceret illis prędicare, quēadmodū *Sac. Congr.* Decretis ſalubriter erat cautum, nam Concilium ſolum dicit, quod teneantur ſolum petere, non autem illum obtinere, præſertim, quia benedictio iure petita, ſi iniuſtè negetur, videtur iure conceſſa, teſte *Henriq. lib. 6. de pœnit. cap. 13. num. 4.* dicens ſic cenſuiſſe *S. Congr. de anno* 1597.

Attamen hodie per hanc Conſtitutionem *in verſ. Ac demum*, habent Epiſcopi poteſtatem coercendi ſupradictos regulares prædicare volentes etiam in Eccleſijs ſuis contradicente Epiſcopo, etiā per cenſuras Eccleſiaſticas, ita *Barboſ. in collect. DD loc. cit.*

Nec videtur obſtare breue *S. D. N. Vrbani VIII.* per nos relatum *num. 28. circa finem*, quia videtur locale latum pro Ciuitate, & Diœceſi Gienen.

52 Declara primò, vt circa huiuſmodi licentiam concedendam Epiſcopi non debent eā denegare, vbi Prædicator fuerit idoneus, quia nec illum

po-

dicendis ſuſpendere, aut licentias illis conceſſas reuocare, nō obſtātibus quibuſcūq; priuilegijs in fauorē quarūcunq; pſonarū, atq; ordinū, & qualis huiuſmodi cauſa eſſe debeat.

Sac. Congr. S.R.C. negotiis, ac conſultationibus Epiſcoporū, ac regularium propoſita cēſuit Epiſcopū quamuis ſimpliciter, & abſque vlla temporis præfinitione approbauerit regulares ad perſonarum ſecularium cōfeſſiones audiendas poſſe tamen eoſdem ſi noua cauſa ſuperueniat, vt ſupra ſuſpendere, ac licentias illis cōceſſas reuocare, dummodo huiuſmodi confeſſiones ipſas concernat, Cæterum ſi regulares, cum ſcandalo, aut aliàs inhoneſtè viuant, vel aliquod delictum committant, propter quod rationabili iudicio Epiſcopi videantur à cōfeſſionibus ſuſpendendi, in quo ipſius Epiſcopi conſcientiam voluit eſſe oneratam, cū præcipua miniſtri qualitas ſit integritas vitæ, ac morum honeſtas, vtiq; eam cauſam ad miniſtrum confeſſionis pertinere, & proindè nihil obſtare, quò minùs ob eā poſſit Epiſcopus regulares, vtcumque à ſemetipſo approbatos ſuſpendere, aut repellere à Cōfeſſionibus audiēdis. Dat. Romæ die 30. Auguſti 1630. quam S. Cong. ſententiam à ſe relatā approbauit die 31. eiuſdem.

Fr. A. Card. S. *Honufrii.*

P. Fagnanus Secret.

37 Qua iuſta cauſa exiſtente, certiſſimū eſt Epiſcopos poſſe confeſſariorum regularium approbationē, ac iuriſdictionem reſtringere, & limitare ad certum locum, tempus ſiuè perſonas (vt verbi gratia) approbādo ipſorum aliquem pro tali oppido, vel ꝑ certo, & determinato tempore, ſeù ad audiendas virorum Cōfeſſiones, nō autem fœminarum, hanc concluſionē firmat *Suar. to. 4. ad 3. par. diſput. 28. ſect. 2. Rodriq. to. 1. qq. regul. 59. art. 8. Guttier. can. qq. lib. 3. de ſacram. Pœnit. cap. 6. num. 5. & 9.*

38 Non exiſtente verò iuſta, & legitima cauſa, non poſſunt, aut debent Epiſcopi regulariū Confeſſariorum iuriſdictionē, & opprobationem ad certum locum tempus ſiuè perſonas reſtringere, ac limitare, & qui hoc facerēt iniuriam maximā eis irrogarent.

39 Id ſciendum autem, quādo prædicta reſtrictio, & limitatio cum cauſa, vel ſine illa, & procedat ex animarum zelo, aut forſān ex deuotione, inditium erit ſufficiens, atque quā maximum expectare, ac videre ad ipſum, quod faciūt cum religioſis, faciant etiam cum alijs Presbyteris ſecularibus, nam ſicut nō poſſunt Epiſcopi in fraudem, ſeù odium regularium, plures illis caſus referuare, quā reſeruant Parochis,

Digitized by Google

in quidẽ caſu probabiliſſimũ eſt, quod non tenentur illis obedire circa talẽ reſtrictionem, atque limitationem, vt inquit *Syluest. in summ. verb. Confeſſor, §. 2. & 5. & Sot. in 4. diſt. 18. q. 2. art. 5. & DD.* communiter, ita & nec tenet reſtrictio iuriſdictionis, ſeù approbationis ſuæ facta abſque iuſta, & legitima cauſa, limitando, & reſtringendo licentiã ad certas perſonas, ſeù ad certum, & determinatum locum, ſeù tempus, oportet enim ipſum cum clericis facere, & cũ ſibi ſubditis æqualiter ſe gerere, & non ſine iuſta, & legitima cauſa his licentiam ampliſſimam dare, illis verò eam coarctare, atque reſtringere, ad quod propoſitum facit declaratio *S. Congr. Emin. DD. Card. ſub die 2. Iul.* 1587.

Regulares, qui ad Confeſſiones audiendas generaliter ab ordinarii eorumque examinatoribus reperti ... & approbati fuerint, generaliter quoque, & indiſtinctè abſque aliqua limitatione temporis certorumuè locorum, aut generis perſonarũ admittantur in propria Diœceſi, de cæteris verò, qui non adeò idonei reperiuntur, ſi petierint ſe admitti arbitrio ordinariorum relinquitur, ipſi cum limitata facultate, prout eiſdẽ ordinariis magis expedire videbitur probare, & admittere.

40 Necnon ijdem locorum ordinarij nequeunt impedire regulares approbatos ad audiendas Confeſſiones, quòminùs illas audire poſſint in domibus pœnitentium ægrotorum, quando ab eis vocantur.

41 Verum poſſent Ordinarij prædicti ſub pœna ſuſpẽſionis à facultate audiendi Confeſſiones, quod tales regulares certiores faciant Parochum de audita Confeſſione huiuſmodi infirmorum eadem die Confeſſionis, vt cenſuit *Sacr. Congr. Card. Epiſcop. & regul. ſub die 1. Iulij 1606.*

42 Et ideò cum quidã curatus apud eandem S. Congreg. cõquereretur, ꝙ Fratres Sancti Franciſci Obſeruantiæ Reformati Confeſſiones Parochianorum ſuorum ægrotantium abſque eius licentia audiebat. Eadem Sac. Congreg. reſpondidit dictis Fratribus prohiberi id non poſſe, dummodò ab ordinario prius approbati exiſterent, & poſtquã infirmorum Confeſſiones audiuerint dictum curatum certiorarent, *in vna Senogallien. 22. Ianuar. 1616.*

43 Declaratur ſecundò, in ea non cõprehendi Confeſſarios ordinarios ante illius publicationem vſque ad triennium, neque Prælatos durante eorũ officio, vt declarauit *S. Congr.* prout etiam declarauit Confeſſa-

ſeſſarium approbatũ ab Epiſcopo vno Monaſterio, non cenſeri approbatum pro alio, aliàs Confeſſio eſſet nulla.

44 Declaratur tertiò, vt Confeſſores regulares approbati ad audiendas Confeſſiones perſonarum regularium, valeant audire Confeſſiones Sacramentales mulierum tertij Ordinis (vulgò appellatas Bizocas) ita *S.Congr. Epiſc. & regul.die* 20.*Decemb* 1616.

45 In tertio capite huius Bullæ committitur per Sanctiſſimũ Epiſcopis, vt tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati habeant poteſtatem coercendi, ac puniendi quoſcũque exemptos, tã ſeculares, quàm regulares, qui in alienis Eccleſijs, aut quæ ſuorum ordinum non ſunt, non petita illorum benedictione, aut ipſis contradicentibus prædicare præſumpſerint etiam extra actum viſitationis.

46 Amplia primò, vt licet de iure regulares prædicare volentes, ſint ſolum examinandi ab eorum Superioribus, vt colligitur ex Bulla Leon. X. incip. *Supernæ Maieſtatis*, quã refert *Quarant.in Sum. Bull. verb.Prædicator*, & ex *Concil. Trid.ſeſſ.*5.*cap.*2. ſiuè prędicẽt in proprijs, ſiuè alienis Eccleſijs, ſecundum *Mirand. tom.*1. *q.*50. *Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg.*76.*num.*23.*par.*3. *Dian. reſolut.* 112. *§. non deſinam tom.*1.*de regul. & Peirin.to.*3. *cap.*2.*n.*11. qui Superior debet eſſe Generalis, vel Prouincialis, & localis.

47 Attamen in praxi ſeruatur contrarium, vt poſſint ab Epiſcopis examinari regulares, & ſi fuerint examinati, & approbati à ſuis Prælatis, quando ſunt prædicaturi in alienis Eccleſijs, & iuxtà hanc opinionẽ fuiſſe reſolutm per *S. Congr.* 22. *Ianuar.* 1628. teſtatur *Aldan tit.*4 *n.*10. *apud Barboſ. in collect.DD.ad S.C.T. loc.cit. num.*20.

48 Amplia ſecundò, vt prædicantes ſine licentia peccent mortaliter, quia faciunt cõtra illud Scripturæ Sacræ, *quomodo prædicabunt, niſi mittantur*, vltra quod poſſunt excõmunicari, *cap. excommunicamus, §.quia verò, de hæretic.* & ſic excommunicatio, ſecundum communem opinionem DD. ſupponit peccatum mortale, ergo iſti tales peccant mortaliter, vide *Portell. dub. regul. verb. Prædicatores, num.* 1.

Et licet *Peyrin, tom.*3 *cap.*2. *num* 16 *ſe referendo ad tom.*1. *religioſ. q.*1 *cap.*2. *§ circa primum*, aſſerat, prædicantes ſine licentia ſuorum Prælatorum eſſe ipſo iure excõmunicatos vltra peccatum mortale. Attamen ſalua pace ipſius, ſi attendamus ius cõmune, & ſic, in

in cap. excommunicamus, de hæretic. excommunicatio non infligitur ipſo iure, ſed eſt cōminatoria, & idem pariter, ſi loquamur iuxtà terminos *Bullæ Leonis X.* incip. *Superne*, quia tantum comprehēdit malè concionantes, non autē prædicantes ſine licentia, vt colligitur, ex *d. Conſtit.*

49 Amplia quartò, vt non ſolū Epiſcopi; ſed etiam Superiores regulares poſſint profeſſionem fidei à Concionatoribus exigere, vt deciſum refert *Sell cap. 23. num. 27. Barboſ. in collect. DD. ſeſſ. 24. nu. 20.*

50 Amplia quintò, vt pro benedictione regularis debeat perſonaliter accedere ad Epiſcopum, & non per literas, aut tertiam perſonam, *Zerol. in prax. Epiſc. par. 1. verſ. prædicatio, §. 3. Leo in theſaur. for. Eccleſ. part. 1. cap. 8. num. 10. & Peyrin. tom. 3. cap. 2. nu. 11.*

51 Amplia ſextò, vt quamuis antiquitus Epiſcopi non poterant punire regulares prędicantes in alienis Eccleſijs ſine eorum licentia, vt deciſum referunt *Quarant. in Summ. Bull. ver. priuilegia regulariū, Portell. dub. regul. verb. prædicatores, nu. 1. Tambur. de Iur. Abb. q. 4. nu. 3. tom. 2. Campanil. diuerſ. Iur. Can. rub. 12. cap. 13. num. 10. & Dian. reſolut. 11. de regul. tom. 1.* Imò in Eccleſijs ſuorum ordinum ſufficiebat benedictionem petere, quamuis non obtinuiſſent, ita tamen, vt ſi Epiſcopi non modo benedictionem ſimpliciter non conceſſiſſent; verùm etiā Regularibus prohibuiſſent, quò minùs prædicent; Tunc illis contradicentibus, in ſuis quidem ordinis Eccleſijs liceret illis prędicare, quēadmodū *Sac. Congr.* Decretis ſalubriter erat cautum, nam Concilium ſolum dicit, quod teneantur ſolum petere, non autem illum obtinere, præſertim, quia benedictio iure petita, ſi iniuſtè negetur, videtur iure conceſſa, teſte *Henriq. lib. 6. de pœnit. cap. 13. num. 4.* dicens ſic cenſuiſſe *S. Congr. de anno* 1597.

Attamen hodie per hanc Conſtitutionem *in verſ. Ac demum*, habent Epiſcopi poteſtatem coercendi ſupradictos regulares prædicare volentes etiam in Eccleſijs ſuis contradicente Epiſcopo, etiā per cenſuras Eccleſiaſticas, ita *Barboſ. in collect. DD loc. cit.*

Nec videtur obſtare breue *S. D. N. Vrbani VIII.* per nos relatum *num. 28. circa finem*, quia videtur locale latum pro Ciuitate, & Diœceſi Gienen.

52 Declara primò, vt circa huiuſmodi licentiam concedendam Epiſcopi non debent eā denegare, vbi Prædicator fuerit idoneus, quia nec illum po-

poterit ad libitum, & abſque rationabili cauſa à prædicatione ſuſpendere, vt refert deciſum *Armendar. in add. ad recopil. leg. Nauarr. lib. 4. tit. 30. lib. 3. de prædicat. num. 8. & 9.* ſi tamen ſuſpendat, non tenetur cauſam exprimere, quare ad hoc prohibendum moueatur, *Campanil diuerſ. Iur. Can. cap. 13. nu. 8. Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg. 76. & de Iur. Eccl. lib. 13. num. 13.*

53 Declara ſecundò, ſecũdum aliquos poſſe regularē doctũ, & idoneum prædicare pro duabus, aut tribus vicibus ſolum de licentia Parochi in ſua Parochia, vt per *Henriq. lib. 7. de indul. cap. 16.* quod dicerem procedere, quando reperiretur in oppidis, vbi non ſunt Epiſcopi, ſed tantum Parochi, & illud eſſet legitima conſuetudine introductum, alias, nec prædicare poſſet, vide *Barboſ. loc. cit.*

54 Declara tertiò, licitum eſſe aliquibus Religioſis ſine licētia Epiſcopi prædicare in locis publicis, vijs, & plateis, propter multa priuilegia religionibus conceſſa, præcipuè *Sixti IV. Carmelitis, Bonifacij IX. Prædicatoribus, Pauli III. Ieſuitis, & Clem. V. Prædicatoribus, & Minoribus*, quibus gaudent etiam aliæ religiones cum ipſis communicantes, quæ priuilegia non fuerunt abrogata *per S.C.T.* aut prædictam *Conſt. Gregor. XV.* cũ ex illis ſolum habeatur, non poſſe ſine licentia, aut benedictione Epiſcoporum prædicare Regulares in ſuis, aut alienis Eccleſijs, *Compend. priuil. Mendic. verb. Prædicatores, Mirand. in Manual. to. 1 q. 50. artic. 4.* Nunquam tamen vti poſſunt hac facultate prædicandi alicubi, contradicente Epiſcopo, tum *ex C. Trid. ſeſſ. 24. cap. 4.* id expreſsè prohibēte, tùm quia prædicare Dei Verbum, eſt proprium munus Epiſcoporũ, atque ita ad minus exigitur, ne contradicant *Rodriq. tom. 3. quæſt. reg. q. 32. art. 5.*

55 Tandem ſtatutum fuit per eandem Conſtitutionem poſſe Epiſcopum, cũ ſuis Superioribus regularibus in electione quarumcunque Abbatiſſarum &c. electionibus per ſe, vel per alium intereſſe.

56 Vnde notabis in electione talium Abbatiſſarum poſſe Epiſcopum, cum eius Vicario, ſeù Secretario, vel alio ab ipſo aſſumpto vota ſingularium Monialiũ oretenus expreſſa audire, ita *Sac. Congreg. Conc.* teſte *Garz. de benefic. p. 5. c. 4. num. 190.*

57 Similiter, & regulares tenentur ſignificare Epiſcopo diem electionis Abbatiſſæ, ac eum expectare vſque ad tēpus præfi-

Digitized by Google

præfinitũ ſi ante ipſe expreſsè declarauerit ſe vti velle facultate ſibi in hac parte attributa, Abbatiſſamque electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere. Poſt eam verò declarationem, licet Epiſcopo animaduertere in regulares, qui ante tempus ſignificatum, aut diem electionis eidem non prænunciatam ad Abbatiſſæ electionem non procedunt, *eadem S.Congreg. dub.5. de anno* 1626. vt apud *Barboſ. de poteſt. Epiſc. poſt tract.pag.5.*

58 Prout etiam erit aduertendum, quod in electione Abbatiſſæ ex tripartito numero Monialium duæ partes concurrere debent, niſi alia fuerit conſuetudo, & ſi fuerint diſcordes poteſt Epiſcopus nominare vnam, quam magis idoneam iudicauerit, ita cenſuit *S.Cõg. negotijs Epiſc. & regul. præpoſita in vna Aſſiſien* 20. *Nouẽb.* 1585. de qua teſtatur *Piaſec. in prax.Epiſc.p.2.cap.3.nu.57. verſ.in Monaſterijs.*

59 Debet tamen Epiſcopus, priuſquam in hoc caſu diſcordiæ deputet vnam in Abbatiſſam aſſignare Monialibus competens tempus ad ſe concordandum, quo elapſo poterit deuenire ad deputationẽ, *eadem S. Congr. in Cremonen.* 22. *Octobr.* 1593.

60 Sed in electione Abbatiſſæ, & ſimilium Superior ipſarum, aut ſcrutator nullatenus poterit dare votum, vbi eſſet diſcordia inter Moniales circa eius electionem, *Lauor. var. lucubrat.to.1.tit.4 cap.24 n.42* referẽs declarationem eiuſdẽ *Sac.Congr.*

61 Verum Epiſcopus in caſu diſcordiæ eligendo Abbatiſsã non idoneam non poſſet amplius eam eligere, ex illa regula, quod eligens minus idoneũ priuatur pro illa vice iure eligendi, dummodò ſciẽter illud agat, ad *text.in cap. cùm V intonen.Eccleſia, de elect.*

SVMMARIVM.

1 *Legata pia teſtatorum pro celebratione miſſarum recitatione diuinorum officiorum, erogatione eleemoſynarum infra triennium non ſatiſfacta cui acquirantur.*

2 Declarationes S.Congr.

3 *Legatum pium, quod dicatur.*

4 *Legatum factum conſanguineis pauperibus, quando dicatur pium, & nu.*5.

6 *Legatum factum pro alimentis pauperum dicitur pium.*

7 *Legatum certæ quantitatis diſtribuendæ in pios vſus poteſt conuerti in vſum proprium Commiſſarij pauperis.*

8 *Le-*

8 *Legatum dotis, quando dicitur pium.*
9 *Legatum factum pauperibus pro cauſa ſtudij, vel diſciplinæ dicitur pium.*
10 *Legatum factum Eccleſiæ, vel Monaſterio, etiam ſi fieret religioſis intuitu pietatis dicitur pium, amplia nu.11.*
12 *Legatum dicitur pium factum pro conſtructione monumēti.*
13 *Fabrica S.Petri ſuccedit in legatis pijs relictis in teſtamento minus ſollemni.*
14 *Legatum pro ſepultura Eccleſiæ relictum, debetur eidē illa poſtea alibi electa.*
15 *Intereſſe legati pij à quo tempore currit.*
16 *Legatum relictum Sacērdoti pro celebratione miſſarum in vita ipſius debetur etiam effecto eo caco.*
17 *Legatum ad pias cauſas debetur etiam hæreditate non adita.*
18 *Malè ablata debentur Reuerendæ Fabricæ, & non Epiſcopis.*
19 *Legatum relictum cum onere celebrandi miſſas non dicitur perpetuum.*
20 *Legato legato ducatorum centum pro conſtructione altaris, & paramentis ad miſſas, ſi hæres expendiſſet centum quinquaginta pro conſtructione altaris non eſt liberatus ab emptione paramentorum.*
21 *Legatum pium relictum pro certa cauſa, ſi excedat cauſam, reliquum cui debetur.*
22 *Legatum dicitur pium factū pro pingenda imagine alicuius ſancti.*
23 *Legatum factum Confraternitatibus, an, & quando dicitur pium.*
24 *Exequutio legatorum piorum de iure communi ſpectat ad Epiſcopum loci, etiam vigore S.C.T. num.25. & quid in hoc Regno num.26. & quid ſi Epiſcopus præueniret in exequutione legatorum piorum poſt annum, nu.27.*
28 *Quarta Canonica in Regno Neap. an debeatur ex legatis pijs.*
29 *Tribunali Reu. Fabricæ procedit ex officio pro exequutione legatorum piorum non inſtantibus legatariis.*
30 *Notarii tenentur denunciare legata pia infra quindecim dies à die mortis teſtatoris.*
31 *Literæ ſcriptæ à S.Cong. Epiſcopo Pollicaſtren. pro inſtructionibus obſeruandis à Commiſſariis Reu. Fabricæ.*
32 *Tenor inſtructionum pro Cōmiſſariis Reu. Fabricæ.*

DE

De Fabrica Sancti Petri, & eius Tribunali.

Super Bulla Pij Quinti.

1 P*Ius bon. mem. Pius V. per hanc Cõſt. incip. exigit* ſtatuit omnia legata pia per teſtatores cõdita, pro celebratione miſſarum, recitatione diuinorum officiorum, nec non erogatione eleemoſynarum, diuerſis Eccleſijs, Monaſterijs, Hoſpitalibus, & alijs pijs locis, ſi hæredum auaritia, vel alias nõ fuerint mandata exequtioni infra triẽnium retroactũ poſt mortẽ teſtatoris, eorum medietatem eſſe applicandam Fabricæ S. Petri de Vrbe, & alteram partem loco pio, cui legata fuerunt.

Poſt quam Bullam, quia emanarunt declarationes facultatum Fabricæ S. Petri per Sac. Congr. Emin. DD. Cardinalium, quæ reperiuntur apud *Quarant. in Summ. Bull. verb. Fabrica S. Petri,* attamen ad cõmoditatem lectoris placuit illas inſerere, & ſunt tenoris ſequentis videlicet.

2 *Quoniam iuxta priuilegia eidem Reuerendæ Fabricæ cõceſſa delegatis; hæreditatibus, & pijs diſpoſitionibus certis, ad fauorẽ piorũ locorũ, Eccleſiarũ, & Eccleſiaſticarum perſonarũ, pro vna vice, & ſine onere, aut cũ eo relictis, & factis, q̃ intra annum ab hæredibus, ſeù alias grauatis realiter adimpleta non fuerunt vſque ad trienniũ computandũ à die mortis, quinta pars, tantum ad ipſam Fabricam ſpectat, lapſo vero triẽnio, ſi adhuc adimpleta non ſint, eidem Fabricæ medietas debetur. Declaramus medietatem huiuſmodi pariter die mortis dictorum teſtatorum, & diſponentium ipſi Fabricæ debitam eſſe, ſeruandamque fore in his Bullam fel. rec. Pij Papæ V. ſub Datum 11. Kal. Ianuar. 1569. quam generaliter de omnibus pijs relictis intelligendam eſſe ſignificamus, et interpretamur, & prædicta etiam locum habere in relictis ſimilibus, quæ intra ſtatutum à teſtatore, & diſponente tempus ſatisfacta non ſunt, vt eo lapſo triennium intelligatur cucurriſſe à die mortis.*

Annua verò pia legata, & diſpoſita pijs locis, Eccleſijs, & Eccleſiaſticis perſonis certis, & nominatis cum onere celebrationis Miſſarum, Diuinorum Officiorum, erogatione eleemoſynarũ aut ſimiliũ in perpetuũ ſeù ſtatutis quibuſdam diebus in anno, vel hebdomada, pro

quorum adimplemento bona, ſeù etiam redditus perpetui, aut ad tempus relinquuntur: & hæredum, ſeù aliorum, qui ad id quomodolibet obligati erant, aut tenebantur, auaritia, pro præterito adimpleta cũ effectu non ſunt, tunc redditus, & relicta huiuſmodi hucuſque decurſa, & realiter nõ ſoluta, Fabricæ debeantur: In futurum verò decurrẽda ipſis legatarijs cum onere iniuncta applicẽtur, vt hactenus obſeruatum eſt.

Quando verò bona, ſeù annui redditus, & introitus à Monaſterijs, Capitulis, Cappellanis, ſeù alijs legatarijs percepti, & exacti ſunt, ac percipiuntur, & exiguntur pro dicta celebratione Miſſarum, & Diuinorum Officiorum in perpetuum, aut ad tempus vt ſupra; & Miſſæ huiuſmodi, aut diuina Off. in toto, vel in parte ab ipſis legatarijs celebratæ non fuerunt, vel celebrari deſierunt, aut etiã minimè celebrãtur propter ipſorum legatariorum negligentiam, ſeù impotentiam, nempè quod maior numerus Miſſarũ, quàm Sacerdotum, huiuſmodi relicta pro rata Miſſarum, & Diuinorum Officiorum, ſi per negligentiam ſeù impotentiam omiſſarum ad Fabricãm ipſam deuoluta eſſe declaramus. Dantes facultatem miniſtris à nobis deputatis, ſeù ab alijs ad hæc ſpecialiter ſubſtitutis, vt cum legatarijs, aut alias obligatis, ad quos ſpectat, ſi eis melius expedire videbitur, pro præterito tantum deſuper componere valeant.

Si autem ipſi legatarij, quibus à principio redditus, & bona huiuſmodi relicta ſunt ex inſtituto, et obſeruantia regulæ, talium relictorum incapaces erant, aut à principio quidem capaces exiſtebant, ſed propter regulæ mutationem incapaces effecti ſunt, inhærendo dictæ Fabricæ priuilegijs, aut declarationibus alias factis, præſertim ſub die 18. Martij 1589. Declaramus huiuſmodi, quæ à principio perſonis incapacibus facta ſunt, ſiue ex poſt facto incapaces ſunt redditi, non ad hæredes grauatos ſpectare, ſed vti caduca ab eis vindicari poſſe, ſed Fabricam ipſam nedum in vim inſtitutionis, ſed etiam ſubſtitutionis, et fideicommiſſi, tãquam incerta effecta ſpectauiſſe, & ſpectare, & ſub priuilegiis ipſius Fabricæ comprehẽdi, prout etiam quæ fortè ex quacunque cauſa à legatarijs ipſis etiam capacibus recuſata, & non acceptata fuerunt, ac recuſantur, & non acceptãtur.

Similiter annua pia legata pro pauperibus puellis nuptui tradendis, quæ amore Dei, seù alias ratione animæ, non autem effectu ſanguinis, aut remunerationis ſeruitiorum facta

erunt, ſi per aliquot annos ab hæredibus, aut alijs grauatis neglecta fuerint, nec effectualiter perſoluta, seù depoſita, etiã ſi fortè per dictos hæredes, aut grauatos huiuſmodi puellarum electio facta foret pro anuit, & temporibus decurſis, ad Fabricã ipſam pertinere declaramus. Decurrenda verò in futurum pauperibus huiuſmodi puellis maritandis etiam antea electis, vt præfertur integra concedãtur, niſi in totum incerta eſſent, ita ad Fabricam, iuxta priuilegia, omninò ſpectarent, prout etiam eidem Fabricæ competũt omnia alia pia legata incerta, et maximè pro male ablatis relicta, ita vt etiã ab Ordinarijs locorum ſi fortè ad eos peruenerint, vindicari valeant iuxta priuilegia prædicta.

Inſuper quia, vt accepimus, ſæpè huiuſmodi legata, & pia diſpoſitiones pro conſtructione Monaſteriorum, Hoſpitalium, Cappellarum, aut pro ſuſtentatione Eccleſiaſticarum perſonarum ſecularium, seù regularium, tam virorum, quàm mulierum, & ſimilium, nec intra, vel poſt triennium, hæredes ea adimplere curant: ex quibus ſi quinta aut medietas reſpectiuè pro Fabrica detrahatur, opera ipſa aut in totum negliguntur, aut ſine debita perfectione inchoata remanent, nec defunctorum voluntas, vt par eſt, obſeruatur. Quo vt huic incommodo, quantum fieri poteſt, occurramus, & hæredibus, ac alijs obligatis omnis fraudis occaſio auferatur, dum huiuſmodi legatorum ſolutionem, & executionem procraſtinare ſolent, vt interim dictorum piorum relictorum fructus percipiant, ad quorum reſtitutionem non teneri prætendunt, & per capitalis ſolutionem ſatisfeciſſe teſtatorum voluntati contendũt. Idcirco declaramus dictos hæredes, seù alios grauatos exiſtere ad fructus huiuſmodi legatorum perſoluendos, à die mortis, quos realiter ex re legata, seù alias relicta perceperunt, aut percipere potuerũt, ſi res huiuſmodi ſui natura, aut alias fructifera ſit, ita tamen, vt in poſterum Fabricæ non quinta, aut medietas relicti, pſoluãtur, legati verò integrũ p pfectione dicti pij relicti, ſed fructus ipſi talis relicti conſignetur, & reſeruetur.

Præterea, quia ſæpè contingit pia huiuſmodi legata, & diſpoſitiones pro cõſtitutione Monaſteriorum Hoſpitalium, seù Eccleſiarum, & ſimilium relictorum, debitæ executioni demandari non poſſe propter aliquod factis, ſeu iuris impedimẽtum; quia nempè pecunia relicta ad conſtruendum Monaſterium non ſufficit, aut in loco à teſtatore deſignato ædificari non poteſt, seù etiam licentiæ

 ab

ab Epiſcopo, aut alio Superiore obtineri nequit: cum æquum non ſit, vt pium opus huiuſmodi propterea deſeratur, ſed potius in aliud de iure cõmutandũ veniat, declaramus, vt grauatis certus competẽs terminus præfigatur, arbitrio Iudicium pro impedimentis huiuſmodi realiter, & cum effectu remouendis, aut pro obtinenda à Sede Apoſtolica commutatione talis pij relicti, & diſpoſitionis. Quod ſi terminus elapſus, & impedimẽta remota non fuerint, aut commutatio obtenta non ſit, tunc legatum ipſum integraliter à Fabrica exigatur, proinde ac ſi ad Fabricæ vtilitatem deuolutio facta fuiſſet.

Cum verò interdum eò vſq; habendi cupiditas accreſcat, vt non vereantur multi hæredes, & legatarij ſcripturas falſas fabricare, priores datas cõfringere, aut alias Fabricam ipsã defraudare: Declaramus contra huiuſmodi falſarios, complices aut quouis modo culpabiles, omnibus iuris, & facti remedijs procedi debere, etiam declarando eos in cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas incidiſſe, mulctas, & pœnas ad Fabricæ vtilitatem conuertendas fore, iuxta eiuſdẽ Fabricæ priuilegia.

Tandem teneri hæredes, qui intra ſtatuta à iure tempora, bonorum hæreditariorum legitima inuentaria nõ confecerũt, ad integram ſolutionem faciendam legatorum, & piorum relictorum, quoties iuxta eiuſdẽ Fabricæ priuilegia, in foro iudiciali conuenti fuerint, neque ſub prætextu, quod hæreditas ſoluendo non ſit, excuſare poſſe, quo minus etiam vltra vires hæreditarias teneantur. Cum enim ſine inuentarij confectione hæreditates adeundo, aut in eis ſeipſos immiſcendo, cum legatarijs quaſi contraxiſſe videantur, non debent beneficio legis perfrui, quam condemnandã eſſe cenſuerũt, niſi à S.D.N. reſtitutionem in integrum aduerſus lapſum temporis ad inuentarii confectionem conceſſi forſan obtinuerint.

Nec autem de prædictis vllo vnquam tempore dubitari contingat, & vt iuſtitiam indifferenter omnibus cuiuſcunque gradus, & conditionis exiſtunt, miniſtretur, iuſſimus, & mandamus hanc noſtram declarationem etiam per Secretarium noſtrum in membranis redigi, ſolitoq; ſigillo ſubſignari. Datũ Romæ die vigeſimaſeptima menſis Martij, Milleſimo quingenteſimo nonageſimo octauo. Pontificatus S. D.N. Clemẽtis Papæ Octaui. Anno ſeptimo.

Vltra congeſta per nos in prima parte ſub hoc eod. tit. conſtituas regulam

3 Primò legatum illud dici piũ

ad

ad effectum, vt Iudices Reuerendæ Fabricæ ſe intromittere poſſint, quod pietatem cõtinet, non nomine tantum, ſed ſubſtantia veritatis, *ad text. in l. cum hi, §. ſed perſonarum, & §. ſi annos, ff. de tranſact.* & ſucceſſiuè omne illud quod fit pro ſalute animæ perſonis miſerabilibus, Eccleſijs, locis pijs, & pro alijs operibus charitatis, *Syluest. in verb. legatũ, num. 4. Tuſc. concluſ. 106. verb. legatum*, ideòque quoties teſtator relinquit aliquid pro anima dicitur relictum ad piã cauſam, *§. ſi vnum, de prædictis Auth. Vt cum de appell. cogn. Bart. in l. ſi quis Titio ff. de leg. 2. Tuſc. loc. cit. Brunor. à Sole, verb. legatum pro anima, & Simon de Pret. lib. 4. interpret. dub. 1. num. 1.*

4 Quod adeò verum eſt, vt locum habeat, etiam ſi fieret cõſanguineis, dummodò verè ſint pauperes, nam non ſufficeret fieri, & exprimi pro anima, ſed requiritur, vt re vera ſint tales, nõ tamen requiritur, vt omninò medicent, ſed ſatis eſt ſi iuxta ſuum ſtatũ nequeant viuere.

5 Quare ſi fieret legatum cõſanguineis non expreſſa cauſa pia, vel pro anima, potius intelligitur factum contemplatione, & fauore conſanguinitatis, quam ratione piæ cauſæ, *Mantic. de coniectur. vltim. volunt. lib. 6. tit. 3. num. 25. Caualer. dec. 222. nu. 6. Franc. dec. 565.* vbi in facti contingẽtia ſic iudicatum refert Iudices Reuerendæ Fabricæ non poſſe cognoſcere de hoc legato, quia nõ erat ad pias cauſas.

6 Secundò, notabis legatum factum pro alimentis pauperum eſſe legatum pium, quia cauſa alimẽtorum æquiparatur, *l. Mela, ff. de alim. & cibar. leg. §. interdicimus, Auth. De Eccleſ. tit. Tuſc. vbi ſupra, n. 4.* Et ſi fuerit relictũ certis pauperibus, non poterit alijs præſtari, & poſſet ſubintrare Fabrica, *Seraphin. deciſ. 1149.* & recẽter Præſtãtiſs. *Doct. Flaminii Ventrilia in Comment. ad Conſuet. Capuan. in Proœm.* Eruditiſs. *Acad. Otioſ. Neap. & Rapt. Campan.*

7 Tertiò, legatum certæ quãtitatis diſtribuendæ in pios vſus commiſſæ alicui, ſi legatarius, cui fuerit commiſſa diſtributio eſſet pauper beneficium dicti legati poterit ſibimet applicare, & conſequenter excluderetur Fabrica ſi fuiſſet ſibi applicatum infra tempus ſtatutum, vt probat *Franc. dec. 558.*

8 Quartò, licet legatum dotis dicatur etiam ad pias cauſas, vt dixi *in prima parte num. 4.* quia dos, & alimenta æquiparantur vulgatis iuribus, Attamen illud intelligas procedere, quoties fieret puellæ pauperi

peri, quæ non poſſet congruè dotari de bonis proprijs, ita *Nouell. in tract. de dot. par.*5. *num.*4.*Natt.conſ.*410.*num.*13. *volum.* 1. nam eò caſu ſolum appellaretur factum ad pias cauſas, vt cenſuit *Rot. Rom. apud Pitum dec.*14. *num.*7. & dummodò legatum nõ fiat ab illis, qui tenentur dotem ſoluere, vt ſunt parentes, quia non diceretur pium, cum ſit ſolutio proprij debiti.

9 Quintò, legatũ factum pauperibus, pro cauſa ſtudij, vel Doctoratus adipiſcenda diceretur pium, nam cauſa ſtudij, & dotis ęquiparatur, *Surd. de alim.q.*19. *num.*8. *Paſchal. de patr. poteſt. par.*1. *cap.*3. *num.*84.ſubdens quod ſi fieret ſimpliciter legatum ſi legi ſtuduerit intelligitur ſi ad gradus Doctoratum peruenerit, vide *Gratian.diſcept.forenſ.cap.*217. *num.*87.*&* *cap.*291.*num.*58.

10 Sextò, legatum factum Eccleſiæ, vel Monaſterio dicitur legatum pium etiam ſi fieret Religioſis Monaſteriorũ, dummodò fiat intuitu pietatis, & non contemplatione cõſanguinitatis, vel amicitiæ, aut benemeritorum, nam ſi probaretur parẽtela, vel amicitia, aut merita, hac contemplatione præſumeretur factũ legatum, non autem fauore piæ cauſæ, *Gloſ.in cap. requiſiſti*, vbi *Couarr.de teſtam.Mãt. de coniect. vltim.volunt. lib.*6. *tit.*12. *&* *Maſcard. concl.*996. *de probat.* vbi refert hanc eſſe communem opinionem.

11 Quod amplia procedere in legatis factis Eccleſijs, Monaſterijs, Cappellis, vel Hoſpitalibus ædificatis, ſed etiam ſi fieret pro illis conſtruendis, *Rom.conſ.*69. *in princip. Bart. conſ.*58. quia in huiuſmodi legatis, nõ requiritur acceptatio alterius partis, vt requirit in cõtractibus, *l.ſeruus, ff. de alim. & cibar.legat. c.ad audientiam de Eccleſ.ædific.* latè *Gratian. diſcept.forenſ.cap.*358.

12 Septimò legatum dicitur piũ, ad effectum, vt deuolui poſſet ad Reu.Fabricam, ſi fuerit factum pro conſtructione monumenti, ſeù ſepulturæ, ita *Tiraquell.de priuil.pia cauſa, in præfat.circa fin. in verb.itẽ legatum factum ad cõſtructionem monumenti.*

13 Octauò, Reuerenda Fabrica S. Petri ſuccedit in legatis pijs relictis in teſtamento minus ſollemni, plures refert, & ſequitur *Caualer.dec.*168. *n.* 1

14 Nonò, legatum pro ſepultura Eccleſiæ relictum, debetus eidem, illa poſtmodum alibi electa, & illud capi poterit à Tribunali Reuerẽdæ Fabricæ, vt conſuluit idem *Marant. reſp.* 9. aſſerens in dicto Tribunali fuiſſe iudicatum debere legatum Eccleſiæ, vide *Mantic.*

Mantic.de coniect. vltim.volūt. lib.12.tit.2 num.31.

15 Decimò, intereſſe pro legato pio currit à die mortis teſtatoris, *§. ſi autem hæres, Auth. De Eccl. ſ.tit. Tiraquell.de priuileg.piæ cauſ. priuil.141. Gratian.diſcept. forenſ. par.4. cap. 683. num.19. Rouit.in prag. 1. nu.12.de legat. pijs,* etiam quoad Tribunal Reuerendæ Fabricæ, quod procedere poterit, etiam quoad intereſſe legatorum etiam pecuniæ non ſolutæ, vt poſt multa reſpōdet *Mantic.in controuerſ. reſp.14. ex declarat.S.Congr.*quam retulit prius *Quarant.*

16 Vndecimò, legatum annuū factum ad vitam Sacerdotis pro celebratione Miſſarum interim effecti ceci, vt ſacrum celebrare non poſſet deberi , nec in eo poſſe ſe intromittere Tribunal Reu.Fabricę ſusè more ſuo *Marant.reſp.*15.

17 Duodecimò, legatū ad pias cauſas debetur etiam hæreditate non adita in eò ſubintrat Fabrica S.Petri, idem *Marāt. reſp.19.*

18 Decimoſecundò, Tribunal Reuerendæ Fabricæ poteſt impedire Epiſcopis perceptionem malè ablatorum, non obſtante immemorabili præſcriptione, de quo vide eundē *Marant.reſponſ.25. qui in ſeq. reſponſ.27.* adducit declarationem tenoris ſequentis, & ita fuit obſeruatum in noſtra Eccleſia Archiep.

Mercurij 10. Septemb.1625 in Cōgregatione Generali Neapoli &c. In cauſa legatorum pro malè ablatis DD. approbarunt, & confirmarūt edictum, aliàs de voto Reuerendiſſimi Domini Caualerij , & approbatione, ac iuſſu S.Cōgregationis emanatum, & in Ciuitate Neapolitana impreſſum , & publicatum ſub die 11. Februarij 1523. illud denuò quatenus opus ſit imprimi, publicari, ac exequi mandarunt ; non tamen quoad ea legata, quæ vel certis Eccleſiis, vel nominatis perſonis pro reſtitutione iniuſtè ablatorum ijſdem Eccleſiis, vel perſonis à teſtatoribus, qui antea illorum bona adminiſtraſſent , vel illorum aliàs conſtaret eſſe debitores non pro malè ablatis in genere relinqui contingerit.

Carolus de Ghettis Oeconomus.

19 Decimotertiò, legatum relictum cum onere celebrandi Miſſas nū dicitur perpetuum, ſed ſufficit, vt celebrentur tot Miſſæ ad rationem deſtinatæ pecuniæ, ita vt hęres dicatur ſatisfeciſſe, ſi celebrari fecerit Miſſas vna vice , nec pro eo poterit ſubintrare Tribunal Reu.Fabricę, idē *Marāt.reſp.* 29.

20 De-

20 Decimoquartò, ſi quis legaret pro conſtructione altaris, & pro paramentis ad Miſſam ducatos centum, licet in conſtructione altaris poſtea expendat cẽtum quinquaginta, hæres non liberabitur ab emptione paramẽtorum pro Miſſa, & conſequenter Fabrica in caſu non adimplementi ſubintraret, qua legatum piũ pro vno vſu non recipit compenſationem expenſi pro alio vſu pio, ita *Anchar. conſ. 190.*

21 Decimoquintò, legatum piũ ꝓ certa cauſa ſi excedat cauſam, ita quod ſuperſit aliquid debeat applicari ſecundum cauſam piam, non autem reſtitui hæredi, vel Fabricę S. Petri, veluti ſi centum legentur pro conſtructione Cappellæ in Eccleſijs Fratrum Minorũ, quod ſupereſt de ducatis centum, applicabitur, & debetur Fratribus pro alimonia, iuxta dicta per *Caſtrenſ. conſ.* 187. *num. 3. lib. 2.*

22 Decimoſextò, legatũ dr̃ piũ ad effectum de quo ſupra ſi fieret pro pingenda imagine alicuius Sancti, vt habetur *in l. lineam margaritarum*, vbi *Bar. ff. ad l. falcid. c. fin. de teſtamen. Simon de Pret. conſ. 86. & Rouit.* qui plures citat *in prag. 1. de legat. pijs, num. 5.* idem aſſerens, & probans de organis, & alijs ornamentis Eccleſiæ.

23 Decimòſeptimò, nulli dubiũ eſt, quin legatum factum Confraternitatibus erectis cũ authoritate Ordinarij, & fine cauſæ piæ, & ad opera pia exercentur, & expenduntur, puta pro alendis pauperibus pro redemptione captiuorũ, pro maritandis puellis, & ſimilibus, & tunc eſſet legatum pium, ſecundum *Abb. conſ. 31. lib. 1. & conſ. 32. lib. 2. Caſtrenſ. conſ. 5. lib. 2.* & ex hoc cenſui legatum factum à quondam nobili familiæ Spinæ fratris Epiſcopi Licien. Congregationi erectæ per bon. m. Cardinalem Boncompagnum noſtrum integerrimum Paſtorẽ in Eccleſia S. Reſtitutæ pro ſubueniendis infirmis, eſſe pium.

At ſecus eſſet ſi Confraternitates non fuiſſent erectæ authoritate Ordinarij, nam legatum illis relictum non eſſet pium, *Bald. in l. id quod pauperibus, C. de Epiſc. & Cleric. Panorm. in cap. Officij, de teſtam. Tuſc. concl. 196. verb. legatum, num. 21. & ſeq.* qui hoc limitat quoties fieret legatum pro anima defuncti, quia eſſet ad pias cauſas, & idem eſſet quoties legatum fieret non ipſis Confraternitatibus, ſed pauperibus, & Confraternitates eſſent exequutrices talium operum, ita *Duard in Bull. Cœn. Dom. can. 15. q. 7. ſub num. 7.* & ideò

ideò Fabrica S. Petri intrat in legatis relictis Confraternitatibus laicalibus erectis abſq; authoritate Ordinarij, quãdo expreſſum fuiſſet à teſtatore, vt erogerentur in pios vſus faciunt dicta per *Abb. conſ.32. arg. text. in l. cum dotem, ff. ad l. faleid.* notat Roman. in *Auth. Similiter, C. ad l. faleid.* ea nẽpè ratione, quia licet locus non ſit pius, quando nõ eſt erectus authoritate ordinaria, tamen ſatis eſt, quod deſtinentur in pium vſum, nam priuilegium datur piæ cauſæ, & non loco, & hanc opinionem tuetur etiam *Socin. conſ. 182. par. 3.*

24 Decimooctauò, de iure cõmuni exequutio legatorum piorum ſpectat ad Epiſcopum loci, *vt in §. ſi quis autem pro redẽptione, Auth. de Eccleſ. tit. vbi in §. ſin autem hæret, verſic. ſi autem legatum habetur*, quod huiuſmodi legata pia ſolui debent infra ſex menſes, alias debentur vſuræ à die mortis teſtatoris, ita *Couarr. in cap. tua nobis, de teſtam.* & diximus ſupra.

25 Imò etiam vigore Sac. C. Trid. Epiſcopus eſt exequtor omnium piarum diſpoſitionũ, tam in vltima volũtate, quam inter viuos, *vt in ſeſſ. 22. c. 8.* latè *Genuenſ. in prax. Cur. Archiep. cap. 17. Gratian. diſcep. forenſ. cap. 481. par. 3. de Vulp. cap. 11.* etiam tranſacto anno, *Barboſ. de poteſt. Epiſc. par. 3. alleg. 82. num. 15. & Dian. reſolut. 21. par. 3. de immun.* in quod ius ſuccedere etiam Capitulum Sede vacante, & eſſe exequutorem vltimarum volũtatum ad pias cauſas, tradit *Couarr. in cap. Ioannes, num. 1. & 2. de teſtam. Zerol. in prax. Epiſc. verb. Capitulum, par. 2. verſ. nono.*

26 Verum in hoc Regno ex conuentione facta inter Summum Pontificem, & Regem Philippum II. erectum fuit Tribunal Reu. Fabricæ, & ad hoc Tribunal hodie ſpectat exequutio legatorũ piorũ poſt annum, vt notat *Rouit. in d. pragm. 1. de legat. pijs, nu. 2.*

27 Sed quid ſi Epiſcopus in actu viſitationis præueniret in exequutione legatorum piorum poſt annum, an poſſet procedere vti delegatus Apoſtolicus, & cum articulus iſte à multis annis eueniſſet in Ciuitate Surrẽti, per Illuſtriſſimum Dominum Archiepiſcopũ prętendebatur potuiſſe procedere, & inhiberi prohibitum fuiſſe à dicta Reuerẽda Fabrica vigore delegationis à *Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 22. cap. 8.* cui ſe oppoſuit Collaterale Conſilium prætendens contrarium, quia dicta Reuerẽda Fabrica tanquam Iudex particularis deſtinatus in dictis legatis, & vltimis volũtatibus

pijs per Sanctam Sedem Apoſtolicam prætendit habere priuatiuè iuriſdictionem quo ad omnes alios Iudices.

De veritate tamen ſciendū eſt in hoc Regno, cum adſit Tribunal Rue. Fabricæ, quod cognoſcit de legatis pijs, Epiſcopi, ſeù ordinarij locorum non poſſunt ſe ingerere, nec aliquid prætendere in præiudicium dicti Tribunalis, nam quando fuit erectum hoc Tribunal Reu. Fabricæ, fuit erectum cum iuriſdictione, & clauſula abdicatiua, & priuatiua ad Ordinarios locorum, prout cantant priuilegia dicti Tribunalis, & conſequenter omnis poteſtas ab Ordinarijs fuit adempta, quia hæc eſt vis iuriſdictionis abdicatiuæ, ſeù priuatiuæ, *Iaſ. in l. quod in rerum, §. 1. de legat. 1. Gram. deciſ. 30. Capyc. dec. 122. verſ. facit ſecundò, Franch. dec. 417. num. 7. & 8.*

Nec videtur obſtare *Sac. C. T. ſeſſ. 22. cap. 8.* quia poſt *Conc. Trid.* priuilegia Reu. Fabr. reſpectu piarum diſpoſitionem fuerunt confirmata per *Pium IV. de anno* 1562. *vt habetur in Bullario, f. 592.* quæ confirmatio operatur, vt dicta priuilegia dicantur expreſſa, & incluſa ex vi relationis, *ad text. in l. Aſſe toto, ff. de hæred. inſtit.* & qui confirmat dare videtur *L. obuenire, ff. de verb. ſignificat.* & ita audiui fuiſſe obſeruatum, quando Epiſcopi prætenderūt detrahere quartam de legatis pijs præiudicium dictæ Reu. Fabricæ.

28 Vnde ſpecialiter cum Epiſcopus Fundanus prætendiſſet quartam Canonicam de legatis pijs re delata ad Eminent. DD. Cardinales, fuit prouiſū eſſe ſuperſedēdum ſuper prætentione dicti Epiſcopi Fūdani, & interim eſſe exigenda legata pia in totum ad beneficium Reu. Fabricę, & literæ originales conſeruantur penès Dominium Reuiglionum ſubſcriptæ *ab Emin. Cardin. Conſentino Præfecto Congregationis ſub datum die* 25. *Iulij* 1610. ſub ſequi tenore.

Circa la quarta Canonica, che pretende il Veſcouo di Fondi, s'è viſta l'informatione mādata, e per eſſer negotio di vederlo più maturamente, e riferirlo à N. S. Attenderà fra tāto ad eſigere per la Fabrica ſopraſedendo anco gli ordini noſtri circa il darla al detto Veſcouo che così è parſo bene alli medeſimi miei Illuſtriſſimi Signori.

Ex qua declaratione Sac. Congreg. colligitur collecta per nos ſupra in tit. de Canonica portione nō procedere, vel

vel ſaltim ſuſpendi in hoc Regno Neapolitano.

29 Decimononò, obſeruatur in dicto Tribunali Reu.Fabricæ, vt pro exequutione legatorum piorum procedatur ex officio non inſtantibus legatarijs, quia quilibet de populo agere poteſt pro relictis ad pias cauſas, nam intereſt Reipublicę, vt adimpleantur, *§. ſi verò ſanctiſſimus, verſ. ſi autẽ hæres, Auth. de Eccl. tit.* Rouit. *in d. prag. 1. num. 3. & in dicta pragm.* mandatur Notarijs, vt denuncient legata facta locis

30 pijs infra quindecim dies à die mortis teſtatoris,& ipſa Reu. Camera mandat ſub pęna excommunicationis ſibi denunciari omnia legata relicta ad pias cauſas.

31 Et quia per Eminentiſſimũ Dominum b. m. Cardinalem Gymnaſium fuerunt ſcriptæ literæ Reuerendiſs Epiſcopo Pollicaſten. vt Commiſſarij Reuerendæ Fabricæ ab infraſcriptis inſtructionibus nõ recederent, placuit nobis illas inſerere tenoris ſequentis.

A fronte

All'Illuſtre, & Molto Reuer. Sig. come fratello Monſignor il Veſcouo di Policaſtro.

Intus verò.

Illuſtre, & M.R.Sig. come fratello.

Perche ſin ſotto li 15. di Decẽb. 1612. fù ſcritto à molti Ordinarij, che inuigilaſſero per l'oſſeruanza, & eſecutioni dell' iſtruttioni, che ſi danno alli Commiſſarij della Fabrica nell'eſſercitar il loro officio del tenor ſequente.

Altre volte da queſti Illuſtriſſimi Signori Cardinali ſopra la Fabrica *di S. Pietro per ordine della Santa mem. di Papa* Paolo *V. fù fatta vna iſtruttione vniuerſale da oſſeruarſi da' Commiſſarij, che ſi eſpediſcono dal ſuo Tribunal di Napoli per le Diœceſi del Regno, & acciochè fuſſe oſſeruata puntualmente ſi ne mandò copia à tutti gli Arciueſcoui di detto Regno, aſſinche la mandaſſero anco à i loro ſoffraganei, ſignificandoli, che ſteſſero vigilanti, ſe era oſſeruata, & in defetto ſi ne pigliaſſe ſecreta informatione da mandarſi ò al Tribunale in Nap. ò à Roma à detti miei Signori. E perche il lungo tẽpo haurà forſe indotto obliuione, e perciò li Commiſſarij traſgrediſcono detta iſtruttione, e*

per non ſaperſi, non receuono la condegna pena, e caſtigo. Perciò *li detti miei Illuſtriſſimi* Signori *hanno ordinato, ſi torni à rinfreſcar la memoria à gli Ordinarij, con mandarne copia di eſſa à ciaſcuno, acciò ſi continuino inuigilare ſopra l'oſſeruãza di quella, & inſieme per ouuiar quanto più ſi può all'occaſione di far male, darli facoltà di carcerar li* Commiſſarij, *mẽtre commettono delitti, & inuiarli al Tribunal in* Nap. *ò à Roma col proceſſo acciò poſſano riceuer il condegno caſtigo. Mà in queſto doueranno auuertire gli Ordinarij di verificar bene il delitto, acciò non ſi ſeruono di queſto preteſto per altro fine; perche ſe gli farà pagare à loro tutti li danni, che hauranno patiti li detti Commiſſarij, & il ſeruitio di queſta Fabrica. Il tutto riceueranno li ſudetti miei Signori à grato, e nell'occaſione di giouarle teneranno pronta memoria & à V.S. prego 4. di Roma 15. Decembre 1622.*

E conſiderando queſti Eminentiſſimi miei Signori per giuſtiſſime cauſe eſſer molto opportuno rinouarne la memoria, han riſoluto, di farlo, acciò col ſolito lor zelo, contrauenendoſi da i Commiſſarij alle coſe, che in dette iſtruttioni ſi ſono commandate, poſſano prouederui, come nella ſudetta lettera ſi cõtiene, eſſendo certi, che non ne permetteranno le cõtrauentioni per ſolleuamento delle parti, & perche ſi ſerui la mente di queſti Eminentiſſimi miei Signori, che ſarà accettiſſimo, e le prego da Dio ogni felicità. Di Roma *li 17. di Settemb. 1630.*

Di V.S. come fratello.

Il Card. Ginnaſio.

Monſignor Veſcouo di Policaſtro.
C. *Ghetti Econ.*

32 INSTRVTTONI.

Dà oſſeruarſi da i Reu. Commiſſarij della Fabrica di S. Pietro nel Regno di Napoli.

1 CHe li *Commiſſarij gionti nelli luochi cõtenuti nella loro commiſſione ſiano obligati moſtrarla, à gli Ordinarij, ò ſuoi Vicarij, e farli conſapeuole delle facoltà ſue, acciò nelle occaſioni ni poſſino riceuere aiuto, & fauore e ſimilmente notificarle alli Sindici, & Eletti, di detto luogo, acciò ſiano informati della continenza, e tenore di eſſe, & volendono copia,*

ce

et la laſſino cauar gratis, e ſenza mercede alcuna.

2 *Detti Commiſſarij ricercheranno li Notarij, Attuarij, Archiuiſti, e Conſeruatori ad eſibire frà competente termine nota di tutti i Teſtamenti, legati pij, codicilli, donationi per cauſa di morte, & altre pie diſpoſitioni inter viuos da ciaſcuno di eſſi rogati, & conſeruati, promettendo à detti Notari, che le daranno autentiche di pagarle doi, e mezo per cẽto di quello che s'eſigerà à beneficio della Fabrica per le ſudette note, & ſiano obligati à pagarli effettualmẽte finita l'eſſatione.*

3 *Perche li Commiſſarij non hãno facoltà di conoſcer cauſe, ſe non di valore di docati cento à baſſo, in quelle, che eccederãno detta ſomma, li detti Commiſſarij piglieranno le copie autẽtiche de legati, & altre pie diſpoſitioni, citando l'heredi, poſſeſſori, ò debitori à comparire al Tribunale di Napoli, ſecondo il ſolito, e per mercede, e fatiche di detti Notari li prometteranno di far pagare doi, e mezo per cẽto dal Secretario, come di ſopra di quello, peruenirà à detta Fabrica. Farà anco aprire li teſtamenti, e codicilli chiuſi, eſſendono però morti li Teſtatori per vedere, ſe vi fuſſero legati pij, conforme alla facoltà della Fabrica; dichiarandoſi, che in detta ſomma di docati cẽto à baſſo, ſi comprendono tutti li legati vniti nel teſtamẽto, ò codicilli, e così l'annate, & frutti decorſi con li capitali, & proprietà, & in tutto trouando, che eccedano li docati cẽto ſpettano al detto Tribunale, oue ſi manderanno.*

Circa la cognitione, & applicatione di detti legati pij oſſerueranno il ſequente ordine.

4 *DElli legati pii certi ſenza peſo, e per vna volta ſola, quali non ſaranno pagati nel termine d'vn anno dopò la morte del teſtatore, ò frà vn'anno dopò la purificatione della conditione, non eſſendo paſſato il triẽnio della morte del teſtatore, ouero dalla purificatione della conditione ò giorno, quando la più diſpoſitione fuſſe conditionata, ò à certo tẽpo, n'applicheranno ſolamẽte la quinta parte alla Fabrica, & il reſtante alli legatarii; ma quando ſarà paſſato il triennio, ne applicheranno la metà alla Fabrica, e l'altra metà alli legatarii, conforme alla Bolla della fel. mem. di Pio V. Applicationis medietatis relictorum non exactorum per triennium, ſub datum 11. Kal. Ianuarii 1569. anno quarto.*

De-

Dechiarando, che ſe li legati certi ſaranno con peſo annuo di meſſe, Anniuerſarii, ò d'altri Diuini Officii, *per liquali fuſſero perciò laſciati beni ſtabili, ò quantità di danari per conuertirſi in compra d'annuo cenſo, ò altra entrata, applicheranno i frutti decorſi dalla morte del teſtatore, à beneficio della Fabrica, laſciando ſtar fermo il capitale, & l'iſteſſo oſſeruarãno nelli maritaggi di pouere fanciulle, laſciate da farſi ogn'anno ad arbitrio de gli heredi, eſſecutori, ò altri, applicando annate decorſe ſolamente alla Fabrica, come di ſopra.*

5 *Quanto alli legati pii incerti per vna volta ſola, l'applicheranno à beneficio di detta Fabrica, conforme alli ſuoi priuilegii; mà ne gli annui, applicheranno l'annate decorſe, e non adempite da gli heredi ſolamẽte.*

6 *Nelli legati antichi procederanno ſolamente da trent'anni in quà, non oſtante li priuilegii; eccetto ſe fuſſero legati, che haueſſero ſtato permanente, come per conſtruttione di Cappelle, ſepolture, campane, organi, & altri ſimili, quali ex oculari inſpettione poſſino apparire adempiti.*

7 *Nelli legati, che non eccedono la ſomma di trè docati, da due anni in quà, ſtaranno al giuramento delli heredi, ò altri citati, che dichiarino hauerli adẽpiti, e da dieci anni in sù, non li daranno moleſtia.*

8 *Contro li poueri, e quelli, che viuono del proprio ſudore, ò altri miſerabili perſone, non procederanno, nè li daranno moleſtia alcuna.*

9 *Non pigliaranno alcuna portione di legati certi ſpettãti alla Fabrica, ſe prima non ſia con effetto ſodisfatto, ò concordati con li legatarii per le parti à loro ſpettanti.*

10 *Quando le parti citate nel termine, che non ſia meno di trè giorni, moſtreranno fede del pagamẽto, ò decreto aſſolutorio d'altri* Commiſſarii, *non le faranno pagare coſa alcuna, reſtituendoli le loro fedi, decreti, e ſcritture gratis, & dimandãdo nuouo termine, ſi li debbiano dare trè altri giorni, mà ſe le portaranno dopò, che ſaranno fatti contumaci veri, cioè dopò che ſiano ſtati citati perſonalmente, ò in caſa, ò impreſẽza di teſtimonii, nõ li faranno pagare altro, che le ſpeſe contumaciali, quali s'intendono ſemplicemente le ſpeſe fatte per le ſcritture, auertendo, che non ſi citano fuori della Dioceſe, & quando li ſudetti citati in caſa fuſſino veramente aſſenti oltre il termine preſiſſo nel mandato, ſi prorogarà vn'altro termine competente di poterſili dar notitia dà parenti, relaſſandole nota-*

Digitized by Google

notamento della pretenſione.

11 *Nelle cauſe, nelle quali per qualſiuoglia ragione li Rei cõuenuti non deuono eſſer condẽnati, li Commiſſarii non poſſino dar aſſolutione, ſe non in caſo, che detti Rei l'adomandaſſero, & in tal caſo nelle cauſe fin alla ſomma di docati 20. li Cõmiſſarii poſſino per tal aſſolutione pigliar vn carlino, e da venti docati fin à cinquanta doi carlini, e da cinquanta ſi à qualſiuoglia ſumma di docati cento à baſſo trè carlini, non più, ancorche le parti ſpontaneamẽte voleſſero dare, etiã titolo donationis, vel alio, più di detta taſſa.*

Dichiarandoſi di più, & ordinando, che trouãdo detti Cõmiſſarii, decreto aſſolutorio delli predeceſſori Commiſſarii non poſſano trauagliar le parti, ne aſtringerle à pretendere altro decreto d'eſſo, & facendo altro decreto ſopra il detto decreto vecchio, etiam volendo le parti, non poſſino pigliar coſa alcuna.

Che il Commiſſario non poſſi eſſer perſona ſe non da bene, e di buona qualità, e non proceſſato ò condannato, il quale non eſſendo Sacerdote, ne li caſi, che vogliono operare le cenſure, che ſia, ò Parocho, ò Canonico in Cathedrale, ò prima dignità in Collegiata, li quali poſſino adoperare le cenſure nelli caſi permeſſi de iure, & non altro modo.

Che arriuato ſarà il Commiſſario in luogo, doue vuole eſercitar la ſua commiſſione, debbia far inſtanza alla Communità, che gli nomini trè Dottori, delli quali ne debbia eſſa elegerſene vno per Conſultore, col voto del quale debbia procedere, & non altrimẽte, e queſto ſi fà acciòche li Commiſſarii nõ debbiano aggrauar li popoli, ne far ingiuſtitia.

Nõ vſeranno in alcuno modo cẽſure Eccleſiaſtiche, ne procederãno ad eſſecutione di quelle, affigendo li cartoni, ſe prima non coſtarà ne gli atti delle diligenze fatte in far l'eſſecutioni reali e perſonali, & in iuris ſubſidium conforme alla diſpoſitione del Concilio di Trento.

Non faranno compoſitione alcuna di qualſiuoglia cauſa ſpettante alla Fabrica, ne decreti generali all'Vniuerſità cõprẽderſi vn tanto per loro; laſciando le cauſe indeciſe in pregiuditio della Fabrica, e legatarii.

Nõ pigliarãno donatiui ſotto pena di priuatione dell'officio, e di pagare dieci volte altretanto.

Nella Banca per l'atti, produttioni, & altre fatiche, e mercede del Notaro, e Maſtrod'atti, pigliarà la minor taſſa, che ſia in

in vſo della Corte *Spirituale, ò Temporale.*

Portaranno cõ loro vn libro fogliato, con l'approuatione del Secretario, e ſigillo della Fabrica, nel quale ſcriueranno da vna parte li denari, che giornalmente faranno incamerare, con annotare i nomi e cognomi di Teſtatori, e di chi paga, il nome del Notaro rogato del teſtamento, & il tempo del rogito, e le cauſe, e luogo, facendone poi nel principio del libro vn'indice per alfabeto di detti teſtatori per facilità, e dall'altra, le portioni pagate à legatarij, ouero la cauſa per la quale non s'hà eſatto, & vuolendone l'Vniuerſità pigliar copia autentica, la laſciaranno pigliar gratis acciò li Commiſſarij *ſucceſſori non habbiano à procedere nelle medeſime cauſe, & in fine di detto libro farãno ſottoſcriuere dalli Conſultori delli luoghi, che eſſi Commiſſaii nõ hanno eſatti più danari che quelli, che ſono in detto libro annotati.*

Nel fine d'ogni trè meſi, mãderanno, ò portaranno il conto dell'eſatto, col denaro ſpettante à detta Fabrica, à loro riſico, e nel ſpeſe, e nel fine di ſei meſi il reſto della loro amminiſtratione, portando tutte le ſcritture con la commiſsione, pagando ſubito quello, che ſaranno ſignificati debitori, ſenza replica, ò appellatione alcuna.

Se li ſarà fatta inſtanza dall'Vniuerſità, ò altri particolari di prendere informatione d'eſtorſioni, grauezze, ò delitti cõmeſſi da Commiſſarii *predeceſſori, la prenderanno con fedeltà, e diligenza inuiandola al Tribunale, per prouederſi al biſogno.*

Per *li eſecutori, che ſi mãderanno per l'eſſecutioni de mandati rilaſſati in vigore di ſentẽze, & oblighi per dar minor ſpeſa alle parti ordinamo, che quando vi ſia* Commiſſario *nel luogo doue ſi deue eſſeguire detto eſſecutorio ſi mandi ad eſſo, & quando nõ vi fuſſe Commiſſario, ſi mandi à quello, che ſarà più vicino, quale non habbia à riceuere pagamẽto delle giornate dell'acceſſo, e receſſo, ne meno pretendere dette giornate dalla data dell'eſſecutorio, ma ſolamente dal luogo vicino, doue ſarà partito, e del tempo, che legitimamente vi hauerà vacato; volendo anco quando ſi mandaſſero più d'vno eſſecutorio in detto luogo, ò* Prouincia*, che ſi mandino ad vno ſolo Cõmiſſario, e ſi diuidano le giornate, ò viaggi vgualmente trà tutti li debitori, e non li faccia pagare più, che ſe faceſſe vno eſſecutorio ſolo, nè poſſi riceuere più di dieci carlini per giornata, & queſto tanto per eſſo* Commiſſario, Notaro, *caualli, allogiamenti, e qualſiuoglia ſpeſa,*

Digitized by Google

ſpeſa, che ſi faceſſe ſin alla ſomma di docati trecento, mà ſe paſſa detta ſomma, & il Commiſſario vadi con compagnia, poſſi pigliare à ragione di carlini diciaotto il giorno, & queſto tanto per allogiamento, caualli, cõpagni, sbirri, & ogn'altra coſa, come di ſopra.

Quanto à gli altri eſſecutory, che nõ ſi ſpediſcono in virtù di ſentẽze conformi, ordinamo, che la taſſa ecceda trè docati, ſe bene fuſſero otto giorni ò più diſtante, e la ſomma eccedeſſe mille docati.

Che in ogni caſo d'inoſſeruãza, ò contrauentione de ſopradetti ordini, ò capitoli, ò qualſiuoglia d'eſſo, oltre alla nullità dell'atti, e refettione di ſpeſe, danni, & intereſſi da pagarſi alli rei conuenuti, ſiano detti Commiſſarij tenuti alla pena de cinquecẽto docati d'applicarſi ipſo iure, & ipſo fatto per vn terzo al denunciante, qual ſarà tenuto ſecreto, & vn terzo all'eſſecutore, & il reſto alla Fabrica, e detti Commiſſarij ſiano tenuti à tutti li diſordini, eſtorſioni, e fraudi, che li loro Maſtro d'atti ſeruienti, ò miniſtri commetteranno, acciò non habbino ſcuſa di coprirſi ſotto il preteſto del difetto altrui.

Che nelle commiſſioni, che nell'auuenire ſi ſpediranno, ſi debbia inſerire il tenore intiero delli preſenti capitoli, & ordinationi, altrimente la commiſſione ſia nulla, e nõ attribuiſca alcuna giuriſdittione al Commiſſario, & altre pene à noſtro arbitrio, al che s'obblighi con giuramento. In oltre ſiano obligati tener affiſſi li preſenti ordini nel luogo, doue s'eſſercitarà queſto pio officio, acciò l'oſſeruanza d'eſſi venga più facilmẽte à notitia di tutti.

Li ſopradetti capitoli ſono ſtabiliti per ordine della Congregatione di S. Pietro di Roma, e conſegnati al Reuiglione, acciò l'oſſerui, & facci oſſeruare. Dat. in Beneuento queſto dì 2. Maggio 1610.

Bart. Cardinalis Coſius.
P. Cardinalis Arigonius.

Melchior Reuiglionus Secret.

SVMMARIVM.

1 *Fidei profeſſio fieri debet infra duos menſes à prouiſis de Cathedraiibuss, Canonicatibus, Dignitatibus, & beneficiis Curatis, alias nullos fructus faciunt.*
2 *Fidei profeſſio fieri debet à Prælatis regularibus.*
3 *Fidei profeſſio fieri debet à*

Rr Ca-

Canonicis Eccleſiæ Cathedralis, & à quo die.

4 *Fidei profeſſio fieri debet à Doctoribus, Magiſtris, & Regentibus promouendis ad Lecturas, vel Cathedras.*

5 *Fidei profeſſio fieri debet ab adipiſcentibus nouas Parochias, vel Canonicatus.*

6 *Fidei profeſſio fieri debet corã Vicario Capitulari, vacante Sede Epiſcopali.*

7 *Fructus amiſſi ob non profeſſionem factam condonantur à S. Congreg. non autem ab Ordinario.*

8 *Diſtributiones quotidianæ nõ amittuntur à non emittentibus profeſſionem, nec anniuerſaria, num. 9. & quid ſi Canonicatus non haberent alios fructus, num. 10.*

11 *Fructus amiſſi ob non profeſſionem fidei, in vſus pauperũ, vel fabricam Eccleſiæ conuertendi ſunt.*

De Fidei profeſſione.

Super Bulla Pij IV.

1 INcipit hæc Conſtitutio *Sacroſanctæ edita de anno* 1564. 13. *Nouembris*, per quam mãdatur promiſſos de Cathedralibus, Canonicatibus, dignitatibus, & alijs quibuſcumque beneficijs Eccleſiaſticis curam animarũ habentibus teneri infra duos menſes fidei profeſſionem facere, alias nullos fructus facere, vide quæ diximus ad ornatum *in prima parte hoc eod. tit.*

2 Amplia primò, vt Prælati regulares adhuc teneantur emittere fidei profeſſionem, *ita Eman. Sà verb. fides, Rodriq. in ſumm. tom. 1. cap. 100. nu. 7. & qq. regul. tom. 2. q. 72. art. 1. Sanch. in præcept. Decbal. lib. 2. cap. 5. nu. 3. & Sayr. dec. 1. de conſtit.* vnde prouiſi de Monaſterijs Conuentibus, & alijs locis regularium quorũcunq; ordinũ etiã militariũ tenẽtur emittere fidei profeſſionem, *Pius IV. in Conſt. incip. iniunctum de anno* 1564.

3 Amplia ſecundò, in Canonicis Cathedralis Eccleſiæ, nã tenẽtur emittere profeſſionẽ infra infra duos menſes computandos à die electionis, vel à die quo admittũtur ad participationem maſſæ Capitularis, vt cenſuit S. *Congr. Conc.* teſte *Garz. de benef. par. 3. cap. 3. num.* 13. qui limitat in Canonicis Eccleſiæ Collegiatæ referens, ita deciſum per S. Cõg. licèt *Zerol. in prax. Epiſc. verb. beneficium, §. 5. par. 1. dicto 4.* teneat contrarium.

4 Amplia tertiò, in Doctoribus, Magiſtris, & Regentibus promouendis ad lecturas, vel Cathedras, qui tenẽtur emittere

tere

cere fidei profeſſionem per *Bullam Pij IV.* 88. *in ordine incip. In Sacroſancta idus Nouembris* 1564. *Sanchez loc. cit. num.* 4.

5 Amplia quartò, vt non excuſentur ij qui alias quoque illam emiſerint in adeptione alterius Parochialis, vel Canonicatus, & ita cenſuit *Sacr. Congreg.* teſte *Garz. loc. cit. num.* 17. & 18.

6 Amplia quintò, vt vacante Epiſcopali ſede, fidei profeſſio debeat fieri coram Vicario Capitulari, non autem coram Capitulo, idem *Garz. num.* 13.

7 Declara primò, vt licet Sacr. Congregat. valeat condonare fructus ob profeſſionem fidei non factam, vt diximus *in prima parte num.* 10. Attamen Ordinarius non poterit condonare huiuſmodi fructus, cũ nequeat remittere pœnam inflictam à Cõcilio, niſi in caſibus ibi expreſsè permiſſis, *Nauarr. conſ.* 3. *num.* 1. *de cler. nõ reſid. Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg.* 61. *num.* 32.

8 Declara ſecundò, vt non amittat diſtributiones quotidianas vltra allegatos in prima parte, vide *Gonzalez ſuper reg. Cancell.* §. 2. *procem. n.* 17. *D. Ric. collect. dec.* 1461. *Margar. caſ. conſc. verb. profiteri, Monet. de diſtribut. quotid. par.* 1. *q.* 6. & 7. *Gratian. diſcept. forenſ. cap.* 166. & D. *Canonicus* *Squillante de priuil. Cleric. par.* 1. *num.* 99.

9 Imò nec amittere anniuerſaria defunctorum refert *deciſum Rot. in vna Varmien. Canonicatus* 28. *Aprilis* 1611. *corā Sacrato*, teſte *Barboſ. de offic. & poteſt. Epiſcop. allegat.* 61. *num.* 30.

10 Benè verùm, quando Canonicatus non haberent aliquos fructus, ſed emolumenta conſiſterent in diſtributionibus quotidianis, tunc vt pœna adiecta poſſit in aliquo verificari, debet intelligi de diſtributionibus, vt aduertit *Dom. Illuſtriſs. Ricciull. c.* 13. *n.* 55.

11 Declaratur quartò, vt fructus amiſſi ob non factam fidei profeſſionem ſunt impendendi, vel in vſus pauperum, vel Fabricam Eccleſiæ, ſicuti fructus eorum, qui non reſident *Azor. d. cap.* 2. *q.* 3. *Garz. de benefic. par.* 5. *cap.* 3. *num.* 36. *Pariſ. de reſignat. lib.* 10. *quæſt.* 9. *num.* 123.

SVMMARIVM.

1 *Fructus beneficiorum illius anni, quo beneficiatus moritur ad quem ſpectant varia DD. authoritates referuntur, num.* 2. 3. & 4.

5 *Fructus beneficiorum eius anni, quo moritur beneficiatus*

diuidantur pro rata tẽporis inter ſucceſſorem, & hæredes defuncti. Amplia in fructibus commendarũ num. 6. in renunciante, et reſignatariũ num. 7. in penſionibus nu. 8. & quid ſi ſint ſeparati à ſolo, non autem in horreo reconditi, num. 9.

10 *Fructus beneficiorum tempore obitus beneficiatorum in exacti ad quem ſpectant vigore Bullæ Iulij III. et quid in locis vbi ſunt collectores, num. 11. & quid in cenſibus, & canonibus, num. 12.*

13 *Fructus beneficiorum reſeruatorum ſpectant ad Cameram Apoſtolicam à die vacationis vſque ad diem prouiſionis.*

14 *Bulla Sixti V. refertur pro beneficijs Regni Neap. vacantibus, & eorum fructibus.*

15 *Fructus beneficiorum vacantium ſpectantium ad Regiã Maieſtatẽ ad quem ſpectãt, declara num. 16.*

De fructuum beneficiorum diuiſione.

Super Bulla Pij IV. & Sixti V.

1 Varij varia dixerunt de fructibus eius anni, quo beneficiatus moritur, an ſint diuidẽdi pro rata tẽporis inter hæredes ipſius, & ſucceſſorem in beneficio, an verò totaliter cedant beneficio alterius ex ipſis reſpectiuè, vel Cameræ Apoſtolicæ.

2 Nam aliqui voluerunt beneficiatum æquiparari vſufructuario, & proindè facere omnes fructus ſuos perceptos, ſed percipiendos ſi pendeant tempore mortis tranſmittere ad Eccleſiam, vel ſucceſſore, & nullũ ius in eis habere, ita *Couarr. var. reſolut. lib. 1. c. 15. DD. relati per Guttier. can. qq. lib. 1. quæſt. 33. Ambroſin. d. c. Peruſ. 42. num. 7. & de Ponte dec. 12. ſub num. 12.*

3 Nonnulli verò aſſeruerunt, beneficiatũ æquiparari vſuario in morte, & in vita vſufructuario; & proindè beneficiatum in hoc tenere medium inter vſufructuarium, & vſuarium, ita vt in recipiendo aſſimiletur vſufructuario, in diſponẽdo vſuario comparetur, & ſic in vita poſſet diſponere de fructibus, non autem in morte, *Calderin. conſ. 2. tit. de peculi. cler. Card. conſ. 110. Bertach. de Epiſc. par. 4. col. 4. & 5. Bellon. conſ. 3. & Gigas de penſ. quæſt. 52.*

4 Tertia fuit opinio aliorum

di-

dicētium, beneficiatum ęquiparari fideicōmiſſario, cuius fauore, cũ non ſoleat ſpectari, an maior pars anni præterierit, tranſmittit fructus ad hæredes, non ſolum perceptos, ſed percipiendos, ita *Gloſ. in l. 1. C. de ann. ciuil. lib.* 11. *& Faber in §. is verò, Inſtit. de rer. diuiſ.*

5 Tandem aliorum fuit ſententia magis communis, & recepta fructus præfatos eſſe pro rata temporis diuidēda inter hæredes defuncti beneficiati, & ſucceſſorē, ita *Boer. conſ.* 23. *num.* 7. *Guttier. loc. cit. num.* 9. *Aiiendan. de viceq. mandato reſp.* 3. *num.* 5. *concl.* 1. *Sarmient. de reddit. Eccleſ. par.* 4. *cap.* 6. *nu.* 13 *Molin. de primog. Hyſp. lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 4. *Eſcobar. de ratiocin. comp.* 20 *ſub n.* 23. *Ceuall. comm. contra comm. quæſt.* 644. *in fin. & Coſta de rat. rat. q.* 93. *per totam.*

6 Quam quartam opinionē, vti magis receptam: Amplia primò, vt procedat etiā quoad diuiſionem fructuum commēdarum trium ordinum Militarium, Hiſpanię, nempè Sancti Iacobi de Spada, Alcantaræ, & Calatrauę, quæ ſimiliter pro rata facienda erit inter hæredes prędefuncti Commendatarij, & ſucceſſorem, *Molin. de Hyſpan. primogen. lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 5. ſequuntur illum *Guttier. can. qq. lib.* 1. *cap.* 33. *n.* 13. *ac Valaſc. in praxi partit. & collat. cap.* 28. *ſub num.* 10. qui tamen id euenire affirmant vigore ſtatutorum eorundem ordinum.

7 Amplia ſecundò, etiam in renunciante beneficio Eccleſiaſtico; nam inter ipſum renunciantem, & reſignatarium fore fructus pro rata temporis diuidendos monet *Couarruuar. reſol. lib.* 1. *cap.* 15. *ſub n.* 12. vide latè *Cauaaler. deciſ.* 104. *& Cenc. de cenſib. poſt tract. deciſ.* 185. quæ eſt eadem *Caualler. &* 185. vbi diſtinguit.

8 Amplia tertiò, quoad penſiones Eccleſiaſticas, Apoſtolica authoritate conſtitutas ſuper fructibus alicuius beneficij, quā ſimiliter pro rata temporis diuidendam fore inter hæredes penſionarij, & beneficiarium, affirmat *Molina vbi ſupra nu.* 4. ante ipſum voluit *Couar. d. cap.* 15. *num.* 12. *&* 13. *adde Sarmient. & alios relatos per Guttier. d. cap.* 33. *nu.* 11. Eſt tamen benè verũ, quod ipſe idem *Gattier. loc. cit. n.* 25. quo ad penſionem Eccleſiaſticam dicit, quod licet de iure ſic ſe habeat, vt ſcilicet pro rata temporis diuidenda veniat; attamen de ſtylo Curiæ Romanæ contrarium obſeruatur, quod inductum eſt, vt rata penſionis non ſoluatur, ſi deceſſerit penſionarius, antequàm dies ſolutionis obuene-

rit-

rit, adhibet teſtes de hoc *Nauarr. in apolog. de reddit. Eccleſ. q. 2. monit. 16.* ac *Sarmient in ſua deciſ. libell. de reddit Eccleſ. 2. par. 16. monit.* quinimò ipſe idem *Guttier.* teſtatur quoq; ſic ſe adiuiſſe ab alijs Curialibus de huiuſmodi ſtylo notitiam habentibus, ſequitur illos *Valaſc. in prax. part. & collat. cap. 36 num. 21.*

9 Amplia quartò, vt benè faciat fructus ſuos ſi ſint à fundo ſeparati, licet non ſint in horreo reconditi, quamuis *Gloſ. in d. cap. præſenti de offic. ordin. in 6.* aliter ſenſerit, *& in cap. ſi propter, de reſcript.* quod exigatur ipſorum collectio, & in horreo reconditio; quia contrarium eſt verius illudq; ſuadet *Couarr. var. reſol. d. cap. 15. ſub num. 12.* & pro hac opinione facit *Breue Sixti V. incip. Cum ſicut accepimus, ſub datum Romæ primo Ianuarij 1589.* de quo meminit *D. Ricc. in collect. bull. 657.* & refert *Quarant. in Summ. Bull. verb. Spolia clericorum*, vbi de fructibus beneficiati defuncti tractans, videtur habere rationẽ fauore Reuerendæ Cameræ de fructibus pendentibus, & maturatis, ac à ſolo nõ ſeparatis, Ergo ſequitur conſequẽs fructus ſeparatos tantum à ſolo, licet non fuerint reconditi, ſpectare ad hæredes beneficiati defuncti.

10 Declara primò, nam quãuis ex *Conſtitut. Iulij III. incip. Cum ſicut nobis, vt in Bull. fol. 504.* fuerit ſancitum fructus beneficiorum tẽpore obitus beneficiatorũ inexactos ſpectare ad ſucceſſorem in beneficio, non verò ad hæredes dictorum beneficiatorum.

11 Attamen per aliam eiuſdẽ *Iulij III. Pontificis Conſtitutionem*, fuit prædicta Conſtitutio declarata, vt illa ſuper fructibus beneficiatorum inexactis ædita non habeat locum in illis locis, in quibus collectores Cameræ Apoſtolicæ eſſe conſueuerunt, *vt in Bull. fol. 506. relata per nos in prima parte Summ. Bull. tit. de benefic. fruct. non exact. in vit. benefic.* & ſic per dictam Conſtitutionem fuit limitata diſpoſitio *text. in cap. fin. de offic. ordin. in ſexto, & in cap. quia ſæpè, de elect. in ſexto*, per quæ mandabatur fructus illos reſeruari vacantibus Eccleſij eorũ ſucceſſoribus.

Et ideò ſcias in multis locis adeſſe Collectores, & præcipuè in Ducatu Mediolani, ac Principatu, Papię ex indultu vigore *Bullæ eiuſdẽ Iulij III.* de qua teſtatur *Caualc. dec. 30. par. 6.* & per illã fuit indultũ, vt fructus beneficiorum Eccleſiaſticorum, nedum collecti in annis præteritis tranſeat ad hæredes beneficiati, & conſequen-

ſequenter non cadant ſub nomine ſpolij, verùm etiam pecuniæ inexactæ, beneverum *Macer. var. reſol. lib. 1. reſol. 46. ſub num 2.* impugnat *Caualc.* quo pertinet ad Principatum Papiæ adducendo *deciſ. Rot. Rom.* Attamen *d. deciſio,* non videtur fundata ſuper diſcuſſione d. Conſtitutionis, & indultus generalis dicti Status, ſed benè ſuper indultu peculiari cõceſſo, cum ampliſſima poteſtate, ac facultate teſtãdi, etiam de pecunijs iuribus, & actionibus ratione fructuum, ac prouentuum Eccleſiæ Papienſis.

12 Sed circumſcripta hac cõſtit. circa fructus etiam maturatos, non autem exactos, vt vt ſpectent ad Cameram, quid dicendum de iure circa de cẽſus, canones non ſolutos prædeceſſori beneficiato per cõductores emphyteutã, vel aliũ rendentem, an ſpectent ad ſucceſſorem in beneficiò, vel ad hæredes defuncti, vide *Theſ. dec. 143. & Macer. loc. cit.*

13 Declara ſecundò, fructus omnes beneficiorum reſeruatorũ Sedi Apoſtolicæ ſpectare ad Cameram Apoſtolicam à die vacationis vſque ad diem, quo prodiſi à Romano Pontifice capiant poſſeſſionem de manu Nũncij Apoſtolici per *Bullam Pij IV. incip. Cupientes fol. 691. in Bull.* quæ quamuis fuerit localis in hoc Regno Neap. tantum; Attamen fuit illa extenſa poſtea per aliam *Bullam incip. Cupientes malitijs fol. 700. in d. bull.* ad fructus omnium beneficiorum reſeruatorum Sedi Apoſtolicæ, ſeù affectorum pro tempore vacantium.

14 Declara tertiò, quia in hoc Regno Neap. Clerus ſingularum Ciuitatum, & Diœceſum ipſius ſpolijs Clericorum, & Presbyterorum beneficiatorum, & aliorũ in dicto Regno decedentium ſe tranſigerunt, & concordauerunt cum Reu. Camera Apoſtolica orta differentia inter illos, & Nunciũ Apoſtolicũ Collectorum Generalem, fuit declaratum per *Sixtum V. per eius Conſtitut. incip. Cum ſicut accipimus,* omnes, & ſingulos fructus, redditus, & prouentus quorũcunque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſecularium, quorumuis etiam ordinum Regularium in Regno Neap. conſiſtẽtium, etiam in quocumque menſe tempore vacantium, tam ante obitum illorum poſſeſſorum pendentes, & maturatos, ac etiam à ſolo minimè ſeparatos, ſeù nõ dum exactos, quàm etiam poſt eorum obitum vſque ad diem captæ poſſeſſionis dictorum beneficiorũ per ſucceſſores in eis maturãdos, &

& decurrendos pro rata temporis à die adeptę poſſeſſionis eorundem beneficiorum ad ipſam Cameram ſpectare, ac illos eidem Cameræ applicandos eſſe.

Per quam bullam in hoc Regno videtur ſopita illa quęſtio de qua in quarta ampliatione, an dicantur fructus percepti, ſi fuerint tantum à ſolo ſeparati, licet in horreo non recōditi; vel requiratur pariter reconditio, nam colligitur à contrario ſenſu ex ea, vt ſufficiat ſola ſeparatio à ſolo facta, dum decernitur illos tantum fructus ſpectare ad Cameram Apoſtolicam, qui ſunt pendentes, maturi, ac à ſolo non ſeparati.

Prout etiam fulcitus diſpoſitioni *dictæ Bullæ Sixti V.* ſentiebam conſultus ab Admodum Illuſt. & Rev. Domino Canonico Franciſco Perrono ſucceſſore in Canonicatu Præbendato ſub Tit. Sancti Georgij b.m. Ioannis Antonij Sardini, ſpectaſſe ratam partē cenſuum, & Canonum, quāuis non maturatorū in vita dicti quōdā Sardini, ad Reuerendā Camerā Apoſtolicam, & ſucceſſiuè ad tranſactarium, quāuis cenſus non viderētur maturare dietim, ſed in fine anni.

15 Declara quartò, vt in beneficijs ſpectantibus ad Sac. Regiam Maieſtatem, fructus eo medio tempore maturantes à die obitus prædeceſſoris, vſque ad diem, quo prouiſus receperit poſſeſſionem, illi ſpectent ad ſucceſſorem, ſicuti de generali Conſuetudine in Regno Neap. quoad Epiſcopatus, & beneficia pertinētia ad Regiam nominationem, ex traditis *per de Ponte in dec. 12. nu. 13.* vbi in occurrenti controuerſia tradit Regiam Cameram conſuluiſſe circa fructus Epiſcopatuum Puteolorum, Matheræ, & Cotroni, qui ſunt de iurepatronatus Regiæ Maieſtatis, fructus omnes maturos, recollectos tamen & à ſolo ſeparatos tempore mortis Epiſcoporum ſpectare ad Cameram Apoſtolicam, & ſi non ſunt reconditi in horreo, vel vua non fuerit conuerſa in vinum, & oliua in oleum, & adhuc ſtent in area, fructus verò maturos, & pendentes, & non recollectos, non facere ſpolia, ſed ſpectare ad ſucceſſorem futurum in beneficio, ſubdens reperiſſe adnotatum, quod talis eſſet de hoc antiqua Conſuetudo in Regiſtris Regiæ Cancellariæ.

16 Subdeclara tamen, quod licet illis ſucceſſoribus debeātur fructus pendentes maturi à die obitus prædeceſſoris, vſque ad diē captæ poſſeſſionis, tamen illos nō faciunt ſuos irreuocabiliter quoad proprie-

Digitized by Google

prietatem, ſed tantum, quo ad vſum, & vſumfructum, & proprietas illorum erit Eccleſiæ, & conuerti debet in eius beneficium, & augmentum, *Caualcan. in repert. deciſ. verb. fructus percepti* quem allegat *de Ponte d.dec.* 12. *ſub num.* 12. & ratio videtur eſſe meo iudicio, quia ſi fructus beneficiorũ Eccleſiaſticorum concedũtur beneficiatis ratione onerum, adeò vt attenta rata temporis onerum illos lucretur, & non vltra, quę onera ſubſtinuit tempore vacationis beneficij beneficiatus ſeu Prælatus, vt ipſorũ intuitu eos lucrari valeat, idem iudicium erit de illis, ſicut de quibuſcunque bonis Eccleſiæ quæ Eccleſiæ ſũt, nec de illis valebit diſponere Prælatus præterquam ad vſũ, & vſumfructum, *ad text. in cap. cùm in officijs de teſtam. & cap quicumque* 12. q. 5.

SVMMARIVM.

1 *Clericus inditiatus ad torturam non habilitatur.*

2 *Clericus conuictus, & cõfeſſus non habilitatur.*

3 *Clericus fugitiuus non habilitatur.*

4 *Clericus repertus infraganti crimine, vel nouitius, & manifeſtus delinquens non habilitatur, & ſi ageretur de pœna pecuniaria.*

5 *Habilitatio non fit in grauiſſimis delictis, & remittitur arbitrio Iudici etiam in cauſis S.Fidei, num. 6.*

De Habilitatione Clerici.

Super Bulla Pij V.

1 Clericus inditiatus ad torturam nõ poteſt habilitari, ita ſtatuitur *per Bullam Pij V. incip. licet ex iuris.*

2 Amplia primò, vt eo magis in conuicto, & confeſſo, *l. ſi cõfeſſus ff. de cuſt. reor.*

3 Amplia ſecundò, in eo, qui aliàs aufugit, *Paris de Put. de ſyndic. verb. carcer, cap.* 1.

4 Amplia tertiò, in eo, qui eſt repertus in fraganti crimine, aut delictum eſſet notorium & manifeſtum, etiam ſi de pœna pecuniaria ageretur, *Marſil. in prax. §. attingam, nu.* 5. *&* 6.

5 Amplia, vt nec de iure habilitatio fieri debeat in grauiſſimis delictis, *l nullus, ff. de*
6 *cuſt. reor.* verum hoc Iudicis arbitrio relinquitur, ex quo videmus, quod etiam in cauſis Sanctæ Fidei ſolet fieri habili-

tatio ex infirmitate, vel alia cauſa Iudicis arbitrio, *Menoc. de arbitr. Iudic. caſu* 303. latè *Farinac. de carcer. & carcerat. quaſt.* 33. *num.* 53.

SVMMARIVM.

1 *Clerici beneficiati in minoribus tenentur incedere in habitu clericali & tonſura ſub pœnis.*

2 *Clerici vtentes veſtibus fulgidis virgatis, aut cũ ſciſſuris variorum colorum non dicuntur incidere in habitu clericali, & quibus veſtibus vti debent.*

3 *Veſtes clericales debent eſſe clauſæ deſuper neque nimis breues neque lungæ, ſed vſq; ad talos.*

4 *Beneficia vacantia ob non delationem habitus ſunt reſeruata.*

5 *Habitus clericalis reaſſũptio, cum licentia Epiſcopi reſtituit priuilegia ex nunc, ſed non prout ex tunc, amplia num. 6.*

7 *Clericus beneficiatus non incedentes in habitu & tonſura amittit beneficium, non autẽ priuilegium clericale.*

8 *Clericus beneficiatus, an dicatur incidere in habitu clericali ſi deferret tãtum palliũ talare, & num. 9.*

10 *Habitus verus clericalis appellatur veſtis interior.*

11 *Habitus clericalis eſt toga interior tegens genua, & ligamina.*

12 *Negatiua delationis habitus clericalis eſt concludenter probanda.*

13 *Sententia declaratoria requiritur in priuatione beneficiorum ob non delationem habitus clericalis.*

De habitu clericali.

Super Bulla Sixti V.

1 INcipit hęc bulla *cum Sacroſanctæ*, 5. *idus Iunÿ* 1589 per quam mandatur, clericos beneficiatos, non ſolum in ſacris conſtitutos, ſed etiam in minoribus, & clericali tonſura inſignitos teneri incedere in habitu clericali, & tõſura ſub pœna priuationis ipſo facto ipſoq; iure beneficiorum & penſionum abſque vlla monitione, ac Iudicis decreto, ſed beneficia ipſa liberè alijs conferri poſſunt & penſiones caſſatæ, & extinctæ dicantur.

2 Vltra congeſta in prima parte. Amplia primò, vt clerici vtentes veſtibus fulgidis ſecatis ſeù virgatis, aut cum ſciſſuris

ris variatis ex ſericis texturis variorum colorum non dicãtur incedere in habitu, & proinde ſubijciuntur pœnis huius conſtitutionis, non enim poſſunt vti clerici dictis veſtibus, *cap. omnis, & cap. percepimus, 21. q. 4 cap. clerici officia de vit. & honeſt. cleric. clem. 2. eodem,* neque Monacis, aut ſæcularibus coniuncijs, *c. parſimoniã, 41. diſt. Menoch. de arbitr Iud. lib. 2. caſu 392. num. 1. & 2.* quia conuenit, vt à clericis aliena ſit omnis iactantia, & ornatus corporalis, *cap. 1 ne cleric. vel mon.* ſed veſtes clericorum debent eſſe humiles, honeſtæ, ac decentes, & ordini clericali congruentes, *cap. nullus, cap. Epiſcopi, 21. q. 4. cap. clerici, qui comam 23. diſtinct.* Vnde veſtitu decenti clericos tam in Eccleſia, quàm extra vti aſſiduè debere ſtatuit *Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 12. de reform. verſ. veſtitu.* Illæ autẽ clericorum veſtes dicentur, quæ à communi vſu, & cõſuetudine Prouinciæ, in qua commorantur reperiuntur admiſſæ, cum non reperiatur in iure certus, & determinatus cle-clericorum habitus, *Gloſ. in cap. pen. verb. deauratis de vit. & honeſt. cleric. & in clem. 1. verb. ſecularis, de elect. Illuſtr. D.* Ricciullus Archiepiſc. *Conſtãtinus meritiſſimus de Iur. perſon. lib. 7. cap. 6. num. 1. Cæſarr. pract. qq. cap. 3. num. 8. Lopez ad Diaz in prax crim. can. cap. 78. verſ. quod peccatum.*

3 Huiuſmodi autem veſtes debent deferri à clericis clauſæ deſuper nimia breuitate, vel longitudine non notandæ, *d. c. clerici officia*, verum dimiſſæ vſque ad talos *cap. pen. 23. diſt. Gloſ. in d. clem. 2. verb videatur Cæpoll. conſ. 11. num. 31.* & ita declarauit *Sac. Congr. Cardin. ſuper* Conc. *Trid. ſeſſ. 23. cap. 6. in §. habitus.*

4 Amplia ſecundò, vt beneficia vacantia ob non delationẽ veſtium talarium ſint reſeruata Sedi Apoſtolicæ, vt habetur *in hac eadem bulla.*

5 Amplia tertiò, vt reaſſũptio habitus clericalis, etiam cum licẽtia Epiſcopi reſtituat quidem priuilegia clericalia ex nunc, ſed non prout ex tunc, & ideò ſi iſto medio tempore fuerit ab aliquo impetratum beneficium, nullatenus iuuaret reaſſumptio habitus, quia medio tempore facta non ſunt conſideranda, ad finem, vt potiãtur priuilegijs clericorum, & ideò cum beneficium, & penſio extinguatur per dimiſſionem habitus ipſo iure, reaſſumpto habitu non ſolidatur; quia ſemel extinctum non reuiuiſcit, *l. pen. §. teſtamento, ff. de bon poſſeſſ. ſecundum tabulas, l. qui res, §. areã, ff. de ſolut. cap. quæris, de conſecr. diſt. 4. Ri-*

 min.

*min.iun. conſ.*358. *num.*114. *Gigas conſ.*23.*num.*7. *&* 8. maximè in præiudicium tertij, cui ius erat quæſitū ex huiuſmodi extinctione, quæ non requirit aliquod Iudicis decretum, vt dicam infra, nam ſtatim beneficio, & penſione remanet priuatus, qui habitū non gerit, *Azor. inſt.moral. lib.*7. *cap.*17. *verſ. decimum ſeptimum, Garz. de benefic.p.*1. *cap.*10.*num.*23 facit *textus in cap.quamuis, de reſcript. in* 6. vbi reſtituto aliquo ad gratiā intelligitur abſque præiudicio tertij, *Afflict.deciſ.*334. *Mart. de clauſ. clauſ.*157. *Ann.alleg.* 119. *Valenz. conſ.*37.*num.*10. *Seraphin. dec.*268. & latè *Nouarius frater quaſt forenſ.*63. *&* 64 *lib.*1.

6 Quam ampliationem adeò veram eſſe puto, vt ſi beneficiatus beneficij iuriſpatronatus dimitteret habitum, patroni præſentaſſent tantum aliquem, cui acquiritur ius ad rem, non poſſet in ipſius præſenti præiudicium reaſſumere habitum, faciunt dicta *per Caualer.dec.*478 vbi habetur, quod clauſ. dummodò alteri non ſit ius quæſitum, præſeruat ius competens ex præſentatione, & præſeruet tam ius in re, quàm ad rem, idem *Caualer.deciſ.*23 1.*num.*4.

7 Declaratur primò, conſtitutio prædicta, vt quamuis beneficiatus amittat beneficium ob non geſtationem habitus, & tonſuræ non tamnen amittit priuilegium clericale vltra *DD. in prima parte allegatos pag.* 269.*n.* videas *Barboſ. de poteſt.Epiſc.part.* 2.*alleg.*12. *D.Canon. Squillant.de priui l. cleric.cap.*7 *ſub n.*26. *Gratian. diſcep.forenſ.lib.*3.*cap.*340. *Genuenſ. in prax. Archiep.cap.*7. *num.*7. & nouiter *Doctiſsimū Dominum meum Capyc. Latr. Proregentem integerrimum in deciſ.*73.

8 Declaratur ſecundò, *pro vt ſupra diximus in prima parte loc.cit. nu* 9. vt huiuſmodi cōſtitutio non habeat locum, quando clericus deferret pallium talare, quamuis veſtis nō eſſet talis lōga, vt genua cooperiret, dummodò illa veſtis interior non appareret, & coopereretur per veſtem ſuperiorem, & vltra allegatos ibi, eiuſdem opinionis fuerūt *Anton.de Ballis in tract. var. lib.*5.*pragm.*1.*tit.*10. *num.* 53. *Garz.in terminis huius conſtit. de benefic.tom.*2.*par.*7. *cap.* 1. *num.*23.*&* *Nouarius frater in nou.Iur. Pontific. concluſ.* 117. *num.*7. quos refert *Dian. reſolut.*91.*par.*4. *de immun.Eccl.* aſſerentes clericis non eſſe neceſſarium portare duas veſtes longas, ſed vnam ſufficere, vel tunicam, vel pallium.

9 Attamen prædictorum clariſ-

riſſimorum Iureconſultorum opinio ſéper nobis diſplicuit, & contrariam prius ſequutus fuit *Muſcou. de maieſt. Eccleſ. milit.lib.*1.*par.*2. *cap. & Leiua in exam Epiſc.lib.*5.*cap.*5.*n.*2. *& per prius Capoll. conſ.* 11. *num*.30. relati *per Dian. loc. cit.*

10 Quæ opinio ſubſtineri ex eo poteſt, nam verus habitus clericalis, appellatur veſtis interior, quæ nigra, & longa eſſe debet vſque ad talos, *vt in cap. pen.de vit.& honeſt.cleric.* vbi habetur forma dicti habitus, puta quod ſit clauſus deſuper, *& DD.*notant *in cap. interdu̅, de ſent.excom.*clericos debere veſtes interiores deferre vſq; ad talos eò magis quia fraudaretur mens *Bullæ & S.C.T.* nã facilius poteſt deponi pallium, quam veſtis interior, & clericus remaneret in habitu laicali cum ſcandalo, quæ facilitas ceſſat in veſte interiori, qua clericus ita faciliter exvi non poterit.

11 Verum ſi toga interior tegeret genua, & ligamina, deferés diceretur incedere in habitu clericali; Quod notabis pro euitanda pœna ædicti noſtræ Curiæ Archiep., vt benè reſoluũt *Graff.deciſ.aur.par.*1. *lib.*3.*cap.*3.*num.*3. *Ledeſm.in ſumm.par.*3.*tract.*3. 14. *concl. in fin.* & nouiter *Barboſ. de Iur. Eccleſ.cap.*40.*num.* 30. *& in collect.DD.ſuper Cõc.T rid. ſeſſ.*13. *de reform.cap.* 6.*nu.*7.

12 Declaratur ſecundò, vt negatiuã, quod vel penſionarius non inceſſit in habitu, ex qua deducitur priuatio beneficij, vel penſionis debeat concludenter probari, cum ſit materia obiectiua, inferens ad pœnam priuationis, *Rot. deciſ.* 8. *& 9.de except.in nouiſ. Pariſ. conſ.*104.*lib.*4 *in princ.* & ideò teſtes concludenter deponere debent, non vidiſſe illum in habitu clericali. Videatur *Ludouiſ.dec.*20.*nu.*3.

13 Declaratur tertiò, vt quamuis *in prima parte loc.cit.nu.*7. illam opinionem ſequuti ſumus nullam requiri ſententiã declaratoriã priuationis cõtra non deferentem habitum, ex rationibus ibi adductis. Tamẽ, quia prudentis eſt mutare conſilium contraria opinio nobis fuit ſuaſa, *vt dixi ſupra tit.de clauſ.par.*135. *nu.*11.

SVMMARIVM.

1 *Tenor Bullæ Clem.VII.reuocatur per Iulium III. nu.* 2. *confirmatur à Paulo IV.n.*3. *reſtringitur per Pium V. num* 4 *obſeruari mandatur per Gregor XIII.num* 5.

6 *Deſcendentes ex ſtirpe Hebræorum non admittuntur*

ad

ad beneficia Eccleſiaſtica vſque ad ſeptimum gradum incluſiuè.

De Hebræis Iudæis.

Super Bulla Clement. VII. Pij V. Pauli IV. Greg. XIII. & Clement. VIII.

1 CLemens VII. Pôtifex Maximus anno Domini 1525. ſub die 10. Martij iuſtis q̃dem de cauſis permotus conſtitutionem quandam fecit contra Iudæos & hæreticos, & ab ipſis deſcendentes vſq; ad quartam generationem, prohibẽs omnes, qui eiuſmodi eſſent à ſuſceptione, & receptione habitus regularis, & religioſos iam profeſſos ab obtentione officiorum quorumcunque ordinis, & quarũcumque dignitatum.

2 Quam quidem Clem. Bullã poſtea Iulius III. alijs motus de cauſis reuocauit, caſſauit, ac annullauit anno Domini 1550. die 10 Octobris.

3 Sed poſtmodum Paulus iv. anno Domini 1558. 24 Aprilis, Bullam Clem. VII. à Iulio III. reuocatam, alia ſua cõfirmauit, ac veluti de nouo edidit, & in ſuum robur, vigorem, & priſtinum ſtatum reduxit per *Bullam incip. cum ex Apoſtolatus officio*, quam refert de verbo ad verbum *Manual. Prelat. quaeſt. 29.*

4 Et quamuis per *Pium V. anno Domini* 1571. præmentionatas Bullas reſtrinxerit p quandam *Bullam incip. Paſtoralis officij*, vſquè ad ſecundã generationem ex parte patris, & primam ex parte matris.

5 Attamen *Gregorius XIII. bon. mem. anno Domini* 1574. *in alia Bulla incip. conſueuit* reuocauit Conſtit. Pij V. confirmauit, & de nouo ſtatuit, vt ſeruaretur Conſtitutio Pauli IV. præcipiendo, quod extẽderetur ad deſcendentes ex Saracenis vſque ad quartam generationem incluſiuè.

6 Imò *Clemens VIII. per aliã Bullam*, quam refert *Rot. Rom. deciſ. 306. tom. 2. in poſthum.* prohibuit deſcendẽtes ex genere, & ſtirpe Hebræorum admitti ad beneficia Eccleſiaſtica vſque ad ſeptimum gradum incluſiuè à tempore cõuerſionis eorum computando.

SVMMARIVM.

1 *Regulares etiam exempti in cauſa hæreſis ſubſunt Epiſcopo,*

po,& Inquiſitoribus, & eum ratione,num.2.

3 *Regulares recurrẽtes ad Tribunal S. Officij nequeũt moleſtari ab eorum Superioribus refertur Bulla Pij V. num.4.*

De Hæreſi.

Super Bulla Pauli V.

1 NOn obſtante *Bulla Pij IV. per hanc Cõſtitutionem incip. Romanus Pontifex de anno* 1606. ſancitur Regulares etiam exemptos in cauſa hæreſis Epiſcopo, & Inquiſitori ſubeſſe. Non enim voluit ſubeſſe amplius Abbatibus, & Prælatis, ſiuè eorũ Superioribus, & ideò hæreticali labe infectos, vel ſuſpectos profeſſores, ac religioſos, vnuſquiſq; Prælatus alicuius non ſolum non poteſt abſoluere, & in tali cauſa ſe intromittere, ſed abſque conſultatione, cum ſuo ſuperiore facienda, tenetur Inquiſitoribus, vel Ordinarijs locorum reſpectiuè denunciare, quod ſi non paruerint, eo ipſo incurriſſe cenſentur pœnam priuationis quarumcũq; dignitatum, ſeù Prælaturarum, vel officiorum ſui ordinis, ac vocis actiuę, & paſſiuæ, cum perpetua inhabilitate ad eaſdẽ nec non contra fautores, ac impeditores officij S. Inquiſitionis, & ad alias Eccleſiaſticas pœnas, ac etiam excommunicationis latæ ſententiæ à ſolo Papa abſoluendæ.

2 Vnde meritò huiuſmodi cauſarum cognitio, à cæteris abdicata, & ad ſolos Epiſcopos, & Inquiſitores delata fuit quia in eorum Tribunalibus, magis iuridicè, & ſecretè cuncta geruntur, & ob quotidianam experientiam diligentius fabricãtur proceſſus, hi enim melius intelligunt modum, & ordinem interrogandi, & examinandi reos, quam alij Religionum Superiores, qui quãuis eſſent iuris expertiſſimi, Tamen ob non frequentatum hunc modum iudicandi, non poſſent ita dilig\u0113ter proceſſus fabricare ſicut Epiſcopus, & Inquiſitor, ita aduertit *Pegna in direct. inquiſit. part.* 3. *cõmẽt.* 77. *verb iuſtiſſimè*.

3 In hac materia vide quæ diximus *in* 1.*par. pag.*277. & vltra ibi reportata notes, quod regulares recurrentes, ſeù cõfugientes ad S. Officium pro fidei negotio vel in eo teſtimonium veritatis perhibẽtes, non poſſunt ab eorum Superioribus grauari pro vt ſtatuit *Pius V.* infra.

Sanctiſſimus D.N. Pius Papa V. in Generali Congreg. S. Officij conſulens libertati ipſius.

ſius S. Officij, & idemnitati recurrētium ad illud vel in eo teſtimonium perbibentium ſtatuit, & decreuit, vt Regulares quorumuis etiam Mendicātiū Ordinum perſonæ, quæ pro tempore ad Officium S. Inquiſitionis, pro quocunque fidei negotio recurrerint, ſeù confugerint, vel in eo teſtimonium perbibuerint veritatis, aut alias quomodolibet depoſuerint, nequaquam à ſuis Superioribus per quinquennium continuum à die recurſus, ſeù depoſitionis huiuſmodi moleſtari, vel ex quacunque cauſa, vel exceſſibus prætenſis perſonarum iſtarum, & de debitis præterea pœnis, ſeù pœnitentijs eiſdem imponendis, niſi ipſi Illuſtriſſimi Cardinales Inquiſitores Generales certiores facti fuerint, vel eis clarè notificatum, & ab ipſis Cardinalibus deſuper reſponſum fuerit.

SVMMARIVM.

1 *Hæretici debent denunciari, vel ſuſpecti de hæreſi, alias non denunciantes poſſunt excommunicari.*

2 *Denunciatio hæreticorum, vel ſuſpectorum de hæreſi debet fieri, cum iuramento.*

3 *Denunciatio hæreticorum ſuſpectorum de hæreſi, & maleficorum fieri debet quāuis probatio deficiat.*

4 *Correctio fraterna hæreticorum, vel ſuſpectorum de hæreſi, an ſit præmittenda ante denunciationem.*

5 *Hæreticos non denunciantes reputātur hæreticorum fautores.*

6 *Denunciatio perſonarum ſimplicium maleficorum, & ſortilegorū, quomodo ſit facienda.*

7 *Denunciatio perſonarum emendatarum, non eſt facienda.*

8 *Denunciatio, an ſit facienda cum periculo vitæ.*

9 *Denunciare an tenentur filij parentes, & è contra.*

10 *Denunciari debent ſolum ſuſpecti de hæreſi vehementer, & nō deleui, & qui dicantur ſuſpecti de vehementi, & deleui remiſſiuè, num. 11.*

De hæreticorum, vel de hæreſi ſuſpectorum denunciatione.

Super Bulla Gregor. IX. Innocent. IV. & Nicolai III.

1 BVlla Greg. IX. incipit *excommunicamus, Bulla Inno-*

Innocentij IV. incip. Nouerit, *& Bulla Nicolai III. incip. nouerit*, quibus percipitur excommunicari debere, non denunciãtes hæreticos, vel de hæreſi ſuſpectos, & ſic pariter erat ſtatutum de iure communi, in *cap. 2. & ibi Gloſ. & DD. de haret. & cap. quapropter 2. q. 7.*

2 Ampliatur primò, diſpoſitio harum conſtitutionum, tales denunciationes recipi debere, ita vt denunciatur, cũ iuramẽto examinetur ſe ſubſcribendo tanquam quilibet teſtis ſic pluribus rationibus, hoc comprobat *Genuenſ. in prax. Cur. Archiep. cap. 18. n. 2. & ſeqq.*

3 Ampliatur ſecundò, hæreticos, & maleficos, ſeù ſuſpectos de hæreſi occultos eſſe denunciandos, quamuis eorũ delicta probari non poſſent, plures allegat, idem *Genuenſ. loc. cit. num. 5. Scacc. de iudic. cauſ. ciuil. & crim. & de haret. cap. 56. Triuiſ. deciſ. 51. num. 6. & 7. Graff. lib. 4. deciſ. cap. 18. num. 26.*

4 Ampliatur tertiò, non eſſe præmittendam correctionem fraternam in denunciatione talium perſonarum, niſi certiſſimus quis eſſet quod ex correctione hæreticus, vel ſuſpectus de hæreſi eſſet remendãdus, *Roias ſing. fid. 3. Genuenſ. vbi ſupra num. 7.*

5 Ampliatur quartò, vt non denunciantes hæreticos reputentur hæreticorum fautores, ex allegatis per *Decian. in in tract. crim. lib. 5. c. 51. Vgolin. de cenſur. Pontific. reſer. par. 2. Gloſ. fautores, nu. 9.* quod procedit in ijs qui tenentur ex officio reuelari, non autem in illis, qui non tenentur ex officio reuelare, *Decian. loc. cit. num. 35.* & ſic illi, qui ex præcepto charitatis ſolum tenentur reuelare, nõ dicuntur fautores hæreticorum *Tolet. in Inſtruct. Sacerd. lib. 1. cap. 16. num. 6.*

6 Declaratur primò, vt non ſint denunciandæ perſonæ, quæ ex ſimplicitate maleficia, & ſortilegia conficiunt, quæ ſapiunt hæreſim, vel apoſtaſiã manifeſtè, niſi prius fuerint monitæ, poſtquam monitionẽ benè poterint denunciari, & hoc propter earum ſimplicitatem, quæ excuſat à dolo ſecundum *Gloſ.* receptam *à DD. in l. plagij, C. ad l. Flau. de plagiar. & l. igitur, ff. de libert. cauſ.*

7 Declaratur ſecundò, non eſſe denunciandas perſonas emendatas, idem *Genuenſ. loc. cit. num. 6.* vbi habes pariter præſumptiones emẽdationis, vide etiam *Sot. de iuſt. & iure lib. 3. q. 5. art. 1. & Roias ſing. 3. nu. 32.* vbi ait hoc procedere, quando certiſſimum eſt hæreticum

Tt

ticum iam eſſe emendatum, tutius eſt illum denunciare.

8 Declaratur tertiò, non eſſe faciendam denunciationem cum periculo vitæ, niſi ex non denũciatione ſequeretur magna pernicies populi, *Sot. de iuſt. & iur. lib 5. q. 1. art. 6. & 7.* quem allegat, idem *Genuenſ. num. 8. Pegn. in direct. inquiſ. par. 2. q. 53. comment. 78. verſ. at non videtur.*

9 Declaratur quartò, vt filij non teneantur denũciare parentes niſi hæreſis patris tenderet in præiudicium Ciuitatis, & in damnum puta, ſi alios hæreſim doceret, idẽ *Genuenſ. num. 9. Roias ſing. 12. num. 3. Simanch. cbatol. inſtit. tit. 29. rub. de filijs, & minoribus.*

10 Declaratur quintò, vt ſolũ ſuſpecti de hæreſi vehemẽter, non autem leuiter ſint denunciandi, *Sot. lib. 3. de iuſt. & iur. q. 4. art. 3. Menoch de præſump. lib. 1. q. 7. num. 9. Pegn. in direct. q. 46.* idem *Genuenſ. num. 10.* qui *num.* 11. cumulat illos qui

11 ſunt ſuſpecti de hæreſi vehementer; & *num.* 14. tradit eſſe denunciandam mulierem habentem malum nomen maleficæ ad quam plures concurrunt pro maleficijs & ſuperſtitionibus, licet non appareret, quod fecerit aliquid ſapiens manifeſtè hæreſim, ſed ſimplices ſuperſtitiones, vel præcãtationes pro ſanãdis infirmitatibus, & ſimilia, ex quo dicta mulier nocet Reipublicæ decipiendo perſonas, vnde ſuccedit regula omnia delicta tendentia in damnum publicũ ſunt denuncianda.

SVMMARIVM.

1 *Ieſuitæ dicuntur verè Religioſi emittendo tria vota.*

2 *Ieſuitæ retinent dominium bonorum, & quando.*

3 *Beneficia poſſeſſa per Ieſuitas, quando vacant.*

4 Textus in cap. beneficium de *regular. declaratur.*

5 Penſiones, *an extinguantur per vota Ieſuitarum.*

6 *Ieſuitæ tenentur dimittere beneficia poſt primum annũ nouitiatus, & cui debet fieri reſignatio.*

De Ieſuitis.

Super Bulla Gregorij XIII.

1 SAncta memoria Gregor. XIII. in ſua Conſtitut. incip. quanto fructuoſius ſub datum Romæ Kal. Februarij 1582. & in alia incip. aſcendente Domino ſub datum

datum 8. *Kal.Iunij* 1584. ſanciuit,vt adſcripti Societati Ieſu, poſtquam emiſerunt tria vota ſimplicia, verè,& propriè ſint Religioſi, tradunt pariter *Nauarr.de regul. comment* 1. *num.*19.*Mandoſ.conſ.*13. *nu.*3. *Roderic.q.regul.tom.*1.*quæſt.*1. *artic.*4. *Tap.in Auth. ingreſſi, verb. Monaſterij*, *cap.*10.*nu.*8. *de Sacroſanct. Eccleſ. Sanchez de matrim.lib.*7.*diſp.*25.*nu.*15. *Garz de benefic.par.*7. *cap.*10. *num.*53. *verſic. & clarius patet*.

2 Declaratur primò,vt licet Ieſuitæ emittẽtes tria vota ſimplicia dicantur verè Religioſi, tamen poſſunt retinere ius, & dominium bonorum ſuorum, nam quamuis alij Religioſi,vt potè,qui ſolemne paupertatis votum emittunt reddãtur incapaces dominij acquirendi, & retinendi, at in Societate non redduntur incapaces, niſi qui ſolemni profeſſione, aut ſimplicibus coadiutorũ formatorum votis aſtricti ſunt, cæteri verò, qui ſola biennij vota emiſere,retinent ad tempus dominium bonorum,quæ in ſeculo habebant, aut in quod tanquam neceſſarij hæredes ſucceſsère, & non habeant liberam illorum diſpoſitionem, ſed parati eſſe tenẽtur ad abdicandum ſe bonis illis, quãdo Superiori videbitur,& ex ipſius licentia,& non aliter, vt expreſsè dicit *Gregorij XIII. in ſua Bulla prædicta*, qua inſtitutum Societatis confirmat, & habetur *in Conſtitutione*,4.*par. cap.*4.*§.*5. *in declaratione litera E. & B. cap.* 2. *§.* 11. nec poſſunt tunc quomodocunq; diſponere,ſed tenentur in pauperes diſponere,vt verũ ſpiritualem decet, & hoc pro ſua deuotione, eligendo hos, aut illos & ſi voluerint diſponere in conſanguineos, id fieri debet iudicio vnius,vel duorum, vel trium virorum, qui doctrina,& pietate cõmendentur,quos vnuſquiſque cum Superioris approbatione elegerit, & eis acquieſcere debent. Hæc habentur in Cõſtitutionibus Societatis,*in Examine, cap.*4 *§.*1. 2.*et* 3 *par.*1.*c.*1.*§.*7.*in declaratione,lit.*C. Illi autem viri debent etiã è Societate niſi Superiori ob iuſtas cauſas viderẽtur horum aliqui extra Societatem eligendi, vt dicitur *in Examine cap.*4.*§.*3. *in commentario lit.*A. quod ſi velint bona ea Societati, aut partem applicare, debent liberè in Generalis manus renunciare, cui Societatis loco expediat ea applicare, & ſic habetur 3 *par.Conſtit.cap.*1.*§.*9.ſi verò velint applicare particulari Societatis loco, Generalis eſt iudicare, an id tolerandum ſit, vt habetur *eod §.*9.*in declarat.*

Tt 2 *lit.H.*

Digitized by Google

lit. H. quo pacto autem debeat applicare Generalis habetur 2. *Congregatione Generali can.* 3.

3 Declaratur ſecundò, vt quæ vis beneficia, quæ Ieſuitæ poſſidebant tanquam clerici, non vacent poſt annum probationis, aut poſt vota biennij, ſed tantum poſt ſolemnem profeſſionem, nam per vota biennij Societatis Ieſu ſemper beneficia durant, donec Religioſus ille, vel profeſſionem vel votum coadiutorum formatorũ emittat, per quæ redditur incapax cuiuſcunque iuris acquirendi, vel retinendi, quod non contingit in votis biennij, quia nec illis biennij, votis vacant beneficia, *Sanch. in oper. moral. tom.* 2. *lib.* 7. *c.* 27. *cap.* 29. *num.* 10. & iuxta hanc opinionem conſultus reſpondidit Mag. quond. V.I.D. Ioãni Dominicus Nouarius meus dilectiſſimus genitor pro Reuerendo Cãtore Eccleſiæ Ferandinæ ad præſens Iuſuuitæ de anno 1637. vt non vacaret Cantoratus poſt annum probationis, ac poſt vota biennij, & ſic deciſum refert *per Rot. Romanam* teſtatur *Martinus Andreas deciſ.* 78. *vbi num.* 8. habetur, quod hæc emiſſio triũ votorũ ſimplicium quicquid ſit quoad ipſos emittens, qui quantum in eis eſt remanent perpetuò obligati non ſit reuocabiliter quoad ipſam Societatem, cuius Superior generalis poteſt eos ſemper dimittere cum cauſa etiam abſque illorum culpa, iuxta ſtatuta dictæ Religionis, & præfatas conſtitutiones, & cõfirmationes Apoſtolicas; Vnde vt maiorem Societas haberet libertatem, illos ſi opus eſſet cum minori offenſione dimittendi ſapienter fuit prouiſum, vt eis liceret retinere bona ſua, & beneficia, ne poſtea dimiſſi eis priuati remanerent, *vt in Conſtitut. d. Societatis p.* 4. *cap.* 4. *lit. E. in fine, & par.* 6. *c.* 2. *lit. H. & in Examine generali, cap.* 4. *verſ. interrogetur, nu.* 5. *& in prima Congreg. generali tit.* 6. *decret.* 61. quæ ratio expreſsè legitur in dicta *Conſtit. Gregoriana incipiente Aſcendente Domino ante medium verſiculi, & licet qui ad gradus profeſſorum*, eſt verò eadem qua *Motus Boniſac. Octauus in cap. beneficium de regularibus, in ſexto*, decreuit beneficium ingreſſi Religionem intra annum probationis non vacare, vt in ſpecie animaduertit *Ribadeneij in tract. de rat. inſtit. Societat. cap.* 18. *ante medium, verſ.* 5. *por eſta minima cauſa.* Et ideò *Achill. ibid. nu. fin. verſ. ad hoc dicas poſt Tancbrod. &* Bartholus *Brixien.* tenet, quod beneficiatus interim facit fru-

ctus

Digitized by Google

ctus ſuos, quia poteſt ad ſeculum reuerti *Tiraquell. de retract. lignag. §.1. gloſ.8. nu.34. in fine, Syluest. in verb. Religio, il ſecondo, num.8. ad med. verſ. reliquum verò*, Eman. Rodoric. *vbi ſupra to.1.q.37 art.1. verſ. 3 nota*, quę ratio militat etiã in penſione.

4 Et licet *text. in d. cap. beneficium*, loquatur de ingreſſo qui nondum emiſit profeſſionem; attamen eius ratio eſt attendenda, quia ſcilicet ille poteſt ad ſeculum redire, quæ ratio æque militat in eo, qui emiſit tria vota ſimplicia, atque ita idem ius debet procedere, *l. illud. ff ad l. Aquil. cap. in cauſis, de re iudic.* ratio enim dicitur cõmunis ad omnes caſus, Calder. *conſ.1. verſ. nec obſtat de regul. Aym conſ.190 num.2.* & ideò non eſt curandum de caſuum diuerſitate, vbi adeſt eadem ratio, quia tunc nõ dicitur extenſio, ſed comprehẽſio *Gloſ. in cap.1. verb. Italiæ, de tempo. ord in ſexto, Cravett. conſ.183. num.3. Put. deciſ.55. num.3. lib.3.* & ita in propoſito rationem illius textus applicat *Riba de Neÿ vbi ſupra*.

5 Declara tertiò, vt per vota biennij Societatis Ieſu nullæ penſiones extinguantur, ſed durant, donec Religioſus ille, vel per profeſſionem ſolemnem, vel votum coadiutorum formatorum emittat, per quę redditur incapax cuiuſcũque iuris acquirendi, aut retinẽdi, quod non contingit in votis biennij vacant beneficia, vt ſuperius, & ita praxis Societatis hodie habet, vt retineãt prædicti Religioſi penſionem vſq; ad ſolemnẽ profeſſionẽ, vel vota coadiutorum formatorum, *Sanchez in oper. moral. lib.7. cap.29. num.10. par.2.*

6 Tu autem animaduertas pro intelligẽtia huius Bullæ, quod Ieſuitæ, qui beneficia Eccleſiaſtica habebant in ſeculo illa relinquere debent primum nouitiatus annum, quandocũque ſuperiori viſum fuerit, vt habetur *in Exam. c.4. §.5.* & quamuis in prima Congre. generali can.1. cautum ſit, vt ſit vt relinquatur finito probationis biennio, antequam biennij vota emittãt, ita *Sãch. loc. cit. cap.27. num.32.*

Quę reſignatio fieri debet, vel ei qui contulit, vel alijs dignis viris hæc beneficia ſine inſtrumenta ad Dei obſequiũ curando illa conferri, quod ſi conſanguineis cõferenda eſſe viderentur, id non facient, niſi ab vno duobus, vel tribus iudicetur id ad maius obſequiũ fore.

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Filij illegitimi ſunt inhabiles ad ordines ad beneficia, & ad ſucceſſiones parentum.*

2 *Filius illegitimus non recipitur in clericum Eccleſiæ receptitiæ, vbi pater fuit receptus.*

3 *Receptitius dicitur beneficiatus.*

4 *Canonicus illegitimus nequit habere canonicatum, vbi pater poſſeſsionem Canonicatus tantum adeptus fuit.*

5 *Filij naturales procreati antequã eorum patres fuerint clerici, prohibentur habere beneficia in eadem* Eccleſia.

6 *Filij prohibentur habere beneficia in Eccleſia, vbi patres reperiunt poſſeſsionẽ per procuratorem.*

7 *Filij illegitimi nequeunt admitti ad concurſum, quod obtinuerunt patres.*

8 *Filij ſunt incapaces Eccleſiarum vbi eorum parentes aliquod verſiculum tantum, canere ſoliti fuerint.*

9 *Filius illegitimus ordinatus, et priuatus de beneficio, quod pater obtinebat, an poſſint illud retinere.*

De illegitimis ad beneficia parentum non ſuccedentibus.

QVidquid de iure cõmuni, *per text. in cap.* 3. *& in cap. ex tranſmiſſa de filijs presb* ſi filij naturales poterãt ſuccedere in beneficijs paren-
1 tum, *Clem. VII. in Conſtitut. incip. ad Canonum conditorem anno* 1530. mandauit illegitimos eſſe inhabiles ad ordines, beneficia, & ſucceſſiones bonorum parentum.

2 Amplia primò, vt filius illegitimus nequeat recipi in clericum Eccleſiæ receptitiæ, vbi pater fuit receptus, ita *Sac. Congr. ſub die* 2. *Decembr.* 1605. *teſte Aldan. in compend. reſolut. lib.* 5. *tit.* 18. *num.* 1.
3 addens rationem, quia receptitius dicitur beneficiatus.

4 Amplia ſecundò, vt Canonicus illegitimus, cuius pater poſſeſſionem alterius Canonicatus in eadem Eccleſia apprehendit, licet in dicta Eccleſia non adminiſtrauerit, nec fuerit, aut aliquid perceperit ex fructibus ipſius Canonicatus comprehenſus eſt ſub hoc decreto, ille verò cuius pater ſola

Digitized by Google

ſola Romani Pontificis ſignatura ſibi obtinuit conferri Canonicatum eiuſdem Eccleſiæ, ſed neque literas Apoſtolicas expediuit, nec vnquã habuit poſſeſſionem, non comprehẽditur, prout refert deciſum *Garz.par.7.cap 3.num.56.*

5 Ampliatur tertiò, vt habeat locũ in filijs naturalibus procreatis tempore quo eorum parentes non dum erant effecti clerici *Garz. d.cap.3.nu.15. Armendar. in addit. ad recopil. leg.Nauar.lib.1. tit.19. l.1. de fil. presb. num.7.* licet contrarium firmant *Eman. q. regul. tom.1.quæſt.13. art.3. & Mirand.in man Prælat.tom.2.q.1. artic.10.* ſed hi loquũtur iuxta decretum *S.C.T.* quod non loquitur de filijs naturalibus, ſed verba noſtræ Conſtit. videntur comprehendere.

6 Ampliatur quartò, vt ſub hac Conſtit. comprehendãtur illi, qui per procuratorem acceperunt poſſeſſionem, quamuis in Eccleſia nunquam miniſtraſſent, *Lauor. var.iur. lucubr. tit.4.cap.16.nu.51. Garz. loc.cit cap.3. num.56. declarat. 44.*

7 Ampliatur quintò, vt filij illegitimi non poſſint admitti ad concurſum, quod obtinuit pater *Leiua in exam.Epiſc.lib. 1.cap.20.num.18.*

8 Ampliatur ſexto, vt Canonici Eccleſiarum inferiorum, qui vigore ſtatuti accedũt ad certas proceſſiones in certis feſtis anni ad Cathedralem, & ibi canunt vnum verſiculũ, ſeù collectam (vt paſſim in Ciuitate Leodien) ſint incapaces huiuſmodi Canonicatuum, ſi eorum parentes in Cathedrali exiſtant, quia quoquo modo inſeruire videntur dictæ Cathedrali, *Sac. Congr. Conc. in Leodien. 31. Auguſt. & 3.Septẽb.* 1587. teſte *Garz. d.cap.3.num.69.*

9 Declaratur modo, ſi illegitimus fuiſſet ordinatus, & illi fuiſſet collatum beneficium patris defuncti, nam poterit illud licitè obtinere quadam diſpenſatione iuris, donec de alio beneficio prouideatur *Abb.in cap.veniens de fil.presb.* refert *Leiua in exam. Epiſcop. lib.1.cap.20.num.15.*

SVMMARIVM.

1 *Clerici prohibentur diſponere de fructibus eorum beneficiorum, amplia num.2.*

3 *Illegitimi in dubio non ſuccedunt in quacunque diſpoſitione Eccleſiaſtica.*

4 *Clerici poſſunt dare alimenta, dotem filijs ſpurijs, amplia nu.9.& num.13.*

5 *Pater tenetur alimentare filium ſpurium.*

6 Pater

8 *Pater poteſt diſponere de fructibus beneficij pro alimentis filiorum ſpuriorum intellige, vt num.7.*

9 *Alimenta quot eſſe debent ſtatur arbitrio boni viri.*

10 *Alimenta relicta illegitimis, poſt eorum mortem hæredes non ſuccedũt & additur cautela pro retentione, num.11.*

12 *Clerici an poſſunt relinquere alimenta filijs ſpurijs abſque ſcrupulo.*

14 *Clerici poſſunt diſponere in filios illegitimos etiã extraneos pro alimentis.*

15 *Laicus an poſſit diſponere de bonis patrimonialibus in filios illegitimos.*

16 *Clerici coniugati non prohibetur diſponere de eorum bonis in beneficium filiorum illegitimorum.*

De illegitimis inhabilibus ad ſucceſſionem clericorum.

Super Bulla Pij V.

1 PRohibet *hac Cõſtitutio incip. quæ ordini* Clericis diſponere de bonis Eccleſiaſticis, ſeù ex fructibus illorum bonorum acquiſitis in quoſcunq; illegitimos, ſiuè ſuos ſiuè extraneos ſiuè in illorum coniuges, ipſorum parentes, vel alios cognatos.

2 Amplia primò, vt huiuſmodi conſtitutio comprehendat quoſcumque, etiam laicos tã authoritate Apoſtolica, quàm Imperiali, tollat etiam piam diſpoſitionem, extẽdat etiam principalem diſpoſitionem ad parentes filios deſcendentes, aſcendentes, vel cognatos ipſorum illegitimorum, viuis, mortuis ipſis illegitimis *Rot. deciſ.*487.*par.*1.*diuerſ. num.*2. licet in fine aſſeritur eſſe totaliter correctam illam partem deſcendentibus, & deſcendẽtibus cognatis ipſorum ſpuriorum omni dolo, & fraude ceſſante, vti irrationabilem, & nimis duram legem.

3 Amplia ſecundò, vt illegitimi in quacunque diſpoſitione Eccleſiaſtica in dubio nõ ſuccedant *Rota deciſ.* 703. *num.*3. *par.*1.*diuerſ.*

4 Declara primò, vt poſſint clerici præbere alimenta filijs ſpurijs, & dotem congruam filiæ ſpuriæ iuxta circumſtantiam, & qualitatem perſonæ, vt dixi *in prima parte pag.* 298. *num.* 15.

5 Et cum tam de iure naturę, quàm æquitate canonica, & ſic iuris communis diſpoſitione pater illegitimorum teneatur illis alimẽta præſtare, vulg. *cap.*

cap. cùm haberet de eo qui dux. in vxor. Gabr. qui cæteros cumulat *concl.* 1. *de alim. Trentacinq. var. reſolut. tit. de notb. & ſpur reſolut.* 2. *num.* 32.

6 Meritò fatendum eſt eum poſſe diſponere ad fauorem illorum de alimentis ex bonis Eccleſiæ acquiſitis, nec non de patrimonialibus, aut alias quocunque modo proprijs, nec obſtabit prædicta conſtit. vt concludit *Nauarr de ſpol. cleric.* §. 19. *num.* 9. & *Rot. dec.* 487. *num.* 3. *par.* 1. *diuerſ.*

7 Verum aduertendum erit, vt in primis debebit diſponere & alimenta præbere ex bonis patrimonialibus, & in ſubſidium de acquiſitis ab Eccleſia, vel intuitu illius, *eadem Rot. d. deciſ.* 487. *num.* 3.

8 Nec debebit excedere modum legitimum alimentorum, ſed tantum dare, quod arbitrium boni viri ſufficiat ad vitam honeſtè ſubſtentandam, *Bald. in l. eam quam, num.* 41. C. *de fideicom.* Capyc. *deciſ.* 181. *num.* 1. *Trentacinq.* qui plures refert *loc. cit. nu.* 27.

9 Quod ſi velit in filios illegitimos diſponere de bonis patrimonialibus, immobilibus, vel aliter proprijs etiam ex fructibus Eccleſiæ acquiſitis, illaque eis, ſiuè per actus inter viuos, ſiuè cauſa mortis ratione alimentorum concedere, vt ex illis alimenta, & quæ ſũt eis ad victum neceſſaria percipiant, poterit quidem, ex his quæ dicit *Bart. in l. fin. ff. quib. vt indign.* & *in Auth. ex complexu, num.* 3. C. *de inceſt. nupt.*

10 Sed quoniam poſt mortem illegitimorum alimenta illa ad eorum hæredes peruenire nequeunt, cum ea quæ ratione alimentorum conceſſa relictauè ſint extinguatur cum vita *ad text. in l. cum bis,* §. *modus autem, ff. de tranſact. l. dominus,* § *fin. ff. de vſufruct. Bald. in l. eam quam, num.* 41. C. *de fideicomm Dec. conſ.* 311. *num.* 11. *Trentacinq. vbi ſupra num.* 34.

11 Ad hoc vt eorum hæredes illa trãſmittãtur traditur cautela, per *Bart. in l. fin. num.* 7. *ff. de bis quib, vt indign.* vt ſcilicet tradantur, vel relinquãtur eis pro alimentis prædictis ea conditione & lege, vt poſt eorum mortem eadem reſtituãt filijs ab eis legitimè naſcituris, vel ſi ij non naſcentur alijs, quibus ipſe pater maluerit, modo ſint capaces, & id quod datur relinquitur, magnam nõ excedat quantitatem, atquè modum alimentorum legitimum, nã præſumeretur fraus, idem *Bart. in d. l. fin. per text. in l.* 1. C. *de natural. liber.* ſequitur *Capyc. dec.* 181. *num.* 4. *Paleot. de notb. & ſpur. cap.* 45. *num.* 8. *Abb. conſ.* 50. *lib.* 2. *No-*

Vu *uell.*

nell. de dot. par. 6. priuileg. 16. verſ. ſed ſi quid pater, Dec. conſ. 246. & in eo quod legarum excedit modum legitimum, nō valeret, *Bald. in l. eam quam, et in l. ſi maritus, ff. de ſolut. matrim.*

12 Prædicto igitur remedio, illegitimi, eorumque filij legitimi potientur dictis bonis in dominio, & proprietate, vna cum vſufructu, tutaque erit tradentis, aut relinquētis patris conſcientia, nec aliquam poterint timere moleſtiam cum dicta *Pij Conſtit.* in hoc caſu à iure communi permiſſo, vires ſuas, vt dictum eſt nō extendant.

13 Quæ omnia procedunt etiā in filiabus fœminis reſpectu dotis, vt ſupra diximus, nam, & illas tenetur pater alere, ſicut filios maſculus, & qui poteſt, & debet filias alere poteſt, & debet eas dotare cum dos ſuccedat loco alimentorum, vt poſt *Bar. in l. vxorem, §. pater naturalis, ff. de leg. 3. Nauarr. loc. cit. §. 10 num.* 10.

14 Prout etiam procedunt in quibuſcumque clericis extraneis, qui intuitu pietatis, velint in prædictos illegitimos ratione alimentarum diſponere de eorum bonis, ſiuè illa ſint patrimonialia, ſiuè ab Eccleſia, vel occaſione Eccleſiæ acquiſita, quia ipſi poterunt modo præmentionato non obſtante hac *Conſtitut. Pij V.* pro alimentis diſponere atq; relinquere, *Nauarr. d. conſ.* 4. *& conſ.* 5. *num.* 7.

15 Declara ſecundò, per hanc hanc bullam non prohiberi laicum vigore priuilegiorum diſponere in illegitimos de bonis merè patrimonialibus & localibus, nullam habētem mixturam cum bonis ab Eccleſia profectis, ſed tantum laicos, quando diſponeret de bonis ab Eccleſia profectis, vt ſunt emphyteuſis, feuda Eccleſiaſtica, & bona quæſita ex penſionibus, quas laici ex priuilegio aliquando obtinent, & tandem comprehendere eos tantum, quibus applicari poteſt vna ex rationibus aſſignatis in procemio dictæ bullæ ſignificantibus cauſam finalem, *l. fin. de hered. inſtit.* ita tenet *Rota in d. deciſ.* 214. *nu.* 1. *par.* 2. *diuer.* & quod illegitimi ſunt incapaces emphyteuſis Eccleſiaſticæ *Rot. ibid. num.* 2. *Borrell. in ſumm. deciſ. tit.* 33. *num.* 245.

16 Declara tertiò, quod merè laici, aut clerici coniugati, vel ſimplices clerici ſeculares nullum obtinentes beneficium Eccleſiaſticum quoad bona patrimonialia, vel alia quæcūque, non tamen ex beneficijs, fructibus penſionibus, & alijs rebus Eccleſiaſticis ab ipſis cōfecta nullo modo comprehen-

hendantur ſub hac conſtitut. etiam ſi obtinerent bona Eccleſiaſtica, *Rot.d.deciſ.*487.*p.* 1. *diuerſ.*

SVMMARIVM.

1 *Illegitimi non prohibentur ingredi Religionem, limita vt num.* 2. & 4.

3 *Legitimatus per ſubſequens matrimonium poteſt ingredi Religionem.*

5 *Illegitimi nequeunt habere beneficia.*

6 *Ordinarij an poſſint diſpenſare cum illegitimis ad ordines & num* 9 & 10.

7 *Illegitimi an poſſint recipi in Religionem in qua pater Religioſus eſt.*

8 *Religiones habent poteſtatem diſpenſandi cum illegitimus.*

11 *Diſpenſatio illegitimitatis abſque cauſa eſt nulla.*

12 *Diſpenſatio illegitimitatis abſque mentione qualitatis, & circumſtantiæ eſt nulla.*

13 *Diſpenſatus in ſeculo ad dignitates non cenſetur diſpenſatus in Religione.*

14 *Diſpenſatus in prima vice dicitur ſpenſatus in omnibus.*

15 *Illegitimus occultus indiget diſpenſatione.*

16 *Expoſitus, cuius potentes ignorãtur indiget diſpenſatione.*

17 *Illegitimus electus ad dignitates per ſubſequens matrimonium, non indiget alia diſpenſatione.*

18 *Moniales illegitimæ abſque diſpenſatione admittũtur ad officia.*

De illegitimis Religionem ingredientibus.

Super Bulla Sixti V. & Gregorij XIV.

1 De iure communi illegitimi non prohibẽtur ingredi religionem, & admittũtur, ac ſi eſſent legitimi, iuxta diſpoſitionem *tex. in cap.* 1. *de fil præsb.*

2 Poſtea verò *Sixtus V. in ſua Conſtit.* incip. *cum in omnibus* prohibuit ingreſſum illegitimis procreatis ex inceſtu parentum conſanguineorum, vel affinium intra tertiũ gradum, aut ſacrilegio, quorum alteruter parens caſtitatem vouerat Deo, et à legitimatis Apoſtolica, Imperiali, vel Regia authoritate, aut quauis alia, irritando habitus ſuſceptionem, & profeſſionem, adeò vt nõ poſſint recipi in numerũ clericorum; beneneſiũ n poſſe:

nell. de dot. par. 6. priuileg. 16. *verſ ſed ſi quid pater, Dec. conſ.* 446. & in eo quod legatum excedit modum legitimum, nõ valeret, *Bald. in l. eam quam, et in l. ſi maritus, ff. de ſolut. matrim.*

12 Prædicto igitur remedio, illegitimi, eorumque filij legitimi potientur dictis bonis in dominio, & proprietate, vna cum vſufructu, tuta que erit tradentis, aut relinquẽtis patris conſcientia, nec aliquam poterint timere moleſtiam cum dicta *Pij Conſtit.* in hoc caſu à iure communi permiſſo, vires ſuas, vt dictum eſt nõ extendant.

13 Quæ omnia procedunt etiã in filiabus fœminis reſpectu dotis, vt ſupra diximus, nam & illas tenetur pater alere, ſicut filios maſculus, & qui poteſt, & debet filias alere poteſt, & debet eas dotare cum dos ſuccedat loco alimentorum, vt poſt *Bar. in l. vxorem, §. pater naturalis, ff. de leg.* 3. *Nauarr. loc. cit. §.* 10 *num.* 10.

14 Prout etiam procedunt in quibuſcumque clericis extraneis, qui intuitu pietatis, velint in prædictos illegitimos ratione alimentarum diſponere de eorum bonis, ſiuè illa ſint patrimonialia, ſiuè ab Eccleſia, vel occaſione Eccleſiæ acquiſita, quia ipſi poterunt modo præmentionato non obſtante hac *Conſtitut. Pij V.* pro alimentis diſponere atq; relinquere, *Nauarr. d. conſ.* 4. *& conſ.* 5. *num.* 7.

15 Declara ſecundò, per hanc hanc bullam non prohiberi laicum vigore priuilegiorum diſponere in illegitimos de bonis merè patrimonialibus & localibus, nullam habẽtem mixturam cum bonis ab Eccleſia profectis, ſed tantum laicos, quando diſponeret de bonis ab Eccleſia profectis, vt ſunt emphyteuſis, feudi Eccleſiaſtica, & bona quæſita ex penſionibus, quas laici ex priuilegio aliquando obtinent, & tandem comprehendere eos tantum, quibus applicari poteſt vna ex rationibus aſſignatis in procemio dictæ bullæ ſignificantibus cauſam finalem, *l. fin. de hered. inſtit.* ita tenet *Rota in d. deciſ.* 214. *nu.* 1. *par.* 2. *diuer.* & quod illegitimi ſunt incapaces emphyteuſis Eccleſiaſticæ *Rot. ibid. num.* 2. *Borrell. in ſumm. deciſ. tit.* 33. *num.* 245.

16 Declara tertiò, quod merè laici, aut clerici coniugati, vel ſimplices clerici ſeculares nullum obtinentes beneficium Eccleſiaſticum quoad bona patrimonialia, vel alia quæcũque, non tamen ex beneficijs, fructibus penſionibus, & alijs rebus Eccleſiaſticis ab ipſis cõfecta nullo modo comprehen-

hendantur ſub hac conſtitut. etiam ſi obtinerent bona Eccleſiaſtica, *Rot.d.deciſ.487.p.1. diuerſ.*

SVMMARIVM.

1 *Illegitimi non prohibentur ingredi Religionem, limita vt num. 2. & 4.*

3 *Legitimatus per ſubſequens matrimonium poteſt ingredi Religionem.*

5 *Illegitimi nequeunt habere beneficia.*

6 *Ordinarij an poſſint diſpenſare cum illegitimis ad ordines & num 9. & 10.*

7 *Illegitimi an poſſint recipi in Religionem in qua pater Religioſus eſt.*

8 *Religiones habent poteſtatem diſpenſandi cum illegitimis.*

11 *Diſpenſatio illegitimitatis abſque cauſa eſt nulla.*

12 *Diſpenſatio illegitimitatis abſque mentione qualitatis, & circumſtantiæ eſt nulla.*

13 *Diſpenſatus in ſeculo ad dignitates non cenſetur diſpenſatus in Religione.*

14 *Diſpenſatus in prima vice dicitur ſpenſatus in omnibus.*

15 *Illegitimus occultus indiget diſpenſatione.*

16 *Expoſitus, cuius parentes ignorãtur indiget diſpenſatione.*

17 *Illegitimus electus ad dignitates per ſubſequens matrimonium, non indiget alia diſpenſatione.*

18 *Moniales illegitimæ abſque diſpenſatione admittũtur ad officia.*

De illegitimis Religionem ingredientibus.

Super Bulla Sixti V. & Gregorij XIV.

1 De iure communi illegitimi non prohibẽtur ingredi religionem, & admittũtur, ac ſi eſſent legitimi, iuxta diſpoſitionem *tex. in cap. 1. de fil presb.*

2 Poſtea verò *Sixtus V. in ſua Conſtit.* incip. *cum in omnibus* prohibuit ingreſſum illegitimis procreatis ex inceſtu parentum conſanguineorum, vel affinium intra tertiũ gradum, aut ſacrilegio, quorum alteruter parens caſtitatem vouerat Deo, et à legitimatis Apoſtolica, Imperiali, vel Regia authoritate, aut quauis alia, irritando habitus ſuſceptionem, & profeſſionem, adeò vt nõ poſſint recipi in numerũ clericorum; beneuerũ poſſe recipi

recipi alios illegitimos ſcilicet naturales,& alij ſpurij excluſis dictis inceſtuoſis intra tertiū gradum conſanguinitatis, & affinitatis, & ſacrilegijs, concurrentibus tamen duobus. Primò, vt fiat inquiſitio de eorum vita, & moribus,& habeant tot merita, vt ſuppleant defectum naturalium. Secūdò, quod iſti approbentur in Capitulo Generali, vel Prouinciali,cū vnanimi conſenſu diffinitorum; Alias profeſſio talium receptorum ſit nulla ipſo iure cum expulſione à religione. Iſtos tamen receptos validè profeſſos adhuc fecit inhabiles perpetuò ad gradus honores,& dignitates.

3 Sed idem *Sixtus in ſecunda Conſtit.* incip. *ad Romanum* moderatiua prioris conſtitut. declarauit ſub ea non comprehendi legitimatos per ſubſequens matrimonium, & diſpenſatos,ſeū legitimatos per Eccleſiaſticos ad gradus, & honores, obtinētes dignitatē ad vitam, eſſe priuatos, habētes verò ad tempus permittere eoſdem in ſuis officijs vſq; ad tempus præfixum, & ita vt nulla ratione poſſit fieri prorogatio. Nec non nomine gradum dignitatum, & honorum, à quibus arcet profeſſos illegitimos, venire Præpoſituras, Abbatias,Prioratus, Generalatus, Guardianatus, Cuſtodiatus, Prouincialium, ac Generalium officia, & alia his ſimilia cum onere,& ſuperioritate coniunctum, excludēdo officia Lectoris, Confeſſarij, ſtudiorum, & Sacræ Theologiæ Magiſtri,Regentis,Prædicatoris,non tamen excluduntur à voce actiua, neque à ſuſcipiendis ordinibus.

4 *Gregorius verò XIV. in ſua Conſtit.* incip. *circūſpecta* ſupradictas *Conſtit. Sixti V.* reduxit quantū ſpectat ad illegitimos inhabiles ad religionem, ſeū habiles,ſed incapaces officiorum ad terminos iuris communis, reddendo habiles ad profeſſionem quoſcunq; illegitimos præter eos, quorum pater viuit in religione, quos prohibuit recipi in eadem viuente patre, & in ordine ad officia quorum erāt incapaces reualidauit priuilegia cum eis diſpenſandi.

5 Declara primò, vt illegitimi ſint irregulares in ordine ad beneficia Prælaturas,& dignitates *cap. innotuit de elect. c.1. & fin. de fil preſb. Megal lib.7. de cenſur.cap.1.n.82.* & electio atter tata eſſet nulla, *Dian. reſol 65. de regul.p.4.*

6 Declara ſecundò,vt prætermiſſo iure communi,ſi Prælati regulares poſſint diſpenſare cum illegitimis ad dignitates, licet *Sixtus V.* ſubſtuluiſſet in dicta primæ Conſtit.priuilegia

di-

diſpenſandi cum illegitimis. Attamen *Gregor. XIV.* in dicta ſua Conſtitut. reualidauit omnia antiqua priuilegia diſpenſandi cum illegitimis, cum hac forma, vt Generalis, vel Prouincialis poſſent illis vti in Capitulo Generali, vel Prouinciali, & non aliter diſpenſare poſſet; *Megal. conſ.* 91. *Lauor. de elect. cap.* 16. *num* 29. *& Dian. par.* 3. *reſolut.* 112. *de dub. regul.*

7 Quam ſecundam declarationē amplia, vt poſſit diſpēſari cum filio illegitimo cuius pater erat, vel eſt in eadem religione, quamuis reciperet dignitatem in Conuentu, vbi pater ſubditus reperitur, ita *Rodriq. q. regul.* 14 *art.* 7. & alij quos refert *Barboſ. in coll. DD. ad cap.* 15 *ſeſſ.* 25. *num.* 19. qui limitat, modo non diſpenſetur pro eodem Conuentu, vbi eſt pater, & ſic illegitimi non poſſunt diſpenſari in Conuentu vbi præeſt vel præfuit pater, *Portell. dub. regul. verb. diſpenſare, num* 3. *Lauor. vbi ſupra, num.* 47. & huic opinione fauet *Conſtit. Clement. VIII.* incip. *ad Canonum conditorem, & Sac. Conſ. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 15.

8 Amplia ſecundò, vt poſt bullam hanc *Gregorij* de priuilegio diſpenſandi cum Capitulo illegitimos, emanarunt alia priuilegia conceſſa ab eodem *Greg.* Societati Ieſu *per breue* incip. *exponi nobis*, & Religioſis miniſtrantibus infirmis *per breue* incip. *Illius qui.* In quibus conceditur facultas Generali per ſe vel per alium à ſe delegatū diſpenſandi quouis tempore dignitates, & officia, quibus priuilegijs vtūtur omnes religiones communicantes in priuilegijs, *ita Tamburrin. de iur. Abb. to.* 1. *diſp.* 5. *q.* 14. *num.* 10. *& Dian. reſolut.* 102. *de dub. regul.*

9 Declara tertiò, vt licet, Prælatus poſſit diſpenſare. Tamē requiritur conſilium, & ſuffragium Patrum Diffinitorum, *Rodriq. q.* 13. *art.* 19. *Mirand. tom.* 2. *q.* 2. *art.* 3.

10 Declara quartò, vt diſpenſatio data à ſolo Prælato virtute huius priuilegij conceſſi à Gregerio Pontefice ſine Patribus, etiam in Capitulo ſit nulla, quia illa forma diſpēſādi in Capitulo cum ſuis Diffinitoribus eſt neceſſaria & eſſentialis, idem *Rodriq. d. q.* 13. *art.* 14. *Mirand. loc. cit. Portell. dub. regul. verb. diſpenſare, num.* 2.

11 Declara quintò, vt diſpenſatio data ſine iuſta cauſa data illegitimis ſit nulla *Mirand. tom.* 2. *q.* 2. *art.* 11. *Lauor. var. iur. lucubr. tit.* 4. *cap.* 16. *nu.* 32.

12 Declara ſextò, vt nulla ſit diſpenſatio illegitimi in genere nulla facta mentione circūſtantiæ,

ſtantiæ, & qualitatis defectus naturalium, & ideò, vnaquæq; ſpecies illegitimitatis eſt explicanda, & nota eſſe debet Prælato diſpenſanti, puta an ſit naturalis natus ex perſonis ſolutis, an inceſtu, an & ex ſacrilegio, & ratio eſt, quia vnaquæque eſt ſufficiens ab inhabilitate conſequutionis dignitatis, ergo debet eſſe nota diſpenſanti, *ita Sāch. lib.8. diſp.24.nu.3.*

13 Declara ſeptimò, vt illegitimus diſpenſatus in ſeculo ad dignitates nō dicatur diſpenſatus ad dignitates in Religione, ita vt egeat noua diſpenſatione *Lauor. de elect. tit. 4. cap. 16. num 46. & Nauarr. conſ. 1. qui fil. ſint leg* aſſerentes idem procedere è contra diſpenſatum ad dignitates, non cenſeri diſpenſatum ad ſeculares.

14 Declara octauò, vt diſpēſatus ad vnum officium abſque vlla reſtrictione ad primam vicē, cēſeatur diſpenſatus pro omnibus vicibus, quibus ſucceſſiuè poteſt proponi ad idem officium faciunt dicta *per Ang. in verb. beneficium, nu.24. Tabien. q 17.* & alios relatos per *Sanch lib.8. diſp.31.num.11.*

15 Declara nonò, vt illegitimus omninò occultus, quāuis occultiſſimus adhuc indigeat diſpenſatione, idem *Sanch. lib.3. diſp.14. num.5. §. ad ſecundum.*

16 Declara decimò, vt expoſiti, cuius parentes ignorantur indigeā: diſpenſatione, *Bonac. de irregul. q 2. par. 3. num.* 10. ea ratione quia vehemens ſuſpitio, & præſumptio eſt cōtra ipſum, quia filij legitimi non ſolent ſic exponi, & ex hoc dicerem diſpenſabilem eſſe illū, cuius parentes ignorantur.

17 Declara vndecimò, vt illegitimus electus ad dignitates abſque diſpenſatione, per ſubſequentem matrimonium inter eius parentes, nulla alia indigeat diſpenſatione, nam licet collatio dignitatis facta illegitimo naturali, non dum ſequuto matrimonio inter eius parentes, fuerit nulla ſecundum communem opinionem, ac proindè peccatum mortale in vtriuſq; tam conferentibus, quod electo, quia tranſgreſſio fuit in re graui, tamen ſi poſtea ſequatur matrimonium, electus non eget noua collatione, neque diſpenſatione, ſed ſtatim virtute illius matrimonij reualidatur, quia matrimonium illud retrotrahitur, ac ſi ab initio prolis factum fuiſſet, ita q̄ prolem legitimat quoad omnes actus præcedentes, etiam prout ex tunc ex *cap. Tanta, quod filij ſint legitimi*, ibi DD. Vnde illegitimus ante profeſſionem recipiens ordines ſine diſpenſatione, remanet adhuc

adhuc irregularis ab eorum exercitio, quod impedimentũ tollitur per ſubſequentẽ profeſſionem abſque vlla diſpenſatione, vt docet *Sanch. lib.* 5. *cap.* 5. *num.* 10. ergo idem dicendum eſt de promoto ad dignitatem non egere diſpenſatione, adueniente matrimonio, ſed poſſe proſequi in ſuo officio.

18 Declara duodecimo, vt ſuo hac Conſtit. non comprehendantur moniales ex illegitimo procreatæ, quò minus ad officium, & dignitatẽ Abbatiſſæ, vel Priorissæ, aut alia munera Monaſterij eligi poſſint. ita *Sac.* Congr. Conc. in Cordubẽ. de anno 1582.

SVMMARIVM.

Indulgentiæ conceſſæ à Summis Pontificibus regularibus vtriuſque ſexus fuerunt reuocatæ per Paulum V. Declaratur nu. 2. *&* 3.

De Indulgentijs.

Super Bulla Pauli V.

QVamuis multæ variæque indulgentiæ conceſſæ ſint à Summis Pontificibus vtriuſque ſexus regularibus. Tamen fuerunt reuocatæ & caſſatæ per *Paulum V. per bullam* incip. *Romanus Pontifex de anno* 1606. licet oppoſitam ſententiam defendat *Rodriq in compend. qq. regul.* 77. *num.* 45. vide *Dian. reſolut.* 20. *par.* 4. *de immun p.* 4 *poſt tract. miſcell.*

Declara primò, vt quamuis per hanc conſtit. reuocentur omnes aliæ indulgentiæ regularibus conceſſæ præter aſſignatas in d. bulla, non tamen reuocantur Indulgentiæ conceſſæ regularibus pro ſecularibus, vt declarauit *Sac. Cõgr.* referente *Petrin. tom.* 1. *tit. de ſubd q.* 4. *§. fin.*

Declara ſecundò, vt probabile ſit ac pium non eſſe reuocatas Indulgentias conceſſas regularibus defunctis, aut etiã in articulo mortis conſtitutis, nam ea quę ſpeciali digna ſunt nota, non cẽſentur eſſe ſublata niſi expreſsè nominentur *l. Iſt apud Labeonem, §. ait prætor, ff. de iniur.* & ideò dum in hac conſtit. non fit mentio harum indulgentiarum, decet credere de pietate Summorum Põtificum non fuiſſe reuocatas *Petrin tom.* 2. *priuil. in addit. ad hanc Conſtit. num.* 10. & ſic declaraſſe eundem Paulum V. refert *Peregr. in compend. p.* 2. *verb. Indulgentia, num.* 9.

SVM-

SVMMARIVM.

1 Confugientes ad Eccleſias gaudent immunitate Eccleſiaſticas.

2 Immunitate Eccleſiaſtica gaudēt clerici, niſi in caſibus degradatione dignis, vel eſſemus in regionibus, in quibus viget Conſuetudo in contrarium, num. 3. & quid in Eccleſijs regularium num. 4.

5 Immunitate Eccleſiaſtica gaudet cimiteriū diſiunctū, & ſeparatum ab Eccleſia.

6 Immunitate Eccleſiaſtica gaudent debitores ex cauſa ciuili, niſi eſſent debitores fraudulenti, qui confugerent ad Eccleſias cum bonis, nam non ſunt tolerandi, num. 7.

8 Immunitate Eccleſiaſtica gaudet tectum Eccleſiæ.

9 Epiſcopi non poſſunt expellere confugientes ad Eccleſias, niſi pro delictis exceptis.

10 Superiores regulares non poſſunt ſtatuere, ne Superiores locales admittant confugientes ad ſuum Monaſterium; & quid ſi eſſent facinoroſi, inquieti, & tedioſi religioſi, an poſſint expelli, num. 11.

12 Hoſpitale erectum authoritate Epiſcopi gaudet immunitate Eccleſiaſtica.

13 Raptores Virginum, & deflo-ratores monialium gaudent immunitate Eccleſiaſtica.

14 Sacerdotem occidens gaudet immunitate Eccleſiaſtica.

15 Palatium Epiſcopi gaudet immunitate Eccleſiaſtica, limita in Palatio Prælati inferioris habentis iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem; num. 16. In palatio Epiſcopi extra ſuam Diœceſim num 17. & in Palatio Epiſcopi titularis nu. 18.

19 Carceres frangens gaudet immunitate Eccleſiaſtica, niſi eſſet inquiſitus pro delicto, pro quo priuaretur immunitate, num. 20.

21 Cōmittēs duo delicta alterū, quo priuatur immunitate, et alterum pro priuilegio immunitatis poteſt extrahi, & punitur pro illo delicto, quo priuatur immunitate, declara num. 22.

23 Suaſio ſimplex facta confugiēti ad exeundum, nullam inducit excommunicationem.

24 Suſpectus de hæreſi vehementer non gaudet immunitate Eccleſiaſtica.

25 Blaſphemus hæreticalis priuatur immunitate, ſecus blaſphemus ſimplex.

26 Strigia inferentes in Eccleſijs gaudent immunitate Eccleſiaſtica.

27 Pixidem, vbi ſeruatur Sanctiſſimum Sacramentum furans, an gaudeat immunitate

tate Eccleſiaſtica.

28 *Latrones publici, & viarum graſſatores priuantur immunitate Eccleſiaſtica.*

29 *Publici latrones, & viarum graſſatores, an differant inter ſe.*

30 *Latrones multipliciter conſiderantur.*

31 *Latro publicus quis dicitur.*

32 *Graſſatore ſunt ijdem quod publici latrones.*

33 *Receptores rerum furatarum in publica via, an gaudeant immunitate.*

34 *Occidens, vel mutilans membrum intus* Eccleſiam *non gaudet immunitate, quamuis delictum fuiſſet factum in alia* Eccleſia, *num.* 35.

36 *Exiſtens extra Eccleſiam occidendo exiſtentem in Eccleſia priuatur immunitate.*

37 *Vulnerans lethaliter in* Eccle*ſia & ſi vulneratus deceſſerit extra Eccleſiam priuatur immunitate, & quod dicatur vulnus lathale, num.* 38.

39 Extrahens *aliquem ab Eccleſia & extra eam illum occidendo eſt excommunicatus duplici ratione.*

40 *Occidens aliquem intus* Eccle*ſiam calore iracũdia gaudet immunitate, et quid in dubio num.* 41.

42 *Mutilans manũ aridam intus Eccleſiã gaudet immunitate.*

43 *Obſeſſi in Eccleſia, ſi aliter quã occidendo intus Eccleſiam nõ poſſent ſe liberare, gaudent immunitate.*

44 *Occidens vel mutilans in actu proceſſionis gaudet immuninitate, & quiã quando deferebatur SS. Sacramentum ad infirmos.*

45 *Homicida proditor priuatur immunitate, & quis dicitur proditor.*

46 *Pater occidens filium, & è contra priuatur immunitate.*

47 *Occidens ſorium, & in itinere priuatur immunitate, declara nu.* 48.

49 *Proditorium homicidium in praxi quomodo probetur.*

50 *Salutationes an inducant homicidium proditorium.*

51 *Proditor non dicitur occidens infidelem proditoriè.*

52 *Proditor non dicitur maritus occidens vxorem adulterium confitentem.*

53 *Occidens inimicum cui fideiuſſionem dederat de non offendendo gaudet immunitate.*

54 *Inimicitia in dubio non præſumitur.*

55 *Filiusfamilias confugiens ad Eccleſiam ne corrigatur à patre gaudet immunitate.*

56 *Oratorium priuatum non gaudet immunitate.*

57 *Eccleſia quæ habet dotem, & campanile non dicitur Oratorium priuatum.*

58 *Extrahens aliquem ab Eccle-ſia non gaudet immunitate*

59 *Abortum animatum procurās priuatur immunitate.*

60 *Eccleſia diruta cum authoritate ſuperioris, vel ſine ſpe readificaiionis non gaudet immunitate.*

61 *Depopulatores agrorum nocturni vel diurni priuantur immunitate.*

62 *Ligatus manibus, & pedibus à familia ſedens in iumento proſiliens ſe intra atrium Eccleſiæ priuatur immunitate.*

63 *Mandans aliquem extrahi ab Eccleſia à quo Epiſcopo declarandus eſt excommunicatus nempè ab Epiſcopo loci in quo eſt datum mandatum, vel vbi eſt exequutum.*

64 *Perſonæ quæ interuenire debent in extractione facienda per Epiſcopum in delictis exceptis.*

65 *Occidens Superiorem Regularem gaudeat immunitate.*

66 *Crimen læſæ Maieſtatis quid ſit, & quæ requiruntur ad excluſionem immunitatis.*

De immunitate Eccleſiaſtica.

Super Bulla Gregor. XIV.

1 DE materia confugientiū ad Eccleſias, vt debeāt gaudere immunitate Eccleſiaſtica, tā de iure ciuili, quàm iure canonico, ſatis quidem diximus *in prima parte*, & præter ea, quia in Archiepiſc. Curia Neapolitana quotidie diſceptatur Bulla Gregorij XIV.

2 Ideò amplia primò, quod hodiè *ex declaratione* S. Cōgr. *de qua in prima parte pag.* 305. Clerici gaudent immunitate Eccleſiaſtica, niſi eſſemus in caſibus degradatione dignis; nam tunc priuarentur immunitate, vt decidiſſe *eandem* S. *Congreg. ſub die* 7. *Aug.* 1618. teſtatur *Barboſ. in collect. Bull. verb. clerici, pag.* 179. *in fin.*

3 Vel eſſemus in regionibus in quibus viget conſuetudo, vt extrahi poſſint clerici ab eorū ordinarijs, vt diximus in eadē *prima parte loco cit.*

4 Circa quod erit aduertendū, quod ſtante dicta conſuetudine, non poterit Epiſcopus carcerare clericum intus Eccleſiā Regularium exemptam, quia licet illa Eccleſia ſit in diœceſi, non tamen eſt de Diœceſi, & non poteſt in ea exercere iuriſdictionē, ſecus ſi volente, & conſentiente Superiore regulari. Et licet vigore Gregorianæ ſolus Epiſcopus, vel eius officialis, poſſit ſolus cōcedere exatractionem etiā ab Eccleſijs regularium, teſte *Rodriq. q. regul. tom.* 2. *q.* 50. *art.* 3.

art. 3. *verſ. circa quam.* Tamen illud procedit in delictis exceptis, vel quę excepta, ab initio reputantur, & talia nominantur ad finem extractionis fa. faciendæ, vt res poſtea plenè diſcutiatur, videas *Ciarlin. cōtrouerſ. forenſ. cap.* 10. *num.* 21. *& ſeq.*

5 Amplia ſecundò, vt cœmiterium diſiunctum, & ſeparatum ab Eccleſia gaudeat immunitate Eccleſiaſtica, quia eo ipſo, quod ſepulturę fideliū deſtinatum eſt prę̨ſumitur eſſe benedictum, & authoritate Epiſcopali benedictum, *Caſt. Palaus tom.* 2. *diſput. vnic. de immun. Eccleſ. punct.* 6. *nu.* 16.

6 Amplia tertiò, vt debitores ex cauſa ciuili gaudeant hac immunitate vltra *DD. allegatos in prima parte pag.* 313. *nu.* 28. ita declarauit S. *Congreg. Epiſc. & regul in Cotronen.* 21. *Iulij* 1617. *in Beneuentana* 10. *Maij* 1619. *& in Senogalien.* 22. *Nouembris* 1617.

7 Verùm debitores fraudulēti confugientes ad Eccleſiam cum bonis, non debent ibi multo tempore tolerari, ſed ab Eccleſia ſunt eijciendi, vt declaraſſe *eandem S. Congreg. in Baren.* 12. *Martij* 1600. teſtatur *Barboſ. in collect. bull. verb. debitores*, ſubdens *eandē met S. Congreg. cenſuiſſe ſub die* 1. *menſis Decembris*, debitores non debere tranſportare bona ad Eccleſias in prę iudiciū creditorum, ſed eſſe conſignā da Iudici ſeculari, qui illas adiudicet quibus de iure.

8 Amplia quartò, vt tectum Eccleſiæ gaudeat immunitate vltra allegatos *in prima parte pag.* 317. *num.* 39. nouiter vide *deciſ. D. Regentis Præſtātiſsimi Sanfelicis*.

9 Amplia quintò, vt nec Epiſcopi valeant eijcere, ſeù expellere cōfugientes ad Eccleſias pro delictis non exceptis, *vt dixi in prima parte pag.* 317. *num.* 40.

Et licèt epiſtolæ, quas refert *Farin. de immun. cap.* 22. *nu.* 25. *& Peregr. cap.* 11. *num.* 14. in quibus Summus Pontifex prohibuit Prę̨latis, ne perſonas facinoroſas in eorum Monaſterijs, & Eccleſijs detinerēt, Non tamen ſi defacto receptentur priuantur immunitate, prę̨ter exceptuatos, vide *Dian. reſolut.* 40. *par.* 3. *de immun.* aſſerens illius obligare Neap. & Bononiæ quarum Ciuitatū Archiepiſcopis fuerunt directæ.

10 Sed an Superiores Regulares poſſint ſtatuere, ne ſuperiores locales admittant aliquos reos ad ſua Monaſteria confugientes. Negatiuam opinionem amplectere, quia nullus inferior Summo Pontifice poteſt ſtatuere contra ius commune, & Pontificiū,

cap.4. diſt.21. clemen. Roman. de elect. Nauarr. conſ.3. de elec. num.1. Rodriq. tom.1. q.10. art. 3. & cum ſtatutum eſſet contra ius commune, quod concedit reis confugium ad loca religioſa, ideo non tenet maximè, quia nō minus obligatur Superior Regularis non ſtatuere contra immunitatē, qam ſecularis, ſed is prohibebetur tam directè, quàm indirectè ſtatuere contra illam ex *cap. aduerſus de immun. cap. nouerit, & cap. grauem de ſent. excommun.* Vnde ſic ſtatuentes incurrerent excommunicationem Bullæ Cœnæ, & *d. c. grauem, & cap. nouerit,* Pereg. *de immunit. cap.2. nu.4. & 17.* licet poſſent excuſari putãtes bona fide id feciſſe, habito reſpectu ad cōſeruationem Monaſterij, vt Religioſi remaneãt alieni à commercio malorum. Vnde Superiores, videntes tales homines malos iam ingreſſos, vel ingrediendos illos benigne licẽtiare aliquo quæſito colore, vel prætextu incommodæ habitationis, fingendo etiam ſe non poſſe recipere ſimiles perſonas extra clauſtra. Non tamen poſſent per vim eos, vel alio modo extrahere, quia violarent immunitatem Eccleſiaſticam.

11 Si verò Superior Cōuentus, ſeù eius ſubditi expellerent reum ad Eccleſiam confugiẽtem, non animo vt perdat priuilegium immunitatis, & ſic facilius incidat iu manus iuſtitiæ, ſed ex eo præcipuè, quia eſſet facinoroſus, inquietus, & tedioſus religioſis, nō incurrerent excommunicationem violationis immunitatis, quæ ſolum inſertur ſolum contra præſumentes, quales ſunt illi, qui temerè, & doloſè reos expellunt *Cardin. in clemen. 1. de priuil. q. 39. Sanchez lib. 9. diſput. 32. num. 38.* vbi quam plures citat *lib. 9 diſp. 32. n. 38.* aſſerentes verbum præſumere importare temeritatem, malitiã, & dolum, ſed præfati expellentes, doloſè, nequè temerariè expellunt, nam ille diditur dolo agere, qui malo animo operatur, malus enim animus dolo æquiparatur *l. dolum, ff. de dol. Beia, par. 2. caſu 3. §. in hanc,* neque doloſus dicitur vtens iure ſuo *Sanch. lib. 5. diſp. 5. nu. 33.* & ſic cum Religioſi non eijciant confugientes malo animo, ſed iure ſuó vtantur expellendo, & fugiendo conſortium malorum hominum infeſtorum quos omnes boni ſolent fugere, videantur excuſati à pœnis, cũ non dicantur temerarij, dũ ex rationabili cauſa eijciũt, idem enim eſt agere temerariè, & ſine rationabili cauſa, *l. eum qui temerè, ff. de iudic. Gloſ. in clem. 1. de Summ. Trin. & Fid. Cathol.*

Digitized by Google

Cathol. in fin. verſ. Porrò, & exceptio cauſę rationabilis admiũtitur in omni ſtatuto,& lege *cap. ſi quando de reſcript.* & in iſtis terminis quod confugientes ad Eccleſiam, ſi in eis irreuerenter ſe gerunt poſſũt expelli à clericis videatur nouiter *Paſqualitius in deciſ. moral.* 470.

12 Amplia ſextò, in hoſpitali erecto authoritate Epiſcopi, vt gaudeat immunitate, alias ſecus, *ita Farin. de carcer. & carcer. q.* 28. *num.* 36. & quomodo id probetur, & quando id præſumatur, vide *Benintẽd. deciſ.* 13. *num.* 4.

13 Amplia ſeptimò, in raptoribus virginũ, & deflorantibus moniales, vt gaudeant immunitate, *Diana reſol.* 43. *de imm. Eccleſ. par.* 4. qui *in reſol.* 46. eadem gaudere immunitate occidentẽ inimicum in duello ſentijt.

14 Amplia octauò, vt occidens Sacerdotem gaudeat immunitate Eccleſiaſtica, *Nauarr. in man. cap.* 25. *ſub num.* 19. *Guazin. de defenſ. reor. cap.* 28. *ſub nu.* 58. *Duar. in Bull. Cœn. Dom. cap.* 15. *q.* 16. *num.* 27. *& Sperell. dec.* 22 *num.* 10.

15 Limitatur primò, vt licet Palatium Epiſcopi gaudeat immunitate, *vt dixi in prima parte pag.* 308. *per text. in cap.*

16 *id conſtituimus* 17. *q.* 4. Tamen immunitas non extenditur ad palatium, & habitationẽ Prælati inferioris habẽtis in loco ſuæ iuriſdictionis iura quaſi Epiſcopalia etiam deferentis baculum, & mitram. *ita Nald. in pract. can ſuper d. cap. id cõſtituimus* 17. *q.* 4. ea nempè ratione, quia hoc priuilegium immunitatis expſsè conceditur domui Epiſcopali, & ideò nõ poterit competere domui Prælati inferioris, niſi tamen eſſet cõiũcta Eccleſiæ, put cõpeteret domui Parochi, iuxtà opinionem *Nauarr. in man. cap.* 25. *num.* 18.

17 Limitatur ſecundò, vt Palatia Epiſcoporum extra eorũ Diœceſim non gaudeant hac immunitate *Pereg. de immun. cap.* 4. *num.* 73. *Mar. Ital. lib.* 1. *cap.* 4. §. 9. *num* 19. *de Marin. reſolut cap.* 180. *nu.* 10. & licet *Dian. par.* 4. *de immun. reſol* 40. aliam ſuadeat opinionem attamen in praxi non obſeruatur.

18 Limitatur tertiò, vt Palatia Epiſcoporum titularium, nec gaudeant immunitate, niſi eſſet poſitum in loco alias exẽpto, *Ciarlin. controuerſ. forenſ. cap.* 10 *nu.* 10.

19 Limitatur quartò, vt licèt frangẽs carceres gaudeat immunitate Eccleſiaſtica, teſte *Peguer. deciſ* 251. *Gama deciſ.* 141. *& Ambroſ. de immunit. cap.* 10. *num.* 10.

20 Tamen hæc limitatio non pro-

procedit in eo qui eſſet inquiſitus, pro delicto pro quo priuaretur immunitate, nam ſi fractis carceribus confugeret ad eam, non gaudebit immunitate, quia nõ debet eſſe melioris conditionis, quam ille, qui recto tramite ad Eccleſiã confugeret *Farinac. in prax. crim. q.* 28. *nu.* 46. *& de immun. cap.* 15. *num.* 104. vbi de veriſſima, & indubitata cõcluſione teſtatur *Giurb. conſ.* 30. *num.* 3. illamquè receptam eſſe fatetur *Ciarlin. controuerſ. forenſ. cap.* 114. *num.* 9. & facit, nam & ſi voluntarij remiges (vulgo appellati bona voglia) & condẽnati perpetuò ad triremes gaudeant immunitate Eccleſiaſtica *per conſ. Giurb.* 30. *in prima parte allegatum.* Tamẽ ſi fuiſſent cõdemnati propter crimen, ratione cuius priuarentur immunitate, non gauderent *Correa in repet. cap. inter alia, par.* 3 *num.* 9. licet contrarium teneat *Dian. reſol.* 47. *par.* 4 *de immun.*

21 Limitatur quintò, vt is qui duo commiſit delicta, alterum quo immunitate non gaudet, & alterum pro immunitatis priuilegio, poterit extrahi & puniri de eo crimine, quo Eccleſiæ immunitate priuatur quidquid dixerat *Ioan. de Viſc. de immunit. num.* 64. ita tenuerunt *Aufrer. in addit. ad Cappell. Tholoſ. deciſ.* 422. *Boer. deciſ.* 110. *num.* 10. *&* 11. *Gam. deciſ. Luſit.* 52. *num.* 1. *&* 2. *Remig. de immunit. fall.* 11. *in med.* eam aſſignantes rationem, nã impium foret, & ab omni religionis cultu alienum, vt eos Eccleſia defenderet, qui illius nequeunt immunitate gaudere, cum delicta ſuas pœnas habeant, & diuerſorum multa diuerſa ſint, nec fieri poteſt, vt alterius criminis, cuius Eccleſia immunitatem nõ cõcedit, reus libertatem conſequatur, & ita obſeruauit noſtra Curia Archiepiſc. de anno 1639. tẽpore admodum Illuſtris, & Reuerendiſſimi Domini Alexandri Luciani. Vicarij Generalis Peritiſſimi Iuriſconſulti.

22 Quam limitationem declares, ſi reus criminis punitus de illo fuiſſet, propter quod Eccleſiæ immunitate gaudere non poterat, nam tunc non poſſet extrahi ab Eccleſia propter aliud, non enim de alterius iam puniti nunc, ſed de illius agitur multa, cuius Eccleſiæ gaudebit immunitate, *Boer. & Remig. loc. cit. Flor. de Mena deciſ.* 52. *Guttier. lib.* 3. *pract. q.* 1. *nu* 18. *& Azeued. in l.* 3. *num.* 27. *tit.* 2. *lib.* 1. *nou. recopil.*

23 Limitatur ſextò, vt ſola ſuaſio, puta ſi quis inuitet reum malitiosè in domum vicini, vel ad exeundum de nocte, vel id ſuaderet, ſi cõfugiens de fa-

cto

cto non exeat, ſuaſor nullam cenſuram incurreret, quia ſola ſuaſio non inducit excõmunicationem, nam licet hoc ſit attentare ſecundum quid, non tamen ſimpliciter in ſe, quod in ſubiecta materia reſpicit actualem effectum exitus, *arg. text in cap. ſi quis* 12. *q*. . . & ibi *Gloſ. verb. exigitur, cap ſi quis 6. diſt. de pœnit.* & ibi *Gloſ. verb. attentauerit*, vbi dicitur quod attentatio non dicitur ſine actu, vide *Dian. reſolut.* 15. *de immun.* qui duas opiniones DD. refert.

24 Limitatur ſeptimò, in vehementer ſuſpecto de hæreſi, nam nõ gaudebit, immunitate Eccleſiaſtica, *vt dixi in* 1. *par.*

25 *pag.* 318. *num.* 43. puta in blaſphemo hæreticali, ſecus in ſimplici blaſphemo, quia gauderet immunitate, *iuxta deciſ. Boer. deciſ.* 100. *num* 1. *Decian. lib.* 6. *cap.* 26. *num.* 35. *Baiard. ad Clar. §. fin. q* 30. *num.* 15. *Dian. reſol.* 51. *par.* 4. afferẽs blaſphemantes Deum, & Beatam Virginem Mariam gaudere immunitate Eccleſiaſtica.

26 Vnde *Sac. Congreg. Epiſcop. & regul. ſub die* 16. *Nouembris* 1618. conſulta ab Archiep. Ian. cenſuit inferentes ſtrigia in Eccleſijs gaudere immunite.

27 Fuit tamen dubitatum in noſtra Curia Archiep. da anno 1636. de quodam Antonino Panormitano, qui circa horã vigeſimam quartam ſe abdiderat ſubtus Altare venerabilis Monaſterij Ieſu Mariæ, vbi cũ per totã noctem moratus fuiſſet, & vt i nefarius diabolico animo inſtigatus, appoſuiſſet manus ad Altare maius in quo conſeruabatur SS. Sacramentum Euchariſtiæ frangendo portellum, & euacuando Hoſtias conſecratas piſſidẽ ſacram accepit, & in eodem loco ſe adſcondidit cum ſpe egrediendi manè tẽpore quo aperiebantur ianuæ Eccleſiæ, ſed fruſtra laborans per totam noctem, tandem ex iuſto Dei omnipotentis iudicio fuit repertus infragãti crimine cum dicta pixide, vnde per M.C.V. appoſitis cuſtodibus circa dictum Monaſterium, ne fugam arriperet, quouſque diſceptaretur, an priuandus foret immunitate Eccleſiaſtica.

Delata re ad *S. Cong. Emin. DD. Card.* de ore SS. *D.N. Vrbani VIII.* ſpeciali tamẽ gratia abſq; eo quod traheretur ad exemplum reſcripſit Emin. D. Cardin. Bõcompagno b. m. & ſemper laudando, vt cõſtito ſufficienter de dicto ſacrilegio traderetur Curię ſeculari, & quoniam ex proceſſu apparebat fuiſſe repertum in fragãti crimine in eodẽ loco delicti, diſcuſſo coram nobis articulo fuit conclufum per eandem

Cu-

Curiam Archiepiſcopalẽ priuari immunitate Eccleſiaſtica, prout indignus fuit reputatus ſub die 2. Auguſti 1636. & traditus Curiæ ſeculari per quam fuit morti condemnatus furciſque ſuſpenſus in foro magno die 6. eiuſdem, in vita trũcata manus, & deinde trucidatus, iuxta doctrinam *Marij Ital. in tract. de immunit. Eccl. lib. 1. cap. 5. §. 3. nu. 68. & ſeqq.* cuius opinionem libenter ſubſcripſit *Farin. de immun. c. 16. nu. 217. in fin.*

Et ratio opinionis ſupradictorum eſſe videtur, quia non ſolum talis dicitur de hæreſi vehemẽter ſuſpectus, ſed etiam reus Diuinæ Maieſtatis, & quod dicatur commiſiſſe crimen læſæ Maieſtatis, probat *text. in cap. 1. de cuſt. Euchariſt. Chriſt. & in cap. nihil de cõſec. diſt. 2.* cum offendatur Dominus Cæli & Terræ, vnde meritò refert deciſum *D. Riccius in deciſ. Cur. Archiep. 27. par. 3.* fuiſſe condemnatum per eandem Curiam Archiep. quendam furem ad triremes per decennium ex quo ſubtraxerat pixidem confirmat *Greg. in ſintag. iur. lib. 33. cap. 15. n. 3.* dicens ſe ſemper fuiſſe in opinione ſacrilegos, qui impia, & deteſtanda manu ſacram Euchariſtiam contrectauerunt, vel ſacrarium, ſeù arculũ, quo contineretur tollerent, igne viuos comburrendos ob ſacrilegium, & impietatem, tam immanem ſequitur *Farinae. in prax. par. 2. q. 72. num. 62. & Barboſ. in collect. DD. in d. c. 1. de cuſt. Euchar.*

28 Limitatur octauò, in publicis latronibus, viarumq; graſſatoribus, vt priuetur immunitate Eccleſiaſtica, tanquam exceptuati.

29 Sed opportunè dubitari poſſet ad intellectum huius limitationis, an inter ſe differant publici latrones à viarũ graſſatoribus.

Decian. in tract. crim. lib. 6. cap. 28. ſub num. 6 quem refert *Ambroſ. de immunit. cap. 3. n. 8.* voluit differentiam exiſtere, nam graſſator eſt ille qui viatores in vrbe obſidet, latro verò, qui foris obſidet.

Imò omnes Doctores, qui loquuntur de immunitate Eccleſiaſtica ad ornatum bullæ, non ſub vnica quæſtione, ſed diuerſis capitibus tractãt materiam publicorum latronum, & graſſatorum, *Farin. enim de immun. in cap. 10.* loquitur de publicis latronibus, *& in cap. de graſſatoribus*, & idem *Ambroſin. in cap. 2. & cap. 3. Pereg. Gambacurt. & alij.*

Ex qua diuiſione putabam prima facie, eſſe diuerſitatem inter publicos latrones, & graſſatores.

Re autem maturius conſi-

de-

derata in nihilo diſcrepare ad hunc effectum Bullæ cenſeo.

Tùm primò, quia id colligitur ex verbis eiuſdem bullæ, quæ volẽs exceptuare, & priuare aliquos delinquentes ab immunitate vſa eſt verbis alternatiuis, & ſic per verbum, *vel, aut*. Quando verò voluit priuare latrones publicos, ſeù graſſatores verbis capulatiuis vſus eſt Summus Pontifex, & ſic verbũ, *&*, vt infra habetur.

Si fuerint publici latrones, viarumque graſſatores, qui itinera frequentata, vel publicas ſtratas obſident, & viatores ex inditijs aggrediuntur.

Ex quibus verbis videtur Summum Pontificem nullum diſcrimen feciſſe inter publicos latrones, & viarum graſſatores, cum vſus ſit verbis cõiunctiuis, ſcilicet viarũque graſſatoribus, quod idem eſt, ac ſi dixiſſet, & viatorum graſſatoribus, dictio enim & eſt coniunctiua & copulatiua, *vt in l. ſi quis ſtipulatus, ff. de verb. ſignific. l. ſi hæredi* plures *ff. de condit. inſtit.* & ideò qualitas præcedentis attribuit ſequẽti, & ea vniformiter iungit *Menocch. conſ. 225. num. 59. conſ. 435. num. 12.* & natura huius dictionis eſt copulare præcedentia cum ſequentibus, vt nulla ſit diuerſitas *l. & quia, ff. de iuriſd. omn. iudic.* latè *Barboſ. de dict.* 110.

Prout è contra idem Sanctiſſimus fecit in alijs delinquentibus per illa verba diſiũctiua, aut depopulares agrorũ quiuè homicidia mutilationes membrorum in ipſis Eccleſijs earumuè cœmeterijs committere non verentur, aut qui proditoriè proximum ſuum occiderint, aut aſſaſſini, vel hæreſis, aut læſæ Maieſtatis in perſonam ipſiuſmet Principis reis immunitas Eccleſiæ non ſuffragetur.

Tùm ſecundò, quia publicus latro, & viarum graſſator ſolum differunt in nomine, ſed benè concordant in effectu, cum verior, & magis communis opinio Doctorũ ſit latronem publicum, ſeù viarum graſſatorem illum eſſe qui pluries in ſtrata publica graſſatus eſt, vt dicam inferius.

30 Pro intelligentia tamen, & explicatione Bullæ, ne decipiantur tyrones animaduertere debent habere plures terminos delinquentium in hac materia latrocinij, aut furti, quorum aliqui includuntur, & aliqui excluduntur à Bullæ tenore.

Aliqui enim dicuntur fures ſimplices, & ſunt ij qui occultè, & ſine armis furãtur *§. quia verò nos, Auth. vt nulli iudic. Cyrill. in ſum. crim. par. 2. rub. de priuat. delict. §. 3. num. 4. Iodoch. in pract. crim. cap. 110.*

de furt. & fur dicitur non ſolũ qui de nocte clam ſurripit, ſed etiã qui de die, reiecta opinione dicentium furem nocturnũ dici, latronem verò diurnum, *Afflict. in cap. 1. §. ſi quis quinq; ſolidos, num. 16 de pac. tenen. Canter. q crim. cap. 8. rubr. de furt. num. 4 verſ. fur. eſt.*

Fur verò publicus, ſeù ſamoſus dicitur ille, qui tria, aut plura fu ta committit, *Bald. in Authen. Sed nouo iure, nu. 3. C. de ſeru. & fugit. Aretin. in §. ex maleſi. ijs, num. 6. Inſtit. de act. Peguer. deciſ.* 27. *num.* 3. *Tuſc. concl.* 560. *verb. ſtatutũ, num.* 11. *& concluſ.* 564. *nu.* 14. *verb. furtum.*

Latro verò ſimplex dicitur, qui ſemel tantum in via publica derobauit, ſecus verò ſi pluries, nam diceretur famoſus. *Iodoc. in pract. crim. rubr. de latrocine. ſimpl.*

De his omnibus *Bulla Gregorij*, non loquitur, ſed tãtum extenditur ad infraſcriptos, & ſic latrones publicos. viarumq; graſſatores.

31. Et ideò quamuis fuerint variæ opiniones DD. quis diceretur latro publicus, & famoſus. Verior tamen, & magis communis opinio eſt latronẽ publicum, ſeù famoſum, ad effectum, vt comprehendatur ſub diſpoſitione huius bullæ, qui pluries in ſtrata publica graſſatus eſt, ſecundum *Alex. in addit. ad Bart. in Auth. Sed nouo iure, C. de ſerui. fugit.* & ibi *Fulgoſ. num.* 14. *Caſtr. n.* 10. *Alberic. in l. capitalium, §. famoſus, num.* 1. *Peguer. deciſ.* 40. *num.* 6.

Verum ad hoc, vt dicatur famoſus, & publicus latro, requiritur, vt vim faciat cum armis, *ita additio ad Angel. de maleſic. verb. etiam veſtem caleſtem, num.* 12. *Capoll. conſ.* 71. *num.* 15. *Bellouiſ. de fur. & latron. num.* 6.

Sub quorum nomine veniũt non ſolum aggredientes ſtratas, & itinera publica, ſed etiã domos priuatorum in vrbibus, *Afflict. in cap.* 1. *§. public. latrones. num.* 3 *de pac. ten. n.* 2. *Cyrill. in prax. crim. par.* 2. *rub. de priuat. delict. §.* 3. *n.* 4. *Peguer. d. deciſ.* 40. *num.* 6. & poſt bullam ad ipſius intelligentiam voluit *Farin. de immun. nu.* 152. vbi latrones publici, non ſolũ dicũtur hi qui in publicis vijs latrocinia committũt, ſed etiã ſi hoc faciãt in domibus priuatorum cum armis, & violẽtia, idem *Farin. de furt. q.* 166. *nu.* 14. *Maſtrill. de indult. c.* 33. *num.* 5. *Peregr. & alij*, quos refert, & ſequitur *Dom. Merlin. controuerſ.* 64. *num.* 6. & 7. Et quòd armorum, violẽtiæ qualitas requiratur, & non ſuffi ceret vnica, aut bina, quam qualitatem conſiderauimus in cauſa Corcioni, & alterius.

Terræ.

Terræ Afragolæ, qui reperiebantur inquiſiti de pluribus latrocinijs commiſſis in varijs locis, & domibus priuatarum perſonarum dictæ Terræ, & ex his, & alijs fuerunt Curiæ ſeculari, & Commiſſario D. Merlino per noſtram Curiam Archiep. de menſe Iulij 1636. cõtingat ac iudicatũ nõ gaudere immunitate Eccleſiaſtica.

32 Graſſatores verò non ſolũ ſũt pximi publicis latronibus per *text. in d. l. capitalium, §. graſſatores, ff. de pœn.* Sed etiã dicuntur iidem quod & publici latrones per ea quę ſupra diximus, & vide fusè *Farinac. de furt. & frag. q. 167. num. 26.*

33 Sed an receptatores rerum furatarum in via publica gaudeant immunitate Eccleſiaſtica, vide *Peguer. deciſ. 25.*

34 Limitatur nonò, in occidẽdente, vel mutilante membrũ intus Eccleſiam, vt habetur in d. bulla *Farin. in prax. crimin. q. 28. nu. 52.* vbi plures cumulat.

35 Amplia primò hanc limitationem, quamuis delictum fuiſſe factum in alia Eccleſia, *Couarr. var. reſolut. lib. 2. cap. 20. num. 15. Farin. conſ. 127. num. 59. & D. Ricc. collect. deciſ. 13.*

36 Amplia ſecũdò, vt nec gaudeat immunitate exiſtẽs extra Eccleſiam, occidendo exiſtentem in Eccleſia, *vt dixi in 1. par. pag. 321. num. 51.* niſi extrà Eccleſiam exiſtens, occidiſſet eum, qui intra ipſam foret ſe defendendo, nam eo caſu defenſio eſſet licita, & ratione defenſionis non priuaretur immunitate, & ita intelligerem opinionem *Guttier. pract. qq. cap. 1 num. 23.*

37 Amplia tertiò, etiam in vulnerante lęthaliter in Eccleſia, quamuis vulneratus ſic extra Eccleſiam deceſſiſſet, *vt in 1. par. ibid nu. 52.* vbi quamuis ſecundùm opinionem *Farin. in prax. crim. q. 120. p. 2. nu. 50.* vulnus læthale remittatur arbitrio Iudicis.

38 Attamen exiſtimo, vulnera mortalia eſſe in capite, gula, pectore inteſtinis, in neruis cum ſpaſmo, ſãguine, & ſimilibus, quę ſecundùm ſcientiam medicalem cum magna difficultate diffugiũtur *Bald. conſil. 237. & 238. lib. 2. Tuſc. concluſ. 377. lit. V. num. 5. Baiard. ad Clar. in §. homicidium, nu. 145. Bertazz. conſ. 85. num. 8. lib. 2. Boer. deciſ. 323. Capoll. conſ. 61. num. 19.* vbi an & quando ſit vulnus læthale, & *num. 5.* aſſerit, quod quando vulnus tangit cerebrum eſt mortale, *Bal. d. d. conſ. 237.* plures refert *Muta deciſ. 27.* ſubdẽs *nu. 22.* quod quãdo vulnera ſunt mortalia ſufficit quandocumque illum mori etiam poſt triduum, & ſatis plus.

39 Amplia quartò, vt Eccleſiaſtica immunitate priuabitur, is qui extraxit aliquem ab Eccleſia, & extra eam ipſum occidiſſet non ſolum ratione extractionis, ſecundùm *Farin. de immunit. nu.* 106. ſed etiam ratione delicti, nam habetur ac ſi intus Eccleſiam fuiſſet commiſſum, *ita Cochier. de iuriſd. ordin. in exempt. p.* 4. *q.* 65. *num.* 8. *verſ. denique.* Vel quādo cum dolo quis aliquem ab Eccleſia extrahit, vt poſtea occidat, nam ob dolum, in Eccleſia commiſſum, vti doloſus priuatur eiuſdē immunitate, *arg. l. ſi obſtetrix*, vbi *Gloſ. ver. factum, ff. ad l. Aquil.*

40 Declara primò, dictam limitationem, quod homicidiū committens, vel membrum mutilans intus Eccleſiam accidentaliter calore iracundiæ prouocatus, non autem deliberatè gaudebit immunitate, *vt dixi in* 1. *par. pag.* 324. *n.* 58. & iuxta hanc opinionem fuit exequutum per Dominos Miniſtros Curiæ ſecularis, vt reponeretur in Eccleſia Petrus Hyſpanus, qui homicidium commiſerat in perſonam Federici Salcadi in atrio Eccleſię S. Iacobi Hyſpaniarum orta prius inter eos rixa tempore Vicariatus Reuerēdiſſimi Domini Alexandri Luciani Iureconſulti ingenioſiſſimi, & ſemper laudandi.

Vnde ille priuandus erit immunitate, qui homicidium, vel mutilationē doloſè & ex propoſito patraret, ſecus ſi in pura rixa, *Guttier. pract. qq. lib.* 3 *q.* 1. *& à num.* 6. *vſque ad num.* 13. *Azeued. in Conſtitut. Hyſpan. lib* 1. *tit.* 2. *lib.* 3. *nu.* 28. *& ſeq.* vbi teſtatur ita ſæpè in praxi fuiſſe receptum ſequitur *Villagut. de extenſ. leg. cap. fin. Seſſ. deciſ. Arag.* 141. *nu.* 8.

Et licèt *Farin.* hāc opinionem falſam appellauerit *in tit. de carcer. & carcerat. q.* 28. *num.* 50. Attamen ſibi contrarius primam opinionem amplectitur in appendice *de immunit. nu.* 240. nouiter *Sperell. deciſ.* 59. *num.* 36. *& Dom. Reg. Sanfelicius indefeſſus miniſter in deciſ.* 19. *nu.* 10. & hanc opinionē firmant Theologi puta *Tabien. in ſumm. verb. immunmunitas, num.* 10. *Armill. in eod. verb. num.* 12. *Roſell. verb. immunitas, il ſecondo, num.* 2. *Azor. inſtit moral. par.* 2. *lib.* 9. *ſub nu.* 9. & ratio hæc ſola eſſe videtur, nam quando homicidium committitur in Eccleſia ex rixa ſubitanea, vel ad alterius prouocationem, ſeù ad ſe defendendum, in præfatis caſibus occidens, vel mutilās non videtur habere animum irreuerentem offendendi, vel violandi ipſam Eccleſiam, ita *Thor. in compend. deciſ. verbo reponere.*

41 Licet

41 Licet in dubio, quis videatur animo deliberato, & propoſito deliquiſſe, *ita Barboſ. in d. cap. fin. de immun. Eccleſ. nu. 7. in fin.*

42 Declara ſecundò, vt non priuetur immunitate, ſi quis mutilaret in Eccleſia manum aridam, quoniam cum manus illa ſit inutilis ſuaque non habeat operationem, ſed ad ornatum dumtaxat deſeruiat, non dicitur propriè membrũ, ad cuius eſſentiam requiritur propriè operatio, indè nec membri mutilator ille dici poterit præſertim in odioſis, in quibus diſtricta eſt facięda interpretatiò, iuxta tradita p *Peregr. de immun. Eccleſ. cap. 6. in fin.* refert, & ſequitur *Sperell. d. deciſ. 59. in fin. num. 37.*

43 Declara tertiò, vt non habeat locum, cum obſeſſi in Eccleſia non aliter poſſent liberari ab hoſtium incurſu, quam occidendo, nam vtique gauderent immunitate.

44 Declara quartò, vt delinquens occidens vel mutilans in actu proceſſionis debeat frui immunitate Eccleſiaſtica, *ita Marriquez q. reg. 32. par. 1.* qui etiam ampliat etiam quãdo proceſſionaliter Euchariſtiæ ſacramentum ad infirmos defertur, nam delinquens ſi aufugerit ad Sacerdotem illũ deferentem gaudebit immunitate Eccleſiaſtica.

45 Limitatur decimò, in homicida proditore, vt non gaudeat immunitate Eccleſiaſtica, vide *ibid. in 1. part. pag. 329. num. 73. & ſeqq.* & latè *Ciarlin. contruerſ. forenſ. cap. 12. per tot.* vbi habetur quis dicatur proditor.

46 Hinc infertur, quod pater filium, vel è contra occidens inſidioſè, vel incautè nõ gaudebit immunitate, *Pariſ. conſ. 96. lib. 1. Suar. de pac. cap. 11. nu. 123.*

47 Prout etiã occidẽs ſociũ, & in itinere, vel alibi interimens immunitatẽ amittit, quomodò enim potuit ſocius id præcauere ab eo, cuius perſonam itineris ſociam elegerat tutãque credebat, *Bart. in l. reſpiciendum, §. 1. ff. de pœn. Remig. de immunit. fall. 14.*

48 Quæ omnia dicas procedere quoties inſidioſè, & incautè homicidium patratum fuiſſet, nam hoc caſu ſufficeret probari ſocietatem, paternitatem, vel filiationem, at ſecus ſi fuiſſet ſequutum in rixa, nã ex ſola qualitate filiationis, paternitatis, vel ſocietatis immunitas non amitteretur.

49 Declara primò, hanc decimã limitationem, & in praxi obſerua pro formãdo proditorio homicidio, vt in informatione capienda teſtes debent deponere, quod reus nulla inimicitia præcedente

of-

offendidit;& è contra pro homicidio præmeditato abſque proditionis qualitate, ſi quis inquiratur teſtes debent deponere, quod præcedente inimicitia offendidit, *ita Sperell. deciſ.21. ſub num.11. ex Blanc. in tract. de indit. num.190.* & huiuſmodi praxis in dies obſeruatur in noſtra Curia Archiep.

50 Declara ſecundò, meam opinionem corrigendo, *de qua in 1. par pag. 334. num. 80.* vbi tradebam ſalutationes nõ cõſtituere, nec effectum amicitiæ inducere, adeò vt ſi cõmitteretur homicidium ab aliquo, qui per prius ſolitus fuiſſet ſalutare occiſum, non poſſet appellari proditorium cum ſigna ſint communia ſalutationes, nam contrariam opinionem tuetur *Farin. cõſ. 132. tom. 2.* aſſerens tale homicidium ſequutum præcedentibus prius ſalutationibus quãnis vnica, eſſe proditorium, ea nempè ratione, quia per ſalutationes tollitur inimicitia, odium, & iniuria, *Gloſ. in cap. Adrianus, 63. diſt. cap. cum ſuper de offic. deleg. l. non ſolum, §. 1. ff. de iniur. Tuſc. concluſ. 164. lit. I. num. 21.* & ſalutationes ſunt ſigna interioris animi faciunt tradita per eundem *Farin. conſ. 138. num. 8. & 28.* niſi præceſſiſſet inimicitia, & ſalutationes fuiſſent de recẽti *iuxta ſcripta in 1. par. pag. 330. num. 78.*

51 Declara tertiò, vt non dicatur proditor occidens infidelem proditoriè, ita vt gaudere debeat immunitate plurimos refert *Dian. reſol. 10. par. 4. de immun.*

52 Declara quartò, vt maritus occidendo vxorem, quæ proprio ore confeſſa eſt ſe adulteraſſe non dicatur proditor. Vnde cum caſus iſte contigiſſet Ferandinæ diœceſis Acheruntinę, & Matheranæ, & ex informatione conſtabat Franciſcum ictu ſclopi occidiſſe ſuam vxorem incautam in gradibus domus ſedentem, quamuis apparuiſſet nullam inimicitiam inter eos interceſſiſſe, ſed potius amicitiam ſimulatam cum in eadem domo ſimul habitarent, attamẽ, quia ex parte viri probatum fuerat vxorem adulteraſſe, & ore proprio confeſſam fuiſſe, ſe pluries in maritum peccaſſe adulterium committendo, quæ confeſſio etiam extraiudicium facta, & abſente parte maximum faciebat inditium veritatis, vt inquit *Soccin. cõſ. 32. lib. 2.* proindè dicebatur inimicitiam inter eos interceſſiſſe, & mulierem debuiſſe præcauere caſum & cogitare ſibi mortem præcauendam quemadmodum ſolet à maritis inferri, ne diſſimulantes iniu-

iniuriam adulterij tanquam cornigeri irrideantur ad tradita per *Baiard. ad Clar. in §. adulterium, num. 59.*

Et licet vxor prædicta non fuiſſet deprehenſa in adulterio, bene tamen ex proceſſu fabricato conſtabat de eo, quod illa commiſerat adulterium de recenti ante homicidium, & dederat recentem occaſionem marito, illā occidendi ex qua occaſione maritus excuſabatur à qualitate proditionis, nec longe poſt adulterium commiſſum maritus cum ea conuixerat, ſed poſt aliquot dies illam occiderat, & ſic nō poterat appellari proditor, ſecundùm dicta per *Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. centur. 4. caſu 361. num. 24 & Decian. tract. crim. lib. 7. cap. 29. num. 19.* & iuxta hanc opinionem iudicauit Metrapolitana Curia tempore quo bon. mem. D. Antonius de Matthæis Patritius Aquilanus Vicarij Generalis eiuſdē vices gerebat & poſtmodū ob eius præclaras virtutes per plures annos Epiſcopatus Caſtellatenen. ſedem obtinuit.

53 Declara quintò, vt occidēs inimicum, cui fideiuſſionem dederat de non offendendo gaudeat immunitate, *Marin. reſolut. 174. num. 3. Dian. de immun. reſolut. 34. par. 4.* cōtra *Peregr. de immun. c. 7. nu. 10.*

54 Declara ſextò, vt in dubio præſumatur amicitia, & inimicitia ſit probanda per Fiſcum optime *Ciarlin. controuerſ. 10. nu. 112.*

55 Limitatur vndecimò, in filiofamilias confugiente ad Eccleſiam ne corrigatur à patre, vt non gaudeat immunitate, vt dixit *D. Ritc. deciſ. 141. par. 1. allegatus in 1. par. pag. 336. num. 83.* Contrarium tamen eſt verius cum non ſit exceptuatus à bulla, & ita obſeruari per Rotam Romanam ſæpius nobis retulit Admodū Illuſtris, & Reuerendiſſimus D. Alexander Lucianus Vicarius Generalis tempore b. mem. Emin. Cardin. Boncompagni.

56 Limitatur decimoſecundò, vt licet Oratorium priuatum & ſi in eo celebrentur diuina non gaudeat immunitate Eccleſiaſtica, ad tradita nos in *prima parte pag. 336. num 4.*

57 Tamen Eccleſia, quę habet dotem, & campanile, non dicitur Oratorium priuatum, *Rot. dec. 38. par. 1.* ſed dicitur Oratorium publicum, cenſetur Eccleſia, & eius appellatione venit *Dec. conſ. 148.* adeò vt gaudeat immunitate Eccleſiaſtica nouiter *Barboſ. de iur. Eccleſ. lib. 2. cap. 3. num. 68. & cap. 8. nu. 14.* vbi tradit differentias inter Oratoria publica, & priuata.

56 Li-

58 Limitatur decimotertiò, vt extrahens aliquem ab Eccleſia non gaudeat ipſius immunitate, ea nempè ratione, nam faciens contra Eccleſiam, ipſius priuilegijs gaudere non debet, *l.2.C.de hæretic.& Manich.* ita *Cochier, de iuriſd. in exempt.par.4.q.65. nu.8.* alios refert *Farinc.de immun. cap.6. num.fin.*

59 Limitatur decimoquartò, in procurante abortum animatum malis medicamentis, nam eum non gaudere immunitate Eccleſiaſtica, reſcripſit *Sac.Congreg.ſub die 3.Decēbr. 1632.* teſte *Barboſ. in collect. bull. verb.abortum, pag. 17.* licet *Diana reſolut.72. par. 3. de immun.* contrarium ſenſerit.

60 Limitatur decimoquintò, vt Eccleſia diruta cum authoritate ſuperioris, vel ſine ſpe reædificationis non gaudeat immunitate, at ſecus ſine authoritate ſuperioris, vel eſſet ſpes refectionis *Clar.in prax. crim.q.30. verſ.maius dubium Farin. de carcer. & carcerat. q.28.num.70.*

61 Limitatur decimoſextò, in depopulatoribus agrorum, ſiuè ſint nocturni, ſiuè diurni, & ſunt ij, qui ſegetes vineas, frumenta, ordea, fructus, & alia, quæ colliguntur ex agris depopulantur, & prædantur, *Oldrad conſ.154 num.7.* vide *Peregr.de immunit.cap.6.num. 12.& 13.Mar. Ital.cap.5.§.2. num.1. & Farin.de immun.nu. 158.& ſeqq.* vbi latè.

62 Limitatur decimoſeptimò, in eo q manibus, & pedibus ligatus in iumento ſedens ad carcerem ducebatur, in terram proſiluit intra atrium Eccleſiæ, vt non gaudeat immunitate, ita concluſum fuiſſe teſtatur *Gama deciſ.Liſit.141.*

63 Sed pro choronide huius Conſtit. notabis dubitatum fuiſſe in noſtra Archiep. Curia de anno 1638. in qua agebatur de impartiendo bracchio cedulonibus relaxatis per Curiam Epiſcopalem Caluen. an potuiſſet Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Dominus oculatiſſimus, & circumſpectiſſimus Epiſcopus eiuſdem Ciuitatis declarare excommunicatum quēdam qui mandatū dederat per epiſtolam ſcriptā in hac Ciuitate Neapol. Capitaneo, vt extraheret confugientem ab Eccleſia, per eundem Capitaneum exequutum, vel huiuſmodi declaratio ſpectabat ad Eminentiſſimū Dominum Cardin. Archiep.

Pro parte dicti Capitanei dicebatur de notoria iniuſtitia, & nullitate declarationis excommunicationis, & proinde nequaquam poteret impartiri bracchium, iuxtà terminos deductos per *DD. in cap.1.*

cap. 1. de offic.ordin. & in l. à Diuo Pio,§.1.ff.de re iudic. & congeſta per *Valaſc. conſult. 48.in fin.*

Eiuſque fundamentum verſabatur, nam mandatum reſpectu ipſius Neap. datum fuerat, & ibi videbatur deliquiſſe, & proindè ab Eminent. Ordinario Neap. erat declarandus excommunicatus ex vulgata iuris regula puniri quem debere in loco delicti commiſſi, *vulg.Auth. Qua in Prouincia, C.vbi de crim. ag. oport.* & in terminis huius fundamenti adducebatur *Calderin. in d.l.à Diuo Pio,§.ſententiam, num.35.* exiſtimans Iudicem loci, vbi eſt factum mãdatum delicti, non teneri remittere mandatorem ad Iudidicem loci, vbi delictum eſt conſumatum, etiam ſi ab eo requiratur, quia cum mandatum etiam ſeorſum conſideratum, ſit punibile, qui in aliquo mandat fieri delictum re verà delinquit, & offendit Rẽpublicam illam, apud quam degit, ergò ibidem debet ſortiri forum imponitur illa pœna condigna dilecto.

Attamen contrarium cenſuit Curia Archiep.me referẽte per quam fuit impartitum bracchium, & ratio deciſionis fuit, nam circa hanc materiam mandati vterque Iudex tam loci, in quo emiſſum eſt mandatum eſt Iudex competens cum mandatum ſit punibile ſeorſum tam à Iudice loci, vbi mandatum eſt datum, quam loci, vbi delictum ex mandato conſumatum eſt, ita tamen, vt ſit locus præuẽtioni, quam ſententiam amplectũtur, *Bald. in l.non ideo minus, num.33. C.de accuſat. Decian.tract.crimin.lib.4.cap.17.num.7. Farin. in prax.crim.q.7.n.48. Baiard. ad Clar.§.fin.q.38.nu.11. Molin.de bracch.ſecul.nu.32.Plaz. in epit.delict.cap.15. num. 16. & 17.* quos refert, & ſequitur *Dominus peritiſſimus Conſiliarius Carleual de iudic.lib.1.tit. 1.q.7.ſect.1.n.733.qui nu.374.* contrarijs reſpondet, & vltra prædictos, vide *Bart.in l.ſi vt proponitur,num.2.ff.de fideiuſſ. Marſil. in l.fin. num.209.ff.de iuriſd.omn.iudic. & Guid. Pap. dec.104.*

64 Quæri etiam poſſet, quęnã perſona Eccleſiaſtica, debeat interuenire dũ in caſibus, in quibus priuilegio non gaudet, reus extrahitur. Dicas hoc dependere à voluntate Epiſcopi, tam quoad electionem, quàm quoad authoritatẽ ad hoc ſpeciale munus, vt ex ſupradictis verbis relatis in præcedenti quæſtione colligitur, ſiuè ſit in dignitate conſtituta, ſiuè non; Papa enim ibi loquitur ſimpliciter ſine vlla diſtinctione, ergo ſine ea eſt

Zz intel-

intelligendus, ſiuè ſit ſecularis, ſiuè regularis. Vnde neque tenetur eligere aliquẽ Patrẽ, vel Superiorem Conuentus, à quo reus eſt extrahẽdus, cum id in Bulla non prçſcribatur.

65 Dubitatur tandem, an occidens ſuum ſuperiorẽ, vel localem, Prouincialem, aut Generalem, gaudeat immunitate Eccleſiæ. Difficultas dependet ex Bullæ his verbis *Læſæ Maieſtatis in perſonam ipſiuſmet Principis rei immunitas non ſuffragetur*. An nimirum occiſio Prælati ſui ſit Crimen læſæ Maieſtatis, eo .n. aſſerto, ſine dubio occidens non gaudet.

66 Pro reſolutione huius dubij præmictas, quod crimen læſæ Maieſtatis eſt offenſio Principis, & eius Miniſtrorũ, facta ab eius ſubdito. Declaratur ſic; *offenſio*, ſub eo nomine venit quælibet læſio, vt percuſſio, vulneratio, carceratio, inſecutio, coniuratio, conſpiratio, machinatio, ſeditio, conuenticula, prædictio, &c. *Principis*, ſub hoc nomine venit .i. Princeps habens Maieſtatem, hoc eſt ſummum, & abſolutum imperium, in quo non recognoſcit Superiorem, habens merum imperium, ideſt poteſtatem gladij ad animaduertendum facinoroſos homines, & mixtum, cui iuriſdictio ineſt, quod in danda poſſeſſione bonorum cõſiſtit. *l. Imperium, ff. de iuriſd. omn. iud.* vt Papa, Imperator, Rex, Reſpublica, Dux, Marchio, Comes, &c. Secundò veniunt alij Principes recognoſcentes Superiorem, à quo ſunt inueſtiti in dignitate, vt ſunt feudatarij Papæ, Imperatoris, &c. & hi etiam habent merum, & mixtum imperium, ſi habẽt. Tertiò, veniunt Cardinales recognoſcentes ſolum Papam, & eius Miniſtrorum, cuiuſmodi ſunt legati, Nũtij, Proreges, Gubernatores, Conſiliarij, Laterales, Oratores, & cęteri officiales. facta ab eius ſubdito, ad incurrendum hoc crimen neceſsè eſt, quod lædens ſit ſubditus Principi ſubiectione originis vel domicilij tantum, & non alia ratione, neque ſufficit ſubiectio naturalis, aut materialis, ſed neceſſaria eſt formalis, hoc eſt Eccleſiaſticus natus ſub diſtrictu Principis, ad hunc effectum non dicitur ſubditus, neque proindè eſt reus crimen læſæ Maieſtatis illũ lædens: Omnes verò Chriſti fideles, etiam quoad hoc, Imperator quoque & Reges ſubijciuntur Papæ, qui omniũ ſupremorum caput eſt. Vide *Gigas in tract. de hac mater.* non nulla habet *Peregr. cap. 9. & 10. de immun.*

67 **Ad rem noſtram ad hoc, vt crimen lęſę Maieſtatis inducat:**

pri-

priuationem huius priuilegij immunitatis, neceſsè eſt primò, quod crimē inferatur immediatè in perſonam Principis vnam ex ſupra narratis actionibus; Rebellio autem, vel ſe faciens Principem non inducit priuationem, vt docet *Peregr. cap. 18. num. 9. & 13.* Secundò ex opinione *eiuſdem cap 9 num. 6. §. ſed quicquid Barboſ. collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49 cap. 6. nu. 20 Farin. cap. 13. de immunit. num. 187. Ital. lib. 1. de immun. cap. 6. §. 7. n. 29. & ſeq.* quos pro ſe citat *Dian. par. 1. tract. 1. de hac reſolut. 6.* requiritur; vt Princeps læſus ſit ſummus, & abſolutus non recognoſcens Superiorem, contra *Megalium lib. 4. de cēſ. cap. 2. num. 22.* quia licet Principes recognoſcentes, Superiorem non habeant maieſtatem, habent tamen merum, & mixtum imperium, ex *Afflict.* & alijs apud *cit. Peregr. cap. 9.* conſequenter cum crimen in eoſdē dicatur læſæ Maieſtatis in Principē, ſine dubio inducit huius immunitatis priuationem; verba enim Bullæ æquè, benè, & propriè ijs approприantur, & non extenduntur in Religione autem Generalis ſaltem dicitur Princeps, vt colligitur ex Arctino in ſua praxi *in fin cap. 1.* Præterea habent merum, & mixtum imperium, cum omnem poteſtatem vtriuſque fori, & perſonæ, & rei habeāt ſuper omnes ſuę religionis; Vnde nec Syndicatu ſubditur, ex *Caph. conſ. 39. Genuenſ. cap. 58. in fine annot.* Quare contra hūc ſaltem committens crimen, priuatur iure immunitatis; igitur committens crimen in perſonam ſui Generalis committit crimen læſæ Maieſtatis.

SVMMARIVM.

1 *Cardinales S. R. E. Præſules Eccleſiarum poſſunt vti indulto conferendi beneficia Eccleſiaſtica ratione Eccleſiarum quibus præſunt, vel quarum regimini vltimo loco ceſſerunt.*

2 *Capitula Eccleſiarum Cathedralium quibus* S. R. E. *Cardinales præſunt ex indultis conferendi beneficia Eccleſiaſtica reſeruata, vel effecta eiſdem Cardinalibus conceſſis nullum ius prætendere poſſunt.*

3 *Indultum* Cardinalis *Ordinarij collatoris de conferendis beneficijs ſuæ Diœceſis ſpectantibus ad collationē ſuam quæ comprehendit beneficia.*

4 *Indultum non capit beneficia ſpectantia ad collationem*

Inferiorum etiā reſeruata, niſi fuerit facta expreſſa mentio.

5 *Indultum non capit beneficia duplici reſeruatione reſeruata.*

✠

Super Bulla S. D. Vrbani VIII.

1 *MOtu proprio, &c. Licet nullus Epiſcoporum poſtquam regimini Eccleſię, cui praerat ceſſerit in beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitione ratione eiuſdem Eccleſiæ ſibi antea competēti ingerere ſe valeat; attamen nonnulli ex Veñ. Fratribus noſtris* S.R.E. *Cardinalibus, ſub prætextu Indultorum Apoſtolicorum eis pro tēpore conceſſorum, beneficia nedū vnius, ſed etiam plurium Eccleſiarum, quarum regimini ceſſerunt, vel à quarū vinculo ad alias translati abſoluti reperiuntur, cōtemplatione, aliās ad ſe ſpectantia, conferre perſeuerant. Quare Motu ſimili, &c.*

Declaramus de cætero non licere cuiuis perſonæ, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeat, prætextu cuiuſuis indulti Apoſtolici conceſſi, ſeù concedendi, facultatem huiuſmodi, etiam expreſiè continentis conferre, vel quouis modo diſponere de quibuſuis beneficijs Eccleſiaſticis, quorum collatio, præſentatio, nominatio, vel quæuis alia diſpoſitio ſeparatim, vel coniunctim cum alijs ad eum ſpectabat ratione cuiuſcumque Eccleſiæ Cathedralis, etiam Metropolitanæ, Primatialis, vel Patriarchalis, cuius regimini ceſſerit, ſi quidem ad aliam Epiſcopalem, Archiepiſcopalem, Primatialem, vel Patriarchalē Eccleſiam translatus, vel poſtmodum aſſumptus fuerit; ſed indulto tantum ratione Eccleſiæ, cui actu præſit, vel cuius regimini vltimo loco ceſſerit, ſibi conceſſo vti poſſe, & debere; ac irritum, &c. Oſtien. & Viliternen. inuicem perpetuo vnitis, & Portuen. ac Sabinen. necnō Tuſculan. & Præneſtin. ac Albanen. Eccleſijs dūtaxat 3

exce-

exceptis, quoad quas Cardinalibus illarum pro tempore Præſulibus facultate diſponendi de beneficijs huiuſmodi, etiam vna cum indulto ſibi ratione aliarum Eccleſiarum, quibus actu præsũt, vel antea nouiſſimè præfuerint, vt præfertur, frui licere decernimus: ſtatuentes præſentium, etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolã ſignaturam noſtram ſufficere, & vbiq; in iudicio, & extra (regula contraria non obſtẽte) fidem facere: Ac inſuper illas in Cancellaria Apoſtolica deſcribi debere: & deinceps omnes, & ſingulos Cardinales etiam abſentes, præſentes, et futuros, & alios quoſcumque, quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet, in futurum afficere, & ligare; nullumque earum ignorantiam prætendere poſſe: non ſecus, ac ſi ei perſonaliter intimata foret: ſtatuto, & ordinatione, decreto, & declaratione, per Nos in craſtinum aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus Apicem editis, quod Cardinales in Conſtitutionibus, & Regulis per Nos poſt priorum noſtrarum Conſtitutionum, & Regularum editionem, & publicationem in poſterum faciendis non includantur, niſi illæ eorumdẽ Cardinalium fauorem concernant; vel ipſæ edendæ Conſtitiones de illorum, ſeu maioris partis eorum conſilio editæ fuerint; necnon prædictis, & quibuſcumque alijs Regulis, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrarijs qubuſcumq; nequaquam obſtantibus.

Placet Motu proprio publicetur, & deſcrbatur M.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta Conſtitutio in Cancell. Apoſt. Anno Incarnationis Dominicæ 1626. die verò 10. menſis Septembris, Pontificatus Prælibati Sanctiſſ. D.N. Anno Quarto.

Marcus Antonius Aſcentius Procuſtos.

San-

2 *Sanctiſs. in Chriſto Pater, & D. N. D. VRBANVS Diuina prouidentia Papa VIII. accepto quod S. R. E. Cardinales ſuper indultis, & facultatibus diſponendi de beneficijs Eccleſiaſticis Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, & affectis à Sede prædicta ſibi cõceſſis per Capitula, & Canonicos Cathadralium Eccleſiã, quibus, illi ex cõceſſione, et diſpenſatione Apoſtolica præſunt, impediuntur, ſub prætextu quod ipſi Capitula, et Canonici Ius nominandi, vel præſentandi, aut alias quomodolibet diſponendi de beneficijs in menſibus non reſeruatis pro tempore vacantibus cum prædictis Cardinalibus locorum Ordinarijs coniunctim, vel diuiſim habentes, tanquam membra capiti adhærentia, à Cancellariæ Apoſtolicæ Regula menſium reſeruatoria, à qua Cardinales præſeruãtur etiã excipi; et facultates, ac indulta, quæ certarum reſeruationum obſtacula tollunt, ſibi quoque ſuffragari debere prætendunt: et attendens priuilegium, quod Cardinales in prædicta regula præſeruentur, eis intuitu Cardinalatus conceſſum eſſe; neq; rationi conſonum fore, vt Capitula, et Canonici, dum ſui Præſules Cardinalatus honore præfulgent, plus Iuris in præiudicium Sedis Apoſtolicæ, ſeù ipſorum Cardinalium Præſulum, Ius, et indultum conferendi ab ipſa Sede habentium obtineant, quam ſi ipſi Cardinales non forent; Motu proprio ſub die 29. Decembris anni ab Incarnatione Domini 1625. declarauit intentionis, et voluntatis ſuæ eſſe, quod Cardinales Præſules de omnibus, et ſingulis beneficijs Eccleſiaſticis quomodolibet nũcupatis, et qualificatis ad eorum etiã cum alio, vel alio, vel alijs collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeù quamuis aliam ſimilem, vel diſſimilem diſpoſitionem ratione Eccleſiarum, quibus ipſi Cardinales præſunt, coniunctim, vel diuiſim ſpectan. (non tamẽ in libris Cameræ Apoſtolicæ deſcriptis, nec ex perſonis familiarium Suæ Sanctitatis, vel Conclauiſtarum, aut ratione vacationis apud Sedẽ*

pra-

prædictam reſeruatis, vel affectis; quæ omnia Sanctitas Sua ſibi, et ſucceſſoribus ſuis pro tempore exiſtentibus ſpecialiter, et expreſsè reſeruauit) ad præſens vacantibus, et in futurum vacaturis, ſoli per ſe ipſos, vel alios ad id deputandos, abſque Capitulis, et Canonicis, aliſque quamcumq; ordinariam diſpoſitionem eorumdem beneficiorum ſimilium coniunctim, vel diuiſim cum eiſdem Cardinalibus habentibus (dummodo alias ſub indultis eis conceſſis comprehendantur) liberè prouideãt; neq; Capitula, aut Canonici huiuſmodi priuilegio, quod Cardinalibus Præſulibus, nullo habito Capitulorum, et Canonicorum reſpectu conceſſum eſſe dignoſcitur, gaudere, frui, aut ius aliquod inde prætendere poſſint. Decernens declarationem prædictam à dicta die 29. Decẽbris robur obtinere debere, etiamſi necdum publicata fuiſſet, ac irritum, etc.

Placet publicetur, et deſcribantur M...

... num. 5. cum alijs eu. Lecta, et publica... de re benefic. d. dicta Regula ... 29. num. 6. Apoſt. Anno incarn... quod Dominica 1626. die verum 10. menſis Septemb. Pontificatus Prælibati Sanctiſs. D.N. Anno Quarto.

Marcus Antonius Aſcentius Procuſtos.

3 AD materiam verò notabis, quod indultũ Emin. Cardinalis Ordinarij collatoris de conferendis beneficiis ſuæ Diœceſis ad collationem ſuam de iure ſpectantibus nõ comprehendit beneficia in quorum poſſeſſione conferẽdi alias reperitur, licet collatio de iure ſpectaret ad eum, ex quo erãt in ſua Diœceſi, *Put. deciſ. 206. lib. 1. Mobedan. deciſ. 8. de priuil. Rot. deciſ. 783. nu. 4. par. 3 diuer. Hermõn. de indult. Cardin. 6. regulares à num. 92.*

4 Nec indultum capit beneficia ſpectantia ad collationẽ inferiorum etiãm reſeruata diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ, niſi fuerit facta de illis expreſſa mentio, *idem Put. dec. 206. num. 8. lib. 2. & Ferrett. conſ. 17. num. 3.* & ratio eſt, quia indultum non auget iuriſdictionem ordinariam, ſed illam præſeruat *Rot. in vna Romana beneſic.*

Inferiorum etiã reſeruata, niſi fuerit facta expreſſa mentio.

5 *Indultum non capit beneficia duplici reſeruatione reſeruata.*

✠

Super Bulla S. D. Vrbani VIII.

1 *MOtu proprio, &c. Licet nullus Epiſcoporum poſtquam regimini Eccleſię, cui praeerat ceſſerit in beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitione ratione eiuſdem Eccleſiæ ſibi antea competẽti ingerere ſe valeat; attamen nonnulli ex Veñ. Fratribus noſtris* S.R.E. *Cardinalibus, ſub prætextu Indultorum Apoſtolicorum eis pro tẽpore conceſſorum, beneficia nedũ vnius, ſed etiam plurium Eccleſiarum, quarum regimini ceſſerunt, vel à quarũ vinculo ad alias translati abſoluti reperiuntur, cõtemplatione, aliàs ad ſe ſpectantia, conferre perſeuerant. Quare Motu ſimili, &c. Declaramus de cætero non licere cuiuis perſonæ, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeat, prætextu cuiuſuis indulti Apoſtolici conceſſi, ſeù concedendi, facultatem huiuſmodi, etiam expreſiè continentis conferre, vel quouis modo diſponere de quibuſuis beneficijs Eccleſiaſticis, quorum collatio, præſentatio, nominatio, vel quæuis alia diſpoſitio ſeparatim, vel coniunctim cum alijs ad eum ſpectabat ratione cuiuſcumque Eccleſiæ Cathedralis, etiam Metropolitanæ, Primatialis, vel Patriarchalis, cuius regimini ceſſerit, ſi quidem ad aliam Epiſcopalem, Archiepiſcopalem, Primatialem, vel Patriarchalẽ Eccleſiam translatus, vel poſtmodum aſſumptus fuerit; ſed indulta tantum ratione Eccleſiæ, cui actu præſit, vel cuius regimini vltimo loco ceſſerit, ſibi conceſſo vti poſſe, & debere; ac irritum, &c. Oſtien. & Viliternen. inuicem perpetuo vnitis, & Portuen. ac Sabinen. necnõ Tuſculan. & Praeneſtin. ac Albanen. Eccleſijs dũtaxat exce-*

exceptis, quoad quas Cardinalibus illarum pro tempore Præſulibus facultate diſponendi de beneficijs huiuſmodi, etiam vna cum indulto ſibi ratione aliarum Eccleſiarum, quibus actu præsūt, vel antea nouiſſimè præfuerint, vt præfertur, frui licere decernimus: ſtatuentes præſentium, etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolā ſignaturam noſtram ſufficere, & vbiq; in iudicio, & extra (regula contraria non obſtē te) fidem facere: Ac inſuper illas in Cancellaria Apoſtolica deſcribi debere: & deinceps omnes, & ſingulos Cardinales etiam abſentes, præſentes, es futuros, & alios quoſcumque, quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet, in futurum afficere, & ligare; nullumque earum ignorantiam prætendere poſſe: non ſecus, ac ſi ei perſonaliter intimata forēt: ſtatuto, & ordinatione, decreto, & declaratione, per Nos in craſtinum aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus Apicem editis, quod Cardinales in Conſtitutionibus, & Regulis per Nos poſt priorum noſtrarum Conſtitutionum, & Regularum editionem, & publicationem in poſterum faciendis non includantur, niſi illæ eorumdē Cardinalium fauorem concernant; vel ipſæ edendæ Conſtitiones de illorum, ſeu maioris partis eorum conſilio editæ fuerint; necnon prædictis, & quibuſcumque alijs Regulis, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrarijs qubuſcumq; nequaquam obſtantibus.

Placet Motu proprio publicetur, & deſcrbatur M.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta Conſtitutio in Cancell. Apoſt. Anno Incarnationis Dominicæ 1626. die verò 10. menſis Septembris, Pontificatus Prælibati Sanctiſs. D.N. Anno Quarto.

Marcus Antonius Aſcentius Procuſtos.

Digitized by Google

2 *SAnctiſs. in Chriſto Pater, & D.N.D. VRBANVS Diuina prouidentia Papa VIII. accepto quod S. R.E. Cardinales ſuper indultis, & facultatibus diſponendi de beneficijs Eccleſiaſticis Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, & affectis à Sede prædicta ſibi cõceſſis per Capitula, & Canonicos Cathedralium Eccleſiã, quibus, illi ex cõceſſione, et diſpenſatione Apoſtolica præſunt, impediuntur, ſub prætextu quod ipſi Capitula, et Canonici Ius nominandi, vel præſentandi, aut alias quomodolibet diſponendi de beneficijs in menſibus non reſeruatis pro tempore vacantibus cum prædictis Cardinalibus locorum Ordinarijs coniunctim, vel diuiſim habentes, tanquam membra capiti adhærentia, à Cancellariæ Apoſtolicæ Regula menſium reſeruatoria, à qua Cardinales præſeruãtur etiã excipi; et facultates, ac indulta, quæ certarum reſeruationum obſtacula tollunt, ſibi quoque ſuffragari debere prætendunt; et attendens priuilegium, quod Cardinales in prædicta regula præſeruentur, eis intuitu Cardinalatus conceſſum eſſe; neq; rationi conſonum fore, vt Capitula, et Canonici, dum ſui Præſules Cardinalatus honore præfulgent, plus Iuris in præiudicium Sedis Apoſtolicæ, ſeù ipſorum Cardinalium Præſulum, Ius, et indultum conferendi ab ipſa Sede habentium obtineant, quam ſi ipſi Cardinales non forent; Motu proprio ſub die 29. Decembris anni ab Incarnatione Domini 1625. declarauit intentionis, et voluntatis ſuæ eſſe, quod Cardinales Præſules de omnibus, et ſingulis beneficijs Eccleſiaſticis quomodolibet nũcupatis, et qualificatis ad eorum, etiã cum alio, vel alio, vel alijs collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeù quamuis aliam ſimilem, vel diſſimilem diſpoſitionem ratione Eccleſiarum, quibus ipſi Cardinales præſunt, coniunctim, vel diuiſim ſpectan. (non tamẽ in libris Cameræ Apoſtolicæ deſcriptis, nec ex perſonis familiarium Suæ Sanctitatis, vel Conclauiſtarum, aut ratione vacationis apud Sedẽ*

præ-

prædictam reſeruatis, vel affectis; quæ omnia Sanctitas Sua ſibi, et ſucceſſoribus ſuis pro tempore exiſtentibus ſpecialiter, et expreſſè reſeruauit) ad præſens vacantibus, et in futurum vacaturis, ſoli per ſe ipſos, vel alios ad id deputandos, abſque Capitulis, et Canonicis, alijſque quamcumq; ordinariam diſpoſitionem eorumdem beneficiorum ſimilium coniunctim, vel diuiſim cum eiſdem Cardinalibus habentibus (dummodo aliàs ſub indultis eis conceſſis comprehendantur) liberè prouideāt; neq; Capitula, aut Canonici huiuſmodi priuilegio, quod Cardinalibus Præſulibus, nullo habito Capitulorum, et Canonicorum reſpectu conceſſum eſſe dignoſcitur, gaudere, frui, aut ius aliquod inde prætendere poſſint. Decernens declarationem prædictam à dicta die 29. Decēbris robur obtinere debere, etiamſi necdum publicata fuiſſet, ac irritum, etc.

Placet publicetur, et deſcribantur M.

Lecta, et publicata fuit ſupradicta Regula in Cancell. Apoſt. Anno incarnationis Dominicæ 1626. die verò 10. menſis Septemb. Pontificatus Prælibati Sanctiſs. D.N. Anno Quarto.

Marcus Antonius Aſcentius Procuſtos.

3 AD materiam verò notabis, quod indultū Emin. Cardinalis Ordinarij collatoris de conferendis beneficijs ſuæ Diœceſis ad collationem ſuam de iure ſpectantibus nō comprehendit beneficia in quorum poſſeſſione conferēdi alias reperitur, licet collatio de iure ſpectaret ad eum, ex quo erāt in ſua Diœceſi, *Put. deciſ. 206. lib. 1. Mobedan. deciſ. 8. de priuil.* Rot. *deciſ. 783. nu. 4. par. 3 diuer. Hermōn. de indult. Cardin. §. regulares à num. 92.*

4 Nec indultum capit beneficia ſpectantia ad collationē inferiorum etiam reſeruata diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ, niſi fuerit facta de illis expreſſa mentio, *idem Put. dec. 206. num. 8. lib. 2.* & *Ferrett. conſ. 17. num. 3.* & ratio eſt; quia indultum non auget iuriſdictionem ordinariam, ſed illam præſeruat: *Rot. in vna Romana beneſic.*

ſit. S. Petri 28. Aprilis 1595. *coram Gipſio, & 20. Nouembr. 1596. corã Corduba, Caſſador. deciſ* 8. *de præbend.*

5 Prout etiam *Rota Romana ſub die Lunæ* 5. *Iulij* 1641. *corã Dunez Rauennaten.* Canonicatus decidit indulta Cardinaliũ non comprehẽdere beneficia reſeruata duplici reſeruatione vt infra habetur.

R. P. D.

DVNOZET

Rauennaten. Canonicatus.

Luna 1. *Iulij* 1641.

VAcãte Canonicatu Eccleſiæ Rauennaten. per obitum Gaſparis Zabelletti, fuit de eo ab Eminentiſs. Cardinali Capponio prouiſus Donatus Capra, & à Sede Apoſtolica de eodẽ vti dupliciter reſeruato fuit prouiſus Andreas Succitis, qui per ſententiam Auditoris Cameræ fuit immiſſus in poſſeſſionem, hodie in gradu appellationis commiſſa mihi cauſa propoſui dubium, an dictus Canonicatus ſit adiudicandus Donato, & nomine diſcrepãte fuit negatiuè reſolutum. Quia cum d. Gaſpar eſſet Prothonotarius Apoſtolicus, & vnicus Subcollector iurium Cameræ Apoſtolicæ in Ciuitate, & Diœceſi Rauennaten. iſte Canonicatus duplici reſeruationis vinculo ſubiacebat, & propterea eius collatio ſpectabat ad Papam, non autem ad d. Eminent. Archiepiſcopũ, qui non potuit in collatione illius ſe intromittere, neque etiam vigore indulti ei cõceſſi à ſan. me. Greg. XV. de cõferendo beneficia reſeruata, cũ indultũ conferendi beneficia reſeruata nõ cõprehẽdat beneficia duplici reſeruatione reſeruata, vt per *Mandoſ. de ſing. grat. tit. Indultum conferendi beneficia reſeruata, verſ. an autem vigore Indulti, ſub verſ. quidquid autem,* Gonzal. *ſuper reg.* 8 *gloſ.* 13. *num.* 101. *Sarn. in reg. de impet. beneſ. vac. per obit. fam.* Card. *q.* 15. *nu.* 7. *verſ. Sed quando concurrent, Modern Leodienſ. in comment. ad gloſ reg.* Cãcell. *reg.* 8. *gloſ.* 11. *in fine,* & latiùs comprobatur in voto bon. mem. Card. Veroſpij, & Vbaldi *in Senaten. reſeru. impreſſ. per Grat. diſcept. for. cap.* 982. *n.* 13. in quo iſte articulus fuit maturè diſcuſſus, & tenuit poſtea

Rot.

Rot.in Neocaſtren.Paroch. 25. *Maij* 1625. *coram bon. mem. Rembol.& deinde coram Reuerendiſs. Vrgell deciſ.*68.*in fin. add.ad Gregor.XV. deciſ.*291. *nu.*10. & pro indubitato idem ſuppoſitum fuit *in Ferrarien. præbenda* 11. *Maij* 1637. *corã Reuerendiſs.D.meo Decano.*

Canonicatum autem iſtum ex duplici capite fuiſſe reſeruatum Sedi Apoſtolicæ altero reſultante ex Prothonotariatu, altero ex ſubcollectoria, patet,nã reſpectu Prothonotariatus adeſt *extrau. ad regimẽ de præb.innouat.per reg.*1.*Cãc.* quæ in verbis reſeruat beneficia Prothonotariorum,& habere locum,ſiuè Prothonotarij ſint de numero participãtium,ſiuè non dixit *Rot.coram Put.dec.*313.*in prin.lib.*1. & *dec.*51.*in fin.lib.*3.*in antiq.Verall.dec.*404.*num.*1. *par.*1. & *coram Card.Seraph.deciſ.*1251. *num.*17.*cum ſeq.& coram Andrea dec.*100.*nu.*2. & *deciſ.* 27. *num.*1.*par.*3.& *dec.*407. *nu.*1. *par.*1.*rec. cum alijs relatis per Lotter. de re beneſ. lib.*2.*q.*28. *nu.*44.& ſiuè illi fuerint creati immediatè ab ipſo Papa, vel ab alio ad id poteſtatem habente. *Mandoſ. in reg.*1.*Canc. q.*7.*num.*3. *circa med.verſ.opinionem affirmatiuã*, vbi quod Rota ſemper hanc opinionẽ fuit amplexa *Simonet. de reſer.q.*100.*nu.*3. *bon.mem.Cocc. deciſ.*349.*num.*5. *cum alijs cumul.per Lotter.de re benefic. d. q.*28. *num.*45.& *q.* 29. *num.*6. & *ſeqq.* Immo etiam, quod beneficia Prothonotariorum ſint reſeruata,etiamſi non cõſtaret de præſtatione iuramẽti, nec de inſignium traditione fuit reſolutum coram bon. mem.Coccino, *d.dec.*349.*n.*3. & 4.& *dec.*1033.*par.*3. *lib.*3. *diu.*& *Put.dec.*329.*nu.*1. *lib.*2. *in correct.*

Reſpectu verò ſubcollectoriæ habemus reg.5. Cancell. quæ in ſpetie reſeruat beneficia ſubcollectorum iurium Cameræ, & tradit *Gonz.ad reg.*8. *gloſ.*51.*num.*71. vbi firmat intrare reſeruationem,quamuis ſubcollector actualiter non exercuerit cum ſufficiat illum fuiſſe paratum exercere. *Simonet.de reſeru. q.* 33. *num.*8. *Mandoſ.ſuper reg.*4.*q.*4. *nu.*7. *Pariſ. de reſig. benefic.lib.*2. *q.* 16.*num.*26. *Reuerend.D.Vrgellon.dec.*233. *nu.*14. *Rot. dec.* 235. *num.*18.*par.*5. *rec. atque in Valent. Deconatus* 5. *Iun.* 1637. *coram bon.mem. Coccin.* Stãte igitur iſta duplici reſeruatione ceſſat indultũ Emin. Ordinarij,maximè cum non verſemur in duabus reſeruationibus diſparibus,videlicet, in vna reali,& alia perſonali, vel in duabus perſonalibus, quarum vna ſit alteri inferior, quibus caſibus loquitur Rot.

*coram Ægid. dec.*425. *cum alijs relat.per* Gonz.*ad reg.* 8. *in dict.gloſ.* 13. *num.* 101. *in fin.* Sed in duabus reſeruationibus perſonalibus coæqualibus, & æquè principalibus, quo caſu non intrat indultum. *Sarn.d.q.* 15.*num.*7. *verſ. Sed quando concurrent in vna perſona*, prout ita quoque diſtinxit d. votum regiſtr. per *Grat..d cap.*982. *num.*24. *& Add. ad Greg.d.dec.*291.*nu.*10. *verſ.Sed in fin.*

Nec obſtat, quod in indulto fiat mentio de pluribus reſeruationibus, & ideò nō poſſit dici ad vnam tantum reſeruationem, ſed omnes comprehendere ex *dec. Card. Caual.* 627.quia vltra quod d.deciſio non examinat ex profeſſo hūc articulum, & in illius caſu nō conſtabat de duplici reſeruatione, vt patet ex lectura eiuſdem deciſionis, *nu.6.* illa non applicatur præſenti caſui,quia Papa in indulto, de quo agitur, non vſus eſt copulatiua, prout ſupponitur in caſu *d. dec.*Caual.ſed diſiunctiua, ſeu, quæ operatur mentionem cuiuſcumque reſeruationis,vti ſeparatim acceptę,non autem ſimul iūctæ, vt benè in his terminis diſtinguit d. votū *Card. Verosp.& Vbald. nu.*18. *verſ. Item facit*, quando enim Papa vult comprehendere in indulto beneficia duplici reſeruationi obnoxia vtitur verbis id expreſsè denotantibus, vt in indulto ab eodem Greg.XV. conceſſo bon.mem.Card. Ludouiſio, cuius copia data fuit in Summario Prouiſi Apoſtolici, *num.6.* in quo claris verbis hoc exprimitur, ex hoc .n. diſcretiuo modo loquēdi clarè patet Papam nolle id concedere, ſi non expreſſit arguēdo ab vſu Pontificis concedētis, vt in puncto. *Caputaq. dec.* 85.*ſub n.*1.*par.*2. *Put.dec.*357. *ſub num.* 2.*verſ. ſed argumendo ab vſu patrisfam.lib.*1.*in antiq.* & fuit dictum in *Spoletana iuriſpatr.*9 *Iun.*1581. *coram Rubeo & 25.Iun.*1625. *coram bo.mem.*Coc. *& faciunt notat. per Alex.conſ.*70. *nu.* 12. *lib.*1. *& Menoch conſ.*85. *num.*110. Et ratio eſt, quia vbi concurrit duplex reſeruatio tāquam caſus mixtus non comprehenditur ſub ſimplici argum. *text. in l.vim paſſam,* 39.*§.præſcrip. ff.ad l.Iul.de adult.*vbi dicitur, quod licet adulterij crimen præſcribatur per quinquennium,vt in *l.miles,*11. *§.ſocer. in fin. ff. eod.* non tamen præſcribitur ſi crimen inceſti coniunctū habeat, quia difficilius hoc fuiſſet indultum à Principe, quod argumentum in his terminis adducit *d. votū,n.*18. cui etiam ſi per plures annos antea emanaſſet,nihil reſponſum fuit in *d. deciſ. Cardin. Caual.*

Caual. Sicuti etiam ſi quid eſt prohibitum alienari duplici prohibitione, non præſcribitur ex curſu longiſſimi temporis, licet alias præſcriberetur ſi vna tantum prohibitio concurreret, vt conſuluit *Ruin. cōſ. 41. num. 27. lib. 1. cum alijs per Surd conſ. 137. num. 12. & ſeq. Sanch. de matrim. lib 6. diſp. 13. num. 3.* vbi reddit rationem, quia duplex impedimentum difficilius tollitur *Roſent. de feud. cap. 3. concl. 58. num. 32.* & ſic requiritur expreſſio latè. *Gonz.* in his terminis *d. gloſ. 13 num 93. & ſeqq.* Vbi id comprobat varijs exemplis, & ſignanter, quod ſi concurrat duplex prohibitio ſtatuti, & teſtatoris filia non poteſt agere ad ſupplemētum legitimæ, *iux. doctr. Bal. in Auth. Reſque, num. 16. verſ. vel dic. contra, C. comm. delegat.*

Non obſtat quòd huiuſmodi indulta conceſſa Ordinarijs Collatoribus aperiant viam conferendi reſeruata, & tollāt obſtacula reſeruationum, prout ſubiungitur in præallegata *dec. Card. Caual. num. 7.* & dixit etiam *Germon. de indult. Card. §. commendare, n. 33. in fin. cum duobus ſeqq.* quia hoc non impugnatur, ſed dicitur, quod nō tollunt niſi vnum obſtaculum, ſcilicet vnius reſeruationis, non autem duplicis, niſi fuerit dictum, & vna ſublata remanet alia in indultis non comprehenſa, quę efficit, vt indultarius non poſſit conferre, quia vbi concurrunt plures reſeruationes de omnibus eſt facienda mentio, *Calder. conſ. 7. num. 2. verſ. & ſi circa vnū, & idem beneficium, tit. de reſcript. Veral de dec. 85. num. 4. par. 2. Caſſad deciſ. 9. num. 5. de præb.* Et in terminis indultorum Ordinarijs Collatoribus conceſſorum, non autem in extraordinarijs emanarūt votum prædictum Cardin. Veroſpij, & Vbaldi, ac deciſiones Neocaſtren. coram Remboldo, Reuerendiſs. Vrgell.

Non obſtat, quòd huiuſmodi indulta, tanquam fauorabilia ſint fauorabiliter interpretanda contra Papam concedentem, quia vltra, quod in caſu indultum debet potius reſtringi, cum non agatur de ſolo intereſſe Papæ, ſed de intereſſe Prouiſi Apoſtolici, qui expediuit Bullas, & fecit alias expēſas occaſione huius prouiſionis, & ſic illius reſpectu indultum venit ſtrictè interpretandum *Add. ad deciſ. 291. num. 7.* & comprobatur in d. voto, *num. 25.* non inde ſequitur, quòd ſi ſint reſtricta ad vnam ſpeciem reſeruationis ſint extendenda ad duas. Quia hoc non eſſet latè interpretare, ſed extra ſuos terminos trahere, & gratiam non con-

ceſſam concedere, quod fieri non poteſt per viam interpretationis, ſed requiritur noua conceſſio.

Et ceſſare viſa fuit difficultas ex eo, quia votum prædictum in eadem cauſa fuit verbis, & factis à fel. recor. Paulo Papa Quinto approbatum, & poſt illud ſemper Dataria ita obſeruauit, & obſeruat prouidendo de beneficijs duplici reſeruatione reſeruatis non obſtantibus ſimilibus indultis, vt fuit ponderatum *in d. Ferrarien. præbendæ* 11. *Maij, corã* Reuerendiſs. D. *meo Decano*. Quæ Datariæ obſeruantia eſt magni facienda cum illa ſit organum vocis, & mentis Papæ, *Pariſ. de reſign. lib* 11. *q.* 13. *num.* 117. *Gonz. ad reg.* 8. *gloſ.* 63. *num.* 56. *Rot. coram Buratto deciſ.* 883. *ad fin. & in recent. deciſ.* 68. *num.* 8. *par.* 5.

Et ita vtraque, &c.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſus de beneficio conſiſtoriali à* Sede *Apoſtolica poſſeſſionem illius non poteſt acquirere abſque expeditione literarum, & idem de beneficio non Conſiſtoriali, numer.* 2.

3 *Prouiſus abſque literis poſſeſſionem capiens nõ excuſatur ex cauſa certa ſciẽtia aliũde habita.*

4 *Prouiſus abſque literis poſſeſſionem capiens nõ excuſatur prætextu obligationis ſolutionis annatæ.*

5 *Poſſeſſio capta in vim ſolius ſupplicationis non eſt reſtituibilis.*

6 *Subrogatio gratioſa, non ſuffragatur capienti poſſeſſionẽ abſque literis.*

7 *Prouiſus non poteſt allegare non vſum* Bullæ *Iulij III.*

10 *Prouiſus Apoſtolicus, ſi omiſſa expeditione literarum prouideatur ab ordinario, & virtute huius prouiſionis ſe intrudat incidit in pœnas Bullæ Iulij* III.

11 *Iuriſpatronatus laicorum beneficia comprebenduntur in Bulla Iulij III. & cum ratione, num.* 12.

13 *Inſtitutio præſentati potius eſt de iuſtitia, quam gratia.*

14 *Bulla Iulij III. non impedit quin ſit locus allegationi lapſus.*

15 *Bulla Iulij III. comprehendit ſolum prouiſos Apoſtolicos.*

16 *Collatio beneficij in inferioribus à Papa poteſt ſine literis expediri, & nullam exigit formam verborum, num.* 17.

18 *Impetrans ex vacatione bullæ Iulij III. tenetur iuſtificare negatiuam non expeditionis literarum, & negatiua*

quot

quot tempus debet percurrere, num. 19.

20 Literarum expeditio intempeſtiua ne detegatur cautela.

21 Bulla Iulij III. non comprehendit eos qui prius inducti eſſent in poſſeſsionem authoritate ordinaria, & obtinuiſſent nouam prouiſionem à Papa.

22 Promotus ad beneficia conſiſtorialia cum retentione obtentorum prohibetur retinere obtenta ante confectionẽ literarũ ſuper gratia diſpenſatiua. Declara nõ procedere in permutationibus, num. 23.

24 Bulla Iulij III. contra diſpẽſatos retinentes beneficia literis non expeditis qualiter procedat.

25 Bullæ in beneficijs conciſtorialibus ſi non expediantur infra tempus aſſignatum in breui, gratia prouiſiua reſoluitur, ſed non diſpenſatiua.

26 Tempus diſpenſationis praſẽs certum non extenditur ad aliud.

De intruſis literis non expeditis.

Super Bulla Iulij II. & Iulij III.

1 IVlius Secundus per Bullam incip. *Romani Pontificis* 4. *in ordine de anno* 1505. ſtatuit prouiſũ à S. Sede Apoſtoli. a. de beneficio conſiſtoriali non poſſe adipiſci poſſeſſionem illius, niſi literis expeditis.

2 *Iulius verò Tertius in bulla* incip. *Sanctiſsimus emanata de anno* 1555. *in ordine* 334. quam explicauimus *in prima parte ſub rubr. de benefic. poſi. cap.* eandem bullam Iulij II. cõfirmauit, & illam ampliauit etiam ad beneficia non conſiſtorialia, vt aduertit *Gigas in tract. de intruſ. num.* 35.

3 Amplia primò, vt non poſſit ex parte prouiſi aliqua excuſatio prætẽdi prætextu certæ notitiæ aliũdè habitæ iuxta doctrinam *Felin in cap eam te ſub num.* 3. *de reſcript.* nam vbi lex exigit certam probationem, non admittitur ſuſpictio ex notitia aliter comparata, idem *Felin. in cap. cæterum, num.* 17. *eod. tit. de reſcrip. Boer. deciſ.* 347 *num.* 16.

4 Amplia ſecundò, vt huiuſmodi Conſtitutio Iulij Tertij nõ euitetur à puiſo prætextu obligationis de ſoluendo annatam,

natam, vt fuit deciſũ per *Rotã Romanam in vna Virdunen. Parochialis* 23. *Iunij* 1586. *corã Gipſio*.

5 Amplia tertio, vt poſſeſſio capta in vim ſolius ſupplicationis non ſit reſtituibilis, & ideò hodiè poſt hanc bullam ceſſat diſputatio antiquorum Doctorum exiſtimãtium poſſeſſionem captam virtute ſolius ſupplicationis eſſe reſtituibilem de qua apud *Put. dec.* 223. *lib.* 2. nam contrarium fuit ſtatutum per dictam bullam, videas *Lancellott. in tract. de attent. lit. pend. par.* 2. *in præfat. num.* 378.

6 Amplia quartò, ſubrogationem gratioſam non ſuffragari apprehendenti poſſeſſionem literis nõ expeditis *Mohedan. deciſ.* 9. *vt lit. pend.*

7 Amplia quintò, vt neque per prouiſum poſſit allegari non vſus, aut vſus in contrarium dictæ Bullæ, ſtante decreto irritanti in eadẽ cõtento *Gabr. com. concluſ. tit. de clauſ clauſ.* 3. *num.* 34. *Caualc. deciſ.* 85. *n.* 2. *deciſ.* 91. *num.* 7. *& dec.* 423. *num.* 2.

8 Amplia ſextò, neque poſſe per prouiſum allegari ignorãtiam dictæ bullæ, cum nimis craſſa ſit, quæ neque in pœnalibus excuſat, vt poſt *Tiraq. de retract. lign. ag.* §. 35. *Gloſ.* 4. *ex num.* 34. *& Gail. lib.* 2. *obſeruat.* 48. *num.* 15. voluit *Caualer. deciſ.* 152. *nu.* 4. *&* 5. *deciſ.* 176. *num.* 2. *&* 6. *&* 198. *num.* 4. *Biſignett. dec.* 1. *ſub num.* 6. *de reſti it. ſpoliat. Rota in d. Virdunen. Parochialis*, & quod dicta conſtit. ſit in viridi obſeruantia, vt nõ poſſit allegari ignorantia, & omnes eam ſciant *Pariſ. de reſign. beneſic. lib.* 8. *q.* 7. *num.* 105. *& lib.* 10. *quæſt.* 1. *num.* 20.

9 Amplia ſeptimò, vt Iudicis iuſſus non excuſet ab incurſu in pœnas conſtitutionis contra ſe intrudentes literis non expeditis *Bar. conſ.* 92. *ſub n.* 5. *verſ. nec eſt dicendum, par.* 1.

10 Amplia octauò, in prouiſo à Papa, qui prætermiſſa expeditione literarũ prętextu multiplicandi, ſibi titulum procuret ſibi prouideri, & cum tali prouiſione, ingrediatur poſſeſſionem beneficii, nam incurreret pœnas conſtitutionum, *Rota deciſ.* 205. *num.* 3. *in fin. par.* 1. *diuerſ.* Et ratio eſt, quia hic videtur verius color quæſitus pro eludenda diſpoſitione legis, quam ad libitum ſanũ conſilium pro multiplicando titulo, cum ceſſante neceſſitate multiplicationis huius, hęc dicatur nimia cautela ex qua magis arguitur fraus, & dolus *Roman. conſ.* 520. *nu.* 12. *Becc. conſ.* 52. *num.* 79. *& conſ.* 72. *num.* 27.

11 Amplia nonò, etiam in expeditione beneficiorum de iure.

iurepatronatus laicorum, ita vt non euitetur incurſus pœnarum huius conſtitutionis, & licet conſtitutio indefinitè loquens, nō comprehendat beneficia de iurepatronatus, *ad Gloſ. in cap. 2. ſuper verb. collatio de prabend. in 6. Rot. deciſ.* 304. *num.* 1. *par.* 2. *diuerſ.* cum propriè infinitis cōgeſtis per *Gonz. ad reg. de menſ. gloſ.* 18. *ſub num.* 2. & fuit reſolutum *in vna Caſalen. Canonicatus* 18. *February* 1619. *coram Manzanedo.*

12 Attamen, vbicunque cōſtitutio concepta eſt verba generalia, & vniuerſalia, cuiuſmodi eſt hæc, contrarium eſt dicendum; illa enim clauſula, *quomodocumq;, & qualitercunq; qualificatorum*, nimis affuſæ & effrenatæ ſignificationis eſt, vt de ſimplici termino *cuiuſcumque* pronunciauit *Lucas de Penna in l. fin. num.* 1. *C. de exact. tribut. lib.* 10. *Mandoſ. ad Roman. conſ.* 31. *ſub verbo quacumque cauſa, Cened. ſing.* 91. *num.* 2. modo tamen militet eadem ratio, vt aduertit *Caualc. conſ.* 1. *nu.* 14. *in fin. Aym. conſ.* 144. *num.* 6. *& Becc. conſ.* 18. *num.* 36.

13 Et ideò ſi præſentatus à patrono, ſine vlla neceſſitate omiſſa authoritate Ordinarij curaret ſe inſtitui à Papa, non intrarent termini conſtit; ex quo deficiret ratio, quæ fundatur in ſuppoſito meræ gratiæ cuiuſmodi non eſt inſtitutio, ſed iuſtitia *cap. decernimus, & cap. Monaſterium* 16. *q.* 7. quæ determinatur ſimplici conſenſu *d. cap. Monaſterium*, & pro ea ſufficit ſimplex admiſſa factæ praſētationis abſque prolatione verbi *cap. fin. de inſtit. in* 6. *Gemin. in cap.* 1. *num.* 3. *de prabend. in* 6. *Lambert. de iur. patr. lib.* 2. *par.* 3. *in* 2. *q. art.* 12. *num.* 1. *&* 2. & ſic in hac materia obſerues an præſentatus egeret gratia Apoſtolica, vel ſecus.

14 Declara primò, vt huiuſmodi Bulla Iulij III. non impediat quo minus ſit locus allegationi lapi 89. quia tunc præſumitur illas fuiſſe expeditas per viam ſecretam, vt tenuit *Rota in vna Vicentina Præpoſitura* 28. *Iunij* 1555. *coram Veſtano* relata *per Verall. dec.* 98. *lib.* 1. ſequitur *Mareſcott. var. reſolut.* 1. *reſol.* 41. *num.* 34.

15 Declara ſecundò, ſupradi. *Conſtitutionem Iulij III.* nullo modo ſibi locum vendicare in alijs, quam prouiſis Apoſtolicis, in quibus ſolis poteſt militare ratio contemptus præcepti de expediendo lite-
16 ras, cum in inferioribus non cadat iſta neceſſitas literarum *Bellam. in cap. illud ſub nu.* 22. *verſ. hac vera de præſumpt.* nam inſpecta diſpoſitione Iuris

ris

ris communis, quandoquidē in collationibus beneficiorū non exigitur aliqua certa for-
17 ma verborum, & poteſt fieri prouiſio per quemcumque actum, ſiuè verbo, ſiuè nutu, dummodò exprimatur voluntas conferentis, *Lambert. de iur. patr. lib. 2. par. 3. q. 11. ar. 1. num. 9. Sylu. de benef. par. 3. q. 10. nu. 11.* & fuit reſolutum per Rotam *in vna Calagaruitana beneficij de Arnedo 22. Iunij 1622. coram Merlino.*
18 Declara tertiò, vt impetrās ex hac vacatione teneatur iuſtificare negatiuam non expeditionis literarum tempore adeptæ poſſeſſionis, *Letter. in tract. de benefic. par. 1. q. 48. num. 286.* & ita dixit *Rota in vna Vindunen. Parochialis 23. Iunij 1586. coram Gipſio.*
19 Quæ negatiua, cum debeat percutere tēpus adeptæ poſſeſſionis eſt difficilis probationis, nam quādocumque exhibentur literæ expeditæ, præſumitur facta expeditio in tēpore; tum pro euitando delicto, vulgata *l. merito, ff. pro ſocio, Bart. in l. non ſolum, §. ſed vt probari, num. 3. de nou. oper. nunc.* tùm quia inter alia iſtud eſt poſſeſſionis commodum, quemadmodum decimus eū, qui agnoſcit bonorum poſſeſſionem, præſumi agnouiſſe infra debitum tempus, vt tradūt communiter Doctores *in rubr. C. qui admitti,* præcipuè *Iaſ. num. 7. & Dec. num. 26.* quos ſequutus *eſt Menoch.* qui alios allegat *lib. 4. præſumpt. 104. nu. 20.* in terminis tradit *Caſſad. deciſ. 3. num. 3. & deciſ. 4. num. 5. ſuper reg. Put. dec. 427. num. 3. lib. 3. Mantica deciſ. 50. ſub num. 2.*
20 Quare meritò datur Reo, vt caueat à productione literarum originalium, in quibus conſueuit adnotari per expeditores tempus, quo fuerunt miſſæ ad plumbum: ante enim plumbationem impoſſibile eſt, fuiſſe expeditas, *Mobedan. dec. 3. ſub nu. 1. ad fin. de probat. Caſſad. dicta deciſ. 4. num. 3. & 4. ſuper reg. Mandoſ. ad reg. Cancell. in 3. quaſt. nu. 3. Garz. de benefic. par. 4. cap. 2. num. 56. Ludouiſ. deciſ. 440. num. 5.* & ibi *Beltram. num. 8.* Cautela igitur eſt, vt ſi commodo vrgeatur eas producere, producat illarum ſumptum ex regeſto Apoſtolico: ſumptum enim huiuſmodi æquè fidem plenā facit, ac ipſum originale, *Rota dec. 28. de probat. in antiq. Creſcen. dec. 2. de fid. inſtr.* ea ratione, quam intulit *Verall. dec. 74. num. 2. & 3. par. 1.* & tamen non prodit defectum hunc, cū illa adnotatio adijciatur literis poſt regiſtrationem, & hāc cautelam docuit *Franc. Marc. dec. 1112. num. 2. & 3. par. 1.* hincq; manente ſemper hoc

onere

onere probãdi negatiuam nõ expeditionis factę in tempore ipſi authori, aliter impoſſibile eſt iſtud extremum iuſtificari, quam per diligentias apud officium Plumbatoris, & alia aliorum Miniſtrorum, & officialium, iuxta *Caſſad.dec.5.n.5. eod.tit.ſuper reg.* & notauimus *d.lib.2.q.46.ex num.49.*

21 Declara quartò, dictam cõſtitutionem non afficere eos, qui prius inducti eſſent in poſſeſſionem authoritate Ordinarij, & obtinuiſſent nouam prouiſionem à Papa *Rota diuerſ.205.num.3.par.1.*

22 Prohibet etiam Iulius III. in dicta conſtit. promotos ad conſiſtorialia cum retentione obtentorum, retinere obtenta ante confectionem literarũ ſuper gratia diſpenſatiua; idq; ſub eadem priuationis pęna, quod eſt in ordine ad Cõſtitutionem 8. *Clem. VII.* ſecundũ nouum Bullarium, confirmatoriam, & extenſiuam formæ ſeruande in concedendis, & expediendis literis huiuſmodi per alios Romanos Põtifices intraductæ.

23 Quæ ſanè Conſtitutio, minimè obtinet in permutationibus, quia cum permutatio ſecum trahat exequutionem, conſumeturq; in ſimplici Superioris admiſſione, iuxta doctrinam *Innocen. in cap. inter cætera, nu.3. de præbend.* quem ſequitur *Archid. in cap. unic. num.2. de re permut. in textu,* adeò vt non ſit neceſſarius actus collationis, vt punctualiter dicit *Feder. de ſent. cõſ.73. num.5. ad fin.* ceſſant, & verba iſtius conſtitutionis, quæ loquitur, & procedit ex ſuppoſito veræ vocationis, pro qua ſit neceſſaria collatio, ſeù prouiſio, vt ita reſoluit *Rot. apud Put. deciſ.319. lib.1.*

24 Cæterum, cum agitur de inducenda vacatione obtẽtorum ex hac Conſtitutione Iulij Tertij, ob literas ſuper diſpẽſatione non confectas, difficilè reputatur, eam ad actum practicum deducere; opus enim eſt ſupponere in obſeruãtiam Conſtitutionis Clementis, qua ſuppoſita, non poteſt videri inducta noua vacatio ex hac conſtitutione, cum annihilata gratia diſpenſatiua, inducta ſit vacatio per aſſecutionem, ideſt per adeptionem poſſeſſionis pacificè, vt explicat *Achill. dec.37. aliàs 2. nu.1. de elect.* quaſi nuſquam conceſſa diſpenſatione, vt optimè aduertit *Verall. dec.303. nu.1. & 304. per tot par.1. & deciſ. 89. num.1. & deciſ.320. par.3.*

25 Quod, ſi detur caſus, in quo Papa, dum literę expediũtur, mandet per alias literas in forma breuis apprehendi poſſeſſionem, cum decreto de expediendis literis principali-

Bbb bus

bus intra certum tempus, quo elapſo, prouiſio ſit nulla ipſo iure, vt multoties facit; ſupponaturq; apprehenſa poſſeſſione, infra ſtatutum tempus nõ fuiſſe literas expeditas, induſta quidem eſt vacatio ex nouo decreto, at minimè eſt induſta vacatio per retentionẽ, quia lex caſum iſtiús vacationis qualificat ex tempore, quo apprehendet poſſeſſionem; &
26 propterea, cum ad aliud tempus nequeat extendi, *l. ſolemus, ff. de condit. & demonſtr. l. ſi ita ſcriptum, 45 §. vlt. de leg. 2.* cũ ſimilibus adductis *per Oldrad. conſ. 310. num. 2.* impoſſibile eſt illi fore locum ante poſſeſſionem pacificam, cum nec prius egeat prouiſus tali diſpẽſatione, *Achill. d. dec 37. aliàs 2. n. 1. & 3. de elect.* & ſic prorſus deficit qualitas, ac in cõſequẽs diſpoſitio legis eiuſdẽ, vt per *Verall. d. dec. 98 nu. 2. & 4.* vbi optimè excutit vim dictæ Cõſtitutionis à vi decreti, cum quibus tranſiuit Rota *in Mantuana penſionis 4. Decembris 1626. coram Merlino.*

SVMMARIVM.

1 *Famoſos libellos conficientes puniuntur, nu. 2.*
3 *Famoſi libelli veritas, an noceat.*
4 *Famoſi libelli reuocatio, an debeatur.*
5 *Comparatio literarum non facit plenam probationem in crimine libelli famoſi.*
6 *Appendens pudenda, vel cornua domui alienæ punitur.*
7 *Famoſos libellos in communi conficiens contra ſtatum alicuius religionis eſt excommunicatus.*

De libellis famoſis.

Super Bulla Pij V. & Gregorij XIII.

1 IN ſtatu Eccleſiaſtico in materia famoſorum libellorum, & literarum nũcupatarum (de auiſi) continentium alicuius famæ læſionæm, adſunt duæ Conſtitutiones, vna Pij V. incip. *Romani Põtificis prouidentia, ſub die 19. Martij 1572.* & altera Greg. XIII. incip. *ea eſt rerũ, ſub die 1. Sept. anno primo eius Pontific.* per quas conficientibus tale ſcelus imponitur pœna mortis.

2 Per leges autem Eccleſiaſticas eſt pœna excommunicationis, vt habetur *in c. quidã maligni, & cap. ſi qui inuenti 5. q. 1. cap. qui alterius 1. q. 1. Foller. in pract. crim. can. verb. ſi confeſſi, nu. 161.*

De

De hac materia vide *Menoch. de arbitr. iud. caſu* 263. *Farin. conſ.* 30. *& in prax. crimin. quæſt.* 105. *Bertazz. conſ. crim.* 237. de pœna famoſi libeli in Regno Neapolitano, vide *Franc. deciſ.* 533. & quando propaláns famoſum libellum teneatur pęna mortis *Caualc. deciſ.* 35. *& Peguer. deciſ.* 77. & de compenſatione libelli fa-
3 moſi, vide *Franc. Marc. deciſ.* 937. & an veritas prolata in libello famoſo in aliquo ex-
4 cuſet. *Minſing. centur.* 4. *obſeruat.* 4. & an reuocatio debetur per alium libellum, in quo diceretur, dicta, & ſcripta in libello non eſſe vera, vide
5 *D. Ricc. collect.* 163. & literarũ cõparatio in libello famoſo, non inducat plenã probatione *Triuiſ. deciſ.* 52. *par.* 2. *D. Ricc. collect. deciſ.* 49.
6 Qua autem pœna teneatur appendens ad domum alienã pudenda, cornua, vel ſimilia, videas *Caball. reſolut. caſu* 71. & quid de facientibus matinatas, *Neuizanſ. in ſilua verb. ſi non eſt nubendum, num.* 33. & faciẽtes matinatas puniuntur pœna mortis in *Regn. per Reg. Pragm. Don Paraſan de Riuera ſub tit. de iniur.* incip. *per quanto in la Città di Nap.*
7 Qui verò contra ſtatũ alicuius religionis in communi famoſos libellos confecerit, eſt de hæreſi ſuſpectus; vnde ſi quis libellos famoſos in vulgari, vel latino ſermone, necnõ cantilenas, vel rithmos fecerit contra ſtatum Prædicatorum Ordinis, vel minorum, eſt excommunicatus, & abſolui non poteſt, niſi perſonaliter ſe præſentet Sedi Apoſtolicę per Conſtit. Alexand. IV. quæ incipit *ex alto*; & per alteram incip. *Nõ ſine multa*, quas refert *Syluest. in verb. excommunicatio*, 7. *num.* 48. *Medin. lib.* 1. *in ſexto, tract. Confeſ. cap.* 14. *num.* 35. Quæ conſtitutiones extenduntur etiam ad alios ordines, & Religiones per communicationem priuilegiorum: Verumtamen ſi quis famoſum libellum contra aliquem religioſum priuatum, eiuſquè perſonam tantũ infamãdo, quamuis enim grauiſſimè peccet huiuſmodi tamen excommunicationem nõ incurrit, *Medin. loc. cit.* cõceſſa namq; ſunt prædicta priuilegia in fauorem Religionis in communi, & non alicuius religioſi in particulari.

SVMMARIVM.

1 *Legata relicta Eccleſiæ Lauretanæ ſunt denuncianda per Notarios ſub pœnis.*

De Legatis.

Super Bulla Pij V.

1 EX *Bulla hac* incip. *Ad Romani Pōtificis* colligitur quod legata relicta Eccleſiæ Laureanæ ſunt denuncianda per Notarios in virtute S. Obedientiæ (quod præceptum inducit peccatum mortale) ſub pœna priuationis Officiorum, ac ſolutionis dupli intra octo menſes à die mortis diſponē-tis extra Italiam , intra verò intra tres menſes, ſi autem diſpoſitio eſſet inter viuos intra prædictum terminum à die ſolutionis faciendæ computādum, vide *Nald. in prax. cam. ſuper cap.* Pontifices 12.q.3.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiati non conſtituentes collegium, non poſſunt ſe cōgregare abſque licentia Superioris.*

2 *Beneficiati in Eccleſia* Cathedrali *vel Collegiata præter* Canonicos *non faciunt* Collegium, *nec poſſunt ſe cōgregare, num.*3. *niſi ex priuilegio, vel ex conſuetudine, n.*4. *quæ debet eſſe quadragenaria, num.*5.

6 *Epiſcopus abſque conſenſu* Capituli, *an poſſit concedere facultatē beneficiatis inferioribus ſe congregandi.*

7 *Beneficiati, vt habeant facultatem faciendi collegium, quid tenentur probare.*

8 *Iuriſdictio ſtatuendi ſuper anniuerſarijs pertinet ſolum ad* Capitulum, *& non ad beneficiatos.*

9 *Conſuetudo non eſt obſeruāda, vt manſionarij thurificētur ab vna parte immediatè poſt* Canonicos *eiuſdem partis.*

10 *Gratia conceſſa* Capitulo, *&* Canonicis, *vt poſſint vti cappis non comprehendit māſionarios.*

11 *Manſionarij tenentur ad reſidentiam in* Eccleſia Cathedrali *habentes onus* Miſſarū, *vel ſeruiendi choro.*

12 *Epiſcopus ſine adiunctis poteſt procedere contra manſionarios habentes vocem in Capitulo.*

13 *Manſionarijs & præbendatis* Epiſcopus *nequit concedere almutias.*

14 *Manſionarij debent præcedere* Cappellanis, *& habitum diſtinctum deferre, æſtate, & hieme.*

15 *Manſionarius nouiter proviſus per reſignationem non habet*

Digitized by Google

habet locum reſignantis, ſed vltimum.

16 *Manſionarij Eccleſiæ* Cathe*dralis etiam habentes curam animarũ incedunt poſt* Ca*nonicos in proceſſionibus.*

17 *Portionarii repræſentant beneficiatos,in omnibus.*

18 *Portionarii perpetui Eccleſiarum Parochialium precedũt portionariis amouibilibus Eccleſiæ* Ca*thedralis.*

19 *Portinarii, & alii beneficiati æquales in omnibus* Canoni*cis thurificantur duplici ictu ſicut Canonici.*

De Manſionarijs, ſeù beneficiatis.

Super Bulla Ioannis XXII. & Nicolai II.

1 PRæter reportata ſuperius *in tit. de beneficiatis*, Notare debes, quod beneficiati, qui non conſtituunt collegium,nõ poſſunt ſe congregare ſine licentia Superioris, vt cenſuit

2 Rota Romana apud *Rub.deciſ.* 32.& ratio eſt,quia beneficiati in vna eademque Eccleſia Collegiata, vel Cathedrali pręter Canonicos,debent cõſiderari vti ſinguli,qui non poſſunt facere Collegium *Abb. in c.dilecta,in fin. de exceſſi Prælat. & in cap.nobis de iur. patr. nu.*8.*Cæſar.de Graſſ deciſ. fin. nu.*14.*de his quæ fiunt à maior. par.cap Rota in dec.*455.*par.*1. *diuerſ.& in vna Gerunden Iuriſdictionis,* 22. *Aprilis* 1630. *coram bon mem.Dom Coccino.*

3 Valdè enim intereſt Capitulo Eccleſiæ Cathedralis, nẽ illius beneficiati, & alij clerici inferiores ius acquirant ſe cõgregandi, & faciendi Collegium, & ideò beneficiati nõ poſſunt facere Congregationes, quia in hoc verſatur intereſſe Capituli,cui beneficiati ſubiacẽt *idem Rubeus deciſ.*351.*num.*11.

4 Verùm ſi dicti beneficiati dicerent ſe huiuſmodi ius cõgregãdi habere ex priuilegio particulari, vel ex conſuetudine poſſent ſe cõgregare, iuxta doctrinam *Hoſt in ſumm.de exceſſ. Prælat. §.*1.*verſ.ſubditi Ripa in reſp.*12. *num.* 3. *de reſcript.Fælin. conſ.*2.*nu.*3. quæ

5 conſuetudo debet eſſe quadragenaria.

6 Sed an ſolus Epiſcopus ſine conſenſu,vel conſilio Capituli poſſit beneficiatis inferioribus concedere facultatem faciendi Collegium, hunc articulum *Rot. in d.deciſ.*155.*p.*1. *& in d.Gerundien.*relinquit indeciſum.

7 Beneficiati autem ad hoc, vt habeant facultatem faciendi

di Collegium in Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata quid teneantur probare *ead. Rota apud Rubeum. deciſ.* 136. vbi quod ad hoc, vt facultatem habeant ſe congregandi non ſufficit hoc docere per actus æquiuocos.

8 Aduertendum pariter erit, quod iuriſdictio ſtatuendi ſuper anniuerſarijs pertinet ad Capitulum, nec poteſt ad beneficiatos, & manſionarios pertinere, niſi probetur eorũ proprietas, puta ſi anniuerſaria fuerint relicta contemplatione ipſorum beneficiatorũ, vt fuiſſe iudicatum per *eãdem Rotam in vna Gerundien iuriſd.* 24. *Nouembris* 1632. teſtatur *Rubeus dec.* 55.

9 Item conſuetudo, vt manſionarij ab vna parte thurificentur immediatè poſt Canonicos eiuſdem partis, antequã thurificentur Dignitates, & Canonici, qui ſedent ab alia parte chori, non eſt ſeruanda, ita *S. Congr. rit. in Placentina in* 3. *dub.* 10. *Maij* 1607.

10 Sic etiam gratia conceſſa Canonicis, & Capitulo, vt poſſint vti cappis non comprehendit manſionarios, & Cappellanos *Sac. Congreg. rit. in Ferrarien.* 12. *Nouembr.* 1605.

11 Nec non manſionarij in Eccleſia Cathedrali tenentur ad reſidentiã ſi haberent onus Miſſarum, & ſeruiendi choro *S. Cong. Conc. in Ferrarien.* 4. *Decembr.* 1627.

12 Sed an Epiſcopus ſine adiũctis poſſit procedere contra portionarios habẽtes vocem in Capitulo, affirmatiuè cenſuit *Sac. Congr. Conc.* teſte *Armendar. in addit. ad recopil. leg. Nauarr. lib.* 1. *tit.* 6. *de viſit. num.* 60. & *tit.* 18. *l.* 7. *de Epiſc. num.* 91. *in princ. Ludouic. de iuriſd. adiunct. q.* 23. *num.* 2.

13 Et an Epiſcopus poſſit cõcedere, vt manſionarij, & prębendati deferãt almatias, negatiuè *S. Congreg. rit. in Placẽtin.* 16. *Ianuarij* 1620. teſte *Barboſ. collect. bull. pag.* 332. *verb. Epiſcopus.*

14 Et an manſionarij debeant præcedere Cappellanis, & habitũ diſtinctum ab eis deferre tam ęſtate, quam hyeme, affirmatiuè *Sac. Cong. Rit. in Ferrarien.* 25. *Iuny* 1607.

15 Et an manſionarius nouiter prouiſus per reſignationem debeat habere locũ reſignantis, negatiuè, ſed vltimum locũ cenſuit *eadem S. Congr. in Ferrarien.* 10. *Ianuarij* 1609.

16 Et an Manſionarij Eccleſiæ Cathedralis, etiam curam animarum habentes in proceſſionibus debent incedere poſt Canonicos, affirmatiuè, quia tanquam membra non debent à corpore ſeparari per interpoſitionem Rectorũ aliarum Eccleſiarum, *S. Cong. Rit.*

Rit. in Turritan. 1. *Iunij* 1601. *& in Turielien.* 20. *Decembr.* 1601.

17 Et an portionarij repræſentent beneficiatos, ſeù manſionarios, & teneâtur ad omnia ſicut beneficiati, affirmatiuè S. *Congreg. Rit. in Hiſpalen.* 5. *Iulij* 1603.

18 Sed an Portionarij perpetui Eccleſiarum Parochialium præcedere debeant portionarijs amouibilibus Eccleſiæ Cathedralis in proceſſionibus, in quibus dantur diſtributiones ex redditibus Capituli generalis; affirmatiuè *Sac. Congr.* Rit. *in Terrulen.* 17. *Decembr.* 1605.

19 Et an portionarij, & alij beneficiati, ſi in omnibus ſunt æquales Canonicis ſint thurificãdi duplici ductu, ſicut Canonici, non obſtante libro Cęrimonialis; Affirmatiuè, quia intelligitur; quando Presbyteri non ſunt æquales Canonicis; S. *Cong.* Rit. *in Cæſarauguſtana de Daraca* 21. *Martii* 1615.

SVMMARIVM.

1 *Breue* Pii V. *Eximens milites Diui Ioannis à iuriſdictione ordinarii.*

2 *Priuilegia militum Diui Ioãnis cõfirmantur per* S. D. N. *Vrbanum Papam VIII.*

3 *Milites Diui Ioannis non viſitantur ab Epiſcopis preterquam circa curam animarum.*

4 *Milites Diui Ioannis ſunt exempti à iuriſdictione Ordinarii à ſolutione decimarum, & aliorum onerum, poſſunt ſepelire mortuos in eorum Eccleſiis, & Cappellani eorum valent ſeruire Parochialibus militiæ.*

5 *Militum Diui Ioannis bona non ſpectant ad Cameram Apoſtolicam.*

6 *Milites Diui Ioannis an comprehendantur Conſtit. Greg. XV. de Conſeruatoribus.*

7 *Milites Diui Ioannis non tenentur ad contributionem Seminarii, ſolutionem Cathedratici, aut ſubſidii charitatiui.*

8 *Fratres Cappellani poſſunt ordinari à quocumque Antiſtite etiam extra tempora, & celebrare poſſunt in quibuſuis Eccleſiis abſque licentia Ordinarii, cum altari portatili.*

9 *Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani & Sacerdates huius Religionis tenentur accedere ad proceſſiones.*

10 *Frutres Cappellani adminiſtrantes redditus Parochialis Eccleſiã coguntur reddere rationes ab Ordinariis locorum in viſitatione.*

11 *Mili-*

11 *Milites Hieroſolymitani, an, & quando comprehendãtur decretis* S.C.T.

12 *Milites Hieroſolymitani in quibus veniant appellatione regularium remiſſiuè.*

De Militibus Diui Ioannis.

Breue Pij V.

DIlecto filio moderno pro tempore exiſten. ti, noſtræ & Sedis Apoſtolicæ in Regno Neapol. Nũcio. Intus vero Pius Papa V. Dilecti fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Sicut accepimus in diuerſis locis, & præcipuè in Regno Neapol. inter Venerabiles Fratres partium illarum Archiepiſcopos, Epiſcopos, & Eccleſiarum Prælatos, dilectos filios, Fratres, Milites, & Hoſpitalis Sancti Ioannis Hieroſolymitani perſonas ſiuè iuriſdictionis ſubiacere ſatagentes contra priuilegium eis ab antiquiſſimo tempore conceſſum formam, & tenorem, & eorundemq; Fratres, milites, & perſonas lites, & cauſæ quotidie exerantur pro quibus dicendis, ſi Romanæ Iudices Curiæ adeundi eſſent, hoc non ſine Concil. Trid. decretorum abrogatione ſuccedere poſſit, ſi verò inibi litigandum eſſet cum iudicium coram eiſdem Archiepiſcopis, Epiſcopos intereſſe in illos habentibus proſequi neceſſe eſſet, non plena poſſit ſeparari iuſtitia, Nos præmiſſis, eaquè decet remedia adhibere ſatagentes, nec non cauſarum, & ſingularum litiũ huiuſmodi ſuper præmiſſis in dicto Regno pendentium, præſentium pro expreſſis habẽtes ſtatum, & merita, nominaque, & cognomina iudicum, & collitigantium, eoſdẽ fratres, milites, & perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis innodati exiſtentis ad effectum præſentium dumtaxat conſequẽdi harum ſeriè abſoluentes, et abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad eorumdem fratrum, mi-

litum

litium, & perſonarum, vel alicuius pro eis nobis ad hoc oblatæ petitiones inſtantiã, ſed de noſtra mera liberalitate, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tam illas quàm aliàs quaſcumque lites, & cauſas vbilibet, & coram quibuſcumque iudicibus in poſterum mouendas ad nos Apoſtolica authoritate, tenore præſentium harum seriè aduocamus, illaſq; omnes, et ſingulas ſibi, et pro tempore exiſtẽte noſtro, et Sedis Apoſtolicæ in Regno Neapolitano huiuſmodi Nuntio *audiendas, et fine debito terminandas committimus diſtrictius inhibẽtes quibuſuis locorum Ordinarijs, ac quibuſuis alijs iudicibus tam ordinarijs, quàm delegatis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis maioris, alijſq; arbitrio noſtro moderandis, et affligẽdis pœnis, ne decreto in præmiſſis quomodolibet intromittere, aut milites, et perſonas huiuſmodi moleſtare, aut perturbare præſumãt, decernentes quoque præſentes literas vllocunq; tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel copiam, alio defectu notari, impugnari, vel inualidari poſſe, ſed illas ſemper validas, et efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios, et integros effectus ordini, et validæ, et efficacis vim quatenus in tempore, et* Sedem *præfatam ex vna, et dictos milites habere, debere, et ſic ab omnibus cenſeri, et ita per quoſcunq;* Iudices, *et Commiſſarios, quauis authoritate fungẽtes, et Sacri Palatij Apoſtolici Auditores, et S.R.E. Cardinales, his à quocunq; quauis authoritate ſciẽter, vel ignoranter contigerit attentari, non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, nec non quibuſuis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis Statutis, et Conſtitutionibus, priuilegijs quoq; et indultis, ac literis Apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, ac formis, ac tam quibuſuis etiam derogatorum derogatorijs, alijſq; efficacioribus, et inſolitis clauſulis, et alijs quo-*

modolibet conceſſis, et impoſterum concedendis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis ſpecificè, et ex precisa et indiuidua, non autem per clauſulas generales, idem importantes mẽtio, ſeù quaſi expreſſio, aut alia exquiſita forma ad hec ſeruãda foret, illorum tenore præſentibus pro ſufficienter expreſsè habentes illas aliàs in ſuo robore per manſuris hac vice dumtaxat conſequenter ſpecialiter, et expreſsè derogamus cæteriſq; contrarijs quibuſcũque. Datũ Romæ apud Sanctum Petrũ ſub annulo Piſcatoris die 13. *Iulij* 1568. *Pontificatus noſtri anno* 3. *B. Melchiorius.*

2 Quorum Militũ S. Ioãnis Hieroſolymitani priuilegium, & omnia alia, indulta, facultates, exemptiones, & immunitates, & gratiæ illis conceſſa fuerunt confirmata per *S. D. N. Vrbanum VIII. noſtrum benefactorem per Cõſtit.* incip. *Vniuerſalis* 29. *Martij* 1624.

3 Vnde priuilegiantur primò Eccleſias eorũ eſſe exemptas à viſitatione Epiſcoporum præterquam ſi fuerint curatæ, ita Sac. Congr. Conc. teſte *Armendariz. in addit. ad recopil. leg.* Nauarr *lib.* 1. *tit.* 6. *de viſit.* §. 2. *num.* 6. & ſtatuit *Gregor. XIII. in Conſt.* incip. *Circumſpecta,* 25. *Nouemb.* 1580.

4 Priuilegiantur ſecundò, vt ſint exempti à iuriſdictione ordinariorum & à ſolutione decimarum, & aliorum onerum, & mortuos in eorũ Eccleſijs ſepelire poſſunt, ac eorum Cappellani eiuſdem militiæ Parochialibus deſeruire valent, ita *Pius V. in Conſtitut.* incip. *Circumſpecta Kal. Iul.* 1560.

5 Priuilegiantur tertiò, vt bona illorum vbique decedentiũ, etiam ex illicita negotiatione acquiſita, vti ſpolia, nõ ad Cameram Apoſtolicam, ſed ad eius Hoſpitale ſpectant, idem *Pius IV. in Conſtit.* incip. *Romani* 24. *Martij* 1561.

6 Priuilegiantur quartò, vt nõ afficiantur *Conſtitut. Gregorij XV. de Conſeruatoribus*, niſi quoad conſeruatores, & non quoad Iudices ordinarios habẽtes ordinariam iuriſdictionem intra limites ſuorũ Prioratuum, ita *Sac. Congr. Conc. in Meliuitana* 6. *Februarij* 1627.

7 Priuilegiantur quintò, vt non teneantur ad contributionem ſeminarij, neque ad ſolu-

ſolutionem Cathadratici, Synodatici,ſiuè charitatiui ſubſidij S.*Congr.Conc.in Auguſtana* 14.*Decemb.*1630. & quod eximantur à contributione ſeminarij clericorum ſtatuit *Gregor.XIII. per Bullam* incip. *quo magis ſub die* 23.*Martij* 1580.

8 Priuilegiantur ſextò, vt Fratres Cappellani poſſint à quocunque Antiſtite Sacros Ordines,etiam etiam extra tempora à iure ſtatuta tribus diebus Feſtiuis ſuſcipere, & in quibuſuis,tam ſecularium, quàm regulariũ Eccleſijs abſque licentia alicuius celebrare etiam cum altari portatili, *Pius V. in Conſtit.* incip. *Circumſpecta* 24 *Martij* 1561.quã refert *Barboſ.de poteſt. Epiſc. par.2.alleg.4.num.65.*

9 Reſtringuntur verò dicta priuilegia primò, vt Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani, ſiuè Sacerdotes huius religionis inſeruientes Eccleſijs teneãtur accedere ad proceſſiones indictas per Epiſcopos, & nullis immunitatibus ſe tueri poſſunt,vt niſi accedant compolli non valeant, *ita S. Cong.* teſte *Salgad. de protect. reg. tom.*1.*par.*2.*cap.*9. *num.* 103. *Armendar in addit. ad recopil. leg.Nauarr. lib.*1.*tit.*14 *l.*24. *§.*31. *de proceſſ. num.*5. vide *Barboſ. de poteſt. Epiſc.par.*3. *alleg.*78.*num.*11.

10 Reſtringuntur ſecundò, vt dicti Fratres Cappellani, qui adminiſtrarunt redditus Parochialis Eccleſiæ ſecularis, poterint cogi ab Ordinarijs locorum in viſitatione pro reddendis rationibus, & non cõparentes poterint excommunicari ab eiſdem *Sac.Congr.in Vulterarien.* 7.*Septemb.*1630.

11 Reſtringuntur tertiò,vt cõprehendantur decretis Conc. Tridẽt. etiam ſi de eis non fiat expreſſa mentio, niſi ſpecialiter poſtea fuiſſent priuilegiati *Sac.Congr.* teſt. *Selli.in collect. Canon.cap.*23. *num.*3. Et ideò comprehenduntur *ſub decreto Conc. ſeſſ.*25.*de regul. cap.*19. *Armendariz. lib.*2. *tit.*18.*l.*7. *de relig num.*51. referens ita *Sac. Congr.* declaraſſe, & ſic pariter *decreto Conc. ſeſſ.* 25. *cap.*15.teſte *Pariſ.de reſign.benefic.lib.6.q.*2.*num.*120. & alij relati *per Barboſ.de poteſt. Epiſcop alleg.*101 *n.*8 & ita etiam *decreto Conc.ſeſſ.*6.*cap.*3. tenẽt *Nauarr.conſ.*12.*de regul Barboſ.de poteſt. Epiſc.par.*3 *cap* 3. *cap.*105.*num.*15. & *D.Riccius dec.*100.*par.*3.

12 Reſtringuntur quartò,quia veniunt appellatione regularium in pluribus caſibus enumeratis per *Gratian. diſcept. forenſ.cap* 457.*a num* 24. *cum ſeqq.lib.*3.*Ludo.dec.*87.0 *er.lib. var.qq.par.*1.*q.*10. *Cened. can. qq cap.*4.*per tot. D. Ricc.in prax.*

tom.4.tit.de æquit. ordin. milit. & Nouarius frater q. forenſ. 42 lib 1.& de elect. for. q.37. ſect. 1.in 1. impreſſ. apud quos latè agitur materia iſta,ad ipſos beniguum Lectorem remitto.

SVMMARIVM.

1 *Monaſteria etiam Mendicantium non poſſunt ædificari, niſi vocatis intereſſe habentibus, amplia etiam in Monaſterijs Monialium, nu.4.*

2 *Monaſteria ædificari non poſſunt, niſi in eo valeant ſubſtentari duodecim Fratres, vel Monaci, refertur decretum S.Congr.num.3.*

6 *Monaſteria Monialium prohibentur ædificari extra* Ciuitatem*, & ædificata ſunt reducenda intra* Ciuitatem*, & quando nu.7.*

8 Conſtitutio *Clem. VIII. inducit formam,& declaratur quoties fuiſſet relicta certa quantitas pecuniæ per conſtructione* Conuentus *, & victus,num.9.*

De Monaſteriorum ædificatione.

Super Bulla Clement. VIII.

1 Statuitur *per hanc bullam* incip. *Quoniam,de anno 1603.* æditam,non poſſe erigi Monaſteria quorumcumque etiam Mendicãtium, nec ædificari, quamuis adſit licentia Epiſcopi,niſi vocatis,& auditis aliorum Conuentuum Procuratoribus, alijſque intereſſe habentibus, & cauſa cognita, vt ſine aliorum detrimento commodè ſubſtentari poſſint, & ſi dicti Procuratores nihil opponant debetur eis licentia per Epiſcopum, vltra reportata per *nos met in prima parte Bull. pag.*385.

2 Addas S.C*ongreg.Eminent. DD.Cardin.de viuæ vocis oraculo habito à S. D. Greg.XV.* mandaſſe, vt in erectione nouorum Monaſteriorum obſeruaretur ſupradicta *bulla Clem. VIII.* mandando inſup vt in quacumque Ciuitate,vel oppido, ſeù quocumque alio loco non erigantur, niſi in eo ſaltem duodecim Fratres, aut Monachi, ſeù Religioſi inhabitare,ac ex redditibus,& cõſuetis eleemoſynis ſubſtentari valeant,ac Priores,ſeù Procuratores aliorum Monaſteriorum,

rum, non ſolum in prædictis, ſed etiam in alijs per quatuor millia paſſuũ circũuicinis locis ad id vocati, & auditi fuerint; ac tali erectioni conſenſerint, vel alias locorum Ordinarijs conſtiterit talia Monaſteria erigenda cum numero duodecim commodè, & congruè manuteneri, & ali poſſe.

Si verò ſi nulli alij regulares in eo loco reperiantur, Ordinarij diligenter inquirant, an locorum incolæ, & habitatores quorum conſenſum adhibeant illos alere, & manutenere valeant.

At verò à decreto erectionis appelletur, appellatio deuoluetur ad eandem S.Congr. & pendẽte appellatione nihil innouari poſſe, & quidquid actum fuerit irritum, & inane erit, vt infra habetur.

Decreta Sac. Cong.

✠

CVm alias fel. rec. Clemens Papa VIII. decreuit Ordinarios locorum licentiam ad nouos Conuẽtus cuiuſcũq; præſertim Mendicantium Ordinis, in Ciuitatibus, et locis eorum ordinariæ iuriſdictioni ſubiectis, erigendos impartiri non poſſe, niſi vocatis, et auditis aliorum in eiſdem Ciuitatibus, et locis exiſtentium Conuentuum Prioribus, ſeù Procuratoribus, et alijs intereſſe habentibus, et cauſa ſeruatis ſeruãdis cognita in eiſdem Ciuitatibus, et locis, nouos huiuſmodi erigendos Conuentus, ſine aliorum ditrimento, cõmodè ſuſtentari poſſe conſtiterit. Si verò ab eorum ſententijs ad Sedem Apoſtolicam prouocari, et appellari contigerit, ipſos Ordinarios tandiù erectionem nouorum Conuentuum ſuſpendere debere, quandiù à dicta Sede in ea cauſa pronunciatum extiterit; ac alias prout in decreto huiuſmodi plenius continetur. Verùm per piæ memor. Paulum V. accepto pleroſq; ex Ordinarijs prædictis fauore, vel nimia expoſcẽtium importunitate ad nouos Conuẽtus, ſeù Domos, præter, et contra tenorem prædicti Decreti erigendos plerumq; adduci, quo fit, vt non

tom.4.tit.de æquit ordin milit. & Nouarius frater q. forenſ. 42 lib 1.& de elect. for. q.37. ſect 1.in 1. impreſſ. apud quos latè agitur materia illa, ad ipſos benignum Lectorem remitto.

SVMMARIVM.

1 *Monaſteria etiam Mendicantium non poſſunt ædificari, niſi vocatis intereſſe habentibus, amplia etiam in Monaſterijs Monialium, nu.*4.

2 *Monaſteria ædificari non poſſunt, niſi in eo valeant ſubſtentari duodecim Fratres, vel Monaci, refertur decretum S.Congr.num.*3.

6 *Monaſteria Monialium prohibentur ædificari extra* Ciuitatem*, & ædificata ſunt reducenda intra* Ciuitatem*, & quando nu.*7.

8 Conſtitutio *Clem. VIII. inducit formam, & declaratur quoties fuiſſet relicta certa quantitas pecuniæ per conſtructione* Conuentus *, & victus, num.*9.

De Monaſteriorum ædificatione.

Super Bulla Clement. VIII.

1 STatuitur *per hanc bullam* incip. *Quoniam, de anno* 1603. æditam, non poſſe erigi Monaſteria quorumcumque etiam Mendicantium, nec ædificari, quamuis adſit licentia Epiſcopi, niſi vocatis, & auditis aliorum Conuentuum Procuratoribus, alijſque intereſſe habentibus, & cauſa cognita, vt ſine aliorum detrimento commodè ſubſtentari poſſint, & ſi dicti Procuratores nihil opponant debetur eis licentia per Epiſcopum, vltra reportata per *nos met in prima parte Bull. pag.*385.

2 Addas S.Congreg.*Eminent. DD.Cardin.de viuæ vocis oraculo habito à S. D. Greg.XV.* mandaſſe, vt in erectione nouorum Monaſteriorum obſeruaretur ſupradicta *bulla Clem. VIII.* mandando inſup vt in quacumque Ciuitate, vel oppido, ſeù quocumque alio loco non erigantur, niſi in eo ſaltem duodecim Fratres, aut Monachi, ſeù Religioſi inhabitare, ac ex redditibus, & cõſuetis eleemoſynis ſubſtentari valeant, ac Priores, ſeù Procuratores aliorum Monaſteriorum,

rum, non ſolum in prædictis, ſed etiam in alijs per quatuor millia paſſuũ circũuicinis locis ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni conſenſerint, vel alias locorum Ordinarijs conſtiterit talia Monaſteria erigenda cum numero duodecim commodè, & congruè manuteneri, & ali poſſe.

Si verò ſi nulli alij regulares in eo loco reperiantur, Ordinarij diligenter inquirant, an locorum incolæ, & habitatores quorum conſenſum adhibeant illos alere, & manutenere valeant.

At verò à decreto erectionis appelletur, appellatio deuoluetur ad eandem S. Congr. & pendẽte appellatione nihil innouari poſſe, & quidquid actum fuerit irritum, & inane erit, vt infra habetur.

Decreta Sac. Cong.

✠

CVm alias fel. rec. Clemens Papa VIII. decreuit Ordinarios locorum licentiam ad nouos Conuẽtus cuiuſcũq; præſertim Mendicantium Ordinis, in Ciuitatibus, et locis eorum ordinariæ iuriſdictioni ſubiectis, erigendos impartiri non poſſe, niſi vocatis, et auditis aliorum in eiſdem Ciuitatibus, et locis exiſtentium Conuentuum Prioribus, ſeù Procuratoribus, et alijs intereſſe habentibus, et cauſa ſeruatis ſeruãdis cognita in eiſdem Ciuitatibus, et locis, nouos huiuſmodi erigendos Conuentus, ſine aliorum ditrimento, cõmodè ſuſtentari poſſe conſtiterit. Si verò ab eorum ſententijs ad Sedem Apoſtolicam prouocari, et appellari contigerit, ipſos Ordinarios tandiù erectionem nouorum Conuentuum ſuſpendere debere, quandiù à dicta Sede in ea cauſa pronunciatum extiterit; ac alias prout in decreto huiuſmodi plenius continetur. Verùm per piæ memor. Paulum V. accepto pleroſq; ex Ordinarijs prædictis fauore, vel nimia expoſcẽtium importunitate ad nouos Conuẽtus, ſeù Domos, præter, et contra tenorem prædicti Decreti erigendos plerumq; adduci, quo fit, vt

non

non habita debita eleemoſynarum, ſeù redituum cuiuſcumq; Monaſterij, Conuẽtus, ſeù Domus ratione, Monachi, ſeù Fratres, aut Religioſi ibi degentes, manuteneri nequeant, et taxam exiguum numerum reducantur, vt cultus Diuinus in eorum Eccleſijs deſtituatur, ibique Regularis diſciplina, vt conuenit, conſeruari nõ valeat. Sacra Cõgregatio Illuſtriſs. DD. Cardinalium negotijs Regularium Præpoſitorum, ad quos idem Paulus Papa V. negotium huiuſmodi reiecerect, tot incommodis obuiã ire, eiſque aliquod opportunum remedium adhibere cupiens, Decreti huiuſmodi veriores, ac totos tenores præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum infererentur pro plenè, & ſufficienter expreſſis habens, viuæ vocis oraculo à S.D.N. Gregorio Papa XV. habito, Decretum prædictum, quatenus opus ſit innouat, & in vſum reducit. Volens, quod de cætero Monaſterium, Conuentus, Domus, Congregatio, vel Societas Religioſorum, ſeù Regularium cuiuſcunque, etiã Mendicantium Ordinis, Societatis, & Inſtituti quocũq; nomine nuncupentur, etiam ſi de illis particularis, expreſſa, & ſpecifica mẽtio habẽda eſſet, in quacumque Ciuitate, vel Oppido, ſeù quocunque alio loco, non erigantur, niſi in eo ſaltem duodecim Fratres, aut Monachi, ſeù Religioſi inhabitare; ac ex redditibus, & ex conſuetis eleemoſynis ſuſtentari valeant; ac Priores, ſeù Procuratores aliorum Monaſteriorum, Conuentuum, Domorum aliarum Religionum, vel Congregationum, aut Societatum, ſeù Inſtitutorum huiuſmodi, non ſolum in prædictis, ſed etiam in alijs per quatuor millia paſſuum circumuicinis locis ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni conſerint, vel alias Ordinarijs locorum conſtiterit, Religioſos Monaſterij, Conuẽtus, ſeù Domus Regularis ſic erigendæ abſque detrimenoo Religioſorum in Monaſterijs, ſeù Domibus antea in Ciuitatibus, ſeù locis huiuſmodi erectis degẽtium, ibi

ibi in numero duodecim cōmodè, & congruè manuteneri, & ali poſſe. Si verò noui Conuentus, Domus, Congregatio, vel Societas huiuſmodi inſtituendæ erunt, nulliq; alij Regulares inibi reperiātur, Ordinarij locorum nihilominus diligenter inquirant, an locorū incolæ, & habitatores (quorum, et conſenſum requirant, ac adhibeāt) huiuſmodi duodecim Religioſos in Conuentibus (vt præmittitur) inſtituendis commodè alere, & manutenere valeant. Si verò à decreto, ſeù decretis per Ordinarios prædictos in cauſis huiuſmodi ferendis legitimè appellari contigerit, ex nunc, prout ex ea die, qua appellatio interponetur, ea ad eandē Sacram Congregationem vna cum toto negotio principali deuoluta cenſeatur; appellationeq; huiuſmodi pendente nihil innouādum eſſe; irritumq; & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernens, quibuſcumque in contrarium facien. non obſtantibus. Romæ 17. Auguſti 1622.

Ant. Card. Saulius.

Locus † ſigilli.

N. Zambeccarius Secr.

4 Amplia primò, vt huiuſmodi conſtitutio habeat locum etiam in erectione Monaſteriorum Monialium, vt cenſuit S. *Congr.* Conc. 19. *Decembris* 1620. teſte *Barboſ. in collect. bull. verb. Bulla Clem. VIII.*

5 In qua erectione aduertant Illuſtriſſimi locorum Ordinarij, & prohibeant illa conſtrui extra Ciuitatem, & ea quæ extra menia conſiſtunt, reuocēt in Ciuitatem, vel Oppidum, ne malorum hominum prędę, & alijs facinoribus ſint abſq; cuſtodia expoſita *Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 5. de reform. in fin. V gelin. de poteſt. Epiſc. cap. 21. num. 1.*

Et ideò meritò *Sac. Congr. Epiſc. & regul. ſub die* 13. *Septembris* 1583. cenſuit Monaſteria Monialium erigenda, niſi Ordinarijs locorum conſentientibus, & niſi in ijs dūtaxat locis, quæ muro vnita ſint, & in

in quibus adeſt Præsbyterorũ ſecularium, vel regularium copia ad audiendas earum confeſſiones, niſi in facultatibus haberent Moniales, vt confeſſarium aliundè aſcitum ſubſtentare valerent.

6 Quarè Monaſteria Monialium extra mœnia exiſtentia, ſi Epiſcopo videbitur, ad vetera quæ ſunt in vrbe, vel ad noua quæ fiunt inuocato quatenus opus ſit etiam bracchio ſeculari reduci debeant, qui & non obedientes, vel id impedientes per cenſuras Eccleſiaſticas compriman ur, ita ſanciuit *Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 5. de regul. Leiua in exam. Epiſc. lib. 6. c. 21. nu. 13. Vgolin. d. cap. 21. num. 1. prax. Epiſcop. verb. Moniales, §. 17.* vbi refert

7 deciſum illam translationem eſſe faciendam ad alium eiuſdem Ordinis Monaſterium, & hoc quando imineret ſcandalum, vel cauſa ſuperemineñtis aeris peſtilentis cũ introytibus & redditibus, quos illud habet in aurora, & à perſonis grauibus, & honeſtis, vel conſanguineis moniales deducãtur, vt reſolutum *Armendar. in addit. ad recopil. leg. Nauarr. tit. 18. l. 7. de relig. nu.* 100. *Barboſ. de poteſt. Epiſc. par. 3. alleg.* 102. *num.* 26.

8 Amplia ſecundò, diſpoſitionem Bullæ Clement. adeò inducere formã, & eſſe de ſubſtantia, vt Epiſcopus nequeat concedere licentiã conſtruendi noua Monaſteria abſque cauſæ cognitione, ita vt eius omiſſio vitiet conceſſionem, ſcribit *Gratian. lib. 3. diſcept. forenſ. cap.* 527. ea ratione, quia dicta bulla continet decretum irritans, quod operatur nullitatem, & omnia in oppoſitum deſtruit *Rot. diuerſ. deciſ.* 24. *num.* 5. *par.* 2. *Gonzalez ſuper regul.* 8. *Cancell. Gloſſ.* 68. *n.* 12. & per dictum decretum inficitur omnis titulus, & poſſeſſio, quæ prætenditur capta, *Biſign. deciſ.* 1. *num.* 6. *Verall. deciſ.* 17 *par.* 3. *Gomez de ann. reg.* 14 *num.* 5.

9 Limita primò, ſi fuiſſet relicta aliqua quantitas pecuniæ pro conſtructione conuẽtus, & victus, vt iudicauit *Rot. Roman. in deciſ.* 745. *par.* 2. *tom.* 2. *in recent. contra deciſ. D. Ricc.* 212. *par.* 4. *in prima parte allegatam pag.* 386. *num.* 5.

SVMMARIVM.

1 *Bulla S. D. N. Vrbani Octaui.*
2 *Licentiæ ædificandi Monaſteria regularium abſque conſenſu Ordinarij reuocantur.*
3 *Monaſteria ædificata non poſſunt deſeri niſi in manibus Ordinarij & cum licẽtia Sum. Pontificis,*

4 Ec-

4 *Eccleſia vel Monaſterium ſemel dicatum non poteſt cōuerti in vſus prophanos, & quando.*

5 *Monaſteria ædificari nequeūt cum conſenſu* Vicarij *Capitularis.*

6 *Monaſterium quando transfertur de vno loco ad alium, an requiratur conſenſus* Epiſcopi.

De Monaſteriorum ædificatione.

Super Bulla S. D. N. Vrbani VIII.

✠

R*Omanus Pontifex, cui Saluator, & Dominus noſter, qui* Caritas, *& Deus pacis, Vniuerſalis Eccleſiæ credidit Principatum, ea interdum, quæ certis etiā rationabilibus de cauſis, à Sede Apoſtolica conceſſa sūt, ipſa ſubinde rerum experiētia ſuadente, & maioribus ex cauſis, quibus præſertim perſonarum ſub ſuaui* Reli*gionis iugo* Altiſſimo *famulantium paci, & quieti conſulitur, litibuſquè ac controuerſijs inter eos obuiā itur, reuocat & immutat, in biſq; paſtoralis ſollicitudinis, & prouidentiæ ſuæ ſtudium interponit, prout rerum, & temporum qualitatibus debitè penſatis, conſpicit in Domino ſalubriter expedire.*

1. *Cum itaque, ſicut* Nobis *innotuit, complures licentiæ, ſiuè facultates à nonnullis Romanis Pont. prædeceſſoribus noſtris per diuerſos Ordinum etiam* Mendicantiū, *Congregationum Societatū, & aliorum regularium Inſtitorū Superiores, ſeù alios eorum nomine, vbique locorum Monaſteria, Domos, Collegia, Conuentus, & alia loca regularia, quovis nomine nuncupato, ſeruata dumtaxat* Sacrorum *Canonum, &* Concilij *Tridentini decretorum forma, de ſola Ordinarij licentia, ſeù etiam forſan non ſeruata forma, & abſq; licentia huiuſmodi, & contra decreta à Sede Apoſtolica ſuper præmiſſis edita, fundandi, erigendi, & in-*

inſtituendi importunis precibus, ſeù etiam Motu proprio, vel aliàs obtenta & extorta fuerint: idcircò Nos, omnes, & quaſcunque licentias, ac facultates huiuſmodi, literaſque deſuper tam ſub plumbo, quàm in huiuſmodi forma Breuis *deſuper expeditas, earumque ten. etiam veriores, & Dat. præſentibus, ac ſi ſpecificè, & ſigillatim exprimerentur, et inſererentur, pro plenè, et ſufficienter expreſſis, et ad verbum inſertis habentes, iuſtis de cauſis animum noſtrum mouentibus, Motu proprio, non ad alicuius* Nobis *ſuper hac oblata petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, dèque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes, et quaſcunq; licentias, et facultates huiuſmod, litteraſque deſuper tã ſub plumbo, quàm in eadem forma Breuis expeditas, omniaq; et ſingula in eis quomodolibet contẽta, & expreſſa, etiã quoad erectiones, fundationes, et inſtitutiones Monaſteriorum, Collegiorum, Domorum, Conuentuum, & aliorum regularium locorum huiuſmodi, quæ ſuum nondum ſortitæ ſunt effectum, tenore præſentium perpetuò reuocamus, caſſamus, abrogamus, & annullamus, viribuſq; & effectu prorſus euacuamus.*

2. *Præterea Ordinum etiã* Mendicantium, *Congregationum, Societatum, & aliorum Inſtitutorum regulariũ Superioribus quocunque nomine nuncupatis, cæteriſque perſonis ad quos ſpectat, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, necnon officiorum quorumcumque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurnm obtinen. necnõ etiã excommunicationis ipſo facto incurrendis pœnis interdicimus, & prohibemus, ne licentiarum, ſeù facultatum per nos, vt præfertur, reuocatarum, & annullatarum, ſiuè alio quouis prætextu vel cauſa, etiam quantumvis priuilegiata noua* Monaſteria, *Collegia, Domos, Conuẽtus, & alia loca regularia huiuſmidi, niſi de expreſſa*

Ordi-

Ordinariorum licentia, ac ſeruata in omnibus, & per omnia ſacrorum Canonum, *&* Conc. Trid. *necnon conſtitutionibus fel. rec. Clem. VIII. quæ incipit, Quoniam ad inſtitutam, ſub dat. Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 23. Iulij 1603. ac Decretorum de mandato eiuſdem Clementis, necnon bo. me. Gregorij XV. Rom. Pont. prædeceſſorum ſuper editorum forma recipere, erigere, fundare, ſeù aliàs quomodolibet inſtituere, ſeù incæpta finire, & abſoluere audeant, ſeù præſumant.*

3. Decernentes *præſentes* **literas etiam ex eo, quòd** *cauſæ propter quas illæ emanarint, expreſſa, verificatæ, & iuſtificatæ, aùt quicunque in præmiſſis intereſſe habẽtes ſeù habere prætendentes, ad hoc vocati, citati, & auditi non fuerint, neque illis conceſſerint, vel alias, ex quibuſcumque capite, prætextu, colore, ingenio, vel cauſa de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeù nullitatis vitio, aut intẽtionis noſtræ, vel alio quouis defectu notari, impugnari, redargui, refringi, retractari, in ius, vel controuerſiam vocari, ad terminos iuris reduci, aut contra eas quoduis gratiæ, vel iuſtitiæ remedium impetrari, ſeù concedi nullatenus poſſe, ſed eas, ac omnia, & ſingula in eis contenta ſemper, & perpetuò valida, firma, & efficacia eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat, & pro tempore quomodolibet ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari, ſicque & non aliter per quoſcumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum* Palatij *Apoſtolici Auditores, ac* S.R.E. *Cardinales de latere Legatos, & Nuncios, quauis auctoritate fungentes ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretãdi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere, ac irritũ, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.*

4. *Quocirca Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Ar-*

Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum Ordinarijs per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicari faciant, illas, ab omnibus & ſingulis ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari: contradictores quomodolibet, & rebelles per cẽſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio bracchij ſecularis.

5. *Nõ obſtãtibus præmiſſis, ac regula noſtra de iure quæſito non tollen. et fel. me. Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri de vna, et in* Concilio *generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis authoritate præſentium ad iudicium non trahatur, alijſq; cõſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, ac quorũcumque Ordinum, Congregationum Societatum, et Inſtitutorum Regularium, etiã iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, et cõſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, etiam Mare magnum, vel aliàs quomodolibet nuncupatis, et litteris Apoſtolicis, illis, eorũq;* Superioribus, *et perſonis ſub quibuſcumque tenoribus et formis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, et inſolitis clauſulis, ac irritan et alijs decretis in genere, vel in ſpecie, etiã Motu proprio, et conſiſtorialiter, at aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum quomodolibet cõceſſis, cõfirmatis, et ſæpius innouatis. Quibus omnibus et ſingulis, etiam ſi pro illorũ ſufficiẽti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, nõ autem per clauſulas generales idem importantes mẽtio, ſeu quæuis alia expreſſio habẽda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruãda foret, eorum omniũ teno-*

tenoribus præſentibus, pro plenè & ſufficiẽter expreſſis, & ad verbum inſertis habẽtes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cęteriſquè cõtrarijs quibuſcumque.

6. *Volumus autem, quòd præſentes in valuis* Baſilica*rum Sancti Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ, vt moris eſt, affixa, omnes, quos illæ concernunt, ità arctent, & afficiant, perinde ac ſi vnicuiq; perſonaliter intimatæ fuiſſent.*

7. *Quòque eorũdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſẽtibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.*

Datum Romę *apud Sãctã Mariam* Maiorem *ſub Annulo Piſcatoris, die* 28. *Auguſti* 1624. *Pontificatus noſtri Anno Secundo.*

2 PEr hanc *Conſtitutionem S.D.N. Vrbanus* Papa *VIII. meus benefactor* reuocauit omnes licẽtias, ac facultates conceſſas à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus Regularibus vbique locorum erigendi abſque conſenſu Ordinarij, domus, Collegia Conuentus, & alia loca regularia quouis nomine nuncupata contra ſacros Canones, & Conc. Trid. ſiuè importunis precibus, ſiuè Motu proprio obtentas, & extortas, mãdando obſeruari diſpoſitionem *S.C.T.* & *Conſtit.Clem.VIII.* de qua in Superiori titulo.

3 Ampliatur primò, vt Monaſteria iam ædificata, nec regulares deſerere poſſint, niſi in manibus Ordinarij de licẽtia Summi Pontificis *cap. cùm ex eo de exceſſ. Prælat. in ſexto c. vnico de relig. domib. Eman. q. reg. 23. art. 6. tom.* 1. *Portell. in dub. reg. verb. Monaſteriũ, num.* 4. aliàs incurrunt ſententiam excõmunicationis *Sylu. in ſumm. verb. caſus, q.* 1. *caſu* 8. nouiter *Lezana q. reg. cap.* 9. 4 *num.* 36. Vnde Eccleſia, ſiuè Monaſterium ſemel Deo dicatum, nõ poteſt fieri habitaculum ſeculare, ſeù conuerti in vſus prophanos, niſi in caſu magnæ neceſſitatis, & de cõſenſu Epiſcopi, *cap. quæ ſemel* 19. *q.* 3. *Mirand. in man. tom.* 1. *q.* 34. *art.* 1.

5 *Am-*

Digitized by Google

Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum Ordinarijs per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeù alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicari faciant, illas, ab omnibus & ſingulis ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari: contradictores quomodolibet, & rebelles per cẽſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio bracchij ſecularis.

5. *Nõ obſtãtibus præmiſſis, ac regula noſtra de iure quæſito non tollen. et fel. me. Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri de vna, et in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis authoritate præſentium ad iudicium non trahatur, alijſq; cõſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, ac quorũcumque Ordinum, Congregationum Societatum, et Inſtitutorum Regularium, etiã iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, et cõſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, etiam Mare magnum, vel aliàs quomodolibet nuncupatis, et litteris Apoſtolicis, illis, eorũq; Superioribus, et perſonis ſub quibuſcumque tenoribus et formis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, et inſolitis clauſulis, ac irritan et alijs decretis in genere, vel in ſpecie, etiã Motu proprio, et conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum quomodolibet cõceſſis, cõfirmatis, et ſæpius innouatis. Quibus omnibus et ſingulis, etiam ſi pro illorũ ſufficiẽti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, nõ autem per clauſulas generales idem importantes mẽtio, ſeù quæuis alia expreſſio habẽda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruãda foret, eorum omniũ*

tenoribus præſentibus, pro plenè & ſufficiēter expreſſis, & ad verbum inſertis habētes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cęteriſquè cōtrarijs quibuſcumque.

6. Volumus autem, quòd præſentes in valuis Baſilica*rum Sancti Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ, vt moris eſt, affixa, omnes, quos illæ concernunt, ità arctent, & afficiant, perinde ac ſi vnicuiq; perſonaliter intimatæ fuiſſent.*

7. Quòque eorūdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præsētibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romę *apud Sāctā Mariam* Maiorem *ſub Annulo Piſcatoris, die* 28. *Auguſti* 1624. *Pontificatus noſtri Anno Secundo.*

2 Per *hanc Conſtitutionem S.D.N. Vrbanus* Papa *VIII. meus benefactor* reuocauit omnes licētias, ac facultates conceſſas à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus Regularibus vbique locorum erigendi abſque conſenſu Ordinarij, domus, Collegia Conuentus, & alia loca regularia quouis nomine nuncupata contra ſacros Canones, & Conc. Trid. ſiuè importunis precibus, ſiuè Motu proprio obtentas, & extortas, mādando obſeruari diſpoſitionem *S.C.T.* & *Conſtit.Clem.VIII.* de qua in Superiori titulo.

3 Ampliatur primò, vt Monaſteria iam ædificata, nec regulares deſerere poſſint, niſi in manibus Ordinarij de licētia Summi Pontificis *cap. cùm ex eo de exceſſ. Prælat. in ſexto c. vnico de relig. domib. Eman. q. reg.* 23. *art.* 6. *tom.* 1. *Portell. in dub. reg. verb. Monaſteriū, num.* 4. aliàs incurrunt ſententiam excōmunicationis *Sylu. in ſumm. verb. caſus, q.* 1. *caſu* 8. nouiter *Lezana q. reg. cap.* 9.
4 *num.* 36. Vnde Eccleſia, ſiuè Monaſterium ſemel Deo dicatum, nō poteſt fieri habitaculum ſeculare, ſeù conuerti in vſus profanos, niſi in caſu magnæ neceſſitatis, & de cōſenſu Epiſcopi, *cap. quæ ſemel* 19. *q.* 3. *Mirand. in man. tom.* 1. *q.* 34. *art.* 1.

5 *Am-*

5 Ampliatur ſecundò, vt aſſenſus iſte nec poſſit concedi à Vicario Capitulari ſede vacante *Sac.Congr. Conc. ſub die* 19. *Ianuarij* 1633. teſte *Barboſ.collect.bullar.verb. Monaſteria, pag* 437.

6 Declaratur primò, vt huiuſmodi conſenſus non requiratur, quando Monaſterium de vno loco ad alium träſferretur, quia non diceretur acquiri nouus conuentus, quãdo fit mutatio in eadem Ciuitate, vel Oppido de vno loco ad alium; nam eo caſu nullum præiudicium fit alijs religioſis, niſi fortè per accidens ratione maioris propinquitatis ad illorum Monaſteria *Laurent. de Perinis to.*2 *de priuil. minim.circa Conſtit.*6.*Gregor. XV.ex Roderic. quæſt. reg.*49. *art.cap* 9.& teſtatur *D.Ricc.in dec.Cur.Archiep.*168 *par.*4.

Contrarium tamen partem, & veriorem eſſe puto, vt requiratur licentia Ordinarij in mutatione, ſeù translatione Monaſterij de loco ad locum, quæ opinio clarè probatur per *text.in cap.*1. *de exceſſ.Prælat. in ſexto*, qui æqualiter, & pariformiter loquitur de Monaſteriorum erectione, & mutatione, & dum *Conſt.& S.C.T.* hunc textum correxerũt, nec reuocarunt, & ſolummodo loquuti fuerint de noua erectione non facienda abſque licentia, & nullam fecerint mentionem de locorum mutatione, videntur voluiſſe, vt id remaneat ſub diſpoſitione iuris communis, ita *Rodriq. quæſt.reg.*4.*art.*4 *tom.*4. *Mirand.in man.prælat. to.*1. *q.*33. *art.*2. *Portell. in dub. regul.in addit.verb.Monaſterium, n.*3. mutare enim, & de nouo conſtruere in hac materia ob idẽtitatem rationis æquiparatur *clem.*3.*de pœnis*.

SVMMARIVM.

1 *Monitoria ad finem reuelationis impediuntur, ſi proceſſus ſit publicatus in Curia ſeculari ſuper eadẽmet materia.*

2 *Monitoria conceduntur ſolum intereſſe habentibus, & quale debeat iſtud intereſſe, n.*3. *&* 4.

5 *Appellatio datur à denegatione exhibitionis reuelationum.*

De Monitorialibus literis.

Super Bulla Pij Quinti.

SVper *hac bulla* incip. *Sanctiſſimus in Chriſto pater* per

per quam traditur forma impetrandi excommunicationē informa ſignificauit, nonnulla reportauimus in prima parte.

1 Quibus addas primò, monitoria poſſe impedir, ſi proceſſus ſit publicatus in Curia ſeculari ſuper eademmet materia, ita *Sola in decret. ſubaud. tit. vt nem inuit. Gloſ. 1. nu. 9. Coſta de fact. ſcie. & ignor. cēt. 2. diſt. 55. num. 9. Hodiern. in addit. ad deciſ. 59. num. 2.*

2 Secundò notabis, vt quamuis monitoria, non ſint cōcedenda, niſi ijs de quorum intereſſe agitur, alias ſi fuerint conceſſa conueniunt reuocāda vigore dictæ Conſtitut. vt tradunt Nauarr. *conſ.* 34. *nu.* 1. *de ſent. excom. in nouis, Leo in Theſaur for. Eccleſ. par. 3. c. 3. nu.* 21. *&* 28. *Genuenſ. in prax. Cur. Archiep cap.* 1. *num.* 8. *in princ. Lazar. de monitor. ſect.* 1. *quæſt. 9. num. 3. quæſt.* 18. *num* 3.

3 Tamen illud intereſſe in ijs qui illa petunt Doctores prædicti non requirunt omninò clarum, & certum, ſed vt ſit prætenſum ſolummodo conſentiunt, & admittunt, & proindè quando illud ſperatur in euentu litis coram Iudice laico, & timor eſt ne bona interuertantur, vt dilapidētur, poſſunt concedi prohabenda notitia illorum, licet intereſſe nō ſit clarum, & conceſſa ſubſtinentur, idem *Genuenſ. nu.* 8. *& Lazar. q.* 18. *num.* 4.

4 Quo fit, vt etiam concedi ſoleant ad inſtantiam eius, qui coram Iudice laico prætendit hæreditatē alterius, & adhuc non eſt declaratus hæres ad futuram rei memoriam, & ne interim interuertantur, & dilapidentur bona propter intereſſe prætenſum quod poterit poſtea declarari.

5 Tertiò, appellatio datur à denegatione exhibitionis reuelationum abſque cauſa, nam Epiſcopus videtur denegare officium ſuum nobile, non cōcedendo reuelationes receptas, & quoties Iudex ſine cauſa denegat officium ſuum nobile, iniuriam fecit & poteſt appellari, ad tradita per *Bart. in l.* 1. *ff. de iuriſd. omn. iudic. Felin. in cap. per tuas de teſt.* videbis hāc rationem, & alias adductas *in deciſ. Cur. Archiep. Neapol.* per nos quam citius ædendas.

Reliqua videas apud *Guttier. can. qq. lib.* 1. *cap.* 11. qui latiſſimè hanc materiam diſcurrit.

SVMMARIVM.

1 *Bulla Clem. VIII. prohibens largitionem munerum regularibus, confirmatur per S. D. N. Vrbanum VIII. n.* 6.

2 *Mune-*

2 *Munerum largitio eſt prohibita regularibus vtriuſque ſexus ſub pœnis, præter exculenta, & poculenta.*
3 *Priuationis officiorum nomine quæ comprehendantur.*
5 *Milites Hieroſolymitani non comprehendantur ſub bulla Clem. VIII.*

De munerum largitione.

Super Bulla Clement. VIII.

& S. D. N. Vrbani VIII.

✠

Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

1 R*Eligioſæ Congregationes, ab inſigni sãctitate viris Spiritus Sancti afflatu inſtitutæ tantas Eccleſiæ Dei vtilitates omni tempore attulerũt, vt ad eas conſeruandas, & inſtaurandas Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, magnam iure optimo diligẽtiam ſemper adhibuerint. Nam cum ea ſit rerum humanarum cõditio, & natura; vt etiam, quæ optimè fundata, & conſtituta ſunt, partim hominũ imbecillitate, & ad malum procliuitate, partim Dæmonis aſtutia, paulatim deficiãt ac niſi cura peruigili ſuſtententur, in deterius prolabantur; idcirco Sommorum Põtificum vigilãtia, magnopere laborauit, vt Regularium Ordinum diſciplina, aut labefactata in priſtinum reſtitueretur, aut ſalutaribus Cõſtitutionibus communita, integra atque incolumis permaneret. Quorum Nos veſtigijs pro eodem Officij munere inſiſtere, & Paſtoralem illorum ſollicitudinem (quãtum poſſumus) diuina adiutrice gratia, cupimus imitari. Quare ne muneribus, quæ à pluribus Religioſæ vitæ profeſſoribus, ex Chriſti patrimonio, quibuſuis hominibus quauis ex cauſa ſępè tribuuntur, grauia incommoda, & mala, etiam boni ſpecie exiſtant, præcauere*

ſtu-

ſtudētes, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione vniuerſis, & ſingulis cuiuſcūq; Ordinis mendicantium, vel non mendicantium bona immobilia, & redditus certos ex indulto Apoſtolico poſſidentium, vel non poſſidentiū, ſeù cuiuſvis Congregationis, Societatis, & inſtituti (non tamen Militiæ) Regularibus perſonis vtriſlibet ſexus omnem, & quamcūq; largitionem, & miſſionem munerum, penitus interdicimus. Sub qua prohibitione comprehendi volumus omnia & ſingula Capitula, Cōuentus, & Congregationes, tàm ſingulorum Conuentuū, Monaſteriorum, Prioratuū, Præpoſiturarum, Præceptoriarum, domorum, & locorum, quàm Prouincialia, aut Generalia cuiuslibet Prouinciæ, ſiue vniuerſi Ordinis, Societatis, aut inſtituti: eorūq; vel earum Camerarios, Commiſſarios, et quoſcumq; Officiales, & ſingulares perſonas: Ipſos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiuſmodi Superiores quaſcumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Prouinciales, Magiſtros, Miniſtros, & quocumq; nomine Præfectos, necnon Cōuentuum, Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarū, præceptoriarum, domorum, & locorum quorumcumque Abbates, Priores, Præpoſitos, Præceptores, etiam maiores Guardianos, Miniſtros, Rectores, atq; Abbatiſſas, Prioriſſas, & alio quouis titulo Præſidentes, tàm ipſis Regularibus, quàm locorum Ordinarijs, ſeù quibuſvis Superioribus ſubiectas vtriuslibet ſexus ad vitam, vel ad tempus datos: adeò, vt nemo vnquam eorum, vel earum directè, vel indirectè palam, vel occulte, tàm communi, quàm particulari, et proprio nomine, etiam ſub quouis Statuti, vel Conſuetudinis, ſeù veriùs corruptela, aut alio prætextu, vel quacumq; cauſa niſi in Generali Capitulo aut alia Generali Congre matura diſcuſſa vnanimi cōſenſu omniū, Superiorūq; permiſſu cauſa approbata fuerit, quicquam tale attētare valeat.

Digitized by Google

Id autem ità abſolutè, & generatim vetitum intelligatur, vt neq; omninò fas ſit quicquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel cōtributionibus, aut oblationibus, ſiuè eleemoſynis, aut ſubſidijs certis, vel incertis, ordinarijs, ſeù extraordinarijs, menſæ, ſeù maſſæ communis, vel cuiuſuis Fabricæ, & Sacriſtiæ, quorum bona communiter, vt præfertur, adminiſtrātur, ſeu quæ rationibus reddēdis ſunt obnoxia, quàm ex pecunijs, etiam, quæ à ſingulis quouis modo acquiſitæ in commune conferendæ omninò ſunt. Nec ſi per viam voluntariæ contributionis in commune congerantur. Nec ſi fonſan priuatim, & nominatim cuilibet Religioſo à ſuis Superioribus, vel à proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel à pijs Chriſtifidelibus, etiam eleemoſynæ, aut charitatis, & illius propriæ perſonę intuitu attributæ, ſeu quoquomodo per quēlibet religioſum ſuo Monaſterio, Domui, aut Loco acquiſitæ, eiq; vt ad libitum de eis diſponat, per Superiores cōceſſæ fuerint: Præterquam leuiora eſculenta, aut poculenta, ſeù ad deuotionē, vel Religionem pertinentia munuſcula communi tantū, nunquam verò particulari nomine (vbi Superiori de conſenſu Conuentus videbitur) tradenda.

Sed & huiuſmodi miſſiones munerum ipſis Religioſis vtriuslibet ſexus non ſolùm per ſe, verùm etiā per alios, tàm directè, quàm indirectè prohibitas, declaramus.

Neq; verò quiſpiam ab hac generali prohibitione ſe excuſare valeat, etiam ſi munera miſerit, cuius perſonæ Laicæ, vel Eccleſiaſticæ cuiuſcumq; ſtatus, gradus, dignitatis, ordinis, vel cōditionis, & quauis non ſolùm mundana, & Ducali, Regia, Imperiali, verum etiam Eccleſiaſtica, & Pontificali, aut alia maiori, etiam S.R.E. Cardinalatus dignitate fulgenti, etiam proprio loci Ordinaro, etiam ex cauſa, & occaſione benedictionis, vel ſuſceptionis habitus Regularis,

ris, tonſura, aut profeſſionis Monialium, tam ſibi ſubditarum, quàm non ſubditarũ, aut ipſi etiam proprio Ordinis, vel Congregationis Protectori, Viceprotect. Generali vel Prouinciali, aut cuiuſuis Monaſter. *Prioratus, domus, aut cuiuslibet alterius loci Regularis Superiori, aut alio quocumque officio, munere, aut dignitate fulgenti, vel cuicũq; etiã ſimplici, & particulari* Religioſo. *Itaut inter ipſos quoq; Religioſos (ne praua ambitione impulſi pro conſequendis in ſua Relig. gradib. & dignitatib. alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur) quæcumq; largitio, aut donatio munerum (niſi rerum minimarum, de licẽtia expreſſa, & in ſcriptis Superiorum) ſit penitus interdicta.*

Inſuper prohibemus, ne vnquam eiſdem Regularib. liceat vllas pecunias quoquomodo erogare in alicuius etiam Benefactoris, *aut Protectoris, vel Ordinarij honorem, etiam occaſione tranſitus, vel primi ingreſſus, aut ad Beneficiorum acceptorum memoriam, gratiq; animi teſtificationem, ſeù pro prædictis perſonis quauis authoritate, vel dignitate fungẽtib. honorifice, lautè, et opiparè excipiendis, ſeù pro quibuſuis conuiuijs eiſdem, aut cuiuis alteri quacumq; occaſione, vel cauſa exhibẽdis, vel pro commeſſationib. aut cõpotatiorib. quibuſuis perſonis tam eiſdem Ordinis, Congregationis Monaſterij, domus, aut loci, quàm extraneis largiendis, aut pro exhibendis ſpectaculis, etiam pijs intra Eccleſias, Monaſt. et domos ſacras, ſeu pias, vel extra eas, in quibuſuis publicis, aut priuatis ſacris, aut profanis locis, etiam vbi Sãctorũ vita, aut res piè geſta, etiam in memoriam Paſſionis Dominicæ populis ſpectanda proponũtur, aut aliàs in prædictis, ſiuè in quibuſuis reb. ſuperuacaneis ad põpam, et oſtentationem, aut ad oblectationem, vel paucorũ lucrum, et priuata commoda quomodolibet pertinentibus, Niſi reipſa pro diuino cultu, et veris Chriſti pauperum*

indigentijs, ſeruato in hoc charitatis Ordine, & habita neceſſitatis ratione de conſilio, & conſenſu Superiorum ſubleuandis, aut aliàs in reb. licitis, & per Capitulum *Gener. aut Prouinc. non prohibitis, vel Taxam ibi forſan præſcriptam non excedentibus, ſumptus huiuſmodi fiant.*

Declarantes tamen per hæc laudabile, & Apoſtolica doctrina, ſacriſq; Canonib. commendatam hoſpitalitatẽ præſertim erga pauperes, & peregrinos, nequaquam imminui, aut prohiberi. Quinimò ſi qui redditus ad id, vel ex fundatione, vel ex inſtitutis, ſtatutis, aut cõſuetudinibus, aliquorum Mona*ſteriorum, Ordinum, aut regularium huiuſmodi locorũ, ex teſtatorum, vel donantiũ voluntatibus, ſiuè aliàs applicati, aut donati ſunt, eos omninò (vt decet) integrè in vſus pios hoſpitalitatis huiuſmodi erogandos eſſe, & præſertim in Monaſterijs, ſeù locis deſertis, & ab laicorum ædibus longiùs remotis, vbi tamen pauperum, & verè egenorum ratio inprimis habeatur.*

Si quos verò ditiores occaſione tranſitus, ſiuè aliàs ex deuotionis, aut neceſſitatis cauſa eò diuertere contigerit, eos ſanè deceret Refectorio communi cum Religioſis, *menſaq. & ferculis communibus, nequaquam à cæteris diſtinctis contentos eſſe. Verùm omninò ipſi regulares in hoſpitibus huiuſmodi potentioribus excipiendis ita ſe gerãt, vt in eis frugilitas, & paupertas religioſa prorſus eluceat.*

Pari etiam ratione diſtrictè inhibemus, ne quiſpiam ex prædictis laicus aliàs, quã vt ſuperiùs dictum eſt, vel regularis quocumque honore, præeminentia, nobilitate, aut excellentia etiam S.R.E. Cardinalatus dignitate præditus etiam Protector, *Viceprotector, loci Ordinarius* Prælatus, *Gener. Prouincialis, aut Monaſterij, Domus, vel loci cuiuslibet ſuperior, eorumuè affines, propinqui, familiares, aut Miniſtri vtriuslibet ſexus, quicquam contra hanc ſuperiùs expreſſam prohibitionem recipiãt. Quod ſi, vel ab aliquo par-*

ticu-

Digitized by Google

ticulari Religioſo, *vel à ſuperiore quopiam Generali, Prouinciali, aut alio quocũq; fungente, aut à Conuẽtu, Capitulo, vel Congreg. ſiue ab vniuerſo Ordine, & Religione quicquam receperint; id quod acceperint ſuum non faciant. Verùm ipſo facto abſque aliqua monitione Iudicis, decreto, ſentẽtia, aut declaratione, ad illius restitutionem omninò in vtroque foro teneantur: adeo vt reſtitutione ipſa realiter non facta, neque etiam in foro conſcientiæ abſolui poſſint.*

Hanc autem reſtitutionẽ fieri volumus non priuatim ei Religioſo, qui donauit, ſed ei Monaſterio, Domui, vel alteri loco de cuius bonis facta eſt largitio, vel ſi non de eius bonis donatum eſt, in quo idem Religioſus donans Profeſſionem emiſit; vel ſi nomine totius Capituli, Conuentus, aut Congregationis, vel vniuerſi Ordinis, ſeù Religionis donatio facta extiterit pariter communi menſæ aut maſſæ, cuius nomine donatũ fuerit, accepta munera reſtituantur; ita vt nec qui donauit, nec Conuẽtus, Capitulum, Cõgregatio, Ordo, aut Religio, cui reſtitutio facienda eſt, illam remittere, & iterum condonare, aut recipiẽtem ab obligatione reſtituendi eximere, vel vt in pauperes eroget concedere, quoquomodo poſſit.

Quod ſi quis ex ſupradictis Regularibus vtriuslibet ſexus cuiuſcunq; gradus, ordinis, dignitatis, ac vbilibet locorum exiſtentibus coniũctim, cũ cæteris, ſeù diuiſim noſtrarum huiuſmodi prohibitionum, ſtatutorum, ordinationum, iuſſionem, decretorum, mandatorum, trãſgreſſor fuerit, ſtatuimus vt omnibus, & ſingulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officijs eo ipſo priuatus, ac ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia in futurum obtinenda inhabilis perpetuo, & incapax, ac perpetua infamia et ignominia notatus exiſtat. Et præterea priuationem vocis actiuæ, et paſſiuæ abſq; vllo ſuperioris decreto, aut miniſterio, ipſo facto incurrat: nec non, vltra huiuſmodi pœnas, etiam tanquam contra furti, & ſimoniæ cri-

mi-

in inum reum, tam per viam denũciationis, accuſationis, aut querelæ, quàm etiam ex officio procedi, & inquiri, cõdignisq; ſupplicijs affici debeat.

Pœnis alijs à iure ſtatutis, ac per alias Constitutiones Apoſtolicas, aut propria cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Monaſterij, Domus, aut loci, ſtatuta, vel conſuetudines contra perſonas aliquid præmiſſorum committentes forſan decretis, & inſtictis, nihilominus in ſuo robore permanſuris.

Quocirca vniuerſis, & ſingulis modernis, & pro tẽpore exiſtentib. locorum Ordinarijs, eorumq; Vicarijs, & Officialib. necnon quorũcumq; ordinum Prioratuũ, Monaſteriorum, & Domorũ Superiorib. etiam Generalib. ſeù Prouincialib. cęteriſq; ad quos ſpectat, per Apoſtolica ſcripta mandamus quatenus ipſi, & eorum ſinguli, quantum ad eos pertinet, curent omni ſtudio, diligentia authoritate, & vigilantia, præſentem Conſtitutionem firmiter, et inuiolatè obſeruari, & contra inobedientes, vel tranſgreſſores condignis, pœnis animaduerti. Eoſdem inobedientes, necnon contradictores quoslibet & rebelles per opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachij ſecularis.

Non obſtan. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis dictorumq; Monaſteriorum, Prioratuum, Domorum, locorum, necnon Ordinum, Congregationum, Collegiorum, iuramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinib. priuilegijs quoq; indultis, & literis Apoſtolicis quorumcumque tenorum exiſtãt per quæ præſentibus non expreſſa, vel ad verbum non inſerta, effectus preſentis noſtræ Conſtitutionis impediri quomodolibet valeat, vel differri & de quibus, quorũque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpeciali. Quæ omnia quatenus præmiſſis in aliquo aduerſentur, prorſus tollimus, & abrogamus, cæteriſq; cõtrarijs quibuſcumque.

Vo-

Volumus autem, vt præſentes literæ in Valuis S. Io: Lateran. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarũ, *& in Acie Campi Floræ publicentur, affixis inibi earũ exẽplis, & dimiſſi. Quodq; earum exempla, ſeu illorum compẽdia in libris quorumcumq; ſtatutorum prædictorum Monaſteriorum,* Prio*ratuum, Collegiorum, Domorum, Ordinum, Cõgregationum (quoad* Moniales, *in vernaculum, & vulgarem cuiuſq; Regionis ſermonem verſa) & à loci Ordinario, qui id quamprimum fieri curet, ſubſcripta inſerantur; & ſaltem quotannis in Capitulis, ſiuè Cõgregationibus cuiuſq; earum alta, & intelligibili voce legantur. Et nihilominus poſt ſexaginta dies à die publicationis (vt præfertur) in Rom. Curia faciẽda, vnumquemq; citra montes, vltra montes verò poſt quatuor menſes, perinde arctent, et afficiãt, ac ſi cuiq; perſonaliter intimatæ, & per eos eos iuratæ fuiſſent.*

Quodq; earum tranſumptis etiam impreſſis, manu Not. publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra illud vbique adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtrorũ interdicti, prohibitionis, declarationis, inibitionis, ſtatuti, mandati, ſublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ *in Monte Quirinali, Anno Incarnat. Dominicæ, milleſimo quincenteſimo nonageſimo quarto, Tertiodecimo Kal. Iulij Põtif. noſtri anno III.*

L. Card. Prodat.

M. Veſtrius Barbianus.

A. de Alexijs.

2 Ex qua conſtit. ſatis apertè patet largitionem munerum eſſe prohibitam regularibus vtriuſque ſexus prterquam eſculentorum, & poculentorum non ſolū per ſe, ſed neque p alios, alias regularis eo ipſo dicitur priuatus officijs, & redditur inhabilis ab obtinenda, priuatur tam voce actiua, quàm paſſiua, & poterit inquiri actione furti & criminis ſimoniæ per querelam, & ex officio, vide latè *Valer. indiſfer. verb. munera, S.Faust. de vit propr q.23.*

3 Sed ſub nomine priuationis Officiorum, graduum, dignitatum in hac Bella comprehenduntur gradus honorifici cum ſuperioritate, putaGeneralus, Prouincialatus, Guardianatus, Prioratus, officium Viſitatoris, Commiſſarij Generalis, Vicarij Monachorum, Abbatiſſæ ſeù Prioriſſæ. Non tamen veniunt Magiſter nouitiorum, Miniſtri, Conſultores, Admonitores Concionatores, Lectores, Confeſſarij, Sacriſtæ Definitores, Diſcreti, &c. *Filucc. tom. 2. tract.* 34. *c.* 3. *n.* 77 *Dian. miſcell.* 224. contra opinionem *Lezan. in ſumm q. regul. cap.* 10 *num.* 32.

4 Sub qua conſtitutione nón comprehendi milites Hieroſolymitanos voluit *Sperell. deciſ* 21. *num.* 56.

5 Et quoniam aliqui Doctores aſſeruerunt dictam conſtitutionem in deſuetudinem abijſſe, meritò per S.D.N. diuina prouidētia Papam VIII. noſtrum benefactorum fuit illa confirmata, ac mandatu n eam ad vnguē obſeruari per ſequentem bullam.

✠

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

N*Vper à Congregatione nonnullorum Romanæ Curiæ Prælatorum, coram, corā dilecto filio noſtro Antonio Tituli S. Petri ad Vincula Presbytero Cardinali S. Onuphrij nuncupato, maiori Pænitentiario, ac noſtro in alma Vrbe Prouicario in ſpiritualibus generali, & noſtro ſecūdum carnem fratrē germano, à Nobis deputato, emanauit declaratio tenoris ſubſequentis videlicet. Cum circa interpretationem Conſtitutionis fel. rec. Clementis VIII. ſub dat.* 13. *Kal. Iulij*

Pon-

Pontificatus ſui anno III. de Largitione munerum Regularibus vtriuſque ſexus interdicta, nonnullę difficultates, & ambiguitates ſint exortæ; Congregatio ſpeciater à S. D. N. VRBANO Diuina Prouidentia Papa VIII. coram Eminentiſſimo Cardinali S. Onuphrij maiori Pœnitentiario, ac Vrbis Prouicario deputata, auctoritate ſibi attributa declarauit, & declarat, munera à Religioſis vtriuſq; ſexus tribui poſſe, ex cauſis gratitudinis, conciliationis beneuolentiæ, eiuſque conſeruationis ergà ipſam Religionem, vel Conuentum, alijſuè cauſis ex ſui natura actum virtutis, & meriti continentibus, modeſtè tamen, ac diſcretè, & dummodo id non fiat, niſi de Superiorum localium licentia, ac etiam cum conſenſu maioris partis conuentus, ſi talis conſenſus de iure, vel ex conſtitutionibus, ſeù conſuetudinibus cuiuſque Religionis reſpectiuè, in huiuſmodi caſibus requiratur. Conſenſum verò Conuentus in §. 3. eiuſdem Conſtitutionis ad leuiora eſculenta, aut poculenta, ſeù ad deuotionem, & religioſitatem pertinentia munuſcula largienda &c. requiſitum, intelligi debere de conſenſu aliàs de iure requiſito, & vbi concurrit ambitionis ſuſpicio, qua ceſſāte, nec in his requiri licentiam Superiorum in ſcriptis in §. 4. eiuſdem Bullæ requiſitam: ſed ſufficere licentiam, etiam oretenus eiſdem cōceſſam, declarat. Commeſſationes autem, compotationes, & conuiuia in excipiendis præſertim Benefactoribus, Protectoribus, vel Ordinarijs honorificè, & lautè, de quibus in §. 5. & 6. eiuſdem Conſtitutionis, cenſeri tantummodo prohibita, ſi decentiæ ſtatus regularis aduerſantur. Reſtitutionem vero receptorum Conuentibus faciendam, de qua in §. 7. ibidem cautum eſt, intelligi debere de Conuentibus, ad quos data, donata, ſeù miſſa de iure pertinent, ſi id commodè fieri poteſt, aliàs Conuentui eiuſdem Religionis vicinori loco, vbi petita fuit abſolutio, reſtituātur. Inſuper eadem facultate ſibi tributa, omnes, qui

hucuſque aduerſus ſupradi-cta Constitutionis Capitula hic moderata largiti fuerũt, vel receperunt, à pœnis quibuſcumque in eadem Constitutione inflictis, & incurſis poſſe, & debere à proprijs Cõfeſſarijs abſolui in foro conſcientiæ, etiam non facta prius huiuſmodi rerum donatarum ſeù datarum reſtitutione. Quoad eos vero, qui præter modum prædictũ grauiori Religionis detrimẽto largiendo, vel recipiendo tranſgreſſi ſunt, ſed ob inopiã reſtituere nequeunt, eadem, Sanctitas cõcedit maiori Pœnitentiario, vt de præteritis vſque ad diem datæ præſentium in foro conſcientiæ abſoluat, diſpenſet, et condonet, ſeù abſolui, diſpenſari, & condonari mandet, prout in Domino magis expedire iudicauerit. Et nè prædictæ Clementis III. Constitutionis memoria dilabatur; Superiores locales cuiuſcumque Monaſterij, Conuentus, Domus, ac Collegij Regularis ſub pœna priuationis officij, vocisque actiuæ, & paſſiuæ ipſo iure incurren. efficere teneãtur, vt in perpetuum ſingulis annis menſe Ianuario, non ſolùm prædicta Constitutio (quam in reliquis eius partibus eadem Sanctitas, omninò ſeruari iubet, et quatenus opus ſit innouat, quemcumq; prætenſum non vſum, aut prætenſum vſum, ſeù prætẽſam conſuetudinem damnãdo, & irritando) verùm etiam hoc decretum in aliqua publica Congregatione, vel ſaltem in publica menſa perlegatur Omnibus tam Eccleſiaſticis perſonis etiam Regularibus, quàm Laicis cuiuſcumq; ſint ordinis, conditionis, gradus, ac dignitatis, etiã ſpeciali nota dignis, & qui ſub generali diſpoſitione non comprehenderentur, prædictam Clementis constitutionem contra præſentis decreti tenorem declarandi, vel interpretandi facultate penitus interdicta, ſuper quibus Sanctiſſimus mandauit expediri Breue. Datum Romæ die 15. Septẽbris, MDCXXXX. Quapropter vt præmiſſa firmiùs ſubſiſtant, & inuiolabiliter obſeruentur, quantùm cum Domino poſſumus, prouidere volentes, Motu proprio, & ex

certa

Digitized by Google

certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deq; Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, declarationem præinſertam cum omnibus, & ſingulis in ea contentis, tenore præſentiũ perpetuò confirmamus, & approbamus, illiſque inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & ſingulos, tam iuris, quàm facti defectus, ſi qui deſuper quomodolibet interuenerint, ſupplemus illaq; inuiolabiliter ab omnibus, ad quos ſpectat, & ſpectabit in futurũ, obſeruari, ſicq; & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Iudices ordinarios, & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. Romanæ Eccleſiæ Cardinales etiam de latere Legatos, & quoſuis alios quacumque auctoritate fungentes, ſublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Non obſtan. quoad ea, quæ declarationi prædictæ, & præſentibus ſunt contraria, vel diuerſa Conſtitutione fel. rec. Clementis Papæ VIII. prædeceſſoris Noſtri prædicti, ac omnibus illis, quæ idem Clemens in Conſtitutione huiuſmodi voluit non obſtare, cæteriſq; cõtrarijs quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorẽ ſub Annulo Piſcatoris die 16. Octobris 1640. Pontificatus Noſtri Anno Decimo octauo.

M. A. Maraldus.

SVMMARIVM.

1 *Nouitij ſunt recipiendi in Monaſterijs deſignatis.*

2 *Anni tempus Nouitiatus in Monaſterio deſignato, debet eſſe continuum.*

3 *Rigor obſeruatur in his, quæ ſunt de forma.*

4 *Annus non dicitur continuatus ſi Nouitius per aliquas noctes pernoctauerit in domo ſui patris, & profeſſio dicitur nulla, etiam ſi per vnicum diem, num. 5;*

6 *Nouitij recepti in loco non de-*

ſtinato non poſſunt dicere de nullitate pſeſſionis poſt quinquenn um, niſi ex ſpeciali cõmiſſione S. Sanctitatis, refertur decretum S. Congreg. *num.7. ſub quo comprehendũtur regulares ordinis* Hie*roſolymitani, num.8.*

9 Regulares *pauperum matris Dei ſcholarum piarum, non comprehenduntur ſub Bulla* Clem. *VIII. ex Bulla* S.D. *Noſt. Vrbani VIII. num.* 10.

11 *Regulares clerici minorum excluduntur à* Conſtitutione Clem.*VIII. per aliam Bullã* S.*D.N.Vrbani VIII num.*12.

De Nouitijs recipiendis in Monaſterijs deſtinatis.

Super Bulla Clement. VIII.

✠

R*Egularis diſciplinæ reſtitutioni, pro qua potiſſimum, iuxta noſtri muneris debitum, laborare non deſiſtimus, illud in primis magnum impedimentum afferre quotidiano vſu compertum eſt, quod in omnibus Cõuẽtibus, ijs præſertim, qui maiori reformatione indigẽt ſinguli ad* Religionẽ *veniẽtes, paſſim recipiuntur. Vnde fit, vt quo magis Nos varijs Conſtitutionibus malè affectas radices amputare ſtudemus: eo magis in dies deprauata, infructuoſaq; eiuſmodi nouiter profitentium germina ſuccreſcant. Cui quidem malo occurrere volentes, præſenti Decreto ſtatuimus, diſtrictèquè præcipimus omnibus Generalibus, Prouincialibus, Commiſſarijs,* Miniſtris, *cæteriſque* Su*perioribus Conuentuum intra Italia, & Inſularum adiacentium fines exiſtentiũ quibuſcumq; et quorumcũq; Ordinum Mendicantium; vt de cætero neminem ſub quouis prætextu, aut colore ad habitum regularem admittant, niſi in Conuentibus authoritate noſtra propè diẽ in vnaquaque Prouincia deſignandis. Inſuper ſancimus, vt quoad eiuſmodi*

Con-

Conuentus, vt præfertur, per Nos deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinũ Superiores à receptione quorumcũque Nouitiorum, ſiue ad habitum, ſiue ad profeſſionem, omninò abſtineant. Superior, qui huius Decreti tranſgreſſor extiterit, ipſo facto pęnã priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit; vociſq; actiuæ, & paſſiuæ inhabilitatis ad alia in poſterum obtinenda, ſe noverit incurriſſe; ac alijs etiam pęnis arbitrio noſtro ſubiaceat. Receptiones verò, & profeſſiones quaslibet eorum, qui contra huiuſmodi Decretum noſtrum admiſſi fuerint, nullas, et irritas eſſe ex nunc decernimus, & declaramus. Priuilegijs, Statutis, & Conſuetudinibus quibuſcumq; in contrarium minimè obſtantibus. Dat. Romę, die 12. Martij 1596.

1 COllige ex hac bulla Nouitios eſſe recipiendos in Monaſterijs deſignatis per Sanctitatem ſuam ſub pœnis contentis in ea.

2 Amplia primò, vt tempus anni quo Nouitius debet permanere in Monaſterio deſignato debeat eſſe continuus, nec poſſit frangi, aut diſcontinuari ſub quouis prætextu,
3 quia in illis quæ ſunt de forma obſeruatur rigor, vt per *Rium. in rubr. de nou. oper. nunc. n. 19.* & rigor iure optimo ab hac cõſtitutione eſt inductus, quia cum annus nouitiatus detur in ſubſidium humanæ fragilitatis, & ad fauorem tam Nouitij, quàm Monaſterij, vt & illæ experiatur religionis aſperitates, & cum illis ſuas vires metiatur, & Monaſterium poſſit cognoſcere mores, & animum nouitij, iuxta diſpoſitionem *tex. in cap. non ſolùm de regul. in ſexto*. conſequens eſt non ſatisfieri diſpoſitioni dictę Conſtitutionis, quamdiù procul à regulari diſciplina, & ab oculis ſuperioris, nouitius etiam in domo paterna, beneuolè habetur, quia forſan in illis diebus & noctibus, quibus extra Monaſterium degit, occurreret aliqua aſperitas in religione, quam ferre, vel nolle, vel non poſſet, & propter illam aſperitatem, decerneret non profiteri, Imò *Rota in deciſ. 175. par. 1. tom. 1. in recen.* iuxta reſolutiones Emin. DD.
4 Cardin. Sacri Concilij Trid. interpetrum iudicauit nouitium, qui non ſtetit continuò per

per annum probationis, ſeù Nouitiatus intra clauſtra Monaſterij deſtinati, ſed ſępiùs egreſſus eſt,& moratus eſt in domo patris, in qua aliquoties pernoctauit: ex cauſa infirmitatis, & de licentia ſui ſuperioris non ſatisfeciſſe mēti huius conſtitutionis, & fuiſſe declaratam nullam profeſſionem:quam ſententiam ſequutu ſum ego in facti contingentia cuiuſdam regularis Ordinis Montis Carmeli huius Ciuitatis qui extra Monaſterium S. Mariæ Vitæ p aliquot dies cauſa infirmitatis ſui patris,& cum licentia ſuperioris in domo paterna permāſit, & pernoctauit.

5 Ampliatur ſecundò, vt annus nouitiatus in loco deſtinato debeat eſſe continuus, ita vt ſi vnus deficeret dies nō deficeretur facta profeſſio in loco deſtinato, quia quoties lex facit mentionum certi anni intelligi debet de anno perfecto per lapſum dierum 364. nec ſufficeret pro ſatisfactione huius Conſtitutionis diem vltimū fuiſſe cæptum, ſed debet eſſe exactus in hac materia præiudiciali, & odioſa *l. in omnibus de act. & obligat. l.3. §.minorem, ff. de minor.* in terminis *eadem Rot. in d.dec.* 175.

6 Ampliatur tertiò,vt recepti contra formam dicti decreti allegantes propterea nullitatem profeſſionis emiſſę in locis non deſignatis, nō poſſint audiri poſt lapſum, quinquennij,niſi ex ſpeciali commiſſione S.Sanctitatis, vt declarauit S.*Congr.Cardinal.* vt infrà.

7 *Ad occurrendum motibus, qui poſſent in Religionibus oriri, occaſione receptionis Nouitiorum, & profeſſionis per eos emiſſa in Conuentibus non deſignatis contra formam decretorum Sanct. mem. Clemētis VIII. de nouitijs ad habitum, Regularem,profeſſionemque nō admittendis,niſi in Conuentibus deſignatis,audita, ſuper hoc,ſententia Sacr. Congregationis Concilij,declarauit, ac decreuit huiuſmodi receptos, ac profeſſos contra formam dictorum decretorum, allegantes propterea nullitatem receptionis, & profeſſionis, non poſſe ſuper huiuſmodi nullitate poſt lapſum quinquennij quo modo audiri.*

Quod ſi aliqui contra formam præfatorum decretorū recepti, & profeſſi à religione infra quinquennium exire, vel ſuperiores extra eam reſpe-

reſpectiuè illos eÿcere voluerint, eadem Sanctitas Sua decreuit, vt tam ipſi profeſſi, quàm ſuperiores reſpectiuè teneantur iura, quæ ſibi fauere viſa fuerint, prius deducere coram eadem Sacr. Congregatione: quæ ex ſpeciali etiam Suæ Sanctitatis facultate ſuper hoc conceſſa prouidebit. Inhibendo propterea Primatibus, Patriarchis, & Archiepiſcopis, & Epiſcopis, Abbatibus, Prælatiſq; inferioribus, iuriſdictionem exercẽtibus, ac quibuſcumq; Iudicibus Ordinarijs, delegatiſq; etiã cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, etiam de latere Legatis, Sediſquè Apoſtolicę Nuncijs, ne impoſterum in hoc quoquomodo ſe ingerant abſque ſpeciali eiuſdem Sãctitatis commiſſione, ſub pęna ipſo facto incurrenda, quoad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & Primates interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ, quoad Abbates, Prælatos inferiores, ac alios Iudices prędictor excommunicationis latæ ſentẽtiæ, quo verò ad Nuncias, & ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales etiam de latere Legatos indignationis Suæ Sanctitatis, & pęnarum eiuſdem arbitrio imponẽdarum.

Sic verò ijdem ſupra accepti, & profeſſi iuribus ſuis minimè deductis coram Sac. Congregatione Concilij, & ſine illius expreſſa licentia è Religione exire, vel Superiores Religionis eos eÿcere auſi fuerint, ipſi recepti, & profeſſi, tanquam Apoſtatæ puniantur, & pro talibus habeantur: necnon contra eoſdem iuxtà formam decreti de Regularibus Apoſtatis, & eiectis eiuſdem Sãctitatis Suæ iuſſu ab eadem Sacra Congregatione ſub die 21. Septembris 1634. editi procedatur, & Superiores, qui eiecerint, pęnam ſuſpenſionis à diuinis, necnon priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebunt, ac perpetuæ inhabilitatis ad ea impoſterum obtinenda, vociſq; actiuè, & paſſiuè ipſo facto abſq; alia declaratione incurrant. Dat. Romæ die 5. Ianuarij 1636.

F.Card. Veroſpius.

Fran-

Franciſcus Paulutius Sac. Congr. Secret.

Locus † ſigilli.

8 Sub quo decreto comprehenduntur regulares etiam ordinum militiarum, *Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſ. 8. nu. 61.* qui refert declarationem Sac. Congr. teſte *D. Corrado noſtro Canonico nimis intimo, & ſemper laudando in prax. diſpẽſat. Apoſtolic. lib. 5. cap. 14. num. 12.*

9 Declaratur primò, vt ſub præfato decreto nõ comprehendantur clerici Regulares pauperum matris Dei ſcholarum piarum, prout illos eximit Clem. VIII. ampliauit ad cæteros clericos regulares de anno 1634. per bullam, vt infrà.

10 *VRbanus VIII. ad perpetuam rei memoriã Romanum decet Pontificem, ſi qua circa Conſtitutionem, ſeu decretorum Apoſtolicorũ intelligentiam dubia oriuntur declarationis ſuæ miniſterio, de medio remouere, cũ itaque ſicut pro parte dilectorum filiorum regulariũ Congregationis Pauperum Matris Dei ſcholarum piarum nobis expoſitum fuit à nonnullis in dubium reuocetur, an dicti exponentes ſub decretis de nouitijs, nonniſi in certis Monaſterijs, et locis à Sede Apoſtolica deſignatis recipiendis per felic. record. Clem. VIII. prædeceſſorem noſtrum editis, & à nobis cõfirmatis comprehendantur, Nos omnẽ in præmiſſis dubitandi materiam de medio tollere, dictoſque exponentes ſpiritualibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, ac eorum ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis ſuſpenſionis, & interdicti alijſquè eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodata exiſtunt ad effectũ præſentium dumtaxat conſequendum harum ſeriè abſoluentes, & abſolutas fore cẽſentes, ſupplicationibus illorum nomine nobis ſuper hoc ſimiliter porrectis inclinati, de Venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium negotijs regulariũ Propoſitorum Concilio dictos*

Digitized by Google

ctos clericos regulares dicta Congregationis Pauperum Matris Dei ſcholarum piarum non comprehendi in decretis præfatis, dicti Clementis prædeceſſoris per nos approbatis, & innouatis, quẽadmodum non comprehendũtur cæteri clerici regulares Apoſtolica authoritate tenore præſentium declaramus, ſicq; obſeruari, & per quoſcumque Iudice*s ordinarios, et delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores iudicari, & diffiniri debere, ac inuitum, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſciẽter, vel ignoranter contingerit attentari decernimus. Non obſtantibus permiſſis, cęteriſq; incõtrarium facientibus. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem ſub Anulo Piſcatoris die* 17. *Nouemb.* 1634. *Põtificatus noſtri annuo duodecimo.*

M. A. Maraldus.

11 Declaratur ſecundò, vt à dicta Cõſtitutione excludatur Congregatio clericorum regularium minorum per breue S.D.N. Vrbani Papæ VIII. vt infra habetur, & iuxta eum conſului quendam ex dicta religione qui prætẽdebat per aliquot dies degiſſe extra locũ nouitiatus, & non potuit intẽtare iudicium nullitatis profeſſionis cum maxima animi paſſione, & ſic poſtea quieuit.

VRBANVS PP. VIII.

Ad futuram rei memoriam.

12 A*Liàs poſtquam fel. re. Clemẽs Papa VIII. prædeceſſor noſter ſuo decreto ſeù decretis deſuper editis diſtrictè præceperat & mandauerat omnibus Generalibus, Prouincialibus, Cõmiſſarijs, Miniſtris, Præſidentibus, Abbatibus, & Guardianis quibuſcunq; cęteriſque Superioribus Conuentuum, Monaſteriorum, Domorũ, & aliorum locorum regularium quorumcumque Ordinum nonnullis tũc exceptis, & in decretis huiuſmodi expreſſis, ne ſub cuiuſuis licentia & facultatis impetrata*

vel impetranda obtenta, niſi per literas in forma Breuis dumtaxat, & non aliàs, quẽquam ad habitum regularẽ ſuſcipiendum, nec etiam Cõuerſos, niſi in Conuentibus, Monaſterijs, et Domibus authoritate eiuſdem Clementis prædeceſſoris in vnaquaque Prouincia deſignandis recipere, aut receptos ad profeſſionem admittere vllo modo auderent ſub certis tunc ſimiliter expreſſis pęnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis, receptiones verò, & profeſſiones quaslibet eorum, qui contra huiuſmodi decretum, ſeù decreta admiſſi fuiſſent nullas & irritas eſſe ad quemcumque effectum ex tunc decreuerat & declarauerat, idem Clemens prædeceſſor, qui excipiendo in eiſdem decretis nõ nullas alias religiones ordinaſſe cenſebatur, vt dilecti filij Præpoſitus generalis & alij Superiores Clericorum regularium minorum nuncupat. & illius inſtituti religioſi tanquam non excepti ſub decreto ſeu decretis huiuſmodi comprehẽderentur, comperto poſtmodum eoſdẽ Præpoſitum, Superiores, & religioſos laudabiliter progredi in via mandatorum Domini, ac religioſa vita exemplo religioſiſq; exercitationibus alijs ad ſalutem prodeſſe, ſupplicationibus eorundem Præpoſiti, aliorumq; Superiorum huiuſmodi ſibi humiliter porrectis inclinatus per eius literas in forma Breuis ſub Annulo Piſcatoris die 10. Martij MDC. expeditas, eiſdem Præpoſito generali, ac alijs Superioribus Clericorum regularium minorum huiuſmodi, vt Nouitios recipere eiſq; habitum per eos geſtari ſolitũ exhibere, illoſq; poſtquam Nouitiatus annum compleuiſſent ad profeſſionem per eos emitti conſuetam admittere, ſeruata tamen decretorum dicti Clementis prædeceſſoris deſuper editorum, ac aliarum Conſtitutionum Apoſtolicarum forma liberè & licitè poſſent & valerent licentiam & facultatem cõceſſit, non obſtan. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac prædictis ſuis decretis, & alijs quibuſcũq; in contrarium facientibus,

& prout latius in eiſdem literis, quarum tenores haberi volumus pro expreſſis cõtinetur. Cum autem ſicut dilecti filij modernus Præpoſitus generalis, & Aſſiſtentes generales Cõgregationis Clericorum minorum huiuſmodi Nobis nuper exponi fecerunt, licet ipſi in vim prædictarum Clementis prædeceſſoris literarum in forma Breuis, vt præfertur expeditarum, Nouitios ad habitũ abſque domorum, ſeù locorũ regularium deſignatione huiuſmodi prout decreta prædicta requirunt, admiſerint, nihilominus nonnulli dictæ Congregationis profeſſores ſiuè obſeruantiæ, vitæq; regularis minus amantes, ſiuè nimio ſcrupulo ducti voluerint, & velint dubitare de validitate ſuarũ profeſſionũ per eos à tẽpore dictorũ decretorũ emiſſarũ, ſequutorũ, aut ſaltẽ vſq; & actuũ inde hucuſq; ad tempus quo Conſtitut. dictę Congregationis per rec. mem. Paulum Papã V. etiam prædeceſſorem noſtrũ in forma ſpecifica, & præuia diligenti earumdem Conſtitutionum per Venerabiles fratres noſtros tunc ſuos S. R. E. Cardinales negotijs Epiſcoporum & regulariũ præpoſitos reuiſione emendatæ, approbatæ, & confirmatæ fuerint, & ab eo tempore quo ſupradicta Clementis prædeceſſoris prædicti decreta per Nos etiam approbata & innouata fuerunt huiuſmodiq; dubium, ſeù heſitationem ſuam deduxerint, & deducant ex vano prætextu, quod in dicto Breui Clementis prædeceſſoris appoſita ſit hæc clauſula (ſeruata videlicet prædictorum decretorum forma,) quæ quidem clauſula licet intelligi debeat quoad alia in prædictis decretis ordinata, non quoad ea quæ ſunt in eiſdem decretis Clementis prędeceſſoris excepta, ne alias ipſius Clementis prædeſſoris Breuę fruſtratorium fuiſſe detegatur, attamen illi de profeſſionum ſuarum validitate dubitare volentes non modo nõ acquieſcant, ſed doctrinas & opiniones in contrarium diſſeminent in grauiſſimum diuini cultus, ac obſeruãtiæ, diſciplinæq; regularis præiudicium Nobis propterea

Præpoſitus generalis, & Aſſiſtentes generales prædicti, vt his incommodis, imaginarijſq; dubitandi prætextibus tã hactenus ortis, quàm qui de cætero oriri poſſunt, maturè obuietur, Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt deſuper præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur omnem dubitandi circa præmiſſa materiam præcidere, dictaq; Congregationis quieti quantum cum Domino poſſumus cõſulere, eoſdemq; Præpoſitum generalem, & alios ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure vel ab hominine quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodatæ exiſtũt ad effectum præſentium dũtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutas fore cenſentes, Motu proprio certaq; ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, ac de noſtræ Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore præſentiũ declaramus, quod Congregatio Clericorum regularium minorum præfata poſt cõceſſam ei à dicto Clemente prædeceſſore per ſuas in forma Breuis literas huiuſmodi licentiam & facultatem ſupra expreſſam ex tunc de cætero in prædictis ipſius Clementis prædeceſſoris decretis comprehenſa non fuit, quin potius excepta & propterea à die datæ literarum prædictarũ obligata non fuit habere loca regularia particularia pro Nouitiatibus faciẽdis, ideoq. profeſſiones poſtea in quibus Domibus, & locis regularibus eiuſdem Congregationis emiſſas à quibuslibet ipſius Congregat. religioſis fuiſſe & eſſe validas, ac omnes & ſingulas, qui poſt datam prædicti Breuis eiuſdem Clemẽtis prædeceſſoris profeſſionẽ emiſerint, vel in poſterum emittent ad quemcumq; effectum etiam in foro conſciẽtiæ remanſiſſe, & remanere obligatos eidemq. religioni adſtrictos. Inſuperq. mandamus conſtitutiones prædictas, vt præfertur præuia

emen-

emendatione & approbatione Congregationis *Regularium per eundem* Paulum *prædeceſſorem confirmatas in poſterum eſſe inuiolabiliter obſeruandas non obſtantibus prædictis eiuſdem Clemẽtis prædeceſſoris decretis, etiam per Nos approbatis & innouatis, ſicq. im præmiſſis omnibus et ſingulis per quoſcumque Iudices Ordinarios & delegatos, etiam cauſarũ* Palatij *Apoſtolici Auditores, ac* S.R.E. *Cardinales etiam de latere Legatos vbiq. iudicari & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſciẽter vel ignoranter contigerit attentari.* Non *obſtantibus præmiſſis, ac omnibus & ſingulis, quæ dictus Clemens prædeceſſor in ſuis literis prædictis voluit non obſtare, cæteriſq. cõtrarijs quibuſcunque.* Dat. *Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem ſub Annulo* Piſcatoris *die* 21. *Aprilis* 1637. *Pontificatus Noſtri Anno Decimoquarto.*

M.A.Maraldus.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Cameræ, in cauſis obligationum Cameraliũ inhibere poteſt omnibus iudicibus cognitionem earum.*

2 *Auditor Cameræ eſt exequutor obligationum Cameralium priuatiuè quo ad omnes & Epiſcopos an poſſit carcerare, vel excommunicare vigore dictæ obligationis.*

3 *Auditor Cameræ procedit in obligatione guaranticiæ.*

4 *Delegatus quilibet non poteſt procedere in obligationibus Cameralibus abſque ſpeciali commiſſione.*

5 *Attentatum, non eſt iudicium exequutiuum factũ coram A.C. pendente cauſa ordinaria in Rota.*

6 *Auditor Cameræ poteſt procedere, non obſtante abſolutione à iuramento.*

7 *Priuilegium* l. vnic. C. quando Imper. inter pupill. & vid. *non poteſt opponi*

opponi cōtra A.C. in obligationibus Cameralibus.

8 *Clericus in forma Cameræ obligatus non poteſt non ſolum ſe ſubijcere iuriſdictioni laicorum, ſed nec etiam alieno Epiſcopo, num.9.*

10 *Tribunal Nūtiaturæ Apoſtolicæ non poteſt procedere in obligationibus Cameralibus.*

11 *Prorogatio iuriſdictionis non poteſt fieri in Iudicē delegatum ad certas cauſas.*

12 *Laicus non poteſt obligari in forma Cameræ abſque conſenſu ſui Ordinarij.*

13 *Auditor Cameræ poteſt procere in cauſa ſolutionis penſionis præcedente obligatione Camerali, licet pendeat lis ſuper nullitate penſionis.*

14 *Auditor Cameræ exequitur omnia inſtrumenta ſine obligatione Camerali, ſi fuerit conſenſum in relaxatione mandati.*

15 *Auditor Cameræ procedit in obligatione Camer. per cōtradictas abſq; citatione perſonali, vel domi.*

16 *Auditor Cameræ procedit ad exequutionem non obſtante appellatione.*

17 *Auditor Cameræ habet facultatem in obligatione Camerali clara, ſecus dubia, declara ibid.*

18 *Auditor Cameræ procedit probato credito per teſtes, vel ſcripturas authenticas.*

19 *Obligatio Cameralis non operatur, vt ſolutio faciēda in aliquo loco, fiat in alio.*

20 *Auditor Cameræ iuriſdictio quando ſilere debet.*

21 *Excommunicatio vigore obligationis Cameralis non fertur niſi in ſubſidium.*

22 *Auditoris Cameræ facultas non procedit in Prouincia Amarchiæ.*

23 *Obligatio Cameralis appoſita in compromiſſo pro paritione laudi, quando amittat vires ſuas, & nu. 24.*

24 *Exequutiuè non poteſt procedi contra tertium non citatum vigore obligationis Cameralis.*

25 *Auditor Cameræ procedit in obligatione Camerali per viam cenſurarum in*

in

Digitized by Google

in Curia, & non extra, niſi fuerit facta prorogatio per proprium Epiſcopum obligati, vel eius Vicarium.

26 *Excommunicatio vigore obligationis Cameralis, an poſſit ferri contra pauperem, & impotentem.*

De obligatione Camerali.

Super Bulla Gregorij XV.

1 VIgore huius conſtitutionis *prima in ordine in bullario, nu.6.* confirmatę per Paulum Papa V. ſuper reformatione ædicta *titul. de A. Cam.* Idem Auditor Cameræ inhibere poteſt omnibus & quibuſcumque Iudicibus, ne in cauſis obligationum Cameralium ſe intromittant virtute ſuorum priuilegiorum, quę conſtitut. videri poteſt apud *Tiber fol. 316. in prax. iudic.*

2 Et meritò quidem id ſtatutum reperitur, nam Auditor Cameræ eſt Iudex & exequutor obligationum Cameraliũ, etiã priuatiuè, quoad omnes alios tradunt *Veſtr. in prax. lib.2.cap.40. Theſaur.deciſ. 26. num.11. Burſat.conſ.392.n.17. & ſeq lib.4 Marcheſ. de cõmiſs. appell. à Cam.oblig.cap.16.n.8. & 9.par.1.in ſecunda æditione, Vant in tract.de nullit. ex defect.iuriſd.deleg.num.13. verſ. eſt etiam verus exequutor, Genuenſ. in prax. Archiep. c.117. nu.1.& 2. Rot.diuerſ.deciſ.30. lib.3. par.3.* Vnde obligatio facta in forma Camerę coram Epiſcopo vel eius Vicario, nõ habet effectum exequutiuum, ſine bracchio A. C. ſed poterit creditor ea vti ac ſi eſſet alia obligatio ſolita fieri in in partibus iuxta cõſuetudinẽ regionis, nam ſolus A.C. poterit iuxta dictas ſuas facultates carcerare, & excommunicare clericos & laicos ſic obligatos & nullus alius ferre poterit cenſuras, quia ipſe priuatiuè quoad alios eſt ſolus Iudex competens, & exequutor Cameralis obligationis, & quidquid alij Iudices attentauerint eſt irritum & inane, ita *Marcheſ. de commiſſ. appell. in cauſ. camer oblig. par. 1. §.1. num. 12. fol. 693. & num 241. Theſaur for. Eccleſ. c.11. n.14.* monens clericos in Curia Romana ſe abſtinere ab obligatione Camerali, ob multa pericula quibus ſe exponunt, quaſi quod inferat, vt extra

Cu-

Curiam Romanam, non erit adeo timendum de hac obligatione, ſequitur *Giarlin. contrauerſ. forenſ. Iudic. lib. 1. cap. 101. num. 17. & 19. contra Galleſ. de form. oblig. Cam. par. 2. q. 3. num. 3. & Scacc. in prax. lib. 1. cap. 22. num 9. & ſeqq.* quorum opinio procedit in Curia Romana, non autem extra eam.

3 Ampliatur primò, procedere etiam in obligatione guarentigia, nam Auditor Cameræ poteſt procedere ad exequutionem guarẽtigiæ priuatiuè quoad omnes alios Iudices, etiam illis inhibendo vigore ſuarum facultatũ, *Rot. in cauſa Romana attentatorum, coram Penia.*

4 Ampliatur ſecundò, vt nec Iudex delegatus, etiam ſi eſſet Rotæ Auditor poſſit procedere exequutiuè vigore huius obligationis, niſi ei data eſſet facultas in reſcripto, vt fuit deciſum *in Romana fructuum dotis* 24. Maij 1599. *corã Litta in princ.* & habetur etiam in *d. Conſtit. Greg. XIV.*

5 Vnde infertur iudicium exequutiuum factum coram A. C. pendente cauſa ordinaria in Rota non eſſe attentatũ ſecundùm *Lancell. in tract. de attent. inbib. penden. limit. 5. cap. 10. num. 3. & de attent lit. pend. cap. 4 lim. 15. num. 8. Rota in Taruiſin. ſimonia* 2. *Martij* 1596. *coram Cordubâ*, quod procedit non obſtante, quod cauſa eſſet commiſſa in Rota cum clauſula *vna cum toto negotio principali*, vt fuit deciſũ *in vna Bononien. cenſus ſiuè attentatorum* 10. *Decemb.* 1607. *coram Archiep. Bononien.* vbi quod iſta obligatio non venit ſub clauſulis generalibus, ſecus verò vbi data eſt facultas in commiſſione, imò ſufficit, quod in prima commiſſione directa vni ex Auditoribus adſit clauſ. *cum facultatibus* A. C. quia cenſetur repetita in alia directa alteri Auditori, vt fuit deciſum *in Romana pecuniaria de Creſcentijs* 4. *Iulij* 1612. *coram Emin. Card. Pamphilio*, & licet contrarium ſcilicet, quod tale iudicium ſit attentatum, deciſum fuit *in cauſa Cæſarauguſtan. de Maell.* 15. *Iunij* 1601. *coram bon. mem. Card. Pamphilio*, iſta deciſio videtur, quod nõ poſſit ſubſiſtere, & cum fuiſſet allegata *in eadem cauſa* 31. *Ianuarij* 1603. *coram bon. mem. Coccino & in in d. Bononien. cenſus, ſeù attẽtatorum* 10. *Decembr.* 1607. *coram Archiepiſc. Bononien.* Rota de illa dubitauit, & ordinauit, quod videretur de bono iure, & prædicta procedunt etiam non obſtante inhibitione vigore commiſſionis emanatæ non facientis mentionẽ huius obligationis, *Mand. de inbibit.*

inhibit.q.93.num.1. & 2.Marcheſan.de commiſſ.appellat.c.5. ſub num.18.circa finem, verſic. licet A.C.p.2.in 1. edict. Scacc. de appellat. lib.3. cap.2.q.17.limit.9.nu.59. Rota in Peruſina attentatorum 25. Maij 1609. coram Manzanedo, quæ eſt *dec. 87.nu.3.Rota diuerſ.641. n.11. verſ. quod autem prima part.* Indeq; commiſſa cauſa nullitatis in Rota, & obtenta inhibitione, non propterea impeditur A. C. quominus poſſit procedere ad exequutionem huius obligationis, vt poſt *Galleſ. de vi inſtrumenti obligationis Cameræ, n.27. Mādoſ. de inhibit.q.49.nu.1.*

6 Ampliatur tertiò, vt Auditor Cameræ poſſit procedere non obſtante abſolutione à iuramento, nam per illam non impeditur eius facultas procedendi ad exequutionem, *Mantic.de tacit.& ambig.conuenct.lib.8.tit.4. num. 7. & 8. Mohedan.dec.3. de excep.Scacc. de iudic.cauſ.ciuil. lib.2.cap.2. q.4.caſu 1.num.130. Corn de abſolut.à iur.par.3.q.10.*

7 Ampliatur quartò, vt priuilegijs, & facultatibus A. Cameræ, quod poſſit procedere ad exequutionem obligationum Cameralium non obſtātibus quibuſcumq; priuilegijs non poſſit opponi ad declarādum eius forum de priuilegio *l.vnic. C. quando Imper. inter pupill.& vid.Genuenſ.in prax. d.cap.117.num.3.*& ita fuit deciſum per *Rotam in vna Bononien.oblig. Cameralis de Campegijs 12.Maij 1594. coram Robeſterio*, & ideo Auditor Cameræ comprehēdit etiam pupillos & viduas.

8 Ampliatur quintò, vt adeo clericus debeat conueniri cōram A.C. vigore obligationis Cameralis, vt virtute huius ſubmiſſionis non poſſit clericus conueniri in foro ſeculari ad effectum vt detur exequutio realis contra bona temporalia ipſius clerici videatur *Galleſ. de oblig. Camer. q.8.* rationem aſſignans quia clericus in Iudicem laicum non poteſt conſentire, etiam de cōſenſu ꝓprij ordinarij vulg. *cap.ſi diligenti,& cap.ſignificaſti de for.compet.*non obſtante quacumque temporis cōtraria conſuetudine ex *deciſ. Rot. 840.par.1.*& alijs authoritatibus.

9 Quod adeo verum eſſe putatur, vt neque clericus obligatus in forma Cameræ, in Curia alieni Epiſcopi, poſſit ibidem conueniri, & ratio eſt quia cum Eccleſiaſtici ſine conſenſu ordinarij proprij nō poſſunt alieni Iudicis iuriſdictioni ſe ſupponere, vt *in d.c.ſi diligenti*, non poterit contra eos vigore huius obligationis alibi quam coram ſuo Ordi-

nario, vel in Romana Curia coram A.C. procedi, ita firmiter tenet *Galleſ. de obligat. Camer.q.7.n.6.* per quã doctrinam videtur non amplectenda prætenſio Tribunalis Nũtia-

10 turę Apoſtolicæ aſſerentis poſſe dictum Tribunal procedere aduerſus obligationes Camerales factas per perſonas Eccleſiaſticas in præiudicium Ordinarij, vnde cum prætendebatur per D. Franciſcum Maturantium huius Ciuitatis Neap. obligatum in forma Cameræ in dicto Tribunali Nuntiaturæ non potuiſſe aduerſus eum incuſari obligationem, nec procedi via exequutiua, fuit iudicatum in Romana Curia pro inualiditate obligationis ex quo nõ acceſſerat conſenſus Eminentiſsimi Archiepiſcopi.

11 Eoque magis in hoc articulo nullã ſouere videtur rationem dictum Tribunal Nũtiaturæ Apoſtolicæ, cum illud ſit delegatum à S. Sede Apoſtolica ad certas tantum cauſas, & quando Tribunal eſt deſtinatum ad certas cauſas nullatenus prorogari poſſe, teſtatur fuiſſe deciſum *Gratian. dec. Marcaiæ 78.*

12 Imò quod plus eſt neque laicus abſque cõſenſu ſui Epiſcopi poterit ſe obligari in forma Cameræ ad effectum, vt poſſit excõmunicari, iuxta communem opinionem Doctorum quam ſequitur *Galleſ. de oblig. Camerali, q.12. num.2.* reijciens diſtinctionem *Butrij.*

13 Ampliatur ſextò, vt Auditor Cameræ poſſit procedere ad ſolutionem penſionis, quando adeſt obligatio Cameræ, licet pendeat lis ſuper nullitate pẽſionis *Lancellott. in tract. de attent. par.2. cap.4. de attent. pend. lim.15. num* 8. Rota in vna *Taruiſina ſimoniæ* 10. *Martij* 1595. *coram Cordubæ.*

14 Ampliatur ſeptimò, vt A.C. poſſit exequi omnia inſtrumẽta, etiam quod non ſit obligatio Cameralis, quando fuit conſenſum in relaxatione mandati eadem *Rota in vna Venetiarum donationis 9. Decemb. 1605. coram Penia.*

15 Ampliatur octauò, vt Auditor Cameræ poſſit procedere in obligatione Camerali per audientiam cõtradictarũ, abſque quod obligatus citetur prius domi, vel perſonaliter, *Rota in vna Romana ſeù Berecaren. pecuniaria 2. Decemb.* 1594.

16 Ampliatur nonò, vt Auditor Cameræ poſſit procedere ad exequutionem non obſtante appellatione, quia appellatio ſuſpenſiua non datur in obligatione Camerali *Rota in vna Mediolanen. affictus*

8. Martij

8. *Martij* 1596. *coram Orano*.

17 Declaratur primò, vt tunc Auditor Cameræ poſſit procedere ad exequutionẽ obligationis Cameralis, quando illa eſt clara, & liquida, ſecus quando eſt probabilis dubitatio, quia in hoc caſu nõ intrãt facultates A.C. ita *Lancellott. in tract de attent. poſt inbibit. limit.* 26. *num.* 7. dicens hoc maximè procedere quando obligatio Cameralis eſt adiecta compromiſſo pro exequutione laudi ferendi, ita *Rota in vna Cæſaraguſtana pecuniaria de Maella* 15. *Iunij* 1601. *coram Pamphilio Eminentiſs.* & ſic quando allegaretur aliquod, quod offuſcaret obligationem, non eſſet locus exequutioni illius, ſed benè daretur appellatio *Ruginell. de appell.* §.2.*num.*3. *verb.*Ca*meralis obligatio num.*136. *& ſeq. Tiber in praxi lib.* 1. *c.*39. *num.* 3. verum, ſi illud quod allegaretur reſpiceret vnam tantum partem inſtrumenti, tunc non eſſet ſuſpendenda exequutio in illa parte, vt inquit idem *Ruginell. loc. cit. nu.* 138. *verſ quæ etiam.*

18 Declaratur ſecundò, vt Auditor Cameræ ex inueterato ſtylo nõ procedat niſi probato credito per teſtes legitimè examinatos, vel per authenticas ſcripturas & inſtrumenta, *Rota in vna Ferrantina Ferrariæ* 1. *Iulij* 1605. *coram Penia*.

19 Declaratur tertiò, vt obligatio Cameralis nõ operetur, vt ſolutio deſtinata in vno loco alibi fiat, & ratio eſt, quia vbi certus eſt locus deſtinatæ ſolutionis, lex & conſuetudo vigens in eo loco iudicij attẽdi debet, ſecundùm *Bart. in l. cunctos populos, num.* 18. *C. de Summ. Trinit. & Fid. Cathol. Caccialup. in l. exigere dotem nu.* 107 *ff. de de iudic. Phanucc. in tract. de dot gloſ.* 9. *num.* 10. *Rot. in deciſ. de obligat.* Camer. *deciſ.* 78. *nu.* 7. quæ ſupradictos allegat, & eſt *Romana ſeù Cæſanaten fructuum dotis* 13. *Iunij* 1603. *coram Litta.*

20 Declaratur quartò, quod licet A.C. quando cauſa committitur contra aliquem, qui habet pro ſe obligationem in forma Cameræ, poſſit ꝓcedere in illa virtute ſuarum facultatum, nam hoc intelligitur quoties in commiſſione nulla fuit facta mẽtio obligationis, at ſecus ſi illius fuerit facta mentio in commiſſione, quia tunc ſileret iuriſdictio A. C. prout legitur in ſuis facultatibus, quod procedit etiam ſi incidenter prędicta mentio in commiſſione fuiſſet facta, & cauſa ſuper negotio principali commiſſa eadem *Rota in deciſ.* 88. quæ eſt *Peruſina atten-*

tentatorum 20. *Maij* 1609. *corã Manzanedo*.

21 Declaratur quintò, vt excommunicatio vigore obligationis nequeat ferri contra aliquem niſi in ſubſidium, & quando non poteſt fieri cõtra debitorem exequutio realis, nec perſonalis, quia vſus cenſurarum hodie permittitur tantum in ſubſidium ex Cõc. Trid. *ſeſſ*.25. *cap*.3. *de reform. Saluſt. in pract. iud.* Aud. Cam. *lib*.4. *de reform. obligat. Camer.* quæ eſt in vſu *verſ. aduerte etiam*, *fol*.492. *Scacc. in prax. de iud. cauſ. ciuil. & crim. lib*.1. *cap*.32. *num*.32. & apertè cenſuit Rota *in vna Tarracon. Archidiaconatus ſeù exequutionis breuis* 24. Nouemb. 1603. *corã bon. mem. Iuſto*, de qua penès *Marcheſ. de commiſſ. appellat. ab exeq. breu. & liter. Apoſtolicar. par*.1. *cap*.1. *deciſ*.1. *num*.2. *fol*.336. vbi vtitur infraſcriptis verbis, *Et hinc factum fuit, quod in obligationibus in forma Cameræ non ſuſcipiuntur amplius cenſuræ, ſed earum loco præſtatur conſenſus mandato exequutiuo ex reformatione* Pij *V. hic autem non dum conſtat, quod non poſſit fieri aliqua exequutio realis, aut perſonalis, ergo non eſt locus cenſuris.*

SVMMARIVM.

1 *Societates officiorum non poſſunt contrahi niſi ſuper officijs* Romanæ *Curiæ limitã num*.7.

2 *Societas contrahi poteſt ſuper pluribus officijs vacabilibus*.

3 *Societas extinguitur pro rata de ratione num*. 4. *amplia num*.5. *declara num*.6.

8 *Bulla* Pauli *IV. loquitur de Societatibus, quæ fiunt in Romana* Curia *ſuper officijs exiſtentibus intra vel extra Romanam Curiam, non autẽ de Societatibus.*

9 Bulla *Pauli IV. quos abuſus tollit.*

10 *Societas contrahi poteſt ſuper ſcripturis Notarij non habẽtis titulum* Notariatus, *ſed dominium ſcripturarum.*

11 *Societas poteſt contrahi ab officiali habente nudum nomen officij.*

12 *Societas officij vltra valorem & fructus officij non ſubſtinetur amplia nu*. 14 *&* 15.

13 *Societas non poteſt ſubſtinere ſine ſubiecto.*

16 *Societas ſi ſit contracta vltra valorem officij, an ſubſtineatur dependet à voluntate, cõtrahentium.*

17 *Officij valor de quo tempore attendi debet.*

18 So-

18 *Societas in officijs non vacabilibus contrahi nequit, etiam ſi non redderent* 12. *per centenario amplia num.* 19. *declara num.*20. *&* 21.

22 *Societas officij diſſoluitur per venditionem, declara nu.*23. *&* 24.

25 *Societas officij contracta ſuper per periculo vitæ perſonæ nominandæ intra* 15. *dies, & interim in periculo vitæ ipſius dantis pecunias, niſi fuerit facta nominatio, & dans pecunias fuerit mortuus, cuius ſunt pecuniæ.*

26 *Societas ex quibus coniecturis dicitur reuocata.*

De Officiorum Societate.

Super Bulla Pauli IV.

1 PONtifex Mandat in hac Conſtitutione incip. *inter Cæteras de anno* 1555. Societates officiorum non poſſe contrahi niſi ſuper officijs Romanæ Curiæ.

2 Amplia primò, vt Societas contrahi poſſit ſuper pluribus officijs vacabilibus, vt dixi in *prima parte pag.*440. *num.* 13. Vnde in tali caſu, ſi vnus, & idem officialis habeat illa duo officia, nec eſt expreſſum contrahi Societatem pro tali ſūma ſuper hoc officio & pro tali ſuper alio officio, tunc venditionem vnius ex officijs, ſi ad officium quod remanet eſt capax ad ſoluendam totam ſummam ſcilicet 12. pro centenario, Societas neque in parte, neque in totum extinguitur, ſed integra remanet, Rot. *deciſ.* 288. *&* 300. *par.* 1. *diuerſ. Gratian. diſcept. forenſ. cap.*138. *num.* 16. *Filiucc. de Societ. cap.*34. *nu.*43. vbi tamen aſſerit, quod ſi officium non reddit tot fructus, Societas nō ſubſtinetur, & *num.*44. ſubdit, quod ſi capitale pereat in parte, Societas, durat in reſiduo Rot. *in d. Romana cenſus* 14. *Ianuarij* 1602. *coram Sacrato*, & ratio eſt, quia officiū quod remanet eſt capax harū pecuniarum & tantam vtilitatem reſpectu ipſarum iuxta conuentionem factam ſolum afferre poterat quantū vtrūq; ſimul *Bar. in l. cum vſufructus n.*4. *verſ. præterea. ff. de vſufr. leg. Blanchett. deciſ.*88.

3 Sed contrariam opinionem, puta Societatem extingui pro rata, credo veriorem, ſiuè fructus officij remanētis ſint certi, ſiuè incerti, ſiuè capax, ſiuè incapax ad reddēdū tot fructus ſufficientes ad Societatem. Tùm primò, quia dans pecunias

nias admittitur in principio contractus ad participationẽ fructuũ vtriuſq; officij, ſi enim non admittitur nõ erit Societas contracta ſuper duobus officijs, ſed ſuper vno, ergo ſi vendatur vnum officium, ceſſat participatio fructuum beneficij venditi. & conſequẽter Societas pro illa rata ſup officio vẽdito. Tùm ſecundò, ex regula textus *in l. ſi id quod, §. cæterum, ff. pro ſocio*, vbi habetur extincto capitali Societatis pro parte, Societatem extingui pro parte, videatur *Belin. de Societ. cap. 34. num. 3.* Tùm tertiò, *arg. text. in l. ſi cui vſufructus, ff. de vſufr. leg. & in l quid tamen, in fin. ff. de except. & l placet, ff. quib. mod. vſufruct.* in quibus habetur ꝑ parte extingui vſufructum, & pro parte remanere. Et tandem, quia in hac Societate debet ex vtraque parte verſari æqualitas, hãc autem æqualitatem non adeſſe, ſi pro rata Societas non extinguatur.

5 Quæ opinio multò magis procedit in caſu quo Societas contracta eſſet ſuper duobus officijs, quorum vnum eſſet poſitum in capite Franciſci, & ipſe Franciſcus illius eſſet dominus, & alterum eſſet poſitũ in capite Ioannis, cuius ipſe eſſet pariter Dominus, qui Ioannes, & Franciſcus ſimul, & ſemel accepiſſent à Petro ſcuta mille in Societatem ſuper ſuis officijs, tunc enim caſu quo Ioannes, vel Franciſcus renunciaret officium, ſeù moreretur, pro rata extingueretur Societas licet non eſſet dictum, quod tot ſcuta ponerentur ſuper tali officio, & tot ſuper tali, & in hoc caſu maior ratio militat, quia tales officiales videntur duo correi, qui correi, qui pro virili tenentur, *l. reos, §. cum tabulis*, vbi *Gloſ. verſ. videbatur*, dicit procedere ſi ſumus in ſumma diuidua *l. Paulus, ff. de re iud.* & in terminis cenſus de duobus imponentibus cenſum, quod ſcilicet pro virili teneantur *Cēc. de cenſ. par. 2. cap. 2. q. 2. art. 5. num. 10.* & quia dans pecunias incideret inuitus in communionem cum vno ex duobus officialibus, qui tamen noluit contrahere, niſi cum vtroque officiali, *Bart. in l. cui vſufructus, num. 4. ff. de vſufr. leg.*

6 Reſtringitur modo ſupra mentionata opinio ſi ſimpliciter contracta eſſet Societas ſuper duobus officijs, quę eſſet vnius officialis, & nihil fuerit dictum, quod tot ſcuta ponerentur in Societatem pro tali officio, & tot ſcuta pro tali. Quod ſi eſſet facta diſtinctio, quod ſcuta centum ponerentur ſuper vno officio, & ſcuta centum ſuper alio, tunc res eſſet abſque dubio, nam vendito

dito vno officio, cenſeretur extincta Societas pro rata, quæ eſſet poſita ſuper dicto officio vendito, & ſeruandum eſſet pactum, vt aduertit *Boccacc. de Societ. num.* 178. *&* 188.

Amplia ſecundò, vt licet Bulla Pauli IV. clarè diſponat Societates officij non poſſe cõtrahi, niſi ſuper officijs Romanæ Curiæ; Imò aduertit *Nauar. conſ.* 29. *lit. K. verſ. ſi verò de vſur. lib.* 2. quod ſcienter cõtrahens ſuper alijs officijs tenetur ad reſtitutionem fructuum. *Tolet. in ſumm lib.* 5. *c.* 40. *& Feluc. de Societ. cap.* 9. *num.* 49.

7 Attamen quod poſſit contrahi ſuper officijs extra Romanam Curiam exiſtentibus ſecluſa d. Bulla Pauli IV. dicit *idem Tolet. ſuper nu.* 1. *Carbo. de reſtit.* 54. *col* 8. *in princip.* & hoc multò magis procedit in officijs extra ſtatum Eccleſiaſticum, in quibus Pontifex nihil innouaſſe cenſetur, cum contractus de ſui natura licitus ſit.

Nec obſtare videtur Bulla Pauli, nam illa fuit abrogata per Bullam Pij IV. vt dicit Compilator Bullarij in inſcriptione vtriuſque Bullæ, & additio ad *Tolet. vbi ſupra*, & patet ex verbis Bullæ Pij, ibi *Motu proprio, &c.* & dictam Conſt. per dict. Paulum IV. vt præmittitur, facta cum omnibus in ea poſitis clauſulis, *quorum tenores &c. Caſſamus, irritamus & annullamus, ac pro caſſatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illãq; viribus tẽpore futuro penitus euacuamus.*

Neque pariter obſtat, quod Pius IV. ordinauit, ac ſtatuerit, quod officiales Rom. Cur. ſuper eorum officijs Societates quaſcumque, cum pactis tamen licitis, & honeſtis, abſq; eo, quod in Signatura proponerentur, vel ſuper eis ſupplicationes expedirentur facere poſſent, ac valerent vſq; ad valorem officij; num non poteſt ex hoc inferri, quod ſi fiãt Societates extra Rom. Curiam ſint illicitæ, quia nõ verſamur in contractu, qui de iure ſit prohibitus, & ex noua Conſtitutione permittatur, & ideò quo ad Societates faciendas extra Romanam Curiam caſus remanet in diſpoſitione iuris communis, & talibus cõtractibus neq; fauet, neque reſiſtit Conſt. Pij IV. & multò magis hæc procedunt, ſi contractus fieret extra Rom. Curiam ſuper officio tamen exiſtente in Romana Curia.

8 Crederem tamen Bullam Pauli IV. etiam ſi non eſſet abrogata, loqui de Societatibus, quæ fiunt in Romana Curia ſuper officijs exiſtentibus

bus intra, vel extra Rom. Curiam, non tamen de Societatibus, quæ fiunt extra Romanã Curiam ſuper officijs pariter exiſtentibus extra Romanam Cur. ibi *Inter cæteras curas illa non maximè vrget, vt praua Conſuetudines, & abuſus, quæ in banc almam Vrbem noſtra, &c.* & infrà. *Decernimus Societates alias, quam ſuper officiis præfatæ Curiæ de cætero faciendas illicitas, & iniuſtas fore, &c.*

Ex quibus verbis conſtat Summum Pontificem loqui de Societatibus faciendis in Vrbe, prout verè etiã loquitur Conſt. Pij IV.

9 Imò aduertas *Cõſt. Pauli iv.* ad illum finem emanatã eſſe, vt tollerẽtur quidam abuſus inter quos erat hic, qui enim indigebat pecunijs, & volebat contrahere Societatem Romę, fingebat ſe habere officiũ in tali, vel tali loco, extra Romanam Curiam, & contrahebat Societatem, per cõtractus cum ſaperet vſuram, ſtatuit Summus Pontifex, vt de cætero Societates officij contrahi non poſſent, niſi ſuper officijs Rom. Curiæ, & proinde ſtante in ſuo robore Bulla Pauli IV. adhuc nihilominus Societas cõtracta ſup officijs verè vacabilibus exiſtentibus extra Vrbem eſſet licita ea licitè potuiſſent percipi fructus in foro conſcientię, licet ſecus eſſet in exteriori.

10 Amplia tertiò, vt Societas contrahi poſſit ſuper ſcripturis Notarij, qui Notarius non habeat titulum Notariatus, ſed dominium ſcripturarum, *Seraphin. deciſ.* 545. & 905. ſequitur *Zecch. de Societ. n.* 294. *Felic. cap.* 34. *num.* 15. & *Boccac. num.* 199. & ideò colligitur ex his non eſſe veram opinionem dicentium officia interponi ſolum ad colorandum cõtractum, vt dicitur *in deciſ.* 288. *num.* 2. *par.* 1. *diuerſ. Gratian. diſcept. forenſ. cap.* 527. *num.* 37. & *eadem Rot. Rom. de Caſſanis* 7. *Decemb.* 1612. *corã Sacrato*, & ſic redditur dubia *dec. eiuſd. Rotæ coram Corduba in Romana Societatis*, 9. *Maij* 1588. de-

11 cidens Societatem poſſe cõtrahi ab officiali habente nudum nomen officij, quia verè officialis, qui habet nudum nomen, non habet, nec officiũ, nec fructus, quos poſſet communicare, & dum habens nudum nomen officij non habet fructus, non poteſt alium facere participẽ fructuũ officij, & ideo Societas non poteſt conſiſtere ſine communicatione fructuum, *l. verum, in fin. ff. pro ſoc. Rot. in Romana Societatis* 29. *Ianuarij* 1601. *coram bo. mem. Card. Mellino*, vbi fuit dictum communicationem fructuum eſſe vnum

cx

ex requiſitis ſubſtantialibus ad Societatem officij, *Boccac. num.*102.

12 Ampliatur quarto, vt Societas officij vltra valorẽ & fructus officij non ſubſtineatur, ſiuè illa ſit inita ab vna eadẽq; perſona pluribus, vel vna vice à pluribus perſonis vnica, vel pluribus vicibus ſuper eodem officio, vt clarè diſponitur in bulla Pij IV. ibi ***Decernentes, quod de cætero ipſis officialibus, & non tamen vltra valorem officiorum, ſuper quibus illa fieri contingit, ita quod ad requiſitionem, ſecus Societas contrahentium teneantur in ipſo contractu ſpecialiter exprimere, alias Societates ſuper eodem officio contractas, ſi quæ ſint per cõtractus deſuper celebrare licitè poſſint, & valeant.***

Si enim Summus Pontifex prohibuiſſet fieri Societates vltra valorem officij ab vna & eadem perſona tantum, quod erat opus decernere, quod officialis teneatur exprimere alias Societates ſuper eodem efficio contractas ſub pęna priuationis officiorũ & innuit *Rot. Romana Societatis officij*, 12. *Februarij* 1601. *coram Attrebaten,* vbi clarè dicitur, non intrare diſtinctionẽ, an cum vno, vel cum pluribus Societates ſint contractæ, & ſimpliciter dicit *Rota in Romana Societatum* 19. *Ianuarij* 1601. *coram b.m. Cardin. Millino, & in Romana Societatis officij* 20. *Maij* 1602. *coram eodem,* vbi quod illud quod ſupereſt valorẽ officij, remanet purum mutum Societatum in *Romana Societatum* 28. *Ianuarij* 1591. *coram Blanchetto,* vbi quod hoc clarè prohibet *Bulla Pij IV. Rota in Romana Societatis* 1. *Iulij* 1596. *coram Corduba in Foroliuien. Societatis,* 13. *Ianuarij* 1614. *coram Sacrato,* ſecundùm doctrinam *Nauarr. conſ.* 29.

13 Ratio autem videtur eſſe, quia ſine re, ſiuè ſubiecto Societas officij conſiſtere non poteſt *l. verum, in fin. ff. pro ſoc.* debet enim Societas contrahi ſuper aliqua re exiſtenti, vel futura, ſed ſubiectum Societatis officij, eſt officium aptum reddere fructus *Rot. in Romana Societatis* 29. *Ian.* 1601. *coram b.m. Millino,* igitur ſi officium valeat mille, & contrahatur Societas ſcutorum duorum millium, in illis mille, quia excedunt valorem officij conſiſtere non poteſt *Comitul. reſponſ. moral. lib.* 3. *q.* 14. *verſ. ſecunda opinio*.

14 Quam ampliationem extendas, vt procedat etiam ſi ille, qui dedit pecunias ignoraret, vel officium tanti non valere, vel eſſe grauatum vltra valorem; nam hæc ignorantia rato, vel nũquam poteſt ca-

Iii de-

dere in officiali, qui alias Societates contraxit ſuper ſuo officio, & cuius valorẽ optimè nouit, niſi fortè officialis ipſe contrahat per procuratorem, in quo caſu Societas contracta vltra valorem officij non ſubſtinetur, *vt in Romana Societatis* 12. *Februarij* 1601. *coram Octombergo*, quia cũ Societas nulla ſit ex vi Societatis, nullus fructus poteſt percipere ille, qui dedit pecuniam officiali, poteſt tamen fructus percipere, vel ratione ſaltim intereſſe, & damnorum in foro conſcientiæ, ſi iſte dãs pecunias ignorabat Societatẽ cõtrahi, vltra valorem officij, vel qua fuit deceptus ab officiali, vel quia valorem neſciebat *Rota in Romana Societatis officij* 12. *Februarii coram Attrebeten.* vbi licet dicatur ſubſtineri Societatem vltra valorem officij propter ignorantiam contrahentium, intelligendum eſt ſubſtineri, ad hoc vt licitè fructus percipi poſſent, nam ſi ſciebat, vt quia ſumma pecuniarum ab ipſo data excedebat valorem officij, vel ſcire poterat, neque in foro poli, neque in foro fori, licitè poteſt percipere fructus tãquam prouenientes ex mutuo palliato *Rot. in Romana Societatis* 28. *Ianuarii* 1591. *coram Blanchetto, & in Romana Societatis coram b.m.S. Gregorio XV.* & hoc clarè colligitur *ex bulla Pii IV. in fine*, in qua præcipitur officialem ſub pœna priuationis officij, vt ad requiſitionem, eius contrahẽtium Societatem teneãtur exprimere Societates ſuper eodem officio conſtitutas, vt notat *Rot in Romana Societatis coram Blanchetto.* Vnde ſi officialis tenetur exprimere videtur etiam inferri, quod dãs pecunias poſſit, & debeat interrogare, ne videantur affectare ignorantiam, quod ſi non interroget ſibi imputet ſi nulliter contrahit *Rot. in Romana Societatis officii* 12. *Februarii* 1601. *corã Ortombergo*.

Quo verò ad valorem, ſi dans pecuniam neſciebat valorẽ officij iuſta ductus ignorãtia licitè poteſt fructus percipere, vt dixi, non tamen crederem adeſſe veram ignorantiam, ſi cõtraheret ſuper officijs, quorum valor omnibus notus eſt, ſi potius ſe non informaſſet, an aliæ aderant Societates talem valorem abſorbentes.

15 Extendas ſecundò, vt Societas pro illa rata tantum, pro qua excedit valorem officij non ſubſtineatur *Rota in Romana Societatis officii* 12. *Februarii coram Ortombergo*, & licet *Boccac. Societ. nu.* 126. velit totum contractum eſſe

nul-

nullum, & vtilè per inutilè vitiari, quę opinio non placet, quia ſumus in materia diuidua, in qua vtilè per inutilè vitiatur, *l. 1. §. ſed mihi, & ibi Iaſ. num. 1. & Alciat. num. 3. ff. de verb. obligat. Caſſador. deciſ. 4. num. 4. de penſ.* & in terminis ſimilibus *Rot. in Lucana penſionis* 17. *Februar.* 1592. *coram Orano*.

16 Et quia in hoc caſu ad iudicandum, an Societas cõtracta vltra valorẽ officij ſubſtineatur etiam in parte, pendet à voluntate contrahentium, & circumſtantijs facti, *Rot. in Romana Societatis* 1. *Iul.* 1602 *coram Emin.* Card. *Pamphilio*, & clarum eſt contrahentes velle facere contractum meliori modo & forma quo poſſunt.

17 Et quia poteſt eſſe difficultas de quo tempore valor officij debeat attendi, ideò dicẽdum valorem tempore initæ Societatis attendi debere, & non de tempore quo officium fuit emptum, vt ex Bulla Pij iv. ibi, *Ita quod ad requiſitionem ſecum ſocietates contrahentiũ teneneantur in ipſo contractu ſpecialiter exprimere alias Societatem*. Ex quibus verbis videtur colligi, quod attendi debet valor tempore contractus, ita annuere videtur *Nauarr. conſ. 39. de vſur. lib. 2.*

18 Limita primò, dictam Conſtitutionem, vt adeò ſocietas in officijs non vacabilibus cõtrahi nequit, vt procedat etiã in caſu quo officia non vacabilia nõ redderent 12. pro centenario, *Rot. in Romana societatis* 14. *Ianuar.* 1613. *coram Emin.* Card. *Pamphilio*, & ratio eſt, quia adhuc ceſſare t dicta compẽſatio periculi cum periculo, quam eſſe neceſſariã in hac ſpecie ſocietatis dictum fuit ſuperius.

19 Imò neque de Cõſuetudine induci poteſt, quod ſocietas officij ſuper officio nõ vacabili contrahi poteſt, *Rota in Filuliuien. ſocietatis* 13. *Ianuar.* 1614. *coram Damaſceno*, nam Conſuetudo cũ ſit nutritiua peccati nihil operatur *Gloſ. in cap. quia in omnibus, verſ. multi de vſur. Rimin. in conſ.* 400. *num.* 31. *Natta conſil.* 498. *num.* 24.

20 Sed quid dicendum eſt in caſu, quo ſocietas contrahitur ſuper officio vacabili, ſed Põtifex caſu, quo vacarit officiũ prout ex tũc illud officiali donauit, vel fecit gratiam, vt nõ cenſeatur vacare per mortem ipſius officialis pro illa vice tantum, vel fecit gratiam, vt pro nulla parte cenſeatur vacare, niſi poſt mortem officialis, & alterius perſonæ, & per mortem ſolius officialis vacaret, & credo, quod ſuper talibus officijs licitè poſſit cõtra-

hi ſocietas officij, & quoad primum caſum nō videtur eſſe difficultas, quia officium verè vacat, & deinde cenſetur donatum, quod poteſt à Principe fieri. Quoad ſecundum, & tertiū caſum pariter affirmatiſſimè reſpondendum eſt, .ſ. ſubſtineri, & validam eſſe ſocietatem, licet quoad tertiū caſum videatur contrarium affirmare *Zacch. de ſociet. n. 164.* Moueor, quia verum officium remanet vacabile, & gratia Pontificis, quod pro tunc non vacet, & quod eſt donatio, nec alterat naturam officij, & per accidens eſt, quod officialis non amittat officium pro illo tēpore, nec operatur, vt officium ſimpliciter non ſit vacabile, ſed tantum, vt tunc ad fauorem Sedis non vacet, & eſt quędam, vt ita dicam, extenſio vitæ, & tali caſu officialis repræſentat duplicem perſonā, ſcilicet officialis, & Principis, ſecundò, quia ſocius fit particeps fructuū officij quoad 12. pro cētenario regulariter officia non vacabilia redemere ſolent.

Non obſtat, quod ſocius currat periculum amiſſionis officij, & ſic inæqualitas eſt inter ſocios, quia per accidēs eſt, vt pro aliquo tempore nō currat periculum amiſſionis officij, & gratiam Papæ, non operatui, vt officium ſit vacabile, ſed vt non ſit vacabile, ſeù non currat periculum amiſſionis officij, & gratia Papæ non operatur, quod officium non ſit vacabile, ſed vt non ſit vacabile, ſeù non currat periculum amiſſionis officij pro tunc, cum morietur officialis, & hoc eſt quid extrinſecum ad ſocietatem officii, & eſt quędam aſſecuratio, quam facit Papa officiali, & ſatis eſt ad validitatem officii, quod poſſit vacare, & reddat fructus ſufficientes ad ſocietatem; ſed non eſt neceſſarium, quod officium debeat omni tempore, vel potius hoc, quā illo tempore vacare.

21 Et quid pariter dicendum caſu quo ſocietas contrahitur ſuper officio vacabili, ſed inter ſe officiales contraxerunt, ſeù fecerunt, vt ſequuntur, nō vacationem pro aliqua ſumma v. g. officia Notariorum Rotæ, quæ ſunt 88. ſunt vacabilia, ſed Notarii conuenerūt inter ſe ad effugiendam amiſſionem totius officii in caſu mortis, vt Connotarij in euentu mortis alicuius Notarii ꝓpter quam vacet officium debeat quodlibet contribuere pro rata ſua vſque ad ſummā ſcutorum 500. quæ debēt dari hæredibus defuncti Notarij. An inquam ſocietas cōtracta ſuper tali officio ſubſtineatur, & ad quam ſummam? & credo

do licitè contrahi poſſe ſocietatẽ officij ſuper huiuſmodi officijs & ſimilibus, vſque ad valorem officij;& ratio eſt,q̃a talia officia reſpectu Principis verè ſunt vacabilia, & reſpectu Notariorum pro aliqua ſumma non vacent hoc oritur ex alio contractu facto inter ipſos Connotarios, quod habent vim aſſecurationis, quod poſſe fieri in contractu ſocietatis.

22 Sed ad materiam erit notãdum,quod ſocietas officij per venditionem ſoluitur & fructus poſt eam emptori non debẽtur; licet ignorauerit vẽditum illum fuiſſe, *Farin.dec.* Rot.291.*&* 309. *par.*4.

23 Verum ſi fuerit diſſoluta officij ſocietas, non deberentur fructus damnorum; & intereſſe ad rationem 12. pro centenario *ead.* Rot. 292. *&* 307.*&* 308.*par.*4.

24 Prout etiam ſocietas officij Notariatus non diſſoluitur p̃ vẽditionem tituli Notariatus remanẽte dominio ſcripturarum penès venditorem, cum totum officium non alienetur optimè *Rot.dec.*175.*par.*2. *diuerſ.*

25 Et tandem notabis, quod ſocietas officij contracta ſuper periculo vitæ perſonæ nominãdæ intra 15. dies, & interim in periculo vitæ ipſius dantis pecunias, ſi nominatio facta fuit, & dãs pecunias mortuus ſit pecuniæ ſunt lucratæ, *Caualer.deciſ.*199.

Ex quibus verò coniecturis renouata dicatur ſocietas, *Rot.apud* Farinac.*dec.*337.

SVMMARIVM.

1 *Ediſcopus poteſt diſpenſare irregularitati cõtractæ ob controuentionem bullę Pij II. & ipſemet poteſt poteſt eligere cõfeſſorem, qui ſecum ab ea abſoluat, num.*2. *declara num.* 3. *&* 4.

5 *Abſolutio à ſuſpenſione contracta ab exiſtentibus nullius diæceſis ad quem ſpectat.*

6 *Suſpenſio ordinati abſque dimiſſorijs eſt ordinis ſuſcepti tantum.*

7 *Epiſcopus cõtrouenĩẽs bullę Pij, & celebrans non efficitur irregularis*

8 *Ordinatus minoribus ordinibus contra formam bullæ Pij* II. *non incurrit pœnas dictæ* Conſtit. *declara num.*9.

10 *Bulla S.D.N.Vrbani viij. refertur.*

De

ſari,niſi impleta ætate,ſiquidē receptiſſima eſt ferè omnium ſententia,non poſſe Epiſcopū diſpenſare circa ætatem ordinandorum etiam ante promotionem,*Burgaſ.de irregul. loc. cit.* & proindè ſi clericus ordinatus ante ætatem legitimam,perueniat iam ad ætatē perfectam,poterit cum illo ab Epiſcopo diſpenſari, tam ſuper irregularitate, quàm ſuper ſuſpenſione ex delicto occulto tamen proueniente, quia ſe fecit promouere non in ætate legitima,ſi verò nondum ad ætatem legitimam peruenerit clericus, non poterit ab Epiſcopo diſpenſari, ſed petenda eſt abſolutio à Sede Apoſtolica, ita *Sac. Congr. Conc.* quam refert *Garz. de benefic par.2. cap.* 51. *& Barb. collect. Bullar. verb. clericus, pag.* 180.

5 Abſoluere autem à ſuſpenſione eos, qui nullius Diœceſis exiſtentes, ſine literis dimiſſorijs ordinati fuerint ſpectat ad Epiſcopum ad quem ex Conc. pertinebat illas dimiſſorias concedere S.*Congr. Conc.*teſte *Armend.in addit.ad recopil.leg. Nauarr. lib.*11.*tit.* 18.*lib.7.de Epiſc.num.60.& 61.* refert *Barboſ. coll.Bull. verb. Clericus,pag.*181.

6 Sed hic inſurget dubitatio, an prædicta ſuſpenſio ipſo iure iminens ſic ordinato ſacris abſque dimiſſorijs proprij ordinarij intelligenda ſit procedere tantum ab ordine ſic malè collato, an etiā ab alijs antea ritè, atq; legitimè ſuſceptis.

Dubium enim facit modus ille generaliter loquendi, nēpè ab exequutione ſuorum ordinum, prout in præfata *Conſtit.Pij V. legitur, & nouiſſimè in eodem Conc. Triden. ſeſſ.6.cap.*5. ibi ab exequutione ordinum, ſint ipſo iure ſuſpenſi.

Liquet autem, verba generalia, indefinita generaliter,& indefinitè eſſe intelligenda, & ſic pœnam illam ſuſpenſionis ab ordinum exequutione generaliter, & abſolutè quoad omnes ordines, etiam antea ritè ſuſceptos eſſe intelligendam; Nouum namque à iure non eſt, vt pęna vnius delicti extendatur etiam, & procedat in alio ſimili eidem caſui coniuncto. Exemplum ſit in in ſimonia in vno beneficio admiſſa, quæ priuat beneficijs etiam antea ritè quæſitis, & inſuper inducit inhabilitatem ad alia in poſterū acquirenda, vt apertè conſtat in ſimonia confidentiali,de qua poſt *Nauarr. & alios agit Nald. in ſumm.verb.ſimonia, num.*11. non ergo mirum eſſet, quod ſuſpenſio generaliter à iure imminens ordine ſacro initia-

tis abſque dimiſſorijs proprij Ordinarij cẽſeretur comprehendere etiam ordinem ſacrũ antea legitimè ſuſceptum.

His tamen,& ſimilibus alijs ceſſantibus verius videtur dicendum,pœnam ſuſpenſionis ante dictæ comprehendere tantum ordinem ſic malè ſuſceptum, ratio eſt, quia pœna non debet egredi terminos ſuos, nec afflicto eſt addenda afflictio,& ſic pœnalis diſpoſitio eſt reſtringẽda,nè propriũ caſum excedat,*Cap. ſtatutum de elect.in 6. & cap. pœna de pœnit. diſt.* 1.

Nec obſtat adducta in cõtrarium, nam quamuis extrauagans illa ac nonnulla iura tam vetera, quàm noua generaliter, & abſolutè loquantur,tamen cum nullus ſit ſermo adeo generalis, qui nõ recipiat reſtrictionem ad terminos habiles; propterea & diſpoſitio illorum iurium intelligenda erit iuxta ſenſum, & moderationem aliorum,cũ vna lex aliam declaret,& ſemper in dubio vitanda eſt iuriũ contrarietas,& correctio,imò ad concordiam ſunt reducẽda. Propterea quamuis iura nonnulla vetera, & noua videantur abſolutè,& generaliter loqui de ſuſpenſione ab ordinum exequutione tamen limitandæ ſunt iuxta nouam, & manifeſtiſſimam *Trident.* *diſpoſitionem in ſeſſ.*14. *cap.* 2. *de reform.* vbi dicitur taliter vero promoti, nempè abſque ſui proprij Prælati expreſſo conſenſu, aut literis dimiſſorijs,ab exequutione ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Prælato viſum fuerit, ipſo iure ſint ſuſpenſi.

Et ad contraria facilis eſt reſponſio, quia ex prædictis ſatis apparet à generali loquutione facilè recedendum eſſe, vbi in contrarium habemus apertam iuris determinationem.

Ad ſimilia verò de ſimonia in beneficiorum confidentia, ſeu examine ad illorum promotionem admiſſa reſpondetur,pœnam ibi non egredi caſum ſuum, cum ſpecialis iuris aperti diſpoſitio quoad vtrũque caſum inhibi legatur.

Et pro confirmatione prædictæ nominatæ reſolutionis addendum eſt nunc minus tutam videri doctrinam *Paludani in* 4.*diſt.q.*7.*art.*2.aſſerẽtis prędictã pœnã ſuſpẽſionis euitari ſiquis ſub ſpe ratihabitionis, ſui Prælati ab alieno ordinaretur qui v3. poſtea illud reſciens ratam ſit habiturus eiuſmodi ordinationem; id enim apertiſſimè exploditur p pdicta verba *Concil.ſeſſ.* 14.*cap.*2.*de refor.*nempè abſq; ſui proprij Prælati conſenſu, ergo ratihabitioni locus eſſe non

non poteſt, quæ non expreſsũ, ſed tacitum conſenſum continet.

7 Sed opportunè etiam dubitari poterit de Epiſcopo ordināte Clericũ ante ætatem debitam, & poſtea celebrante ante obtentam diſpenſationē ſuper pœna ſuſpēſionis à collatione ordinũ, quam incurrerat ob prædictam malam ordinationem, an in quam effectus ſit irregularis.

Et quamuis prima facie videtur pro affirmatiua opinione tenendum, ex quo ſuſpenſus exercens ordinē ſuum proculdubio non euadit irregularitatem *tot. tit. de Cler. excomm. ſuſpenſ. miniſtr.* ergo Epiſcopus exercēs ordines, vt prius efficitur irregularis, dũ poſt incurſam ſuſpenſionem à collatione ordinum celebrauit.

Tamen contrarium, & rectius firmant *Dominic. in cap. eos, de tempor. ordin. in ſexto, Franc. in cap. 1. col penult. de re iudic. in ſexto, Florentin. in 3 par. ſum. tit.* 14. *cap.* 16. §. 15. vt non efficiatur irregularis Epiſcopus, ea ratione, quia pœna ſuſpenſionis à collatione ordinum non eſt propria cenſura, quæ prohibet vſum ordinis; imò quamuis prędicta ſuſpenſio à collatione ordinum includat collationem quorumcunq; ordinum tam maiorum, quod minorum, qui etiam propriè ſunt ordines, non tamen includit collationem primæ tonſuræ, quæ non eſt propriè ordo, ſed diſpoſitio ad ordines *Sayr. de cenſur. lib.* 4. *cap.* 4. *nu.* 18. Et proindè videmus, quod Epiſcopus ſuſpenſus tantum à pontificalibus, tamen celebrando cum ſolemnitate Pontificali non fit irregularis, dummodo tamen non exerceat aliud munus Pontificale. Ita contra Aug. defendunt *Sylu. Armill. Couar. & alij relati per Auil. de cenſur. par.* 7. *diſp.* 9. *ſect.* 2. *dub.* 2. *verſ. notandum eſt*, & ideò vera remanet reſponſio Epiſcopum celebrantem ante obtentam diſpenſationem à ſuſpenſa ordinum collatione minimè fieri irregularem.

8 Declaratur ſecundò, pœnā harum Conſtit. non habere locum in Minoribus Ordinibus, vt colligitur ex hac diſpoſitione loquente ſolum de ſacris Ordinibus, *Sayr. deciſ.* 21. *& deciſ.* 27. *de tempor. ordin. & ſancitum per Bullam Clem. VIII.* & ita conſului Illuſtriſſimum, & Reuerendiſſimũ Epiſcopum Caſertanum. vide etiam *Rebuff in d. prax. benef. tit. de Cler. ad ſacr. ordin. mal. prom gloſ.* 3 *Nauarr. man. cap.* 25. *num.* 70. *Theſaur. caſ. conſc. cap.* 12. *num* 9. *lib.* 6.

9 Quam declarationem in-

telligas de ordinatis minoribus ordinibus ante ætatem, at ſecus abſq; literis dimiſſorialibus ſui Prælati, ſiquidem ille ipſo iure eſt ſuſpenſus ab exequutione ordinum ſic ſuſceptorum, quandiù proprio ordinario videbitur *Conc. Trid. cap. 2. ſeſſ. 24. & ſeſſ. 23. cap. 8. de reform.* & ideò ſi talis exercuerit actum Ordini minori ſuſcepto deputatum propriũ, & peculiarem, incurreret irregularitatem *Nauarr. d. c. 27. num. 163.* ſecus autem ſi exerceret non ſolemniter tãquam locus, cum laici ex conſuetudine interdum excerceãt officia Ordinum Minorum *Nauarr. n. 163. & 242. Bellett. par. 1. §. 5. num. 75. in 2. impreſſ.*

9 Declaratur tertiò, quod nouiſſimè S. D. N. *Vrbanus VIII. in ſua* Conſtit. incip. *Zelo Domus Dei ſub die 1. Iunij 1622.* ſuper reſtitutione Collegij Clerici ædita indulſit eius alumnis, vt eo temporis ſpatio, quo ibi ſe continuerint literarum ſtudijs incumbendo, ad omnes etiam ſacros Ordines, & Presbyteratus etiam ſine literis dimiſſorialibus; niſi habeant Epiſcopos proprios, à quibus illæ poterunt obtineri, cum ad Collegium ipſum diriguntur, & ſine beneficij Eccleſiaſtici, aut patrimonij titulo, at etiam extra tempora, dummodo tamen aliàs ad id reperiantur idonei, promoueri poſſint, & valeant; Quæ omnia etiam voluit idem Sũmus Pontifex locum habere quo ad alumnos Collegij Pragenſis pro ſcholaribus nationis Germaniæ erecti, vt per eius Conſtit. incip. *Quoniam Diuinæ bonitatis, & eadem anno adiiam, & de mala ordinatione.*

10 Declaratur quartò, vt diſpenſatio præſumatur interueniſſe ſpatio annorum viginti, vt quis dicatur legitimè ordinatus, *Ancharan. conſ. 117. Sarnen. in reg. trien. q. 10. num. 18.* quos refert *Caualer. deciſ. 1. num. 6.* aſſerens in proprijs terminis huius bullæ ſic fuiſſe iudicatum per *Rota in vna Iacen. Vicariæ 26. Iunij* 1591. *coram Coccino*, non conſtare de irregularitate promoti.

SVMMARIVM.

1 *Penſio reſeruatur ſolum capaci beneficij.*

2 *Penſio quibus hodie poſſit reſeruari ex Conſtitutio. Pij V.*

3 *Clerici coniugati ſunt incapaces penſionis Eccleſiaſtica.*

4 Pen-

4 *Penſio reſeruata alteri quã capaci beneficij eſt contra canones.*

5 *Penſio reſeruata clerico eſt nulla, ſi tempore reſeruationis non ſit clericus, & non conualidatur ex ſuperuenientia clericatus.*

6 *Penſio non reſeruatur non habenti clericatum exequibilem.*

7 *Clericorum appellatione veniunt religioſi lato vocabulo.*

8 *Milites Hieroſolymitani veniunt latè appellatione clericorum, ſed incapaces penſionis, num. 9.*

De Penſionibus.

Super Bulla Pij V.

1 QVamuis ex natura ſubiectæ materiæ laicus ſit capax pẽſionis, Tamẽ ex vſu Sedis Apoſtolicæ, non cõſueuit alijs reſeruari, quam clericis, ita vt eadẽ capacitas exigatur pro obtinenda penſione, quæ eſt neceſſaria pro obtinendo beneficio ſimplici, *Nauarr. conſ.* 11. *num.* 2. *de tempor. ordinat. Sanch. de matrim. lib.* 7. *diſput.* 44. *ſub nu.* 9. cum alijs per *Garz. de benefic. par.* 1. *cap.* 5. *ſub num.* 121.

2 Vnde *bon. mem. Pius* V. *per Conſtit. de anno* 1568. *quæ eſt in Bullario nouo* 73. *§.* 2. cum videretur vſus aliquo modo perturbari, ſtatuit, vt deinceps prætextu quorumcunq; priuilegiorum (quæ irritauit, & reuocauit) laici etiam extra coniugium in cœlibatu viuẽtes ac bigami, & clerici cõiugati nullus nouas penſiones, aut fructus, aut omninò alias res Eccleſiaſticas habere nec ipſi etiam, qui coniugati non ſint, ſi ad primas, aut alias nuptias trãſierint, antiquas deinceps percipere, clerici verò & alij matrimonium etiam cum vnica, & virgine contracturi, poſtquam illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec nouas aſſequi poſſent.

3 Et ideò per hanc conſtitutionem hodie tenendum eſt clericos coniugatos nequaquam eſſe capaces pẽſionum Eccleſiaſticarum, ita *Henriq. in ſumm. lib.* 13. *cap.* 13. *§.* 2. & *Garz. de benefic. par.* 1. *cap.* 5. *num.* 17. *in fin.*

4 Quæ Conſtitutio nullum ius nouum induxit, ſed potius declarauit ius antiquum cum Summi Pontifices mentem habuerint, penſiones reſeruari capacibus tituli ſuper cuius fructibus reſeruantur, ne quid

in fraudem canonum videretur attentari, *Abb. in cap. ad Audientiam, il ſecundo, ſub n.5. de reſcript.*

5 Ampliatur primò, vt iſta capacitas requiratur tempore reſeruationis, nec ſufficeret cõmunis reputatio, & ſuperuenientia clericatus, *Rot. deciſ. 20. par. 3. diuerſ. & in recent. deciſ. 158. par. 1 num. 2.*

6 Ampliatur ſecundò, vt clericus qui non habet clericatũ exequibilem non ſit capax pẽſionis *Nauarr. conſ. 11. nu. 11. de tempor. ordinat. Gabr. conſ. 189. ſub num. 6. par. 2. Pariſ. de reſignat. benef. lib. 6. quaſt. 44. num. 33.*

7 Ampliatur tertiò, vt quamuis appellatione clericorum latè veniant religioſi, & Deo deuoti, vt habetur *in cap. duo*
8 *12. q. 1.* & milites Hieroſolymitani in lata ſignificatione dicantur clerici, ſecundùm *Cæſar. de Graſſ deciſ. 1. nu. 15.*
9 *de probat.* Nihilominus ſicuti ſunt incapaces beneficiorum ſecularium, vel eorum, quæ conſueuerũt ſecularibus prouideri, neque erunt capaces penſionis ſuper fructibus beneficiorum huiuſmodo, ita *Gigas de penſ. q. 16. num. 6. & q 57. num. 5.* ſiuè ſint fratres milites, vt in ſpecie militum Hieroſolymitanorum reſpõdit *Rot. in Nolana pẽſionis 10. Ianuarij 1610. coram Sacrato apud Marcheſ. de commiſſ. to. 1. pag. 621. nu. 1.* ſiuè ſint Fratres Cappellani, ij enim omnes regulares ſunt, licet diſtinguantur ratione ordinis, vt alij dicantur conſtituti in ordine militari, & alij in ordine clericali, *Gloſ. in cap. 1. verb. perſoluant de verb. ſignif. in ſexto, Innocent. in cap. 1. ſub num. 4. verſ. laicos autem de celebrat. miſſ.* & ſequitur *Lambertin. de iure patron. lib. 2. quæſt. 7. art. 5. num. 2 & art. 7. num. 6,*

SVMMARIVM.

1 *Præcedentiæ quaſi poſſeſſione ceſſantæ inter fratres Mendicantes, qui præcedere debent.*

2 *Conſuetudo in præcedẽtijs an, & quando ſeruari debeat, num. 3.*

4 *Præcedentia inter regulares Ordinis Silueſtrinorũ, & Mendicantium.*

5 *Celeſtini præcedunt Oliuetanos.*

6 *Carmelitani præcedũt Fratribus de mercede.*

7 *Fratres Capuccini tribuũt præcedentiam in proceſſionibus, regularibus qui ſub propria cruce, & proprio*

prio loco incedebant, antequam ipſi propriam crucem deferebant.

8 *Fratres Mendicantes præcedentiam dant Monachis.*

9 *Fratres S. Franciſci de Obſeruantia non præcedunt Fratribus Tertij Ordinis prius obtinentibus Monaſterium.*

10 *Clerus ſecularis præcedit regulares in omni loco.*

11 *Præcedentia cui debetur ſi in vno loco adſint duo Monaſteria eiuſdem Ordinis.*

12 *Præcedentia antiquitatis ſeruanda eſt inter milites eiuſdem Ordinis, non autem diuerſi.*

13 *Confraternitates laicorum debent præcedere inter ſe iuxta bullam Greg.*

14 *Confraternitates SS. Roſarij non præcedũt alias habentes habitum ante ipſas, & idem de Confraternitatibus SS. Sacramẽti, num. 15. & an poſſint incedere ante baldachinũ num 16 & quid ſeruetur in oppido Angullaria, num. 17.*

18 *Confraternitates laicorum incedunt ante regulares, & poſtea* Clerus *ſecularis.*

19 *Clerus in proceſſionibus debet præcedere diſtinctus iuxta antiquitatem fundationis.*

20 *Clerus Eccleſiæ Cathedralis præcedit* Clero *collegiatæ vel Parochialis.*

21 *Clerus Eccleſię* Cathedra*lis vnitus debet incedere in vltimo loco.*

22 Clerus *Eccleſiæ Cathedralis præcedit omnibus in quocunque loco.*

23 *Eccleſia Collegiata præcedit Eccleſias ſimplices vel Parochiales, amplia n. 24 declara num. 25.*

De præcedentia in proceſſionibus.

Super Bulla Gregorij XIII.

1 Eueniendo *ad illud caput huius Bullæ* incip. *Expoſcit Paſtoralis officij munus, editæ de anno* 1583. *ſub die* 15. *Iulii,* quod quando non pro-

probatur, aut non conſtat de quaſi poſſeſſione præcedētiæ inter Fratres quidem Mendicantes ij qui antiquiores ſunt in loco controuerſiæ præcedere debent, addas ita fuiſſe per *S.Congr. declaratum in Tuſcanen.* 14.*Iunii* 1608.*& in Vrgentin.* 23.*Maii* 1603.*& in Cluſentin.* 1.*Martii* 1614.

2 Et quamuis de anno 1593. fertur Sac. Congr. declarare in huiuſmodi præcedētijs ſeruandum eſſe, quod in Vrbe ſeruatur, prout refert noſter *Quarant. in Summ.Bull. verb. præcedentia.*

3 Attamen *de mandato poſtea Pauli V.* cum multæ fuiſſent exortæ controuerſiæ inter regulares *de anno* 1615. *Aprilis, eadem S.Congr. in vna Agregantina* mandauit ſeruari dictam *Bullam Gregor.XIII.*, prout ex originali ſubſcripto ab Eminen.Card. Gallo, cuius copia authentica ſeruatur in noſtra Curia Archiep. Neap. Nam præcedentia debetur religioni antiquiori, tam ratione fundationis, quàm ingreſſus Ciuitatem *D.Riccius dec.* 131. *par.* 1.*Caualer.dec.*594. etiam ſi eſſet antiquior per horam, idem *D.Ricc. reſolut.*203.*in prax. Menocch.de arbitr.iudic. centur.* 1.*caſu* 48. quia prioritas ſeu præuentio cauſatur nō ſolum per vnum diem anterioritatis, vt per *Gloſſ. in cap.ſi eo tempore, verb.iam de elect. in ſexto,* ſed etiā ratione vnius horæ *Gloſſ. in l. ſi ex pluribus, §.fi.ff.de ſolut. verb. die obligauit, & in cap.duobus verb.ſi nō appareat de reſcript.* imò vnius puncti, vel momenti *Caſſadar. deciſ.*20.*num.*1. *de reſcript.* & quātum tempus ſit vnum punctum, vel momentum *Ioan. Andr.in cap.*1.*num.*7. *& Abb. num.*7.*de cauſ.poſſ.& propriet.*

4 Sed quoniam ſuper præcedentijs inter regulares plures diſſentiones oriri ſolent, ideò notabis, quod orta cōtrouerſia inter regulares ordinis Silueſtrinorum ex vna, & regulares Ordinis Mendicantium in Diœceſi Nucerina commorātes ex altera de, & ſuper quæſtione, & præcedentia in proceſſionibus, *S.Epiſcop.Congr. ſub die* 24.*Ianuarii* 1617. dictos Silueſtrinos tanquam poſtremos in dicta Diœceſi cōmorantes, aut à quæſtione in poſterum abſtinere, aut in proceſſionibus vltimum locū iuxta diſpoſitionem *Bullæ Gregor.XIII.* obtinere debere cenſuit.

Die verò 19.*Maii eiuſdem anni,* eo quia à quæſtuando ſe abſtinuiſſe S.Congr. expoſuerunt, *S.eadem Congreg.* præcedentiam eiuſdem Silueſtrinis dandam declarauit.

5 Cæleſtini, quia ſunt antiquiores origine, & confirmatio-

tione Apoſtolica Oleuitanis, ideo eos præcedunt, vt fuit *in Rota reſolutum in Salemitana præcedentiæ* 21. Iun. 1625. *coram Buratto inter eius impreſſas deciſ.* 287.

6 Carmelitani Fratres in omni loco debent præcedere Fratribus de Mercede, cenſuit *S. Rot. Congreg. in vna Carmelitana, & Mercedis* 21. *Auguſti* 1604.

7 Fratres Capuccini debent tribuere præcedentiam in proceſſionibus ijs regularibus, qui ſub propria cruce, & in proprio loco incedebant, antequam ipſi propriam crucem deferrent *eadem S. Cong. Rot. in Monopolit.* 23. *Martii* 1619.

8 Fratres Mendicantes, ſemper, & vbique tribuere debent præcedentiam Monachis, *eadẽ S. Congr. Rit. in dicta Monopolitana.*

9 Fratres S. Franciſci de Obſeruantia, non præcedunt Fratribus Tertij Ordinis, ſi iſti in loco controuerſiæ prius Monaſterium, & locum obtinuerunt *eadem S. Rit. Congr. in Roſſanen. Terræ* Nouæ 14. *Februarii* 1611. *& Tudertin.* 16. *Ianuarii* 1622.

10 Clerus ſecularis ſemper debet in omni loco habere præcedentiam ſupra regulares, etiam in ipſorum Regularium Eccleſijs, & Monaſterijs ex vniuerſali Eccleſiæ conſuetudine, vt declarauit ſepius *S. Rit. Congreg. & præcipuè in Elboren.* 28. *Septembris* 1602. *Tullen.* 12. *Martii* 1616. *& Firman. Terra S. Victoriæ* 31. *Martii.* 1618.

11 Sed quando in vna Ciuitate, vel loco ſunt plura Monaſteria eiuſdem Ordinis diuerſis temporibus fundata *eadem S. Congreg Rit.* Reſpondit & declarauit quoad Fratres Minores de Obſeruantia, iuxta *Conſtit. Gregor.* præcedentiã dandam eſſe Ordini qui prius in loco Monaſterium habuit, & non tãtum illi Monaſterio, ita vt per fundationem primi Monaſterij in illo loco acquiratur anterioritas eiuſdẽ cuilibet alij poſterius fundato eiuſdem Ordinis, Idemque ſeruandum eſſe, quando præcedentia competit ex quaſi poſſeſſione, & iure præcedẽdi in terminis dictæ Conſtit. Et quando concurrunt ad proceſſiones, tam publicas, quàm priuatas, omnes eiuſdem Ordinis Fratres, vnitè, & non diuiſim debere præcedere, ita vt poſt crucem Fratres ſtrictioris obſeruantiæ, immediatè incedant Diſcalciati & Recollecti, vel Reformati vniti, & poſt illos Fratres de Obſeruantia dicti, ſi iuxta regularia Ordinis ſtatuta, vel ex quaſi poſſeſſione, & iure præcedẽdi

præ-

præcedentiam habent, aliogn in præcedentia ſeruetur etiã inter eiuſdem ordinis Fratres anterioritas fundationis Monaſterij cuiuſque, nec Monaſteria alterius ordinis debere, nec poſſe impedire frui dicto iure præcedentiæ, neque ordinem incedendi peruertere, & ita *eadem Sac. Congr. declarauit, & ſeruari mandauit die* 3.*Iunij* 1617.

12 Præcedentia verò antiquitatis ſeruanda eſt inter Milites magnæ Crucis eiuſdem Ordinis, non autem inter milites diuerſi ordinis, ita *Sac. Congr. in vna Meliten.* 9. *Martij* 1609.

13 Quo verò ad caput, quãdo detur præcedentia inter Confraternitates notandum erit nam *S. Congreg. in vna Nepſina* 10. *Maij* 1608. *& in alia Tbeleſina* 19. *Martij* 1611. cẽſuit Confraternitates locorũ in publicis proceſſionibus debere præcedere inter ſe iuxta *bullam Gregorij XIII.*

14 Et quod Confraternitati SS. Roſarij non competat præcedentia ſuper alias, quæ ante illam habent habitum, *eadem S. Congreg. in Bononien* 9. *De-*

15 *cembris* 1617. quod locum habere in proceſſione Sanctiſſimi Sacramenti reſpectu Cõfraternitatis Corporis Chriſti, quæ etiam illic debet cedere locum digniorem alijs Confraternitatibus declarauit *eadem S. Congr. in Nullius* 30. *Septembris* 1618. Et Confra-

16 ternitates Sanctiſſimi Sacramenti priores, non ante baldachinum, ſed à latere baldachini incedere debent *Sac. Congr. Rit. in Nicien.* 30. *Ian.* 1616.

17 Sed Confraternitates Corporis Chriſti in Oppido Anguillariæ Diœceſis Sutrinæ indulgeretur, vt in ſolemnitate Corporis Chriſti præcedant alijs dummodò omninò accedat ad alias proceſſiones, & cedat digniorem locum antiquioribus, iuta *bullam Gregr. XIII.*

18 Huiuſmodi tamen Confraternitates laicorum incedere debent ante regulares, quas ſequuntur ijdem Regulares, & poſtremò digniorem locũ obtinet clerus Regularis cenſuit *eadem Sac. Congr. in vna Meſſanen.* 7. *Auguſti* 1621. Vnde Conſuetudinem nõ eſſe, ſed abuſum, vt Confraternitates laicorum præcedant clericos declarauit *eadem S. Cõg. in Elicien.* 10. *Ianuarij* 1604. *in* 6. *dub.*

19 Vlterius in hac materia præcedentiæ in proceſſionibus erit animaduertendum, quod Clerus in proceſſionibus non mixtus, ſed diſtinctus incedere debet, ita vt omnes Eccleſiæ ſeparatæ cum cruce ſua

ince-

Incedant in loco eis debito iuxta antiquitatem, & fundationem, & vltimus, ac dignior locus primariæ Eccleſiæ reſeruandus eſt, *S.Congr.Rit.in Ginten.*24. *Septembris* 1605.

20 Nec non clerus Eccleſiæ Cathedralis eſt dignior clero Collegiatæ, vel Parochialis, & debet habere digniorem locum in proceſſionibus, licet tardius compareat *eadē S.Congr.Rit. in S. Seuerini* 1. *Septembris* 1607.

21 Prout etiam clericus Cathedralis vnitus in vltimo loco debet incedere in proceſſionibus, nec Clerus, vel Canonici aliarum Eccleſiarum debent cum Clero Cathedralis incedere *eadem S.Congreg. Rit.in Andrianen* 20. *Auguſti* 1604.

22 Similiter vniuerſus Clerus Eccleſiæ Cathedralis præcedere debet omnibus Rectoribus, partionariis, Vicarijs, ac Clero Eccleſiarum Parochialium S. *Congr.Rit. in Terulen.* 12.*Aprilis* 1603. etiam in proprijs Eccleſijs Curatorum, *S.Congreg. Rit. in Sutrina* 2. *Auguſt.* 1603.nam poſt canonicos ſedere debet Rector Parochialis in ſua propria Eccleſia *eadem S. Congr. Rit. in Turritana* 14. *Februarij* 1632.

23 Sic pariter Eccleſia Collegiata debet præcedere omnibus alijs Eccleſijs ſimplicibus, vel quæ tantum Parochiales ſunt, *Sac.Congr. Rit. in Nolana* 10. *Iunij* 1602. *& in Senogallien.* 23.*Martij*.1619. *&* 4. *Aprilis* 1610. etiam ſi antequam erigeretur in Collegiatam illis cederet *eadem S.Congr.Rit.in Terratin. Sommini* 25.*Februarij* 1606.

24 Imò Eccleſia Collegiata inſignis præcedit alijs non inſignibus, quāuis fuerint prius erectæ, *eadem* S.*Congr.Rit. in Firmana* 24. *Martij* 1612. & ſi erectio fuiſſet facta ſine præiudicium alterius *ead.S.Cong. Rit. in Nolana* 20. *Apr.* 1602. *& in Frmana* 23. *Martij* 1602.

25 Cappellani verò Eccleſiæ Cathedralis, qui ſunt membra Eccleſiæ debent incedere in proceſſionibus, & ſedere in Choro immediatè poſt Canonicos, nec inter eos debent interponi Rectores aliarum Eccleſiarum, etiam prætextu Doctoratus *S.Cong. Rit. in Turritana*, 1.*&* 27.*Iulij* 1601. *& in Terulen.* 20. *Decembris eiuſdem anni*

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium conceſſum Societati Ieſu, et eorum confeſſarijs audiendi confeſſiones*

feſſiones in locis vbi nō ſūt Ordinarij cū cōſēſu Curatorū eſt reuocatū per bullam S.D.N.Vrbani viij. num.2. & an cenſeatur reuocatum priuilegium cōceſſum à Sixto V. Presbyteris Congregationis Oratorij, num.3.

De priuilegijs audiendi cōfeſſiones ſecularium abſque approbatione Epiſcopi, & eorum reuocatione.

Super Bulla S.D.N. Vrbani VIII.

1 Licet per *bon.m.Greg. XIII.* fuerit cōceſſum Societati Ieſu priuilegium, in quo eius confeſſarij ſemel admiſſi ab aliquo Epiſcopo, & deputati ad hoc à ſuo Prælato iter agentes in mari, ſiuè in terra poterāt audire cōfeſſiones fideliū in locis, vbi non ſūt Ordinarij nō repugnantibus Curatis, teſte *Rodriq.q.regul.to.1. q.59.art.5.§.denique*, vbi ait hoc communicatum alijs Religioſis.

2 Attamen hoc priuilegium nouiſſimè fuit reuocatum à noſtro *Beatiſſimo Vrbano viij.* cum alijs ſi quæ ſint per *Conſtit.incip. ſicut accepimus*, per quam reuocat omnia priuilegia audiēdi cōfeſſiones abſque examine & approbatione Ordinarij, quam Conſt. refert *Peyrin.tom.3.priuil.pag.358.*

3 Declararem tamen non fuiſſe reuocatum priuilegium conceſſum *à Sixto V. in ſua Conſtit.incip. Decet Romanum* extenſa *per Quarant. in ſum. Bullar. verb Confeſſor*, Presbyteris Congregat. Oratorij, q. approbati Romæ ad audiēdas confeſſiones, non debet examinari extra Vrbem à locorum Ordinarijs, quibus ſufficit præſentare eorum licentias Romæ habitas, puto autem hoc priuilegium adhuc durare pro ipſis Presbyteris, & non eſſe irritum per dictā Conſtitutionem in qua derogatur priuilegijs ſolum Religioſis, ſeu eorum Religionibus conceſſis, vt pater deligenti illam; dicti autem Presbyteri, licet vitam degant more Religioſorum in communi menſa, & domo; tamen cum non profiteantur tria ſolemnia vota, Religioſi dici nō poſſunt, ac proindè eorum ſupracitatum priuilegium nō continetur ſub reuocatione. Neque communicabile eſt Re-

Regularibus, qui ſua priuilegia tanto inter ſe communicant, & non cum Presbyteris Regularibus, quidquid de hac re videatur dubitare citatus *Peyrinus ad dictam Conſtitutionem*.

SVMMARIVM.

1 *Regulares etiam exempti poſſunt cogi ad proceſſiones publicas.*

2 *Fratres B.* Ioannis *Dei tenentur accedere ad proceſſiones.*

3 *Regulares tenentur accedere ad proceſſiones numero decenti, debito, & conſueto.*

4 *Sacerdotes inſeruiētes* Ec*cleſiis Hieroſolymitanorum tenentur accedere ad proceſſiones refertur declaratio Sac. Congreg. num.5.*

6 *Diſcalciati tenentur accedere ad proceſſiones, ſecus Carmelitæ, num.7.*

8 *Regulares tenentur accedere ad proceſſiones publicas & conſuetas, aut indictas pro bono publico, vel in aduentu Epiſcopi, & quæ dicantur publicæ proceſſiones, num.9.*

10 *Monachus exercens curā animarum in Eccleſia* P*arochiali tenetur accedere proceſſionibus.*

11 *Regulares arctioris clauſuræ, & qui excuſentur à proceſſionibus, & veniant appellatione ſtrictioris clauſuræ, num.12.*

13 *Regulares ex priuilegio nō tenentur accedere ad proceſſiones, & qui ſint priuilegiati, num.14.15.16. 17.18.& 19.*

20 *Regulares non tenentur accedere extra propria Monaſteria ad monaſteria ad celebrationem orationis 40.horarum.*

21 *Monaſterium S.Trinitatis* Cauen *nō tenentur accedere ad proceſſiones.*

22 Clerici *regulares miniſtrātes Infirmis non cogūtur accedere ad proceſſiones.*

23 Clerici *Regulares Theatini nō poſſunt cogi ad proceſſiones.*

De Proceſſionibus & Regularibus àd illas accedere debentibus.

Super Bulla Pij V.

1 Vigore huius Bullæ incip. *Et ſi mendicantium* 21. *Kal. Iunij* 1567. Ordinarij locorum poſſunt regulares etiã exemptos, & Monachos cõpellere, vt ad proceſſiones publicas incedant, & ita declarauit *Sac. Cong. vt in prima parte pag.* 512. *num.* 5. & vide laté nouiter *Burdon. var. reſolut. moral. q.* 7. *à num.* 126. *cum ſeqq.* qui laté hanc materiam peragit.

2 Amplia primò, vt ad proceſſiones Fratres Beati Ioannis Dei teneantur accedere, & cogi poſſint. Ita declarauit *S. Congr. in vna Toletana* 4. *Iulij* 1615.

3 Ampliatur ſecundò, vt Regulares teneantur accedere in numero decenti, debito, & conſueto. Eadem *S. Congr. in Caſtella, & Legionis* 30. *Auguſti* 1602.

4 Amplia tertiò, vt teneantur & compelli poſſint per Ordinarios accedere ad publicas proceſſiones Sacerdotes inſeruientes Eccleſijs religionis Æquitum Hieroſolymitanorum, *Barboſ. d. alleg.* 78. *nu.* 11. *Cened. d. q.* 26. *num.* 17. *per decretum S. Congr.* ſub his verbis.

5 *Nullæ immunitates Religioni Hieroſolymitanæ conceſſæ obſtant, quominus eius Sacerdotes inſeruientes Eccleſijs vocari debent ad proceſſiones intelliguntur eſſe non ſolum quæ fiunt in feſto Corporis Chriſti in Litanijs maioribus S. Marci, & in minoribus rogationũ, & aliæ conſuetæ, ſed etiam illæ, quæ inducuntur pro bono publico, vt imminẽte peſte, alioque flagello, quæ Epiſcopo videbuntur, & quę fieri debent à Capitulis, & Cleris, Sede vacante pro impetrando bono Paſtore.*

6 Amplia quartò, vt licet, ſecundùm *Henriq.* Choppin. & *Eman. de quibus infra in prim. limit.* Diſcalciati veniebant priuilegiati, Attamen hodie *ex Bulla Clemen. VIII. incip. Religioſorum de anno* 1596. & *Pauli V. incip. Romanum Pon-*
7 *tificem de anno* 1610. Patres Diſcalciati poſſunt compelli

ad

ad accedendum ad proceſſiones, prout refert *Lezan. q. regul. cap. 9. num. 47.* At ſecus Carmelitæ Diſcalciati, qui nõ tenentur accedere ad dictas proceſſiones *ex bulla Clem. VIII. incip. Romanum* 20. *Auguſti* 1603.

8 Amplia quintò, vt regulares quamtumuis exempti teneantur accedere ad omnes, & quaſcumque proceſſiones publicas, & conſuetas, aut indictas pro bono publico, & honore, aut in aduẽtu Epiſcopi, ita *Rodrid. q. regul. tom. 3. q. 36. artic. 1. Leo Theſaur. for. Eccleſ. par. 4. cap. 2. num. 142. Barboſ. de poteſt. Epiſcop.* qui plures *allegat. 78 nu. 14. Dian. reſolut. 106. par. 3.* & quas eſſe publicas proceſſiones cenſuit *S. Congr.* ſub his verbis.

9 *Publicæ proceſſiones intelligantur eſſe non ſolum, quæ fiunt in Feſto Corporis Chriſti, in Litanijs maioribus S. Marci, & in minoribus Rogationum, & aliæ conſuetæ, ſed etiam illæ quæ indicuntur pro bono publico, vt imminente peſte, alioque flagello, quæ Epiſcopo videntur, et quæ fieri debent à Capitulo, & Cleris Sede vacante pro impetrando bono Paſtore.*

10 Amplia ſextò, vt Monachus exercens curam animarum in Eccleſia Parochiali vnita Monaſterio Ordinis S. Benedicti Curien Diœceſis cogi poſſint ire ad proceſſiones, *S. Cong. ſub die 5. Aprilis* 1631. teſte *Aldan. in compend. cap. reſolut. lib. 2. tit. 8. num. 8. nu. 16.*

11 Limita primò, vt excipiantur ij regulares, & Conuentus in quibus Fratres ſub arctiori clauſura degunt, ita vt nec in Choro cantent, nec ad mortuos accedant, ſed tãtum ſtudijs, & lectionibus vacant, prout sũt Chartuſiani Camaldulenſes, & Cęleſtini, vt referunt *Choppin. Monaſt. lib. 2. tit. 1. nu. 16. Henriq. in ſumm. lib. 7. cap. 26. §. 3. Eman. q. reg. 26. art. 2.*

12 Sed appellatione eorum, qui in ſtrictiori clauſura veniunt comprehenduntur Canonici regulares S. Crucis Conumbricenſis, vt ait reſolutum *Armendariz. in add. aa recopil. leg. Nauarr. lib. 1. tit. 14. l. 24. §. 1. de proceſſ. num. 17.*

13 Limita ſecundò in religioſis ex priuilegio poſt *Bullã Pÿ V.* eius conceſſis, vt non teneantur ire ad proceſſiones etiam ſi ab Epiſcopis vocati pluries acceſſiſſent, tùm quia priuilegium eſt facultatis, & poſſunt ire, ſi velint, & ſi nolint abſtinere, tùm etiam, quia precario videntur acceſſiſſe, & ſic nullum ius Epiſcopo videtur acquiſitum, vt in ſpecie cõiu-

luit

luit *Calderin. conſ.*8. *de regul.* & voluit etiam *Felin. in cap. dilectus,num.*7. *de offic.ordin. Vgolin.de offic.& poteſt.Epiſc. cap.*20.*§.*2.*nu.*5. *Lezan.q.reg. cap.*9.*num.*47.

14 Ex qua limitatione infertur, vt religioſi, & perſonæ Societatis Ieſu ad publicas proceſſiones accedere non compellantur, ſtatuit S.*b.m. Gregor. XIII. in Conſt.incip. quacũq;* 16.*Iulij* 1576.*vt in bull.tom.*2. *pag.*40.

15 Prout etiam Clerici regulares Congreg.S. Pauli decollati ad proceſſiones, & actus publicos accedere non cogãtur indulſit *Sixtus* V. *in bull. incip.Rationi*,*Kal. Maij* 1585. *in bull.tom.*2.*pag.*490.

16 Et ſic pariter de Clericis Regularibus Pauperũ Matris Dei ſcholarum Piarum *Vrbanus nunc Sanctiſſimus Paſtor vigilantiſſimus in Conſtit. incip.debitum Kal. Iunij* 1629.

17 Idemque de Fratribus S. Hieronymi in Regnis Hyſpaniarum, quod non teneantur accedere ad proceſſiones ex priuilegio conceſſo à *Papa Pio V.* declarauit S. *Congreg. Rit.* 14.*Ianuarij* 1600.

18 Item, & Canonici Regulares Lateranen. quod etiam non teneantur accedere ad proceſſiones,cenſuit eadem *Sacr.Congreg. ſub die* 30 *Iulij* 1606.

19 Caſſinenſes verò Monachi non ſunt vltra ſolitum adſtringendi, vt accedant ad publicas proceſſiones eadem *Sac. Congr. in vna Placentina,* 10. *Iunij* 1602. & tamen ſi velint ire, nõ poſſunt deferre eorum crucem diſcoopertam, ſicut defert clerus, ſed cum velo appenſo, ita S.*Congreg.Rit.in Neap.*14.*Ianuar.* 1617.

20 Limita tertiò, non teneri Regulares accedere ad Eccleſias extra propria Monaſteria pro celebratione orationis 40 horarum,ſed quando toti populo oratio indicitur, tenentur in proprijs Eccleſijs huiuſmodi orationi vacare, iuxtà declarationem *S. Congreg.* quam memorat *Genuenſ. in prax.* Cur. *Archiepiſc. cap.*64. *num.*3.

21 Limita quartò, in Monachis SS.Trinitatis Cauen quorum Monaſterium eſt immediatè ſubiectum Sedi Apoſtolicæ, nam non poſſunt in vim huius Conſtit. cogi per Ordinarium ad proceſſiones, tùm quia ſunt nullius,tùm etiam; nam non poſſunt dici exempti,qui numquam ſubditi fuerunt per pactum cõfirmatum à Sede Apoſtolica,quod non tollitur,eadem *S.Congr. decidit ſub die* 13. *Auguſti* 1579. teſte *Aldan.loc.cit.nu.*17.

22 Limita quintò, in Clericis Regularibus miniſtrãtibus Infir-

firmis per *Bullam Greg. XIV. incip Alias de anno* 1591. teſte *Barboſ. in collect. bull. verb. Clerici Regulares.*

23 Limita textò, in Clericis Regularibus Theatinis per *Bullam Pij V. incip. ad immarciſcibilem de anno* 1567.

SVMMARIVM

1 *Nouitij qui Infirmantur morbo lethali, poſſunt emittere profeſſionē in articulo mortis, & conſequuntur omnes indulgentias, declara num.* 4. *&* 5.

2 *Priuilegium* Nouitij *emittēdi profeſſionē in articulo mortis eſt reuocatum in foro externo, & non interno.*

3 *Moniales S Dominici poſſunt profiteri in articulo mortis.*

De Profeſſione facta in articulo mortis.

Super Bulla Pij V.

1 AD ſubſtinendam profeſſionem factam tanquam validam in articulo mortis per Nouitium, recurrendum eſt ad indultum conceſſum à *Pio V. ſub die* 23. *Auguſti* 1570. per quod indulgetur omnibus Nouitijs, qui infra annum probationis infirmantur morbo læthali, vt poſſint etiam in articulo mortis profeſſionem emittere ad conſolidationem animæ eorum, & ex tali profeſſionè conſequuntur omnes indulgentias, quas conſequuntur verè profitentes poſt annum.

2 Ampliatur primò, vt & hoc priuilegium cenſeatur reuocatum à Gregorio XIII. id tamen intelligitur in foro externo, & non interno, vt benè *Rodriq. q. regul.* 15. *art.* 16. *tom.* 3. quem allegat *Sperell. deciſ.* 16. *num.* 24.

3 Ampliatur ſecundò, in Monialibus Dominici, quæ poſsūt profiteri in mortis articulo, etiam non expleto anno probationis. Ita idem *Pius V. in bulla incip ex ſuperna de anno* 1566.

4 Declaratur primò, vt ſit valida dicta profeſſio quoad illud caput Indulgentiarum cōſequendarum, tamen ſi Nouitius conualuerit, tenetur poſtea complere annum probationis, & profeſſionem denuò emittere idem *Rodriq. q. regul.* 15. *art.* 16. *tom.* 3. ſequitur *Sperell. d. deciſ.* 16. *nu.* 24. *Mirand. in man. prælat. p.* 1. *q.* 22. *art.* 10.

&

& ita interpretatur prædictū priuilegium, per D.Ricc. *in prax.var.reſol.q.*493.*& Molf. in ſumm.tract.q.cap.*12. quidquid dicat Confect.*in ſchol. in calce huius conſt.*

5 Declaratur ſecundò, vt ſit valida dicta profeſſio ad finē conſequendi indulgentias tantum, ſi fuerit facta infra annū probationis tempore mortis; non ad finem ſuccedendi in dote,& in bonis per Monaſterium, vt patet ex declarat. *Sac. Congr. Conc. prolata ſub die* 13.N*ouembris in vna Mōtis regalis*, teſte *Nouario fratre in Lucerna regul.verb.profeſſio, num.*10. quia dictum priuilegium non præiudicat ſucceſſoribus ab inteſtato, idē *Rodriq. & Sperell. loco cit.* niſi eſſet facta profeſſio poſt annū probationis in articulo mortis, nam hoc caſu deberetur dos Monaſterio,nec excluderentur venientes ab inteſtato, iuxta ſolemnem *dec.Rouit.* 40. & ita conſului D. Deciū Pallamollam ſuper dote D. Beatricis, eius filiæ defunctæ, & ꝓfeſſæ in Monaſterio S.Goergij Ciuitatis Salerni.

SVMMARIVM.

1 *Quindemniorum materia.*
2 *Quindemnium non debetur ex locatione de nouennio in nouennium.*
3 *Laudemium non debetur ex vēditione facta pro ampliatione Eccleſiæ adducuntur deciſiones* Rotæ,*num* 13 14. *&* 15. *vbi Rota contrarium iudicauit nouiſſimè.*
4 *Cauſæ neceſſariæ quæ dicantur.*
5 *Laudemium quare debeatur.*
6 *Laudemium dicitur à laudando.*
7 *Conſenſus directi domini non requiritur in alienationibus neceſſarijs.*
8 Deciſio Franch.277. *declaratur num.*9.
10 Fontanellæ opinio *declaratur, nu.*11.*&* 12.
15 Donatus Antonius de Marinis reſpondet deciſ.Rotæ.

De quindenniorum ſolutione.

Super Bulla Pauli II. Pauli IV. Pij V. & Sixti V.

1 IN prima parte Bullarum prætermiſſarū hanc materiam quindenniorum originem trahentem ex mētionatis bullis fusè tractauimus cum pluribus ampliationibus, & limitationibus.

2 Inter quas limitationes reperies illam, vt non debeatur quindẽniũ ſi res ẽphyteutica deuenerit ad manus mortuas nõ tit. vẽditionis, ſed locationis de nouẽniũ in nouennium vſque ad centum annos, nam ex huiuſmodi locatione non deberetur, vltra ibi allegatos ita deciſum refert *in Rota Romana* teſtatur *Rubeus deciſ.* 15.

3 Similiter nec deberi laudemium ex venditione domus emphyteuticæ factæ Eccleſiæ pro eius ampliatione aſſerebam, ex ratione ibi aſſignata, quia laudemium non debetur ex venditione, & alienatione neceſſaria, *ex Burg. in tract. de laudem. par.* 2. *inſp.* 1. *nu.* 13. *de Pont. de laudem. q.* 26. dicentẽ hanc eſſe communem opinionem, & cõcluſionem communiter receptam, eamque probat *Regens Conſtant. in l.* 1. *C. de vendend. rer. fiſcal. lib.* 10. *num.* 80. aſſerens ſufficere pro non ſoluendo laudemio contractum non eſſe voluntarium, ſequitur *Nouar. frater q. forenſ.* 56. *nu.* 1. *lib.* 1. Et ratio rationis traditur per *Blãcard. in addit. ad d. q.* 26. *de Ponte*, quia neceſſitas habet innumera priuilegia, & reddit licitũ, quod erat illicitum *per text. in l. alienat. C. famil. Erciſc. & in l. minoribus*, C. *de prad. minor.* ſubdens quod ſi ſequatur alienatio ſuadente publica vtilitate ceſſabit laudemiorũ onus: Vnde ſi quis fauore religionis, libertatis pacis, & ædificiorũ, quæ ad decus vrbis fiũt vendere cogatur, non per hoc laudemium debetur, ita *Maynard. deciſ.* 44. *lib.* 1. *Copp.* qui ſępiùs deciſum refert *de mot. Pariſ. lib.* 1. *tit.* 3. *nu.* 14. tenent *Faber deciſ.* 23. *in fin. de iur. emphyt.* ſequuntur *D. Ricc. reſolut.* 626. *par.* 1. *in prax. & Nouarius frater in addit. ad Franc. dec.* 277. etiam ſi ageretur de iuris feudalis venditione neceſſaria, *Guid. Pap deciſ.* 411. *num.* 2.

4 Cauſas autem neceſſarias declarat *Borell. in ſumm. deciſ. tit. de laudem. nu.* 44. eſſe fauorem religionis, arg. *text. in l. ſi quis ſepulchrum, ff. de relig. & ſumpt. fun.* fauorem libertatis *per l.* 1. *vbi Bald.* C. *de commun. ſeru. manumiſ.* intuitum publicorum ædificiorum *l. ſi vt proponis, C. de ædific. priuil. Oltrad. conſ.* 161. item & cauſam vtilitatis publicæ, *l. ſi item verba, ff. de rei vendic. l. huius, ff. de euict.* & pro hac opinione multa eleganter cõgerit *Parlador. lib.* 1 *cap.* 3. § 2. *à num.* 17. *cum ſeqq.* addendo *deciſ. Rot. Romanæ prætenſæ deuolutionis* 11. *Ianuarij* 1587. *coram Orano*, quam refert, & ſequitur *Gratian. diſcep. forenſ. cap.* 784. *num* 6. & ideò quando alienatur fundus in pablicum vſum,

laudemij ſolutio fieri non debet. *Mainard.d.dec.*43. Copp. *in* Conſuetud.{*Andegauenſ. lib.* 2.*tit.de feudis,ſub nu.*3. *vol.*2. Et quamuis Eccleſia emens emphyteuſim regulariter teneatur ſoluere laudemium, vt deciſum refert *Boer.deciſ.*321. *num.*2. & conſuluit *Menoch. conſ.*444. *num.*53. *volum.* 5. Attamen quādo Eccleſia alio titulo, quam fauore,& intuitu pietatis naciſcitur, nullo modo tenebitur ad ſolutionem laudemij, videatur *Peccbus de Amortiz.Bon.cap.*21.*num.*2 & *Burg.de laudem.inſpect* 3. *p.*1. *num.*16.

5 Et ratio videtur eſſe à priori, quia tale laudemium ſoluitur ex legis diſpoſitione ex natura contractus emphyteutici ratione conſenſus, quem dominus directus præſtat emphyteutæ alienare volenti, vt poſt cæteros ex methodicis ꝓbāt *Viſcont. concl.iur. verb. laudemium*, *Thor. in compend. deciſ. verb. laudemium*, & *Rot. apud Caualer.dec.*121. *num.*2. laudemium enim datur intuitu inueſtituræ conſenſus, & immiſſionis rei emphyteuticæ *Soccin. iun.conſ.*70.*nu.*29. *par. par.*3.*Burg. de laudem. par.*1. *inſpect.*3.*num* 8.

6 Et proindè taliter appellatur nempè à laudando, quia dominus laudat nouum inueſtitum, dum illum approbat, & confirmat *Andr.in cap.* 1. *§.ſimiliter de cap. Corradi Clar. in §.emphyteuſis q.*23.*num.*2. *Caballin.milleloq.* 192. *Intrigl.de feud.art.q.*93.*num.*78. *Duaren. in conſuet.feud. cap.*13. *num.* 9.

7 Qui conſenſus directi domini non eſt neceſſarius in conditionibus neceſſarijs, vt inquit *Cæphal.conſ.*699.*nu.*44. *lib.* 5. cum alijs adductis per *Tiraq.in tract. retract. alleg. §.*1.*gloſ.*14.*num.*10.

Conſenſus enim in actibus neceſſarijs non eſt de ſubſtantia, cum lex arctans illum concedere dicatur & fruſtratoria eſſet diſpoſitio legis id mādatis, ſi conſenſus directi domini eſſet interuenturus, quia neceſſitas ſemper actum illicitū facit licitū, vt fusè *Viu. dec.*18. qui multas cumulat illationes.

Si igitur non eſt neceſſarius conſenſus, quia lex à ſe operatur, nec pariter ſubintrare debet ſolutio laudemij fundati in dicto conſenſu ex vulgata regula, quod ceſſante cauſa ceſſat effectus.

8 Et licet videatur ſupradictæ opinioni obſtare *dec. Franchi.* 277. & poſt eum *Theſaur.dec.* 139. referentes contrarium deciſum deberi laudemiū directo domino pro re vendita ad inſtātiam creditorum ſubhaſta, & ſic talem venditionē quodammodo neceſſariā appellandam putant.

9 Atta-

9 Attamen hoc procedere videtur & reſponſio eſt facilis ex duplici ratione, quarum prima eſt, ne aperiretur via fraudibus, ex quo homines vt euitarẽt ſolutionem laudemij fingerent ſe debitores & quãdo vera eſſent debita durum eſſet, quãdo culpa emphyteutæ directus dominus priuaretur iuribus ſuis, cum pęna ſuos tãtum debeat ſequi authores. Secunda eſt, quia non poteſt hæc appellari propriæ neceſſaria venditio cum ſemper ſit origo attendenda, dum contrahendi debita fuit volũtaria, operatur, quod venditio, quæ inde ſequitur creditorum inſtantia etiam voluntaria dicatur, cũ facto debitoris procedat, licet ſit à iudice facta cuique in hoc partis factum cenſetur. At vbi lex arctat, & cogit aliquid fieri tunc non poteſt dici factum ſpontè, *Cagnol. in l. cum alio* 13. *num.* 31. *de regul. iuris*, & quando non poteſt recuſari quod petitur, non dicitur ſpontè factum, cũ etiam ſpontaneum non dicatur illud eſſe, ad quam quis cogi poteſt *Bertazol. in l. ſi quis maior num.* 105. *C. de tranſact. poſt Dec. in c. Marcus Fremar. num.* 134 *de conſt in ſexto.* voluntas enim coacta, quamuis voluntas dicatur, tamen non poteſt dici ſpontanea & libera, ſed ſecundum quid *Dec. in l. velle non creditur, nu.* 2. *&* 6. *de regul iur.* Vnde cum in hoc caſu venditiones domorum factæ ſint, licet ſpõtè pro cauſa neceſſaria, nempè pro conſeruanda & pro amplianda Eccleſia quibus caſibus arctatur dominus omnimodo vendere, vt ex *Angel. Florian. Cappella Paroch. Couar. Ant. Gom. Padill. Soccin. Gam. Franch. Gizzarell. & Giurb.* fundat *Nouarius frater quæſt. forenſ. lib.* 1. *quæſt.* 32. *circa num.* 2. & poſt eum *Regens Conſtant. cit. num.* 89. ceſſant rationes conſideratæ *per Franch. & Theſa.* & inſimul præſumptio fraudis & ſic nullo iure ex tali venditione neceſſaria debetur laudemium, prout ſic apertiſſimè videtur tenere *Franc. citata deciſ.* 277 ibi (hæc opinio videbatur dura quod ex facto & culpa emphyteutæ dominus priuaretur iuribus ſuis) quaſi è contrario affirmet rationabilem videri negatiuam opinionem, quando non ex facto debitoris prouenit, eandem opinionem ſequũtur *Gratian. diſcept. forenſ cap.* 544 *num.* 11. *&* 32. *Conſtant. loc. cit. & Nouarius frater in addit. ad dict. deciſ.* 237. *Franch.* loquens fauore religionis.

10 Nec pariter obſtare videtur *deciſ. Fontanellæ* 289. aſſerentis laudemium deberi ex venditione facta in vim com-

pulſionis Iudicis pro Eccleſia, aut alia Republica, ex quo nõ reperitur in iure priuilegiata Eccleſia ab exemptione ſolutionis laudemij, & in caſibus in qbus nõ reperitur priuilegiata in ſpecie vtitur iure cõmuni p *tex.in c.1.de nat feu.in vſib.feud.* allegans *Iaſ. in l 1. num.16.*

11 Nam reſpondetur primò, nam licet Eccleſia non poſſit dici priuilegiata niſi in caſibus expreſſis in iure. Tamen ſtante identitate rationis priuilegia omnium extenduntur ad Eccleſias *capit. cum dilecta de confirmt. vtil. vel inutil. & in cap. poſt trãſactionem in med. de renũc.* latè *Vaſq. de ſucceſſ. progreſſ. lib.3.§.29. num.7.* refert *Genuenſ.in pract. Eccleſ. quæſt. 165.nu.2.* vnde ſatis iuuat cõſiderare laudemium non deberi ex re emphyteutica data in dotem ſiuè extimata, ſiuè in extimata, quandò dos eſt data ab obligato dotare, vt eſt pater exempli gratia iuxta ſcripta poſt cæteros *à Borrell.in ſum. deciſ.tit.de laudem.nu 52.* & tandem valet argumentum de dote ad Eccleſiam tãquam pia *cap.vnico, §.donare, qualiter olim poterat feudum alienari*, & Eccleſia gaudet priuilegijs dotis, latè *Bartol. in l.2.§.fin. ff.de donat.& in l. ſi ego, ff de iur.dot.* refert *Genuẽſ. in pract. Eccleſ. quæſt. 252. num.4.*

12 Secundò refertur, nam licet ſecundum opinionẽ *Fontanell.* Eccleſia non dicatur priuilegia extrinſecè, intrinſecè tamẽ eſt priuilegiata, quia ſi non expreſsè eſt priuilegia, tacitè tamẽ dicitur priuilegiata regula illa, quod laudemium nõ defertur ex contractu deſcendente à neceſſitate & non voluntate ex commun. DD. aſſertione quorum numerũ adducit *Tiraquell.de retract.lig. §.27. cõtra conſ.1.n.4. Caſtill. deciſ.21* & certo certiùs eſt neceſſariam cauſam eſſe venditionem pro ampliatione Eccleſiæ, vel Monaſterij, quia lex cogit ad vendendum pro tali effectu *Cabed.dec.105. Gizzarell.* latè *deciſ.38. Macer.reſol. 112.caſu 29.* fusè *Genuenſ.in practicab Eccleſ q.241.*

13 Quarè meritò *Rot. Romana* referente Reuerendiſſimo D. Auditore bon. mem. Alexandro Boccabella, iuxta hãc opinionẽ iudicauit, placuitq; deciſionem de verbo ad verbum inſerere, vt infrà.

Die 10. Decembris 1639.

CVm poſt longam infirmitatem bonæ memoriæ Alexander Boccabella diem ſuum

ſuum clauſerit extremum, non extenſa deciſione ſuper hac cauſa per eum propoſita. Ego in eius locum ſuffectus eam extendi, & in cauſa dubitabatur; an Patres Theatini, qui emerunt domos emphyteuticas venerabilis Carthuſiæ, tenerentur ad ſolutionem laudemij, & quindennij.

Et regulariter loquendo, quando bona emphyutetica tranſeunt ad manus mortuas, debetur laudemium, ac poſtea quindennium, hoc eſt laudemium ſingulis quindecim annis, & ratio eſt, quia cum dicta bona non ſint amplius ſuppoſita deuolutioni, ne nimis grauetur dominus directus, & vt Eccleſia dicta bona retinere poſſit, opus eſt ſolutione laudemij, & quindenniorum, vt latè firmat *Epiſcopus Riccius deciſ.* 10. *inter omiſſas poſt praxim*; *&* *Io: Anton. Nouar. in explicatione Bullarum inter prætermiſſas ſolutionis quindennij fol.*633.*num.*16. *cum ſeqq. Andr.* Campani*l.de iur.releuij q.*27.*num.*7.*cum ſeqq.lib.*4. & admiſit Rota noſtra *deciſ.* 280. *num.*4.*par.*1.*recentior.*

Difficultas tamen conſiſtebat in eo, quod quando venditio eſt facta Eccleſiæ pro eius ampliatione, non debetur laudemium, & quindennium, & ratio deſumitur ex illa iuris concluſione, quod laudemium non debetur ex venditione neceſſaria, & fauor Religionis dicitur cauſa neceſſaria vt latè *per Nouarr. in puncto loc. cit. num.*3. licet velit *num.*32. venditionem fieri, vel de mandato Iudicis, vel in venditione exprimi, quod fiat pro ampliatione; vel Eccleſiæ, quod vltimum fuit facto in inſtrumento dictæ venditionis.

Cęterum fuit cōſideratum, quod Procurator Patrum Clericorum Regularium ſe obligauit ad ſoluēdum laudemium, & quindēnium, & ideò ad illius ſolutionem teneatur, vt benè ad propoſitum *Andr. Campan. loco ſupra cit. q.* 28. *num.*7.*&* 8. quod licet Prælatus ſucceſſor in Eccleſia non teneatur ſoluere releuium pro feudo, tamen hoc fallit, ſi in inueſtitura hoc cautum ſit, vt releuium ſoluatur, quando Prælatus moritur, *Iſer. in c.* 1. *§. in oſtenditijs, num.*15. *circa finem, verſ. item probaret Curia, & ibidem Afflict. num.*10. *verſiculo ſecundò fallit de capitulis Corradi*, ea ratione, quia pacta appoſita in inueſtitura ſunt attendenda, & ſi naturæ feudorum repugnent; & ita concluſum vtraq; parte informante, &c.

Et licet ſupradicta deciſio videatur reuocata per ſequētem deciſionem eiuſdem Rotæ, vt infrà.

Lunæ

Luna die 27. *Februarij* 1640.

14 PAtres Theatini pro fundā-da noua Eccleſia in Ciuitate Neapolis, emptis nōnullis domibus ſub proprietate, directoq; dominio Carthuſiæ Sancti Martini dictæ Ciuitatis conuenerunt cum miniſtris dictæ Carthuſiæ ſoluere laudemium, & in futurum quindennium, deindè pro ampliādo Monaſterio, emptis alijs domibus eiuſdem qualitatis, cæperunt prætendere ad dicti laudemii, & quindennii ſolutionem non teneri; vnde cauſa deſuper in partibus introducta, & ex inde per appellationem ad Rotam deuoluta, dubitatum fuit coram bon. mem. Buccabella, an Carthuſiæ deberetur laudemium, & quindennium, coram quo fuit reſolutum deberi ex eo principaliter, quod dicti Patres Theatini promiſerant vtrūq; ſoluere, & proptereà teneri ex propria obligatione, vt in deciſione poſt eius obitum per Reuerendiſſimum meum Decanum extenſa.

Hodie coram me cauſa ſuper eiſdem repropoſita, *DD.* perſiſtendo in deciſis, cenſuerunt, laudemium, & quindennium deberi, nedum ex pacto, vt fuit in deciſione firmatum, verum etiam ex diſpoſitione iuris, quia cum dictæ domus ſint emphyteoticæ, Carthuſia Domina directa habet pro dicto laudemio intentionem fundatam in *l. fin* C. *de iure emphyt.* generaliter diſponente, quod in tranſlatione rei emphyteuticæ in aliam perſonā Dominus directus recipiat à nouo emphyteuta quinquageſimam partem pretii rei alienatę, quod nūcupatur laudemium. Quamobrem cum dicta *lex* loquatur indiſtinctè, & Eccleſia in emphyteuticis, ſicut & in feudalibus aliquo priuilegio munita non ſit, quinimò emphyteuſis natura perindè ſit in Eccleſia ſicut in priuata perſona, *Germon. de ſacr. immun. lib.* 3. *cap.* 17. *n.* 87. *Carol. de Graſſ. de effectib. cler. effect.* 1. *num.* 721. *Anton. de Nigr. in extrauag. vnic. de vit. & honeſt. cleric. num.* 246. dictumq; laudemium ſit onus reale, inhærens rebus emphyteoticis, ex diſpoſitione *d. l. final. Menoch. conſ.* 197. *nu.* 1. *& conſ.* 444. *num.* 18. *Burg. de laudem. part.* 1. *inſpect.* 9. *num.* 2. & ob id pro eo competat hypothecaria cōtra rei emphyteuticæ poſſeſſorem, *Grati an. atteſtans de communi diſcept.* 272. *num.* 5. conſequitur, dictas res emphyteuticas tranſire in Eccleſiam acquirentem cum

dicto

dicto onere legali, certo, & determinato, ac ipſis rebus infixo, vt reſpectu onerum realium certorũ, vniformiũ, & determinatorum, quod trãſeant in Eccleſiam acquirentẽ res ipſis grauatas, plenè firmauit *Rota in Alben. gabella, ſeù onerum coram* R.P.D. *meo Merlino*, quæ eſt *deciſ.* 339. *nu.* 55. *part.* 1. *recent.* & in ſpecie, quod Eccleſia emens res emphyteuticas, teneatur ad ſolutionem dicti laudemii, tenent *Boer. deciſ.* 231 *num.* 2. *N*:*nocb. d. conſ.* 444. *num.* 53. *Burg. de d. inſpect.* 3. *num.* 16. *Carol. Anton.* Blancard. *in add. ad Amad. à Ponte de laudem. q.* 50. *verſ. præſtationi.*

Nec viſum fuit obſtare, quod cum ageretur de noua Eccleſia ædificanda, & Monaſterio ampliando, & ſic fauore Religionis, poſſeſſores dictarum domorum potuerint compelli ad illas vendendas per *l. ſi quis ſepulchrum, ff. de relig. & ſump. funer.* vt fuit benè formatum in *Romana demolitionis domus* 29. *Februarij* 1608. *corã Patriarcha Manzanedo*, & propterea ex dicta alienatione tanquam facta ex cauſa neceſſaria, laudemium non deberi, vt in terminis firmant *Gerard. Maynar. dec. Tholoſ.* 43. *lib.* 4. Blancard. *vbi ſupra, quæſt.* 26. *in princ. Gancer. variar. reſol. tit.* 11. *num.* 8. *in fin. lib.* 1. *Io: Anton. Nouarius in explicat. bullar. inter prætermiſſas, de ſolut. quindenn. ſub num.* 31. & *Io: Maria Nouar. in addit. ad deciſ. de Franch.* 277.

Fuit enim reſponſum, quod iſta potuiſſent procedere, quando iuxta diſpoſitionem *d. l. ſi quis ſepulchrum*, ſoluta fuiſſet Carthuſiæ æſtimatio eius directi dominii, quod eſt pretio æſtimabile, *Ripa in l. naturaliter, §. nihil commune. num.* 9. *ff. de acquir. poſſeſſ. Bald. conſ.* 103. *per tot. lib.* 1. *Papon. ſuper arreſt. Franc. lib.* 1. *tit.* 1. 4. *arreſt.* 6. *verſ. quartum ſingulare*, quia dicta *lex* compellit quidem ad videndum fauore Religionis, ſed ſine præiudicio alterius, & ſoluta prius ipſius rei æſtimatione, vt eadẽ *lex* ſemetipſam declarat in illis verbis, ibi, *Præſes etiam cõpellere debet iuſto pretio iter ei præſtari, ita tamen, vt Iudex etiã de opportunitate loci proſpiciet, ne vicinus magnum patiatur detrimentum.* & notant ibi *Alber. num.* 2. *Odofred. n.* 1. & ſequitur *gloſ. in cap. quæſiti ſunt, in verb. reuertantur, in fin.* 17 *quæſt.* 4. *Gomez variar. reſolut. tom.* 2. *cap.* 2. *num.* 51. & in ſpecie propoſitæ quęſtionis vbi ſcilicet quis cogitur vendere pro cõſtructione Eccleſiæ, & ampliatione Monaſterii, quod ita demum cogi

poſſit,

poſſit, ſi iuſtum pretium ſoluatur, *Florian. de Sancto Petro in d. l. ſi quis ſepulchrum, nu. 1. Capoll. de ſeruit. vrban. præd. cap. de ſepulchro violato*, quod eſt *cap. fin illius tractatus*, ſub *num.* 4. *& ſeqq.* latè *Couarr. reſolut. lib. 3. cap. 12. nu. 8. Fontanell. de pact. nupt. clauſ. 4. glo. 12. num. 25. iuncto num. ſeq. Franc. Marc. deciſ. 534. per tot. Valaſc. deciſ. Luſitan. 22. per tot.*

Dum itaquè Carthuſiæ non fuit ſoluta æſtimatio eius directi domini, nec fuit alio modo eius indemnitati conſultum, diſpoſitio *d. legis*, & laudemiũ debetur, ac ſubinde quindennium: quandoquidem cũ Eccleſia ex generali, & vbiquè recepta conſuetudine, de qua per *Speculat. in tit. de emphyt. q.* 117 *num.* 143. non poſſit inuito Domino directo, retinere bona emphyteutica, eo qa eſt perpetua, & nũquam mori, nec deficere poteſt, *cap. ſi gratioſè, de reſcript. in* 6. *Riminald. ſen. conſ.* 400. *num.* 31. *&* 34. & non poteſt de facili diſtrahere bona immobilia, prout diſtrahunt perſonæ priuatæ; quocirca ſi illa retinere poſſet, Dominus directus nimis grauaretur, inſpecta impoſſibilitate deuolutionis ob lineam finitam, & cõſequutionis laudemiorum ob ceſſationẽ alienationum, vt fuit latiſſimè deductum in cauſa *Mediolanen. bonorum* 5 *Iulij* 1634. *coram R. P. D. meo Merlino.* Propterea ad reddendam Eccleſiam capacem retentionis dictorũ bonorum, abſq; eo quod Donus amittat ſpem laudemiorum, inoleuit praxis, quæ ſub veriſimili ſuppoſito, quod dicta bona emphyteotica exiſtentia penès perſonas priuatas poſſint alienari de quindecim, in quindecim annos, introduxit ſolutionẽ dicti quindennii, quod ſuccedentibus dictis alienationibus, ſolui debuiſſet. Eademq; quindẽnialis ſolutio ſeruatur pro beneficiis vnitis, cum enim per vnionem amplius non vacent, ne Annatiſtæ priuentur iure ſuarũ annatarum, ſub eodem veriſimili ſuppoſito, quod illorum vacatio, & annatæ ſolutio contingere poſſit ſingulis quindecim annis, reiteratur illius ſolutio de quindennio in quindennium, vt per *Anton. Maſſ. de annat. in fin. verſ. eſt aliud annatæ nomen*, eademq; quindennialis ſolutio ſeruatur, quãdo Eccleſia retinet bona feudalia, & alibi etiam ſeruatur ſimilis ſolutio de quadraginta annis in quadraginta annos, *Guliel. de Bened. in repet. cap. Raynutius, verb. & vxorem nomine Adelaſiam, deciſ. 5. nu. 5. Audr. Capan. de iure releuij, 27. nu. 7. cum ſeqq. lib. 4. Papon.*

ſuper

ſuper arreſt.Franc.lib.1.tit.14. per tot. & ſignanter arreſt.4. poſt princ.verſ.indemnitas videlicet talis eſt, Fontanell. de pact.nupt.clauſ.4.gloſ.12.n.23. & in puncto quod Eccleſia retinens bona emphyteutica, ſoluat quindennium Domino directo, Ricc. deciſ.10. inter omiſſ.poſt eius praxim, & Nouar.loco citato nu.16.fol.633. & admiſit Rota deciſ.280. n.4. part.1.recent.& in Romana laudemij 4.Maij 1635. coram R.P.D. meo Ghiſilerio, in §. final.

Aliàs ſi non ſoluerētur làudemium, & quindennia, quæ ſunt fructus directi dominij, Dominus directus contra omnem iuſtitiam,& æquitatē ſpoliaretur iure, & dominio directo cauſatiuo dictorum laudemiorum, quod habet in dictis bonis, contra tex.in cap.excommunicamus, ad finē, verb.ſaluo iure Domini principalis,de hæret.gloſ. in cap. 1. in verb.vllo onere,poſt med. de cenſ. præſertim ab Eccleſia, quæ iuſtitiam prę cæteris profitetur, & vti ſedula cultrix recti, & æquitatis cum aliena iactura locupletari nō debet, cap.vnic.§.diuerſum, de alien. feud.Innoc.in cap. ſecundum canonicam, num.3.23.q.8. & benè probatur hęc concluſio in terminis noſtris per text.in cap. Eccleſia, & ibi gloſ.in ver.vt nouis,& cap.quicunque 16. quæſt.1. quibus ſtatuitur, ne antiquiores Eccleſiæ poſſeſſione, & iure ſuo priuētur, vt nouis tribuātur, & in d.cap. quæſti ſunt 17. quæſt.4. vbi quod res Monaſterij nullo titulo poſſunt ab eius iure ſeparari ſub prętextu fabricādę nouæ Eccleſiæ,& vtrobique notant Archid. & Io. de Turrecrem. & benè Abb. in cap. nouum genus, ſub num.6. verſ. nam Eccleſia, de decim. Ioan. Franc.Leo.theſ.for.Eccleſ.par. 2.cap.12.num.55. ad fin. Rot. coram Card. Seraphino deciſ. 847.num.1.

Nec obſtat text. in cap. 1. de cenſib. dum inquit, quod manſus, ſiue locus,in quo Eccleſia fundatur, debet eſſe liber ab omni cenſu,atq; tributo, quia dictus textus videtur intelligendus de tributis, quæ ſoluuntur laicis in recognitionem iuriſdictionis temporalis, ſecus autem in his oneribus certis, & rebus ipſis infixis, quia iſta tranſeunt cum bonis, iuxta ſupra deducta, & ſignanter in d.deciſ.339. n. 13. & ſeqq.par.6.recen. quod maximè procedit in ordine ad aliam Eccleſiam, inter quas non repugnat, quod vna ſit cenſuaria, & reddititia alterius onere reali, gloſ.in d.cap.1. in verb. vllo onere, verſ. ſed verius credo, & ibidem Abb.

*num.*4.qui teſtatur de cõmuni *de cenſ. & in d.cap.nouum genus,ſub d.num.6.ante finem, de decim.* benè *Monac. in cap. non nulli, de immunit. Eccleſ.* vbi loquitur de releuio, quod quindennio aſſimilatur, *Calder.conſ.7.ſub nu.2. poſt med. verſ.ſi autem poſſeſſio illa, de conſtit. Suar.de relig. tom.2. lib 1.cap.17.num.28. & ſeqq.* vbi dicit eſſe vulgare, & receptiſſimum, & loquitur in terminis de oneribus infixis mãſo Eccleſiæ, *Io.Franc.Leo. vbi ſupra eod.cap.12. num.55. & Rota deciſ.294. n.1.par.4 recēt.* vbi quod ſitus, ſuper quo Eccleſia fundatur, poteſt eſſe emphyteuticus, & canones debentur, & quod ſolum non intrat deuolutio.

Aut & in omnem caſum Domini dixerunt, quod *text. in d.c.1. de cenſ.* dum inquit, q̃ manſus debet eſſe liber, poteſt intelligi, prout illum exponit *Card.Zabarell.ibid. oppoſit.1.verſ.ſed inſtruitur Epiſcopus, & conſ 88.nu 5. verſ.ſi ergo,* videlicet quod de beat fieri liber, ſ̃put Patres Theatini illum liberum facere poſſint, amortizando, ſeù affrancando directum dominium, quod eſt affrancabile, & redimibile, *Sola ſuper Conſtit. Sabaud. in decreto Rempublicam, par.3.gloſ.unic.num.22.*

Et ita vtraque, &c.

15 Attamen *Donat. Antonius de Marinis* ſatis quidem eruditè reſpondet huic ſecundæ deciſioni inſiſtendi primæ firmatæ pro Eccleſia, *vt in reſol. 235.lib.1.num.16.* quem de verbo ad verbum viſum eſt hic deſcribere.

Sed ego adhuc inſiſtendo concluſioni firmatæ pro Eccleſia nimirum, vt quando fit alienatio rei emphyteuticæ pro amplianda, vel pro nouo conſtruenda Eccleſia; nullatenus ſit directo Domino ſoluendum laudemium, & quindennium, dico, deciſionem prædictam, pace tanti Auditorij, nullo pacto recipiēdam eſſe; ſtat enim contra illa n comunis omnium ſententia, & ſine contradictore, nam Doctores, quos Rot. citat, nõ probant id, ad quod allegantur, etenim dicit Rota Dominum directum habere intentionem fundatam in diſpoſitione *l.fin.* C. *de iure emphyt.* quæ cum ſit generalis, Eccleſiam, quando emit, comprehēdit; ſicq; praxim inoleuiſſe, vt Eccleſia, quando bona acquirit emphyteutica, ex eo, quod numquam moritur, teneatur ſingulis quindecim annis directo Domino ſoluere laudemium, quod quindēnium appellamus, & ego idē dico, ſed huiuſmet legis diſpoſitio, & obſeruantia ab omni-

bus

bus limitatur, quoties alienatio eſſet neceſſaria; hic reſpõdet Rota, hanc limitationem procedere, quando directo Domino eſſet ſoluta æſtimatio ſui directi dominij; ſed ei replicatur, quod gratis hoc aſſerit, nullius authoritate munita, niſi propria, & quæ certè deterret me, prout de noſtro Senatu Neapolitano loquabatur, *Dec. conſ. 379. in princip. textus* enim, quem allegat *in d l. ſi quis ſepulchrum*, diſponit, vt pro conſtruendo loco Religioſo teneatur, quis ſuum vendere, ſoluto tamen Domino iuſto pretio, cuius *textus* clypeo fræti Doctores citati per *Rot.* & communiter omnes dixerũt, poſſe quẽ pro amplianda, vel de nouò ædificanda Eccleſia ad rem ſuam vendendum cogi, illius tamen iuſto pretio exburſato; de hac conclusione dico, ego quod nemo dubitat, ſed hic non eſt caſus, de quo cõtrouertitur in deciſione prædicta, etenim eſſet locus huic concluſioni, quando Eccleſia recuſaret ſoluere emphyteutæ vtili Domino iuſtum, illius rei pretium, ſimulq; nollet directo Domino corriſpondere annuum canonem, ad quem tenebatur emphyteuta; ſed quando Eccleſia prompta eſt ſoluere emphyteutæ valorem rei, quam in emphyteuſim tenet, ſimulq; continuare annis ſingulis ſolutionem canonis directo Domino, certè ſatisfactum dicitur diſpoſitioni *d. l. ſi quis ſepulchrum*, ac dictis per Doctores, quos Rota allegat, quò verò ad ſolutionem æſtimationis directi dominij, quod iuxtà *Bald. Rip. & aliorum* ſentẽtiam eſt pretio æſtimabile, dico, quod hæc propoſitio nullo pacto applicari poteſt ad caſum, de quo agimus, nam cum æſtimatio directi dominij aliud non ſit, niſi ipſa canonis affrancatio, conſequens eſt dicere, tunc fieri locum æſtimationi directi dominij, quando emphyteuta iuxta conuentionem cũ directo Domino habitam, annuum canonem affrancare vellet, vt ſic ſtar patrio vocabulo, ſed quando canonis ſolutionem continuare, & ſic directo Domino præſtationẽ illam annuam ſoluere intẽdit, non eſt cur de directi dominij æſtimatione tractari poſſit, ſicq; ſubintrat tãtum quæſtio, de qua agimus, an ſcilicet ſit directo Domino ſoluendum laudemium, & pro tempore quindennium, quãdo emphyteuta pro ampliatione, vel conſtructione Eccleſiæ rem emphyteuticam vendere cogitur, quæ quidem quæſtio cũ ſine contradictore ab omnibus, qui eam tractarunt, reſo-

luta ſit pro Eccleſia, ſequitur certè dicendum, vt à communi iſta ſolutione, nil refragante hac nouiſſima Rotæ determinatione, de cętero neque cõſulendo, neque iudicando recedendum ſit.

16 Sed prædictis rationibus minimè obſtantibus cõtraria opinio placuit Rotæ confirmãdo poſteriorem deciſionẽ eiuſdẽ Rotæ, ſentiendo quindennium deberi etiam ſi fiat venditio pro ampliatione Eccleſiæ, vt habetur infrà.

Reuerendiſs. D.

COCCINO

DECANO

Neapolitana Laudemij.

Veneris 14. *Decembris* 1640.

PAtres Theatini pro cõſtruenda noua Eccleſia emerũt certas domos ſub proprietate Vener. Carthuſiæ, & poſtea alias pro ampliatione ppriæ domus ipſorũ, quare fuit dubitatũ an dicti Patres Theatini tenerētur ad laudemium, & ſucceſſiuè ad quindennium dictæ Vener. Carthuſiæ, & affirmatiuè fuit reſolutum, & inde lata ſententia de cuius confirmatione, vel informatione hodiè dubitaui, & Domini pro cõfirmatione reſpõderunt, quia d. ſententia eſt valida, vt latè in deciſionibus in hac cauſa factis.

Nam quod debeatur laudemium etiam quod venditio rei emphyteuticæ ſit facta alteri Eccleſiæ cõſtat ex diſpoſitione *text. l. fin. C. de iure emphyt.* etiam quod Eccleſia domina directa ſit magis potens, quia non per hoc cenſetur prouiſum damnis, quę obueniunt Eccleſiæ dominæ directæ ex alienatione facta in aliam Eccleſiam, vt per *Nattã in conſ.* 391. *nu.* 95. *ſanct. mem. Greg. deciſ.* 529. *nu.* 15. & licet *Iaſon. in d. l. fin. n.* 99. videatur tenere cõtrarium, vltrà quod non figit pedes, loquitur contra cõmunem, vt notat *Natt. loc. cit.* qui reſpondet illius rationibus, prout illum reprobat *Corbolus de iure emphyt. de cauſ. priuat. ob alienat. ampliat.* 12. *in fin.* & meritò quidẽ cum in hoc caſu Ecclrſia non reperiatur priuilegiata, vt tenent *Franciſcus Mingon. ad Conſuetudines Andegauen. ar.* 38. *verſ. confirmatur iſtud capitulum, fol.* 14. *col.* 4. quem ſequitur

quitur

quitur *Petr. Pechius de amortizatione bonorum*, *cap.* 21. *num.*2. *verſ. & licet id non æquè*; *Boer.deciſ.*231.*num.*51. *volum.*5. *Burgius de laudemijs par.*1. *inſpect.*3. *& ibi Adden. num.*51. *Amadeus de Ponte de laudemijs quæſt.* 13. *num.* 19. *&* 20.

Et hoc laudemium deberi domino directo,& ſic Vener. Carthuſiæ non autem primo emphyteutæ dicit *gloſ. in d.l. fin.in verſ.alijs venaendam*, *C. de iure emphyt. vbi Iaſon. in* 6.*&* 8.*quæſt.num.*43. *verſ. addo,& num.*46.*&* 48. *& ſub num.*88.*verſ.ad iſtum,Specul. in tit.de locat.§.nunc aliqua*, *num.*105.*& num.*129.*&* 185. *Redoan.de reb.Eccleſ. nõ alien. quæſt.*11.*in tit.de laudemio*, *num* 5. *Clarus in §.emphyteuſis,quæſt.*23. *verſ. huiuſmodi*, *Burg.de laudem.par.*1.*inſpect.* 4.*num.*1. *vbi de communi*, *& ibi Adden.num.*62.*& ſeqq.* qui alios refert, & reddit rationes *Mantic.de contract.lib.*23. *tit.*35.*&* 48. *Caldas de iure emphyt.lib.*1.*quæſt.*13. *&* 19. *ſeqq.Bertrand.conſ.*3.*num.*45. *vol.*3.*Valaſc. de iure emphyt. quæſt.*38.*nu.*25. *Peregr. deciſ.* 219.*num.*3. *Pereyra. deciſ.* 27. *nu.*10 *in fine*, *Segura dec.* 158. *num.* 3. alios refert *Bertazol. conſ.ciuili* 46. *num.*1. & hanc ſententiam aliqui ex Dominis inclinabant in cauſa *Romana laudemij* 13. *Iunij* 1613. *&* 27.*Maij* 1614 *coram bon mem. Franciſco Vbaldo* & poſtea ſic fuit expreſsè reſolutum in eadem cauſa 4.*Maij* 1635. *coram R.P.D.meo Ghiſilerio*, in qua fuit dictum laudemium deberi Capitulo S.Petri, non autem domui puellarum Sanctæ Euphemiæ,& *Rot.deciſ.*1. *de locato,verſ. de prima quæſt. in antiquis,& deciſ.*168. *nu.*2. *par.*2. *diuerſ.* firmauit laudemium ſemper deberi illi, qui eſt maior dominus, & ſic directo; Vtilis enim vti recognoſcens alium Superiorem abuſiuè dicitur dominus *Addentes ad Burgium d. par.*1.*inſpect.*4 *nu.*100.*&* 101. *Anton. Sola in Conſt.tr.Pedemont. tit. de iure emphyt. gloſ.*1.*num.*8. *Surd.deciſ.* 288.*num.*17.

Quod autem debeatur etiã quindennium tanquã ſequela laudemij ſatis patet,quia cum res emphyteutica prohibeatur alienari in potentiorem, *cap.patuit de locat. vbi gloſ. & DD.* & inter potentiores annumeretur Eccleſia,quæ nunquam moritur,& dicitur manus mortua *cap.*1. *de alienat. feud. & ibi Afflict. in princip. num.*4.*&* 5. *ſan. mem. Gregor.deciſ.*520. *num.*11. & ibi *Addent.nu.*14. & ſic cum in Eccleſiam perueniat res emphyteutica cogi poteſt infrà annum illam rem vendere alteri

teri *Speculat. in tit. de locat. §. nunc verò, quaſt.* 11. *Io: Andr. in d. potuit, num.* 9. *& Io. de Imol. col.* 17. *ſuper gloſ. in verſ. probibetur* Alexand. *conſ.* 120. *num.* 4. *vol.* 1. *Francus dec.* 659. *num.* 2. & hoc ex vi coarctatiua, vt fuit dictum coram me in cauſa *Ferrarien. bonorum* 9. *Decembris* 1611. Cum autẽ in hoc caſu inquam Eccleſia teneatur d. rem emphyteuticam in alium transferre, & plerumq; ſoleat re vera hoc facere, quia vult rem apud ſe retinere, inoluit praxis vt habito reſpectu ad damna, & incommoda, quæ dominus directus ſentit, & ne eius iura dominalia extinguantur, Eccleſia teneatur ad ſolutionem quindẽnij hoc eſt ſingulis qndecim annis ad ſolutionem laudemij, *Riccius in praxi rer. quotidian. par.* 1. *reſolut.* 623. quia ſicuti repugnat æquitati debitæ per Eccleſiam negare aſſenſum *Lucas de Penna in l. ſi qui, C. de diuerſ. præd. lib.* 11. *Afflict. in l. Imperialem, verſ.* 6. *quæro num* 8 *&* 9. *de probib. feud alien. per Frider.* ita fuit æquitate introductum, vel ſolui aliquam quantitatem ꝑ aſſẽſu, aut poni bona emphyteutica in capite laici, vt dicit *Ægid. in tract. deciſionis inſignis de amortizatione cap.* 1. *nu.* 4. *to.* 13. *fol.* 154. & in Regno Neapolitano vſitatum eſt ꝑ tali amortizationẽ quindennium ſolui ideſt ſingulis quindecim annis laudemium pro emphyteuſi, & releuium pro feudis, quæ ad Vniuerſitates, ſeu Eccleſias tranſeunt teſte *Mario Freccia in lib.* 2. *de ſubfeudis in rub. Author. Baroniſ, num.* 15. *circa medium, pagina mihi* 318. & iſte ſtilus ſeruandus eſt in præſtationibus aſſenſuum, vt dicit *Pecbius in d. tract. de amortizat. cap.* 23. *num.* 2. quem ſequitur *Io: Dominicus Taſſonus in politicis, & iuriſdictionalibus obſeruation. verſ.* 2. *obſeruat.* 2. *nu.* 117. *& ſeqq. pag.* 64. & quod quotieſcunque res emphyteutica deuenit ad manus mortuas, debeatur quindennium dicit *Riccius in praxi Archiepiſc. deciſ.* 10. *inter ommiſſas*, quem refert, & ſequitur *Io: Anton. Nouar in explicat. Bullar. inter prætermiſſas fol.* 637. *n.* 16. vbi refert, ita fuiſſe reſolutum Neapoli in pluribus cauſis.

Non obſtat, quod prædicta non procedant in venditione neceſſaria prout eſt illa, quæ fit, vel pro Eccleſia ædificãda, cui debetur maior fauor, quã debeatur ampliationi Eccleſiæ ædificatæ *Anan. in c. Apoſtolica, nu.* 2. *de donat.* vel quæ fit ꝑ ampliatione domus Religioſorum, vt latè per *Gizzarell. in deciſ.* 37. *n.* 1. *& ſeqq. Io. Maria Nouar. qq. forenſ. par.* 1. *q.* 56. Quia

Quia concluſio procedit, quando vēditio eſt facta iuſto pretio, vt per DD. *allegatos in deciſione* R.P.D. *mei Cerri* 27. *Febr. huius anni in verſic. fuit enim reſponſum. & dicit Gizzarell. d.deciſ.*37.*num.*2. Hic autem venditio reſpectu domini directi non fuit facta iuſto pretio, quia Vener. Carthuſia gratis perderet ius directi dominij abſque vlla recognitione.

Neque ad rem facit alia concluſio adducta ex *Hoſtieſ. in rubr. de Eccl. ædific. vbi n.*4. dicit, quod pro Eccleſia ędificata in ſolo alterius Eccleſię, non debetur pretium, ſed ſolū iuſpatronatus, & recognitio in dominam, quia Patres Carthuſiani non prætendunt pretium, ſed ſolum recognitionē eorum directi dominij, quod eſt ad inſtar iuriſpatronatus, pro quo debetur id, quod eſt conſuetum in loco; *Innocent. in cap.*3.*num.*2.*verſ. aliquando conſuetudinarium terræ, vel Prouinciæ de Eccleſ. ædific.* & in Regno Neapolitano eſt conſuetum ſolui laudemium, & reſpectiuè quindennium.

Et ita vtraque parte informante, &c.

SVMMARIVM.

1 *Reclamatio datur religioni aduerſus profeſſum nulliter, adducitur decretum S.Congr. nu.* 2.

3 *Correlatiua non iudicātur ad imperia.*

4 *Religio non debet eſſe conditionis deterioris religioſo.*

5 *Reclamatio ex parte religionis aduerſus religioſū nulliter profeſſum ſpectat ad eoſdem Iudices ad quos ſpectat reclamatio nulliter profeſſi & quid ſi ſuperior loci profeſſionem nullam emiſiſſet, num.* 6.

7 *Reclamatio trāſacto quinquennio non datur religioni aduerſus profeſſionem nullam religioſi.*

8 *Regularis nolens exire à religione habet remediū, vt non expellatur.*

De reclamatione Religionis aduerſus profeſſionem nullam.

De-

✠

Decretum S.Congr:

QVoniam, *in S.C.T ſeſſ. 25.c.16. de regul.* nulla fit mẽtio de religione reclamante aduerſus professionem nulliter emiſsã per regularem, ſed ſolum de inualidè profeſſo, ideò dubitari poſſet, an Religio poſſit reclamare cõtra nulliter profeſſum in vim *d.c.16.* ad quod placuit adducere *declarationem* S.*Congr.*

2 *Sanctiſſimus Dominus noſter Vrbanus diuina prouidentia Papa VIII. ad occurrẽdum motibus, qui poſſent in* Religi*onibus oriri occaſione receptionis Nouitiorum, & profeſſionis per eos ẽmiſſæ in Conuenttbus nõ deſignatis, contra formam decretorum ſan. mem. Clem.VIII. de Nouitijs ad habitum regularem, & profeſſionem admittendis, niſi in Conuentibus deſignatis; audita ſuper hoc ſententia* S.C. *Concilij declarauit, & decreuit huiuſmodi receptos, & profeſſos contra formam dictorum decretorũ, allegantes propterea nullitatem receptionis, & profeſſionis non poſſe ſub huiuſmodi nullitate poſt lapſum quinquennij quoquomodo audiri. Quod ſi aliqui contra formam præfatorum decretorum recepti, & profeſſi è* Religione *infra quinquennium exire, vel Superiores extra eam reſpectiuè illos eijcere voluerint, eadem Sanctitas Sua declarauit, vt tam ipſi profeſſi, quàm Superiores reſpectiuè teneãtur iura quæ ſibi fauore viſa fuerint, prius deducere coram, eadem Sacra Cõgregatione, quæ ex ſpeciali etiã Sua Sanctitatis facultate ſuper hoc conceſſa prouidebit.* Inhibendo *propterea* Primatibus, Patriarchis, *Archiepiſcopis, Epiſcopis,* Abbatibus, & *Prælatis inferioribus iuriſdictionẽ exercentibus, ac quibuſcunque iudicibus Ordinarijs, & delegatis, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, &* S.R.E. *Cardinalibus etiam de Latere Legatis, Sediſque Apoſtolicæ Nuntijs,*

ne

ne in poſterum in hoc quoquo modo ſe ingerant abſq; ſpeciali eiuſdem Sanctitatis commiſſione ſub pœna ipſo facto incurrēda, quo ad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, et Primates Interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ; quo ad Abbates inferiores, & alios iudices prædictos excommunicationis latæ ſẽtentiæ; quo ad Nuntios, & S.R. *E.* Cardinales *etiam de latere Legatos, indignationis* Suæ *Sanctitatis, & pœnarum arbitrio eiuſdem imponendarum. Si verò, vt ſupra recepti, & profeſſi, iuribus ſuis minimè deductis coram S.C.Concilij, & ſiue illius expreſſa licentia è Religione exire, vel Superiores eos eijcere auſi fuerint, ipſi recepti, & profeſſi tanquam apoſtatæ puniantur, & pro talibus habeantur, necnon eoſdem iuxta formam decreti de Regul.Apo.& eiect. eiuſdẽ Sanctitatis Suæ iuſſu eadem S.C.ſub die* 21. *Septembris* 1624. *edicti procedatur: & Superiores, qui eiecerint, pœnam ſuſpẽſionis à diuinis, necnon priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebunt, ac perpetuæ inhabilitatis ad ea impoſterum obtinenda, vociſque actiuæ, et paſſiuæ, ipſo facto, abſque alia declaratione incurrant. Datum Romę 5. Ianuarij* 1636.

Conſtat, igitur ex hoc decreto Religionem poſſe reclamare contra inualide profeſſum, eodem modo, & iure, quibus poteſt è cõtra profeſſus nulliter reclamare contra Religionem.

3 Et meritò, quidem, quia correlatiua nõ iudicantur ad imparia, & diſpoſitum in vno cenſetur diſpoſitum in altero, *l.fin.ff.de accept. l.fin.*C.*de iud. toll. l.ſi quis ſeruo,* C. *de furt.* alijs iuribus; & Doctoribus citatis *à Barboſa litera, C.de locis commun.num.76.* niſi lex alio modo diſponat de vno, & altero: *Domin.in cap.1.de de tempor ord.Felin.in proœm. Gregor.n.12.cum Nau conſ.5. de empt. num.5.* Sed in caſu noſtro Religio, & Religioſus ſunt correlatiua, ſe enim habent vt mater, & filius, quæ correlatiua ſunt, & nulla lex inuenitur; quæ aliter diſponat, ergo non debent iudicari ad imparia, ſed quod diſponitur pro Religioſo in materia

Digitized by Google

reclamationis, debet ſubintelligi diſpoſitum etiam pro Religione.

4 Nec Religio debet eſſe deterioris conditionis Religioſo, nam eſſet deterior ſi religio ex parte ſua probata nullitate profeſſionis, non poſſet eijcere nulliter profeſſum.

5 Ampliatur primò, huiuſmodi reclamationem ex parte Monaſterij contra Religioſum nulliter profeſſum ſpectare ad eoſdem Iudices, ad quos ſpectat eadē reclamatio nulliter profeſſi profeſſionem annullare capiētis, & ſic ſpectare ad Superiorem localem, conuentus, vbi nouitius profeſſionem emiſit, & ad ordinarium eiuſdem loci *S. C. T. cap. 16.*

6 Difficultas autem oriri poſſet ex hac ampliatione, quid dicendũ ſi Superior loci profeſſionem nullam emiſiſſet, an poſſet eſſe coniudex cum ordinario, Vnde ſciendum eſt quod ſuperior qui de nullitate profeſſionis vult dicere, non poterit ſimul cum ordinario fungi officio Iudicis, & partis contra diſpoſitionē *text. in cap. nullus, 4. q. 4.* nec in eo caſu ſufficeret ſolus Ordinarius loci ſine Superiori regulari coniudice, quia vterq; neceſſariò, vt Iudex concurrere debet, alias ſententia non teneret, & ideò puto recurrēdum eſſe ad Sanctam Sedē Apoſtolicam, vel ad S. Congr. Eminen. DD. Card. Sac. Cōc. Trid. pro ſubrogatione alterius coniudicis Regularis.

7 Amplia ſecundò, vt tranſacto quinquēnio, ſicuti nulliter profeſſus nequit reclamare, vt apertè ſtatuitur per *S. C. Trid. ſeſſ. 25. cap. 19.* & ita pari modo, neque ipſa religio poterit cōtra ipſum reclamare, expellere, aut dimittere, quia non debent in hac materia reclamationis iudicari ad imparia, iuxta ſuperius tradita, ita *Burdon. de profeſſ. reg. c. 8. quæ ſt. 35.*

8 Declara, vt profeſſus nulliter, habens animum permanēdi in Religione habeat hoc remedium ad impediendam expulſionem, ſeù reclamationem Religionis, vt poſſit ſuā profeſſionem publicè & corā teſtibus, etiā ſuperiore inſcio ratificare, vigore cuius ratificationis amplius Religio reclamare non poſſet, quia ex communi DD. ſententia profeſſio nulliter per ſubſequētē eius expreſſam ratificationē non datur ius reclamationis, nec ipſi profeſſo, nec Religioni, vt eſt videre apud *Burdon. loc. cit. cap. 7. q. 30.*

SVMMARIVM

1 *Regiſtrari debent priuilegia, gratia facultates licētię. indulta, & cōceſſiones impetratę infra tres mēſes à die impetrationis limitatur, num. 3.*

2 *Forma inducitur ſtante decreto irritant.*

De regiſtratione literarum Apoſtolicarum in Camera.

Super Bulla Pij IV.

1 MAndat *per hāc bullam* incip. *Ingēs humeris noſtris Pius Papa IV.*, quod omnes, qui impetrabūt aliqua priuilegia, gratias facultates, licentias, & indulta, aut conceſſiones, quæ aliqua ex parte intereſſe prædictæ Cameræ Apoſtolicæ concernere cenſebuntur, debeant illa intra tres menſes à die illorum impetrationis in eadem Camera præſentare, ibiq; ſub pœna inualidatatis eorumdē regiſtrare facere, & pro vera praxi & intellectu huius Cōſti vide D. *Corradum noſtrum amiciſſimum* Concanonicum *in prax. diſpenſ. Apoſt. lib.* 10. *cap.* 5.

2 Ampliatur primò, vt ſupradicta conſtitio inducat formā ſtante decreto irritanti vulgatis iuribus.

3 Limita tamen, quādo Oratores eximerētur ab hoc onere regiſtrandi, prout conceditur Eminentiſſimis Dominis Cardinalibus, ita D. *Corradus loc. cit. nu.* 10.

SVMMARIVM.

1 *Regulares approbantur ab Ordinarijs pro Confeſſione ſecularium, amplia nu.* 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. *&* 9. *Declara num.* 10. 11. *&* 12.

De Regularibus audientibus Confeſſiones ſecularium.

Super Bulla S. D. N. Vrbani VIII.

CVm, *ſicut accepimus, aliquibus Religioſis quo-*

rumdam Ordinum, ſeu Cõgregationum à Sede Apoſtolica indultum fuerit, vt ſacramentales perſonarum ſecularium confeſſiones audire valeant, etiamſi ob Epiſcopis Diœceſanis ad id examinati, & approbati non fuerint, nec deſint, qui temerè aſſeuerent, hoc ipſum priuilegium cæteris quoque aliorum Ordinũ Regularibus competere, ex ampliſſimis priuilegiorum communicationibus, quas ab eadem Sede Apoſtolica obtinuerunt, & hinc ſaluberrimum Sacri Concilij Tridentini decretum deſuper ſancitum penitus euertatur.

§. 1. Nos huic malo opportunè prouidere volentes, de Vener. Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium negotijs Regularium præpoſitorum conſilio, omnia, & ſingula indulta huiuſmodi, audiendi ſecularium confeſſiones abſq. Ordinarij examine, & approbatione, quibuſuis Collegijs, Capitulis Regularibus, Societatibus, & etiam Societati IESV, Congregationibus, et Ordinibus, tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, necnon Monachorum quorumcũq. etiam Sancti Benedicti, Ciſtercien. & Carthuſien. ac etiam quibuſuis Militijs, etiam Hoſpitalis Sãcti Ioãnis Hieroſolymitani, ac quibuſcunque Eccleſijs, etiam Patriarchalibus, & Metropolitananis, Monaſterijs, cæcæteriſque locis pijs, ſiue eorum, & earum reſpectiuè Abbatibus Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, etiam Generalibus, vel Prouincialibus, Cappellanis, Confeſſarijs, aut alijs quocumque nomine nuncupatis Superioribus, et perſonis quibuſcũq; etiam quomodolibet exemptis, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectis, cuiuſcũq; dignitatis, preeminentiæ, & conditionis exiſtentibus, & quouis priuilegio munitis, & tàm ad ſupplicationem partium, quàm Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hactenus quandocũq. & qualitercumque ex quauis, etiam de neceſſitate, exprimenda cauſa, & aliàs quomodolibet conceſſa, Apo-

poli-

ſtolica authoritate, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, tollimus, abrogamus, & annullamus, viribuſque & effectu euacuamus, ac reuocata, caſſa, ſublata, abrogata, et annullata, viribuſque, & effectu vacua eſſe, & fore, nec Religionibus, Societatibus, etiam Societati IESV, Congregationibus, Ordinibus, ac Militijs, & Ecclesijs, Monaſterijſque prædictis, eorumque Superioribus, & perſonis quibuſcumque in poſterum vllo modo ſuffragari, minuſque illos, & illas, etiamſi de ijs ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, indultis huiuſmodi vti poſſe.

§. 2. *Præſentes verò litteras, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quòd quicumque in præmiſſis intereſſe habere prætendentes, ad hoc vocati & auditi non fuerint, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, in ius, vel controuerſiam reuocari, ad terminos iuris reduci, aut aduerſus illas quodcumque iuris, gratiæ, vel facti remediũ impetrari nullatenus poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere.*

§. 3. *Sicque per quoſcũque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales etiam de Latere Legatos, & Nuncios, & ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudican. et interpretan. facultate, et auctoritate, iudicari, et definiri debere, ac irritum et inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, et declaramus.*

§. 4. *Non obſtãtibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs, quoque indultis, et literis Apoſtolicis, Ordinibus, Societatibus, et Cõgregationibus prædictis, eorumque Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Abbatibus, Miniſtris, Prælatis,*

Prio-

Prioribus, Rectoribus, et alijs Superioribus, Capellanis, alijſque prædictis, ſub quibuſcumq; ten. et formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſq. efficacioribus, et inſolitis clauſulis, ac irritãtibus, et alijs decretis genere, vel in ſpecie, ac alids in contrarium quomodolibet cõceſſis, confirmatis, et innouatis. Quibus omnibus, et ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficiẽti derogatione, de illis, eorũq. totis ten. ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, et indiuidua, ac de verbo ad verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeù quæuis alia expreſſio haben. aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruan. foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro plenè, et ſufficienter expreſſis, et ad verbum inſertis haben. illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, et expreſsè derogamus, cæteriſq. contrarijs quibuſcumque.

§. 5. Volumus autem quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, et ſigillo perſonę in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus vbiq. fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſa.

§. 6. Quodque eadẽ præſentes litteræ, ſeù illarum exempla ad valuas Baſilicarum S. Ioan. Lateranen. ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, et in acie campi Floræ affixa, omnes ita arctent, et afficiãt, ac ſi vnicuique perſonaliter intimata fuiſſent.

Datum Romæ apud S. Mariã Maiorem, ſub Annulo Piſcatoris, die 12. Septembris 1628. Pontificatus noſtri Anni Sexto.

1 S.C.*T.ſeſſ.*23.*c.*15.sãciuit, vt Religoſi volentes ſecularium confeſſiones audire approbari debent à locorum ordinarijs.

Sed quoniam aliquibus religioſis conceſſum erat priuilegium à Sede Apoſtolica audiendi confeſſiones ſeculariũ abſque preuio examine.

2 *S.D.N. ac noſter benefactor Vrbanus Papa VIII. in bulla* edita

edita de anno 1528. *incip. cum ſicut accepimus,qua habetur in tom.*4. *bull.inter conſtit. dicti Pontificis,num* 92.caſſauit, annullauit, & reuocauit omnia & ſingula priuilegia, quibuſcumque Religionibus, & Societatibus conceſſa.

Vnde his temporibus nullum extat priuilegium quo valeant ſecularium confeſſiones audire non præmiſſo examine Ordinarij,de qua materia,vide ſupra *in tit. de exemp. priuil.à nu.*9. *cum ſeqq.* & latè *Peyrin. tom.*1. *de ſubd. cap.* 31. *per totum*.

3 Ampliatur primo,vt non ſufficiat ap̃pbatio à parocho etiam pro ſubditis illius parochiæ, quia Concilium requirit approbationem Epiſcopi *Bonacin.de ſacram.pœn. diſp.*5.*q.*7.*punct.*4.§.5.*nu.*12.

4 Ampliatur ſecundò, vt quãuis Sãctiſſimæ memoriæ Gregorius XIII. conceſſerit Confeſſarijs,& prædicatoribus Societatis Ieſu in bulla incip. *ad perpetuam*, vt ſemel approbati ab aliquo ordinario, & deputati ab eorum ſuperioribus ad huiuſmodi munera poſſint, non repugnantibus Curatis prædicare, & quorũcumque confeſſiones audire dummodo id non fiat in locis in quibus Ordinarij exiſtunt abſque eorum licentia obtẽta, vt teſtatur *Suar.* 4. *tom.*3.*p. diſput.*28. *ſect.* 7. & *Henriq. lib.*3. *de ſacram.Pœnit. cap.*6. *num.*7.

Attamen hoc priuilegium videtur derogatum à *S.D.N. Vrbano per mentionatam bullam*, & proindè in hoc cautè procedendum eſſe dixit *de Peirin.tom.*1.*de ſubd.q.*1. *de obed.cap*, 21.§.2.

5 Ampliatur tertiò, vt etiam Regulares graduati in Sac. Theologia,vel Lectores, &c. de Theat. Epiſcopis præſentari & ipſis examinari & approbari, vt poſſint munus cõfeſſionum exercere. Ratio eſt, quia quamuis oppoſitum videretur inſinuari illis verbis Concilij, *aut aliàs idoneus iudicetur*, vnde Pius V.in bullæ *Romani Pontificis Prouidentia* anni 1571. determinauit ſupradictum decretum obſeruari debere ab omnibus Regularibus,etiamſi ſint Doctores, in Theologia de ſuperiorum ſuorum licentia graduati, vel promoti vel à ſuis magiſtris Generalibus, vel Prouincialibus pro ſecularium confeſſionibus expoſiti *Suar. tom.*4.*in* 3.*par. diſp.*28.*ſect.*4. quod decretum reuocatum non eſt reductum ad terminos Conc. Trident. vt teſtatur S.C.Card. de qua *Quaranta in ſum. Bull.verbo Confeſſor.*

6 Ampliatur quartò, vt hæc

ap

approbatio pro confeſſarijs Regularibus requiſita non eſt perpetua, ſed ſemel approbati ab vno Epiſcopo poſſunt à ſucceſſore iterum examinari & approbari, ſeù reprobari, *ita Pius V. in d. bulla Romani Pontificis Prouidentia*, *in verbis volumus*, & eos qui ſemel ab Epiſcopo in Ciuitate, & Diœceſibus ſuis præuio examine approbati fuerint ab eodem Epiſcopo iterum non examinati à ſucceſſore autem Epiſcopo pro maiori ſuæ conſcientia quiete examinari de nouo poterunt idem declaratum fuit per Sacram Congregationem Eminentiſſimorū Cardinaliū his verbis *Congregatio Concilij cenſuit Regulares ad audiendum ſecularium confeſſiones in Ciuitate & Diœceſi ab Epiſcopo preuio examine approbatos cæterum poſſe iterum à ſucceſſore examinari*, iuxtà *Conſtit. ſan. me. Pij V. Patrum idibus Auguſt. Pontific. ſui anno 6. quæ à fel. record. Gregor. XIII.* non eſt reuocata per redictionē priuilegiorum Regularium ad terminos Conc. Trid. *Viuald. in candel. aur. 1. par. tit. de Confeſſ. num. 28. Mirand. in man. tom. 1. quæſt. 45. art. 7.* quando tamen Religioſus ſemel approbatus in illa Diœceſi ab illa receſſit, ſi iterum reuertatur non tenetur nouam quærere approbationem, quia prima fuit, vt ſuppono ſine temporis limitatione, ſecus verò quādo eſt nouus Epiſcopus, & ille vult illum de nouo examinare propter dicta *Bonac. vbi ſupra num. 16.*

7 Ampliatur quintò, vt approbatio Cōfeſſariorum Regularium poſſit ab ordinario iuſta & rationabili cauſa ſubſiſtente reſtringi & limitari ad certum tempus locum, atque perſonas. Ratio eſt, quia ita determinatur *in Clem. Dudū de ſepult.* nec reuocatum fuit per Concil. Trid. *Suarez to. 4. in 3. par. diſp. 28. ſect. 7. dub. 6. Nauar. in man. cap. 4. num. 4.* Si & id fiat ſine iuſta & legitima cauſa probabiliſſimum eſt talem remiſſionem nihil valere *Hēriq. lib. 3. de ſacram. Pœnit. cap. 6. n. 5. & 9. Mirand. in manual. tom. 1. q 45. art. 10.* referens hanc declarationem Cardinalium *die 2. Iulij anno* 1558. tenoris ſequentis videlicet:

Regulares qui ad audiēdas confeſſiones idonei generaliter ab ordinarijs eorūque examinatoribus reperti & approbati fuerint generaliter quoque & indiſtinctè abſque vlla limitatione temporis certorumuè bonorum, aut generis perſo-

narum

narum admittantur in propria Diœceſi de cæteris vero, qui nõ adeò idonei reperiuntur ſi petierint ſe admitti arbitrio Ordinariorum relinquitur ipſis cum limitata facultate prout eiſdem Ordinarijs magis expedire videbitur probare, & admittere. Vide *Gauantium in man. Epiſc. verbo Confeſſarius num.* 12. *& ſeqq.*

8 Ampliatur ſextò, vt Regulares approbati ab Epiſcopis ad audiendas Cõfeſſiones ſecularium ſi contra voluntatẽ ſuorum Superiorum adiant Cõfeſſiones peccant propter votum obedientiæ, quod ſic faciendo trãſgrediuntur *Nauarr. in cap. idem pœniten. diſp.* 6. *num.* 73. valide contra abſoluunt, an re vera habeant poteſtatem ordinis & iuriſdictionis, vt ſupponitur, ſi verò in Religione ſit receptum Breue Iulij III. conceſſum Generali Prædicatorum, quo vti poſſunt Religiones habẽtes communicationem priuilegiorum cum illis videtur, nec validè abſoluere eò quòd in prædicto Breui Pontifex reuocauit licentias & immunitates conceſſas Religioſis eiuſdem ordinis quas Magiſter ipſe ordinis reuocandas dijudicauerit vndecũq; emanatas, *Miranda in man. tom.* 1. *q* 45. *artic.* 12. Adminus tamen prædicti Regulares approbati ab Ordinarijs ad audiendas Confeſſiones ſecularium poſſunt à ſuis Superioribus rationabile de cauſa reprobati ſuſpendi coarctari &c. Nam quæcunque authoritas huiuſmodi Confeſſarijs Regularibus conceſſa ſemper intelligenda eſt quoad vſum & exercitium pendere à voluntate Prælatorũ ratione voti Obedientiæ *Sotus in* 4. *diſt.* 18. *ar.* 3. *Graffius tom.* 1. *conſ. lib.* 5. *de pœnit. & remiſſ. conſ.* 4. *nu.* 18.

9 Ampliatur ſeptimò, vt Epiſcopus non poſſit impartiri licentiam regularibus audiẽdi Confeſſiones abſque quod illi examini exponantur, & hoc ſumitur ex *Cõc. Trid. ſeſſ.* 23. *can.* 15. in quo diſponitur nullum etiam regularem poſſe Confeſſiones ſecularium audire, aut ad id idoneum reputari, niſi Parrochiale beneficium habuerit, aut ab Epiſcopo examen ſi illi videbitur neceſſariam ſit approbatus ex quibus verbis patet euidẽter non poſſe Epiſcopum examẽ remittere & fortificantur ex eo quod in approbandis Confeſſoribus manifeſtè debet conſtare de eorum ſcientia, vt notat *Gloſ.* communiter recepta *in Clem. dudum §. ſtatuimus de ſepul.* vbi ponit eas qualitates neceſſarias, vide notata *in cap. diſciplina* 45. *diſt. Arch. in cap. pœnitentia de pœnitẽtijs*

diſt.prima, *Panor. in cap. omnis vniuſque ſexus,n.7.& ſeqq. eod.tit.* vnde *Gloſ.in cap. conſiderare de pœnit.diſt.* dicit confeſſario debere in eſſe ſapientiam & conſequenter examen quæ eſt forma ſi ſapientia habetur pro materia in Confeſſario, & forma ommitti non poteſt *Pariſ in tract. de recip. beneſ. lib.7.q.9 Gonzalez gloſ. 5.§.3.nu. 8 & ſeqq.* & ſic quãdo examẽ requiritur pro forma nõ ſufficit præſentatio virtualis, ſed perſonalis *Bald. in cap.conſtitutus, il ſecondo , nu.4. de appellat. & ibi Decius Felin.Anan.&c.*

10 Declaratur primò,vt regulares confeſſarij ſemel ab ordinarijs liberè approbati non poſſunt ab ipſis ſuſpendi ab audiendis confeſſionibus niſi ex noua cauſa eaque ad Confeſſiones ipſas pertinente, aut ob non ſeruatum interdictum ab ipſis Ordinarijs poſitum ſimiliter nec poſſunt ſimul omnes Confeſſarij vnius conuentus priuari ab ordinarijs facultate audiendi Confeſſiones,ita enim determinatum eſt *à Sacr.Congreg.20.Nouẽb. 1615.* cuius decretum referũt *Alphonſus Leo in fin. 2. part. de Iubil.pag.114 Laurentius de Peirinis tom.1.de priuil.minim.in conſt.2. Sixti IV.§.11. num. 14 Gauantius in man. Epiſc.verb.Confeſſor.num.23. & 24.* Vnde ſi & hoc decretũ Confeſſarii Regulares ſuſpẽdantur ab audiendis confeſſionibus, puto quod non tenentur obedire, cum excedãt in tali caſu Ordinarij limites authoritatis quã habent *Peirinis vt ſupra,* quod maximè eſt actum ſi cum ipſo & alijs dicamus facultatem quam habent confeſſarij Regulares ad Confeſſiones audiendas dari illis immediatè à Papa , & quod Ordinarij ſolum dent approbationem perſonæ declarando illum eſſe idoneum ad hoc miniſterium, *Rodriq. tom. 1.quæſt.58 art.1.*

11 Declaratur ſecundò, vt approbatio Cõfeſſariorum Regularium non expirat per mortem concedentis. Ratio eſt tùm quia iſta approbatio conceditur nomine dignitatis, quæ nunquam perit, tùm quia id videtur ſupponi à Sac. Congreg. in decreto dum dicitur poſſe iterum à ſucceſſore examinari non dicitur debere,vnde ſi ſucceſſor non reuocat ſemper durat approbatio *Nauarr. in cap. placuit de pœnit. d. 6. num.161. Suarez lib.8.de Cer.cap.52.num.9.& tom.10.in 3.par.diſp.26.ſect.3. num. 9.* Deindè approbatio hæc non requirit ad ſui validitatẽ, quod detur in ſcriptis cum Concilium non requirat hoc ſic neceſſarium ad

12-

Digitized by Google

rationem priuilegij, *Bonacina vbi ſupra num.* 32.

12 Declaratur tertiò, vt Confeſſarij tam ſeculares, quàm regulares nequeant abſoluere à caſibus Epiſcopalibus vigore deplomatum conceſſorum alicui loco religioni, vel Vniuerſitati, ita cenſuit *Sac. Cong. de qua habetur ſupra, tit. de caſ. reſeruat.*

SVMMARIVM.

1 *Religioſi prohibentur recurrere ad perſonas extra eorũ religionem pro conſequendis honoribus, & gratijs in ea referuntur bulla* Gregorij XIII. *nu.* 2. *Clem.* VIII. *nu.* 3. *&* 4. *Declara num.* 5.

De Regularibus recurrẽtibus ad perſonas extra religionem pro conſequendis honoribus.

Super Bulla Gregorij XIII. & Clem. VIII.

1 PRohibitũ eſt Religioſis recurrere ad perſonas extra ſuam Religionem, pro cõſequendis honoribus, dignitatibus, aut gratijs in ipſa, & iure optimo interceſſiones iſtæ ſunt prohibitæ religioſis, quia per illas maximum dãnum obſeruantiæ religioſæ accidit ſæpiùs.

2 Vnde primò, *Gregor. XIII. ſemper bonæ memoriæ in bulla* incip. *cum nihil magis quæ habetur* 2. *tom. bullar. num.* 62. id prohibuit fratribus prædicatoribus Sancti Dominici ſub pœna inhabilitatis ad illa & ſimilia, vel maiora cõſequenda quam confirmauit *Clem. VII. in alia bulla* incip. *religioſos de anno* 1592.

3 Secundò idem *Clem. VIII.* idem prohibuit Carmelitis *per aliam bullam* incip. *quoniã nemo de anno* 1593. ſub eadẽ pœna.

4 Tertiò idem *Clem. VIII.* prohibuit Camaldulẽſibus *in alia bulla* incip. *Ambitioſam de anno* 1596. Hieronymianis *in alia incip. Ambitioſam de anno* 1600. Cruciferis *in alia* incip. *Quoniam nemo de anno* 1600. Auguſtinianis *in bulla* incip *admonemur de anno* 1608. Cæleſtinis, *vt in Bulla Pauli V.* incip. *Quoniam de anno* 1616. Fratribus Minoribus de Obſeruantia & Conuentualibus, & minimis S. Franciſci de Paulo *in bulla Paul. V.* incip. *admonemur de*

Digitized by Google

anno 1619. Ciſterſiẽſibus Cōgregationis Italiæ *Paulus V.* *in bulla de anno* 1613. incip. *alias per nos probibet recurſum ad fauores extra Religionem in virtute ſanctæ Obedientiæ, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna.*

5 Declaratur primò, vt procurantes officia in religionibus medijs fauoribus ſecularibus, aut aliorum extra religionem incidant in cenſuras pœnas dictarum conſtitutionum, ſecus autem ſi religioſus impetraſſet ab aliquo ſeculari, vel extraneo literas fauorabiles pro officijs conſequẽdis, vel dignitatibus, & poſtea pœnitentia ductus, vel alio motiuo illas non dediſſet, vel interceptæ eſsẽt, ita vt ad manus Prælatorum non veniſsẽt, nam tunc nō incurrerent prędictas pęnas, aut cenſuras, cũ tales literæ effectum ſuũ ſortitæ non fuiſſent *Nauarr. conſ. 19.num.2.de ſent.excom. Peir. tom.1.de ſubd. q.2. de pauper. cap.2.§.10.*

SVMMARIVM.

1 *Regularis nequit tranſire de vna Prouincia ad aliam, niſi cum requiſitis.*

2 *Religioſi prohibẽtur accedere Romam, niſi cum licentia.*

De Regularibus tranſeũtibus de vna Prouincia ad alteram.

Super Bulla Sixti V.

1 Sixtus V. *in bulla incip. cum de omnibus de anno* 1587. prohibuit, ne quis Regularis ex vna Prouincia ad aliam Prouinciam ſui ordinis tranſeundo etiam in itinere intra aliquod Monaſterium domum, vel locum alterius Prouincię ad habitandum, vel tanquam hęres recipi, aut ad modicum tempus diuertere poſſit, niſi Superiore eius loci vbi reſidet expreſſam licentiam diſcedendi in ſcriptis obtentum ſeù literas obedientiæ, vel cōmendatitias ſecuta deferat, atque exhibeat, vel niſi ita cognitus ſit ijs ad quos diuerterit, vt de eius perſona nullus omninò dubitationi, aut ſuſpitioni locus relinquatur.

Pręcipit etiam ne recipiãtur tales fratres ſub grauiſſimis pęnis ibi aſſignatis.

Poſtea verò in alia *Bulla eiuſdem Pontificis anni* 1588. edita quæ incipit *ad Romanã.*

Pon.

Digitized by Google

Pontificem, ſic prædicta declarat dum interdicimus ne quis regularis alterius Prouinciæ intra aliquod Monaſterium. Domum, vel locũ alienæ Prouinciç etiam tanquam hoſpes & ad modicum tempus recipi poſſit, niſi à Superiore loci vbi reſidebat, & à quo diſceſſit licentiã expreſſam in ſcriptis exibuerit, vel niſi ſatis cognitus ſit id obſeruari volumus non ſolum in religioſis itinerantibus de vna in aliam Prouinciam, ſed in iis quoque qui prificiſcuntur de vno in aliud eiuſdẽ Prouinciæ locũ, tã ſui, quã alterius ordinis quod ſi dicerent ſe ad Apuliam ſedẽ cõfugere ob grauamina à ſuis Superioribus, ſibi illata, & ideò ab ipſis Superioribus & literas obtinere non potuiſſe non propterea vllo modo recipi valeant niſi fide dignorũ teſtimonio de petita ab eis licẽtia, & per ſuos Superiores denegata conſtiterit *Lauren. de Peirinis tom.1. priuileg. minimor. in conſtit. 13. Leo X. §. 1. Quaranta in ſumma Bullar. verbo Monaſteria.*

2 Deindè religioſi Romam venientes, ſine licentia legitima, aut ſine litteris ſuorũ Superiorum, *ex Sixto V. in Bulla citata ad Romanũ Pontific.* non ſunt recipiẽdi, ſed remittendi ad Congr. Eminentiſs. Cardinal. vel Dominos Protectores, vt ipſis auditis quid agendum ſit ſtatuatur ex decreto autem Sac. Congt. anno 1587. debeat remitti ad ſuos Superiores Seueriori pęna plectendi, idem *Quaranta loco cit.*

Circa illos autem hæc pręcipit Clem. VIII. in decretis pro reformatione Regulariũ approbatis à Sacra Congreg. SS. D. N. Vrbani VIII. cum nullus Fratres Romam venire Superiores permittant, niſi prius à Generali; vel Protectore dumtaxat licentiam in ſcriptis impetrauerint ſi quis autem ſine huiuſmodi facultate Romam venire præſumpſerit voce actiua, & paſſiua biennio priuatos exiſtat ſubiturum etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas, quæ item omnia aduerſus eos qui ſupradictos admiſerint, ſine vlla exceptione locũ habeant, poſtea extenditur facultas concedendi hanc licentiam etiam Prouincialis ex cauſa communi totius Prouinciæ, dumtaxat & declaratur prædictam pœnam priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ Sanctitati Suæ reſeruatam eſſe.

SVMMARIVM.

1 *Bona acquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione acquiruntur Cameræ Apoſtolicæ poſt mortem eorum, amplia num.* 2. *declara num.* 3. *&* 4.

De Regularium bonis iniuſtè acquiſitis.

Super Bulla Pij V.

1 Decreuit *Pius V. in Bulla incip. Decens eſſe*, vt bona acquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione, aut aliàs contra ſacros canones, poſt mortem illorum, aut quibus illos etiam viuentibus, priuari, & deſtitui contingerit ſpectent tanquam ſpolia ad cameram Apoſtolicam, vide *Nauarr. in comment. de ſpol. §. 7. nu.* 3. *Suar.* 4. *tom. de relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 2. *à num* 23.

2 Ampliatur primò, vt bulla intelligatur etiam de illis bonis, quæ ex illicita negotiatione, & contra Sacros Canones acquiruntur à Religioſis etiam non Apoſtatis, ſed viuentibus in Monaſterijs, aut ſub obedientia ſuorum Prælatorum cum Pontifex indiſtinctè loquatur idem *num.* 30. vbi etiam videtur dicere requiri ad huiuſmodi reſtitutionem faciẽdam Cameræ, quod ipſa petat in hoc tamen attẽdenda eſt cõſuetudo cui autẽ cedãt bona acquiſita ab Apoſtatis.

3 Declaratur modo, vt ab hac regula ſeu conſtit. tenore excipiãtur Fratres Milites Hoſpitalis S. Ioannis *in bulla incip. Romm. intereſt.*

4 Declaratur ſecundo, vt bona ex illicita negotiatione, aut contra ſacros Canones dicãtur oĩs mercatura negotiatio, militare exercere officiũ forenſe & ſimilia recenſentur *per Nauarr. in comment. de ſpol. & Suar.* 4. *tom. de relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 22.

Vnde bona acquiſita à religioſo contra ſuam regulam vel conſtit. non pertinent ad Cameram cum non comprehendantur in prædicta bulla *Suar. vbi ſupra num.* 25. nec etiam quæ acquiſiuit frater laicus, vel conuerſus, quia Pontifex ſolum loquitur de clericis, idem *Suar. num.* 24.

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Regularium grauamina per ordinarios reducuntur ad terminos iuris cõmunis.*

2 *Regulares volentes audire confeſſiones ſecularium ſubijci debent examini.*

3 *Bulla Pij V. circa declarationem portionum aſſignãdarum Vicarijs perpetuis, an ſit reuocata.*

De Regularium grauaminibus per locorum ordinarios & Parochos inferri conſuetis & reductione Conſt. Pij V. ad terminos iuris & Conc. Trid.

Super Bulla Gregor. XIII.

1 P*Er hanc bullam incip. in tanta rerum, & negotiorum mole de anno* 1572. Emanatam per hunc Sanctiſſimũ Pontificem fuit redacta Conſtitut. Pij V. pro Mendicantibus, & alijs Regularibus contra locorum Ordinarios ad terminos iuris & Conc. Trid. pro grauaminibus, quæ per eos inferri dicebantur ſuper ſacris Concionibus lectionibus habẽdis, confeſſionibus audiendis penitentijs iniungendis, fratribus ad ordines promouendis, celebratione Miſſarum cura animarum Sacramentorum adminiſtratione ſepulturis, quarta funeralium, legatis donationibus, eleemoſynis collectionibus, alijſque huiuſmodi iuribus, nec non decimis, & diuerſis oneribus, ac etiam ſuper ſtatu & regimine Sanctimonialium ipſis fratribus ſubiectarum, formatione proceſſuum, cenſurarum publicatione, proceſſionibus, præcedentia locorum acquiſitione, & alijs.

Pro cuius Conſtit. choronide nota primo, *quod Bullæ Pij V. ſunt duæ Altera* incipit, *& ſi Mendicantium Ordines de anno* 1567. *vt in bullario nouo* 228. *Altera verò incipit ad hoc nos Deus de anno* 1571. *fol.* 234.

2 Nota ſecundò, vt circa cõfeſſiones ſecularium audiendas, regulares nullum habeãt priuilegium non præmiſſo examine ordinarij, vide *ſupra de*

SVMMARIVM.

1 *Bona acquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione acquirantur Cameræ Apoſtolicæ poſt mortem eorum, amplia num.* 2. *declara num.* 3. *&* 4.

De Regularium bonis iniuſtè acquiſitis.

Super Bulla Pij V.

1 DEcreuit *Pius V in Bulla incip. Decens eſſe*, vt bona acquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione, aut aliàs contra ſacros canones, poſt mortem illorum, aut quibus illos etiam viuentibus, priuari, & deſtitui contingerit ſpectent tanquam ſpolia ad cameram Apoſtolicam, vide *Nauarr. in comment. de ſpol. ſ. 7. nu. 3. Suar. 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 2. à num* 23.

2 Ampliatur primò, vt bulla intelligatur etiam de illis bonis, quæ ex illicita negotiatione, & contra Sacros Canones acquiruntur à Religioſis etiam non Apoſtatis, ſed viuentibus in Monaſterijs, aut ſub obedientia ſuorum Prælatorum cum Pontifex indiſtinctè loquatur idem *num.* 30. vbi etiam videtur dicere requiri ad huiuſmodi reſtitutionem faciẽdam Cameræ, quod ipſa petat in hoc tamen attẽdenda eſt cõſuetudo cui autẽ cedãt bona acquiſita ab Apoſtatis.

3 Declaratur modo, vt ab hac regula ſeù conſtit. tenore excipiãtur Fratres Milites Hoſpitalis S. Ioannis *in bulla incip. Romn. intereſt.*

4 Declaratur ſecundo, vt bona ex illicita negotiatione, aut contra ſacros Canones dicãtur oĩs mercatura negotiatio, militare exercere officiũ forenſe & ſimilia recenſentur *per Nauarr. in comment. de ſpol. & Suar. 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 2. num.* 22.

Vnde bona acquiſita à religioſo contra ſuam regulam vel conſtit. non pertinent ad Cameram cum non comprehendantur in prædicta bulla *Suar. vbi ſupra num.* 25. nec etiam quæ acquiſiuit frater laicus, vel conuerſus, quia Pontifex ſolum loquitur de clericis, idem *Suar. num.* 24.

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Regularium grauamina per ordinarios reducuntur ad terminos iuris cōmunis.*

2 *Regulares volentes audire confeſſiones ſecularium ſubijci debent examini.*

3 *Bulla Pij V. circa declarationem portionum aſſignādarum Vicarijs perpetuis, an ſit reuocata.*

De Regularium grauaminibus per locorum ordinarios & Parochos inferri conſuetis & reductione Conſt. Pij V. ad terminos iuris & Conc. Trid.

Super Bulla Gregor. XIII.

1 P*Er hanc bullam incip. in tanta rerum, & negotiorum mole de anno* 1572. Emanatam per hunc Sanctiſſimū Pontificem fuit redacta Conſtitut. Pij V. pro Mendicantibus, & alijs Regularibus contra locorum Ordinarios ad terminos iuris & Conc. Trid. pro grauaminibus, quæ per eos inferri dicebantur ſuper ſacris Concionibus lectionibus habēdis, confeſſionibus audiendis pœnitentijs iniungendis, fratribus ad ordines promouendis, celebratione Miſſarum cura animarum Sacramentorum adminiſtratione ſepulturis, quarta funeralium, legatis donationibus, eleemoſynis collectionibus, alijſque huiuſmodi iuribus, nec non decimis, & diuerſis oneribus, ac etiam ſuper ſtatu & regimine Sanctimonialium ipſis fratribus ſubiectarum, formatione proceſſuum, cenſurarum publicatione, proceſſionibus, præcedentia locorum acquiſitione, & alijs.

Pro cuius Conſtit. choronide nota primo, *quod Bullæ Pij V. ſunt duæ Altera* incipit *& ſi Mendicantium Ordines de anno* 1567. *vt in bullario nouo* 228. *Altera verò incipit ad hoc nos Deus de anno* 1571. *fol.* 234.

2 Nota ſecundò, vt circa cōfeſſiones ſecularium audiendas, regulares nullum habeāt priuilegium non præmiſſo examine ordinarij, vide *ſupra de*

de Confeſſarijs regul. audient. confeſſ. ſecul. per bullã S. D. N. Vrbani Papæ VIII.

3 Nota tertiò, quod Bulla Pij V. circa declarationẽ portionum aſſignandarum Vicarijs perpetuis Eccleſiarum Parochialium, Monaſterijs beneficijs Eccleſijs, vel locis Pijs perpetuò vnitarum, quãuis per Bullam prædictam Gregor. videatur reuocata. Tamen in hoc particulari videtur eundem Gregorium poſtmodum ore reualidaſſe particulam dictæ Bullæ Pij, hac tamen adiecta conditione, vt cum cum fratre ſeu religioſo ad nutum amouibili per Monaſterium ꝑ ſubeũdã animarum cura aſſignando, vnus dumtaxat alius religioſus extra clauſtra maneat, & non plures, prout, Sac. Cong. Conc. Trident. declarauit pro interpetratione *cap. 7. ſeſſ. 7. de reform. vt Gonzalez ſuper 8. reg Cancell. de menſ. & altern. gloſ. §. 4. num. 79* & ſic teſtatur *Cherubin. in compend. bull. tom. fol. 85.*

SVMMARIVM.

1 *Decretum S. Congr.*

2 *Regularis ordinandis debet ſecum ducere literas dimiſſorias ſui Superioris, & quales eſſe debent num. 3.*

4 *Superior regularis, an poſſit diſpenſare interſtitijs.*

5 *Regulares cum dimiſſorijs Superioris examinantur.*

6 *Literę dimiſſoriales diriguntur certo Epiſcopo, & quid ſi ordinentur ab altero Epiſcopo.*

7 *Regulares tenentur accipere atteſtationes ordinum ſuſceptorum ab Epiſcopo ordinante.*

De Regularium ordinatione.

Decretum Sac. Congr.

1 DE mãdato *S. D. N. Clem. Diu. Prouid. Papæ VIII. Tenore præſentium mandatur omnibus, & ſingulis quorumcumq; Regularium ſuperioribus, vt de cætero obſeruent, & obſeruari faciant, quæ in Decreto Sacr. Congregat.* Con-

Concilij Trid. continentur, cuius tenor eſt talis.

Congregatio Concilij cẽſuit Superiores Regulares poſſeſſiuo ſubdito itidem regulari, qui præditus qualitatibus requiſitis ordines ſuſcipere voluerit, literas dimiſſoriales concedere, ad Epiſcopum tamen Diœceſanum, nempè illius Monaſterij, in cuius familia ad quos pertinet, is regularis poſitus fuerit, & ſi Diœceſanus abfuerit, vel nõ eſſet habiturus Ordinationes, ad quemcũq; alium Epiſcopum, dum tamen ab eo Epiſcopo, qui ordines cõtulerit, examinetur quo ad doctrinam; & dum ipſi regulares nõ diſtulerint de induſtria conceſſionem dimiſſoriarum in id tẽpus, quo Epiſcopus Diœceſanus vel abfuturus, vel nullas habiturus eſſet ordinationes. Verùm, cùm à ſuperioribus regularibus, Epiſcopo Diœceſano abſente, vel ordinationes non habente, literæ dimiſſoriæ dabuntur, ab eis vtique huiuſmodi cauſam abſentiæ Diœceſani Epiſcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum exprimendam eſſe. Quod, qui non fecerint, officij, & dignitatis, ſeù adminiſtrationis, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ priuationis, ac aliàs arbitrio eiuſdem Sanctiſs. D. N. Papæ reſeruatas pœnas incurrent. In quorum fidem. Datum Romæ die 15. menſis Martij 1599.

Notandum, quòd eadem Sac. Congr. Card. *declarãs id, quod in* Conc. Trid. *ſeſſ.* 23. *cap. de reform. ſtatuitur videlicet, Quòd Abbatibus, & alijs quibuſcumque quãtumuis exemptis non liceat in poſterum intra fines alicuius Diœceſis cõſiſtentibus, etiam ſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui regularis ſubditus ſibi non ſit, tonſuram, vel minores ordines cõferre, literas dimiſſorias Clericis ſecularibus, vt ab alijs ordinentur, concedant. Ait ipſa* Congregatio, *quòd Abbates regulares habentes ius baculum deferendi, &* Mitram, *poſtquam* Sacerdotalem *ordinem, & munus benedictionis ſuſceperint, poſſunt tonſuras, & Ordines minores ſecularibus Epiſcopi iu-*

riſdictioni ſubiectis conferre: ſi modo ipſius Epiſcopi conſenſus accedat: & à dicto Epiſcopo quiſque literas dimiſſorias impetrauerit, ita, vt ſatis nõ ſit, id generatim ab Epiſcopo conceſſum eſſe, ſed hac conceſſione ſemper opus ſit ſingulis.

Poſſint etiam ipſi Abbates eoſdem ordines conferre alijs Regularibus, qui dimiſſorias ſpecialis ſuperiorum ſuorum, & ſpecialem conſẽſum Epiſcopi loci habuerint, ac praterea alijs ſecularibus, qui aliorum Epiſcoporũ iuriſdictioni ſubiecti ſint, dummodo ſuperiorum dimiſſorias attulerint, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci, in quo Ordines huiuſmodi cupiunt ſuſcipere. Præfatæ declarationes referuntur à Quaranta in verbo, Ordo.

2 Pro cuius materiæ explanatione erit Primò notandũ, quod regularis ordinandus afferre debet literas dimiſſorias à ſuperiore de ordine ſu-
3 ſcipiendo, quæ literæ ne vetuſtiores ſint duobus tribuſuè menſibus à die ſacræ ordinationis computandis, niſi ob abſentiam ſuperioris aliamvè cauſam, eas longiori tempore datas, renouataſvè accipi ac probari deberẽt. Teſtimoniũ ſcriptũ à ſuperiori ſuo, oſtendente eum vita & moribus prędictũ m eſſe, ac dignum vt illi ordini adſcribatur. Quod teſtimonium ſit declaratum non antiquius duobus menſibus.

Si verò ſtatutum tempus præſcriptum *à S. C. T.* inter ſuſceptionẽ vnius & alterius ordinis nondum eſſet expletum, Tunc ſuperior teſtetur vtile ac neceſſarium Monaſterio eſſe, vt diſpenſetur ſuper eo interſtititio, Item verſatũ eſſe in religione cum laude, ac loco tituli afferat teſtificationem emiſſæ profeſſionis ritè emiſſæ, ac exercitiũ frequens functionum illius ordinis quem proximè ſuſcepit, vt declarauit *Sac. Congr.* 7. *Sept.* 1597.

4 Secundò dubitari poſſet, an Superiores regulares poſſint quemadmodum, & Epiſcopi diſpenſare ſuper interſtitijs cum eorum ſubditis.

Sac. Congreg. cenſuit ſuperiores regulares non poſſe diſpenſare ſuper interſtitijs regularium ordinandorum, ſed id pertinere ad Epiſcopum ordinantẽ, qui tamen quo ad cauſam diſpenſationis iudicium ſuum formare debet ex atteſta-

*tione ſuperiorum regularium. Paulus Emil.*Cardin. *S.Marcelli.*

5 Tertiò, Epiſcopus cui diriguntur literæ dimiſſoriales debent examinare regulares vita, & moribus, vt declarauit Sixtus V. facit S. Conc. Trid. *ſeſſ.7 cap.1.*

6 Quartò, ſi literæ dimiſſoriales dirigantur Epiſcopo loci in quo degunt regulares, ſi ab alio Epiſcopo ordinētur, ordinibus collatis minimè iuuabūtur, cum nullam facultatem habuerint ab eorum ſuperioribus, & vnius incluſio videtur alterius excluſio, *l.eum prætor.ff.de iudic.*

7 Quintò, regulares tenētur accipere atteſtationes ordinū ſuſceptorum ab Epiſcopo ordinante, quia clericatus probatur per bullas, & oſtenſionē ordinum receptorum, *Crauet. conſ.*134.*Maſcard conclu.ſ*304. *nu.*13. *Menoch. præſumpt.*76. *num.*3.*lib.*6. & ita ſepè cenſuit *Sac. Congr.*

SVMMARIVM.

1 *Opera charitatis præferūtur alijs quibuſcumque.*

2 *Decretum* S.Congr. *comprehendit tam ægrotos perpetuos quam temporaneos, & religioſos valdè ſenes, & impeditos ex cauſa ſtudij, & quos, num.*3.

4 *Lectio S.Scripturæ ſcholaſtica, vel moralis.*

5 *Fratres prohibentur poſſidere bona immobilia, vel mobilia quæcumque ob votum paupertatis.*

6 *Religioſus non poteſt habere dominiū vſumfructum, aut vſum alicuius rei, etiam ex diſpenſatione ſuperiorum.*

7 *Religioſus peccat peccato proprietatis poſſidēs quācumque rem ſine licentia ſuperioris, etiā ſi vſu cōſumeretur.*

8 *Religioſus de licentia ſuorum ſuperiorum non poteſt habere aliquid ſuperfluum, aut neceſſarium naturæ, perſonæ, aut ſtatus.*

9 *Superiorum arbitrio ſtare debent regulares quoad conuenientiam mobiliū.*

10 *Interpetrari non poſſunt* S.C. *et decretum.* S.Cong. *regulares.*

11 *Religioſus nequit habere, etiam cum licentia ſuperioris res pretioſas.*

12 *Proprietas eſt retinere aliquid contra voluntatem ſuperioris.*

13 *Proprietarius non eſt religioſus dicens ſeculari volenti dare aliquas pecunias dicendo quod eas ponat in depoſitum apud alium, vt illis vtatur de licentia ſui ſuperioris, & dominium illarũ remaneat apud ſecularem.*

14 *Religioſi ex vi paupertatis obligantur ad recipiẽdum aliquid a quocumq; ſine licentia ſuperiorum.*

15 *Proprietas conſiſtit etiam in rebus commeſtibilibus.*

16 *Legatum relictum religioſo ea conditione, vt ad ipſum tantum, non autẽ conuentum pertineat, an inducat proprietatem.*

17 *Pęnę proprietariorum quę ſint.*

18 *Religioſi poſſunt habere dominium, ſeu proprietatem iurium, aut bonorũ ſpiritualium ſeu internorum animi.*

19 *Proprietarij non dicuntur religioſi, ſi accipiant ſibi neceſſaria, quando à ſuperioribus denegantur, & quę neceſſitas requiratur, num. 20.*

21 *Religioſus ex licentia Põtificis poteſt facere profeſſionem ſub conditione quod poſſit habere peculium.*

22 *Religioſus non peccat contra paupertatem dicens alicui volenti ſibi dare aliquam rem, quod eam daret ſuo conſanguineo etiam ſine licentia Prælati.*

23 *Prælatus regularis non poteſt permittere religioſo habendi res pratioſas.*

24 *Neceſſitatis caſus ſemper intelligitur exceptus.*

25 *Superiores religionũ obligantur ad obſeruantiam vitæ communis, & an non obſeruantes vitam communem dicãtur proprietarij, num. 26.*

27 *Bulla Pij V. refertur.*

28 *Regularium numerus ſtatui debet in quolibet conuentu, ſub pęna peccati mortalis, num. 29. niſi ex iuſta, & rationabili cauſa, num. 30.*

31 *Conſtitutio religionis permittens in ea Magiſtros, aut Doctores tolerari põt:*

32 Pec-

32 *Peccatores dicuntur actu legere, quando tempore vacationum ſtudent, vt legant.*

33 *Regularis non egreditur è conuentu ſine licentia ſuperioris, alias peccat mortaliter, niſi paruitas materiæ excuſaret, n. 34. amplia in Regnis Hiſpaniæ, num. 35. 36. 37. declara, nu. 38.*

39 *Regulares recurrentes ad Curiam Romanam quas pęnas iucurrant refertur declaratio Sac. Congreg. nu. 40.*

41 *Superior regularis tenere debet clauem ſub pęna peccati mortalis.*

42 *Religioſus ex legitima facultate, an poſſit viuere extra clauſtrum retento habitu.*

43 *Religioſus ex ſola licentia ſui ſuperioris nequit degere extra Monaſterium ad inſeruiendum alicui Parochiali.*

44 *Nouitij ſunt recipiendi in Monaſterijs deſignatis.*

45 *Munerum largitiones prohibentur regularibus.*

46 *Officiorum ambitus prohibetur.*

47 *Electores poſſunt procurare, vt officia dentur dignis.*

48 *Electores poſſunt tractare ſecum de qualitatibus eligendorum.*

49 *Subornatores in electionibus officiorum qui dicantur.*

50 *Eligentes ſcienter indignũ peccant mortaliter, & sũt particeps peccatorum cõmiſſorum à Prælato electo indigno.*

51 *Regulares obligantur regulis, & conſtitutionibus religionis.*

52 *Decreta Sac. Congreg. inducũt obligationem cõſt. religionum.*

53 *Confeſſarij deſignati à ſuperiore ad audiendas cõfeſſiones fratrum, an poſſint confiteri clericos profeſſos ſtantes ſub cura cura Magiſtri.*

54 *Confeſſarius ſecularis, an poſſit abſoluere nouitios regulares, etiam à peccatis in Religione reſeruatis.*

De

De Regul. reform.

Decreta pro reformatione regularium tam Monacorum, quam Mendicantium cuiuſcumque ordinis, & inſtituti.

Clemen. Papa VIII.

✠

1 *NVllus omninò prætextu cuiuſcumq; priuilegij, vel ſuperioritatis, etiã Generalatus, à ſeruitio Chori cenſeatur immunis, niſi pro tempore, quo quis in proprij officij munere actu fuerit occupatus. Cum Lectoribus autem, & Prædicatoribus Superiores ijs tantum diebus, quibus eos legere, aut Prædicare contigerit, diſpenſare poſſint. Idem quoque præſtare valeant cum ægrotis, & ſtudiorum cauſa legitimè impeditis. In eos verò qui negligentes, aut inobedientes fuerint, ſalutari pænitentia Superiores animaduertant ad præſcriptum Regulæ, & Conſtitutionum, alimenti, etiã ſi opus fuerit, ſubtractione.*

2 *Lectio Sacræ Scripturæ, vel Caſuum conſcientiæ bis in hebdomada præſcriptis diebus in ſingulis, & Conuētibus habeatur, ad quam Fratres omnes conueniant, eaq; abſoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinam ſeſe vtiliter exerceant.*

3 *Quo Tridentini Concilij Decreta de paupertatis voto cuſtodiendo fidelius obſeruentur, Præcipitur, vt nullus ex Fratribus, etiam ſi Superior ſit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, prouentus, cenſus, eleemoſynas, ſiuè ex concionibus, ſiuè ex lectionibus, aut pro Miſſis, tàm in propria Eccleſia, quàm vbicumque celebrandis, aliouè ipſorum iuſto labore, & cauſa, & quocumq; nomine acquiſita, etiam ſi ſubſidia conſanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere*

po-

poſſit: ſed ea omnia ſtatim Superiori tradantur, & Cõuentui incorporentur, atque cum cęteris illius bonis, redditibus, pecunijs, ac prouentibus confundantur, quo communis inde victus, & veſtitus omnibus ſuppeditari poſſit.

4 *Neque Superioribus, quicumque ille ſint, vllo pacto liceat eiſdem Fratribus, aut eorum alicui bona ſtabilia, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam; etiam depoſiti, aut cuſtodia nomine concedere.*

5 *Eorum verò, quæ ad neceſſitatem conceſſa erunt, quicquam poſſideat, vt proprium, neque vt proprio vtatur.*

6 *Qui in præmiſſorum aliquo deliquerit, pęnas, nedum à Concilio Tridentino præſcriptas: ſed alias quoque grauiores, Superiorum arbitrio imponendas, incurrat.*

7 *Nulla quorumcunq; Superiorum diſpenſatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia, vel mobilia Fratres excuſare poſſit, quo minus culpæ, & pœnæ ab eiſdẽ Concilij Decretis impoſitæ, & ipſo facto incurrendæ, obnoxij ſint; etiamſi Superiores aſſeuerent huiuſmodi diſpenſationes, aut licentias concedere poſſe, quibus in ea re fidem minimè adhiberi volumus.*

8 *Fratrum veſtitus, et ſuppellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omninò vniformis ſit Fratrum, & quorumcumque Superiorum, ſtatuiq; paupertatis, quàm profeſſi ſunt, conueniat: ita vt nihil ſuperflui admittatur; nihil etiam, quod ſit neceſſarium alicui denegetur.*

9 *Quæcumq; Fratrum veſtes, ſiue laneæ, ſiue lineæ, omniſquè alia ſuppellex in aliquem commodum Conuctus locum deferantur, ibiq; ab vno, vel duobus Fratribus huic muneri deputati diligẽter cuſtodiantur; vt inde Superioris arbitrio, prut vnicuiq; opus fuerit, ſubminiſtrari opportunè poſſint.*

10 *Omnes etiam Superiores, quicumquè illi ſint, eodem pane, eodem vino, eodemque obſonio, ſiue eadem (vt aiũt)* pitan-

pitantia, in communi menſa prima, vel ſecunda (niſi infirmitatis cauſa impediti fuerint) veſcantur; neque ſingulare aliquid, quo priuatim quiſq. in cibum vtatur, vllo modo afferri poſſit; ſi quis in ea re peccauerit, nihil ea die alimenti percipiat, niſi panem, & aquam.

11 *Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus, aut præſtationes peculiares ratione officiorum habent, eorum accepta, & expenſa in libro diſtincto fideliter, & diligenter adnotari curent, neque in alios vſus, quam ratione officij ſui neceſſarios, quicquàm expendant. Cum verò contigerit ipſos in aliquo Conuentu commorari, eam pecuniæ quantitatẽ in commune conferant, ex qua ſibi, & ijs, qui ſecum erũt, victus ad præſcriptum Regulæ Conſtitutionum ſuppeditetur.*

12 *Nullus ex Superioribus locorum, adminiſtrationem bonorum, aut aliarum rerũ rerum, diſpenſationemque pecuniarum, & redditũum ſui Conuentus, etiam nomine Conuentus, per ſe ipſum habere, ſiuè exercere poſſit: ſed vniuerſum id onus tribus* Fratribus *eiuſdem* Cõuentus *à* Generali *ita demandetur, vt vnus rerum, & bonorum, reddituumquè colligendorum, ac exigendorum curam habeat: alter tanquam depoſitarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter aſſeruet: alius de pecunijs, & rebus à Depoſitario acceptis* Priori, *&* Fratribus, *ac* Cõuentui *vniuerſo de neceſſarijs, mandante tamen ipſo* Priore, *non ſecundum proprium affectum, ſed iuxta charitatis regulam, veluti bonus diſpẽſatur prouideat, officiorum huiuſmodi cõfuſione penitus interdicta.*

13 *Cæterùm hi tres tàm impenſi, quàm accepti ſingulis menſibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus eiuſdem Conuentus probatioribus, rerumq. vſu peritis, rationẽ reddant: Deinde ipſimet rurſus, præſentibus Priore, et peritis prædictis, Generali, cum aduenerint: denique ipſe Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali*

ſaltim

ſaltem coram tribus Iudicibus, ab ipſo Capitulo ad hoc cõſtitutis, illorum omnium, vniuerſamq; ſuæ adminiſtrationis tã publicæ, quàm priuatæ rationem reddere teneatur, cuius etiam exemplum authenticum ex actis Capituli deſcribatur, ad hoc, vt ad omne mandatum noſtrum, vel Sedis Apoſtolicæ Romam tranſmitti poſſit.

14 *In vnoquoq; Conuentu Fratrum is tãtum deinceps conſtituatur, & in poſterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius proprijs, vel ex communibus conſuetis, vel etiam ſingulorum eleemoſynis, alijſuè quibuſcũq; obuentionibus in commune (vt præfertur) conferendis, commodè poſſit ſubſtentari: redditus verò, & ſupradicta omnia in communi loco, ac tuto diligenter aſſeruentur.*

15 *Superioribus autem, ne Concilij Tridentini, aut hæc noſtra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare vllo modo poſſint, omninò interdicimus, & prohibemus decernentes irritum &c. Si quis autem contra præſumpſerit attentare, is eo ipſo omni gradu, officioq; priuatus, & ad ea perpetuò inhabilis exiſtat.*

16 *Nullus niſi actu legat, vel prædicet, aliquo ſui gradus priuilegio gaudeat.*

17 *Si alicui ex neceſſaria cauſa, generalis iudicio probanda, ſocius ex eodem ordine, qui illi miniſtret, concedendus erit, is niſi vigeſimumquintum agat annum, & qui communi ſeruitio ſit deputatus, non concedatur, & ſi commodè fieri poteſt, ſit laicus conuerſus.*

18 *Vt omnis ſcandalorum, & vagationis occaſio tollatur, Cõuentus clauſura perpetuò, ac diligenter ſeruetur; ac propterea à Superiore ianitor cõſtituatur, qui diligentia, ac morum integritate maximè commendetur: is ianuæ cuſtodiendæ ſemper aſſiſtat, eamq; nemini Fratrum aperiat, niſi ſocium, & exeundi licentiam obtinuerit.*

19 *Nullus à Cõuentu egredi audeat, niſi ex cauſa, & cum ſocio, licentiaq; ſingulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore,*

qui nõ aliter eam concedat, niſi cauſa probata, ſociumq; exituro adiungat, non petentis rogatu; ſed arbitrio ſuo, neq. eundem ſæpius. Licentia verò generales exeundi, nulli omninò concedantur.

20 *Contrauenientes autem pœna graui, etiam carceris ad Superioris arbitrium plectantur: Eandem etiam ianitor ſubeat, ſi ſciēs exeūdi facultatem fecerit.*

21 *Cum autem quis in Cõuentum reuertitur, Superiorem iterum adibit, benedictionem recepturus, qui à ſocio itineris rationē, & quid rei actum ſit, diligenter perquirat.*

22 *Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, niſi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat, licentiam inſcriptis impetrauerint.*

23 *Si quis autem ſine huiuſmodi facultate Romam venire præſūpſerit, voce actiua, & paſſiua biennio priuatus exiſtat; ſubiturum etiā alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas. Quæ itē omnia aduerſus eos, qui ſupradictos admiſerint, & receperint, ſine vlla exceptione, locum habeant.*

24 *Habeat Superior clauem ita fabrefactam, vt cum ſibi videbitur cellas omnes reſerare poſſit: & propterea nullus cellam, etiam noctu ita claudat, quin ſemper à Superiore poſſit aperiri.*

25 *In medio Dormitorij totam noctem lampas colluceat.*

26 *Nullas etiam Superior, cellas, ſiue in clauſtro, ſiue alibi ſeparatas à communi Dormitorio habeat: ſed vnuſq; vnica cella, eademq; cæteris aliorum Fratrum coniuncta, nudis omninò parietibus, ac lectio, menſa humilibus, vniformiq; ſuppellectili (vt præfertur) quemadmodum Religioſos decet, contentus ſit: poſſit tamen Generalis alicui ex Superioribus Cõuentuum, ſi eorum numeris, & officij neceſſitatē id exigere cognouerit; alterā etiam cellam concedere.*

27 *Cellæ, ſiue ædiculæ, quæ extra Dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas, aut alias ad communem vſum, & commoditatem Conuentus redigantur.*

28 Sigil-

Digitized by Google

28 *Sigillatim ſuo quiſque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire poſſint, qui omnes ad certam formã redigendi erunt.*

29 *In priuatis cellis nulli camini permittantur, ſed omnes obſtruantur ſtatim, cardinibus etiam è parietibus conuulſis, vt res illa non ad tẽpus facta, ſed perpetuò duratura videatur: cellis tamen Generalis, aut alterius, Superioris, ac Prædicatoris exceptis.*

30 ***Conuentus feneſtræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas laicorũ ædes proſpiciũt, muro ita obſtruãtur, vt omninò is proſpectus impediatur.***

31 *Valetudinarium in ſingulis Conuentibus certo, ac ſalubriori loco conſtituatur, quod pro loci ſitu, ac Fratrũ numero, quoad fieri poterit, commodiſſimum eſſe poſſit, in quo Fratres omnes, cum ægrotabunt, curentur; nec inde, niſi recuperata ſanitate, abire permittantur. Qui verò infirmorum curæ præpoſiti ſunt, omni ſedulitate, ac charitate operam ſuam præſtabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omnino deſit, quod ad ſanitatem recuperandam pertineat.*

32 *Ineatur ratio, qua, ſublatis licentijs, ac facultatibus hactenus quibuſcumque conceſſis, degentes extra Conuẽtus clauſtra, ad ea quamprimum reuocentur, nec de cętero, niſi ex grauiſſima cauſa à Sede Apoſtolica probãda, huiuſmodi facultates cõcedi poſſint.*

33 *Nulli in poſterum ad habitum, aut profeſſionem admittantur, niſi in Conuentibus per Sedem Apoſtolicam in qualibet Prouincia deputandis.*

34 *Curent Superiores, vt cõſtitutio interdicens largitiones munerum, & præſcribẽs hoſpitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuẽtu inuiolabiliter obſeruetur.*

35 ***Vt omnis officiorum ambitus occaſio præcludatur, caueant omnes à directa, vel indirecta vocũ, ſeu ſuffragiorum procuratore, tã pro ſe ipſis, quàm pro alijs, tùm in capitulis locorum, tùm in cæteris præſertim Generalibus Capitulis, aut***

Congregationibus, ſeù alibi. Quicumque ſecus fecerint, præter alias pœnas, & cenſuras hactenus cõtra huiuſmodi ambientes inflictas (quas in ſuo robore permanere volumus) in pœnam priuationis officiorum, quæ obtinent, eo ipſo incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur: ſuper quo cùm eis diſpenſari à nemine poſſit, niſi à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, & pro qualitate culparum grauius etiam plectantur. Porrò ſupradictas omnes pœnas ad complices, ac ſimpliciter ſcientes, & non reuelantes extendimus.

36 *In Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præſcripta à Sacro Concil. Trident. & Ordinis Conſtitutionibus inuiolabiliter obſeruetur, tenentq. Electores ſecundum veritatem cuiuſque conſciẽtiæ, probiores, ac magis idoneos ſe electuros; ac propterea priuſquam ad electionẽ deueniatur, in primis et ante omnia prælegantur Conſtitutiones de qualitate, & requiſitis eligendorum. Ad officia, gradus, & prælaturas illi præcipuè eligantur, qui poſſint, & conſueuerint regulas Ordinis, & Conſtitutiones obſeruare; præſertim quæ pertinent ad ſeruitium chori, ac veſtitum, & victum communem.*

37 *Eligantur in Capitulo Generali, vel Prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ, ſaltem tres, qui admittẽdos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confeſſiones etiam ipſorum Fratrum, ac Lectores publicos diligẽter ſimul examinent, priuſquàm probentur, & ad huiuſmodi miniſteria admittantur. Horum etiam curæ ſit examinare, & probare, tàm quoad doctrinã, quàm quoad mores, promouendos ad quoſcumq. Ordines: in quo ſeruetur Decretum Congregationis interpretum Sacri Concilij Tridentini, hac de cauſa nuper editum, & promulgatum.*

38 *Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores ſint rationis, quam in nouiſſimo die reddituri ſunt pro grege ſibi*

com-

Digitized by Google

commiſſo: ac propterea omni ſtudio inuigilent, vt quæ in eorundem Ordinum Regulis, & Conſtitutionibus de oratione mẽtali, ſilentio, ieiunijs, capitulo culparum, alijſq. ſpiritualibus exercitijs prudenter, ac piè ſancita ſunt, ea omnia, ſingula ad vnguem obſeruentur. intelligãtq. ſuper his veluti fundamentis, omnium Religionum ædificia conſtruenda, & amplianda eſſe. quæ vt faciliorem exitum ſortiantur, & fructus vberiores in animis Fratrum producãt; valdè opportunum erit, ſi in quolibet Conuentu, ſingulis hebdomadis habeatur ſermo de religioſa diſciplina, regulariq. obſeruentia.

39 *Quo verò omnia ordinatè peragantur, appendatur tabella in loco cõſpicuo vniuſcuiuſq. Conuentus, in qua diſtinctè adnotetur quid ſingulis horis cuiuſq. diei quilibet Frater præſtare debeat, vt certo quoq. ſigno præmonitus, maiore animi præparatione ſuo muneri ſatisfacere poſſit. Quæ Ordinis cõſtitutiones his Decretis non aduerſantur, inuiolatè cuſtodiendæ erunt.*

40 *Quibus horum Decretorum capitibus certa pœna præſcripta non eſt, arbitrio Generalis, vel alterius immediati Superioris infligatur. Vt autem hæc Decreta (donec alia, quæ pleniorẽ reformationem faciẽt, edãtur) ab omnibus obſeruari poſſint, diſtrictè præcipimus Generalibus, ac omnibus omnibus alijs quibuſcumq. Superioribus, ad quos hoc ſpectat, vt curent, ac efficiãt, ea omnia inter alias eorumdem Ordinum Conſtitutiones perpetuò valituras redigi, interdicta omninò eorum ſingulis facultate illas declarandi, & aduerſus eas vnquam diſpenſandi. Alioquin ſciant ſe in pœnam Generalatus, & officiorum priuationis, ac inhabilitatis perpetuę ad alia quoq. munera ipſo facto, & ſine vlla exceptione reſpectiuè incidiſſe.*

41 *Ne verò prætextu dilatæ publicationis, eorum obſeruatio quoquo modo differri poſſit, aut impediri; volumus vt poſt illorum publicationẽ in Conuentu, vel Monaſterio*

rio cuiuslibet Ordinis de Vrbe factam, Generalē, alioſq. Ordinum Superiores, cęteroſq. quoſcumque Fratres præſentes, ſtatim: reliquos verò abſentes citra montes, vnius mēſis; vltra mõtes, trium menſium ſpatio ita arctent, ac ſi eorum ſingulis perſonaliter intimata fuiſſent.

42 *Inſuper mandamus, quòd Generales in ſingulis Cōuētibus citra mõtes, vnius mēſis; vltra verò montes, triū menſium curſu Decreta ſupradicta publicari faciant, ſub pęna priuationis Generalatus, aliiſq. arbitrio noſtro imponendis. Datum Romæ apud S. Petrum, die 25. menſis* Iunij 1599.

D*Ecretum illud, quo Fratres Romam petere cum Generalis, & Protectoris licētia dumtaxat permiſſum eſt, Sanctitas Sua extendi ad Prouincialem decreuit; ita vt* Prouincialis *ipſe ex cauſa communi totius* Prouin*cia dumtaxat, facultatem huiuſmodi facere valeat: declarau tq; pænam priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, contrafacientibus inflictam, Sanctitati Suæ reſeruatam eſſe; interdicta omninò eorũ Superioribus ſingulis (etiam Generali, ac Protectori) facultate illam moderandi, ac relaxandi. Datũ* Romæ, *die* 20. *Martij* 1601.

1 Q*Voad primum caput* incip. *Nullus.* Amplia primò, quod cum occupatis etiā in operibus charitatis ſiuè corporalibus, vt cum infirmarijs ſiuè ſpiritualibus, vt cum Confeſſarijs iure etiam poterit diſpenſari, quia opera iſta præferuntur alijs quibuſcumque, ita *Suarez tom.*4. *de relig. tract.*10. *lib.*1. *cap.*8.

2 Ampliatur ſecundò, vt in hoc decreto comprehendatur tã ægroti perpetui, quàm temporanei, & Religioſi valdè ſenes *l. prætor. ff. de vac & excuſ. mun. l. ſemper, ff. de iur. immun.*

3 Amplia tertiò, per eos qui ſtudiorum cauſa ſunt impediti intelligi debeant, qui in imprimendis libris pro bonæ Eccleſiæ, vel religionis occupantur *Laur. de Peyrin. tom.*2. *priu. min. conſt.*10. *S. Vrb. viij. nu.*3. & 4.

4 Quoad

4 Quoad *caput ſecundum* incip. *lectio Sacræ Scripturæ*, aſſeritur *per Rodrid. tom.* 2. *quæſt.* 130. *artic.* 2. ſatisfieri hoc decreto ſi habeatur lectio Theologiæ Scholaſticæ, vel marolis ſequitur *Peyrin. tom* 1.*priuil.minim.in conſt.*2. *Iulij* 11. §.*num.*16.

5 Quo verò ad tertium caput incip. *Quo Trident. Concilij decreta*, quo prohibetur fratribus poſſidere bona immobilia, vel mobilia quæcumque ob votum paupertatis, quæ eſt voluntaria rerum temporalium abdicatio, per quam religioſus ipſarum proprietate priuatur & opponitur proprietati quæ eſt facultas poſſidendi, & vtendi aliqua re ad libitum *S.Thom.* 2.2. *q.* 186.*art.*3.*Azor. tom.*1.*inſtit. moral.lib.*12,

6 Ampliatur primò, vt religioſus non poſſit habere dominium vſumfructum, aut vſum alicuius rei vt notatur *in d.*3.*cap.* etiam ex diſpenſatione Superiorum, quamuis aſſererāt huiuſmodi diſpenſationes, aut licentias concedere poſſe, quibus in ea re fidem nullam adhiberi voluit, idem *Clemēs in hoc decreto, n.*7. vnde non audiendi ſunt aliqui dicētes mentem Conc. Trid. & Sac.Congr. fuiſſe, vt religioſi nihil habeant inamouibile, & inde pendens à voluntate ſuperiorum, non verò quod nō poſſint habere quæcumque bona ſiuè mobilia ſiuè immobilia amouibiliter tamen, & dependenter, à voluntate ſuperiorum, nam hęc doctrina non ſolum eſt contra praxim Monaſteriorum, & Regularium reformatè viuentiū, ſed cōtraria eſt huic decreto, & videtur inuenta ad illudendas, & illaqueandas animas regularium, & ſic clarè cōſtat mentem Eccleſiæ eſſe tollere omne peculium, annuos redditus, & omnia bona immobilia à religioſis *Molin.* 2.*tom. de inſt.diſput.*276.*Leſſ. de iuſt. cap.*4.*dub.*5.*lib.*2.

7 Ampliatur ſecundò, vt religioſus peccet peccato proprietatis poſſidēs quamcūq; rem ſine licentia ſui Superioris, etiam ſi talis res ſit, quæ vſu conſumetur, nam per votum paupertatis adſtringitur ad non exercendum actum aliquem proprietatis, & præcipuus actus proprietatis eſt tenere, poſſidere, aut retinere aliquid ſine licentia Superioris *Maior. in* 4. *diſt.* 38. *q.*9. *Azor. tom.*1. *Inſtit. lib.* 12. *cap.*2.

8 Ampliatur tertiò, vt nec poſſint habere etiam de licētia ſuorum Superiorum aliqd ſuperfluum, aut non neceſſarium naturæ, perſonæ, aut ſtatui, quia votum paupertatis

ſolum

ſolum permittit ea ſine quibus vita tranſigi non poteſt *Syluestr. in ſumm. verb. religio 6. q. 7. Valent. tom. 3. diſp.* 10. *quaeſt.* 4. & ſuperiores lethaliter peccant concedendo talem licentiam, cum non ſint domini, ſed diſpenſatores, & vti tales debent, prudenter ſuam poteſtatem exercere, & ſic etiam peccarent pariter regulares, *Nauarr. com. 2. de regul. num.* 21. & ita cenſuit Sac. Congr. vt propter talem diſpenſationem, ſeu ſcientiam ſuperiorum poſſidentes etiam ſuperflua à culpa, & pœna non excuſentur.

9 Ampliatur quartò, vt Superiorum arbitrio, & præfinitioni ſtare debeant regulares quo ad mobilium ſuperfluitatem, & conuenienciam habita vz. ratione perſonę, officij, & regulæ ſtatuſque paupertatis quem profeſſi ſunt, niſi de exceſſu arbitrij conſtiterit, ita cenſuit, S. C. teſte *S. Fauſt. de vot. pauper. q.* 198.

10 Ampliatur quintò, vt Superiores regulares non poſſint declarare, vel interpretari, tam *Sac. Conc. Trid. in ſeſſ.* 25. *cap.* 2. quàm hoc decretum *Clem. Quarant. in ſumm. bull. verb. caſus reſeruat. p.* 156. *S. Fauſt. de vot. pauper. q.* 198. vulgata ratione, quia eius eſt interpretari cuius eſt, & cōdere *l. humanum, C. de leg.*

11 Ampliatur ſextò, vt non poſſit religioſus habere, aut Prælatus ipſi permittere res prætioſas v. g. vaſa aurea, aut argētea gemmas, anulos, veſtes ſericas prætioſas, picturas, ſcriptoriola curioſa, & alia huiuſmodi *clem. 1. de ſtat. monac.* vbi illis interdicitur omnis cultus, & ornatus pretioſus, *S. C. T. d. cap.* 2. per illa verba *mobilium verò vſus ita ita Superiores permittant, vt eorum ſuppellex ſtatui paupertatis, quàm profeſſi ſunt conueniat*, idemq; habetur in dicto decreto Clem.

12 Ampliatur ſeptimo, vt peccet ſēper religioſus vbi Superiori volēti ea quæ illi cōceſſa ſunt auferre reſiſtat, aut ſi nō ſit paratus ad eius nutū ſe illis abdicare, & ratio eſt, quia tūc eſſet manifeſta proprietas, dū vellet aliquid retinere contra voluntatem Superioris, *Nauarr. lib. 3. de reſtit cap. 1. par. 3. Leſſ. loc. cit. dub. 5. num.* 31. & eadem ratione eſſet proprietarius religioſus quod cellam, quàm proprijs expenſis, vel parentum, aut conſanguineorum conſtruxit non vellet dare alij cui illam concedit Superior, vel non eſſet paratus eam relinquere ad nutum Superioris *Graff. lib. 2. deciſ. cap.* 19. *nu.* 27.

13 Ampliatur octauò, ſi Religionis

gionis ſeculari volenti dare aliquas pecunias dicat ꝙ eas ponat in depoſitū apud aliū, vt illis vtatur de licentia Superioris dominium illarum maneat apud ſecularem non erit proprietarius. Ratio eſt quia in tali caſu nō acquiritur dominium, aut proprietatem talium pecuniarum, nec etiā vſum iuris,ſed ſolum vſum facti ex licentia Superioris; quod non repugnat voti paupertatis *D.Bonauent.in expoſit.Regul.min.tom.4.et in quæſtionib.q.25.Sanch.lib.7. in decal.cap.19.num.*50.

14 Ampliatur nonò, vt ex vi voti paupertatis obligantur Religioſi ad non recipiēdum aliquid à quocūque ſine licētia Superiorum, ita vt ſine tali licentia aliquid accipiētes peccēt peccato proprietatis. Ratio eſt,quia accipere aliqd independenter à volūtatē ſuperioris eſt actus ꝓprietatis. Vnde ita eſt illis prohibitum ab Eccleſia *in cap.cùm ad Monaſterium de ſtat.Monach.*illis verbis,*ſi cuiquam aliquid fuerit qualiter deſignatum non præſumat illud accipere, ſed Abbati, Priori aſſignantur*, *Mendoza in quodlib.q.8.cōc.5. Rodriq.tom.3.q.29.ar.*10.extēditur hoc etiam reſpectu domeſticorum,aut aliorum religioſorum eiuſdem ordinis propter eandem rationem *Leſſ.*2. *de iuſtit.& iur.cap.*41. *dub.9.nu.*79.*Azor.tom.*1.*inſt. moral.lib.*2.*cap.*12.*q.*7.

Quod ampliatur decimò,ad religioſum accipientē aliquid ab aliquo, ꝙ apud ſe nō retinet, ſed deponit apud alium, vtitur eo ad ſui libitum, quia totum hoc eſt actus proprietatis ſi an fiat de licentia Superioris, *Sanchez lib.7. in decalogum,cap.19.num.*48.

15 Ampliatur vndecimò, etiā ad res commeſtibiles quia cū ille ſint quoque pretio æſtimabiles accipere illas, ſicut & retinere ſine licentia Superioris eſt actus proprietatis, idem *Sanchez vbi ſupra n.* 53.

16 Ampliatur decimoſecūdò, vt ſi religioſo relinquatur aliquod legatum ea conditione vt ad ipſum tantum,an autem ad conuentum pertineat credēdum eſt teſtatorem ſolum velle vſum illius rei pertinere ſolum ad religioſum, & non ad Monaſterium. Ratio eſt, quia voluntas teſtatoris ſemper eſt ſeruanda omni meliori modo,quo fieri poſſit, cum autem voluntas relinquentis hoc legatum non poſſit ſeruari quantum ad hoc, quod Monachus acquirat dominiū, aut proprietatem illius,quia hoc eſt cōtra votum paupertatis ſolum erit ſeruanda modo dicto *Molin.tom.*1.*de iuſt. diſp.*140.*col.*9.*Azor.tom.*1. *lib.*

12. *cap.* 10. *q.* 3. ſi autem teſtator expreſsè ponat hanc conditionem, vt .ſ. dominium & proprietas talis legati ſolum pertineat ad Monachum valebit legatum & talis cõditio habetur pro non adiecta. Ratio eſt, quia conditiones turpes, adiectę legatis non vitiãt, ſed vitiantur, ac proindè habentur pro non adiectis, hæc autem conditio eſt turpis, & ſacrilega .ſ. contra votum paupertatis, *Sanchez lib. 9. in decalog. cap.* 17. *num.* 12. cum alijs. Si verò teſtator vltra procedat, & dicãt ſe velle quod illud legatum pertineat ſolum, & quoad dominium, & proprietatem ad Monachum, & quod ſi ſecus fiat p̃tineat ad alium extrantium, tunc tale legatum eſt validum pro conuentu, & illa conditio habetur pro non adiecta. Ratio eſt, quia adiectio pœnæ actui interdicto eſt ipſo iure nulla, *l. vnica, in fin. C. de his pœn. nom. relinq.* hic autem apponitur pęna actui malo, & perconſequẽs interdicto quale eſt, quod religioſus habeat proprium ergo eſt nulla talis adiectio pœnæ, & habenda pro non adiecta, *Sylueſt. verb. Religio, 6. q. 7. dict.* 3. *Corduba in ſumm. q.* 154. *Sanch. vbi ſup. num.* 17.

27 Ampliatur decimotertiò, vt pœnæ communes proprietariorum vltra illas, quæ habentur in propria Regula, aut conſtitutionibus ſunt.

Prima, quod Religioſus tẽpore mortis habẽs proprium non poteſt ſepeliri in loco ſacro *cap. Monachi de ſtatu monach.* ſed debet iu ſterquilinio ſepeliri cum pecunia ſaltem parte ipſius per eum poſſeſſa *cap. cùm ad Monaſterium, eodem tit.* quod ampliatur vt ſi in loco ſacro ſepultus ſit ſi ſine magno ſcãdolo fieri poſſit eſt extrahendus *cap. ſuper quodam eod. tit.* Declara tamẽ quod debeat eſſe certitudo, & nõ ſolum dubium, quod Religioſus mortuus ſit proprietarius & certitudo moralis, quæ ex eius actu vita deſumi poſſit *Peyrinis tom.* 1. *de ſubdito q.* 2. *de paupertate, c.* 2. *ſ.* 9. *Barboſa de offic. Parochi cap.* 26. *nu.* 47.

Secunda eſt ex *Conc. Tridẽ. ſeſſ.* 25. *cap.* 2. quod ſi quis deprehenſus, vel conuictus fuerit de hoc peccato in biennio voce actiua & paſſiua priuatus ſit.

Tertia, aliqui dicũt Religioſum proprietarium eſſe ipſo facto à iure excommunicatum, ſed talis excommunicatio non reperitur expreſſa, niſi in quibuſdã Cõcilijs Prouincialibus Colonienſibus, *Thom. de Ieſu ſuper cap. non dicatis, p.* 1. *cap.* 2.

18 Declaratur primò, vt poſſint religioſi habere dominiũ, ſeù proprietatem iurium, aut bonorũ ſpiritualium, ſeù internorũ animi, & ratio eſt, q a per votum paupertatis, non renunciat prędictis bonis, aut iuribus ſpiritualibus, ſed ſolũ bonis temporalibus, *S.Tho. 2.2.q.186.art.7.ad 4. Leſſ. de iuſt. lib.2.cap.4.* Imò etiam quarundam rerum, quæ non ſunt pretio æſtimabiles puta paucarũ reliquiarũ, agnus Dei &c. idem *S. Thom. vbi ſupra.*

19 Declaratur ſecundò, vt quãdo Superiores, vel Monaſteria non dant Religioſis ea quę ſunt neceſſaria ſimpliciter ad vitam, quia vel non poſſunt, vel nolunt, hoc caſu poſſunt ipſi religioſi accipere taliter ſibi neceſſaria ſi ſibi concedantur, tam ab alijs Religioſis ſui ordinis; quam etiã ab extraneis, etiam ſine licẽtia ſuorum Superiorum, & ipſis inuitis, nam Superiores iniuſtè negarent talem facultatem, cum nequeant cogere ſubditos, vt careant neceſſarijs ſimpliciter ad vitam, nec ipſi ſe obligauere per profeſſionem, vnde meritò poſſunt vti eorum iure, *Rodriq. 2.to. ſum.cap.31.nu.6. Valent.2.2. diſput.10.q.4.* Imò etiam quãdo Conuentus cõmodè prouidere poteſt de ſimpliciter neceſſarijs, & Superiores nollent ea concedere, non ſolum peccarent grauiter, quia præberent cautam peculijs, vt inquit *Sylu.verb.religio, 6. q.7.* ſed etiam licitũ erit religioſis vſurpare ſibi ſimpliciter neceſſaria ad vitam etiam inuitis Superioribus, ita *Nauarr. lib.3.de reſt.c.1.p.3.dub.3 Sayr. in clau.Reg. lib 9. c.16.* & ita cenſuit *Sac.Congr.vt infra.*

An Superiori quantumuis requiſito neceſſaria ſuis regularibus negante, vel ſubtrahẽte liceat ipſis clam, vel inuito eo illa ſibi comparare, ſeù retinere ſi monaſterij facultates non ſuppetant.

S.Congr. cenſuit licere, ſi præciſa neceſsitas ſit ad indiuidui ſubſtentationem, cæterum communem penuriam ab omnibus percipiendam vſq; adeò vt ſi quid priuatim alicui delatum, vel ab ipſo partum fuerit id omne ad ſuperiorem rectè deferri oporteat, qui ex eo primum ſuccurrat eius neceſsitati cuius intuitu illud obuenerit, ſi peculiari aliqua neceſsitate vltra communem prematur reliquam Conuentui incorporetur, & in communem cedat vtilitatem.

20 Declaratur tertiò, vt in taxatione, ſeù diſpenſatione rerũ neceſſariarum Religioſis, attendenda ſit in primis neceſſitas naturæ, quæ eſt cõ-

munis omnibus, deinde neceſſitas perſonæ, quæ eſt particularis in ſingulis, vt ſi ſit ſenex, vel iuuenis, ſanus, vel infirmus, doctus vel indoctus, delicatæ, vel debilis complexionis ſimiliter vſus approbatus inter prudentes & timoratos Religionis, ac tandē omnes circunſtantiæ temporis loci officij, & ſimilia. *Cordub. in reg. B. Franciſ. cap. 6. quæſt. 1.*

21 Declaratur quartò, vt poſſit religioſus ſaltem ex licētia Pontificis facere profeſſionē ſub hac cōditione, quod poſſit habere aliquod peculium ſolum quoad vſum facti. Ratio eſt, quia hoc modo repugnat eſſentiæ paupertatis, *cap. fin. qui cler. ius nou.* vbi approbatur ſimilis profeſſio, *Sāch. lib. 7. in decalog. cap. 22. nu. 24. Nauarr. tom. 2. nu. 16. de regul.* referens ſe, ita conſuluiſſe, & permiſiſſe Pium V. cuidam nobili fœminæ ſimiliter Nouitium profeſſionē coacturus, vſufructuarius per victū aliquorum redditum, vel multa bona reliquit Monaſterio poteſt illud obligare, vt ſibi ſoluat quot annis aliquam pecuniam, & illum vſumfructum pro ſuis neceſſitatibus, cū cōditionibus aſſignatis ſupra *Peyrinis tom. 1. de ſubdito, q. 2. de paupertate, cap. 2. §. 1.*

22 Declaratur quintò, vt non peccet contra paupertatem religioſus ſi diceret alicui volenti ſibi dare aliquam rem, quod eam daret ſuo conſanguineo, etiam ſi id faciat ſine licentia Prælati, non peccat contra paupertatem. Ratio eſt, quia in iſto caſu nihil donat, aut expendit, ſed ſolum rogat ſecularem, vt donet id quod ſibi dare volebat *Sāch. lib. 6. de matrim. diſput. 4. nu. 7. & lib. 7. in decalog. cap. 19. n. 74. & 75.* qui benè etiam addit poſſe tūc peccare cōtra charitatem illum Religioſum ſi abſque iuſta cauſa non acceptauit, quod ſibi dabat ſecularis, ſi quidem priuauit Monaſterium illa re, aut pecunia, quę ad ipſum pertinebat ſi acceptaſſet.

Prout etiam ſi Religioſus petat ab amico, cui ponat in depoſito apud aliquē aliquas pecunias, vt ex illis ſubuenire poſſit ſuis neceſſitatibus ſi id intendat facere de licentia ſui Prælati non eſt proprietarius cū non acquirat dominium, aut vſum talium pecuniarum ſine licentia Superiorū *D. Bonauent. in Regul. cap. 4. propè finem, Cordub. in reg. D. Frāc. q. 8. & 9.* Addit etiam idem *D. Bonau.* id eſſe verum ſi ille qui pecuniam deponit intendat ſe ſtatim priuare dominio illius & transferre in religioſū quia quamdiù ille non acceptat

tat, dominium manet ſemper penès dantem pecuniam, *Thom. de Ieſu ſuper cap. non dicatis, p. 3. cap. 5.*

23 Quoad VIII. Caput incip. *Fratrum veſtitus, &c.* erit nonotandum id procedere ex voto paupertatis cum illud ſolum petat neceſſaria, ſecundum naturam perſonam, & decentiam ſtatus, ac proindè excludat, vt regularis non poſſit habere, nec Prælatus ipſi permittere res pretioſas, puta vaſa aurea, argentea, gēmas, anulos, veſtes, ſericas pretioſas, picturas, ſcriptoriola curioſa, & alia huiuſmodi, *clem.* 5. *de ſtatu monac.* & omnia ſuperflua *Nauarr. cōment.* 4 *de regul. nu.* 27. *Rodriq. tom.* 3. *q.* 29. *art.* 11. vnde audiri nō poſſunt, ac nec excuſentur dicentes illa poſſidere cum licentia Superiorum, nam hoc non ſolum eſt prohibitum de iure poſitiuo, vt conſtat; ſed etiam iure naturali, .ſ. natura voti paupertatis, nullus Superior poteſt concedere talem licentiam, nec talis conceſſio eſſet diſpenſatio, ſed diſſipatio.

24 *Quoad X.* Caput incip. *Omnes etiam Superiores.* Notabis caſus neceſſitatis, puta infirmitatis, vel debilitatis, ſemper intelligi exceptos, nec cōprehendi hoc decreto, quia ius naturæ hoc præſcribit.

25 *Quoad XI. Caput* incip. *Superiores omnes,* circa redditus, aut præſtationes, quas Generales aliqui, aut alij Superiores Religionum ſolent habere, erit notandum, vt hi tales obligentur ad obſeruantiam vitæ communis, non ſolum enim tenentur Religioſi quomodolibet non habere proprium, aut ſeruare paupertatem; ſed etiam ſpecialiter viuendo vita communi in victu veſtitu lectiſternitijs, & alijs diſpenſatis, & diſtributis à Superiore inſpectis ætatibus & neceſſitatibus ſingulorum. Ratio eſt, quia licet ſine tali vita communi poſſit obſeruari ſimpliciter votum paupertatis, cum ſubſtātialiter in eo conſiſtat, vt nō habeatur dominium alicuius rei temporalis, aut vſus ipſius ſine licentia Superioris *Nauarr. comm.* 3. *de regul. num.* 25. *Thomas de Ieſu ſuper cap. non dicatis,* 4. *p. cap.* 3. Nihilominus tamen Eccleſia à Spiritu ſancto edicta vidēs quod ſine prędicta vita communi difficilè obſeruari poſſit paupertas Religioſa; ideò omnibus Religioſis iſtū ſpiritualem modum paupertatis, qui in vita communi conſiſtit obſeruandum præſcripſit *in Concil. Trident. ſeſſ.* 25. *cap.* 2.

27 Sed an Religioſi nō obſeruantes vitam communem di-

cantur

cãtur proprietarij, Erit diſtinguendum quod in illis conuẽtibus, in quibus talis vitæ cõmunis obſeruantia viget ſi aliqui religioſi etiam non obſeruent dicũtur proprietarij & prietariorũ pęnis plectẽdi. Ratio eſt, tùm quia in decretis Summi Pontif. & Conciliorũ, ita ſtatutum eſt; tùm etiã cum prędicti Religioſi teneãt & poſſideant aliqua peculia, ſeù portiones ſingularitatéq; ſequuntur cõtra intentionem regulæ quam profeſſi ſunt & voluntatem Superiorum prę ſertim Summorum Pontificũ, qui ſupremi Superiores Religionum sũt abſq; dubio erunt proprietarij, & talium pœnis plectendi, quod Confirmatur *ex Concil. Triden. ſeſſ. 25. de regul. cap. 1.* vbi pręcipit omnibus Regularibus tam viris quàm mulieribus, vt communem vitam victam & veſtitum fideliter obſeruent, qui ergo hæc non obſeruant contra voluntatem Eccleſiæ & Superiorum agunt & ſi aliqua poſſident, vel retinent contra Superiorum voluntatem id faciunt, & proindè proprietarij & proprietariorũ pœnis puniendi ſunt, *Bartholom. à S. Fauſto de voto paupert. q. 191.*

Aut in alijs conuentibus, in quibus prædicta communis vita non viget, vel propter impotentiam, aut nequitiam Superiorum, qui nequeunt, aut nolunt dare ſingulis Religioſis neceſſaria ad vitã licet prædicti vitam communem non obſeruantes in periculo magno ſuæ ſalutis & tráſgreſſionis ferè quotidianæ voti paupertatis verſentur, excuſari contra poſſunt à peccato proprietatis, ſi alio modo cõmode viuere non poſſint poſitis tamen conditionibus, & propter rationes aſſignatas de quibus *S. Fauſt. de vot. paupert. q. 196. & 197.*

Notandum verò erit religioſos ſic viuentes, quia cõmodè aliter viuere nõ poſsũt, aut vitam communem obſeruare in prædictis conuẽtibus paratos eſſe debere ad recipiendam reformationem & introductionem vitæ cõmunis, ſi à Prælatis de nouo inſtituatur, ſeù reſtauretur, nec poſſe vllo modo tali reformationi, & inſtitutioni vitæ communis reſtituere ſub grauiſſimo peccato mortali, quia cũ prędicta vita communis obliget omnes religioſis ſub peccato mortali, nec ab illius obſeruantia excuſari poſſint, niſi quia Prælati Monaſteriorum non prouideãt illis de neceſſarijs ad vitam, abſque dubio, cum cõſtare prædictis neceſſitatibus ſufficienter prouidẽdum fore nulla ſupererit ratio excuſationis, & hęc eſt cõ-

munis

munis opinio teſte *Syluestr. verb. religio, 6. q. 7. Nauarr. commen. 3. de regul. 36. Rodriq. in ſumm. p. 2. cap. 31.*

27 Quoad XII. Caput incip. *Nullus ex ex Superioribus locorum &c.* adde quod non ſolum idem videtur intẽdere, *T. S. C. ſeſſ. 25. cap. 2. de regul.* ſed fuiſſe pariter ordinatum à *Pio V. per mot. propr. de anno* 1568. incip. *ad Extirpandos* editũ pro minoribus conuẽtualibus S. Franc. de qua materia, vide ſupra *in 3. cap.*

28 Quoad XIV. caput incip. *In vnoquoq; Conuentu*, Adde idem fuiſſe ſtatutum, *per Paulum V. in bulla* incip. *Sanctiſſimus in Christo de anno* 1605. vt habetur infrà *in tit. de reg. num. in monaſt. praefig.*

Ratio autem huius ſanctæ legis ea eſt ne ob multitudinẽ Religioſorum qui commodè in vno Monaſterio ſubſtentari non poſſint cogantur vel vitam cõmunem relinquere, vel à Monaſteriis abeſſe.

29 Amplia, vt hoc proceptum obliget ad mortale *Sanchez lib. 7. in decal cap. 23 per tot.*

30 Declara, vt excuſetur Superior plures admittens exiſtẽte iuſta cauſa, & valdè rationabili idem *Sanchez nu. 6.*

31 Quoad caput XVI. incip. *Nullus niſi in actu legat.* Adde quod conſtitutio, ſeũ ordinatio Religionis permittens in ea Magiſtros, aut Doctores tolerari poteſt, dummodo qui accipit tales gradus ſit idoneus, alias qui ſcit non eſſe idoneum, & petit illos peccat mortaliter, ſicut qui ſcienter admittit *Syluestr. in ſumm. verb. Doctor, quaeſt. 4. Eman. Sà verb. dicere num. 2.*

32 Animaduerti tamen debet *actu legere*, dici etiã lectores, quãdo tempore vacationum ſtudent, vt legant, ita *Lauren. de Peirin. tom. 1. priuil. min. conſtit. 2. Iulij* 11. §. 5. *num.* 21.

33 Quoad XIX. caput incp. *Nullus è conuentu egredi audeat.*

34 Ampliatur primò, vt Religioſus ex ſuo Monaſterio ſine licentia Superioris egrediens grauiter peccet, & ſæpiùs mortaliter, niſi paruitas materiæ ægreſſus ſolum induceret culpam venialem, quod etiam ex conſuetudine, & vſu omnium Religionum, ita *Suar. tom 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 6.* idq; maximè procedit in egreſſu nocturno, nã *Clemens VIII. in decretis de caſ reſeru.* illum conſtituit.

35 Amplia ſecundò, vt Sãctiſſimus quoq; D. noſter Vrbanus VIII ad inſtantiam Catholici Regis Hiſpaniarum *in bulla edita anno* 1626. *die* 30. *Iulij*, reuocauerit, caſſauerit, & annullauerit omnia priuilegia, prærogatiuas, &

exem-

exemptiones Religioſorum in Regnis Hiſpaniarum exiſtentium, per quæ ijdem Religioſi ab eorum Prælatorum obedientia eximuntur, & ex eorum Monaſterijs, & regularibus domibus ad eorum libitum, & cum ſocijs benè viſis, & iam deſtinatis etiam Superiorum ſuorum non petita licentia egrediuntur.

36 Amplia tertiò, vt huiuſmodi licentia egrediendi à Monaſterio debeat eſſe explicita, licet aliquando ſufficiat implicita, & interpretatiua. Prima pars conſtat ex vſu omniũ Religionum. Secunda, nam poſſunt occurrere aliqui caſus in quibus ſit religioſus obligatus ex charitate exire à monaſterio, vt ad abſoluendũ moribundum, defendendum innocentem, ſuccurrendum domui vicinæ, quæ comburitur, & ſimilia in quibus caſibus non ſemper commodè peti poteſt licẽtia à Superiore, ita *Suarez 4. tom. de relig. tract. lib* 1. *cap. 6. num.* 11.

37 Amplia quartò, vt fugientes à monaſterio dicantur apoſtatæ, ſed quando vide ſupra *tit. de apoſt. & eiect.*

38 Declaratur primò, vt propter receſſum Religioſi à ſuo Conuentu etiam ſine cauſa, & occaſione non eſt aliqua cenſura, vel pęna lata à iure communi, & ratio eſt, nam *cap. 2. ne cleric. vel monac. in 6.* ſolum loquitur de religioſo dimittente habitum, vel accẽdente ad ſtudia ſine licentia *Suar. 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 1. nu. 9. Nauarr. comment. 2 de regul.* & ideò circa talem cenſuram, vel pœnam conſulendæ ſunt Conſtit. Põtificum, vel Religionum *compend. priuil. verb. Apoſtata ab ordine, Mirand. in man. tom. 1. quæſt. 51. art. 1.*

39 Quoad XXII. & XXIII. caput incip. *Nullos fratres,* vide quæ dixi *in tit. de relig. recurrentibus* ad Curiam *Romanã in prima parte,* vltra quæ placuit adducere aliud decretum Sac. Congr. tenoris ſequentis videlicet.

40 *Decretum illud, quo* Fratres *Romam petere cum Generalis vel protectoris licentia dumtaxat permiſſum eſt, Sanctitas Sua extendi ad Prouincialem decreuit, ita vt* Prouincialis *ipſe ex cauſa communi totius prouinciæ dumtaxat facultatẽ huiuſmodi facere valeat, declarauitq; pœnam priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ contrafacientibus inflictam Sãctitas Suæ reſeruatam eſſe interdicta omninò eorum Superioribus ſingulis etiam Generali, ac Protectori facultate illã moderãdi ac relaxandi. Datum Romæ die 20. Martij 1601.*

41 Quoad caput XXIV. incip. *Ha-*

Habeat Superior Clauem. Notare debeas, quod hoc decretum concernens regulam & votum Caſtitatis religioſorum ligat illos ad mortale, vel veniale iuxta materiæ grauitatem, & alias circumſtantias temporis loci &c.

41 Quoad XXXII. caput incip. *Ineatur ratio.* Erit notandum quod quamuis religioſus ex legitima facultate poterat viuere extra monaſterium retẽto habitu, ea ratione quia hoc non eſt extrinſecè malum, nec derogat votis profeſſionis, cũ etiam ibi poſſunt obſeruari Obediẽtia, Paupertas, & Caſtitas, *vt per Suar. 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 7.* & quamuis de iure communi poterant Superiores Religionum hanc licentiam cõcedere, quia hoc ſpectat ad iuriſdictionem quam habent ſupra ſubditos, ſecundùm *Nauarr. comment. 2. de regul. num. 16. & 40.*

Tamen iure nouo huius decreti aliter fuit prouiſum, prout etiam licet ob neceſſitatem parentum poterat religioſus habito retento manere extra monaſterium ex vi iuris communis, *D. Tho. 2. 2. q. 101. art. 4. Nauarr. conſ. 54. & 55. de regul.* Attamen propter ius nouum adductum non poteſt hoc fieri abſque licentia S. Sedis Apoſtolicæ.

43 Nec poterit religioſus ex ſola licentia ſui Superioris manere extra monaſterium ad interueniendum alicui Eccleſiæ Parochiali, beneficio ſeculari, aut dignitati Eccleſiaſticæ, vt in d. decreto, & ex multis authoritatibus, ac rationibus adductis *per Syluest. verb. Religio, 7. q. 3.*

44 Quoad caput *XXX*III. incip. *Nulli in poſterũ* vide quæ dixi *in tit. de nouit. recip. in monaſter. deſignat,* tam in hac ſecunda parte, quam prima.

45 Quoad XXXIV. caput incip. *Curent Superiores,* interdicẽs munerum largitiones, vide quæ dixi ſupra *titul. de muner. largit ſuper bulla Clem. VIII. & in prima parte.*

46 Quoad caput XXXV. incip. *Vt omnis officiorum ambitus.*

47 Declara primò, vt per hoc decretum non tollatur quo minus Electores poſſint prouocare quod dignitates dentur dignis, & indigni excludantur, quia Pontifex ſolum intendit prohibere *officiorum ambitus*, vt patet in primis verbis huius decreti *Nauarr. lib. 5. cõſil. de excõmunicatione, conſ. 20. num. 6. Petrinis tom. 1. de ſubdito, q. 2. de paup. cap. 2. & cap. 11.*

48 Declara ſecũdò, vt per hoc decretum non tollatur quod ijdem Electores poſſint ſecum de qualitatibus eligendorum

Ttt tra-

Digitized by Google

tractare etiam vitia manifeſtando virtute oſtēdendo ſeruata tamen iuſtitia charitate & recitare, & cum recta intētione .ſ. quod dignior cæteris præferatur, tùm quia hoc eſt conforme iure naturali vſus omnium etiam piorum & neceſſariorum, vt Electores nouerint virtutes, & vitia eligēdorum *Rodriq. tom. 2. quaſt. Regul. quæſt. 56. art. 1.*

49 Declara tertiò, vt neque hoc prohibetur à Summo Pōtifice & aliquorum Religionum cōſtitutionibus pœnas taxantibus, & ſubordinatores in electionibus intelligi enim ſolū debent contra illos qui precibus, vel donis ſuadeāt aliquos, vt dent votum quibuſdam ob finem prauum, vel iniuſtè mētiendo vitia res virtutes eligendorum *Rodriq. to. 2. q. 56. art. 1.*

50 Quoad XXXVI. caput incip. *In Superiorum & officialium*, notandū erit, quod ſciēter eligentes indignum non ſolum peccant mortaliter, cum in re graui peccent contra iuſtitiam adminus diſtributiuam, *Sot. lib. 3. de iuſtit. q 6. num. 2. concluſ.* ſed participes ſunt omnium peccatorum cōmiſſorum à Prælato indigno electo, *Rodriq. to. 1. q. reg. 5. art. 5.* imò etiam incidunt in cenſuram ſuſpenſionis contra illos latam in iure, *cap. cū in cūctis, §. fin. de elect. Nauarr. in cap. Sacerdos, de pœnit. diſt. 6.* & quamuis ipſe dicat hanc cenſuram incurri etiam ab illis qui eligunt eum, quem ſola Confeſſione Sacramētali nouerunt indignum, meritò tamen in hoc aliter eſt dicendū, quia ſine dubio vti ſcientia Cōfeſſionis, etiam in ſecretis electionibus eſt contra ſigillū Sacramenti, & in maximum ipſius detrimentum, nam retraherentur aliqui religioſi à Confeſſione ſuorum delictorum, & ſic aſſerendum eſt incurri hanc cenſuram ab illis, qui eligunt indignum, quem ſciunt eſſe talem alia ſcientia, quam quæ habetur per Confeſſionem Sacramentalem, *Rodriq. tom. 2. q. reg. 53. art. 4.* In nullo quoq; caſu licet eligere indignum, ētiā dato caſu, quod omnes qui ſunt de corpore capituli, & ex quibus fieri debet electio ſint indigni, nam tunc erit eligendus vnus ex extraneis *Sot. lib. 3. de iuſt. q. 6. art. 2. Rodriq. 2. tom. q. 51. art. 11.*

Neque etiam in caſu, quod omnes Electores vellent eligere indignum, poſſum ego, q inter illos ſum, & certò ſcio me nihil profecturum per denegationem ſuffragij alijs me confirmare, *Vaſq. opuſc. de benefic. cap. 2. §. 3. dub. 3.* ſecus verò, quādo Electores omnes vellent

vellent eligere minus dignum relicto digniori, nam poſſum tunc pro bono pacis conſeruando me illis conformare, *Bañes 2.2.quaſt.63.art.2.dub. 3.concluſ.3.*

51 Quoad caput XXXVIII. incip. *Illud porrò,* pro obſeruantia Regulæ & Conſtitut. regularium in prædictis decretis, ac de obligationibus religioſorum ratione regulæ ordinis,& Cōſtitutionum, ſeù Statutorum religionis, videlatè *Lezanam q.reg. c.7. & 8. per totum.*

52 Quoad caput XXXX. incip. *Quibus horum decretorum.* Dubitatur,an hæc decreta nō inducant aliam obligationē ad ſui obſeruantiam, quam Conſtit.religionum. Negatiua opinio mihi videtur, ac proindè,quod de obligatione horum decretorum loquēdū ſit iuxta generales regulas, quæ de iure communi ſunt ad cognoſcēdam obligationem aliarum legum Pōtificalium.

53 Quoad caput XLI. incip. *Vt autem Nouitij* Dubitatur an Confeſſarij deſignati à Superiore ad excipiendas Fratrum Confeſſiones, poſſint confiteri clericos profeſſos ſtantes ſub cura magiſtri. Negatiuam opinionem firmat *Peregr. in comment. ad conſtit. par.1.cap.9.lit.C.§.6.* ex ratione huius decreti & *Portell. in dub.regul. verſ. Nouitij abſolutio num.36.*

Contrarium tamen defendit *Suarez de relig. tom.4 lib. 2.cap.15. num.7.* & pluribus comprobat *Diana p.3.de dub. regul.reſol.5.*

54 Quoad caput XLII. incip. *Quodlibet Nouitius,&c.* Dubitatur an Confeſſarius ſecularis poſſit abſoluere Nouitios regulares etiam à peccatis in religione reſeruatis. Negatiuam ſententiā tenet *Peregr. in comment. ad Conſtit. regul. par.2.cap.5. lit.K.* aſſerens aduerti debere, quod Nouitiorum Cōfeſſiones audiendi cura ſolum Magiſtro Nouitiorum cōmitti debeat ſemel tamen, vel bis in anno, id etiam licebit Superiori, vel cui ille commiſerit ex vi huius decreti incip. *Quidlibet Nouitius &c.*

Attamen contrarium tuentur *Molfeſ. in ſumm. tom. 1. tract.7. cap 14. nu.81. Rodriq. quaſt regul. tom.1. q.27.artic. 11. Portell in dub.regul. verb. Nouitij abſolutio,num.36. Miranda in man. Prælat. tom.2. q.34 artic.16.in fin. & D. Riccius in prax reſol.241. num.3. par.4* non obſtante ſupra mētionato decreto, nam illud decretum non eſt latum à Pōtifice per modum præcepti irritando Confeſſionem aliter factam,ſed per modum re-

gulæ, & concilij *Alphonſ. de Leone de offic. & poteſt. confeſ. tom.2.recoll.11.nu.*151.& 152. Verùm exiſtimo, quod quãuis confeſſio ſit valida, tamen talis nouitius erit expellẽdus à religione, *Molſeſ. & Rodriq. vbi ſupra*.

SVMMARIVM.

1. *Facultas accedendi ad Iapponium ſolum erat conceſſa Patribus Ieſuitis; ſed hodiè omnibus, num.* 2.
3. *Superiores curare debent miſſiones eſſe vtiles.*
4. *Bulla Pauli V. in hac materia, & num.* 5.

De Religioſis accedentibus Iapponium.

Super Bulla Gregor. XIII. & Clem. VIII.

1 Licet de anno 1585. *Sãctiſſimus Greg. XIII.* prohibuerit omnibus religioſis pręterquam Patribus Ieſuitis accedere ad Iapponium, & regiones propinquas.

2 Tamen *Clemens VIII.* in bulla incip. *Oneroſa de anno* 1600. concedit facultatem omnibus, & ſingulis Mendicantium ordinum Miniſtris, ſeù Prioribus Generalibus pro tempore exiſtentibus, vt cum neceſſitas poſtulauerit quemlibet ordinis ſui ſpectare vitæ & eruditionis Religioſos quos nimirum ad prædicta officia & miniſteria idoneos, & vtiles fore in Domino iudicauerint per Luſitaniam dũtaxat, & ſuſceptæ tandem inde nauigatione in Indias & Ciuitatem Goam atque ad Superiores ordinum in illis partibus exiſtentes trãſmittere, & tam ipſi ſui tranſmittendi, quàm alij ſupradictum ordinum Religioſi in eiſdem Indiarũ Partibus exiſtentes, & ad hoc munus obeundum à ſuis Magiſtris, Miniſtris, vel Prioribus Generalibus, ſeù alijs Superioribus Electi, & approbati tã ad Iapponias pdictas quàm ad alias proximas & adiacẽtes, etiam Chinæ & finitimorum, & terræ firmæ Indiæ Orientalis Inſulas Regiones, & Prouincias accedere.

3 Deinde monet Superiores Religionum, vt curent prædictas miſſiones vtiles eſſe ad fidelium conuerſionẽ ipſoſq; religioſos miſſos, qualiter ſub obedientia ſuorum Superiorum, & Ordinariorum eſſe debeant. Ac tandem præcipit qui-

quibuſcunque Religioſis ſub excommunicationis ſentẽtia Papæ reſeruata & ſub alijs pęnis. Ne ex Inſulis Philippinis, ſiuè ex qualibet alia Indiarum Occidentalium, vel quæ pro partibus Indiarum Occidentalium parte, tũc habetur, parte ad illas pertinentes in Iapponias, ac alias illis proximas adiacentes, & finitimas Inſulas Prouincias, & Regiones prædictas tranſire audeant, & ſi qui aliter fecerint redire tenentur ſub eiuſdem pœnis.

4 Tandem verò *Paulus V. in bulla Sedis Apoſtolicæ anno* 1608. *edita, quæ habetur in appendice ad* 3. *to. Bull. fol.*48. conceſſit omnibus religioſis etiam per aliam viam quam per Luſitaniam ad dictas Iapponias & alias Indiarum Occidentalium Regiones accedere poſſe ſeruata in reliquis dictarum litterarum Clemen. VIII. forma.

5 Notandum autem erit, quòd religioſi ad Indiarum partes ad fidem Catholicam prædicandum ſiue alia Eccleſiaſtica miniſteria exercenda, niſi nõ poſſent in itinere immorari, vel ad loca eis non deſtinata ſubeuntibus pœna ipſo iure incurrenda, *Paulo V. in bulla Accepimus anno* 1609. *quæ eſt inter bullas huius Pontif. nu.* 56. *in* 3. *tom. bullar.*

SVMMARIVM.

1. *Religioſi ſuccedunt vti hæredes in bonis temporalibus.*
2. *Fratres Minores de Obſeruãtia, & Capuccini non ſunt capaces hæreditatis amplia num.*3. *& an poſſit aliquid legari, num.*4. *amplia nu.*5. 6. *&* 7. *Datur cautela num.*8.
9. *Fratres Minores Franciſcani ſunt incapaces hæreditates, declara num.*10.
11. *Redditus perpetui, qui repugnent paupertati, & numer.*12.
12. *Legata annua pro ſtudio Fratrum non repugnant paupertati.*

De Religioſis hęredibus bonorum temporalium.

Super Bulla Clement. IV.

1 Vigore huius Bullæ incip. *obtentû Diuini numinis.* Poſſunt Religioſi Prædicatores, & Minores ſuccedere, vt hæredes in bonis tempo-

poralibus, quæ ad illos iure ſpectant, vel ipſis legantur, nã hoc non repugnat voto paupertatis, cum non ſibi, ſed monaſterio acquirant, vt colligitur *ex tex. in l. fin §. hoc etiam, C. de Epiſc. & Cler. Molin. de iuſt. & iur. tom.* 1. *diſput.* 140. *Sanchez in* Decalog. *cap.* 26. *lib.* 7.

2 Limita primò, in Fratribus Minoribus de Obſeruantia & Capuccinis, quia nulla ratione ſunt capaces ſucceſſionis hæreditariæ, ſicut neque in particulari, neque in communi poſſunt habere aliquod dominium, vt habetur *in clem. exiuit, §. cum enim, de verb. ſignific.* Cordub. *in Reg. S. Franc. cap. 6. q. 11. punct. 1. Rodriq. tom. 2. q. 78. ar. 2. Nauarr. conſ. 14. de teſtam. Graſſ. comm. opin. lib. 6. tit. 14 num. 32. tom. 2.* habent ſolum vſum *Duen. reg. 381. Peregr. de Iur. Fiſc. lib. 3. tit. 14. num. 1.*

3 Imò nec poſſunt capere hæreditatem, vt eam vendant quia *in d. clem. exiuit*, dicitur nullatenus eſſe capaces hæreditatis, *Rodriq. vbi ſupra.*

4 Verùm poſſe ipſis aliquid legari eſt diſpoſitum *in cap. exijt, §. ad hæc quia fratribus de verb. ſignif. in ſexto, Rodriq. tom. 2. q. 125. art. 6. Sanch. lib. 7. in* Decal. *cap. 26. num. 9.*

5 Quod adeò verùm eſſe cenſendum eſt, vt nec per fideicõmiſſum vniuerſale poſſunt hæredes inſtitui, *Duen. reg.* 381. *ampliat. 1. nu. 1. Rodriq. q. reg.* 78. *ar. 2. tom. 2.*

6 Imò ſi de facto monaſteriũ inſtitueretur nullo ſubſtituto, aut cohærede aſſignato erit teſtamentum irritum, & hæreditas pertinebit ad ſucceſſores ab inteſtato, *Sorb. in comp. priuil. mendic. verb. hæreditas, Borrell. conſ.* 17. *num.* 13. *Spin. in Specul. teſtam. gloſſ.* 12. *n.* 15. *&* 16. idem *Rodriq. d. q.* 78. *artic. 3. & tom. 3. q. 69. art.* 10.

Qui quidem ſucceſſores ab inteſtato nullatenus tenebuntur ad ſoluendam æſtimationẽ illius hæreditatis Fratribus Minoribus, ſed poterint tuta conſcientia eam retinere, *Duen. vbi ſupra ampl.* 5. *nu.* 5. *Spin. loc. cit. & Rodriq. d. q.* 78. *artic. 2.*

7 Nec inſtitutio valeret ſi eſſet adiecta clauſ. vt hæreditas vendatur, & in neceſſaria monaſterij pretium cedat, quia dum Fratres Minores omninò incapaces redduntur, ſunt etiam incapaces ad effectum vendendi *Rodriq. loc. cit. Duen. ampliat.* 8. *nu.* 8. amplians ſiuè hæreditas ſit opulẽta, ſiuè modica ex eo, quod *text. in d. clemen. exiui, §. cupientes, verſic. ne liceat*, diſtinguens, an magni valoris, an parui ſit res minoribus relicta loquitur de legatis, C*ordub. in Regul. S.*

Franc.

*Franc. cap 6.q.*11.*pun.*1.*Guid. Pap. deciſ.*327.*num.*1.*Rodriq. tom.*2.*q.*78.*ar.*4.

8 Cautelam autem conſulo Fratres Minores, vt non ipſi inſtituātur hæredes, ſed tertia perſona cum eo onere, vt hæreditatem vendāt, ac pretium in Fratrum neceſſitatem conuertat, nam hoc caſu Fratres non ſuccedunt in aliquod ius defuncti, nec sūt veri hęredes, & propterea in eos non tranſeunt onera hæreditati annexa ita reſoluunt, *Sorb.in comp. priuil.mendic. verb.hæreditas in annot.verſ.ſi autem Fratres, Rodriq.d.*78.*art.*4.*in fin. Leſſ. de iuſtit. lib.*2.*cap.*10. *dub.*5. *num.*54.

9 Sic pariter Fratres Minores Franciſcani ſunt incapaces cuiuſcunque redditus annui, quantumuis exigui; *Nauarr. conſ.*13.*de teſtam. Duen. reg.* 381.*verſ.amplia ſeptimo, Tiraquell. de iudic. in reb. exig. num.*158.*verſ.*55.

10 Niſi legarentur Fratribus Minoribus annui redditus ad modicum tempus, nam eſſent illorum capaces, ſecus ſi ad longum tempus, ita *Sorb.in compend priuil. mendic. verb. legata, Eman.Sà verb.Religio, num.*57.*Cordub.in Regul. San. Franc. cap.*6. *q.*11. *punct.*3. & iuxta hanc diſtinctionem intelligendi ſunt *DD.* abſolutè aſſerentes legatum annuum pro alimentis Fratruum Minorū valere, vt procedat illorū opinio, qñ legatū eſſet ad modicū tēpus, *Duen.lim.*1.*Redoa. de ſpol. q.*8.*nu.*17. *Gomeſ. var. tom.*1.*cap.*12.*num.*46.*Craſſ.de ſucceſſ.§.legatum,q.*9.*in fine*.

Modicum verò tempus illud dicitur, quod eſt infra decennium, ad longum tempus autem erit decenniū, & vltrà *Lap.alleg.*30.*in noua edict. in fin. Mandoſ. ad eundem Lap. alleg.*80.*Afflict. de iur.protho. art.*8 *num.*25. *Boer.deciſ.*234. *num.*4.

11 Tamen redditus perpetui deputati non ad Fratrum Minorum victum, ſed ad certum diuini cultus vſum, vt ad frumentum, vel vinum neceſſaria materiæ conſecrationis oleū pro lampadibus, ornamenta, calices, &c. non repugnant eorum paupertati, ac proindè illorum capaces sūt ijdem Minores, vt per *Anchar. n.*18. & 21.*Cordub.d.q.*11. *punct.*3. *Natt.conſ.*13.*num.*3. *in antiq. alias caſu* 9. *num.*3. *ſub tit. de teſtam. Sorb.verb.legata in annot.Menoch.conſ.*1014. *nu. num.* 36. & 37. *Eman. quæſt. Regul.tom.*2.*quæſt.*126. *artic. quinto.*

12 Anniuerſaria verò perpetua relicta minoribus veluti ſi hæres iubeatur à teſtatore largiri quotannis Fratribus Minoribus certam quantitatem, vt-

vt ſacra, vel alia officia diuina fiãt ꝓ teſtatore repugnat eorũ paupertati, ac proindè incapaces ſunt illorum, quia id legatum eſt verè annuorũ redditũum & perpetuum, tollitq; omninò Fratrum mendicitatẽ cum id in victu & veſtitu eorũ expendendum ſit, vt docet *Nauarr. conſ. 8. à num. 3. in nouiſ. ſub tit. de teſta. Corduba d. q. 11. punct. 4. not. 2. Surdus de aliment. tit. 3. q 4. num. 13. Eman. d. tom. 2. q. 126. ar. 4.* exiſtimantes legata hæc non repugnare paupertati Fratrũ Minorum.

13 Similiter annua legata pro ſtudio Fratrum Minorum non repugnat eorum paupertati *Rebuff. de priuil. ſchol. priuil. 135. Horat. Lut. in ſimil. tract. priuil. 92 Reodan. de ſpoliis Eccleſiaſt. q. 8 nu. 16. Menoch. conſ. 1014. num. 36. vbi num. 34.* limitat ſi adminiſtratio, nõ ſit penès Fratres, ſed penès ſeculares *C. Queſad. in diuerſ. quaſt. iur. cap. 22. nu. 25.* niſi eum intelligamus eo caſu quo annui redditus legentur ad alimenta neceſſaria ſtudẽtibus, quia cũ ſit legatum pro alimentis tollit mendicitatẽ & poterit iure optimo communis opinio procedere, vbi redditus illi annui legantur ad libros & reliqua ſtudio neceſſaria emenda, vt explicat *Ant. Cuch. lib 3. inſtit. maior. tit. 2. num 39.*

SVMMARIVM.

1 *Appellatio, ſeù recurſus datur regularibus à grauaminibus ſibi illatis per eorum Superiores gradatim.*

2 *Regularis appellans ad Superiorem non expectata ſententia incidit in pœnas bullæ Clem. VIII.*

3 *Regularis petens licentiam à Superiore eam denegante quid agere debet.*

4 *Regularis nequit appellare à punitionibus iuſtè ſibi inflictis.*

5 *Appellatio non datur regularibus ad tribunalia Eccleſiaſtica.*

De regularibus appellantibus à ſententia ſuorum Superiorum.

Super Bulla Clemen VIII.

1 CLem. VIII. *ſtatuit per hanc bullam* incip. *quoniam noſtro*, concedi appellationem ſeù recurſum regularibus à grauaminibus ſibi illatis per eorum

eorum Superiores gradatim-
ſ3. à Priore ad Prouincialem,
à Prouinciali ad Generalem,
à Generali,ad Protectorem,à
Protectore à Sacram Cõgre-
gationem, & à Sac.Congre-
gatione ad Romanum Ponti-
ficem, idemquè fuit ſtatutum
à S.Congr. vt habetur *in pri-
ma parte, tit. de recurrent. ad
Curiam Romanam*,in quo ap-
ponuntur pœnæ contrafaciẽ-
tibus.

2 Ampliatur primò, vt quo-
ties religioſus non expectata
ſententia ad Superiorem ap-
pellauerit,ipſumq; adierit, di-
catur incidiſſe in pœnas con-
tentas in dicta bulla *Nauarr.
commen.2.de regul.num.*51. *ad
quartum*, vbi quod ſi regula-
ris non expectata ſententia
fugit ad Superiorem incurre-
ret pœnas, ſecus verò ſi poſt
ſententiam ſentiens ſe graua-
tum, & de grauamine ſe pro-
teſtans, & appellans, nolit
Prælatus appellationi defer-
re,nec dare licentiã ei adeũdi
Superiorem,imò in carcerem
illum intulit,tunc licitè poſſet
aufugere,nec propterea apo-
ſtaſiæ crimen committere di-
ceretur,cum hic ſit iuſtè gra-
uatus & poterit de grauami-
ne conqueri,& Superiorem
adire pro releuamine graua-
minis, *Rodriq. de ordi. iudic.
cap.*13.*nu.*4.*Sayr.in clau. Reg.
lib.*12.*cap.*17. *num.*40. *Azor.
tom.*1. *inſtit. moral. lib.*12.
*cap.*11.*q.*7.

3 Si verò petitam licentiam
Superior denegauerit, notare
debet cautelam hãc ſubditus
regularis grauatus, vt petat
licentiam coram teſtibus fide
dignis, licet ſciret denegandã
eſſe à dicto Superiore & pro-
curatis literis teſtimonialibus
ab illis qui audierint licentiã
fuiſſe petitam, & denegatam
poterit adire Superiorem
iuxta terminos *Bullæ Sixti V.*
incip. *ad Romanum. ſpectat
Pontificem*,§.10. de quo vide
*Suar.tom.*4. *de relig. tract.* 1.
*lib.*3 *cap.*1 *num.*7. & *Nauarr.
de regul.commen.*3.*num.*51.*&
Sayr. loc. cit.* aſſerentes quod
ſi ſubditus petendo licentiam
adeundi Superiorem,timeret
de aliquo maiori grauamine,
non tenetur eam petere, &
illa non petita poterit adire
Superiorem, videas pariter
*Portell. dub.regul verb.babi-
tus,n.*3 *& Dian.tom.*3.*tract.*2.
*reſol.*115.

4 Declaratur primò,vt regu-
laris non poſſit appellare à
correctionibus, & punitioni-
bus ſibi iuſtè inflictis, id eſt ſe-
cundum regulam, & ſtatuta
ſui ordinis, quæ ſunt in vſu,
niſi fortè modus in corrigen-
do excederetur, *Ang.in ſum.
verb.appellatio.num.*10 *Sylu.
q.*7.*num.*9. *Rodriq.tom.*1. *qq.
regul.q.*29. *art.* 2. *Sanchez in*

Decalog.lib.6.cap.8. num. 102.

5 Declaratur ſecundò, non dari appellationem à regularibus ad tribunalia Eccleſiaſtica ſub pęna excommunicationis latæ ſententiæ, tam appellantibus, quàm Iudicibus quicunque ſint, etiam ſi eſſent conſeruatores *Sot.lib.5.de iuſtit.q.6.Sayr. in clau. Reg. lib.* 12.*cap.*17.*num.*41. & Rodriq. *loc.cit.cap.*13.*num.*5.

SVMMARIVM.

1 *Breue Clem. VIII. conceſſum Generali minimorum, vigore cuius poſſunt condemnari regulares ad triremes, & idē conceditur à Pio V. ordini S. Hieronymi Hiſpaniæ, num.*2.

3 *Regulares de conſuetudine omnium religionum cōdemnantur ad triremes.*

4 *Capitanei triremium tenētur recipere regulares condemnatos ad triremes.*

5 *Miniſtri triremium verberantes regulares condemnatos ad triremes non incurrunt excommunicationem, niſi compleuiſſent tempus condemnationis, num.*6.

7 *Condemnatus ad triremes, an & quando teneatur recitare diuinum Officium.*

8 *Regularis condemnatus ad triremes non poteſt tuta conſcientia fugere à triremibus.*

9 *Condemnatus ad triremes dicitur infamis infamia iuris, & an poſſit diſpenſari à SS.mo Pontifice, num.*10. *& an à Prælatis religionum, numer.* 11.

12 *Regularis non debet condemnari ad triremes, niſi in ſubſidium.*

13 *Regularis condemnandus ad triremes, debeat actualiter degradari.*

14 *Regularis dāmnatus ad triremes, cui acquirit.*

15 *Regularis cōdemnatus ad triremes, elapſo tempore, redeundo ad religionem amittit primogenituram.*

De regularium condemnatione ad triremes.

Super Breui Clem. VIII.

1 DE anno 1529. die 29. Auguſti ad inſtantiā Patris Fratris Deſiderij de Mota tunc temporis Generalis Minimorum fuit obtemptum Breue à *Clemen VIII.* tenoris ſequentis vz.

Ex-

EXponi nobis & infrà *Nos igitur huiuſmodì ſupplicationibus inclinati Tibi, & pro tempore exiſtenti Generali, ac zeloſo, nec non alijs Superioribus dicti Ordinis omnes, & ſingulos dicti Ordinis Fratres, quos in quibuſuis Ciuitatibus & locis tàm Sancta Rom. Eccleſia, quàm quorumuis Regum, Ducum, & aliorum Principum ditioni ſubiectis, inhoneſtè, & præter regularium inſtitutorum, eorundem obſeruantiam viuentes, et ſcãdalum generantes, & incorrigibiles reperieritis, ac vobis de eorũ prauato viuendi modo, per vos, vel teſtes fide dignos conſtiterit, corporaliter capiendi, ſeù capi, eoſquè iuxta criminum, & delictorum per eos perpetratorum qualitates, ad triremes perpetuò, vel ad tempus abſquè aliqua Iudicum Eccleſiaſticorum, vel ſecularium ſuper eiſdem criminibus, & delictis, cognitione, vel ſententię prolatione detrudendi, & condemnandi, ſeù detrudi, & condemnandi faciendi, ſine conſcientiæ ſcrupulo, omni tamen malitia, & ſpecie vindictæ ex parte veſtra, & vobis in hoc aſſiſtentium ceſſantibus; plenam, & liberam authoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam, & facultatem cõcedimus. Mandantes triremium earundem Capitaneis in virtute ſanctæ Obedientiæ, vt eoſdem Fratres, quos iuxtà conſcientiam veſtram, & de vobis aſſiſtentium cõſenſu huiuſmodi pœna dignos iudicaueritis, eis pro tempore cõſignatos inhibi delictorum ſuorum pœnitentiam facturos, recipiant, & retineant.*

2 Ampliatur primò, idem fuiſſe cõceſſum à Pio V. Priori Ordinis S. Hieronymi Hiſpaniæ, teſte *Rodriq. q. reg. 25. artic. 1. tom. 2.* quo datur facultas dicto Priori, vt poſſit fratres de conſilio deputatorum delinquẽtes ad triremes condemnare perpetuò, vel ad tempus, eoque gaudent omnes religiones communicationem habentes, vt ait idem *Rodriq. q. 30. art. 61.*

3 Ampliatur ſecundò, idem eſſe de cõſuetudine omnium religionum ex quo quotidie videmus religioſos damnari à ſuis Prælatis ad triremes, de

qua conſuetudine teſtantur *Diaz. in ſua pract.crim.c.146. vbi Salzedo, Nauarr. comm. 3.de regul.num.52.lib.5. conſ. de hæreticis,conſ.1.Graff.lib.3. conſ.regul.conſ.4 difficul.2.n.6. & conſ.6.num 8. tom. 2. & prima parte deciſ lib.3. cap.5. num.82.Zerol.in prax. par. 2. verb.excomunicatio, num. 19. & ibi verb. Triremes , Iul. Clar.in ſua pract.crim. lib.5. § fin num.7.q 67. vbi Baiard. num.13.Rodrid. tom.2.q.regul. q 25.art.1.& 2.& in ſum. de ordin. iudiciali, cap 12. concluſ. num.13.circa finem,& cap.vlt. concluſ.4. Miranda tom.1.Manualis præl.q.52 art 8.Franciſcus Pegna in 3 part.directorij inquiſit com. 46.pag mihi 518. Viuald in ſuo cãdelabro tract. de depoſ & de gradu. num.38. pag.mihi 83. Azor tom. 2. inſtit.moral.lib.1.cap.16. q.12.* Sanchez *6.in decalogum,cap.8. num.16.& cap.9. nu.58. Suar. tom.4.de Relig. tract.1. lib.2. cap.10.à num.3. D.Riccius 4.p. prax.reſol.169.*

4 Ampliatur tertiò, vt Capitanei triremium non recipiẽtes dictos religioſos ad ſuas triremes damnatos legitima cauſa ceſſante, vel ipſos dimittentes Superioribus inſcijs peccent mortaliter.

Amplia quartò, vt Miniſtri triremium verberantes Religioſos ad eas damnatos, non incurrant in excommunicationem, *Nauarr.comm.3. de regul.num.52. Miran.tom.1. Manualis q.52. art. 8. Freit. addit ad Cuncha q.24.num.45. Molina tom.4.de iuſt.tract.3. diſput.51.nu.5.col.2. & tom.6. tract.5.diſp.7.num.4. Aldrete de religioſa diſciplina, libr. 2. cap.27 num.16. ex Freita loc. cit.* qui id etiam putat à Summi Pontificis commiſſione in conſequentiam neceſſariã
6 pendere. ſecus ſi verberaret illos abſolutos à pœna triremium, quia compleuiſſent tẽpus condemnationis, ſed non dum triremibus egreſſos, nec habitu regulari indictos, nam illi non ſunt amplius triremiũ legibus ſubditi, ſed ſub obedientia ſuorum Superiorum.

7 Amplia quintò, vt damnatus ad triremes teneatur ad officium diuinũ, ſi erat Choro deſtinatus, etiam ſi ſacris non ſit, modò tamen id cõmodè facere poſſit. Ita *Suarez to.2. de Relig.lib.4.cap.17. num. 9. Alphonſus Viualdus loc. cit. num.40.* qui addit, quod ſi cõmodè non poteſt officium recitare, tenetur ad aliquas preces, v g. Pater noſter, Aue Maria loco officij.

8 Amplia ſextò, vt Religioſus, damnatus ad triremes perpetuò, vel ad tempus, non poſſit ab eis tuta conſcientia fugere, *Sanchez lib. 6. in decalog.*

Digitized by Google

log. cap. 8. *nu.* 16. & alij multi, quos citat; licèt *Bañes* etiã ab ipſo citatus 2.2.*q.*69.*ar.*4.*poſt.* 5 *concluſ.* contrarium teneat, quod eſt valdè probabile, propter illius pœnæ duritiã, & ignominiam, modo rectè Superiorem adeat.

9 Amplia ſeptimò, vt Religioſus ad triremes per Iudicis legitimam ſententiam ſit infamis infamia iuris, quæ à ſummiſtis verbo infamia dicitur, quando quis legitimè conuictus de aliquo enormi crimine fuit legitimè condẽnatus, & perconſequens eſt irregularis vt notat *Gloſſ. in regula infamibus quæ eſt* 87 *de regul. iur. in* 6. *&* Rodriquez *tom.*1.*q regul. q.*24. *art* 6. *& Toletus in ſumm. lib.* 1. *cap* 62. *num.* 1 *in fine*; vnde ſequitur, quod ſi ſit Sacerdos, ſeù ordinatus in aliquo ordine ſacro, non poſſit exercere ordinem, quem habet, nec promoueri ad quem non habet abſquè diſpenſatione, vt *Tolet. loc. cit.* & alij communiter, repellitur etiam ab accuſatione, & teſtificatione, & actibus prohibitis infamibus, *Sayrus lib.* 7. *de cenſuris cap.* 11 *n* 6.

10 Super qua infamia nulli dubium eſt quin Pontifex poterit diſpenſare, vt per *Nauarr. in ſumm cap.* 27. *nu* 204. *Sayr. de cenſur. cap.* 11. *nu.* 15. *Tolet. in ſumm. lib.* 1. *cap.* 62. *num.* 5.

11 Sed an Prælati religionum negatiuè tenent *Rodriq. tom.* 1. *q. reg.* 24. *artic. & Mirand. tom.* 2. *man q.* 8. *art.* 5.

Attamen *Nald. in ſumm. verb. infamia, num.* 1. *verſ. hic addendum*, putat Prælatos religionum per eorum priuilegia poſſe diſpenſare cum notatis infamia iuris & cõſequenter cum religioſis damnatis ad triremes, & ſic audiui obſeruari in praxi à D. Canonico Pirro Corrado verſatiſſimo in Curia Romana.

12 Declaratur primò, vt hæc pœna non debeat irrogari, niſi quando regularis aliter caſtigari non poſſet, & ſic videtur ſubſidiaria ex eo, quod hæc pœna eſt omnibus terribilior, vt inquit *Diaz in prax. crim. cap.* 146. *nu* 3.

13 Declaratur ſecundò, vt regularis damnandus ad triremes debeat prius actualiter degradari, ſecundùm *Pegn. in* 3. *par. direct. inquiſ. comm.* 46. *verſ. de eo verò fol.* 518. *& Salſed. in pract. Diaz d. cap.* 146. *verſ. ſed vtrum.*

14 Declaratur tertiò, vt religioſus damnatus, quidquid acquirit, quærat Epiſcopo cui ſubiectæ ſunt triremes, ſecundùm *Graff par.* 1. *deciſ. lib.* 3. *cap.* 5 *num.* 82.

Ipſe verò diſtinguerem, ſalua opinione dicti authoris, quod aut regularis eſt dãna-

tus

Digitized by Google

tus perpetuò ad triremes, cũ ſit ſeruus, & degradatus quęrere debet illi, cui quærunt ſerui, aut eſt condemnatus ad tempus, & illo elapſo non reuertatur ad Religionem, ſed remanet in habitu clericali, vel laicali, & hoc caſu, ſi dictus religioſus fuiſſet, ita damnatus, vt finito tempore ſit habitu ſpoliatus, & tunc quærit illi, cui quærunt eiecti, vel non eſt habitu priuatus, & tunc tenetur redire ad Religionẽ, & ſecum acquiſita portare, & ſi nolit redire ad religionem, & remanet in ſeculo, & quærit illi cui quærunt apoſtatæ, vt diximus ſupra *tit. de apoſt. bon.*

15 Declaratur quartò, vt religioſus condemnatus ad triremes ad tempus, illo elapſo, ſi redeat ad religionem non amittat genituram, *Syluest. in ſum. verb. Religio 3. q. 19. verſ. ſecundo, Nauarr. in comment. 4. de regul. num. 74.*

SVMMARIVM.

1 *Celebrans miſſam, vel audiẽs confeſſiones non promotus ad Sacerdotium, degradandus, & tradendus eſt Curiæ ſeculari, Amplia num. 2. declara num. 3. 4. 5. 6. & 7.*

8 *Celebrans miſſam, vel audiẽs confeſſiones nõ promotus ad Sacerdotium, qua pœna puniendus venit.*

De Sacerdote non ordinato miniſtrante, vel Sacramentalem Confeſſionem audiente.

Super Bulla Clem. VIII. & S. D. N. Vrbani VIII.

1 PEr bullam Clem. VIII. incip. *& ſi aliàs Fœlicis recordationis Paulus Papa IV.* ſtatuitur, vt quicunque nõ promotus ad ordinẽ Presbyteratus fuerit repertus celebrationẽ Miſſæ vſurpaſſe, vel audiuiſſe Confeſſionem Sacrametalẽ abijciatur per Iudices S. Inquiſitionis, vel Ordinarios locorum à foro Eccleſiaſtico, & ab ordinibus Eccleſiaſticis, ſi quos habuerit ritè degradatus ſtatim Curiæ ſeculari tradatur, & meritò quidem, nam iſte talis videtur vſurpaſſe officium Sacerdotũ qui Dij, & Angeli nuncupantur, & mundi ſplendor, *ad text. in in cap. Sacerdotibus 10. q. 1. cap. Sacerdotes 93. diſtin.* refert in-

ingenioſiſſimus *D. Franc. de Petris inutili conſ. 56. nu.* 10.

2 Amplia primò, quamuis ſemel Confeſſionem quis audiret, aut vnum tantum peccatum, *Souſa de ſollicit. tract. 1. cap. 9. num. 7.* aut vnam tantum Miſſam celebraſſet, non verò ſi Sacerdotalibus veſtibus quis induatur intendens celebrare non tamē celebrauerit, quod ſecus eſſet in eo qui miſſam celebrare inceperit veſtibus Sacerdotalibus, quamuis non perfeciſſet, nec verba conſecrationis protuliſſet, quia diceretur hoc crimen commiſiſſe, idem *Souſa in aphoriſ. inquiſit. lib. 1. cap. 32. Dian. reſolutione 12. tract. 7. part. 4.*

3 Declaratur primò, non cōprehendi ſub his Conſtit. Cōfeſſarium ſuſpenſum à confeſſione, nam quamuis cōfeſſionem audiret, non eſſet puniēdus earundem pœnis, ita *Sāctarell. de hæreſ. cap. 42. dub. vnico, num. 5. in fin. Acugn. de confeſſ. ſollic. q. 13. nu. 15.*

4 Declaratur ſecundò, vt licet laicus fingens ſe Sacerdotem, & ſeriò abſoluens à peccatis incurrat ſupradictas pœnas, tamen non erit irregularis cum hoc non ſit in iure expreſſum *Sylueſt. in ſum. verb. Confeſſor. in prin. Sayr. in Theſaur. caſ. conſc. lib. 7. cap. 10. n. 8.* quos refert, & ſequitur *Bellect. diſquiſ. cleric. par. 1. de diſcipl. cler. §. 5. num. 45.* at ſecus ſi eſſet clericus plures refert *Bonacin. de irregul. q. 3. par. 6. num. 1. §. dixi clericus, Megal. lib. de cenſur. cap. 22. num. 22. & 26.* nam eſſet irregularis.

5 Declaratur tertiò, vt ſi laicus, vel Eccleſiaſticus non Sacerdos audiret cōfeſſiones, ſed non abſolueret non ſubdatur pœnis harum Conſtit. Ita *Diana reſol. 16. par. 1. tract. 4.* qui plures allegat *Sanctarell. de hæreſ. cap. 42. dub. vn. num. 5. Acugn. de confeſſ. ſollic. quæſt. 13. num. 14.*

Sed contrariū tenent *Freitas in addit. nouiſſ. de confeſſ. ſollic. q. 13 num. 36. Souſ. in aphoriſm. Inquiſit. lib. 1. cap. 33. num 3. & de ſollic. cap. 9. nu. 3. & ſeq.* & nouiter *Burdon. in reſolut. regul. reſolut. 9. num. 1.* ea nempè ratione, quia conſtitutiones mandāt, quod puniantur non Sacerdotes Confeſſiones audiētes non exprimendo, quod abſoluant pro incurrendis pœnis.

6 Declaratur quartò, vt cognitio huius delicti nō ſit cōmiſſa Inquiſitoribus priuatiuè quoad Ordinarios, ſed cumulatiuè *Souſ. loc. cit. cap. 32. Dian. par. 4. tract. 7. verſ. nota tamen.*

7 Declaratur quintò, vt non Sacerdotes celebrantes, vel

au-

Fiſcus ſententiam nõ eſſe exequẽdam, niſi prius viſo proceſſu, eiuſque ſerie, & dimiſſo, an ſentẽtia exequutionem mereatur dictus auth. Bart. quem plures ſequuntur in l. magiſtratibus, num. 4. ff. de iuriſd. omnium iud. cum alijs per Alciat. in cap. 1. num. 100. de offic. ord.

Et quatenus adeſſet aliqua difficultas in datione proceſſus deberet dari copia ſentẽtiæ ſaltim, vt videatur quid in ea contineatur et ad futuram rei memoriam conſtare poſſit reũ fuiſſe à Sãcto Officio tradditum Curiæ *ſeculari*. *Cæterum hanc fiſci prætentionem non eſſe iuridicã patet maximè, & eo quod* Iudices *ſeculares in hoc negotio ſunt meri exequutores, & vti tales non poſſunt impugnare neque proceſſum, neque ſententiam, nec poſſunt alia cognoſcere de crimine directè vel indirectè, ſed tenentur ſimpliciter procedere ad exequutionem ſtatim ac ſẽtentia eſt publicata, & reus curiæ traditus ſeculari ſecundũ opinionem in præſenti Regno receptam, & in eadem M.C. practicatam, de qua teſtatur* Afflict. in procem. decretam num. 56. cum duobus ſeq. *vbi inquit hanc opinionem eſſe in hoc Regno canonizzatam per ſpeciale reſcriptum Federici Imperatoris, quod ipſe vidiſſe teſtatur peres Inquiſitores ſub Bulla Papali*.

Et cũ Afflicti *ſententia hac cõſonat primò communis* DD. *opinio de qua poſt alios teſtatur* Aret. in cap. At ſi clerici, 3. de adulterijs de iudicijs, 16. Berous num. 79. pleniſſimè Farinac. de hæreſi, quæſt. 186. num. 163. cum ſeq. cum alijs infrà cit. & Boer. deciſ. 95.

Conſonãt ſecundò, literæ fel. record. Innoc. VIII. impreſſæ inter eius conſt. n. 10. *in ordine nouiſsimi Bullarij quartũ vigore* Iudices *ſeculares tenetur exequi ſententias per miniſtris Sancti Officij publicata, ſtatim ac reus eis eſt traditus ſub pœna cenſurarum*.

Cõſonat tertiò, ſtilus ac praxis ſupremi Sanctæ Inquiſitionis Tribunalis, de quo teſtatur Farin. loc. cit. *cui quidem Supremo Tribunali noſtri ſemper geſſerunt omnes nationes, & ſignanter ſubiecti Catholicæ Maieſtati*. Nam *ita ſeruari* in Cathelonia tradũt Oliban. in comment. vſur. cap. 11. nu. num. 55. Franciſcus Molin. in tract. de bracchio Reg. cap. 8. num. 19.

Apud Luſitanios ita ſeruari teſtantur Gama dec. 207. n. 6. Mendoz de Caſtro in praxi lib. 2. cap. 1. num. 8. *Sic etiam ſeruari per totam Hiſpaniam teſtantur* Penia in 2. p. direct. ſcholar. 99. verſ. in hac aſſert.

Digitized by Google

Simanca in Enchiridior. violat. reb. tit.6. num.3. Cant. q. crim.rubr. de hæret. cap.59. Salzedo ad Diaz. cap. 144. verſ. hæc etiam opinio Ludouicus Mirand. de ord. iudic. q.1.art.1. concluſ.5. Ioannes de Neuia par.3. curic.Philippice §.3.num.19.

Pariter ita ſeruari in ſtatu Mediolanenſi milit. Clar. §. fin. q. 69. & 86. verſ. quare etiam, *ex prædictis patet opinionem* Bart.*reprobatã frequentiorum ſcribentium numero ac pluriũ Tribunaliũ obſeruãtia in cõtrariũ, ac ipſemet.*Bar.reꝓbat in conſ. ꝙ incipit Hæreticus lib. 2. *Nec dicatur eſſe neceſſariam ſaltim copiam ſentẽtiæ, vt conſtat ſaltim de traditione facta* Curiæ *ſeculari, tùm quia publicatio coram frequẽtiſſimo populo facta inducit notorium, tùm etiam quia in omnem euentum ſufficit rogitus deſuper factus ꝑ ſcribã Regij* Fiſci,*qua ſatis eſt ad probãdum ad futuram rei memoriã,* cap. quoniam contra cum ibi traditis de probat.

Quo verò ad ſecundum prætendit Reg. *Fiſcus pœnam eſſe exequendum ad triremes, vel alia citra mortem, ſed arbitrio* D*ominorum Iudicum infraſcriptis rationibus ducitur.*

Primò, quia ſententia publicata non continet pœnam mortis, ſed declarat ſimpliciter præfatum Fratrem Paulum incidiſſe in omnes pœnas contentas in ſacris canonibus decreta & conſtitutionibus Summorum Pontificum vti non conſtitutũ in Sacerdotio, Miſſarum celebrationem ſibi vſurpare, vel fidelium cõfeſſionis audire, & proindè ipſum priuatum omni priuilegio Eccleſiaſtico tradunt fore, & eſſe prout tradit Curiæ ſeculari debitis pœnis plectendum atq; ideò cum pœna conſtitut. in Sacerdotio celebrationẽ Miſſarum ſibi vſurpantis ſit pœna falſi, pro qua punitur arbitrio Iudicis, Bald. Felin. & alij quos refert, & ſequitur Diaz in prax.cap.12. num.4. *vbi addentes teſtatur, quod in facti contingentia quidam laicus qui bis miſſarum celebrationẽ ſibi vſurpauerat fuit in Monaſterium perpetuò detruſus.*

Secundò, non ordinatus celebrationem vſurpans ad ſummũ efficitur ſuſpectus de hæreſi Salzedo ad Diaz loc. cit. d. cap.12.verſ.& niſi, *& etiam hæretico parcitur quod vitam vbi non eſt impenitens, vel relaxus, vt plenè ſcribit.*Farin. de hæreſ.quæſt.193.nu.2.cum ſeqq.

Tertiò, quia traditio facta Curiæ ſeculari fuit ſub efficaci rogamine, quod iudices M.C.V. procedant cum omni miſericordia erga dictum Fratrem

Pau.

Digitized by Google

Paulum & citra pœnam ſanguinis ergo facienda illi miſericordiam vitæ parere, & obſequi precibus Sancti Officij.

Quibus non obſtantibus dicendum eſt ſine ſcrupulo exequutionem eſſe faciendum ad pœnam mortis naturalis, quia ad iſtum effectum ſufficit quod reus ſit traditus Curiæ ſeculari hoc enim facto, et an alias conſueuit Iudex Eccleſiaſticus ſignificare reum eſſe indignum miſericordia, & plectandum eſſe pœna mortis naturalis Innoc. in cap. qualiter, il ſecondo, col. penult. de accuſat. Diaz in prax. cap. 144. ſub num. 4. Franciſcus Molin. d. cap. 8. num. 18. & 19.

Et quando traditio facta eſt Iudex ſecularis non debet alterius inquirere, ſed tenetur ſtatim à exequutionem procedere Affl. & alij locis cit. *alias duplex exequeretur abſurdum vnum quod ſecularis non eſſet merus exequutor, ſed aſſumeret cauſæ cognitionem alterum, quod nec hæreticus relatus nec impenitens, nec fidei apoſtata poſſeat puniri pœna capitali, quia nō Iudices Eccleſiaſtici non ſoleant alio modo condemnare quam per traditionem Curiæ ſæculari equidem ſi ipſa traditio non in poſtaret mortem naturalem euaderent impuniri omnes hæretici, & ſic aperta eſſet ianua impietatibus, quæ cauſa Catholica religionis iactura graſſarentur impunè.*

Nec dicatur procedere, quādo cōſtat ꝙ pro crimine iniquo eſt facta traditio Curiæ ſeculari *cōſtat, quod vigore alicuius legis Ciuilis, vel Canonicæ veniat imponenda pœna mortis, quia reſpondetur.*

Quod hoc reperitur diſpoſitū ex Conſtitutionibus fel. record. Clementis *VIII. num. 81. & Sāctiſſimi D.N. Vrbani VIII. num. 79. in ordine nouiſſimi Bullarij, ſiquidem* Clemens *declarat, quod non conſtituti in Sacerdotio Miſſarum celebrationem ſibi vſurpare præſumētes, exercēt actus idolatriæ ſaltim extrinſecè per externa ac viſibilia religionis & pietatis ſigna & quantum in iſtis eſt, efficiunt vt fideles qui credunt eos eſſe ordinatos & rectè conficere, idolatriæ crimen ignorantes incurrant, porro exercere actus idolatriæ, vel faciens, vt alij eam incurrant, eſt pœna capitalis,* l. 1. & 2. C. de pagan. & ſacrif. eor. *etiam ſi intrinſecè aliud credatur, quia non ſufficit profiteri fidem intrinſecè, niſi etiā adhibeatur actus extrinſecus,* c. exiſtimant, & c. nō ſolū 11. q. 3. cū alijs p Illuſt. D. Ricciull. in tract. de iure perſonarum, lib. 1. cap. 4. nu. 2. & 12. *Rurſum idem* Clemens *declarat delicta huiuſmodi eſſe*

 gra-

grauamina, *illaq; cõmittentes indignos eſſe miſericordia Eccleſiaſtica, ſi ergo ſunt indigni miſericordia Eccleſiaſtica*, *multò minus ſunt digni miſericordia Iudicis ſecularis*, l. quicumq; C. de hæret.

Præterea Sanctiſs. D.N. in d. *Conſt*. 79. *ſtatuit non excuſari à pœnis inflictis in Conſtitut. Clementis minores* 25. *annorum dummodo* 20. *ætatis annum expleuerint quo quidẽ facto apertè declarat crimen eſſe atrociſſimum*, *dum illi nec minor ætas ſuffragatur* l. auxilium, §. in delictis, vbi Gloſ. verb. atrocioribus, ff. de min. l. 1. C. ſi aduerſ. delict.

Sed & ante Pontificias Cõſtitiones aſſumere ſibi officium Sacerdotis, *ſemper fuit capitale*. *Primò, quia continet falſitatẽ in cultu*, *per quam Deus illuditur*, *& populus decipitur*, cap. de homine de celebrat. miſſ. *atque ideò*, *ſi falſitas quæ committitur in literis* Papæ *eſt pœna capitalis* C. ad falſariorum de crim. falſi. *multò magis hoc dici debet de falſitate*, *quæ committitur in cultu per quã Deus irrideri dicitur* C. irriſor de pœnit. diſt. 3. D. Thom. 2. 2. q. 75. art. & 2. *Secundò, quia legimus* Oziam *Regem Iudæ*, *iuſto Dei iudicio fuiſſe punitũ*, *propterea quod* Sacerdotis *officium ſibi vſurpare præſumpſerat* Paralip. lib. 2. cap. 6. *& Baltaſſar fuit Regno*, *& vita priuatus*, *ex eo tantum*, *quod in vaſis ſacris bibere auſus fuerit* Daniel. cap. 6. *& nibilominus Sacramenta veteris legis vmbram tantum continebant ſacrificij*, cap. cam Martha §. cęterum, & cap. quodam, §. ſed nec vera de celebrat. miſſ.

Non obſtant in contrarium allata, *& quoad primum*, *quod licet ex prædictis dici poſſit*, *quòd arbitrium in pœna falſi poſſit extendi vſque ad mortẽ incluſiuè*, *propter criminis atrocitatem*, d. cap. ad falſariorum de crimin. falſ. *Adhuc reſpondetur nos verſari extra difficultatem*; *tum ex traditione rei* Curiæ *ſeculari*, *quæ ſufficere debet*; *tùm etiam ex nouis Conſtit. Summorum Pontificum*.

Non obſtat ſecundum, *quia caſus de quo agitur eſt vnus de illis in quibus non parcitur ad pœnam capitalem*, *etiam ſi pœniteat*, *& non ſit relaxatus* Farinc. de hæreſ. q. 193. nu. 39.

Denique non obſtat tertium, *quia rogamen*, *quod ſit per* Iu*dicem* Eccleſiaſticum *in traditione Curiæ ſeculari eſt merẽ verbale*, *fieriq; ſolet ad euadendam irregularitatem*, Farinac. q. 189. num. 10. Quare &c.

Quæ opinio fuit obſeruata denuò in perſonam *Donatĩ Fei dello Cilento*, *qui de anno* 1637. *ſub die* 16. *Martij*

per

per prædictum Illuſtriſsimum D. Inquiſitorem fuit traditus Curiæ ſeculari intus Eccleſiam Sancti Laurentij, & per eand. Mag. Cur. fuit ſuſpenſus ſub die 16. *eiuſdem menſis.*

SVMMARIVM.

1 Regulares *poſſunt miniſtrare Euchariſtiam ſecularibus per modum præcepti Paſchalis, & viatici, ſi denegetur iniuſtè à* Parochis, *Ampliaſi Parochus longè abeſſet, num.* 2. *in Extrema vnctione, num.* 3. *& quomodo probetur denegatio, num.* 4.

De Sacramentorum adminiſtratione denegata.

Super Bulla Leonis X.

1 EX hac Conſtit. incip. *dũ intra* in illis verbis *Euchariſtiæ verò, & Extrema vnctionis, aliaque Eccleſiaſtica Sacramenta, illis quorum etiã infirmorum, & decedentium Confeſsiones audierint, dicentibus proprium Sacerdotem, illa ſibi dare denegaſſe, dare nequeant, niſi denegatio ſibi illegitima cauſa facta, vicinorum teſtimonio probata, aut requiſitio coram Notario publico facta doceretur*. Satis apertè patet Regulares poſſe Euchariſtiã miniſtrare ſecularibus, per modum præcepti Paſchalis, & viatici, quando hoc ſacramentum iniuſtè negatur à Parochis.

2 Cuius diſpoſitio ampliatur ſi Parochus longè abeſſet, tùm quia ius naturæ dictat eſſe ſubueniendum proximo in eius neceſſitate, maximè ſpirituali. tùm etiam, quia lex de non miniſtranda Sacra Communione Paſchali, aut Viatica non habeat locum in dicto caſu, cum neceſſitas non ſit ſubiecta legi, *cap. quando de conſuet. cap.* 2. *de obſeru. ieiun.* & neceſſitas facit licitum, alias illicitũ vulgatis iuribus, & ideò meritò regulares poſſunt viaticum miniſtrare exiſtentibus in articulo mortis in abſentia Parochi *Rodriq. to.* 1. *q. reg.* 56. *art.* 5. *Ang. in ſumm. verb. excommunicatio, num.* 5. *& Mirand. tom.* 1. *q.* 42. *artic.* 3.

3 Ampliatur ſecundò, vt ſupradicta conſtitutio habeat locum, non ſolum in communione

nione Paſchali, aut viatica; ſed etiam Extrema vnctione, quia hæc duo Sacramēta in ſupradicto caſu æquiparantur, & idem iudicium erit faciēdum de eis, vide *Portell. in dub. reg. verb. Sacram. adminiſt. nu.* 11. & 13.

4 Amplia tertiò, in caſu denegationis Sacramentorum factæ à Parocho ſufficiat alterum duorum, vel teſtimonium vicinorum, vel publica fides Notarij, cum bulla vtatur dictione diſiunctiua.

SVMMARIVM.

1 *Sanctos non Canonizatos neque Beatificatos, qui cum opinione Sanctitatis cuiuis deceſſerunt, licet priuatim colere.*

2 *Sanctis, vt ſupra non canonizatis neque beatificatis non licet ſollemnes, aut publicas preces efferre neque templa, & altaria erigere, nec ſacra in corū honorem dicere.*

3 *Ad perficiendum verum miraculum plura requiruntur.*

4 *Miracula debent eſſent ex omni parte perfecta.*

5 *Miracula non probantur per teſtes ſingulares, et quomodo ſeruatur, ibidem.*

6 *Adhibere fidem teſtibus eſt arbitrarium Iudici.*

7 *Teſtibus ſingularibus nobilibus, et bonæ famæ adhibetur fides.*

8 *Teſtes deponentes de miraculis etiam non interrogati debent reddere cauſam ſcientiæ.*

9 *Miracula ſunt examinā da cum nimia diligentia.*

10 *Miracula valdè differūt à gratijs.*

11 *Miraculum non poteſt publicari, teneri, haberi, et venerari ſine authoritate, et approbatione Romanę Eccleſiæ.*

12 *Miracula non poſſunt publicari, niſi prius per teſtes legitimos fuerint ſufficienter probata.*

13 *Recognitio miraculorum ſpectat ad Epiſcopū illius Diæceſis in qua fuerit factum miraculum, numer.* 14.

15 *Epiſcopus poteſt punire tam ſeculares quàm regulares contrauenientes*

in recognitione miraculorum.

16 *Publicantes falſa miracula ſunt excommunicati.*

17 *Imaginem Sancti non canonizati non licet retinere in altari domus priuatæ.*

18 *Decretum S.C. in recipiẽdis informationibus Canonizationum et beatificationum.*

19 *Litteræ S.C. præfatæ directæ Archiepiſcope Aueniónen.*

De Sanctorum non Canonizatorum, aut Beatificatorum prohibita veneratione, aut miraculorum recognitione.

Decretum S.Congr.

✠

C*Vm Sanctiſs. in Chriſto Pater, et D. N. VRBANVS Diuina prouidentia Papa VIII. die 13. Martij 1625. decretum ediderit infraſcripti tenoris videlicet.*

Sanctiſs. S. N. ſollicitè animaduertens abuſus, qui irrepſerunt, et quotidie irrepere non ceſſant in colendis quibuſdam cum ſanctitatis, aut martirij fama, vel opinione defunctis, qui, etſi neque Cononizationis, neque Beatificationis honore inſigniti ſint ab Apoſt.Sede, *eorum tamen Imagines in Oratorijs, atque Eccleſijs, alijſq; locis publicis, ac etiã priuatim, cum laureolis, aut radijs, ſeù ſplendoribus proponuntur; miracula, et reuelationes, aliaq; beneficia à Deo per eorum interceſſiones accepta, in libris rerum ab ipſis geſtarum enarrãtur; et ad illorum ſepulchra Tabellæ, Imagines, et res aliæ ad beneficia accepta teſtificanda, et lampades, et alia lumina apponuntur. Volenſq; proindè huiuſmodi abuſibus pro debito officij Paſtoralis occurrere (re etiam cum Illuſtr. et Reuerendiſs. DD. Cardinalibus contra hæreticam prauitatem in vniuerſa Republica Chriſtiana Genera-*

libus

libus Inquiſitoribus communicata, & maturè conſiderata, ac diſcuſſa) declarauit, ſtatuit, & decreuit, ne quorumuis hominum, cum ſanctitatis, ſeù martirij fama (quantacumque illa ſit) defunctorum Imagines, aliaq. prædicta, & quodcumque aliud, venerationem, & cultum præferens, & indicans; in Oratorijs, aut locis publicis, ſeù priuatis, vel Eccleſijs tam ſecularibus, quàm regularibus, cuiuſcumq; Religionis, Ordinis, Inſtituti, Congregationis, *aut* Societa*tis apponantur, antequam ab Apoſtolica* Sede Canoni*zentur, aut Beati declarentur, & (ſi quæ appoſitæ sũt) amoueantur, prout eas ſtatim amoueri mandauit.*

Ac pariter imprimi, de cętere inhibuit libros eorũdẽ hominum, qui ſanctitatis, ſiuè martirij fama, vel opinione (vt præfertur) celebres è vita migrauerint, geſta, miracula, vel reuelationes, ſeù quæcumq; beneficia tanquam eorum interceſſionibus à Deo accepta continẽtes, ſine recognitione, atq; approbatione Ordinarij, qui in ijs recognoſcendis Theologos, aliſq. pios, ac doctos viros in cõſilium adhibeat: & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid nouum, ac inordinatum in re tam graui committatur, negotium inſtructum ad Sedem *Apoſtolicam tranſmittat, eiuſq. reſponſum expectet. Reuelationes verò, & miracula, aliaq. beneficia ſupradicta, quæ in libris horum hominũ vitam, & geſta continentibus, hactenus ſine recognitione, atque approbatione huiuſmodi impreſſa ſunt, nullo modo approbata cenſeri vult, mandatq; Sua Sanctitas.*

Ad horum hominum ſepulchra, vetuit etiam, ac inhibuit, tabellas, atq. imagines ex cera, aut argento, ſeù ex alia quacumq. materia, tã pictas, quàm fictas, atq. exculptas, appẽdi, ſeù affigi, & lampades, ſiuè alia quacumq; lumina accendi ſine recognitione ab Ordinario omninò (prout ſupra) faciẽda, Sediq. Apoſtolicæ referenda, ac probanda.

Declarans, quod per ſupraſcripta præiudicare in aliquo

aliquo non vult, neq; intendit ijs, qui aut per communẽ Eccleſiæ conſenſum, vel immemorabilem temporis curſum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſciẽtia, ac tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarij coluntur.

Vt autem præmiſſa diligentius obſeruentur: Vniuerſis, & ſingulis, tam Ordinarijs, quàm hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus diſtrictè præcipit, vt in ſua quiſq; Diœceſi, vel Prouincia ſedulò peruigilet, ne ſine approbationibus prædictis, Imagines cum memoratis ſignis exponantur; aut miracula, reuelationes, ac beneficia prædicta publicẽtur; aliauè cõtra ſuperius diſpoſita, fiant: tranſgreſſores verò, ſi regulares fuerint, priuationis ſuorum officiorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ; necnon, & ſuſpẽſionis à Diuinis: ſi verò Clerici ſeculares, priuationis pariter ſuorum officiorum, ſuſpenſionis à Diuinis, & ab administratione Sacramentorum, exequutioneque ſuorum ordinum reſpectiuè; alijſque arbitrio prædictorum Ordinariorum, ſeù Inquiſitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo. Qui autem libros impreſſerint, aut imagines pinxerint, ſculpſerint, ſeù quoquo modo affinxerint, vel formauerint, cæteriq. Artifices circa præmiſſa qualitercũq. delinquentes, prædicta omnia amittant, & inſuper pecuniarijs, alijſq; etiam corporalibus pœnis, iuxta criminis grauitatem, eorumdẽ Ordinariorum, ſeù Inquiſitorum arbitrio afficiantur. Contrarijs quibuſcumque non obſtantibus.

Et ne præmiſſorum ignorantia poſſit ab aliquo prætẽdi, voluit, vt Decretum huiuſmodi, ſeù illius exemplum ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum Vrbis, ac in acie Campi Floræ affixum, omnes proinde arctet, atque afficiat, ac ſi vnicuiq; perſonaliter intimatum fuiſſet; quodq. præſentium tranſũptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate con-

ſtituta munitis, eadem prorſus fides habeatur, quæ præſentibus haberetur, ſi forent exhibita, vel oſtenſa.

POſtmodum verò idem Sãctiſs. D.N. à quibuſdam reuocari in dubium accepit, an Tabellas, & Imagnes, quas in poſterum offerri cõtingerit, recipere, & anteæ oblatas conſeruare liceret: Sanctitas Sua, quæ tantummodo voluit, occurrẽdo abuſibus, qui irrepere videbantur, certiorem parare viam ad eorum in terris gloriam, quorum ſanctimoniam Diuinæ Clementiæ placuerit admirẽdis operibus illuſtrare; re prius cum Illuſtriſ. & Reuerendiſs. DD. Cardinalibus contra hæreticam prauitatem Generalibus Inquiſitoribus communicata, præſenti Decreto declarauit. Quod ſicut nunquam prohibuit, nec ſuæ intentionis fuit prohibere oblationem, receptionemq. Tabellarum, & Imaginum huiuſmodi, ita vt nulli deinceps hæſitationi locus relinquatur, ſtatuit in præſentiarum, & decernit, vt quoties ad aliquam Eccleſiam, aut Oratorium, locumuè alium publicum ſecularem, ſeù regularem Tabellas, & Imagines, aliudue ſimile quiſpiam detulerit, ac interceſſione hominum inter Sanctos, vel Beatos nõ aſciptorum, quamuis cum cum martyrij, vel ſãctitatis fama demortuorum, optata ſe impetraſſe dixerit, liceat Eccleſiaſticis perſonis, Eccleſiarum, locorumuè prędictorum cura Propoſitis, Tabellas, & Imagines, ſiuè pictas, ſiuè ex quauis materia fictas, atq; alia quæcumque collatæ gratiæ fidem facientia ſimul cum deferentis, aliorumq. qui conſcij fuerint atteſtationibus recipere; atq; approbantibus Ordinarijs, ad quos referre ſtatim omnia teneantur, in ſecreto aliquo, ſeorſum ab Eccleſia, loco cuſtodire, ibidemq; iam amota collocare, & aſſeruare, vt ſi quando Dominus talium virorum merita Beatificationis, ſeù Canonizationis honore in terris decore voluerit, extẽt huiuſmodi ſanctitatis qualeſcumq; probationes, Apoſtolicæ Sedis iudicio tunc

exa-

examinandæ, Contrarijs quibuſcumque non obſtantibus.

1 Circa quæ primò aduertẽdum eſt licere ſanctos non Canonizatos, neque beatificatos, qui ſcilicet cum opinione ſanctitatis è viuis deceſſerunt priuatim colere dummodo id non fiat aliqui modo ex prohibitis in hoc decreto cum hoc nullo iure ſit interdictum, quia à contrario videatur colligi, *ex cap. 2. de reliq. & vener. Sanct.* quatenus ibi prohibetur publicus cultus *Bellarm. tom. 2. controuerſ. lia. 1. cap. 10. Sanch. lib. 2. in Decalog. cap. 43. num. 3.* & ſic dò, licere eos priuatim colere propter eandem rationem *Azor. par. 2. lib. 5. cap. 6. quæſt. 8.*

2 Secundò, non licere eis ſollemnes, aut publicas preces offerre, & mulò minùs templa, & altaria exigere, aut Sacra in eorum honorem dicere *ex d. c. 2. de Reliq. & Vener. Sanctor. Laurentius de Peirinis tom. 1. priuileg. Minim. in Conſt. 3 Leo X. vt ſupra Sãch. loc. cit. num. 6. & 7. & Philiard. de offic. Sacerd. tom. 1. par. 2. lib. 3. cap. 9. in fin.*

3 Tertiò obſeruandum erit plura requiri ad verum miraculum perficiendum. Primò, vt aliquid ſit arduum, & difficilè, vt ſaturatio 5000. millę hominum cum quinque panibus, & duobus paſcibus. Secundò, vt ſit inſolitum, vt ſiſtere Solem & Lunam *Ioſue 16. & 4. Reg. cap. 20. & Iaſ. cap. 38. Sot. 4. ſentent. diſt. 48. q. 2. art. 2.* vt id feciſſe audio Ferdinandum III. Hyſpaniæ Regem cognomento Sãctum Saracenorum terrorem, ac Dei publicæ Catholicæ propugnatorem cuius beatificationis proceſſus hodie fabricatur per D. Riccium Epiſcopum Vici Equen. ac Epiſcopum Letteren. Tertiò, vt præter conſuetudinem, ordinem, & vires naturæ, *Ioann. cap. 9. de cæco nato*, vbi fecit lutum, quod potius eſt obcęcatiuum, quam illuminatiuum. Quartò, vt rarò *D. Auguſt. tract. 24. in Ioan.* vbi ait quotidiani vilu erunt *Gloſ. in cap. legitimus, verb. paucitate 93. diſt.* Quintò, vt fiat ad bonum finem *D. Auguſt. lib. de vtil. cred. ad Honoratum. cap. 16.* patet in languido *Ioan. cap. 5.* Vade & noli amplius peccare & de paralitico, ſeù hyſdropico, *Lucæ cap. 13.* remittuntur tibi peccata tua. Sextò, quod fiat ſtatim illico protinus repente: nam ſi fieret ſucceſſiuè non diceretur miraculum, *D. Thom. loc. cit. act. 8. Beda & Hieronymus ſup. Luc. cap. 4* de ſocru Simonis imperauit

Febri & ſtatim & ita de Lazero ſtatim, ita de filio viduæ ſtatim & alia quamplurima.
4 Miracula enim ſunt ex omni parte perfecta nũquam enim Chriſtus aliquem ſanauit quẽ non in totum liberauerit ab infirmitatibus mentis & corporis, vt dicit *D. Auguſt. in cap. ſunt plures*, & ibi *Cardin. de Turrecrem. de pœnit. diſt.* 3. *D. Thom. in 3. par. ſum. quæſt.* 44. *art.* 3. *in ſolut. ad* 2. *argument.*

5 Quintò non probãtur miracula ſecundum aliquos per teſtes ſingulares, vt p *Archid. in cap. nec mirum*, 26. *q.* 5. *Abb. in conſ.* 42. *Alex. cõſulendo ſcripſit in conſ.* 72. *lib.* 2. *ſub nu.* 3. *Gabriel de teſtib. concluſ.* 2. *nu.* 59. *& Maſcard. de probat. lib.* 2. *concluſ.* 1066. *num.* 13. licet alij DD. teneant contrarium & videtur magis pia opinio probat *Card. Tuſcus in ſua pract. comm. concluſ. in verbo ſingularium teſtium concluſ.* 277. *num.* 3. & quod ita fuit obſeruatum in canoniz. Sancti Bonauenturę, *Panuin.* 2. *p. art.* 4. vbi etiam dicit *in §. & hinc eſt quod*, Innoc. III. hoc obſeruauit in proceſſu Canonizationis Sancti Homoboni Cremonen. nam fidem adhibuit vni teſti ſingulari. Item hoc confirmatum fuit in Canonizatione Sancti Thomæ Aquinatis per *Ioannem* 22. nã fidem adhibuit Fratri Reginaldo ſodali *D. Thomæ* deponenti de auditu à *D. Thoma*, ſe potius diuinitus ſcientiam acquiſiuiſſe, quam ſtudio & labore, vt habetur in 5. lectione officij eiuſdem Sancti die
7 7. Martij, & ratio eſt, quia adhibere fidem teſtibus eſt arbitrarium Iudici *l.* 3. *ff. de teſtibus, cum vulgatis alijs*, & ideò ſi factũ eſt tale, vt pbari non poſſit niſi per vnũ teſtẽ virtualiter debemus illi adhibere fidem præcipuè ſi ſit homo bone conditionis, & famæ, & in particulari, vt ſit arbitrariũ Iudici etiam plenè adhibere fidem teſtibus ſingularibus & præſertim, *quando teſtes ſunt bonæ famæ*, & ſunt perſonæ nobiles, & notabiles, probat ex multis *Caſtren. conſ.* 342. *lib.* 2 *& Farinac. in tract. de teſtibus, q.* 64. præcipuè *n.* 104. *& ſeq.* & q pbẽtur per teſtes ſingulares tenet *D. Riccius variarum reſolut.* 492. *nouiter docet peritiſſimus D. Frãc. de Petris in eius conſ. ſingularibus conſ.* 62. *num.* 10.

8 Sextò teſtes deponentes de miraculis debent etiam non interregati reddere cauſam ſcientiæ *Bald. in l ſolam, C. de teſtibus*, nec probant ſi dicãt ſcio quia vicinus, vt probat *Maſcard. de probationibus concluſ.* 1064. & diligenter examinari debent, & de ſingulis circum-

cumſtantijs reſpondere *Abb. & alij in cap. Venerabili, de teſtibus.*

9 Septimò miracula ſunt examinanda cum maxima diligẽtia ob plurimas, quæ deſuper oriri ſolẽt difficultates vt diſcernantur vera à ludificatorijs, & ideò Conc. Trid. in admiſſione nouorum miraculorum, Epiſcoporum, Theologorum, & aliorum piorum virorum operam requirit *ſeſſ. 25. de Relig. c. 5.* propè finẽ, & teſtes adhibendi de circumſtantijs miraculorum diligenter interrogandi ſunt conteſtes de eadẽ re eſſe, cauſamq; ſcientiæ explicare debent *cap. Venerabili, cum ibi not. de teſtibus, Archid. in cap. nec mirũ cauſ. 26. q. 5. num. 7. Alex. conſ.* 100 *lib. 5. num. 5. Bald. in l. 3. C. de teſtib. num. 25. Curt. in tract. de teſtibus, num. 80.*

10 Octauò, valdè differunt miracula à gratijs nã miracula dicũtur ea q̃ ſupra diximus, gratiæ verò poſſunt fieri magis communiter, vt gratia ſanitatum, & ſic interdum fiunt quædam mira, ſeù ſtupenda in quibuſdam Eccleſijs ſeù imaginibus ſacris quæ videntur miracula & re vera non ſunt talia, ſed potius gratiæ, vel dona *D. Thom. loc. lect. 2.* & ex his poteris colligere, quod non ſunt verè miracula quando quis progreſſu temporis ſanaretur, vel quid modicum infirmitatis. Nam vera miracula, vel nihil, vel totum operantur, vt de *Paralico Ioan. 5. vbi D. Auguſt.* totum hominem ſanum fecit in Sabbato Dei perfecta ſunt opera & *Geneſ. capit. primo.* Vidit cuncta, quę fecerat, & erant valdè bona & inſuper quod ea quæ fiunt à malis hominibus, vel à Dęmonibus falſam doctrinam, non ſunt verà miracula, & ſic erunt illa quæ feciet Antichriſtus & ſi quæ ſunt quæ circumferuntur à noſtris Pſeudoprophetis recentioribus hæreticis falſa dogmata prædicantibus.

11 Nonò miraculum non poteſt publicari teneri haberi, & venerari, ſine authoritate & approbatione Romanæ Eccleſiæ, *c. 1. de Reliq. & Venerat. Sanct.* & requiritur etiã approbatio ordinarij *S. C. T. ſeſſ. 25. de inuocat. & Venerat. Sanct. in prin.* & meritò nam miracula poſſunt fieri p̃ malos homines & Dęmones, *cap. teneantur 1. q. 1. Sot. 4. ſẽt. diſt. 43. q. 2. art. 3. D. Thom. in addit. 3. par. q. 77. art vlt. & ſuper cap. 15. 1. Cor. lect. 8.*

12 Decimò, erit aduertẽdum à locorum ordinarijs, q̃ quãdo miracula fieri dicuntur in aliqua Eccleſia ſiuè ſeculari, ſiue regulari, virtute ſacrarũ imaginum, ſtatim Epiſcopi man-

mandent operiri imagines, ianuas Eccleſiæ claudi, ac impediant curſum hominum, ne miracula publicentur, niſi prius per teſtes legitimos miracula fuerint ſufficiēter probata, & proceſſus, ſiuè aliquid huiuſmodi mittatur ad Summum Pontificem *cap. Venerabili, de teſt. & ibi Gloſſ. Nauarr. cap.* 18. *not.* 5. & ab ipſo Summo Pontifice expectetur determinatio.

13 Vndecimò, recognitio miraculorum ſpectat ad Epiſcopum loci, & non alium præter eum, quod probatur per S.T. *loc. cit.* vbi reperitur ſancitum nemini licere noua miracula publicare, niſi recognoſcente & approbante Epiſcopo, quæ dictio *niſi* poſita in Conc. habet vim taxatiuæ *l. conſulta, C. de teſtam. Couarr. de ſpōſal. par.* 2 *cap.* 4. §. 1. *num.* 8. *Oſaſc. deciſ.* 174. *num.* 4. *Macer. reſol.* 112. *in prin.* prout etiam verbum illud *Nemini,* quod denotat omnimodā excluſionē, ſecundùm *Panorm. in cap. graue, num.* 8. *de offic. ordin.* & ſic pariter, quia fit mentio Epiſcopi, ex quo ſequitur excludendum eſſe alium inferiorē ſecūdùm *Tiraquell. de retract. conuenct. Gloſ.* 7. *num.* 9. & 13. & quod ſpectet ad Epiſcopum in cuius Diœceſi locus ipſe
14 in quo adeſt miraculoſa imago formare proceſſus ſuper approbatione, & verificatione miraculorum, & non ad Prælatum inferiorem S. C. *Rit. in Pratren.* 3. *Decembris* 1616.

15 Duodecimò, tam ſeculares quam regulares poſſunt puniri ab Epiſcopo vigore *S.C.T.* vbi expreſsè prohibetur nulla admittenda eſſe noua miracula & Epiſcopus tanquam exequutor decretorū S. C.T. poteſt controuenientes punire, ita Rodriq. *q. regul.* 32.
17 *art.* 2. *tom.* 3. Sed publicantes falſa miracula ſunt excommunicati excommunicatione Papali, *Nauarr. man. cap.* 27. *num.* 113. *excomm.* 30. licet ipſe & Caietan. dubitent hanc cenſuram fuiſſe vſu receptam.

17 Decimotertiò, Non licet in altari domus priuatæ retinere imaginem alicuius Sancti non canonizati *Sanchez in in decalog. lib.* 2. *cap.* 43. *num.* 6. & 7. *Philiard. de effic. Sacerd. tom.* 1. *par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 9. *in fin.*

Decretum S. Rituum Cōgregat. ſeruandum in
18 recipiendis informationibus ꝑ cauſis beatificationum, & canonizationum ſeruorum Dei. Cum

CVm in tota Eccleſia gubernatione nihil maius nihil ſit auguſtius Beatificatione & Canonizatione Sãctorũ, vtpotè homines iam demortuos etiam cum fama Sanctitatis & miraculorũ declarare pro ſanctis eoſque vti tales colendos, & venerandos decernere.

Sacra Rituum Congregatio, vt res hac planè ampliſſima, atque grauiſſima ritè, Sanctèq; conficiatur probibet omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis tã ſecularibus, quàm Regularibus etiam Sancti Ioannis Hieroſolymitani Societatis Ieſu, vel aliorum quantumuis ſpeciali nota dignorum ne audeant ipſi per ſe, aut per alios capere informationes ſuper Sanctitatem, aut miraculis alicuius defuncti, neque vllo modo exquirere, atq; obtinere ad hũc effectum extraiudiciales teſtificationes, aut ſubſcriptiones ſub pęnis arbitrio Sacra Congregationis infliggẽdis, quod ſi Superiori Sacriſtæ ſeù Altari officiali illius Eccleſiæ in qua requieſcit corpus ipſiuſmet defuncti, vel alterius etiam Eccleſiæ fuerint reuelata aliqua miracula ſiuè prophetiæ dona poſſint ea recipere ſub ſigillo ſecreti ab ipſis tantum relatoribus in quorum gratiam contigiſſe narrabitur teneãtur tamen quamprimum commodè poterunt eadem deferre, vel obſignata trãſmittere Epiſcopi loci cũ expreſſa declaratione, quod reuelationes, ſic vt ſupra recepta non faciant aliquem probationis gradum etiam cuiuſuis longiſſimi temporis curſu, quod decretum cum fuerit ad notitiam S.D.N. Vrbani VIII. deductum Sanctitas Sua illud approbauit ac imprimi, & vbique publicari mandauit die 12. Martij 1631. C.Epiſc.Port. Card.Pius.

T. Tegriminis Epiſc. Aſſiſ. Secr.

Litteræ præfatę S. Congr. reſcriptæ Illuſtriſſimo Archiep. Auenionenſi.

ILluſtris admodum & Reuerendiſſima Domine cum quo-

quotidie magis notum fiat quanta ſinceritate menſis, & maturitate cognitionis incipere, & proſequi deceat eorum cauſas, qui diem vltimum obiere non ſine aliqua populo relicta opinione Sanctitatis, & quam accurate fideliterq. in re tãti momenti adhiberi teſtes, & examen vocari conueniat Sac. Rituum Congreg. facto prius verbo cum Sanctiſſimo ne aliquis ſubrepat abuſus iuſſit Amplitudinem tuã hac peculiari Epiſtola fieri certiorẽ de ijs quæ in adiuncto decreto continentur, nẽpè, vt curet ne in poſterum vlla ex parte aduerſus illud à quopiam in tua diæceſi aliquid committatur, ſed ob omnibus obſeruetur; & quando quod amplitudinem tuam ab aliquo petitũ fuerit, vt velit inquirere in Sanctitatem vitæ & miracula alicuius, qui cum prẹfata fama obijſſe dicatur quoniam nimia plerumque procliuitas, atque celeritas occaſionem errori probet nõ prius generaliter ſuper vitæ ſanctitate inquiri promittat; quam particulariter de de cuius virtutis eminenti gradu, aut peculiari aliquo miraculo procedat famæ cõprobatio, prout prudẽtiæ tuẹ magis expedire videbitur, quod pro ſeipſum exequi Sac. Congreg. ſummopere exoptat, ſed ſi ob inualetudinem, vel ob legitimum aliud & graue impedimentum id conficere non valebis ſuper quo conſcientiam tuã onerat, Congregatio poterit Amplitudo tua delegare Vicarium ſuum generalẽ, vel alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum qui delegatus ſiuè ille ſit Vicarius, ſiuè cuiuſcumque dignitatis cum alijs ad minimũ duobus doctis uiris altero ſaltem magiſtro in Theologia altero uero graduato, uel licentiato in Iure Canonico rem totã ita peragere debeat, ut omnia ſua nomina ſubnotent poſt ſubſcriptionem cuiuſcunq; teſtis antequam diſcedant à loco ipſius examinis, curabit inſuper amplitudo tua, vt teſtes omnes quæcũq; habeant explicare, & per extenſum deponant, nec ſe referant ad atteſtationes redditas, neq; eis recitẽtur,

quẹ

quæ alias ipſi depoſuerint: poſtquam verò fuerint per Amplitudinem tuã vel per alios ex cauſis ſupra narratis à te ſubrogatos, acta cõpleta ſecreto retineãtur præſtito etiam iuramẽto à Notarijs, & teſtibus ſe nemini promulgaturos quidquid ipſi ſcripſerint & reſpectiuè depoſuerint, vel de quibus interrogati fuerint de his autẽ actis per te, aut iuſſu tuo cõfectis certiorem reddere debebit ſtatim Amplitudo tua Summum Pontificem, eique quanto citius poterit authenticè tranſcripta, ac ſigillo obſignata ad Sac. Rit. Congreg. tranſmittere, originalia verò eodem modo conſignata & in capſa clauſa pluribus clauibus, quæ diuerſis ad arbitrium tuum cuſtodiendæ tradantur in Archiuio Archiepiſcopali cõſeruentur. Notum tamen ſit Amplitudini tuæ, neque per hanc Epiſtolam, neque per aliquid in ea propoſitum voluiſſe Summum Pontificem, neque Sac. Rit. Congr. tribuere, aut augere iuriſditionem ſeu facultatem, quæ aliàs Epiſcopis competere poſſet, atque vt hæ litteræ nulla in poſterum obliuione deleantur, ſed ſemper recordatione vigeant & tua & ſuorum deinceps ſucceſſorũ, dabit operã Amplitudo tua, vt illa quanto citius tam in Curia tua Archiepiſcopali, quàm in Archiuio Capitulari ad perpetuam memoriã aſſeruentur. Vale. Datũ Romæ 12. Martij 1632.

Amplitudinis tuæ vti frater.

C. Cardinalis Pius.

I. Tegrimius Epiſcop. Aſſiſ. Secret.

SVMMARIVM.

1 *Sepulturæ defunctorum prohibentur fieri ſuper terram.*

De Sepulturis.

Super Bulla Pij V.

1 Sepulturæ defunctorum prohibentur nunc fieri ſuper terrã, ita *Pius V.* in *Conſtit.* incip. *Cum primum,* vide *Nald in prax. Cam. in cap. nos inſtituta de ſepultur. in 6.*

SVMMARIVM.

1 Conſtitutiones Summorũ Pontificũ ædita cõtra ſimoniacos obſeruari ſtatuit Pius V. & quibus pęnis afficiuntur ſimoniaci.

2 Simonia committitur ex quocũque commodo perueniẽto.

3 Simonia committitur à concedente literas dimiſſoriales ad ordines ſimoniacè.

4 Simonia committitur ab exigente vltra decimam partem pretij pro literis dimiſſorijs, vel pretium exigere pro non concedẽdis literis dimiſſorijs.

5 Simoniacus in ordine, vel beneficio tenetur ad reſtitutionem acceptorum, ſecus in alijs ſacramẽtis, vel bonis ſpiritualibus.

6 Conſuetudo non excuſat à ſimonia.

7 Simonia iuſtificari debet, vt vacatio beneficij ſit inducta, amplia num. 8. & an ſufficiant coniecturæ, nu. 9. 10. 11. & 12.

12 Pactum ſimoniacum, an iuſtificetur dicto partis, & num. 14.

15 Simoniæ pęna, an habeat locum in penſione.

16 Simoniacus, an priuetur ipſo iure.

17 Simoniæ pęnæ non extenduntur ad alios authores, et tractantes confidentiã, vel ignaros.

18 Simoniæ pœnæ locum ſibi vendicãt pro acquirendo beneficio, & non pro tuẽdo iam quæſito.

19 Simonia conuentionalis non ſufficit pro incurſu pęnarum.

De Simonia.

Super Bulla Pij V.

IN prima parte ſub hoc eodẽ titulo extat error in principio Bullæ Pij V. quæ non aliter incipit, *vt ſimoniacæ prauitatis*, ſed incipit *Cum primum*, & poſtea 1 ſubſequitur, *vt ſimoniacæ prauitatis*, publicata *de anno* 1566. per quam mandauit iſte ſan-
2 ctiſſimus omnes conſtitutiones, æditas cõtra ſimoniacos, & præſertim Pauli II. obſeruari

nari, & delinquentes tam in receptione ſacrorum ordinũ, quam in aſſequutione beneficiorum voluit affici pœnis inferius poſitis, Vnde quicunq; deteſtabile crimen ſimoniacæ prauitatis cõmiſiſſe conuictus fuerit in cõſequẽdis ordinib⁹, eo ipſo ſit ab illorũ exequutione p decẽniũ ſine ſpe diſpenſationis ſuſpenſus, & per annũ carceribus mancipetur. Qui dignitates Eccleſiaſticas ſimoniacè acquiſierit, illis ſit ipſo iure priuatus, in futurum inhabilis ad eas, & quaſcumque alias obtinendas. Qui beneficium Eccleſiaſticum ſimoniacè adeptus fuerit, illis ſimiliter ſit ipſo iure priuatus, & ad fructuum omnium, quos perceperit, reſtitutionem teneatur, & perpetuò ſit inhabilis ad ea, quæcunque alia beneficia Eccleſiaſtica obtinenda. Si quis autem tale delectum pluries commiſiſſe conuictus fuerit, prӕter dictas pęnas etiam corporaliter puniatur; & ab ordinibus Eccleſiaſticis degradatus, à fidelium conſortio eijciatur. Qui verò ordines, & beneficia ſimoniacè contulerint, pęnis à iure ſtitutis puniãtur cuiuſcunque gradus, conditionis, etiam ſi Epiſcopi, Archiepiſcopi, vel maioris, fuerint. Caueant præterea quicumq; ne in Sacramentorum exhibitione ſimoniacum aliqd faciant, alioquin grauiſſimè puniantur per locorum Ordinarios, qui huiuſmodi criminis, reos cum maxima ſeueritate coercere procurent, iuncta Concil. Trid. ſtatuta.

2 Ampliatur primò tenor huius Conſtitutionis vt ſufficiat qualecunque commodum illius, à quo procedit ius ſpirituale, quidquid illud ſit, nam licet ſimonia pecuniam prætendat, tamen appellatione pecuniæ venit omne id quod poſſidetur in terra, & ſubijcitur dominio hominum *Gloſ. & DD. in cap. totum* 1. *q.* 3. ſiuè ſit parum, ſiuè ſit magnũ, *Gloſ. in cap. & ſi quæſtiones, verb. aquũ de ſimon. Menoch. conſ.*67 *num.* 9. nam in hac materia non attenditur paruitas materiæ, ſed affectus, & intentio committentis *Gloſ. vlt. in §. vltim. proœm. decret.*

3 Ampliatur ſecundò, vt pœnas huius conſtit. incurrat cõcedens literas dimiſſorias ad ordines ſimonia interueniente, *Nauarr. conſ.*67. *de ſimon. addit. ad Diaz in prax. crim. cap.*92. *verſ. quinto, Rodriq in ſumm. par.*2. *cap.*56. *nu.*6. *verſ. ſexto*, & idem eſſet exigere

4 vltra decimam partem aurei pro literis dimiſſorijs ad ordines, ſecundũ *Nauar. conſ.* 67. *de ſimon.* vel pretium exigere pro non concedendis literis dimiſſorialibus *Abb. in cap. cũ Eccleſia de ſimonia.*

5 Ampliatur tertiò, vt ſimoniacus in beneficio, vel ordine teneatur ad reſtitutionem acceptorum, ſecus in alijs ſacramentis, vel bonis ſpiritualibus, cum ſolus is ſimoniacus ad illam ſit obligatus, qui pacto expreſſo beneficium, vel ordinem vendiderit, non autē qui cætera ſacramēta Eccleſiæ, aut ſpiritualia dona, quæ in illis tantum, non autem in alijs reſtitutionem, præcipit ius Canonicum, *Abb. in cap. fin. de ſimon. Caietan. in ſumm. verb. excommunicatio, nu. 27.* quod dicit valde notandum, ſequitur *Rodriq. in ſumm. p. 2. cap. 66. concluſ. 2. num. 2.* licet veniret puniendus pro crimine ſimoniæ pœna arbitraria Iudici reſeruata *Roer. deciſ. 117. num. 3. par. 1. Foller. in prax. crim. par. 2. verſ. vel crimen ſimoniæ, in fin.*

6 Ampliatur quartò, vt nec conſuetudo excuſet à pœnis contentis in hac conſtitutione *cap. cum Eccleſiæ, & cap. ſicut pro certo, de ſimon.*

7 Declaratur primò, dicta conſtitutio, vt ad hoc, vt ſit inducta vacatio beneficij per ſimoniam adepti, conuentio, ſeu pactio iuſtificari debeat *cap. qui ſtudet 1. q. 1. Dec. conſ. 118. nu. 4. Pariſ. conſ. 30. n. 24. lib. 4. Farin. conſ. 180. num. 6. Put. deciſ. 167. num. 5. lib. 2. Seraphin. deciſ. 1029. num. 8. Mohedan. deciſ. 1. num. 3. in fin. de ſimon. & Gratian. diſcept. forenſ. cap. 219. num. 16. par. 1.* adeò vt ſimplex tractatus nō habeatur in conſideratione, *Hoſtienſ. in cap. 1. num. 5. de ſimon. Io. Andr. ibidem ſub n. 3. verſ. melius hæc opinio eſt verior*, idem habetur per *Abb. num. 10. & Barbat. ſub num. 1.* eſt enim impoſſibile cōmittere ſimoniam ſaltim punibilem in foro externo, abſquè tali pacto, & cōuentione, *Nauar. in man. cap. 23. num. 107. & 109. Rota in recent. deciſ. 166. num. 1. par. 2.*

8 Imò iuſtificatio dicti pacti debet perpetuò concludere ad tempus ante applicationē, ſiuè acquiſitionem beneficij, ſeù rei ſpiritualis, *Dec. d. conſ. 118. num. 4.* quem ſequitur *Rota in vna Balneoregien. ſimoniæ, 17. Maij 1624. coram bonæ memoriæ Illuſtriſſimo Coccino.* Vndè ſi probatio circa tempus eſſet ambigua, & vaga, præſumeretur initum pactum poſteà, & non antea, iuxta doctrinam *Bart. in l. nō ſolum, §. ſed vt probaui, nu. 2. & 3. de nou. oper. nunciat.* latè *Gabriel. commun. concluſ. 2. num. 2. de maleſic. Ludouiſius deci. 517. num. 20.* & idem dicendum eſt de eodem pacto, à quo erit remouenda omnis æquiuocatio in verbis, ita vt debeant eſſe præcisè promiſ-

ſoria. nō

tô autem ambigua, & curialiter potius ac vrbanè concepta, quàm inductiua alicuius obligationis, nam eo caſu non haberent vim obligandi *cap. cum venissent de instit. Iaſ. in l. ſita ſtipulatus num. 19. de verb oblig. Farinac. d. conſ. 180.*

9 Declaratur ſecundò, vt quamuis ad huiuſmodi pacti iuſtificationem prouacatione beneficij cõſueuerint admitti coniecturæ, & præſumptiones propter naturam materiæ quæ occultè tractatur *cap. per tuas de ſimon. Aym. conſ. 122. num. 2. & Rot. in Romana ſeu Hipalen. ſimonia 7. Febr. 1596. coram Bianchetta Seraphin. decif. 516 ſub num. 3. & decij. 1029. num. 2.*

10 Nihilominus tales coniecturæ non ſolum debent eſſe plures, ſecundùm *Natt. conſ. 299. nu. 13.* ſed etiam legis & non hominis, vt cêſuit *Veral. decif. 202. num 3. & 4. par. 1.* violentæ *Aleiat. conſ. 2. ſub num. 41. lib. 1.* & modum benè explicat *Menoch. de præſump. lib. 1. q 3 num 1. & 8.* & vnaquæq; præſumptio ad minus debeat probari per duos teſtes omni exceptione maiores, ita in puncto conſuluit *Alex. de Neuo conſ. 64. num. 4.* vt inde reſultet euidentia facti, quæ ſicut regulariter requiritur ad conuincendum reum de delicto *cap. euidentia de accuſat.* ita & in hoc atrociſſimo delicto eſt præcisè neceſſaria, *Clar. in §. ſimonia, ſub num. 12. de ſimon. Seraphin. d. decif. 1029. num. 2.* & ita in terminis huius cõſtitutionis obſeruauit *Rota in d. Romana ſeu Hiſpalen. ſimonia* impreſſa *poſt tract. nquiſ. de ſimon. pag. 279. Farin* qui refert alias Rotam iudicaſſe *in conſ. 63. nu. 2.*

11 Vnde quamuis ex tractatu præcedenti poſſit videri, ſi qd ſit impenſum poſt collatioñe beneficij, id fuiſſe expenſum ex pacto prius concluſo, ſi côcurrât alie verisimilitudines, Tamen hoc declaratur procedere, quandô crimen ſimoniæ obijcitur viam exceptionis, prout loquitur *Seraphin. decif. 237. & 244.* ſecus vero per modum accuſationis, ſiuè actionis ad effectum incurrêdi pœnam huius conſtitutionis, nam non admittuntur argumenta, ſed ſtrictius, & cautius erit procedendum, interim, vt nec duę ſemiplenæ probationes coniungantur, iuxta *Gloſſ. in cap. veniens, il primo, verb. ad illorum in med. verſ præterea hic erat vnus teſtis de teſt. Seraphin. d decif. 1029. nu. 1.* vbi refert ita fuiſſe decíſum *in vna Firmana Cappellaniæ 7. Maii 1582. coram Clem. VIII. Rota in recent. dec. 165 ſub n. 8 p. 2. Ludou dec. 238. n. 1. & decif. 517. n. 12.*

12 Et

12 Et ſic animaduertas, quod quando agitur de iuſtificatione huiuſmodi pacti ex teſtibus conſtituas articulos ex correſpectiuitate actuum, iuxta *deciſ. Seraphin. 237. nu. 1.* præpares teſtes nõ patientes exceptiones conſiderabiles, put ſunt excõmunicati, ſimoniaci *Seraphin. deciſ. 244. num. 1.* inſtigatores *c. per tuas de ſimon.* idem *Seraphin. deciſ. 290. n. 6.* aut ſingulares, cũ in hac materia ſingularitas adeò detrahat fidem teſtibus, vt nequeãt coniungi cum ſemiplena probatione puta fama, idem *Seraphin. d. deciſ. 1029 nu. 11.* niſi concurrant alia adminicula, *idem dec. 191. par. 1. diuerſ.*

13 Sed mentionatum pactum, an iuſtificetur ex confeſſione partis, Dicas quod ſi ſit iudicialis ſufficeret, ad *text. in cap. cum ſuper de confeſſ. Dec. d. conſ. 118. ſub num. 1. Seraph. deciſ. 86. num. 1. & deciſ. 1359.* etiam ſi eſſet facta in iudicio criminali, *Verall. deciſ. 242. n. 1. lib. 3.* idem *Seraphin. d. dec. 86. num. 3.* dummodo emanauerit ab ipſo principali, ſecus verò per procuratorem, qui nullatenus poſſet præiudicare principali, reſpectu cuius diceretur confeſſio ficta, & non vera *l. oſſa ff. de relig. et ſumpt. fun. Crot. in tract. de teſt. par. 7. num. 78.* niſi procurator haberet mandatum ſpeciale ad ſic confitendum, argum. eorũ quæ dicit *Bald. in l. 1. num. 31. C. de confeſſ. per text. in l. fin. de ceſſ. bon.*

14 Attamen non erit dubitãdum ſi fuerit pactum prædictũ iuſtificatum per publicum inſtrumentum, quia diceretur probatio probata ad tradita per *Maſcard. de probat. cõcluſ. 1309. num. 1.*

15 Declaratur tertiò, vt huiuſmodi conſtitutionis pœna nõ debeat trahi ad penſionem, vt firmaui *in prima parte nu. 15 ſub hoc eodem tit.* & licèt *Nauarr. in man. cap. 23. n. 111. & conſ. 60. num. 2. & conſ. 62. num. 1. de ſimon.* aſſeruerit circa penſiones poſſe committi ſimoniam, quem ſequuntur alij relati per *Pariſ. de reſign. benefic. lib. 6. cap 4. num. 54. & Garz. de benef. par. 1. cap. 5. nu. 19.* & mouentur ex *deciſ. Rota apud Farin. deciſ. 63. nu. 4. poſt primum volumen conſ.* Attamen verius eſt nullum aliud eſſe ſubiectum penſionis, quã fructus beneficij, qui ſunt diſtincti, & ſeparati ab ipſo beneficio, vt aduertit *Burſat. conſ. 178. num. 28. Lettber. de re benef. lib. 1. q. 39 num. 37.* & conſequenter dicta penſio cõſiſtit in mera temporalitate abſque vlla ſpiritualitate ſup cuius fructibus reſeruatur, *Menocch. conſ. 296. num. 38 & conſ. 1115. num. 10.* & ideò, ſi

fiat

Digitized by Google

ſtet pactum ſuper penſione reſeruata, nec tangatur beneficium, nullo modo iudicabitur ſimoniaca *Rebuff. de pacif. poſſeſſ. num. 132. verſ. decima octaua concluſio, Gigas de penſ. q. 1. num. 1. q. 21. in princ. & q. 99. num. 6.* niſi penſio fuiſſet conceſſa in titulum *Barſat. d. conſ. 68. & Leſſ. de iuſtit. & iur. lib. 2. cap. 35. num. 124.*

16 Declaratur quartò, vt conferens, vel promouens alterũ per ſimoniam non priuetur beneficijs, quæ obtinet, nam poſito, quod iſte conferẽs receperit ex pacto id quod ſibi fuit promiſſum, pro qua receptione conſumitur eius ſcelus *cap. & ſi quæſtiones de ſimon.* & canones, diuerſis pęnis eũ puniunt, nempè reſtitutionis eius, quod recepit, *cap. ſi quis, il primo, 1. q. 3.* & ad duplum *cap. audiuimus, §. cum igitur, verſ. quod ſi quis, eod. tit. de ſimon.* necnon ſuſpenſionis *cap. veniens, eod. tit.* eiectionis à proprio gradu *cap. ſi quis Epiſcopus, 1. q. 1. c. eos, cap. placuit, & cap. multas, 1. q. 1.* & hodie incurrit pęnam excommunicationis ipſo iure Papæ reſeruatæ *extrauag. 2. §. ſtatuetes, de ſimon.* Non autem in iure reperitur inducta vacatio ipſo iure beneficiorũ, quæ poſſidet, ita vt quicumq; impetraret beneficium collatoris ex hoc capite perderet operam, & oleum, nam nõ ſolum teneretur iuſtificare pactum in quo ſubſtantiatur ſimonia; ſed etiã collatorem recepiſse id quod ſibi fuit promiſſum, & ſic ſimoniam realem, *cap. de hoc autem, eod. tit. de ſimon.* & nihilominus niſi ex forma impetrationis eſſet ſibi intercisa hæc facultas, dum iudiciũ ſuper hoc pendet, poſſet reus pęnitere, reſtituendo id quod recepit Eccleſiæ, vt probat *text. in cap. ſi quis, il primo, vbi Gloſ. verb. reſtituere, 1. q. 3.*

Idemq; exiſtimo de examinatoribus, qui occaſione examinis habiti in concurſu ad Parochiales ante, vel poſt receperint, incurrant ex decreto *S. C. T. ſeſſ. 24. cap. 18.* vitiũ ſimoniæ vna cum ipſis dantibus, à qua abſolui nequeunt, niſi dimiſſis beneficijs, quæ obtinebant, & reddant inhabiles ad obtinenda; nam licet incurrant veram ſimoniam, vt per *Barboſ. in collect. ad c. 1. num. 4. de ſimon.* Nihilominus ante dimiſſionem non poteſt videri inducta vacatio *Lether. de re benefic. lib. 3. q. 18. n. 201. & 203.* quamuis remanent ſuſpenſi ipſo iure ſecundum *Nauarr. conſ. 67. nu. 1. & Pariſ. de confid. q. 48. n. 5.*

17 Declaratur quintò, vt pœnæ huius Conſtitutionis non afficiant alios authores, tra

tractantes confidentiam, & non porrigantur ad ignaros tractatus huiuſmodi, qui in executionem illius fuerint prouiſi, *Rota dec.* 166. *n.* 2. *p.* 2. *in recentior. Mantic. deciſ.* 211. *num.* 12.

18 Declaratur ſexto, pœnas dictæ Conſtitut. extendi ſolũ in ſimonia pro acquirẽdo beneficio, & non pro tuendo iã quæſito, *c. dilectus, & ibi gloſ. verſ. idem dicendum eſt, de ſim.* Vndè ſi poſſeſſor, qui patitur moleſtias aliquid det pro redimendis illis non incurreret pœnas prædictas, *Gomeſ. ad reg. de ann. in* 2. *q. in* 3. *col. verſ. & ſic videmus*; *Maiol. de irregul. lib.* 5. *c.* 45. *ſub n.* 3. *in fine*; ſecus verò, ſi daret petitor, qui propter illam temporalitatem aſſequitur poſſeſſionẽ, nã cùm poſſeſſio ſit quid ſpirituale rei ſpiritualis, *clement. vnic. de cauſ. poſſeſſ. & propr.* conſequenter is non excuſatur à ſimoniæ, *& conſtit. pœna*, quantumcumq; habeat titulũ, ſi pro obtinenda poſſeſſione aliquid temporale expendat, *Nauarr. conſ.* 1. *nu.* 3. *de ſimon.* & idem diceretur de eo, qui pro repellenda contradictione pactus fuerat cum beneficiatis de releuando eos indẽnes ab omni damno, & intereſſe ob receptionem de ſe faciendam, vt iudicauit *Rota apud Seraphin. dec.* 767. *num.* 4.

quod procedit etiam reſpectu omnium annexorum, *Nauar. loc. cit. per Lambertin. de iur. patr. lib.* 2. *p.* 1. *q.* 9. *art.* 11. *nu.* 2.

19 Declaratur ſeptimo, vt ad incurrendas pœnas dictæ cõſtitutionis non ſufficiat ſimonia conuentionalis, ſed re vera realis requiritur, nempè veram, & actualem traditionem beneficij, itidem & dationem pecuniæ, vel alterius rei temporalis pro ſpirituali, ita quod traditio, ſiuè collatio beneficij per pactum ſolũ ſimoniacum non ſufficiat, ſi temporalis itidem tradatur contra opinionem Caietani, & Soto ita ſeruari ſtylum Rotæ Romanæ, iuxta quem iudicatum fuiſſe teſtatur *Guttier. can. qq. lib.* 1. *c.* 9. opiniones pro & contra referendo.

Reliqua ad intellectum huius Conſtitutionis vide latè *Guttier. can. qq. lib.* 2. *c.* 23.

SVMMARIVM.

1 *Examini ſubijciens pro alijs, perdit beneficia ipſo iure, & vacat beneficium ipſo iure obtinentis beneficium, cum animo riſignandi cum penſione vel abſque.*

2 *Iuramentum exigitur ab obtinente beneficium, vt accipiat animo non dimittendi,*

nam

nam diceretur ſimoniacus, *num* 3.

3 *Simoniacus eſt promittẽs maiorem penſionẽ iuſta pro obtinendo beneficio.*

De Simonia.

Super Bulla Pauli IV.

1 CAuetur *in Conſtit. Pauli IV.* incip. *Inter cæteras de anno* 1557. 33. *in ordine* vacare ipſo iure beneficia illorum, qui occaſione dictorum beneficiorum obtinẽdorũ ſe alios eſſe ſimulauerint, & tanquam tales ſe in examine ſuppoſuerint pro alijs, cum ſpe penſionem annuam, aut aliud quantumuis modicum temporale cõmodum ab eis conſequendi, vel pro ſe ipſis principaliter animo & intentione, ea poſtmodum in fauorem aliorum, etiam quãtumuis idoneorum, & benemeritorum cum ſimili penſione, aut commodo, aut etiam ſine eo reſignãdi obtinere procurauerint, Vndè contra prædicta, aut eorũ aliquid faciẽtes, vltra excommunicationẽ latæ ſententiæ ſoli Papæ reſeruatam, & nullitatem taliũ prouiſionum, & inhabilitatẽ ad òmnia beneficia, imponitur pœna priuationis omniũ beneficiorum eo ipſo abſquè alia deſuper facta declaratione incurrenda; & ideò notetur ab omnibus hæc conſtitutio, quia paucis eſt nota, ne incidant in pœnas illius.

Vnde hodie non eſt tutum *conſ Nauarr. 16. de cleric. non reſident.* & aduertit ibi illius dictionator, nec procedũt dicta per eundem *in manual.*
2 *cap. 21. num. 52.* At in Curia Romana ſemper obſeruatur, quod exigitur iuramentum à petente beneficium, quod nõ accipiat animo dimittendi, *Pariſ. de reſign. benef. lib. 9. q. 10. num. 4. & 5.* nam accipiens beneficium cum animo illud dimittendi, diceretur ſi-
3 moniacus, *Achill. de Graſſ. dec. 1. num. 5. de offic. Vicar. Abb. in cap. relatum, num. 7. de cleric. non reſident.*

Ampliatur etiam in clerico, qui, vt facilius beneficium conſequatur, promiſerit maiorem penſionem, quam beneficium ferre poſſet, nam committeret ſimoniam, & veniret priuandus, *ita Gigaſ. in tract. de penſion. quæſt. 41. per totam.*

SVMMARIVM.

1 *Vicarij Generales, ſiuè Foranei non tenentur dare ſindicatum, declara, num.* 2. 3. 4. *&* 5.

De ſindicatu Vicarij.

Super Bulla Gregor. XIII.

1 Vigore huius *bullæ de anno* 1578. ad fauorem Vicariorũ Archiepiſcopi Tarentini, vt licet Clero inſtãte, non tamen ipſi Vicarij Generales, ſiuè foranei ſindicatui ſint obnoxij, & non abſquè ratione propter dignitatem ipſorum, qui fulgẽt radijs Epiſcoporum in cuius dedecus tenderet ſindicatus, cum pro illis ſit præsũptio in bono, & iuſto exercitio ſui officij, vide *Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg.* 54. *num* 83.

2 Declaratur primò, vt Vicarius Capitularis teneatur reddere rationem Epiſcopo ſucceſſori vigore *S.C.T. ſeſſ.* 24. *de reform. cap.* 16. *D. Ricc. deciſ.* 481. *num.* 4. & ita conſuit Sac. Congr. apud *Farinac. in nouiſ. collect. deciſ.* 134. vbi habetur Epiſcopum poſſe petere rationem à Vicario Capitulari, & compertum aliquo delicto punire poteſt authoritate à S. C. T. prout paruit quidam Vicarius Ciuitatis Acheruntinæ, qui ad rationem officij, iuriſdictionis, & cuiuslibet muneris reddendam euocatus tã ex diſpoſitione S.C.T. quàm ex mandato *S.* Congr. negotijs Epiſcoporum præfectæ, ad quã fuerat habitus contra eam recurſus pro varijs & diuerſis criminibus accuſatus.

3 Declaratur ſecundò, vt vbi dicta Conſtit. Gregorij non eſt recepta, & ibi contraria ſit conſuetudo, vel decretum pro ſindicatu, vtique ad illud Vicarius teneretur ex rationibus adductis, per *Azeued. lib.* 2. *tit.* 7. *lib.* 3. *recopil.* poteſt enim vſu & conſuetudine recipi, aut Synodali conſtitutione ſanciri, quod Vicarij ſindicentur poſt finitum officium, vt in Diœceſi Toletana viuu admiſſum, & ſtatutum eſt.

4 Declaratur tertiò, vt aduerſus Vicarium ſindicandum ij tantum teſtes ſint recipiendi, & examinandi, qui fide digni ſint, & ex odio, vel rancore nõ deponant, nam ad hoc, vt teſtes fidem faciant contra ſindicandum debent eſſe idonei, & omni exceptione maiores,

Gratin.

*Gram.conſ.*35.*n.*35. *et conſ.*46. *num.*2.*Baiard. ad Clar. q.*73. *num.*16.*Decian.in tract.crim. lib.*8.*cap.*38.*num.*3. *Maſcard. de probat.concluſ.*165. *num.*5. *& Farinc.var. & diuerſ.cri. min q.*111.*art.*11.*num.*268.

5 Declaratur quartò, vt ſolũ Vicarius finito officio in caſibus mentionatis teneatur dare ſindicatum generalem, at ſecus ante expletum officiũ, nam non eſſet admittendus ſpecialis ſindicatus, alias grauaretur, & ab hoc grauamine daretur appellatio, quare, ſi contra ipſum ſpecialiter ſindicetur, reclamet, & ad Superiorem pro ſuo præiudicio recurrat, vt ſingularis ſindicatus reuocetur cũ reſeruatione ad generalem, ſi vſu admittatur, quod procedit quãdo contra Vicarium ageretur de culpis commiſſis in officio vt non poſſit ſindicari ſpecialiter, ſecus verò de culpis extra officium, puta ſi commiſiſſet homicidium adulterium, vel quid ſimile perpetraſſet, nam hoc caſu non vti Iudex, ſed vti perſona priuata eſſet puniendus, & cognitio illorũ delictorum non foret remittenda ad ſindicatum generalem, ſed ſtatim nè delicta impunita remanerent, ſed vide *Locther.de re beneſ.lib.*1.*q.*22. *num.*100.*cum ſeqq.* vbi habes quod quando Vicarius deliquit in officio præiudicando ſimiliter partibus & iuſtitiæ, cognitio & punitio pertinet ad ipſum Epiſcopũ, niſi propter notorietatem, & grauitatem criminis facta ſit deuolutio.

SVMMARIVM.

1 *Bulla.*

2 *Sollicitantium in Confeſſione pena.*

3 *Sollicitatus conſentiens Cõfeſſario ſollicitanti illum tenetur denunciare, refertur declaratio S. Cõgr. num.*4.

5 *Sollicitans feminam, vt conſentiat alteri, aut vt tradat filiam ſuam eſt denunciandus.*

6 *Sollicitans verbis tacitis incurrit pœnas.*

7 *Confeßarij tenentur monere penitentes quos ſciuerint ab alijs ſollicitatis, declara num.*8. *quando timeretur periculum*

9 *Confeſſarij ſollicitantes, nõ dicuntur reſtituti ad Cõfeſſiones per quamcumq; gratiam.*

19 *Sollicitantes ſunt denunciandi, quamuis nō fuiſſent infamati.*

11 *Confeſſarius tribuēs chartam pęnitenti continentē ſollicitationem incurrit pænas conſtitutionis.*

12 *Confeſſarius diſſuadēs cōfeſſionem fęminæ dicenti ſe velle in craſtinum cōfiteri eſt denunciandus, ſi illam ſollicitauerit.*

13 *Sollicitans Sacerdos; non habens poteſtatem abſoluendi non eſt denunciādus.*

14 *Sollicitans quãuis ſtatim pænituerit eſt denunciãdus.*

15 *Confeſſarius petens domũ pœnitentis, vt ibi duceret ſuam concubinam eſt denunciandus.*

16 *Regularis confeſſarius abiurans eſt inhabilis ad officia ſuæ religionis.*

17 *Sollicitantes in Confeſſione ſunt ſuſpecti vehementer de hæreſi, & num. 22.*

18 *Sollicitans in Confeſſione puniri poteſt ob crimen, & qua pæna, num. 19. & 20.*

21 *Confeſſarij ſollicitantes ſunt denunciandi à ſciētibus, vel videntibus illos ſollicitaſſe.*

23 *Decretum S. Congr. per quod probibetur regularibus cognitio criminis ſollicitationis.*

24 *Bulla Pij IV. refertur, & bulla Pij V. num. 25.*

26 *Bulla S. D. N. Vrbani viij. cōfirmat, & ampliat bullam Gregorij XV.*

27 *Scientes crimen ſollicitationis tenētur denunciare, amplia, num. 28. & 29.*

30 *Denunciari non debet cōfeſſarius ex ſola depoſitione mulieris.*

31 *Carcerari non debet Confeſſarius ex ſola depoſitione mulieris.*

32 *Denunciari non debēt miniſtrantes Euchariſtiam baptiſmum, vel matrimonium, ſi ſollicitauerint.*

33 *Confeſſarius conſentiens ſollicitationi metus cauſa excuſatur.*

34 *Sollicitans emendatus eſt denunciandus.*

35 *Confeſſarius non eſt denūciandus ſtans ante Confeſſionem, & fæminam ſollicitans abſque præte-*

ſto

ſtu Confeſſionis .

36 *Confeſſarius an ſit denunciandus arguendo concubinam ſuam .*

37 *Committens crimen inceſtus cum filia ſpirituali qua pœna puniatur, & an comprehendatur ſub bulla .*

38 *Sollicitata omittens denũciationem punitur , uti fautrix.*

De ſollicitatione in Confeſſione.

Super Bulla Gregorij XV.

✠

1 VNiuerſi Dominici gregis curam, quãquam immeriti, cæleſti diſpoſitione gerentes, ſedulò inuigilare tenemur , vt ab omnibus prauis contagijs conſeruetur immunis ; multoq; maiori ſtudio prouidere, vt omnis peſtis ab ijs auertatur, quibus alios ſanandi officium eſt commiſſum : ne quod Euangelica ſcripta nos admonent, ſale infatuato, non ſit in quo ſaliatur , & ad nihilum proſit vltra, niſi vt mittatur foras, & conculcetur ab hominibus . Quoniã autem à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris quibuſdã in locis prouiſum fuit, vt impium, ac nefandum ſcelus , quod non ſolum inter Chriſtifideles nõ eſſe, ſed nec etiam nominari debet, procul ab ijs arceatur, videlicet, vt aliquis Sacerdos ad ſacras audiendas cõfeſſiones deputatus, Sacroſãcto Pœnitentiæ Sacramẽto, ſollicitando pœnitentes ad turpia, abutatur, ac pro medicina venenum, pro pane aſpidem porrigat , & ex cæleſti medico infernalis veneficus , ex patre ſpirituali proditor execrabilis animarum reddatur : idcirco Nos ea , quæ his pernicioſiſſimis Diaboli inſidijs arcendis , certis locis ſalubriter conſtituta ſunt, vt nullibi deſiderentur, quantum ex alto cõceditur, prouiden. duximus. Alias ſiquidem à fel. rec. Pio Papa IV. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis videlicet.

Pius.

Pius Papa IV. Venerabili Fratri Archiepiſcopo Hiſpalen. in Regnis Hiſpaniarum hæreticæ prauitatis Inquiſitori Generali. Cum *ſicut nuper, non ſine animi noſtri moleſtia, accepimus diuerſi* Sacerdotes *in* Regnis *Hyſpaniarum, atque etiam in eorũ* Ciuitatibus, *& Diœceſibus curam animarum habentes, ſiue eam pro aliĳs exercentes, aut alias audiẽdis confeſſionibus pœnitentiũ deputati in tantam proruperint iniquitatem, vt Sacramento Pœnitẽtiæ, in actu audiendi confeſſiones, abutãtur; nec illi, & qui id inſtituit Domino Deo, & Saluatori noſtro IESV Chriſto iniuriam facere vereantur; mulieres videlicet, pœnitentes ad actus inhoneſtos, dum earum audiunt confeſſiones, alliciendo, & prouocando, ſeù allicere, & prouocare tentando, & procurando; ac loco earum per Sacramentũ huiuſmodi* Creatori *noſtro reconciliationis, grauiori peccatorum mole eas onerãdo, & in manibus Diaboli tradendo, in Diuinæ Maieſtatis offenſam, & animarũ perniciem,* Chriſtifidelium *ſcandalum non modicum. Nos in animum inducere nequeũtes, quod qui de Fide Catholica rectè ſentiunt, Sacramentis in Eccleſia* Dei *inſtitutis abutãtur, aut illis iniuriam faciant, Fraternitati tuæ, de cuius eximia pietate, virtute, atq; doctrina plurimum in Domino confidimus; per præſentes committimus, et mãdamus, quatenus per te, vel per aliũ, ſeù alios à te deputandum, ſeù deputandos, contra omnes, & ſingulos Sacerdotes dictorum* Regnorum*, ac illarum Ciuitatum, & Diœceſum de præmiſſis quomodolibet diffamatos, tam ſeculares, quàm quorumuis etiam exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectorum Ordinum Regulares cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, cõditionis, & præeminẽtiæ, exiſtãt, tam ſuper præmiſſis, quàm ſuper Fide Catholica, & quid de ea ſentiant, diligenter inquiras; & iuxta facultatum tibi contra hæreticos, aut de hæreſi quouis modo ſuſpectos à Sede Apoſtolica conceſſa-*

ceſſa-

Digitized by Google

ceſſarum continentiam, & tenorem procedas; ac culpabiles repertos iuxta exceſſuũ ſuorum qualitates, prout iuris fuerit, punias, eas etiam ſi & prout de iure fuerit faciendum, debita præcedente degratione, ſecularis Iudicis arbitrio puniendos tradẽdo. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum, necnon Ordinum quorumlibet, quorum ipſi Sacerdotes fuerint, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam Motu proprio, *aut alias quomodolibet conceſſis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dũtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſquè cõtrarijs quibuſcumque. Dat.* Romæ *apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 16. Aprilis 1561. Pontificatus Noſtri Anno ſecundo. Igitur vt literæ prædictæ perpetuis futuris temporibus, et vbique locorum inuiolabiliter obſeruentur,* Motu proprio, *& ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, ac de de conſilio Venerabilium Fratrum noſtrorũ* S. R. E. *Cardinalium cõtra hæreticam prauitatem generalium Inquiſitorum, præinſertas literas huiuſmodi, ac omnia, & ſingula in eis contenta, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illiſq; omnibus, & ſingulis inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus: illaſq; non ſolum in prædictis Regnis Hyſpaniarum, ſed in quibuſuis* Chriſtiani *Orbis partibus firmiter, & inuiolabiliter obſeruari præcipimus, & mandamus. Ac præterea, ne in futurum de pæna his delinquentibus imponenda, & de modo contra eoſdem procedendi ab aliquo dubitari poſſit, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, quod omnes, & ſinguli Sacerdotes tã ſeculares, quàm*

quorumuis, etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectorum Ordinum, Inſtitutorum, Societatum, & Congregationum Regulares cuiuſcumque dignitatis, & præeminentiæ, aut quis priuilegio muniti exiſtant, qui perſonas, quæcumque illæ ſint, ad inhoneſta, ſiue inter ſe, ſiue cum alijs quomodolibet perpetranda in actu Sacramẽtalis confeſſionis, ſiuè ante, vel poſt immediatè; ſeù occaſione, vel prætextu confeſſionis huiuſmodi, etiã ipſa confeſſione non ſequuta; ſiuè extra occationem confeſſionis in Confeſſionario, aut in loco quocumq; vbi confeſſiones Sacramentales audiantur, ſeù ad confeſſionem audiendam electo, ſimulantes ibidem cõfeſſiones audire, ſollicitare, vel prouocare tentauerint; aut cum eis illicitos, et inhoneſtos ſermones, ſiuè tractatus habuerint, in Officio Sanctæ Inquiſitionis ſeueriſſimè, vt infra puniantur. Et præterea omnes hæreticæ prauitatis Inquiſitores, & locorum Ordinarios omnium Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, Dominiorum, & locorũ vniuerſi Orbis Chriſtiani, in ſuis quemque Diœceſibus, Territorijs, per has literas, etiam priuatiuè quoad omnes alios, ſpecialiter, ac perpetuo Iudices delegamus, vt ſuper his contra prædictos ſimul, vel ſeparatim in omnibus, prout in cauſis fidei iuxta Sacrorum Canonum formam, necnon Officij Inquiſitionis huiuſmodi Conſtitutiones, priuilegia, conſuetudines, & decreta diligenter inquirant, & procedant; & quos in aliquo ex huiuſmodi nefarijs exceſſibus culpabiles repererint, in eos pro criminum qualitate, & circumſtantijs, ſuſpeñ. ab exequutione ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum quorumcumq; ac perpetuæ inhabilitatis ad illa; necnõ vocis actiuæ, & paſſiuæ, ſi regulares fuerint; exilij, dãnationis ad triremes, & carceres, etiam in perpetuum abſq; vlla ſpe gratiæ, aliaſque pænas decernant: eos quoq; ſi pro delicto enormitate grauiores pænas meru-

rue-

Digitized by Google

fuerint, debita præcedente degradatione, Curiæ ſeculari puniendos tradant. Dantes etiam facultatem Venerabilibus Fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus Generalibus, Inquiſitoribus, ne delictum, tam enorme, & Eccleſia Dei tam perniciosũ remaneat, ob probationum defectum impunitum (cum difficilis ſit probationis) teſtibus, etiam ſingularibus, concurrentibus præſumptionibus, indicijs, et alijs adminiculis, delictum probatum eſſe arbitrio ſuo iudicãdi, & Curiæ ſeculari, vt præfertur, reum tradendum eſſe pronunciandi. Non obſtan. omnibus, quæ dictus prædeceſſor in ſuis literis prædictis voluit nõ obſtare, cæteriſque cõtrarijs quibuſcumque. Mandantes omnibus Confeſſarijs, vt ſuos pœnitentes, quos nouerint fuiſſe ab alijs, vt ſupra ſollicitatos, moneant de obligatione denunciandi ſollicitantes, ſeù vt præfertur, tractantes, Inquiſitoribus, ſeu locorum Ordinarijs prædictis. quod ſi hoc officium prætermiſerint, vel pœnitentes docuerint nõ teneri ad denunciãdum Confeſſarios ſollicitãtes, ſeù tractantes, vt ſupra; ijdem locorum Ordinarij, & Inquiſitores illos pro modo culpæ punire non negligant. Volumus autem, vt præſentium trãſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides iudicio, & extra, vbiq; habeatur, quæ præſentibus haberetur, ſi forēt exhibitæ, vel oſtenſæ, quodq; eadem præſentes literæ, ſeù illarum exempla ad valuas Baſilicarum S. Ioãnis Lateraneñ. ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ affixæ õnes ita arctēt & afficiant, ac ſi vnicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem, ſub Annulo Piſcatoris, die 30. Auguſti 1622. Pontificatus noſtri Anno Secundo.

S.Card. S.Suſannæ.

2 Mandat Sanctiſſimus in hac bulla Cōfeſſarios, qui pœnitentes in Confeſſione ſollicitauerint eſſe denunciandos, & culpabiles repertos pro criminum qualitate, & circumſtantijs, ſuſpenſionē ab exequutione ordinis, priuationis beneficiorū, dignitatum, & quorumcumque officiorum, ac perpetuę inhabilitatis ad illa, necnon vocis actiuæ, & paſſiuæ ſi regulares fuerint, exilij, damnationis ad triremes, & carceres etiam in perpetuum abſque vlla ſpe gratiæ, alijſque pœnis affligātur, & ſi pro delicti grauitate alias pęnas grauiores meruerint, præuia debita degradatione Curiæ ſeculari tradantur per Inquiſitores hæreticæ prauitatis, & locorum ordinarios.

3 Ampliatur primò, quamuis ſollicitatus conſenſerit Confeſſario ſollicitanti, nā adhuc erit Confeſſarius denunciandus, nec ipſe ſollicitatus tenetur propalare proprium cōſenſum, nec de illo erit interrogandus ab Inquiſitore ſiuè eius Vicario *Bonacin. de oner. denunt. diſput 6 punct. 3 nu. 70. & Diana reſolut. 14. par. 4. trac. 5.* & ita declaraſſe S. Cōg. per literas tenoris ſequentis v3.

14 *A Tergo, All'Illuſtriſs. & Reuerendiſsimo Signor mio Oſſeruandiſſimo il Signor Cardinal Carrafa Napoli (Intus vero) Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo Signor mio Oſſeruādiſſimo. Dopò eſſerſi hauuta longa & matura conſideratione ſopra il dubio ſignificato da più bande sè li penitenti ſiano obligati à denunciare li Cōfeſſori dalli quali ſono ſtati ſollecitati nel luogo ò atto alla confeſſione, quando hāno cōſentiti alla ſollecitatione, N.S. & queſti miei Signori Iluſtriſſimi in Congregatione tenuta auante Sua Santità alli 25. di Luglio paſſato dopò hauer anco inteſo il parer di vna particolar Congregatione deputata per queſto effetto, hanno reſoluto qualſiuoglia penitente ſia tenuta à denūciare il Confeſſore, dal quale ſarà ſtata ſollecitata nel luogo ò atto della Confeſſione, ancorche egli habbia cōſentito, & non è tenuto à propalar il proprio conſenſo ne ſopra ciò s'interroghi dal Veſcouo ò Inquiſitore ò lori Vicarij auanti del quali de*

porrà

porrà ne meno il Confeſſore denunciato procedendoſi cõtra di lui nelli conſtituti, che ſe li faranno s'interroghi ſopra detto conſenſo & in caſo, che eſſo voleſſe dirlo da sè non ſe ſcriui il ſuo detto, come in ordine alla perſona ſollicitata non ſpettante all'officio della Santa Inquiſitione, le parti dũque di V. S. Illuſtriſſima ſono di ſignificare la detta reſolutione a' Confeſſori, & caricarli ſtrettamente l'oſſeruãza, acciò nelli caſi che accorreranno alla giornata conforme al tenore della Conſtitutione publicata da Gregorio XV. di ſanta memoria contra li Confeſſori ſollicitanti ſignificano alli penitẽti l'obligo, che hanno di denunciare i Confeſſori, da' quali ſarãno ſtati ſollecitati, & hauendoli conſentito, & facendo difficoltà in ſcroprire il proprio conſenſo cõforme alla reſolutione, che s'è fatta ſi dicano apertamẽte, che nõ ſono tenuti à propalar detto conſenſo, & che tanto eſſi penitenti, quanto i Confeſſori ſollicitanti procedendoſi cõtra di loro, non ſaranno di ciò interrogati & dicendo da sè nõ ſe ſcriuerà ne riceuerà il lor detto, & quando il penitente tuttauia reſiſteſſe nella detta renitenza, N. S. ſi contenta, che dal Veſcouo ò Inquiſitore ſi dia autorità al Confeſſore di riceuere per ſcrittura ò con giuramento la denũtia per portarla ſubito à chi hauerà data l'autorità di pigliarla & oltre le coſe ſudette s'eccorrerà altra coſa graue, per il quale non si poſſi il penitente indurre à denunciare, vuole Sua Santità, che ſe ne ſcriua quà, & s'aſpetti la reſpoſta & in tãto ſi ſopraſeda all'aſſolutione, & tanto ſi contenterà V. S. Illuſtriſſima di fare oſſeruare nella ſua Dieceſe, facendo regeſtrare la preſẽte nell'atti di coteſta Corte per informatione ſua & di ſuoi ſucceſſori, liquali douerenno hauer mira, che la preſente reſolutione riguarda ſolo quelli penitenti, che per hauer conſentito fanno difficoltà à denunciare, mà quelli, che non hanno conſentito ò hauendo conſentito non ſono in ciò renitenti non deue il Cõ-

feſſore porre difficoltà alcuna, mà laſciare, che indifferentemente, & liberamente ſodisfaccino all'obligo, che hanno di denunciare cõforme alla detta conſtitutione compiacendoſi ancor V. S. Illuſtriſſima di mandar copia alli Veſuoui ſuoi ſuffraganei, acciò d'eſſi ancora ſia fatta oſſeruare la ſudetta reſolutione per fine à V. S. Illuſtriſſima humiliſſimamente bacio le mani di Roma li 27. di Settẽbre 1624. di V. S. Illuſtriſſima, & Reuerendiſſima humiliſſima, & affettionatiſſimo Seruitore il Cardinal Mellino.

5 Ampliatur ſecundò, ſi Cõfeſſarius ſollicitaret fœminã, vt conſentiat alteri, aut ei tradat filiã ſuam, vt expreſsè apparet ex verbis dictæ bullæ, ſiuè inter ſe, ſiuè cũ alijs *Graff. loc. cit. Sanctarel. de hæreſ. cap. 44. num. 19. Lezan. q. regul. cap. 19. num. 34. & Dian. reſolut. 12. tract. 5. par. 4.* includentes lenocinium tam ex parte Confeſſarij, quam pœnitentis.

6 Ampliatur tertiò, ſi Confeſſarius non verbis expreſſis, ſed ſolum tacitis, & occultis alliceret pœnitentes, nam adhuc abuteretur ſacramento pœnitentiæ, *Peirinis tom. 2. priuileg. minim. Conſtitut. nu. 21. Barboſ. de offic. Parocch. cap. 19. à num. 49.*

7 Ampliatur quartò, vt teneantur Confeſſarij monere pœnitentes, quos ſciuerint ab alijs ſollicitatos, vt denunciẽt S. Officio, illoſquè non abſoluere, ſi renuerint obedire, alias poſſent ab eodem tribunal puniri pro modo culpæ vigore *bullæ Gregorij & S. D. N. Vrban. Rodriq. tom. 2. q. 27. art. 1. Sanctarell. loc. cit. c. 46.*

8 niſi ſollicitati credant Cõfeſſorem ſollicitantem eſſe emẽdatum, aut confeſſum ſuum delictum coram Inquiſitoribus, aut timeant ex denunciatione periculum mortis, vulneris, truncationis membri infamiæ, vel amiſſionis honoris, nam in his caſibus excuſari poterunt pœnitentes à denunciatione, ita *Peirinis ubi ſupra num. 26. & ſeq.* & licet *Fret. de confeſſ. ſollicit. q. 12. num. 19. & Dian. reſolut. 36. par. 4.* contrariam firmauerint, benignior, & magis tuta opinio eſt prior.

9 Ampliatur quintò, vt Confeſſarij qui ſollicitauerint per quamcunque gratiam factam vel faciendam, non dicantur reſtituti ad audiẽdas amplius confeſſiones, prout *declarauit S. Congreg. Sancti Officij ſub*

ſub ſeq. tenore de anno 1562. refert *Quarant. verb.* Confeſſor.

Illuſtriſſimi DD. Cardinales Inquiſitores generales decreuerunt, quod per quamcũq; gratiam factam, vel faciẽdam alijs decretis, non intendunt eos reſtituere, vt poſſint Confeſſiones aliquorum ſecularium audire.

Idemque confirmatũ fuiſſe reperitur in actis S. Officij *ſub die* 15. *Nouembris* 1565. cũ additione, ſeu declaratione, quod illi qui abiurarunt alias ſecretè, vel publicè, aut alias quomodocumque non admittantur ad audientiam confeſſionum ſecularium, ita habetur inter decreta *S. Offi- in fin. iudicior. Inquiſ.* Romæ *impreſſ. anno* 1570. *fol.* 476.

10 Ampliatur ſextò, vt ſint denunciandi Confeſſarij ſollicitentes, quamuis de tali delicto non fuiſſent infamati, *Sãctarell. de hæreſ. c.* 44. *dub. vnic. num.* 8. & alij relati per *Dian. reſolut.* 1. *tract.* 5. *par.* 4.

11 Ampliatur primò, vt ſit denunciandus confeſſarius tribuens pœnitenti chartam in Confeſſione poſtea tamen legendam in qua ad venerem ſollicitabat *Ioann. Sanc. in ſelect. diſp.* 11. *nu.* 31. *Fagundez de præcept. Eccleſ. par.* 2. *lib.* 4. *cap.* 3. *num.* 62. *idem Diana reſolut.* 2.

12 Ampliatur octauò, vt ſit denunciandus cõfeſſarius diſſuadens cõfeſſionem fœminæ dicẽti ſe velle in craſtinũ cõfiteri, ſi illam ſollicitauerit, *Fagundez nu.* 49. *Dian. reſol.* 6. *contra Sancium.*

13 Ampliatur nonò, vt Sacerdos non habens poteſtatem abſoluendi, ſi audiendo confeſſionem aliorum illos ſollicitet incurrat pœnas huius Conſtit. *Diana reſol.* 17. *tract.* 4. *par.* 1. *& reſolut.* 8. *tract.* 5. *part.* 4. ſecus verò ſi eſſet laicus, vel Clericus, nam non incurreret pęnã huius Conſt. *vt dicam infra in declarat.*

14 Ampliatur decimò, vt ſit denunciandus cõfeſſarius ſollicitans, quamuis ſtatim pœnituerit ſe ſollicitaſſe *Sanctarell. de hæreſ. cap.* 44. *dub. vnic. num.* 18. quem refert *Diana reſolut.* 22. *par.* 4.

15 Ampliatur vndecimò, vt ſit denunciandus confeſſarius ſi petat in confeſſione à pœnitente domum ſuam, vt ibi duceret concubinam per verba bullæ *Ad inhoneſta, ſiuè inter ſe, ſiuè cum alijs quomodolibet* includunt hunc caſum, vide *Diana reſolut.* 45. *par.* 4.

16 Ampliatur duodecimò, vt hodie *ex decreto Vrbani S. D. N. Vrban. VIII. de anno* 1626. confeſſarius regularis ex abiuratione propter ſollicitationem remaneat inhabilis ad officia

officia religionis, nec poſſunt rehabilitari *Barboſ. de Iur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 19. *nu.* 128. *Tamburin. de iur. Abb. tom.* 1. *diſp.* 5. *q.* 21. *num.* 17.

17 Ampliatur decimotertiò, vt confeſſarij ſollicitantes in Confeſſione ſint ſuſpecti vehementer de hæreſi, & tenentur abiurare, *Genueſ. in prax. Cur. Archiep. cap.* 66. *num.* 2. *Pegna in direct. par.* 2. *comment.* 81.

Contrarium firmarunt *Seſſ. deciſ.* 449. *num.* 3. *tom.* 4. *Acugn. de confeſſ. ſollic. q.* 2. *num.* 20. vt ſuſpitio ſit tantum de leui, ſed vide *Dianam reſolut.* 51. *par.* 4. ſentiens eſſe in hoc ſeruandũ ſtilum & praxim inquiſitionis ſuæ.

18 Amplatur decimoquartò, vt confeſſarij poſſint puniri ob crimen *Sanctarell. de hæreſ. cap.* 44 *dub. vnic.* 2. *in fin.*

19 Sed qua pœna, & an poſsint damnari ad triremes Negatiuè reſpondet *Freitas in addit. ad Acugn. q.* 24. *num.* 43. *&* 44. ex quo oriretur publicum ſcandalum, quod in hoc caſu euitari deberet.

Contraria videtur opinio verior maximè poſt Bullam Gregorij, quam tuentur *Canter. q. crim. c.* 1. *de hæretic. nu.* 6. *Ortiz. in ſumm. cap.* 24. *nu.* 11. *Palaus in ſum. tom.* 1. *tract.* 4. *diſp.* 9. *punct.* 11. *num.* 2. qui teſtatur ſe vidiſſe aliquos confeſſarios ob crimen ſollicitationis ad triremes condemnatos, & generaliter in Vrbe ſeruari damnari ad triremes per quinquennium, aut ſeptẽnium.

20 Imò poſſunt ad tempus priuari dicti confeſſarij ad turpia ſollicitantes ne audiant mulierum confeſſiones *D. Ricc. collect.* 549. *par.* 3. aſſerens Parochum per annum fuiſſe ſuſpenſum à cura, & in Terra quadam Diœceſis Acherunne quendam Sacerdotẽ fuiſſe ſuſpenſum à confeſſione per quinquennium, imò quando caſus eſſet grauis, vel pluries ſollicitaſſet, non ſolum eſſet priuandus in perpetuum cõfeſſione mulierum, ſed etiam virorum.

21 Ampliatur decimoſextò, vt ſint denunciandi confeſſarij ab illis, qui ſciunt, vel viderint illos ſollicitaſſe pœnitentes pſertim, ex ſignis, & actibus laſciuis, quæ egerũt immediatè ante, vel poſt confeſſiones, & hoc etiam ſi pœnitẽtes taceant, & an Ordinarij, & Inquiſitores poſſint deinde procedere.

Pro intelligentia præmittẽdum eſt, quod dicitur ſollicitare quis, non ſolum tactu, & verbis, ſed etiã ictu oculorũ, aut quolibet ſigno ad libidinem apto, & ſollicitans vno ex his modis, ſubijcitur pœnis con-

conſtitutionum, & decretorũ Pontificum, vt dixi ſupra, & poſt alios *Bonacina to.1.tract. de onere, & oblig. denunciandi, diſput.6.punct.3.prima propoſ. num.2.* & hoc etiam ſi fecerit verbis, & ſignis tacitis & in dubio præſumendum id eſſe factum animo prouocandi, vt ibidem *Bonac propoſ.2.nu.5.*& ampliat hoc *Diana to.1. tract. 4. de denunciationibus, reſol.21.* etiam ſi fuerit paruitas materiæ, vt verbum, aut ſignum, vel opus leue indicatiuum amoris laſciui, & confirmat *par.4.tract.5.reſolut.5. & Sãcius in ſelectis diſput.11. nu.21.* vbi ait comprehendi in bullis cõfeſſarios, qui ex verbis etiã ex ſignis, & tactibus ſollicitãt, nam quamuis aliqui actus ſimiles extra hoc Sacramentum, poſſunt eſſe peccata venialia, tamen ſi fiant tempore Sacramenti miniſtrandi, vel immediatè ante, vel poſt ſunt damnandi ob grauem iniuriã Sacramẽto illatam, & proindè tales actus malè sũt interpretandi, vt probat *num.22. & Diana par.4. tract. de ſollicitationibus reſol.5.* & ſollicitare dicitur dum ſigna impudica, ſiuè ad amorem laſciuũ excitantia oſtendit confeſſarius, quia illis ſignis prouocatur pariter, ac verbis, vt idem *Sanc. num.50. & colligitur ex Bulla Gregor. XV.* ibi, *aut cum eis illicitos, & inhoneſtos ſermones, ſiuè tractus habuerint.* Vnde *Diana par.4.tract.5.reſolut.17.* ait duplicantur actus illiciti vltra inhoneſtos, quaſi in omni materia, &c. & *reſol. 18.* probat idem *Diana*, quod eſt denunciandus cõfeſſarius etiam ex verbis, & ſignis tacitis, & dubijs, ex quibus etiam inducitur ſollicitatio, & meliùs *reſolut.25.* & ampliatur hoc etiam ſi fiat in confeſſionali extra occaſionem cõfeſſionis, vt ex decreto Generalis Inquiſitionis relato à *Diana par.4. tract.5. reſolut.48. & Acugn.q.7. num.20.* & meliùs *q.5.num.21.* ait quod ſufficiũt actus remoti, & ſigna remota.

Vnde cum ex ſignis, verbis, & actibus vt ſupra eſt dictũ inducatur ſollicitatio, proindè omnes quomolibet ſcientes tenentur denunciare, tùm ex præcepto naturali quo quiſque tenetur damna Reipublicæ impedire, vt probat *Sanc. loc. cit. num.17.* alias finis bullarum, & decretorum Põtificum, & Inquiſitorum prohibentium tale immane delictum redderetur eluſorius, & delictum impunitum, & confeſſarij ſecuri de fidelitate pœnitentium, libera actus, & ſigna inhoneſta poſſent & ſecretò, & palàm cum illis peragere, tùm etiam ex bullis Pon-

Pontificum, & decretis, & edictis Inquiſitorum ſuper illis fundatis, de quibus infra vbi mandatur ſollicitantes eſſe denunciandos, & puniendos.

22 Et probatur etiam hoc, primò, quia ſollicitantes redduntur ſuſpecti de hæreſi, *Diana par.4 tract.5. reſol.40.* & contra eos proceditur, tanquam in cauſis ſanctæ fidei, vt habetur *ex bulla Greg.* in qua confirmantur aliæ bullæ, & decreta iam emanata, & in prædictis criminibus, eſt latū decretum Generalis Inquiſitionis *ſub anno 1623. de quo Trimar.fol.*104.per quod mādatur ſub pœna excommunicationis ipſo facto omnibus ſcientibus omnes, & ſingulos hæreticos ſeù de hæreſi quomodolibus ſuſpectos, de qbus notitiam habuerint, ſi infra quindecim dies non denūciauerint, vndè habetur clarè, quod omnes ſcientes tenētur denunciare, prout in his terminis in hoc crimine in ſpecie probat *Trimar. diſput.* 4. *ſect.*5.*num.*24.& ſubdit, quod ſub prædicto edicto Inquiſitionis comprehenduntur cōfeſſarij ſollicitantes, & ad hoc allegat alios DD. & quod tale edictum ſemper obligat, vt *ſect.*4.

23 Et confirmatur *ex decreto Congregationis Sancti Officij ſub Clem. VIII. anni* 1592. relato à *Trimar. fol.* 8. vbi prohibetur regularibus cognitio huius delicti, & poſtea ſubditur hæc verba v3.ipſoſq; Regulares nō eximi ab onere deferendi, ſeù denunciandi huiuſmodi delinquentes eidē Sancto Officio, quemadmodū in alijs cauſis, & caſibus Sāctæ Inquiſitionis, in quibus alij Chriſtifideles de iure tenētur, ſed ad ipſum ſicut alios teneri, & obligatos eſſe, & indè *Sanc.loc.cit.nu.*65.*ait ex bulla prædicta Clem.VIII.* vidētur conſtringi omnes cognoſcentes ſollicitationis crimen denunciare, & ſaltem adeſſe denunciandi obligationem de confeſſario ſollicitāte tanquā ſuſpecto de hæreſi.

24 Tertiò confirmatur *ex bulla Pij IV. directa Archiepiſcopo Hiſpalenſi, de qua idem Trimar. fol.* 5. vbi dicitur quod procedant contra omnes, & ſingulos Sacerdotes, de præmiſſis quomolibet diffamatos iuxta facultatem traditam contra hæreticos, aut de hęreſi quouis modo ſuſpectos.

25 Quartò, *ex bulla Pauli V. anni* 1608. Inquiſitori Portugalliæ, de qua *Trimar. fol.*9. vbi mandatur quod procedat contra omnes, &c. per eadēmet ſupradicta verba bullæ Pij IV.

26 Quintò, *ex bulla Vrbani viij. anni*

anni 1633. *de qua Trimar. fol.* 18. vbi confirmando prædictas bullas, & eas ampliando, mandat, quod proceditur etiam contra Confeſſarios, non monentes pœnitentes, quos ſciunt ab alijs Confeſſarijs ſollicitatos eſſe, vt Inquiſitoribus, vel Ordinarijs ſollicitantes denuncient, vel docentes eos ad denunciandum non teneri.

27 Vnde ex hijs apparet omnes ſcientes tale crimen teneri ad denunciandnm, & adeò hoc eſt verum, quod *Trimar. diſp.6. ſect.*1. probat, quod teneantur etiam ſciẽtes ex relatione ſollicitatæ, vel ſollicitati, niſi ipſi velint denunciare, qui *ſect.*2. addit etiã ſi fuerit germanus, vel amicus, & etiam ſi quod audierit, id probare non poſſet, vt *ſect.* 3. quia per illam denunciationem apertam habent viam Inquiſitores, vt diligentius in verba, actiones, & mores denunciati inquirant, & hoc etiam, ſi ſciant ſub ſtrictiſſimo ſigillo naturali, etiam ſub iudicio, quia iuramentum non debet eſſe vinculum iniquitatis, & ſolum excipitur ſigillum confeſſionis, vt idem *ſect.*4. *nec eſt præmittenda correctio q.* 12. *ſect.*2.

28 Vt probat etiam *Diana tom.4. tract.*5. *de confeſ. ſollic. reſolut.*28. vbi ait ſupradicta procedere, etiam ſi audierint non ſolum à fide dignis, ſed etiam à leuibus perſonis, quia ſumus in delicto pernicioſo Reipublicæ, nec eſt eorum iudicare, ſed ſpectat ad Superiores, & poſtea idem *Diana* ſubdit hæc verba v3. *vnde ex his apparet eſſe reprobandũ Homobonum de Bonis in conſult. moral. tom.*1. *par.* 4. *reſp.* 51. *non ſolum, quia aſſerit non teneri, quem denunciare Confeſſarium ſollicitantem, ſi audiuit à non fide dignis, ſed multò magis eſt reprobandus, quia aſſerit ad denunciationem faciendam, non teneri, niſi fœminam ſollicitatam, ſed tu cõtrarium tene, cum Facundez de præcept.* Eccleſ. *par.* 2. *lib.*4. *c.*3. *num* 31. *& ita obſeruat praxis Sancti Officij*, tenetur igitur non ſolum fœmina ſollicitata denunciare Confeſſarium, ſed etiam alij qui audierint ſaltem à fide dignis hæc Diuina, vnde tantò magis, qui viderunt ſollicitationem tenentur, & confirmat ſupradicta *Diana tom. primo, reſolut.* 24. vbi probat, quod ſi aliquis ſciat ſub ſecreto naturali, mulierẽ fuiſſe ſollicitatam à tali Confeſſario, quod adhuc tenetur illum denunciare, & poſtea ſubdit, ideò puto in tali caſu ſi hoc non fecerit ipſa mulier, talem Sacerdotem eſſe, ab altero, qui hoc ſcit eſſe ſub ſe-

Cccc cre-

creto naturali denunciãdum, qui Diana *quaſt. præcedenti* quæſierat, an mulier ſollicitãs Confeſſarium, ſit ab ipſo, vel alijs denuncianda.

Et confirmatur etiam *ex litteris Congregationis anni 1621. de quibus Trimar. diſp. vltim ſect. 2. num. 11.* vbi datur modus ſeruandus circa carcerationem denunciati, & inter alia verba dicit, *ſi dia auiſo della qualità della dõna, del denunciante, & del denunciato*, ex quibus colligitur, quod vlta ſollicitatam, quæ poteſt denunciare, fit mentio alterius etiam denunciantis.

29 Et adeò eſt vera concluſio firmata, quod etiam non denunciante ſollicitata, teneantur denunciare ſcientes, quod *Preaſ. ad Rodericum de ſollicitationibus, quæſt. 3. num. 34.* & poſt eum *Bonacina tract. de onere, & oblig. denunciandi, diſput. 4. punct. 3. propoſ. 3 n. 15.* probant pœnitentem ſollicitatum, qui non denunciauit, teneri adhuc denunciare, etiam ſi ab alijs fuerit confeſſarius denunciatus, niſi prædictus Confeſſarius fuerit ob aliorum denunciationem pro tali delicto conuictus, vel confeſſus, & etiam abiurauerit, ſecus quando non fuerit conuictus, vel confeſſus, & etiam *Diana par. 4. reſolut. 49. qui prædictus Diana par. 4 tract. 5. de ſollicit. reſolut. 1.* addit quod ſicut in hæreſi poteſt procedi per inquiſitionẽ, licet nulla præcedat infamia, ita in hoc crimine.

Vnde remanet probata concluſio, quod in ſupradictis caſibus, tenentur omnes ſciẽtes denunciare culpabiles, etiam non denunciãte ſollicitata, & Ordinarij, vel Inquiſitores debent, & tenentur ſuper illis procedere.

Nec obſtat *Hieronymus Venerus in exam. Epiſc. lib. 5. cap. 17. vbi num. 27.* quærendo, ſi mulier in hoc delicto poſſit eſſe teſtis ait in crimine ſollicitationis mulier eſt teſtis inſtrumentalis, idonea, & neceſſaria, quia ſi ipſa neget eſſe ſollicitatam, nullum eſt crimen; quia intelligitur quando talis ſollicitatio fuerit ſecreta, & non palam, & aliunde non appareret vt ſupra fuit probatum, quia *ipſe num. 42.* probat ex indicijs, & præſumptionibus vrgentibus, & euidentibus hoc crimine poſſe procedi ad condemnãdum reum, *& num. 47.* ponit quæ ſunt præſumptiones, & inditia.

Paramus lib. 3. q. 10. de ſollicit. num. 118. quod proceditur ex verbis, ſignis, tactu, &c. & quod eadem pœna ſunt puniendi ex his, ac ſi ad effectum libidinis peruenissent, *& nu.* 165.

165. ponens ſtylum procedēdi in Sācto Officio in hoc delicto, ait debet conſtare per teſtes qui deponant Confeſſarium, pœnitententem in actu, vel proximè illi ante, vel poſt verbis, tactu, vel ſignis inhoneſtis ſollicitaſſe, vt ex inſtructione Sancti Officij, vt idem Bariola in fine de ſollicitationibus, vbi poſtea ſubdit, delictum ſollicitationis per teſtes probatum iuſtè punitur.

30 Declaratur primò, vt ex ſola depoſitione mulieris confeſſarius non ſit damnandus, ita Leo *inter conſ. crim diuerſ. conſ.* 55 *nu.* 12. *tom.* 2. *per text. in cap. teſtes* 2. *q.* 7. *Dian reſol. ſin. par.* 4 *tract.* 5. quamuis cōtrarium tenuerint *Felin. in cap.* 1. *de except. Lap. alleg.* 94. *Nauarr. in cap. Sacerdos num.* 163. *de pœnit. diſt* 6. *& D. Ricc. in prax. for. Eccleſ. verb. pœnarum, deciſ.* 369. *num.* 2.

31 Imò per ſolam depoſitionē mulieris confeſſarius, neque eſt carcerandus, vt patet per literas officij Sanctæ Inquiſitionis tenoris ſequentis v3.

A tergo. Al Molto Illuſt. e Reuerendiſs. Monſignor il Veſcouo di Foligno. Intus. Acciò più fondatamente ſi proceda contro li ſollicitanti in confeſſione, queſta ſuprema Congregatione ordina, che per il detto di una ſola donna, V. S. non venghi à conſtituire, ò carcerare il preteſo reo ſenza prima darni quì auiſo, con la relatione della qualità della donna del denunciante, & denunciato, & all' hora ſe li ſcriuerà, ſe debba ò nò procedere à cōſtituirlo, ò carcerarlo, tanto. V. S. ſarà contenta d'eſequire. Et il Signor Dio la conſerui Roma li 17. *Luglio* 1627.

Affettionatiſs. per ſeruirla

Il Cardinal Mellino.

Et ideò ex his literis colligitur, quod quādo caſus euenerit, Epiſcopus cōſulat ſemper Sacram Cōgregationem, referendo ei merita cauſæ, & teſtes examinatos, ac fidem quæ ipſis adhiberi poteſt.

32 Declaratur ſecundò, vt nec comprehendantur, qui miniſtrantes baptiſmum, Euchariſtiam, vel matrimonium fœminæ ipſam ſollicitarent, nam Pontifex ſolum loquitur de miniſtro ſacramenti Pœnitētiæ. *Sanctarell. de hæreſ. cap.* 46. *num* 5. *Bonacin. de oner. denunc. diſp.* 6. *punct.* 3. *nu.* 14. *Dian. reſol.* 16. *§* 4. *tract.* 5. *Lezan. q reg. cap.* 19.

 33 De-

Digitized by Google

33 Declaratur ſecundò, ſi cõfeſſarius conſentiret in ſollicitationem metus cauſa, puta ſi fuiſſet vocatus ad confeſſionem ægrotantis & fuiſſet ab infra ſollicitatus cum minis ſe exclamaturam vim ab illo ſibi inferri, niſi cõſentiret, q̃ ob euitandam infamiam ſibi conſentiret in hoc caſu non erit locus rigori conſt. *Diana reſolut.* 15.*tract.*5 *par.*4. quod ſi talis confeſſarius denunciaretur, nec eſſet puniendus pęna extraordinaria, *ex Freitas tract. de confeſſ. ſollicit. q.* 11. *num.*36.

34 Declaratur quartò, ſi cõfeſſarius emẽdatus fuiſſet, nã nõ erit denunciandus à pœnitẽte, ſecundùm *Lezan. q. regul. cap.*19.*num.*34. *Peirin. tract. priuil. minim. tom.*2. *conſtit.*4. *Gregor. XV.* §.9.*num.*31. Sed contrariũ firmat *Diana reſol.* 23.*par.*4. cuius opinioni adhæreo ex eo quod videmus confeſſarium iſtius erroris pœnitentem adhuc eſſe denunciandum, vt dixi *ampliat.* 18. & ſic ſi confeſſarius pœnituerit ſe ſollicitaſſe præſumitur emendatus, & tamen incidit in pœnam huius conſtitut. hæc opinio procedit de rigore, prima, verò de æquitate.

35 Declaratur quintò, vt non ſit denunciandus confeſſarius qui ſedens in confeſſionario, & loquens, cum pœnitente ſtante, vel ſedente ante cõfeſſionarium illam ſollicitauerit, quia in tali ſollicitatione nulla adfuit ſimulatio audiendi cõfeſſionem, *Lezana in ſum. q. reg. cap* 19. *nu.*34. alios refert *Diana part.*4.*tract.*5. *reſolutione* 38.

36 Declaratur ſextò, vt confeſſarius non ſit denunciãdus ſi concubinam in confeſſione de zelotipio arguiſſet *Freitas in noniſſ. add. de confeſſ. ſollic. q.*9.*num.*21.

Contrarium ſentit *Sanc. in ſelect. diſput.* 11. *num.* 32. & *Faguud. in* 2. *edict. de præcept. Eccleſ. præc.* 2. *lib.*4.*cap.*3.*n.*63. ſed vide *Diana reſolution.* 43. *par.*4.

37 Declarat ſeptimò, quod licet committens crimẽ inceſſus cum filia ſpirituali quam audiuit in confeſſione grauiter ſit puniendus, & depoſitionis pœna plectendus, ad *ad text. in cap. ſi quis Sacerdos* 30. *quæſt* 1. vbi presbyter, qui cum filia ſpirituali fornicatus fuerit ab omni officio deponendus eſt, ſequitur *Nauarr. in conſ.*2.*de hæretic num.*6. & facit *text. in cap. non debet* 30. *q.*1. *Abb. in cap. fin. de purgat. can. Felin. in cap. at ſi clerici num.*15.*de iudic.* Non tamen comprehenditur in his conſtitutionibus Pontificijs, *Nauarr. d. conſ.*2.*de hæretic. nu.*2. videatur *de Vulpe in prax. for. Eccl. c.*26.*n.*9.

38 An

38 An autem fœmina ſollicitata omittens denunciationem, vt fautrix ſit punienda, vide *Souſã de confeſſ. ſollic. tract.2. cap.19.& Freitam q.20.n.28.*

Sed quâ pœna teneatur exorciſta, qui exorcizando mulierem illam inhoneſtè tãgebat, vide *Megal.tom.2.var. reſol.* 17. aſſerentem eſſe puniendum vti ſuſpectum de hæreſi, & interdicendum officium exorciſtæ in perpetuũ.

SVMMARIVM.

1 *Spolio clericorum ſuccedit Camera Apoſtolica, & quæ veniant nomine ſpolij, num.2.*

3 *Spoliorum nomine veniũt bona à perſonis Eccleſiaſticis ex illicita negatione.*

4 *Bona regularium decedentium extra clauſtra acquiſita ſpectant ad Cameram limita in bonis æquitum Hieroſolymitarum, num.7.*

5 *Clericus non poteſt teſtari de fructibus beneficij etiã ex conſuetudine.*

6 *Miſſæ quæ relinquuntur, an veniunt appellatione ſpoliorum.*

8 *Diſtributiones quotidianæ non faciunt ſpolium.*

9 *Spolium non fit bonorum clericorum ſecularium, vel regularium degentiũ, & morientium in vrbe, vel intra decem milliaria.*

10 *Spolio non comprehenduntur res deſtinatæ ad cultum diuinum per Epiſcopos, declara nu.11.*

De ſpolijs Clericorum.

Super Bulla Pij V.

1 DE hac bulla incip. *Romani Pontificis Prouidentia* ædita *de anno* 1567. in qua mentio fit de ſpolio clericorum cui ſuccedere debet Camera Apoſtolica, in prima parte *ſub eod.tit* fuit tractatũ, vide latè *Leo.in Theſaur. for. Eccleſ.cap.*34.*à num.*8. *vſq; ad*
2 *num.*30.vbi habes quæ veniãt nomine ſpoliorum.

3 Ampliatur primò, vt bona acquiſita à clericis,& quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis ex illicita negotiatione, & canonibus vitita cadant ſub ſpolio, & ſunt Reuerend. Cameræ, ita *Pius V.in conſt.19.* incip.

incip. *Decens nonis Nouemb.* 1560.

4 Ampliatur ſecundò, vt bona regularium decedentium extra clauſtra quocumque titulo, aut induſtria quæſita, etiam ex ſucceſſione ab inteſtato non pertineant ad Monaſteria, ſed ad Reuer. Cam. ita bonæ memoriæ ſemper *Gregor. XIII. in bulla* 43. incip. *officij* 21. *Ianuar.* 1577.

5 Ampliatur tertiò, vt neque ex cõſuetudine clerici valeãt teſtari de fructibus eorum beneficiorum, *Abb. in cap.* 1. *de conſuet. Guid. Pap. dec.* 100. & alij quos refert *Garz. iuriſdict.* 12. cui contraria opinio placere videtur, vt valeat cõſuetudo legitimè præſcripta teſtandi ſuper fructibus beneficiorum per *text. in cap. præſenti de offi. ordin in 6. & bullam* Iulij *III.* vbi in genere confirmatur talis conſuetudo.

6 Limitatur primò, vt miſſæ quæ relinquuntur à quibuſdã in legatis nõ cadant ſub ſpolijs, etiam ſi excederent ſummam taxatam in bulla præmentionata, quia non veniunt iſte Cappellaniæ pro celebrãdis Miſſis appellatione propriarum Cappellaniarum, etiã ſi à teſtatore nominẽtur Cappellaniæ, nam nõ poſſunt fundari abſque voluntate Epiſcopi *cap. nemo de conſecr. diſt.* 1. nam licet Cappellaniæ, & aliorum ſeruitia veniant appellatione beneficiorum, vt *per Selu de benefic. par.* 1. *q.* 3. *num.* 10. *Gomez reg. de infirm. reſign. q.* 23. Tamen intelligitur de illis quę dantur in titulum, ſecus verò quando dãtur ſtipendia annua, vt celebrentur Miſſæ in aliquibus altaribus Gomez *q.* 20. *de ann. poſſ. & q.* 4. *de exprim. val. benefic.*

Quare erit notandum per Illuſtriſſimos Ordinarios locorum, non ritè agere Commiſſarios Apoſtolicos ſeù ſubcollectores exigentes eleemoſynas dictarum Miſſarum durante vacatione per mortẽ Cappellanorũ, q. illas celebrabant, Et ideò dicti Ordinarij, ne animæ defunctorũ debitis ſuffragijs priuẽtur, & vt euitetur damnatio dictarum Commiſſariorũ, eleemoſynas Miſſarum in proprios vſus conuertentium, prouidere in hoc tenẽtur, vti exequutores piarum diſpoſitionum virtute *S. C. T. ſeſſ.* 22. *cap.* 8. alias peccarent mortaliter.

Sed tunc Cappellaniæ veniunt appellatione beneficiorum, quando cum authoritate Epiſcopi feurit fundata aliqua Cappella cũ celebratione Miſſarum, & veniunt ſub ſpolijs *Gloſ. in clem. & ſi beneficiorum de decim.* quod notabis pro praxi vera quotidiana.

7 Li-

7 Limitatur ſecūdò, vt bona Æquitum Hieroſolymitanorum ex illicita negotiatione parta nō faciant ſpolium, ſed ad eorum pertinent religionem *Pius V. in bulla* 19. incip. *Romani* 24. *Martij* 1561.

8 Limitatur tertiò, vt diſtributiones quotidianæ non faciāt ſpolium, & ratio eſt quia efficiuntur bona propria clericorum, & vti quæſita ratione laboris, & ſeruitij perſonalis Eccleſiæ poſſunt de illis diſponere ad eorū libitum *Gemin. in cap. præſenti, ff. de offic. ordin. in 6. Couarr. in cap. cum in officijs de teſtam. Dec. conſ.* 280 *Rodoan. de ſpol. Eccleſ. q.* 1. *num.* 27. *verſ. vlterius Canones*.

9 Limitatur quartò, vt nulla ſint ſpolia Clericorum ſecularium & regularium, beneficia, vel dignitates habētium, degentium, & morientium in vrbe, vel intra decem milliaria, ſiuè teſtati, ſiuè inteſtati moriantur, vt ex priuilegijs diuerſorum Summorum Pontificum conſtitutum eſt, & ita *Sixtus IV. in conſt.* 4. incip. *& ſi vniuerſis de anno* 1474. *Leo X. conſtit.* 13. incip. *inter curas de anno* 1556. *& Pius IV. in conſtit.* 31. incip. *Romano Pontifice de anno* 1560. *de quibus*, vide *Sayr. deciſ.* 19. *de regular.* & tandem fuit confirmatum *per Bullam Pauli V.* incip. *in eminenti de anno* 1606. vbi quod Curiales, & incolæ vrbis, ac Ciues Romani originarij in Vrbe, & eius diſtrictu intra decē milliaria decedentes nō faciant ſpolia de bonis in dicta Vrbe, & eius diſtrictu exiſtentibus, ad materiam, vide *Nauarr. conſ. 6. de donat. conſ. 3. de teſtam. & 8. de ſucceſſ. ab inteſt. & in tract. de ſpol. §. 19.*

10 Limitatur quintò, vt omnes res ad cultum diuinum per Epiſcopos deſtinatæ non cōprehendantur ſub hac conſtitutione, ſed ſpectant ad Eccleſias vbi præfuerūt, vt habetur in alia conſtitut. eiuſdem Pij, prout infra.

Hac noſtra perpetuò valitura conſtit. ſtatuimus ordinamus decernimus, et declaramus , quod de cętero omnia, & ſingula ornamenta, & paramenta, ac vaſa, nec non miſſalia, et gradualia, ac cantus firmi, & muſica aliáq; quomodolibet nūcupati libri, & alia res ſacra, etiam auri, & argenti, & quoſcunque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, ſeù Commendatarios, &c. ad vſum, & cultū Diuinum, etiam in eorum

pri-

priuatis ędibus, & cappellis vel Oratorijs deſtinata tempore eorum obitus ex teſtamento, vel ab inteſtato relicta ſub quibuſuis facultatibus teſtandi, & alijs diſponendi minimè comprehendantur, nec ſub appellatione ſpoliorum veniant, ſed ad ſingulas Eccleſias Monaſte*ria, etiam conuentu carētia, & beneficia huiuſmodi, in quibus reſederint, aut quibus pręfuerint, ſiuè quę alias obtinuerint omninò ſpectēt, & pertineant.*

11 Declara tamen hanc limitationem, vt vaſa aurea, & argentea, quibus vtitur Epiſcopus aſſiduò ad vſum domus verum quandoquè, etiam ſacris operatur debeantur Cameræ Apoſtolicæ, non autem cedunt Eccleſiæ, vel hæredibus ſi haberet facultatem teſtandi, ita *Marant. reſponſ.* 15. *lib.* 2.

Si autem attendere velis modum interrogandi teſtes ſolitum fieri à ſubcollectoribus in proceſſibus ſpoliorũ, vide infra *in titul. de ſubcollect.*

SVMMARIVM.

1 *Breue Gregorij* XIII. *ſuper exemptione ſubcollectorum.*

2 *Subcollectores Cameræ Apoſtolicæ gaudent exemptione in cauſis criminalibus reſpectus Ordinariorum, & quorumcumque Iudicum.*

3 *Subcollectores Cameræ Apoſtolicę deputati ad nudum miniſterium exigendi certis caſibus in partibus nequeunt puniri ab Ordinarijs eorum.*

4 *Subcollectores, an gaudeāt exemptione poſt dimiſsũ officium referuntur plures declarationes* S. *Congregat. & bulla* S. D. N. *Vrbani* VIII. *num.* 5.

6 *Epiſcopus non valet ſuſpēdere ſubcollectores.*

7 *Subcollectores pro delictis patratis ante officium, an poſſint puniri ab Ordinarijs.*

8 *Subcollectores alloquentes moniales abſque licentia Ordinarij poſſunt excommunicari.*

9 *Sub-*

Digitized by Google

9 *Subcollectores non gaudēt priuilegio exemptionis in cauſis ciuilibus.*

10 *Subcollectores priuati officio ſubcollectoratus ex cauſa delicti, amittunt priuilegium exemptionis.*

11 *Subcollectores in Regno Neap. non reſidentes in eorum Diæceſibus non gaudent beneficio exemptionis, & idem ſi reſiderent in aliena Diæceſi.*

12 *Subcollector vnicus eſt exēptus à iuriſdictione Ordinarij.*

13 *Inſtructiones pro ſubcollectoribus, & Commiſſarijs, Nunciaturæ Apoſtolicæ.*

14 *Forma interrogandi teſtes per Commiſſarios Apoſtolicos in cauſis ſpoliorum.*

De Subcollectoribns, & Commiſſarijs, Nuntij Apoſtolici.

Breue Gregorij XIII. & S. D. N. Vrbani VIII.

1 A *Tergo Dilecto filio Marco Antonio Saulio vtriuſq; noſtræ Signaturæ Referendario moderno; & pro tempore exiſtente in Regno Neapolitano Nūtio, & Collectore genelari. Intus verò. Gregor. XIII. Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem Cupientes pro noſtri officij cura indemnitati filiorum dilectorū Cameræ noſtræ Apoſtolicæ miniſtrorum, ne illis moleſtijs, litibus, & incommodis fatigentur, quantum cum Deo poſſumus opportunè prouidere Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque de liberatione noſtra tenore præsētium ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſingulæ cauſæ motæ, & mouendæ pro tempore quorumuis prætenſorum exceſſuum criminalium, & delictorum per quoſcumque ſubcollectores, et Commiſſarios, tam generales, quàm*

particulares in quibuslibet Prouincijs, Ciuitatibus, & *Diœceſibus iſtius Regni Nea politani pro tempore iſtic noſtræ & Sedis Apoſtolicæ Nuntium, & Collectorem Generalem deputatorũ Cõmiſſariorum ante & pro tẽpore exiſtente Nuntio ſolũ, non autem à quibuſuis alijs Iudicibus, & locorum Ordinarijs deinceps in futurum, non modo durante eorum officio, ſed etiam poſt ipſum dimiſſum, donec vixerint, audiri, cognoſci, et decidi poſſint, et debeant, alijſque Iudicibus, et locorum Ordinarijs in illis ſe ſe quouis prætextu, ſeù quæſito colore intromittere quoquomodo nullatenus audeãt, vel præſumant, diſtrictius inhibemus, ſicquè per quoſcunque Iudices, et Cõmiſſarios quauis aliter iudicandi, et interterpretandi facultate iudicari, et diffiniri debere, nec non irritum, et inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate, ſcienter, vel ignoranter contingerit attentari, decernimus, quo circa Tibi, et pro tempore exiſtenti Nuntio, contradictores quoslibet, & rebelles, etiam ſi Epiſcopali, vel Archiepiſcopali dignitate fulgentes fuerint ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à diuinis quoad Epiſcopos, & Archiepiſcopos, quo verò ad inferiores ſub pecuniarijs arbitrio declaran. & applican. pœnis, & demum ſub cenſuris, & ſententijs Eccleſiaſticis, & per alia iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, brachium ſeculare ad hoc ſi opus fuerit inuocari, cæteraq; ad id neceſſaria, & opportuna facien. mandan. & exequẽda plenam, & liberam per eaſdem præſentes facultatem concedimus, & poteſtatem, non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus Apoſtolicis, ac quibuſuis etiam iuramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel quauis infirmitate aliàs roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis quomodolibet in contrarium forſan cõceſſis, & confirmatis, quibus omnibus, & eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerem-*

ferentes, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris hac dumtaxat, & ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſq; quod interdici ſuſpendi, vel excõmunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenã, & expreſſam de verbo ad verbũ de indultu huiuſmodi mentionem. Datum Romæ *apud Sanctum Petrum die quinto Ianuarij* 1575. *Pontificatus noſtri anno tertio.*

Cæſar Glorierius.

2 Ex quo Breui ſancitum habes ſubcollectores Cameræ Apoſtolicæ fori exemptione gaudere in omnibus criminibus reſpectu quorumcumq; Iudicũ, & locorũ Ordinariorũ, videas *Zerol.in prax.Epiſcop.par.2.verb.exemptio, §.6.*

3 Ampliatur primò, vt ſubcollectores Cameræ Apoſtolicæ ad nudum miniſterium exigẽdi certis caſibus in partibus deputati, non poſſint ab Epiſcopo viſitari, & corrigi, ita S.Congr. teſte *Armendar. in addit.ad recopil. leg. Nauarr. lib.1.tit.6.de viſit.nu 30. verſ. item ſubcollectores, Ganzalez ad reg.* 8. *Cancell. Gloſſ.* 51. *num.* 82.

4 Ampliatur ſecundò, vt quãuis aliàs *S.Congr.* declarauerit ſubcollectores gaudere priuilegio fori durante eorum officio, nõ autem poſt dimiſſum *ſub die* 10. *menſis Martij* 1597. reſcribendo Illuſtriſſimo Domino Nuntio per hæc verba.

Per Commiſſarij *di ſpogli banno da ſeruire perſone libere, & non obligate alla cura, ò altri eſenti dall'Ordinario nè liberi dall'oblighi, nel reſto l'eſentione li valerà mentre ſeruirãno, e non dopò haueranno laſciata la commiſſione.*

Et die prima Octobris 1602. *Al Nuntio di Napli ſubcollettori delli ſpogli ſeruĩeti ſono eſenti dall'Ordinario, mà non quelli, che hãno ſeruito, e nõ ſeruino più*

Necnon *die* 2. *Ianuarij* 1629. *Romæ Aduocatus* Fiſci, Procurator *Fiſcalis, &* Commiſſarius *Cameræ ſimul congregati viſo breui felicis recordat. Greg.XIII. ſub datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Anulo Piſcatoris die* 4. *Ian.* 1575. *de quo in nouo Bullario tom.*1. *fol.*392. *concordes fuerunt in infraſcriptis.*

Subcollectores in Regno Neapolitano pro quibuſuis prætenſis exceſſibus criminibus, & delictis durante illorum officio commiſſis eſſe ſubiectos priuatiuè iuriſdictioni Nuntij pro tempore in dicto Regno exiſtentis, & etiam dimiſſo officio, donec vixerint ſi pro illis conueniantur, taliter quod nullo modo valeant declinare forum Nuntij. Pro *commiſſis verò finito, ſeù dimiſſo officio eorum, crediderunt dictum breue Gregorij non intrare. In ciuilibus verò cauſis, quia illæ nõ comprehenduntur in dicto breui Gregor. XIII. ſed ſolum poſſunt vti extrauag. 3. incip. Diuina de priuil. inter communes crediderunt ſubcollectores durante ſolum eorum officio potiri poſſe huiuſmodi priuilegio, ſed licere eis renunciare, Finito verò vel dimiſſo non gaudere priuilegio fori.*

Vnde iuxta ſeriem huius præmentionati decreti fuit expeditum breue per S. D. N. Vrbanum Papam VIII. ac directum Nuntio Apoſtolico.

✠

A *Tergo. Dilecto filio noſtro, & Sedis Apoſtolicæ* Nuntio *in Ciuitate* Neapolitana *commorante. Intus verò, Vrbanus Papa VIII.* Dilecte *fili ſalutem, et Apoſtolicam benedictionem. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius* Procurator *Fiſcalis Curiæ Archiep. Surrentinæ Diæceſis, quod alias pẽdẽte iudicio criminali in d. Curia cõtra dilectũ filiũ Antoniũ Corteſiũ Cler. Surrẽt. Surr. Diæc. ſup homicidio p dictũ* Antoniũ *in dicta Diœceſi, vt in actis cauſæ huiuſmodi præſupponitur, tẽpore quo exercebat munus Fiſcalis Curiæ prædictæ in perſonam Antonij* Galani *commiſſo, rebuſque alijs in eiſdẽ actis & proceſſu latius deductis, et capta à Venerabili Fratre* Archiep. *Surrentino, ſiuè Dilecto filio eius Vicario in ſpiritualibus Generali informatione,* Reoque *in vinculis detruſo, Tu ſub prætextu cuiuſdam prætẽſæ antiquæ commiſſionis de ſubcollectaria, quam nũquã dictus reus proceſſatus exercuerit, Volens cauſam ab*

Archiep.

Digitized by Google

Archiepiſcopo, ſeù Vicario prædicto auocare, & ad te trahere, dicta Curia Archiepiſcop. inhibuiſti, ne contra dictum Antonium ad vlteriora procederet, eumquè vna cum actis ad tuam Curiam tranſmitteret. Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat agatur de cauſa criminali in prima inſtantia, quæ iuxta decreta S.C.T. coram ſuo Ordinario tractari debet. Ideò nobis humiliter ſupplicari fecit exponens prædictus, vt ei in præmiſſis opportunè prouidere de benignita Apoſtolica dignaremur. Nos igitur ſtatum, & merita cauſæ, & cauſarum huiuſmodi præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, ipſumque exponentẽ à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pęnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit (ad effectum præſentium dumtaxat conſequens) harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cẽſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Diſcretioni tuæ per præſentes committimus, & mandamus, quatenus vocatis ad id qui fuerint vocandi, inhibitionẽ, ſeù inhibitiones tuas authoritate noſtra modereris, cauſamq; & cauſas prædictas, ac quam, & quas dictus exponens ſuper præmiſſis contra prædictum Antonium, omneſque alios ſua intereſſe putantes habet, & mouet, habereque, & mouere vult, & intendit, cum omnibus, et ſingulis ſuis inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, totoque negotio principali, ad ſuum Ordinarium Surrentin. dicta authoritate remictas. Nos.n. tibi citandi, cæteraq; in præmiſſis, & circa ea neceſſaria quomodolibet, & opportuna faciẽda exercen. & exequen. plenam & liberam Apoſtolica authoritate tenore præſentiam concedimus facultatem, non obſtantibus præmiſſis, ac cõſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis cęteriſque contrarijs quibuſcumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub

Anulo

Anulo Piſcatoris die 19. *Aprilis* 1635. *Pontificatus noſtri anno vndecimo B. Ruſpolus.*

Iacobus Vgurgorius.

5 Attamen poſt dictas declarationes idem S.D. N. Vrbanus Papa VIII. per conſtitutionem, vt infra ſanciuit Subcollectores etiam poſt dimiſſum officium pro patrandis, nedum patratis criminibus eſſe ſubiectos iuriſdictioni Nuntiorum & collectorum pro tempore.

✠

VRBANVS Papa VIII.

AD perpetuam rei memoriam. Aliàs recol. me. *mor. Gregorius Papa XIII. prædeceſſor noſter indemnitati Miniſtrorum Cameræ Apoſtolicę, ne vllis moleſtijs, litibus, vel incommodis fatigarentur, opportunè prouidere cupiens. Quòd omnes, & ſingulæ cauſæ, tunc motæ, & pro tẽpore mouendæ quorumuis prætenſorum exceſſuum, criminum, & delictorum per quoſcumque Subcollectores, & Cõmiſſarios, tam generales, quàm particulares in quibuslibet* Pro*uincijs,* Ciuitatibus, *& Diœceſibus Regni Neapolitani pro tũc, & pro tempore exiſtentem* Nuncium *Apoſtolicum, & Collectorem Generalem deputatos, commiſſum à tunc, & pro tempore exiſtente Nuncio Apoſtolico in eodem Regno commorãte, ſolum, non autem à quibuſuis alijs iudicibus, etiam locorum Ordinarijs, non modò durante eorũm officio; ſed etiam poſt ipſum dimiſſum, donec viuerent, audiri, ſtatuit, et ordinauit; prædictiſq; iudicibus, & locorum Ordinarijs, nè in illis ſe ſe quouis prætextu, ſeù quæſito colore intromittere quoquomodo vllatenùs auderent, vel præſumerẽt, diſtrictius inhibuit; prout in ſuis literis in ſimili forma Breuis, ſub datum die* 4. *Ianuar.* MDLXXV. *Pontificatus ſui anno* III. *expeditis plenius cõtinetur. Cumq; poſtea, vt accepimus, fuerit à nonnullis pluries dubitatum; an prædictæ literæ Gregorij prædeceſſoris*

præ-

prædicti, de prætenſis exceſſibus, criminibus, & delictis durante officio dumtaxat, an verò etiam de alijs poſt finitum eorum officium, vt prætenditur, donec viuerent commiſſis, intelligi deberēt, & deſuper diuerſas ſolutiones, etiam ad inuicem contrarias emanaſſe aſſeratur. Nos volētes finem huic dubitationi imponere; & attēdentes, quòd ijdem Subcollectores, & Commiſſarij in concernentibus ſeruitium Cameræ, & Sedis Apoſtolicę, timidiores, ac negligentiores fierent, ſi ſub prędictorum Iudicum, & Ordinariorum Iuriſdictione poſt finitum eorum officium, ſe relictum iri timerent; & propterea iuſto metu retraherentur à gerendo, vt debent, eorum officio, dubitantes ne illo finito prædicti Iudices, & locorum Ordinarij in illos, etiā ex cauſis mēdicatis ſauirēt, quod in non modicum præiudicium Cameræ, & Sedis Apoſtolicæ redundaret. Idcircò Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra Conſtitutione perpetuò valitura, cognitionem, & deciſionem cauſarum prætenſorum exceſſuum, criminum, & delictorum per prędictos Subcollectores, & Commiſſaros à Nuncijs, & Collectoribus Apoſtolicis, tam in Regno Neapolitano, quàm in alijs Prouincijs, Regnis, & locis, etiam ſpeciali nota dignis, & vbiq; Terrarum, & locorum, per Nuncios, ſiuè Collectores Apoſtolicos, hactenus deputatos, et pro tempore deputandos quomodocumq; etiam poſt finitum officium, commiſſorum, vt prætenditur, et patratorum ſpectaſſe, et ſpectare ad Nuncios, et Collectores Apoſtolicos pro tempore exiſtētes priuatiuè, quòad quoſcunq; alios Iudices, etiam locorum Ordinarios prædictos, declaramus, et quatenus opus foret, decernimus, ſtatuimuſq; et ordinamus. Nè autem indè maior libertas delinquendi, et exceſſus committendi eiſdem Subcollectoribus, et Cōmiſſarijs naſcatur; et nè eorum delicta, ſi quæ patrata eſſent, vel patrarentur in poſterum impunita remaneant.

neant. Volumus quòd Collectores Cameræ Apoſtolicæ, nunc, et pro tempore exiſtẽtes inter ſtatuta per eorum Subcollectores, et Commiſſarios obſeruanda, tanquam ab ipſis Collectoribus iam edita, etiam impreſſa, addãt comminationem de eoſdem Subcollectores, et Commiſſarios priuando, huiuſmodi priuilegio, et illos ordinariæ iuriſdictioni ſubmittendo, quatenus poſt dimiſſum officium ab exceſſibus, et delictis committendis non ſe abſtineant; quòdq; prædicta ſtatuta in Cancellarijs Epiſcoporum, et aliorum Ordinariorum retineãtur, et ſtẽt affixa. Decernentes præſẽtes literas, et in eis contenta quæcunque, etiã ex eo, quòd quicunque in premiſſis intereſſe habentes, ſeù habere prætendentes vocati, et auditi nõ fuerint, aut præmiſſis nõ conſenſerint; ſeù cauſę propter quas præſentes emanarint, adductæ verificatæ, ſeù aliàs iuſtificatæ nõ fuerint, aut alia quauis de cauſa de ſubreptionis, ſeù nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, inualidari, in ius, vel controuerſiam reuocari, ad terminos iuris reduci, ſeù aduerſus illam reſtitutionem in integrum, aperitionem oris, aut quocunque aliud iuris, vel facti, Gratiæ, vel Iuſtitiæ *remedium impetrari, ſeù eo impetrato quomodocunque vti, ſeù ſe iuuare in iudicio, vel extrà nullatenus poſſe; ſed eas ſemper validas, firmas, et efficaces exiſtere, et fore, ſicquè per quoſcunque Iudices Ordinarios, et Delegatos, etiam cauſarum* Pa*latij Apoſtolici Auditores, ac* S.R.E. *Cardinales, etiam de latere Legatos, et Nuncios, ſublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, iudicari, et diffiniri debere, ac irritũ, et inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate, ſcienter, vel ignoranter cõtingerit attentari. Non obſtan. quatenus opus ſit, noſtra de iure quæſito non tollendo, ac quibuſuis alijs Cãcellarię Apoſtolicæ regulis, necnon Conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis;*

pri.

priuilegijs quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſq; & alijs decretis in genere, vel in ſpecie, etiã Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium quomodolibet cõceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumq; tenoribus ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbũ, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeù quæuis alia expreſſio babenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum omnium tenorem præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes; illis aliàs in ſuo robore permanſuris; hac vice dumtaxat ſpecialiter, et expreſiè derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuſcumque. Datum *Romę apud Sanctam Mariam Maiorem ſub Anulo Piſcatoris die* 2. *Iulij* MDCXXXVI. *Pontificatus noſtri anno decimo tertio.*

M. A. Maraldus.

6 Ampliatur tertiò, vt Epiſcopus nõ valeat ſuſpẽdere Subcollectores ſtãte declaratione S. Congr. quod Ordinarij poſſint ex delicto occulto promotos ad ſacros Ordines ſuſpendere à diuinis, & ab altaris miniſterio amouere, ita *Sac. Congr. Conc. in Vercellen. 29. Nonembris* 1631.

7 Ampliatur quartò, vt Subcollectores pro delictis patratis ante officium ſuſceptũ, quoad diſtrictionẽ perſonalem, & capturę perſonæ crederem non poſſe cognoſci ab Ordinarijs, ſed à Nuntio Apoſtolico fretus opinioni *Vincentij de Anna in ſingul.* 130. vbi circa finem teſtatur Cappellanos Regios effectos poſt delictum, aut debitum petijſſe remiſſionem ad Cappellanum Maiorem quo ad capturam perſonæ, licet in fine aſſerat articulum non fuiſſe deciſum, & habui in facto in noſtra Curia Archiep. in cauſa Clerici Vrſini Iordani electi Subcollectoris poſt duos annos à die ſuæ inquiſitionis, & adhuc cauſa pendet.

8 Declaratur primò, vt Sub-

collectores non gaudeāt priuilegio exemptionis in cauſis ciuilibus, pro quibus poſſunt conueniri coram Ordinarijs, vt declarauit *Sac.Congreg.ſub die 2.Ianuar.1629. quā ſupra retulimus pag.*

10 Declaratur tertiò, vt Subcollectores ſi fuerint priuati ex cauſa alicuius delicti officio Subcollectoratus nullatenus fruantur beneficio exēptionis, & ideò poſſunt cognoſci pro delictis ab eorum Ordinarijs, ſiquidem tam *declarationes* S.*Congr.* quàm *Breue* Greg. *XIII. & S.D.N. Vrbani VIII.* loquuntur de delictis patratis per Subcollectores poſt dimiſſum officium, ne timidiores, aut negligentiores fierent, ſi ſub Iuriſdictione ordinariorum poſt finitum eorum officiū ſe relictum iri timerent, & propterea iuſto metu retraherentur à gerendo, non autem loquūtur de priuatione culpa eorū quæ eis nocere debet & in pœnam amittunt exemptionem; ſiquidem certi iuris eſt, quod ratione criminis amittitur priuilegium, *cap. priuilegium* 11.*q.*3. *vbi Gloſſ. Abb. in cap. fin. num.* 11. *de for. compet. Iaſ. in l. fin. verſ. ſecundò principaliter ff. de Conſtit. Princip.* quos refert, & ſequitur *Cobier. de iuriſdict. in exempt. par.*1.*q.*20.*n.*2. & factus exemptus à iuriſdictione perdit exēptionē propter delictum, *Menoch. conſ.*2.*nu.* 35. & iuxta hāc opinionem fuit obſeruatum ab Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Domino Epiſcopo Riccio Epiſcopo Vici Equen. in cauſa cuiuſdam Subcollectoris Familiæ Pagani eiuſdem Ciuitatis permittēte, & annuente Illuſtriſſimo, & Reuerēdiſſimo Domino Nūtio Apoſtolico de hoc anno 1642.

13 Declaratur quartò, vt in hoc Regno Neapolitano Subcollectores non reſidentes in eorum Diœceſibus quibus præſunt, non gaudeāt exemptione à iuriſdictione Ordinariorum, vt habetur *in inſtructionibus infra num.*33. Idemquè foret ſi Subcollectores deputati in vna Diœceſi reſiderint in alia, transferēdo domiciliū, vel acceptarēt curam animarum, *vt in dict. inſtruct. n.*36.

12 Declaratur quintò, vt ad hoc, vt Subcollector dicatur exemptus à Iuriſdictione Ordinarij, & immediatè ſubiectus Nuntio Apoſtolico debeat eſſe vnicus in tota Diœceſi, & Ciuitate, & non vnus in Ciuitate, & alius in Diœceſi faciunt dicta per *Gōzalez ſuper reg.* 8. *Cancell. Gloſſ.* 51. *num.* 73. Quamuis vna Diœceſis eſſet valdè lata, & haberet plures Cathedrales, vel

Ciui-

Ciuitates, vt fuiſſe reſolutum per Rotam in vna Calaguritana beneficiorum die Lunæ 2. Decembris 1601. coram Lancellotto, teſtatur idem *Gonzalez num. 76.*

Sed quia expedit Clero cognitas habere Subcollectorũ leges, vt eis nemo refragetur, ideò viſum eſt illas hic inſerere.

INSTRVTTIONI.

13 Per li Succollettori, & Commiſſarij della Nũtiatura Apoſtolica di Napoli.

Date da ogni Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Nuntio di eſſa.

1 DEuono prima ſapere *poiche la maggior parte delle Diocesi del Regno ſono compoſte con la Reuer. Camera Apoſtolica; quali ſiano le compoſte, e quali nõ ſiano; deputando Noi ordinariamente vno Succollettore per ciaſcuna Dioceſe, ogn'vno ſaprà, ſe l'aſſegnatali paga la compoſitione, ò nò, e però chi hauerà in cura vna Dioceſe, ò più compoſte, procurerà ſenz' aſpettar eſſer da Noi ſollecitato, che al tempo, che maturano le paghe, li Capitoli mandino quà à ſodisfar l'intiero; & trouando retinenza, l'auiſerà à Noi, per aſpettar l'ordine, che ci parerà di dare. Auertendo, che ſe li Capitoli gli voleſſero dare il danaro douuto; non deuono pigliarlo, per eſſer obligati à lor riſico, farlo pagar in Napoli in Camera Apoſtolica.*

2 *Quando more alcun Prete in Dioceſe non compoſta, deue il Commiſſario ordinario di detta Dioceſe prima ſapere, ſe poſſedeua beneficio ò beneficij, con cura, ò ſenza, che rendeſſe ò rendeſſero oltre trenta ſcudi d'oro di Camera d'entrata, che ſaranno circa ducati quarantadue di Regno, e ſe troua, che poſſedeſſe, deue far ſubito l'inuentario di tutta la facoltà laſciata dal morto, conſiſta ò in ſtabili, ò in mobili, ò ſe mouenti, ò in qualſiuaglia altra coſa, nel modo, e forma, che ſi dirà più à baſſo nel capitolo ſeguente, ponendo gli Editti publici per trouar quello, che fuſſe*

Digitized by Google

ſtato occupato da qualſiuoglia e ongiunto del morto, ò eſtraneo, & per hauer relatione de crediti, frà vn certo termine d'aſſegnarſi, ſecōdo, che parerà al Commiſſario; quelli, che non reuelaranno, deue publicarli per eſcommunicati, & affigerli li cartoni nella Chieſa principale, ò altri luoghi publici, purche non ſiano Vniuerſità, contra le quali nō ſi vuole, che l'eſſeguiſcano le cenſure ſenza licenza noſtra. Auertendo di non eſſeguire ne anco le cenſure contra debitori, ſe nō in ſoſſidio, e ſe la sōma non paſſa venti ducati ſenza noſtro eſpreſſo ordine.

3 *Dopò queſto deue eſſaminare li teſtimonij, e formar proceſſo, interrogando del nome cognome, patria, parenti del morto, del titolo, e titoli del beneficio, ò beneficij, del luogo, doue è poſto, ò ſono poſti, della Dioceſe, della rendita, valore, & in che conſiſta; interrogando ancora ſopra la facoltà, l'effigenze, e crediti, come più amplamente ſi dirà nelle interrogatione, et finito il proceſſo, ſequeſtrarà ogni coſa in mano di terza perſona Eccleſiaſtica, & ſicura, non pigliando in ſequeſtro in poter loro coſa alcuna, e mādando ſubito à Noi l'originale per la prima commodità, etiam per huomo à poſta, ſecondo l'importanza del ſpoglio, mettendo nel principio di detto proceſſo, la nota del nome, cognome, patria, ò Dioceſe del Prete morto, con vn riſtretto, & ſommario di quanto ſi contiene in eſſo, ritenendo del tutto appreſſo di ſe copia autentica, per ogni coſa, che poteſſe ſuccedere.*

4 *Morendo nelle medeſime Dioceſi non compoſte Preti beneficiati di meno di trēta ſcuti d'oro di Camera d'intrata, il Commiſſario non deue far inuentario, ne porre Editti, ne formar proceſſo, non facendo ſpoglio (come vuole la Bulla di Pio V. di ſanta memoria) ſe non haueſſe negotiato, ò diſpoſto à fauor di ſpurij; come ſi dirà nel capitolo ſeguente: Douerà però informarſi di titoli, di beneficij vacati, del luogo, e Dioceſe, doue ſono poſti, del valore, & rendita*

loro,

Digitized by Google

loro, della quantità de' frutti maturati, ineſatti, & pendenti da maturarſi con pigliar anco il poſſeſſo nomine Cameræ, delli beneficij nelli caſi, che ſi dirà di ſotto; ſcriuendo à Noi ogni coſa diſtintamẽte, & cõ chiarezza per lettera particolare.

5 *Nelle* Dioceſi *compoſte morendo alcun Prete beneficiato, nõ ſi faccia inuentario, ne proceſſo, ne ſequeſtro, ſe non in caſo, che il* Prete, *ò* Clerico *defunto habbia diſposto inter viuos, ò in vltima volontà di qualſiuoglia, ò di qualſiuoglia modo, à fauor di ſpurij, baſtardi, & illegitimi, non ſolo nati di detti* Preti, *e* Clerici *mediatè, vel immediatè, mà anco dalli nati dalli eſtranei; anzi dalli nati ancora legitimamente di detti baſtardi, ſpurij, illegitimi, contro la forma delle Coſtitutioni delle felici memor. di Pio V. & Sixto V. come ſi deue fare anco nelle Dioceſi non compoſte, in ſimile caſo interrogando li teſtimonij, cõforme à gli articoli ãnotati.*

6 *E perche il negotiare è prohibito dalli Sacri Canoni, e Coſtitutioni Apoſtoliche tanto à* Clerici, *e* Preti *beneficiati, come non beneficiati, e tanto in Dioceſi compoſte, come non compoſte; dourà il* Commiſſario. *morendo alcuno, che in vita ſua habbia negotiato illecitamente, e queſto ſia notorio, pigliar informatione con la depoſitione de teſtimonij della facoltà laſciata in mobili, ò ſtabili, ò animali in tempo della morte, e di quella, che hauea quando preſe l'habito clericale, & appreſſo della qualità delle induſtrie, & negotij, che faceua, della quantità di eſſi, del tempo, e del lucro, che può hauer fatto, come ſi dirà più amplamente di ſotto: & trouandola concludente, inuẽtariare tutto quello, che ſi può giudicare acquiſtato da ſimili negotij illeciti, in mano di terza perſona Eccleſiaſtica, e ſicura, nõ intereſſata in alcun modo, di maniera, che le parti nõ poſſino goder la cõmodità dell'vſo delle coſe ſequeſtrate, ſotto pena di priuatione dell'officio, & altre à noſtro arbitrio, e poi citare li pretenſi heredi anã-*

ti à

Digitized by Google

ſtato occupato da qualſiuoglia congiunto del morto, ò eſtraneo, & per hauer relatione de crediti, frà vn certo termine d'aſſegnarſi, ſecōdo, che parerà al Commiſſario; quelli, che non reuelaranno, deue publicarli per eſcommunicati, & affigerli li cartoni nella Chieſa principale, ò altri luoghi publici, purche non ſiano Vniuerſità, contra le quali nō ſi vuole, che l'eſſeguiſcano le cenſure ſenza licenza noſtra. Auertendo di non eſſeguire ne anco le cenſure contra debitori, ſe nō in ſuſſidio, e ſe la ſōma non paſſa venti ducati ſenza noſtro eſpreſſo ordine.

3 *Dopò queſto deue eſſaminare li teſtimonij, e formar proceſſo, interrogando del nome cognome, patria, parenti del morto, del titolo, e titoli del beneficio, ò beneficij, del luogo, doue è poſto, ò ſono poſti, della Dioceſe, della rendita, valore, & in che conſiſta; interrogando ancora ſopra la facoltà, l'eſſigenze, e crediti, come più amplamente ſi dirà nelle interrogatione, et finito il proceſſo, ſequeſtrarà ogni coſa in mano di terza perſona Eccleſiaſtica, & ſicura; non pigliando in ſequeſtro in poter loro coſa alcuna, e mãdando ſubito à Noi l' originale per la prima commodità, etiam per huomo à poſta, ſecondo l'importanza del ſpoglio, mettendo nel principio di detto proceſſo, la nota del nome, cognome, patria, ò Dioceſe del Prete morto, con vn riſtretto, & ſommario di quanto ſi contiene in eſſo, ritenendo del tutto appreſſo di ſe copia autentica, per ogni coſa, che poteſſe ſuccedere.*

4 *Morendo nelle medeſime Dioceſi non compoſte Preti beneficiati di meno di trēta ſcuti d'oro di Camera d'intrata, il Commiſſario non deue far inuentario, ne porre Edttti, ne formar proceſſo, non facendo ſpoglio (come vuole la Bulla di Pio V. di ſanta memoria) ſe non haueſſe negotiato, ò diſpoſto à fauor di ſpurij; come ſi dirà nel capitolo ſeguente: Donerà però informarſi di titoli, di beneficij vacati, del luogo, e Dioceſe, doue ſono poſti, del valore, & rendita*

loro,

loro, della quantità de' frutti maturati, ineſatti, & pendenti da maturarſi con pigliar anco il poſſeſſo nomine Cameræ, delli beneficij nelli caſi, che ſi dirà di ſotto; ſcriuendo à Noi ogni coſa diſtintamẽte, & cõ chiarezza per lettera particolare.

5 *Nelle Dioceſi compoſte morendo alcun Prete beneficiato, nõ ſi faccia inuentario, ne proceſſo, ne ſequeſtro, ſe non in caſo, che il Prete, ò Clerico defunto habbia diſpoſto inter viuos, ò in vltima volontà di qualſiuoglia, ò di qualſiuoglia modo, à fauor di ſpurij, baſtardi, & illegitimi, non ſolo nati di detti Preti, e Clerici mediatè, vel immediatè, mà anco dalli nati dalli eſtranei; anzi dalli nati ancora legitimamente di detti baſtardi, ſpurij, illegitimi, contro la forma delle Coſtitutioni delle felici memor. di Pio V. & Sixto V. come ſi deue fare anco nelle Dioceſi non compoſte, in ſimile caſo interrogando li teſtimonij, cõforme à gli articoli ãnotati.*

6 *E perche il negotiare è probibito dalli Sacri Canoni, e Coſtitutioni Apoſtoliche tanto à Clerici, e Preti beneficiati, come non beneficiati, e tanto in Dioceſi compoſte, come non compoſte; dourà il Commiſſario. morendo alcuno, che in vita ſua habbia negotiato illecitamente, e queſto ſia notorio, pigliar informatione con la depoſitione de teſtimonij della facoltà laſciata in mobili, ò ſtabili, ò animali in tempo della morte, e di quella, che hauea quando preſe l'habito clericale, & appreſſo della qualità delle induſtrie, & negotij, che faceua, della quantità di eſſi, del tempo, e del lucro, che può hauer fatto, come ſi dirà più amplamente di ſotto: & trouandola concludente, inuẽtariare tutto quello, che ſi può giudicare acquiſtato da ſimili negotij illeciti, in mano di terza perſona Eccleſiaſtica, e ſicura, nõ intereſſata in alcun modo, di maniera, che le parti nõ poſſino goder la cõmodità dell'vſo delle coſe ſequeſtrate, ſotto pena di priuatione dell'officio, & altre à noſtro arbitrio, e poi citare li pretenſi heredi anã-*

te à

miſſario ordinario; & reſidẽte non patiſca detrimẽto, vogliamo, che gli altri commiſſarij conuicini poſſino, e debbiamo oſſeruare diligẽtemẽnte le negligenze, difetti, & eccesſi de gl'altri, pigliandone eſtraiudiciale informatione, per darne poi à Noi ſubito auiſo, ſenza ingerirſi à coſa veruna ſpettãte, all'officio loro ſin à tanto, che non hauranno da Noi ordine particolare, di quello, che douranno fare, aſſicurãdoli, che ſe le relationi, che verranno, ſaranno fondate nel vero, ſi faranno pagar loro le ſpeſe dalli Commiſſarij negligenti, ò delinquenti, à due docati il giorno, per il tempo, che hauranno conſumato in prender l'informatione eſtraiudiciale, ò conſumerãno in pigliar la iudiciale, che da noi a loro ſarà cõmeſſa, e di più ſe gli applicherà il terzo della pena, che ſi eſigerà da gli medeſimi Commiſſarij per caſtigo delle negligenze, & eccesſi loro.

9 Sapendo vn Commiſſario, *che alcun Prete negotiaſſe illecitamente, nõ vogliamo, che ſenza eſpreſſa noſtra licẽza ne pigli informatione: mà commettendogliela noi ò ſopra l'auiſo, che egli ci douerà dare di q̃ſto, ò perche per l'altra via ne habbiamo hauuto notitia, deue eſſaminare i teſtimonij ſopra le interrogationi, che ſi metteranno dopò, in fine di queſte inſtruttioni, in capitolo particolare, & prouandoſi concludente, ò ſufficientemente alcune de ſopradetti capi di negotiatione illecita, ò altri ſopra quali parerà alla deligenza del* Commiſſario *eſſaminarli, cauati dalle prohibitioni delli Sacri Canoni, & Coſtitutioni Apoſtoliche, ſequeſtri in mano di terza perſona ſicura la mercantia, che ſi trouaſſe in eſſere, in che deue premere quãto più potrà, e quella parte della ſua facoltà, che giudicherà hauere acquiſtato con li detti negotij illeciti, citandoli nella forma di ſopranarrata, e poi mandando l'informatione per via ſicura nel modo, che ſi è detto di ſopra.* Auertendo, *che non potranno, ne douerãno proceſſare alcun Prete, ò Cleri-*

co per negotiatione illecita, ſe ſaranno paſſati cinque anni, del giorno della ſua morte.

10 *Oltra il detto, ſopra la vacanza de beneficij, deuono i* Commiſſarij, *vacandone vno, ò più, di maggior, ò minore rendita delli detti trẽta ſcudi, con cura, ò ſenza, in Dioceſe compoſta, ò non compoſta, nelli meſi della collatione Apoſtolica, ò riſeruati, ò affetti ad eſſa, andare à pigliare di ciaſcuno il poſſeſſo in nome della* Reu. *Camera, & noſtro, facendone fare inſtrumento publico, e ſequeſtrare li frutti, che foſſero reſtati ineſatti dal già poſſeſſore d'eſſi, e che per la rata del tempo, che ſtarãno vacanti matureranno. In luoghi diſtanti dalla ſua habitatione, potrà deputare vn Economo fedele à ſuo riſico, & pericolo, che habbia cura dell' eſigenza di eſſi al tempo, che maturano, dando auiſo à noi ſubito di quanto hauerà fatto.*

11 *Auertano li Commiſſarij à non mãcar mai di mãdarci quanto prima nota diſtinta della quantità, e qualità, e valore di detto frutti tanto ineſatti, quanti pendenti, & da eſigerli per rata, che tocca alla Camera, procurando con diligenza, che le parti, che vorrãno offerire à detti frutti, ò tranſigerli, portino, ò mandino à Noi l'oblatione, che ſi farà la tranſattione con chi farà la maggior offerta, e mancando li Commiſſarij nelle coſe predette ſarãno puniti, come negligenti, etiam nella priuatione dell' officio.*

12 *Le Chieſe, Cappelle, Altari, li frutti delle quali ſono pro rata temporis della Reu. Camera, deuono mentre ſtãno vacãti, e ſenza Rettore, ò Cappellano eſſer ſeruite, officiate con tutti li peſi, che ordinariamẽte portano li poſſeſſori, e perciò. (non deputando il Prelato ordinario del luogo l'Economo in Diuinis) lo faccia il Commiſſario, cercando perſona atta à quel ſeruitio, con promeſſa di ſodisfattione, ſecondo gli parerà honeſto, ſaputa l'entrata, e qualità de carichi.*

13 *Vacando beneficij nel meſe, che tocca al Prelato ordinario della Dioceſe, e ſimilmente*

mente Iuſpatronati, non deue il Cōmiſſario pigliarne poſſeſſo; mà ſolo fare ſopra, deputando l'Economo all'eſattione, e ſequeſtrãdo quelli, che matureranno nel tempo, che ſtaranno vacãti, con fare anco l'altre diligenze dette di ſopra.

14 *Il poſſeſſo, che pigliano li Commiſſarij di beneficij riſeruati alla Sede Apoſtolica, come ſono nelle Cathedrali, le prime dignità poſt Pontificalem, li Monaſterij, ò Abbadie Conciſtoriali, li beneficij, che vacano nel meſe del Papa, ò in Curia Romana, beneficij di famigliari del Papa, de Succollettori, & altri beneficij affetti, e per diſpoſitione di Canoni, e Regole di Cancellaria, riſeruati à Sua Santità, non deuono relaſciare à nuoui prouiſti ſenza eſpreſſo noſtro ordine, & lettera, ancorche alcuno li preſentaſſe le Bolle, ò Breui Apoſtolici, perche così viene diſpoſto da Sommo Pontefici. Auertendo, che ſe alcuno pigliarà il poſſeſſo de beneficij curati con Bolle Apoſtoliche ſenza la noſtra lettera di relaſſo, non s'habbia dal Commiſſario da impedire in alcun modo eſercitio della cura dell'anime: mà ſolamente tenere ſequeſtrati et eſigere li frutti di eſſa Parochiale, fine che gli ſi manda altro noſtro ordine.*

15 *E ſe nella relaſſatione di eſſo poſſeſſo vi trouaſſe intruſo qualche Clerico, ò Prete, ò laico di qualſiuoglia dignità, grado, ſtato, e preeminenza, hauendo conferito Noſtro Signore, oſſerui con lui la forma della bolla.*

16 *In ogni tempo, che muoiono Preti beneficiati, il conto della rata per la Reu. Camera de frutti pendenti, per la vacanza de beneficij ſi deue fare, & calcolare nel ſeguente modo, cioè. Dal primo di Nouembre il grano, & ogni ſorte di biade. Dal primo di Nouembre il vino. E dal primo di Decembre l'oglio, gliande, & altri frutti vernali. Per gli herbaggi comincìarà l'anno per l'herba vernotica al primo d'Aprile. Per l'herba ſtatonica comincìarà al primo d'Ottobre. Auertendo, che il guadagno del Prete fino al tem-*

po della morte appartiene alla medeſima Camera; & oltre à queſto deuono ſapere li Commiſſarij,che tutti frutti non eſatti dal morto beneficiato per qualſiuoglia tempo ſi deuono recuperare per eſſa Camera, e così ſi deue oſſeruare,ſecondo li motu di Giulio Terzo Papa, e Siſto Quinto ſopra queſta materia,non oſtāte, che la Dioceſe ſia compoſta, e perciò s'ordina,alli Commiſſarij, che nella nota, che doueranno mandare de frutti ineſatti,e de frutti pendenti pōgano il tempo della morte del beneficiato,e della vacāza del beneficio.

17 *Ne gl'inuentarij, che faranno di qualſiuoglia coſa, vogliamo,che ſempre vi interuenghi la prima dignità di quella Città ò Terra,e nō vi eſſendo la prima, vi interuenghi,chi tiene il ſecōdo, terzo, ò quarto luogo, ouero qualche altra perſona graue, ò principale facendo, che apparisca in eſſo queſto interuento, con farlo ſottoſcriuere da chi interuenirà.*

18 *E nel far l'inuentario ordiniamo, che ſi noti, e deſcriua alcuna coſa minuta, peſo, e meſura di quelle diſtintamente con tutte le ſue circoſtanze particolari, di maniera,che dalla lettura dell'inuentario medeſimo ſi poſſa raccogliere quello, che può eſſere ciaſcheduna coſa, ancorche non ſi veda. Vogliamo ancora,che per maggior chiarezza,finito che ſarà l'inuentario, li Commiſſarij facino,vedere, e ſtimare da periti le robbe inuentariate,e ſecondo il giuditio, e relationi loro,notando nell'iſteſſo inuentario la ſtima, e valore di ciaſcheduna coſa,non ſolo per abbaco: mà anco per diſteſo. Auertendo,che mentre ſi và facendo vi ſi laſci tanto di ſpatio, che baſti per queſto effetto; & in caſo, che nel fare l'inuentario non s'oſſeruino tutte le ſopradette coſe, ò manchi in alcuna di eſſe,vogliamo, che il Commiſſario incorra nella pena di docati ducento da applicarſi alla Camera, e della priuatione dell'officio, & eſſentione ipſo facto,& altre pene pecuniarie, e corporali ad arbitrio noſtro,ſecondo la qualità, e*

grauità de negotij.

19 *Fatta, che ſarà la ſtima, debbano li Commiſſarij mãdarne à Noi copia autẽtica, e non venire alla vendita di coſa alcuna, ſenza eſpreſſo noſtro ordine, e quando ſe li commetterà la vẽdita, nõ deuono procedere à queſt'atto, ſe prima non haueranno fatto l'Editti ne luoghi publici, e ſe quello, che ſi dourà vendere, non ſarà ſtimato da perſona eſperta, e da bene, e poi ſubaſti ogni coſa à lume di candela in luogo publico, doue ogni perſona vi poſſa interuenire à beneficio di detta Camera, auertendo i Succollettori, che nè loro, nè parenti, ſino al terzo incluſiue, nè per loro medeſimi, ne interpoſte perſone poſſono comprare coſa alcuna di ſpogli, ò frutti pẽdenti dalla Camera, nè da chi haurà cauſa da lei, ſotto la pena contenuta nella ſpogliaria, e ſecurtà de fideliter adminiſtrando; oltre la pena della ſcommunica latæ ſententiæ, nella quale incorrino in vigore del Breue di Papa Paolo V. la particola del quale ſarà ſtampata in queſta iſtruttione, verſo il fine.*

20 *Le robbe de gli ſpogli, vogliamo, che ſi vendano più preſto, che potrà, & al più più frà due meſi, per leuarlo da ogni pericolo di fraude, ò di deterioratione.*

21 *Li Calici, Croci, Libri di canto, Meſſali, Piouiali, Pianete, Stole, Manipoli, Camiſi, Corporali, Veli di di Calici, et altre coſe ſimili, dedicate al culto diuino, tãto de Veſcoui, e Prelati, come di qualſiuoglia beneficiato, deuono reſtare alla Chieſa, e conſegnarſi quelle de Veſcoui alle Sacreſtiæ, ò Capitoli delle Chieſe Catedrali, e quelle de gli altri beneficiati, à gli ſucceſſori de beneficij, ne li Commiſſarij ſi deuono ingerire in queſte robbe, mà laſcirle à chi toccano, ſecondo la diſpoſitione della Bolla di Pio V.*

22 *Hauendo il beneficiato morto la caſa della ſua habitatione nell'iſteſſo luogo, doue è la Chieſa; le ſuppellettili di caſa, come ſono caſſe, ſeggie, tine, botti, tauole, lettiere, & altre coſe ſimile di puro legname, & ſenza*

Ffff 2 dep.

drappo, ò corame: in quanto alle ſeggie ſi deuono conſeruare per la Chieſa, e per il ſucceſſore nel beneficio, come vuole la Bolla di detto Pio Quinto di felice memoria; ſi bene trouandoſi delle botte piene, potrà la Camera, ò gli heredi valerſene, finch ſi ſarà leuato, ò ſgombrato il vino.

23 *Quando muoiono Veſcoui, Abbati di Abbatie conciſtoriali, il Commiſſario reſidente nel luogo, ò nella Dioceſe de Veſcoui, ò Abbatie, che pone la mani nello ſpoglio, deue ſubito porre l'Editti, e poi diligentemente fare inuentario di ciò, che trouerà, e quanto prima per huomo à poſta mãdarlo à Noi, auiſandoci inſieme del nome, e cognome del Veſcouo, è Abbate; della vera rendita del Veſcouato, ò Abbatia, e di quãto appreſſo à poco potrà importare il ſpoglio, e ſin tanto, che Noi ci riſoluiamo, ò di laſciarui quel Commiſſario, ò deſtinarui altro, formerà il proceſſo cõ quelle diligenze, che potrà maggiori, e ſucceſſiuamente ci ſignificherà quanto da lui ſi ſarà di mano ſino à noſtro ordine, e ſe il Commiſſario ſarà negligẽte nell'oſſeruãze, & eſecutione delle ſopradette coſe, ſarà caſtigato ſeueramẽte in pene pecuniarie, e corporali à noſtro arbitrio.*

24 *Parimente li Commiſſarij debbano tenere ogni buona cura, & inuentariare le platee, inuentarij, iſtrumenti, ò altre ſcritture, che trouerãno pertinenti alle Chieſe, e di quelle farne vn piego bene chiuſo, e ſigillato, per cõſegnarle illeſe alli futuri ſucceſſori ſenza alcuna loro ſpeſa.*

Auertendo, che li Cõmiſſarij deſtinati da Noi à fare li ſpogli de Veſcoui, ò Abbati, per non traſportarle fuor di Dioceſe le ſcritture predette, le potrãno conſegnare così, come di ſopra ſigillate al Vicario Capitolare del Veſcouato, ò Abbatie, cõ farſene fare riceuuta per atto publico.

25 *Non ardiſca niſſun Commiſſario di trattar compoſitione, ò tranſattione ſopra qualſiuoglia coſa, ne per qualſiuoglia ſomma, ſotto le*

pene

pene contenute, che parerà al rigoroſo noſtro arbitrio, riſerbãdo ſolamente queſta facoltà al noſtro Tribunale; mà in tutti li negotij potrãno eſſortare gl' intereſſati à venire, ò mãdare quà à trattare dette compoſitioni, promettendo loro quella gratitudine, che chi tratta cõ Noi; ſuole ſempre riportare, & per intereſſe della Camera; e ſeruitio delle parti, e quando ſi riſolueranno di venire, ò mandare quà per trattare dette tranſattioni, doueranno li Commiſſarij nell'iſteſſo tempo (non hauendolo fatto prima) dar fidelmente auiſo ſpecifico della quantità, e valore delle robbe, ò frutti ſopra quali s'hauerà da concludere la tranſattione. Auertẽdo di non pigliar per queſto coſa veruna dalle parti, & intereſſati, ſotto pena di cento docati, & altre pene ad arbitrio noſtro.

26 *Habbiamo ſaputo, che alle volte li Commiſſarij hãnò poſto gli Editti in luoghi publici, auante, che ſia morto il Prete, che ſi prende faccia ſpoglio, & anco fatto ſequeſtri ſopra loro beni, il che Noi prohibiamo eſpreſſamente. Auertendo, che li Commiſſarij non ſi ſeruano di tali Editti, ò ſequeſtri, ſe nò nelli caſi eſpreſſi di ſopra, e che ſe per l'auuenire ci verrãno più querele di queſto, li trãſgreſſori, come diſobedienti ſaranno grauemẽte puniti ad arbitrio noſtro.*

27 *Ciaſcuno Commiſſario dourà tener conto chiaro, diſtinto, & ordinato di tutto quello, che occorrerà nella Dioceſe, ò luogo, doue egli ſarà deputato; nel qual conto ſi farà introito di quelche gl peruenirà nelle mani per qualſiuoglia cauſa, di tempo in tẽpo, e ſi farà eſito di ciò, che rimetterà Noi, ò pagherà per conto di ſpeſe, ò altro, notando li beneficij, che vacheranno, nominãdo la perſona, per cui vacano il tẽpo della morte, e li frutti d'eſſi beneficij, che ſpetterãno alla Camera per rata, calculata che tempi, come di ſopra; e facendoſi da Noi trãſattione, ò compoſitione d'eſſi, ò d'altro coſa, ſimilmente ne faranno mentione in detti conti, con notarci li decreti & ordini, che gli ſarãno da-*

ti ſopra detta tranſattione, e così di tutto quello, reſtaſſe pendente di detti frutti, ò altro in modo, che s'habbia piena notitia di ciò, che paſſa, e di quello, che reſta in beneficio di eſſa Camera.

28 S'ordina à detti Commiſſarij, che al meno ogn'ãno mandino, ò vengano di perſona à dar detti cõti ſottoſcritti di lor propria mano, con le cautele, e giuſtificationi, che ſaranno neceſſarie, per ſaldare detti conti, aggiungendoui ſempre in fine d'eſſi quel, che reſtarà da eſigerſi per l'auuenire, e quãdo nõ foſſe occorſo coſa alcuna in detta Dioceſe, non mãchino di ſcriuerlo à Noi, acciò ſi poſſi anco ſapere, come ſi reſterà ogn'anno in ogni Dioceſe.

29 Et ancorche li Commiſſarij non poſſino per l'auuenire hauere ſcuſa veruna, e la Camera ſi aſſicuri maggiormente di nõ eſſer fraudata; vogliamo, & ordinamo, che nel libro conſegnatoli da Noi con l'arme di Sua Sãtità, e l'arme, e ſottoſcrittione noſtra, notino diligentemente à dì per dì li negotij, che l'accorreranno ſpettanti all'officio loro, cioè in vna parte di eſſo libro faccino nota della quantità, e qualità de' frutti maturati, ineſatti, ò pẽdenti di tutti li beneficij vacanti, ò che vacaranno. Nell'altra notino reale, e fedelmente quanto eſigerãno, ò riſcoteranno di mano in mano, per la Camera Apoſtolica nell'iſteſſo giorno dell'eſattione. Nell'altra ſimilmente tenghino conto diſtinto dell'eſito. E nell'altra finalmente faccino nota di tutti gli ordini, ò commiſſioni, che pro tempore li ſarãno inuiati da Noi, tãto ſopra il formar proceſſi, ò far altre diligenze, quãto di relaſſi de poſſeſſi de' beneficij, e di diſſequeſtri de' beni, & robbe ſequeſtrate, & inuentariate, con notare la giornata de gli ordini, e cõmiſſioni, la qualità delli negotij, e nomi, e cognomi delle parti. Auertendoli, che trouando noi tralaſciata alcuna delle ſupradette diligẽze, ouero alcuna partita non notata al debito tempo, ò cõ intieramente, ò fedelmente, ò ſe non daranno il lor cõto, alme-

almeno, in fine dell'anni, con pagare in Camera quanto hauerãno in mano, il Commiſſario s'hauerà p fraudatore, & per incorſo nella pena, obligatione, et pleggeria, de bene, & fideliter adminiſtrando, e reſterà senz' altra dechiaratione, priuo dell'officio, & eſecutione, e punito in altre pene, etiam corporali ad arbitrio noſtro, ſecondo la qualità, e circoſtanze delli negotij.

30 *Per ſalario del Commiſſario, quando dourà andare fuori della patria à formar proceſſi di illecita negotiatione, ò d'altri delitti, ſi ſtabiliſce uno ducato il giorno, e cinq; carlini al Notaro, che menerà, oltre le ſpeſe cibarie per loro, ſeruitori, e caualli, e vettura d'eſſi caualli, ſe non ſarãno proprij; ma nella lor patria non poſſino pigliar più di cinque carlini il giorno, purche non paſſino dieci dì, & vēticinq; grana il Notaro, senz'altro, riſeruando à Noi la facoltà di potere moderare la mercede in caſi pericoloſi, ſecōdo ci parerà eſpediente.*

31 *Per li frutti pendenti, & ineſatti di qualſiuoglia beneficio, eccettuando li Veſcouadi, Abbatie Conciſtoriali, altri, che hanno iura Epiſcopalia; acciò li Commiſſarij poſſino ſeruire con maggior diligenza, e fedeltà, in vece di di giornate, ſi dirà loro nell'auuenire la decima parte di tutto quello, che per detti frutti pendenti, & ineſatti la Camera Apoſtolica effettiuamente conſeguirà, dedutte però le ſpeſe, che ſi farãno nell'eſattione, e queſto ancorche detti frutti ſi tranſighino da noi, purche li detti Commiſſarij habbiano fatto le diligenze ordinate di ſopra, e fattoſi la relatione della qualità, quãtità, e valore di detti frutti, auãti, che ne ſia fatta la trãſatione, mà non la facendo, perderãno ogni emolumēto della decima, e delle giornate.*

32 *Debbano ancora li Commiſſarij dar tutti proceſſi, inuentarij, ò ſtime, che reſtaſſero nelle mani loro in poter noſtro, per farli poi cōſeguire al Maſtro d'atti, cōforme al ſolito, altrimente perdano per qualſiuoglia*

con-

contrauettione alle coſe predette, l'officio, e l'eſſentione ipſo facto, e ſi puneranno in altra pena ad arbitrio noſtro.

33 *Debbano parimente riſedere nella Dioceſe, nella quale ſono deputati Cōmiſſarij, altrimente non poſſano eſercitare, ne godere, l'eſentione dell'Ordinario, nè altro priuilegio di Commiſſario.*

34 *Li Succollettori debbano far ſapere all' Ordinario la loro deputatione.*

35 *Non poſſano li Succollettori donar coſa alcuna al Nuntio, ſuoi parenti, domeſtici, ò familiari, ne meno à qualſiuoglia miniſtro della nuntiatura per ſe ſteſſo, nè per interpoſita perſona, tāto inãzi, quanto dopò la lor deputatione, ancorche li donatiui foſſero d'eſculenti, o poculenti, ſotto pena di ſcommunica latæ ſententia, tanto à loro, come à chi riceuerà li doni, ò preſenti; dalla quale non poſſano eſſer aſſoluti, ſe hauendo modo, non reſtituiranno prima alla Camera quanto importarà la coſa donata, e di più incorra,*
no ipſo facto li Commiſſarij detti in pena di priuatione dell' officio, & eſentione ſenz'altra dichiaratione.

36 *Se li Succollettori deputati in una Dioceſe, anderanno à reſedere in un altra, traſportandone il domicilio, ouero accetterāno beneficij di cura d'anime, s'intēdano ipſo facto reuocati, e ſe alcuno fingēdoſi clerico d'ordini ſacri otteneſſe d'eſſere fatto Commiſſario, tal commiſſione ſia nulla, e di niun valore, ne li ſuffraghi in coſa alcuna.*

37 *E parimente ſe alcuno dopò eſſer ſtato fatto Commiſſario, non ſeruirà, nè attenderà al ſeruitio della Camera, mà ſi valerà ſolo della commiſſione, per goder l'eſentione, & priuilegij, s'intenda reuocato, ne poſſa godere, anzi ſi tratti come non foſſe mai ſtato deputato.*

38 *Che ciaſcuno Commiſſario ſia obligato regiſtrare, ò ponere nello principio delli proceſſi le lettere commiſſionali, originali, ò le copie autentiche di quelle di ciaſcun negotio, che gli verrà commeſſo, doue biſognerà far*

pro-

Digitized by Google

proceſſo, e li guarderanno di far il contrario ſotto pena à noſtro arbitrio reſeruata.

14 Modo d'interrogare li teſtimonij da Commiſſarij Apoſtolici ne' Proceſſi de' ſpogli.

1 *PRimo ſe N. Clerico ſia morto, doue, e quando*

2 *S'hà beneficij, & hauendone hauuti, ſi faranno eſprimere li titoli, & il luogo, & Dioceſe, dou'erano, e ſe haueano cura d'anime, ouero obligo di reſidenza.*

3 *Se haueua penſione, di che ſomma, e ſopra quali beneficij.*

4 *Quanto tempo hà tenuto, ò poſſeduto detti beneficij, ò penſione.*

5 *Quanto rendeua l'anno detti beneficio, ò penſione.*

Auertendo, che ſe in tutto non rendeuano almeno trenta docati d'oro di Camera, che ſono circa docati quarantacinque di Regno, non ſi farebbe ſpoglio, ancorche la Dioceſe non foſſe compoſta.

6 *Che di detto proceſſo, con ritenerſi la copia, come ſi è detto di ſopra; ſarà caſtigato con pene ſeueriſſime à noſtro orbitrio.*

S'auuertano in fine li ſudetti Commiſſarij ad inuigilare l'oſſeruanza di tutte le coſe ordinate nelle ſopradette Iſtruttioni, altrimẽte ſi procederà per la contrauētione alle pene contenute in eſſe irremiſſibilmente.

SVMMARIVM.

1 *Decretum S. Congr. quo Epiſcopi poſſunt ex conſuetudine diſponere de quarta bonorum mobilium decedentium ab inteſtato, & cum ratione, num. 2.*

De teſtamentis ad pias cauſas decedentium ab inteſtato per Epiſcopum faciendis.

Decretum Sac. Congr.

SAc. Congr. Negotijs Epiſcoporum deputata facto verbo cum S.D.N. *Clem. VIII. decreuit, quod vbi viget conſuetudo qua ſolent Epiſcopi diſponere de quarta bonorum mobilium decedẽtium ab inteſtato, nõ ita ad rigorem quarta prædicta æſtimari debeat, ſed vocatis hæredibus, certum quid perſonarum conditione, & hæreditatis valore perpenſis abſq; vlla diminutione pro ſuffragio animæ defuncti de hæredum conſilio erogetur.*

2 Et meritò quidem dicta Sac.Congr. id ſãctiſſimè ſanciuit, nam experientia viſum eſt fidelium cadauera ab inteſtato decedentium non fuiſſe faciliter ſepulturæ Eccleſiaſticæ tradita, & per multos dies inhumata iacuiſſe ob pecuniam non ſolutam non obſtante, quod non ſolum ſemel, ſed pluries infra annum probatum fuiſſet defunctos confeſſos, & cõmunicatos fuiſſe, cum ſufficiat oſtendiſſe ſigna contritionis in articulo mortis, vt potuiſſet in Eccleſia ſepeliri.

SVMMARIVM.

1 *Tertiarij habitantes in proprijs domibus, vbi debent recipere ſacramẽta. Amplia nu. 2. Declara num. 3.*

De Tertiarijs.

Super Bulla Leonis X.

1 PRobatur *ex hac Conſt.* incip. *Dũ intra.* Tertiarios cuiuſcumquẽ Religionis qui in proprijs domibus habitãt, in die paſchatis tantùm Euchariſtiã ſumere, cum cæteris Sacramentis (Pœnitentiæ Sacramento ſolum excepto) à proprio Sacerdote, hoc eſt à Parocho cæterorum laicorum, at ſecus ſi collegialiter viuerent, & ita declarauit *Sacr. Congr. teſte Nald. in ſum. verb. clauſura num. 3.* vide *Rodriq. qq. regul. 56. artic. 10. Homob. par. 2. reſp 49.*

2 Amplia etiam in territorijs quãuis virginibus in proprijs domibus degentibus, nam

quo ad hoc ſacramẽtum ſubduntur Parocho *ex declarat. eiuſdem S. Congr. apud Nald. loc. cit. num.* 7.

3 Declara vt alij non Tertiarij imperfectum habitum religionis non deferentes famuli, aut perſonę in Monaſterio moram conſultò cõtrahentes durante obſequio tantum poſſunt recipere Sacramentum Euchariſtiæ in die Paſchatis, ita habetur *in d. bulla* §. *Euchariſtia*, in illis verbis, *eorundem verò Fratrum obſequio inſiſtentibus Sacramenta huiuſmodi nullatenus miniſtrare valeant niſi illorum durante obſequio*.

Quod cõfirmatur ex C. *T. ſeſſ.* 24. *cap.* 11. vbi oblati, & alij actu ſeruientes manentes intra clauſtra ſub obedientia Superioris regularis exempti ſunt ab Ordinarijs, ita *Bonac.* in iſtis terminis tradit *par.* 2. *de Euchariſt. num.* 10. *verſ. hoc tamen, quaſt.* 7. *& Portell. in dub. regul. verb. Sacramentorũ adminiſtratio*.

SVMMARIVM.

1 *Facultas Reuerendiſſimi Domini Gubernatoris Vrbis.*

2 *Tortura non poteſt inferri reis per Locumtenentes Gubernatoris Vrbis non præcedentibus legitimis inditijs.*

De Tortura reorum non præcedentibus inditijs non infligenda.

Super Bulla Leonis X. & Pauli III.

1 Licet *per bullam hanc* 7. *in ordine* incip. *& ſi pro cunctarum de anno* 1514. fuerit tributa maxima facultas, & Iuriſdictio Reuerẽdiſſimo Domino Vrbis Gubernatoris.

2 Attamen Iudices, & Locũtenentes criminales dicti Reuerendiſſimi Domini, non poſsũt ſub prętextu dictæ poteſtatis, & arbitrij ipſis cõceſſi reos torquere ſine legitimis præcedentibus inditijs, nam Iudex habẽs à lege, vel ab homine amplum, ſeù liberum arbitrium in procedendo, & puniendo maleficia, nequit ſine ſufficientibus de iure inditijs reum torquere, ita *Gãd. tit. de quæſt. & torm. num.* 41.

Digitized by Google

vbi quod iſto caſu debet Iudex ex ſuo arbitrio ad tormēta procedere, ſi aliquid habeat inditium, per quod eius animus moueatur, quod ille, qui inculpatur de crimine, ſit torquendus, ſed non alias, nam arbitrium non ſupplet defectum inditij, vbi nullum eſt inditium, & quæſtio facti non eſt in arbitrio iudicantis nō autem iuris authoritatis. *l. ordine, §. primo, ff. ad municip.* Gram. *conſ.* 64. *nu.* 2. & *vol.* 30. *nu.* 21. *Capoll. conſ. crim.* 14. *num.* 20. *Marſil. in l. quæſtionis, num.* 29. *ff. de quæſt. Foller. in pract. crimin. verb. ſuffocauerit vxorem, num.* 58. *Decian. tract. crim. lib.* 7. *cap.* 46. *num.* 1. *in fin. Menoch. de arbitr. lib.* 1. *q.* 9. *nu.* 3. & *q.* 84. *num.* 1. & *Clar. in pract. crim. §. fin q* 64. non obſtante quod *Baiard. in Clar. loc. cit. nu.* 90. viderit obſeruari contrarium per aliquos, qui in decreto torturæ, quando vidēt inditia, non eſſe in totum ſufficientia ſoleant apponere illam clauſulam, *ac etiam in vim facultatum*, cum ſupradicta bulla cōtinens facultates, hoc non dicat, quod poſſint Iudices torquere non præcedentibus ſufficientibus inditijs, & ideò ex generalitate verborum, & ex amplo arbitrio ipſis conceſſo in præmentionata bulla id inferre non debemus, vnde alij Iudices, & Locumtenētes circumſpecti dicta clauſula vti non debent, ſed in hoc iuris communis diſpoſitionem ſeruare tenentur iuxta alterā *Bullam Pauli III.* incip. *ad onus Apoſtolicæ ſeruitutis* 58. *in ordine*.

SVMMARIVM.

1 *Vicarij perpetui & eorum congrua ſubſtentatio, & ad materiam, num.* 2.

Vicarijs perpetuis.

Super Bulla Pij V.

1 IN Bullario ſtat *Bulla Pij V.* incip. *ad exequendum de anno* 1567. *quæ eſt* 36. *in ordine* loquens de Vicarijs perpetuis Eccleſiarum Parochialiū, Cathedralibus, & alijs Eccleſijs Monaſterijs, beneficijs Collegijs, & alijs pijs locis pro illarum ſeu illorum congrua ſubſtentatione, ſeù dotis augmento vnitis.

2 Ad cuius ornatum non deſinas videre *Gonzalez ſuper regul.* 8. *Cancell. Gloſſ.* 5. *§.* 3. *à num.* 49. *vſque ad* 79. qui plenè

plenè interpetratur dictam bullam vitæ remiſſo.

SVMMARIVM.

1 *Vſura eſt taxare lucrum ab initio. Declara n.2. 3. 4.*

De Vſuris.

Super Bulla Pij V.

1 Mirificè probatur *ex hac conſtitut.* incip. *in cauſa Pium V. bon. me.* vetuiſſe lucrum ab initio taxari, & in caſu controuentionis contractus eſſe vſurarium, vide de hac materia latè *Gutier. can. qq. lib.2. cap.18.*

2 Declaratur primò, quod intereſſe lucri ceſſantis, poteſt ab initio promitti; & taxari etiam in mutuo; quando pecunia erat negotiationi deſtinata. & illud eſt veriſimile & taxatio eſt proportionabilis ad intereſſe, nec adeſt dolus, vel fraus ad palliandas vſuras, *Hoſtien. in cap. ſalubriter, & cap. nauigăti, vbi DD. de vſur. Bal. in l. rogaſti §. ſi tibi, verſ. in contrarium, ff. ſi cert. petat. Couarr. var. reſol. lib. 3. cap. 1. num. 5. verſ. ſeptimo eadem lib. 2. Hondĕd. conſ. 41. num. 40. lib. 2. Surd. deciſ. 259. num. 16. 17. Rot. Gen. deciſ. 193. num. 10.* latiſs. *Grat. diſcep. 387. num. 1. 2. & 3.* vbi de magis vera, & communi; & reddit rationes, *& num. 16.* perbellè etiam *Farinac. deciſ. crim. 331. nu. 3. & 15.* vbi de magis cõmuni, & congerit omnes; *& deciſ. 372. num. 8. lib. 2. Rot. diuerſ. deciſ. 340. nu 2. par. 1. Giouagn. conſ. 45. num. 1. in fin. lib. 1. Nauarr. conſ. 6. num. 1. 2. de vſur. Homobon. de exam. Eccleſ. lib. 2. tit. de contract. q. 45. §. & quidē, verſ. adaunt, & in reſol. Bonacin. de contract. diſput. 3. quaſt. 3. par. 4. num. 12. & 13 verſic. tertia ibi : Megal. conſ 45. nu. 5.* vbi de communi *Giurb. in Conſuet Meſſan. par. 1. c. 15. gloſ. 15. nu. 31. 32. & 33. Cenc. de cenſ. par. 2. cap. 1. q. 3. art. 5. num. 1. & 2. Layman. moral. lib 3. de iuſtit. tract. 4. cap. 16. num. 8.* Quod ſanè conforme eſt illi propoſitioni, quod intereſſe poteſt taxari conſtitutione partium, quotieſcumque in ſubſtantia certum eſt, licet in quantitate incertum, *Surd. de alim tit. 1. q. 42. num. 26.* vbi multos allegat, *& q. 45. num. 76. in fin.* & iuxta hanc opinionem conſuluit admodum Illuſtris & admodũ Reuer. Dominus meus

Ioſep

Ioſep Giannettaſius Canonicus huius Eccleſiæ Neapol. eruditiſſimus omniq; laude dignus ſubſequentibus allegationibus.

Quidam nobiliſſimus Clericus rogatus ab Andrea Stancha mercatore, illi mutuo dedit ducatos quingentũ, & conuenerunt de intereſſe lucri ceſſantis ad rationem octo pro centum, datis pignoribus infra certum tempus redimendis, quo tranſacto liceret Mutuanti propria authoritate illa vendere, prout euenit, nam cum noluiſſet dictus Andreas illa redimere non ſolum tranſacto tempore conuento, ſed longè maiori temporis ſpatio, dictus Mutuator illa vendidit, & ſuperfluum reſtituit mercatori, vt liquet per apocham de recepto, quod egreferens dictus Muatuator, notam vſurariæ prauitatis dicto Mutuanti infigere voluit, illum querelando in Archiepiſcopali Curia Neap. à qua citatus ad deponendum, & depoſitione facta, fuit habilitatus per Palatium, nulla alia facta prouiſione; nunc petitur, vt decernatur liberatio, ex infradicendis, ex quibus clarè apparebit de iuſtitia contractus, qui iuſtè fuit initus inter partes.

Quæ iuſtitia contractus vt video ex eo dependet, an liceat in mutuo conuenire de intereſſe lucri ceſſantis, & reperio tam de Iure Canonico, quàm Ciuili dictum intereſſe deberi, dummodo Mutuator ſit ſolitus lucrum facere, ſecundùm celebrem *Gloſ. in cap. conqueſtus, de vſuris*, relatam à *Nauarro conſ. 7. nu. 4. & conſ. 17. num. 3. de vſuris, & in manual. capit. 17. num. 211.* *Anton. Gabriel* poſt plures à ſe relatos *tom 2 cõmun. opin. tit. de ſolut. cõcluſ.* 10. *n.* 2. aliam ſimilem *gloſ. in cap. peruenit, verbo in damnum, de fideiuſſ.* aliàs *gloſ.* de iure ciuili in *l. 1. verbo Petrum Apoſtolum, in fin. C. de Summa Trinit. in l. 2. in gloſ. 1. C. de vſuris, & in l. curabit, C. de act. empt.*

Quod intereſſe etiam ante moram poteſt paciſci, cum quis pecuniam habet deſtinatam ad emptionem de præſenti, vel de futuro rei de certo, vel quaſi fructiferæ, quam opinionem communem dicit, & defendit *Nauarr. in tract. de vſuris, ſuper cap. 1. 14 q. 3. not. 15.* vbi reſpondet fundamentis *Soti* contrarium ſentientis, & in *manual. loc. cit.* *Couarr. lib. 3. variar. reſolut. cap. 4. num. 5.* & dicunt eſſe de mente *S. Thom 2. 2. quaſt. 62. art. 4. Diu. Antonin. 2. part. tit. 1. cap. 7. §. 50. Abb. in cap. fin. num. 14 de vſuris, Sylueſt.* verbo

verbo vſura, quaſt. 19. *Rebell. de obligat. iuſtit.* 2 *part. lib.* 8. *quaſt.* 5. *num.* 8. *Ludouic. Lopez in ſum. caſ. conſcient. par.* 2. *cap.* 62. *§. praterea, Vrſillus ad Afflict. deciſ.* 20. *nu.* 3. qui alios allegat *Rouit. tit. de vſur. prag.* 1. *num.* 44.

Et à principio potuiſſe taxari quando eſt proportionabile, & veriſimile dixerũt *Paul. de Caſtr. in l. Iulianus, §. ex vendito, ff. de act. emt. vendit. Bal. in l. rogaſti, §. ſi tibi. ff. ſi certũ petatur.* iuxta opinionem *Hoſtienſ. in cap. ſalubriter, col.* 2. *in fine, verſ. idem puto, & in cap. nauiganti, col.* 1. *poſt medium, de vſuris, Felin. in cap. cùm venerabilis, num.* 9. *col.* 4. *verſ. niſi mutuans, de except.* alios refert, & ſequitur *Grat. diſcept. forenſ. cap.* 387. vbi in terminis hoc idẽ firmat, quæ ſola diſceptatio videri poterit in hac materia, vbi refert etiam Rotæ deciſionem relatam à *Farinac. inter crimin. deciſ.* 331.

In caſu autem noſtro ſatis iuſtificatur intereſſe prædictũ ad rationem octo pro centũ, dum poterat dictus Clericus emere alios annuos redditus ad rationẽ duodecim pro cẽtenario, & etiam ad maiorem ſummam, & fuit contentus de octo tãtum, prout per publica documenta conſtat, & eſt notorium in hac Ciuitate fieri emptiones ad dictam rationem decem, & duodecim, ac etiam maioris quantitatis, & in ſpecie, quod debeatur intereſſe ad rationem cãbiorum, dixit *Ermoſilla in addit. gloſ. ad leg. Hyſpania, gloſſ.* 4. *par.* 5. *titul. de intereſſe, à num.* 144. & ad rationem duodecim pro centenario dixit *Leſſius de iuſtit. & iure, lib.* 2. *c.* 20. *de mutuo, & vſura, dubit.* 3. 24.

Ratio autem eſt, quia non petitur lucrum ratione intereſſe, quod quis patitur in bonis ſuis, ex quo deſinit negotiari cum ſua pecunia, ideoq; non petit illud ratione mutui, ſed in recompenſationem lucri, quod facilè facere poterat, nemo enim tenetur proximo beneficium facere cum iactura, & damno bonorum ſuorum, quia charitas benè ordinata incipit à ſe ipſo, vt colligitur ex his, quæ in vnũ congerit *Bonacin. diſp.* 3. *q.* 3. *punct.* 8. vbi hanc ſequens opinionem, alios vltra adductos refert.

Sed ad maiorẽ huius quæſtionis dilucidationem videamus, an in caſu præſenti repeériantur conditiones requiſitæ à Doctoribus, ad hoc vt liceat prædictum lucrum facere in mutuo ratione lucri ceſſantis, dicunt enim tres conditiones requiri: Prima ſcilicet,

licet, quod mutatio ſit cauſa, vt ceſſet lucrum. Secunda, quod non exigatur tantum quantum reipſa futurum eſſet lucrum, ſed quantum valet ſpes lucri. Tertia, quod non ſtatim exigatur, vt colligitur ex *Nauarr. Molin.* & alijs per *Bonacin* adductis *loco citato*, quæ vltima conditio præſumitur, cum de contrario non conſtat, nam qui ſe fundat in illa, illam probare debet, *l. fin. C. de probat.*

Alias conditiones probare hic Neap. ſuperfluum eſt, illæ enim præſumũtur, cum ſimus in Ciuitate inſigni, vbi habemus ſemper promptas emptiones faciẽdas etiam ad maiorem ſummam ea, quę nunc fuit conuenta, vt ſupra dictum eſt, cum conſuetudo ſit omnium hominum cuiuſcumque generis non tenere pecuniam otioſam in arca, vt optimè teſtatur *de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de regalib. impoſit. §. 5. Theodorus allegat. 40. num. 30. Marcianus conſ. 50. num. 7.* vbi ita fuiſſe deciſum refert in Sacr. Conſil. *Gaitus de credit. cap. 2. tit. 7. num. 1757.* vltra *Rouit. citato loco*, qui omnes vno ore affirmant eſſe receptiſſimam cõcluſionem in hoc Regno valere contractum, in quo à principio fuit taxatũ intereſſe, & ratio eſt, vt diximꝰ, quia ſemper habemus promptas emptiones, præcipuè in hac Ciuitate, & ſic cum ſit notorium non habemus opus aliqua probatione, ſecundũ *gloſ. in clem. appellanti, in verbo alios, de appellat. Imol. in cap. cum ſuper, num. 22. verſ. & not. de offic. deleg. Alexand. in l. 2. num. 14. ff. ſi quis in ius voc. non ier. Neguſ. de pignor. & hypothec. 1. membr. 8 part. princip. num. 14. Ioan. Guttier. de contract. iur. cap. 70 num. 4.* quia in notorijs ordo iuris non eſt neceſſarius, *cap. conſuluit, il primo, de appellat. cap. ad noſtram, il terzo, de iureiur. cap. ſuper eo, il primo, de teſt. cap. quanto, il primo, de tranſlat. Prælat. & cap. manifeſta, 2. quæſt. 1.*

Hanc qui ſequuti ſunt ſententiam, probant illam ex expreſſo *tex. in l. fin. ff. de prætor. ſtipul.* vbi *Iureconſult.* ait cõmodius eſſe certam ſummam comprehendere in ſtipulatione, quia difficilè eſt illam probare, cum quo *text.* ſimiliter concordat *text. inſtit. de verbor. obligat. §. final.*

Secundò, quia ex ſupra adductis cum ſit notorium in hac Ciuitate quanti ſcilicet interſit, non habemus opus aliqua probatione, cũ ſimus in notorio facti permanentis quod nulla poteſt tergiuerſatione celari, ſcilicet quod habemus promptas emptiones

an-

annuorum redditũum ad ſupradictam ſummam, & maiorem taxata, vt ſupra fundatũ eſt, & deciſum refert *Ioſep Ludouic. in dec. Peruſ.* 45. *n.* 20. *cum ſeq.*

Tertiò, & vltimò, quia intereſſe prædictũ probari poteſt per coniecturas probabiles, & veriſimiles, vt docuit *Bart. in l. vnic. num.* 33. *in fin. C. de ſent. quæ pro eo quod intereſt*, vbi *additio Alex.* & dixit *Scaccia de commerc. §.* 1. *q.* 7. *part.* 2. *ampliat* 8. *num.* 241. qui alios allegat, ergo vbi habemus notorietatem locorũ, in quibus ſolent implicari pecuniæ cum maiori intereſſe, non habemus opus alia probatione, quia huiuſmodi probatio in hac materia eſt concludens *Surd. deciſ.* 259. *nu.* 8. *Maſtrill. deciſ.* 255 *n.* 18.

His itaque poſitis cenſeo deberi liberationem decerni ad fauorem ſupradicti Domini Clerici, conſideratis etiam infraſcriptis videlicet conſuetudine, quæ vtuntur omnes communiter, quæ etiam reprobata excuſaret à pœna, *Ancharan. in cap. cùm venerabilis, col.* 1. *verſ. ex quo nota*, & ibi etiam *Anan. n.* 4. *extra de conſuet.* Secundò bona fide, quæ etiam ex temerarijs cauſis excuſat à fraude vſurarum *Ayman. conſ.* 145. *num.* 14. *in fin. lib.* 1. relatus à *Farinac. cõſ.* 54. *n.* 19. Tertiò, qualitate perſonæ non ſolitę vſuras exercere, *Menoch. de præſump. lib.* 5. *præſump.* 113. *nu.* 8. cum alijs relatis ab eodem *Farinac. loco cit. n.* 10. Quartò, perſonæ nobilitate ſatis clara, & nota apud omnes *Tiraquell. de retract. conuent. in præfat. nu.* 54. *Couarr. var. reſol. lib.* 3. *cap.* 8. *nu.* 3. demum quia quando in aliquo caſu ſũt opiniones Doctorum hinc inde ſemper excuſatur quis à dolo, quãdo alteram ſequitur *Rom. conſ.* 239. imò relicta opinione probabiliori poteſt ſequi minus probabilem, *Bonac. diſput.* 2. *q.* 4. *punct.* 9. *per totum.*

Sed dato, & conceſſo intereſſe prædictũ fuiſſe probãdũ, quo probato nemo eſt, qui cõtradicat, vt videre eſt apud omnes Doctores, qui contrariam ſunt ſequuti ſententiam, quos refert *Dominus Cõſiliarius Carleual in tract. de iudicijs,* 2. *tom. diſput.* 8 *ſect.* 6. adhuc in caſu noſtro credo eſſe probatum, cum ex partitis Banci conſtet de eodem tempore dictum Dominum Clericum dediſſe alias quãtitates pecuniarum ad cambium, & etiam eodem tempore, vel circa illud recipiſſe ab alijs aliam quantitatem per intermediam perſonã alterius tàm in dando, quàm in recipiendo cambium prædictũ, quę parti-

tæ plenam fidem faciunt, *Ant. de Amat. var. reſol. lib. 2. reſol. 17. verſ. 1. & ſequent.*

Nec obſtat ſi dicatur Clerico interdictam eſſe negotiationem, *cap. fin. de vit. & honeſt. cleric. can. fornicari, 88. diſtinct.* ſiquidem breuiter reſpondetur, quod etſi verum ſit Clerico interdictam eſſe negotiationem, ſed non per hoc ſequitur ergo dare pecuniam ad cambium eſt negotiatio, quia negatur iſta conſequentia, nam negotiatio eſt cum quis emit rem aliquam, vt illam vendat non mutata forma, *cap. eijciens, diſt. 88.* ad hoc vt cariùs vẽdat lucri cauſa, ſed dare pecuniam ad cambium non eſt emere aliquam rem, vt cariùs illam eandem vendat, ſed eſt ſpecies cõtractus, vt benè fundat *Scaccia de commerc. §. 1. q. 7. par. 2. ampliat. 11. num. 10.* vbi hanc firmat concluſionem licere Clericis ſecularibus, qui paupertatem nõ ſunt profeſſi dare pecuniam ad cambium, ex quo eſt ſpecies contractus, vt dictum eſt.

Patet igitur ex ſupradictis nullã vſurariæ prauitatis notã eſſe prædictum Dominum Clericum incurſum, neque negotiatoris cum id permittatur Clerico, vt ſupra dictũ eſt, tantò magis cum ſimus in Clerico nobili, qui partem, quæ ei contingit ex ſuo patrimonio habet in pecunia numerata, nec habet alios redditus, cum quibus viuere poſſit, quo caſu ob neceſſitatẽ nemo eſt, qui neget hoc poſſe, vt benè firmat idem *Scaccia loco cit. nu. 6.* nec etiam poteſt dici negotiator, qui vnum negotium fecit, *Salzed. in addit. ad Diaz. in pract. cap. 55. verſ. & huius cap.* cum alijs relatis à *Graſſ. de effect. cler. effect. 6. num. 19.*

Ex quibus omnibus non dubito, quin ſupradictus Clericus ſit liberandus, & actor, cui ſatisfactũ eſt, ſi aliud prætendat, agat ciuiliter. Cætera ſuppleat Reuerẽdiſſimus Dominus meus Vicarius Generalis, & alij Domini Conſultores, quorum in iudicio hæc omnia ſubijcio.

Ioſeph Giannettaſius V. I. D. & Canonicus Neap.

Vnde per Curiam Archiepiſcopalem fuit iudicatum de hoc anno 1642. quod in dicta cauſa ageretur ciuiliter.

3 Declaratur ſecundò, non procedere quando ex dicto cõtractu non perciperetur lucrũ conuentum, nam contrahens non poterit ex eo puniri *Bero conſ. 207. num. 22. 23. Crauett. conſ. 289. nu. 8. Socin. iun. conſ. 108. num. 5. lib. 3. Bertaz. conſ. crim.*

*crim.*55.*num.*9.*Tuſc. liter.V*, *concluſ.*354.*num.*9. quia non pactio, ſed exactio in foro externo facit vſuram, *Gratian. diſcept.* 387. *nu.*10. *Farinac. deciſ.*331. *num.*16. *& quaeſt.* 163.*num.*31.32. *Mantic. de tac. & amb. conuen. par.*1.*lib.*8, *tit.*24. *num.* 14. Hoc tamen intelligas quoad pœnam ordinariam, & in foro fori, quia quo ad Deum eſt vſura mẽtalis, etiam ſi non exigatur vſura, & erit peccatum mortale, ſine tamen onere reſtituendi quidquam, & in foro etiam externo talis vſurarius, l3. non exegerit, neque inſtrumento, vel ſcriptura contractus vſurarij fuerit vſus, adhuc puniretur extra ordinem, & pœna arbitraria, quia delictum vſuræ conſumatur ſola ſpe recipiendi vltra ſortem, quia ſic paciſcens deuenit ad actum proximum maleficij; ſicut enim in furto & rapina, qbus vſura aſſimilatur, quis punitur etiã ſi ſolum oſtium fregerit, vel ſcrinium, quia tentauit actum proximum delicto, ſic à ſimili in vſura dicendum eſt. Ita pulchrè voluit *Scacc. de commerc. quaeſt.* 7. *par.* 2. *amplia.*20.*nu.*30. *& ampl.* 19. *num.* 64. quem latè defendit *Io. Dom. Gait. tract. de credit. c.*2.*tit.*7.*n.*1535. 1547. *& ſeqq.* hic autem neque potuit eſſe locus pœnæ extraordinariæ, tùm propter bonam fidem contrahentium, de qua ſupra, tùm quia tale pactum non capit vſuram, ſed ſi repugnat legibus, non habet aliam pœnam, quam nullitatis.

4 Declaratur tertiò, vt huiuſmodi conſtitutio vetans taxationẽ intereſſe ab initio procedat ſolum in cambijs, non autẽ extendatur ad alios cõtractus, *Gratian. diſcep. forenſ. d. cap.*387 *nu.*18. *& Farinac. d. deciſ.*331. *num.*8. *Homobon. d.c.*15. *verſ. quidem*, vbi multos allegat.

De Conſeruatoribus.

Super Bulla Gregor. XV.

POſt hæc, quia ad manus noſtras ſequentes peruenerũt literæ S.Cong. pro choronide *bullæ Gregor. XV. de qua ſuperius in tit. de Cõſeruatoribus, pag.* 198. Ideò placuit eas ad commodum Lectorum imprimi curare, licet ordo videatur peruerti.

CONFIRMATIO DECRETI

Quo Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretũ cenſuit Conſtitutionẽ Gregorij XV. de Conſeruatoribus æditam non afficere Religionẽ Hieroſolymitanam niſi quoad Iudices Conſeruatores, eidemq; Religioni adhuc ius eiuſmodi Iudices Conſeruatores eligendi competere.

VRBANVS Papa VIII.

Ad futuram rei memoriam.

EXponi nobis nuper fecerunt dilecti filij Antonius de Paula Magnus Magiſter, & Cõuentus Hoſpitalis S. Ioannis *Hieroſolymitani, quod à Veñ Fratribus noſtris S.R.E. Card. Sac. Cõc. Trid. interpretibus emanauit Decretum teñ ſubſeq. v3. Die 6. Feb. 1627. S. Congr. Illuſtriſs. Card. Conc. Trid. Interpretum cenſuit, Conſtitutionem S.m. Greg. XV. de Conſeruatoribus non afficere* Religionem *Hieroſolymitanã niſi quoad Iudices Conſeruatores, eidẽq;* Religioni *adhuc ius eiuſmodi Iudices Conſeruatores eligendi competere.*

2 *Cum autem ſicut eadem expoſitio ſubiũgebat, Antonius Magnus Magiſter, et Cõuentus Præfati Decretum huiuſmodi pro illius validitate, et ſubſiſtentia firmioribus Apoſtolica noſtra cõfirmationis robore communiri plurimum deſiderent, Nobis propterea humiliter ſupplicari fecerũt, vt in præmiſſis opportunè prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.*

3 *Nos igitur Antonium Magnum Magiſtrum, & Conuentũ præfatos ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequi volẽtes, & illorũ ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdictis, alijſq; Eccleſiaſticis ſentẽtijs, cenſuris & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectũ præſentium dumtaxat conſeq. harum ſeriè abſoluentes, & abſolutas fore cenſentes huiuſmodi ſupplicationibus inclinati præinſertũ Apoſtolica authoritate teñ præſẽtium approbamus, & cõfirmamus, illiq; inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & ſingulos tàm iuris, quàm facti defectus ſi qua deſuper quomodolibet*

Digitized by Google

libet interuenerint ſupplemus.

4 *Decernentes Decretū huiuſmodi necnon præinſertas literas ſemper valida,firma, & efficacia exiſtere,& fore,ſuosq; plenarios, & integros effectus ſortiri,& obtinere, ac dicto Hoſpitali, necnon Antonio moderno,& pro tempore exiſtēte illius* Magno *Magiſtro, & Conuentui pleniſſimè ſuffragari.*

5 *Sicq; per quoſcumq; Iudices ordinarios, & delegatos etiā cauſarum* Palatij *Apoſtolici Auditores iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper quibus,à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingerit attentari.*

6 *Non obſtañ præfati Greg. prædeceſſoris,alijsq; Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrarijs quibuſcumque.*

7 *Volumus autem quod præſentiū tranſumptis etiā impreſſis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta munitis,eadem prorſus vbique fides adhibeatur,quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forēt exhibita,vel oſtēſa. Datum Romæ apud S.Petrum,ſub Annulo Piſcatoris die 17. Febr. 1628. Pontificatus noſtri Anno Quinto.*

De exemptorum priuilegijs.

Super Bulla Greg. XV.

VIſum eſt pariter pro ornatu *Bullæ Gregorij XV. per nos ſuperius edita in tit.de exēptor.priuil.pag.*270. adducere infraſcriptas literas S.Congr.

Illuſtriſſime,& Reuerēdiſs. Domine Fęlix record. Pius Papa V. ad ſedandas controuerſias,quæ vigebant inter Epiſcopos, & milites, & a'ias perſonas ordinis Hoſpitalis S.Ioannis Hieroſolymitani ꝑ ſuas literas in forma Breuis expeditas ſtatuit Archiepiſcopos,& Epiſcopos,& alios *Su*periores tāquam Sedis Apoſtolicæ delegatos quaſcunque Eccleſias ad Hoſpitale S. Ioā Hieroſolymitani pertinētes, quibus animarum cura imminet in his, quæ animarum curam,illiuſq; exercitium, & adminiſtrationem reſpiciunt, viſitare, omneſq; actus circa prædictam viſitationem concernentes exercere poſſe, & debere Rectores,Vicarios,& quoſcunq. alios tā regulares, quàm ſeculares curā animarū in eis exercentes ſubeſſe immediatè in his, quæ ad dictam curam animarū, illiuſq; exercitium, & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectāt viſitationi,& correctioni eorūdem Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, vti Sedis Apoſtolicæ

ex delegatorum iuxtà formã in eiſdem literis præſcriptam. Et quia huiuſmodi literę egẽt declaratione quoad plura, propter quæ quotidie oriũtur diſcordiæ, & contentiones; Ideò Religio petit reſpõderi ſuper infraſcriptis.

Primò enim prætendit Religio, quod Epiſcopi non poſſint, vigore dictarum literarum, viſitare Eccleſias Religionis, niſi per ſe ipſos.

Secundò, Religio prætendit, quod quatenus Epiſcopi poſſint ſubdelegare, talis ſubdelegatio fiat perſonis conſtitutis in dignitate Eccleſiaſtica, quia delegatus Apoſtolicus de iure non poteſt ſubdelegare, niſi perſonam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam.

Tertiò, prætendit, quod Vicarius Epiſcopi, nec altus poſſit in omni caſu viſitare Eccleſias, et perſonas dicti Hoſpitalis, niſi ſit ſpecialiter ſubdelegatus ad id, & quod tàm Epiſcopi, quàm alij in faciendo huiuſmodi viſitationem teneãtur declarare expreſſè, quod illam faciant vti delegati, & Apoſtolica authoritate.

Quartò, quod dum fuit mãdatum perſonas in his, quæ ad curam animarũ, illiuſq; exercitium, & ſacramentorum adminiſtrationẽ ſpectant ſubeſſe viſitationi, & correctioni Epiſcoporum intelligi debeat de illa correctione, quæ fieri contingit in actu ipſius viſitationis dumtaxat, & non extra viſitationem.

Quintò, prætendit, quod dũ Epiſcopi, vel ab eis ſubdelegati volentes dilatare fimbrias, & viſitare Eccleſias, & perſonas quo ad omnia adaptando ea omnia curæ animarum, illius exercitio, ac Sacramentorum adminiſtrationi, etiam exprimendo in actibus Viſitationũ, quod viſitant in ſpiritualibus, & temporalibus, poſſe eiſdem Epiſcopis, vel ſubdelegatis fieri reſiſtentiam per perſonas dictæ Religionis, & eos impedire, nẽ excedant fines eorum delegationis, prout nè viſitent fabricam Eccleſiæ, nec paramenta, nec temporalia Eccleſiæ, nec alia, quæ non deſeruiunt exercitio curæ, & Sacramentorum adminiſtrationi, et quod ſi mãdant dealbari Eccleſiã, vel alia ſimilia fieri, non teneantur illis parere.

Sextò, quod Epiſcopi, ſeù ſubdelegati mandando Curatis prædictarum Eccleſiarum Religionis, quod moneant Parrochianos, vt feſta ſanctificent, vel quod moneant, quod ijdem Parrochiani corã eis cõpareãt, & quod illos publicent viſitationem ſub excõmunicationis, & alijs pœnis pecuniarijs, vel moneant eoſdem Parrochianos, vt ſoluãt debitum, quod habẽt,

verſus

Digitized by Google

verſus Confraternitates, vel alia loca pia, & ob non ſolutionem prohibeant ingreſſum Eccleſiæ quouſque aliter Epiſcopi, vel ſubdelegati ordinaſſent, excedant fines eorum ſubdelegationis.

Septimò, quod ſimiliter dum iidem Epiſcopi, & eorum ſubdelegati non poſſint, nec valeãt compellere Parrochianos, quod dent frontaria, & alia ſimilia pro altaribus Eccleſiarum, *nec modo aliquo ſe intromittere, quo ad ornamenta altarium, in quibus non cuſtoditur ſanctiſſimum Sacramentum Euchariſtiæ, nec quod reſtaurent portas heremitariorum, & aliorum annexorum Eccleſijs Parrochialibus dictæ* Religionis, *nec valeãt ſe intromittere, quoad regimen & gubernium Cõfraternitatum fundatarũ, & erectarum in dictis* Eccleſijs *exemptis quo ad ea quæ cõcernunt dictas* Eccleſias.

Supradictis Dubitationibus in Sac.Congr.Conc. propoſitis Illuſtriſſimi Patres ad ſingulas, ita cenſuerunt reſpondendum, vz.

Ad primam poſſe huiuſmodi facultatem viſitandi alijs delegare.

Ad ſecundam poſſe ſubdelegare perſonam Eccleſiaſticam, quamuis in dignitate non conſtitutam.

Ad tertiam ſufficere generalem delegationem, tenerique viſitantem declarare, quod viſitat tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus iuxta literas S. me. Pij V.

Ad quartam ita eſſe intelligendum.

Ad quintam ſi aliqui Ordi*narij exceſſerint facultatem ſibi conſtit. S. me.* Pij *V. hac de re edita competentem, oportere adiri ſedem* Apoſtolicam *à qua remedium adhibebitur.*

Ad ſextam, hæc omnia, vti materiam peccati concernẽtia, à quo Parrochus Parrochianos pro viribus retrahere debet ad curam animarum ſpectare ad Epiſcopum, aliumue eius iuſſu viſitantem illa præcipere poſſe.

Ad ſeptimum non poſſe Epiſcopum, vel alium eius nomine viſitantem quicquam iubere circa altaria, in quibus non miniſtratur cura animarum, vel circa Eccleſias *annexas non curatas neque circa adminiſtrationem* Confraternitatũ.

A. Card. *Vicecomes*

loco † ſigilli.

FINIS.

IN-

INDEX RERVM NOTABILIVM.

Abbatiſſa.

ABbatiſſa eligitur ad triennium, & non ad vitam. pag.2.nu.1.
Abbatiſſa expleto triennio non eligitur ad idem officium abſque licẽtia Sedis Apoſtolicæ,vel S.Congr. ibid. nu.2.
Abbatiſſa eligitur per triennium etiam in monaſterijs monialiũ S. Ioannis Hyeroſolimitani, & monialium ſubiectarum Fratribus minoribus nu. 4.& quid in ordine prædicatorum nu. 5. & in ordine S.Claræ in Portugallia nu.6.
Abbatiſſa finito triennio non poteſt confirmari etiam ſub nomine Locumtenentis Vicariæ,ſeù Commiſſariæ pag.3.nu.9.
Abbatiſſa finito triennio non tenetur Abbatiſſatui ſui renunciare, ſed tenetur expectare nouam creationem Abbatiſſæ, ibid.nu.13.
Abbatiſſa finito triennio poteſt conſtitui pro paruo tempore,donec altera eligatur, licet in contrarium ſit Authoris opinio nu.16.& quid ſeruandum nu.17.pag.3.nu.15.
Abbatiſſa poteſt eligi minori ſpatio triennij pag.5.nu.22.
Abbatiſſatui, vel Prioratui ordine Prædicatorum non poſſunt ſuccedere duæ ſorores ſecundum carnẽ, licet Abbatiſſæ ſoror non prohibetur ſuccedere ſorori ſi Canonicè eligatur nu.8.pag.3.num.7.
Abbatiſſæ Sanctæ Claræ Ciſtercienſis, vel ſubiectæ ordini Minorum hodie finito triennio tenentur renunciare ſub pœna excommunicationis,niſi contrarium mandet ſeruari ſancta Sedes Apoſtolica,pag. 4.nu.18.
Abbatiſſæ ſolum in Italia finito triẽnio non poſſunt confirmari, pag.5. nu.23.
Abbatiſſæ,quæ fiunt per præſentationem, & inſtitutionem poſſunt eligi vltra triennium,ibid.nu.24.
Abbatiſſas ius confirmandi nõ eſt attributum Epiſcopis, pag.3.nu.10.
Abbates quando poſſunt vti baldacchino,vide in verb.Baldacchinum.
Abbates non poſſunt tenere ſedem fixam propè altare,pag.64.nu.2.
Abbatiſſa poteſt præſtare iuramẽtum fidelitatis extra Monaſterium, & quando, pag.125.nu.12.

Abortus.

Abortum procurans quæ pœna puniatur,pag.6.nu.1.
Abortum procurans ſi eſt clericus in quam pœnam, vltra præpoſitam, incurrat, & quid ſi eſt ſæcularis, pag.7.nu.3.
Abortus conſultores, vel procuratores ſunt excommunicati, ibid.nu. 6. & an poſſint abſolui per Iubileum, nu.7.

Abortus pœnas incurrunt conſulentes, vel procurantes remedium ad non concipiendum, pag. 7. nu. 4.
Abortum conſulentes, vel procurantes aduerſus eos poteſt tã Eccleſiaſticus, quam ſæcularis Iudex præueniendo procedere, ibid. nu. 5.
Abortus peccatum poteſt quilibet Sacerdos ab ordinario approbatus, & ad id ſpecialiter deputatus, abſoluere, ſed an poſſit etiam abſoluere ab excommunicatione, pag. 7. nu. 10.
Abortus pœnas Bullæ Sixti non incurritur, quoties fœtus non fuit animatus; & ſi poculum ſolum datum ſit ad non concipiendum, vel cauſandam ſterilitatem, ibid. nu. 11.
Abortum procurantes fœtus animati ſortito effectu incurrunt excommunicationem, pag. 7. nu. 12. nec ab ea poſſunt abſoluere confeſſarij, niſi ſpecialiter ab Epiſcopo deputati ibid. nu. 13. & quid in regularibus, nu. 14.
Abortus peccatum non poteſt confeſſor ſæcularis abſoluere, ſi fœtus erit animatus, pag. 8. nu. 15.
Abortus peccatum à perſonis ſæcularibus commiſſum poteſt confeſſor regularis per ſua priuilegia abſoluere, ſecus verò ab iiſdem regularibus ſine ſpeciali licentia, ibid. nu. 16.
Abortum animatum procurãtes, vel conſulentes incurrunt in irregularitatem, & ſequuto effectu ſunt priuati officio, beneficio, & dignitate Eccleſiaſtica, & inhabiles ad illa obtinenda, pag. 8. nu. 17. 18.
Abortus delicto probato, contra illud committentes poſſunt tam eccleſiaſtici, quàm ſæculares Iudices procedere, nu. 19.
Abortu à Clerico procurato, in dubio ſi fœtus fuerit animatus, debet ſe reputare irregularem, nu. 20.
Abortus cauſa irregularitates contractæ quis hodie diſpenſare poſſit, pag. 9. nu. 21.
Abortum procurans fœtus animati non ſequuto effectu nullam pœnam meretur, ibid nu. 22.
Abortum non dicitur procuraſſe percutiens mulierem ignorãs eſſe pręgnantem, vel in rixa, nu. 23.
Abortum factum ſuo nomine ratum habens peccat tantum mortaliter, nu. 24. & quando incurrat in pœnas in Bullas contentas, nu. 25.
Abortui obuiare potens, ſi non obuiarit, non incurrit in pœnas Bullæ, pag. 10. nu. 26.

Adulterium.

Adulterium committere dicitur cognoſcens monialem, pag. 10. nu. 2.
Adulterij pœna venit puniendus repertus in mutuis oſculis, vel amplexibus cum muliere maritata, ibid. nu. 4.
Adulterium non probatur ſola confeſſione mulieris, pag. 11. nu. 5.
Adulterij pœna non incurritur ab ignorante mulierem, cum qua ſe immiſcuit, eſſe nuptam ibid. nu. 6. & quid in matrimonio contracto in gradu prohibito, nu. 7.

Alienatio.

Alienationes factæ in damnum Eccleſiæ,

electa, vel non ſeruatis ſolemnitatibus, ſunt nulla, & irrita, pag. 11. nu. 1.

Alienationis inualiditatem allegans, vel Eccleſiæ læſionem, probare tenetur, pag. 12. nu. 3.

Alienatio bonorum Eccleſiæ non dicitur facta in eius vtilitatem, niſi ſint ſpecificata bona; & viſa per Commiſſarium, ibid. nu. 6.

Alienatio bonorum monaſterij, licet vtilis, eſt prohibita, pag. 23. nu. 5.

Alimenta.

Alimenta quot eſſe debent ſtatur arbitrio boni viri, pag. 335. nu. 8.

Alimenta relicta illegitimis poſt eorum mortem hæredes non ſuccedunt, ibid. nu. 9. & additur cautela, nu. 11.

Alimenta an debeantur eiectis, vide in verb. Eiectus.

Annus.

Annus non dicitur continuatus ſi nouitius per aliquos noctes pernoctauerit in domo patris ſui, & profeſſio dicitur nulla, pag. 407. nu. 4.

Anni tempus nouitiatus in monaſterio deſignato debet eſſe continuũ, ibid. nu. 2.

Apoſtata.

Apoſtatæ, & fugitiui regulares poſſunt coerceri ab Epiſcopo loci, vbi degunt, ſiuè gerant habitum, ſiuè non, & tradi Superioribus Regularibus, pag. 32. nu. 6.

Apoſtatas regulares detinentes, vel eis auxilium dantes ſunt ipſo facto excommunicati, pag. 33. nu. 11.

Apoſtatæ, & fugitiui regulares poſſunt vbiq; apprehendi, pag. 34. nu. 12.

Apoſtata non eſt egrediens à Monaſterio abſq; licentia cũ animo redeundi, ſed vagus, pag. 35. nu. 17.

Apoſtata à fide eſt pluſquam hæreticus, pag. 72. nu. 4.

Apoſtata an dicatur eiectus à Religione, ſi ad illam redire recuſat, vide in verb. Eiectus.

Apoſtatarum debita quando Monaſterium teneatur ſoluere, pag. 43. num. 9.

Apoſtata, vel fugitiuus tempore apoſtaſiæ impetrans beneficium intuitu cuius aliquid acquiſiuit, illud cedit Eccleſiæ, ibid. nu. 10.

Appellatio, Appellantes.

Appellatio non datur Religioſo à correctione ſuorum ſuperiorum, pag. 45. nu. 15.

Appellatio nõ datur Religioſis à correctione ſuorum ſuperiorum, & priuilegijs ſummorum Pontificum conceſſis Religionibus, ibid. nu. 2.

Appellatio prohibetur Carmelitis ſub pœna excomunicationis, ibid. nu. 3.

Appellatio prohibetur Auguſtinianis, pag. 46. nu. 4.

Appellatio non datur Religioſis ad Iudices competentes, ibid. nu. 5.

Appellatio quando detur à Religioſo ad ſummum Pontificem, ibid. nu. 6.

Appellans à ſententia continente pœnam pecuniariam applicandam fiſco infra, quod tempus teneatur proſequi appellationem, pag. 47. nu. 1.

Appellantes ad futurum Concilium excomunicantur etiam facto, pag. 48. n. 1.

INDEX.

Appellantes ad Concilium congregatum excomunicantur, pag.49. nu.3.

Appellatio fit ab inferiori ad Superiorem, ibid.nu.4.

Appellatio debet cum effectu ſequi, vt in cenſuras incidatur, pag.50. nu.5.

Appellantes extraiudicialiter ad futurum Concilium, an incurrant excomunicationem pag. 50. nu.7. *& quid in conſulentibus*. nu.9.

Appellatione officiorum, graduum, & dignitatum, quæ veniant, pag. 58. nu.5.

Appellatio, aut exceptio non impedit executionẽ ſententiæ contra Clericum Concubinarium, pag.161. nu.30.

Appellatio datur à iudicio Epiſcopi, ſiuè ab eius electione facta in concurſu parrochialis, pag.165.num. 8.

Appellatio datur ab Epiſcopo eligẽte minus habilem, propoſitis magis habilibus ad Metropolitanum, per quam debet deueniri ad nouũ examen infra annum, ibid.nu.9. *intellige, vt* nu.10.11.*&*12.

Appellatio an detur à relatione examinatorum, pag.170.nu.26.

Appellatio datur à denegatione exhibitionis reuelationum, pag.395. nu.5.

Appellatione Capituli veniunt ſolum Canonici non beneficiati, pag.66. nu.4.

Appellatio non recipitur niſi facto prius depoſito, pag.47.nu.1.

Appellatio denegatur cõfeſſis in cauſa criminali, ibid.nu.3.

Appellatio denegatur à ſentẽtia diffinitiua contra verum contumacem, ibid.nu.4.

Appellatio non datur in criminalibus niſi facto depoſito, pag.48.n.2.

Appellatio, ſeù recurſus datur regularibus à grauaminibus ſibi illatis per eorum ſuperiores gradatim, pag.514. nu.1.

Appellatio regularis ad ſuperiorem non expectata ſententia facit eum incidere in pœnas Bullæ Clemen. VIII. pag.515. nu.2.

Appellatio non datur regulari à punitionibus ſibi iniuſtè inflictis. ibi. num.4.

Appellatio non datur regularibus ad Tribunalia Eccleſiaſtica, pag.516 nu.5.

Approbatio.

Approbatio ad Confeſſiones Regularium extenditur ad Nouitios, & Tertiarios, pag.176.nu.6.

Arbores.

Arbores caſæ, & nociuæ poſſunt alienari, pag.25.nu.15.

Aſtrologia iudiciaria.

Aſtrologia iudiciatia prohibetur pro morte, & vita Pontificis, pag.57. nu.1.

Aſtrologiæ iudicialis tranſgreſſores bullæ ſunt denunciandi, & quibus, ibid.nu.2.

Auditor Cameræ.

Auditor Cameræ in cauſis obligationum Cameralium inhibere poteſt omnibus Iudicibus cognitionem earum, fol.417.nu.1.

Audi-

Digitized by Google

Auditor Cameræ eſt exequtor obligationum Cameraliũm priuatiuè quod omnes, ibid.nu.2.

Auditor Cameræ procedit in obligatione guarantigia, fol.418.nu.3.

Auditor Cameræ poteſt procedere nõ obſtante abſolutione à iuramento, fol.419.nu.6.

Auditor Cameræ poteſt procedere in cauſa ſolutionis penſionis præcedẽte obligatione Camerali liceat pẽdeat lis ſuper nullitate penſionis, fol.420.nu.13.

Auditor Cameræ exequitur omnia inſtrumenta ſine obligatione Camerali ſi fuerit conſenſum in relaxatione mandati, ibid.nu.14.

Auditor Cameræ procedit in obligatione Camerali per contradictas abſq; citatione perſonali, vel domi, ibid.nu.15.

Auditor Cameræ procedit ad exequtionum, non obſtante appellatione, ibid. nu.16.

Auditor Cameræ habet facultatem in obligatione Camerali clara, pag.421. nu.17.

Auditor Cameræ procedit probato credito per teſtes; vel ſcripturas authenticas, ibid.nu.19.

Auditorij Cameræ iuriſdictio quando ſilere debet, ibid.nu.20.

Auditoris Cameræ facultas non procedit in prouincia Marchia, fol. 422. nu.22.

Auditor Cameræ procedit in obligatione Camerali per viam cenſurarum in Curia, & non extra niſi fuerit facta prorogatio per proprium Epiſcopum obligati, ibid. nu.25.

Baldachinum.

Baldachino quando liceat Abbatibus vti, pag.64.nu.1.

Baldachini vſus permittitur Abbatibus Camaldulenſibus, ibid.nu.4.

Banniti.

Banniti, homicidæ, latrones, & eorum complices in ſtatu eccleſiaſtico qua pœna puniantur, pag.65.nu.1.

Beneficia, & Beneficiati.

Beneficia vacantia Sede Apoſtolica vacante, poſſunt conferri per Ordinarios, pag.74.nu.1. amplia.nu. 2.& 3.

Beneficium reſignatum prohibetur conferri conſanguineo reſignantis, pag.76.nu.1.& quare, nu.2.

Beneficium Iuriſpatronatus poteſt conferri cõſanguineo reſignantis, ibid. nu.4.

Beneficia reſeruata vacantia in menſe apoſtolico non poſſunt conferri per ordinarium, pag.78.nu.1.

Beneficia dicuntur reſeruata ob familiaritatem, quamuis ceßaßet, ibid. nu.2.

Beneficia reſeruata non poßunt conferri à legato à latere, vel exequtore apoſtolico, ibid.nu.3.amplia. nu.4.

Beneficia propter hæreſim vacant ipſo iure, pag.71.nu.1.

Beneficia propter ſciſma vacant ipſo iure, ibid.nu.2.

Beneficia receptãtium hæreticos vacant ipſo iure, pag.72.nu.3.

Beneficia vacantia propter hæreſim non conferuntur, non citato poſſeſſore, ibid.nu.6.

Beneficia tertio collata comparens

poſt

annum non recuperat, pag.224. nu.12.
Beneficia ſcriptorum,& prothonotariorum apoſtolicorum,ſunt ſeruata,pag.78.nu.5.
Beneficia commendata quando dicantur reſeruata, ibid.nu.7.
Beneficia dicũtur reſeruata ante promotionem Epiſcopi, ibid.nu.8.
Beneficia ſubcollectoris ſunt reſeruata ex ſola deputatione,pag.79.n.9
Beneficia curialium vacãt in Curia, ibid.nu.10.
Beneficia reſeruata non veniunt ſub indultu generali,ibid.nu.14.
Beneficia recepta in confidentiã ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ ibid.nu. 15.
Beneficia parrochialia non collata iuxta S. C. T. ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ, ibid.nu.16.
Beneficia vacantia ob defectum publicationum ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ, ibid.nu.17.
Beneficia vacantia ob non delationẽ habitus clericalis ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ pag.80.nu.18.
Beneficiorum fructus Regni Neapolitani incorporantur Cameræ à die obitus, ibid.nu.19.
Beneficium reſeruatum niſi conferatur à Pontifice infra menſem poteſt conferri ab Ordinario,ibid.nu. 21.& quomodo obſeruatur in praxi,nu.22.& 23.
Beneficia Iuriſpatronatus laicorum non ſunt reſeruata, ibid.nu.24.
Beneficia reſeruata poſſunt reſignari in manibus Ordinarij,ſed non conferri, ibid.nu.25.
Beneficia reſeruata vacante Sede Apoſtolica, poſſunt conferri per Ordinarium,pag.81.nu.26.& 27.
Beneficia Ordinis Hieroſolimitani non ſunt reſeruata, ibid.nu. 28.
Beneficia Ordinis S.Lazzari nõ ſunt reſeruata,ibid.nu.29.
Beneficia vacantia ob hæreſim ſunt Papæ reſeruata, pag.84.nu.1.
Beneficia Iuriſpatronatus vacantia propter hæreſim, an ſint reſeruata,ibid.nu.2.& quando, nu.3.
Beneficia poſſeſſa per Ieſuitas quãdo vacant,pag.330.nu.3.
Beneficium Curatum vnius diœceſis ſi cõferatur ab Ordinario alterius diœceſis,vbi beneficium non conſiſtit,ædictum concurſus erit relaxãdum ab Ordinario loci, vbi eſt beneficium, pag.165.nu.7.
Beneficium permutari nequit cũ retentione penſionis, pag.92.nu.10.
Beneficij permutati antequam capiatur poſſeſſio,publicationes fieri debent, pag.93.nu.15.
Beneficiati S.Petri nullum ius habẽt Canonia, nec admittuntur ad tractatus Capitulĩ, pag.66.nu.1.
Beneficiati ſolum ſeruiunt Eccleſiæ, ibid. nu.3.
Beneficiati tenentur aſſiſtere Canonicis celebrantibus, pag.70.nu.16.
Beneficiati tenentur inſurgere,& ſalutare Canonicos detecto capite, ibid. nu.17.
Beneficiati non habent vocem in Capitulo, pag.71.nu. 20.
Beneficiati non conſtituentes Collegium non poſſunt ſe congregare abſq; licẽtia Superioris, pag.377. nu.1.

Digitized by Google

Beneficiati in Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata præter Canonicos non faciunt Collegium nec poſſunt ſe congregare,ibid.n.2.limita n.3.

Beneficiati, vt habeant facultatum faciendi Collegium quid tenentur probare, ibid.nu.7.

Beneficiati tenentur inſurgere,& ſalutare Canonicos, ſed non è contra,pag.70.nu.18.

Blaſphemia.

Blaſphemia dicitur Io diſgratio Dio di queſto, che mi fà, *pag. 97.nu.2.*

Blaſphemia eſt appellare Deum ribaldum, pag.98.nu.3.

Blaſphemia eſt proferre verba turpia in Deum, Virginem Mariam, & Sanctos,ibid.nu.4.

Blaſphemia crimen an excuſetur ab ira, ibid.nu.5.

Blaſphemia eſt dicere al diſpetto di Dio, *ibid.nu.6.*

*Blaſphemia an ſit dicere,*poſſa rinegar Dio,mal'anno habbia Dio, ſe ci veneſſe la noſtra Donna l'ammazeria, *ibid.nu.7.*

Blaſphemia an cõmittatur ab ebrio, pag.99.nu.8.

Blaſphemia iterata ex interuallo, & interpellatè diuerſis verbis,an puniatur vnica pœna, ibid.nu.9.

Blaſphemia non eſt dicere mal'habia non dico Dio,*ibid.nu.10.*

Blaſphemus incontinenti ſe corrigẽs, & oſtendens actus penitentiæ excuſatur, ibid.nu.11.

Blaſphemus hæreticalis priuatur immunitate Eccleſiæ, pag.549.num. 25.

Bona.

Bona Eccleſiæ malè alienata deficiẽte præſcriptione, vendicantur etiã à ſecundo emptore, pag.15.nu.3.

Bona Confraternitatum, & Hoſpitalium præſcribuntur ſpatio quatraginta annorum, ibid.num.4.& quid in Confraternitatibus,& hoſpitalibus erectis abſq; authoritate Ordinarij.nu.5.

Bona deputata ad alimoniam pauperum præſcribuntur ſpatio quatraginta annorum, ibid.nu.11.

Bona immobilia Eccleſiæ, ſeu Monaſterij,quæ dicantur,pag.24.nu.6.

Bona regularium incorporata Eccleſiæ poſſunt alienari, ibid.nu.10.& quæ dicantur. nu.11.

Bona mobilia pretioſa non poſſunt alienari, ibid.nu.14.

Bona parum fructificantia poſſunt concedi ad culturam,pag.25.n.16.

Bona difficilis recuperationis poſſunt alienari,ibid.nu.17.

Bona religionis apoſtatarum ſpectãt ad Cameram Apoſtolicam,pag.41 num.1.

Bona apoſtatarum non acquiruntur Monaſterio capaci bonorum, ibid. num.2.

Bona fratruum viuẽtium extra clauſtrum cum licentia ſuperiorum acquiruntur Cameræ,ibid.nu.3.

Bona Regularium acquiſita per illicitam negotiationum, aut contra Sacros Canones ſpectant ad Cameram, pag.42.nu.4.

Bona eiecti à Religione cui acquirãtur, ibid.nu.5.

Bona Religioſorum Societatis Ieſu eiecto-

eiectorum antè ſolemnem profeſſionem non acquiruntur Cameræ Apoſtolicæ.ibid.num.6.

Bona Religioſi vagantis extra clauſtra, & poſtea redeuntis non acquiruntur Cameræ,ibid.nu.8.

Bona Eccleſiæ præſcripta poſſidentur tuta conſcientia,pag. 20.nu.28.

Bona Confraternitatum, & hoſpitalium quando gaudeant priuilegio eccleſiaſtico,vide in verb.Confraternitates.

Bona Eccleſiæ emens abſq; ſolemnitatibus tenetur reſtituere bona alienata cũ fructibus.pag.12.nu.2.

Bona acquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione acquiruntur Cameræ Apoſtolicę poſt eorũ mortẽ, pag.480.num.1.

Breue Apoſtolicum.

Breue Apoſtolicum poteſt præueniri per commiſſionem cauſæ in Rota, pag.89.nu.18.

Breue Pij V. eximens milites Diui Ioannis à iuriſdictione Ordinarij reportatur.pag.360.nu.1.

Breuis Apoſtolici tenor ſuper octo Religionis, & caſtitatis diſpenſatione pag.236.nu.1.

Breuis Apoſtolici tenor commiſſi Cõfeſſario pro diſpenſatione ſimplicis voti caſtitatis, pag.237.nu.2.

Breuis apoſtolici tenor ſuper affinitate prouenïente ex fornicatione occulta pro matrimonio contrahẽdo,ibid.num.4.& 5.

Beneficia vacantia ob hæreſim ſunt Papę reſeruata, pag.84.nu.1.

Beneficia Iuriſpatronatus vacantia propter hęreſim, an ſint reſeruata, ibid.nu.2.& quomodo.nu.3.

Beneficia poſſeſſa per Ieſuitas quando vacant, pag.330.nu.3.

Beneficium Curatum vnius diœceſis ſi cõferatur ab Ordinario alterius diœceſis vbi beneficium non conſiſtit ędictum concurſus erit relaxãdum ab Ordinario loci, vbi eſt beneficium, pag.165.nu.7.

Beneficium permutari nequit cum retentione penſionis,pag.92.n.10.

Beneficij permutati antequam capiatur poſſeſſio, publicationes fieri debent, pag.93.nu.15.

Bulla.

Bullę Gregorii XIII. in concedẽdis literis in forma breuis fundamẽtum eſt reſeruatio,pag.88.nu.13.

Bulla Pii V. pœnam ſtatuens blaſphemantibus, pag.97.num.1.

Bulla Iulii III. non impedit quin ſit locus allegationi lapi, pag.373. nu.14.

Bulla Iulii III. comprebendit ſolum prouiſos apoſtolicos,ibid.nu.15.

Bulla Iulii III. non comprebendit eos,qui prius inducti eſſent in poſſeſſionem authoritate ordinaria, & obtinuiſſent nouam prouiſionẽ à Papa,pag.375.nu.21.

Bulla Iulii III. contra diſpenſatos retinentes beneficia,literis non expeditis qualiter procedat, ibid.nu. 24.

Bullæ in beneficiis conciſtorialibus ſi non expediantur infra tempus aſſignatum in breui gratia prouiſiua reſoluitur, ſed non diſpenſatiua, ibid.num.25.

Bulla SS. D. N. Vrbani VIII. de

mini-

Digitized by Google

moniſteriorum ędificatiuè reportatur.pag.389.nu.1.

Bulla Clem. VIII. prohibens largitionem munerum Regularibus cõfirmatur.pag.396. nu.1.

Bulla Pii V. obſeruatur quando coniuges narrant Pontifici eſſe in tertio gradu, & reperiuntur eſſe in ſecundo,& tertio. pag.244.nu.1.

Bullę Gregorii XV. tenor reportatur,pag.270.nu.1.

Bulla Sixti V.refertur pro beneficiis Regni Neapolitani vacantibus,& eorum fructibus,pag.317.nu.14.

Bulla Clem. VII. reuocatur per Iulium III.pag.324.nu.1.

Bulla Pontificis directa Inquiſitoribus Ciuitatis Neapolis, extenditur ad Inquiſitores aliarum Ciuitatum, pag.233.nu.4.

Bullę permutationis ſimul expediri debent,pag.93.nu.14.

Bulla Pauli IV. loquitur de ſocietatibus, quę fiunt in Romana Curia ſuper officiis exiſtentibus intra, vel extra Romanam Curiam, non autem de ſocietatibus, pag.425. num.8.

Bulla Pauli IV. quos abuſus tollit, pag.426. num.9.

Canonica portio.

Canonica portio detrahitur ex relictis,& prouentibus obuenientibus Eccleſię, Pręlatis debetur, pag. 101.nu.1.

Canonica portio eſt duplex. ibid.n.2.

Canonica portio debetur Epiſcopo ex omnibus legatis factis quibuſcũq; Eccleſiis, ſuis piis locis ſuę diœceſis, ex decimis, & obuenientibus ex cauſa funeris. ibid. nu.3.& de relictis pro anima.nu.4.& 5.

Canonica portio, ſiuè quarta funeralis debetur ex funeralibus ſequenti die in altera Eccleſia ab alia in qua mortuus fuit. ſepultus cũ maiori numero ſacerdotum, & candelarum die pręcedenti,ibid.nu.6.

Canonica portio non ſoluitur à Regularibus. ibid.nu.7.

Canonica portio, quę debetur à Conuentibus ſolum ſoluitur de illis illatis cum corpore defuncti, pag. 102.nu.9.

Canonica portio non debetur à Carmelitarum conuentibus à quadraginta annis ædificatis, ibid.nu.10.

Canonica portio non debetur ab omnibus Monaſteriis ędificatis à quadraginta annis cum priuilegio, ibid.num.11.

Canonica portio non debetur à Conuentu S. Ludouici ordinis miniomorum, ibid.nu 12.

Canonica portio locari nequit, ibid. num.13.

Canonica portio non debetur ex interſtitiis, ſeu cereis Confraternitatum ſęcularium aſſociantium funera,ibid.nu.14.

Canonica portio non debetur Epiſcopo non ſoluta ex conſuetudine, pag.103.nu.15.

Canonica portio quanto tempore pręſcribatur,ibid. nu.16.

Canonica portio quanta ſit,conſuetudine terminatur, ibid.nu.17.

Canonica portio non debetur,ſi relinquatur loco exempto, ibid.nu.18, declara.nu.20.

b Ca-

Canonica portio non debetur ex legato relicto pauperibus, vel conſanguineis, ibid. nu. 22.

Canonica portio an debeatur ex relictis confraternitatibus, vel hoſpitalibus, pag. 104. nu. 23. & 24.

Canonica portio non debetur de ijs, quæ pro ornamentis, cereis, & fabricæ Eccleſiæ relinquuntur, ibid. nu. 25.

Canonica portio non debetur ex legato relicto pijs operibus, & exequtores illud diſtribuerint in ornamenta Eccleſiæ, ibid. nu. 26.

Canonica portio non debetur ex donatione facta inter viuos Eccleſiæ, pag. 105. nu. 27.

Canonica portio non debetur ex legato annuo dotis pauperum, ibid. nu. 28.

Canonicus.

Canonicus viſitans limina nomine Epiſcopi lucratur diſtributiones, pag. 44. nu. 4.

Canonici, & Capitulum habent intentionem fundatam priuatiuè, quod manſionarios, pag. 66. nu. 5.

Canonici nequeunt abeſſe à ſuis Eccleſiis vltra tres menſes, pag. 68. num. 8.

Canonici, & Capitulum adminiſtrât maſſam communem ſine beneficiatis, pag. 66. nu. 2.

Canonici ſolùm ſeruientes Epiſcopo, & non alij faciunt fructus ſuos, pag. 69. num. 11.

Canonicorum appellatione non veniunt manſionarij, ibid. nu. 13.

Canonici Cardinales ſunt in aliquibus Eccleſiis Cathedralibus, pag. 105. nu. 1.

Canonici Cardinales ex priuilegio ſunt in Eccleſia Cathedrali Neapolitana, ibid. nu. 2.

Canonicus illegitimus nequit habere canonicatum vbi pater poſſeſſioné Canonicatus tantum adeptus fuit, pag. 332. nu. 4.

Capitulum.

Capitulum ſede vacante poteſt viſitare, pag. 109. nu. 2. amplia nu. 3. 4. & 5.

Capitulum ſede vacante poteſt commendare beneficia, pag. 110. nu. 8.

Capitulum ſede vacante interponit authoritatem in permutatione beneficiorum, pag. 111. nu. 11.

Capitulum ſede vacante poteſt diſpēſare cum illegitimis, ibid. nu. 12.

Capituli authoritas tranſit in Vicarium etiam in requirentibus ſpeciale mandatum, pag. 110. nu. 10.

Capitulum an poſſit remouere Vicarium Capitularē, ibid. nu. 6. & 7.

Capitula Eccleſiæ Catredalium, quibus S. R. E. Cardinales præſunt ex indultis conferendi beneficia eccleſiaſtica reſeruata, vel affecta eiuſdem Cardinalibus conceſſis, nullum ius prætendere poſſunt, pag. 364. nu. 2.

Carceratus.

Carceratus excarceratus ob denegata alimenta ab vno creditore, an poſſit recarcerari ad inſtātiam alterius non inſtantis, pag. 112. n. 4.

Carcerati pro cauſa criminali aluntur à fiſco, & pro cauſa ciuili à creditoribus, ibid. nu. 2.

Carceratis iniuſtè debentur alimenta ab ijs qui dant cauſam capiendi, ibid. nu. 1.

Carceratus frangens carceres gaudet immunitate Eccleſiæ, pag.347.nu. 19.

Charitas.

Charitatis opera praferuntur alijs quibuſcunque, pag.485.nu.1.

Cenſus.

Cenſus eccleſiaſticus præſcribitur ſpatio triginta annorum, pag.19.nu. 17.

Cenſus probibentur in bonis Monaſterij etiam pro extinctione aliorum cenſuum, pag.22.nu.3.

Cenſus conſtitui debet ſuper re certa, pag.207. nu.2.

Cenſus conſtitui poteſt ſuper pluribus rebus certis, pag.208.num.3. amplia.nu.4.declara. nu.5.

Cenſus conſtitutus ſuper vno fundo poteſt transferri ad alium abſq; nouo conſenſu fideiuſſorum, nec inducitur nouatio, ibid.nu.6.

Cenſus impoſitus ſuper omnibus bonis tenet, ibid.nu.7.

Cenſus conſtituitur ſuper re ſtabili, ibid. nu.8.

Cenſus vitalitij conſtituuntur in re ſtabili, pag.209.nu.9.

Cenſus conſtituitur ſuper locis montium non vacabilium, ibid.nu.10.

Cenſus conſtituitur ſuper gabellis, & alijs iuribus perpetuis Vniuerſitatis. ibid.nu.11.

Cenſus imponi non poteſt ſuper rebus mobilibus cuiuſcunq; generis, ibid. num. 12.

Cenſus non imponitur ſuper actionibus perſonalibus, ibid.nu.13.

Cenſus conſtitui debet ſuper re frugifera, & quando dicatur fundus frugifer, ibid.num.14.

Cenſus plures poſſint conſtitui ſuper eodem fundo capaci, ibid. nu.16.

Cenſus impoſitus fundo non capaci non eſt in totum nullus, pag.210. num. 19.

Cenſus non poteſt imponi ſuper iuriſdictione alicuius Caſtri, ibid. nu. 20.

Cenſus conſtituitur ſuper re libera, pag.210.num.21.

Cenſus non poteſt imponi à vaſſallo abſq; conſenſu directi Domini, ibid.nu.22. declara. num.23.24. & 25.

Cenſus nō poteſt imponi à beneficiato ſuper rebus beneficialibus, d. pag.211.nu.26. amplia. nu.27.

Cenſus non poteſt imponi ſuper rebus venditis cum pacto, vt non transferatur dominium niſi pretio ſoluto, ibid.nu.28.declara.nu.29. 30.31.& 32.

Cenſus cenſetur impoſitus ſuper melioramentis, pag.212.nu.33.

Cenſus imponi debet ſuper re certis finibus deſignata, ibid.nu.36.

Cenſus debet continere pactum de retrouendendo, ibid.nu.37.

Cenſus redemptionis facultas nullo pacto, aut præſcriptione tolli poteſt, pag.213.nu.38.

Cenſus non excedere debet decimam partem pretij, & ſic decem pro cētenario, pag.214.nu.45.

Cenſus an poſſit ſolui tertiatim, aut per ſemeſtre, ibid.nu.46.

Cenſus ſi ſit nullus, fructus percipi non poſſunt, pag.221.nu.77.

Cenſus imponendus ſuper bonis mi-

norum, quæ requirat, ibid. nu. 78.

Chorus.

Chori ſeruitium quos immunes facit pag. 488. num. 1.

Clauſula.

Clauſula ſine præiudicio exequtionis literarum præſeruat facultatẽ exequendi non obſtante iudicio ordinario, pag. 89. nu. 19.

Clauſula prædicta intelligitur de literis expeditis. pag. 90. nu. 22.

Clauſula mentionata non operatur facultatem apprehendendi poſſeſſionem ſine vitio ſpolij, niſi ſi extenſa verba lite pendente, ibid. nu. 23.

Clauſula appoſita pro diſpenſatione ſimplicis voti caſtitatis, & religionis declaratur, pag. 240. nu. 16.

Clauſula circa pœnitentias iniungẽdis taxata in breui de Confeſſione ſingulis menſibus, ibid. num. 17. quomodo intelligatur. num. 18. & 19.

Clauſula quod literæ apoſtolicæ lanientur, pag. 241. nu. 20. declaratur. nu. 21.

Clauſula appoſita in diſpenſatione matrimonij initi, vel ineundi declaratur, pag. 242. nu. 22.

Clauſula, dummodo impedimentum indè proueniens ſit occultum, *quid importet, ibid. nu. 23.*

Clauſula pro diſpenſatione matrimonij irriti iterum celebrandi cũ impoſitione mẽſtruæ confeſſionis, pag. 143. nu. 25. declaratur. num. 26. & 27.

Clauſura.

Clauſura regularium, vt ſeruetur ianitor conſtitui debet à ſuperiore, pag. 491. nu. 48.

Clericus.

Clerici beneficiati in minoribus, tenentur incedere in habitu clericali, & cenſura ſub pœnis, pag. 320. nu. 1.

Clerici vtentes veſtibus fulgidis, aut virgatis, aut cum ſciſſura variorũ colorum an dicuntur incedere in habitu clericali, ibid. nu. 2.

Clericus beneficiatus non incedẽs in habitu, & tonſura amittit beneficium non autem priuilegium clericale, pag. 322. nu. 7.

Clericus beneficiatus an dicatur incedere in habitu clericali ſi deferret tantum pallium talare, ibid. nu. 8.

Clerici prohibẽtur diſponere de fructibus eorum beneficiorum, pag. 334. num. 1.

Clerici poſſunt dare alimenta, & dotẽ filijs ſpurijs, ibid. nu. 4. amplia. nu. 9. & 13.

Clerici an poſſunt relinquere alimẽta filiis ſpuriis abſq; ſcrupulo, pag. 336. nu. 12.

Clerici poſſunt diſponere in filios illegitimos etiam extraneos pro alimentis, ibid. nu. 14.

Clerici coniugati nõ prohibentur diſponere de eorum bonis in beneficium filiorum legitimorum, ibid. num. 16.

Clerici quando non gaudeant immunitate eccleſiaſtica, pag. 344. nu. 2.

Clerici concubinarii quomodo puniãtur praxis refertur, pag. 160. n. 29.

Clerici coniugati ſunt incapaces pẽſionis

Digitized by Google

ſtionis eccleſiaſtica. pag.437.nu.3.
Clericorum appellatione veniunt religioſi lato vocabulo, pag.438.n.7.
Clerici regulares miniſtrantes infirmis non coguntur accedere ad proceſſiones, pag.448. nu.22.
Clerici regulares Theatini non poſſunt cogi ad proceſſiones, pag.449. num.23.
Clerici procurantes abortũ quas pœnas incurrant. pag.6.nu.2.
Clericus procurans abortum ſi fœtus fuerit animatus, an ſit irregularis, vide verb. Abortus.
Clerici concubinarii qua pœna puniuntur, pag.156.num.8.
Clericus concubinarius priuatur diſtributionibus quotidianis, ibid. num.9.
Clericus concubinarius non obediens ſecunda monitioni poterit ſuſpendi à perceptione fructuum, pag. 158. num.17.
Clericus concubinarius an dicatur detinens meretricem concubinam, ibid.num.19.
Clericus concubinarius non cogitur abiurare concubinam, ſed poteſt excomunicari, & ſi dimiſerit ſit præceptum de non conuerſando, ibid. nu.20.
Clericus concubinarius moneri debet pro dimittenda concubina ſpecialiter, ibid.nu.21.
Clericus concubinarius debet moneri iudicialiter, ibid.nu.26.
Clericus concubinarius publicus non eſt ipſo iure priuatus beneficiis, pag.159. nu.23.
Clericus concubinarius notorius non debet moneri, ibid. nu.27. & quis dicatur notorius. nu.28.
Clericus concubinarius punitur de concubinatu claro, pag.161. num. 31.
Clericus concubinarius punitur tam occultus, quam publicus, ibid.nu. 32.
Clericus contumax poſt annum priuatur beneficio, pag.225.nu.1.amplia.nu.2.& declara. nu.3.
Clericus duellum committens ipſo iure priuatur beneficiis, quæ poſſunt ab alio impetrari, pag.254. num.15.
Clericus duellator quemadmodũ priuatur beneficiis, ità, & penſionibus, ibid. num.17.
Clerici nequeunt communicare cum Epiſcopo excomunicato, pag.267. num.25.
Clericus inditiatus ad torturam non habilitatur, pag.319.nu.1.
Clericus conuictus, & confeſſus non habilitatur. ibid.nu.2.
Clericus fugitiuus non habilitatur, ibid. num.3.
Clericus repertus infraganti crimine, vel notorio, & manifeſtus delinquens non habilitatur, ibid. num.4.

Clerus.

Clerus ſecularis præcedit regulares in omni loco, pag.441.nu.10.
Clerus in proceſſionibus debet præcedere diſtinctus iuxta antiquitatẽ fundationis, pag.442. nu.19.
Clerus Eccleſiæ Cathedralis præcedit clero Collegiatæ, vel parrochialis, pag.443. num.20.

Clerus Eccleſiæ Cathedralis unitus debet incedere in ultimo loco, ibid. num. 21.

Clerus Eccleſiæ Cathedralis præcedit omnibus in quocunq; loco, ibid. num. 22.

Cognatio.

Cognatio ſpiritualis contrahitur in caſu ſcripto, pag. 146. nu. 4.

Cognatio ſpiritualis contrahitur à compatre qui in baptiſmo infantis alterutrum præſtitit, ibid. nu. 5.

Cognatio ex catechiſmo non eſt ſublata à Concilio Tridentino, ibid. num. 6.

Cognatio oritur ex baptiſmo non ſolemni, pag. 147. nu. 7.

Cognatio contrahitur à baptizante in periculo mortis, ibid. nu. 8.

Cognatio oritur inter parentes baptizati illegitimos, ibid. nu. 9.

Cognatio oritur ratione incertitudinis duorum compatruum deſcriptorum in libro parochi, ibid. n. 10.

Cognatio non contrahitur inter maritum, & vxorem ſuſcipientis, & inter parentes baptizati, & baptizatum, ibid. nu. 11.

Cognatio non contrahitur à muliere ſolum deferente puerum baptizãdum ad ianuam Eccleſiæ, ibid. nu. 12.

Cognatio noncontrahitur à procuratore, ibid. num. 13.

Cognatio non contrahitur abſq; tactu, pag. 148. num. 14.

Cognatio non oritur inter patrinos, ibid. num. 15.

Cognatio non oritur ex ſolemnitatibus ſolum peractis in Eccleſia, ibid. num. 16.

Cognatio ſolum contrahitur à deſignatis per parochum, ibid. nu. 17.

Cognatio viri non transfunditur ad vxorem, & è contra, pag. 149. nu. 20.

Cognatio ſpiritualis impedit matrimonium, baptizati, baptizantis, & ſuſcipientis, pag. 145. nu. 1.

Cognatio oritur ex confirmatione, ibid. nu. 2.

Cognatio an cõtrahatur ex pluribus ſuſcipientibus vnum de fonte, & an poſſit diſpenſari per Epiſcopũ, ibid. num. 3.

Commiſſarius.

Commiſſarii, ſiuè exequtores apoſtolici quibus committuntur reſcripta ſi in euidentem, quæ obſeruare tenentur, pag. 13. nu. 1.

Commiſſarii an poſſint diſpẽſare in ſtitutis generalibus, & ad libitum agere res graues, inconſultis Diffinitoribus, pag. 150. nu. 3.

Commiſſarius non habet votum in electionibus, ibid. nu. 4.

Commiſſarium perturbantes, vel nõ recipientes incurrunt excommunicationem, pag. 150. nu. 3.

Conceſſio.

Conceſſiones factæ viuæ vocis oraculo ſunt reuocatæ, pag. 152. nu. 1. & an factæ ad fauorem Religionem. nu. 2. & 3.

Concubinarius, Concubinatus.

Concubinariorum pœna de iure communi, quæ ſit, pag. 155. num. 3. 4. 5. & 7.

Concubinatus pœnæ non habent locũ in ſimplici incontinentia, pag. 157. nu. 10.

Con-

Concubinarius dicitur detinens concubinam in aliena domo, ſub aliquo colore, ibid. nu. 11.

Concubinarius dicitur clericus tam in ſacris quam in minoribus etiam prima tonſura, ibid. nu. 12.

Concubinatus cadit etiam in clerico coniugato, ibid. nu. 13.

Concubinatus pœnæ inflictæ per S.C. I. non ſunt exequendæ copulatiuè ab Ordinario, pag. 161. nu. 33.

Concurſus.

Concurſus fit etiam in parrochialibus reſeruatis, pag. 163. nu. 1.

Concurſus fit ſi cura incumbit Eccleſia, vel Epiſcopo, propter vnum, vel plures adminiſtratores, ibid. num. 2.

Concurſus tempore quo examinatores deficiunt quomodo fit, ibid. n. 3.

Concurſus fit coram vno ſuperſtite examinatore, vel preſente, pag. 164. nu. 5.

Confeſſio, Confeſſores.

Confeſſio Sacramentalis eſt prohibita per literas, vel inter nuncium, pag. 177. nu. 2.

Confeſſarius habens priuilegium abſoluendi à caſibus reſeruatis ſummo Pontifici poteſt abſoluere duellum committentes, pag. 254. n. 13.

Confeſſores ordinary, vel extraordinarii prohibentur pernoctare in monaſteriis monialium, pag. 140. nu. 4. & quid ſtant diſtantia. n. 5.

Confeſſarii ſimplices prohibētur abſoluere à caſibus reſeruatis ſedi Apoſtolicæ, & ordinariis, pag. 171. num. 1.

Confeſſarii ſimplices prohibētur abſoluere à caſibus reſeruatis prælatis habentibus iuriſdictionem quaſi epiſcopalem, pag. 172. nu. 3.

Confeſſarii ſimplices abſoluentes à caſibus reſeruatis bona fide excuſantur à pœnis, ibid. nu. 3.

Confeſſarii ſimplices Religioſi abſoluentes à caſibus an incurrant in pœnas, pag. 173. nu. 4.

Confeſſarii ſimplices abſoluentes à caſibus reſeruatis dubiis, an incurrant in pœnas, ibid. nu. 5.

Confeſſarius cui diriguntur breuia in foro conſcientiæ, qualiter eſſe debet, pag. 238. nu. 7.

Confeſſores ſeculares, vel regulares etiam exempti ab Ordinario deputantur ad audiendas confeſſiones monialium, pag. 283. nu. 26.

Confeſſores monialium, vel adminiſtratores poſſunt ad libitum Ordinarii amoueri nulla ratione aſſignata, pag. 286. nu. 29.

Confeſſarius approbatus ad audiendas confeſſiones ſimpliciter nequit confeſſiones monialium audire, pag. 287. nu. 31.

Confeſſariorum Ordinariorũ approbatio fit per Epiſcopum, ibid. nu. 32.

Confeſſores regulares approbati non poſſunt impediri ab eorum Ordinariis, nè accedãt domus ægrotorũ ad audiendas eorum confeſſiones, pag. 289. num. 40.

Confeſſarii regulares non obligantur Conſtitutione ante publicationem vſq; ad triennium, ibid. nu. 43.

Confeſſores regulares approbati ad audiendas confeſſiones Regulariũ poſ-

poſſunt audire confeſſiones mulierum tertii ordinis, pag.290.n.44.
Confeſſores regulares approbantur pro confeſſione ſecularium ab ordinariis, pag.469.nu.1. & ſeqq.
Confeſſores deputati à ſuperiore ad audiendas confeſſiones fratrum an poſſint confiteri clericos profeſſos ſtantes ſub cura magiſtri, pag. 509.num.53.
Confeſſores ſeculares, an poſſint abſoluere nouitios regulares, etiam à peccatis in religione reſeruatis, ibid.num.54.

Confraternitas.

Confraternitates quando dicantur profanæ, pag.16.nu.8.
Confraternitatum, vel hoſpitalium erectorum auctoritate ordinaria bona gaudent priuilegio eccleſiaſtico, pag.17.nu.10.
Confraternitates eriguntur à Prælatis Regularibus cum conditionibus adiectis à Clem. VIII. pag.185. num.2.
Confraternitates non poſſunt inſtitui abſq; authoritate Ordinarii, pag. 187.nu.4.
Confraternitates directæ nõ ſeruatis conditionibus bullæ Clem. VIII. ſunt nullius roboris, pag.188.n.6.
Confraternitates laicorum debet præcedere inter ſe iuxta bullam Gregorii, pag.442.nu.13.
Confraternitates Sanctiſſimi Roſarii non præcedunt alias habentes habitum ante ipſos, ibid.nu.14.
Confraternitates laicorum incedunt ante regulares, ibid.nu.18.
Confraternitates laicorum poſſunt viſitari ab Epiſcopo ſi ſint erect in Eccleſiis Regularium non o ſtante quacunq; conſuetudine contrarium, non autem altaria pag.190.num.8.
Confraternitates laicorum exiſtẽt in Eccleſiis Regularium in his, q concernunt adminiſtrationem co fratruum viſitantur ab Epiſcop & etiam hoſpitalia, & benefici in quibus non viget regularis o ſeruantia, ibid.num.9.
Confraternitates exiſtentes in Eccl ſiis Monachorũ Montis Virgin viſitantur ab Epiſcopo, ibid.n.1

Conſecratio.

Conſecratio Eccleſiarum Regular ſpectat ad Epiſcopum proprium pag.191.num.1.
Conſecratio Eccleſiæ non poteſt d legari Sacerdoti, ibid.nu.3.

Conſeruatores.

Conſeruatores eliguntur conſtitu in dignitate eccleſiaſtica, pag.20 num.1.
Conſeruatores ſunt eligendi in ſi gulis diœceſibus in quibus exta Conuentus, ibid.nu.5.
Conſeruatores debẽt durare per qu quennium, pag.204.nu.7.
Conſeruatores defendunt Regula ab iniuriis verbalibus, & poſſ ſione temporali, ibid.nu.9.
Conſeruatores cognoſcere poſſũ de iuriis factis familiaribus fratr ibid.num.10.
Conſeruatores defendunt anima Regularium damnificantia ag alienos, pag. 204.num.11.
Conſeruatores allegati ſuſpecti de elige-

eligere arbitros Iuris, ibid.nu.12.
Conſeruatores non cognoſcunt de cõtrouerſiis inter Regulares pro pręcedentia in proceſſionibus, ibid.nu. 13.
Conſeruatores ſuppoſiti, & exempti ab Ordinariis poſſunt ſe ſubmittere iuriſdictioni Ordinariorum, ibi. nu.14.
Conſeruatores poſſunt citare in loco abſq; inſertione facultatum ſuarum, ibid.nu.15.
Conſeruatores poſſunt aſſumere Notarios ad beneplacitum, ibid.n.16.

Contractus.

Cõtractus alienationis bonorum Regularium abſq; ſolemnitatibus eſt ipſo iure nullus, pag.24.nu.7.
Contractus fieri non debent in Eccleſiis, ſed ſi fiant valent, pag.259. num.5.

Contumacia, Contumax.

Contumacia operatur quoad pœnam criminalem, ſed an quoad ciuilem, pag.224.num.10.
Contumax condemnatus admittitur ad defenſiones infra ſex menſes ex bulla Pij IV. & ad annum ex bulla Pij V. ſponte comparendo, pag.222.num.1.
Contumax non habetur pro confeſſo, ibid.num.3.
Contumax condemnatur ad pœnam mortis, & confiſcationis bonorum, ibid.num.3.
Contumax condemnari nequit non præcedentibus indicijs, ibid.nu.4.
Contumax excuſatur ex aliqua iuſta cauſa, pag.224.num.8.
Cõtumax verus quis dicatur, remiſſiuè, ibid.

Correctio.

Correctio fraterna hæreticorum, vel ſuſpectorum de hæreſi an ſit præmittenda antè denunciationem, pag.327. num.4.

Debitor.

Debitores nullam ſpem habẽtes quod manendo in ſæculo fiat potentes ad ſoluendum poſſunt ingredi Religionem, pag.230.nu.13.& 14.
Debitores abſq; culpa peruenientes ad impotentiam poſſunt ingredi Religionem, ibid.num.15.
Debitores ex ſola promiſſione liberali, vel grauati incertis debitis, vel condemnati ad aliquam pœnam nõ prohibentur ingredi religionem, pag.231.num.16.

Decretum.

Decretum exequtoris interpoſitum alienationi ex cauſa falſa non validat alienationem, pag.24.nu.5.
Decreta Sacræ Cõgregationis de apoſtatis, & eiectis reportantur, pag. 27. num.1.
Decretum Sacræ Congregationis de caſibus reſeruatis, pag.113.nu.1.
Decretum Sacræ Cõgregationis prohibens Ordinarijs licentiam impartiendi Regularibus alloquendi moniales, pag.138.num. 2.
Decretum Sacræ Congregationis de Confeſſione Sacramentali, pag. 177.num.1.
Decretum Sacræ Congregationis cõprehendit tam ęgrotos perpetuos, quam temporaneos, & Religioſos valdè ſenes, pag.478. num.2. & impeditos ex cauſa ſtudij, & quos. num.3.

c Decre-

Digitized by Google

Decreta S. Congr. inducunt obligationem conſtitutionum religionum pag.509.num.52.

Delegatus.

Delegatus quilibet non poteſt procedere in obligationibus Cameralibus abſq; ſpeciali commiſſione, fol. 418.num.4.

Denunciatio.

Denunciatio hæreticorum, vel ſuſpectorum de hæreſi debet fieri cum iuramento, pag.327.nu.2.

Denunciatio hæreticorum ſuſpectorum de hæreſi, & maleficijs fieri debet quamuis probatio deficiat, ibid. num.3.

Denunciatio perſonarum ſimplicium maleficiorum, & ſortilegorū quomodo ſit facienda, ibid.nu.6.

Denunciatio perſonarum emendatarum non eſt facienda, ibid.nu.7.

Denunciatio an ſit facienda cum periculo vitæ, pag.328.nu.8.

Denunciatio an ſit facienda à filijs contra parentes, & è contra, ibid. num.9.

Denunciatio debet fieri ſolum de ſuſpectis de hæreſi vehementer, & non de leui, ibid.nu.10. & qui dicantur ſuſpecti de vehementi, & leui, num.11.

Diſpenſatio, Diſpenſare.

Diſpenſare poſſunt Prælati regulares cum ſubditis regularibus, pag. 246. nu.1.2.3.& 6.

Diſpenſare poſſunt Prælati maiores, & minores, ibid.num.4.

Diſpenſare poſſunt Prælati regulares extra ſuum Conuentum, pag. 247.num.7.

Diſpenſare poſſunt Prælati regulares cum ſubditis extra forum Sacramentale, ibid.num.8.

Diſpenſare quando dicatur dē facto Prælatus regularis, ibid.nu.9.

Diſpēſatio an poſſit à Prælatis abſque cauſa reuocari, pag.248.nu.13.

Diſpenſatus ad aliquod officium, eo finito non indiget noua diſpenſatione, ibid.num.14.

Diſpenſare poſſunt Prælati regulares in foro exteriori, & interiori, ibid. num.15.

Diſpenſatio poteſt delegari à Prælatis regularibus, pag.249.nu.17.

Diſpenſare poſſunt Prælati regulares irregularitatibus ex defectu & ex delicto prouenientibus præter tres caſus, ibid.num.18.

Diſpenſatus ad maius officium non dicitur diſpenſatus ad minus, ibid. num. 20.

Diſpenſatio ſtrictè ſumitur, & non valet argumentum à maiori, pag. 150.num.21.

Diſpenſatus in ordine ad officia extra Religionem, nequit vti diſpenſatione in Religione, ibid.nu.23

Diſpēſare nequit Prouincialis vnius Prouinciæ in capitulo ſuo cum regulari alterius Prouinciæ, ibid. num.24.

Diſpenſare nequeunt etiam ſuperiores maiores quoad ætatem promotioris ad ordinem, ibid.nu.25.

Diſpenſatio illegitimitatis abſq; cauſa eſt nulla, pag.339.nu.11.

Diſpenſatio illegitimitatis abſq; mentione qualitatis eſt nulla, ibid.num. 12.

Diſpenſatus in ſeculo ad dignitates, non cenſetur diſpenſatus in Religione, pag.340.num.13.

Diſpenſatus in prima vice dicitur diſpenſatus in omnibus, ibid.n.14.

Diſpenſatus ad beneficium obtinendum nequit permutare, pag.92. num.8.

Diſtributiones.

Diſtributiones quotidianæ non amittuntur à non emittentibus profeſſionem nec anniuerſaria, pag.313. nu.8.& 9. & quid ſi Canonicatus non haberet alios fructos, nu.10.

Duellum. Duellantes.

Duellum eſt prohibitum, & illud cõmittentes ſunt excomunicati, pag. 252.nu.1.& 21.

Duellantes, & campum ad pugnandum dantes pari pœna puniuntur, ibid.nu.3.& 6.

Duello adhærentes, fauẽtes, aut chartas certaminis ſcribentes, vel eos publicantes, pœnis duelli ſubijciuntur, ibid.num.4.

Duella quare ſunt prohibita, pag. 256.num.23.

Duellum ſuo nomine factum ratificans non incidit in pœnas, pag. 257.num.41.

Duellum offerens, & illicò gladium arripiens euitat pœnas, ibid. n.43.

Eccleſia.

Eccleſiæ quando dicantur ſubiectæ pleno iure, pag.103.nu.21.

Eccleſia ædificari nequit intra parrochiam Abbatis abſq; ipſius, vel Pontificis licentia, pag.111.nu.1.

Eccleſiæ conſacrantur à loci Ordinario etiam ſi ſint exempta, pag.191. num.4.

Eccleſia, quæ habet dotem, & campanile non dicitur Oratorium priuatum pag.357.nu.57.

Eccleſia, vel Monaſterium ſemel dicatum non poteſt conuerti in vſus profanos, pag.393.nu.4.

Eccleſiæ vtilitas quanta eßet debet eſt arbitraria, pag.14.nu.4.

Eccleſia parrochialis dimiſſa nequit conferri conſanguineo dimittentis pag.76.num.3.

Eccleſiæ propriæ poſſunt benedici ab Abbatibus, & Prælatis regularibus, pag.192.num.8.

Eccleſia Collegiata præcedit Eccleſias ſimplices, et parrochiales, pag. 443.nu.23.24.& 25.

Eiecti.

Eiectus tẽpore quo manet extra Religionem an poſſit tranſire ad aliã Religionem abſq; licentia ſui Superioris, pag.36.num.24.

Eiecti quandiù manent in ſeculo nequeunt audire confeſſiones, nec prædicare aut docere, pag.37.nu.25. & pag.262.num.15.

Eiectis non debentur alimenta à Religione, ibid.num.26.

Eiecti annuatim ſunt requirendi à Superioribus, vt reddeant, pag.38. num.29.

Eiecti ſi ſe correxerint, cogere poſſunt Religionem ad eos admittendum, & non tenentur nouam profeſſionem facere, ibid.nu.30.31.& 32.

Eiecti non tenentur portare habitum Religionis, ſi fuerint iuridicè priuati, ibid.num.33.

Eiecti in ſacris conſtituti ſolum, & non profeſſi tenentur recitare di-

ninum officium, pag.39.nu.34.

Eiectus à Religione ex iuſta cauſa, recuſans ad illam redire, an ſit apoſtata, ibid.num.37.

Eiecti à Religione non obtinent literas teſtimoniales à ſuperioribus, ſed tãtum literas dimiſſorias, pag. 40.num.38. & 39.

Eiecti ſunt perpetuo ſuſpenſi, ibid. nu.41.& qui. ibid.

Eiecti ſunt infames.ibid.nu.42.

Eiecti, & fugitiui annuatim ſunt requirendi etiã à Superioribus Conuentuum, *quamuis fuerint iuſtè eiecti, ibid.nu.43.44. & 45.*

Eiectus à Religione quando quis dicatur, pag.42.num.7.

Eiecti ſi humiliter petierint ad Religionem admitti ſunt recipiendi, pag.261.num.7. & 8.

Eiecti emendati poſſunt cogi ad redeundum, pag.262.num.9.

Eiecti tenentur ad ſe corrigendos, ibid.num.10.

Eiecti Religionis minimorum tenentur ad vitam quadrageſimalem, ibid. num.13.

Eiecti tenentur ad vota ſolemnia eſſentialia, pag.262.nu.14.

Eiecti ſi ſunt ad aliquos ordines promoti, poſſunt ad alios promoueri de licentia Epiſcoporum, ibid.nu. 16.& 17.

Eiecti poſſunt promoueri ab Epiſcopis dummodo non ſint irregulares, ibid.num.18.

Electio.

Electio illius qui non eſt malus in ſubſidium valet, pag.167.nu.15.

Electioni Abbatiſſæ duæ partes ex tribus monialium concurrere debent, pag.293.num.58.& qui fuerint diſcordes. nu.59.

Electioni Abbatiſſæ ſuperior monialium nequit dare votũ, ibid.n.6

Electionis Abbatiſſæ dies ſignificari debet à Regularibus Epiſcopo pag.57. num.57.

Electio ſuperiorum regularium forma obſeruanda, pag.494.nu.36.

Electores poſſunt procurare, vt officia dentur dignis, pag.507.nu.4 & poſſunt tractare ſecum de qualitatibus elegendorum, nu.48.

Electionum officiorum ſubornatores qui dicantur, pag.508.nu.49.

Eligentes ſcienter indignum peccant mortaliter, & ſunt participes peccatorum commiſſorum ab electo pag.508.num.50.

Epidemia.

Epidemiæ nomine quid veniant, pag 123.num.4.

Epiſcopus.

Epiſcopus poteſt per vim viſitare loca exempta in quibus exercetur cura animarum, & illos excomunicare non adhibitis monitionibus pag.279.num.8.& 9.

Epiſcopus poteſt viſitare loca exempta curam animarum exercentia, non poſſunt deputari ad dictã curam ad nutum amouibiles, niſi de conſenſu ordinarij, non obſtante quocunq; priuilegio, ibid.nu.10.

Epiſcopi, & non alij inferiores Prælati habent iuriſdictionem in locis exẽptis quoad curam animarum, pag.281. nu. 20.

Epiſcopus nequit viſitare Monaſteria.

ria,in quibus Generales, vel Abbates Religionis Sedem Ordinariã habent, quamuis cura animarum exerceatur,pag.282.nu.21.
Epiſcopo tunc ſubiacent regulares curam animarum exercentes, ſi in ea delinquent.ibid.nu.22.
Epiſcopi an poſſint punire Regulares prædicantes in alienis Eccleſiis abſq; eorum licentia, vel proprys non petita benedictione, vel eis contradicentibus, pag.291.nu.51.
Epiſcopus cum Superiore regulari poteſt præeſſe electioni Abbatiſſæ etiam cum eius Vicario, Secretario,vel alio aſſumpto,pag.292.nu. 55. & 56.
Epiſcopus in cauſa diſcordiæ monialium eligens Abbatiſſam non idoneam ſcienter, non poteſt aliam eligere,pag.293.num.61.
Epiſcopi non poſſunt expellere confugientes ad Eccleſias, niſi pro delictis exceptis, pag.345.nu.9.
Epiſcopus nequit concedere manſionarys, & præbendatis almutias, pag.378.num.13.
Epiſcopus abſq;conſenſu Capituli an poſſit concedere facultatem beneficiatis inferioribus ſe congregandi,pag.377.num.6.
Epiſcopus ſine adiunctis poteſt procedere contra manſionarios habentes vocem in Capitulo, pag.378. num.12.
Epiſcopus ſtante iuſta cauſa poteſt reſtringere ad certum tempus, locum, & perſonas approbationem audiendi confeſſiones,pag.288.nu. 37.38.& 39.
Epiſcopi irrationale iudicium apparet quando poſſunt cõcurrere maiores qualitates,pag.167.nu.16.
Epiſcopi poſſunt aliquando concedere licentiam Regularibus alloquẽdi moniales, pag.142.nu.14.
Epiſcopi tenentur obſeruare ſtatuta Sacr.Concil. Trid. contra concubinarios tãm clericos, quam regulares, pag.154.num.1.
Epiſcopus an poſſit coercere, vel excomunicare vigore obligationis Cameralis,fol.417.ſub nu.2.
Epiſcopus poteſt diſpenſare irregularitati contractæ ob controuentionem bullæ Pij II. pag.432. nu.1. & nu.2.3. & 4.
Epiſcopus,vel eius procurator eſt citandus in alienatione, quæ admittitur à Sede Apoſtolica ſi in euidentem,pag.12.num.5.
Epiſcopi an poſt Concil.Trid.poſſint aſſumere beneficiatos in eorũ ſeruitium,pag.67.nu.7.
Epiſcopo poſſunt inſeruire duo Canonici,& lucrifaciũt fructus, pag. 68.num.9.
Epiſcopi poſſunt ipſimet permutare eorum beneficia coram Metropolitano,pag.92.num.4.
Epiſcopus non percipit iura epiſcopalia in loco exempto, pag.103. num.19.
Epiſcopi nomine an veniat Vicarius generalis, pag.126.nu.3.
Epiſcopus non poteſt condere ſtatutum ne Regulares alloquãtur cum mulieribus, pag.140.nu.8.
Epiſcopus an valeat alloqui,vel prædicare monialibus in aliena diœce-

E

fi abſq; licentia Ordinarij, pag. 144 num. 19.
Epiſcopi iudicium regulatur à iure, pag. 167. num. 18.
Epiſcopi abſoluentes à caſibus reſeruatis euitant pœnas S.C. pag. 174. num. 6.
Epiſcopus non poteſt præcipere Conſeruatoribus, vt aſſumant Notarios Curiæ Epiſcopalis, pag. 205. num. 17.
Epiſcopus poteſt abſoluere duellantes occultos, pag. 254. num. 11. contra. num. 12.
Epiſcopi tenentur remouere ſcandala ab Eccleſiis, pag. 258. nu. 2.
Epiſcopus poteſt remouere indecētia, & ſcandaloſa in Eccleſiis ſuo arbitrio, pag. 259. nu. 7.
Epiſcopus poteſt ſuo arbitrio moderari ſcanna, & loca laicorum, ibid. num. 8.
Epiſcopus poteſt prohibere, nè ſedes laicorum locentur apud altare, pag. 260. num. 9.
Epiſcopus nequit concedere licentiã, vt aliquis alloquatur cum excomunicato, pag. 264. nu. 2.
Epiſcopus poteſt viſitare Eccleſias, quos habet Abbas S. Benedicti in ſua diœceſi ſi cura animarum exerceetur, pag. 278. num. 4.
Epiſcopus poteſt viſitare Eccleſias S. Ioannis Hieroſolimitani in quibus cura animarum exercetur, ibid. num. 5. & 6.

Excomunicatio.

Excomunicationis pœna extenditur ante Iudicis ſententiam, pag. 57. num. 3.
Excomunicationis Sanctiſſimo reſeruatæ pœna imponitur tam mulieribus monaſteria Regularium intrantibus quam ſuperiorum, pag. 133. num. 7.
Excomunicatio afficit animam, & corpus, & ſequitur perſonam, pag. 265. num. 9.
Excomunicationis monitorium ligat quos impetrans voluerit, pag. 23[illegible] num. 3.
Excomunicatus eſt incapax penſionis, & habetur pro mortuo circa ſpiritualia, pag. 255. nu. 22.
Excomunicati quando ſunt vitandi pag. 264. num. 1.
Excomunicatus euitatur tam ab inferiore, quam à ſuperiore, ibid. n. [illegible]
Excomunicatus prohibetur aliis cõmunicare, pag. 265, nu. 6. declara num. 7.
Excomunicatus non ſolum euitatur in territorio excomunicantis, ſed etiam extra, ibid. num. 8.
Excomunicati euitantur etiam ab exemptis à iuriſdictione excomunicantis, ibid. nu. 10.
Excomunicatus nequit communicare alio excomunicato, ibid. nu. 11.
Excomunicatus tam à iure, quam ab homine eſt vitandus, pag. 265. nu. 12.
Excomunicatus paratus ſatisfacere, & mandatis Eccleſiæ parere antequam ſequatur abſolutio eſt vitandus, ibid. num. 13.
Excomunicatus eſt vitandus publicè, & ſecretè. pag. 266. nu. 14.
Excomunicatus reſpondeat, ſiuè non cum illo non debet comunicari, ibid. nu. 15.

Exco-

Excommunicati ſunt vitandi etiam in menſa, ibid.num.19.

Excommunicatus eſt extrahens aliquē ab Eccleſia, & poſtea occidens, pag.354.nu.39.

Excommunicato communicantes quādo excuſantur, pag.266.nu.21.

Exequtio.

Exequtio legatorum piorum de iure communi ſpectat ad Epiſcopum, pag.303.nu.24.25.26.& 27.

Expoſitus.

Expoſitus, cuius parentes ignorantur indiget diſpenſatione, pag.340. num.16.

Extenſio.

Extenſio non fit in odioſis, pag.69. num.12.

Fabrica S. Petri.

Fabrica S.Petri ſuccedit in legatis piis relictis in teſtamento minus ſolemni, pag.300.num.13.

Fabrica S. Petri procedit ex officio pro exequtione legatorum piorum non inſtantibus legatariis, pag. 305.num.29.

Famoſus libellus.

Famoſos libellos conficientes puniūtur, pag.374.nu.1.& 2.

Famoſi libelli veritas an noceat, pag. 375.num.3.

Famoſi libelli reuocatio an debeatur, ibid.num.4.

Famoſos libellos in communi conficiens contra ſtatum alicuius Religionis eſt excommunicatus, ibid.n.7

Famoſi libelli comparatio literarum an probet, ibid.num.5.

Fœmina.

Fœmina vigore licentiarum nō poſſunt ingredi monaſteria monialiū abſq; conſenſu monialium capitulariter præſtando, pag.128.nu.8.

Fœmina prohibentur intrare clauſuram regularium etiam mendicantium, pag.130. nu.1.3.4.5.& 6.

Fœminas introducens occultè, an teneatur deponere officium, vel acceptare officium futurum, pag. 136.num.15.

Fidei profeſſio.

Fidei profeſſio fieri debet infra duos menſes à prouiſis de Cathedralibus, Canonicatibus, Dignitatibus, & beneficiis curatis, alias non faciunt fructus ſuos, pag.312.nu.1.

Fidei profeſſio fieri debet à Prælatis Regularibus, ibid.nu.2.

Fidei profeſſio fieri debet à Canonicis Eccleſiæ Cathedralis, & à quo die, ibid.num.3.

Fidei profeſſio fieri debet à Doctoribus, Magiſtris, & Regentibus promouendis ad lecturas, vel cathedras, ibid.num.4.

Fidei profeſſio fieri debet ab adipiſcentibus nouas parrochias, vel Canonicatus, pag.313. nu.5.

Fidei profeſſio fieri debet coram Vicario Capitulari vacante ſede Epiſcopali, ibid.nu.6.

Filius.

Filii iudeorum aliquorum locorum ſtatus Eccleſiaſtici nequeant baptizari inuitis parentibus, pag.59. num.1.& 2.

Filii iudeorum non exiſtentibus parenti-

Digitized by Google

rentibus non poſſunt baptizari abſq; conſenſu tutorum, pag.60. num.3.
Filii iudeorum abſentibus patribus à Ciuitate nequeũt baptizari abſque eorum conſenſu, ibid.nu.4.
Filii iudeorum habentes vſum rationis poſſunt baptizari abſq; conſenſu parentum, ibid.nu.5.
Filii iudeorum poſſunt baptizari cũ conſenſu alterius ex parentibus, pag.62.num.9.
Filii apoſtatarum, vel hæreticorum poſſunt baptizari inuitis parentibus, pag.63.num.12.
Filii alloquendo cum patre excomunicato excuſantur, pag.266.n.23.
Filii illegitimi ſunt inhabiles ad ordines, ad beneficia, & ad parẽtum ſucceſſiones, pag.332.nu.1.
Filius illegitimus non recipitur in Clericum Eccleſiæ receptitiæ, vbi pater fuit receptus, ibid.nu.2.
Filii naturales procreati antequam eorum patres fuerint clerici prohibentur habere beneficia in eadẽ Eccleſia, pag.333.num.5.
Filii prohibentur habere beneficia in Eccleſia vbi patres acceperunt poſſeſſionem per procuratorem, ibi. num.6.
Filii illegitimi nequeunt admitti ad concurſum, quod patres obtinuerunt, ibid.num.7.
Filii ſunt incapaces Eccleſiarum vbi eorum parentes aliquod verſiculũ tantum canere ſoliti fuerint, ibid. num.8.
Filius illegitimus ordinatus, & priuatus beneficio, quod pater obtinebat, an poſſit illud obtinere, ibid. num.9.
Filiusfamilias confugiens ad Eccleſiam nè corrigatur à patre, gaudet immunitate, pag.357.nu.55.

Forma.

Forma faciendarum publicationes remiſſiuẽ, pag.94.nu.1.
Forma eligendi Confraternitates pag.189. num.7.
Forma creandi Conſeruatores, pag. 203.num.6.
Forma inducitur ſtante decreto irritanti, pag.459.num.2.

Fratres.

Fratres Cappellani poſſunt ordinari à quocunq; Antiſtite etiam extra tempora, & celebrare poſſunt abſque licentia Ordinarii, pag. 383. num.8.
Fratres S.Ioannis Hieroſolimitani, & eiuſdem Religionis Sacerdotes tenentur accedere ad proceſſiones, ibid.num.9.
Fratres Cappellani adminiſtrantes redditus parrochialis Eccleſiæ coguntur reddere rationem coram Ordinariis locorum, ibid.nu.10.
Fratres Cappuccini tribuunt præcedentiam in proceſſionibus regularibus, qui ſub propria Cruce, & proprio loco incedebant, antequam ipſi propriam Crucem deferebant, pag. 441. num. 7.
Fratres mendicantes præcedentiam dant monachis, ibid.num.8.
Fratres S. Franciſci de obſeruantia non præcedunt Fratribus Tertii ordinis, prius obtinentibus monaſterium, ibid. num.9.

Fra-

Fratres Beati Ioannes Dei tenentur accedere ad proceſſiones,pag.446. num.2.

Fratres prohibentur poſſidere bona immobilia, vel mobilia quæcunq; ob votum paupertatis, pag.479. num.5.

Fratres minores de obſeruantia, & Capuccini ſunt incapaces hæreditates,pag.512.nu.2.vſque ad n.8.

Fratres minores Franciſcani *ſunt incapaces hæreditatis, ibid.num.9. Declara num.10.*

Fructus.

Fructus amiſſi ob nõ profeſſionem factam condonantur à Sacra Congregatione non autem ab Ordinario,pag.313.num.7.

Fructus amiſi ob non profeſſionem fidei in vſus pauperum, vel fabricam Eccleſiæ ſunt cõuertendi,ibid. num.11.

Fructus beneficiorum illius anni,quo beneficiatus moritur ad quem ſpectent, pag.314.nu.1.2.3.& 4.

Fructus beneficiorum eius anni, quo moritur beneficiatus diuiduntur pro rata temporis, pag.315.nu.5. 6.7.8. & 9.

Fructus beneficiorum tempore obitus beneficiatorum inexacti ad quem ſpectant,pag.316.nu.10.11.& 12.

Fructus beneficiorum reſeruatorum ſpectant ad Cameram Apoſtolicã, pag.317.num.13.

Fructus beneficiorum vacantium ſpectantium ad Regiam Maieſtatem, ad quem ſpectent, pag.318.nu.15. declara. num.6.

Fugitiuus.

Fugitiui, & apoſtatæ regulares quãdo ab Epiſcopo carcerari poſſunt, vide in verbo Apoſtata, & pag. 34. num.15.

Fugitiui Regulares qui dicãtur, pag. 37.num.7.

Fugitiuus dicitur Regularis aufugiẽs à Conuentibus, ibid.num.8.

Fugitiuas,vel apoſtatas regulares detinentes,aut auxilium dantes, vide in verb.Apoſtata.

Fugitiuus dicitur Regularis exiens à Monaſterio per certum tempus tranſactum, & non rediens, pag. 34. num.13.

Generalis.

Generalis ordinis nequit audire Confeſsiones monialium ſui Ordinis abſq; ſpeciali deputatione, pag. 287. num.33.

Gradus.

Gradus propinquioris mẽtio fieri non debet,& adijcitur clauſula cũ literis declaratorijs, quæ ſi non impetrantur, valet diſpenſatio, pag.245.num.2.

Habilitatio.

Habilitatio non fit in grauiſſimis delictis, & remittitur arbitrio Iudicis etiam in cauſis S. Fidei, pag. 319. num.5. & 6.

Habitus.

Habitus clericalis reaſſumptio cum licentia Epiſcopi reſtituit priuilegia ex nunc,non ex tunc,pag.321. num.5. & 6.

Habitus verus clericalis appellatur veſtis interior, pag. 323.nu.10.

Habitus clericalis eſt toga interior

Digitized by Google

tangens genua, & ligamina, ibid. num.11.
Habitus clericalis delatio negatiua quomodo ſit probanda, ibid. nu.12.

Hæretici.

Hæretici, vel de hæreſi ſuſpecti debent denunciari, & non denunciãtes poſſunt excomunicari, pag.326 num.1.
Hæreticorum denunciatio, vide in verb. Denunciatio.
Hæreticos non denunciantes reputãtur hæreticorum fautores, pag. 327. num.5.
Hæreticus conuictus poteſt condemnari ettam ſi non confiteatur, pag. 73. num.8.
Hæreticus condemnatus non appellat, ibid. num.9.
Hæreticus non eſt qui eſt reintegratus miſtico corpori Eccleſiæ, pag.74. num.14.

Ieſuitæ.

Ieſuitæ dicuntur verè religioſi emittendo tria vota, pag.328. nu.1.
Ieſuitæ retinent dominium bonorum, & quando, pag.329. nu. 2.
Ieſuitæ tenentur dimittere beneficia poſt primum annum nouitiatus, & cui debet fieri reſignatio, pag. 331. num.6.
Ieſuitæ emittentes vota an amittant penſiones, ibid. num.5.
Ieſuitæ quando amittunt beneficia, vide in verb. Beneficia.

Illegitimus.

Illegitimi in dubio non ſuccedunt in quacunq; diſpoſitione eccleſiaſtica, pag.334. nu.3.
Illegitimi non prohibentur ingredi religionem, pag.337. nu.1. limita num.2. & 4.
Illegitimi nequeunt habere beneficia, pag.338. num.5.
Illegitimi an poſſint recipi in Religionem, in qua pater religioſus eſt pag.339. num.7.
Illegitimus occultus indiget diſpenſatione, pag.340. num.15.
Illegitimus electus ad dignitates per ſubſequens matrimonium non indiget alia diſpenſatione, ibid. nu 17.
Illegitimæ moniales abſq; diſpenſatione admittuntur ad officia, pag 341. num.18.

Immunitas eccleſiaſtica.

Immunitate Eccleſiaſtica an gaudet Clericus, vide in verbo Clericus
Immunitate Eccleſiaſtica gaudet cœmiterium ſeparatum ab Eccleſia pag.345. num.5.
Immunitate eccleſiaſtica an gaudet debitores ex cauſa ciuili, ibid. n 6. & 7.
Immunitate eccleſiaſtica gaudet tectum Eccleſiæ, ibid. num.8.

Incendium.

Incendium quod dicatur ad effectu bullæ Pij V. pag.123. nu.2.

Incorrigibilis.

Incorrigibiles cum conſilio quorum & quot patruum ſunt eijciendi pag. 39. num.35.
Incorrigibilis ordinis minimorum dicitur qui tres arripuit fugas pag.261. num.3.
Incorrigibilis quis dicatur, ibid. nu
Incorrigibilis ordinis minorum quomodo dicitur, ibid, nu.2.

In cor-

Incorrigibilis quādo dicitur religioſus ordinis prædicatorum, ibid.n. 1

Infans.

*Infans poteſt baptizari quando vnus ex parentibus eſſet fidelis, pag.*62. *num.*10.

*Infans infidelium expoſitus apud chriſtianos poteſt baptizari inuitis parentibus, ibid.nu.*11.

*Infans qua ætate dicitur habere vſū rationis, pag.*60.*nu.*6.

*Infantes infidelium capti in bello,& ſerui effecti poſſunt baptizari inuitis parentibus, pag.*62.*nu.*8.

*Infantes Iudeorum, vel infidelium antequam habeant vſum rationis, ſi baptizzentur recipiunt caracterem, pag.*63.*num.*14.

Iudex.

Iudex Eccleſiaſticus, vel ſæcularis poteſt preueniendo procedere contra procurantes abortum, pag. 7. *nu.*5. *& pag.*8. *num.*19.

*Iudex Eccleſiaſticus non poteſt punire delinquentes in Eccleſiis pœnis temporalibus, pag.*259.*nu.*6.

Iuspatronatus.

*Iuspatronatus laicorum beneficia cōprehenduntur in bulla Iulij III. fol.*352.*num.* 11.

Laicus.

*Laicus an poſſit diſponere de bonis patrimonialibus in filios illegitimos, fol.*336.*nu.* 15.

*Laicus non poteſt obligari in forma Cameræ abſq; conſenſu ſui ordinarij, fol.*420. *num.*12.

Latro.

*Latrones publici, & viarum graſſatores priuantur immunitate eccleſiaſtica, fol.*350.*num.*28.

*Latrones multipliciter cōſiderantur, fol.*351.*num.*30.

*Latro publicus quis dicatur, fol.*352. *num.*31.

Laudemium.

*Laudemium an debeatur ex venditione facta pro ampliatione Eccleſiæ, pag.*451. *num.*3.

Laudemium quare debeatur, pag. 452.*num.*5.

*Laudemium dicitur à laudando, ibi. num.*6.

Lectio Sacræ ſcripturæ, vel caſuum conſcientiæ.

*Lectio ſacra Scripturæ, vel caſuum conſciētia bis debet haberi in hebdomada in ſingulis conuentibus, pag.*448. *num.*2.

*Lectores quando dicantur actu legere, pag.*505.*num.*32.

Legitimatus.

*Legitimatus per ſubſequens matrimonium poteſt ingredi religionem, fol.*338.*num.*3.

Literæ Apoſtolicæ.

*Literæ Apoſtolicæ in forma breuis iuſtificari debent, pag.*87.*nu.*5.

Literæ Apoſtolicæ in forma breuis ſunt verè literæ apoſtolicæ, pag. 86.*num.*2.

*Literæ Apoſtolicæ in forma breuis præſentantur executori, pag.*88. *num.*8.

*Literarum expeditio intempeſtiua, nē detegatur cautela, pag.*374.*nu.*20.

*Literæ dimiſſoriales diriguntur certo Epiſcopo, & quid ſi ordinentur ab altero Epiſcopo, pag.*475.*nu.*6.

Milites.

Milites Diui Ioannis non viſitantur ab Epiſcopis præterquam in cura animarum, pag.382.nu.3.

Milites Diui Ioannis ſunt exempti à iuriſdictione Ordinarij à ſolutione decimarum, & aliorum onerũ, poſſunt ſepelire mortuos in eorum Eccleſiis, & Cappellani eorum valent ſeruire parrochialibus militiæ, ibid.num.4.

Milites Diui Ioannis non tenentur ad contributionem Seminarij, ſolutionem Cathedratici, aut ſubſidii charitatiui, ibid.num.7.

Milites Diui Ioannis an comprehendatur ſub Coſtitutione Gregorii XV. ibid. num.6.

Milites Hieroſolimitani an, & quãdo comprehendatur decretis S. C. T. pag.383. num.11.

Milites Hieroſolimitani in quibus veniant appellatione regularium, ibid. num.12.

Milites Hieroſolimitani non cõprehenduntur ſub. Bulla Clementis VIII. pag.404.num.5.

Miraculum.

Miraculum perfectum plura requirit, pag.533. num.3.

Miracula debent eſſe ex omni parte perfecta, pag.534.nu.4.

Miracula non probantur per teſtes ſingulares, nu.5.6.7.& 8.

Miracula ſunt examinanda cum nimia diligentia. pag.535.nu.9.

Miracula valdè differunt à gratis num.10.

Miracula publicantur ac venerãtur authoritate Romanæ Eccleſiæ. nu. 11. & plenè probari debent nu.12.

Miracula recognoſcuntur ab Ordinarys locorum vbi fuerunt acta, pag.536.num.13. & 14. alias contrauenientes puniũtur ab eiſdem num.15.

Miracula falſa publicantes ſunt excommunicati nu.16.

Miſſio.

Miſſio ad Iapponium conceſſa eſt hodie omnibus regularibus, pag.510. nu.1. & debet eſſe vtilis nu.2.

Monaſterium.

Monaſterium S. Trinitatis Cauen. non tenetur accedere ad proceſſiones, pag.448.nu.21.

Monaſterium quando transfertur de vno loco ad alium an requiratur aſſenſus Epiſcopi, pag.394.nu.6.

Monaſteria ædificari nequeunt cum conſenſu Vicarij capitularis, pag. 394.num.5.

Monaſterij ſepta nemini licet ingredi, pag.126.num.1.

Monaſterium ingrediendi licẽtia debet eſſe ſpecialis, ibid.nu.2.

Monaſteria ingrediendi licentia reuocantur, pag.135.nu.11.

Monaſteria, quæ ſunt in ſieri dum fabricantur, non eſt clauſura, pag. 137. num.21.

Monaſteria religioſorum poſſunt intrare Imperatrices, & Reginæ, pag.135.num.13.

Monaſteria etiam mendicantium nõ poſſunt edificari, niſi vocatis intereſſe habentibus, fol.284.nu.1.

Monaſteria edificari non poſſunt, niſi in eo voleant ſubſtentari duodecim fratres, vel monaci, ibid.nu.2

Mona-

Monaſteria monialium prohibētur edificari extra Ciuitatem, fol.388. num.6.

Monaſterium non poteſt cedere iuri ſuo, pag.24.num.9.

Monaſteria edificata non poſſunt deſeri niſi in manibus ordinarii, pag. 393.num.3.

Monialis.

Monialis nequit exire á Monaſterio quacunq; de cauſa, pag.123.nu.1.

Monialis quando poſſit exire à Monaſterio, ibid.nu.5.

Monialis nequit exire à monaſterio ex cauſa medendi morbo, pag.124. num. 6.

Monialis nequit egredi à monaſterio cauſa ſuorum nepotum, ibid.nu.7.

Monialis an poſſit tranſire de vno monaſterio ad aliud cauſa noua fūdationis curre conſenſu Epiſcopi, ibid.num.8.

Monialis an poſſit trāſferri ad aliud monaſterium vti incorrigibilis, pag.125.num.10. & 11.

Moniales S. Dominici poſſunt profiteri in articulo mortis, pag.449. num.3.

Monialis nequeunt expelli à Religione ob incorrigibilitatem, pag.39. num.36.

Monitorium.

Monitoria ad finem reuelationis impediuntur ſi proceſſus ſit publicatus in Curia ſeculari, pag.395.n.1

Monitoria conceduntur ſolum intereſſe habentibus, ibid.nu.2.

Mulieres.

Mulieres ingredientes monaſteria regularium cum licentia, & ſine ea incurrunt, in excomunicationem, pag.134.num.10.

Mulieres occultans inter clauſtra bono fine, non incurrunt pœnas, pag. 136.num.14.

Mulieres pauperes ingredientes monaſteria religioſorum poſſunt abſolui ab Epiſcopo, ibid.nu.18.

Mulieres abſq; dolo ingredientes monaſteria regularium euitant pœnas, ibid.num.19.

Munus.

Munerum largitio prohibetur regularibus, pag.499.num.34. & pag. 507.num.45.

Nouitij.

Nouitii ſunt recipiendi in monaſteriis deſignatis, pag.407.num.1. & pag.493.nu.33. & pag.509.nu.44

Nouitii recepti in loco non deſtinato non poſſunt dicere de nullitate profeſſionis poſt quinquēnium niſi ex ſpeciali commiſſione ſuæ ſanctitatis, fol.408.num.6.

Nouitii, qui infirmātur mors lethali poſſunt emittere profeſſiones in articulo mortis, & conſequuntur omnes indulgentias, pag.449.nu.1.

Nouitii inquiſiti de delictis antè receptionem habitus poſſunt puniri ab eorum Iudicibus competentibus, pag.228.num.3.

Nouitius de delicto commiſſo tempore Nouitiatus cognoſcitur à Superiore regulari non ab Epiſcopo, multò minus à Iudice ſeculari, pag.230.num.11.

Officium.

Officiorum ambitus prohibetur regularibus, pag.493.nu.35. & pag. 507.nu.46.

Pa-

Pactum.

Pactum de retrouendendo interponitur in contractu cenſuali empto per minorem abſq; decreto Iudicis,pag.213.num.39.

Pactum non redimendi cenſum niſi infra certum tempus eſt illicitum, ibid. num.40.

Pactum vt cenſus durare debeat per certum tempus eſt illicitum, ibid. num.41.

Pactum quod liceat emptori, vel hæredibus ipſius cogere venditorem ad reemptionem cenſus reddit cõtractum nullum,ibid.nu.42.

Pactum de retrouendendo poteſt opponi extra contractum cenſualem, ibid. num.44.

Pacta aliqua reprobantur contra debitorem moroſum,pag.215.nu.52.

Pactum lucri ceſſantis non habet locum contra debitorem moroſum cenſus, ibid.num.53.

Pactum legis commiſſoriæ reprobatur etiam reſpectu fideiuſſoris, ibid. num.54.

Pactum vt debitor teneatur ad duplũ ſi non ſoluat tempore debito eſt illicitum,ibid.num.55.

Pactum vt ſi non ſoluatur cenſus tẽpore debito, quod fundus dicatur venditus, vel datus inſolutum,eſt illicitum,ibid.num.56.

Pactum ſoluendi aliquid vltra fortẽ receptam reprobatur, ibid.nu.57.

Pactum intereſſe lucri ceſſantis eſt contra ſubſtantiam contractus cẽſualis,pag.216.num.61.

Pactum intereſſe damni emergentis eſt licitum in contractu cenſuali, ibid.nu.62.

Pactum quod debitor teneatur ad expenſas quando ſit illicitum. ibid. num.63.

Pactum quod debitor moroſus teneatur ad pœnas eſt illicitum, pag. 217.num.64.

Pactum in contractu cenſus empti ad rationem quinq; pro centenario, quod ſi non ſoluatur tempore debito ſoluantur ſex an ſit validum, ibid.num.65.

Pactum quod debitor obligetur in forma Cameræ valet, ibid.nu.66.

Pactum quod ſi contingeret cenſus redimi, pretium illius inueſtiatur in emptionem bonorum ſtabilium tenet, ibid.num.68.

Paupertas.

Paupertati qui redditus perpetui repugnent,pag.513.nu.11. & 12.& an legata ãnua pro ſtudio fratrũ, num.13.

Paupertatis votum in quibus conſiſtat.pag.481. num.3.& ſeqq.

Paupertati votum non controuenit religioſus dicens alicui volenti ſibi dare aliquam rem, quod eam daret ſuo conſanguineo ſine licentia Prelati,pag.502.nu.22.

Vide ad materiam. verb. Proprietas, & verb. religioſus.

Penſio.

Penſio reſeruatur ſolum capaci beneficij,pag.437.num.1.

Penſio quibus hodie poſſit reſeruari, ibid.num.2.

Penſio reſeruata alteri quam capaci beneficij eſt contra canones, ibid. num.4.

Penſio reſeruata clerico eſt nulla ſi tem-

tempore reſeruationis non ſit clericus, pag.438.num.5.

Penſio non reſeruatur non habenti clericatum exequibilem, ibid.n.6.

Permutatio beneficiorum.

Permutatio beneficiorum admittitur ab Ordinario ſi beneficium ſit pinguius altero, pag.92.nu.3.

Permutatio beneficij vniti nõ datur, ibid.num.6.

Permutatio beneficiorum triangularis non datur, ibid.num.7.

Permutatio de beneficio reſeruato non ſit in manibus ordinarij, ibid. num.9.

Permutatio beneficiorum fieri debet liberè, & abſq; conditione, pag.93 num.11.

Permutatio beneficiorum non debet fieri cum pacto, vt vnus ſolus ſoluat expenſas bullarum, ibid.nu.12

Permutatio beneficiorum requirit cõſenſum illorum ad quos collatu, ſeu præſentatio ſpectat, ibid.n.13.

Portionarij.

Portionarij repreſentant beneficiatos in omnibus, pag.379.nu.17.

Portionarij perpetui Eccleſiarũ parrochialium præcedunt portionarijs amouibilibus Eccleſiæ cathedralis, ibid.num.18.

Portionarij, & alij beneficiati æquales in omnibus Canonicis thurificãtur duplici ictu ſicut Canonici, ibid.num.19.

Præcedentia.

Præcedentia quaſi poſſeſſione ceſſante inter fratres mendicantes, qui procedere debent, pag.439.nu.1.

Præcedentia inter regulares ordinis Silueſtrinorũ, & mendicantium, pag. 440. num.4.

Præcedentia cui debetur ſi in vno loco adſint duo monaſteria eiuſdem ordinis, pag.441.nu.11.

Præcedentia antiquitatis ſeruãda eſt inter milites eiuſdem ordinis, non autem diuerſi, pag.442.nu.12.

Prælatus regularis.

Prælati regulares ex priuilegio habent facultatem benedicendi paramenta eccleſiaſtica, pag 193.nu. 1. Limita pro eccleſiis alienis, pag. 195.num.13.

Prælati regulares poſſunt reconciliare Eccleſiam conſecratam pollutã, pag.195.num.8.& 9.

Prælati regulares non poſſunt benedicere calices, nec altaria, aut campanas, ibid.num.11.

Prælati regulares nequeunt benedicere primum lapidem, ibid.nu.12.

Præſcriptio.

Præſcriptio quadraginta annorum datur cõtra res Eccleſiæ malè alienatas, & Eccleſia Romanæ centũ, pag.15.nu.1. & 8. & quid in filiis hæreticorum.num.19.

Præſcriptio triginta octo annorum nõ ſufficit contra res Eccleſiæ malè alienatas, pag.ibid.nu.2.

Præſcriptio quadraginta annorũ currit contra Eccleſiam, & monaſteriorum bona, & contra aliam Eccleſiam, pag. 17.nu.12.& 13.

Præſcriptio quadraginta annorũ currit etiam contra priuatum habentẽ rem communem cum Eccleſia, pag.18. num.14.

Præſcriptio quadraginta annorũ fa-

... act emptori bona fidei, ibid. nu. 15.
Præſcriptio triginta annorum currit contra habentem ius ab Eccleſia, ibid. nu. 20. & 21.
Præſcriptio quadraginta annorum non currit in vita Prælati alienātis, pag. 19. num. 22.
Præſcriptio ceſſat vacante Eccleſia, pag. 20. num. 26.

Priuilegium.

Priuilegium Honorii IV. fratribus minoribus Ioannis XXI. Carmelitis non derogatur per Conc. Tri. pag. 191. num. 6.
Priuilegium Leonis X. fratribus minoribus, pag. 192. nu. 9.
Priuilegia conceſſa Regularibus benedicendi paramenta eccleſiaſtica, pag. 194. nu. 2. 3. 4. & 6.
Priuilegium, l. vnic. C. quand. Imper. inter pupill. & vid. non poteſt opponi contra A. C. in obligationibus Cameralibus, fol. 419. nu. 7.
Priuilegium conceſſum Societati Ieſu, & eorum confeſſariis audiendi confeſſiones in locis vbi non ſunt ordinarii cum conſenſu curatorū eſt reuocatam, pag. 444. nu. 1.
Priuilegium nouitii emittendi profeſſiones in articulo mortis eſt reuocatum in foro exſterno, pa. 449. num. 2.
Priuilegia particularium religioſorū conceſſorum ab eorum ſuperioribus reuocantur, pag. 232. nu. 1.
Priuilegia regularium particulariū reuocata fuerunt etiam Portogalliæ, ibid. nu. 2.
Priuilegia monialium reuocantur per bullam S. D. N. Vrbani VIII. pag. 234. num. 7.
Priuilegium conceſſum lectoribus iubilatis, vt habeant votum in capitulo non fuit reuocatum, ibid. nu. 8.
Priuilegia militum Diui Ioannis confirmantur per S. D. N. Vrbanū VIII. pag. 382. num. 2.

Proprietas.

Proprietas eſt retinere aliquid contra voluntatem ſuperioris pag. 498. num. 12.
Proprietarius non eſt religioſus dicēs ſeculari volenti dare aliquas pecunias dicendo, quod eas ponat in depoſitum apud alium, vt illis vtatur de licentia ſui ſuperioris, & dominium illarum remaneat apud ſecularem, pag. 499. nu. 13.
Proprietas conſiſtit etiam in rebus commeſtibilibus. ibid. nu. 15.
Proprietas an inducatur in legato relicto religioſo ea conditione, vt ad eum tantum non autem Gonuētum pertineat nu. 16.
Proprietariorum pœna, pag. 500. nu. 17.
Proprietas, ſeù dominium iurium, aut bonorum ſpiritualium ſeù internorum animi an haberi poſſit à religioſis. pag. 591. nu. 18.
Proprietarii non dicuntur religioſi, ſi accipiant ſibi neceſſaria, quando à ſuperioribus denegantur, ibid. num. 19.
Proprietarii dicuntur ſuperiores regularium non obſeruantes vitam communem. pag. 503. nu. 27.
Reliqua vide in verb. Paupertas, & verb. Religioſus.

Pro-

Prouiſus.

Prouiſus de beneficio conſiſtoriali à Sede Apoſtolica, poſſeſſionem illius non poteſt acquirere abſq; expeditione literarum, pag. 371. nu. 1.

Prouiſus abſq; literis poſſeſſionẽ capiens non excuſatur ex cauſa certæ ſcientiæ aliundè habitę, ibid. n. 3

Prouiſus abſq; literis poſſeſſionẽ capiens non excuſatur prætextu obligationis ſolutionis annatæ, ibid. num. 4.

Prouiſus non poteſt allegare nõ vſum bullæ Iulii III. pag. 372. nu. 7.

Prouiſus apoſtolicus, ſi omiſſa expeditione literarum prouideatur ab Ordinario, & virtute huius prouiſionis ſe intrudat incidit in pœnas bullæ Iulii III. ibid. nu. 10.

Publicationes.

Publicationes an requirantur in reſignatione hoſpitalium, pag. 94. num. 2.

Publicationes requiruntur in beneficiis conferendis in forma dignum, ibid. num. 3.

Publicationum defectus annullat reſignationes factas, ibid. nu. 4.

Publicationes ſunt facienda etiam à minoribus, pag. 95. num. 5.

Publicationes ſunt facienda etiam ſi Papa decedat, ibid. nu. 6.

Publicationem tempus poteſt prorogari à Pontifice, ibid. nu. 7. 8. & 9.

Publicationes in quo loco fieri debẽt, pag. 96. num. 10.

Publicationum forma, ibid. nu. 11.

Publicationes quomodo fieri debent, ibid. num. 12.

Publicationes dicuntur ritè factæ quando ſcriptura aut licentia exhibetur. ibid. nu. 13.

Reclamatio.

Reclamatio datur Religioni aduerſus profeſſum nulliter, pag. 466. num. 1. *adducitur decretum Sacræ Congregationis*. num. 2.

Reclamatio ex parte Religionis aduerſus religioſum nulliter profeſſum ſpectat ad eoſdem Iudices, ad quos ſpectat reclamatio, nulliter profeſſi, pag. 468. nu. 5.

Reclamatio tranſacto quinquennio nõ datur Religioni aduerſum profeſſionem nullam Religioſi, ibid. num. 7.

Regulares.

Regulares cum aliquibus ſolemnitatibus poterant ex priuilegio alienare bona immobilia, pag. 21. nu. 1. contra. nu. 2. & 3.

Regularis nequit tranſire ad religionem artiorem, niſi ſeruatis aliquibus ſolemnitatibus, pag. 31. nu. 2.

Regularis dicitur fugitiuus fugiens à carcere vbi detinetur, in pœnam alicuius delicti, pag. 32. nu. 8.

Regularis recedẽs à Monaſterio abſque licẽtia Superioris dicitur apoſtata etiam ſi deferat habitum Religionis ſi non habet animum redeundi, pag. 35. nu. 16.

Regularis recedens à Conuentu ſine cauſa, quas pœnas incurrat, pag. 36 num. 20.

Regularis fugitiuus rediens ad ordinem humiliter veniam precans eſt recipiendu, ibid. num. 21.

Regularis non poteſt eiici à Religione niſi ſit incorrigibilis, ibid. n. 23.

c Regu-

Regulares alloquentes moniales quas pœnas incurrunt, pag.138.nu.1.

Regulares celebrantes, vel concionãtes prohibentur alloqui moniales, pag.139.num.3.

Regulares alloquentes cum monialibus an poſſint per Ordinarios puniri, pag.140.num.7.

Regulares alloquentes cum mulieribus intus monaſterium exiſtentibus poſſunt puniri per Ordinarios, pag.141.num.9.

Regulares alloqui an poſſint moniales cauſa vrbanitatis, & honeſtis ſermonibus, ibid.num.11.

Regularis alloqui volens moniales exemptas vltra licentiam Ordinarii, tenetur obtinere licentiam à Superiore, pag.144.nu.18.

Regulares prohibentur alloqui moniales etiam vnica vice, pag.140. num.6.

Regulares, priores, guardiani, vel cõſtituti in dignitate quando poſſunt conſtitui Conſeruatores, pag.202. num.4.

Regulares parochi deputantur ab eorum ſuperioribus, & approbantur ab Ordinariis eorum, pag.280.nu. 14.

Regulares nullius diœceſis puniuntur ab Epiſcopo eos approbante, ibid. num.13.

Regulares exercentes curam animarum tenentur obſeruare taxã emolumentorum, & in caſu contrauẽtionis puniuntur à locorum Ordinariis, pag.281.num.15.

Regulares extra curam animarum delinquentes puniuntur à Superioribus Regularibus, pag.282.n.23.

Regulares ſemel approbati ad audiẽdas confeſſiones non poſſunt ſuſpẽdi abſq; cauſa, aut ob non ſeruatũ interdictum.pag.287.nu.34.

Regulares volentes audire confeſſiones ſecularium ſubiiciuntur examini.pag.481.num.2.& pag.469. num.1. & ſeq.

Regulares approbati ad audiendas perſonarum ſecularium confeſſiones an poſſint ſuſpendi, vel priuari ſtantibus priuilegiis. pag.287.nu. 36.

Regularis prædicare volens tenetur accedere perſonaliter ad Epiſcopum, pag.291.num.51.

Regulares docti, & idonei an, & in quibus locis poſſint prædicare pro duabus, aut tribus vicibus de licẽtia parochi, aut in locis publicis, pag.292.num.53.

Regulares etiam exempti in cauſa hæreſis ſubſunt Epiſcopo, & Inquiſitoribus, pag.325.nu.1.& nu. 2.

Regulares recurrentes ad Tribunal S. Officii nequeunt moleſtari ab eorum ſuperioribus. ibid.nu.3.refertur bulla Pii V.nu.4.

Regulares pauperũ Matris Dei ſcholarum piarum nõ comprehenduntur ſub bulla Clem. VIII. pag. 410.num.9.

Regulares Clerici minorum excludũtur à Conſtitutione Clem. VIII. pag.411.num.11.& 12.

Regulares etiam exempti poſſunt cogi ad proceſſiones publicas, pag. 446. num.1.

Regu-

Regulares tenentur accedere ad proceſſiones numero decenti, debito, & conſueto.ibid.num.3.

Regulares tenentur accedere ad proceſſiones publicas, & conſuetas, aut inductas pro bono publico, vel in aduentu Epiſcopi.pag. 447.nu. 8.

Regulares arctioris clauſuræ, & qui excuſentur à proceſſionibus, & veniant appellatione ſtrictioris clauſuræ,ibid.nu.11. & 12.

Regulares ex priuilegio nō tenentur accedere ad proceſſiones, ibid.nu. 13.& qui ſint priuilegiati.nu.14. 15.16.17.18.& 19.

Regulares non tenentur accedere extra propria monaſteria ad celebrationem orationis quadraginta horarum, pagin. 448. num. 20.

Regularis nolens exire à Religione habet remedium, vt non expellatur,pag.458.num.8.

Regularis nequit trāſire de vna prouincia ad aliam, niſi cum requiſitis,pag.478. num.1.

Regulares volentes audire confeſſiones ſecularium ſubijci debent examini,pag.481.num.2.

Regularium grauamina per Ordinarios reducuntur ad terminos iuris communis,ibid. num.1.

Regulares cum dimiſſorijs Superioris examinantur, pag.485.nu.5.

Regulares tenentur accipere atteſtationes ordinum ſuſceptorū ab Epiſcopo ordinante,ibid.num.7.

Regularis ordinādus debet ſecum ducere literas dimiſſorias ſui Superioris, pag.482.num.1.

Regulares prohibentur accedere Romam niſi cum licentia Generalis, vel Protectoris in ſcriptis.pag.492 num.22.ſub pœnis.nu.23. & pag. 506.num.39.

Regulares etiam ſuperiores prohibētur habere cellas, ſiuè in clauſtro, ſiuè alibi ſeparatas à dormitorio,pag.492.nu.26. alias redigantur ad communem vſum. nu.27.

Regulares dormire debent in ſuo lecto vnico. pag.493.num.28.

Regulares non egrediuntur è conuētu ſine licentia ſuperiorum ſub pœna peccati mortalis, pag.505.nu. 33.

Regulares obligantur regulis, & cōſtitutionibus religionum.pag.509. num.51.

Regulares minimi, & S.Hyeronimi ex priuilegio conceſſo Generali poſſunt condemnari ad triremes. pag.516. nu.1. & 2. & de conſuetudine omnium religionum, nu.3.

Regulares recipi debēt in triremibus condemnati à Capitaneis, pag. 518.num.4.

Regulares verberari poſſunt à miniſtris, ſi ſint condemnati ad triremes.ibid.num.5.niſi compleuiſſent tempus condemnationis.nu.6.

Regulares condemnati ad triremes, an, & quando teneantur recitare diuinum officium.num.7.

Regularis condemnatus ad triremes, non poteſt tuta conſcientia fugere à triremibus. ibid.num.8.

Regularis condemnatus ad triremes dicitur infamis infamia Iuris,

pag.519.nu.9.& an poſſit diſpenſari à ſummo Pontifice nu.10. & an à Prælatis religionum.nu.11.

Regularis non debet condemnari ad triremes niſi in ſubſidium nu.12. & condemnandus debet actualiter degradari num.13.

Regularis condemnatus ad triremes cui acquirit. num.14.

Regularis condemnatus ad triremes elapſo tempore redeundo ad religionem amittit primogenituram, pag.520.num.15.

Regulares poſſunt miniſtrare Euchariſtiã ſecularibus per modum præcepti paſchalis,& viatici, ſi denegetur iniuſtè à parochis.pag.527. num.1.ampliatur,& limitatur vſque ad num. 14.

Regularis ordinandus debet ſecum ducere literas dimiſſorias ſui ſuperioris,& quales eſſe debent.pag. 484. num.2.& 3. & an ſuperior regularis poſſit diſpenſare interſtitys. num.4. & an ſubijciantur examini. num.5. & cui dirigendæ ſint literæ,pag.485.nu.6. & tenetur accipere atteſtationes ordinum ſuſceptorum ab Epiſcopo ordinante. num.7.

Regularis non gaudet priuilegio ſui gradus niſi actu legat. pag.491. num.16.

Regularis nequit egredi è conuentu abſque licentia Superioris ex cauſa,& cum ſocio.pag.491. nu.19. ſub pœnis. num.20.

Regularium numerus in ſingulis monaſterys deſignandus,pag.491.nu. 14.& 505. num.28.

Regularium grauamina per ordinarios reducuntur ad terminos Iuris communis, pag.481.nu.1.

Regularium licentiæ degendi extra clauſtra reuocantur. pag.493.nu. 32.

Religioſus.

Religioſus non poteſt habere dominium,vſufructum, aut vſum alicuius rei etiam ex diſpenſatione apoſtolica.pag. 497.num.6.

Religioſus peccat peccato proprietatis poſſidens quamcumque rem ſine licentia ſuperioris etiam ſi vſu conſumeretur.ibid.num.7.nec poteſt habere aliquid ſuperfluum, aut neceſſarium de licentia ſuperiorum. nu.8. & arbitrio ſuperioris tenentur ſtare quo ad conueniẽtiam mobilium. num.9.

Religioſus neque habere res pretioſas etiam cum licentia ſuperioris, pag.498. num.11.

Religioſus ex licentia Pontificis poteſt facere profeſſionem ſub conditione quod poſſet habere peculium pag.592. num.21.

Religioſus non poteſt habere res pretioſas etiam permittente ſuperiore,pag.503.num.23.

Vide reliqua in verb.Proprietas, & verb.Paupertas.

Religioſus ex legitima facultate, an poſſit viuere extra clauſtrum retento habitu, pag.507. num.41.

Religioſus ex ſola licentia ſui ſuperioris nequit degere extra monaſterium ad inſeruiẽdum alicui parochiali. ibid.num.43.

Religioſus ſuccedit vti hæres in bonis tem-

Digitized by Google

*temporalibus, pag.*511.*nu* 1.

Religioſus *prohibetur accedere Romam abſque licentia.pag.*479.*nu.* 2.*&* 8.

Religioſus *non poteſt habere dominium, vſufructum, aut vſum alicuius rei etiam ex diſpenſatione, pag.* 489.*num.*5.

Religioſus *peccat peccato proprietatis poſſidens quamcunque rem ſine licentia. ibidem num.* 7.

Religioſus *nequit habere res pretioſas, etiam cum licentia ſuperioris, pag.*490.*num.*11.

Religioſus *prohibetur recurrere ad perſonas extra eorum religionem pro conſequendis honoribus, & gratijs pag.*487.*nu.*1.*& ſeqq.*

Reſignatio.

Reſignationes, *vel permutationes beneficiorum prohibentur fieri abſque licentia ordinarij. pag.*91.*n.*1.

Reſignationes *factæ ante bullam Pii V. ante captam poſſeſſionem nõ tenet abſque licentia Ordinarii pag.* 92.*num.*2.

Sacerdos.

*Sacerdos non ordinatus miniſtrans, vel Sacramentalem confeſſionem audiens degradandus, & tradẽdus eſt Curiæ ſeculari, pag.*520.*nu.*1. *Amplia nu.*2.*& declara vſque ad num.*7.*ſed qua pœna venit puniẽdus. pag.*522. *num.*8.

Sanctorum Canonizatio, aut beatificatio.

*Sancti non canonizati imago retineri nequit in altari domus priuatæ, pag.*536.*num.*17.

*Sanctorum non canonizatorum, aut Beatificatorum prohibita veneratio, aut miraculorum recognitio decretum S.Congr. pag.*529. *& decretum de recipiendis informationibus Canonizationum, & Beatificationum.pag.*536.*nu.*18.

*Sanctos non canonizatos, neque Beatificatos, qui cum opinione ſanctitatis deceſſerint licet priuatim colere. pag.*533.*nu.*1.*non autem eis licet ſollemnes, aut publicas preces ferre, neque templa, aut altaria erigere, nec miſſas in honorem eorum celebrare num.*2.

Sepultura.

*Sepultura defunctorum prohibentur fieri ſupra terram. pag.*539.*nu.*1.

Simonia.

*Simoniaci quibus pœnis afficiantur ſacris conſtitutionibus. pag.*540. *num.*1.

*Simonia committitur ex quocunque comodo peruentto. pag.*54.*nu.*2.

*Simonia comittitur à concedente literas dimiſſoriales ad ordines ſimoniacè.pag.*541.*nu.*3.

*Simonia committitur ab exigente vltra decimam partem pretii pro literis dimiſſoriis, vel pretium exigere pro non concedendis literis dimiſſoriis, pag.*541.*num.*4.

*Simoniacus in ordine, vel beneficio tenetur ad reſtitutionem acceptorum, ſecus in aliis Sacramentis, vel bonis ſpiritualibus. pag.*542. *num.*5.

*Simonia iuſtificari debet, vt vacatio beneficii ſit inducta, ibid.num.*70. *amplia nu.*8. *& an ſufficiant coniecturæ nu.*9.10.11. *&* 12.

Simo-

Simoniacum pactum an iuſtificetur dicto partis. pag.544.nu.14.
Simoniæ pœna an habeat locũ in penſione. ibid.nu.15.
Simoniacus an priuetur ipſo iure, pag.545. num.16.
Simoniæ pœnæ non extenduntur ad alios authores, & tractantes confidentiam, vel ignaros. ibid.nu.17.
Simoniæ pœnæ locum ſibi vendicant pro acquirendo beneficio, & non pro tuendo iam quæſito. pag.546. num.18.
Simonia conuentionalis non ſufficit pro incurſu pœnarum. ibid.nu.19.
Simoniæ pœnas non excuſat conſuetudo. pag.542.nu.6.
Simoniæ crimen an incurrat ſubiacẽs ſe examini pro alijs cum ſpe recipiendi penſionem, aut aliquid comodum temporale. pag.547. nu.1. & exigitur iuramentum ab obtinente beneficium animo non dimittendi. num.2.
Simoniacus eſt promittens maiorem penſionem pro obtinendo beneficio num.3.

Sindicatus.

Sindicatum non tenentur dare Vicarij generales, vel Foranei. pag. 548.nu.1. declara vſque ad nu.5.

Societas.

Societas officiorum non poteſt contrahi niſi ſuper officiis Romanæ Curiæ, pag.423.num.1.
Societas contrahi poteſt ſuper pluribus officijs vacabilibus, ibid.nu.2.
Societas extinguitur pro rata, ibid. num.3.
Societas contrahi poteſt ſuper ſcripturis notarij non habentes titulum notariatus, ſed dominum ſcripturarum. pag.426.num.10.
Societas poteſt contrahi ab officiali habente nudum nomen officij, ibi. num.11.
Sooietas officii vltra valorẽ, & fructus officii nõ ſubſtinetur, pag.427 num.12.
Societas nõ poteſt ſubſtineri ſine ſubiecto, ibid.num.13.
Societas ſi ſit contracta vltra valorẽ officii an ſubſtineatur, ibid.nu.16.
Societas in officiis non vacabilibus contrahi nequit. pag.429.nu.18.
Societas officii diſſoluitur per venditionem, ibid.num.22.
Societas officii contracta ſuper periculo vitæ perſonæ nominandæ infra quindecim dies, & interim in periculo vitæ dantis pecunias, niſi fuerit facta nominatio, & dãs pecunias fuerit mortuus cuius ſunt pecuniæ, ibid.num.25.
Societas ex quibus coniecturis dicitur reuocata, ibid.nu.26.

Sollicitatio in confeſſione.

Sollicitantium in confeſſione pœna pag.556. num.2.
Sollicitatus conſentiens confeſſario ſollicitanti illum tenetur denunciare. ibid. num.3.
Sollicitans fœminam, vt conſentiat alteri, aut vt tradat filiam ſuam, eſt denunciandus. pag.558.nu.5.
Sollicitans verbis tacitis incurrit pęnas bullæ num.6.
Sollicitati pęnitentes monendi ſunt à confeſſariis, ſi ſciuerint ab aliis ſollicitatis nu.7. declara nu.8.

Digitized by Google

Sollicitantes Confeſſarii non dicuntur reſtituti ad confeſſiones per quamcumque gratiam. num.9.
Sollicitantes ſunt denunciādi quāuis nō fuiſſent infamati,pag.559.n.10
Sollicitans ſacerdos, non habens poteſtatem abſoluendi non eſt denunciandus. ibid.num.13.
Sollicitans quamuis ſtatim pænituerit eſt denunciandus . ibid.nu.14.
Sollicitantes in confeſſione ſunt ſuſpecti vehementer de hæreſi . pag. 560.nu.17. & 22.
Sollicitans in confeſſione puniri poteſt ob crimen. ibid.nu.18. & qua pœna. num.19.
Sollicitantes Confeſſarij ſunt denūciandi à ſcientibus,vel videntibus illos ſollicitaſſe. ibid. num. 21.
Sollicitationis crimen ſcientes tenētur denunciare . pag.563.nu.27.
Sollicitantes in adminiſtrando Eucharistiam Baptiſmum,vel matrimonium non ſunt denūciandi,pag. 652. num. 23.
Sollicitationis pœnas incurrit Confeſſarius tribuens chartam pœnitenti continentem ſollicitationem. pag. 550.num. 11.
Sollicitationis pœnas incurrit Confeſſarius diſſuadens confeſſionem fœminæ dicenti ſe velle in craſtinum confiteri , ſi illam ſollicitauerit , ibid.num.12.
Sollicitationis pęnas incurrit confeſſarius petens domum pœnitentis vbi duceret ſuam concubinam ibidem.num.15.
Sollicitationis criminis cognitio prohibetur regularibus.pag.562.n.23
Sollicitationis crimen punitur per bullā Pij IV.ibid.nu.24.& Pii V. 25.& S.D.N.Vrbani VIII.n.26
Sollicitationis crimen ſcientes tenētur denunciare . pag.563.nu.27. amplia.num. 28.& 29.
Sollicitansconfeſſarius non debet denunciari ex ſola depoſitione mulieris.pag.564.nu.30. nec carcerari num. 31.
Sollicitantes in miniſtratione Eucbariſtiæ, baptiſmi , vel matrimonii denūciari nō debēt,pag.565.n.32.
Sollicitationi Confeſſarius conſentiens metus cauſa excuſatur . pag. 566.num.33.
Sollicitans emendatus eſt denunciandus.ibid. num.34.
Sollicitans Confeſſarius fœminā ante confeſſionem abſque prætextu confeſſionis non eſt denunciandus . num. 35.
Sollicitationis pęnam non meretur Confeſſarius arguendo concubinā ſuam.num.36.
Sollicitationis pęnā an incurrat committens crimen inceſtus cum filia ſpirituali , & qua pęna puniatur. num.37.
Sollicitata omittens denunciationem punitur vti fautrix. num.38.

Spolium.

Spolio Clericorum ſuccedit Camera Apoſtolica.pag.567.& quę veniāt nomine ſpolii ibid. num. 2.
Spoliorum nomine veniunt bona à perſonis Eccleſiaſticis acquiſita ex illicita negotiatione. ibid.nu.3.
Spoliorū appellatione an veniāt Miſſæ,quæ relinquuntur.pag.568.n.6
Spolium non faciunt quotidianæ diſtri-

21413

ſtributiones. pag.569.nu.8.

Spolium non fit bonorum clericorum ſæcularium, vel regularium degẽtium, & morientium in vrbe, vel intra decem milliaria. ibid.nu.9.

Spolio non comprehenduntur res deſtinatæ ad cultũ diuinum per Epiſcopos. ibid.n.10. declaratur.n.11.

Spolio ſubiacent bona regulariũ decedentium extra clauſtra acquiſita pag.568. num.4.

Spolio ſubiacent fructus beneficii, nec de illis poteſt Clericus teſtari etiam ex conſuetudine. ibid.nu.5.

Subcollectores, & Commiſſarij Nuntij Apoſtolici.

Subcollectores Cameræ Apoſtolicæ gaudẽt exẽptione in cauſis criminalibus reſpectu Ordinariorũ, & quorumcunq; Iudicum, pag.573. nu.2.

Subcollectores Cameræ Apoſtolicæ deputati ad nudum miniſteriũ exigendi certis caſibus in partibus nequeunt puniri ab Ordinariis eorum. ibid.num.3.

Subcollectores an gaudeant exemptione poſt dimiſſum officium, referuntur plures declarationes S. Congr. ibid.nu.4. & Bulla S.D.N. Vrbani VIII. pag.576.nu.5.

Subcollectores nequeunt ſuſpendi ab Epiſcopo. pag.579.num.6.

Subcollectores pro delictis patratis ante officium an poſſint puniri ab Ordinario. ibid.num.7.

Subcollectores non gaudent exemptionis priuilegio in cauſis ciuilibus. pag.579.num.8.

Subcollectores priuati officio ſubcollectoratus ex cauſa delicti, amittũt priuilegiũ exẽptionis. pag.580.n.9

Subcollectores in regno Neap. non reſidentes in eorum Diœceſibus nõ gaudẽt beneficio exẽptionis. ib. n.10

Subcollector vnicus eſt exemptus à Iuriſdictione Ordinarii. ibid.n.11.

Subcollectorum inſtructiones. pag. 581.num.13.

Subcollectorum inſtructiones pro formãdis proceſſibus ſpoliorũ. pag.595

Superior.

Superior regularis debet tenere clauem ſub pœna peccati mortalis. pag.506.nu.42.

Superiores religionum obligantur ad obſeruãtiam vitæ communis alias dicũtur proprietarii pag.503.n.23

Teſtamentum ad pias cauſas.

Teſtamentũ ad pias cauſas decedentium ab inteſtato per Epiſcopum faciendũ quomodo ſit. pag.596.n.1

Tertiarij.

Tertiarii habitantes in propriis domibus, vbi debent recipere Sacramenta. pag.596.nu.1.

Tortura.

Tortura non poteſt inferri reis per Locũtenentes Gubernatoris Vrbis non præcedentibus inditiis. pag. 597.num.2.

Vicarius perpetuus.

Vicarii perpetui, & eorum congrua ſubſtentatio. pag.597.nu.2.

Valetudinarium.

Valetudinarium in ſingulis conuentibus certo, & ſalubriori loco conſtituatur. pag.493.nu.31.

Vſura.

Vſura eſt taxare lucrum ab initio? pag.599.n.1. Declara n.2.3.& 4.

Dominus Canonicus Ioſeph Giannettaſius laudatur.

FINIS.

527440

Digitized by Google

527460

Digitized by Google

Digitized by Google

527440

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google